

Pumi (01): Yirə yi pua' «NKA' YUBSHƏ»

Ririkent'i pua' isamba (07), a ka si' Maka'

1. Mə nā ndu'nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.
2. (Ngú) ayuə pua' yi Allah, Ngā ghét ngú yu puómə (məntən).
3. Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.
4. Ngā sa' fon tu liénju njæɾə.
5. Pü nā ngúshə ndú Wu, mbit mbə nta' ghámə pò ndú puə'U.
6. Yirə wü tu ndumânjé nténə,
7. Ndumânjé pʷən puə U ka rúnə ngambòkér'U ndun puə na, a ma pə (yi pʷən puə U ka yap) shuə (shu) ndun puə na, shi pit mbə yi vuəkét pʷən.

Ipá (02): Yirə yi pua' «NKA' NGUON NA'»

Ririkent'i pua' pət nkuť famgom nshuop intú (286), a ka si' Madina

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

1. Alif. Lâm. Mím.
2. Yirə yuə nda lérəwa (kur'áni) kpa'tu ndi' ntuum (mí) a pua' yirə nə ghā puó (Allah).
3. Shuə pə téé nsuəntuum tu yu li'si, mbə nténə tu to'tu, mbit mbə njū (tu ndumânjé Allah) nə yum lo' tu yua Pü fu' mən nə puə na.
4. A pit na mbə shuə pə téé nsuəntuum tu yua pə ghét a si' n'u pua yuə pə ka ghét a si' nku məsu shu, mbit mbə nshétə (nga) ndinə liénju na.
5. Shirə shuə (puən) pua' (puə) tu yirə lo' puə Ngā yi ngér'ap. Shirə shuə (puən) pit na mbə puə mbə ghā (kuot) fu'.
6. A pua' ndá yirə mí puən puə pə fétə ngambékét na, a pua' nguənguə nə puə mí : ké u kəm'ab'a, ké u mā nkəm'u wab'ə? mbú pə tab nsuə yap mo' ntuum.
7. Allah yi ntu shap pua yu'nə shap, mvət pit mbə mə yuənnə shap, nguə' mgbímə pit ndo' mbə nə puə.
8. A pit na mbə mə rü puən nə shuə pə téé nzié mí : pü suəntuum ndun Allah puə ndinə liénju, na pə pi pə ndi' yap ghā suəntuum.
9. (Pə nā ngubmə mí :) Pə nā ngét Allah nə ntaŋ pua pʷən puə pə suəntuum ma, pə pi téé ntab ngér'ap nshié mən nə ntaŋ mbú a li na pò ŋwət'ap, na pə mā nji yap.
10. A pua' mə ntu shap nə yā, ŋerə Allah pit nku'shə wap nə mo' yā. Nguə' njákét nā ndo' pit pə nə puə məshi' ká pə ka pə ngét mbéé na.
11. A mbit mbə pə yié pə rié nə puə mí : pə ma pə ngét mbəbə ndun nsié na, pə rié mí : a li na mí : pü pua' pò ghā pi mfu'shə.
12. ən ! a pua' ndá yirə mí puə na, a pua' puə mbə ghā pi mbəbə, na pə ntaŋ nji yap mo'.
13. A pit mbə pə fu' yié pə rié nə puə mí : suə nun ntuum pò yié puən (pa Sahāba) suəntuum ma, pə rié mí : pə fa pü suəntuum yié pa nkuyu' suəntuum mə ? ən ! a pua' ndá yirə mí, puə na, a pua' puə mbə pa nkuyu', na pə mā nji yap mo'.
14. A pit mbə pə fu' yié pə tãnə puə puən puə pə suəntuum ma, pə rié mí : pü suəntuum, a pə pə fu' yié pə shi' puə nə puə pua pa shéitāni shab'a (tésu shap) pə rié mí : a pua' ndá yirə mí pü pua' pò pua pʷən, a li na mí pü pua' pò ghā nkuo'shə.
15. Allah nā tuə kuə'shə wap pit ku'shə wap tu sa'ndut'ap, pə pə ntabə tu.
16. Shirə shuə pua' puən puə pə ka yun vuə nə yirə na, ŋerə, nten'ap mā nsé'i, shi pə mbi pit mbə ghā yirə.
17. Mfu' yap pua' yié mfu' mən'ə i kuə'shə mú, ŋerə, a pə pə fu' yié a (kuət) njənnə ndu pa shua a ghuəm'i na, Allah wuon nə nzenkér'ap (mvuəshə), ntá wap tu njəm njəm, pə shi yuənnə yab'a.
18. (A pua') pə ndo' ntut, pa shishi, fumi, pə ntaŋ mbutnə yap (mfə məsu Allah nə pʷəntuum).
19. (Ké) mfu' yap pò yié mba' mbəu (sho' kuop) lo' nku tu tu, njəm njəm, pərəruəm pua lu' mbəu pi pə ntuum, pə nshi njabshəkét pon mbəu p'ap mə ntut m'ap məshi' ləb wə lo' tu ngé nsentə nə. Allah pua' ngā ghuəm ghā fétə ngambékét (nə yi Shi).
20. Lu' mbəu ghobshə nə ká a mfié yuənnə shab'a. Ngú nka ká a lu' njuənnə nə puə na, pə nyíshə ntuum, a pit mbə pə yié a sum njəm ndun puə na, pə ténə. A pə mbə yuə Allah nkú na, mbú I pummə nguon nə yu'nə shap pua yuənnə shap, a pua' ndá yirə mí Allah pua' Shetkét Ngā ghét ku ndú ngú yum (məntən).

سورة الفاتحة

- 1) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
- 2) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
- 3) الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
- 4) مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ
- 5) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
- 6) اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
- 7) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

سورة البقرة

بسم الله الرحمن الرحيم

- 1) الم
- 2) ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ
- 3) الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ
- 4) وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ
- 5) أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ
- 6) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءَ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
- 7) حَتَّمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةً وَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ
- 8) وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ
- 9) يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يُخَادِعُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ
- 10) فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ
- 11) وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ
- 12) أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ
- 13) وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ
- 14) وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَى شِيَابِئِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِئُونَ
- 15) اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ
- 16) أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهَدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ
- 17) مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْفَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ
- 18) صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ
- 19) أَوْ كَصَيْبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَنُرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ
- 20) يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

21. Ô puaen nyütu ! wûshə nun **Ngā yi ngér'**un'uhə I ka puóm'un pua puaen puə pə ka (ya') nku məsu **shun na**, məshi' mī pu pə mbuō (Allah).
22. (A **pua'**) **Wi** yuə I ka yap nsié nə puaen mə ngup nsāshə (li' shu), mbīt (njap) pūt mə (titā) nkurə, mbīt ngét **nké**, a nsi' mə lo' nku **tutu**, ngerə I ngét a ntum ntuum nə yum lo' tu mbā mbā tutu mə fu' nə puaen. ngerə pu ma na pə njab fū nə Allah, mbi yi.
23. A pə yuə pu mbə pō tu kra' tu tu yua Pū ghét a si' ndun məmkpen'Ū na, ngerə pu tuə na nə ndi nka' lo' tu mfū'i na, mbīt nun mfū ghā tuənə nga shun, shuə a ndi' Allah na, mə yuə pu mbə ghā rié ngambékét na.
24. ngerə, a pə yuə pu mbə shi ghét na, mbū pu ntab ndo' pit **ghér'un**, ngerə, puó nun mü yuə mkpī shi **pua'** puaen nyütu pua nguo nguo, pə pi shōshə'i (njab) pō nə ghā fēta ngambékét na.
25. **Fa** pəsa'kuə lumntuum nə puaen puə pə suəntuum mbīt **mfa'** renkét renkét (fa' na) mī : a **pua'** ndā yirə mī, a nā ndo' pə nə puə nə pa **Adjana** shuə pon **pə** nké nja'nəkét tu **nshint'i** na. Ngū nka kə pə fu' nə puə nə (yum) lo' tu mbā mbā tutu mə fu' na, pə rié mī : yirə yī **pua'** yua pə ka pəmfu' mənə pū nkusū na. Pə pi tuə nə puə **mən pō nə fēénə shi**, a nā ndo' pit pə nə puə nə pəmgbié nzenkét nzenkét ntuum, pə pit mbə ntuum **mbə** pō **ruobkéri**.
26. A **pua'**ndā yirə mī Allah ntab nzéri mo' tu nə ká I njab **nshiénshié** mfū' ngam **ma**, mbā nyényén, **ké** nə **yua** a **pua'** nkundun'i na. ngerə mbə shi tuə mə puaen puə pə suəntuum **ma**, pə **yi** mī, yirə yuə **pua'** ngambékét lo' puə **Ngā yi ngér'**ap. Na puaen puə pə fētə ngambékét na, pə nā nzié yap pō mī : a kuə mbə yua Allah wub tu yirə yī mfū' (ngam **mə**) ? I nā mvə men nə nkwt puaen mbīt njirə men nə nkwt (puaen). Na, I ntab mvə'i men mbū a li na pō nə ghā tum tu yu' nshut.
27. Shuə pə téé nkiéshə mgbetken **Allah** manjəm yi nkurə shi, mbīt **mbə** ntuntəkét (**nkut nguər'uhə**) Allah sa' mī pə rārə na, mbīt ngétkét mbubə tu ndun nsié na, shirə shuə **pua'** ghā gbə ghuəm.
28. Á ngét kuə pu nku tu nə Allah, pu pi ka pō **kūshi**, **ngerə I yiémə wun**, a pə lo' **I** nqə' wun, a pit mbə lo' I yiémə wun, manjəm pə pətnə nə puaen pō mfə masu **Shi** ?
29. A **pua'** **Wi** yuə I ka puóm nə puaen nə ngū yua a **pua'** tu **nkwen** nsié mənən **na**, a **pua'** lo' I nqənə nku **tu tu**, ngerə njétnə men mə sāmba wubə pūt. I pit na mbə **Shetkét Ngā yi nji** ngū yum mənən.
30. Kūmshə yié **Ngā yi ngér'**u ka rié nə pa Mələka mī : a **pua'** ndā yirə mī : **M'buə'** **Ngā yi njab** ndun nsié nə nshu mə tu. Pə rié mī : **ké U lo'** yap ntuum nə mən'uhə i ntua pə ngét mbubə, mbīt nkitə nshī **na**, pū pi téé nzen nə fa ayuə n'U mbīt mbə nzen n'U (tu nshié min) na ? I (Allah) rié mī : a **pua'** ndā yirə mī : **Mə, Mə** yi yua pə mā nji **yun na**.
31. I ka pi **yi** nə Ádam nə ngū mī (yum) mənən, a **pua'** lo' I **lér'ap** nə pa Mələka nzié mī : fa nun pəsa'kuə nə **Mə** nə mī shirə shī, nə ká pu mbə ghā rié **ngambékét na**.
32. Pə rié mī : nzenkét n'U, mo' nshié yi ndi' mo' nə pū mbū a li na yuə U yi men nə pū na. A **pua'** ndā yirə mī : **Wu**, U **pua'** **Shetkét Ngā yi**, **Shetkét Ngā yi** ngam.
33. (Allah) rié mī : ô Ádam ! fa pəsa'kuə nə puə nə **mi m'ap**, a **pua'** **pə fu'** **yié** i ka fa pəsa'kuə nə puə nə **mi m'ab'a**, I (Allah) rié mī : ké **M'a** nzié'a nə puaen (mī) : a **pua'** ndā yirə mī : **Mə, Mə** yi nduəmə pūt pūt pua nsié, mbīt nji **yua** pu nsāshə na, pua **yua** pu **pua'** ntuum mbə nduəmshə nə?
34. Pit nkumshə yié Pū ka rié nə pa Mələka (mī) puórə nun tu nə Ádam, ngerə pə puórə tu ngū yap mənən **nja'** Ibliss, **i ka pi** ghuə'nə, mbīt nsiéshə nqwt, nshī **njié pō** mə rü ghā ku tu.
35. Pū rié mī : ô Ádam ! shu, wu pu'uhə mgbié'u tu Adjana, njū **nun** ntuum lóni nguon méé nqayə pu kú na, **na** pu ma ghobshə tu yirə yī nshin tutu, ngerə mbū pu nā nshī tuə **yié** pō mə rü ghā yu nkub.
36. ngerə, shéitāni kōshə **pet** tu yab ntuum, ntúmə **wab** tu nshu yuə pə ka pə ntuum **ma**. Pū rié mī : si' nun, **pāshə yun yié ghā kəpen mo' pāshí**, a pit na mbə nə puaen ndun nsié nə li' pummə (li'shu) **pua mə nshu mbókét** nguon méé tu məkét fu'.
37. Ádam kuot mī shukét (pət ntuum) puə **Ngā yi ngér'**i, ngerə, Allah kuot pət ntū'i, a **pua'** ndā yirə mī : **Wi na**, I **pua'** **Shetkét Ngā kuot pəntuum**, **Shetkét Ngā** ghuə'nén.
38. Pū rié mī : si' nun lo' ntuum mbōnə, ngerə, a pə yuə **yirə** ndo' ntua nə puaen lo' puə **Mə** na, **mbū** mən'uhə i ntua pətu yirə **Sha** na, mo' nshié **luəb** ntab ndo' pə'i nə puə, shi pə mbīt nsabmə.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (21)

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أُنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (22)

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (23)

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ (24)

وَتَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأْتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (25)

إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنََّّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ (26)

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (27)

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَهْوَاءًا فَأَخِيَاكُمْ ثُمَّ مَيِّتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (28)

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (29)

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ (30)

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (31)

قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ (32)

قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ (33)

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ (34)

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ (35)

فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ (36)

فَتَلَقَىٰ آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (37)

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (38)

39. Na, puən puə pə fetə ngambékét, mbit mfa mbéé tū ríríkent'Ū na, shirə shuə (puən) **pua' ghâ (nyí)** mû, **puə na, pə nâ ndo' pə** ntuum mbô **ruokéri**.
40. Ô pon Isráil, kumshə nun ngambókér' **A** yuə **N'ka** ghét nə pən **na**, rúnə nun **mgbetken' A, N'zûnə** mgbetken'un, ɲerə luəb mun pò ndū Mə.
41. Pit nun nsuə ntuum tū yua, ngét a si' na (**Kur'âni**), mbə yi fa pé tū yua a **pua'** puə pən **na**. Pə ma pit mbə pum ghâ pi nsiér'i, **pə** ma pit mbə mfi ríríkent' **A** nə **mbum** nkue' (puót ndū), na puó nun pò ndū Mə.
42. Pə ma pə ɲamshəngambékét nə mbéé, (**Pu ma pit**) mbə nduəm ngambékét, **na mbi** yi.
43. Pit nun nténə tū to'tu, **mbit mbə** mfa **zakâ**, mbə nun nkəbmə pua ghâ pi nkəbmə.
44. Ké pə **lo' pi** nsa' ngambókét nə puən, mbə ndānə **ɲwət'un**, pə pi téé njankə nda lérəwa ? Ké pə ntab nzānə yun **nə**?
45. **Pu** nun nta' **ghāmə** pò tū mimshə pua to'tu, a **pua'** ndā yirə mī yirə yuə (to'tu) pummə na mbə ngūrə tətun (shi pò nə nshié mun), mbū a li na pò nə ghâ puó Allah.
46. **Shuə** pə nshéttə mī : a **pua'** ndā yirə mī, pə **pua'** ghâ pi ntānə pua **Ngā yi ngér'** ab'a, **mbit mbə** ndā yirə mī : **pə pua' ghâ pi mbutnə pò mfa məsu Shi na**.
47. Ô pon Isráil ! kumshə nun ngambókér' **A** yuə nka rúnə ndun pən **na**, **N'ka** pi ghét pə shet nku ndun ngū yu puómə **mənten**.
48. Puó nun liénjə yuə ɲwət ntab ntua yɛəri mo' ɲwət nə nshié yum **ma, shi pə mbit mbém** ntuum **nə nshié** shu' **nə**, shi pit nkout **nshié** (shu') nkub'shə ntuum shi pə mbit mfeer'ap.
49. (**Pit nun** kumshə) **fu' yié** Pū ka wumə wun puə pa yu Fir'on, pə nju'shə wun nə pūükét nguə', mbə ɲo'shə pon pən pi pəmbā, mbə ntā pi pəngbié nə wumə. **A** pə tū yirə yuə nə pən nə mkpa'nə mgbīmə lo' puə **Ngā yi ngér'** un.
50. **Pua** fu' yié Pū ka **sen** mā ripā nké nə pən'a, ɲerə Pū ka pi wumə wun, ngét pa yu Fir'on wuon nké, pə njuənə.
51. **Pua fu' yié** Pū ka ka' ngam nə Mūsā mə **kpa ngom** shū', a **pua'** lo' pə shūshū' mon na' (mə yu wūshə) manjəm'i, ɲerə, pə pə ghâ yu nkub.
52. **A pua'** lo' Pū Kūrə ngam ndun pən manjəm yirə yuə məshi' mī pə kəəbshə.
53. (**Pit nun** kumshə) **fu' yié** Pū ka fa nda lérəwa pua mfabshə ngam (firkān) nə Mūsā **məshi' mī pə yirə**.
54. (**Pit nun** kumshə) **fu' yié** Mūsā ka rié nə pa yu'i mī : ô pa yu pū ! a **pua'** ndā yirə mī pə yu ɲwət'un nə nkub tū shūshū' mon na' shun (mə yu wūshə). ɲerə, pət nun ntuum (mbutnə) mfa məsu ngā yi mbuom'un, ɲo'két nun ɲwət'un, yirə yuə nə pən **pua'** pòkéri tətun nə pən puə **Ngā yi mbuom'un**, ɲerə I kuot pət ntu yun, a **pua'** ndā yirə mī **Wi** (Allah) **pua' Shetkét** Ngā kuot **pəntnaum, Shetkét Ngā** ghua'nzén.
55. (**Pit nun** nkumshə) **fu' yié** pə ka rié mī : ô Mūsā ! pū tab lo' suə yū ntuum ndun'u kuka mbū pū yuən Allah mə li' nguəərə. ɲerə **ngé pārgəuum** nguə' vuəshə wun, pə njuənə.
56. **A pua'** lo' Pū yiemə wun manjəm wə shun məshi' mī pə kəəbshə (ngambókét Allah ndun pən)
57. Pū ka pi pit nsəm mba' ndun pən mbit ngét « manna » pua « salwā » si' nə pən, (nzié mī) **yu nun lo' tu** pə rəmsə rəmsə shuə Pū fu' men nə pən'a. Pə ka pi mā njə yap wū nə nkub, na pə ka pə njə pò ɲwət'ap nə nkub.
58. (**Pit nun** nkumshə) **fu' yié** Pū ka rié mī : nyí nun tū yirə yī ngu, ɲerə njə nun yum lo' ntuum nshié ɲayə pə kú na lóni. Pit nun nyí nshut (ngu) mbə ghâ puóərə tū, nzié nun mī : pi' ndon ndun pū. Pū fetə nə pən nə pə fubshə shun. Pū nā ntua ku'shə ghâ ghét ngambókét (**nə kéé**).
59. ɲerə, shuə pə ka yu nkub'a, pə ka pi kubshə li shukét, shi a mbit mbə yuə pə ka rié nə puə (pə rié na), ɲerə, Pū ka pi ghét nguə' (mgbasa') lo' nku **tu tu** si' ndun shuə pə ka yu nkub'a məshi' ká pə ka pə ntum tū yu' nshut na.
60. (**Pit nun** nkumshə) **fu' yié** Mūsā ka **ta' nuə (nké) nə** pa yu'i na, ɲerə Pū rié mī : lab len nə **nkumbā** shu, ɲerə, pət nshuop li nké ndu ghom ka pi ləmkét ntum lo' ntuum, nshié puən (tū nguət) pi tét nji li' nuə nké map. Yū nun mbit nuə tū fu' Allah, pə ma pəbə nkəwən **nsié**, shi yié ghâ mbəbə.
61. (**Pit nun** nkumshə) **fu' yié** pə ka rié mī : ô Mūsā ! pū tab ndo' mimshə yū **tu** ndi tū payu imo', ɲerə, lón **Ngā yi ngér'** u **nə pū**, I tūmə nə pū nə yum lo' tū yua nsié mum (ntūmə) na, lo' tū « baklu »

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (39)

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أَوْفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ (40)

وَأَمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوْلَٰئِكَ كَافِرٍ بِهِ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ (41)

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (42)

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْتَعُوا مَعَ الرَّاٰعِينَ (43)

أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (44)

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ (45)

الَّذِينَ يَتَّقُونَ أَنْتُمْ فَلَاقُوا رَبَّكُمْ وَأَنْتُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ (46)

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَيُّ فَضْلَتِكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ (47)

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ (48)

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُدَبِّجُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٍ (49)

وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ (50)

وَإِذْ وَاغَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ (51)

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (52)

وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (53)

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (54)

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَىٰ اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ (55)

ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (56)

وَوَضَعْنَا عَلَىٰكُمْ الْعِمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (57)

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَاذْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةً نَغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ وَسَبِّحُوا الْحَمْدَ لِلَّهِ يَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ (58)

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ (59)

وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ نَضِيًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرِبَتَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ (60)

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَنْ نَصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ مِنْ تَحْتِهَا

- shi (pa si'), pua « kissâu » shi (mfu tutu), pua « fîmu » shi (kâ nkuo' nkuo'), nâ « adasu » shi (nkûn) pua « basalu » shi (kâ ngut ngûrê). Irié mî : ké pû nta' kubshê yua a pû tûtun na nê yuê a pû møyet nê? si' nun tû nshié ngu, a pua' ndâ yirê mî a pua nê pûn nê yua pû pishê na. Pê ka pi yap yuêrê pua pû'rê ndu puê, pê shi mbatnê pô nê shuê lo' puê Allah. Yirê yuê pua' (nêrê) mashi' kâ, a pua' ndâ yirê mî pê ka pê nku tu nê rîrîken Allah, mbit nq' shêkét ghâ ntam, shi pê nê ngambékét. Yirê yuê pua' (nêrê) mashi' kâ pê ka siét nshut mbit mbê nsa' ndut na.
62. A pua' ndâ yirê mî, pûen pûê pê suentuum ma, pa Yahûd, pa Nasârâ, nê pa Sâbiîn, nshié mun' uê i suentuum ndun Allah, pua ndîna liénjû, mbit mfa' renkét fa' (mê rû yab'a), mbû a pua' nê puê nê kéé shap puê Ngâ yi ngér'ap, mo' nshié luêb pê ndi' nê pua, shi pê mbit mbê nsabmê.
63. (Pit nun nkumshê) fu' yié Pû ka shûshû' mgbetken'un, mbit mbi'nê (mberê) Tur nku ndun pûn, (nzîé mî :) kuot nun yua Pû tuê mên nê pûn na nê kû (ma' si') mbit nun nkumshê yua a pua'ntuum ma (tu pa ken Allah), mashi' mî pû puô (Allah).
64. A pua' lo' pû yam nqwat manjê yirê yuê. nêrê a pê mbê ndi' pô pûnga Allah ndun pûn pua ghê' nzn' I, mbû pû ka pi pummê mbê tu rû ghâ gbû ghêam.
65. Mê ndâ ngambékét, pû têt nji pûen pûê pê ka sa' ndut mê rû yun nju ntentié na. nêrê, Pû rié nê puê mî, yié nun pa nkenê mbê yuêrî.
66. nêrê, Pû shi njab yirê yuê mê nguê' mkpa' nê nê pûen pûê pê pua' nku masu shap pua manjê puê na, mbit mbê ntubê nê ghâ puô (Allah).
67. (Pit nkumshê) fu' yié Mûsâ ka rié nê pa yu' i mî : a pua' ndâ yirê mî Allah sa' nê pûn mî pû tun nguon na'. Pê rié (n' i) mî : ké u nshûshû' wû pô mê yu nkuo' shê ? I (Mûsâ) rié mî : mê ta' tuê' shê puê Allah nê kâ mê mbê tu rû shitkét pûen na.
68. Pê rié mî : lón Ngâ yi ngér' u nê pû, I fa rânê mi nê pû mî : a yiya ? I (Mûsâ) rié mî : a pua' ndâ yirê mî Wi (Allah) nâ nzîé mî : a pua' ndâ yirê mî, yirê nguon na' ndi' mo' renkéri tûtun, shi pit mbê pô mê ku' i tûtun, i pua' pô mê ndu ndu tu fânê yirê yuê. nêrê, ghét nun yua pê nsa' nê pûn na.
69. Pê rié mî : lón Ngâ yi ngér' u nê pû, I rânê mi nê pû mî a kuê mbê ntuêr' i, I (Mûsâ) rié mî : a pua' ndâ yirê mî Wi (Allah) nâ nzîé mî : a pua' ndâ yirê mî yirê yuê nguon na' na, ntuêri pua' yi nké ku' u ndu' kêt tûtun, a nduumê ntu ghâ pi njûenê.
70. Pê rié mî : lón Ngâ yi ngér' u nê pû, I rânê mi nê pû mî : a yiya ? A pua' ndâ yirê mî : pa na' nâ mfêenakét fêenê nê pû, a pit na mbê ndâ yirê mî pû na, a pê yuê Allah nkû na, mbû pû pummê na mbê ghâ yirê.
71. I (Mûsâ) rié mî : a pua' ndâ yirê mî (Allah) nâ nzîé mî : a pua' ndâ yirê mî yirê yuê pua' nguon na' yuê i ndi' mo' yuêtkéri mbê mfa' nsié na, shi pit mbê nkitê nké tu nsum'a, i pua' wumkéri (tu nshié nkuê), nshié takét takét ndi' mo' ndûn' i. Pê rié mî : nânâ, u tuê nê ngambékét, nêrê, pê ka pi tun' i, na pê ka pi mâ ngopshê yap yuê pê ngét na.
72. (Pit nun nkumshê) fu' yié pû ka nq' mun na, nêrê pû pônakét shukét ntuum, na Allah pi pua' Ngâ yi ntûmê yua pû ka pê nduê m ma.
73. nêrê, pû ka pi rié mî : lab mun wi (kû mun) nê mo' mgbâ pâshê nqwr' i (na'), yirê yuê pua' yié kâ Allah njiémê kûnsié, mbit mbê ndét nê pûn nê rîrîkent' I mashi' mî pû rânê na.
74. A pua' lo' ntû shun yam manjê yirê yuê, nshî mbô yié nguô ké yuê a mbi pit njum nzi' nshet nêrê na. A pua' ndâ yirê mî a pua' tu rû nguô nê shuê mî nké nzuêtê ntum ntuum ma, a pit na mbê tu rû (nguô) nê shuê a ndêmkét, nêrê, nké ntum ntuum ma. A pua' ndâ yirê mî a pit na mbê tu rû nguô nê shuê a ntun mgbu lo' tu luêb Allah na. Allah ndi' mo' Ngâ yi mûrê tu yua pû mfa' na.
75. Ké pû nzu' nê kâ pê nsuentuum ndun pûn, mo' pâshî mê rû yap ka pi têt mbê nju' mi shukét Allah, a pit mbê lo', pê njêmsê' i manjê yié kâ pê ka yu' i a ren, mbê nji.
76. A mbit mbê pô fu' yié pê (pa Yahûd) tânê pua ghâ suentuum ma, pê rié mî : pû suentuum, a pit mbê pô fu' yié mo' pâshê (pûen) mê rû yap tûmê nqwr'ap nguon nqayê mo' pâshî pua' na, pê rié mî : ké pê fa pû nsâ nê puê nê yua Allah yubshê nê pûn (tu Tôra) mashi' pê pê mbéé wun nê nshu' mên puê Ngâ yi ngér' un nê ? ké pû ntab nzânê yun nê?
77. Ké pê ntab nji yab mî, a pua' ndâ yirê mî: Allah nâ nji yua pê nduêmsê na, pua yua pê nsâshê nê?
- وَقَاتِلْهَا وُقُومَهَا وَعَدْسَهَا وَبَصِلْهَا قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ أَهَيْطُوا
مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلِيلَةُ وَالْمَسْكِينَةُ وَيَأْتُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ
(61)
- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِقِينَ وَالصَّابِرِينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ
صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (62)
- وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ (63)
- ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ (64)
- وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَلَمَّا نَمُتُوا كُنْتُمْ مِنْهُمْ كُفْرًا فَدَدْتُمْ خَاسِرِينَ (65)
- فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ (66)
- وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقْرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ
أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ (67)
- قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بَكْرٌ عَوَانَ بَيْنَ
ذَلِكَ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ (68)
- قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْثُهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ صَفْرَاءٌ فَاقْع لَوْثُهَا تَسُرُّ
النَّاطِرِينَ (69)
- قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقْرَ تَشَابَهُ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ
(70)
- قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ
فِيهَا قَالُوا الْآنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبْحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ (71)
- وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ (72)
- فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ
(73)
- ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ
لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشْقُقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا
يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (74)
- أَفَتَطْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ جُرُّوا مِنْهُ
بَعْدَ مَا عَقِلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ (75)
- وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بِبَعْضِهِمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا
فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (76)
- أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ (77)

78. A pit na mbə mə rü yap (pa yahüd) nə pa təm vəm **shit**, pə mə nji yap (nshié yəm tə) nda lérəwa mbú a li na pa sha'a, pə pit mbə ndi' yap tə **nshié yəm**, mbú a li na mī pə nā ntəmékét (ngam).
79. ɣɛrə, ri'két nguə' **pua'** nə pʊən pʊə pə ntʊətə nda lérəwa nə **mbuə m'ap**, a pə lo' pə nzié mī yirə yí **pua'** lo' pʊə Allah məshi' pə pə mfishə (nkwətə) mənə mbəm nkuə' nkuə', ɣɛrə, ri'két nguə' nə pʊə lo' tʊ yua **mbuə m'ap ntʊətəkét** na, ri'két nguə' nə pʊə lo' tʊ yua pə nkút na.
80. Pə ka pi pit nzié mī : mū ntab **ndo'** pam'i mo' wū mbú a li na pō tʊ pa liénju nsishə. Rié mī : ké pʊ lo' pi shūshū' pən ngam pʊə Allah na, mbú Allah tab **ndo'** fa'nə'i pən nga **Shi**, ké pʊ nzié yua pə mā nji yən ndun Allah **nə**?
81. A **pua'** yirə ! mun'əə i kūt nshié pütü, fubshə shi pi ghuəm'i na, mbú shirə shuə pʊən **pua'** ghā nyí mü. Pʊə na, pə pə pō ghā pi **nzuob** ntəm.
82. Na, pʊən pʊə pə suəntəm mbit mfa' renkét renkét fa' na, shirə shuə **pua'** ghā nyí **Adjana**, lo' pə ntəm pō ruobkéri.
83. (Pit nkəmshə) **fu' yie** Pü ka shūshū' mgbetken pon Isrāil mī pə tab ngūshə yən nshié yəm mbú a li na Allah, pit pə (ngét) ngambökét nə **pet** ghā pi **mvé**, nə nguət mən, nə **ponshi** pua pa mənɣəmbuə, pit **nən mbu** nzié pū nə pʊən, **nténə nən** tʊ to'tu, **mbit mfa** zaká. A **pua'** lo' pə yəm ɣwət, nja' ndun məkét pʊən mə rü yən, na pə pə ghā fét nkwən.
84. (Pit nkəmshə) **fu' yie** Pü ka shūshū' mgbetken'un mī pə tab mbə nkitə yən **nshi** mən, shi pit mbə ntümə ɣwət'un tʊ nju' nju' shun, a **pua'** lo' pə pém mbə ntəmənə.
85. A **pua'** lo', pʊən. kʊ shí pʊən, pə ɣə'shəkét ɣwət'un mbit ntümə mo' pāshə (pʊən) mə rü yən tʊ nju' nju' shap, mbə mfet (ghā **kupen tap**) mfə ndun pʊə tʊ ndon pua sa'ndut. A pə yie pə shi ntüə nə pʊən mbō pa ndanjəm'a (mvé pit), pə shu' wap, yí ntümə wap pi pə kən nə pʊən. Ké **pə** fa pə **nsuəntəm** tʊ mo' pāshə nda lérəwa, mbə nsiét mō' pāshí nə ? ɣɛrə, a kʊə mbə nɣɛrə nshié mun'əə i ghét yirə yuə mə rü yən nja' yuə tʊ wumə nju, pə lo' mbit nkút nə pʊə mfə tʊ ri'két nguə' tʊ liénju **nténə** ? Allah ndi' mo' **Ngá** mfürə tʊ yua pə mfa' na.
86. Shirə shuə **pua'** pʊən pʊə pə yən wumə nju nə ndinə liénju na. ɣɛrə, pə ntab ndo' læɣi mo' nguə' ndun pʊə, shi pə mbit mbə yuə pə mfeer'ab'a.
87. Mə ndā ngambékét, Pü ka pi fa nda lérəwa nə Mūsá, mbit **mbetə** manjəm'i nə ghā ntəm. Pü ka pi pit mfa pa ránə mī nə Isá mon **Mar'yam**, **mbit** mbet'tə'i (nsuə nshí'm'i) nə yienə nzenkét. Ké ngū nka ká ngá ntəm tʊə nə pʊən nə yua ntʊ shən ntab nkui na, pə **nta'** siéshə pō ɣwət **nə** ? ɣɛrə, pə mfa mbéé nə mo' pāshí, mbə ɣə' mo' pāshí.
88. Pə ka pi pit nzié mī : ntə shū **pua'** sumkét'i, mbéé ! Allah ghab ma wi nə pʊə (tʊ ghə'nzén'i) məshi' kʊ tʊ shab. **Pə nā nsuəntəm pō** məyət.
89. A **ka pit mbə pə fu' yie** nda lérəwa (**Kur'an**) ka tʊə pʊə pʊə lo' pʊə Allah na, **mbə yu** fa pé tʊ **yua a pua'** pʊə pʊə na, pə pi ka pə nkusə mbə nta' mfeerə (ton pit) ndun shuə pə fétə ngambékét na (pō **nə ngá ntəm**). ɣɛrə, a **pua'** shi pə yie a tʊə pʊə pʊə nə (**ngá ntəm**), **yuə pə** ka yi na, pə kʊ tʊ **n'i**. Ghabə (tʊ ghə'nzén) Allah **pə** ndun ghā kʊ tʊ.
90. A püü kʊə méé yieyua pə mfishəkét ɣwət'ap **men na**, **tʊ** ká pə nku tʊ tʊ yua Allah si' mən'a, tʊ sa'ndut mī Allah **nā nsi'** nə pūnga shi ndun mun'əə I kʊ tʊ rü pəkpen pi **nə**? ɣɛrə, pə ka shi mbutnə pō nə shuə ntəm ndun mo' **shuəntəm**. Nguə' yuə nā ndo' pit pə nə ghā kʊ tʊ.
91. A **nā** mbit mbə pə yie pə rié nə pʊə mī : suə nən ntəm tʊ yua Allah ghét a si' na, pə rié mī : pü **nā nsuəntəm** pō tʊ (**nda lérəwa**) **yəə** pə **ghét si' nə** pü na ; mbə **nku tʊ tʊ** (**Kur'an**) **yəə** a **pua'** manjəm'i na, a pi pə ngambékét, mbə yu fa pé tʊ (**Tōra pō Injil**) shuə a **pua'** pʊə pʊə na. Rié (nə pʊə kʊ Muhammad) mī : ɣɛrə, mə tʊ kʊə pə **ɣə'két ghā ntəm** Allah **nkusə**, mə yuə pə mbi ka pə ghā suəntəm mə?
92. Mūsá ka pi tét ntüə nə **pun** nə pa ránə mī, a **pua'** lo', pə shūshū' mon na' (mə yu wūshə) manjəm'i, (tʊ yirə fu') pə pə ghā yə nkub.
93. (Pit nən nkəmshə) **fu' ká** Pü ka shūshū' mgbetken'un na, Pü ka pi pi'nə (**mberə**) **Tur** nku ndun pʊən. (Nzié mī) Shūshū' nən yua Pü fa nə pʊən **na** nə kʊ (mə'si') mbit nən nju'. Pə rié mī : pü yu' mbit nsiét. Pə ka pi ɣəmshə ghə' mon na' mə ntʊ shap **mashi'** kʊ tʊ shap. Rié (nə pʊə) mī : yua **péém** ntʊ shun mfa kʊ mən nə pʊən'a, a püü.

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ (78)

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَيْسَتْ بِهَا مِنْهُمَا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ (79)

وَقَالُوا لَنْ نَمَسَّنَا النَّارَ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (80)

بَلَى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (81)

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (82)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ (83)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ (84)

ثُمَّ أَنتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِّنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسَارَىٰ تَفَادُوهُمْ وَهُوَ مُحْرَمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفْئُوتٌ مِّنْ بَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (85)

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخْفُفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ (86)

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ (87)

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ (88)

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلٍ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ (89)

بِسْمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ نَبِيًّا أَنْ يُزِيلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ (90)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُوْمِنُ بِمَا أَنزَلَ عَلَيْنَا وَبِكَفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلٍ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (91)

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنتُمْ ظَالِمُونَ (92)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاستمعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِسْمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (93)

94. Rié (nə puə) mī : a pə yuə njü' ndinə liénjə **ndi yun** puə Allah, shi **shimo'** puən (mbə **ntuəm ma**), ɲɛrə, pə sha' na wə mə yuə pə mbə ghā rié ngambékét **nə**?
95. Na, pə tab ndo' sha' yap yirə yuə (wə) kakə'i məshi' yua **mbuə map** pīnə mən na. Allah **pua'** Shetkét Ngā yi nji ghā yə nkub.
96. U nā ntua pummə kwətə wap pə pə shetkét **puən tu ru'** wumə mbit nja' puən puə pə mkpa'shə (Allah pua mo' yum'a). Nshié ndi mən'ap **nā ngu' nə kə pə mbie i la'** nkam lum'a. **Yi ngét i la'** pi pə ndi' yu yi nkōshə'i tu nguə'. Na, Allah **pua'** Shetkét Ngā yi njuən yua pə mfa' na.
97. Rié mī : mən'uə i pua' ngā kupen Djibril na (kpū mbim), mənğa kâ a **pua'** ndā yirə mī : wi (Djibril) nā nsi'két (wi) mən (**Kur'āni**) mə lamntu'u nə péémə **Allah**, a pə yu fa pé nə yua a ya' nku məsu shi na, mbə yirə, mbit mbə pəsa'kuə lumntuəm nə ghā suəntuəm.
98. Mən'uə i **pua'** ngā kupen Allah pua pa Mələka shi pua ghā ntum'I, nə Djibril pə Mikāil na, **mbū a pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** Ngā kupen ghā fétə ngambékét.
99. Mə ndā ngambékét, Pū ka tét ngét a si' n'u nə riken rānə mī. Mən mə nku mo' tu mən mbū a li na ghā tum tu yu' nshut **Allah**.
100. Ké, **pə fa ngu'** nka kâ pə pié' nshié mgbetkən'a, mo' pāshə puən mə rü **yap mgbə'** (nkiəshə)? Mbéé ! nkwə'ap ntab nsuə yap mo' ntuum.
101. A ka pə pə **fu' yie'** ngā ntum ka tuə puə puə lo' puə Allah mbə ngā fa pé tu yua a **pua'** puə puə na, mo' lap puən mə rü **shuə** pə ka tuə nə puə nə nda lérəwa na gba' nda lérəwa Allah mfə njəm nkwa'nt'ap, a pə pə yie' pə ntab nji yap
102. Pə ka pi pətə yua pa shéitān ka pə njankəkét tu yéé mfon Suléiman na. Suléiman ka pi mā nkū'i mo' tu (nə Allah), pa **shéitāni** ka ku puə tə, **mbə ndét set nə puən**, pua yua pə ka si' mən ndū **pet** pa Mələka Hārūt pə Mārūt tu (ngu) Bābīla. Pə ntab **ndér'ap set nə nshié** mən kuka mbū pə rié n'i mī : a li na mī : pū **pua'** pō yu mkpa'nə (nə pūn) , ɲɛrə ma ku tu (nə Allah). ɲɛrə, pə ka pə njié'rə lo' puə puə nə yua pə mbə mfabshə fānə mən pə mgbie' i na. Na, pə pi **pə ndi' yap (yā ghét ku) ron nshié ndi mən mən** mbū a li na pə nə péémə Allah. Pə nā njié'rəkét yua a tée nzōn'ap **shi pi tée ngām'ab'a**. Mə ndā ngambékét, pə ka tét nji mī mən'uə i pummə njum yirə yuə na, **mbū nshié mbet yam ntab ndo' pə'i n'i** nə ndinə liénjə. Yua pə **fishə** ɲwət'ap mən na pummə mbū nə kâ pə mbi ka pi yi na.
103. **A pə mbə yuə pə nsuəntuəm, mbit mbuó (Allah) na**, mbū pummə yu njɛrə lo' puə Allah pū na yirə tətən mə yuə pə mbi yi na.
104. Ō puən puə pə suəntuəm **ma** ! pə ma pə nzié mī : « rāinā » (shī wū), pə nūn nzié pə mī : « unzurān » (shīnə nə pū), nju' nūn. Nguə' njākét pua nə ghā ku tu.
105. Puən puə pə fétə ngambékét tu rü ghā nda lérəwa pua ghā kpa'shə (Allah) pua mo' yum **ma**, ntab ngu' yap nə kâ pə nsi' nə pūn nə nshié ngambókét lo' puə Ngā yi ngér'un **na**. Na Allah nā mfa ghua'nzén'I pə nə mən'uə I **nkū** na, Allah **pua'** Ngā pūnga mgbīmə.
106. Pū ntab mvürə yū nshié riken (**tu** nda lérəwa) ké yi **ntā yirə yuə**, (mbū) Pū nā ntua nə yuə a pū nja' yirə yuə na, ké fééni nə. Ké u mā nji' u mī Allah **pua'** Ngā ghét ku **ndun** ngu' yum mə ?
107. Ké u mā nji' u mī a **pua'** ndā yirə mī : Allah na, fon pūt pūt pua nsié li nā pə yi, a ndi' mo' nə pūn nə nshié ntəsu, shi pit mbə nə pūn **nə** shié ngā mfeerə mbū a li na Allah.
108. Ké pə **ngub** kâ pə mbishə ngā ntum'un yie' pə ka pishə Mūsā **nkusu nə** ? Nshié mən'uə i nkubshə pé m ntuum nə ku tu na, ɲɛrə, i tét mvuə **ghuəghuə** ndumānjé.
109. Nkwət (puən) mə rü ghā ndā lérəwa sha' mī a pə **mbə pə**, pə küt nə pūn **pu** yie' ghā fétə ngambékét manjəm pé m ntū yun, **mbū a pū**, tu kughuə' lo' mə ntū shap, manjəm yie' ngambékét tét ntum mə li' nguə'rə nə puə na. ɲɛrə, küürə nūn (ngam), mbit **mfū a wuon** méé yie' Allah **ndo'** tuə nə nsa' nga **Shi** na. A **pua'** ndā yirə mī : Allah **pua'** Ngā ghét ku **ndun** ngu' yum mən ten.
110. Ténə nūn tu to'tu mbit **nun** mfa **zakā**, yua pə pīnə mən nə ɲwət'un tu ngambókét na, pə nā ndo' **kwətə** məsu Allah. A **pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** tu yua pə mfa' na mbə Shetkét Ngā yi njuənə.
111. Pə ka pi rié mī : « (nshié mən) tab ndo' nyī **Adjana** mbū a li na (mən'uə i **pua'** tu mājé wūshə) **Yahūd ké Nasârā na** ». Yirə yuə **pua'** yu sha' shap. Rié nə puə mī : tuə nūn nə montu **nga** shun nə kâ pə mbə ghā rié ngambékét na.
112. Ən ! nshié mən'uə i puorə mba' mīmi nə Allah, mbit mbə ngā ghét ngambókét na, mbū njɛrə shi **pua'** n'i puə Ngā yi ngér'i, luəb ntab ndo' pə'i nə puə shi pə ndo' mbit mbə nsabmə.

- فَلْإِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (94)
- وَلَنْ يَمَمَّنُوهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ (95)
- وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ عَلَىٰ حَيَاتِهِمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَجَّجٍ مِنْ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ (96)
- فَلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ (97)
- مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ (98)
- وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ (99)
- أَوَكَلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ مِنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (100)
- وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (101)
- وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُو الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سَلِيمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعْلَمُونَ النَّاسَ السَّخِرَ وَمَا أَنْزَلَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ يُبَايِعُ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَارِينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (102)
- وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (103)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ (104)
- مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (105)
- مَا نَسْخُحُ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (106)
- أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (107)
- أَمْ تَرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ (108)
- وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْتَصُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (109)
- وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ نَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (110)
- وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (111)
- بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (112)

113. Pa Yahûd ka rié mî : pa Nasârâ ndi' yap tu nshié yam, pa Nasârâ pit nzié mî : pa Yahûd ndi' yap tu nshié yam, na pə pi njankə nda lérəwa. Yəə ku na mbə yie pəən pəə pə ntab nji yab'a ka rié mfu' shukét'ab'a. ɲɛrə, Allah nâ ndo' lî ngam mə fānə yap nə liénjə ntənə tu yua pə ka pə mfa'nəkét ntuum **ma**.
114. A yu wuə nkub nshet mun'əə i ghəə'nə (**puən tu**) ndá wúshə Allah nə ká pə nkumshə li shi ntuum mbit mbə ma' **yi** si' pə tu yi nsetə'i nə ? shirə shuə (pəən), a má mbə'i nə puə nə ká pə nyi ntuumə mbú a li na mî (pə nā nyi **ntum**) mbə pə ghá pi nduəb'ə. **Yuuəə pua'** nə puə tu nju, **nguə' mgbimə lo' mbit mbə nə puə tu ndinə liénjə**.
115. Li' ləm ɲom pua li' suət ɲom **li na pə** yi Allah, ɲɛrə nshié ɲayəə pu yəm (mî m'ən mfa na), **mbú** mba'mi Allah **pua'**ɲɛrət. A **pua'** ndá yirə mî Allah **pua'** lóni tətun, **Shetkét Ngá** yi.
116. Pə ka pi pit nzié mî Allah shúshu' mon, nzenkét n'I. Mbéé ! pa shua a **pua'** nku tu pút pút pua **mansié** na li na pə yi. Ngú yap mənten **pua'** ghá yu'nshut pə **ndú** n'I.
117. A **pua'** **Wi mbə** Ngá pu'shə (mbuóm) pút pút pua nsié, a mbə pə **fu'** **yié** I lî nshié ngam'a, mbú a li na mî : I rié **na** n'i mî : pə, a pə.
118. Pəən pəə pə má nji yap (nshié yam'a) ka pi rié mî : a pə mbə pə Allah pi shukét nə pū, ké yəə ríkən mbi tuə nə pū na, (mbú pū suəntuum). Yəə ku na mbə yie **shuə** pə ka ya' nku masu shap ka rié **féénə** shukét'ab'a. **Ntu shap** féénəkérə. Pū tét nzānə mi nə ríríkən nə puən pəə pə nshéttə na.
119. A **pua'** ndá yirə mî Pū shéshə'u nə ngambékét mə ngá fa pəsa'kuə lumntuum, **ngá** kəmə, pə ntab ntəə pishə'i mo' wu tu nga pa tu (mú).
120. Pa yahûd ntab ndo' péém'ap (nshié yam) lo' puə'u, shi pa Nasârâ (mbit mbém) kuka mbú u pətə ndumánjé **yap**. Rié mî : A **pua'** ndá yirə mî: yirə Allah pua yirə mbə **ndá** yirə. Mə siéb mî : a pə yəə u mbətə kú ntə yap manjəm yua a tuə puə'u tu **yí na**, mbú nshié ngá ghámə ndi' **n'u** puə Allah, shi nshié ngá mfɛɛrə (mbit mbə).
121. Pəən pəə Pū fa nə puə nə nda lérəwa, pə njankə'i nə ndá pékét njankə'i na, shirə shuə pəən nā nsuəntuum ntuum. Na nshié mun'əə i tée ngét **yi pə** ku tu ntuum **ma**, mbú shirə shuə **pua'** ghá gbu ghuəm.
122. Ó pon Isráil ! Kúmshə nən ngambókér'a yəə nka ghét nə pən na. A **pua'** ndá yirə mî : **Mə, N'**ka pi shet nə pən nku ndun ngú yu puómə mənten (tu yirə fu').
123. Puó nən liénjə yəə nshié ɲwət ntab ntəə fééshə'i mo' ɲwət nə nshié yam'a, shi pə mbit nkuot lo' puə'i nə shu' shú tu, shi shu' (nté ghəəghuə) mbit ngam'i, shi pə mbit mbə yəə pə mfɛɛr'ab'a.
124. (Pit nkumshə) **fu'** ká ngá ghét Ibrâhîm ka kpa'nə'i nə mi **shukét, ɲɛrə** i rúnə na, I (Allah) mî: a **pua'** ndá yirə mî **Mə, M'bu'a' Ngá** yi **njab'u mə yu yie'rə nə puən**. I (Ibrâhîm) rié mî : **pua pon pon pa** ? I (Allah) mî, pən nga **Sha** ntab mé'i ndun ghá Yə nkub.
125. (Pit nkumshə) **fu' yie** Pū ka yap ndap (ka'ba) mə li' putnə nə puən, pua li' ten ntuum **ma**, shúshu' nən li' ténə Ibrâhîm mə li' to'tu. Pū ka pit mben ngam pua Ibrâhîm pə Ismâil mî : rən nən nə nda'a mə shi' ghá pi nshínə nə ghá pi **nzuob** (ntuum) pua ghá pi nkəbmə, ghá pət yéé mansié.
126. (Pit nkumshə) **fu' yie** Ibrâhîm ka rié mî : **Ngá yi ngér'a** ! yap yirə yí ngu mə li' ten ntuum, mbit mfu' nə mbá mbá tətə nə pa ntuum'əə pə suəntuum ndun Allah pua ndinə liénjə mə rú yab'a. I (Allah) rié mî : mun'əə i (ntuə) ghét ku tu na, mbú **Mə** nā ntəə **shu** n'i nə məkét nshu mbókét, a pə lo' **N'jiri** mfə tu nguə' mú. (Yirə) li' putnə pū ;
127. (Pit nkumshə) **fu' yie** Ibrâhîm pə Ismâil ka pə **mbi'nə nki nki** ndap (ka'ba) (nzié mî :) Ngá yi ngér'ú, kuot puə pū, a **pua'** ndá yirə mî : **U pua'** Shetkét Ngá yi nju', **Shetkét Ngá** yi nji.
128. **Ngá yi ngér'ú** ! Pit njab'ú mə pət ghá **pi** mgbu'U, mbit njap pon pon **pū** (nguə'rú) mə lab'əə (a **pua'**) yi ghá pi mgbu'U na. Lét nə pū nə yu nsiénə shú, mbit nkuot pət ntə **yú**. A **pua'** ndá yirəmí Wu, U **pua'** Shetkét Ngá kuot pət ntuum, **Shetkét Ngá** ghəə'nzén.
129. **Ngá yi ngér'ú** ! Pit nshéshə nə puə **nə ngá ntum tum mə rú yap**, i pə njankə ríkent'U nə puə, mbit mbə njie'rə wap nə nda lérəwa pua yi ngam, **mbə** nzen nə puə. A **pua'** ndá yirə mî, U **pua'** Shetkéri tətun, **Shetkét Ngá** yi ngam.
130. A pit mbə wuə (mbə yəə) i nzu' mo' **yum ntá ndumanjé** (wúshə) Ibrâhîm nja' mun'əə i nkuyu' nə ɲwər'i nə ? Pū ka tét nsho'i tu nju. A **pua'** ndá yirə mî i nā ndo' pummə pit pə tu ndinə liénjə mə rú renkét puən.
131. (Pit nkumshə) **fu' yie Ngá yi ngér'** i ka rié n'i mî : gbu'(a) ! i rié mî : mə gbu **Ngá** ghét ngú yu puómə **mənten**.

- وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارَى عَلَى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصَارَى لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (113)
- وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَى فِي خَرَابِهَا أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا جَزَاءُ جَزَائِهِمْ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ (114)
- وَاللَّهُ الْمَشْرِقِيُّ وَالْمَغْرِبِيُّ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَتَمَّ وَجْهَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (115)
- وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ لَمْ يَكُنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلِّ لَهٌ قَانِتُونَ (116)
- يَدْبِعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (117)
- وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ (118)
- إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ (119)
- وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِنَّ آتَابِعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وِجْيٍ وَلَا نَصِيرٍ (120)
- الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (121)
- يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ (122)
- وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْرِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ (123)
- وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنْتَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ (124)
- وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَاً وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ (125)
- وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ (126)
- وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (127)
- رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (128)
- رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (129)
- وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مِنْ سَفَهٍ مُّسْتَسْفِهٍ وَوَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ (130)
- إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ (131)

132. Ibrâhîm ka tub ponp'i pô men nâ, Ya'kûb, (nzié mî :) ô **pon pa** ! a **pua'** ndâ yirê mî Allah sho' (ndâ) ndumânjé wûshâ nâ pun, ñerâ, pû ma **pit mkpu**, mbû a li na mî (pû kpu na) mbi pè pô ghâ gbû Allah.
133. Ké pû ka pè ñarut mæ ghâ kuot ntâ **fu' yié (rî)** wu ka méé ndun **Ya'kûba nâ ? Fu' yié** i ka rié nâ ponpi mî : pû ntua pè ngûshâ kuæ manjæm mæ ? Pè rié mî : pû nâ ntua pè ngûshâ yu wûshâ shu, yu wûshâ pa baba shu, Ibrâhîm, Ismâîl nâ Isâk, ndî yu wûshâ imo', pû **pua'** ghâ pi mgbû pô ndû **Wi**.
134. Yirê yuæ lab ka têt nja', a **pua'** n'i nâ yua i ka kût na, mbit mbæ nâ pun nâ yua pû kût na, pè ntab ntua pishâ'i mo' wun nâ yua pè ka fa' na.
135. Pè ka pi rié mî : « pè nun pa Yahûd ké pa Nasârâ na, njîrê nun ». Rié mî : mbéé ! (pû nâ mbetæ pô) ndumânjé Ibrâhîm, **yuæ a pua' ténî na**; I ka pè ndi' mo' mæ rû ghâ kpa'shæ Allah pua nshié yam.
136. Rié nun mî: pû suæntæum ndun Allah pua yua pè ghét a si' nâ pû na, pua yua pè ka ghét a si' nâ Ibrâhîm, Ismâîl, Isâk, Ya'kûb, **Asbât** (pon pon Ya'kûb), nâ yua pè ka fa nâ Mûsâ pua Isâ, nâ yua pè ka fa nâ ghâ ntum lo' puæ Ngâ yi ngér'ab'a, pû ntab ngér'u mfabshæ ndun nshié ndî mæ rû yap, pû **pua'** ghâ pi mgbû pô ndû **Wi**.
137. ñerâ, a pè yuæ pè **nsuæntæum** mæ mfu' kâ pû suæntæum **men na**, mbû pè yirê. **Na** a pè yuæ pè njæm ñwær'a, mbû a li na mî pè **pua'** tû nsenet, ñerâ, Allah yét n'u mfæ ndun puæ. I **pua'** **Shetkét Ngâ** yi nju', **Shetkét Ngâ** yi nji.
138. (Pû nâ mbetæ) **ndumânjé** wûshâ Allah. A wuæ mbæ yuæ i fu'shæ **ndumânjé** wûshâ **a pû tutun** méé yié Allah **nâ**? Pû **pua'** ghâ wûshâ **pô ndu** n'I .
139. Rié mî: ké pè fa pû mbéékér'û nâ nshu' tû nga Allah, I pi pè Ngâ yi ngér'u mbit mbæ Ngâ yi ngér'un nâ? A **pua'** nâ pû nâ yu fa', mbæ nâ pun nâ yun fa', pû **pua'** ghâ ren nâ wûshâ pô ndû n'I.
140. Ké pû nzié mî: a **pua'** ndâ yirê mî: Ibrâhîm, **nâ** Ismâîl, **nâ** Isâk, **nâ** Ya'kûb nâ **Asbât** ka pô (tû mânjé wûshâ) Yahûd ké (mânjé wûshâ) Nasârâ nâ? Rié mî: ké á pun mbæ ghâ pi nji tutun ké Allah nâ? A wuæ mbæ yuæ i yu nkub tættun nshet mun'æ I læm ntæunæ **ngam lo'** puæ Allah puæ'i nâ? Allah ndi' mo' **Ngâ** yi mfüræ yua pû téé mfa' na.
141. Yirê yuæ **puomshæ** puæn ka têt nja', a **pua'** n'i nâ yua i ka kût na, mbit mbæ nâ pun nâ yua pû kût na, pè ntab ntua pishâ'i mo' wun nâ yua pè ka **pæ** mfa' na.
142. Pa nkuyu' tû rû puæn nâ ntua pè nzié mî: a yæm kuæ wap, pè tâ li' pummæ shab'æ pè pè ntæum mæ? Rié mî: **li' læm** ñom pua **li' suot ñom (li na)** yi Allah. I nâ njîræ mun'æ I téé nkû na tû ndumânjé ntænæ.
143. Yuæ ka' mbæ ñerâ yié kâ Pû yab'un, pû pè puomshæ puæn ghæghæ mæshi' mî pû pè ghâ tæunæ ngam ndun puæn, ngâ ntum pit mbæ ngâ tæunæ ngam ndun pun **na**. Pû mâ njab'Û mo' kibla (li' pummæ) yuæ u pè ntæumæ, mbû a li na pô mî Pû yi mun'æ I mbetæ ngâ **ntum** mfæ ndun mun'æ i mbætæ tû nshî nkutn'i na. A **pua'** ndâ yirê mî yirê yuæ (yæm ñwat) ka pè ngûræ tættun, mbû a li na (mî a ka pè læutkéri) pô nâ puæn puæ Allah yirê (wab'a). Allah mâ mbæ'i mî I pûbæ pémm ntû yun, a **pua'** ndâ yirê mî Allah pummæ na mbæ **Shetkét Ngâ yâ ntæum**, **Shetkét Ngâ** ghæ'nzén nâ puæn nyûtu.
144. **Mæ ndâ ngambékét**, Pû **nâ** njæun **yæmshækét mba'** mi m'u (yuæ u téé **njæm**) mfa nku **tû tû** na, ñerâ, Pû nâ ntua pummæ yæm'u (fa) tû li' pummæ (yuæ) u ntua péém **ma**. ñerâ, yæm mba' mî m'u (nzéé) tû mgbâ nda wûshâ yi ken (Ka'ba). Nshié li' ñâyæ pû **pua'** na, pû yæm mba' mîm'un (nzéé) mgbâ'é (ñarut). A **pua'** ndâ yirê mî: puæn puæ pè fa nda léræwa nâ puæ na, nâ mbummæ nji mî: a **pua'** ndâ yirê mî: a **pua'** ngambékét lo' puæ Ngâ yi ngér'ap. Allah ndi' mo' **Ngâ** mfüræ tû pa shua pè téé mfa' na.
145. Mæ siébé mî: a **yié** mbæ yuæ u njîé ntua nâ puæn puæ pè fa nda léræwa nâ puæ na nâ ngû rîken mænten na, mbû pè tab mbetæ yap li' pummæ shu. **Shi u mbit mbæ** ngâ pètæ li' pummæ shap. **Mo'** Pâshæ yap pit na mbæ ndi' yap ghâ pètæ li' pummæ mo' pâshî. Mæ siébé mî: a pè yuæ u mbetæ kû ntû yab manjæm yua a tuæ puæ'u **lo'** tû yi na, mbû a **pua'** ndâ yirê mî, **wu**, fu' ñerâ, u pummæ na mbæ tû rû ghâ yu nkub.
146. Puæn puæ Pû fa nda léræwa nâ puæ **na**, **pæ** nâ nji'i (Muhammad) nguænguæ yié pè nji ponp'ab'a. A **pua'** ndâ yirê mî pâshæ puæn mæ rû yap nâ mbummæ nduæm ngambékét **mbæ nji**.
147. (A **pua'**) ngambékét lo' puæ Ngâ yi ngér'u, ñerâ, ma **na pæ** tû rû ghâ kpa'tu.
148. A **pua'** nâ nshié puomshæ puæn nâ li' pummæ yuæ i **pua'** ngâ yi nzéé ñarut (tû to'tu) na. ñerâ, pañæ nun (tû ghét) ngambókét. Nshié ñayæ pû **pua'** na, mbû Allah nâ ntua tuæ nâ pun **puomshî**.

- وَوَصَّىٰ بِهَا إِبْرَاهِيمَ بَيْنَهُ وَيَعْقُوبَ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ (132)
- أَمْ كُنتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتَ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِهْمًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ (133)
- تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ (134)
- وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (135)
- قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ (136)
- فَإِن آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقِ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (137)
- صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ (138)
- قُلْ أَتُحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ (139)
- أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ أَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمْ اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (140)
- تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ (141)
- سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَاهُم مَّا وَلَاهُم عَن قِبَلَتِهِمْ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (142)
- وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعَ الرَّسُولَ مِمَّن يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِن كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرُءُوفٌ رَحِيمٌ (143)
- قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنِ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ (144)
- وَلَمَّا أُتِيَ الدِّينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتِهِمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَمَّا تَبِعُوا أَهْوَاءَهُمْ مِّن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ (145)
- الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ (146)
- الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ (147)
- وَلِكُلِّ وِجْهَةٍ هُوَ مُوَلِّيَهَا فَاسْتَبِقُوا الْحَيَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا

- A **pua'** ndâ yirə mî: Allah **pua'** Shetkét Ngâ ghét kə ndun ngu yam mænten.
149. Nshié ñayəuə u tæm (mæshi' to'tu) na, u yæm mba' **mi m'u** mfa tu mgbâ nda wûshə yi kæn (Ka'ba). A **pua'** ndâ yirə mî yirə **yəuə pummə** na mbə ngambékét lo' puə Ngâ yi ngér'u. Allah ndi' mo' ngâ mfürə tu pa shua pə mfa' na.
150. Nshié ñayəuə u tæm ma, u yæm mba' mi m'u tu mgbâ nda wûshə yi kæn (Ka'ba). Nshié ñayəuə pə **pua'** na, pə yæm mba' mi m'u mfa mgbâ ñurət mæshi' mî nshié montu ngam ma pə nə pæon **mfa** mfə ndun pæn, mbû a li na pæon pæ pə yə nkub mə rü yab'a. ñerə, pə ma læb'ap, læb mæn pō Mə, **mæshi'** mî: N'zünə ngambókér' A ndun pæn **mo' nka** pə yirə.
151. A **kə na mbə** nguəngəuə ñerə, yié kâ Pü shéshə nə pæn nə ngâ ntum mə rü yun, i njankə ririkent'ü nə pæn, mbə nzânə wun, mbə **ndét** nə pæn nə nda lérəwa (**Kur'āni**) pua yi ngam (Sunna) mbit mbə **ndét** nə pæn nə yua pə ka pi mā nji yun'a.
152. ñerə, kəmsə nən wa, nkəmsə wun, pit nən **nkuəbshə'a**, pə ma ku tu nə Mə.
153. Ó pæon pæ pə suəntuəm **ma!** ta' nən ghāmə (mfæə) nə mimshə pua to'tu. A **pua'** ndâ yirə mî : Allah **pua'** pua ghâ mimshə.
154. Pə ma pə nzié mæshi' pæon pæ pə ño' wap tu ndumänjé Allah na mî (pə **pua'**) kü pæon, mbéé! (Pə **pua' pō**) ghâ yiénə, na pə ntap nji yun.
155. Pü nâ ntəuə **pummə** pə mkpa'nə wun nə yam lo' tu læb pua njié, nə sü'shə yam tu nkab pua ñwət nə mbâ mbâ tutu. Fa pəsa'kuə lumntuəm nə ghâ mimshə.
156. Shuə, a mbə pə fu' kâ nguə' kwətə wab'a, pə mî: a **pua'** ndâ yirə mî : pü **pua'** yi Allah, a pit na mbə ndâ yirə mî : pü **pua'** ghâ pi mbatnə pō mfə mæsu shi.
157. Salawât (mbuotnə pua fétə ghérápüü) pua ghəu'nzén **pua'** ndun shirə shuə pæon lo' puə Ngâ yi ngér'ap, shirə shuə pæon pit na mbə yirə pæon.
158. A **pua'** ndâ yirə mî: Safa pō Mar'wa **pua'** tu rü tón tón (yi mánjé wûshə) Allah, ñerə mæn'əuə i wub ndap (**ka'ba, mæshi'**) ghét hadji, ké **ghét** Umrâ na, mbû **fubshə** ndi' n'i nə kâ i mbə nyi **nguon mbatnə** mə fânə péér'ab'a. Mæn'əuə i ghét nku'shə fa' mbókér'a, mbû a **pua'** ndâ yirə mî Allah **pua'** Shetkét Ngâ kuəbshə (fa'), Shetkét Ngâ yi.
159. A **pua'** ndâ yirə mî pæon pæ pə téé nduəm yua Pü ghét a si' tu pa ránə mi pua yirə, manjəm yua Pü ránə mi men nə pæon tu nda lérəwa na, shirə shuə pæon na, Allah **suə ndon ndun puə**, ghâ yap ntu pit **ntu wap**.
160. Mbû a li na **shuə** pə put ntuum, mfə'shə (fa') mbit nsâshə ngambékét mə li' nguəə na. ñerə, shirə shuə pæon na, mə nâ nkuot put ntu shap, mbu'a shetkét ngâ kuot put ntuum, shetkét ngâ ghəu'nzén.
161. A **pua'** ndâ yirə mî pæon pæ pə fétə ngambékét, mkpə mbə ghâ fétə ngambékét na, shirə shuə na, **ndon** Allah, nə yi pa Mələka, nə yi pæon nyütu mbuomshə yap mænten **pua'** ndun puə;
162. Pə **lo' mbə** pō ruobkéri ntuum. Pə ntab ntəuə læə'ə i mo' nguə' ndun puə, shi pə mbit mbə yuə pə mbiéb'ap (pə put **ntuum ma**).
163. Yu wûshə shən **pua'** ndi' yu wûshə imo', mo' yu wûshə (mbékét) ndi' mbû a li na **Wi**, Ngâ rünkét ghəu'nzén, Ngâ Shetkét ghəu'nzén.
164. A **pua'** ndâ yirə mî: pummə ririkən nə pæon pæ pə téé nzânə na, **pua'** tu puóm püt püt **pua nsié**, nə fa'nə shü' pō ñom, nə kukuom'əuə a nja'nəkét tu ripä nké, nə pa shua a ngâm pæon'a, **nə** yua Allah ghét a si' tu nké lo' nku **tu tu**, ñerə mbə njiémə nsié mæn manjəm wə shi na, mbit nsam ntuum nə ngü (tu **tu**) yu letə, nə yi njəmshə pa fim pua mba' nyü' tu fânə püt pua nsié.
165. A pit na mbə tu rü pæon nə mæn'əuə i téé nshüshü' shimo' pa shua a ndi' mo' Allah na mə fū (**Allah**), mbə ngu' wap **nguəngəuə yié** ghəu' Allah. Na pæon pæ pə suəntuəm **ma**, pə **pua'** ri'két' i tu ghəu' **pō nə** Allah. A pə mbə yuə (Muhammad) njæon pæon pæ pə yə nkub'a **fu' yié** pə ntəuə lo' yæon nguə' na, (pə nâ ntəuə yi mî :) a **pua'** ndâ yirə mî kə **pua'** yi Allah mænten. A pit na mbə ndâ yirə mî : Allah **pua'** ri'kéri (tu ghét) nguə'
166. **Fu' yié** pæon pæ pə ka pətə wab'a ndo' tashə ñwət'ap ndun pæon pæ pə mbârə wab'a, pə pi yæon nguə' (**nə li shab'a**), rārə pi tæntə mə fânə yap.
167. **Shuə** pə ka pârə (wab'a) rié mî: a pə mbə **nə pü nə** yuə pü mbatnə **mo' nkéé** (tu nju na), **ñerə**, mbû pü nâ ntəuə tashə **ñwər'ü** ndun puə nguəngəuə yié pə tashə ñwət ndun pü na. Yirə yuə kə na mbə yié kâ Allah ndo' lét fa' shap nə puə, a **pə** mənjikəuə nə puə, pə lo' mbə ndi' yap ghâ pi ntum tu mü **na**.

- إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (148)
- وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (149)
- وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلَا تَمْنَعِيَّ عَلَيْهِمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (150)
- كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ (151)
- فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونَ (152)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ (153)
- وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أحيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ (154)
- وَلَتَبْلُوكُنَّ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالسَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ (155)
- الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ (156)
- أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ (157)
- إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ (158)
- إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ (159)
- إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (160)
- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا أُولَئِكَ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ (161)
- خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ (162)
- وَاللَّهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (163)
- إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفَلَكَ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ آيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (164)
- وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ (165)
- إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ (166)
- وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّا لَكُنَّا كِرَّةً فَذَبَرْنَا مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّأُوا مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِبَارِحِينَ مِنَ النَّارِ (167)

168. Ô puaen nyutu! Yu nun yam lo' tu pa shua a (ntumkét) tu nsié, mbə pékéri, mbit mbə rəmshí na. Pə ma pit mbə mbətə mbin nkut shéitan, a pua' ndá yirə mí : i pua' nə pən mbə ngá kupen mə li' nguəə.
169. A kə na ndi mí : i nā nsa' nə pən pō nə pūü pua fəəkét ngam, pua ká pə nzié mfə ndun Allah pō yua pə mā nji yun na.
170. Fu' ká pə rié nə puə mí: pətə nun yua Allah ghét a si' na, pə mí: mbéé! Pū nā mbətə yua pū ka kwətə pa baba shū ntuum ma. Ké (pə lo' kə pətə pa baba shap pətə), mə yəə pa baba shap mbə ntap nznāə yap tu nshié yam shi pit mbə njirə (ɲwər'ap tu ndumānjé nténə) nə?
171. Mfə' puən puə pə fétə ngambékét na pua' pō yié mfə' mun'əə i téé mfū yua (lap patā) i ntap nju'i (nshié yam) nja' mfū pua ngéé na. Pa ndo' ntut, pa shishi, fumi, ngrə, pə ntap nznāə yap.
172. Ô puən puə pə suəntuum ma! yu nun yam lo' tu pa rəmshə yəə Pū fu' mən nə pən na mbit nkəəbshə (fu') Allah nə ká pə mbə ngūshə ndū Wi na.
173. A kə na ndi mí: Allah kən'un nə kū yam pua nshi nə njap kəpu', pua yua (pə) ɲānə ngéé (tu tən nə mo' li), shi a mbə yi Allah na. ngrə, nshié mun'əə i pua tu shetngam shi pi pə pō ngá yə nkub'a, shi pit mbə pō ngá nsa' ndut na, mbū fubshə ndi' n'i. A pua' ndá yirə mí: Allah pua'Ngá nkəwət fétə ghérápūü, Ngá Shetkét ghəə'nzén.
174. A pua' ndá yirə mí : puən puə pə téé ndəəm yua Allah ghét a si' tu nda lérəwa, mbit mbə mfi' i nə mə nto' ndū na, shirə shəə puən ntap nju yap (nshié yam) a wuon ma tu vəm shap mbū a li na mū. Allah ntap ntua shukéri nə puə nə liénju nténə shi pit nznāə wap, nguə' njákét pua' nə puə.
175. Shirə shəə pua' puən puə pə yun vəə nə yirə na, (mbit njun) nguə' nə yu fétə ghérápūü na. ngrə mimshə shap lo' pō nā ma tu mū?
176. Yirə yəə pua' mə ndá ngambékét mí Allah si' na nda lérəwa pō nə mbékét. A pua' ndá yirə mí puən puə pə fa' nə tu nga nda lérəwa na pummə na mbə tu sentəə yəə a pua' shumkéri na.
177. Al birru (yu' nshut Allah) ndi' pō ndū yəm mba' mi m'un mbummə ndəm ɲəm pō nsuot ɲəm; Réé, na al birru pua' (ntuət) mun'əə i suəntuum ndū Allah, pua ndinə liénju, pua pa Mələka, pua nda lérəwa, pua ghā ntum, mbit mbə mfa nkap (lo' tu yua Allah fu' n'i mən na) mbə nə ghū' shi nə nguəət mun, pua ponshi, nə pa nkə', nə mon mānjé (ngá nyí), nə ghā lón yam; pua shu' kpen; mbit mbə nténə tu to'tu, mbə mfa zakā, mbə nzūnə mgbetkənt'ap fu' ká pə gbət na, mbə ghā mimshə tu nguə' (ri'két pu'rə, yā, pit). Shirə shəə pua' puən puə pə fa pə na, shirə shəə pua' ghā puó Allah.
178. Ô puən puə pə suəntuum ma! pə lí nkənzūnzū nə pən tu nga ɲo' mun (mí): (pə ɲo') mun nə tu' i məshi' mun nə tu' i (yəə i ɲo' na),məmkpən məshi' məmkpən, məmgbié məshi' məmgbié. ngrə mun'əə pə kūrə yam n'i lo' puə monterə yab'a, mbū a pua' n'i nə yi mbətə (yi nkəerə tu nkat nga mbòkét), yu yi, pua yi mfa njua n'i nə ngambòkét. Yirə yəə pua' luəə, lo' puə Ngá yi ngér'un, pua ghəə'nzén. ngrə, mun'əə i sa'ndut mənjam yirə yəə na, mbū a nā ndo' pə n'i nə nguə' njákét.
179. A pua' nə pən nə wumə tu nkənzūnzū kə ghā rānə məshi' mí pu puó Allah.
180. Pə lí nə pən fu' yié (tón) wə méé nə nshié ndi mun'un nə ká i mbi ntā pū na (mbət pám) nə shukét la'nə wə məshi' pət pa mvé mvé pua nguət mun tu nkat nga mbòkét. (Yirə yəə pua' yu yirə ndun ghā puó Allah.
181. Mun'əə i kubshə'i manjam yié i yu' na, ngrə mbū a kə na ndi mí: fubshə shi nā ntuaə gbū ndun puən puə pə kubshə'i na. A pua' ndá yirə mí Allah pua' Shetkét Ngá yi nju', Shetkét Ngá yi nji.
182. Mun'əə i luəə nshié ntəkét ké ndon lo' puə ngá fa shukét la'nə wə na, ngrə mfū'shə fānə yab'a, mbū fubshə ndi' mo' ndun'i. A pua' ndá yirə mí Allah pua' Shetkét Ngá fétə ghérápūü, Shetkét Ngá ghəə'nzén.
183. Ô puən puə pə suəntuum ma! pə yit yi nké nə pən nguənguəə yié pə ka yit nə puən puə pə ka (ya') nku məsə shun na məshi' mí: pu puó Allah.
184. (Yi nun nké) Tu pa liénju nsishə, ngrə mun'əə i pua' ngá yā mə rü yun, ké yəə i pua' tu nyí, (ntun yi nké na), ngrə (mbū a pua' n'i nə) nsishə mo' pa liénju ndūni. Mbə shi tuə mə puən puə pə kwətə nkamkét ngam ntuum ma (yí nké), mbū a yit ndun puə nə nshu' nə fa payə nə pa mənjutmbəə, ngrə mun'əə i pit ngét nku'shə tu pū na, mbū a pua' pòkéri n'i;na, ká pə nku nji pō nké na pū na yirə nə pən nə ká pə mbi yi na.

- يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ (168)
- إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (169)
- وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ (170)
- وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ (171)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (172)
- إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَحَلْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلِيَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (173)
- إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتُرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (174)
- أُولَئِكَ الَّذِينَ اسْتَرَوْا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ (175)
- ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ (176)
- لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالصَّرَاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ (177)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأَنْثَى بِالْأُنثَى فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنْ اعْتَدَى بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ (178)
- وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (179)
- كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةَ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ (180)
- فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَمَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (181)
- فَمَنْ خَافَ مِنْ مَوْصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (182)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (183)
- أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامَ مَسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (184)

185. A **pua'** pò tu mut Ramadan yuə pə ka ghét **Kur'ani** si' ntuum mə yirə nə puən pua pa rānə mi lo' tu yirə pua mfabshə **ngam ma**. ɲɛrə, mun'ʊə i mée nsié (tu mut) mə rü yun'a, i yinké ntuum, na mun'ʊə i **pua'** ngá yá ké yuə i **pua'** tu nyí na, (i tun yinké), ɲɛrə (a shi mbə n'i na) nsishə pa liénju ndúni. Allah ná ngub pò luəɾə nə pən, I ntab ngubmə'i pò mferə nə pən. A pit na mbə pò məshi' mī pə rúnə nsishə liénju mbit mfa gha' Allah tu yua I yirə wun **ntuum ma** mi mo' nka pə kuəbshə.
186. Fu' yie kpen p'**A** pishə'a n'u na, ɲɛrə a **pua'** ndá yirə mī mbu'a ghobshí, mə ná mbut lónə ngá lónə **fa' yie** i ndón na. ɲɛrə pə put ya mfú mbit nsuəntuum ndun mə mo' nka pə yirə.
187. Pə pé nə pən tu shú' yinké nə yi mkpa'shə pua **gbié** pən, pə **pua'** yu gbié nə pən, pə pə yu gbié nə puə. **A pua'** ndá yirə mī Allah yi mī pə pə nju **ɲwət'un** nə mfufüt, ɲɛrə I kuot put ntuum puə pən mbit nkürə ngam ndun pən. ɲɛrə ɲaɲə kpa'shə nən pua puə mbit nən nta' yua Allah yit nə pən na (mon). yu nən mbit nuə a wuon mée yie ndab fū fəbshə ɲwər'i nə pən tu ndab si lo' tu ntun nju **na**, a pə lo' pə rúnə yinké a wuon mée nə shú. Pə ma pit mkpa'shə pua puə, pə pi pə ghá **pən ɲwər'un** tu ndá wúshə (Allah). Shirə shuə **pua'** ndut ndut ken Allah, pə ma ghobshə ntuum. Yirə yuə ka' mbə **yie** Allah **nzānə mi nə** ríríkent' **I** nə puən məshi' mī: pə puó (Allah) na.
188. Pə ma pə nju nkap mən mə fānə yun tu mbéé, pə ma pit mbə nguon mée men mfə mə su ghá lí sa' məshi' mī pə pə nju pāshə nkap puən tu **fubshə**, mbə **nji**.
189. Pə ná **mbishə'u** məshi' pa mbet mut, rié mī: a **pua'** yu **yap** fu' nə puən pua (fu') Adj. Al birru (**fa' mbòkét**) ndi' pò ká pə mbə ntua nyí tu ndap pò tu nkəwnt'i na (manjəm ndap), Al birru **pua'** pò (ntuət) mun'ʊə i mbuó Allah na. Tuə nən nyí tu ndap tu nshut nshut'I (yi nku mú), mbuó nən Allah məshi' mī pə (kuot) fu'.
190. Ma' nən pit tu ndumánjé Allah pò puən puə pə ma' wən nə pit na, pə ma sa'ndut. A **pua'** ndá yirə mī Allah ntab ngu'i mo' ghá sa'ndut.
191. ɲo' nən wap (tu pit) **nshié** ɲayə pə kwətə wab'a mbit nən ntúmə wap **nshié** ɲayə pə túmə wun **na**. Mkpa'nə (wúshə kushuəb) ya' ɲo' (mən). Pə ma pə ma' wap nə pit ma tu ntə nda wúshə **yi** ken (Ka'ba) mbú pə ma' wən **nə pit** ntuum. **A** pə yuə pə ma' wən nə pit **na**, ɲɛrə, pə ɲo' wap. Yirə yuə **pua' njeerə** ghá ku tu.
192. A pə yuə pə **nténə** na, ɲɛrə mbú a **pua'** ndá yirə mī Allah **pua'** **Shetkét Ngá** fétə ghərapüü, **Shetkét Ngá** ghua' nzen.
193. Ma' nən wap **nə pit** kuka mkpa'nə (wúshə kushuəb) ma ku mbə, ngú **mánjé** wúshə shi mbə pò (**ndū**) yi Allah (yi'shə). A pə yuə pə ntá na, ɲɛrə mbú nshié sa'ndut yie ndi', mbú a li na **ndun** ghá yu nkub.
194. (Wúmə) mut ken (**pua'** nə mun'ʊə i wúmə) mut ken **na**, pa yu wúmə na, a **pua'** kunzúnzú; nshié mun'ʊə i sa'ndut ndun **pən** na, pə sa'ndut ndun mi mə mfú' ká i sa'ndut ndun pən na. Puó nən Allah, nji nən mī a **pua'** ndá yirə mī Allah **pua'** pò pua ghá **pi mbuə'I**.
195. **Pu** nən nju (nə yəm) tu ndumánjé Allah, **pə ma pə ntun** (**ɲwət'un**) nə mbuəm'un ma' tu vuəshə (wú), pə nən ngét pú , a **pua'** ndá yirə mī Allah ná ngu' ghá ghét **pú**.
196. Rúnə nən Hadji pò Umrá məshi' Allah. A pə yuə pə nen'un na, (mbú yua a yit na **pua'**) yua a luət tu **Hadya** (yu tūnə **pūngam ma**). Na pə ma kuom tu yun kuka mbú Hadya wuon mée tu lí' (tūnə) shi. Mun'ʊə i mbə nə yá mə rü yun ké nə yuə a mbə mə tu' i nə rónə (mbəshə...) na, (mbú yua a yit na **pua'**) shu' nə yinké ké sadaka ké yu siénə. A pə pə fu' ká pə ten ntuum **ma**, mun'ʊə i shu mə **shu mbòkét** tu Umrá, nguo mée tu Hadji na, (mbú yua a yit na **pua'**) yua a luət nə yu siénə mun'ʊə i má nkwtə'i na, (mbú yua a yit na **pua'**) yinké tet liénju tu Hadji nə sāmbe'é **fa' yie** pə küt na. Shirə shuə **pua'** ghom (liénju) nzūn nzūnə; yirə **pua'** nə mun'ʊə nguər'i ndi' ghá pi nshu ma tu nda wúshə yi ken. Puó nən Allah, nji nən mī a **pua'** ndá yirə mī Allah **pua'** ri'kéri tu (ghét) nguə'.
197. Hadji **pua'** tu pa mūr'ʊə a **pua'** yu **yi na**, mun'ʊə I **yit ɲwər'i tu** Hadji tu shirə pa mut na, (i pə nyí harami) mbú mkpa'shə pò mǎngbié yie ndi', shi **tum** tu yu'nshut (Allah) mbit mbə, shi nsúnə mbit mbə tu Hadji. **Pa** shua pə **ngét** tu pú na, Allah yi'i. Suə nən **ngut**, ɲɛrə a **pua'** ndá yirə mī: pòkét ngut **pua'** puó Allah; puó nən wa ku ghá rānə.
198. Ndon ndi' nə pən (tu **hadji**) nə ká pə mbə nta' pūngam lo' puə **Ngá yi ngér'un** na, ɲɛrə a pə pə **fa'** ká pə téé mbí nkét lo'nku tu Arafa na, pə nkumshə Allah tu «Mash'ari haram» (Muzdalifa), pə kumshə'I yie I yirə wun **na**, pə pi ka pummə mbə **nku məsu** mbò tu rü ghá vuə.

شَهْرَ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُم وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (185)

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ (186)

أَحِلَّ لَكُم لَيْلَةُ الصِّيَامِ الرَّفَثِ إِلَىٰ نِسَائِكُمْ هُنَّ لِيَابِسٌ لَّكُم مِّنْ أَيْمَانِكُمْ أَن تَبَرُوا فَمَا ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ يَخَذُكُم بِالْعُنُقِ أَي لَمَّا نَدَبْتُمُ الْمُؤْمِنِينَ وَإِيَّاهُمْ يُرِيدُونَ لَعَلَّكُمْ تُفَاهِقُونَ (187)

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ وَتُدُلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ (188)

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ فُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَىٰ وَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (189)

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ (190)

وَأَقْتُلُواهُمْ حَيْثُ تَقْتُلُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ أَخْرَجْتُمُ وَالْمِثْنَ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ فَإِن قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ (191)

فَإِنِ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (192)

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ لِلدِّينِ لِلَّهِ فَإِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ (193)

الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتِ قِصَاصٌ فَمَنِ اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ (194)

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (195)

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَالزُّكُوفَ لِلَّهِ فَإِن أُخْضِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِفُوا بِرُءُوسِكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ فَمَن كَانَ مِنْكُم مَّرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أُمِيتُمْ فَمَن تَمَتَّعَ بِالْعِمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامٌ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةً إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ لَّمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (196)

الْحُجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ الْحُجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحُجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَرَوُودُوا فَإِنَّ خَيْرَ الرِّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا يَا أُولِي الْأَلْبَابِ (197)

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ إِذَا أَقَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ (198)

199. A pə lo' pu pi nguon ɲayə pəən mbɪ nguon na, mbə mbishə fɛtə ghɛrapɪu puə Allah. A **pua'** ndá yirə mí Allah **pua'** Shetkét Ngá fɛtə ghɛrapɪu, **Shetkét Ngá** ghəwə' nʒén.
200. Fu' ká pu lishə mbu' mbu' wúshə shun'a (Manásik), **pu** kumshə Allah nguəngəwə yíé kumshə shun nə pə baba **shun** ké nə ri'két yi kumshə. A **pua'** mə rú pəən nə shuə pə nzié mí: (ɔ) Ngá yi ngér'ú! Tuə nə pü (ngambòkét) tɔ nju. A ndi' mo' nə puə nə mbet yum tu ndɪnə liénju.
201. A pit na mbə mə rú yap nə shuə pə nzié mí: **Ngá yi ngér'ú!** tuə nə pü **nə** ngambòkét tɔ nju (mbit ntəwə nə pü) tɔ ndɪnə liénju nə ngambòkét, ntəwə'shə wü nə nguə' mü.
202. Shirə shuə pəən, mbet yum **pua'** nə puə tɔ pə shua pə kút na. Allah **pua'** punni nə nsishə (fa').
203. Kumshə nun Allah tɔ pə liénju nsishə, mən'wə i **punnə** yi nguon tɔ **pɛt** liénju na, mbú ndon ndi' ndun mi, mən'wə i nshinə (a **wuon** méé tet liénju na), mbú ndon ndi' ndun mi. (Yirə yuə) **pua'** pò nə ngá puó Allah. Puó nun Allah, nji nun mí: a **pua'** ndá yirə mí: pən, pə nā ndo' puomshə wən pò mfə məsu **Shi**.
204. A **pua'** mə rú pəən nə mən'wə shukét'i **mfə** pəəmə n'u tu wumə nju yí **na**, mbə mbié Allah mə nkuot ntá yua a **pua'** mə ntu' i na; na i pi pə ngá ri'két péénshu'.
205. A pə pə fu' ká i fɛt nkəwən (n'u na), i nyí ndun nsíé **məshi'** i **pubə'i**, mbə **nsete nka'** pua **pa tá**, na Allah ntəwə ngu' i mbubə.
206. A **pit** mbə pə **fu'** yíé pə **rié** n' i mí: puó Allah na, siébsəwə ɲwət **ndon** shúshú' i. ɲɛrə (mú) Jahannama yétnə' i. (a **pua'**) pummə püükét li' shu.
207. A pit na (mbə) mə rú pəən nə mən'wə i mfi ɲwər' i (tə wúshə) mbə nta' péémə Allah. Allah **pua'** Ngá nkəwət púntuəm nə pəkpəmp' I.
208. Ó pəən pə pə suəntuəm **ma!** nyí nun tɔ Islāmi pò nə ngu' ɲwər'un məntən, pu ma pit mbə mbetə mbin nkút shéitáni, a **pua'** ndá yirə mí i **pua'** ngá kəpən nun mə li' nguəwə.
209. A pə yuə pu nduətə manjəm yíé ránə mi tuə puə pən na, **pu** yi mí a **pua'** ndá yirə mí Allah **pua'** Shetkéri tətən mbə **Shetkét Ngá** yi ngam.
210. Ké pə lo' pi mbiéb mo' yəm nja' pò ká Allah ntəwə nə puə tɔ lələwə lo' tɔ mba' pua pə Mələka **pə lí ngam mə?** Pə nā mbutnə nə ngu' ngam məntən pò mfə məsu Allah.
211. Pishə pon Isrāil mí: a nkashi yisəwə yíé Pü tuə nə puə nə **riken** ránəmi na? Na nshié mən'wə i téé nkubshə ngambòkét Allah manjəm yíé a tuə puə' i na, mbú a **pua'** ndá yirə mí Allah **pua'** ri'két **Ngá** ghét nguə'.
212. Pə niét wumə nju nə pəən pəwə pə fɛtə ngambékét na, pə nshí ngét nkuo'shə nə pəən pəwə pə suəntuəm **ma**. Na pəən pəwə pə mbuó Allah na, nā ndo' pə nku **ndun** puə tɔ liénju nténə. Allah nā mfu' nə mən'wə I kú na shi sishə.
213. Pəən ka pò ndi' lab imo', ɲɛrə, Allah shéshə ghá ntəm mə ghá fa pəsa'kəwə lumntuəm pua ghá kəmə mbit ngét nda lérəwə si' puə puə nə ngambékét. Məshi' a pə ndi' ngam tɔ fānə pəən tɔ yua pə fa' nə **ntuəm ma**. Mo' nshié mən ka pi má mfa'nə' i mo' ntəwə nja' pəən pəwə pə ka fa' i (nə puə) manjəm yíé **ránə mi** ka tuə nə puə nā, mə sa' ndut tɔ fānə yap. ɲɛrə Allah yirə pəən pəwə pə ka suəntuəm **ma** tɔ yua pə ka fa' nə ntəwə tɔ ngambékét na nə péémə shi. Allah nā njírə pò mən'wə I kú **na** tɔ ndumánjé nténə.
214. Ké pu nsishə mí pu ntəwə nyí Adjana shi mfu' yua a ka ya' ndun pəən pəwə pə ka ya' nku məsu shun na mbi tuə nə pən **nə?** Nguə' (pu'rə) pua yá ka pi pám'ap, pə pit nuənə wap kuka ngá ntəm pua pəən pəwə pə suəntuəm pua wi na rié mí: mfɛrə Allah shi (tuə) fu' nā? Ən! a **pua'** ndá yirə mí mfɛrə Allah **pua'** ngobshə.
215. Pə nā ntəwə mbishə'u mí: pə lo' yuə kuə (tundumánjé Allah nə)? rié (nə puə) mí: yua pu lo' yu men tɔ nshié pü na, **pua'** pò nə pɛt pa mvé mvé **shun**, nə nguəwə mən, nə pónshí, nə pa mənjuəmbua, nə mon mánjé (ngá nyí). Nshié yua pə ngét tɔ pü na, **mbú** a **pua'** ndá yirə mí Allah **pua'** Shetkét Ngá yi nji;
216. Pə yit ndun pən nə ma' pit, a pi pə yu siérə nə pən, a ghobshə nə ká pu mbə nsiét mo' yum a pi pə pò pü nə pən **na**, mbit ngobshə nə ká pu mbə ngu' mo' yum a pi pə pò pü nə pən **na**. Allah **yi**, na pu pi **mā** nji yən.
217. Pə nā ntəwə pishə'u nə nga mut ken nə nga ma' pit ntəwə. rié (nə puə) mí: ndon ma' pit ntəwə pua ngúwə, na (ndon) nən pəən tɔ ndumánjé Allah pua ku tɔ n'I, nə yi nən pəən tɔ nda wúshə ken pua yi ntúmə pə ntəwə ntəwə pua ngúwə tətən puə Allah. **Kpa'shə** (Allah **pua** kushəwəb) pit nga' tətən nja' ɲo' mən.

ثُمَّ أَيِّضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (199)

فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ (200)

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (201)

أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ (202)

وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَى وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (203)

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ (204)

وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ (205)

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُ جَهَنَّمَ وَلِنَسِ الْيَهَادِ (206)

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ (207)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ (208)

فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَاغْلَبُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (209)

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ (210)

سَلِّ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (211)

زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ (212)

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (213)

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَزُلْزَلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرَ اللَّهُ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ (214)

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِللَّوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ (215)

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (216)

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ

- Pə ntab ntuaə pə nkôshə yap mî pə nâ ntuaə pə ma' wun nə pit **a wuon méé yié** pə yəm'un **pu** tâ mânjé wûshə shun na, nə kâ pə ngét kə na. Na mun'wə i pətnə njəm njəm mə rû yun, ntâ **ndumânjé** wûshə shi, nshi mkpə mbə ngâ fétə ngambékét na, mbû shirə shuə puən, fa'shap pəbə tu nju pua ndîna liénju, shirə shuə puən **pua' ghâ nyî** mû, lo' pə ntuəm **pə** pò **ghâ pi nzuobə**.
218. A **pua'** ndâ yirə mî puən puə pə suəntuəm **pua'** puən puə pə tum ntâ ngu **mbi pit** ma' pit tu ndumânjé Allah na, shirə shuə puən nâ nsha' yap pò ghuə'nzén Allah. Allah **pua'** Shetkét Ngâ fétə ghérapüü, **Shetkét Ngâ** ghuə'nzén.
219. Pə nâ ntuaə **pishə'u** tu nga nzu' pua piét, rié (nə puə mî) ndon ngûrə pua ghamə **pua'** tu pəri nə puən, na, ndon pəri pi gha' tutun nshet ghâmə pəri **yirə**. Pə nâ ntuaə pit **pishə'u** mî pə nju nə kuə (tu ndumânjé Allah nə?) rié mî: shin yəm (manjəm fée yap shétingam'a). Yirə yuə ka' mbə yié Allah téé nzânə mî nə pun nə ririkent'i mashi' mî pə pə mba vêt.
220. Tu (ngâ) nju pua ndîna liénju. Pə nâ **ntuə pit pishə'u** tu nga pônshi, rié mî: fə'shə ngam nə puə **pua'** pòkéri tutun, na a pə yuə pə mkpə'shə **nkəp m'ap pua yun na**, mbû **pə pua'** pontâ shun. Allah nâ **mfapshə** nji ngâ mbubə ndun ngâ yi mfə'shə. A pə mbə yuə Allah nkū na, mbû I pummə nsuə wun tu **qammə tutun**. A **pua'** ndâ yirə mî Allah **pua' Nshet ku**, **Shetkét Ngâ** yi ngam.
221. Pə ma lâm pəmgbié ghâ kpa'shə (Allah pua **mo'** yum) kuka mbû pə suəntuəm. Nguən mun ngâ suəntuəm pû na wi nshet ngâ kpa'shə (Allah pua mo' yum) pa yuə i njié mbə yu puəmə tutun nə pun'a. Pə ma pit ndam nə pəmbâ ghâ kpa'shə (Allah pua mo' yum) kuka mbû pə suəntuəm. Məmkpən ngâ suəntuəm pû na wi tutun nshet ngâ kpa'shə (Allah pua mo' yum) pa yuə i njié mbə yu puəmə nə pun'a. Shirə shuə puən nâ mfū wun pò mfə tu mû, Allah pi téé mfū wun pò mfə tu Adjana pua yu fétə ghérapüü tu pəémə shi. I nâ mbit nzânə mi nə ririkent'I nə puən mashi' mî pə pə nkumshə.
222. Pə nâ ntuaə pit **pishə'u** tu nga li' nshi (si' mansié), rié nə puə mî: a **pua'** min, ngerə ghap mun ndun pəmgbié tu li' tum **nshi** (si' mansié). Pə ma pit **mbə ngopshə** mfə ndun puə kuka mbû pə renə. A pə yié pə ren na, ngerə pə wuon ndun **pua'** tu li' nshə Allah sa' nə pun'a. A **pua'** ndâ yirə mî Allah nâ ngu' ghâ pət ntuəm, mbit **mbə** ngu' ghâ **renə**.
223. Gbiép'un **pua'** nsu yun, ngerə nyî nun nsu yun nshié kâ pə kû na, mbîna nun (nə ngambókét) mashi' nshə'wə'n, mbuó nun Allah, nji nun mî: a **pua'** ndâ yirə mî pə **pua'** ghâ pi ntânə pua wi. Fa pəsa'kuə ləmtuəm nə ghâ suəntuəm.
224. Pə ma pə njab Allah mə montiən nsiéb shun kâ pə ngét ngambókét na, mbuó nun Allah mbit mfū'shə fânə puən. Allah **pua'** Shetkét Ngâ yi nju', **Shetkét Ngâ** yi nji.
225. Allah ntab mvi'i mo' wun mə ntâmə tu nsiéb shun, na I nâ mvé wun pò nə yua ntə shun küt na. Allah **pua'** Shetkét Ngâ fétə ghérapüü, **Shetkét Ngâ** mimshə.
226. A **pua'** nə puən puə pə téé nsiéb nsiéb (fét nkwən) nə gbiép'ap nə yi mbiép kpa mut, ngerə a pə yuə pə mbutnə (ntâ **fét nkwən nə gbiép'ab'a**, mbû a **pua'** ndâ yirə mî Allah **pua'** Shetkét Ngâ fétə ghérapüü, **Shetkét Ngâ** ghuə'nzén).
227. A pə yuə pə ndennə pò kiéshə lâm'a, mbû a **pua'** ndâ yirə mî Allah **pua'** Shetkét Ngâ yi nju', **Shetkét Ngâ** yi nji.
228. Pəmgbié shuə pə kiéshə lâm shab'a, pə pə mbiép nə nshə'wə'n mə tet fə' si' mansié, a mâ mbə'i nə puə nə yi mbə nduəm yua Allah puóm tu mvét vé shab'a nə kâ pə mbî nsuəntuəm ndun Allah pua ndîna liénju na. mut'pap **pua'** puə mbə shetkét pékéri nə yi mbutnə nə puə tu yirə yuə, nə kâ pə ngub fə'shə ngam'a. A **pua'** nə puə (pəmgbié) nə mfū' yua a ku njit nə puə tu yi ngam **ma**. A **pua'** nə pəmbâ nə ntu nté ndun puə, Allah **pua'** Shetkéri tutun, **Shetkét Ngâ** yi ngam.
229. Kié lâm (məmgbié pit mbutnə) **pua'** ndū nka shi ipə. ngerə, **u ku mbə lo'** nshūshū'i, a pə nə pòkét **nkut ngam**, mbə **tā'i tā**, a pə nə pòkét **nkut ngam**. A mâ mbə'i nə pun nə kâ pə nkuot nshié yam tu yua pu fa nə puə na (sadāki), mbū a li na nə kâ pət tu yap (**ghā lam**) mbə nduəb nə kâ pə mbə shi ténə tu ndut ken Allah na. ngerə, a pə yuə pə nduəb mî pət tu yap (**ghā lam**) ntab ntuaə ténə yap tu **ndut** ndut ken Allah na, mbū nshié ndon ndi' ndun pət tu yap (**ghā lam**) nə yua i (məmgbié) nshu' tu'i (puə mər'i) men na. Shirə shuə **pua'** ndut ndut ken Allah, pə ma sa'ndut tu shirə shuə. Mun'wə i sa'ndut ken Allah na, mbū shirə shuə puən pua ghâ yu nkub.

- وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ بَرُدُّوكُم عَن دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (217)
- إِنَّ الدِّينَ أَمْنٌ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (218)
- يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْحُمُرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِنَّهُمَا كَبِيرٌ مِن نَّفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ (219)
- فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَىٰ قُلْ إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالطُوهُمْ فَإِحْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْتَبْتُمْ إِنْ اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (220)
- وَلَا تَتَّخِجُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّىٰ يَوْمِنَا وَلَآئِمَةً مُّؤْمِنَةً خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (221)
- وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذَىٰ فَاعْتَزِلُوا التِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ (222)
- نَسْأَلُكُمْ حَرْثَ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنْتُمْ وَقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُّلاَقُوهُ وَيَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ (223)
- وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (224)
- لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبْتُمْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ لِلَّذِينَ يُؤُولُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (226)
- وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (227)
- وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (228)
- الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا بِمَا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَالْإِجْتِنَاعُ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (229)

230. A pə yuə i nkiəshə'i (mbārə itet) na, ɲerə mbū i (məmgbié) mā mbit mbé'i mo' n'i manjəm kuka mbū i lām mo' mambā ndūni. A pə yuə i (yirə mambā) nkiəshə'i na, ɲerə mbū ndon ndi' mo' nə pə't tu yap (məmgbié pō pum mər'i) nə kə pə nkūt tu lām'a mə yuə pə mbi wub mī pə nā tənə tu ndut ndut ken Allah na. Shirə shuə **pua'** ndut ndut ken Allah, I fa rānə mi ntuum nə **puaen puaə pə tée nji na**.
231. Fu' kə pu kiəshə pəmgbié (nə lām'a), ɲerə pə wuon mée tu nka' fu' shab'a, pu shūshū' wap tu nkutnga mbōkét ké yuə pu ntā wap tu nkut nga mbōkét na. Na, pu ma shūshū' wap tu rōnə **mashi'** pu (**ma**) sa'ndut, mən'ə i fa' yirə yuə na, ɲerə mbū i tət nju ɲwər'i nə nkub. Pə ma pə nshūshū' riken Allah mə yū nkuo'shə. Pə nun nkumshə **fu'** Allah ndun pən pua yuə I ghét a si' ndun pən lo' tu nda lérəwa pua yi ngam'a. I (Allah) nā ntub'un men. Puó nun Allah, nji nun mī : a **pua'** ndā yirə mī : Allah **pua'** Shetkét Ngā yi nji ngu yam mənən.
232. Fu' kə pu kiəshə pəmgbié (nə lām'a), ɲerə pə wuon mée tu nka' fu' shab'a, pu ma **nguə'** wap nə kə pə ndám (mo') mət pap **fu' yie'** pə mbi pémmə (ɲwət'ap) mə fānə yap tu nkutnga mbōkét na. Yirə yuə, pə nā ntub mən, pō mən'ə i **pua'** mə rū yən mbə nsuəntuum ndun Allah **pua'** ndīnə liénju na. Yirə yuə **pua'** shetkét renkéri mbit mbə fuomkéri nə pən. Allah **nā nji**, na pu **ntap nji yun**.
233. Nā pon pə mfa pən nə ponp'ap mə **pet lum** nzun nzūnə, nə mən'ə i wub nə kə i nzūnə fa pən **na**. A **pua'** nə titā mon nə yi nkūə wap (pəmgbié) pua gbié shuə' ndun puə tu nkutnga mbōkét. Pə ntab nkiémə'i nshié ɲwət (nə nshié yum) nja' pō mə mfu' lōnə (ku) shi. Pə ma ron nā **mon** mashi' mōn'i shi pit nzon titā mōn mashi' mōn'i. A ku na mbit mbə ndun ngā yu gādo' (nju ndap) nə mfu' yirə yuə. ɲerə, a pə yuə pet tu yap (nā pō baba) ngub tun mon nə pən tu ndi nshut lo' tu péémə pet tu yap pua shū'shə tu na, mbū nshié ndon ndi' ndun pet tu yap. A pə yuə pu ngub nə kə mo' mən mfa pən nə pon p'un na, mbū ndon ndi' ndun pən **fu' yie'** pu mfa yua **pu fa** na tu nkut nga mbōkét. Puó nun Allah, nji nun mī a **pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** tu fa' yuə pə mfa' na mbə Ngā yi njuən a ren.
234. Pəen puə pə ntūmə yiénə shap mə rū yən, pə ntā **gbiép'ab'a**, (shirə pəmgbié) piéb nə ɲwət'ap mə kpa mət nə ghom liénju. Fu' kə pə wuon mée tu nka' fu' shab'a, mbū nshié ndon ndi' ndun pən tu yua pə fa' nə ɲwət'ap tu nkutnga mbōkét na. Allah **pua'** tu yua pə mfa' na mbə Ngā yi nji nki'rə.
235. Ndon pit na mbə ndi' mo' ndun pən tu **yua pu** (kum shukét) **men** tu nga ta' **kū** pəmgbié (nə lām) ké yuə pu nduəmshə pō tu **ntu shun na**. Allah yi mī A **pua'** ndā yirə mī pu nā ntua pə nkumshəkér'ap, na pu ma **ka'** nshié yum nə puə **mə li' si** mbū a li na pō yuə pu mbə nzié pō shukét mbōkét na. Pu ma pit nkut wubmə tu nga kut lām (pua kū pəmgbié) kuka mbū al kitāb (ndut la' kū yuə Allah lí na) rún mée tu nka' fu' shi. Pit nun nji mī a **pua'** ndā yirə mī Allah nā nji yua a **pua' mə ntū shun na**, ɲerə wumshə nun ndun'I, mbit nun nji mī Allah **pua'** Shetkét Ngā fétə ghérápūü, **Shetkét Ngā** mimshə.
236. Ndon ndi' mo' ndun pən mə yuə pu nkiəshə lām pəmgbié shuə pu mā mbām'un wab'a ké shuə pu mā mbə tun'un sadaki shab'a. Na fa nun yu ghāmə nə puə, a **pua'** nə ngā lōnə mə mfu' kə shi, ngā fətkét wumə mə mfu' kə shi, yu ghāmə (mə ndashə) tu nkutnga mbōkét. Yirə yuə **pua'** yítkéri ndun ghā ghét ngambōkét.
237. A pə yuə pu nkiəshə wap nku məsu yie' pu mā mbə pām'un wab'a, pu pi tət ntun sadāki nə puə na, mbū a **pua'** nə puə nə (yi njīnə) pāshə (sadāki) tu yua pu tun na, mbū a li na kə pu nkūürə ngam (ntā na) ké yuə mən'ə a **pua'** mə puə'i nə kut lām'a nkūürə (ntā na). Kā pu nkūürə na, (yirə) ghobshə tətun tu puó Allah. Pu ma pə ndānə **ngambōkét** mə fānə yun, a **pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** tu yua pə mfa' na mbə ngā yi njuənə.
238. Shí nun pa to'tu, tətuni to'tu ghəghuə, mbə ghā pi ntənə **tu tu** məsu Allah nə puórə ɲwət.
239. Na, a pə yuə pu **mbə** nduəb (ghā kəpən **na**), (**pu to'tu**) mbə ghā pi nyí **nə nkūt** ké **tu** yu kuo' **nə**, a pə pə **fa' yie'** pu ten **ntuum ma**, pu kumshə Allah nguənguə yie' I yi nə pən nə yua pu **pi** mā nji yun mo' na
240. Pəen puə pə ntūmə yiénə shap mə rū yən, pə pi tā pəmgbié na, pə tā wasáyā mashi' gbiép'ap nə yu nshu mbōkét mə ndi lum shi tūmə (wap tu ndā shap). ɲerə, a pə yuə pə ntum'a, mbū nshié ndon ndi' ndun pən tu yua pə ghét nə ɲwət'ap tu **nkut** nga mbōkét na. Allah **pua'** Shetkéri, **Shetkét Ngā** yi ngam.

- فِي أَنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَتَلَكَ حُدُودَ اللَّهِ يَنْبَغُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (230)
- وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَبِغْنَ أَجْلَهُنَّ فَأُمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِيَتَّعِدُوا وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يُعْطِكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (231)
- وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَبِغْنَ أَجْلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضُوا بَيْنَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَمْ أَزْكَى لَكُمْ وَأَطْهَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (232)
- وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنَمِّي الرِّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تَضَارَ وَالِدَةٌ بَوْلِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (233)
- وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَضَّيْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجْلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (234)
- وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا عَرَضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنُتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ عِلْمَ اللَّهِ أَنْتُمْ سَدَّكُرُونَهُنَّ وَلَكِنْ لَا تُوعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا وَلَا تَعْرَضُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ (235)
- لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ مَسَّوهُنَّ أَوْ تَفَرَّضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ قَدَرَهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ (236)
- وَإِنْ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فِصْفًا مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوَ الَّذِي بَيْنَهُمَا عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (237)
- حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ (238)
- فَإِنْ جِئْتُمْ فِرْجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مِمَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ (239)
- وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (240)

241. A pua' nə pəmgbié shuəpə kiéshə wap nə lām'a (tu fu' la' idda) nə yu nshu mbòkét tū **nku**t nga mbòkét. Yirə yuə **pua'** yitkéri ndun ghâ puó Allah.
242. Yirə yuə kə na mbə yié kâ Allah nznān mi nə pūn nə rīrīkənt'I mēshi' mī pū rānə na.
243. Ké u mā njuən'u pūən pūə pə ka tūm tu nju'shap, mbə nkám nkám shi mē luəb wu nə? ngerə, Allah ka pi rié nə puə mī: kpu nūn, a **pua'** lo' I yié mē wap. A **pua'** ndā yirə mī: Allah pummə na mbə ngā ghét ngambòkét nə pūən, na nkwt pūən ntab nkuəbshə yap.
244. Ma'nūn pit tū ndumānjé Allah, nji nūn mī Allah **pua'** Shetkét Ngā yi nju', **Shetkét** Ngā yi nji.
245. A wuə mbə yuə i sho' Allah nə shisho' mbòkét, I shubshə n'i nə nshubshə yuə a pua' reni na. Allah nā nkámshə mbit nsāshə, pə nā ntuə pūtnə nə pūn pō mfə **məsu shi**.
246. Ké u mā njuən'u pa kom tu rī pon Isrāil manjəm Mūsā fu' yié pə ka rié nə ngā ntum'ap mī: **shéshə mfon nə** pū (i sa' nə pū mī:) pū ma' pit tū ndumānjé Allah. I rié (nə puə) mī: ké a lo' pi ghobshə nə pūn mə yuə pə njit ma' pit mfə ndun pūn shi pū ma' yūn na? pə rié mī: a fa a ləta nā nə pū, shi pū ma' pit tū ndumānjé Allah, pə pi ka tét ntūmākér'ū tū nju' shū, pua pon pū? ngerə, a ka pə pə yié kâ pə yit ndun puə nə ma' pit na, pə yəm nqwə'ap, nja' məkéri mē rū yap. Allah **pua'** Shetkét Ngā yi nji ghâ yu nkuəb.
247. Ngā ntum'ap ka pi rié nə puə mī: **a pua' ndā yirə mī** Allah tét **nshéshə** Tālūt mə mfon nə pūn. Pə rié mī: a fa a lo' ndet nā fon pə pō puə'i ndun pū, a pi pə pū mbə shetkét pəkéri nə fon nsher'i? Shi pə mbi pit **mfa** lōnə n'i tū nkabə? I rié mī: **a pua'** ndā yirə mī Allah sho'i ndun pūn, nku'shə'i nə lōnə tū yi pua nja p nqwt. Allah nā mfa font'I nə mūn'ə I nkū na. Allah **pua'** lōnī tātūn, mbə **Shetkét** Ngā yi.
248. Ngā ntum'ap ka pi pit nzié nə puə mī: **a pua'** ndā yirə mī: rī font'i **pua'** mī: buŋ nā ntuə tuə nə pūn, a pə ntūm nə pukə (ntūm) lo' puə Ngā yi nger'un pua shin yūm tū yua nguət Mūsā pua nguət Hārūn ka **tā** na, **pa Mələka kiém'I** (bun), **a pua'** ndā yirə mī: **a pua'** tū yirə yuə nə pummə rīken nə pūn nə **kā pū mbə ghâ suəntūm ma**.
249. Fu' kâ Tālūt ka **tūm** pua ntu pit, nzié mī: **a pua'** ndā yirə mī: Allah **pua'** Ngā yi kpa'nə wūn nə **mō mə nké**, ngerə, mūn'ə i ntuə nuə (**yūm**) lo' ntūm **ma**, mbū i ndi' mo' pua mə, na mūn'ə i ntab ntuə yu'shə'i na, mbū a **pua'** ndā yirə mī: **i pua'** pua mə, mbū a li na mūn'ə i suə nguəp nké nə puə'i na. ngerə pə ka pi nuə (**yūm**) lo' ntūm, nja' məkét **pūən** mē rū yap. A ka pə pə yié kâ i sa' é, wi pua pūən pūə pə suəntūm pua wi na, **pə rié mī: nshié** ku ndi' mo' nə pū ndia'shī (tū ma') Jālūt pua ntu pit'i (nə pit). Pūən pūə pə ka pə **ngup mə mī: pə pua'** ghâ pi ntānə pua Allah na, ka pi rié mī: **a pua'** reni **yié lab nkəə'** kâ nshet nkwt **lab'a** nə péémə Allah. **Na** Allah **pua'** pō pua ghâ mimshə.
250. A ka pə **pə yié** pə féénə **nqwt'ap** nə Jālūt pua ntu pit'ti **na**, pə rié mī: Ngā yi nger'ū! pī mimshə ndun pū, mbummə nə nshī nkūt m'ū mbit mfəer'ū ndun pūən pūə pə **pua'** ghâ fētə ngambékét na.
251. ngerə, pə ka pi tōn'ap nə péémə Allah, Dāud nq' Jālūt, Allah fa fon pua yi ngam n'i, mbit nji n'i nə yūm tū yua I nkū na. **A** pə mbə ndi' mo' nūt nqə Allah ndun mo' pāshə pūən mfə ndun mo' pāshī, mbū nsié pummə mbūə. **Na** Allah **pua'** Ngā **nsherə** (nə ghét ngambòkét) ndun yu puómə **shi**.
252. Shirə shuə **pua'** rīrīken Allah, Pū nā njankə'i n'u nə mbékét, a **pua'** ndā yirə mī u pummə na mbə tū rū ghâ ntūm.
253. Shirə shuə ghâ ntūm, Pū shet nə mo' pāshə yap ndun mo' pāshī. A **pua'** mē rū yap nə yuə Allah ka shukét n'i (nténə) na, mbit mbi' nə mo' pāshī tū ntu nté. Pū ka pi **tuə nə** rānə mi nə Isā mon Mar'yam mbit mbet'tə'i nə yiénə nzenkét. A pə mbə yuə Allah nkū na, mbū pūən pūə pə tuə manjəm pūə na mā nq'shə yap nqwt'ap manjəm yié **rānə** mi ka **tuəkét** nə puə na. Na pə ka pi fa'nə, ngerə, a pə mē rū yap nə **yūə** i suəntūm **ma**, **mbit mbə mē rū yap nə yūə** I fētə ngambékét na. **Allah pə** nkū, mbū pə mā nq'shə yap nqwt'ap. Na Allah nā ngét yua I ngupmə na.
254. Ō pūən pūə pə suəntūm **ma!** yu nūn (**yūm**) lo' tū yua Pū fu' mēn nə pūn **na**, nku məsu yié liénju (yuə) nshié nten ndi' ntūm **ka' shi tuə**, **shi** nshié nsun, pua nshié shu' **mbit mbə** na. Na Ghâ fētə ngambékét pua puə mbə ghâ yu nkuəb.
255. Allah! Mo' yu wūshə mbékét ndi' mo' mbū a li na **Wi**, **Ngā wumə** nkakə, Ngā nkwt yi nténə (tū nga yu puómə **Shi**). Mū' lié ntab mbi' **Wi** shi lié mbit mbi'I. Ngū **yua a pua' tū pūt pūt**, **pua yua a pua' tū nsié** li na pō yi.

وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ (241)

كَذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (242)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ (243)

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَعَالِمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (244)

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفُهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (245)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَأِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّ هُمْ ائْتِ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَانَنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ (246)

وَقَالَ هُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أُنَّى يُكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مَلَكُهُ مِنْ يَشَاءِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (247)

وَقَالَ هُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَى وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (248)

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَافُوا اللَّهِ كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً يَأْذِنُ اللَّهُ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ (249)

وَلَمَّا تَرَوْهَا بِالْجَالُوتِ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ (250)

فَهَزَمُوهُمْ يَأْذِنُ اللَّهُ وَقَتَلَ دَاوُودُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ (251)

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ (252)

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا فَيَنْهَضُوا مِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ (253)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةَ وَلَا شَفَاعَةَ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ (254)

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

A wuə mbə yuə i yétnə yi nshu' mun (nkuori) puə'I **shi a mbô** nə péémə shi nə? I nā nji yua a ya' nku məsu shab'a pua yua a ntua manjəm puə na.

Pə ntabnguum'ap nshié yam tu yi shi mbū a li na yuə I kū na. Nguo' shi lônə nshet **pūt** pūt pua nsié, yi nshí'i pər'i ntab nkenə'i mo' wi, I **pua'** nāni tətun, mbə gbimí

256. Nshié yit mun ndi' mo' tu manjé wúshə, yirə tét ntum mə li' nguəə ndun wuə, ngerə mun'ə i téé nku tu nə Tágút, mbə nsuəntuum ndun Allah na, mbū i vé ntām nkut **ntákét tatan** yuə ntun'i ndi' na. Allah **pua'** Shetkét Ngā yi nju', Shetkét Ngā yi nji.

257. Allah **pua'** ntésu puən puə pə suəntuum ma. I nā ntúmə wap tu njəm njəm, mfa wap tu ránə. Na puən puə pə fétə ngambékét na, tésu shap **pua'** Tágút, **pə** nā ntúmə wap tu ránə, mfa wap tu njəm njəm. Shirə shuə **pua'ghā (nyí)** mū, lo' pə ntuum pō ruobkéri.

258. Ké yí mfi njuə'nə mun'ə i péé Ibrāhīm nə nshu' tu nga Ngā yi ngér'i mī Allah fa fon n'i nə? A **pua' pə fu' yíé** Ibrāhīm rié mī: Ngā yi ngér'a **pua' Wi** yuə I njiémə mbit nq' na. I rié mī: mə nā njiémə mbit nq', Ibrāhīm rié mī: a **pua'** ndā yirə mī Allah nā ntua nə liqom lo' tu ndəm'i, ngerə tuə **na** mən lo' tu nsuə'i (pé yu'). **ngerə pə māshə nshut** mun'ə i ka fétə ngambékét. Allah ntab njirə'i **puən puə (pə pua')** ghā yu nkub'a.

259. Ké yí mfi' mun'ə i ka ya' tu mo' ngu, a pi **gbu** tu **ntu nté mi** (njié fəm), **nzié** mī: a ntua letə nā Allah yíémə yirə yi manjəm wu shi? ngerə, Allah nq'i i la' nkut lum, a **pua'** lo' I yíémə'i nzié (mbishə) n'i mī: u la' (fu' yi suə nq)? I mī: nda' na ndí liénju ké pāshə liénju. I (Allah) rié mī: mbéé, u la' na nkut lum. ngerə, yənpayə shu pua yu nuə shu, a mā ndiéri, pit njuə'nə mkpən'u, (a **pua'** pō) mashi' mī Pū yab'u mə riken nə puən nyutu. Pit njuən **nkuu** (shi) yíé ká Pū ntua puomshə'i, a pə lo' Pū sum njab **ntuum na**. ngerə, a ka pə yíé a **tum** mə li' nguə'nə n'i na, i rié mī: mə yi mī a **pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** Shetkét Ngā ghét ku ndun ngu yam məntən.

260. Pit nkumshə **fu' yíé** Ibrāhīm ka rié mī: Ngā yi ngér'a! lét nə mə nkū ká U téé njiémə **kū** yam ma. I rié mī: ké u mā nsuəntuum mə? I mī: **ən!** (mə suəntuum) na, a **pua'** mashi' mī lamntu'a pukə. I mī: ngerə pié' kpa pəsí, ntuntəkér'ap **nyayə u pua' na**, a pə lo' u yab ndun nshié mberə nə pāshə yam lo' ndun puə, a pə lo' u fū wap, pə nā ntua tuə nyayə u **pua' na** mbə mbunnə. Pit nji mī a **pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** Shetkéri tətun, Shetkét Ngā yi ngam.

261. Mfi' puən puə pə nju nkarp'm'ap tu ndumānjé Allah na **pua'** yíé mfi' mbā yu pé (yuə) a mum (ndo', mfa) samba ləm shi, a pə tu nshié lam'i nə nkut mbāshi na. Allah nā mbit nshubshə nə mun'ə I nkū na, Allah **pua'** Shetkét lôní, Shetkét Ngā yi.

262. Puən puə pə nju nkarp'm'ap tu ndumānjé Allah, a pə lo' pə yíé pətə yap pa shua pə yu na nə nshuə'shə, shi pit (mbetə) nə rônə na, a pua nə puə nə kée shap puə Ngā yi ngér'ap. Nshié ləəb ndi' mo' ndun puə, shi pə mbit mbə **nsabmə**.

263. Shukét mbókét pua yu fétə ghérapiū pū na yirə tətun nshet sadaka yuə rônə pətə'i na; Allah **pua'** Njétnə tətun, Ngā shumkét mimshə tətun;

264. Ó puən puə pə suəntuum ma! pə ma pə mbubə **sádaka** shun nə nshuə'shə pua rônə yíé mun'ə I nju nkarp'm'i pō mə ləgə nə **puən**, shi **pí** nsuəntuum ndun Allah **pua'** ndínə liénju na. Mfi'i pua yíé len'ə mvəb pua ndun'i, ngerə, wākuo' mbu kwətə'i nshí ntéé ndəm ndəm, pə ntab mbit ngér'ap ku tu nshié yam lo' ndun yua pə kūt na. Allah ntab njirə'i mo' **puən puə (pə pua')** ghā fétə ngambékét na.

265. Na mfi' puən puə pə nju nkarp'm'ap mə ta' péémə Allah pua ta' shéttə tu ntə shab'a **pua'** pō yíé mfi' nsum tu mə ndundun, yuə wākuo' mbu kwətə'i, i fa yu yu shi (mbāshi) **shubshi** nka shi ipá. A pə yuə wākuo' mbuu njié mbə shi kwətə'i na, a pə (mbuu) mfishə. Allah **pua'** Shetkét Ngā yi njuən yua pə téé mfa' na.

266. Ké nshié ndí mun'un ngu' nə ká a mbə puə'i nə **nsu** ntuaen pua Inabi, mī nké nja'nəkét tu nshint'i, a pə n'i ntuum nə ngu mbā tətə, rénə kwətə'i, a pə n'i nə pon mfəmkét mfəmkét, ngerə fim'ə a **pua'** ntuum na mū na kwətə'i, mfé'i. Yirə yuə ka' mbə yíé Allah nzānə mī nə pun **nə rírken** mashi' mī pə pə mbə vét.

267. Ó puən puə pə suəntuum ma! yu nūn yam lo' tu pə rəmshə rəmshə yuə pə kūt na, pua yuə Pū tūmə nə pun lo' tu nsié na. Pə ma pə ngub yu pūükét yu **lo' ntum** tu manjé Allah, pə pi pə ndi' yun ghā pi nkuor'i nja' pō ká pə mbubə mī m'un **ntuum ma**. Nji nūn mī a **pua'** ndā yirə mī: Allah **pua'** njétnə, Shetkét yu fa ayuə.

268. Shéitāni nā nka' wun nə pu'rə, mbə mfa ku nə pun **nə fəəkét** ngam. Na, Allah nka' wun nə fétə ndon pua pūngam lo' puə'I. Allah **pua'** Shetkét Ngā lônə, Shetkét Ngā yi.

مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ (255)

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (256)

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الظَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (257)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالسَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (258)

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْبَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ وَانظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوها حِمْئًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (259)

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ قَالَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لِمَ لِيْطَمِنَنَّ قَلْبِي قَالَ فِخْذٌ أَرْبَعَةٌ مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (260)

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (261)

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَدَّىٰ هُمْ أَجْرَهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (262)

قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَدَىٰ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ (263)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ ثَرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ (264)

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَلَطَّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (265)

أَيُّودٌ أَحَدُكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِنْ نَجِيلٍ وَأَعْنَابٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَةٌ ضِعْفَاءُ فَاصَابَهَا إِغْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ (266)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغْمِضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ (267)

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (268)

269. I nâ mfa yi ngam nâ mun'ua I nkû na. Mun'ua pə fa n'i nə yi ngam'a, mbû pə tət mfa n'i nə pû reni. Na nshié puən ntab nkumshəkér'ap mbû a li na ghâ rânə.
270. Pə mə njū yun nə nshié yu yu (tə ndumânjé Allah) ké yuə pu nkentə nshié kentə na, mbû a pua' ndâ yirə mi Allah nâ nji. Mo' nshié ghâ mferəə ndi' mo' nə ghâ yu nkub.
271. A pə yuə pu nsáshə sádaka mə li' nguəəə na, mbû a pua' pòkéri; Na a pə yuə pu nduəməshə mfa' é nə pə mbu'rə na, mbû a pú tətun nə pun, pə pit nkuomshə ghérápúú shun. Allah pua'Shetkét Ngá yi nji yua pū mfa' na nki'rə.
272. Yirə shap ndi' mo' pò puə'u. Allah nâ njirə Wi mun'ua I nkû na. Nshié yua pū yu tu pū na, mbû a pua' pò məshi' nqəwət'un. Pə ntab njū yun mo' nshié yam (tə ndumânjé Allah) mbû a li na pò məshi' ta' mba'mi Allah. Nshié yua pə yu men tu pū na, pə nâ ntua rûnə (kéé shi) nə pun, pun'a, pə yie yu' i wun nə nkub.
273. A pua' nə pə mbu'rə shuə pə nən'ap tə ndumânjé Allah, pə ntap ngér'ap kə nyí ndun nsié na, shitkét mun nsishə wap mə ghâ nkap lo' tə vé nqəwət (shi pə ndóntə ndóntə). U nâ nji wap tə tón'ap, pə ntab nham'ap puən nə mbishə. (Nshié) yua pu yu men tu pū (tə ndumânjé Allah na), mbû a pua' ndâ yirə mí: Allah pua'Shetkét Ngá yi nji.
274. Pəən puə pə njū nkapm'ap nə shü' pua nqom, mə li' si pua li' nguəəə na, a pua nə puə nə kéé shap puə Ngá yi ngér'ap. Mo' nshié ləəb ndi' mo' ndun puə shi pə mbit mbə nsabmə.
275. Pəən puə pə njū Riba' (nkuo') na ntab ntua lo' yap tu tu (lo' tə sié shap) mbû a li na pò yie mun'ua shéitān ghét i nshi mabshə nyí mabshə lo' tu pərə téé ndo' na (ngá fufuət). Yirə yuə pua' nqəə məngə ká, a pua' ndâ yirə mí: pə kə rié mí: a li na mí nten kə' mbò yie nkuo', na Allah pi pé nə nten, nken nkuo'. nqəə, mun'ua shü ntubə pə tuə n'i, lo' puə Ngá yi ngér' i, i ghua'nə (nkuo') na, mbû a pua' n'i nə yuə a ya' na, nga shi pə puə Allah. Na mun'ua i pit mbatnə (tə yu nkuo' na) mbû shirə shuə pua'ghā nyí mû, lo' pə pò ghā pi nzuobə ntuum.
276. Allah nâ mvuəshə (nkab nkuo') mbə mfiém nə nkap (mbuotnə tə) Sádaka. Allah ntab ngu' i mo' nshié ngá kə tu.
277. A pua' ndâ yirə mí puən puə pə suəntuum, mbə mfa' renkét renkét fa', ntéə tə to'tu mbit mbə ntúmə zaká na, a pua nə puə nə kéé shap puə Ngá yi ngér'ap, mo' nshié ləəb ntab ndo' pə'i ndun puə, shi pə mbit mbə nsabmə.
278. Ó puən puə pə suəntuum ma! puó nun Allah, ntá nun yua a shi' tu nkuo' na, mə yuə pū mbə ghā suəntuum ma.
279. Na, a pə yuə pū mbə shi ghét na, pū kuot ránə mi məshi' pit lo' puə Allah pò ngá ntum'I. Na, a pə yuə pū mbat ntuum ma, mbû a pua nə pun nə tu ntab m'un. Pə pi mā njū yun (mun) nə nkub, shi pə mbit njū wun nə nkub.
280. A pə yuə (ngá nkub) mbə ngá mferə na, mbû a pū nə yi nshinə i wuon méé tə (fū') ləəə (i féé). Na, ká pū mfa sadaka men'a, pū na yirə nə pun nə ká pū mbí nji na.
281. Puó nun liénjū yuə pə ndo' pətnə nə pun ntuum mfə məsu Allah, a pə lo' pə fééshə nshié nqəwət nə yua i kə kút na. Puə na, pə yie yu' i mo' wap nə nkub.
282. Ó puən puə pə suəntuum ma! fu' yie pū yap nkup mə fānə yun, a wuon méé tə nka' fu' yuə a pua' yu fū na, pū tuətə'i. Ngá yi ntuaət mə fānə yun tuətə nə sappé. Ngá yi ntuaət mə ghua'nə nə ká i ntuaət nguəngə yie ká Allah ka yi n'i na. nqəə, i tuətə, mun'ua ket puə mə tu' i na pə nzié, i puó Allah Ngá yi ngér' i shi sū'shə nshié yam ntuum. nqəə, a pə yuə mun'ua ket pua' mə tu' i na mbə kuyə' ké puótkéri na, ké yuə i mbi mā ngéri mo' kə yi nzié pə ntuaət mə wi na, nqəə, ngá tésu nga shi pə nzié (pə ntuaət) nə sappé, ngét nun pet ghā tənə ngam mə rú pəmbá shun təunə. A pə yuə pet tu yap mbə ndi' pəmbá na, a pə ndi' məmbá nə pet pəmgbié tu rú puən puə pū téé mbéém tu rú ghā tənə ngam'a, məshi' mí a pə yuə mo' ndi' mə rú pet tu yap ndānə na, mbû ndi' mə rú pet tu yap nā kəmshə mo' ndi'. ghā tənə ngam ma ghua'nə, fu' yie pə mfū wap ma. Na, pū ma ken nə ká pū tuətə'i, yi nkuə' ké yi ngūrə, a wuon méé tə nka' fu' shi. Yirə yuə pua' nə pun mbə shetkét sappé məsu Allah, mbə tēni tətun mə ntuənə ngam, mbit mbə ghobshí tətun nə ká pə mbə shi kpa' tu na. Mbû a li na yuə (nten) mbə nten'ua a pua' féé nsié, pū njəmshəkér' i tə fānə yun'a, mbû ndon ndi' mo' ndun pun nə ká pū mbə shi tuətə'i na. Ghét nun pə tənə ngam fu' yie pū téé njinkét nten mə fānə yun na. Na, pə ma rōn ngá yi ntuaət (shi pit nzōn) ngá yi ntunə. A pə yuə pū ngét (rōnə) na, mbû a pua' ndâ yirə mí yirə ngam pua' tam tə yu' nshut (Allah) nə pun.

- يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذْكُرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ (269)
- وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهَا وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ (270)
- إِنْ تُبَدُّوا الصَّدَقَاتِ فَبِعَمَّا هِيَ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (271)
- لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنْفُسِكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفِّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ (272)
- لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أَحْضَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ صَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِحْطَافًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ (273)
- الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (274)
- الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (275)
- يَمْحَقِ اللَّهُ الرِّبَا وَيُزِيهِ الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ (276)
- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ هُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (277)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (278)
- فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ زُجُورٌ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ (279)
- وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَى مَيْسَرَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (280)
- وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (281)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيَمْلِكِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسَ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيَمْلِكْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ الشَّاهِدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى وَلَا يَأْبَ الشَّاهِدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْأَمُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَى أَجَلِهِ ذَلِكَمْ أَمْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَى أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ فَسُوقٌ بِكُمْ

Na, puó nun Allah, Allah *yi* nə pən (nə nsa' nga shi). Allah *pua'* Shetkét Ngá yi nji ngú yum mənten.

283. Na, a pə yuə pə mbə pə tə nyí, shi pi kwətə ngá yi ntutə na, mbú yu shi' *pua'* yu shúshú' (puə ngá fa yum), na a pə yuə mo' pashə yun nsuəntəum ndun mo' pashí na, mbú mun'ə pə suəntəum ndun' i na, i fa yu suəntə' i (féé nkub' i tū nka' fu'), i puó Allah Ngá yi ngér' i, pə ma luəm ntuənə ngam. Mun'ə i luəm *ma*, mbú lamtə' i *pua'* yi ngá ndon. Allah *pua'* Shetkét Ngá yi nji ngú pa shua pə téé mfa' na.

284. *Nshié yu* nku tə pút pút *pua yu* mansié li na pə yi Allah. A pə yuə pə nsáshə yua a *pua'* mə ntə shun (mə li' nguəə na) ké yuə pu nduəmshə' i na, mbú Allah nā ntə sishə wən men. ngerə I nā *mfétə* ghérapiüü *nshié* mun'ə I *nkú* na, *mbit* ngét *nshié* mun'ə I *nkú* na nə nguə'. Allah *pua'* Shetkét Ngá ghét kə nku ndun ngú yum mənten.

285. Ngá ntəm (Muhammad) suəntəum tə yua pə ghét a si' *n' i* lo' puə Ngá yi ngér' i na, *pua* ghá suəntəum. *Nshié (ndi) mən (mə rü yap)* suəntəum ndun Allah, *pua* pa Mələka *Shi*, *pua* ndá lérəwa *Shi*, *pua* ghá ntəm' I; pü ntab mfabshə yü *fānə* *nshié* ndí mə rü ghá ntəm' I, pə *ka pə* nzié mí: pü yu' mbit mbetə. Pü nā ndon *ndá ndá* fétə ghérapiüü puə' U, ó Ngá yi ngér' ü li' pətnə *pua'* pə mfə məsu *Shu*.

286. Allah ntab kiémə' i (njiri) *nshié* nkwət mbú a li na pə *mə mfu* (kə) shi. Yua i kút tə (ngambókét na) *pua n' i*, yua i pit nkút tə (nga mbüükét na) kə na njab pə mə tu' i. Ngá yi ngér' ü, ma vé wü (vuəshə wü) nə kə pü ndánə na ké nə kə pü mfupshə na. Ngá yi ngér' ü, ma kiémə wü nə yu rétkét nguəngə yie u ka kiémə' i nə puən puə pə ka ya' nku məsu shü na. Ngá yi ngér' ü, ma kiémə wü nə yua *nshié kə ndi' nə* pü men na, pit nkürə ngam ndun pü, *mfétə* ghérapiüü shü, *mbit* nguə' nzen m' ü, U *pua'* ntésu yü, fəer' ü (*pü shet*) puən puə pə *pua'* ghá fétə ngambékét na.

ITET (03): *Yirə yi pua' «NKA' NGHƏT IMRAN»*

Ririkent' i pua' pət nku (200), a ka si' Madina

(Mə nā ndu') nə li Allah, Ngá runkét ghuə' nzen, Ngá shetkét ghuə' nzen

1. Alif. Lâm. Mím.
2. Allah ! mo' *nshié* yu wúshə mbékét ndi' mo' mbú a li na *Wi*, Ngá *wumə* nkakə, *Shetkét* Ngá *yi nténə* (tə nga yu puomə *Shi*).
3. I ghét nda lérəwa (*Kur' ani*) si' n' u *mbə mbə*' ngambékét, mbə yu fa pé nə yua a *pua'* nku məsu shi na. I ka pi pit ngét Tóra si' pə Injil.
4. Nku məsu, mə yirə nə puən nyütu. I pit ngét yu fəbshə ngam (tə *fānə* ngambékét pə mbéé) si'. A *pua'* ndá yirə mí puən puə pə ghét kə tu nə ririken Allah na, a *pua'* nə puə nə nguə' nzi' kət, na Allah *pua' Nshet kə, Shetkét* Ngá ghét nguə'.
5. A *pua'* ndá yirə mí : Allah na, *nshié* yum ntab nduəmshə' i n' I tū nsié (*shi pit nduəmshə n' I*) nku tə pút.
6. A *pua'* *Wi* yuə I *mfa mfu'* yun tə mvét vé nkú kə I nkú na. Mo' *nshié* yu wúshə mbékét ndi' mo', mbú a li na *Wi*, I *pua' Nshet kə, Shetkét* Ngá yi ngam.
7. A *pua'* *Wi* yuə I ghét nda lérəwa (*kur' ani*) si' n' u na. A *pua'* ntəum nə ririken' ə a *pua* yi ndí ngam (mə li' nguəə na), shirə *pua'* nā nda lérəwa, *pua* shi nduni shuə a *pua'* féénashi na. Mbə shi tuə mə puən puə mfabshə *pua* mə ntə shab' a, *pə* nā mbetə yap pə shuə a féénəkét ntəum *ma*, mə *ta'* mkpə' nə *pua* nta' ntóshə' i. Na, *nshié* mun pi má nji ntóshə' i mbú ali na Allah. Na, puən puə pə *pua'* shumkét' i tə yi na, nā nzié mí : pü suəntəum *ntəum*, ngú' i mənten *pua'* lo' puə Ngá yi ngér' ü. *Nshié* mun ntab nkəmshəkér' i mbú a li na ghá rānə.
8. (Pə nā mbit nzié mí :) *Ngá yi ngér' ü* ! ma fāshə nə ntə shü, manjəm yie U yirə wü na. Pit mbungam nə pü nə ghuə' nzen lo' puə' U. A *pua'* ndá yirə mí *Wu*, U *pua'* Ngá nkwtə pūngam.
9. *Ngá yi ngér' ü* ! a *pua'* ndá yirə mí U *pua'* Ngá puomshə puən tū liénjə yuə *nshié* kpa' tu ndi' mo' ntəum *ma*. A *pua'* ndá yirə mí Allah ntab mfa' nə' i nka' ngam.
10. A *pua'* ndá yirə mí puən puə pə fétə ngambékét na, nkap map *pua* pon pap ntab ndo' ghám' i (*pi'*) *nshié* yum (*ndun pua*) lo' puə Allah. Shirə shuə puən *pua'* mkpí mū.
11. (nkətnga shap) kə na mbó yie nkətnga pə yu Fir' on *pua* puən puə pə ka ya' nku məsu shab' a. Pə ka pi fa mbéé tū ririkent' ü. ngerə, Allah vuəshə wap məshi' ndon map. Allah *pua'* Ngá rí' kət nguə'.
12. Rié (kə Muhammad) nə puən puə pə fétə ngambékét na mí : pə nā ntə shəer' un (tón' un nə pit *tun nju*), *pə* lo' *mbit mbuomshə* wən tū (mū) jahannama. A püü mə li' *nú*.

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (282)

وَأَنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانٌ مَّقْبُوضَةٌ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُوثِّرَ أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ (283)

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبَدُوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفَوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (284)

أَمَّا الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَأَتْهُ وَكُنْتُمْ بِهِ لَا تَفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (285)

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ (286)

سورة آل عمران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الم (1)

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ (2)

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنْزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ (3)

مَنْ قَبْلُ هُدًى لِلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ (4)

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ (5)

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (6)

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخْرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ (7)

رَبَّنَا لَا تُرِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ (8)

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ (9)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُغْنِي عَنْهُمْ أَهْوَالَهُمْ وَلَا أَوْلَادَهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ (10)

كَذَّابٌ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ (11)

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَعْتٌ لَوْ كَفَرُوا سَعْتًا وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَزْوَاجًا مِثْلَ مَا كَفَرُوا لَفُتِنُوا بِهِمْ إِنَّ سَعْيَ الْبَشَرِ لَشَتَّى (12)

13. Ríken ka tét mbə nə pən tu nga **pet lab'uo** pə ka tənə na, mo' ndi lab ma' pit tu ndumânjé Allah, mo' yi nduni pə ghâ ku tu. Puə (ghâ ku tu) njuən'ap mə mfu' yap ipâ mə yuən nə li. Allah nâ nsuə nshi' mun'uo I nkū nanə mfeerə shi. A **pua'** ndā yirə mī : a **pua'** tu yirə yuə nə pummə pavét nə ghâ shuamkét yuənnə.
14. Pə niét nə pəuən, nə ghu' yū lo' ndu pəmgbié, pua pon, nə **lü lü** lo' tu ləm pon pua ləm mōni, nə pa nyam **ghâ tón**, pa tâ, nə nsum. Yirə yuə **pua'** mə nto' **nshu mbökét wumə** (nju) mansié. Allah na, pökét li' putnə **pua'** puə'I.
15. Rié (ku **Muhammad**) mī : ké pə fa **m'fa** pəsa'kuə nə pən nə yua a pū nja' yirə yuə puə pūn'ə ? A **pua'** nə puən puə pə puó (Allah na), puə **Ngā yi ngér'**ap nə Adjana shuə pon mi nké nja'nəkét tu **nshint'i** na, pə pə pō ruobkét'ti ntuum, pua pəmgbié nzenkét, pua péémə lo' puə Allah. Allah **pua'Shekét Ngā** yi njuən kpen(p'I).
16. Shuə pə téé nzié mī : **Ngā yi ngér'ü** ! A **pua'** ndā yirə mī pū suəntuum, **ngə**, fétə nə pū nə ndon mü, mbit nshí wü nə nguə' mü.
17. (**A pua'**) ghâ mimshə, ghâ rié ngambékét, ghâ yu' nshut (Allah), ghâ yi nju nə nkap map (tu ndumânjé Allah), **nə** ghâ ta' fétə gherapüü nə ntun nju.
18. Allah **tənə mī : a pua' ndā yirə mī : Wi na, mo' yu wūshə mbékét ndi' mbū a li na Wi, pa Mələka, nə ghā yi, mbə ngā yi ntənə tu sappé.** Mo' nshié yu wūshə mbékét ndi' mbū a li naWi, I **pua'Shetkéri, Shekét Ngā** yi ngam.
19. A **pua'** ndā yirə mī : **ndumânjé wūshə puə Allah pua' pō** Islām. Pəuən puə pə ka fa nda lérəwa nə puə na ka pi má mfa'nə yap mbū a li na manjəm yié yi ka tuə nə puə na, mə kughuə' mə fānə yap. **Shié** mun'uo i ku tu nə ríríken Allah na, mbū a **pua'** ndā yirə mī Allah **pua' Ngā** punnə nsishə (fa').
20. **ngə**, a pə yuə pə **mbéékér'u** nə nshu' na, u rié (nə puə) mī : mə puórə mba' mi ma nə Allah pū mun'uo i pətə'a na, pit nzié nə **shuə** pə ka fa nda lérəwa nə puə pua ghâ shi yi (lérəwa) na mī : ké pə lo' puórə **ngwət'un** (nə Allah) nə ? nərə, a pə yuə pə mbuorə **na** mbū mə ndā ngambékét pə yir. **Na, a** pə yuə pənjəm **ngwət'ab'a**, mbū a li na n'u pō nə yi méé nə ntum. Allah **pua'Shetkét Ngā** yi njuən kpen(p'I).
21. A **pua'** ndā yirə mī puən puə pə téé ngét ku tu nə ríríken Allah, **mbə** ng' shə ghâ ntum shi pə nə mbékét, **mbit mbə** ng' shə puən puə pə téé nsa' sappé tu rü puən **na**, ngə fa pəsa'kuə nə puə nə nguə' njákét.
22. Shirə shuə **pua'** puən puə fa' shap pəbə tu nju pua ndinə liénju na, a pit na mbə ndi' nə puə nə **nshié** ghā mfeerə.
23. Ké u má njuən'u puən puə pə fa mbət yam nə puə lo' tu nda lérəwa nə ? Pə nā mfu wap pə tuə tu nda lérəwa Allah mashi' mī I lí ngam tu fānə yap, a pə lo' mo' pāshí mə rü yap **njəm** ngwət, **mbə** ghā **fét nkwan**.
24. Yirə yuə **pua'** mī, a **pua'** ndā yirə mī : **puə**, pə ka pi rié mī : mü ntab ntua lo' pāmi wü nja' pō tu pa liénju nsishə. Yua pə ka pə mbu'shə **tu** mbéé **na** futə wap tu mánjé wūshə shap.
25. ngə, a ntua pō nkū nā **fu' yié** Pū ndo' puomshə wap tu liénju yuə kpa'tu ndi' ntuum **ma**, pə lo' mbit nzúnə nshié ngwət nə (njéerə) yua i ka kūt na. Puə na, pə yié yu' i wap nə nkub.
26. Rié mī : ô Allah **Ngā** sa' fon ! U nā **mfa** fon nə **nshié** mun'uo U nkū na, mbit nsuət fon ndun **nshié** mun'uo U nkū na. U nā mbit ndumshə **nshié** mun'uo U nkū na, mbit njuəuə **nshié** mun'uo u nkū na. **Pū** li nā mə puə'U, a **pua'** ndā yirə mī : **U pua' Shetkét Ngā** ku nku **ndun** ngū yam mənten.
27. U nā nsuə shū' tu nqom, mbit nsuə nqom tu shū'. U nā mbit ntūmə yu **wumkét** tu yi nkū, **mbit ntumə yi nkū tu yu wumkét**. U nā mbit mfu' nə **nshié** mun'uo U **nkū** na shi sishə.
28. Ghā suəntuum ma pə shūshū' ghā fétə ngambékét mə yu ghu' **shi a mbə** ghā suəntuum (yié puə). Mun'uo i ghét yirə yuə na, mbū i ndi' tu nshié yam puə Allah, mbū a li na pō yuə pə mbə mbuó lo' ndun puə nə yu puó na. Allah nā mfa wumshə nə pən məshi' ngwər'I. li' pətnə **pua'** pō mfə məsu Allah.
29. Rié mī : a pə yuə pə **mbə** nduəmshə yua a **pua'** mə ntə shun **na**, ké yuə pə mbə nsāshə'i sāshə **na**, mbū Allah **yi**. I **pit** nji yua a **pua'** tu pūt pūt yua a **pua'** mansié na. Allah pit na mbə **Shetkét Ngā** ghét ku nku ndun ngū yam mənten.
30. Liénju yuə nshié ngwət ntua kwətə yua i ka fa' tu ngambökét, **nə** yua i ka fa' tu pūü **na, a** pə nsié (mbə yu tuətə) na, i nā ndo' sha' mī: mə ndā ngambékét a pə mbə yuə **teet fānə'i pōn'i (fa' mbüükét) mbə lékəri** na (mbū a pū). Allah nā **mfa** wumshə nə pən məshi' ngwər'I. Allah **pua' Ngā** yā **ntuum** nə kpen (p'I).

قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِتْنَةِ الْقِتْلَةِ قِتْلَةُ الْوَيْلِيِّ وَالْحَرْبِ كَافِرَةٌ تَرَوْنَهُمْ مَثَلَهُمْ رَأَى الْعَيْنِ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصَرِهِ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ (13)

زَيْنَ النَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْحَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْخَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَبَاقِ (14)

قُلْ أُوْتِبْتُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذَلِكَ لِّلَّذِينَ آتَفَقُوا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ (15)

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّا أَمْنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (16)

الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالسَّحَابِ (17)

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (18)

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ اللَّهِ الْأِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ (19)

فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ أَسْلَمْتُمْ فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ (20)

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ (21)

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتِ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (22)

أَمْ تَرَى إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيحًا مِنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّوْا فَرِيقًا مِنْهُمْ وَهُمْ مُعْرِضُونَ (23)

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ نَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ وَعَرَّهْمُ فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (24)

فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (25)

قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعْزِزُ مَنْ تَشَاءُ وَتُؤَدِّلُ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (26)

تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ (27)

لَا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً وَيُخَذِركُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ (28)

قُلْ إِنْ تُحِبُّوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْذَرُوهُ يُعَلِّمَهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (29)

يَوْمَ نَحْدُ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُخَذِركُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ (30)

31. Rié mî: a pə yuə pə mbə ngu' Allah na, ɲɛrə pə pətə'a, Allah ghu' wun mbit mfəto nə pun nə ndon mun. Allah **pua'**Ngā nkwət fəto gherapüü, Ngā Shetkét ghuə'nzén.
32. Rié mî: yu' nən nshut Allah pə ngā ntam, ɲɛrə, a pə yuə pə njəm ɲwət na, mbü a **pua'** ndā yirə mî Allah ntab ngu'I ghā fəto ngambékét.
33. A **pua'** ndā yirə mî Allah sho' Adam, Nūhu, nguət Ibrāhīm pua nguət Imrām nkun ndu ngu' yu puómə.
34. Pon **pon** (shuə) mo' pāshī **tum** ndun mo' pāshī **na**, Allah **pua'**Shekét ngā yi nju', Shekét ngā yi nji.
35. (Kumshə) **fu' yie** mgbié Imran ka rié mî: Ngā yi ngér'a! a **pua'** ndā yirə mî mə ghét nkentə n'U nə yua a **pua'** tū vəm sha na mî : i pə mun nə tu' i n'U (yi'shə). ɲɛrə kuot puə mə, a **pua'** ndā yirə mî : **Wu na**, U **pua'** Shekét Ngā yi nju', Shekét Ngā yi nji.
36. ɲɛrə, a **pua'** pə **fu' yie** i vé'i na (Mar'yam), i rié mî: Ngā yi ngér'a, a **pua'** ndā yirə mî : mə, m've na wi, i pə pə məmgbié, Allah pi yi shetkéri tətun yua i vé na, məmbā **ndi'** pə yie məmgbié. A pit na mbə ndā yirə mî : mə, mfū na li shi nə Mar'yam. A pit na mbə ndā yirə mî : mə, mə nā nta' təə'shə puə'U mə shi' shi pua pon pi mashi' shéitāni yuə **pua'** yu təmsə na.
37. ɲɛrə, Ngā yi ngér' i ka pi **kuor'** i nə **nkuorə** mbòkét, **nku'** n' i nə **ku'** mbòkét. Zakariyya pit nkūu' i. Ngū nka ká Zakariyya ka pə nyí ɲayūə i **pua'** tū li' wúshə na, i kwətə ɲurət puə' i nə fu' (payu). I (Zakariyya) rié mî: ô Mar'yam! yí ndo' ya puə'u nə? I rié mî: a **pua'** lo' puə Allah, a **pua'** ndā yirə mî : Allah nā mfū' nə mun'wə I nkū na shi sishə.
38. ɲurət, Zakariyya **lon Ngā yi ngér'** i nzié mî: Ngā yi ngér'a! pūngam nə mə lo' puə'U nə mon nzenkét, a **pua'** ndā yirə mî U **pua'**Shekét Ngā yu' lonə.
39. ɲɛrə, pa Mələka fu' i, i pi ténə **tu tu** mbə nto' tu tu li' wúshə (nzié mî): a **pua'** ndā yirə mî Allah té nā mfa pəsa'kuə lumntuum n' u nə Yahyā, mə (ngā) fa pé **tu li** shukét lo' puə Allah, mbə ntəsu, **ngā** vé ɲwə' i tū yū pəmgbié, mbit mbə ngā ntam tū rü renkét puən.
40. I (Zakariyya) rié mî: Ngā yi ngér'a, mon ntəw letə nā pə puə mə , réné pi tét méé ndun mə, mgbié'a pi pit mbə mgbə ngum mə? I (Allah) rié mî: a **nā ku n' u pə ɲɛrə**, Allah nā ngét yua I nkū na.
41. I (Zakariyya) rié mî: Ngā yi ngér'a! yab tón nə mə. I (Allah) mî: tón **n' u pua'** mî: u tab kə shukér' u nə puən mə tet liénjə mbü a li na yi ntubshə (nə mbuəm'u). Pit kumshə **Ngā yi ngér'** u rəni, nzen n' I nə mgbə' ɲom pua nku'nju.
42. Pit (Kumshə) yie pa Mələka ka rié mî: ô Mar'yam! a **pua'** ndā yirə mî Allah sho'u, **nzen** n' u, mbit nsho'u nku ndun ngu' pəmgbié tū nju.
43. Ô Mar'yam! Yu' nshut **Ngā yi ngér'** u, **mbə** mbet yéé n' I mbit mbə nkəpmə pua ghā pi nkəpmə.
44. Yirə yuə **pua'** lo' tū pəsa'kuə li' si. **Pü nā** ntəw nə ntam mən n' u. U ka pə ndi' u mo' pua puə **fu' yie** pə ka pə ma'két fééta shap (tū nké na) mî a wuə mə puə yuə I lo' kuu Mar'yam ma. U ka pit mbə ndi' u pua puə **fu' yie** pə ka pə ngét nsütünə na.
45. (Kumshə) **fu' yie** pa Mələka ka rié mî: ô Mar'yam! a **pua'** ndā yirə mî Allah té nā mfa pəsa'kuə lumntuum n' u nə li shukét lo' puə' I, li shi **pua'** Masihu, Ísā mon Mar'yam. I **pua'** ngā ngürə tū nju pua ndinə liénjə mbit mbə tū rü puən puə pə ghobshə nə puə na.
46. I nā ntəw pit pə nshukét nə puən tū ma've pua fu' run puən, pit pə tū rü renkét puən.
47. I (Mar'yam) rié mî: Ngā yi ngér'a! mon ntəw letə nā pə puə mə, shi məmbā mbi pām'a. I (Allah) rié mî: yirə yuə **nā ku pə** n' u **pə ɲɛrə**, Allah nā mbuom yua I nkū na, **fu' yie** I li nshié ngam'a, **mbü a li na mî** : I (Allah) nā nzié n' i mî: pə, a pə.
48. I (Allah) nā ntəw pit yi n' i (Ísā) nə ntəwətə pua yi ngam nə Tōra pua Injil.
49. (Pit **pə**) ngā ntam nə pon Isrāil, (rié nə puə mî): a **pua'** ndā yirə mî, mə (Ísā), mə tét tuə nə pun nə riken lo' puə Ngā yi ngér'un; a **pua'** ndā yirə mî: mə nā mbuom nə pun nə yam lo' tū mbuom a pə yie mfū' mäsí, ɲɛrə, mfəə ntəum (nə yiénə) a yie mäsí tū péémə Allah. Mə nā mbit njüt mfəmi tum-vəm pua nsüünguə, mbit mbə njütəmə **künsié** tū péémə Allah. Mə nā mbit mfa pəsa'kuə nə pun nə yua pə ntəw pə nju na pua yua pə nduəmkét tū ndā shun'a. A **pua'** ndā yirə mî a **pua'** tū yirə yuə nə pun nə pummə riken mə yuə pə mbə ghā suəntəum **ma**.
50. **Mə, m'** bit na mbə ngā fa pé nə yua a ya' nku mäsü sha tū Tōra na, mbit mbə mashi' mî mbé nə pun nə mo' pāshə yua pə ka ken'un mən'a. Mə pit ntəw nə pun nə riken lo' puə Ngā yi ngér'un, ɲɛrə puó nən Allah, nju' nshur'a.

فَلْإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (31)

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ (32)

إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ (33)

ذُرِّيَّتَهُ بَعْضَهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (34)

إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَدَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (35)

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَلَئِنَّ الذَّكَرَ كَأَلْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ (36)

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ (37)

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ (38)

فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيحْيَىٰ مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ (39)

قَالَ رَبِّ إِنِّي يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ فَعَلْ مَا يَشَاءُ (40)

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا زَمْرًا وَاذْكُرَ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعِشِيِّ وَالْإِبْكَارِ (41)

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ (42)

يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ (43)

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَقُولُونَ أَفَلَمَلَهُمْ أُيُتُهُمْ يُكْفَلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ (44)

إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ (45)

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ (46)

قَالَتْ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (47)

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ (48)

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأَنْبِئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّجِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (49)

وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْ مِنَ التَّوْرَةِ وَلَأَجَلَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (50)

51. A **pua'** ndá yirə mí: Allah **pua'** Ngá yí ngér'a, mbit mbə Ngá yí ngér'un; wúshə nun **Wi**, yirə yí **pua'** ndumánjé nténə.
52. ɲerə, a **pua'** pə fú' yíé Ísà ka **yu'** siétnshut (tə ɲwər'i) lo' ndun puə na, i rié mí: a pa wuə mbə ghá pi mfær'a mə wuo mfə məsu Allah nə? pombâ fúfú (ghá yíé'rə ngam puə'i) rié mí: pü **pua'** ghá fæet Allah, pü suəntuəm **ndun** Allah. Pit ntəunə mí: a **pua'** ndá yirə mí pü **pua'** ghá pi mgbu (Allah).
53. Ó **Ngá yí ngér'**ú! Pü suəntuəm tə yua **U** ghét a si' na, mbit mbətə ngá ntum, ɲerə tətətə wü (yab'ü) puə ghá pi ntunə.
54. Pə ka pi ghét ntaɲ (nə Ísà), Allah pit ngét ntaɲ (nə puə); Allah **pua'**Shetkét Ngá ntaɲ tə rü ghá ghét ntaɲ.
55. (Kumshə) **fú' yíé** Allah ka rié mí: ô Ísà! a **pua'** ndá yirə mí **M'**buə' Ngá rúnə yiénə shu, mbə Ngá yí mbi'nə'u (u kuo') ntua məsu sha, mbit mbə Ngá yí nzen n'u puə puən pə pə fəta ngambékét na, mbit mbə ngá yí njab puən pə pə pətə'u na nku ndun **shuə** pə ghét ku tu na, a **wuon** méé tə liénjü nténə. A pə lo' li' pətnə shun pə pə mfə məsu **Sha**, ɲerə **N'dí** ngam tə fānə yun tə yua pə ka pə mbə mfa'nə ntuum ma.
56. Mbə shi tuə mə puən pə pə ku tu na, **N'**gér'ap nə nguə', nguə' **nzi'két** tə njü puə ndinə liénjü, shi a mbə nə puə nə nshié **ghá** mfærə.
57. Mbə shi tuə mə puən pə pə suəntuəm, mbit mfa' rənkét rənkét fá' na, ɲerə I (Allah) ná ndo' rúnə wap nə njærə shap. Allah ntab ngu'i ghá yu nkub.
58. Yirə yuə (ngam), Pü ná **njankə'i** n'u (**Muhammad**) pə lo' tə rírken puə kumshə yuə a puə' yí yí ngam ma.
59. A **pua'** ndá yirə mí: mfa' Ísà puə Allah **pua'** pə yíé mfa' Ádam. I (Allah) ka puóm'i lo' tə nsié, a **pua'** lo' I (Allah) rié n'i mí: pə, i pə.
60. A **pua'** ngambékét lo' puə Ngá yí ngér'u, ma pə tə rü ghá kpa'tu.
61. **Na** mun'əə i ghér'u nə nsüünə ntuum (nga Ísà), manjəm **yíé yí** tuə n'u na, ɲerə u rié mí: yā nun, **puə** fū pon pü puə pon pən, gibə pü puə gibə pən, tə ɲwər'ü puə tə ɲwər'un, a pə lo' puə pi'nə ngé nə **lónə**, ɲerə, puə yap ghabə tə ghua'nzen Allah **mfa ndun** ghá mbéé.
62. A **pua'** ndá yirə mí : yirə yí pummə na mbə sängam'əə a puə' pəkəri na, mo' nshié yu wúshə mbékét ndi' mbú a li na Allah! A pit na mbə ndá yirə mí : Allah pummə na mbə **Nshet ku**, **Shetkét** Ngá yí ngam.
63. **Na** a pə yuə pə njəm ɲwər'ab'a, mbú a **pua'** ndá yirə mí Allah **pua'** **Shetkét** Ngá yí nji ghá mbubə.
64. Rié mí: ô ghá nda lérəwa! Tuə nun tə li shukér'əə a **pua'** nguənguə tə fānə yü puə pən'a mí: puə ma wúshə mo' (nshié yum) nja' Allah, shi **pit** mkpa'shə mo' nshié yum puə **Wi**, mo' pāshə'upuə ma pit nshüshü' mo' pāshí mə yu wúshə, shi a mbə Allah. ɲerə, a pə yuə pə njəm ɲwər'ab'a, pə rié **mí**: tunə nun mí: a **pua'** ndá yirə mí pü **pua'** ghá gbu Allah.
65. Ó ghá ndá lérəwa! Mə tə kuə pə ngét nsüünə tə (nga) Ibrāhīm'ə? Pə má ngér'i Tóra pə Injil si' mbú a li na mí a **pua'** pə manjəm'i, ké pu ntab nzānə yun nə?
66. Réé, pən kə shí puən, pə ghét nsüünə tə yua yí **pua'** nə pən **ntuum ma**, ɲerə a ndetə ná pə ngét nsüünə tə yua yí ndi' nə pən **ntuum mə**? Allah **yí**, na pən, **pə má** nji yun.
67. Ibrāhīm ka pə ndi' (tə mánjé wúshə) pə Yahúd shi pit mbə (tə mánjé wúshə) pə Nasârā, na i ka pə pə ngá fá ntá wúshə kushəəb, **mbə** ngá gbu Allah. I ka pə ndi' tə rü ghá kpa'shə Allah (puə mo' yum).
68. A **pua'** ndá yirə mí: shetkét **puən nə** Ibrāhīm **pua'** puən pə pə pətə'i na, puə yí ngá ntum (Muhammad) nə **puən puə pə** suəntuəm. Allah **pua'** ntésu ghá suəntuəm.
69. Pāshə **lap** puən tə rü ghá nda lérəwa ná nsha' mí a pə mbə yuə pə mvuə nə pən na (mbú a pü), **na pə pi ntap ndo' vuə yap nə pən** mbú a li na ɲwər'ap, na pə má nji yap.
70. Ó ghá ndá lérəwa! A ndetə ná pə nku tu nə rírken Allah na, pə pi téé ntunə (mí a **pua'** ngambékét) nə?
71. Ó ghá ndá lérəwa! A ndetə ná pə ɲamshə **mbékét** puə mbéé mbə mbit nduəm **mbékét**, na mbi yí?
72. Mo' **lap** puən tə rü ghá ndá lérəwa ka pi rié mí: suə nun ntuum tə yua pə ghét a si' ndun puən pə pə suəntuəm **ma**, nə **nku'nju**, ngét nun ku tu (ntuum) nə **ndu'ngwən**, mo' nka pə pətnə (tə kum manjé wúshə shap).
73. Pə ma pit nsuəntuəm, mbú a li na pə nə mun'əə i pətə mánjé wúshə shun na. Rié (nə puə ku Muhammad) mí: a **pua'** ndá yirə mí: yirə **pua'** yirə Allah. (Pə pit nzié mí: pə ma pit mbéém) mí: pə fá nə nshié ndi mun nə mfa' yua pə fá nə pən na (məshi') mí pə ma **süünə** nsüünə puə pən məsu Ngá yí ngér'un. Rié mí: a **pua'** ndá yirə mí **nsherə puə' mə puə** Allah, I ná mfa'é pə nə mun'əə I nkú na. Allah **pua'** lóni tutən, mbə **Shetkét** Ngá yí.

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ (51)

فَلَمَّا أَحَسَّ عَيْسَىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ بِأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ (52)

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ (53)

وَمَكْرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ (54)

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ كَفَرُوا وَزَافِلِكِ الْإِيَّ وَطَهَّرَكِ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلِ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ (55)

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعَذِبْنَاهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (56)

وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ (57)

ذَلِكَ نَسَلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ (58)

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (59)

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ (60)

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ آبَاءَنَا وَإِبْنَاءَنَا وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ (61)

إِنَّ هَذَا هُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (62)

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ (63)

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ (64)

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أَنْزَلْنَا الْقُرْآنَ وَالْإِنجِيلَ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (65)

هَذَا أَنْتُمْ هُوَ لَآءٍ حَاجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (66)

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (67)

إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ (68)

وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّوكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ (69)

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ (70)

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (71)

وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمَنُوا بِالَّذِي أُنزِلَ عَلَيْنَا وَلَكِنْ نَكْتُمُوهُ وَجْهَ الشَّهَارِ وَكَافَرُوا بِهِ فَسُحِّرُوا لَعْنَتَهُمْ يَرْجِعُونَ (72)

وَلَا نُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ الْهُدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ أَنْ يُؤْتَىٰ أَحَدٌ مِثْلَ مَا أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَاجُّوكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (73)

74. I nâ nguam ghuo'nzén'I pô nâ mun'uo I nkú na. Allah **pua'** Ngâ ntu nté mgbîma.
75. A **pua'** mæ rû ghâ ndá léræwa nâ mun'uo, a pæ yuæ u nsuæ ntuum ndun'i, mfa Kintâr (**nkwat** mbum) n'i na, i yîna'i n'u, mbit mbæ mæ rû yap nâ mun'uo, a pæ yuæ u nsuæntuum ndun'i mfa ndi Dinâr n'i na, i yîé yîna'i n'u mbû a li na kâ u nzuob ndun'i pô nté **tu tu** na. Yiræ yuæ **pua'** mæ nga kâ a **pua'** ndá yiræ mî pæ ka rié mî: a ndi' mo' mfæ ndun pô ndu pa tum vøm **shit** nâ **nshié** ndumanjé (ghét ndon), mbit mbæ nzié mbéé ndun Allah, **mbæ nji**.
76. æn! mun'uo i rûnæ pen nga **shi**, mbit mbuó Allah na, mbû a **pua'** ndá yiræ mî: Allah nâ ngu' ghâ pi mbuó'I.
77. A **pua'** ndá yiræ mî pæon pæ pæ tée mfi mgbetken Allah pua nsiéb shap nâ mæ nto' ndú na, shiræ shuæ pæon, nshié mbet yum ndi' nâ pæ tu ndîna liénju, shi Allah mbi tée ndo' pit shukét nâ pæ, shi pit njuæn nayuæ pæ **pua'** na **tu** liénju nténa, shi pit nzen nâ pæ, a pit mbæ nâ pæ nâ nguæ' njákét.
78. A pit na mbæ ndá yiræ mî mo' lap pæon **pua'** mæ fânæ yap mbæ njæmshæ læum shap tu (yankæ) nda léræwa mæ shi' pæ pæ nsihæ yiræ mî a **pua'** lo' tu nda léræwa, a pi pæ ndi' pô lo' tu nda léræwa, mbæ mbit nzié mî a **pua'** lo' pæ Allah, a pi pæ ndi' lo' pæ Allah, pæ nâ nzié shukét mbéé mæ li Allah, mbæ nji.
79. A mâ mbæ'i nâ **nshié** mun mî, Allah pæ **fa** nda léræwa n'i pua yi ngam, nâ ntum, a pæ lo', i nshî nzié nâ pæon pô mî: pæ nun ghâ pi ngûshæ **pô mæ**, ntâ Allah. **Na**, i (kâ nzié pô mî :) pæ nun ghâ kuushæ pæon (tu mânjé wûshæ) pô nâ yua pæ pæ pæ, pæ ndet nâ pæon tu nda léræwa na, pua yua pæ pæ mbæ njîé'ræ na.
80. I ntab mbit mfa'é kû nâ pæn mî pæ shûshû' pa Mæléka pua ghâ ntum **mæ yu** wûshæ. Ké I **nsa' nâ** pæn nâ kû tu manjæm yîé pæ tét mbæ ghâ gbæ Allah nâ?
81. Pit (nkumshæ) **fa' yîé** Allah ka shûshû' mgbetken ghâ ntum mî: **fa' yîé N'ka fa** nâ pæn nâ nda léræwa pua yi ngam, a **pit mbæ** lo' ngâ ntum tuæ nâ pæn mbæ ngâ fa ngambékét tu yua a pua pæ pæn na, (**mî**) pæ nâ pummæ suæntuum ndu n'i pit pummæ fæer'i. Allah rié **mî: ké pæ lo' péém pit shûshû' yiræ yuæ mgbetken'A?** Pæ rié mî: pü péémæ. I (Allah) rié mî: njeræ tuæon nun, M'buæ' pua pæn tu rû ghâ pi ntuumæ.
82. njeræ, mun'uo i yøm njeræ manjæm yiræ yuæ na, mbû shiræ shuæ pæon pua ghâ tum tu yu' nshut (Allah).
83. **Ké a mo' ndumânjé wûshæ yuæ a ndi' yi Allah na mbæ yuæ pæ nta' nâ?** Pa shua pæ **pua'** tu püt püt pua nsié pi tée **mbuóré** njeræ pô ndu n'I tu yu' nshut ké yi njî na, pæ pi tée ntua pit püt nâ nâ pæ pô mfæ mæsu **Shi?**
84. Rié (nâ pæ) mî: pü suæntuum ndun Allah, pua yua pæ ghét a si' nâ pü na, **nâ** yua pæ ghét a si' nâ Ibrâhîm, Ismâil, Isâk, Ya'kûb, pon pon na, nâ yua pæ ka fa nâ Mûsâ, Isâ, nâ ghâ ntum lo' pæ Ngâ yi ngér'ab'a. Pü ntab ngér'ü mfapshæ mæ fânæ **nshié ndi mæ rû** yap, pü **pua'** ghâ pi mbuóré njeræ pô ndu n'I.
85. Mun'uo i nta' mo' yua a ndi' Islâm mæ mânjé wûshæ na, mbû pæ ntab ntua lo' kuóri pæ'i, i pit ndo' mbæ tu ndîna liénju pô tu rû ghâ gbæ ghuæm.
86. Allah ntua yiræ pæon pæ pæ kû tu manjæm pémtu yap, mbi pit ntuumæ nâ a **pua'** ndá yiræ mî ngâ ntum **pua'** pékéri, ránæ mi pi pit ntua nâ pæ nâ pô nkü nâ? Allah ntab njîræ'i mo' pæon pæ pæ **pua'** ghâ yu nkub'a.
87. Shiræ shuæ pæon, njeræ shab **pua'mî:** a **pua' mfæ ndun pæ nâ ntu** Allah pua pa Mæléka, nâ mbuomshæ pæon mænten.
88. Pæ lo' mbæ pô ruobkéri ntuum. Pæ ntab ntua læræ'i nguæ' ndun pæ, shi **pi** tée ntua **pit** shîna nâ pæ.
89. Mbû a li na **nâ** pæon pæ pæ püt ntuum manjæm yiræ yuæ mbit mfa'shæ (fa' shab'a). njeræ, mbû a **pua'** ndá yiræ mî Allah **pua'** **Shékét Ngâ** fétæ ghérapüi, **Shetkét Ngâ** ghuæ'nzén.
90. A **pua'** ndá yiræ mî pæon pæ pæ kû tu manjæm suæntu yap, a pæ lo' pæ pit nku'shæ kû tu na, pæ ntab ndo' kuori püt ntua yap, shiræ **shuæ pua'** ghâ væ.
91. A **pua'** ndá yiræ mî pæon pæ pæ kû tu, mkpæ mbi pæ ghâ kû tu na, pæ ntab ndo' kouri pæ nshié ndi mun'ap nâ **nzunkét** nsié nâ lam pon, pa yuæ pæ njîé nta' **shu'**(njeræ'ap) mæn na. Shiræ pæon na, a **pua'** nâ **pua'** nâ nguæ' njákét **tætun**, shi a mbit mbæ nâ pæ nâ nshié **ghâ** mfæeræ.
92. Pæ ntab ntua lo' kwætæ yæn "Birru" (**ngambókét**) kuka mbû pæ yu tu (**ndumânjé Allah**) **nâ yum** lo' tu yua pæ ngu' na, pæ pi **ntab** nju yæn nâ nshié yum mbû Allah **pua'** ntuum mbæ **Shetkét Ngâ** yi nji.

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (74)

وَمَنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بِيدينارٍ لَا يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ فَإِنَّمَا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيَنَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ (75)

بَلَى مَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ وَاتَّقَى فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ (76)

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (77)

وَأَنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُودُونَ أَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ (78)

مَا كَانَ لَشَيْءٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنَّبُوءَةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّانِيِّينَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ (79)

وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ (80)

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَضْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَبْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ (81)

فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (82)

أَفَعَيِّرَ دِينَ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ (83)

قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ (84)

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ (85)

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (86)

أُولَئِكَ جَزَاؤُهُمْ أَنْ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ (87)

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يَنْظُرُونَ (88)

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (89)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ إِذْ دَاوُوا كُفْرًا لَنْ نُقَبِّلَ تَوْبَتَهُمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ (90)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفْرًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلءُ الْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوْ افْتَدىٰ بِهِ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (91)

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِمَّا حُبِّبْتُمْ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ (92)

93. Ngú payu ka pò pékéri nà pon Isràil nja' yuà Isràil ka ken nà ñwər'i nku mäsü yie pà ka pi ka' shi si' nà Tôra na. Rié (nà puà mí): ñerä tuà nun nà Tôra, njankə'i nà kà pù mbə ghà rié ngambékét na.
94. ñerä mun'əə i pu'shə mbéé mə li Allah manjəm yirə yuə na, mbü shirə shuə pəən **pua'** ghà yu nkub.
95. Rié (nà puà) mí: Allah rié ngambékét. ñerä, pətə nun **ndumânjé** Ibrâhîm, yuə a **pua'** yi fâ (ntâ wúshə kushuəb'a); i ka pə ndi' mo' tu rü ghà **kpa'shə Allah nə nshiéshié yuəm**.
96. A **pua'** ndá yirə mí pum nda **wushə** yuə pə yap nə pəən nyütu na pummə na mbə yuə a **pua'** Baka (Maka') mbə yu mbuotnə, mbit mbə yirə nà ngú pà tū njū na.
97. A **pua'** ntuum nà rîrîken rânə mí, (tū rü shirə shuə), li' ténə Ibrâhîm. **Shié** mun'əə i nyi **ntuum ma** (Ka'ba), i **pua'** nà ten ntuum. A **pua'** məshi' Allah mfə ndun pəən nyütu nà wub (léénə) ndap (ka'ba) nà mun'əə i ghét kà ndumânjé yi nguo ñarut na. **Nshié** mun'əə i ghét kà tu na, mbü A **pua'** ndá yirə mí Allah **pua'** Njétnə nku ndun ngú yu puómə **mənten**.
98. Rié mí: ô ghà ndá lérəwa! A ndet nà pə ngét kú **tunə** rîrîken Allah, Allah pi **pua'** **Shetkét** Ngà tuənə ngam tū yua pə mfa' nà?
99. Rié mí: ô ghà ndá lérəwa! A ndetə nà pə nen ndumânjé Allah nà mun'əə i **suəntuum ma**, mbə nta' (yirə ndumânjé) pə təkéri, nà pə pi **pua'** ghà tuənə ngam (mí a **pua'** ngambékét nə)? Allah ndi' ngà mfiərə tū yua pə mfa' nà.
100. Ô pəən puə pə **suəntuum ma!** a pə yuə pə njū' shut mo' pāshə pəən tū rü pəən puə pə fa nda lérəwa nə puə na, mbü pə nà ntua putnə nə pəən manjəm suəntu yuən, pə yie ghà fētə ngambékét.
101. A mbit ndet nà pə ngét kú tu, pə pi tée njankə nə pəən nà rîrîken Allah, ngà ntum pit mbə mə mfü mun'a? mun'əə i **kut ñwəri ndun** Allah na, ñerä mbü pə tét njirə' i tu ndumânjé yuə a **pua'** nténə nà.
102. Ô pəən puə pə **suəntuum ma!** puó nun Allah pékét yi mbuó'I. Pə ma pu' mkpə mbü a li na mí : pə kpə na mbə pò ghà gbə Allah. .
103. **Kut** nun **ñwər'un nkunə** ntām nkut Allah mbónə, pə ma fabshəkérə. Pit nun nkəmshə ngambókét Allah ndun pəən **fu' yie** pə ka pə ghà kəpən, I tāmə ntū **shun**, ñerä pə shi njié pōntā tū fu' shi **na**, **pə** pi ka pə tū ngú **vut** mū, ñerä I wumə wun ntuum. Yirə yuə kə na mbə yie Allah tée nzānə mí nə pəən nà rîrîkent'I məshi' mí pə yirə **na**.
104. A **pu' mbə** mə rü yuən nə mo' puomshə pəən (shuə) pə **lo' pə** mfü (pəən) tū pū, mbit mbə nsa' nkutnga **mbókét**, mbə nguə'nə **piüü** na. Shirə shuə pəən **pua'** puə mbə ghà (kuot) fu'.
105. Pə ma pit mbə yie pəən puə pə ka fabshəkét mbit mfa'nəkét manjəm kà rānə mí ka tuə nə puə na. Shirə shuə (pəən), a **pua'** nə puə nə nguə' mgbimə.
106. Tū liénju yuə **mba'** mí ntua lo' fiü, shimo' **mba'** mí pə nsén na. ñerəmbə tuə mə pəən puə **mba'** mí m'ap ndo' pəsén na, (pə rié nə puə mí): **ké pə lo' pi ka pi** kə tu manjəm **pəmntu** yuən nə? ñerä, yu'shə nun nguə' məshi' yua pə ka pə ngét kú tu (mən'a).
107. Mbə tuə mə pəən puə **mba'** mí m'ap ndo' fiü na, pə pə tū ghua'nzén Allah, **puə na**, pə pò ruobkéri ntuum.
108. Shirə shuə **pua'** rîrîken Allah. Pū nà njankə'i n'u mə ngambékét. Allah ndi' (Ngà yi mbə) ngub yu nkub ndun yu puómə.
109. Yua a **pua'** tū püt püt puə nsié na li na pò yi Allah. Pə nà ndo' putnə nə ngú ngam mənten pò mfə mäsü Allah.
110. Pə **pua'** pòkét puomshə pəən (yuə) pə tūmə məshi' pəən nyütu na, pə nà nsa' nkutnga mbókét, mbə nken yu ghua'nə, mbə mbit nsuəntuum ndun Allah. A pə mbə yuə ghà ndá lérəwa **nsuəntuum ma**, mbü a pummə mbə pókéri nə puə. Ghà suəntuum **pua'** mə rü yap, nà yām'ap pi pò ghà tum tū yu' nshut Allah.
111. Pə ntab ndo' ghéri wun nə sa' mbü a li na ndú rōnə. A pə yuə pə mbə ma' wun nə pit na, mbü pə nà ntua yəm ñwət, fét nkwen **nə pun**, a pə lo' pə yie fəeri wap (mfə ndun pən tū pit).
112. Pə yap yuə ndun puə nshié ñə pə kwətə wab'a, mbü a li na **mgbetken** lo' puə Allah **pua mgbetken** lo' puə pəən nyütu. Pə ka shi mbutnə pò nə shuə lo' puə Allah, pə pit njab rî ndun puə. Yirə yuə **pua'** ñerä mí a **pua'** ndá yirə mí : pə ka pi pə ngét kú tu nə rîrîken Allah, mbə mbit ño'shə ghà ntum shi pə nə mbékét. Yirə yuə **pua'** məshi' kà pə ka **siət nshut mbi ka pit** mbə nsa' **ndut** na.
113. Pə ndi' yap mo' nguənguə, pəən puə pə **pua'** nténə na, **pua'** tū rü ghà ndá lérəwa, mbə njankə rîrîken Allah tū **fu' fu'** nə shü, mbə **mbet** yéé mānsié.
114. Pə nà nsuəntuum ndun Allah **pua** ndinə liénju, mbə nsa' nkutnga mbókét (nə pəən), mbit mbə nken yu ghua'nə (nə puə), mbit mbə mbunnə tū pókét pókét (fa'). Shirə shuə (pəən) **pua'** tū rü renkét pəən.

- كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِي إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَةُ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَةِ فَاتْلُوهَا إِنَّ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (93)
- فَمَنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الطَّالِمُونَ (94)
- قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (95)
- إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ (96)
- فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مِّمَّا مَقَّامَ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ (97)
- قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا تَعْمَلُونَ (98)
- قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ تَبِعُونَهَا عَوَاجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (99)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَطِيعُوا فَرِيضًا مِنَ الدِّينِ أَوْثُوا الْكِتَابَ بَرُودًا بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ (100)
- وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُنَادُونَ لِلَّهِ وَاللَّهُ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدِ هَدَى إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (101)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ (102)
- وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِيَعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (103)
- وَلَتَكُنَّ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (104)
- وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (105)
- يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ (106)
- وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (107)
- تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ (108)
- وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ (109)
- كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ (110)
- لَنْ يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذًى وَإِنْ يُقَاتِلُوكُمْ يُؤَلُّوكُمْ الْأَذْبَارُ ثُمَّ لَا يُضْرَبُونَ (111)
- ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلِيلَةُ أَيْنَ مَا تُقِفُوا إِلَّا بِحَبْلِ مِنَ اللَّهِ وَحِجْلٍ مِنَ النَّاسِ وَبِأَنَاءٍ بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ (112)
- لَيْسُوا سَوَاءً مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ (113)
- يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ (114)

115. Nshié yua pə ghét tū pū na, pə ntab ndo' vūūrə'i. Allah **pua'**Shekét Ngā yi nji ghā puó (Allah).
116. A **pua'** ndá yirə mí pəən pəə pə fétə ngambékét **na**, nkabm'ap pua ponp'ap ntab ndo' ghāmi wap nə nshié yum tū (nguə') Allah. Shirə shuə **pua'** pə tū mū, (lo') pə ntuəm pō ruobkéri.
117. Mfū' yua pə téé nju tū yirə yī wumə nju na, **pua'** pō yié mfū' **fufuər'uo** rí'két mfūə **pua'** ntuəm, a kwətə nsu pəən pəə pə yu ŋwər'ap nə nkub'a, ŋerə nsetə'i (mbubə'i). Allah mā nju'i mo' wap nə nkub, na á nju puə ŋwər'ap nə nkub.
118. Ó pəən pəə pə suəntuəm **ma!** pə ma pə nshūshū' pəən pəə a ndi' pūn na mə ghā yi **nduəmə shun**. Pə ntab **sū'shə yap** mo' ŋwət ndun pūn nə mbubə, **mbə** nsha' **yap pō** yua a mbə ŋām'un na. Nsiét **tét** nsáshə mə lí' nguərə lo' tū nshut'ap, na yuə ntu shap mbit nduəm ma **pua'** ngūrə tətun. Pū tét nzánə mí **nə pūn** nə ríriken, mə yuə pə mbə nzánə na.
119. Réé, pūn kú shí pəən, pū ná ngu' wap, pə ntab ngu' yap mo' wun. Pū ná mbit nsuəntuəm tū ngū ndá lérəwa mənten. A mbə yié ká pə tánə pua pūn na, pə ríé mí: pū suəntuəm, a pə yié pə shi' yí'shə yab'a, pə nūm pon **mbuə** p'ap tū mbim məshi' shun. Ríé mí: kpə nūn məshi' mbim'un. A **pua'** ndá yirə mí: Allah **pua'** **Shekkét** Ngā yi nji yua a **pua'** tū ntuəm **ntuəm ma**.
120. A pə yuə nshié pū nkwtə wun'a, a pūū wap, na a pə yuə a nshi nkwtə pūū wun'a, pə setnə məshi' shi. A pə yuə pū mimshə mbit mbuó (Allah) na, mbū ntaŋ'ap ntab ntuə róni mo' wun nə nshié yum. A **pua'** ndá yirə mí:Allah **pua'** Ngā ghūm yua pə téé mfa' na (nə yí shi).
121. Pit nkumshə **fu' yíé** u ka yu' nju (ntəm) tū rú pə ndó nguon nsi' ghā suəntuəm tū lí' məshi' ma' pit na. Allah **pua'** **Shekét** Ngā yi nju', **Shekét** Ngā yi nji.
122. Fu' ká **pət** lap pəən mə pūn ka wub nə ká pə nduəb ma, Allah pi **pua'**Ngā ghām pəer'ap. ŋerə, ghā suəntuəm pə njəə'nə **pō** mfə ndun Allah.
123. Mə ndá ngambékét, Allah ka pi tét mfəer'un tū (pit) Badr, pə pə yuərə shi (makéri). ŋerə, puó nūn Allah mo' nka pə kuəbshə (ngambókér'I).
124. (kumshə) yíé u ka pə nzié nə ghā suəntuəm mí: ké a ntab ndo' yétnə'i wun nə ká Ngā yi ngér'un nku'shə wun nə tət nkám pə Mələka, pə pə ghā pi **nsi'** (mə mfəerə) **nə?**
125. Ən! a pə yuə pū mimshə mbit **mbuó** (Allah) na, pə pit **nku** ntuə nyí wun tū mba' kú **shab'i** na, mbū Ngā yi ngér'un ná ntuə ku'shə wun nə ten nkám pə Mələka pə pə ghā tón **ndun ndun**.
126. Allah **mā** njab'i yirə yuə, mbū a lí na pō mə pəsa'kuə ləmntuəm nə pūn, mbit mbə məshi' mí ntu shun pukə men. Nshié mfəerə ndi' mbū a lí na mí a **pua'** pō lo' puə Allah yuə I **pua'** **Shetkéri**, **Shetkét** Ngā yi ngam na.
127. Məshi' mí: I vuəshə mo' pəshə pəən tū rú pəən pəə pə fétə ngambékét na, ké nə yuə I njəerə wab'a. ŋerə pə shi njəm ŋwər'ap mbutnə mbə pō ghā miémə.
128. Nshié yum ndi n'u tū ndi ngam, ké nə yuə I nkuot pət ntuəm puə puə na, ké yuə I ngér'ap nə nguə' na, mbū A **pua'** ndá yirə mí pə **pua'** ghā yu nkub.
129. Yua a **pua'** tū pūt pūt **nə** yua a **pua'** mansié na **pua'** yi Allah. I ná mfétə ghérápūū nə mun'uə I nkú na, mbit ngét mun'uə I nkú na nə nguə'. Allah **pua'** Ngā fétə ghérápūū, **Ngā** **Shetkét** ghūə'nzén.
130. Ó pūn pəən pəə pə suəntuəm **ma!** pə ma pə nju ríba' (nkuo') nə **njap'shə mí** yuə a **pua'** shubshí na. Puó nūn Allah məshi' mí pə lo' nkuot **fu'**.
131. Pit nūn mbuó mū yuə pə ka shōshə'i nə ghā fétə ngambékét na.
132. Pit nūn nju' nshut Allah pō ngā ntəm məshi' mí pə lo' ntuə nguə' nzén mūn.
133. Punnə nūn (mə **wuon**) mfə tū yu fétə ghérápūū lo' puə **Ngā yi ngér'**un pua Adjana yuə nga'kéri **pua'** yíé pūt pūt pua nsié, pə **pi** ka shōshə nə ghā puó Allah na.
134. Shuə pə téé nju nə nkabm'ap (tū ndumánjé Allah) tū fu' lónə pua fu' mfəerə, (shuə pə pua) ghā mé **mbim**, ghā kúūrə ngam ndun **pəən na**. Allah ná ngu' ghā ghét ngambókét.
135. A pit na mbə shuə, a mbə pə **fu' yíé** pə ghét nga mfəkét ké yuə pə nju ŋwər'ap nə nkub'a, pə kumshə Allah, ŋerə, nta' fétə ghérápūū puə Allah məshi' ndon mab'a, a mo' wuə mbə ngā fétə ghérápūū nja' Allah nə? shi pə mbit nzuob tū yua pə ghét na mbə nji.
136. Shirə shuə pəən, njəerə shap **pua'** yu fétə ghérápūū lo' puə **Ngā yi ngér'**ap, pua Adjana, pon **mí** nké **nja'nə** tū nshint'i, pə lo' mbə pō ruobkéri ntuəm. Njəerə ghā fa' (mbókét) pū.

- وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ (115)
- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُعْجِبَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (116)
- مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (117)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُؤًا مَا عَيْتُمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ (118)
- هَا أَنْتُمْ أَوْلَاءُ يُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ لَنْ تُؤْتُوا بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (119)
- إِنْ مَسَسَكُمُ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِيبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا وَإِنْ تَصِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضْرِبْكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ (120)
- وَإِذْ عَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللَّهُ سَيَّعَ عَلَيْكُمْ (121)
- إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيَهُمَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ (122)
- وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرِ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُشْكُرُونَ (123)
- إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُدْعِمَ رَبُّكُمْ بِقَلْبَةِ آلِافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنَزَّلِينَ (124)
- بَلَى إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هَذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آلِافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ (125)
- وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (126)
- لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْتَسِبُهُمْ فَيُنَافِقُوا خَائِبِينَ (127)
- لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ (128)
- وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (129)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (130)
- وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ (131)
- وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (132)
- وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ (133)
- الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِبِينَ الْأَعْيُنَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (134)
- وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ اللَّهُ فَعَسَى أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ (135)
- أُولَئِكَ جَزَاءُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ (136)

137. Nküü ngét ngam ka tét nja' nku mäsü shun, ɲerə nyí nän ndun nsié ɲuəɲ nän nküü yíé ndínə ghâ **fa** mbéé ka pə na.
138. Yirə yuə **pua'** ránəmi nə pəən mbít mbə yirə **pua'** shü ntəbə nə ghâ puó Allah.
139. Pə ma **puorə**, shi pit nsabmə. A **pua'** pən mbə shekét ɲənə pəən nə kâ pə mbə ghâ suəntuəm ma ;
140. A pə yuə mfut nkəwətə wən na, mbü **mə ndá tiét** nguənguə yirə mfut kwətə (ghâ kəpənt'un). Shirə shuə pə liénju, Pü nâ ɲəmməkét mən tə fānə pəən, məshi' mī Allah yi pəən pəə pə suəntuəm ma, mbít nshüshü' ghâ kpu tə pit mə rü **yun**. Allah ntab ngu' i ghâ yu nkub.
141. A **pua'** pō məshi' mī Allah gbüu pəən pəə pə suəntuəm ma, mvuəshə ghâ fétə ngambékét.
142. Ké pə sishə yun pō mī pə nâ ntüə nyí **Adjana** shi Allah mbi **yi pəən** pəə pə ma' pit mə rü yun mbít nji ghâ mimshə?
143. Pə ka pi tét mbə nsha' wə nku mäsü kâ pə ka' shi tənə pua wi na. ɲerə, **mə ndá nambékét** pə yuə 'i, **pə téná mbə mbít ɲuəɲə**.
144. Muhammad ndi' mo' **nshié yəm** mbü a li na mī i **pua'** ngā ntəm. Shimo' ghâ ntəm ka tét nja' nku mäsü shi, a pə yuə i **mkpə na** ké yuə pə ɲo' i **na**, pə pit **ɲəm** mbatna tə nshí nkut m'ən **nə**? Mən'əə i **yəm** mbatna tə nshí nküt mī na, mbü a ntab ntüə lo' rōni mo' Allah nə nshié yəm. Allah nâ ntüə fééshə ghâ kuəbshə.
145. A mā mbə' i mo' nə nshié ɲwət mī i kpu mbü a li na pō nə péémə Allah. A **pua'** yu tətə yuə a **pua'** yi nka' fə' na (yu lí). Mən'əə i wub yi pō kée ɲju na, mbü Pü nâ ntüə **tuə** n' i **nə yəm lo'** ntüəm. Mən'əə i wub pō kée ndínə liénju na, mbü pü nâ ntüə **tuə** n' i **nə yəm lo'** ntüəm. Pü nâ ntüə fééshə ghâ kuəbshə.
146. A **pua'** reni **mə rü** ghâ ntəm **nə yuə ghâ yie' rə nga shi ka** ma' pit pua **wi** na, pə ka pi mā mbuor'ap məshi' yua a ka kwətə wap tə ndamánjé Allah na, shi pit mfəm, shi pit nú nkü. Allah nâ ngu' ghâ mimshə.
147. Shukét'ap ka pi mā mbə' i mo' nshié yəm nja' pō kâ pə ka rié mī: **Ngā yi ngér'ü!** Fétə ghərapüü shü pua **shābə shü** tə nga shü, **mbummə nə** nshí nkut m'ü, mbít mfəer'ü **mfə** ndun pəən pəə pə **pua'** ghâ fétə ngambékét na.
148. ɲerə, Allah fa nə pəə nə kée ɲju **pua'** pōkét kée ndínə liénju, Allah nâ ngu' ghâ ghét ngambókét.
149. **Ō pəən** pəə pə suəntuəm ma! a pə yuə pə ɲju' nshut pəən pəə pə fétə ngambékét na, **mbü pə nâ ntüə** pətnə nə pən tə nshí nkut mən, ɲerə pə pətnə nshí mbə pō ghâ miémə.
150. Mbéé! Allah **pua'** **Ngā** yi ngam'un, I **pua'** **Pökét** (Ngā mfəerə) tə rü ghâ mfəerə.
151. Pü nâ ntüə suə ləəb mə ntü pəən pəə pə fétə ngambékét na, məshi' kâ pə kpa'shə Allah nə yua pə mā nsi' mo' nə **nshié** montu ngam mən'a. Li' shu shap **pua'** mü. Li' pətnə ghâ yu nkub püü.
152. Mə ndá tiét Allah ka pi rié **shétə** nə pən **nə nka'** nga shi, yie' pə ka pə mvuəshə wab nə péémə shi na, kuka a wuon méé yie' kâ pə ka ləəb, ngét nsüünə tə nsa' ngam, mbít nshá nshut (ngā ntəm) manjəm kâ i ka lét nə pən nə yua pə tée ngu' na. A **pua'** mə rü yun nə mən'əə i ngub (nga) ɲju na, a pit mbə mə rü yun nə mən'əə i tée ngub yi pō nga ndínə liénju na, a **pua'** lo' Allah yəm'un pə tā wap, məshi' I kpa'nə wən. Mə ndá ngambékét I ka pi küürə ngam ndun pən Allah **pua'** **Shetkét Ngā** pūngam nə ghâ suəntuəm.
153. (Kumshə) yie' kâ pə ka pə nkuo' (**mberə** ntéé) shi pit mbə ɲəm tə yun nzéé nshié mən, ngā ntəm mfü **wun** manjəm **pən na**. ɲerə **I** (Allah) yeer'un nə mbim ndun **mo'** mbim, məshi' mī pə ma sabmə nku ndun yua a miém'un **na**, pua yua a kwətə wən **na**. Allah **pua'** **Shetkét Ngā** yi yua pə tée mfa' na nki'rə.
154. A **pua'** lo' I ghét a si' ndun pən manjəm mbim nə ten ntüəm : lié (**yuə**) a sum mo' pāshə pəən mə rü yun **na**, **na** mo' pāshə pəən pi ka tét **mbə nə gbí ɲwət məshi' ɲwət'ap** (mbə nzon kâ pə ntéé tā pəən **pua** ngā ntəm ma), **mbə** ngubmékét ndun Allah pō wubmə yuə a ndi' pékəri na, mbə wubmə shit, mbə nzié mī : ké a lo' pə nə pü nə nshié yəm lo' tə ngam ma (mfəerə) ? rié mī : a **pua'** ndá yirə mī **ngü** ngam məntən **pua'** yi Allah. Pə nâ nduəmsə mə ntü shapnə yua pə mā **nsāshí** mə lí' nguəə n'u na, mbə nzié mī : a pə mbə yuə nshié yəm mbə nə pü lo' tə ngam **ma** (mfəerə), mbü pə mā ɲo'shí mo' wü **ɲayí**. Rié (nə pəə) mī : pə yie' **nku mbô** tə ndá shun, mbü pəən pəə pə lí nga **wu mfə ndun pəə na**, ka pi tum **nkuəə (ɲwət'ap)** mfə tə lí' nú shap (lí' yi **mkpə**). A **pua'** məshi' mī : Allah kpa'nə (ɲji) yua a **pua'** mə ntü shun **na**, **mbít nzānə yua a pua'** mə lamntu shun na ; məshi' mī : **I sāshə yua a pua'** mə ntü shun na. Allah **pua'** **Shetkét Ngā** yi ɲji yü ntüəm ntüəm.

- قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَدِّبِينَ (137)
- هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ (138)
- وَلَا تَحْزَنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (139)
- إِن مَّسَسْتُمْ قَرْحًا فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوَاهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ (140)
- وَلِيَمْحِصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ (141)
- أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخِلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ (142)
- وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْفُوهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ (143)
- وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَبْصُرَ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ (144)
- وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كِتَابًا مُّوجَّلاً وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَسَيَجْزِي الشَّاكِرِينَ (145)
- وَكَايِنٍ مِنْ نَبِيِّ قَاتَلٍ مَعَهُ رَيْبُونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا كَانُوا اللَّهُ وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ (146)
- وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَتَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ (147)
- فَاتَاهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحَسُنَ ثَوَابَ الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (148)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يُرِيدُوا عَلَى أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ (149)
- بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ (150)
- سَنَلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمِينَ (151)
- وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَخُسُّوهُمُ بِالذِّبْنِ حَتَّى إِذَا فَشِلْتُمُوتَنَا زَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا أَرَاكُمْ مَا تُحِبُّونَ مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ (152)
- إِذْ تَصْعَدُونَ وَلَا تُلْوُونَ عَلَى أَحَدٍ وَالرُّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ فَأَتَابَكُمْ عَمَّا بَغِمَ لَكُمْ لَتَحْزَنُوا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (153)
- ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نَاعَسَا يَغْشَى طَائِفَةً مِنْكُمْ وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هَاهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (154)

155. A **pua'** ndá yirə mí: puən puə pə ka yəm ŋwər'ap **mə rü yun** tu liénju yuə **pet** lab ka tânə na, a li na mí a ghét na shéitán pə lʉətə,məshi' mo' pāshə yua pə ka kūt (tə ndon) na. Mə ndá ngambékét, Allah ka pi kúürə ngam ndun puə. A **pua'** ndá yirə mí Allah **pua'**Shekét Ngá fétə ghérapüü, **Shekét Ngá** mimshə.
156. O puən puə pə suəntuəm **ma** ! pə ma pə yié ká puən puə pə **ka** fétə ngambékét, nzié nə pontá shap **fu' yie** pə téé nyí tu nkəwən nsié na, ké yuə pə mbó ghá ma' pit na mí : a pə mbə yuə pə mbə pò puə pü na, mbú pə má mkpu yap shi pə mbit **no'** wap. A **pua'** pò məshi' mí Allah yab yirə yuə a pə mənjikuaə mə ntə shap, Allah ná njiémə mbə mbit no'. Allah **pua'** tu yua pə téé mfa' na mbə **Shetkét Ngá** yi njuəna.
157. Mə siéb mí a pə yuə pə **no'** wun tu ndumânjé Allah, ké yuə pə mkpu na, **mbú yu** fétə ghérapüü lo' puə Allah **pua** ghuə'nzén **pü na yirə** nja' yua pə téé mbuomshə na.
158. Mə pit nsiéb mí a pə yuə pə mkpu na, ké yuə pə **no'** wun na, mbú **nsiéb ma mí** pə ná ntua puomshə wun pò nku məsə Allah.
159. U ná mgbunə nə puə pò məshi' ghuə'nzén lo' puə Allah. U pə mbə pò ngá **sho' mfa**, ngá yuəmkét lamntuəm, mbú pə sámmə mə nkob'u. ŋerə kúürə ngam ndun puə, **nta'** fétə ghérapüü nə puə, mbit mbə nkuot wubmə shap tu ngam. A mbə pə **fu' yie** u kut nsuə (ghét nshié ngam ma), u yuə'nə ndun Allah. A **pua'** ndá yirə mí Allah ná ngu' ghá pi njuə'nə ndun'I na.
160. A pə yuə Allah **mfaer'un** na, mbú nshié ngá yi nsher'un yie ndi'. A pə yuə I ntá wun (njuurə wun) na, a lo' mbə wuə mbə yuə i yétnə yi mfaer'un manjəm'I nə? Ghá suəntuəm **pə** njuə'nə yap pò ndun Allah.
161. A má mbə'i nə ngá ntum mí i yu fufüt. **Nshié mun'**uə i yu **fufüt** na, i ná ndo' tuə nə yua I ka yu fufüt men'a tu liénju nténə. A pə lo' pə rúnə nshié ŋwət nə (njéerə) yua i ka kūt na, pə pi má nju'i wap nə nkub.
162. Ké mun'ə i pətə péémə Allah na pò yie **ká** mun'ə i pətnə yi pò nə shuə lo' puə Allah **li'** shu'i **pə** mü Jahannama **nə?**. Réé piükét li' pətnə.
163. Pə **pua'**ghá ntu nté (ndun ndun) puə Allah, na Allah **pua'**Shetkét Ngá yi njuən yua pə téé mfa' na.
164. Mə siéb mə ndá ngambékét mí Allah ka pi tét mbú ngam nə ghá suəntuəm **fu' yie** I ka tūmə ngá ntum mə mfu'm'ap lo' ndun puə, i njankə nə puə nə ríríkent'I, mbə nzen nə puə, mbit mbə ndét nda lérəwa nə puə pua yi ngam'a. Pə pi ka pə nku **məsə pò** tu vəə yuə a **pua'** mə li' ngəwə na.
165. Ké ngu nka ká nshié nguə' kwətə wun na, pə pi ka pi tét **ngét** shimo' puən nə **pet** mfa' yirə nguə' na, pə shi nzié mí : yirə lo' ya nə pü? Rié mí : a **pua' lo' ndun pua**, a **pua'** ndá yirə mí Allah **pua'**Ngá ghét kə nku ndun ngu yam mənten.
166. **Ngú** yua a kwətə wun tu liénju yuə **pet** lab ka tânəna, a ka pə pò nə **ku** Allah, **məshi' mí** I yi ghá suəntuəm.
167. **Mbit mbə məshi'** mí I yi **pa** mun péməngub, (**mbit nji puən puə**) pə ka rié nə puə mí : yá nun ma' pit tu ndumânjé Allah, ké **yuə pə** (ntuə) **nju** (tə pit nə mbet pām ma), pə rié mí : a pə mbə yuə pü mbi yi ma' pit na, mbú pü siéb ma mí pü pətə wun, **pə** ka pə **tu** yirə liénju **mbə** ghobshí nə ku tu nja' suə ntəuəm. Pə **ka pə** nzié mə **nshüt'ap** pò yua a ndi' mə ntə shab'a. Na, Allah **pua'** **Shetkét Ngá** yi nji yua pə téé nduəm ma tutən.
168. A **pua'** puən puə pə ka pə nzié nə pontá shap, pə pi shu (shi wuo pit na) mí : a pə mbə yuə pə nju' **nshür'ü** na, mbú pə má **no'**i wap. Rié mí : ŋerə, kòshə nun na wə a lo' ndun ŋwət'un mə yuə pə mbə ghá rié ngambékét na.
169. Ma **pə bummə** nsishə puən puə pə **no'** wap tu ndumânjé Allah na mə kú puən, mbéé ! pə **pua'**ghá **wumə** puə **Ngá yi ngér'**ap, pə mfu' nə puə.
170. Pə **pua'**ghá pi nsetnə məshi' yua Allah fa nə puə lo' tu pūnga shi na. Pə ná mbit ndum ntəuəm məshi' puən puə pə má mbə kwətə'i wap manjəm puə na. Puó ndi' **nə** puə, shi pə mbit ndo' **pit pə** nsabmə.
171. Pə ná ndum ntəuəm məshi' fu' lo' puə Allah **pua** shéerə. A pit na mbə ndá yirə mí Allah ná ntab mbubə'i mo' njéerə ghá suəntuəm.
172. Shə pə pé m fū Allah puə Ngá ntum manjəm yie ləmə pi kwətə wab'a. A **pua'** nə puən puə pə ghét ngambókét **mə rü yap mbit mbuó Allah na**, nə njéerə **yuə a pua'** **mgbímí** na.
173. A **pua'** puən puə pə ka pə nzié nə puə mí : a **pua'** ndá yirə mí puən puomshə mə nga shun (məshi' yi **no'** wun), ŋerə, **ləpə mun** wap. **ŋerə**, a shi nku'shə wap pò nə pé m ntəuəm. Pə **rié** mí : Allah **yétnə** wü, mbit mbə pókét li' yuə'nə.

- إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا
وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ (155)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ
كَانُوا غُزًى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ
يُحْيِي وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (156)
- وَلَيْنَ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مِتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ (157)
- وَلَيْنَ مِتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لِإِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ (158)
- فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَئِن لَّمْ يَكُنْ فِطْرًا غَلِيظًا الْقَلْبِ لَأَنْفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ
عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُتَوَكِّلِينَ (159)
- إِن يَصْرِكُمْ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِن يَخْذَلْكُمْ فَمَن ذَا الَّذِي يَنْصُرْكُمْ مِنْ بَعْدِهِ وَعَلَى
اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ (160)
- وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغُلَّ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا
كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (161)
- أَفَمَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ وَمَا وَآهُ جَهَنَّمَ وَيَسُ الْمَصِيرُ (162)
- هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ (163)
- لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ
وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (164)
- أَوْلَمَّا أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَهَا قُلْتُمْ أَىٰ هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ
اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (165)
- وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فِإِذِنَ اللَّهُ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ (166)
- وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ
قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكَفْرِ يَوْمِيذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي
قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ (167)
- الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُوا مَا قُتِلُوا قُلْ فَادْرَءُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ
إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ (168)
- وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ (169)
- فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (170)
- يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ (171)
- الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا
أَجْرٌ عَظِيمٌ (172)
- الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا
حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ (173)

174. ɲɛrɛ, pɛ ka shi mbʉtɛnɔ pɔ nɔ ngambɔkɛt lo' puɔ Allah puɔ nshɛɛrɛ. Pɔ̄u ka pi mɔ kwɔtɪ wɔp, pɛ pit mbɛtɔ yɔp pɔ pɛɛmɔ Allah. Allah puɔ' Ngɔ nshɛɛrɛ yuɔ a puɔ' gbɪmɪ na.
175. A li na mi : yirɛ yuɔ nɔ pɔn puɔ' shɛitɔn, i nɔ mfa puɔ pɔ nɔ ghɔ pi ngu'i. Pɔ ma luɔb'ap wɔp, luɔp mɔn pɔ Mɔ, mɔ yuɔ pɔ mbɔ ghɔ suɔntuɔm ma.
176. Puɔn puɔ pɛ tɛɛ mbunnɔ tu siɛt nshut na, (nga shap) ma sabmɔ'u. A puɔ' ndɔ yirɛ mi pɛ ntab ndo' rɔni mo' Allah nɔ nshɛi yuɔm. Allah nɔ ngup pɔ mi : I ma yɔp nshɛi mbet yuɔm nɔ puɔ nɔ ndɪnɔ liɛnju, a pɛ nɔ puɔ nɔ nguɔ' mgbɪmɔ.
177. A puɔ' ndɔ yirɛ mi puɔn puɔ pɛ yun ku tu nɔ pɛm ntuɔm ma, pɛ ntab ndo' rɔni mo' Allah nɔ shɛi yuɔm. A pit na mbɔ nɔ puɔ nɔ nguɔ' njɔkɛt.
178. Puɔn puɔ pɛ fɛtɛ ngambɛkɛt na ma pummɔ mbɔ nsishɛ mi : yuɔ Pɔ nshɪnɔ mɛn nɔ puɔ (yɛi sɔ yɛiɛnɔ) na, puɔ' pɔ pɔ nɔ ɲwɔt'ap. A li na mi Pɔ nɔ nshɪnɔ nɔ puɔ pɔ mɔshi' pɛ ku'shɔ (tu) ndon. A puɔ' nɔ puɔ nɔ nguɔ' yuɔrɔ.
179. Allah mɔ mbɔ'i mi I tɔ ghɔ suɔntuɔm tu yuɔ pɔ puɔ' ntuɔm ma, kɔkɔ a wuon mɛɛ yɛi kɔ I fabshɔ pɔ̄u ndun pɔ na. Allah mɔ mbɪt mbɔ'i mi I lɔm ntuɔm nɔ pɔn tu yu li' si. Na, a puɔ' ndɔ yirɛ mi : Allah nɔ nsho' mɔn'ɔ I kɔ na mɔ rɔ ghɔ ntuɔm'I. ɲɛrɔ suɔ nɔn ntuɔm ndun Allah puɔ ghɔ ntuɔm'I. A pɛ yuɔ pɔ suɔntuɔm mbɪt mbuɔ Allah na, mbɔ a puɔ' nɔ pɔn nɔ kɛɛ mgbɪmɔ.
180. Puɔn puɔ pɛ tɛɛ nyɛm nɔ yuɔ Allah fa nɔ puɔ lo' tu pɔnga shi na, ma pummɔ nsishɛ mi a puɔ' pɔ nɔ puɔ. Mbɛɛ ! a puɔ' pɔ pɔ̄u nɔ puɔ ; pɛ nɔ ndo' tuɔ gbɛi yuɔ pɛ tɛɛ nyɛm mɛn'a mɔ lɔrɔ yɔp mɔ kumgbokɔ tu liɛnju ntɛnɔ. Gɔdo' pɔt pɔt puɔ nsiɛ li na pɔ yi Allah. Allah puɔ' tu yuɔ pɛ tɛɛ mfa' na mbɔ Ngɔ yi nji nki'rɔ.
181. Mɔ siɛb mɔ ndɔ ngambɛkɛt mi Allah tɛt nju' shukɛt puɔn puɔ pɛ riɛ mi : « A puɔ' ndɔ yirɛ mi Allah puɔ' mbɔ'rɔ, pɔ pɛ ghɔ nkab ». Pɔ nɔ ntuɔ tuɔtɔ yuɔ pɛ riɛ na, puɔ ɲɔ'shɔ ghɔ ntuɔm'ap shi pɛ nɔ mbɛkɛt na). Pɔ nɔ ntuɔ lo' riɛ nɔ puɔ (nɔ liɛnju kiyɔma mi :) yu'shɔ nɔn nguɔ' ntɔnɔ.
182. Yirɔ yuɔ puɔ' mɔshi' yuɔ mbuɔm'un ka pɪnɔ mɛn'a. A pit na mbɔ ndɔ yirɛ mi Allah ndi' mo' Ngɔ nkɔwɛt yu nkub ndun pɔkɛn.
183. Shuɔ pɛ riɛ mi : A puɔ' ndɔ yirɛ mi Allah pɛn ngam nɔ pɔ mi : pɔ ntab ndo' tuɔ suɔ yɔ ntuɔm ndun nshɛi ngɔ ntuɔm, kɔkɔ mbɔ i tuɔ nɔ pɔ nɔ nshɛi yu nsiɛnɔ, mɔ fɛ'i. Riɛ (nɔ puɔ) mi : ghɔ ntuɔm ka pi tuɔ nɔ pɔn nku mɔsu sha nɔ rɔnɔ mi puɔ yu pɛ riɛ na. ɲɛrɔ a ka shi ndɛt nɔ pɔ ɲɔ'shɔ wab'a, mɔ yuɔ pɛ mbɔ ghɔ riɛ ngambɛkɛt na ?
184. ɲɛrɔ, a pɛ yuɔ pɛ mbi fa mbɛɛ n'u na mbɔ pɛ ka pi tɛt mfa mbɛɛ nɔ nɔ shimo' ghɔ ntuɔm nku mɔsu shu. (shuɔ) pɛ ka tuɔ nɔ rɔnɔ mi puɔ ya'fu lɛrɔwa puɔ nda lɛrɔwa yuɔ a puɔ' rɛnkɛri na (Tɔra).
185. Nshɛi ɲwɔt puɔ ngɔ yu'shɔ wɔ, a li na mi pɛ nɔ ntuɔ lo' rɔnɔ nɛɛrɔ shap tu liɛnju ntɛnɔ. ɲɛrɔ mɔn'ɔ pɛ ntuɔ lo' ghab n'i tu mɔ, suɔ'i tu Adjana na, mɔ ndɔ ngambɛkɛt mbɔ i tɛt (kuot) fu'. Wumɔ nju ndi' nshɛi yuɔm, a li na mi a puɔ mɔnto' yu ghɔmɔ yi mbuɔt.
186. Mɔ siɛb mi pɛ nɔ ntuɔ pu' kpa'nɔ wɔn tu nkab mɔn puɔ ɲwɔt'un. Pɔ nɔ ntuɔ pit pu' pɛ nju' rɔnɔ rɛni lo'puɔ puɔn puɔ pɛ ka fa nda lɛrɔwa nɔ puɔ nku mɔsu shuɔ na, puɔ lo' puɔ puɔn puɔ pɛ mkpa'shɔ Allah puɔ mɔ yuɔm ma. A pɛ yuɔ pɛ mɔmshɔ mbɪt mbuɔ (Allah) na, mbɔ a puɔ' ndɔ yirɛ mi : yirɔ puɔ' tu kɔn suɔ ngam ngam.
187. Pit (kumshɔ) fu' kɔ Allah ka kuot mgbɛtɛn puɔn puɔ pɛ ka fa nda lɛrɔwa nɔ puɔ na, (nziɛ nɔ puɔ mi) : pɔ nɔ ntuɔ pummɔ rɔnɔ mi mɛn nɔ puɔn, pu ma luɔmshɔ'I (mgbɛtɛn). ɲɛrɔ, pɛ gba'ɛ (gɛtɛkɛn) mɛfɔ ɲjɔm nkɔwɛnt'ap, mfi'i nɔ mɔ nto' ndɔ. ɲɛrɔ, yuɔ pɛ njun na pɔ̄u.
188. Ma pu' mbɔ nsishɔ puɔn puɔ pɛ tɛɛ nsetnɔ nɔ yuɔ pɛ tuɔ mɛn'a (yɛi yɛi mɔvɔ nɔ puɔn) mbɔ mbɪt ngu' nɔ kɔ pɛ mfa ayuɔ nɔ puɔ tu yuɔ pɛ mɔ ngɛrab'a. ɲɛrɔ, ma pu' mbɔ nsishɔ wɔp (mi pɛ puɔ') yu wumɔ tu nguɔ'. A puɔ' nɔ puɔ nɔ nguɔ' njɔkɛt.
189. Fon pɔt pɔt puɔ nsiɛ li na pɔ yi Allah. Allah puɔ' Shɛkɛt Ngɔ ghɛt kɔ nku ndun ngu yuɔm mɔntɛn.
190. A puɔ' ndɔ yirɛ mi rɪrɪkɛn puɔ' tu puɔm pɔt pɔt puɔ nsiɛ puɔ fa'nɔ shu' pɔ ɲɔm, nɔ ghɔ rɛnkɛt rɔnɔ.
191. Shuɔ pɛ tɛɛ nkumshɔ Allah mbi tɛnɔ tu tu, mbi shu mɔnsiɛ, kɛ yi nɔ tu mgbɔ nsɔm'ab'a, mbɔ nɔshɔ tu tu puɔm pɔt pɔt puɔ nsiɛ (mbɔ nziɛ mi) : Ngɔ yi ngɛr'u ! U mɔ mbuɔm'U yɛi pɔ ndɔm ndɔm, nzenkɛt n'U. ɲɛrɔ, shɪ wɔ tu nguɔ' mɔ.
192. Ngɔ yi ngɛr'u ! A puɔ' ndɔ yirɛ mi : Wu, mɔn'ɔ U ntuɔ suɔ'i tu mɔ na, mbɔ mɔ ndɔ ngambɛkɛt, U yuɔrɔ'i. Nshɛi ghɔ mɛfɛɛrɔ ndi' mo' nɔ ghɔ yu nkub.

- فَأَقَلُّوا بِنِعْمَةِ مِنَ اللَّهِ وَفَضِّلْ لَمْ يَمَسُّهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ (174)
- إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (175)
- وَلَا يَخْزَنُكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنْ يَصُرُوا اللَّهَ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطًّا فِي الْآخِرَةِ وَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (176)
- إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَنْ يَصُرُوا اللَّهَ شَيْئًا وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (177)
- وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُكَلِّمُهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ إِنَّمَا نُكَلِّمُهُمْ لِيَزِدَّادُوا إِنَّمَا وَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ (178)
- مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِنْ رُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ فَأَمُّنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ (179)
- وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (180)
- لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَكَتُتْ مَا قَالُوا وَقَتَّلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بَغَيْرِ حَقٍّ وَتَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ (181)
- ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَالِمٍ لِّلْعَبِيدِ (182)
- الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عٰهَدَ إِلَيْنَا آلا نؤمنَ لِرُسلِ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالذِّكْرِ فَلَمَّ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنَّ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (183)
- إِن كَذَّبْتُمْ فَذُوقُوا عَذَابَ رُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ (184)
- كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّقُونَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَنْ زُحِرَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ (185)
- لَتَبْلُغُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذَىٰ كَثِيرًا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ (186)
- وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبُيِّنَ مَا يَشْتَرُونَ (187)
- لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا وَيُجَادُونَ أَنْ يُجْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (188)
- وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (189)
- إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ (190)
- الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (191)
- رَبَّنَا إِنَّكَ مِنْ تَدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ (192)

193. **Ngâ yi ngér'ü !** a **pua'** ndâ yirə mi pü yu' ngâ **yi** mfü, i mfü (pʰən) mfə tu suəntuəm (mbə nzié mi) : « suə nən ntuum ndun Ngâ yi ngér'un » ɲɛrə, pü suəntuəm. Ngâ yi ngér'ü ! fətə nə pü nə ndon m'ü, **nkuomshə** ghérápüü shü ndun pü, mbit tūmə yiénə shü pō pua rənkét pʰən.
194. **Ngâ yi ngér'ü !** pit mfa nə pü nə yua U ka ka' wü mən tu (lʰəm) ghā ntum'a. Ma pit njuərə wü tu liənju ntənə. A **pua'** ndâ yirə mi Wu na, U ntab mfa'nə'u nka' ngam.
195. ɲɛrə, **Ngâ yi ngér'ap** püt nə puə mi : « a **pua'** ndâ **yirə mi** : **Mə** ntab mbubə'a fa' **nshié** ngā fa' mə rü yun, yi məmbā ké yi məmgbié, pāshə yun ndun mo' pāshī. Puən pʰə pə ntum ntā ngu, pə pi pit ntūmə wap tu nju' shab, mbit **nzōn'ab** tu ndumānjé'a **na**, pə **pi pit ma' pit** (ɲə' pʰən), pə **pit** ɲə' wab'a, **N'sié** ma mi : **Mə** nā ntua pummə fətə ghérápüü shap, **pit** pummə suə wap tu **Adjana** (yua) **pon pə nké** nja'nə tu **nshint'i** na, mə kée lo' puə Allah. Allah na, a **pua'** puə'I nə pōkét kée.
196. **Puntə** puən pʰə pə fətə ngambékét tu ngu ngu na ma fətə'u.
197. A **pua'** yu ghāmə yuə a **pua'** məkéri na. A pə lo' li' shu shap pə mū Jahannama. A **pua'** pütükét li' nū.
198. Na puən pʰə pə puó **Ngâ yi ngér'ab'a**, a **pua'** nə puə nə **Adjana** shuə **pon pə nké** téé nja'nə tu nshint'i na, pə pə **ghā pi nzuobə** ntuum, mə yu si' (ngun) lo' puə Allah. Yua a **pua'** puə Allah na **pua'** pōkéri nə rənkét puən.
199. A pit na mbə ndâ yirə mi a **pua'** tu rü ghā ndâ lérəwa nə mən'əə i téé nsuəntuəm ndun Allah pua yua pə ghét a si' puə pʰən'a, nə yua pə ghét a si' puə puə na, mbə ghā puóɹə ɲwət pō nə Allah. Pə ntab mfi yap mo' ríríken Allah nə mbum nkə'; shirə shuə puən, a **pua'** nə puə nə ɲjɛrə shap lo' puə **Ngâ yi ngér'ap**. A **pua'** ndâ yirə mi Allah **pua'Ngā** punnə nsishə (fa').
200. Ó puən pʰə pə **suəntuəm ma!** **mimshə** nən mbit nku'shə yi mimshə tətun, mbit mbə nda' mvā, mbit nən mbuó Allah məshi' mī pū lo' ntua (nkuot) fu'.

Ikpa (04): Yirə yi pua' «NKA' PƏMGBIÉ»

Ríríkent'i pua' Nkuri sángom nshuop itú (176), a ka si' Madina

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā Runkét ghuə'nzén, Ngā Shetkét ghuə'nzén

- Ó puən nyütu ! puó nən **Ngâ yi ngér'un'əə** I puóm'un lo' tu ndí ɲwət imo', mbit mbuóm mgbié'i lo' **ntuum ma**, mbit nsám pəmbā reni pua pəmgbié lo' ndun **pet** tu yap. Pit nən mbuó Allah yuə pə téé mbishakét yum (mə fānə yun) mə shi' **Shi** na, (mbit nən mbuó Allah tu nga tun nkuot) nguət mən. A **pua'** ndâ yirə mi: Allah **pua'** Ngā shī ndun pun.
- Fa nən nə ponshi nə nkabm'ap. Pə ma pə nkubshəkét yi mbüükét nə yi mbókét. Pə ma pit mbə nju nkabm'ap (mbə ɲamshəkét) mfə tu nkabm'un. A **pua'** ndâ yirə mi yirə yuə **pua'** ndon ngürə.
- A pə yuə pə mbuó mi pə ntab ntua sab'un pé tu (nga) ponshi na, pə lám shuə pə rəmsə wun tu rü pəmgbié, ipā, itet, ké ikpa. Na a pə yuə pə mbuó mi pə ntab ntua sab'un pé na, ɲɛrə (pə lám ndí), ké shuə mgbā puə yun yi lum sa' na, yirə yuə **pua'** ghopshí nə ká pə mbə shi tʰə na.
- Pit nən mfa nə pəmgbié nə «Sadáki» shap mə púngam. A pə yuə pə nduum ntuum nə pun ntā nshié yum ntuumnə **ɲwər'ab'a**, pə yu'i rəmshí, gbuní.
- Pə ma pə mfa nə pə nkayə' nə nkab mən'əə Allah yap nə pun mə yu nap ngam. **Fu'nun** nə puə ntuum mbit mbə mgbié wap nə shuə', nzié **nun** nə puə nə shukét mbókét.
- Kpa'nə nun** ponshi kuka pə wuon méé **tu fu'** lám'a. A pə yuə pə ɲjəun yirə ndun puə na, pə yinə nkabm'ap nə puə. Pə ma pə ɲjə'i tu shābə pua punnə yié ká pə ka' shi yié kpara' puən'a. Mən'əə i **pua'** ngā nkab'a, i pə mvé ɲwər'i, mən'əə i **pua'** mbu'rə na, i pə **nju tu** nkut nga mbókét. A pə pə **fu' yie** pə ɲjínə nkabm'ap nə puə na, pə **ghét (puən)** tʰəunə ngam ndun puə. Allah yétə mə **Ngā nsishə**.
- Mbet yum lo' tu yua **pet** pə mvé mvé pua nguət mən tá na **pua'** nə pəmbā, mbet yum pit na mbə lo' tu yua pə mvé mvé pua nguət mən tá na nə pəmgbié lo' tu yua a kuəshə **ntuum ma**, ké lo' tu yua **yam m'a**. A **pua'** mbet **yua a pua'** yu gbətə na.
- Fu' yie** nguət mən, ponshi, nə pə mənjutmbuə méé nsié tu ghapshə (gádo') na, ɲɛrə pə **fu'** nə puə nə yum lo' ntuum, mbit nən nzié nə puə **pō shukét mbókét**.
- Puən pʰən (pə tá ponshi nə puə na) lʰəb ɲgəunɲə yie a pə tá puə nsuə pən'əə pə **pua'** puótkét'i manjəm **pua'**, pə pə nə puó ndun puə (nə ká pə mbubə) na, ɲɛrə pə puó Allah, mbit mbə nzié shukét mfonə.

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ (193)

رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ (194)

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّمَّنْ دُكِرَ أَوْ أُنتَىٰ بَعْضُكُم مِّنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ (195)

لَا يَغْوِرُكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ (196)

مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَاوَاهُمْ جَهَنَّمَ وَيَسُ الْمِهَادَ (197)

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ (198)

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْفُرُونَ آيَاتِ اللَّهِ مَتَىٰ قَلِيلًا أَوْ لَئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ (199)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (200)

سورة النساء

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا (1)

وَآتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا الْحَبِيبَ بِالطَّيِّبِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا (2)

وَإِنْ حِفْظُهُمْ إِلَّا تُضَيِّطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَنَىٰ وَثَلَاثَ وَرَبَاعَ فَإِنْ حِفْظُهُمْ إِلَّا تَعَدَّلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَلَّا تَعُولُوا (3)

وَآتُوا النِّسَاءَ صَدَقَاتِهِنَّ خِلْفَةً فَإِنْ طِبَّنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَرِيئًا (4)

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا (5)

وَإِنْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا (6)

لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا (7)

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا (8)

وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوْا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا (9)

10. A **pua'** ndâ yirə mî puən puə pə téé nju nkab ponshi mə yu nkub'a, a **li na** mî: yua pə téé nju, a nyî mə vəmshab'a **pua'** mû. Pə nâ ndo' nyî mû ndüükét
11. Allah **ntub'un** tu (nga) pon pün. A **pua'** nə mon mambâ nə mfa' mbet yu **pet** pon shi pəmgbié. A pə yuə pə mbô **ndû** pəmgbié na, mbi ya' ipâ na, mbû a **pua'** nə puə nə **pet** sié ndû itet tu yua i tâ na. A pə yuə a mbə ndî (məmgbié) na, mbû a **pua'** n'i nə nsentî. A **pua'** nə **pet** pa mvé mvé shi, nə nshié ndî mən mə rû **pet** tu yap, nə ndî sié ndû itû, lo' tu yua i (mkpu kpu) tâ na, nə kâ mon mbə puə'i na. A pə yuə mon mbə ndî' puə'i, **pet** pa mvé mvé shi nju puə gâdo' shi na, mbû ndî sié ndû tet sié **pua'** nə nâ shi. A pə yuə i mbə nə pontâ na, mbû ndî sié ndû itû puə nə nâshi, manjəm fa' nə ntubə (wasâyâ) yuə i mbi tâ na ké **fée** nkub'a. Pa baba **shun** puə pon pün, pu ntab nji yun mî: a yiya mə puə mbə **shetkét** ghobshî mə ghâmə nə pün na. (**Yirə yî puə'**) yu **gbetə** lo' puə Allah. A **pua'** ndâ yirə mî Allah **pua'** **Shetkét Ngâ** yi, **Shetkét Ngâ** yi ngam.
12. A pit na mbə nə pün nə nsenté yua gbié pün tâ na, mə yuə mon mbə ndî' puə puə na. A pə yuə mon mbə puə puə na, mbû ndî sié ndû ikpa **pua'** nə pün tu yua pə tâ na, manjəm fa' nə ntubə (wasâyâ) yuə pə mbi tâ na, ké (**fée**) nkub'a. A pit na mbə nə puə nə ndî sié ndû ikpa tu yua **pu** tâ na, mə yuə mon mbə ndî' puə pün'a. A pə yuə mon mbə puə pün'a, mbû a **pua'** nə puə nə ndî sié ndû ifâmə tu yua pu tâ na, manjəm fa' nə ntubə (wasâyâ) yuə pu tâ na, ké (**fée**) nkub'a. A pə yuə pə mbə nju gâdo' mambâ ké məmgbié, i pə mənki nyit na, a pə n'i nə montâ (təm vəm ndî nâ) yi mambâ ké yi məmgbié, ngerə mbû ndî sié ndû itû **pua'** nə nshié ndî tu rû **pet** tu yap. A pə yuə pə mbi yâm nja' yirə na, mbû pə nâ shi tuə pə **yu kpa'shə** tu ndî sié ndû itet, manjəm fa' nə ntubə (wasâyâ) yuə pə tâ na ké (**fée**) nkub'a, shi pə yi ta' sa'. (**Yirə yî puə'**) **shükét ntubə** lo' puə Allah. Allah **pua'** **Shetkét Ngâ** yi, **Shetkét Ngâ** mimshə.
13. Shirə shuə **pua'** ndut ndut ken Allah. **Nshié mən**'uə i yu' nshut Allah pò ngâ ntəm'I na, mbû I nâ ndo' suə'i tu **Adjana** yuə pon **pə** nké téé nja'nəkét tu **nshint'i** na, pə pə **ghâ pi nzuobə** ntuum. Yirə yuə **pua'** fu' mgbimə.
14. **Nshié mən**'uə i shâ nshut Allah pò ngâ ntəm'I, mbit nsa' ndut **ndut** kent'I na, I nâ ndo' suə'i tu mû, i pə **ngâ yi nzuobə** ntuum, a **pit mbə** n'i nə nguə' yuə.
15. Shuə pə téé ntüə nə nga mfaəkét (fub nza') tu rû gbiép'un'a, ta' nün ntuumə ngam mfə ndun puə puə kpa puən mə rû yun. ngerə, a pə yuə pə ntunə na, pə **shüshü' wap** tu ndap kuka wu tuə ntümə yiénə shap, ké yuə Allah njab mo' nshié manjé nə puə na.
16. (**Pet** pəmbâ) **shuə** pə ntüə **mən** (nga mfaəkét) mə rû yun na, ngerə pu rôn'ap. ngerə, a pə yuə pə mbut ntuum (pet tu yap) mbit mfa'shə fa' (shab'a), pu yəm nwar'un ntâ wap. A **pua'** ndâ yirə mî Allah **pua'** **Ngâ** kuot put ntuum, **Ngâ Shetkét** ghuə'nzén.
17. A li na mî, (kuot) put ntuum puə Allah **pua'** pò nə puən puə pə téé mfa' püü tu shit, a pə lo' pə put ntuum ghobshî na. ngerə, shirə shuə puən **na**, Allah nâ kuot put ntuum puə puə. Allah **pua'** **Shetkét Ngâ** yi, **Shetkét Ngâ** yi ngam.
18. **Kuot** putntuum **ndi'** nə puən puə pə téé **mfa' püü kuka** a **pə** wuon méé **fu' yie** wu méé ndû nshié ndî mən'ap, i nshî nzié mî : a **pua'** ndâ yirə mî mə, mə put ntuum nânâ, shi pit mbə nə puən puə pə mpku mbə ghâ fétə ngambékét **na**. Shirə shuə puən, Pü shòshə nə puə nə nguə' njákét.
19. Ó puən puə pə suəntuum **ma** ! a mâ mbé'i mo' nə pün mî pu yu pəmgbié mə gâdo' **tu yit mən, pu** ma pit nguə'nə wap (nə wuon mo' lâm) məshi' mî : pu **wuon nə** mo' pâshə yua pu ka fa nə puə na, mbû a li na pò nə kâ pə **mbi** tuə nə **nga** mfaəkét mə li' nguə'ə na. Wumm'un puə puə nə nkatnga mbökét. A pə yuə pu **nsiér'ab'a**, mbû a **pua'** ghobshî nə kâ pə mbə **nsiét** mo' yum, Allah pi yap pü ntum rəni na.
20. A pə yuə pu ngup yi nkubshə məmgbié tu li' té mo' məmgbié na, pu pi ka pi fa nə nshié ndî mə puə nə nkwat mbum'a, pu ma kuot nshié yum ntuum. A fa pu **kuorə ? mbû yirə yuə pua'** nkubə puə ndon mə li' nguə'ə.
21. A fa pu letə nâ nkuot, pâshə yun pi tét mkpa' mfə ndun mo' pâshî, puə (pəmgbié) pi tét nshüshü' mgbetken **nkukét** lo' puə pün nə?
22. Pu ma lâm pəmgbié shuə pa baba shun **lâm** ma, mbû a li na yuə a ka pi tét nja' na. A **pua'** ndâ yirə mî a **pua'** nga mfaəkét, yu siérə, mbə püükéri mə ndumänjé.

- إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا (10)
- يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ الْإُنثَىٰ فَإِن كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِن كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِن لَّمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِن كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ مِّنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دِينِ آبَائِكُمْ وَأَبْنَاؤِكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا فَرِيضَةٌ مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا (11)
- وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجِكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِن كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلِكُمُ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِيَنَّ بِهَا أَوْ دِينٍ وَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ دِينٍ وَإِن كَانَ رَجُلٌ يُورِثُ كَالْأَلَةِ أَوْ امْرَأَةٌ وَهِيَ آخٌ أَوْ أُخْتُ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ فَإِن كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنَ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَا أَوْ دِينٍ غَيْرِ مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ (12)
- تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْقَوْصُ الْعَظِيمُ (13)
- وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ (14)
- وَاللَّاتِي يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِن شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّىٰ يَتَوَفَّاهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا (15)
- وَالَّذَانِ يَأْتِيَانِيَا مِنْكُمْ فَأَذَوْهُمَا فَإِن تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَّحِيمًا (16)
- إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا (17)
- وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْآنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارًا أُولَئِكَ أَجْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا (18)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَجِئْ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرِهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِن كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا (19)
- وَإِن أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَآتَيْتُمْ إِحْدَاهُنَّ قِنطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَنْتَأْخُذُونَهُ بُهْتَانًا وَإِنَّمَا مِيبًا (20)
- وَكَيفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا (21)
- وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا (22)

23. Pə ken nə pən nə (yi ndâm) pa nâ shun, pon pən pi pəmgbié, pontâ shun pi pəmgbié, pa tamgbié shun, pa nâ nkuə' shun, pon pi pəmgbié yi montâ yi mambâ, pon pi pəmgbié yi montâ yi məmgbié, pa nâ shun'ə pə fa pən nə pən'a, pontâ shun pi pəmgbié lo' tu nû (ndi) pən, pa **mashi** pən, pon pi pəmgbié yi gbiép'un'ə pə **pua'** tu njü' shun tu rü **gbié pən'ə** pə kpa'shə pua puə na ; a pə yuə pə mbi mā mbə kpa'shə yun pua puə na, mbū ndon ndi' mo' ndun pən (nə kâ pə ndâm **pon pab'a**). **A pit na mbə ken nə lam** gbié pon **pən'ə** pə tām mə nzəm'un na. (Pə pit nken nə pən) nə kâ pə **mbuomshə pet** pontâ pi pəmgbié (ndâm'aba), mbū a li na yuə a ka pi tét nja' na. **A pua'** ndâ yirə mî : Allah **pua' Shetkét Ngā** fētə ghérapiüü, **Shetkét ngā** ghua'nzén.
24. (Pə pit nken nə pən nə yi ndâm) pəmgbié **lām**, mbū a li na shuə mgbā puə **yun** yi lūm sa' na. (A pua') yu tətə (yu yirə) Allah ndun pən. Pə pé nə pən nə shuə a **pua'** manjəm shirə shuə na, nə kâ pə nta' wab nə nkabm'un na, mbi pə ghā shi n̄wət (ta' lām), shi pi pə ghā kâ sun fub nza'. **Na shuə pə ta' shu nshu mbōkét lam mə rü yab'a**, pə fa nə puə nə kée shap (Sadāki) yitkéri. Ndon ndi' mo' ndun pən tu yua pə péməkét mə fānə yun **manjəm** yu yitkét (Sadāki) na. **A pua'** ndâ yirə mî : Allah **pua' Shetkét Ngā** yi, **Shetkét Ngā** yi ngam.
25. Mūn'ə i mā ngéri mo' kə nkab mə rü yun nə kâ i ndâm pəmgbié shuū tu, ghā **suəntuəm ma**, i (lām) yuə mgbā puə yun yi lūm sa' tu rü **nguont'un'ə** pə **pua'** ghā **suəntuəm ma**. Allah **pua' Shetkét Ngā** yi suəntuəm'un tutun. Pāshə yun lo' na ndū mo' pāshī, lām'un wap pə nə péémə ghā pi ngér'ap, mbit nūn mfa nə puə nə kée shap (Sadāki) tu nkutnga mbōkét, pə pə pə ghā shi n̄wət, shi pə pə ghā kâ sun fub nza', shi pit mbə ghā shūshū' máku mə li' si. A pə pə **fu' yie** pə lām'a, a pə yuə pə ntua nə nga mfūəkét na, mbū a **pua'** nə puə nə pāshə nguə' yuə a **pua'** nə pəmgbié shuə pə **pua'** ghā shu'u tu na. Yirə yuə **pua'** pə nə mūn'ə i **pua'** ngā mfubə (nza') mə rü yun'a. A pə yuə pə mimshə na, mbū a **pua'** pōkéri nə pən. Allah **pua' Shetkét Ngā** fētə ghérapiüü, **Shetkét Ngā** ghua'nzén.
26. Allah nā ngup pō mī I rānə mī nə pən mbit njirə wun tu ndumānjé pən puə pə ka ya' nku məsu shun **na**, mbit nkuot put ntuum puə pən. Allah **pua' Shetkét Ngā** yi, **Shetkét Ngā** yi ngam.
27. Allah nā ngup yi pō nə kâ I nkuot put ntuum puə pən'a. Pən puə pə mbetə pə yū (nju) na, pə nā ngup yap pō nə kâ pə **mfānə** yi mfā yuə a **pua'** gbimī tutun **na**.
28. Allah nā ngup pō nə kâ I nduəə ngam ndun pən **na**. Pə puóm **ma** mūn nyūtu i pə pō puótkéri.
29. Ó pən puə pə **suəntuəm ma** ! **Pu** ma pə nju nkabm'un mə fānə yun tu mbée, nja' kâ a mbō tu **nten** lo' tu péémə tu fānə yun'a. Pə ma pit mbə n̄o'shəkét n̄wət'un. **A pua'** ndâ yirə mî : Allah **pua'** nə pən mbə **Shutkét Ngā** ghua'nzén.
30. Mūn'ə i ngét yirə yuə tu sa'ndut ken pua yu nkub'a, n̄erə, mbū Pū nā ntua **tón'i** tu mū. Yirə yuə **pua'** puə Allah mbə lūətkéri.
31. A pə yuə pə ntée ma ma ndon'ə pə ghua'nə wun men'a, mbū Pū nā ntua kuomshə ghérapiüü **shun yi nkuə'** nkuə' lo' pit suə wun tu li' nyi yuə a pua wūmī na.
32. Pū ma pə nsha'két yua Allah fa nsh̄erə mən (mə pūngam) nə pāshə yun ndun mo' pāshī na. Mbet yum (kée) **pua'** nə pəmbā lo' tu yua pə kūt na, mbet yum pit na mbə nə pəmgbié lo' tu yua pə kūt na. Pishə nūn Allah nə pūnga shi. **A pua'** ndâ yirə mî Allah **pua' Shetkét Ngā** yi ngū yum mən̄ten.
33. Pū yap ghā yu « gādo » nə nshié mūn (məmbā pua məmgbié) tu yua **pet** pa mvé mvé pua nguət mūn tā na. Pən puə nsiéb shun kur'un pua **puə** (pə **yie** pontā) na, **n̄erə** fa nūn nə puə nə yap mbet yum. **A pua'** ndâ yirə mî Allah **pua' Shetkét Ngā** tūnə ngam nku ndun ngū yum mən̄ten.
34. Pəmbā **pua' ghā nabshə** pəmgbié məshi' yua Allah fa nsh̄erə mən nə **pāshə yap** ndun mo' pāshī na, **mbit mbə** məshi' yua pə tée mbit nju mən nə puə lo' tu nkabm'ab'a. Renkét pəmgbié **pua'** pəmgbié ghā yu' nshut, **ghā** shi n̄wət'ap mə li' si, məshi' yua Allah shi na. (Mbə shi tuə) mə shuə pə mbuó siérə (lo' puə puə) na, n̄erə, fa nūn shū ntubə nə puə, ngab mūn ndun puə tu li' nū, mbit nūn ndab'ap (lūətkéri). A pə yuə pə nju' nshur'un na, pə ma pit nta' nshié manjé (sa') mfə ndun puə. **A pua'** ndâ yirə mî Allah **pua' Shetkét Ngā** n̄anə, **Shetkét Ngā Ngūə**.

حُرِمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخْوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمْ اللَّائِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخْوَاتُكُمْ مِنَ الرَّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ وَرَبَائِكُمْ اللَّائِي فِي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَائِكُمُ اللَّائِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَاللَّائِي أُمَّهَاتُكُمْ أَلْبَانِكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ أَوْلَادِكُمْ بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا (23)

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كِتَابَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَاضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا (24)

وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمَنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ فِتْيَانِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَانكِحُوهُنَّ بِأَدْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَافِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ فَإِذَا أُحْصِنَ فَإِنَّ أَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفٌ مِمَّا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (25)

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذَيِّبَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (26)

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ يُقِيلُوا مِثْلًا عَظِيمًا (27)

يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا (28)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا (29)

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصَلِّيهِ نَارًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ سِيرًا (30)

إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نَكَرَ عَنْكُمْ رَبُّكُمْ وَأَنْتُمْ مُدْخَلُونَ مَدْخَلًا كَرِيمًا (31)

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبْنَ وَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا (32)

وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِي مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلَّذِينَ عَقَدْتُمْ أَيْمَانَكُمْ فَآتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا (33)

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَاللَّائِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَأَهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاصْبِرْنَ لَهُنَّ فَإِنْ أَطَعْتُمُ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا (34)

35. A pə yuə pə **mbuó** mfa'nə tu fānə **pət** tu yab'a (**pət** ghā lām), pə shéshə ndí ngá lí ngam lo' tu nguər'i (məmbā), pua mo' ndí ngá lí ngam lo' tu nguər'i (məmgbié). A pə yuə **pət** tu **yap** ngup yi mfū'shə (fānə yab'a) mbú Allah ná ntua fōnə nə fānə **pət** tu yap. A **pua'** ndá yirə mí Allah **Shetkét Ngá** yi, **Shetkét Ngá** yi nki'rə.
36. Wúshə nən Allah, pə ma kpa'shə'I pua nshié yəm, (mbit nən mbə ngét) ngambókét tutun nə **pət** pa mvé mvé pua nguət mun nə ponshi, nə pa **mənjət mbuə**, nə nū mbārə yuə i **pua'** ghobshí na, nə nū mbārə yuə i **pua** ndénsa na, nə sun fa' pua mon mánjé (**ngá nyí**), nə shuə mgbā puə yun yi ləm sa' na. A **pua'** ndá yirə mí Allah ntab ngu'i ngá siébsəshə n̄wət, ngá kunyā.
37. Shuə pə téé nyém, mbit **mbə** nsa' nyémə nə puən na, mbit **mbə** nduəm yua Allah fa nə puə lo' tu punga shi na. Pū shóshə nguə' yuə nə ghā fētə ngambékét.
38. Shuə pə téé nju nə nkabm'ap pə tu lérə nə puən, shi pə nsuəntuəm **ndun** Allah pua ndínə liénju na. **Shié mun'**ə shéitáni **pua'** nsún'i na, réé mbú **yuə pua'** püükét sun.
39. A kə nə puə ? a pə mbə yuə pə mbi suəntuəm ndun Allah pua ndínə liénju mbit nju nə nkabm'ap lo' tu yua Allah fu' men nə puə nə ? Allah **pua'** nə puə mbə **Shetkét Ngá** yi.
40. A **pua'** ndá yirə mí Allah ntab nju'i mo' (nshié mun) nə nkub, pa yuə a njié mbə mfū' nzétkét mbá yu **para'** na. A pə yuə a mbə yi mbókét na, mbú I ná shubshə pit fa kéé mgbimə lo' puə'I.
41. Pə ndo' pə ná, fu' ká Pū ndo' tuə nə ngá tunə ngam lo' ndun nshié puomshə puən, **pit** ntua n'u, **u pə** ngá tunə ngam ndun shirə shi puən nə ?
42. Yirə yuə liénju, puən puə pə ka fētə ngambékét na, mbit **nsiét** nshut ngá ntum **ma**, ná tuə sha' mí : a pə mbə yuə pə nsáshə nsié ndun puə na (mbú a pū). Pə ntab ndo' luəm'shə'i Allah nə nshié sngam.
43. Ó puən puə pə suəntuəm **ma** ! pə ma ghobshə tu to'tu mbi pə **vumkéri**, kuka mbú pu yi yua pu nzié na, shi pit mbə ghā min janāba kuka mbú pu sū n̄wət, mbú a lí na **ghā** tuənə mánjé (**ghā nyí**). A pə yuə pə mbə pə ghā yā, ké tu nyí, ké a nshié ndí mun mə **pun mbə** ndo' mfə tu lí' nshéé **fékuob'a**, ké pu **kpa'shə pua** pəmgbié, n̄gə, shi pə **mbi** kwətə nké na, pə wub (lí' nsié **nzenkét**) **ndap**. n̄gə, yuəshə nən mba' mi m'ən pua mbuəm'ən (**mən**). Allah **pua'** Shetkét **Ngá** kúūrə ngam, **Shetkét Ngá** fētə ghérápüü.
44. U (**Muhammad**) má njuən'u puən puə pə ka fa mbet yəm nə puə lo' tu nda lérəwa, pə njuən və mbə mbit ngub nə ká pə mvuə mánjé na.
45. Allah **pua'** Ngá yi ghā kupert'un tətun, Allah yétnə na **Wi** mə **Ngá** shí ; Allah pit na nkú njétnə **Wi** mə **Ngá** mféerə.
46. A **pua'** tu rü puən puə pə (nyí tu mánjé wúshə) **pa** Yahúd (nə shuə) pə kubshəkét mi shukét (Allah) tu lí' té **shi**, **mbə** nzié mí pū yu' mbit nsiét, (mbə mbit nzié mí :) « yu' » **yua a ndi'** yu yu' n'u, (mbə mbit nzié mí :) « shí wü » **nə yu'nə Shu** ; mbə ghā yəm luəmshap, mbə ngét nsabshə (njab **nkú'**) tu mánjé wúshə. A pə mbə yuə pə nzié pə mí : pū yu' mbit nju' nshut, (mbit nzié mí :) « yu' » mbit « njuən'ü » na, mbú a **pua'** pókəri nə puə mbit mbə téní. Na Allah ghap nə puə tu ghəu'nzén'I məshí' kə tu shap, pə ntab **nsuə** yap mo' ntəum nja' makéri.
47. Ó **pun'ə** pə fa ndá lérəwa nə pun **na** ! suə nən ntəum tu yua pū ghét a si' mbə yu fa ngambékét **tu yua a pua'** puə pun **na**, nku masu yíé Pū ka' shi yuəshə mba' mi, **n̄gə, njínə'i, i pətnə tu njəm'i na**, ké nə yuə Pū ngap nə puə tu ghəu'nzén yíé ká Pū ka ghap nə pa nju ntentié na. Nsa' nga Allah ka tét mbə yu ghérə.
48. A **pua'** ndá yirə mí Allah ntab mfétə'i ghérápüü nə ká pə mkpa'shə'I pua nshié yəm'a, I ná mfétə yuə a ndi' **yirə** yuə na, nə mun'ə I kú na. Mə ndá ngambékét, **nshié** mun'ə i kpa'shə Allah pua mo' yəm'a, i pu'shə ndon'ə a **pua'** gbimí na.
49. Ké u ntab njuən'u puən puə pə nzen nə n̄wət'ab'a? Mbéé ! Allah ná nzen wí nə mun'ə I nkú na. Na pə ntab ntua yu'i mo' wap nə nkub yíé mfū' mə **fufuə** ngub mbá **tutu**.
50. Yuən nküü yíé pə téé mbu'shə mbéé **mə lí** Allah na. (Yirə yuə) yétnə **nə puə mə** ndon mə lí' nguə.
51. U má njuən'u puən puə pə ka fa mbet yəm nə puə lo' tu nda lérəwa, pə suə yap ntəum pə ndu Jipti pua Tägüt, mbə mbit nzié nə puən puə pə fētə ngambékét na mí shirə shi puən **pua'** yírí tətun tu ndumánjé nshet puən puə pə suəntuəm **ma**.
52. Shirə shuə **pua'** puən puə Allah ghap nə puə tu ghəu'nzén'I na. **Nshié** mun'ə Allah ghap n'I tu ghəu'nzén'I na, u ntab ndo' kwətə'u mo' n'i nə nshié ngá mféerə.
53. Ké á puə puə nə nshié mbet yəm lo' tu fon nə ? fu' n̄gə, mbú a fa pə yíé fa yap mo' nə puən (nə yəm) yíé mə **fufuə** ngup mbá **tutu**.

وَأَنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَأَبْعُثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا (35)

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا (36)

الَّذِينَ يَبِخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا (37)

وَالَّذِينَ يُتَّفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا (38)

وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ عِيمًا عَلِيمًا (39)

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكَ حَسَنَةً فُضِّلْنَا بِهَا وَبِئْسَ الْكُفْرَ الْكَبِيرَ (40)

فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ هَؤُلَاءِ شَهِيدًا (41)

يَوْمَئِذٍ يَبُودُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمِ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا (42)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرُبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا غَفُورًا (43)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيحًا مِنَ الْكِتَابِ يَشْرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ تَصِلُوا السَّبِيلَ (44)

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَانِكُمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ نَصِيرًا (45)

مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمِعْ غَيْرَ مُسْمِعٍ وَرَاعِنَا لَيًّا بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ لَوْ أُوْحُوا فِي الدِّينِ لَوَلُّوْهُمْ فَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاسْمِعْ وَأَنْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا (46)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ آمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهَ فَنَرَدَهَا عَلَىٰ أَذْيَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعْنَا أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا (47)

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا (48)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْكُونَ أَنْفُسَهُمْ بَلِ اللَّهُ يُرَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا (49)

انظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَكَفَىٰ بِهِ إِثْمًا مُبِينًا (50)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيحًا مِنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجَنَّةِ وَالطَّاعُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا (51)

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا (52)

أَمْ هُمْ نَصِيبٌ مِنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا (53)

54. Ké pə nguə' pəən nə yua Allah fa nə puə lo' tu pūnga shi na ? nɛrə Pū ka tét mfa nə nguət Ibrâhîm nə nda lérəwa pua yi ngam, mbit mfa nə puə nə fon'uo a pua' gbîmî na.
55. nɛrə, a pua' mə rû yap (pa Yahûd) nə mun'uo i suəntuəm ndun'i na (Muhammad), mbit mbə mə rû yap nə yuo i yəm nɔwət n'i na, (Mû) jahannama yétnə mə mû ndüükét.
56. A pua' ndá yirə mí: pəən puə pə ku tu tu rîrîkənt'Û na, Pū nâ ntuo lo' suə wap tu mû. Ngû nka kâ ngub'ap ntuo fə na, Pū pit nkubshə nə puə nə mo' ngub ndûni, məshi' pə yu'shə nguə'. A pua' ndá yirə mí Allah pua' Nshet ku, Shetkét Ngâ yi ngam.
57. Pəən puə pə suəntuəm mbit mfa' renkét renkét fa' na, Pū nâ ndo' suə wap tu Adjana shuə pon pə nké téé nja'nə tu shinit'i na, pə pə pò ghâ pi nzuobə ntuum kakî. A pə nə puə ntuum nə pəmgbié shuə pə pua'renkét'ti na, pū lo' mbit nsuə wap tu li' kob fuəshə yuə a pua' gbunî na.
58. A pua' ndá yirə mí Allah té'a nsa' nə pən mí pu fa páam nshüşü' (yu amána) nə ghâ pi ; a pit mbə pə fú'ka pə ndî ngam mə fânə pəən na, pə lí nə sappé. A pua' ndá yirə mí yua Allah téé ntub'un men na, pua' pòkéri. A pua' ndá yirə mí: Allah pua'Shetkét Ngâ yi nju', Shetkét Ngâ yi njuəə.
59. Ó pən pəən puə pə suəntuəm ma ! Yu' nən nshut Allah mbit nju' shut ngâ ntum pua ghâ sa' ngam mə rû yun. A pə yuə pə ngét nsüünə tu nshié yum'a, pə küt men mfə məsu Allah (Kur'ani) pò ngâ ntum'I (Sunna), mə yuə pə mbi téé nsuəntuəm ndun Allah pua ndîna liénju na. Yirə yuə pua' pòkéri mbit mbə fuomkéri mə ntòshə ngam.
60. U mâ njuən'u pəən puə pə téé nzié tu mbéé mí a pua' ndá yirə mí: pə suəntuəm tu yua pə ghét a si' puə'u pua yua pə ka ghét a si' nku məsu shu na. Pəná ngupmə yap pò kâ pə mbə nguon nta' ndî ngam pò puə Tágut na, pə pi ka pi tét nsa' nə puə mí pə ghét ku tu n'i, nsiér'i, shéitân ngupmə yi pò mí i vuə nə puə nə vuə yuə a pua'ndésá na.
61. A mbə pə fu' yié pə rié nə puə (mî) : yâ nən mfə tu yua Allah ghét a si' pua mfə məsu ngâ ntum ma, u shi njuən pəən péməngup pə njəm nɔwət nta'u ndá ndá yi njəm ma.
62. nɛrə, a ntuo lo' pò nâ, fu' yié nguə' ntuo kwətə wap məshi' yua mbuəm'ap pínə men nku məsu nə ? A pə lo' pə tua nɔyuo u pua' na, (mbə nsiéb nə li Allah nzié mí) : Pū mâ ngub'ü (nshié yum) mbû a li na pò ngambókét pua fónə.
63. Shirə shuə pəən, pua' pəən puə Allah nji yua a pua' mə ntashab'a. nɛrə (Yəm nɔwət) nə puə ntub'ap, nzié nə puə tu nga nɔwət'ap pò shukər'uo a njînə wab'a.
64. Pū mə nshéshə yü nshié ngâ ntum mbû ali na mí pə yu' nshür'i tu péémə Allah. A pə mbə yuə a mbə yié pə yu nɔwət'ap nə nkub'a, pə tuə nâ u pua' na, nɛrə, nta' fétə ghérápüü puə Allah, ngâ ntum pit nta' fétə ghérápüü nə puə na, mbû pə nâ ntuo pummə kwətə Allah, I pə Ngâ kuot pət ntuum, Ngâ shetkét ghuə'nzén.
65. nɛrə, mə siéb Ngâ yi ngér'u ! Pə ntab ntuo suə yap mo' ntuum kuka mbû pə tuə nta' ndî ngam puə'u tu yua a vu' mə fânə yab'a, a pə lo' pə yié kwətə yap nshié mferə (mə nta shap) lo' tu yua u lí na, mbit mfa (nɔwət'ap) ndá yi mfa tu ndî nga shu.
66. A pə mbə yuə Pū mbi ka pi tuətə nə puə mí : « nɔ'shə nən nɔwət'un » ké mí : « tûmə nən nɔwət'un tu njü' shun'ə », mbû pə mâ ngér'ap nja'makét pəən tu rû yap. A pə mbə yuə pə mbi ghét yua pə ntub'ap men na, mbû a pummə mbə pòkéri tütun nə puə, (pémntu yap) pit mbə shetkét yi mbummə.
67. Mbû fu' nɛrə, Pū pummə mfa nə puə nə njeerə mgbîmə lo' puə Pū.
68. Mbit mbummə njirə wap tu ndumánjé nténə.
69. Shié mun'uo i nju' nshut Allah pò ngâ ntum'a, mbû shirə shuə pəən pua' pua pəən puə Allah ghét nga mbókét nə puə tu rû ghâ ntum, ghâ rié ngambékét , ghâ kpu tu pit pua renkét pəən na. Shirə shuə pū mə sun.
70. Yirə yuə pua' nshéerə lo' puə Allah. Allah yétnə mə Shetkét Ngâ yi nji.
71. O pəən puə pə suəntuəm ma ! shüşü' nən wumshə shun, nɛrə təm m'un (nguon pit) mə lab mə lab ké yuə pə ntum mbónə na.
72. A pua' ndá yirə mí a pua' mə rû yun nə mun'uo i téé mbummə shinə (yi ntum nguon pit) na, nɛrə, a pə yuə nguə' nkwtə wun na, i rié mí : mə ndá ngambékét, Allah tét njap ngambókét ndun mə, yié mbə mbə ndia' nsié pua puə na.
73. Na, a pə yuə nshéerə lo' puə Allah nkwtə wun na, mbû pə nâ shi pummə rié (tu mənjikua) mí : a pua' yié nshié ghu' pə ndi' mə fânə yun pua wi. Püü tu'a, (nji kuə) mbə pua puə, nɛrə fu' fu' yuə a pua' gbîmî na.

- أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا (54)
- فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا (55)
- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّبُهُمْ نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا (56)
- وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا هُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَوُدُّوا فِيهَا ظِلِيلًا (57)
- إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا (58)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا (59)
- أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ وَمَا أَنْزَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ صَلَآةً بَعِيدًا (60)
- وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا (61)
- فَكَيْفَ إِذَا أَصَابْتَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَهُمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا (62)
- أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرَضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا (63)
- وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا (64)
- فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (65)
- وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ أَوْ اقْتُلُوا مَنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَنبِيئًا (66)
- وَإِذَا لَاتَيْنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا (67)
- وَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا (68)
- وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّالِحِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا (69)
- ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا (70)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانفِرُوا ثَبَاتٍ أَوْ انفِرُوا جَمِيعًا (71)
- وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَابْتَكُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْنَا إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا (72)
- وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ فُضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولُنَّ كَأَنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا (73)

74. ɲɛrɛ, pʊən pʊə pə téé nkubshə wumə nɲu mansié nə yi ndinə liénɲu na, pə ma' pit tu ndumânjé Allah. Mʊn'ʊə i ma' pit tu ndumânjé Allah, pə ɲo' i ké yʊə i nshet na, ɲɛrɛ, Pü nâ ndo' fa n'i nə ɲɛrɛrə gbimə.
75. A kʊə nə pʊn pʊ ntap ma' yʊn pit tu ndumânjé Allah, (shi pit ngumə) puótkét pʊən tu rü pəmbâ pua pəmgbié nə nsuə pon, shʊə pə téé nzié mî : Ngâ yi ngér'ü, tûmə wu tu yirə yi ngu yʊə pə ntuum pua' ghâ yʊ nkub'a, njab nə pü nə ngâ tésu nga shü lo' puə'u, mbit njab nə pü nə ngâ mfɛərə lo' puə'u !
76. Pʊən pʊə pə suəntuum ma, nâ ma' yap pit pò tu ndumânjé Allah, na pʊən pʊə pə fɛtə ngambékét na, ma' yap pit pò tu ndumânjé Tägút. ɲɛrɛ, ma' nʊn ghâ ghu' shéitāni nə pit. A pua' ndâ yirə mî ntaɲ shéitāni ka tét mbə puótkéri.
77. Ké u mâ nɲəən'u pʊən pʊə pə ka rié nə puə mî : vé nʊn mbuəm'ʊn (ntâ pit), nténə nʊn tu to'tu, mbit mfa zakâ nə? A pua' pə yié pə yit ngâ ma' pit nə puə na, u pə shi wuo réé mo' pāshî mə rü yap nduəp pʊən yié kâ pə nduəp Allah na, ké nə shetkét ri'két luəb'a. Mbə nzié mî : Ngâ yi ngér'ü ! a letə nâ u yit nga ma' pit nə pü ? A pə mbə ndi' yʊə U nshinə nə pü a wuon méé tu mə nka' fu' ngobshə nə? Rié nə puə mî : yu ghāmə nɲu pua' məkéri. Ndinə liénɲu pua' pəkéri nə mʊn'ʊə i puó (Allah) na. Pə ntab ntʊə lo' yu' i mo' wən nə nkub yié mfu' mə fufuə ngup (mbâ yu pé).
78. Nshié ɲəyʊə pʊ pua' na, mbü wu nâ ntʊə kwətə wən ɲurɛt, pa yʊə pʊ nɲié mbò tu nda shubshə yʊə pə nsuə nshî' mi na. A pə yʊə ngambókét nkwtə wab'a, mbü pə nâ ntʊə rié mî yirə yí pua' lo' puə Allah. A pə yʊə á nshî nkwtə püü wab'a, mbü pə nâ rié mî : yirə yí pua' lo' puə'u (Muhammad). Rié mî : ngü'i mənten pua' lo' puə Allah. A kʊə nə shî pʊən pə ntab ngobshə yap nə kâ pə nɲu' sängam (Kur'āni) a ren na ?
79. Yua a kwətə'u tu ngambókét na, mbü a pua' lo' puə Allah. Yua a shi nkwtə'u tu püü na, mbü a pua' lo' mfə ndun'u. Pü shéshə na wu nə pʊən nyütu pò mə ngâ ntum. Allah yétnə mə Ngâ tuənə ngam.
80. Nshié mʊn'ʊə i yu' nshut ngâ ntum'a, mbü i yu' nshut Allah. Mʊn'ʊə i yəm ɲwət na, mbü Pü mâ nshéshə yü wu mə ngâ shí mfə ndun puə.
81. Pə nâ nzié (məsu shu) mî : (pü) yu' shut, a pə yié pə tum ndo' ɲa yʊə u pua' na, mo' pāshə pʊən mə rü yap shi ntāmshə nə shü' pò yua u péé mâ nzié'u na. Allah nâ ntʊətə yua pə téé ntāmshə nə shü' na. Yəm ɲwət ntâ wap, nɲuə'nə ndun Allah. Allah yétnə na Wi mə li' yʊə'nə.
82. Ké pə ntab mba yap mo' vət tu Kur'āni? A pə mbə yʊə a mbi pò lo' puə mo' mʊn'ʊə i ndi' Allah na, mbü N'siéb ma mî pə tét nkwtə fa' nə ntuum reni.
83. A mbə pə fu' yié nshié pəsa'kʊə tuə nə puə lo' tu ten ntuum ké luəbə, pə ma'nə. A pə mbə yʊə pə mbutnə mən mfə məsu ngâ ntum pua ghâ fa kʊ ngam mə rü yab'a, mbü pʊən pʊə pə téé ntū ngam mə rü yab'a tét mbummə nɲi (ngambékér'ʊə a suə ntuum ma). A pə mbə ndi' pūnga Allah pua ghʊə'nzén'I ndun pʊn, mbü N'siéb ma mî : pʊ ka tét mbətə shéitāni, nɲa' məkét pʊən (mə rü yʊn).
84. ɲɛrɛ, ma' pit tu ndumânjé Allah (kʊ Muhammad), ma yit (nshié mʊn) nɲa' ɲwə'u. Pit mfa ru' nə ghâ suəntuum (tu nga pit). A ghobshə nə kâ Allah nən nguə' ghâ fɛtə ngambékét (ndun pʊn na). Na Allah pua' Ri'kéri tʊtʊn tu kʊ, mbit mbə Ri'kéri tu ghét nguə'.
85. Nshié mʊn'ʊə i shu' nshié shu' mbókét na, mbü a pua' n'i nə mbət yʊm lo' ntuum. Mʊn'ʊə i pit nshu' nshié shu' mbüükét na, mbü a pua' n'i nə mkpət ngam lo' ntuum. Allah pua' tu nshié yʊm mbə Ngâ yi mgbetə tu fu' shi.
86. Fu' kâ pə sha'shə wən nə nsha'shə na, ɲɛrɛ pʊ pʊt nsha'shə nə (nsha'shə) puə a pü tʊtʊn nshet yirə yʊə na, ké yʊə pʊ nɲinə (nguənguə) yirə na, A pua' ndâ yirə mî : Allah pua' tu nshié yʊm mbə Ngâ yi nsishə.
87. Allah, mo' nshié yu wūshə mbékét ndi' mbü a li na Wi. I nâ ntʊə pummə puomshə wən tu liénɲu nténə, kpa'tu ndi' ntuum. A wuə mbə yʊə i rié ngambékét tʊtʊn tu sängam méé yié kâ Allah nə?
88. kʊə nə pʊn, pʊ yié pet lap mashi' pʊən pé mə ngub'ə? Allah nâ ntʊə pʊtnə nə puə (tu siét nshut) mashi' yua pə küt na, ké pʊ ngub pò yi ɲɲirə mʊn'ʊə Allah vʊə n'i nə? Mʊn'ʊə Allah téé mvuə n'i na, u ntab ndo' kwətə'u nshié ndumânjé yirə n'i.
89. (Pʊən pé mə ngub) nâ nsha' mî: a pə mbə yʊə pʊ ngét kʊ tu yié kâ pə ghét kʊ tu, ɲɛrɛ pua puə pə nguənguə na (mbü a pü). ɲɛrɛ, pʊ ma pə nshü'shü' yu ghʊ' mə rü yap,

- فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا (74)
- وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَوْلَاهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا (75)
- الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا (76)
- أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يُجَاهِدُونَ النَّاسَ كَخِشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خِشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعَ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا تظْلُمُونَ قَبِيلًا (77)
- أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَالِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا (78)
- مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا (79)
- مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا (80)
- وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَّرُوا مِنَ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّنُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا (81)
- أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا (82)
- وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوْ الْحَرْفِ أَدَاعُوا بِهٖ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا (83)
- فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلِّفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّصِ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكْفِ بِأَسَنِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا (84)
- مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقِيبًا (85)
- وَإِذَا حُيِّبْتُمْ إِلَى شَيْءٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنِهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا (86)
- اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا (87)
- فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِتْنَةٍ وَاللَّهُ أَرَكْسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا (88)
- وَدُّوا لَوْ تُكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ

kuka mbû pə tɔm ntâ ngu, nguon tɔ ndumânjé Allah. **Na**, a pə yuə pə njəm ɲwər'ab'a, pə vé wap **ɲo'** wap tɔ nshié li' ɲâ pə kwətə wab'a. Pə ma shüşhü' mə rü yap nə nshié yu ghə' (shi pit nshüşhü') nshié ngâ mfɛɛrə.

90. Mbû a li na puən pə pə **wuon nzet pua** puən pə mgbetken **pua'** tɔ fânə yuən pua puə na, ké (puən pə) pə tuə ɲâ pə pua na, ntɔ shap pi fət nə kâ pə ma' wun nə pit na, ké yuə pə ma' pa yu puə nə pit na. Allah pə nkú mbû, I pəntə nə puə nku ndun pən ɲɛrə pə ɲo' shə wən. A pə yuə pə ngab mə nkob'un shi ma' wun nə pit na, mbit **nû nkú** (mfa ɲwər'ap) nə pən na, mbû Allah mâ mbit njab'i nshié ndumânjé nə pən mfə ndun puə.

91. Pə nâ ntɔə kwətə mo' puən ndûni pə pə nta' kâ pə mfa ten ntuum nə pən mbit mfa ten ntuum nə puən pab'a. Ngú nka kâ pə küt nə puə mfə tɔ kushuəb'a, pə pit nku gbə ntuum. A pə yuə pə mbə shi ghəb ntâ wən, shi pit mfa ɲwər'ap nə pən, shi pit mvé mbuəm'ap ndun **pun na**, ɲɛrə pə vé wap **ɲo'** wap **nshié ɲayuo** pə kwətə wab'a. Shirə shuə puən, Pü yap montu ngam mə li' nguəɛrə nə pən nku ndun puə.

92. A mâ mbit mbə'i mo' nə nshié ngâ suəntuum, mî i ɲo' nshié ngâ suəntuum **mbû a li na** kâ a mbə pə **tɔ** fubshə na. Nshié mən'uə i ɲo' ngâ suəntuum tɔ fubshə na, mbû (**yu kuomsnə don n'i**) **pua'** shu' (**mâmə**) məmkrɛn ngâ suəntuum **pua** njuo yuə a **pua'** yu fa nə nguər'i na (**mpkú mpkú**), nja' pə nə kâ pə ntâ mə sadaka (n'i na). A pə yuə (mən'uə pə ɲo' i na) mbə pə tɔ rü ghâ kɔpɛnt'un, mbi pə ngâ suəntuum (ndun Allah na), mbû a **pua'** n'i nə shu' (**mâmə**) məmkrɛn ngâ suəntuum. A pə yuə (mən'uə pə ɲo' i na) mbi pə tɔ rü puən pə mgbetken **pua'** tɔ fânə yuən pua puə na, ɲɛrə (mbû **yu kuomshə ndon n'i**) **pua'** njuo yuə a **pua'** yu fa nə nguər'i na (**mpkú mpkú**), pua shu' (**mâmə**) məmkrɛn ngâ suəntuum. ɲɛrə, mən'uə i mâ nkwtə'i na (mbû a **pua'** n'i nə) **yî nké pet** mut **mə** mbetə mə mbetə, mə put ntuum lo' puə Allah. Allah **ka tét mbə** Shetkét Ngâ yi, **Shetkét Ngâ** yi ngam.

93. **Nshié** mən'uə i ɲo' ngâ suəntuum mbə nzéé na, **mbû** njɛɛrə shi **pua'** (mû) Jahannama, i lo' mbə pə **ngâ yi nzuobə** ntuum, Allah **pit** nshuə n'i, mbit ngap n'i tɔ ghəu'nzén'I, mbi pit nshòshə nguə' mgbimə n'i.

94. Ō puən pə pə **suəntuum ma!** **Fu'** **yié** pə nyî tɔ ndumânjé Allah (məshî' pit) na, ɲɛrə pə nta' rânə **mi**. Pə ma pə nzié nə mən'uə i **nû nkú** (fa ɲwər'i) nə pən na mî: u ndi'u mo' ngâ suəntuum, mbə nta' mbet pə wumə njuə mansié. Na a **pua'** puə Allah nə séé pit reni. Yuə kə na mbə yié pə ka pə nkusə, Allah ghét ngambókét nə pən na. ɲɛrə, pə nən nta' rânə mi (tɔ nshié ngam). A **pua'** ndâ yirə mî Allah **pua'** tɔ yua pə téé mfa' na mbə **Shetkét Ngâ** yi nji nki'rə.

95. Ghâ shu nsié shi **wuon** pit tɔ rü ghâ suəntuum, shi pə ghâ yâ, pə ndi' yap nguənguə pua ghâ ma' pit tɔ ndumânjé Allah nə nkabm'ap pua ɲwət'ap. Allah ləmsə puən pə pə **pua'** ghâ ma' pit nə nkabm'ap pua ɲwət'ab'a nku ndun ghâ pi shu shi **wuon** pit nə ntu nté yuə a **pua'** gbimî, Allah ka' nə nshié ndi (mə rü **pet** tu yap) nə ngambókét. Na Allah **pəntə** nə ghâ ma' **pit** nə kée mgbimə nku ndun ghâ pi nshu.

96. A **pua'** ntu nté lo' puə'I (Allah) pua fétə ghérápüü nə ghəu'nzén. Allah ka tét mbə **Shetkét Ngâ** fétə ghérápüü, **Shetkét Ngâ** ghəu'nzén.

97. A **pua'** ndâ yirə mî puən pə pə Mələka ntúmə yiénə shap pə pi pə ghâ yu ɲwər'ap nə nkub'a, (pə Mələka) nâ nzié (nə puə) mî pə **ka** pə tɔ kəu (wúshə)? Pə rié mî pü pə puótkét puən tɔ kwən nsié, pə (pə Mələka) rié nə puə mî: nsié Allah pə ndi' mo' lônî, pə tɔm ngu, nyî **ntuum mə**? Shirə shuə puən, li' shu shap **pua'** (mû) Jahannama. Réé, a püü mə li' pəntə (nə puə).

98. Mbû a li na puótkét puən tɔ rü pəmbâ pua pəmgbié pua nsuə pon, shuə pə mâ ngér'ap kə ntaɲ (pit) shi pit mbə (nə kə) yi njirə tɔ ndumânjé na.

99. ɲɛrə, shirə shuə puən, Allah ghobshə nə kâ I nküürə ngam nə puə na, Allah **pua'** Shetkét Ngâ küürə ngam, **Shetkét Ngâ** fétə ghérápüü.

100. **Nshié** mən'uə i tɔm ntâ ngu (nguon) tɔ ndumânjé Allah na, mbû i nâ ntɔə kwətə tɔ nkwən nsié nə lônə li' reni pua lônə nkab. **Nshié** mən'uə i pit ntum tɔ nda'é mbə ngâ tɔm ntâ ngu, mbə nguon mfə məsu Allah pə ngâ ntum'I na, a pə lo' wu kwətə'i na, mbû kée shi tét mbummə **mbə** puə Allah. Allah **pua'** Shetkét Ngâ fétə ghérápüü, **Shetkét Ngâ** ghəu'nzén.

101. **Fu'** **yié** pə **mbə ghâ** nyî tɔ nkwen nsié na, **fubshə** ndi' mo' ndun pən nə kâ pə sü'shə yuən tɔ to' tu na, **mə** yuə pə mbə **nduəp** kâ **ghâ** fétə ngambókét **mkpa'nə wun na**. A **pua'** ndâ yirə mî ghâ fétə ngambókét ka tét mbə ghâ kɔpɛn mə li' nguəɛrə nə pən.

حَتَّىٰ يَهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وِلِيًّا وَلَا نَصِيرًا (89)

إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَن يُقَاتِلُوكُمْ أَوْ يَقَاتِلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطْنَا عَلَيْهِمُ عَلَىٰكُمْ فَالْقَاتِلُوكُمْ إِنِ اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَالْقَوَا إِلَيْكُمُ السَّلَامُ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا (90)

سَتَجِدُونَ آخِرِينَ يُرِيدُونَ أَن يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلًّا مَا رُذُّوا إِلَىٰ الْفِتْنَةِ أُرْكَسُوا فِيهَا فَإِن لَّمْ يَعْزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمُ السَّلَامَ وَيَكْفُوا أَيَدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ تَقِفْتُمُوهُمْ وَأُولَٰئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا (91)

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَن يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَن قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ إِلَّا أَن يَصَدَّقُوا فَإِن كَانِ مِن قَوْمٍ عَدُوًّا لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامٌ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا (92)

وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا (93)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَيَّبُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَن أَلْقَىٰ إِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَائِمٌ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنْتُمْ مَن قَبْلَ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَيَّبُوا إِنَّا اللَّهُ كَانِ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا (94)

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرِ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَّ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا (95)

دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا (96)

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا (97)

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَّا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا (98)

فَأُولَٰئِكَ عَسَى اللَّهُ أَن يَعْفُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا غَفُورًا (99)

وَمَن يَهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاعًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يُخْرِجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا (100)

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِن كُنتُمْ أَن يَغْتَسِبُوا إِلَّا الْكَافِرِينَ كَفَرُوا إِن الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا (101)

102. **Fu' kâ u** (Muhammad) **pua'** mə rü **yap**, **ɲɛrə mbə ɲjɪrə** to'tu nə puə na, mo' **pāshə puən** mə rü **yap** tənə pua wu (tu to'tu), nshūshū' pa shuəbshə shap. A pə pə **fu' yie** pə pet (ndi nka) pet yéé mansié (pua wu na), **ɲɛrə**, (pə lo') nshi mbô manjəm **pun**; mo' pāshə puən ndūni yuə pə pé mā mbə to' **yap** (tu na), tuə **nto'** pua wu, nshūshū' wumshə shap pua pa shuəbshə shap. Pəən pə pə fētə ngambékét na, **nā nsha'** mī : pu pə nguon mfūrə pa shuəbshə shun pua yu ghāmə shun, **ɲɛrə** pə pəwət mā ndun **pun ndi** nka yi mbəwə **imo'** (ndishə wən na). **Fubshə** pit na mbə ndi' mo' ndun **pun nəyua a mbə nə pun nə nshie rōnə lo'** tu mbū ké yuə pə mbô ghā yā na, **nə kâ pu njabshə pa shuəbshə shun mansié na**, na shūshū' nən wumshə shun. A **pua'** ndā yirə mī : Allah shōshə nguə' yuəwə nə ghā fētə ngambékét.
103. **Fu' yie** pə lishə to'tu na, **pu** kumshə Allah, mbi té **tu tu**, ké mbi shu nsié, ké **pua yi** mbi nū **tu** mgbā nsāmən **na**. **ɲɛrə** a pə pə **fu' yie** pu (kwəta) tən **ntuəm ma**, **pu** to'tu (yéni). A **pua'** ndā yirə mī : to'tu **ka tét mbə nə** ghā suəntuəm, mbə yu yitkér'ua a **pua'** yu gbətə tu fu' na.
104. Pə ma puót mə **shi'** ta' pəən. A pə yuə pə mbə **nkwətə** njákét (**pit na**), mbū **a pua'** ndā yirə mī pə nā **nkū nkwətə** njákét (**pit**) yie kâ **pun**. Pə nā **nsha'** (yüm) puə Allah pə yua pə ntab **nsha'** yab'a. Allah **pua'** Shetkét **Ngā yi**, **Shetkét Ngā yi** ngam.
105. A **pua'** ndā yirə mī : Pū ghét nda lérəwa si' n'u mə ngambékét, məshi' mī u pə ndi ngam tu fānə pəən pō nə yua Allah lét n'u na, ma pə ngā **péé nshu' nə ghā yu fūfūt**.
106. Pit nta' fētə ghérapüü puə Allah. A **pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** Shetkét **Ngā** fētə ghérapüü, **Shetkét Ngā** ghuə'nzén.
107. Ma pə ngét nsüünə məshi' fəet pəən pə pə tée **ngét mfatə nə** ɲwər'ab'a. A **pua'** ndā yirə mī Allah ntab **nkū'** i mun'ua i **pua'** ngā **nkwət yu mfūfūt**, ngā **nkwət ndon** na.
108. (**ghā** fētə ngambékét) nā nta' ləumshə ɲwər'ap mə **mi puən mī pə mə yuən'ap** (məshi' rēt'tu) na shi ta' ləumshə ɲwər'ap mə **mi** Allah, I (Allah) pi **pua' pua** puə, **fu' yie** pə tée ntamshə **yua Allah mā mbéémi** nə shü' shü' **lo' tu shukét mbéé** na. Allah **pua'** tu yua pə mfa' na, mbə **Ngā yi** nguəmə (nə yi shi).
109. Réé pun, ku shi pəən ! pə **ghét nsüünə** mə nga shap tu wumə nju. A wuə mbə yuə i ntua lo' **süünə süünə pō** Allah mə nga shap tu liénju nténə nə ? ké a wuə mbə ngā yi **mfəer'** ap **məsü Allah** nə liénju nténə nə ?
110. Mun'ua i mfa' püü, ké yuə i nju ɲwər'i nə **nkub**, a pə lo' i ta' fētə ghérapüü puə Allah na, i nā ntua kwətə Allah I pə **Shetkét Ngā** fētə ghérapüü, **Shetkét Ngā** ghuə'nzén.
111. Mun'ua i tée nküt **ndon** na, a li na mī i nā nküt yirə yuə pō məshi' ɲwər'i. Allah **pua'** Shetkét **Ngā yi**, **Shetkét Ngā yi** ngam.
112. Mun'ua i tée nküt fubshə ké ndon na, a pə lo' i ma' mə tu mun'ua i **pua'** riren nké na, mbū mə ndā ngambékét i **kiém mā mbéé pua ndon** mə li' nguəwə.
113. A pə mbə ndi' pō pūnga Allah **ndun'u** pua ghuə'nzén'I, mbū mo' pāshə puən mə rü **yap** ka pi pummə ngub nə kâ pə mvuə n'u na. **Na pə tab mvuə'i mo'** (n'u) mbū **a li na** ɲwət'ap, **shi pit zôn'unə** nshie yüm. Allah **ghét** nda lérəwa si' n'u pua yi ngam, mbit nji n'u nə yua u **pi mā nji'u** na. Pūnga Allah **pua'** gbimí ndun'u.
114. Pū ndi' tu **nkwət nshəmə** shap, **mbū a li nayi** mun'ua i tée nsa' fa sadaka ké ngambókét, ké **fu'shə** ngam mə fānə pəən **na**. Mun'ua i ghét yirə yuə məshi' ta' péémə Allah na, mbū Pū nā ndo' fa n'i nə kée mgbimə.
115. Mun'ua i fa'nə (shut) ngā ntəm manjəm yie kâ yirə tét ntəm mə li' nguəwə n'i na, mbit mbətə yi (pō yuə) a ndi' ndumānjé ghā suəntuəm **ma**, Pū nā ntua yəm'i (i réé) yua i **tée ngu'** na, **pit lo' pit suə'i** tu (mū) jahannama. Réé a püü mə li' pətnə.
116. A **pua'** ndā yirə mī Allah ntab mfétə'i ghérapüü nə kâ pə mkpa'shə'I (pua mo' yüm'a, **na** I nā mfétə ghérapüü **yuə** a ndi' yirə yuə na nə mun'ua I nkū na. Mun'ua i kpa'shə Allah (pua mo' yüm'a), mbū mə ndā ngambékét i vūə vūə yuə a **pua'** ndénsa na.
117. Pə ntab ngūshə **yap** mo' yua a ndi' wi (**Allah**) na, nja' pəmgbié (kushuəb). Pə ntab mbit ngūshə **yap** mo' yüm, mbū a li na shéitāni **yua** i **pua'** ngā kə tu na.
118. Allah ghap n'i (tu ghuə'nzén'I), i (shéitāni) rié mī : mə nā ntua **pu'** shūshū' mbet yua a **pua'** yu **yit na (tawíd) puə** kpen p'U.
119. Mə nā ntua **pu' vūə** nə puə, mə nā ntua **pu'suəkét** pə sha'kérə (mə ntə shap), mə nā ntua **sa'** nə puə mī pə pə nsenkét ntut patā shap, mə nā ntua **pit sa'** nə puə **mī pə pə** nkubshəkét mbuóm Allah. Mun'ua i shūshū' shéitāni mə yu ghuə' shi, **shi** a mbə Allah na, **ɲɛrə** mbū mə ndā ngambékét i miém miémə yuə a **pua'** mə li' nguəwə na.

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا
أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا
فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ
أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ
بِكُمْ أَدَىٰ مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ
اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا (102)

فَإِذَا قُضِيَتْ الصَّلَاةُ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَرُكُوعًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ
فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا (103)

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ
مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا (104)

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِبِينَ
حَصِيمًا (105)

وَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا (106)

وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا
(107)

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّنُونَ مَا لَا
يُبْرِئُونَ مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا (108)

هَذَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلِ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلاً (109)

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا
(110)

وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهِ عَلَىٰ نَفْسِهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا (111)

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرَهَا بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا (112)

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ أَنْ يُضَلُّوكَ وَمَا يُضَلُّونَ إِلَّا
أَنفُسَهُمْ وَمَا يَصُرُّونَكَ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ
مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا (113)

لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ
النَّاسِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا (114)

وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ
نُؤَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا (115)

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ
فَقَدَ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا (116)

إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَانَا وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا (117)

لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا (118)

وَلَأُضِلَّنَّهُمْ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَأَمْرُنُهُمْ فَلَيَكُنَّ آذَانُ الْأَنْعَامِ وَلَا مِرَّتَهُمْ فَلَيُعَذِّبُنَّ
خَلْقَ اللَّهِ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُبِينًا
(119)

120. I (shéitani) nâ nka' wap (nâ nka'két), mbə nsuə pa sha' mə ntu shap. Yua shéitân nka'wap men na (ndi'mo' yum) nja' mbutə (mfutə).
121. Shirə shuə puən, li' shu shap pua' (mû) jahannama, pə ntab ntua nkwətə yap mfə ndun yirə yuə nā nshie li' téé nkob.
122. Puən puə pə suəntuəm mbit mfa' renkét renkét fa' na, Pü nā ndo' suə wap tu Adjana yuə pon pə nké téé nja' nā tu shin'ti na, pə pə ntuəm mbə pə ghā pi nzuobə kakə'i. A pua' nka' nga Allah yuə a pua' pəkəri na. A rié wuə ngambékét tutun tu shukét nshet Allah na ?
123. (Kwətə njeərə) ndi' pō tu sha' shun, shi pit mbə pō tu sha' ghā nda lérəwa. Mūn'ə i fa' pūü na, pə nā ndo' yeər'i men, i ntab ndo' kwətə'i nshie ngā shi pua ngā mfəerə n'i, yuə a ndi' Allah na.
124. Nshie mūn'ə I mfa' (nshie yum) lo' tu renkét renkét fa' na, ké mambā ké məmgbié, mbi pit mbə ngā suəntuəm ma, mbū shirə shuə puən nā ndo' nyi Adjana. Pə ntab ntua yu'i wap nā nkub yie mfū' mō fufuə ngub mbā tutu.
125. A wua mbə yuə i fa'shə mājné wūshə a pū tutun méé yie mūn'ə i fa' nwar'i nā Allah, mbə ngét ngambökét, mbə mbetə ndumānjé wūshə Ibrāhīm, yi fā ntā kəshuəb'ə? Allah ka pi shūshū' Ibrāhīm mō tət nda'ē.
126. Yua a pua' tu pūt pūt pua mansié na li na yi Allah. Allah pua' tu ngu yəm mənnten mbə Ngā yi nguəmə.
127. Pə nā (ntuə)ta' rānə mi puə'u tu nga pəmgbié. Rié mī : Allah té'a nzānə mī nā pun tu nga shap, pua yua pə njankə nā pun tu nda lérəwa na, tu nga ponshi pi pəmgbié, shuə pu ntap mfa yun nā puə nā yua pə ka tuətə (mī pə fa) nā puə (tu gādo') na, pu pi téé nzu' nā kā pu ndām'ab'a, pua (nga) puótkét puən tu rü nsuə pon. A pit na mbə mī pu pə ntənə nā sappé mfə ndun pon shi. Yua pu ngét tu nshie ngambökét na, mbū a pua' ndā yirə mī Allah pua' ntūəm mbə Shetkét Ngā yi.
128. A pə yuə pəmgbié mbə mbuó nsiét lo' puə mur'i, ké yəm nwar'ə, mbū fupshə ndi' mo' ndun pet tu yap, nā kā pə mfū'shə fānə yap ndā ndā yi mfū'shə na. Fū'shə ngam pua' pökəri tutun. Pə ka tət ntua nā lamntuəm nā mā (nyémə). A pə yuə pu ngét ngambökét mbit mbuó (Allah na), mbū A pua' ndā yirə mī Allah pua'Shetkét Ngā yi nki'rə tu yua pu téé mfa' na.
129. Pu ntab ndo' ghér'un mo' kə nā kā pu nsappé tu fānə pəmgbié na, pə yuə pu njie nzu' ru' na. ngerə pu ma tuə ngu yi ntua mənnten (nguon ndi mgbā), ngerə nshi tā'i pō yie yu kuarə (nshōnə). A pə yuə pu mfū'shə ngam, mbit mbuó (Allah na), mbū a pua' ndā yirə mī Allah pua'Shetkét Ngā fétə ghérapiüü, Shetkét Ngā ghə' nznén.
130. A pə yuə pet tu yap fabshə na, mbū Allah nā ntua fu' nā nshie ndi lo' tu lōnə shi. Allah pua'Shetkét Ngā lōnə, Shetkét Ngā yi ngam.
131. Yua a pua' nku tu pūt pūt pua mansié na li na pō yi Allah. Mə ndā ngambékét, Pü ka pi fa shū ntubə nā puən puə Pü fa nda lérəwa nā puə nku mäsə shun na, pua pun, mī : læp mūn Allah, a pə yuə pu ngét kə tu na, mbū a pua' ndā yirə mī yua a pua nku tu pūt pūt pua mansié na li na pō yi Allah. Allah pua' Njétnə, mbə yu nkwət fa ayuə.
132. Yua a pua' nku tu pūt pūt pua mansié na li na pō yi Allah. Allah yétnə na Wi mə li' yuə'nə.
133. A pə yuə I nkū na, I vuəshə wun kə puən nyütu, mbit ntua nā shimo'. Allah pua'Shetkét Ngāghét kə tu yirə yuə.
134. Nshie mūn'ə i pua' yi mbə ngub pō kée nju na, mbū kée nju pua yi ndīnə liénju pua' pō puə Allah. Allah pua'Shetkét Ngā yi nju'nə, Shetkét Ngāyi njuənə.
135. ō pun puən puə pə suəntuəm ma ! pə nūn ghā nkwət yi ntənə tu sappé mbə ghā tənə ngam məshi' Allah, pa yuə a njie mbō ndun tu nwar'ən na, ké pet pa mvé mvé pua nguət mūn na. A pə yuə i njie mbō ngā nkab ké mbu'rə na, mbū Allah pua' Wi mbə Shetkəri ndun puə shet pet tu yap. ngerə, pu ma petə kū ntūəm, məshi' mī pu ma pə shi sappé. A pə yuə pu njəmshə luəm shun (tu tənə ngam'a), ké yuə pu njəm pō nwar'ən (shi pé m yi ntənə) na, mbū a pua' ndā yirə mī : Allah pua' tu yua pu téé mfa' na mbə Shetkét Ngā yi nji nki'rə.
136. ō ! puən puə pə suəntuəm ma ! suə nūn ntūəm ndun Allah pō ngā ntūm'I, pua nda lérəwa yuə I ka ghét a si' ndun ngā ntūm'I na, pua nda lérəwa yuə I ka pit ngét a si' nku mäsə na. Mūn'ə i nku tu nā Allah, pua pa Mələka shi, pua ndā lérəwa shi pua ghā ntūm'I, nā ndīnə liénju na, mbū i tət mvəə vuə yuə a pua' ndénsa na.
137. A pua' ndā yirə mī puən puə pə suəntuəm, a pə lo' pə kə tu, a pit mbə lo' pə nsuəntuəm, a pə lo' pə pit kə tu, a pit mbə lo' pə nku'shə (tu) kə tu na, Allah mā mbə'i mī. I fétə nā puə nā ghérapiüü shi pit mbə mī I yirə wap tu ndumānjé.
138. Fa pəsə'kuə nā puən pəməmgbup mī : a pua' ndā yirə mī : nguə' njákét pua' nā puə.

يَعِدُهُمْ وَيَمْنِيهِمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا (120)

أُولَئِكَ مَاؤَاهُمْ جَهَنَّمَ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا (121)

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا (122)

لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا (123)

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظَلَّمُونَ فِيهَا (124)

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا (125)

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا (126)

وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُنَالِي عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتَامَى النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوُلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَى بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا (127)

وَإِنِ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُورًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا (128)

وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَدْرُواهَا كَالْمِغَالِقَةِ وَإِنْ تَصْلَحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا (129)

وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلاًَّ مِنْ سَعْيِهِ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا (130)

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا (131)

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا (132)

إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ ذَلِكَ قَدِيرًا (133) مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا (134)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ إِنْ يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَإِنْ تَلَوُّوا أَوْ نَعَرْتُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا (135)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا (136)

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ أَرَادُوا كُفْرًا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا (137)

بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا (138)

139. A **pua'** pʰən pʰə pə téé nshūshū' ghâ fêṭə ngambékét mə yu ghū', mbə ntâ ghâ suəntuəm mā, ké pə nta' nshēerə pʰə pʰə, mbū a **pua'** ndâ yirə mī nshēerə **pua'** yi Allah puómshī mənṭen.
140. Mə ndâ ngambékét Allah tét ngét a si' nə pʰən tu nda lérəwa, mī :**fū'** yíé pʰə yu' ríriken Allah, pə ngét kə tu men, mbə mbit ngét nkuo'shə mən'a, nṣerə, pə ma shu pua pʰə kuka mbū pə **yəm** nyí tu mo' sanga ndūni. Mbū a **pua'** ndâ yirə mī : pʰən fū' nṣerə, pə yíé yíé pʰə. A **pua'** ndâ yirə mī Allah **pua'**Ngâ yi mbuomshə pʰən pé mə ngub pua ghâ fêṭə ngambékét, ma tu (mū) jahanama mənṭen.
141. A **pua'** pʰən pʰə pə téé mbiéb (nguə') nkwən pʰən na. A pə yuə tón pit lo' pʰə Allah mbō yun na, pə rié (nə pʰən) mī : pū pə ndi' yū pō pua pʰən nə ? A pə yuə mbet yum (yíé ka ton pit) mbə pō yi ghâ fêṭə ngambékét na, pə rié mī : pū pi mā mbuntə yū nku ndu pʰən mbit nguə'nə wən (nə nguə') ghâ suəntuəm mə ? nṣerə, Allah nâ ntua lí ngam tu fānə yun tu liénjə nténə. Allah ntab ndo' yab'I nshíé mánjé nə ghâ fêṭə ngambékét **ndun** ghâ suəntuəm
142. A **pua'** ndâ yirə mī pʰən pé mə ngub nâ ngét Allah nə ntañ. I pi **pua'** Ngâ yi ngér'ap nə ntañ. A mbit mbə pə fū' ká pə ténə tu to'tu na, pə nténə **pónə** kū mbuə, mbə ndet nə pʰən, mbə ntab mbit nkumshə yap mo' Allah nja' **pō** məyət.
143. Mbə pa mə ndū ndū (mənyí yíé ghaṗ) mə fānə yirə yuə, pə ndi' yap pua shí pʰən (ghâ fêṭə ngambéké) shí pit mbə pua shí (ghâ suəntuəm). Nshíé mən'uə Allah vʰə n'i na, u ntab ndo' kwətə'u nshíé ndumánjé (yírə) n'i.
144. ô pʰən pʰə pə suəntuəm mā ! pə ma shūshū' ghâ fêṭə ngambékét mə yu ghū' **shí a mbə** ghâ suəntuəm. Ké pə nta' ká pə njab montu ngam mə lí' nguə'rə nə Allah mfə ndun pʰən na ?
145. A **pua'** ndâ yirə mī pʰən pé mə ngub (nâ ndo'pə pō) tu li yuə a **pua'** ma nsié tutun **tu** mū na, u ntab ndo' kwətə'u ngā mfēerə nə pʰə.
146. Mbū a li na pʰən pʰə pə pʰət ntuum, **mfu'shə** (ngam), **nkut** nṣwər'ap **mbōnə** məshi' Allah, mbit nzen nə mánjé wúshə shap pō nə Allah. nṣerə, shirə shuə pʰən **pua'** pō pua ghâ suəntuəm. Allah nâ ndo' fa nṣerə mgbímə nə ghâ suəntuəm.
147. Allah **ntuə letə nâ gher'un** nə nguə' mə yuə pə **mbi nkuəbshə'I**, mbit **nsuəntuəm mə** ? Allah **pua'** Shetkét Ngâ kuəbshə, Shetkét Ngâ yi.
148. Allah ntab ngu'i mo' **sāshə** pūü tu shukét mbū a li na mən'uə pə yu' i nə nkub'a. Allah **pua'**Shetkét Ngâ yi nju', Shetkét Ngâ yi nji.
149. A pə yuə pə mféénə nga mbōkét (mə lí' nguə'rə) na, ké yuə pə **nduəmshə'i na, ké yuə pə nküürə pūü** na, mbū a **pua'** ndâ yirə mī Allah **pua'** Shetkét Ngâ kúürə ngam, Shetkét Ngâ kú.
150. A **pua'** ndâ yirə mī pʰən pʰə pə téé nku tu nə Allah pua ghâ ntum'I, mbit mbə ngubmə yap pō ká pə mfabshə fānə Allah pua ghâ ntum'I na, mbə nzié mī pū suəntuəm ndun mo' pāshī, **mbə** nsiét mo' pāshī, mbit mbə ngubmə yap pō ká pə nshūshū' ndumánjé tu fānə **yirə yuə** (pém ntuum pua siét nshut).
151. Shirə shuə pʰən **pua'** ndâ ndâ ghâ siét nshut pékéri. **Na** Pū shōshə nguə' yuə'rə njab nə ghâ siét nshut.
152. Na pʰən pʰə pə suəntuəm ndun Allah pua ghâ ntum'I, shi fabshə fānə nshíé ndí mə **rū** yab'a, shirə shuə, pə nâ ndo' fa nə pʰə nə nṣerə shap. Na Allah **pua'**Shetkét Ngâ fêṭə gherapūü, Shetkét Ngâ ghə'nzén.
153. Ghâ ndâ lérəwa (pa Yahúd) **nâ** mbishə'u nə ká u ngét nda lérəwa si' nə pʰə lo' nku **tu tu na. Mə ndâ ngambékét pə** ka tét mbishə Mūsá nə yuə a gha' nja' yirə yuə tutun na. nṣerə, pə ka pi rié mī : lét Allah nə pū mə lí nguə'rə. nṣerə, **ngé** vʰəshə wəp məshi' yu nkub'ap. A **pua'** lo pə **shūshū'** mon na' (mə yu wúshə) manjəm yíé ká pa ránə mi ka tuə nə pʰə na. nṣerə Pū kúürə (ngam) tu yirə yuə. Pū ka pi pit mfa montu ngam nə Mūsá mə lí' nguə'rə.
154. Pū ka pi **pi'nə** (mberə) Tur nku ndun pʰə mə shi' mgbetkent'ap. Pū ka pi pit nzié nə pʰə mī : nyí nūn tu nshut ndap mbə ghâ pət yéé mansié. Pū ka pi pit nzié nə **pua' mī** : pə ma pə nsa' ndut tu (vé nsha) nju ntentié. Pū ka pi **shūshū'** lo' pʰə pʰə nə mgbetken mbibkét.
155. (Pū ka pi ghab nə pʰə tu ghə'nzén **pō** məshi' kiéshə mgbetkent'ap pua kə tu shap tu ríriken Allah, pua yi nṣerə ghâ **ntum** shi pi pə nə mbékét, pua shukét'ap mī : **ntu** shū **pua'** pō sumkéri ; mbéé ! Allah **to'** na Wi yirə yuə (ntuum) məshi' kə tu shap. nṣerə, pə ntab nsuə yap mo' ntuum mbū a li na məkéri.
156. A pit na mbə pō məshi' kə tu shap pua shukét'ap **mfa mfə ndun Mar'yam tu tun li yuə a pua' gbímí na.**
157. Pua shukét'ap mī : a **pua'** ndâ yirə mī, pū nṣerə Masihu, Ísâ mon Mar'yam ngā ntum Allah. **Na** pə mā nṣerə yap mo' wi, shi pi pit nkumshə'i, na pə ma' na pō féénə nə pʰə

- الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَلَيْسَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةُ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا (139)
- وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَتَّبِعُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخْرُجُوا فِي حَدِيثِ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا (140)
- الَّذِينَ يَتَرَضَّوْنَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحْزُذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعِكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا (141)
- إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا (142)
- مُذَنْبِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ سَبِيلًا (143)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَلَيْسَ أَنْ تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُبِينًا (144)
- إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ يَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا (145)
- إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِي اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا (146)
- مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَدَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ وَآمَنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا (147)
- لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا (148)
- إِنْ تُبَدُّوا خَيْرًا أَوْ تُخَفَّوْهُ أَوْ تُعَفَّوْهُ عَنِ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوفًا قَدِيرًا (149)
- إِنَّ الَّذِينَ يُكْفَرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا (150)
- أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا (151)
- وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَٰئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوفًا رَحِيمًا (152)
- يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تَنزَلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَىٰ أَكْبَرَ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذَلِكَ وَأَتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَانًا مُبِينًا (153)
- وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِثْقَالِ ذَرَّةٍ وَفَلْنَا لَهُمْ أَذْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا (154)
- فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ وَكَفَرِهِمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بَغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا (155)
- وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيمًا (156)
- وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ

- A **pua'** ndá yirə mí pʊən pʊə pə fa' nə **ntuəm ma** pummə na mbə tu kpa'tu lo' ntuəm. Mo' nshié yi ndi' mo' nə pʊə ntuəm mbū a li na pō ndun yi mbetə wubmə, pə mā ɲo' yap wi shétfi.
158. Mbéé! Allah pi'nə'i (i wuon) ɲayʊə I **pua'** na. Na Allah **pua'**Shetkéri tʊtʊn, Shetkét Ngā yi ngam.
159. Mo' nshié mʊn ndi' mo' tʊ rū ghā ndá lérəwa, mbū a li na mí i ndo' pu' nsuəntuəm ntuəm **nku məsʊ** wu shi. Na, i lo' mbit mbə ngə tʊnə ngam ndun puə **tʊ** liénjʊ kiyāma.
160. nɔrə, a **ka** pō mashi' yʊ nkub lo' pʊə pʊən pʊə pə **pua'**pa yahūdu na, Pū ken pa rəmsʰə rəmsʰə **shʊə pə ka pé mən na nə puə na, pua** nkʷət nən (pʊən) **lo' puə puə** tʊ ndumānjé Allah.
161. Pua (**kā pə ka pə**) nkuot nkuo' mbʊm, pə pi ka tét nken nə pʊəna, **nəyʊ** nkab pʊən tʊ mbéé. Pū shōshə nguə' njákét njab nə ghā siétnshut mə rū yap.
162. Na shʊm két **pʊən tʊ** yi mə rū yap pua ghā suəntuəm nā nsuəntuəm tʊ yua pə ghét a si' n' u pua yua pə ka ghét a si' nku məsʊ shu **na**. Ghā to'tu, ghā fa **zakā**, ghā suəntuəm ndun Allah pua ndinə liénjʊ, **shirə shʊə**, Pū nā ntʊə fa nɔrə mgbimə nə puə.
163. A **pua'** ndá yirə mí Pū fa ntʊm n' u nguəngʊə yié Pū ka fa ntʊm nə Nūhu pua ghā ntʊm manjəm'i **na**. Pū ka pi pit mfa ntʊm nə Ibrāhīm, **nə** Ismāil, **nə** Ishāk, **nə** Ya'kūb, **nə** Asbāt, **nə** Īsā, **nə** Ayyūb, **nə** Yunūs, **nə** Hārūn, **nə** Suléyman. Pū ka pi pit mfa Zabūr nə Dāūd.
164. Pua ghā ntʊm'ʊə Pū tét nsā sānga yap n' u nkusu na, pua ghā ntʊm'ʊə Pū mā nsā yū sānga yap n' u na. Allah ka pi shukét nə Mūsā ndá yi nshukérə.
165. Ghā ntʊm, ghā fa pəsa'kuə lumntuəm, ghā kəmə məshi' mí nshié montu ngam (mgbə' sa') ma pit mbə nə pʊən ndun Allah manjəm (tuə tuə) ghā ntʊm. Allah **ka tét mbə Nshet ku**, Shetkét Ngā yi ngam.
166. Na, Allah nā ntʊənə yua I ghét a si' n' u na. I ghét na a si' pō nə yi shi, pa Mələka **mbit** ntuənə. Allah yétnə mə ngə tʊənə ngam.
167. A **pua'** ndá yirə mí pʊən pʊə pə kʊ tu mbit nən pʊən tʊ ndumānjé Allah na, pə tét mvʊə vʊə ndənsa.
168. A **pua'** ndá yirə mí pʊən pʊə pə kʊ tu mbit njʊ nkub'a, Allah ndi' mo' yʊə I mfétə ghérápūū nə puə, shi pit njétənə **yʊə I njirə** wap tʊ ndumānjé.
169. Mbū a li na pō ndumānjé (mū) jahannama, pə pə pō **ghā pi nzuobə** (ntuəm) kaké'i, yirə yʊə **ka tét mbə** lʊət kéri nə Allah.
170. Ō pʊən nyūtu! Ngā ntʊm (Muhammad) tét ntʊə nə pʊn nə ngambékét lo' puə **Ngā yi ngér'un**, ɲɛrə, suə nʊn ntuəm, (suəntuəm'un) **pua'** pōkéri nə pʊn. Na, a pə yʊə pʊ nkʊ pō tu na, mbū a **pua'** ndá yirə mí: yua a **pua'** nku tʊ pūt pūt pua mansié **na** li na pō yi Allah. Allah **pua'**Shetkét Ngā yi, Shetkét Ngā yi ngam.
171. Ō ghā ndá lérəwa! Pə ma pə nja' nkunkui tʊ mājné wūshə shʊn. Pə ma pit mbə nzié (nshié yʊm) ndun Allah mbū a li na mbékét. A li na mí **Masīh** Īsā mon Mar'yam **pua'** pō ngā ntʊm Allah, **mbit mbə pō** li shukét'I yʊə I ka ma' mfə ndun Mar'yam, **mbit mbə pō** yiénə lo' puə'I, ɲɛrə suə nʊn ntuəm ndun Allah pua ghā ntʊm'I. Na pə ma kʊ mbə nzié mí (yʊ wūshə **pua'**) itet; **ghʊə'nə** nʊn, **yi nguə'nə shʊn** pū na yirə nə pʊn. A li na mí Allah pua (ndi) yʊ wūshə yi'shə. I **pua'** **rən kéri tʊtʊn**, nə ká **nshié mon** mbə n'I na, **Nshié** yʊ nku tʊ pūt pūt pua yi mansié li nā yi (**Allah**). Na, Allah yétnə mə li' yʊə'nə.
172. Masīh ntab ndo' **réri tu** nə ká I mbə məmkrən Allah na, shi pa Mələka pi ngobshə mbit **nzét tu**. Na nshié mʊn'ʊə **i rét tu, ntā yi ngūshə'I** mbit **nsiəbshə ɲwət na**, ɲɛrə mbū I nā ndo' puomshə wap mə sʊ shi mbōnə.
173. **Mbə tuə mə** pʊən pʊə pə **suəntuəm**, mbi **pit** mfa' fa' nzenkét na, **I** rūnə **nə puə** nə kée shap, pit kʊ'shə wap nə **yʊm lo' tʊ** pūnga shi. Na, mbə shi tuə mə shʊə pə **rét tu ntā** wūshə shi, mbit **nsiəbshə ɲwət na**, **I** nā ntʊə ghér'ap nə nguə' njákét **tʊtʊn**. Pə ntab **tuə** kwətə'I nə **puə nə** nshié ntésu, shi pit **nkwətə** nə puə nə nshié ngə mfɛrə **mbū a li na Allah**.
174. Ō pʊən nyūtu! **montu ngam lo' puə Ngā yi ngér'un** tét ntʊə puə pʊn. Pū pit ngét a si' puə pʊn nə nzenkét mə li' nguərə.
175. Mbə shi tuə mə pʊən pʊə pə **suəntuəm** ndun Allah mbit nkut ɲwər'ap ndun'I na, I nā **tuə** suə wap tʊ ghʊə'nzén pua pūngam lo' puə'I, pit yirə wap mfə məsʊ shi tʊ ndumānjé nténə.
176. Pə nā ntʊə **ta' rānə mi puə'u** (tʊ yua Allah li tʊ nga **mə nki** nyit na), rié (mí), Allah nā mfa rānə mi nə pʊn tʊ nga **mə nki** nyit. A pə yʊə mʊn mkrə shi a mbə n'i nə nshié mon (shi **pət** ghā pi ngér'i mbit **mbə**), na a pə n'i nə mōm'ap yi məmgbié na,

- وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَنِي شَكٌّ مِنْهُ مَا هُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا (157)
- بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا (158)
- وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا (159)
- فِيظَلُّمٍ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حُرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا (160)
- وَأَخَذَهُمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا (161)
- لَكِنَّ الرَّاغِبِينَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا (162)
- إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالذِّكْرِ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا (163)
- وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا (164)
- رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا (165)
- لَكِنَّ اللَّهَ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا (166)
- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا (167)
- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا (168)
- إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا (169)
- يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا (170)
- يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةً انْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَمْ يَكُنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا (171)
- لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا (172)
- فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا (173)
- يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا (174)
- فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَقَضَلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا (175)
- يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنْ امْرُؤٌ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَدٌّ وَلَهُ أُخْتُ

ɲɛrɛ, mbù a **pua'** n'i nɛ pãshɛ yɛm tɛ yua i (mɛ nki nyit) tã na, na wi (mòm'ab yi mɛmbã) nã nju ngú gãdo' shi (mòm'ap yi mɛmgbié) nɛ kã nshié mon mbɛ shi pɛ n'i na. A pɛ yuɛ pɛ mbɛ pi pã na, mbù a **pua'** nɛ **pet** tu yap nɛ **pet** sié ndu tet sié lo' tɛ yua i (mɛ nki nyit) tã na. A pɛ yuɛ pɛ mbɛ pontã pi pɛmbã pua pi pɛmgbié na, mbù a **pua'** nɛ yi mɛmbã nɛ mfu'mbet yu **pet** pɛmgbié. Allah nã mfa ránɛ mi nɛ pɛn mĩ pɛ ma vuɛ, na Allah **pua'** Shetkét Ngã yi nji ngú yɛm mɛntɛn.

Itɛn (05): Yirɛ yĩ pua' «NKA' TÈBÉ PAYU»
Ríríkɛnti pua' nkuuri pet ngom (120), a ka si' Madína.

Mɛ nã ndu' nɛ li Allah, ngã runkét ghuɔ'nzén, ngã shetkét ghuɔ'nzén

1. Ó pɛn pɛn pɛ pɛ suɛntuɛm ma! Rúnɛ nɛn mgbɛtken. Pɛ pɛ nɛ pɛn nɛ pɛnyam ntã, mbù a li na shuɛ pɛ téé njankɛ nɛ pɛn (mĩ a **pua'** ken na), shi pɛ ghã pi **mbé** nɛ yu vɛm, pɛ pi pɛ tɛ (mbɛ) ken (harami). A **pua'** ndã yirɛ mĩ Allah nã ndi yua I nkú na.
2. Ó pɛn pɛ pɛ suɛntuɛm ma! Pɛ ma pɛ mbé nɛ pa **kɛnɛ Allah**, (shi pit mbé) nɛ mɛt ken (nɛ ma' pit ntɛum), (shi pit mbé) nɛ yu pũngam ('uɛ pɛ yab nɛ ka'ba na), (shi pit mbé) nɛ yuɛ pɛ kuɛtkét yɛm **ndun** puɛ (mɛ **ton rĩ na**), pua ghã wub nda ken (ka'ba) mbɛ nta' pũngam pua pɛémɛ lo' puɛ Ngã yi ngér'ap. Na, fu' kã pɛ ntɛm tɛ ken na (harami) ɲɛrɛ, pɛ ma' vɛm. Nsiérɛ pɛn nɛ kã pɛ nen'un tɛ nda ken'a (ka'ba), ma kiémɛ wun fa wun tɛ sa' **ndut**. Ghãmkét nɛn ɲwɛt'un tɛ fa' mbòkét pua puó (Allah), **pu** ma pɛ ngamkét ɲwɛt'un tɛ ndon pua sa'ndut. Puó nɛn Allah, a **pua'** ndã yirɛ mĩ Allah **pua'** Ngã ri'két ghét nguɛ'.
3. Pɛ ken nɛ pɛn nɛ kú yɛm, nɛ nshi, nɛ njab kupu', nɛ yua pɛ pi' nɛ ngéé (fu' yi ntɛn) nɛ li yuɛ, a ndi' mo' yi Allah na, nɛ mɛnyám' uɛ pɛ kuɛri kuɛt (i kpɛ na), nɛ yuɛ pɛ lab'i lab ma, nɛ yuɛ i gbu lo' nku tɛ mberɛ (**mkpɛ na**), **nɛ yuɛ mòm'ap sabshɛ'i nɛ ndú (i kpɛ na)**, **nɛ yuɛ pɛnyám nshuákét kwɛt (ntã) na, mbù a li na yuɛ pɛ tun na**. (Pɛ pit nken nɛ pɛn) nɛ yuɛ pɛ tun'i ndu wuo mbɛɛnɛ (kushuɛb) na, nɛ yuɛ pɛ mbɛ nta' yi (yua pɛ ka) ghabshɛ (mfa nɛ pɛn) **pɛ** nɛ pon kɛt na. Yirɛ yuɛ nɛ pɛn **pua'** tɛm tɛ yu' nshut (Allah). Ndia'shí, pɛn pɛ pɛ fétɛ ngambékét na, tũmɛ ntɛum **tu ndumãnjé wúshɛ shun**. ɲɛrɛ, pɛ ma luɛb'ap, luɛb mɛn pɛ **Mɛ**. Ndia'shí **Mɛ** rúnɛ nɛ pɛn nɛ mánjé wúshɛ shun, nzúnɛ mfɛ ndun pɛn nɛ ngambòkér'a, mbit mbém Islãmi nɛ pɛn mɛ mánjé wúshɛ. ɲɛrɛ, mɛn' uɛ i kwɛtɛ rónɛ tɛ ri'két njié (payu) **shi** pɛ ngã yi ntɛn nguon tɛ fubɛ na, mbù a **pua'** ndã yirɛ mĩ Allah **pua'** Shetkét Ngã fétɛ ghérãpüü, **Shetkét Ngã ghuɔ'nzén**.
4. Pɛ nã **mbishɛ'u** mĩ: a kuɛ mbɛ yua pɛ pé mɛn nɛ puɛ na? Rié mĩ: pɛ **pé** nɛ pɛn **nɛ** pa rɛmshɛ rɛmshɛ, (**mbit** mbé nɛ pɛn) nɛ yu vɛm' uɛ pɛnyám' uɛ pɛ yirɛ wɛp nɛ vɛm vé na, shuɛ pɛ ndɛt nɛ puɛ **nɛ** yɛm lo' tɛ yua Allah yi mɛn nɛ pɛn'a. ɲɛrɛ kwɛt nɛn yɛm lo' tɛ yua pɛ vé mfa nɛ pɛn **na**. ɲɛrɛ kumshɛ nɛn li Allah **ndun'I** (tɛ fu' yi nshéshé'i). Puó nɛn Allah, a **pua'** ndã yirɛ mĩ Allah **pua'** punnĩ tɛ sishɛ fa'.
5. Ndia'shí, pɛ pɛ nɛ pɛn nɛ pa rɛmshɛ rɛmshɛ. **Payu** pɛn pɛ pɛ ka fa nda lérɛwa nɛ puɛ na (**pa Yahûd, pa Nasârã**) pɛ nɛ pɛn, payu shun pit mbé nɛ puɛ. (Pɛ pit mbé nɛ pɛn nɛ) pɛmgbié ghã shí ɲwɛt tɛ rú ghã suɛntuɛm pua pɛmgbié ghã shí ɲwɛt tɛ rú pɛn pɛ pɛ ka fa nda lérɛwa nɛ puɛ, nku mɛsu shun na. **Fu' yie** pɛ fa nɛ puɛ nɛ **kéé** shab'a (Sadãki), pɛ pɛ pɛ ghã shí ɲwɛt, shi pɛ ghã pi mvu', shi pit mbɛ ghã shúshú' **sun**. Nshié mɛn' uɛ i ku tɛ ntã pém **ntuɛm ma**, mbù fa' shi tét mbubɛ, i lo' mbit mbɛ tɛ ndinɛ liénju pɛ tɛ rú ghã gbu ghuɛm.
6. Ó pɛn **pua' pɛ suɛntuɛm ma!** **Fu' yie** pɛ nta' (wuo) to' tɛ na, pɛ sũ mi m'un pua mbuɛm'un a wuo mɛé tɛ nkuɛt (mbuɛm'un) mbit nɛn ɲjuɛshɛ tɛ yɛn, (nsũ) nkut mɛn a wuo mɛé tɛ **pet** mbã (**nkût mɛn**). A pɛ yuɛ pɛ mbi pɛ nɛ min janãba na, pɛ rɛn (nɛ ɲwɛr'un). Na, a pɛ yuɛ pɛ mbɛ pɛ ghã yã ké yuɛ pɛ mbɛ **pɛ** tɛ nyĩ na, ké yuɛ nshié ndi mɛn mɛ rú yɛn mbɛ mbuɛn mɛ tɛ li' nshéé mfɛ **yie kuob'a**, ké yuɛ pɛ mbi **kpa'shɛ pua** pɛmgbié, ɲɛrɛ **shi kwɛtɛ** nké na, pɛ **ghét yamam** (pɛ wup rɛnɛ nɛ nsié nzenkét, ndap), ɲɛrɛ, ɲjuɛshɛ (mba') **mĩ m'un** pua mbuɛm'un nɛ yɛm lo' ntɛum. Allah ntã ngub'i nɛ kã I njab mo' nshié mferɛ ndun pɛn na. Na, I nã ngub pɛ nɛ kã I nzen **nɛ pɛn** mbit nzúnɛ ngambòkér'I ndun pɛn mashi' mĩ mo'ka pɛ kuɛbshɛ.

فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا أُتْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الشُّلْكَانِ
 بِمَا تَرَكَ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
 أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (176)

سورة المائدة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَيْمَتُهُ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُشَلَىٰ عَلَيْكُمْ
 غَيْرَ مُحْلِي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ إِنْ اللَّهُ يُحْكَمْ مَا يُرِيدُ (1)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْجُوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ
 وَلَا آمِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَنْتَعُونَ فَضْلًا مِنْ رَحْمَتِ اللَّهِ وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا
 وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا
 عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
 الْعِقَابِ (2)

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالذَّمُّ وَخُمُ الْخُنْزِيرِ وَمَا أُهْلِيَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَبِتَةُ
 وَالْمُؤَفَّقَةُ وَالْمُتَرَدِّتَةُ وَالنَّطِيخَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى
 النُّصَبِ وَأَنْ تَسْتَفْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ذَلِكُمْ فَسُقُ الْيَوْمِ يَسِّرُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ
 فَلَا تُخْشَوْهُمْ وَاحْشَوْنَ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي
 وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ
 غَفُورٌ رَحِيمٌ (3)

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أَحَلَّ لَهُمْ قُلْ أَحَلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتِ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلَّبِينَ
 تُعَلِّمُونَهُنَّ بِمَا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا بِمَا أَمْسَكَنَّ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ
 وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ (4)

الْيَوْمَ أَحَلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتِ وَطَعَامَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَلَّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حَلَّ
 لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
 قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرِ مُسَافِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ
 يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ (5)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى
 الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ
 كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ
 فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ
 اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ
 تَشْكُرُونَ (6)

7. Kumsə nən ngambókét Allah ndun pən pua mgbetken'I yəə I ka gbet pua **pun**, **fu'** **yié** pə ka rié mī: pū yu' mbit mbetə **na**. Pit nən mbuə Allah, **a pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** **Shetkét** Ngā yi nji pa shua a **pua'** tū ntuum **ntuum ma**.
8. Ô pəən **pua pə suəntuum ma!** Pə nən ghā nkəwət yi ntənə məshi' Allah, mbə ghā tənə ngam tū sappə. Nsiérə pəən ma pu' **nkiém'un** mfa mfə tū ká pə mbə shi sappə na. Sap mən pé, yirə yəə **pua'** ghobshī **tutun** tū puó (Allah). Puó nən Allah, **a pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** **Shetkét** ngā yi yua pə mfa' na nki'rə.
9. Allah ka' nə pəən pəə pə suəntuum mbit mfa' renkét renkét fa' na (**mī a pua'**) **nə pua** nə fétə ghérapüü pua njeerə mgbímə.
10. Na shuə **pə** fétə ngambókét, mbit mfa mbéé tū rīrīkent'ü **na**, shirə shuə **pua'** ghā nyí (mū) Jahím.
11. Ô pəən pəəpə suəntuum **ma!** kumsə nən ngambókét Allah ndun pən, **fu'** **yié** puomshə (ghā kəpən) ka wub nə ká pə nsāshə mbuəm'ap ndun **pun**, njerə, I (Allah) vé mbuəm'ap shi a méé ndun pən na. Puó nən Allah. Ghā suəntuum nā mbummə njəə'nə yab pə **ndun** Allah.
12. Allah ka tét **nshüşü'** mgbetken pon Isráil, Pū ka pi sho' **pet** nshuop tū (nguət) mə rü yap. Allah ka pi rié mī: **a pua'** ndā yirə mī mbu'a pua pən, a pə yəə pə ntənə tū to'tu, mfa **zakā**, nsuəntuum ndun ghā ntum **Ma**, **mfer'ap**, mbit nsho' Allah nə shisho' mbókét na, mbū **Mə siéb mī** mə nā ntua pummə **fétə**ghérapüü shun, pit pummə suə wun tū pa Adjana shuə pon **pə** nké nja'nəkét tū **nshint'i** na. njerə, mun'əə i kə tū manjəm yirə yəə mə rü yən na, mbū i vəə ghuəghuə manjé.
13. njerə, məshi' kiəshə mgbetken'ap, Pū ka pi ghap nə puə tū (ghuə'nzén) mbit njab ntə shap a pə yumshī, pə nā njəmshə mī shukét tū li shu shi, pə pi pit ndānə mbet yum tū yua pə ka kumsə wap mən na. U ntab ntua kōshə'u nə ká u mbə ndəm ntum tū nga yu **fūfūt** mə rü yab'a, mbū a li na məkəri mə rü yap. njerə, küürə ngam **ndun** puə, mbit mfū. A **pua'** ndā yirə mī Allah nā ngu' ghā ghét ngambókét.
14. Na, a **pua'** mə rü pəən pəə pə nzié mī: **a pua'** ndā yirə mī: pū **pua'** pa Nasārā na, Pū **shüşü'** mgbetken'ap, njerə pə lānə mbet (yüm) tū **yua** pə ka kumsə wap **ntuum ma**, Pū ma' kupen tū fānə yap pua siétnə njerə a wuo méé nə liénju kiyāma. Allah nā ndo' fa pəsa'kuə nə puə tū pa shua pə ka pə ngét na.
15. Ô ghā nda lérəwa! **Mə ndā tiét**, ngā ntum'ü **tuə** nə pən, mbə nzānə mī nə pən nə nkəwət yum tū pa shua pə ka pə nduəmkét tū nda lérəwa, mbə nküürə (ngam) ntā nkwarī **na**, **mə ndā tiét** nzenkét **tuə** nə pən pua nda lérəwa mə li' nguəro lo' puə Allah.
16. Allah nā njirə mən, pə **pəən pua pə** mbetə péémə **Shi tū** ndumánjé fəəshə (**wumə**) **na**, (**njerə**) **I** ntümə wap tū njəm njəm, mfa wap tū nzenkét nə péémə **Shi**, mbit njirə wap tū ndumánjé ntənə.
17. **Mə siéb mə** ndā ngambókét (**mī**), pəən pəə pə rié mī: **a pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** Al Masihu mon Mar'yam'a, pə fétə ngambókét. Rié mī: njerə, a wuə mbi ghét kə sa' nshié yum lo' puə Allah mə yəə I mbi wub mī I nā vəəshə Al Masihu mon Mar'yam pə **nā shi**, nə ngu' pəən pəə pə **pua'**ndun nsié mantən **nə?** Fon püt püt pua nsié nə pa shua a **pua'** tū fānə pəeri na **pua'** pə yi Allah. I nā mbuom yua I nkū na. Allah **pua'****Shetkét** **Ngā** ghét kə nku ndun ngu' yum.
18. Pa Yahūd pua pa Nasārā ka rié mī: pū **pua'** pon Allah mbit mbə shetkét yu ghu' **Shi**. Rié mī: njerə, a lo' ngét kuə I ngér'un nə nguə' məshi' ndon mən nə? Mbéé, pə **pua'** pə pəən nyütə mə rü pəən pəə I puóm ma. I nā mfétə ghérapüü mun'əə I nkū na, mbit ngét mun'əə I nkū na nə nguə'. Fon püt püt pua nsié nə pa shua a **pua'** tū fānə pəeri na **pua'** pə yi Allah. Li' pətnə **pua'** pə mfə məsə shi.
19. Ô ghā nda lérəwa! **Mə ndā tiét** ngā ntum'ü tét ntua nə pən, mbə **nzānə mī** nə pən tū tən fānə ghā ntum, məshi' mī pə ma lo' nzié mī: Nshié ngā fa pəsa'kuə lumntuum pua kəmə, mā ntua'i nə pū. **njerə**, **mə ndā tiét** ngā fa pəsa'kuə lumntuum pua kəmə tét ntua puə pən. **Allah pua'** **Shetkét** **Ngā** ghét kə nku ndun ngu' yum.
20. (Pit nkumshə) **fu'** **yié** Mūsā ka rié nə **puomshə pəən p'** i mī: ô pa yu pū! Kumsə nən ngambókét Allah mfə ndun pən, yié I ka yap ghā ntum mə rü yən, mbit njab'un mə fon fon, mbit mfa nə pən na yua I mā mfa' é nə nshié ndí mən tū rü pa tū nju na.
21. Ô pa yu pū! Nyí nən tū nsié nzenkét yəə Allah yít nə pən na, pə ma pit mbətnə tū njəm nkəwən'un, njerə mbū pə nā shi yəm yié ghā gbu ghuəm.

وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيقَاتِ الَّذِي وَاتَّقُوا اللَّهَ بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمْعًا وَأَطَعْنَا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (7)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاَنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (8)

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ هُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ (9)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ (10)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ (11)

وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ (12)

فَبِمَا نَقَضْتُمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَىٰ خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (13)

وَمَنْ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ (14)

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ (15)

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (16)

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (17)

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ (18)

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مِنَ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِنْ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (19)

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَآتَاكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ (20)

يَا قَوْمِ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ (21)

22. Pə rié mî: ô Mûsâ! A **pua'** ndâ yirə mî a **pua'** ntuum nə pa gben kambu' (kukét puən). A **pua'** ndâ yirə mî pü ntab ndo' nyî yü ntuum kuka mbû pə tām ntuum. A pə yuə pə ntum **ntuum ma**, mbû a **pua'** ndâ yirə mî pü **pua'** ghâ pi nyî.
23. **Pet** puən mə rü shuə pə nduəb (Allah) na, Allah pi ghét ngambókét ndun **pet** tu yab'a, ka pi rié mî: nyî nun ŋayəə pə **pua'** na pò tu nshut ndap. **Fu' yie'** pə nyî **ntuum ma**, ŋerə a **pua'** ndâ yirə mî pə nâ ntua pə ghâ pi nbuntə, na a pə yuə pə mbə ghâ **suəntuum ma**, pə yuə'nə ndun Allah.
24. Pə rié mî: ô Mûsâ! A **pua'** ndâ yirə mî pü tab ndo' nyî yü ntum kakə'i yie' (pa gben kambu') ka' ruobkəri **ntuum ma**, wuonə, wu **pu'ə Ngā yi ngér'u**, ŋerə, ma' nun **pit**, a **pua'** ndâ yirə mî pü **pua'** ghâ pi nshu yü pò ŋayî.
25. I (Mûsâ) rié mî: **Ngā yi ngér'a!** a **pua'** ndâ yirə mî mə, mə ngér'a ku ndun (nshie' mən) nja' tu ŋwə'a pua montərə yü. ŋerə, fabshə fānə yü pua puən pə pə **pua'** ghâ tām tu yu' **nshut na**.
26. I (Allah) rié mî: ŋerə, a **pua'** ndâ yirə mî : yirə yuə (ngu) yie' ken nə puə mə kpa ngom lum. Pə nâ ntua pə mvuə' (mbə ntabə tu) tu nkwan nsié. Ma pit nsabmə mfə ndun puən pə pə **pua'** ghâ tām tu yu' nshut (Allah) na.
27. Yankə pəsa'kuə pé' pon Ádam nə puə mə ndâ ngambékét **fu' yie'** pə ka siénə yü nsiénə ŋerə pə kuot yi mo' ndí mə rü pet tu yap shi kuot yi mo' ndí na. I ka pi rié mî: mə nâ ntua pummə ŋo'u, i mî: a li na mî Allah nâ nkuot yu nsiénə pò puə ghâ pi nduəb (Allah).
28. Mə sié mî a pə yuə u nsén puə'u mfə ndun mə məshi' mî u ŋo'a na, mbû ndia' ngā sən puə'a mfə ndun'u məshi' mî ŋo'u. A **pua'** ndâ yirə mî mə nâ nduəb Allah ngā ghét ngu yu puómə mənten.
29. A **pua'** ndâ yirə mî mə nâ nta' mî u pətnə nə ndon mə pua ndon m'u ŋerə u shi mbə tu rü pa tu mü. Yirə yuə **pua'** ndashə ghâ yu nkub.
30. ŋerə, lamntu' i ka pi niét n'i nə ŋo' mòm'ap, i ŋo' i nshi njie' tu rü ghâ gbu ghuəm.
31. ŋerə, Allah ka pi shéshə ŋənuə, i ntúshə nsié məshi' i létnə' i nküü kâ i lo' fétə Kú mòm'ab'a. I rié mî: rí ŋwə'a, mə lo' pi kenə nə kâ mə mbə yie' mfu' yirə yí ŋənuə na, ŋerə, mî mfétə kü monterə yü? I ka shi njie' pò tu rü ghâ gbí ŋwət.
32. Məshi' yirə yuə, Pü ka pi lí nə pon Ísrâil mî yirə yuə ngam m'a, mən'uə i ŋo' nshie' nwət shi pi pò məshi' kâ i ŋo' mo' nwət na, ké yuə i mbi (ghét) mbəbə tu nkwan nsié na, mbû a **pua' pò** yie' i ŋo' puən mbuomshə yap mənten. Na nshie' mən'uə i wuma'i (mən) na, mbû a **pua' pò** yie' i wumə puən mbónə yap mənten. Mə sié mə ndâ ngambékét **mî:** ghâ ntum'ü ka pi tuə nə puə nə ránə mî, a **pua' lo'**, a **pə** ndâ yirə mî **manjəm yirə**, nkwtə puən mə rü yap **pummə mbə** ghâ shābə tu nkwan nsié.
33. A li na mî ndáshə puən pə pə **téé** ma' Allah pò ngā ntum'I nə **pit**, mbit mbə nyî tu nkwan nsié nə mbəbə na, **pua'** mî : pə **ŋo'shə** wap, ké yuə pə nkumshə wab'a, ké yuə pə ntuntə **mbuəm'ap** pua nkut'm'ap fa'nə shi na, ké yuə pə ntúmə wap tu ngu na. Yirə yuə **pua'** nə puə mbə yuəwə tu njü, a **pit mbə** nə puə nə nguə' mgbimə **nə ndīnə liénjü** .
34. Mbû a li na shuə pə put ntuum, nku məsu yie' pə ka' shi ghét ku ndun puə **na**. Yí nun mî a **pua'** ndâ yirə mî Allah **pua'** Shetkét **Ngā** fétə ghérapüü, **Shetkét Ngā** ghuə'nzén.
35. Ô puən pə pə **suəntuum ma!** ləəb mən Allah, **nta' nun** yu wuon **nshüt məsu Shi**, mbit nun ma' pit tu ndumânjé'l, məshi' mî pə (kuot) fu'.
36. A **pua'** ndâ yirə mî puən pə pə fétə ngambékét na, a pə njie' mbə nə puə nə ngu yua a **pua'** ndun nsié na, pua mo' fééní mkpa' ndun, məshi' mî pə shu' (ŋwət'ap) mən tu nguə' liénjü nténə na, mbû pə ntab ntua kuori puə puə , a lo' mbit mbə nə puə nə nguə' njákét tātun.
37. Pə nâ ndo' pə nta' kâ pə ntum tu mü na, shi pə mbi pə ghâ pi ntum ntuum, a **pit** mbə nə puə nə nguə' nzuobkét.
38. Ghen yi məmbā pò ghen yi məmgbié, tun nun mbuə **pet** tu yap mə ndáshə məshi' yua pə küt na, mə nguə' pa vət lo' puə Allah. Allah pua **Shetkéri** tātun, **Shetkét Ngā** yi ngam.
39. Nshie' mən'uə i put ntuum manjəm yu nkub'i na, mbit mfu'shə (**ngam ma**) mbû a **pua'** ndâ yirə mî Allah **nā** nkuot put ntua'i. A **pua'** ndâ yirə mî Allah **pua'** Shetkét **Ngā** fétə ghérapüü, **Shetkét Ngā** **ghuə'zén**.
40. Ké u má nji'u mî : a **pua' ndâ yirə mî:** Allah na, Fon püt püt pua yi mansié **pua' pò** yi ? I nâ ngét nshie' mən'uə I nkú na nə nguə', mbit mfétə ghérapüü nə nshie' mən'uə I nkú na. Allah **pua'** **Shetkét** **Ngā** ghét ku tu ngu yum mənten.

- قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن نَدْخُلُهَا حَتَّى يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ (22)
- قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخْفَوْنَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِذْكُمْ غَالِبُونَ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنَّ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (23)
- قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّا لَن نَدْخُلُهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ (24)
- قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرِقْ بَيْنَنَا وَقَوْمِ الْمَاسِيينَ (25)
- قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ (26)
- وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقْبِلُ مِنْ أَحَدِهِمَا وَمَ تَقْبَلُ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ (27)
- لَئِن بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَنَّكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ (28)
- إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِيمِي وَإِنَّكَ فَتَكُونُ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ (29)
- فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَفَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الخَاسِرِينَ (30)
- فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُورِي سُوءَةَ أَخِيهِ قَالَ يَا وَيْلَتَا أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُورِي سُوءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ (31)
- مِنَ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعَدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ (32)
- إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلُّوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَقُوا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ هُمَّ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ (33)
- إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْرَأُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (34)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (35)
- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ هُمَّ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (36)
- يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا وَهُمْ عَذَابٌ مُقِيمٌ (37)
- وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (38)
- فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (39)
- أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (40)

41. Ô ngâ ntum (Muhammad) ! (nga) pæon pæ pæ téé mbunnə tu féte ngambékét tu rü pæon pæ pæ rié nə nshut'ap mî pü suəntuəm, shi ntə shap mbi pém ma, ma sarpmə'u. (Pua shuə pə **pua'**) mə rü pæon pæ pæ ngét nga wüşə yahûdiya, **ghâ nkwtə yu'** mbéé, ghâ yu' shimo' pæon pæ pæ mâ mbə ntua yap nşyæ u **pua'** na. Pə nâ njəmshə shukét tu li' té **shi**, mbə nzié mî : a pə yuə pə ntua nə pən nə yirə yî na, pə kuot, **na** a pə yuə pə mbə shi tuə nə pən men'a, pə wumshə. Mun'əə Allah wub yi **mvuə n'i** na, mbü u ntab ndo' sa' u nshié yam n'i lo' pə Allah. Shirə shuə pæon **pua'** pæon pæ Allah mâ ngub'i yi nzen nə lamntə shab'a. A **pua'** nə pæ tu njə nə yuə, mbit mbə nə pæ tu ndinə liənju nə nguə' mgbîmə.
42. Ghâ **nkwtə yu'** mbéé, ghâ nkwtə yu yu ken, nşə, a pə yuə pə ntua nşyæ u **pua'** na, u li ngam mə fânə yap, ké yuə u mfét nkwtə'u nə pæ na. A pə yuə u mfét nkwtə'u nə pæ na, mbü pə ntab ndo' rōni wu nə nshié yam. Na, a pə yuə u **mbə lo'** li ngam mə fânə yab'a, u li nə sappé. A **pua'** ndā yirə mî Allah nā **ngu'** ghā sappé.
43. A **ndetə** nā pə nta' ndi ngam puə'u, a pi pə puə puə nə Tōra, ndi nga Allah pə ntum'ə, A pit mbə lo' pə **yam nşwər'** ab manşun yirə yuə ? Shirə shuə pæon ndi' yap ghā suəntuəm.
44. A **pua'** ndā yirə mî Pü ghét Tōra si', a pə ntum nə yirə pua ránə. Ghā ntum, **ghā gbū** (Allah), **pua pə Rabin nə pə Ah'bār nā ndi ngam pə men ndun** ghā (nyî tu) **ndumânjé yahûdiya**, nə yua ghā ntum ta' mî pə shî lo' tu nda lérəwa Allah na. Pə ka pi pit mbə ghā tuənə ngam ntum. nşə, pə ma pə mbuó pæon, puó nun pə **Mə**. Pə ma pit mbə nkubshə rîrikent'a nə pə nto' mbum. Nshié mun'əə i mâ ndi'i ngam pə nə yua Allah ghét a si' na, mbü a li na mî : shirə shuə **pua'** ghā féte ngambékét.
45. Pü ka pi li ngam mfə ndun puə ntuum mî : a **pua'** ndā yirə mî : nşwət, pə kâ nşə' mashi' nşwət, li, pə tié mashi' li, **yi, pə tun mashi' yi**, tut, pə tun mashi' tut, sū, pə kuə mashi' sū. Mfut pə kâ ngét kanzūnzū mashi' shi. Mun'əə i ghét sadaka men tu küürə ngam'a mbü a **pua'** kuomshə ghérəpüü n'i ; na mun'əə i mâ ndi ngam pə nə yua Allah ghét a si' na, mbü shirə shuə pæon **pua'** ghā yu nkub.
46. Pü ka pi pit mbetə mbin nkut m'ap nə Isā mon Mar'yam, i pə ngā fa ngambékét nə yua a **pua'** nku məsu shi lo' tu Tōra na. Pü ka pi pit mfa n'i nə Injil, a pə ntuum nə yirə pua **nzenkét**, mbə **yu** fa ngambékét nə yua a **pua'** nku məsu **shi lo'** tu Tōra **na**, mbit mbə yirə pua shü ntubə nə ghā puó (Allah).
47. Ghā injil li ngam nə yua Allah ghét a si' **ntuum ma**. Mun'əə i mâ ndi' ngam pə nə yua Allah ghét a si' na, mbü shirə shuə pæon **pua'** ghā tum tu yu' nshut.
48. Pü pit ngét nda lérəwa si' n'u mə ngambékét, mbə **yu** fa ngambékét tu yua a **pua'** nku məsu shi lo' tu ndā lérəwa na, mbit mbə **yu** shî ntum. Li ngam mə fânə yap pə nə yua Allah ghét a si' na. Ma **pə** mbetəkét kú ntə shap, mbə ntā yua a tuə n'u lo' tu ngambékét na. A **pua'** nə nshié mun mə rü yun nə mgbetə fa' pua ndumânjé yuə Pü ka yap n'i na. Allah pə nkú mbü I yab'un tu ndi ndumânjé imo'. A **pua'** mashi' i kpa'nə wun tu yua I fa nə pən na. Ghét nun mbanə tu ngambékét, li' pətnə shun **pua' pə** mfə məsu Allah mbuomshə yun mənşen. nşə, mî, I fa pəsa'kuə nə pən tu yua pə pə mbə ngét **mfa'nə ntuum ma**.
49. A pit na mbə mî u li ngam mə fânə yap nə yua Allah ghét a si' na. Ma **pə** mbetəkét kú ntə shap. Wumshə ndun puə nə kâ pə njəm'u, u tã mo' pashə yua Allah **ghét a si' n'u** na. A pə yuə pə njəm nşwər'ab'a, u yi mî a li na mî Allah nā nta' pə kâ I nkwtə wap nə nguə' **mashi'** mo' pashə ndon m'ab'a. A **pua'** ndā yirə mî nkwtə (pæon) tu rü pæon **mə ngambékét pua' pə** ghā tum tu yu' nshut.
50. Ké **nşə**, a ndi nga (fu') shit mbə yuə pə téé nta' nə ? A **pü wuə tutun** nə ndi ngam nja' Allah, nə pæon pæ pə pə téé **nshétta nə** ?
51. Ô pæon pæ pə suəntuum **ma** ! pə ma pə nshüshü'két pə Yahüd pua pə Nasârā mə yu ghu'. Mo' pashə yap **pua' pə** yu ghu' mo' pashî ; nshié mun'əə i lo' ghu' wap mə rü yun na, **nşə** mbü a li na mî i **pua'** mə rü yap. A **pua'** ndā yirə mî Allah ntab njirə'i pæon pæ pə **pua'** ghā yu nkub'a.
52. U nā ntua pə njəm pæon pæ yā **pua'** mə ntə shab'a, pə mbunnə mə rü yap mbə nzié mî : pü nā nduəb pə kâ nguə' fu' (mbut nju) nkwtə wü **na. nşə**, Allah **yétnə** nə kâ I ntua nə tón **pit**, ké nsa' ngam lo' pua' I na, nşə pə shi njie tu yua pə pə nduəmshə mə ntə shab'a pə ghā mənşikə.
53. Pæon pæ pə suəntuum ndun Allah na, **nā nzié** mî : ké shirə shî shuə pə sié nə li Allah mbə **tu** ma' si' tu nsié'ap mî a **pua'** ndā yirə mî **mə ndā tiét** pə **pua'** pua pən nə? Fa' shap pəbə, nşə pə **yie** ghā gbū ghuəm

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَاعُونَ لِقَوْمٍ آخِرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يَحْزِنُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاصِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتُوهُ فَاخْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَظْهَرِ قُلُوبَهُمْ هُمْ فِي الدُّنْيَا حَزِينٌ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ (41)

سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ أَكْأَلُونَ لِلْسُّخْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ (42)

وَكَيفَ يُحْكُمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ (43)

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَخْتُمُ بِهَا الشَّيْئُونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّيْبَانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتَحْفَضُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَحْشَوْا النَّاسَ وَاحْشَوْنَا وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِنَا ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَخُصَّ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ (44)

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَخُصَّ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (45)

وَقَفَّيْنَا عَلَى آثَارِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ (46)

وَلِيُخْصِّكُمْ أَهْلَ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ وَمَنْ لَمْ يَخُصَّ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (47)

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمَنْهَاجًا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ (48)

وَأَنْ أَحْكُمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرُوهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ دُونِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ (49)

أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ (50)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (51)

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَحْشِي أَنْ نُصِيبَ دَائِرَةً فَعَسَى اللَّهَانُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِنْ عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَى مَا أَسْرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ (52)

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهْلُؤَالَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَاصْبِرُوا خَاسِرِينَ (53)

54. Rié mí : ô pʰən pʰə pə suəntuəm ma! Nshié mun'ʰə i pʰtə mə rü yun ntá ndumánjé wúshə shi na, mbú Allah ná ndo' tuə nə mo', pʰən pʰə I ngu' wap, pə mbit ngu'I, mbə puórí mfə ndun ghá suəntuəm, mbə ri'kéri mfə ndun ghá fétə ngambékét, mbə ma' si' tu ndumánjé Allah, shi pə mbuó ntu pʰə ngá gbun ntu na. Yirə yuə pua' púnga Allah, I ná mfa nə mun'ʰə I nkú na. Allah pua' lóni tutun, mbə Shetkét Ngá yi.
55. A li na mí yu ghu' shun pua' Allah pò ngá ntəm'I, nə pʰən pʰə pə suəntuəm ma, shuə pə nténə tu to'tu, mbə mfa zaká, mbit mbə ghá pi nkəbmə (məsu Allah) na.
56. Nshié mun'ʰə i téé ngu' Allah pò ngá ntəm'I, nə pʰən pʰə pə suəntuəm ma, ɲɛrə a pua' ndá yirə mí lab pa yu Allah pua' ghá pi mbuntə.
57. Ô pʰən pʰə pə suəntuəm ma ! Pə ma pə nshúshú'két pʰən pʰə pə pié' ndumánjé wúshə shun mə nkuo'shə pua kam mə rü pʰən pʰə pə fa nda lérəwa nə pʰə nku məsu shun, pua ghá fétə ngambékét na mə yu ghu'ə. Luəb man Allah mə yuə pə mbə ghá suəntuəm ma.
58. A mbəpə yié pə mfü (pʰən) mfə tu to'tu na, pə mbié' mə nkuo'shə pua kam. Yirə yuə pua' mashi' ká pə pua' pʰən pʰə pə ntab nzána yab'a.
59. Rié mí : ô ghá ndá lérəwa ! Pə lo' pí nshuə' wü mashi' mo' yum nja' mí pü suəntuəm ndun Allah, pua yua pə ghét a si' nə pü, pua yua pə ka ghét si' nku məsu shü nə? A pua' ndá yirə mí nkəw'ən un pua' ghá təm tu yu'nshut.
60. Rié mí : ké m'fa pəsa'kuə nə pʰən nə yuə a püü nja' yirə mə ɲɛɛrə pʰə Allah nə? A pua' mun'ʰə Allah yap ntu ndun'i, nshuə n'i, mbit njab shimo' mə rü yap mə pə nkenə pua kəpu', nə ghá wúshə kəshuəb. Shirə shuə (pua') püükéri tutun mə li' shu, mbit mbə vuəkéri tutun ntá ndumánjé nténə.
61. Na, a ná mbə pə fu' yié pə tuə ɲayəw pə pua' na, pə rié mí : « pü suəntuəm », mə ndá tiét pə pi nyí na pò nə fétə ngambékét, pə shirə mə ndá tiét, pə pi kə ntəm ntəm pò mən. Na Allah pua' Shetkét Ngá yi tu yua pə ka pə mbə nduəm ma.
62. Na u ná ɲuən yāmi mə rü yap, pə mbunnə tu ndon pua sa' ndut kən, pua yu mbum kənt'ab'ʰə pə ɲu na. N'siéb ma mí yua pə ka pə, mbə mfa' na, püü tutun.
63. A ghét kuə pa Rabin pua pa Ah'bár ntab ghuə'nə yab wap nə shukét'ap yi ndon pua yu mbum kənt'ab'ʰə pə ɲu nə? N'siéb ma mí yua pə ka pə, mbə ngét na, püü.
64. Pa Yahúd ka rié mí : « pua Allah pua kutkéri (ketí) », pə kut mbuəm'ap, mbit njab ntu ndun pua məshi' yua pə ka rié na. Mbéé ! Pet mbuəm'i pua' sáshí, I ná ɲu nkü ká I nkú na. Yua pə ghét a si' n'u lo' pua Ngá yi ngér'u na, ná ntəwə pummə ku'shə nkəwət pʰən mə rü yap nə sa'ndut pua fétə ngambékét. Pü pit ma' kəpən pua nsiét mə fānə yap a wuon méé nə liénjə nténə. Ngú nka ká pə kuə'shə mú məshi' pit na, Allah vuəshə. Pə ná nyí nə mbubə tu nkəwən nsié, na Allah pí ntab ngu'i ghá ghét mbubə.
65. A pə mbə yuə ghá ndá lérəwa nsuəntuəm mbit nduəb (Allah) na, mbú pü pummə mfétə nə pʰə nə ndon m'ap, mbit mbummə nsuə wap tu Adjana nshu mbókét.
66. Pə pə mbi pit nténə tu Tóra pò Injil pua yua pə ghét a si' nə pua lo' pua Ngá yi ngér'ab'a, mbú pə yu' fi' lo' nku mə tu yap pua lo' ma tu shin nkut m'ap. A pua' mə rü yap nə lab pʰən pʰə pə pua'pa nté nguəghuə na. Na yua yāmi mə rü yap ngét na, püü.
67. Ô ngá ntəm (Muhammad), méé nə yua pə ghét a si' n'u lo' pua Ngá yi ngér'u na, a pə yuə u mbə shi fa' na, mbú u má méé'u nə ntəm'I. Allah ná shi'u pʰə pʰən. A pua' ndá yirə mí Allah ntab njirə'i pʰən pʰə pə pua' ghá fétə ngambékét na.
68. Rié mí : ô ghá ndá lérəwa ! pə ndi' yun tu nshié yum, kuka mbú pə té nténə tu Tóra pò Injil, pua yua pə ghét a si' nə pʰən lo' pua Ngá yi ngér'ən na. Yua pə ghét a si' n'u lo' pua Ngá yi ngér'u na ná ntəwə pummə ku'shə nkəwət pʰən mə rü yap nə sa'ndut pua fétə ngambékét. ɲɛrə, ma pə sabmə məshi' ghá fétə ngambékét
69. A pua' ndá yirə mí pʰən pʰə pə suəntuəm pua pʰən pʰə pə nyí tu ndumánjé wúshə yahúdiya na, pua pa Saba nə pa Nasárā, mun'ʰə i suəntuəm ndun Allah pua ndinə liénjə mbi pit mfa' fa' nzenkét na, ɲɛrə, luəb ntab ndo' pə'i nə pʰə shi pə ndo' mbit mbə nsabmə.
70. Mə siéb mə ndá ngambékét mí : Pü ka pi shúshú' mgbet kən pon Isráil, mbit nshéshə ghá ntəm nə pua. Ngú nka ká nshié ngá ntəm tuə nə pua nə yua ntə shap má nku'i na, ɲɛrə, pə fa mbéé nə mo' lab, mbə ɲo' mo' lab.

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُؤْتُونَ
أَذِلَّةً عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةً عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ
لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (54)
- إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
رَاكِعُونَ (55)
- وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ (56)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ (57)
- وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُؤًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ (58)
- قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنفَعُمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ مِنْ
قَبْلُ وَأَنْ أَكْفَرْتُمْ فَاسْفُوفُونَ (59)
- قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرِّ مِنْ ذَلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَعَصْبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ
مِنْهُمْ الْفِرْدَوْسَ وَالْحَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتِ أُولَئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ
السَّبِيلِ (60)
- وَإِذَا جَاءَهُمْ قَالُوا آمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
كَانُوا يَكْتُمُونَ (61)
- وَتَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
(62)
- لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَنْبِيَاءُ عَنْ قَوْمِهِمُ الْإِثْمِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ (63)
- وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُوبَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ
يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَأَلْقَيْنَا
بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ
وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُنْفِسِينَ (64)
- وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكُنَّ عَنْهُمْ سَبِيلًا وَلَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ
(65)
- وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ
تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ أُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءٌ مَا يَعْمَلُونَ (66)
- يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ
يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ (67)
- قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ
إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا
تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ (68)
- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِقُونَ وَالتَّصَارِيُّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (69)
- لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَارْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رَسُولًا كُلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا
تَهْوَى أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ (70)

71. Pə sishə na yap pō mī nshié mkpa'nə (ngəə') ntab ntuaə pə'i (mfə ndun puə), nɛrə, pə fəmi, mbit ndo' ntut. A **pua'** lo' Allah kuot put ntuum puə puə. A pit mbə lo', nkəwət puən mə rü yap pit mfəmi, mbit ndo' ntut. Allah **pua'** Shetkét Ngā yuən yua pə mfa' na.
72. Mə siéb mə ndá ngambékét mī : puən puə pə rié mī : A **pua'** ndá yirə mī Allah **pua'** Masihu mon Mar'yam ma, fétə ngambékét. **Masihū** pi ka rié mī: ô pon Isrâil! Wúshə nən Allah **Ngā yi ngér'** a pua **Ngā yi ngér'** un, a **pua'** ndá yirə mī, yirə yuə ngam, mun'wə i kpa'shə shié yam **pō** Allah na, mbū **nɛrə mə ndá tiét**, Allah **kəen'** i nə **Adjana**, li' putnə shi pə mù. Nshié ngā mfeerə ndi' nə ghā yu nkub.
73. Mə siéb mə ndá ngambékét mī puən puə pə nzié mī : Allah **pua'** mbetə itet mə rü teri na, fétə ngambékét. Mo' nshié yu wúshə mbékét ndi' mbū a li na ndi' yu wúshə imo'. A pə yuə pə mbə shi ghəə'nə yua pə nzié na, mbū ngəə' njákét nā ntuaə pummə kwətə puən puə pə fétə ngambékét mə rü yab'a.
74. Ké **nɛrə**, pə **tab** mbur'ap ntuum (putnə mfə məsu) Allah, pit ta' **fétə** ghérápüü puə'i nə ? Allah **pua'** Shetkét Ngā **fétə ghurapüü**, Shetkét Ngā ghəə'nzén.
75. Masih mon Mar'yam ndi' (mo' nshié yam), mbū a li na mī : i **pua'** **pō** ngā ntum. Ghā ntum ka tət nja' nku məsu shi, nā shi pə ngā fa ngambékét, **pət** tu yap ka **pə nju** payu. **Yuən** na nküü **yié** pū nzānə mī nə puə nə ririkən na, a pə lo' u pit njuən nküü yié pə téé **njəmshə njəmshə** na.
76. Rié (**Ku Muhammad**) mī : ké pu ngúshə mo' yua a ndi' Allah, **mbə yua i ntap ngéri** ku sa' nshié rōnə nə pən, shi pit nsa' nshié ghāmə nə? Allah **pua'** Shetkét Ngā yi nju', Shetkét Ngā yi nji.
77. Rié mī : ô ghā ndá lérəwa ! pə ma pə nja' nkunku' i tu **ndumánjé** wúshə shun mbū a li na ngambékét. Pə ma pit mbə mbetəkét kú ntu puən puə pə ka vūə nkusu nə nkəwət (puən), mbit mvuə ntá ghəəghəə ndumánjé na.
78. Pə yap ntu ndun puən puə pə fétə ngambékét mə rü pon Isrâil **na**, tu luum Dâud pō Isâ mon Mar'yam. Yirə yuə pə məshi' kâ pə ka pi siét nshut mbi ka pi pit **mbə** nsa'ndut na.
79. Pə ka pə mbə, shi pə ngəə'nəkét nwət'ap nə nga mbüükér'wə pə ka ghét na. **Mə siéb mī** : yua pə ka pə mbə mfa' na **püü**.
80. U nā njuən nkəwəri mə rü yap, pə mbârə shuə pə fétə ngambékét na (tu kəpən ndu ngā ntum). Mə siéb mī : yua **nɛwət'ap** pīnə men **nə puə na** püü. A **pua'** ndá yirə mī : Allah **shuəə** nə puə, pə pit mbə **tu ngəə'**, **mbə** ghā pi nzuobə.
81. A pə mbə yuə, pə mbi ka pə nsuəntuum ndu Allah pō ngā ntum pua yua pə ka ghét a si' n' i na, mbū pə mā nshúshu' yap **mo' wap** (ghā fétə ngambékét) mə yu ghū'. Na nkəwət puən mə rü yap **pua'** ghā pi ntum tu yu'nshut.
82. Mə siéb mī u nā ntuaə pummə pə **nkəwət** pa Yahūd pua puən puə pə mkpa'shə (Allah) na, pə pə **ri'két** puən tətən tu kəpən ndun puən puə pə suəntuum **ma**. Mə pit nsiéb mī : u nā ntuaə pit pummə kwətə shuə pə ghobshə tətən nə ghū' mfə ndun puən puə pə suəntuum **ma**, a pə puən puə pə rié mī : pū **pua'** pa Nasârā na. Yirə yuə **pua'** məshi' kâ, a **pua'** ndá yirə mī : a **pua'** mə rü yap nə ghā lét mánjé **wúshə** pua ghā luəb (Allah). (**Pua kâ**) a **pua'** ndá yirə mī pə ntab nsiébsə yap **nɛwət** na.
83. A **mbit mbə pə fū' yié** pə yu' yua **pə ghét** a si' puə ngā ntum'a, u nshí njuən **mi m'ap** a mbi nə **nduot mi** lo' tu yua pə yi tu ngambékét na, mbə nzié mī : **Ngā yi ngér'**ü, Pū suəntuum, tuətə wü pua ghā pi ntuumə.
84. Kəə nə pū mī, pū ma **suəntuum** ndun Allah pua yua a tuə nə pū tu **ngambékét**, mbit **mbə** nzu' nə kâ **Ngā yi ngér'**ü nsuə wü **pua rənkét** puən nə ?
85. **nɛrə**, Allah yəer'ab məshi' yua pə rié na, nə **Adjana** yuə pon **pə** nké nja'nəkét tu **nshint'**i na, pə pə pō ghā pi nzuobə ntuum. yirə yuə **pua'** njeerə ghā ghét ngambékét.
86. Na puən puə pə fétə ngambékét mbit mfa mbéé tu ririkent'ü na, shirə shuə **pua' pa tu** (mū) Jahím
87. Ô puən puə pə suəntuum **ma** ! pə ma pə nken pa rəmshə rəmshə yuə Allah pé men nə pən'a. Pə ma pit mbə nsa'ndut, a **pua'** ndá yirə mī Allah ntab ngu' i ghā sa'ndut.
88. Pit nən mbə nju yu pékét, yu rəmshə lo' tu yua Allah fu' men nə pən na, nduəb mun Allah yuə pə pua ghā suəntuum məshi' shi na

- وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةً فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ (71)
- لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قَالِ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ (72)
- لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَلَاثَةٌ ثَلَاثَةٌ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهٌ وَاحِدٌ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (73)
- أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (74)
- مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَنِ الطَّعَامَ انظُرْ كَيْفَ نَبَّيْنُ هُمْ آيَاتِ ثُمَّ انظُرْ أَنَّى يُؤْفَكُونَ (75)
- قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (76)
- قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلِبُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَصْلُوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ (77)
- لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ (78)
- كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ (79)
- تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ (80)
- وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ مَا أَكَّدُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ (81)
- لَتَجِدَنَّ أُمَّةً تُشْرِكُوا وَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى ذَلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِيَسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ (82)
- وَإِذَا سَأَعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَى أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاخْبِنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ (83)
- وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا رَبَّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ (84)
- فَأَنبَاهَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا فَجَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ (85)
- وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ (86)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْمِلُوا ظَنَيبَاتٍ مَّا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ (87)
- وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ (88)

89. Allah ntab mvé'i **wun mashi'** ntámə tu nsiéb shun. Na, I (Allah) nā mvé **wun pō mashi'** nsiéb'uə pu kut (**mə ntu shun na**). ɲɛrə, **kuomshə (ndon) yirə yuə (nsiéb) pua' fa** payu nə ghom pa mənjutmbuə, lo' tu ndum yua pu nju men nə pa nda yun'a, **ké yi** mgbié shuə' ndun puə, ké yi nshu' nshié məmkpən nə? ɲɛrə, mun'uə i mā kwətə'i na, mbū a **pua' n'i nə yí nké** tet liénju. Yirə yuə **pua' kuomshə (ndon) nsiéb'un fu' yíé** pu siéb ma. **Shi** nun nsiéb shun, yirə yuə ku na mbə yíé ká Allah nẓānə mí nə pūn nə ríríkent'i na, mashi' pu pə nkuəbshə.
90. Ô pūən pūə pə suəntuam ma ! a li na mí nzu', nə piét, nə kushuəb ɲjishə pua (ghabhshə yum) **nə** pon két **pua'** min lo' tu fa' shéitāni. ɲɛrə, téé nun yirə yuə mashi' mí pu lo' (nkuot) fu'.
91. A **pua'** ndá yirə mí shéitāni nā ngub pō nə ká i ma' kəpən pua nsiét mə fānə yun tu nzu' pua piét, mbit mbə nən'un nə kumshə Allah pua to' tu na. ɲɛrə, ké pu lo' pə ghā pi ntā nə?
92. **Yu'** nun nshut Allah mbit nun nju' nshut ngā ntum, ngumshə nun. **ɲɛrə**, a pə yuə pə njəm ɲwət'un na, pə yi na mí a li na nə ngā ntum' **Ü** pō nə yi méé nə ntum mə li' nguəɔə.
93. Ndon ndi' ndun pūən pūə pə suəntuam mbit mfa' fa' nzenkét nzenkét **na**, tu yua pə pi **yu na, fu' yíé** pə mbi luəb (Allah), suəntuam, **mbit** mfa' fa' nzenkét **na**, a pə lo', pə pit nduəb (Allah) mbit suəntuam **ma**. A pit mbə lo' pə pit nduəb (Allah), ngét nga mbòkét **na**. Allah nā ngu' ghā ghét ngambòkét.
94. Ô pūən pūə pə suəntuam ma ! mə siéb mí : Allah nā ntuaə pummə pə mkpa' nə wun nə yum lo' tu **yu** vum'uə mbuəm'un nkuətə pua **ma nkū** shun na, mashi' mí Allah yi mun'uə i nduəb'i mə li' si na. ɲɛrə, mun'uə i sa'ndut manjəm yirə yuə na, a **pua'** n'i nə nguə' njákét tutan.
95. Ô pūən pūə pə suəntuam ma ! pu ma pə ɲo' yu vum, mbi pə tu **mbə** ken (harami). Nshié mun'uə i ɲo' yirə **yuə** mə rü yun mbə nẓéé na, mbū njɛrə shi **pua'** mfa' yua i ɲo' **na** tu rü pənyam njū'. **Pet** ghā sappé lí ngam men mə fānə yun, mə yu pūngam nə ngā yi méé **ma** tu **Ka'ba**, ké **kuomshə** ghérapüü (nə) fa payu nə pa mənjutmbuə, ké nguəshə yirə yuə mə **yí nké**, mashi' mí i yu'shə nẓétkét nga shi. Allah küürə (ngam) **tu** yuə a ka ya' na. Mun'uə i pit mbutnə **ntuam ma** mbū Allah nā ghéri nə nguə' ntuum. Allah **pua'** Shetkéri tutan, (mbə) Ngā ri'két nguə'.
96. Pə pé nə pūn nə **sho'sha** tu ripā nké pua (**kwət**) **yu yu** shi mə yu **ghāmə** nə pūn **pua** ghā nyí. **Pə** pit ken nə pūn nə yu vum **ndun** nsié **fu' yíé** pu ruob **tu** mbə ken **na** (harami). Luəb mun Allah yuə pə ndo' puomshə wun mfə məsu shi na.
97. Allah yap Ka'ba, nda ken mə lí **nténə** nə pūən, (mbit njab) mut ken, nə yu tūnə, pua **pənyam'uə** pə kuət yum ndun puə na; yirə **pua'** mashi' pu yi mí : a **pua'** ndá yirə mí Allah nā nji yua a **pua'** tu pūt pūt pua yua a **pua'** mansié na, mbit mbə ndá yirə mí Allah **pua'** Shetkét Ngā yi nji ngū yum mənTEN.
98. Yi nun mí : a **pua'** ndá yirə mí Allah **pua'** Shetkét Ngā ghét nguə', a pit na mbə ndá yirə mí : Allah **pua'** Shetkét Ngā fété ghérapüü, **Shetkét Ngā** ghəuə'nzén.
99. Nshié yum ndi' nə ngā ntum mbū a li na yi méé nə ntum. Allah nā nji yua pə nsáshə mə lí' nguəɔə na pua yua pə **nduəm ma**.
100. Rié mí : yu püükét **ndi' mo' nguənguə** pō yu pòkét, pa yuə njámkét yu püükét njíé mbə yu pūəmə n'u pō nküü nā nə. **ɲɛrə** puó nun Allah, kú ghā ránə mashi' pu lo' (nkuot) fu'.
101. Ô pūən pūə pə suəntuam ma ! Pə ma pə mbishə yum tu pa shua pə kə nsáshə nə pūn, a püü wun na. A pə yuə pə mbishə yum lo' ntum pō **fu' yíé** pə nsi' nə **Kur'ani** na, (mbū) pə nā sáshə nə pūn. Allah küürə ngam (**ndun pūn**) tu yirə yuə. Allah **pua'** Shetkét Ngā fétə ghérapüü, **Shetkét Ngā** mimshə.
102. **Mə ndá tiét**, pūən pūə pə ka ya' nku məsu shun na ka pi pishə ngā (yirə yuə), a **pua'** lo' pə yíé ghā ku tu mashi' yirə.
103. Allah má njab'i Bahîra, (shi pit njab) Sáiba, (shi pit njab) wasîla, (shi pit njab) Hâm (mə mo' nshié yum), pūən pūə pə fétə ngambékét na, nā **mbu'shə** mbéé mə li Allah, **yâm'ap** ntab nẓānə yap.
104. **Fu' yíé** pə rié nə puə mí : yā nun mfə tu yua Allah ghét a si' na, pua mfə məsu ngā ntum'a, pə rié mí : yua pū ka kwətə pa baba shū ntum ma **yétnə** wū. Kuəni ! pa yuə pa baba shap njíé mbi ka pi má nji yap nshié yum shi **pi ka** pit mbə yiré nə?
105. Ô pūən pūə pə suəntuam ma ! Yu' nun nga ɲwət'un. Mun'uə i vūə nā ntab ntuaə rōni wun **fu' yíé** pu mbi yirə na. Li' putnə shun mbuomshə yum mənTEN **pua'** pō mfə məsu Allah, ɲɛrə mí **I fa** pəsa'kuə nə pūn nə yua pu ka pə mbə mfa' na.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّعْنَةِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَدْتُمُ الْأَيْمَانَ فَكْفَارُئِهِ
إِطْعَامَ عَشْرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَخْرِيرُ رَقَبَةٍ
فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (89)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْحَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ
فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (90)

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقَعَ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْحَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
وَيُضْذِكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ (91)

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ
الْمُبِينُ (92)

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعَمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا
وَأَمَّنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَمَّنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ
الْمُحْسِنِينَ (93)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللَّهُ بِشَيْءٍ مِنَ الصَّيْدِ تَنَاءَلَهُ أَيُّدِيكُمْ وَمِنْ أَمَاخُكُمْ
لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ فَمَنْ ائْتَدَى بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ (94)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ وَمَنْ قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ
مِثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ
مَسَاكِينَ أَوْ عَدْلٌ ذَلِكَ صِيَامًا لِيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِ عَفَا اللَّهُ عَنْمَا سَلَفَ وَمَنْ عَادَ
فَيَنْتَقِمِ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ (95)

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَيْرِ مَا
ذُمْتُمْ حُرْمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (96)

جَعَلَ اللَّهُ الْكُفْرَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ
ذَلِكَ لِيَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ (97)

اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (98)

مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ (99)

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْحَقِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْحَقِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي
الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (100)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَن أَشْيَاءَ إِن تَبَدُّ لَكُمْ تَسْؤُكُمْ وَإِنْ تَسَأَلُوا عَنْهَا
حِينَ يَنْزَلُ الْقُرْآنُ تَبَدُّ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ (101)

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ (102)

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِيَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا كَفَرُوا بِفَتْوَرٍ
عَلَى اللَّهِ الْكُذْبِ وَأَكْفَرُهُمْ لَا يَغْفِلُونَ (103)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ
آبَاءَنَا أَوْلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ (104)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسِكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مِنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ
مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (105)

106.Ô p̄æn p̄æ p̄æ suəntuəm ma ! fu' yíé wu mée n̄ ndí m̄un m̄æ p̄un na, tuəno ngam mə f̄ânə yun, fu' sh̄ú ntubə, pua' (puə) pet gh̄â sappé mə r̄ü yun ké mo' pet pi nduni yuə a ndi' p̄un na (gh̄â féto ngambékét) mə yuə p̄u mbí nyí nyí tu ndun nsié, nguə'wu kwətə wun na. Téno n̄un n̄ə pet tu yap manjəm to'tu, n̄əra pet tu yap siéb nsié mə li Allah mə yuə p̄u mbi kra' tu na, nzié m̄i p̄ü tab nkubshə yū ngambékét mashi' mə nto' ndū, pa yuə a njie mbə nguət m̄un ngobshə na. Pū ntab ntuo ləwə'u ntəunə nga Allah, mb̄u a pua' ndā yirə m̄i : mə ndā tiét p̄ü, fu' n̄əra, p̄ü pua' tu r̄ü gh̄â ghét ndon.

107.A p̄æ yuə p̄æ ndəm ntəm mə li' nguə r̄ə mfə ndun pet tu yap m̄i p̄æ pé n̄ə ndon na, mb̄u pet pi ndūni n̄ā ténə tu li' té p̄ær'ap tu r̄ü shuə a pé n̄ə puə t̄atun na, (mbə p̄æri) shuə p̄ə pua' shetkéri nja' pet pumi, mbi pit ngobshə ndu mk̄r̄u k̄r̄u na. n̄əra p̄ær'ap siéb n̄ə li Allah m̄i : p̄ü siéb m̄i : ntəunə nga shū pua' p̄ékéri t̄atun nja' ntəunə nga pet tu yap, na p̄ü mā n̄sa' yū ndut. A pua' ndā yirə m̄i (a p̄æ yuə p̄ü n̄sa' ndut na), mb̄u fu' n̄əra, p̄ü siéb m̄i : p̄ü pua' tu r̄ü gh̄â yu nkup.

108. Yirə yuə ghobshə t̄atun n̄ə k̄a p̄ə ntuo n̄ə ntəunə ngam tu mgbé'ə na, ké n̄ə yuə p̄ə mbə nduəb n̄ə k̄a p̄ə njinə nsiéb manjəm nsiéb shab'a. Luəb m̄un Allah mbit n̄un nju', Allah ntab njirə'i p̄æn p̄æ p̄æ pua' gh̄â pi ntəm tu yu' nshut na.

109. Liénju yuə Allah ndo' puomshə gh̄â ntum, n̄əra, rié m̄i : p̄ə ka p̄at n̄ə p̄un mək̄uə? P̄ə rié m̄i : mo' nshié yi ndi' n̄ə p̄ü, a pua' ndā yirə m̄i : U pua' Ngā nk̄wət yi li si.

110.(Kumshə) fu' yíé Allah ka rié m̄i : ô Ísā mon Mar'yam ! kumshə ngambòkér'A mfə ndun'u pua mfə ndun n̄ā shu, fu' yíé N'ka p̄æt'tə'u n̄ə yienə nzenkét (Djibril), u nshakét n̄ə p̄æn tu ma' vé (kun pon), pua fu' mbu' m̄un na. Mbit nkumshə fu' yíé P̄ü ka yi n' u n̄ə nda lérəwa, n̄ə yi ngam, n̄ə Tôra pua Injil na, pua fu' yíé u ka p̄ə mbuom yum lo' tu nsié mbuom, yíé mfu' məs̄i n̄ə péémə sha, n̄əra u fuə (yienə) ntəunə, a shi mbə p̄o məs̄i tu péémə sha na. U mbit njüt f̄ami t̄am v̄əm, pua nsunguə (nk̄inə) tu péémə sha na. (Pit nkumshə) yíé k̄a u ka p̄ə nt̄imə (njie) k̄üün̄sié tu péémə sha na, pua fu' yíé N'ka vé pon Isrā'íl mfə ndun'u (m̄i p̄ə ma r̄on'u) fu' yíé u ka tuə n̄ə puə n̄ə ránə m̄i na, n̄əra p̄æn p̄æ p̄æ féto ngambékét mə r̄ü yab'a rié m̄i : yirə yī ndi' mo' nshié yum nja' set mə li' nguə r̄ə.

111.(Pit nkumshə) fu' yíé N'ka tuə n̄ə ntəm n̄ə pombā f̄uf̄ü (ponkuə' Ísā) m̄i : suə n̄un ntəunə ndun Mə, pua ngā ntəm'a na, p̄ə rié m̄i : p̄ü suəntuəm, na pit tuəno m̄i : a pua' ndā yirə m̄i : p̄ü pua' gh̄â gbu Allah.

112.(kumshə) fu' yíé pombā f̄uf̄ü (ponkuə' Ísā) ka rié m̄i : ô Ísā mon Mar'yam ! ké Ngā yi ngér'u ghét ku yuə i ngét t̄ébé payə si' n̄ə p̄ü mə lo' nku tu p̄üt n̄ə? I (Ísā) m̄i : Luəb m̄un Allah mə yuə p̄u mbə gh̄â suəntuəm ma.

113.P̄ə rié m̄i : P̄ü n̄ā ngub k̄a p̄ü njū yum lo' ntəunə, lamntu yū pukə, p̄ü pit n̄ji m̄i u rié ngambékét n̄ə p̄ü, p̄ü pit mbə mə r̄ü gh̄â tuəno ngam tuəno a.

114.Ísā mon Mar'yam rié m̄i : ô Allah Ngā yi ngér'ü ! ghét t̄ébé payə si' n̄ə p̄ü mə lo' nku tu tu, a p̄ə liénju ngürə n̄ə p̄ü, n̄ə pum p̄æn mə r̄ü yū pua nd̄im̄i, mbit mbə r̄iken lo' puə'U. Pit mfu' n̄ə p̄ü, a pua Wu mbə Shetkét Ngā fu' tu r̄ü gh̄â fu'.

115. Allah rié m̄i : a pua' ndā yirə m̄i : M'buə Ngā yi ngét a si' n̄ə p̄un. Na, m̄un'uə i ntuo ghét ku tu manjəm mə r̄ü yun na, mb̄u a pua' ndā yirə m̄i Mə, Mə n̄ā ntuo ghér'i n̄ə nguə,(mbə) nguə' yuə mā njie mbə ghér'a shié m̄un m̄en tu r̄ü ngū yu puómə na.

116.(Kumshə) yíé Allah ndo' rié m̄i : ô Ísā mon Mar'yam ! ké á wu mbə yuə u ka rié n̄ə p̄æn m̄i : shūshū' n̄un wa p̄ü'ü n̄ā sha mə pet yu wúshə shi a mbə Allah n̄ə? I (Ísā) m̄i : Font'u pua' renkéri, a mā mbə'i n̄ə mə m̄i nzié yua a ndi' n̄ə mə n̄ə mbékét na. A p̄ə yuə mə mbi ka pi rié yirə yuə na, n̄əra, mb̄u mə ndā tiét, U yi'i. U yi yua a pua' mə nt̄u'a na, mā n̄ji'a yua a pua' mə nt̄u'U na. A pua' ndā yirə m̄i : U pua' Ngā nk̄wət yi li' si.

117. Ma nzié'a nshié yum n̄ə puə mb̄u a li na yua U sa' men n̄ə mə na, m̄i : wúshə n̄un Allah Ngā yi ngér'a pua Ngā yi ngér'un, nka p̄ə ngā tuəno ngam mfə ndun puə mfu' yíé nka p̄ə mə r̄ü yab'a. n̄əra, a pua' p̄ə fu' yíé U r̄ünə fu' sha (mbi'a tu nk̄wən nsié na), a shi mbə Wu mbə Ngā shi mfə ndun puə. U pua' Ngā tuəno ngam, ndun ngū yum m̄ant̄en.

118.A p̄æ yuə U ngér'ap n̄ə nguə' na, mb̄u a pua' ndā yirə m̄i p̄ə pua' k̄p̄en'U. Na, a p̄æ yuə U féto ghérapüü shab'a, mb̄u n̄əra, a pua' ndā yirə m̄i : Wu, U pua' Nshet ku, Shetkét Ngā yi ngam.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ
ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ صَرَيْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابَتْكُمْ
مُصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْسِبْتُهُمَا مِنَ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنْ أَرَبْتُمْ لَا تَشْتَرِي
بِهِ مَتًّا وَرَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَمِنَ الْآثِمِينَ (106)

فَإِنْ غُرِبَ عَلَىٰ أَنْتَهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَأَخْرَجَ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ
عَلَيْهِمُ الْأَوْلِيَانِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذًا
لَمِنَ الظَّالِمِينَ (107)

ذَلِكَ أَذَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهِهَا أَوْ يَخَافُوا أَنْ تُرَدَّ آيْمَانٌ بَعْدَ آيْمَانِهِمْ
وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاسْمِعُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ (108)

يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمْ قَالَوَا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ
الْغُيُوبِ (109)

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَىٰ ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أَبَدْتُكَ
بِرُوحِ الْقُدْسِ تَكَلَّمَ النَّاسُ فِي الْمَهْدِ وَكَهَلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِأَذْيَانِي فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ
طَيْرًا بِأَذْيَانِي وَتَبْرئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ بِأَذْيَانِي وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ بِأَذْيَانِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي
إِسْرَائِيلَ عَنْكَ إِذْ جُنَّتْهُمْ بِالْبَيْتَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْحَرُ
مُؤَيَّنٌ (110)

وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرُسُلِي قَالَوَا آمَنَّا وَأَشْهَدُ بِأَنَّنا مُسْلِمُونَ
(111)

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ
السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (112)

قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَنَطْمِئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَّقْتَنَا وَنَكُونُ عَلَيْهَا
مِنَ الشَّاهِدِينَ (113)

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا
لِأَوْلِيَانَا وَآجْرِنَا وَأَيَةً مِنْكَ وَارزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ (114)

قَالَ اللَّهُ إِنِّي مَنَّتُهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدَ مَنكُمُ فَإِنِّي أَعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ
أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ (115)

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّي إِهْنِينَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ
عَلِمْتَهُ تَعْلَمَ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ
(116)

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا
دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ
(117)

إِنْ تُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ عَبَادُكَ وَإِنْ تُغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (118)

119. Allah rié mi : **yí pua'** lienju yuə rié **ngambékér'ap ntua'** ghâm ghâ rié ngambékét na. A **pua'** nə puə nə pə **Adjana** shuə pon **pə** nké nja' nəkét **tu** nshinti na, pə pə pə **ruobkéri** ntuum, kakí. Allah pi pém fá' lo' puə puə, pə pit mbém (njærə) lo' puə'I. Yirə yuə **pua'** (kuot) fū' mgbîma.
120. Fon pût pût pua nsié nə pa shua a **pua' ntuum ma** li na pō yi Allah. I **pua' nku ndun** ngū yum mənten **mbə** Shetkét **Ngā** ku.

Itū (06) : Yirə yí pua' «NKA' PA TÁ»

Ririkent'i pua' Nkuri ntū ngom nshuop iten (165), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, **Ngā** runkét **ghuə'nzén**, **Ngā** shetkét **ghuə'nzén**.

1. Ayuə **pua'** yi Allah yuə I puóm pût pût pua nsié, mbit njab njəm njəm pua ránə na, a **pə lo'** puən puə pə **fétə ngambékét** na nguəshə yum **mfa ndun** Ngā yi ngér'ap.
2. A **pua'** wi yuə I ka puóm'un lo' tu nsié mbuom, a **pua'** lo' I lí ngam tu nka' fu', **na nka' fu' pua'** yú fū li shi (yu yi) puə'I. A **pua'** lo' **puən**, pu ngét kpa'tu.
3. I **pua'** yu wúshə tu pût pût pua nsié. I yi lí' si shun pua lí' nguəə shun mbit mbə nji yua pu nkút na.
4. Nshié riken mə ntua'i nə puə lo' tu ririkən Ngā yi ngér'ap mbú a li na mí pə **pua'** pō ghâ yəm n̄wət ntá **yirə yuə**.
5. **ñerə**, mə ndá tiét pə fá mbée nə ngambékét **fu' yie a** tuə nə puə na. **ñerə**, pəsa'kuə yua pə ka pə ngét nkuo'shə men na nā ndo' tuə nə puə.
6. Ké pə lo' pi má njuən'ab **mí a pua'** reni nə shimo' njá **njá** shuə pū ka vuəshə wap nku məsu shab'ə ? Pū ka pi **pit** shu nə puə ndun nsié (nə nshu yuə) Pū má nshu yū men nə pun na. Pū ka pi **pit** nshéshə mbuə ndun puə reni, mbit njap pon **pə** nké a nja' **nə ma** nshin'ap. **ñerə**, Pū vuəshə wap məshi' ndon map. Pū ka pi **pit** mbuóm mo' njá yi nduni manjəm puə.
7. A pə mbə yuə Pū ngét nda lérəwa si' **puə'u** (ku **Muhammad**) tu **ya'fu**, **ñerə** pə **pām'i** nə mbuəm'ab'a, mbú **Mə siéb mí** puən puə pə **fétə ngambékét** na, rié na mí : yirə yí ndi' (nshié yum) mbú a li na mí a **pua'** set tu lí' nguəə.
8. Pə **ka** rié mi : pə pə nguon ghét Mələka si' n'i na ! A pə mbə yuə Pū ngét Mələka si' (pə fá mbée n'i na), mbú **N'siéb ma** mí pə lí ngam (məshi' yi mvuəshə wap), **ñerə** pə yie pit nshinə'i (nə puə).
9. Pū pə njab'i mə Mələka mbú Pū **pummə na njab'i** i pō məmbá, **mbit mbummə** gbié ndun **puə** nə yua pə mgbié na.
10. Mə pit nsiéb mə ndá ngambékét mí : pə ka pi ghét ghâ ntum nə nkuo'shə nku məsu shu. **ñerə**, (nguə') **yua pə ka pə ngét nkuo'shə men na si' puən** puə pə ka ghét nkuo'shə mə rú yab'a.
11. Rié mi : nyí nun tu nkwen nsié, **ñerə** njuən nun yie ká ndinə ghâ fá mbée ka pə na.
12. Rié mi : yua a **pua'** tu pût pût pua nsié na pō yi yuə ? rié mi a **pua'** yi Allah. I yit ghuə'nzén mfə ndun m'I. Mə siéb mí: **I** nā ntua pummə puomshə wun nə lienju kiyāma, kpa'tu ndi' ntum. **Puən** puə pə gbu nten nə n̄wət'ab'a, **ñerə** pə ntab nsuə yap ntuum.
13. Yua a shu mbukə tu shū' pua n̄om'a li na pō yi. I **pua'** Shetkét **Ngā** yi nju', **Shetkét Ngā** yi nji.
14. Rié mi : ké a mo' yua a ndi' Allah na mbə yua mə lo' shūshū' mə ngā mfærə **nə?** Ngā puóm pût pût pua nsié, á wi yuə I nju nə puən shi pə **mbi téé** nju n'I na. Rié mi : a **pua'** ndá yirə mí mə, pə sa' nə mə mí : mbə pō pum mun'ə i gbu (Allah) na, (**mbit nsa' nə mə**) **mí** : ma pu' mbə tu rú ghâ kpa'shə (Allah pua nshié yum).
15. Rié mi : a **pua'** ndá yirə mí : mə, mə nā nduəb nguə' lienju mgbîmə nə yuə mə nsiét nshut **Ngā yi ngér'** a na.
16. Nshié mun'ə pə ntua yəm (nguə') a lo' ndun'i tu yirə **lienju** na, **ñerə mə ndá tiét**, mbú I ghuə'nzén m'i. **Yirə** yuə **pua'** fu' mə lí' nguəə.
17. Na, a pə yuə Allah mbām'u nə rónə na, **ñerə** mbú nshié ngā yi nkòshə ndi' n'i, mbú a li na **Wi**. Na a pə yuə I mbām'u pō na pū na, mbú I pua ngā ghét ku **ndun** ngū yum mənten.
18. I **pua'** Ngā yi mbuntə nku ndun kpen p'I. Mbit mbə **Shetkét Ngā** yi ngam, **Shetkét Ngā** yi nki'rə.
19. Rié mi : a kuə mbə shetkét gha'kéri tətun mə ntuaə ngam mə? Rié mi : Allah **pua' Shetkét** Ngā tūəng ngam mə fānə'a pua pun. Pə pit ntua nə mə nə ntum nə yirə yí **Kur'ani**, məshi' mí nkəm'un men. **pua** mun'ə a méé **puə'i na**. Ké á yirə mí pun, pu **nā** mbummə ntuaəng mí mo' yu wúshə nduni **pua'** n̄urət **pō** Allah **nə?** Rié mi : má ntuaəng'a. Rié mi : a li na mí a **pua'** **Wi** mbə **ndí** yu wúshə imo', a pit na mbə ndá yirə mí: **mə**, **m'buə'** **rirən nké** lo' tu yua pu mkpa'shə na.

- قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمٌ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (119)
- لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (120)

سورة الأنعام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ (1)
- هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَى أَجَلًا وَأَجَلًا مُّسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ مَمْتَرُونَ (2)
- وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ (3)
- وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ (4)
- فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا بِالَّذِينَ يَسْتَهْزِئُونَ (5)
- أَمْ يَرَوْنَ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَبْلِهمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَمْ تُمَكِّنْ لَهُمْ وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ (6)
- وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ (7)
- وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكًا لَقَضَى الْأَمْرَ ثُمَّ لَا يَنْظُرُونَ (8)
- وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَا يَلْبَسُونَ (9)
- وَلَقَدْ اسْتَهْزِئُوا بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (10)
- قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ أَنْظِرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ (11)
- قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ كَسَبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ لِيَجْزِيَكَمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (12)
- وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (13)
- قُلْ أَغْبَرَ اللَّهُ الْخُبْرُ وَبَلَا فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعَمُ وَلَا يُطْعَمُ قُلْ إِنْ أَمَرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (14)
- قُلْ إِنْ أَحَافَ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ (15)
- مَنْ يُصِرْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَجِمَهُ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ (16)
- وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بَصْرًا فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمْسَسْكَ بَصِيرًا فَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (17)
- وَهُوَ الْقَاهِرُ فَرَقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ (18)
- قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلْ اللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرْكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَنتِكُمْ لِتَشْهَدُوا أَنْ مَعَ اللَّهِ إِلَهٌ آخَرٌ قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ وَإِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ (19)

20. Pwən pwa Pü ka fa nda lérəwa nə puə na, pə yī'i (Muhammad) ngəngwə yie pə yi pon pab'a. Pwən pwa pə vwa nə nɔwət'ab'a, nɛrə puə na, pə ntab nsuə yap mo' ntuum.
21. A yu wuə nkub tutun méé yie mən'əi i ghét mbéé mə li Allah, ké yuə i fa mbéé tū rīrīkənt'I nə? A pua' ndā yirə mī : yirə yuə ngam, ghā yu nkub ntab ndo' fu' yap.
22. Liénju yuə Pü ndo' puomshə wab ngū yap mən̄ten, a pə lo' Pü rié nə pwən puə pə ka kra'shə (Allah pua mo' yum ma) mī : pa yu kra'shə shun, shuə pu ka pə ngub tū mbéé na yə?
23. A pə lo', nguə' shap pə ndi' nja' ká pə nzié mī : Pü siéb mə li Ngā yī ngér'ü mī : pü ka pə ndi' yū ghā kra'shə (Allah pua mo' yum).
24. Yuən nkū ká pə ghét nɔwət'ap nə mbéé na, yua pə ka pə mbu'shə tū mbéé na, vwa ntā wap.
25. A pua' mə rü yap nə shuə pə ntuə yī nju'(Kur'āni) puə'u na, Pü pi yap mvét mə ntu shap nə ká pə nju'i a ren na, a pit mbə mə ntut m'ap nə kuəm. Pə yie njuən ngū rīken mən̄ten, pə yéé suə yap mo' ntuum ntuum. Kuka, a pə pə fu' ká pə tuə nɔyua u pua' na, mbə mbéé'u nə nshu'na, pwən puə pə fétə ngambékét na nzié mī : yī ndi' (mo' nshié yum), mbū a li na mī a pua' nkunsānsā pum pwən.
26. Puə na, pə nā njəm (pwən) tū ndumānjé wūshə mbit mbə ngab (kū nɔwət'ap) ntā'é . Pə ntab mvuəshə yap mo' yum nja' nɔwət'ap, na pə ntap nji yap.
27. A pə mbə yuə u njuən yie pə ndo' ténə nə puə tū mū na, nɛrə pə rié mī : ó rī nɔwət'ü ! pə pié pə pit mbatnə nə pü (tu wumə njū) na, mbū (fū' nɛrə) pü tap ku fa yū mbéé tū rīrīken Ngā yī ngér'ü, nɛrə pü shi mbə tū rü ghā suəntuum.
28. Mbéé ! yua pə ka pə nduəmshə nkusu na, nā tuə sāshə nə puə. Pə yie nku njīnə wap yīnə, mbū Mə siéb mī pə ka' mbatnə pətnə tū yua pə pə nguə'nə wap mən na. A pua' ndā yirə mī pə pummə na mbə ghā mbéé.
29. Pə ka rié mī : mo' wumə ndi' nja' wumə shupua yī nju (yī), puə ntab ntua pit pə'upwə (pwən) njiémə.
30. A pə mbə yuə unjuən fu' yie pə ndo' ténə nə puə məsu Ngā yī ngér'ap, I rié nə puə mī : ké yirə yī lo' pə ndi'ngambékét nə ? pə rié mī : ən ! pü siéb mə li Ngā yī ngér'ü mī : a pua' pummə ngambékét. I rié mī : yu'shə nun na nguə' məshi' ká pu ka pə mfétə ngambékét na.
31. Puən puə pə fa mbéé tū tənə pua Allah na, tət gbu ghuəm, a wuon méé yie ká fu' (kiyāma) ndo' tuə nə puə vankéri, pə rié mī : ó gbī nɔwət'ü tū yua pü ka ghét fūrə ntuum ma. Puə na, pə pi nkiém nkua shap (don püü shap) mə nkwan'tap. ən ! yua pə ndo' nkiém ma püü.
32. Wumə njū ndi' (mo' yum) mbū a li na mī : a pua' kām pua ntām. Mə siéb mī njū' ndīnə liénju pua' pókéri tutun nə pwən puə pə nduəb (Allah) na, ké pu ntab nzānə yun na?
33. Pü tət nji mī : a pua' ndā yirə mī yirə yua pə nzié na nā mbummə nsabmə'u. nɛrə, a pua' ndā yirə mī pə ntab mfa yap mbéé pō n'u. Na ghā yu nkub nā ngét nsūūnə tū rīrīken Allah.
34. Mə pit nsiéb mə ndā ngambékét mī : pə ka pi fa mbéé nə ghā ntum nku məsu shu. nɛrə, pə mimshə tū yua pə ka fa mbéé nə puə ntuum mbit nzōn'ab'a. A wuon méé yie ká mfəerə Shū ka tuə nə puə na. Nshié ngā nkubshə ndi' tū mi shukét Allah. Mə pit nsiéb mə ndā ngambékét mī : yum lo' tu pəsa'kuə ghā ntum tuə n'u.
35. A pə yuə fēt nkwan'ap mbi gha' n'u na, nɛrə, a pə yuə u mbi ghét ku yī ntō péé tū nsié ké yī njab kuo' nə wuon nku tū tu tu, nɛrə məshi' mī u tuə nə puə nə rīken na, (u ghét na). Allah pə nkū, mbū I puomshə wap tū yirə, nɛrə, ma pu' mbə tū rü shitkét pwən.
36. A li na mī pwən puə pə nju'nə na, nā mbət puə (mfū). Mbə shi tuə mə küūnsié na, Allah nā ndo' yieémə wap, a pə lo' pə pətnə nə puə mfə məsu shi.
37. Pə rié mī : pə pə mbə wuon ghét a si' n'i nə rīken lo' puə Ngā yī ngér'i na. Rié mī : a pua' ndā yirə mī : Allah pua' Ngā ghét ku nə ká I ngét rīken si' na, na yām'ap ntap nji yap.
38. Mo' nshié yu letə ndi' ndun nsié shi mo' nshié yu tɛrə yuə i ntet nə pət mbabshə mī na mbit mbə, mbū a li na mī pə pua' lab lab shi yie pən. Pü mā ntā yū nshié yum (shi tuətə) tū nda lérəwa. nɛrə, pə nā ndo' puomshə wap pō mfə məsu Ngā yī ngér'ap.
39. Puən puə pə fa mbéé tū rīrīkənt'ü na, pua' pa ndo' ntut pua pa shishi tū njəm njəm. Mən'ə Allah kú na, I nā mvuə n'i, yuə i pit nkū na, I yab' i tū ndumānjé nténə.
40. Rié (nə puə) mī : ké u yuən'un, mə yuə nguə' Allah ntua nə pən na, ké yuə fu' (kiyāma) ntua nə pən'a (mī) : ké pu lo' fū mo' yu nduni shi a mbə Allah mə yuə pu mbə ghā rié ngambékét nə ?
41. Mbéé ! pu nā ntua fū pō ndu wi. nɛrə I pi' yua pu mfū'I məshi' shi na, mə yuə I mbi kú na. (nɛrə) pu lānə yua pu pə mkpa'shə'I mən na.

- الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمُ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (20)
- وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ (21)
- وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَائُكُمْ الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ (22)
- ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ رَبَّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ (23)
- انظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (24)
- وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ عَلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرَوْا كَلِمًا تَأْيِيَةً لَا يُؤْمِنُوا بِهَا حَتَّى إِذَا جَاءَهُمْ بُرْهَانٌ لَدُنَّا أَكْفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (25)
- وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ وَإِنْ يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ (26)
- وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقَفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبُ بآيَاتِ رَبِّنَا وَنُكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (27)
- بَلْ بَدَأَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلِ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ (28)
- وَقَالُوا إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ (29)
- وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقَفُوا عَلَى رَجْمِكُمْ قَالَ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ (30)
- قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّى إِذَا جَاءَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَا حَسْرَتَنَا عَلَى مَا فَرَطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَى ظُهُورِهِمْ أَلَا سَاءَ مَا يَزُرُونَ (31)
- وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَهَوٌّ وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (32)
- قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يَكْذِبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ (33)
- وَلَقَدْ كَذَّبْتَ رَسُولٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَى مَا كَذَّبُوا وَأَوْدُوا حَتَّى آتَاهُمْ نَصْرُنَا وَلَا مَبْدَلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبِيِّ الْمُؤْمِنِينَ (34)
- وَإِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سَلْمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيهِمْ بآيَةٍ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَى فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ (35)
- إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ (36)
- وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَلِإِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْزِلَ آيَةً وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (37)
- وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَلُكُمْ مَا فَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَى رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ (38)
- وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بآيَاتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَأِ اللَّهُ يُضِلَّهُ وَمَنْ يَشَأِ يُجْعَلْهُ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (39)
- فَلَنْ أَرَىٰ نَكْمَكُمْ إِنْ آتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَنتَهُمُ السَّاعَةُ أَعْبَرِ اللَّهُ تَدْعُونَ إِنْ كُنتُمْ صَادِقِينَ (40)
- بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ (41)

42. Mə pit nsiéb mə ndá ngambékét mī pū ka pi shéshə (ghá ntum) nə shimo' lab lab puən nku məsu shu, (pə ku tu), ɲɛrə Pū vuəshə wap nə nguə' pua rônə məshi' mī pə puórə tu.
43. ɲɛrə, pə wuó puórə tu fu' yíé nguə' shū ka tuə nə puə nə? Na ntú shap ka pi yumkérə, shéitáni pit niét nə puə nə yua pə ka pə mbə mfa' na.
44. ɲɛrə, a pua' pə fu' yíé pə lánə yua pə ka kumshə wap mən na, Pū yubshə nə puə nə nshut nshut ngu yum mənən, kuka (a pua' méé) fu' ká pə ka lumntaum nə yua Pū ka fa nə puə na, Pū vé wap vüükéri. ɲɛrə, pə pə shi wuo réé pə pə ghá pi' ntuum (tu ghua' nzen).
45. ɲɛrə, pə tun (vuəshə) ndínə njəm puən puə pə ka yu nkub'a. Ayuə pua' yi Allah ngá ghét ngu yu puómə mənən.
46. Rié mī : ké pu yuən mə yuə Allah mvé yu'nə shun pua yuənnə shun, mbit nji lamntu shun na mī : a yi ya yu wúshə yuə a ndi' Allah na (yétnə) yi ntua nə pun mən nə ? Yuən nküü yíé pū téé njəmshə ríríken (ndun ndun nə puə) na, a pə lo', puə na, pə (ka) njəm pə ɲwər'ab'a.
47. Rié mī : ké u yuən'un mə yuə nguə' Allah ntua nə pun vüükéri, ké mə lí' nguə'rə na mī : ké pə lo' vuəshə (mo' puən) nja' pō puən puə pə pua' ghá yu nkub'ə?
48. Pū ntab nshéshə yū mo' ghá ntum mbū a li na pō mə ghá fa pəsa'kuə lumntuum pua kəmə. ɲɛrə, mun'ə i suəntuum mbit mfu'shə (ngam ma), mbū ləb ntap ndo' pə' i ndun puə shi pə mbit ndo'nsabm.
49. Na puən puə pə fa mbéé tu ríríken'ú na, nguə' nā ntua kwətə wap məshi' ká pə ka pə mbə ntum tu yu' shut na.
50. Rié mī : má nzié'a nə pun mī lū lū Allah pua' puə mə, má mbit nji'a lí' sí. Má mbit nzié'a nə pun mī: m'buə' Mələka, mə ntab mbetə'a (mo' nshié yum) mbū a li na yua pə tuə nə ntum mən nə mə na. Rié mī : ké mfu'mi pō ngá yuənnə nguənguə ? ké pu ntab nūshə yun tu.
51. Kəm pō puən puə pə nduəb nə ká pə ndo' mbuomshə wap mfə məsu Ngá yi ngér'ab'a mən, yuə mo' nshié ntésu ntab ntua pə ndi' nə puə nja' Wi, shi mo' nshié ngá shu' (mbit mbə puə na), mo' nka puə na, pə ləb'I.
52. Ma fit puən puə pə nguəshə Ngá yi ngér'ap nə nku'nju pua mgbə' ɲom, mbí nta' mba' yéé shi na. A ndi' n'u nə nsishə fa' shap tu nshié yum, shi pit mbə nə puə nə nsishə fa' shu tu nshié yum. ɲɛrə, a pə yuə u mfi'r'ab'a, mbū u pua' tu rú ghá yu nkub.
53. Yirə yuə pua' yíé ká Pū ka kpa'nə pāshə yap nə mo' pāshí na, məshi' pə pə nzié mī : ké a shirə shí puən mbə shua, Allah pūngam nə puə mə rú yu nə ? ké Allah ndi' Shetkét Ngá yi nji ghá pi nkəubshə'I nə?
54. Fu' yíé puən puə pə nsuəntaum tu ríríken'ú tuə ɲayə u pua' na, ɲɛrə u rié (nə puə) mī : fəashə mfə ndun pun, Ngá yi ngér'un yít ghua' nzen ndun'i. A pua' ndá yirə mī (yirə yuə ngam), mun'ə i fa' pūü mə rú yun tu shit, a pə lo' i put ntuum manjəm yirə yuə, mbit mfu'shə (ngam ma) mbū a pua' ndá yirə mī:Wi (Allah), pua' Shetkét Ngá fətə gherapüü, Shetkét Ngá ghua' nzen.
55. Yuə ku na mbə yíé Pū mfabshə ríríken, məshi' mī ndumánjé pükét puən tum mə lí' nguə'rə na.
56. Rié mī : a pua' ndá yirə mī : mə, pə ghua'nə'a nə ká mə mbə nguəshə yua pə nguəshə shi a mbə Allah na. Rié mī : ntab mbetə'a kú ntú yun, mə ndá tiét mbū mə vuə. Fu' ɲɛrə, mbū mə mbit mbə'a tu rú ghá yirə.
57. Rié mī : a pua' ndá yirə mī : mə, m'buə' tu ránə mi lo' puə Ngá yi ngér'a. Na pə mfa mbéé ntum. Má ngér'a yua pə nta' yi mbunnə mən na. Ndí ngam ndi' mbū a li na pō puə Allah. I nā mbetə pō ngambékét. I pua' ndá pökét Ngá lí ngam tu rú ghá lí ngam.
58. Rié mī : a pə mbə nə mə nə yua pə nzon yi mbunnə mən na, mbū nsiéb ma mī pə lí ngam mə fānə'a pua pun. Na Allah pua' Shetkét Ngá yi nji ghá yu nkub.
59. Pa pa'to' lí' sí pua' pō puə'I, nshié mun má nji yirə yuə mbū a li na Wi. I yi yua a pua' tu nkəwən nsié, pua yua a pua' tu ripá nké na. Nshié ya'fu mə mgbu'i, mbū a li na mī I yi, shi nshié mbā yu pé mbit mbə tu njəm njəm nsié (lí' sí), shi nshié yu mfə pua yi njumshə mbit mbə mbū a li na mī a pua' tu nda lérəwa mə lí' nguə'rə.
60. A pua' Wi yuə I ntúmə yiénə shun nə shū' (mə lié) na, mbi yi yua pə küt nə ɲom'a, a pə lo' I pit njiémə wun ntum, məshi' mī pə rúnə nka' fu' yuə a pua' yu fū na (yu yi). A pə lo', lí' putnə shun pə pō mfə məsu shi. a pə lo' I fa pəsa'kuə nə pun tu yua pə ka pə mbə mfa' na.
61. I pua' Ngá yi mbuntə nku ndun kpen p'I. I nā nshéshə ghá shí mfə ndun pun, kuka, a pə pə yíé wu méé nə nshié ndi' mun'un na, ghá nshéshə shū túmə yiénə shi, puə na, pə ntap nsü' nə yap nwət.
62. A pə lo' pə yínə wap mfə məsu Allah, Ntəsu yap yi mbékét. Ən! ndí ngam lo' pə ndi' pō ndú puə'I, I pit mbə punnī tatun tu rú ghá sishə (fa').

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُمْ بِالْأَسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ (42)

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (43)

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ (44)

فَقَطِّعْ دَابِرَ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (45)
قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ وَحَمَمَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ أَنْظِرْ كَيْفَ نَصَّرَفَ الْآيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَصْذِفُونَ (46)

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمُونَ (47)

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مَبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ فَمَنْ آمَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (48)

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ (49)
قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبِ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِنِّي تَبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ (50)

وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخْفُونَ أَنْ يُجْشِرُوا إِلَىٰ رَيْبِهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيُّ وَلَا شَفِيعٌ لَهُمْ يَتَّقُونَ (51)

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ (52)

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ (53)

وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (54)

وَكَذَلِكَ نَقُصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ أَلْمُحْرِمِينَ (55)

قُلْ إِنِّي نَبِيٌّ أَنزَلَ إِلَيَّ الْمَاءَ الْغَدِيَّةَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا تَتَّبِعُوا هَوَاءَكُمْ قَدْ صَلَّيْتُ إِذَا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ (56)

قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنْ أَحْكَمُ إِلَّا لِلَّهِ يَفْضُلُ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ (57)

قُلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقَضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ (58)

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنَ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ (59)

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ (60)

وَهُوَ الْفَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفْرِطُونَ (61)

ثُمَّ رُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمْ الْحَقَّ لَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ (62)

63. Rié mî: a yuə mbə yuə i ngumə wun tu njəm njəm (tu) nkwen nsié pua ripá nké, pə ndón'I nə puórə tu pua luəb'ə ? (mbə nzié mî): pü siéb mî: a pə yuə I ngumə wü lo' tu yirə yí na, mbü pü siéb mî pü ná ntua pummə pə tu rü ghâ kuəbshə.
64. Rié mî: Allah ná ngumə wi wun lo' ntəum, pua lo' tu nshié mbim, na pə mkpa'shə'I (pua mo' yum).
65. Rié mî: I pua' Ngá ghét ku nə ká I nshéshə nguə' ndun pən lo' nku mə tu yən, ké lo' tu nshi nkut mən na, ké yuə I ntammə wun mə lab lab'a. Nju'shə mo' pāshə (puən) mə rü yun nə nguə' mo' pāshí na. Yuən nküü ká Pü mfabshə ríríken na, (məshi' mî) mo' nka puə na, pə pə nju' (ngam) a nzenə.
66. Puən pu mfa mbéé ntəm, a pi pə ngambékét. Rié mî: ndia' ngá shí mfə ndun pən.
67. A pua' nə nshié pəsa'kuə nə li' pummə (li' ténə), na pə ná ndo' yi.
68. Fu' yié u yuən puən pə pə ntó nyí tu ríríken't'ü nə mbéé na, u yəm ŋwə' u ntá wap, kuka mbü pə nyí tu mo' sanga yuə a ndi' yirə na, ké yuə shéitán ngét u lânə (nshu pua puə) na, ŋerə u ma pit nshu manjəm yi kumshə pua puən pə pə pua'ghá yu nkub'a.
69. A ndi' nə puən pə pə nduəb Allah na nə nshié yum tu nsishə fa' shap. Na a pua' kumshə məshi' mî mo' nka puə, pə luəb (Allah).
70. Tā puən pə pə shüshü' nga wúshə shap mə kam pua ntámə, wumə nju pi pütə wab'a. Kumshə (puən) men (Kur'āni) nku məsu yié pə ka' shi pié' ŋwət mə yu shi', mə məshi' yua i ka kút na, nshié ngá ghámə pə ndi' n' i shi nshié ngá shu' mbit mbə (n' i) nja' Allah. A pə yuə i njié nguəshə (yi nhu' i) pə nə nshié yu ghəshə na, pə yié kuori puə' i. Shirə shuə puən pua' shuə pə kuor'ap mə shi' məshi' yua pə ka kút na. A pua' nə puə nə yu nuə mbetkét, pua nguə' njákét tutən, məshi' ká pə ka pə mféto ngambékét na.
71. Rié mî: ké pü lo' pə ngúshə mo' yua a ndi' Allah, yuə i ntab ngāmi wü shi pit nzon'ü, pə pit mbətənə nə pü tu nshi nkút m'ü manjəm yié Allah yirə wü nə ? Yié mən'wə pa shéitāni ká mgbə'é mansié i pə nə tabə tu, a pə n' i nə sun sun, pə mfü' i mfə tu yirə mî tuə ŋayə pü puə' na. Rié mî: a pua' ndá yirə mî: yirə Allah pua' yirə mbə yirə. Pə fá na ku nə pü pə mî pü fá ŋwə'ü pə nə ngá ghét ngú yu puómə mənən.
72. (Mbit mfa ku mî): Ténə nun tu to' tu, nduəb'I. A pua' Wi yuə pə ndo' puomshə wun mfə məsu shi na.
73. A pua' Wi yuə I puóm püt püt pua nsié, nə ngambékét na. Liénju yuə I ndo' rié mî: Pə na, a shi mbə pə (kiyāma). Shukét'I pua' pékéri. Fon li na pə yi tu liénju yuə pə ndo' fəu tu ntá na. A pua' Wi mbə ngá yi li' si pua li' nguəə. I pua' Shetkét Ngá yi ngam, Ngá yi nki' rə.
74. Kumshə yié Ibrāhīm ka rié nə baba shi Azara mî: ké u nshüshü' kushuəb mə yu wúshə? A pua' ndá yirə mî mə ná njuə'n' u pua puən p' u pə tu və mə li' nguəə.
75. Yuə ku na mbə ŋerə yié Pü ndét sa' fon püt püt pua nsié nə Ibrāhīm, məshi' mî i pə tu rü ghā shéttə na.
76. A pua' pə fu' yié shü' sən n' i, i yuən mómüt na, i rié mî: yí pua' Ngá yi ngér'a. ŋerə a pua' yié a və na, i rié mî: mə ntab ngu'a yua a mvuə na.
77. A pit na mbə pə yié i yuən mət a pi ləm ma, i rié mî: yí pua' Ngá yi ngér'a. A pit na mbə pə yié a və na, i rié mî: a pə yuə Ngá yi ngér'a mbə shi yirə'a na, mbü mə siéb mî, mə ná ntua pummə pə tu rü ghā və na.
78. A pit na mbə pə yié ká i yuən liŋəm a pi ləm ma, i rié mî: yí pua' Ngá yi ngér'a, yí pua' ngúə tutən. A pit na mbə pə yié a və na, i mî: ó pa yu pü! a pua' ndá yirə mî: mə m'buə' rirenké tu yua pə mkpa'shə (Allah men) na.
79. A pua' ndá yirə mî: mə yəm mba' mi m'a mbummə Ngá pu'shə mbuóm püt püt pua nsié na, mbə ngá fá ntá wúshə kəshuəb, mbit na mbə ndi'a' tu rü ghā kpa'shə (Allah pua mo' yum).
80. Pa yu puə ka pi péé' i nə nshu', i rié mî: ké pə lo' péé'a nə nshu' tu nga Allah I pi tét njírə'a nə? Mə ntab mbuó'a yua pə ngét mkpa'shə men'a (nə ká pu ngét nshié yum kwətu'a na), mbü a li na ká Ngá yi ngér'a mbi kú mî nshié yum (kwətu'a na). Ngá yi ngér'a lónə nə yi tu nshié yum, ké pə ntab nkumshəkérən nə ?
81. A ntua letə ná nduəb yua pə kpa'shə na, pə pi ntab nduəb'un mî pə kpa'shə Allah nə yua i mā ngéri nshié montu ngam si' men nə pən nə? ŋerə, a yiya tu rü pet lab mbə pékéri tutən tu ten ntəum mə yuə pə mbi yi nə ?
82. Puən puə pə suəntəum shi ŋamshə suəntu yap nə yu nkub'a, shirə shuə puən na, ten ntəum li na pə nə puə, pə pit mbə ghā yirə.
83. Yirə yuə pua' montu nga shü, Pü tuə na men nə Ibrāhīm I (fa mə montu ngam) nə puən p' i. Pü ná mbi' nə ntu nté nshié mən'wə Pü kú na. A pua' ndá yirə mî: Ngá yi ngér'u pua' Shetkét Ngá yi ngam, Shetkét Ngá yi.

- قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِنْ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَئِنْ أَنْجَانَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ (63)
- قُلْ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمَنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ تُشْرِكُونَ (64)
- قُلْ هُوَ الْفَارِدُ عَلَى أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ سِيعًا وَيُدْبِقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ أَنْظِرْ كَيْفَ نَصْرِيَ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ (65)
- وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمَكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ (66)
- لِكُلِّ نَبِيٍّ مُسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ (67)
- وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (68)
- وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَكِنْ ذَكَرُوا لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ (69)
- وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا لَهْوًا وَعَرَّتْهُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَذَكَّرَ بِهِ أَنْ تُنْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعْدِلْ كُلُّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذُ مِنْهَا أُولَئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ (70)
- قُلْ أَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَى أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَانَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانٌ لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَى انْتَبِهْ قُلْ إِنْ هَدَى اللَّهُ فَهُوَ الْهُدَى وَأْمُرْنَا لِنُسَلِّمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ (71)
- وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُواهُ وَهُوَ اللَّيْلِ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (72)
- وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يَنْفُخُ فِي الصُّورِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْحَبِيرُ (73)
- وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ أَرَزَرْتَنِي أَزْرًا تَتَّخِذُ أَصْنَامًا آهَةً إِنِّي أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (74)
- وَكَذَلِكَ نُبِيَّ إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَيَكُونُ مِنَ الْمُسْتَقِيمِينَ (75)
- فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ (76)
- فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ (77)
- فَلَمَّا رَأَى السَّمْسَ بَازِعَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا رَبِّي هَذَا أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ (78)
- إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ (79)
- وَخَاجَهُ قَوْمُهُ قَالَ اتَّخُودُونَ فِي اللَّهِ وَقَدْ هَدَانِ وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ (80)
- وَكَيفَ أَخَافُ مَا أَسْرَحْتُمْ وَلَا تُخَافُونَ أَنَّنِي أَسْرَحْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالْأَمْنِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (81)
- الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ (82)
- وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ (83)

84. Pū ka pi pit mbūngam n'i nā Isāk, pō Ya'kūb. Nshié ndí tū rū **pet** tu yap. Pū ka pi yīrə wap. **Nūhu**, Pū **ka pi** yīrə'i nkusu, (mbit njīrə) shimo' pon pon p'i: Dāūd, Suléiman, Ayyūb, Yūsūf, Mūsā pō Hārūn. Yūə ku na mbə yīé Pū **njeet** ghā ghét ngambókét na.
85. (Pū ka pi pit njīrə) Zakariyya, Yahyā, Isā **nə** Ilyās, ngū yap mænten ka pə tū rū renkét pæən.
86. (Pū ka pi pit njīrə) Ismāil, Al Yasaa, Yūnūs, Lūt. Nshié ndí mæ **yap**, Pū ka pi lūmshə'i nku ndun pa tū njū (tū **yap** fū').
87. (Nguəngwə) yīé (mo' pāshə pæən) tū rū pa baba shab pua pon pon pap, nə pontā shap, Pū ka pi sho' wap, njīrə wap tū ndumānjé nténə.
88. Yīrə yuə **pua'** yīrə Allah, I nā njīrə mun'əə I nkū na men tū rū kpən pi. Na, a pə mbə yuə pə mkpa'shə (Allah pua mo' yam m'a), mbū ngū yua pə ka **pə** mfa' na pəbə.
89. Shirə shuə pæən pua pæən pua Pū fa nda lérəwa nə puə pua yi ngam nə ntum mā. **ɲerə a** pə yuə **shirə** shī pæən nku tu men na, mbū Pū tét nsuə mə mbuə pæən pua pə ndi' yap ghā ku tu men na.
90. Shirə shuə pua **pua'** pæən pua Allah yīrə na, ɲerə **petə** yīrə shab, **mbə** mbié mfu'. Rié mī: mə ntab mbishə'a kéé **ntuum**, a ndi' nshié yam mbū a li na mī a **pua'** kəmsə nə yu **ngu yu** puómə.
91. Pə **ka pi** mā mfa yap ngūrə Allah **ndā pékét** yi mfa, **fū' yīé** pə **ka** rié mī Allah mā ngéri nshié yam si' nə **mən nyūtu** na. Rié mī: a wuə mbə yuə I **ka** ghét nda lérəwa yuə Mūsā ka tuə men **na si'**, **mbə** rānə mī pua yīrə nə pæənə? Pū **nā** njab'i (**ntuətə'i**) tū ya'fū, **mbə** nsāshə mo' pāshī, mbə nduəm nkwəri. Pə pi pit nji nə pæn nə yua pə pi mā nji yun, pæn pua pa baba **shun**. Rié mī: a pua' Allah (mbə yuə I ghét a si' na), a pə lo' u tū wap tū **sānga** mbéé shab pə pə nkāmə.
92. **Yīrə** yī **pua'** nda lérəwa (**kur'āni**), Pū si' **na n'i** mæ yu mbuotnə, **pua** yu fa ngambékét nə **yua a pua'** nku mæsu shi na. Mbit mbə mī u kəm nā ngu ngu pua pæən pua pə **pua'** tū nkobshi na. Pæən pua pə tée nsuəntuum tū ndīnə liénju na, nā nsuəntuum ntuum, **pua na, pə pua'** tū to' tū shap mbə nshī.
93. A yu wuə nkub tətun méé yīé mun'əə i futə mbéé mə li Allah, ké yuə i rié mī: pə tuə nə mə nə ntum, shi pə mbi tuə n'i nə nshié yam (mə ntum **mə**), nə mun'əə i rié mī: mə nā ntua ghét a si' nə nguəngwə yua Allah ghét a si' nə? A pə mbə yuə **u njūən fū' yīé** ghā yankub ndo' pə tū wuəmə wu na, pə Mələka pə ghā pi mbə **nséntə** mbuəm'ap (**mfa ndun pua**), mbə nzié nə puə mī: tūmə nun ɲwət'un (tū nguə'), ndia'shī pə nā ntua féeshə wun nə nguə' yuə, mashi' kə pə **ka** pə nzié yua a ndi' pékəri mə li Allah, **mbit** mbə nsiéshə ɲwət ntā **rīrīkənt' I na**.
94. **Mə ndā tiét**, pə tuə mæsu shū ndi ndi yīé kə Pū ka puóm'un tū pum nka' é na. **Pū tā ngū** yua Pū **ka** pūngam men nə pæn na manjəm pæn. Pū mā mbit njūən'ū ghā shu' shun pua pæn, shuə pə pə nzié tū mbéé mī pə **pua'** mə rū yun mbə ghā mkpa'shə na. Mə sié mə ndā ngambékét mī (nkut ghə') tūntəkét mə fānə yun, yua pə pə nzié tū mbéé na pit mvuə wun.
95. A **pua'** ndā yīrə mī: Allah **pua'** Ngā sen mə mbum (yu pé) pua **mbā shi**. I nā ntūmə yu wumkét **lo'** ndun yi kü, mbit mbə ngā tūmə yi kü **lo'** ndun yi ngumkét. (**Ngā ghét**) yīrə yuə, nə pæn pua' Allah. ɲerə á **ndetə** nā pə njəm'un nə?
96. (**A pua' Wi**) Ngā sen nku' njū, I **yap** shū' mə gbunə ɲwət, (mbit **njab**) liŋəm pua mut mə yu sishə (fū'). Yīrə yuə **pua'** mgbetə nga **nshet ku, Nshetkét Ngā** yi.
97. A **pua' Wi** yuə I yap pon mut nə pæn, mashi' mī **pu** pə njīrə men tū njəm njəm ndun nsié pua ripā **nké**. **Mə ndā tiét**, Pū **fabshə** rīrīkən nə pæən pua pə **nji** na.
98. A **pua' Wi** yuə I puóm'un lo' tū ndi ɲwət imo', ɲerə njab mo' pāshə yun tū mvét vé (mæmgbié), nə yuə a **pua'** yu ləmə mə nzəm (mæmbā) na. Pū tét **mfabshə** rīrīkən nə pæən pua pə nju' **ngam** a nzen na.
99. A pit na mbə **Wi** yuə I ghét nké si' mə lo' nku **tu tu** na, ɲerə Pū ntūmə mbā nshié tətə men, ɲerə, ntūmə lo' ntuum nə mfu yam'əə a pua' yi **mfaə na**, lo' ntuum Pū tūmə **mbum'i** yuə a pua' shōshī na, pua' nshin dibinu lo' tū njo' shi, nə nkəet'ti shuə a pua' **ghobshə ghobshə shi na**, nə nshin nshin tətə **shuə** a pua' yi Inabi, nə Zéitūn nə Rummān, yuə a pua' **féénə shi** na, nə shuə a **ndi' féénə shi** na. Yūən nun mfə tū mbā **tutu shi fū' yīé** a yəm ma pua **fū' yīé a ku**. A **pua'** ndā yīrə mī: **a pua' tū yīrə yuə nə pæn nə pummə** rīrīkən nə pæən pua pə nsuəntuum mā.
100. Pə yab pa Djinn mə yu mkpa'shə nə Allah, **a pi** puóm wi wap. Pə **pit ntūn mbéé**, (njab) n'I nə pon pi pəmbā pua pon pi pəngbié shi pə nə nshié yi. Nzenkét n'I, I ɲānə njā' yua pə mfa mfu' I men na.
101. (**I pua'**) Ngā pu'shə pūt pūt pua nsié, a ndo' letə nā a pə n'I nə mon, mæmgbié pi pə ndi' n'I, I pi pit mbuóm wi ngū yam mænten nə? I pit na mbə **Shetkét Ngā** yi ngū yam mænten.

- وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَى وَهَارُونَ وَكَذَلِكَ نُجَيِّدُ الْمُحْسِنِينَ (84)
- وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَى وَعِيسَى وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِنَ الصَّالِحِينَ (85)
- وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ (86)
- وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (87)
- ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (88)
- أُولَئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَ وَالنَّبُوءَةَ فَإِنْ كَفَرُوا بِهَا هُوَلَاءِ فَقَدْ وُكِّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيَسُوًّا بِهَا بِكَافِرِينَ (89)
- أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَيَهْدَاهُمْ أَقْدَرَهُ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلَّا دِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ (90)
- وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى بَشَرٍ مِنْ شَيْءٍ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ لِيَجْعَلَ لَهُ قَرَابِيسَ يُثْبِتُونَهَا وَيُحْتَفُونَ كَثِيرًا وَعَلِيمُتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ (91)
- وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقٌ لِّلَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ (92)
- وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيُّدِيهِمْ أَخْرَجُوا أَنفُسَهُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ (93)
- وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءَ لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنتُمْ تَزْعُمُونَ (94)
- إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ذَلِكُمْ اللَّهُ فَالِقُ الإصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ (95)
- وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (96)
- وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ (97)
- وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُحْرَجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِمَّنِ التَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَلِكُمْ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (98)
- وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَفُوا لَهُ بَيْنَ وَبَيْنَ بَعْضِ عِلْمٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ (99)
- بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَلَيْسَ بِكُونِ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةً وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (100)
- بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَلَيْسَ بِكُونِ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةً وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (101)

102. Yirə yuə nə pən pua' Allah **Ngā yi ngér'**un, mo' yu wúshə mbékét ndi' nja' **Wi**, **Ngā** puóm ngú yam mænten. ɲerə wúshə nən pò (ndú) **Wi**, I pua' tɛ ngú yam mænten mbə **Ngā yi nshí**.
103. Yuənnə (**yu puomə**) **ntab** nkwatə'i **Wi**, na **Wi**, I nā nkwatə yuənnə. I **pua'** gbuní tɛtɛn, mbə **Shetkét Ngā yi nki'rə**.
104. Mə ndá ngambékét ránə mi **tét ntuə** nə pən lo' puə **Ngā yi ngér'**un. Mun'wə i yuənnə na, mbú (**sééshi**) **pua' pò** məshi' ɲwər'i, mun'wə i fumi na, mbú (**nguo' shi**) kú na mbó mfəndún'i, ndia'**mo'** ngā shí mfə ndun pən.
105. **Yuə** kú na mbə yíé Pú **nkubshəkét** ríríken məshi' pə pə nzié mī u yíé'rə na yíé'rə, mbít mbə məshi' **mí: Pú** ránə **mi men** nə puən puə pə tée nji na.
106. Pətə yua pə fa ntəm men n'u lo' puə **Ngā yi ngér'**u na, mo' yu wúshə mbékét ndi', mbú a li na **Wi**, njəm ɲwər'u ntá ghá kpa'shə Allah (pua mo' yam).
107. A pə mbə yuə Allah nkú na, mbú pə má mkpa'shə'i **Wi**. Pú má njab'ú mo' wu mə ngā shí mfə ndun puə. Shi u mbít mbə nə puə mbə li' yuə'nə.
108. Pə ma pə mgbun puən puə pə ngúshə (mo' yam) shi a mbə Allah na, mbú pə ná ntuə gbun Allah tɛ kɛpən shi pi pə nə yi. **Yuə** kú na **mbə yíé** Pú ka niét nə nshíé lab nə fá' shab'a. A pə lo' li' puəntə shap pə pò mfə məsu **Ngā yi ngér'**ap, ɲerə pə fá pəsa'kuə nə **puə** nə yua pə ka pə mfa' na.
109. Pə siébé nə li Allah, **nsuə kú** tɛ nsíébé shap mī: a pə yuə ríríken ntuə nə puə na, mbú pə ná **ntuə** pummə suəntuəm ntuəm. Rié mī: A li namí ríríken **pua' pò** puə Allah. A lo' yi kúə nə pən **mí pə ntab ntuə** nsuə yap **mo'** ntuəm, yuə a (ríríken)ntuə nə?
110. Pú ná ntuə yəmshə ntu shap pua mbə **mi m'ab** (tə **yírə**) yíé ká pə má nsuə yap ntuəm tɛ pum nka'é na, pit tá wab tɛ **sa'ndut fumi shab** pə nkuummə.
111. A pə mbə yuə Pú ngét pa Mələka si' nə **puə**, mbít ngét kúnsié shukét nə **puə**, **mbít mbónə ngú** yam mænten nə puə məsu shab'a, mbú pə ndi' yap mī pə suəntuəm, mbú a li na ka Allah mbi kú na. Na yám'ab na shit shirə.
112. **Yuə** kú na **mbə yíé** Pú ka yap ngā kɛpən nə nshíé ngā ntəm'a, pa shéitáni puən nyútu, pua yi pa Djin, mo' pāshə yap ná ntuə nə nyétə (mbúükét) nə mo' pāshí, **pua** nap shukét mbéé tɛ mbutə. Na **Ngā yi ngér'**u pə nkú mbú pə má mfa' yap, ɲerə tá wap pua yua pə **mbu'shə** na.
113. A pua' məshi' mī ntu puən puə pə ntap nsuə yap ntuəm tɛ ndíne líenju na, təə nguon mfə ntuəm, mbít mbə məshi' pə **péém'i**. Mbít mbə məshi' pə pə nkút yua pə **pua'**ghá pi nkút na (ndon).
114. Ké **mə lo' ta'** mo' yua a ndi' Allah na mə ngā li ngam'ə? **A pua'** **Wi yuə**, **I ghét** ndá lérəwa si' nə pən mbə yu fəbshə ngam'a. Na, puən puə Pú fá ndá lérəwa nə puə na **yi** mī yírə yuə **pua'** yu si' lo' puə **Ngā yi ngér'**u mə ngambékét. ɲerə, ma pummə mbə tɛ rú ghá kpa'tu.
115. Li shukét **Ngā yi ngér'**u rúnə tɛ rié a pə tɛ (pəsa'kuə) nə sappé (tə ndí ngam). Mo' ngā nkubshə ndi' tɛ mi shukét'I, I pua' **Shetkét Ngā yi nju'**, **Shetkét Ngā yi nji**.
116. A pə yuə u nju' nshut yam (puən puə) pə **pua'** tɛ ndun nsíé na, pə vuə n'u, u tá ndumánjé Allah. Pə ntab mbetə yap (**mo' yuəm**) mbú a li na wubmə. Pə ndi' yap (tə mo' yam), nja' mī pə ná ngét mbéé.
117. A **pua'** ndá yírə mī **Ngā yi ngér'**u, pua' **Ngā yi nji** mun'wə i mvuə ntá ndumánjé'I na tɛtɛn, mbít mbə **Ngā yi nji** ghá yírə tɛtɛn.
118. ɲerə, kwət nən yam lo' tɛ yua pə kumshə li Allah **ntuəm ma** mə yuə pu mbə ghá suəntuəm tɛ ríríken'I na.
119. Kúə nə pən mī pə ma pə nkwat yam lo' tɛ yua pə kumshə (fú) li Allah **ntuəm ma**, I (Allah) pi tét mfəbshə nə pən nə yua i ken nə pən na, mbú a li na yuə **shet ngám yír'un ntuəm mə?** Yám puən ná mvuə məshi' pətə kú ntu yap shi pə nə yi. A **pua'** ndá yírə mī, **Ngā yi ngér'**u pua' renkét **Ngā yi nji** ghá sa'ndut ken.
120. **Tá** nən fubə **mə** li' nguəə pua yi li' si shi. A **pua'** ndá yírə mī puən puə pə nkút yap pə púu na, **pə** ná ntuə fééshə wap **pə** nə yua pə lo' mbə **nkút na**.
121. Pə ma pit mbə nkwat (yam) lo' tɛ yua pə **mā nkumshí** li Allah ntuəm (tə mfu' yi ntuə nə). Yírə yuə **pua'** ndá púu, mbít mbə **tum** tɛ yu' nshut Allah pua ndí nga shi. A **pua'** ndá yírə mī pa shéitáni ná mfa pə wubmə mbúükét nə ghá pi ngu' wap məshi' pə pə mbéé wun nə nshu' men. A pə yuə pu nju' **nshür'ab'a**, , mbú pu pua' pummə ghá kpa'shə kəshuəb.
122. Ké mun'wə i pua' kú yam, Pú yíémə'i, njab n'i nə nzenkét, i nyí men mə fáne puən na, (**ké**) mfa' yíé mun'wə i pua' tɛ njəm njəm, **shi pə** ngā yi ntəm **ntuəm mə?** Yírə yuə **pua'**yíé ká pə ka tét niét nə ghá fétə ngambékét nə yua pə ka **pə** mfa' na

- ذَلِكُمْ اللَّهُ رُكُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ (102)
- لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ (103)
- قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِخَفِيظٍ (104)
- وَكَذَلِكَ نَصْرَفُ الْآيَاتِ وَلِيَقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (105)
- اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ (106)
- وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا وَمَا أَنتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ (107)
- وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَلِكَ زَيْنًا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَلَيْهِمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (108)
- وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَنْ جَاءَهُمْ آيَةٌ لِيُؤْمِنُوا بِهَا قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ (109)
- وَتَقَلَّبَ أَقْبِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوْلَ مَرَّةٍ وَتَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ (110)
- وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَىٰ وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ يَجْهَلُونَ (111)
- وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرَفَ الْقَوْلِ غَرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرُهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ (112)
- وَلِتَصْغَىٰ إِلَيْهِ أَفئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ (113)
- أَفَعَيِّرَ اللَّهُ آتِنَا حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ (114)
- وَمَثَلُ كَلِمَتٍ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (115)
- وَإِنْ تُطِغْ أَكْثَرُ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ (116)
- إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ (117)
- فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ (118)
- وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُررْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ كَثِيرًا لِيُضِلُّونَ بِأَهْوَانِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ (119)
- وَدَرُوزَا طَاهِرَ الْإِيمِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْإِيمِ سَيَجْزُونَ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (120)
- وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لِيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ (121)
- أَوْمَنْ كَانَ مَيِّتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا كَذَلِكَ زَيْنٌ لِّلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (122)

123. Yirə yuə kə na mbə yie kə Pū ka yab **ndun** nshie ngu nə kpara' ghā ghét pūū məshi' mī pə pə ngét mbutə **ntuəm ma**. Na pə ntab ngér' ap mbutə, mbū a li na mī pə nā ngét pō nə ŋwət' ap, **na pə mā nji yap**.
124. A mbə pə yie kə pə tuə nə puə nə nshie riken (Allah) na, pə rié mī: pū ntab ndo' suə yū ntuum tu yua pə tuə men na, kuka mbū pə tuə nə pū nə mfu' yua **pə ka tuə men** naghā ntum **Allah** na. Allah yi nayuə I téé njab ntum' I na **tutun**. Yuə lo' puə Allah pua ngué' nzi' kət nā ntua kwətə puən pə ghét pūū na məshi' yua pə lo' mbə ngétkét mbutə **ntuum ma**.
125. ŋerə, mun' uə Allah wub mī I nā yirə' i na, I nā njab lamntu' i məshi' **Islāmi**. Na, mun' uə i wub mī I nā vuə n' i na, I nā njab lamntu' i fətkéri, **lo' kəri**, a pə pō yie i nkuo' nku **tu tu**. A kə na mbə ŋerə yie Allah njap min ndun puən pə pə ntab nsuə yap **ntuum ma**.
126. Yirə yī pua' ndamānjé **Ngā yi ngér'** u mbə tēni, mə ndā ngambékét, Pū **fabshakét** nə rīriken nə puən pə pə nkumshə **na**.
127. A li nā nə puə nə njū' fuəshə **pua' Ngā yi ngér'** ap, I pua' **Ngā** yi mfēr' ap məshi' yua pə pə mfa' na.
128. Na liénju yuə Pū ndo' puomshə wap ngū yap mənten na, (Allah nā ndo' mī:) Ō puomshə pə Djinnu, pə yām yi mvəə nə puən nyūtu, ghā pi mbetə wap tu rī puən nyūtu rié mī: ō! Ngā yi ngér' u! Mo' pāshə yū nā nta' ghāmə ndun mo' pāshī, pū méé tu nka' fu' shū yuə **U** ka kə' nə pū na. I rié mī: mū pua' li' shu shun, pə pō ruobkéri ntuum mbū a li nayuə Allah kū na. A **pua'** ndā yirə mī, **Ngā yi ngér'** u pua' **Shetkét** Ngā yi ngam, **Shetkét** Ngā yi.
129. Yirə yuə **pua'** kə Pū ngét mo' pāshə ghā yu nkub ngu' mo' pāshī, məshi' yua pə ka pə nkūt na.
130. Ō puomshə pə Djinnu pua puən nyūtu! Ké **ghā ntum** mā ntua' i nə puən lo' **mə** rī yun, mbə nsā nə puən nə rīriken' a, mbit mbə nkəm' un nə nga tānə **liénju** shun' i nə? Pə rié mī: pū tunə mfə tu ŋwət' u, wumə nju pi pətə wap. Na pə tunə tu ŋwət' ap mī, pə ka pə pō ghā fētə ngambékét.
131. Yirə yuə **pua' mə nga kə Ngā yi ngér' u ndi'** ngā vuəshə ngu ngu məshi' yu nkub' ap, pə ntuum pi pə ghā mfūrə.
132. A pua' nə **nshiénshī** mə rī yap nə ntu nté lo' tu yua pə fa' na. Ngā yi ngér' u ndi' **Ngā** mfūrə tu yua pə mfa' na.
133. Ngā yi ngér' u pua' njétə, mbə **Ngā** ghuə' nzen. A pə yuə I nkū na, I vuəshə wun, njab shūtu manjam pūn nə yua I kū na, nguənguə yie I ka puóm' un lo' tu pon mo' puən nduni na.
134. A **pua'** ndā yirə mī yua pə nka' wun men na, nā ntua. **Pu** pit na mbə ndi' yun ghā pi nkəənə Allah.
135. Riə mī: ō pa yupū! Fa' nun fa' tu li' té shun, A **pua'** ndā yirə mī mbu' a ngā yi mfa' (tu ya li' té). Na pə nā ndo' yi mun' uə ndīnə njū **pua'** yi na. A **pua'** ndā yirə mī: yirə yuə ngam, ghā yu nkub ntab nkuer' ap fu'.
136. Pə yap mbet yum nə Allah tu rī yua I puóm ma, lo' tu nsum pua pa tā, ŋerə, nzié mī: yī pua' yi Allah tu mbéé shap, na yī pə yi kushuəb shū. Na yua a pua' yi kushuəb shab' a, ntab nguoni méé puə Allah, yua a pua' yi Allah na nguon méé puə kushuəb shap. Yua pə ndi na, pūū.
137. Yirə yuə kə na mbə yie kə kushuəb shap ka niét nə nkwtə ghā kpa' shə (Allah) nə yī ŋo' pon **pa' b' a, məshi'** mī pə vuəshə wap mbit ŋamshə **nə puə** nāmānjé wūshə shap. Na, Allah pə nkū mbū pə mā ngér' ap **yirə yuə**. ŋerə, tā wap pua yua pə mbu' shə tu mbéé na.
138. Pə **ka pi** rié mī: shirə shī patā pua nsum pua ken, **mun** ntab ntua yu' i (nshie yum **ntuum**) mbū a li na mun' uə pū kū na, tu wubmə shap, nə patā shuə pə ken nkwtə' ab' a, pua patā shuə pə ntab nkumshə' I li Allah **ntuum ma**, tu tun mbéé mə li **Shi**. I nā ntua yēr' ap məshi' yua pə ka **pə** mbu' shə mbéé men na.
139. Pə ka pi pit nzié mī: yua a pua' tu vəm shirə shī patā na, li na pō nə pəmbā shū, mbə ken nə gbié pū. Na a pə yuə a mbə kū yum' a, pə pə ntuum mbə **mkpa' shə' i**. I (Allah) nā ntua yēr' ap tu fa mfu' nga shap, a **pua'** ndā yirə mī: I pua' **Shetkét** Ngā yi ngam, **Shetkét** Ngā yi.
140. Puən puə pə ŋo' pon pap tu kəyū' shi pi pə nə yī, mbit nken yua Allah fu' men nə puə tu pu' shə mbéé mə li Allah na, tət mgbu ghuə, mə ndā ngambékét pə **tét** vuə, pə ka pi mā mbə yap ghā yirə.
141. A pua' **Wi** yuə I ka puóm nsu nsu **tutu**, yuə a pua' **ŋānə shi** pua yuə a ndi' **ŋānə shi** na, **nə** shin **shin tən** pua pa pé, yuə a pua' fa' nə shi tu **nzəmshī** na. Nə Zéitūn, **nə** Rummān **shuə** a pua' féénə shi na, pua shuə a ndi' féénə shi na. Yu nun (yum) lo' tu mbā shi **fu' yie** a **yəm ma**, mfa nun mféé kēr' i tu liénju yi mfiérə shi. **Pu ma** shābə, a **pua'** ndā yirə mī I (Allah) ntab ngu' i ghā shābə.
142. I pit mbuom **mə rī** pa tā nə **ghā** kiém yum pua shuə pə **pua'** lāshə lāshə shi na. Yu nun yum lo' tu yua **Allah** fu' men nə puən **na**, pə ma pə mbetékét **mbin** nkut shéitāni. A **pua'** ndā yirə i pua' nə puən mbə ngā kupen mə li' nguəə.

- وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ آكَابِرَ مُجْرِمِيهَا لِيْمَكُرُوا فِيهَا وَمَا يَتَّبِعُهُمْ إِلَّا بَآئِفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ (123)
- وَإِذَا جَاءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ (124)
- فَمَنْ يَرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يَرِدْ أَنْ يَضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَمَّا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ (125)
- وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ (126)
- لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (127)
- وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جَمِيعًا يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْبَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُمْ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَّغْنَا آلِدِيَّ الَّذِي أَجَلْتُمْ لَنَا قَالُوا نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ (128)
- وَكَذَلِكَ نُؤَيِّ بِبَعْضِ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (129)
- يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُذَكِّرُونَكُمْ بِلِقَاءِ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا شَهِدْنَا عَلَىٰ أَنْفُسِنَا وَغَرَّبْنَاهُمْ حَيَاتِهِ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ (130)
- ذَلِكَ أَنْ لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ (131)
- وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ بِمَا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ (132)
- وَرَبُّكَ الْعَظِيمُ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا أَنْشَأَكُم مِّنْ ذُرِّيَّةٍ قَوْمٍ آخَرِينَ (133)
- إِنْ مَا تُوعَدُونَ لَاتٍ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ (134)
- قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَاتِبِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ (135)
- وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِرَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ (136)
- وَكَذَلِكَ زَيَّنَ لِكُفْرِهِ مِنَ الْمُشْرِكِينَ قَتْلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَاؤُهُمْ لِيُرْذَوْهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوا فذَرَهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ (137)
- وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَامٌ وَحَرْثٌ حِجْرٌ لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِرَعْمِهِمْ وَأَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهُمْ وَأَنْعَامٌ لَا يَذْكُرُونَ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (138)
- وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰ أَزْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُنْ مِثْمَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصَفَّهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ (139)
- قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ (140)
- وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ وَغَيْرِ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْثُلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُّوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (141)
- وَمِنَ الْأَنْعَامِ حَمُولَةٌ وَفَرَسَاتٌ كُلُّوا مِنْ رِزْقِكُمْ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُواتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ (142)

143. (I puóm) fam yu nta' nta' shi, tu rü njut ipâ, tu rü mvi ipâ. Rié mî: a pet shi pambâ mbə shuə I ken na, ké pet shi pəmgbié? ké pet shi pəmgbié shuə a pua' puomshî tu ndá vé nə? fa nən pəsa'kuə nə ma nə yi mə yuə pə mbə ghâ rié ngambékét na.
144. Tu rü ngélöba (I puom) ipâ, tu rü na' (I pit nkü mbuóm) ipâ. Rié mî: a pet shi pambâ mbə yuə I ken na, ké a pet shi pəmgbié? ké pet shi pəmgbié shuə a pua' puomshî tu ndá vé nə? ké pu ka pə nsie fu' yie Allah ka pə ntab'un nə yirə yî na. ngerə, a yu wuə nkub tutun méé yie mun'uə i pu'shə mbéé mə li Allah məshi'i vüə nə puən shi pi pə nə yi nə? A pua' ndá yirə mî Allah ntab njirə'I puən puə pə pua'ghâ yu nkub'a.
145. Rié mî: m'a nkwa'ta tu ntum'uə pə fa nə mə na nə yu ken mfə ndu ngā yu yum tu yua i nju na, mbū a li na yuə a mbə kü yum'a, ké nshi mbikét na, ké njap kəpu' na, a pua' ndá yirə mî yirə yuə pua' min, ké tum tu yu'nshut na, ké yuə pə (tun) fū mo' li ntuum shi a mbə yi Allah na. Na, mun'uə shet ngam yir'i, i kwə'tə rōnə, shi pi pə ngā yu nkub, shi pit mbə ngā sa'ndut na, mbū a pua' ndá yirə mî Ngā yi ngér'u pua' Shetkét Ngā fētə ghérapiū, Shetkét Ngā ghua'nzén.
146. Pū ka pi ken nshié mənnyam ndi nto' nə pa Yahūd. Mbə shi tuə mə na' pua mvi na, Pū ken fuom pəer'ap nə puə, mbū a li na yua nkwa'tə ap kiém ma, ké ntuo, ké yuə a nqamshə pua nkūu na. Yirə yuə, Pū yeet na wap men pō məshi' yu nkub'ap. Na, a pua' ndá yirə mî Pū pua' pummə ghâ rié ngambékét.
147. A pə yuə pə mfa mbéé n'u na, u rié mî: Ngā yi ngér'un pua' Ngā ghua'nzén ndónə. Nguə' shi mə mbutni njəm njəm ndun puən puə pə pua'ghâ ghét pūū na.
148. Shuə pə ka kpa'shə (Allah na), nā ntuo pə nzié mî: a pə mbə yuə Allah mbi ka pi kū na, mbū pū mā mkpa'shə yū Wi, shi pa baba shū (mbit mkpa'shə'Ī), shi pū mbit nkeən nshié yum. Yuə kə na mbə yie ká puən puə pə ka pə nku məsu shab'a ka fa mbéé (nə ghā ntum), a wuo méé yie pə ka yu'shə nguə' shū na. Rié mî: ké a lo' pə puə pən nə shié yi, ngerə pə tuə men nə pū? Pə ntab mbetəkér'un (mo' yum) nja' wubma . Pə ndi' yun (tu nshié yum) mbū a li na mî pu nā ngét mbéé.
149. Rié (kə Muhammad) mî: montu nga yuə a pua' yétni na li na yi Allah. ngerə, I pə nkū, mbū I pummə njirə wun mbuomshə yun mən'ten.
150. Rié mî: yā nūn nə ghā tuənə nga shun'uə pə ntuumə mî a pua' ndá yirə mî Allah ken yirə yî na. Na a pə yuə pə ntuumə na, u ma na tuənə pua puə, ma pit mbə mbetə kü ntu puən puə pə fa mbéé tu ririkent'Ū na, (shi pit mbetə) puən puə pə ntab nsuə yap ntuum tu ndinə liénju, mbit mbə njap fū nə Ngā yi ngér'ab'a.
151. Rié mî: yā nūn, n'jankə yua Ngā yi ngér'un ken nə pūn na. A pua' mî: pə ma kpa'shə nshié yum pua Wi, mbit mbə mî pə pə ngét ngambökét nə pət pa mvé méé. Pə ma pit mbə nq' pon p'un məshi' pu'rə, Pū nā mfu' Pū nə pūn pua puə. Pə ma pit mbə ngobshə tu fəakét fəakét ngam, yuə a pua' mə li' nguə'rə na pua yuə a pua' mə li' si na. Pə ma pit mbə nq' nqəw'ə Allah ken na, mbū a li na nə ngambékét. Yirə yuə nə pūn, I tub ma wun tub men məshi' mî pə pə nzānə.
152. Pə ma pə ngobshə pin nkap monshi, mbū a li na (yi ngobshə) yuə a pua' pōkéri tutun na, kəkə i wuo méé tu kə shi (yi li). Pit nun nzānə yu mfu'ə pua yu kuə'rə tu sappé. Pū ntab njir'Ū nshié nq'wət (nə nshié yum) mbū a li na pō mə mfu' lōnə shi. Pə mbə pə nzié nshié shukét, pə sappé ntuum, pə nə yuə a njié mbə pō ndun nguə't mun na. Mbə shi tuə mə pən nga Allah na, rūnə nūn. Yirə yuə nə pūn, I tub ma wun tub men məshi' mî pə pə nkumshə.
153. A pua' ndá yirə mî: yirə yî pua' ndumānjé'a yuə a pua' tēni na, ngerə, pətə nūn yirə yuə, pə ma pə mbetəkét shimo' pon mánjé, a fabshə wun pə tā ndumānjé'I. Yirə yuə nə pūn, I tub ma wun tub men məshi' mî pə puó (Allah).
154. A pua' lo' Pū fa nda lérəwa nə Mūsā, a pə runkéri nə yua a pū tutun na, mbə ránə mî tu ngū yum mən'ten, mbit mbə yirə pua ghua'nzén, məshi' mî pə suəntuum tu tānə pua Ngā yi ngér'ap.
155. Yirə yî nda lérəwa (Kur'āni) Pū ghét na a si' pōmə mbutnə, ngerə pətə nūn wi, mbit mbuó (Allah) məshi' mî pə lo' nguə'nzén mun.
156. Məshi' mî pū ma lo' nzié mî: pə ka kə ngét nda lérəwa si' pō ndū nə pet lab (pa Yahūd pua pa Nasārā) nku məsu shū; na pū ka pə pō ghā mfūrə tu yi njié'rə wap.
157. Ké nə yuə pə nzié mî: a pə pə, pə ghét nda lérəwa si' nə pū na mbū pū ka pi pə ndá yirə puən nja' wap. ngerə mə ndá ngambékét ránə mî tét ntuo nə pūn lo' puə Ngā yi ngér'un, pua yirə nə ghua'nzén. ngerə, a wuə mbə shetkét ngā yu nkub tutun méé yie mun'uə i fa mbéé tu ririkent Allah mbit mfet nkwa'n'i ntuum mə? Pū nā ntuo féeshə puən puə pə téé njəm nq'wət ntā ririkent'Ū na nə pūükét nguə', məshi' kə pə ka pə njəm nq'wət na.

- تَمَائِيَةَ أَزْوَاجٍ مِنَ الصَّانِّاتِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْرِ اثْنَيْنِ قُلِ الذَّكَّرَيْنِ حَرَمٌ أَمْ الْأُنثَيْنِ أَمْ
اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيْنِ نَبِيُّنِ يَعْلَمُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (143)
- وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلِ الذَّكَّرَيْنِ حَرَمٌ أَمْ الْأُنثَيْنِ أَمْ اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ
أَرْحَامُ الْأُنثَيْنِ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّكُمْ اللَّهُ بِهَذَا فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنْ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الطَّالِمِينَ (144)
- قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوْحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مِثْمًا أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا
أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلًا لِّغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ
رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (145)
- وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْعِزَّةِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا
مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوْ الْحَوَائِيَّ أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِغَيْرِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ (146)
- فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ (147)
- سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ
كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذُاقُوا بَأْسَنَا قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِنْ
تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تُخْرِصُونَ (148)
- قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ (149)
- قُلْ هَلَمْ شُهَدَاءُكُمْ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَمَ هَذَا فَإِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدُ مَعَهُمْ وَلَا
تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَيْبِهِمْ يَعْدِلُونَ (150)
- قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا
أَوْلَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ تَحْنُ نَرُزِقُكُمْ وَوَالِدَهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَلَا
تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكَمْ وَصَّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (151)
- وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْكَيْلِ وَالْمِيزَانِ
بِالْقِسْطِ لَا تُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَبِعَهْدِ اللَّهِ
أَوْفُوا ذَلِكَمْ وَصَّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (152)
- وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ
وَصَّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (153)
- ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً
لَعَلَّهُمْ يَلْقَاءَ بِلْقَاءَ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ (154)
- وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مَبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (155)
- أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابَ عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ
(156)
- أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
وَهُدًى وَرَحْمَةً فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ
عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ (157)

158. Ké pə lo'pí mbiéb **mo'** nshié yəm nja' ká pə Mələka ntua nə puə, ké yuə **Ngá yi ngér'**u ntua, ké yuə mo' pashə ríríken **Ngá yi ngér'**u ntua nə? Liénju yuə mo' pashə **ríríken Ngá yi ngér'**u ndo' tuə na, suə ntə nshié ŋwə'ə i pi mā nsuə'i ntuum nkusə, shi pit nkút nshié ngambókét tə péém ntə'i na, ntab ndo' ghāmi (wi). Rié mī: piéb mən, a **pua'** ndá yirə mī: Pü **pua'** ghā pi mbiébə.
159. A **pua'** ndá yirə mī: puən puə pə fabshəkét mánjé wúshə shap nshi njé lab lab'ə, u ndi'u mə rü yap tu nshié yəm, a li na mī nga shap **pua' pə puə Allah, a pə lo', I fa** pəsa'kuə nə puə nə yua pə ka **pə mfa'** na.
160. Nshié mən'ə i tuə nə ngambókét na, mbú a **pua'** n'i nə ghom mfa'i, na mən'ə i tuə nə nga mbúükét na, mbú pə tab njæri wi nja' nə féénə yirə, na puə na, pə yíé yu' i wap nə nkub.
161. Rié mī: a **pua'** ndá yirə mī **mə, Ngá yi ngér'** a yirə'a tə ndumánjé nténə, mánjé wúshə nténə, ndumánjé Ibráhím, yi fā ntá wúshə kushuəb. (Ibráhím) ka **pə rü** ghā kpa'shə kushuəb.
162. Rié mī: a **pua'** ndá yirə mī to'tu'a, **pua tun yua** (siénə Allah), **nə wumə sha, pua wə sha pua'** pə məshi' Allah **Ngá** kuu ngú yu puómə mánten.
163. Mo' nshié mkpa'shə ndi' mo' n'I, **pə fa na ku nə mə pə** məshi' yirə yuə, **m'buə'** pum (mən) tə rü ghā gbə Allah.
164. Rié mī: **ké mə lo' ta'** mo' yua a ndi' Allah na, mə **Ngá yi ngér'** a, I pi pə **Ngá** ghét ngú yəm mánten nə? Nshié ŋwət ntab ntua fa'é (nshié yəm) mbú a li na mī a ná ku gbə pə mə tu'i. Nshié ngá kiém ndon ntab ndo' kiémi mo' ndon ndúni, a pə lo' li' putnə shun pə pə mfə məsu **Ngá yi ngér'**un. ŋerə, I fa pəsa'kuə nə puən nə yua pə ka **pə mfa'** nə **ntuum ma**.
165. A **pua'** wi yuə I ka yab'un mə nshu mə tu tə nkwan nsié na. mbit mbi'nə mo' pashə yun nku ndun mó' pashí tu ntu nté, **mashi'** mī I kpa' na wən tu yua I fa nə puən na. A **pua'** ndá yirə mī: **Ngá yi ngér'**u **pua' Ngá** punnə nguə', **mbit** mbə ndá yirə mī: I pummə na mbə **Shetkét Ngá** fétə gherapiü, **Shetkét Ngá ghuə'nzen**.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ زُلْكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ (158)

إِنَّ الَّذِينَ فَرَقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شَيْعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ (159)

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يَجْزِي إِلَّا مِثْلُهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (160)

قُلْ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قَبِيمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (161)

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (162)

لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ (163)

قُلْ أَغْيَرَ اللَّهُ آبِيعِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ (164)

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ خِلَافَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَسْأَلُوكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ (165)

Isamba (07): Yirə yi pua' «NKA' AL A'RÂF»
Ríríkent'i pua' pət nkut nə itü (206), a ka si' Maka'.

سورة الأعراف

بسم الله الرحمن الرحيم

- Mə nā ndu'** nə li Allah, **Ngá** **runkét ghuə'nzén, Ngá** **shetkét ghuə'nzén.**
- Alif. Lām. Mīm. Saad.
  - (Yirə yi) nda lérəwa (**Kur'áni**), pə ghét na a si' n'u ŋerə mī mo' **nshié** mferə ma **pə** mə ntə'u lo' ntuum, məshi' mī u kom (puən) mən, a pit mbə yu kumshə nə ghā suontuum.
  - Pətə nən yua pə ghət a si' nə puən lo' puə **Ngá yi ngér'**un na, pu ma **pə** mbetə nshié tésu shuə a ndi' mo' wi na (Allah). Yuə pu nkumshə na **pua'** məkéri.
  - A **pua'** reni nə ngu ngu shuə Pü ka vuəshə na, nguə' **Shü** ka pi tuə nə puə nə shü' ké nə **njirə** ŋom **ma**, pə pə ghā gbunə ŋwət.
  - Mfū shap ka pə ndi' **mo' yum fə' yie** nguə' shü ka tuə nə puə na, **nja'** ká pə **nzié** mī: a **pua'** ndá yirə mī pü ka pi pə ghā yu nkub.
  - ŋerə, **Pü** ná ntua pu' pishə puən puə pə ka shéshə **wap** nə puə na, pit pu' pishə ghā ntum.
  - ŋerə, **Pü** ná ntua pummə sâ nə puə nə yi, **Pü** ka pə ndi' yü ghā pi nkwanə.
  - Kilu (fə' fa') ná ndo' pə pékéri tə yirə liénju, ŋerə na, mən'ə yu fə' shi (ngambókéri) ndo' rét na, mbú shirə shuə **pua'** ghā (kuot) fə'.
  - Na, puən puə yu fə' shap ndo' ləut na, mbú shirə shuə **pua'** puən puə pə gbə ghuəm nə ŋwət'ab'a, məshi' ká pə ka pə mbə nju nkub tə ríríkent'ü na.
  - Pü siéb mə ndá **tiét** mī Pü ka pi nū wən ndun nsié mbit njab nə puən ntuum nə yu wumə. Yuə pu nkubshə na **pua' pə** məyet.
  - Pü pit nsiéb mə ndá **tiét** mī: **Pü** ka pi **puóm'un, a pua' lo', Pü** fa mfa' yəm, a **pua' lo' Pü** rié nə pə Mələka mī: puórə nən **tu** nə Ádam, ŋerə pə ka pi puórə tu (ngú yap mánten) nja' Ibliss (yuə) i ka pə ndi' tə rü ghā na.
  - I (Allah) **rié** mī: a ghuə'nə kuə wu **nə puórə tu fə' yie M'fa** ku n'u nə? i (Ibliss) mī: **m'buə'** pəkéri tətun nsher'i, U puóm **ma** wa pə lo' tə mü, **mbuom'i** pə lo' tə nsié mbuom.
  - I (Allah) **rié** mī: si' lo' ntuum (**Adjana**), a mā mbə'i n'u mī u **siéshə** ŋwət ntuum. ŋerə, tūmə, a **pua'** ndá yirə mī u **pua'** tə rü **puən** kuə' **kuə'** (**yūwə puən**).
  - I (Ibliss) **rié** mī: shīnə nə mə a wuon méé tə liénju yuə pə ndo' yiemə (**puən** na).
  - I (Allah) **rié** mī: a **pua'** ndá yirə mī: **u** **pua'** tə rü puən nshīnə.

المص (1)

كِتَابٌ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ لِئُنذِرَ بِهِ وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ (2)

اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ (3)

وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ (4)

فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بِأَسْنًا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ (5)

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ (6)

فَلَنَقُصَّنَّ عَنْهُمْ بَعْلَهُمْ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ (7)

وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (8)

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ (9)

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ (10)

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ (11)

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ (12)

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ (13)

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يَبْعَثُونَ (14)

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ (15)

16. I (Ibliss) **rié** mí : əshi' kâ U vuə nə mə na, mə nâ ntua **pu'** shu nə puə tu ndumânjé'U nténə.
17. A pə lo', **mbu'** tuə nə puə nku məsu shap pua manjəm puə, pua lo' tu mgbâ puə yap yi lum pua yi kuəbə, U ntab ntua kwətə'u mo' **nkwar'**ap pə pə ghâ kuəbshə.
18. I (Allah) **rié** mí : tum ntuum mbə nə yuərə, mbə yu firə (tu ghuə'nzén). **Mə nsiéb mí** : **nshié** mun'əə i petə'u mə rü yab'a, mbü **N'siéb ma** mí : **Mə** nâ ntua **pu'** rûnə (mü) jahannama nə pun puómshí.
19. Ô Âdam ! shu, wu pu'u mgbié'u tu **Adjana**. ngerə **pet** tu yun, yu nun **yum** lo' tu nshié n̄ayəə **pu** kû na, **na pu** ma ghobshə tu yi nshin tutu, ngerə mbü **pu** nâ ntua **shi pō** tu rü ghâ yu nkub.
20. ngerə, məshi' **mí** i ghét, yua a **ka** pə ləumshí nə puə (ntammə yap) sâshə nə puə na, shéitâni ka pi (**kpa'nə pet tu yap**), suə wubmə mə ntu **yap** nzié mí : **Ngâ yi nger'un** mâ nguə'nî **yun** nə (**mbâ**) yirə yi nshin tutu pō ndəm ndəm, mbü a li na pō mí **pu** ma pə pa Mələka ké yuə **pu** mbə tu rü ghâ pi **nzuobə na**.
21. I (Ibliss) ka pi pit siéb nə **pet** tu yap (nzié mí) : **apua'** ndâ yirə mí **mbummə na mbə nə pun** pō tu rü ghâ ntəbə.
22. ngerə i ka pi ghobshə nə **pet** tu yap (nshí' nə puə) nə mbubə. **A** ka pə pə **fu' yie pu** yu'shə (mbâ) tutu na, **ntammə yap** sâshə nə **puə**, pə shi njié mbə mfétə ndun puə nə ya'fu **tutu Adjana**. Ngâ yi nger'ap **fū wap** (nzié mí) : ké **Mə pi mâ** nguə'nə'a **wunnə** yirə yuə (mbâ) tutu, mbit nzié nə **pun** mí : **a pua' ndâ yirə mí** shéitâni pua' nə pun mbə ngâ kupen mə li' nguərə ?
23. **Pet** tu yap ka pi rié mí : **Ngâ yi nger'**ü, pü yu n̄wər'ü nə nkub, a pə yuə U mbə shi fétə gherapüü shü mbit nguə'nzén m'ü na, mbü pü **siéb ma mí pü** nâ ntua **pummə** pə tu rü ghâ gbə ghuəm.
24. I (Allah) **rié** mí : si' nun (**Adam, Hawa nə shéitâni**), mo' pâshə yun pua' ghâ kupen mo' pâshí. A pit na mbə nə pun ndun nsié nə li' pummə (li'shu) pua mə yu ghâmə a wuon méé tu (mækét) fū'.
25. I (Allah) **rié** mí : pu nâ ntua pə ngum ntuum pit kə kpu ntuum pə pit ntümə wun pō lo' tuum.
26. Ô pon Âdam ! **Pü ka** tét ngét shuə' si' ndun pun mbə **yi** mfétə **ntammə** yun pua pa nguən. Shuə' puó (Allah) na, yirə yuə **pua'** pökéri tutun. Yirə yuə **pua'** lo' tu ririken Allah məshi' mí pu pə nkumshə.
27. Ô pon Âdam ! shéitâni ma kpa'nə wun (mvuə nə pun) yie i ka tūmə **pet** ghâ pi mvé wun tu **Adjana**, nsuətə shuə' **ndun puə** məshi' mí i let nə puə nə **ntammə yab'a**. A **pua'** ndâ yirə mí : wi (shéitâni) nâ njuən'un, wi pua ntu pit'i tu li' n̄ə pu ntab njuən'un mo' wab'a. A **pua'** ndâ yirə mí : Pü yab ma pa shéitâni pə pə yu ghu' pō nə puən puə pə ntab nsuə yap mo' **ntuum ma**.
28. A mbə pə fu' yie pə fa' fækét (ngam ma) pə **rié** mí : pü kwətə **na** pa baba shü pō ntuum, Allah sa' **na Wi** yirə yuə nə pü. Rié mí : a **pua'** ndâ yirə mí : Allah ntab nsa'é nga mfækét, ké a fa pə nzié mə li Allah nə yua pə **mâ** nji yun nə?
29. Rié mí : **Ngâ yi nger'**a sa' na pō sappé, **pummə nun** nə mba' mi mun tu ngü li' pet yéé, mbə nun ndón'I, mbit mbə ghâ pi nzen nə **ndumânjé** wūshə pō n'I (yi'shə), nguənguə yie **I** ka yieshə (**mbuom'un**) na, pu nâ ntua pətnə (pō mfə məsu Shi).
30. (Allah) ka pi yirə mo' mgbâ **puən** mə rü yun, mo' **mgbə'e na**, vuə yit ndun puə. A **pua'** ndâ yirə mí pə **ka pi** shūshü' pa shéitâni mə yu ghu' shi a mbə Allah, mbə nsishə mí : a **pua'** ndâ yirə mí puə **na**, pə **pua'** ghâ yirə.
31. Ô pon Âdam ! **pié'** nun pa nguənt'un tu ngü li' pet yéé, nju nun mbit nuə, na pu ma shābə. A **pua'** ndâ yirə mí : **Wi** (Allah), ntab nguə'i mo' ghâ shābə.
32. Rié mí : a wuə mbə yuə i nken pa nguən Allah yuə I **ghét** a tum nə pəkpen pi pua pa rəmshə rəmshə lo' tu fu' nə? rié mí : yirə yuə **pua'** yi puən puə pə **suəntuum** (ndun Allah) tu wumə nju **na**, a lo' **nguum ndi** (pō ndü nə puə) nə liénju nténə. Yirə yuə ku na mbə **yie Pü** mfabshə ririken nə puən puə pə **yi** na.
33. Rié mí : a li na mí : **Ngâ yi nger'**a ken fækét fækét ngam, yuə a **sâshə** mə li' nguərə na, pua yuə a ləumshə na, pua ndon, nə sa'ndut shi pə nə ngambékét, **pua** kâ pu mkpa'shə pō Allah nə nshié yua pə mə nsi' men (nə pun) nə **nshié** montu ngam ma, **pua** kâ pu mbə nzié **yua pu mâ nji yun** mə (li) Allah **na**.
34. A **pua'** nə nshié puomshə puən nə nka' fu', ngerə **fu' yie** nka' fu'shap **méé** na, pə yie **yétnə** yap **yi** shinə **men** mə ndí awa shi pit **njétnə** yi mbînə **men** (nku məsu fu').
35. Ô pon Âdam ! a **pə** yuə ghâ ntum mə rü yun ntua nə pun mbə nsâ nə pun nə ririken' **A** na, **ngerə** mun'əə i ntua ləub (Allah) pit fu'shə (fa') na, **mbü** ləub **ntab ndo' pə'i** ndun puə shi pə ndo' mbit nsabmə.
36. Puən puə **pə** fa mbéé tu ririken' **Ü** mbit nsiébsə n̄wət **na**, shirə shuə **pua'** ghâ (nyí) mü, lo' **pə** ntuum pō ruobkéri.

- قَالَ فِيمَا أُغْوِيَنِي لِأَفْعَدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ (16)
- ثُمَّ لَآتِيَنَّهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ (17)
- قَالَ أَخْرَجْ مِنْهَا مَذْمُومًا مَذْحُورًا لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لِأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ (18)
- وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ كَفَلًا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ (19)
- فَوَسَّوَسَ لَهَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهَا مَا وُورِيَ عَنْهَا مِنْ سَوْآتِهَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَتَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ (20)
- وَقَامَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لِمَنِ التَّاصِحِينَ (21)
- فَدَلَّاهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا مَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَمَا الشَّجَرَةِ وَأَقُلْتُ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ (22)
- قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ (23)
- قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ (24)
- قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ (25)
- يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ لِبَاسًا يُؤَارِي سَوْآتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ التَّقْوَى ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ يَتَذَكَّرُونَ (26)
- يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكَ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكَ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْآتَهُمَا إِنَّهُ يَرََاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ (27)
- وَإِذَا قَعَلُوا فَاحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آيَاتِنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ اتَّقُوا اللَّهَ مَا لَا تَعْلَمُونَ (28)
- قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ (29)
- فَرِيقًا هَدَى وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ (30)
- يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (31)
- قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نَفَصَّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (32)
- قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (33)
- وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ (34)
- يَا بَنِي آدَمَ إِنَّمَا يَأْتِيَنكُمْ رِزَالٌ مِنْكُمْ يَفْضُلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَمَنْ أَتَقَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٍ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (35)
- وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (36)

37. A wuə mbə yuə i yu nkub tutun mée yie mun'ua i téé mbu'shə mbée mə li Allah, ké **yi** fa mbée nə ririkent' **I** nə? Shirə shuə puən na, mbet yu yab (nguə') nā ntua kwətə wap lo' tu nda **lérəwa**, a wuon mée yie ká ghā ntum' **Ū** ntua lo' tuə nə puə, pə ntūmə yienə shap mbə nzié nə puə mī : pa shua pə ka pə ngúshə shi a mbə Allah na, pə ya ? pə rié mī : pə vuə ntā wū. Pə pə ntunə ngam ndu ŋwət'ap mī : a **pua'** ndā yirə mī puə na, pə ka pə ghā fétə ngambékét.
38. I (Allah) **rié** mī : nyi nun mū tu lab lab puən pə tét nja' nku məsu shun tu rú pə Djinnu pua puən nyutu na. Ngú nka ká nshié puomshə puən lo' pə nyi na, i pə njab ntu ndu mōmab a wuon mée yie ká pə ntua kwətəkét (ŋwət'ap) puómshī ma **ntuum ma**, ndīnə yap rié nə pum'ap mī : (6) Ngā yi ngur'ū ! **shirə shī** puən ka vuə puə **nə pū**, ŋerə tuə nə puə nə nguə' nshubshə **lo' tu mū**. ən ! ŋerə ngā mfū fū mə fānə yab mī : ghabə (tu ghuə'nzén) Allah pua' ndun ghā yu nkub.
39. Shuə pə téé nen (puən) pə ntā ndumānjé Allah mbə nta' a pə pō **tuəkəri**, mbit mbə pō **ghā nsiét** ndīnə liénju na,
40. **Tuə'shə nā ndo'** pə mə fānə **pet lap**. A pə ndun A'rāf nə **mo'** pəmbā, **pə pi yi** nshié **mun** (mə rū **pet lap**) tu **tōn'ap**. Pə **fū** pa tu **Adjana** (nzié mī) : fəshə ndun pən, pə pi mā nyi yab ntuum, na **mbə ngu' ká pə** nyi **ntuum ma**.
41. A mbə pə yie pə yəm yuənnə shap (mfa) **mgbā** ŋayə ghā nyi mū pua' na, pə mī : **Ngā yi ngér'ū**, ma yab'ū pua puən pə pə **pua'**ghā yu nkub'a.
42. Pa tu A'rāf (pit **mfū**) mo' pəmbā shuə pə yi wab **tu** tōn'ab'a, nzié mī : (**yu**) puomshə shun (nkap) mā ngami mo' pi' shié (nguə') ndun pən pua yua pə ka pə nsiéshə ŋwət mən'a.
43. Ké a shirə shī **puən** mbə **shuə** pə ka siéb mī Allah ntab ntua kwətə'i mo' wap nə ghuə'nzén **nə?** (a pə lo' pə rié nə pa tu A'rāf mī :) nyi nun **Adjana**, nshié ləb ndi' nə pən shi pə mbit **mbə nsabmə**.
44. Pa ma tu mū pit **mfū** pa tu **Adjana** (nzié mī) : pī nun mə yu nké ndun pū, ké yam lo' tu yua Allah fu' **men** nə pən'a, pə rié mī : a **pua'** ndā yirə mī Allah ken **shirə shuə pet (yum)** nə ghā fétə ngambékét.
45. Shuə, pə ka shūshū' mánjé wúshə shab mə ntāmə pua kām'a, wumə nju pit mbətə **wab'a**, ŋerə ndia'shī, **Pū** tā wap (**tu nguə'**), nguənguə yie pə ka lānə tānə (**pua**) liénju shab'i na, pua ká pə ka pə ndi ririkent' **Ū**. I (Allah) rié mī : nshubshə (nguə') pua' nə nshié ndi, na pə ntab nji yun.
46. Pum'ap rié nə ndīnə yap mī : nshié nsherə mə mbə'i nə pən mfa mfə ndun pū, ŋerə yu'shə nun nguə' məshi' pa shua pə ka pə nkūt na.
47. A **pua'** ndā yirə mī puən pə pə fa mbée tu ririkent' **Ū** mbit nsiéshə nwət **ntuum ma**, pə ntap ntua **pa'kəri nshut nshut pūt** nə puə, shi pə mbit **nyī Adjana** kuka mbū **ngélōba** nyi tu péé mféshə. Yirə yuə pua' ká Pū ndo' yeet pūükét puən na.
48. A pua' nə puə nə **ngub** nsāshə ma tu (mū) Jahannama mbit mbə nku ndun puə nə **sumə**. Yirə yuə kə na mbə yie **Pū** ndo' féé ghā yu nkub'a.
49. Na puən pə pə suəntuum mbit mfa' renkét renkét (fa') na, Pū ntab njir'ū nshié ŋwət mbū a li na pō nə lōnə shi. Shirə shuə pua' ghā (nyī) **Adjana**, puə **na**, pə pə pō ghā pi nzuobə ntuum.
50. Pū **nā ndo'** suət yua a pua' mə ntu shap lo' tu nsuu kupen na, pon **pə** nké **pə** nja'nəkét tu **nshin'ap**, pə rié mī : ayuə pua' yi Allah yuə I yirə wū tu yirə yī na, pū ka pə ndi' yū ká pū njirə na, məyūə Allah mbi ka pi mā njirī wū na. Mə siéb mī ghā ntum **Ngā yi ngér'ū** ka pi tét ntua nə ngambékét. Pə fū wap nzié mī : yirə yuə **Adjana** nə pən, pə ghét na pə yu **ndéé** pō məshi' yua pə ka **pə** mfa' na.
51. Pa tu **Adjana** nā ndo' **fū** pa ma tu mū (rié mī) : pū tét nkwtə yua **Ngā yi ngér'Ū** ka ka' wū mən'a, a pə pékəri ké pu lo' pi **kwətə** yua **Ngā yi ngér'**un ka ka' na a pə pékəri ? pə rié mī :
52. Mə siéb mə ndā ngambékét mī : **Pū** ka **tét** ntua nə puə nə nda **lérəwa** (**kur'āni**) yuə **Pū** ka fəbshə'i tu yi na, mə yirə pua ghuə'nzén nə puən pə pə **nsuəntuum ma**.
53. **Ké pə lo' pī mbiéb** mo' nshié yum **nja'** ntōshə (**nka' nga shū pua nka'shə shū**)? Liénju yuə ntōshə'i ndo' tuə na, puən pə pə ka lānə'i nku məsu **nā ndo' rié** mī : ghā ntum **Ngā yi ngér'ū** ka tét ntua nə ngambékét, ké **pə** fa ghā shu' pə nə pū, ŋerə shu' wū ? ké yuə pə njirə wū (tu nju) pū fa' (yua) a ndi' mo' yua pū ka pə mfa' na. Pə **tét** **mgbu** ghuəm nə ŋwət'ap, yua pə ka pə mbu'shə tu mbée na **pit** mvuə ntā wap.
54. A **pua'** ndā yirə mī : **Ngā yi ngér'**un pua' Allah yuə I ka puóm pūt pūt pua nsié **mə** ntū liénju, a **pua'** lo' I ŋānə nku ndun Arshi (nguə') na. I nā nsum **liénju** (**rānə**) nə shū' (njəm), i nshī **nuər'**i punnī, (**I pit** mbuom) linom pua mət nə pon mət a kpa' mbə yu nyū' tu nsa' nga shi. Ké mbuóm pua nsa' ngam mā ndi pō **ndū n'I** nə? Allah **Ngā** ghét ngū yu puómə məntən pua' **Ngā** nkwtə mbuotnə.

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ أُولَٰئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُم مِّنَ الْكِتَابِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُوا أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ (37)

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُم مِّنَ الْجِنِّ وَالإِنسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا حَتَّىٰ إِذَا آدَارُكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لِأَوْلَاهُمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ ضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٍ وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ (38)

وَقَالَتْ أَوْلَاهُمْ لِأَخْرَاهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ (39)

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَٰلِكَ تُجْزَى الْمُجْرِمِينَ (40)

لَهُمْ مِّنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِن فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ وَكَذَٰلِكَ تُجْزَى الظَّالِمِينَ (41)

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (42)

وَنَرَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍ تُجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنَّ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ مِنَّا بِالْحَقِّ وَوَدُّوا أَنْ يَلْعَنَهُمُ الْجَنَّةُ وَأُورِثُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (43)

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ (44)

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنِ اللَّهِ وَيَمِئُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ (45)

وَيَبْتَلِيهِمَا جِبَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ (46)

وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (47)

وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ (48)

أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تُخْرَجُونَ (49)

وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ (50)

الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ حُوقًا وَعَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لِيَوْمِ نَسَأَهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَٰذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ (51)

فَوَلَقَدْ جَنَّاهُمْ بَكْرَابٍ فَصَلَّنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدَىٰ وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (52)

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلَهُ يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِن قَبْلِ قَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ مِنَّا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِن شُعْعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلْ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (53)

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَيْثُ وَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَ النُّجُومُ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهَ لَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ (54)

55. Lón nun **Ngâ yi ngér'** un nà puórə ɲwət pua **puórə ngé** , a **pua'** ndá yirə mí **Wi**, Allah ntab **ngu'** ghâ sa'ndut.
56. Pə ma pit mbə ngét mbubə ndun nsié manjəm fu'shə shi. Pit nun mbə mfú'I mbə nə ləəb (nguə' **Shi**) pua ru' (**ngambòkér'I**). A **pua'** ndá yirə mí ghəu'nzén Allah pua' ngobshə nə ghâ ghét ngambòkét.
57. A pit na mbə **Wi** (Allah) yəə I nshéshə fufəət, a pə yu fa pəsa'kuə lumntuum nku məsu ghəu'nzén'I, a wuon méé yié a kiém mba' nzétkét néztkét na, Pü nuə men nà kù ngu, ɲerə Pü ghét nké si' men, Pü pit ntuməkét men nə ngu mbà mbà tutu. Yirə yəə ku na mbə yié **Pü ndo'** tùmə künsié, **məshi'** mí mo' nka pə **nkumshə**.
58. Ngu (nsié) mbòkét na, pə mbà tutu shi nà ntum nə péémə **Ngâ yi ngér'** i. (Nsié) yəə püü na, (mbà tutu shi) ntab ntami, mbü a li na pò kamkéri. Yirə yəə ku na mbə yié pü njəmshə ríríken nə puən pəə pə nkuəbshə na.
59. Pü sié **mí** : Pü ka pi **tét** shéshə Nūhu nə pa yu' i, ɲerə i **rié** mí : ó pa yu pü ! wúshə nun Allah, a ndi' nə pən nə mo' nshié yu wúshə (mbékét) nja' **Wi**, a **pua'** ndá yirə mí mə, mə nà ndəəb ndun pən nə nguə' liénjə mgbímə.
60. Pa kom tə rü pa yu' i ka pi rié mí : a **pua'** ndá yirə mí pü nà mbummə ɲjəu'n u tə vəə mə li' nguəə.
61. I (Nūhu) ka pi rié mí : ó pa **yu pü** ! vəə ndi' mo' nə mə, na mə, mə ndá ngambékét, **m'buə'** ngá ntum lo' puə **Ngá** ghét ngu yu puómə mənten.
62. Mə nà méé nə pən nə **ntum Ngâ yi ngér'** a, mbit **mbə** mfa ntubə nə pən, mə nà mbit nji lo' puə Allah nə yua pə ntab nji yən na.
63. Ké pə puəm (ngam) mí kumshə tuə nə pən lo' puə **Ngâ yi ngér'** un ndun **ndí mun** mə rü yən, **məshi'** mí i pə **nkəm'** un, **pə puó** (Allah), pə lo' nguə'nzén mun **nə** ?
64. Pə ka pi fa mbéé n' i, ɲerə **Pü wumə'i** pua puən pəə pə ka pə **pua'** wi tə kukuom'a. Puən pəə pə ka fa mbéé nə ríríken' u na, Pü ka pi ghét pə wuon nké. A **pua'** ndá yirə mí pə ka pi pə puən pəə pə **pua'** fumi na.
65. (Pü ka pi pit nshéshə) nə pa Aad nə monterə yap Húd, i **rié** mí : ó pa yu pü ! wúshə nun Allah, a ndi' nə pən nə mo' nshié yu wúshə (mbékét) nja' **Wi**, ké pə ntab ndəəb' un Allah nə ?
66. Pa kom shəə pə ka fétə ngambékét mə rü pa yu' i na ka pi rié mí : a **pua'** ndá yirə mí : pü nà mbummə ɲjəu'n u tə kuyə', a pit na mbə ndá yirə mí : pü nà mbummə ngubmə' u pò tə rü ghâ mbéé.
67. I (Húd) ka pi rié mí, kuyə' ndi' ndun mə. **Na** a **pua'** ndá yirə mí mə, mə ndá ngambékét **m'buə'** ngá ntum lo' puə **Ngá** ghét ngu yu puómə mənten.
68. Mə nà méé nə pən nə ntum **Ngâ yi ngér'** a, mbit na mbə nə pən mbə ngá fa ntubə, mbə yu suəntuum.
69. Ké pə puəm (ngam) mí kumshə tuə nə pən lo' puə **Ngâ yi ngér'** un ndun **ndí mun** mə rü yən, **məshi'** mí i pə nkəm' un **nə?** kumshə nun fu' yié I ka yab' un mə pa nshu mə tu manjəm pa yu Nūhu mbit nku'shə wən nə lónə tə mbuom **ma**. ɲerə kumshə nun **pa ngambòkét** Allah, mo' nka pə **kuot** fu'.
70. Pə ka pi rié mí, ké u tuə nə pü pò mí pü wúshə Allah yi'shə mbit ntá pə shua pə baba shü ka pə ngu'shə nə ? ɲerə, u tuə na nə pü nə yua u nka' wü men **na**, mə yəə u mbə mə rü ghâ rié ngambékét na.
71. I (Húd) ka pi rié mí: nguə' pua shuə tət mgbu ndun pən lo' puə **Ngâ yi ngér'** un. **Ké** a fa pə mbéékér' a nə nshu' tə **pa** mí shuə pən, pua pa baba shun **shiékét** nə? Allah mā nsi' nə nshié montu ngam men. ɲerə piép mun, a **pua'** ndá yirə mí : **m'buə'** pua pən mə rü ghâ pi **mbiéə**.
72. ɲerə, Pü ka pi wumə'i pua puən pəə pə ka pə **pua'** wi na tə ghəu'nzén lo' puə **Pü**. Pü ka pi pit ntuntə ndíno njəm puən pəə pə ka fa mbéé nə ríríken' U na, pə ka **pə** ndi' yap ghâ suəntuum.
73. Pü ka pi pit (nshéshə) nə pa Samúd nə monterə yap Sálih. I rié (nə puə) mí : ó pa **yu pü** ! wúshə nun Allah, mo' nshié yu wúshə (mbékét) ndi' nə pən nja' **Wi**. Ránə mí tət ntua nə pən lo' puə **Ngâ yi ngér'** un (mí) : yirə yí pua' nguon **ngélóba** Allah, mbə ríken nə pən, ɲerə, tá nun wi, i pə nju tə **nkwan** nsié Allah, **pə** ma pám' i nə püü mbü nguə' **njákét** nà ntua vəəshə wən.
74. Kumshə nun fu' ká **I** ka yab' un mə pa nshu mə tu manjəm pa Aad na, **nshunə pən** ndun nsié, **pə** nshüshü'két nshüt nshüt tə puó'shə shi, **mbə** ntúkét mberə mberə mə ndap ndap na. ɲerə kumshə nun **pa ngambòkét** Allah, pə ma pə ngét mbubə ndun nsié, **shi** yié ghâ mbubə.
75. Pa kom, shəə pə ka siéshə ɲwət mə rü pa yu' i na, **ka** pi rié nə puən pəə pə ka **puót nə puə na**, **nə** puən pəə pə **ka** suəntuum mə rü yab' a mí : ké pə lo' pi yí mí : a **pua'** ndá yirə mí : Sálih pua' **ngá** nshéshə lo' puə **Ngâ yi ngér'** i ? pə **rié** mí : a **pua'** ndá yirə mí : **pü**, **pü** pua' ghâ suəntuum tə yua pə shéshə' i men **na**.

- ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ (55)
- وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ (56)
- وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلَ الرِّيَّاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ حَتَّىٰ إِذَا أَقْلَّتْ سَحَابًا نَقَلْنَا مِنْهُ لَبَدًّا لَيَبَلُّدٍ وَهوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَكْفُرُونَ (57)
- وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُشْكُرُونَ (58)
- لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ (59)
- قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (60)
- قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ (61)
- أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنْصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (62)
- أَوْعَيْبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَىٰ رِجْلِ مَنْكُمُ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (63)
- فَكَذَّبُوهُ فَأَخْبَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلِكِ وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ (64)
- وَأِلَىٰ عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ (65)
- قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ (66)
- قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ (67)
- أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ (68)
- أَوْعَيْبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَىٰ رِجْلِ مَنْكُمُ لِيُنذِرَكُمْ وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلْنَا خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَرَادَّاكُمُ فِي الْحَقِّ سَبْطَةً فَادْكُرُوا آيَةَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (69)
- قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَخُذْهُ وَنَدْرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ (70)
- قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءِ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَانظُرُوا إِلَيَّ مَعْكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِينَ (71)
- فَأَخْبَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ (72)
- وَأِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (73)
- وَادْكُرُوا إِذْ جَعَلْنَا خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأْنَاكُمْ فِي الْأَرْضِ فَتَّخِذُونَ مِنْ سُوءِهَا قُصُورًا وَتَنْجُونَ الْجِبَالَ يَبُوتًا فَادْكُرُوا آيَةَ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ (74)
- قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضِعُوا لِمَنْ أَمَنَ مِنْهُمْ اتَّعَلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُرْسَلٌ مِنْ رَبِّهِ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ (75)

76. Puaon pua pə ka siébsə ɲwət na rié mî : a **pua'** ndá yirə mî : pü pua' ghâ pi nsiét yua pə suəntuəm **ntuəm ma**.
77. ɲerə pə sap ngélôba, **nku tu tu** nsa' nga **Ngá yi ngér'**ap, **nzié** mî: ô Sâlih ! tuə nə pü nə yua u téé nka wü men **na**, mə yuə u mbə **tu rü** ghâ ntum (**Allah**) na.
78. ɲerə, **warə** (nsié) ka pi **vé** wap pə shi **nju' nju tu njü shap** mbə ghâ to'shə ntu nku'shə **m'ap mbi** pku.
79. ɲerə, i fét nkəwə'n i ntá wap nzié mî : ô pa yu pü ! mə sié **mî** mə té mée nə pün nə ntum **Ngá yi ngér'**a, mbit (mfa) ntubə nə pün, na pu ntab ngu' yun ghâ fa ntubə.
80. (Pit kumshə) Lüth **fu' yié** i ka rié nə pa **yu puə** (mî) ké pu téé ntuə nə nga mfəəkér'ə nshié ndi mun tu rü ngu' yu puómə mâ mbumi nə pün men **nə?**
81. A **pua'** ndá yirə mî : pü nā mbummə ntuə nə pəmbā nə yü (**lam**), shi a mbə pəmgbié. Mbéé ! pə pua' shābə **puaon**.
82. (Mo' mbat shukét) ka pə ndi' puə pa yu' i **nja' kâ** mî pə ka **rié** (mî) tūmə nūn wap tu ngu yun, a **pua'** ndá yirə mî pə **pua'** puaon pə pə téé nzenkét (**nə ɲwər'ab'a**).
83. ɲerə Pü ka pi wumə'i pua pa **ndéé, nja'** ndü mgbié'i (yuə) i ka pə tu rü ghâ pi nshi' **na**.
84. **Pü** ka pi ghét mbə (ngu) tó **dun puə** ndá yi ntó, ɲerə yuən na nkü yié kâ ndinə püükét puaon ka pə na.
85. Pü ka pi pit nshéshə tu (ngu) Madyana nə monterə yap Shuéb, i rié mî : ô pa yu pü ! wúshə nūn Allah, a ndi' mo' nə pün nə mo' nshié yu wúshə (mbékét) nja' **Wi**. Ránə mi tét ntuə nə pün lo' puə **Ngá yi ngér'**un, ɲerə, rúnə nūn yu fu' yun pua kilu, **pə** ma **pə nsü'shə** puaon nə yu yap, **shi** pit mbə ngét mbubə ndun nsié manjəm fu'shə shi, yirə yuə nə pün pü **tutun** nə pün nə kâ pə mbə ghâ suəntuəm **ma**.
86. Pə ma **pit** nshu tu nshié ndumánjé mbə nka'shə **mbit** mbə nen puən pə pə suəntuəm **ntuəm ma**, pə ntá ndumánjé Allah, **mbə** nta' yirə yuə pə pə **tuəkéri**. Kumshə **nun** fu' yié pə ka pə məkəri I (Allah) ghét pə **yam ma, mbit** nun njuən **nkü yié** ndinə ghâ mbubə ka shi mbə na.
87. A pə yuə mo' pāshə puaon mə rü yun mbi suəntuəm tu yua pə shéshə'a men'a, mo' pāshə lab puaon **pi mâ** nsua yap **ntuəm ma**, ɲerə **pə** mimshə a wuon mée yié kâ Allah ntuə lí ngam mə fānə yupuə na. I pua' Shetkét pókét (**Ngá lí** ngam) tu rü ghâ lí ngam.
88. Pa kom shuə pə ka siébsə ɲwət mə rü pa yu' i na, rié mî : ô Shuéb, pü sié mî pü nā ntuə pummə tūmə'u pua puaon pə pə suəntuəm pua wu na tu ngu yü, **ké** yuə pə mbummə mbutnə tu ndumánjé shü nə? Shuéb mî : pa nə yuə pü mbə ghâ pi nguə'nə **nə?**
89. A pə yuə pü mbutnə tu ndumánjé shun'a, mbü pü **pu'shə** mbéé mə li Allah manjəm yié kâ Allah wumə wü lo' **ntuəm ma**, a má mbə'i nə pü mî pü pətnə ntuəm mbü a li na pə yié kâ Allah **Ngá yi ngér'**ü mbü kú na. Ngá yi ngér'ü lónə nku ndun ngu' yun mənən nə yi, pü nā njuə'nə nə ndun Allah. Ngá yi ngér'ü ! **Fapshə** ngam mə fānə yü pua pa yu pü nə ngambékét. U pua' Shetkét pókét **Ngá** fabshə **ngam** tu rü ghâ fabshə ngam.
90. Pa kom shuə pə ka fétə ngambékét tu rü pa yu' i na ka pi **rié** mî : pü sié mî : a pə yuə pə mbətə Shuéb ma, mbü a **pua'** ndá yirə mî pün, fu' ɲerə, pə pummə na mbə ghâ gbə ghuəm.
91. ɲerə, **warə** (nsié) ka pi **vé** wap pə shi **nju' nju tu njü shap** mbə ghâ to'shə ntu nku'shə **m'ap mbi** pku.
92. Puaon pua pə ka fa mbéé nə Shuéb ma, a ka shi mbə pə yié pə má ngum'ap ntuəm. **Puaon** pua pə ka fa mbéé nə Shuaib ma ka pə puə mbə ghâ gbə ghuəm.
93. ɲerə, i yəm ɲwət ntá wap nzié mî : ô pa **yu pü**, mə sié **mî** : mə mée nə pün nə ntum **Ngá yi ngér'**a mbit mfa ntubə nə pün. ɲerə **pə** fa a lətə nā mə nsabmə tutun ndun puən puə pə **pua'**ghâ fétə ngambékét **nə?**
94. Pü mə nshéshə yü tu ngu nə ngá ntum mbü a li na mî **Pü** nā mvé pa tu yirə ngu nə püü pua rónə məshi' mî pə puórə ɲwər'ap tu lónə.
95. A pə lo' **Pü** kubshə li'té püü nə pü, a wuon mée yié pə ntuə yām tu (tu **ndun** pua mbət pām'a), rié mî : rónə **pua** lumtuəm ka tét nkəwətə pa baba shü. ɲerə, **Pü** vuəshə wap vəmkeri, pə **pí** ntab nji yab.
96. A pə mbə yuə pa **tu** ngu ngu nsuəntuəm mbit mbuo (Allah) na, mbü pü pummə njuəshə ndun puə nə nkəwət mbuotnə lo' nku **tu tu** pua mansié, na pə ka fa pə mbéé. ɲerə, **Pü** vé wap, (mvuəshə wap) məshi' yua pə ka pə nkút na.
97. Ké pə fa pa tu ngu ngu ghét ten ntuəm nə kâ nguə' **Shü** ntuə nə puə nə shü' pə pə ghâ líé nə?
98. Ké pə fa pa tu ngu ngu ghét ten ntuəm nə kâ nguə' **Shü** ntuə nə puə nə kusə ɲom pə nkám mə?
99. Ké pə fa pə ghét ten ntuəm tu ntaɲ Allah nə ? ɲerə, mun mə ngéri ten ntuəm tu ntaɲ Allah mbü a li na puən puə pə **pua'** ghâ gbə **ghuəm ma**.

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي آمَتُم بِهِ كَافِرُونَ (76)

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ إِنَّا بِمَا تَعْدُنَا إِن كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ (77)

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ (78)

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولًا مِنْ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ (79)

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقْتُكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ (80)

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ مُسْرِفُونَ (81)

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَبْطِئُونَ (82)

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ (83)

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَأَنْظَرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ (84)

وَأِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (85)

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا وَاذْكُرُوا إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَذَّبْتُمْ وَأَنْظَرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ (86)

وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِنْكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ (87)

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُوذُنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ (88)

قَدْ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ إِذْ جَاءَنَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ (89)

وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِن اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَحَاسِرُونَ (90)

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ (91)

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ (92)

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولًا مِنْ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ كَيْفَ آسَىٰ عَلَى قَوْمِ كَافِرِينَ (93)

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالصَّرَاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ (94)

كُلَّمَا بَدَلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا الصَّرَاءُ وَالصَّرَاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (95)

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (96)

أَفَأَمِنَ أَهْلَ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيِّنَاتًا وَهُمْ نَانِمُونَ (97)

أَوَأَمِنَ أَهْلَ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يُلْعَبُونَ (98)

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ (99)

100. Ké a mā **nzēni mā** mi puən puə pə **yu** nsié **mə gâdo'** manjəm (**yié**) pa ntuum (**ka ya' na**) mî a pə mbə yuə **Pü** nkü na, mbü **Pü** kwətə wap məshi' ndon map, **mbit** njî ntə shap, **ņerə puə na, pə** yie pit nju'nə **yab'ə?**
101. **Ré** shirə shuə ngu ngu **puə' shuə** Pü nsâ n'u nə yum lo' tu pəsa'kuə shabə. Mə siéb mə ndâ ngambékét mî ghâ ntum'ap ka tét ntua nə puə nə pa rānəmi, **ņerə pə yie pə yab yuə pə** nsuəntuum tu yua pə ka fa mbéé ntuum nkusu na. Yirə ku na mbə yie Allah téé njî ntə ghâ fétə ngambékét na.
102. Pü mâ nkwtə yü puə **nkwəri mə rü yap** (nə rünə) pən ngam, a li na mî pü kwətə na **nkwəri mə rü yap** pə pummə **mbô** ghâ tum tu yu'nshut (Allah).
103. A **puə'** lo', Pü shéshə Músâ manjəm puə nə ririkent'Ü i wuon mfô Fir'on puə pa kom shi, **ņerə pə yu pô** nkub **tu yirə yuə.** **ņerə yuən** na nküü kâ ndinə ghâ ghét mbüükét ka pə na.
104. Músâ ka pi rié mî : ô Fir'on, a **puə'** ndâ yirə mî : mə, **m'buə'** ngâ ntum lo' puə **Ngâ** ghét ngü yu puómə məntən.
105. A **puə' yitkéri ndun mə** mî : mə ma rié nshié yum mə li Allah, mbü a li na ngambékét. Mə tét ntua nə puən nə rānə mî lo' puə **Ngâ yi ngér'**un, **ņerə, shéshə (tâ)** pon Isrâil (pə tum) puə mə.
106. I (Fir'on) rié mî : a pə yuə u **mbi** tuə nə nshié rikən'a, **ņerə u tuə** men mə yuə u mbə tu rü ghâ rié ngambékét na.
107. I ma' nkumbâ shi, pə **puə'** shi wuo réé, a pə **ņuə mə li'** nguəərə.
108. Mbit ntümə puə'i, pə **puə'** shi wuo réé, a pə **fü** nə ghâ pi njumə.
109. Pa kom tu rü pa yu Fir'on rié mî : a **puə'** ndâ yirə mî : yirə yî pummə na mbə ngâ ser'uə i yi tütun'a.
110. I (Músâ) nâ nta' **kâ** i tùmə wum tu nsié yun **na,** a **kuə** mbə yua pə **lo' li nə ?**
111. Pə **rié** mî : ghét i piép pô môm'ap, nshéshə ghâ puómshə tu ngu ngu.
112. Pə tuə n'u nə nshié ngâ ser'uə i **puə'** ngâ **yi** na.
113. Ghâ set fir'on ka pi tuə nzié mî : ké a lo' pə nə pü nə pummə **kéé** nə kâ pü mbə ghâ pi nshet **nə?**
114. I (Fir'on) rié mî : **ən ! a puə'** ndâ yirə mî : **pən'a,** mə siéb mî pə **nâ ntua pə** tu rü puən ngobshə.
115. Pə (ghâ set) mî : ô Músâ ! ké yuə **á (mbum) wu** ma' na, ké yuə a mbə pü mbə ghâ pi **(mbum) ma' nə?**
116. I (Músâ) mî : ma' nən, a **puə'** pə pə fa' kâ pə ma' (nkut'ap puə nkumbâ shab'a), pə **fəwərə** mi puən, mfa ləwəb nə puə. Pə ka pi tuə nə ser'uə a **puə'** gbimî na.
117. Pü ka pi fa ntum nə Músâ mî : ma' nkumbâ shu, pə **puə'** shi wuo réé, a **méshə** pə shua pə ka pə ngét njəmshə men **na.**
118. Ngambékét **féénə** (mə li' nguəərə) yua pə ka pə mfa' na **pubə.**
119. Pə ka pi sherap **ņurət,** pə shi njəm **ņwər'ap mbə pə puən nkua' nkua'.**
120. **Ghâ set** ka pi **mgbu** mbə ghâ pət yéé mansié.
121. **Nzié** mî : pü suə ntuum ndun **Ngâ** ghét ngü yu puómə,
122. Ngâ ghét Músâ pə Hârun.
123. Fir'on rié mî : pə tét nsuə ntuum ndun **I** nku məsu yie nka' shi fa ku nə pən'ə? A **puə'** ndâ yirə mî yirə yî, **nsiéb ma mî : a puə'** ntaņ **yuə** pə ghét tu ntə ngu məshi' mî pə tùmə ntuum **nə pə ntuum ma.** **ņerə,** pə **nâ** ndo' yî.
124. Mə nâ ntua pummə təntə mbuəm'un puə **nkut mən** fa'nə shi, a pə lo', mbit **mbummə** nkumshə wun, ngü tu yun **məntən.**
125. Pə (ghâ set) **rié** mî : a **puə'** ndâ yirə mî pü nâ ntua pə ghâ pi mbutnə məsu **Ngâ yi ngér'ü.**
126. U ntab **ngér'u** wü nə nguə' mbü a li na **pô** mî pü suəntuum tu ririkən **Ngâ yi ngér'ü** **fu' yie** a tuə nə pü na. (Ô) **Ngâ yi ngér'ü !** pi mimshə mfô ndun pü, ngét pü kpu mbə pə ghâ gbü (Allah).
127. Pa kom tu rü pa yu Fir'on ka pi rié mî : ké u lo' tâ Músâ puə pa yu'i pə pə ngét mbubə ndun nsié, pit tâ'u puə pa yu wüşə shu ? I (Fir'on) rié mî : (mbéé !) pü nâ ntua **ņo'shə** pon pəp pi pəmbâ, tâ pi pəmgbié shap. A pit na mbə ndâ yirə mî pü puə nku ndun puə, mbə ghâ pi mbuntə.
128. Músâ rié nə pa yu'i mî : ta' nən ghâmə puə Allah mbit nən mimshə, A **puə'** ndâ yirə mî : nsié puə yi Allah, I nâ njū men mə gâdo' nə mən'uə I nkü na tu rü pəkpen pi na. Ndinə (nshumbokét) nâ ndo' pə nə ghâ puó (Allah).
129. Pə (pa yu Músâ) ka pi rié mî : pə pi tét mbə nzon'ü nkusu yie u pi ka' shi tuə puə pü na puə manjəm yie kâ u tuə **nə pü** na. I (músâ) rié mî : A **ghopshə nə Ngâ yi ngér'ün kâ** I **mvəəshə** ngâ kəpən'un mbit ngét pə pə pa nshu mə tu tu nsié. **ņerə, i yuən nkü** kâ pə lo' fa' na.
130. Mə (Allah) siéb mî ! Pü ka pi **vé** pa yu Fir'on **mə lum lum** nə nzun puə sü'shə mbâ tutu məshi' mî **pə** pə nkumshə.

- أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرْتُونَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ أَهْلِهَا أَنْ لَوْ نَشَاءُ أَصْبَأَهُمْ بِدُونِهِمْ وَنَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ (100)
- تِلْكَ الْفَرَى نَقْصُ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَائِهَا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ (101)
- وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ وَإِنْ وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ (102)
- ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَظَلَمُوا بِهَا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ (103)
- وَقَالَ مُوسَى يَا فِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ (104)
- حَقِيقٌ عَلَى أَنْ لَا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ قَدْ جِئْتُكُمْ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَارْتَبِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ (105)
- قَالَ إِنْ كُنْتُ جِئْتُ بِآيَةٍ فَاتِّبِعْ بِنِي إِنْ كُنْتُ مِنَ الصَّادِقِينَ (106)
- فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ (107)
- وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاطِرِينَ (108)
- قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ (109)
- يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ (110)
- قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ (111)
- يَأْتُونَكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ (112)
- وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْعَالَمِينَ (113)
- قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ (114)
- قَالُوا يَا مُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ (115)
- قَالَ أَلْقُوا فَلَمَّا أَلْقَا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ (116)
- وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ (117)
- فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (118)
- فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ (119)
- وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ (120)
- قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ (121)
- رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ (122)
- قَالَ فِرْعَوْنُ أَنْتُمْ بِه قَبِيلٌ أَنْ أَدْنَى لَكُمْ إِنَّ هَذَا لَمَكْرٌ مَكْرُؤُهُ فِي الْمَدِينَةِ لِيُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ (123)
- لَأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافِي ثُمَّ لأَصْلَبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ (124)
- قَالُوا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ (125)
- وَمَا نُنْقِمُ بِهَا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءَتْنا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَقَّنَا مُسْلِمِينَ (126)
- وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَدْرُسُ مُوسَى وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَآلِهَتِكَ قَالَ سَتَقْبَلُونَ أبنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ (127)
- قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ (128)
- قَالُوا أُوذِينَا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ (129)
- وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّيْنِ وَنَقَصْنَا مِنَ السَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذْكُرُونَ (130)

131. A mbə pə **fu' yie** ngambókét kwətə wab'a, pə **rié** mî : yirə yî pua' yî ngen, na a pə yuə a nshi nkwtə püü wab'a, pə fa shuu nə Mûsâ pua puən puə pə **pua'** pua wi na. ən ! a li na mî püütu yap pua' puə Allah. Na yâm'ap **mâ** nji yap.
132. (Pa yu Fir'ôn) **ka** rié mî : nshié yua u tuə nə pü men lo' tu riken mashi' u ghér'ü nə set men na, mbü pü ndi' yü ghâ suəntuum **ndun'u**.
133. ɲerə, Pü shéshə nə puə nə füt nké, **nə** nguəm, nə nkwtə, nə tito' pua nshi, mə ririkən'ə a pua' sentashi na. ɲerə, pə siəbshə **pô** ɲwət (**nkə ngatnə**) **pô** puómshə **ghâ** ghét püü.
134. Nguə' ka pə yie a méé ndun puə na, pə rié mî : ô Mûsâ ! lón **Ngâ yi ngér'** u mfa nə pü tu yua I pən ngam (men) pün'I na. Mə siəb mî a pə yuə u mbummə nkôshə nguə' ndun pü na, mbü pü nâ ntua pummə suəntuum **ndun'u**, pit **pummə** shéshə pon Isrâil **pua** wu.
135. A ka pəyie kâ Pü kôshə nguə' ndun puə a wuon méé tu nka' fu' yuə pə pua' ghâ pi méé **ntuum ma**, u shi mbə wuo réé **wab**, pə nkieshə (mgbetken)
136. Pü ka pi ghér'ap nə nguə', nərə **ngét** pə wuon nké tu **mâ ripâ nké** mə nga kâ pə ka pi fa mbéé tu ririkent' **Ü** mbit mbə ghâ mfürə **ntuum ma**.
137. Pü ka pi **yap** puən puə pə ka puót nə puə na **mə pa nshu mə tu**, tu **pa** li' **lam** ɲom **tu nkwen nsié** pua **pa** li' **nsuər'i**, shuə Pü ka yab mbuotnə **ntuum ma**. Li shukét **mbókét Ngâ yi ngér'** u, run nə pon Isrâil mashi' kâ pə **ka** mimshə na. Pü ka pi nyé'ra yua Fir'ôn ka pə ngét pua puən pi na, pua ngü yua pə ka pə nkutkét na.
138. Pü ka pi pit nsa'a nə pon Isrâil tu mâ ripâ nké, ɲerə, pə wuon méé ndun (shimo') puən puə pə ka **ruob tu** wúshə kushuəb shab'a. Pon (Isrâil) rié mî : ô Mûsâ, yab yu wúshə nə pü nguənguə yie kâ pa yu wúshə pua' nə puə na. Mûsâ mî : a **pua'** ndâ yirə mî pün, pə pua' puən puə pə tée nshit na.
139. A **pua'** ndâ yirə mî : yua shirə shi puən pua' **ntuum ma** pua' yu vuəshə. Yua pə fa' na **pit na mbə pô** ndəm ndəm.
140. I (mûsâ) rié mî : ké **mə lo'** nta' nə pün **nə mo' yu wúshə nduni shi a mbə** Allah, **I** pi shet **nə pün nku ndun** ngü pa tu nju **mənten nə?**
141. (Pit nən kumshə) fu' kâ Pü ka wumə wun (mə mbuə) pa yu Fir'ôn pə pi tée ngér'un nə püükét nguə', mbə ɲə'shə pon pün pi pəmbâ mbə ntâ pi pəmbié **nə yienə** na. A pə tu yirə yuə nə pün nə (nguə') mkpa'nə mgbimə lo' puə **Ngâ yi ngér'** u.
142. Pü ka pi pit nka' ngam pua Mûsâ mə tət ngom shü', **mbit** nzünə'i nə ghom (shü'). ɲerə, nka' fu' **Ngâ yi ngér'** i run kɲangom shü' ; Mûsâ ka pi rié nə môm'ap Hârun (mî) shu mə tu'a tu rü pa yu pü, mfü'shə (ngam), **shi** pit mbetə ndumânjé ghâ mbubə.
143. Fu'kâ Mûsâ ka **tuə** tu nka' fu' **Shü** na, **Ngâ yi ngér'** i shukét n'i, i (Mûsâ) rié mî : **Ngâ yi ngér'** a, lér'**U** nə mə (njuən'**U**). I (Allah) mî : u tab ndo' yuən'u **Wa**, na yuən mfə tu mberə, a pə yuə a mbummə tu li' té'i na, mbü u nâ ntua yuən'a (tu nju). ɲerə, fu' kâ (mə nzenkét) **Ngâ yi ngér'** i ka sâshə tu mberə na, a yab'i nyé'ri. Mûsâ gbə nzi, a pua' pə **fu' yie** (wubmə shi) pütə na, i rié mî : nzenkét n'**U**, mə püt ntuum (mbutnə) mfə məsu **Shu**, mbit na mbə pum (mün tu rü) ghâ suəntuum.
144. I (Allah) rié mî : ô Mûsâ, a **pua'** ndâ yirə mî : **Mə** sho'u (njab'u) ndun puən nə ntum'a pua shukét'a. ɲerə, kuot yua mfa n'u na, mbit mbə tu rü ghâ kuəbshə.
145. Pü ka pi tuətə n'i tu pa táfít (alô) nə shü ntubə lo' tu ngü yəm, pua mfabshə (ngam) tu ngü yəm. ɲerə kuor'i nə ku, mfa ku nə pa yu'u mî pə **pié' fuomkét** (yua a pua') **ntuum ma**. Mə nâ ntua lét nə pün nə (ndinə) njü' ghâ tum tu yu'nshut.
146. Mə nâ ntua yəm puən puə pə tée nsiəbshə ɲwət ndun nsié shi pə nə ngambékét na, pə tã ririkent'**A**. A pə yuə pə njuən nshié riken'a, mbü **tab** suəyap mo' ntuum ntuum. A pə yuə pə njuən ndumânjé yirə na, pə yie shüshü' mə ndumânjé. Na ! a pə yuə pə njuən ndumânjé vuə na, mbü pə nâ shüshü' pə yirə mə ndumânjé. Yirə yuə **pua'** (ɲerə) mənga kâ, a **pua'** ndâ yirə mî : puə na, pə fa mbéé tu ririkent'**Ü**, **mbit mbə tu yirə yuə mbə** ghâ mfürə.
147. Puən puə pə fa mbéé tu ririkent'**Ü** pua nga tãnə (tu) ndinə liénju na, fa' shap pübə. **Ké pə fa pə yeer'** ap **nə mo' nshie yum, nja'** yua pə ka pə pə mfa' nə ?
148. Pa yu Mûsâ ka pi shüshü' manjəm'i nə mon na' lo' tu pa nguənt'ap, i pə nə **mbuumə** ɲwət, a pə n'i nə **ngé**. Ké pə mā njuən'ap mî a **pua'** ndâ yirə mî : i ntab nshukéri nə puə, shi pit njirə wap tu ndumânjé ? **Pə** shüshü'i (mə yu wúshə), **nshi mbə** ghâ yu nkub.
149. **Fu' yie** a ka gbə (mənjikə) mə mbuəm'ab'a, pə pi yuən mî a **pua'** ndâ yirə mî : **pə tét** mvə na, pə mî : pü siəb mî : a pə yuə **Ngâ yi ngér'** ü mbə shi nguə'nzén m'ü, mbit mfétə ghérapüü shü na, mbü pü nâ ntua pu' pə tu rü ghâ gbə ghuəm.

- فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ أَلَا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (131)
- وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتَانَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِنَسْحَرَنَّ بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ (132)
- فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالِدَّمَ آيَاتٍ مُفْصَلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ (133)
- وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ لَئِن كَشِفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ (134)
- فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّجْزَ إِلَى أَجَلٍ هُمْ بِالغُوهِ إِذَا هُمْ يَنْكُتُونَ (135)
- فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمُ فَغَرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ (136)
- وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَعَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَمَتَّ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَى عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ (137)
- وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَى أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا يَا مُوسَى اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ (138)
- إِنَّ هَؤُلَاءِ مَثَرٌ مِمَّا هُمْ فِيهِ وَيَطَّالُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (139)
- قَالَ اغْبَرِ اللَّهُ أَبْيَعِيكُمْ إِلَهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ (140)
- وَإِذْ أُخْبِنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُقْتَلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ (141)
- وَوَاعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتَمَمْنَاهَا بِعَشْرِ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ (142)
- وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ لَيْلَةً وَلَكِنْ انظُرْ إِلَى الْجِبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَانِي فَلَمَّا تَخَلَّى رَبُّهُ لِلْجِبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعَقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ (143)
- قَالَ يَا مُوسَى إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَتِي وَبِكَلَامِي فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ (144)
- وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ (145)
- سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كَلِمَةً مِنْ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الْعِغْيِ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ (146)
- وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أُعْمَامُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (147)
- وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَى مِنْ بَعْدِهِ مِنْ خَلْقِهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌ أَمْ يَرَوْنَ أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ (148)
- وَلَمَّا سَقَطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِن لَمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ (149)

150. A pua' pə fu'kâ Mûsâ pətnə ɲayə pə yu'i pua' na, mbə nə ri'kət shuə pua sabmə na, i rié mî : **yua pə shu mə tu'a** (ngét) manjəm **ma na püü**, ké pə lo' pî mbunnə nə nsa' nga **Ngá yi ngér'** un nə ? **I ma' pa** tâfit, mvé tu môm'ap, mbə nsüü'i ntua n'i **məsu shi**. I (Hârun) rié mî : mon nâ (sha) ! a **pua'** ndâ yirə mî pəən puót nə mə, mbi pit ngobshə kâ pə ɲə'a na, **ɲerə** ma luumə ntə ghâ kəpən nə mə, **shi** pit njab'a pua pəən pə pə **pua'** ghâ yu nkub'a.
151. I (mûsâ) rié mî : **Ngá yi ngér'** a ! fétə ghérapüü sha pü'ü monter'ü mbit nsuə wü tu ghua'nzén'U. A pua' wu mbə **Shetkét Ngá ghua'nzén nku ndun** ghâ ghua'nzén.
152. A **pua'** ndâ yirə mî : pəən pə pə **shüshü'** mon na' mə (yu wúshə na), shuə lo' pua **Ngá yi ngér'** ap nâ ntua kwətə wap pua yuə tu wumə nju. Yuə kâ' mbə yié kâ Pü njeet ghâ pu'shə mbée na.
153. Pəən pə pə fa' püükét püükét fa', a pə lo' pə pət ntuum manjəm yirə yuə mbit nsuə **ntuum ma**, a **pua'** ndâ yirə mî **Ngá yi ngér'** u pua' manjəm yirə yuə mbə pummə **Ngá** fétə ghérapüü, **Shetkét Ngá ghua'nzén**.
154. A pua' pə fu'kâ shuə pukə **ndun** Mûsâ na, i pié'shə **pa** tâfit, **a pə tu ntua'ti nə** yirə pua ghua'nzén nə pəən pua, pə téé nduəb **Ngá yi ngér'** ab'a.
155. Mûsâ ka pi sho' **sâ ngom pəmbâ** (tə rü) pa yu'i, məshi' nka' fu' **Shü**. **ɲerə**, a pua' pə fu' kâ ri'kət **warə** nsié kwətə wap (pə kpu na), Mûsâ mî : **Ngá yi ngér'** a, **U** kə nkú mbü **U** pi vuəshə wap nku məsu pua mə. **U** lo' vuəshə wü məshi' yua kəyü' pəən mə rü yü ghét nə ? **Yirə** yuə ndi' nshié yum mbü a li na mkpa'nə **Shu**, **U** nâ vuə men nə mun'ə **U** nkú na, mbit njirə mun'ə **U** nkú na men. A pua' wu mbə **Ngá yi ngam'ü**, fétə ghérapüü nə pü, mbit nguə'nzén m'ü. A pit na mbə **Wu** mbə **Shetkét Ngá** fétə **ghérapüü nku ndun** ghâ fétə **ghérapüü**.
156. **Tuətə** nə pü nə ngambökét tu yî nju pua ndinə liénju, a **pua'** ndâ yirə mî pü (pət ntuum) mbutnə mfə məsu shu. I (Allah) rié mî : nguə'sha, mə nâ nkwtə men pə mun'ə ntée nkú na, ghua'nzén'a pit na mbə lóni tu ngü yum məntən. **ɲerə** mə nâ ntua tuətə yirə yuə nə pəən pə pə téé mbuó (Allah) mbit mbə mfa zâkâ na, pua pəən pə pə téé nsuəntuum tu ririkent'Ü na.
157. Pəən pə pə téé mbetə ngá **nshəshə**, ngá **ntum**, tum mvom (**shit**), yuə pə **nkwtə'ti**, i pə yu tuətə tu Tóra pua Injil na. I (ngá ntum) nâ mfa ku nə pua nə ghét ngambökét, **mbə** nguə'nə wap nə ghét yu ghua'nə, **mbə** mbé nə pua nə pa rəmsə rəmsə, **mbə** nken'ap nə minkét minkét yum, mbit mbə nsi' **ndun pua nə** rétkét ndon map, pua kumgbokə shuə a ka pə ndun pua na. **ɲerə**, pəən pə pə **ntua** suəntuum **ndun'i na nâ ntua pə nto'shə'i**, **mbə mfer'i**, **pit pə** mbetə nzenkér'ə (**kur'áni**) pə si' men pua wi na. **Shirə** shuə pua' pua mbə ghâ (kuot) fu'.
158. Rié mî : ó pəən nyütu ! a **pua'** ndâ yirə mî **m'buə'** ngá ntum Allah nə pən mbuomshə, **Wi** yuə fon püt pua nsié pua' yi na, mo' nshié yu wúshə mbékét ndi', mbü a li na **Wi**. I nâ njiémə mbit ɲə', **ɲerə**, suə'nun ntuum ndun Allah pə ngá **nshəshə Shi**, ngá **ntum**, tum vom (**shit**), yuə i **nsuə** ntuum ndun Allah pua mi shukét'I na. **Mbit nun** mbetə pə wi məshi' pə yirə.
159. A pit na mbə tu rü pa yu Mûsâ nə puomshə pəən pə pə téé njirə (pəən) nə ngambökét na mbit mbə nté nténə **men na**.
160. Pü ka pi sentə wap mə **pet** nshuop tu nguə't ndu ghom mə lap lap, Pü ka pi fa ntum nə Mûsâ fu' kâ pa yu'i ka pə nta' nuə nké puə'i na : mî **lap** len nə kumbâ shu, **ɲerə**, **pet** nshuop mi nké ndu ghom lum ntuum (mbə mbíshə), nshié pəən yi li' nuə nké map. Pü ka pi pit mfétə ndun pua nə **mba'**, **mbit** nsi' nə pua nə « manna » (payu lu) pua « salwā » (pəsi nkâ), nzié nə puə mî : yu nun yum lo' tu pa rəmsə rəmsə (tə) yua **Pü** fu' men nə pən'a. Pə ka pi mâ nju'i **pə pü** nə nkub, na a ka ku mbə puə mbə nju ɲwə't ap nə nkub.
161. (Pit kumshə) fu' kâ pə ka rié nə puə mî : shu nun tu yî ngu mbit nun nju ntuum tu nshié li' ɲayə pə kú na, mbit nun nzié shukét ta' fétə ghérapüü, **nyí** nun tu nshut (ngu) mbə ghâ pət yéé **mansié**. (**ɲerə**) Pü fétə **nə pən nə pa** fubshə shun, **mbit** ndo' ku'shə ghâ ghét ngambökét (**mə rü yun**).
162. Pəən pə pə ka yu nkub mə rü yab'a, **ka** pi kubshə shukét, shi a mbit mbə yuə pə ka rié nə puə na. **ɲerə**, Pü shəshə nguə' lo' nku **tu tu** ndun pua məshi' kâ pə **ka pə** nju nkub'a.
163. Pit mbishə wap (ku Muhammad) nə nga ngu yuə a ka pə tu nkub ripā nké fu' **kā** pə ka pə nsa' ndut (gbu kən) nju ntentié **fu' kā** nsha shap ka pə ntua puə puə tu liénju ntentié shap mə li' nguə'ə (nku ndun nké), a mbə pə tu liénju yuə a ndi' ntentié na, a yié ku ntua'i puə puə na. **Yirə** yuə ku na mbə **yíé** Pü ka **pə** mkpa'nə wap məshi' kâ pə ka pə ntum tu yu'nshut na.

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي مِنْ بَعْدِي أَعَجَلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ وَأَلْقَى الْأَلْوَابَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضَعَفُونِي وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (150)

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ (151)

إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيِّئَاتِهِمْ غَضِبَ مِنْ رَبِّهِمْ وَذَلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذَلِكَ نُجَزِي الْمُفْسِدِينَ (152)

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ (153)

وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبَ أَخَذَ الْأَلْوَابَ وَفِي نُسُخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَهْتَبُونَ (154)

وَاخْتَارَ مُوسَى قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِمِيقَاتِنَا فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُمْ مِنْ قَبْلِ وَإِنِّي أَتَّهَلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاءُ مِنَّا إِنَّ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاءُ وَتَهْدِي مَنْ تَشَاءُ أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ (155)

وَآتَيْنَا لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُنَا لِنُكَفِّرُ عَنْ ذُنُوبِهِمْ بِهِ مِنْ أَشَاءَ وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَلْتُهُمُ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ (156)

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الَّذِي جَاءَهُمْ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (157)

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (158)

وَمَنْ قَوْمٌ مُوسَىٰ أَمَةً يَهْتَدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ (159)

وَقَطَّعْنَاهُمْ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ أَنْ اصْرَبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرَبَتَهُمْ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (160)

وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَاتِكُمْ سَنُرِيدُ الْمُحْسِنِينَ (161)

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ (162)

وَاسْأَلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذَلِكَ نَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ (163)

164. Pit **nkumshə fū** yíe **mo'** lap pʰən mə rü yap ka rié mî : pə ntub pʰən pʰə Allah **pua' ngā yi mvəshə** wap, ké **Ngā yi ngér'** ap nə nguə' rí'kéri mə tu kuə? Pə rié mî : (yirə yí) yi ntub'ap pua' montu ngam (mgbə' sa') nku məsu **Ngā yi ngér'** un, (mbit mbə) məshi' mî puə, pə puó (Allah).
165. Fu' **kā** pə ka lánə yua pə ka kumshə wap mən **na**, Pü ka pi wumə pʰən pʰə pə ka ghuə' nə püü na, **mvé** pʰən pʰə pə ka yu nkub'a nə nguə' nzi'két məshi' **kā** pə ka pə ntam tə yu' nshut na.
166. Fu' **kā** pə ka ku tu, nsiat yua pə ka tuə nə puə mən **na**, Pü ka pi rié nə puə mî : pə nən pa nkenə shuə pə **pua'** yuə shi na.
167. (Pit **nkumshə**) fu' **kā Ngā yi ngér'** u ka ránə mi mî I nā ntua pummə shéshə nə puə nə mun'əə i ntua pə nju'shə wap nə püükét nguə' a wuon méé nə liénjū nténə na. A **pua'** ndā yirə mî : **Ngā yi ngér'** u pummə na mbə punnī tū ghét nguə', mbit mbə ndā yirə mî : **Wi** (Allah) pummə na mbə **Shetkét Ngā fétə** gherapüü, **Shetkét Ngā ghuə'nzén**.
168. Pü ka pi fabshəkér'ap tū nsié mə lab lap, a pua' mə rü yap nə renkét pʰən pua shuə pə ndi' yap renkéri na. Pü pit mkpa'nə wap nə nkwtə ngambökét pua püü püü məshi' mî pə pʰənə (tə yu' nshut).
169. Pa nshu mə tu ka pi shu mə **tu** manjəm puə, njə nda lérəwa mə gádo', mbə mbié mbet yu yirə yí (njə) yuə a pua' shetkét ghubshī na, mbə nzié mî : pə nā ntua fétə gherapüü nə pü. A pə yuə mbet yam yíe mfu' yirə ntua puə puə na, pə pit nkuot yirə. ké pə mā nshüşü' yap mgbetken nda lérəwa mî : pə ma pə nzié nshié yum mə li Allah mbū a li na ngambékét na, mbit njié'rə yua a pua' **ntuum ma** ? Njü' ndinə liénjū **pua' pökéri** pə pʰən pʰə pə téé mbuó (Allah) na. Ké pə ntab nzānə yun nə?
170. Puən puə pə téé nshüşü' nda lérəwa (yíe a nta' na) mbit mbə nténə tə to'tu na, a **pua'** ndā yirə mî, **Pü ntab** mbubə yü kée ghā fu'shə ngam.
171. (kumshə) fu' **kā Pü** ka pi'nə mberə nku ndun puə, a pə yíe fuəshə mba', pə ngubmə mî a nā ntua gbū ndun puə **na**: kuot nən yua **Pü** fa nə pʰən na nə ku mbit nən nkumshə yua a pua' **ntuum ma** məshi' mî pə puó (Allah).
172. (kumshə) fu' **kā Ngā yi ngér'** u ka **kuot** (mgbet ken puə) pon Ádam lo' tū **nzəm'ap** pua pon pon **p'ap**, (ngət) pə **ntuumə ngam** mfə ndun **ŋwət'ap** (mî) : ké **n'dia'** **Ngā yi ngér'** un **na** ? pə rié mî : ən ! pü **ntuumə** (mî : **U pua'** **Ngā yi ngér'** ü), mə shi' mî : pə ma lo' **nzié tu** liénjū nténə mî : a **pua'** ndā yirə mî : **pü** ka **pô** ghā mfürə tə yirə yí.
173. Ké yuə pə ndo' nzié mî : a li na mî pə baba shū ka kpa'shə puə (Allah) pua **mo'** yum **nku masu**, pü pi pə **pónkuə'**, ké U lo' vuəshə wü məshi' yua ghā mbubə **ghét (majəm pü)** nə ?
174. Yirə yuə **kə na** mbə yíe **kā Pü** nsentakét rírken, məshi' **mî** pə (pʰntntuum) **mbutnə (mfə məsu Allah)**.
175. Yankə nə puə nə pəsa'kuə mun'əə **Pü** ka fa n'i nə rírken't'Ü, i suət ŋwə'r' i ntam, ŋerə shéitáni pətə'i, i shi mbə tə rü ghā vuə **na**.
176. A pə mbə yuə **Pü** nkū na, mbū Pü pummə mbi'nə'i məshi' yirə yuə, na i **təə** yi nzuob **pô** ndun nsié, mbətə **pô** kú ntə'i. Mfu'i **pua' pô** yíe mfu' məmvə yuə a pə yuə u **nzôn'i** na, i tūmə **pô** ləmshí, **nkə** ta'é **tā**, i **kə** ntúmə **pô** ləmshí. Yirə yuə **pua'** mfu' pʰən pʰə pə fa mbéé tə rírken't'Ü na. ŋerə, sá sängam (**nə** puə), mo'nka pə pə **nzəm ngam**.
177. Mfu' pʰən **puə** pə **ka** fa mbéé tə rírken't'Ü na püü, pə ka pə njū pə ŋwət'ap nə nkub.
178. Nshié mun'əə Allah **yirə'i** na, mbū i pua' yirə **mun**, mun'əə (Allah) vuə n'i na, **mbū** shirə shuə pua' ghā gbū ghuəm.
179. Mə **siéb mî** : **Pü** ka puom **kwət** pə Djinnu pua pʰən nyitu **pô** məshi' (mū) Jahannama, a pua' nə puə nə ntuum ntuum'əə pə ntab nju' yap ngam mən a rən **na**, **mbə** nə puə nə mî yuə pə ntab njənnə yab mən **na**, mbə nə puə nə ntut yuə pə ntab nju'nə yap mən **na**, shirə shuə pʰən pua' yíe **kā pa tā**, mbéé! pə vuə **nshet** tətun, shirə **shuə** pua' ghā mfürə.
180. A pua' nə Allah nə pə mi mbökét mbökét, ŋerə **lón** nən **Wi** mən, ntā nən pʰən pʰə pə téé nduə' (nə luum shap) tə mi mi na. Pə nā ntua yəer'ap **pô** nə yua pə ka pə mfa' na.
181. A pua' tə rü pʰən pʰə Pü ka puóm ma nə puomshə (pʰən pʰə) pə ŋjírə pʰən tə ngambékét, mbit mbə nté nténə **ntuum ma**.
182. Puən puə pə fa mbéé tə rírken't'Ü na, **Pü** nā ntua pə nkuotə wap lo' tə li' ŋayəə pə ntab nji yab'a.
183. Mə nā nshínə nə puə (shi ghét nguə' kwətə wap), a **pua'** ndā yirə mî : ntaŋ'a (vévé sha) pua' tunkéri (kukéri).
184. Ké pə ntab **nzəm'ap ngám mə?** Nshié párə ndi' ndun nsunə yap, i (Muhammad) ndi' (mo' nshié yum) mbū a li na mî : i pua' **pô** ngā komə mə li' nguəə.

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعْبُدُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعذْرَةٌ لِي رِبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ (164)

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنْجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَدَابِ بَيْسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ (165)

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِيِينَ (166)

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ (167)

وَقَطَعْنَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ أَثَمًا مِنْهُمْ الصَّالِحِينَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ وَبَلَّوْنَاَهُم بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (168)

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَذَى وَيَقُولُونَ سِغْفَرْنَا لَنَا وَإِنَّا يَأْتِيهِمْ عَرَضٌ مِثْلَهُ يَأْخُذُوهُ أَمْ يُؤْخَذُ عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَالذَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (169)

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ (170)

وَإِذْ تَتَّقَنَا الْجِبِلَّ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ طَلَّةٌ وَظَنُوا أَنَّهُ وَقَعَ بِهِمْ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (171)

وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا أُنْزِلْنَا هَذَا عَنْ غَائِلِينَ (172)

أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ (173)

وَكَذَلِكَ نَفْصِلُ الْآيَاتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (174)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (175)

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِمَا وَكَلَّمْتَهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِذَا تَحَمَّلَ عَلَيْهِ يَلْهَثُ أَوْ تَتَرَكَّهُ يَلْهَثُ ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ (176)

سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنْفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ (177)

مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي وَمَنْ يُضِلِلْ فَلَوْلِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (178)

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ (179)

وَاللَّهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا وَذُرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (180)

وَمَنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ (181)

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ (182)

وَأُولَئِكَ هُمُ الْكٰفِرِيَّيْنِ (183)

أَوْ لِمَ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ جَنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ (184)

185. Ké pə ntab njuən'ap **yua Allah puóm** tu sá pút pút pua nsié, pua **kâ**, mo' nka nka' fu' shap tét ngobshə **nə**? ngerə, a pit mbə **yiya** sângam mbə yuə pə lo' suəntuəm ntuum manjəm'i (**kur'âni**) **nə**?
186. Mũn'əə Allah vuə n'i na, mbũ nshié ngá yírə ndi' n'i. (Allah) nã ntuə pit tâ wap, pə pə tu sa'ndut kent'ap, **pə pə** ntabə tu.
187. Pə nã **mbishə'u** (ku Muhammad) tu nga fu' (kiyâma) mĩ : a ntua méé fu' nã nã? rié (nə puə mí) a li na mĩ : yi shi **pua' pò** puə **Ngá yi ngér'a**. Mo' nshié ngá yi nsáshə'i tu fu'shi ndi', mbũ a li na **Wi**. (**A pua'**) **rétkéri** tu pút pút pua nsié, a ntab ntua tuə'i nə pən, mbũ a li na pò vəmkeri. Pə **nã** mbishə'u pò yié u pò ngá yi yuəm ntuum. **Rié** mĩ : a li na mĩ yi shi pua' puə Allah. Na nkəwət pəən nyutu ntab nji yab.
188. Rié (ku Muhammad) mĩ : mã nsa'a (süü) ghâmə mfa mfə ndun mə, shi pit ngét (ku pi') nguə' mbũ a li na yuə Allah kũ na. A pə mbə yuə mə mbə nji li' si na, mbũ mə **tét nta' yámə tu** (ngambòkét), shi püü mbit nkəwət'a. Ndia' (mo' nshié yuəm), nja' ngá kəmə, ngá fa pəsa'kuə lumntuum nə pəən pəə pə téé **nsuəntuum ma**.
189. A pua' **Wi** (Allah) yuə I puóm'un lo' tu ndi' ntwət imo' mbit njab lo' ndun'i nə **nta'é** (**mgbi**) məshi' mĩ i (pə) mgbunə ntwət mfə mə **nkəb'i**. ngerə, fu' kâ i süm'i (kpa'shə pón'i) na, i (mgbi) kiém kiémə nduətéké (yuəm) nja' mən. ngerə, a **pə pə fu' yié** i (kuə **yuəm**) **nzét** na, **pə** tu yap fũ **Ngá yi ngér'**ap (nzié mĩ) : pü siéb mĩ a pə yuə **U** mfa nə pü nə mon **nzenkét na**, mbũ pü nã ntuə pummə pə tu rü ghá kuəbshə.
190. ngerə, a **pə** pəfu' kâ I fa nə **puə** nə (mon) **nzenkét na**, **pə** yap n'I nə mkpa'shə tu yua **I** fa nə **puə**. Allah pua' nãni nja' yua pə téé mkpa'shə'i mən'a.
191. Ké pə téé mkpa'shə (Allah pua pa shua) pə mã mbuom'ap nshié yuəm, pə pi puóm'ap puóm mə?
192. Pə pi ntab ngér'ap ku **mferə nə** puə, shi pi pit njétnə fet **nwət'ap**.
193. A pə yuə pə mfũ wap tu yírə na, mbũ pə tab mbətə yap mo' wun. A pua' nguənguə nə pən mĩ pə mfũ wap ké pə mbuka shishi.
194. A **pua'** ndá yirə mĩ : pa shua pə téé ngúshə shi a mbə Allah na, pua' pəkpen (Allah) yié mfũ' yuən. Fũ nən na wap, ngerə pə püt mfũ shun mə yuə pə mbə ghá rié ngambékét na.
195. Ké á nə puə nə nkut pə **pə** nyí mən **nə**? ké á nə puə nə mbuə pə **pə** nvé yuəm mən **nə**? ké á nə puə nə mĩ pə **pə** njuənnə mən **nə**? ké á nə puə nə ntut pə **pə** nju'nə mən **nə**? rié (nə puə mí) : fũ nən pa kpa'shə shun, ngerə ngét nən **Wa** nə ntañ, pə ma pit nshínə nə mə.
196. A **pua'** ndá yirə mĩ : Allah **pua'** Ngá tésu nga sha (**Ngá yi mferə**), **Wi** yuə I **ghét** ndá lérəwa si'két nə, a pit na nkə mbə **Wi** mbə yuə I ntésu nga renkét pəən **na**.
197. Pa shua pə ngúshə shi a mbə Allah na, ntab ngér'ap mo' kũ yi mfer'un, shi pit (ngét kũ) fəet ntwət'ap.
198. A pə yuə u mfũ wab mfə tu yírə na, pə yié yu'yab. U nã mbit njuən'ap, (mim'ap) ndu' nkəwən'u, pə pi ntab njuənnə yap.
199. Pié' kũürə (ngam), nsa' **ngambòkét** mbit mfét nkəwən **nə** shitkét pəən.
200. A pə yuə nshié mfáshə mfá n'u lo' puə shéitán na, u ta' tuə'shə puə Allah. A **pua'** ndá yirə mĩ : **Wi** (Allah) pua'Shetkét Ngá yi nju', Shetkét Ngá yi nji tu.
201. A **pua'** ndá yirə mĩ pəən pəə pə **mbuó** (Allah) na, a mbə pə fu' kã nshié (nyéta) mfánə lo' puə shéitán kwətə wab'a, pə kumshə (Allah) u pə shi wuo réé, **pə** pə ghá **yuən** a ren.
202. **Na** Pontá shab'a, (shéitán) ku'shə wap tu vuə, a pə lo', pə yié sü'shə yap (nwer'ap).
203. **Fu' yié** u mã ntu'u nə puə nə nshié ríken na, pə rié mĩ : u wuo sho'i nə ntwə'u na? Rié (mĩ) : a li na mĩ mə nã mbətə pò yua pə tuə nə ntum mən nə mə lo' puə **Ngá yi ngér'**a na. Yí (**kur'âni**) pua' ránə mĩ lo' puə **Ngá yi ngér'**un pua yírə, nə ghəə'nzén nə pəən pəə pə téé **nsuəntuum ma**.
204. **Fu' kâ** pə njankə **Kur'âni** na, pə kuət ntut **m'un nju'i** mbit mbukə (shishi), məshi' **pə** ghəə'nzén mən.
205. **Pə** nkumshə **Ngá yi ngér'u tu** ntwə'u (luəmshí), **mbə nə puóra** (ntwət) **pua** puó (Allah), shi **pə nə pi'nə** (ngé) tu shukét lo' nə nkũ nju pua ndu'ngwən. **Ma** pit mbə tu rü ghá mfürə.
206. A **pua'** ndá yirə mĩ (pa Mələka) shuə pə **pua'**puə **Ngá yi ngér'u** na, **ntab** nsiéshə yap ntwət **nə** wúshə shi, mbə **nzen** n'I, mbit mbə mbet yéé (**mansié**) pò ndũ n'I.

- أَوَّلِمَّ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ (185)
- مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَيَنْدَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ (186)
- يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَفِيِّهَا إِلَّا هُوَ ثَقُلَتْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ كَافٍ فِيهَا وَلَئِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (187)
- قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَاسْتَكْتَفِرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (188)
- هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيًّا فَمَرَّتَ بِهِ فَلَمَّا أَثَقَلَ دَعَا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَنَا صَالِحًا لَنُكَونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ (189)
- فَلَمَّا آتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا فَتَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ (190)
- أَيُشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلِقُونَ (191)
- وَلَا يَسْتَطِيعُونَ هُمُ نَصْرًا وَلَا أَنْفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ (192)
- وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوكُمْ سِوَاءَ عَلَيْنِمْ أَدْعُوهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُونَ (193)
- إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادًا أُمْتًا لَكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (194)
- أَلَمْ أَرْجُلْ يَمْشُونَ بِمَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْتَطِشُونَ بِمَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِمَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِمَا قُلْ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُوا فَلَا تُنظِرُونَ (195)
- إِنَّ وَلِيِّ اللَّهِ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ (196)
- وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا أَنْفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ (197)
- وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا وَتَوَّاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ (198)
- خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ (199)
- وَإِنَّمَا يَنْزِعُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (200)
- إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ (201)
- وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغِيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ (202)
- وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بَآيَةٌ قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحَى إِلَيَّ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (203)
- وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (204)
- وَإِذْ ذُكِّرْتُمْ بَلَّغُوا فِي نَفْسِكُمْ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْعَافِينَ (205)
- إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ (206)

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā rnkét ghuə'nzén, Ngā shətkét ghuə'nzén.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (1)

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَجْمٍ يُتَوَكَّلُونَ (2)

الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيَمُوتُونَ يَتْلُونَ (3)

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (4)

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَارِهُونَ (5)

يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَمَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ (6)

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ (7)

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ (8)

إِذْ تَسْتَعِينُونَ رَبِّيكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِالْفِ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرَدِّينَ (9)

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (10)

إِذْ يُغَشِّيكُمُ التُّعَاسُ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنزِلُ عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُم رَجَزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ (11)

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَتَبَيَّنُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأَلَنِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُم كُلَّ بَنَانٍ (12)

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (13)

ذَٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ (14)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوهُمْ الْأُدْبَارَ (15)

وَمَنْ يُؤْمِدْ يُؤْمِدْ ذُرْبَهُ إِلَّا مَتَّحِفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّرًا إِلَىٰ فِتْنَةٍ فَكُفَّ بَاءَ بَعْضِ مِنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ (16)

فَلَمَّ تَقَاتَلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (17)

ذَٰلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ (18)

إِنْ تَسْتَعِينُوا فَكَفَّرْكُمْ الْجَاءُ وَإِنْ تَتَّبِعُوا فَهِيَ حَيْرٌ لَّكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا نَعُدْ وَلَنْ تُغْنِي عَنْكُمْ فِتْنَتُهُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ (19)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عُنُقَهُ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ (20)

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ (21)

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ (22)

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ (23)

- 1. Pə nā mbishə'u tu (nga) séé pit. Rié mī séé pit pua' yi Allah pō ngā ntum. ɲɛrə puo nun na Allah, mfu'shə nun fānə yun, mbit nun nju' nshut Allah pō ngā ntum'I ma yuə pə mbə ghā suəntuəm ma.
- 2. A li na mī ghā suəntuəm pua' shuə pə mbə kumshə Allah, ntu shap luəb (ngwətə), a pit mbə pə fū' kâ pə yankə nə puə nə ririkent'I na, a ku'shə wap nə pém ntuum. (A pit na mbə shuə) pə njuə'nə yap pō ndun Nga yi ngér'ab'a.
- 3. Shuə pō nténə tu to'tu, mbə nju (tu ndumânjé Allah) nə yum lo' tu pa shua Pū fū' men nə puə na.
- 4. Shira shuə pummə na mbə puə mbə ghā suəntuəm pékéri. A pua' nə puə nə pa ntu nté puə Ngā yi ngér'ap, nə yu fétə ghérapiü pua fū' ngūmə.
- 5. Yī pua' nguəngə yié Ngā yi ngér'u ka tūmə'u tu ndô nə ngambékét na, a pua' ndā yirə mī mo' pāshə (puən) tu rü ghā suəntuəm pummə na mbə ghā pi nsiérə.
- 6. Pə nā mbéékér'u nə nshu' tu ngambékét manjəm yié a ren (nə puə) na, a shi mbô yié pə nsüü wap mfa wap pō mfə tu wu pə njuənə.
- 7. (Kumshə) fū' kâ Allah ka ka' nə pən nə ndi tu rü pet lap mī a pua' ndā yirə mī :yirə yuə pua' yun na, pə nsha' yun pō nə kâ yuə a ndi' mo' yi nguə' na mbə yirə mbə yun na. Allah pi téé ngub yi mī I pé nə ngambékét tu mi shukét'I mbit ntun (mvəshə) ndinə njəm ghā ku tu.
- 8. Məshi' I (Allah) pé nə ngambékét mbit mbubə (mvəshə) mbéé, pa nə yuə puən mbüükét njié nguə'nə ghuə'nə na.
- 9. (Pit kumshə) fū' kâ pə ka pə nta' mfɛɛrə Ngā yi ngér'un, I put nə pən (nzié mī) : a pua' ndā yirə mī mə, M'buə' Ngā yi nku'shə wən nə nkām pa Mələka, pə pə (nkét) mə mbetə mə mbetə.
- 10. Allah mā njab'i mo' yirə yuə (mfɛɛrə) (mə mo' yum), mbū a li na pō mə pəsa'kuə lumntuəm mbit mbə məshi' mī lamntushən pukə mən. Na, mo' nshié mfɛɛrə ndi',mbū a li na lo' puə Allah. A pua' ndā yirə mī: Allah pua' Nshet ku, Shetkét Ngā yi ngam.
- 11. (kumshə) fū' kâ I (Allah) ka pə nsum'un nə mu' lié mə ten ntuum lo' puə'I, mbit ngét nké nsi' mə lo' nku tu tu məshi' I rānə wən mən, mbit nkōshə min (wubmə) shéitān ndun pən, mbit mbə məshi' mī I pit nkut (mimshə) mə ntu shən, mbit mbummə nshí nkut mən.
- 12. (kumshə) fū' kâ Ngā yi ngér'u ka fa ntum nə pa Mələka (nzié mī) : a pua' ndā yirə mī : M'buə' pua pən, ɲɛrə, pummə nun nə puən puə pə suəntuəm ma, Mə nā ntəə ma' luəb mə ntu puən puə pə fétə ngambékét na. ɲɛrə lap mən nku ndun māmə, mbit ndap (shimo') mə rü yap tu ngū nshét pon mbuə.
- 13. Yirə yuə pua' məshi' kâ pə shā nshut Allah pō ngā ntum'I na. Nshié mun'əə i shā nshut Allah pō ngā ntum'I na, mbū a pua' ndā yirə mī Allah pua' Ngā ri'két nguə'.
- 14. Yirə yuə pua' nə pən, ɲɛrə yu'shə nun wi, a pua' ndā yirə mī nguə' mū pua' nə ghā fétə ngambékét.
- 15. ō puən puə pə suəntuəm ma ! fū' kâ pə tănə puə (ntu pit) puən puə pə fétə ngambékét pə nsuən ntəə na, ɲɛrə pə ma yəm ɲwər'un mfét nkwan nə puə.
- 16. Nshié mun'əə i yəm ɲwər'i tu yirə liénju mfét nkwan'i na, ɲɛrə mbū i küt nə shuə lo' puə Allah, na li' shu shi pə (mū) jahannama. A püü mə li' putnə.
- 17. ɲɛrə, a mā ɲo' i pən wap, na Allah ɲo' na Wi wap. A mā mbit ma'ə wu (ku Muhammad) fū' kâ u ma' (suəmə) na, na Allah ma' na Wi məshi' mī I kpa'nə ghā suəntuəm nə mkpa'nə mbôkét lo' puə'I. A pua' ndā yirə mī: Allah pua' Shetkét Ngā yi nju', Shétkét Ngā yi nji.
- 18. Yirə yuə nə pən, a pua' ndā yirə mī Allah pua' Ngā yi mbuot nə ntaḡ ghā ku tu.
- 19. A pə yuə pə mbī nta' mfɛɛrə na, mbū mfɛɛrə tét ntəə nə pən, na a pə yuə pə ntā (ku tu) na, mbū a pua' pōkéri nə pən. Na a pə yuə pə mbit mbutnə (tu pit pua ku tu na), Pū putnə (nə nguə'). Lab puən pən ntab ndo' ghāmi nshié yum (tu) pi' nguə' ndun pən, pa kâ a njié njām yām ma. A pua' ndā yirə mī Allah pua' pō pua ghā suəntuəm.
- 20. Ō puən puə pə suəntuəm ma ! yu' nun nshut Allah pō ngā ntum'I, pə ma yəm ɲwər'un ntā'ə (ngā ntum), mbə nju'.
- 21. Pə ma pə yié kâ puən puə pə rié mī pū yu', na pə pi ntab nju' yab'a.
- 22. A pua' ndā yirə mī: püükét yu letə məsu Allah pua' pa ndo' ntut nə pa shishi, shuə pə ntab nzānə yab'a.
- 23. A pə mbə yuə Allah nji nshié pū ndun puə na, mbū I pummə ngét pə yu'nə. I yié ngét pə yu'nə, mbū pə nā pu' fét nkwan, pə ghā yəm ɲwət.

24. Ô puən puə pə suəntuəm ma ! puəntun mfu Allah pō ngā ntum fū' kâ i (ngā ntum) mfu wun məshi' yua a ntua wumə wun'a, mbit nun nji mī : a puə' ndā yirə mī Allah nā ntua'shə fānə mun pō lamntu'i, a pit na mbə ndā yirə mī pə nā ntua puomshə wun pō mfə məsu shi.
25. Puó nun (nguə') mkpa'nə (yuə) a ntab ntua pummə kwətə'i pō ndun puən puə pə yu nkub mə rü yun na, nji nun mī Allah puə' Ngā ri'két nguə'.
26. Pit nun nkumshə fu'kâ pə ka pə məkəri, mbə puótkəri ndun nsie na, pə nduəb kâ puən (ghā kəpən) ntua mfiəshə wun'a, ngerə, I (Allah) si' wun, nsua nshi'mun nā mfəerə shi, mbit mfu' nə pūn nə yum lo' tə pə rəmshə rəmshə məshi' mī pu kwəbshə.
27. Ô puən puə pə suəntuəm ma ! puə ma pə nju Allah nə fūfūt pō ngā ntum, shi pit nju fūfūt tə pām nshūshū' shun, mbə nji.
28. Pit nun nji (mī) a li na mī nkab mun puə pon pūn puə' mkpa'nə. A puə' ndā yirə mī : Allah na, a puə' puə'I nə kée mgbimə.
29. Ô puən puə pə suəntuəm ma ! a pə yuə pū mbə mbuo Allah na, mbū I nā ntua yab nə pūn nə mfəbshə (ngam), kuomshə pūü shun ndun pūn, pit fətə ghərapūü nə pūn. Allah pit na mbə Shetkét Ngā pūnga mgbimə.
30. Kumshə fu' kâ puən puə pə ku tu naka pə ngér'u nə ntañ məshi' pə vé'u (nto'u) ké yuə pə ŋə'u na, ké yuə pə ntümə'u nə? Pə ngét ntañ, Allah mbit ngét ntañ. Na, Allah puə' pökét (ngā ntañ) nja' ghā ntañ.
31. A mbə fu'kâ pə njanka nə puə nə rīrkent'Ū na, pə rié mī : pū ka tét nju', a pə mbə yuə pū nkū na, mbū pū pummə nzié mfu' (ngā) yirə yī. Yirə yī (Kur'āni) ndi' mo' nshie yam mbū a li na mī a puə' shukét mbéé pə nkusə. :
32. Kumshə fu' kâ pə ka rié mī : ô Allah ! a pə yuə yirə yī mbə ngambékét lo' puə'U na, ngerə U ghét mbəu nguə tō ndun pū lo' nku tə pūt ké yuə U ntua nə pū nə nguə' njákét na.
33. A ndi'nə Allah mī : I ghér'ap nə nguə', u (Muhammad) pə mə rü yap. Allah mā mbit mbə'i Ngā yi ngér'ap nə nguə' pə pi téé nta' fətə ghərapūü.
34. Kuə nə puə mī Allah ma ghér'ap nə nguə', pə pi téé nen puən tə nda Allah yi ken, mbi ka pə ndi' yap ghā pi nsh'i i nə ? Ghā pi nsh'i ndi' mbū a li na ghā puó (Allah), na yām'ap ntab nji yab.
35. Lónə shap tə nda (Allah) ka pə ndi' (mo' yum) nja' tū njéé puə' kpa' mbuo. ngerə yu'shə nun nguə' məshi' kâ pə ka pə mbə nku tu na.
36. A puə' ndā yirə mī puən puə pə fətə ngambékét na nā nju nkabm'ap məshi' mī pə pə nen (puən) tə ndumánjé Allah. Pə nā ntua pə nju yirə yuə, a pə lo', a pə mənjikua nə puə (gbī ŋwət), a pə lo', pə pūntə (ndun puə). Na puən puə pə fətə ngambékét na, pə nā ndo' puomshə wəp ma tə (mū) Jahannama.
37. Məshi' mī Allah fəbshə yu pūükét ndun yu pökét, njab yu pūükét pāshī nku ndun mo', ngerə, I shubshə'i (a yie) puomshī, ngerə I tuə gbé'é na tu mū jahannama, shirə shuə puə'ghā gbə ghəəm.
38. Rié nə puən puə pə fətə ngambékét na (mī) : a pə yuə pə ntā (ku tu) na, pə fətə ghərapūü shab'wə a tét nja' na, nā pə yuə pə nkūt (pō njəm njəmə), mbū ndumánjé (nguə' pə nkusə) ka tét nja'.
39. Ma' nun wəp nə pit a wuon méé yie kâ « fitna » (kpa'shə Allah) ntab ntua pit pə'i, mánjé wūshə ngu'i (məntən) li pō yi Allah na. ngerə, a pə yuə pə nguə'nə na, mbū a puə' ndā yirə mī : Allah puə' Shetkét Ngā yi njuən pə shua pə téé mfa' na.
40. A pə yuə pə njəm ŋwə'ap (ntā pém ntuum ma), pu yi (mī) : a puə' ndā yirə mī : Allah puə'Ntəsu yun. Ré ! pökét Ntəsu (puə'Wi), pökét Ngā mfəerə.
41. Yi nun mī : a puə' ndā yirə mī nshie yua pu kwətə mə séé-pit na, mbū a puə' ndā yirə mī a puə' nə Allah nə ndi sié ndu iten pō ngā ntum, nə pə tə nguə't, nə ponshi, nə pə njutmbuə, nə pon mánjé, mə yuə pə mbi suəntuəm ndun Allah puə yua Pū si' mən ndun məkpen'Ū tə liénju fəbshə (ngam), liénju yuə pet lab ka fānə na. Allah puə' Ngā ghét ku nku ndun ngū yum məntən.
42. (Kumshə) Fu' kâ pə ka pə tə nkub puó'shə ngobshə, pə pə tə nkub puó'shə ndénsa, ghā yu kuo' pə mansié nə pūn tətunna, a pə mbə yuə pə mbi ka'nə nka'nə na, mbū pə pummə mfa'nə tə li' nka'nə. Məshi' mī Allah li ngam'wə a pə mbi tét mbə yu fa' na, məshi' mī mun'wə i vəə na, i vəə pō lo' tə ránə mi, mun'wə i pit ngum ma, i wum pō lo' tə ránə mi. A pit na mbə ndā yirə mī : Allah puə' pummə Shetkét Ngā yi nju', Shetkét Ngā yi nji.
43. (Kumshə) fu' yie Allah ka lér'ap n'u tə lié shu pə pə məkəri na, á pə pə I lér'ap n'u, pə pə reni na, mbū pə pi pummə nduəb (gbu pit), mbit ngétkét nsūünə tə yirə ngam, na Allah wumə (wun tə yirə ngam). A puə' ndā yirə mī : I (Allah) puə'Shetkét Ngā yi nji pə shua a puə' ma tə ntuum ntuum ma.

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (24)
- وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (25)
- وَادْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِبَصَرِهِ وَزَرْقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (26)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (27)
- وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ (28)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَشَاءُوا اللَّهُ يُجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا يُؤَكِّفِرُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (29)
- وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُجْرِحُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ (30)
- وَإِذَا تُنذِرَ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (31)
- وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَابًا مِنَ السَّمَاءِ أَوْ إِنَّا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ (32)
- وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ (33)
- وَمَا هُمْ إِلَّا يَعْذِبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ إِنْ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَّا الْمُتَفَقِّهُونَ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (34)
- وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصَدِيَةً فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ (35)
- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ (36)
- لِيَمِيزَ اللَّهُ الْحَقِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْحَقِيثَ بَعْضُهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أَوْلَبِكَ هُمُ الْحَاسِرُونَ (37)
- قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ (38)
- وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنَّ انْتَهَازًا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (39)
- وَإِنْ تَوَلَّوْا فاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ (40)
- وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّفَقَّى الْجُمُعَاتِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (41)
- إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَىٰ وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لِاخْتِلَافِئْتُمْ فِي الْمِيْعَادِ وَلَكِنْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَيَحْيَىٰ مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ (42)
- إِذْ يُرِيكُهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا وَلَوْ أَرَاكَهُمْ كَثِيرًا لَفَتِنْتَهُمْ وَلَتَنَازَعْتَهُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (43)

44. (Kumshə) fu' **kā** I (Allah) ka lér'ap nə pun fu' **kā** pu ka tânə pua puə pə pə məkəri tu yuənnə shun, I pit nkuəshə **nə** pun tu yuənnə shap məshi' mī Allah lī nga yuə a **ka pi** tét mbə yu **fa'** na. Pə nā ntuaə pətnə nə ngū ngam mənən pō mfə məsu Allah.
45. Ō pəən puə pə suəntuam **ma** ! Fu' **yié** pu tânə pua **lab** (ghā **kəpən na**) pu **pé nki mən**, nkumshə Allah rēni, **mo' nka** pu fu'
46. Yu'nun nshut Allah pō ngā ntum'I, pu ma pə nsüünə nsüünə, mbū pu nā ntuaə **puorə**, mba' ku shun pit nguon. Mīmshə nun, a **pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** pō pua ghā mīmshə.
47. Pu ma **pə** yié **kā** pəən puə pə ka tūm tu njü'shap nə siébsə hətəwət pua lérə nə **pəən**, mbə nən (pəən) tu ndumānjé Allah na. Na, Allah **pua'** Ngā yi nguəm pa shua pə tée mfa' na (nə yi shi).
48. Pit nkumshə fu' **yié** shéitān ka niét nə puə nə fa'shap, nzié mī : nshié ngā nsherə ndi' nə pun ndia'shī mə rü pəən, a **pua'** ndā yirə mī : **m'buə'** ngā mfēerə nə pun. ngerə, a **pua'** pə **fu' yié pət** lab yuəntə na, i pətnə njəm njəm, **nzié** mī : a **pua'** ndā yirə mī : **m'buə'** ngā tashə hətəwət a **ndun pən**, a **pua'** ndā yirə mī nténā njūən yua pu ntab njūən'un na. Mə nā mbuo Allah, Allah **pi** pua' ri'két Ngā ghét nguə'.
49. Kumshə fu' **kā** pəən péməngub pua pəən pə yā pua tu ntə shab'a **ka rié** mī : shirə shī, mājné wūshə shap futə wap. Na, mən'ə i tée njūə'nə ndun Allah na, mbū a **pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** Shet **ku**, **Shetkét** Ngā yi ngam.
50. A pə mbə yuə u njūən fu' **kā** pa Mələka tée ntūmə yiénə ghā fétə ngambékét, mbə ndap mba' mi m'ap pua njəm nkəwənt'ap (mbə nzié mī) : yu'shə nun nguə' ntonkét (mū).
51. Yirə yuə **pua'** pō məshi' yua mbuəm'un pīnə mən **na**. A pit na mbə ndā yirə mī Allah ndi' Ngā yu nkub **nə** pəkpen **p'I**.
52. (Nkət nga shap) **pua'** pō yié nkət nga pa yu Fir'ón pua shuə pə ka pə nku məsu shab'a, **pə ka pi** kətu tərīrīkən Allah, **ngerə Allah vé wap məshi'** don m'ap, a **pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** Ngā **ku**, **Ri'két** Ngā ghét nguə'.
53. Yirə yuə **pua'** məshi' **kā** a **pua'** ndā yirə mī Allah **mā** mbə'i ngā **kubshə** ngambókér'ə I ghét ndun pəən **na**, kuka mbū pə kubshə yua a **pua'** **tə** hətəwət'ab'a. A **pua'** ndā yirə mī : Allah **pua'** Shetkét Ngā yi nju', Shetkét Ngā yi nji.
54. (nkət nga shap) **pua'** pō yié nkət nga pa yu Fir'ón pua shuə pə ka pə nku məsu shab'a, pə ka pi fa mbéé nə rīrīkən **Ngā yi nger'**ap. ngerə, Pū vəshə wap məshi' ndon'map. Pū ka **pi ghét** pa yu Fir'ón wuon nké, na ngū yap mənən ka **pō** ghā yu nkub.
55. A **pua'** ndā yirə mī püükét **pənyam məsu** Allah **pua'** shuə pə **ku tu**, ngerə, **mbə** ntab nsuəyap mo' **ntuəm ma**.
56. Shuə u kuot mgbetken puə puə, a **pə** lo' pə nkiéshə mgbetkent'ap tu ngū nka shi na, **pə** ntab mbuó yap **mo'** (Allah).
57. ngerə, a pə yuə u mkpí wap tu pit na, u ri' ndun puə (məshi' mī a pə ntəbə) nə pəən pəə pə **pua'** **majəm ma**, **meshi'mi** pə pə **nkumshə**.
58. A pə yuə u mbə mbummə mbuó **puə** pəən pō **yu fūfūt** na, u kiéshə mgbetken pua puə nguənguə (**yié pə kiéshə na**), a **pua'** ndā yirə mī Allah ntab ngu'I mo' ghā yu **fūfūt**.
59. Ghā fétə ngambékét ma **pə mbummə** nsishə mī pə pīnə (mkpā), a **pua'** ndā yirə mī pə ntab ntuaə **fa yap keənə** (nə Allah).
60. Shōshə nun (njəwət) məshi'shap **mfu'** **kā** pu ghét ku na, (nkut) pa nyam, **mfa** luəb mən nə ghā kupen Allah pua ghā kupent'un, pua shi nduni shuə pə a ndi' **mo'** puə na. Pu **mā** nji yun mo' wap, Allah pi yi wap. Ngū pa shua pu yu tu ndumānjé Allah na, I (Allah) nā **ntuaə rūnə** (njēerə) nə pun, na **shi** pə **nju** wun nə nkub.
61. A pə yuə pə ntuaə məshi' fəəshə na, ngerə u tuə məshi' yirə yuə, na njūə'nə ndun Allah. A **pua'** ndā yirə mī : **Wi** (Allah), **pua'** Shetkét Ngā yi nju', Shetkét Ngā yi nji. ngerə, Allah vəshə wap məshi' ndon'map. A **pua'** ndā yirə mī : Allah **pua'** **Shetkét** Ngā **ku**, **Ngā** ri'két nguə'.
62. A pə yuə **pə mbə ngup nə kā** pə **nger'u nə taŋ'a** (mfutə), ngerə mbū a **pua'** ndā yirə mī : Allah yétnə'u. A **pua'** **Wi** yuə I **nsue nshi' m'u** nə mfēerə shi pua ghā suəntuəm **ma**.
63. I (Allah) **tānə** ntə shap, u **pə njiénju** pō nə ngū pa shua a **pua'** tu nkəwə nsié mənən **na**, mbū u **mā ntānə'u** ntə shap. Na Allah **tānə** na wī fānə yap. A **pua'** ndā yirə mī : I **pua'** **Nshet ku**, Shetkét Ngā yi ngam.
64. Ō ngā ntum! Allah yétnə'u pua nshié mən'ə i pətə'u tu rü ghā suəntuəm **ma**.
65. Ō ngā ntum! suə ru' ndun ghā suəntuəm tu nga pit. A pə yuə a mbə mə rü yun nə **pət** ngom (ghā ma' pət), ghā mīmshə na, mbū pə nā ntuaə shet **pət** nkuri, a **pə** yuə a mbə mə rü yun nə nkuri na, mbū pə nā ntuaə shet nkami mə rü ghā fétə ngambékét. Məshi' **kā**, a **pua'** ndā yirə **pə pua'** **pəən puə**, pə ntab nju' yab (ngam) a rən **na**.

- وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّيَمُّنِ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّبُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ (44)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (45)
- وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ (46)
- وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطْرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُخِيطٌ (47)
- وَإِذْ زَيْنُ هُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَاهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌّ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَاتِ الْفِتْنَانَ نَكَصَ عَلَى عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ (48)
- إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ غَرَّ هَوَاهُ دِينُهُمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (49)
- وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَذْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ (50)
- ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَالِمٍ لِّلْعَبِيدِ (51)
- كَذَابٌ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ (52)
- ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَبِيعٌ عَلِيمٌ (53)
- كَذَابٌ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَكُلٌّ كَانُوا ظَالِمِينَ (54)
- إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (55)
- الَّذِينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ (56)
- فَإِنَّمَا تَنفَقْتَهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرَّدْتَهُمْ مِنْ خَلْفِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَدَّكُرُونَ (57)
- وَإِنَّمَا تَخَافُكَ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةٌ فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ (58)
- وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ (59)
- وَأَعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْحَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفِّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تظُنُّونَ (60)
- وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (61)
- وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَنْتَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ (62)
- وَأَلْفَ بَيْنٍ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (63)
- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (64)
- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ خَرِّصِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عِشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ (65)

66. nãñã Allah lœrœ (ngam) ndun pũn, I yĩ mĩ a **pua'** ndã yirœ mĩ : a pua' **ndun pũn** nœ **fãmœ**. nœrœ, a pœ yuœ a mbœ mœ rũ yũn nœ nkut (ghã ma' pit), ghã mimshœ na, mbũ pœ nã ntũœ ya' **pet** nkuri. A pœ yuœ a mbœ mœ rũ yũn nœ nkãmi na, mbũ pœ nã ntũœ ya' **pet** nkãmi nœ pœémœ Allah. Allah **pua'** pœ pua ghã mimshœ.
67. A ndi' nœ nshie ngã **ntũm** mĩ i **ghét pa** mvé pit **kukœ mbũ** i ton (**ghã siétnshut**) nœ pit ndun nsie. Pũ nã nta' (yũn) pœ mbet pa nju, na Allah nta' yĩ pœ ndĩnœ liénju nœ pũn. Na Allah pua' **Nshet kũ**, Shetkét Ngã yi ngam.
68. A pœ mbœ ndi' mĩ nda lérœwa (ndĩ ngam) lo' puœ Allah **ka pi** tét mbĩnœ, (mbũ) nguœ' mgbĩmœ tét mbummœ nkwtœ wũn tu yua pu kuot na.
69. nœrœ, yũ nũn yu pékét, yu rœmshœ lo' tu pa shua pu sée tu pit na, mbit nũn mbuo Allah, a **pua'** ndã yirœ mĩ : Allah pua' **Shetkét Ngã** fêtœ ghérãpũũ, **Shetkét Ngã** ghuœ'nzén.
70. Ô ngã ntũm! rié nœ puœn puœ pœ **pua'** mœ mbuœm'un lo' tu vé pit na (mĩ): a pœ yuœ Allah nji **pũmœ** ntũ shũn'a, mbũ I nã ntũœ fa nœ pũn nœ **pũ** a ya' yuœ pœ kuot puœ pũn'a, pit fêtœ nœ pũn (nœ ndon). Na Allah **pua'** Shetkét Ngã fêtœ ghérãpũũ, Shetkét Ngã ghuœ'nzén.
71. A pœ yuœ pœ mbœ nta' yĩ nju'u nœ fũfũt na, mbũ pœ ka tét nju Allah nœ fũfũt nkusu. nœrœ, Allah pũntœ n'u ndun puœ. Na Allah **pua'** Shetkét Ngã yi nji, Shetkét Ngã yi ngam.
72. A **pua'** ndã yirœ mĩ : puœn puœ pœ **suœntũm**, ntũm ngu mbit ma' pit nœ nkabm'ap pua nœwœt'ap tu ndũmãnje Allah na (pa Muhãjirũn), pua shuœ pœ ka kuor'(ap) mbit mfœer'(ab'a) (pa Ansãr); shirœ shuœ puœn'a, mo' mgbã pãshœ yap pua' ghã fœet mo' pãshĩ. Na shuœ pœ suœntũm shi pi tũm ngu na, a ndi' mo' nœ pũn nœ yi mfœer'ap tu nshie yũm kũka mbũ pœ tũm ngu. A pœ yuœ pœ nta' mfœerœ puœ pũn tu mãnje wũshœ na, nœrœ mbũ a yir'un nœ mfœerœ, mbũ a li na (yi mfœer'ap) ndun puœn puœ mgbetken pua' mœ fãnœ yũn pua puœ **na**, Allah pua' tu yua puœ mfa' na mbœ Shetkét Ngã yi njuœnœ.
73. (Mbœ shi tuœ) mœ shuœ pœ fêtœ ngambékét na, mo' mgbã pãshœ yap pua' ghã fœet mo' mgbé'œ. A pœ yuœ pœ mbœ shi ghét nœrœ (nka pũn'a), mbũ nguœ' nã ntũœ pœ ndun nsie pua mbuœ ngũrœ.
74. Shuœ pœ suœntũm, ntũm ngu mbit ma' pit tu ndũmãnje Allah na, pua shuœ pœ kuor'ap mbit mfœer'ab'a, shirœ shuœ pũmmœ na mbœ ghã suœntũm pékéri, a **pua'** nœ puœ nœ fêtœ ghérãpũũ pua fu' ngũmœ.
75. Shuœ pœ suœntũm manjœm, ntũm ngu mbit ma' pit pua pũn'a, shirœ shuœ **pua'** pœ mœ rũ yũn. Pa tu (ndĩ) mvétvé (nguœt mũn), mo' mgbã pãshœ yap **pua'** shetkéri nœ yũ (gãdo') mo' pãshĩ tu nda lérœwa Allah. A **pua'** ndã yirœ mĩ : Allah pua' **Shetkét Ngã** yi nji ngũ yũm mœnten.

الآن خَفَّفَ اللهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِن يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِن يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ (66)

مَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يُكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يُنْجِنَ فِي الْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَصَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (67)

لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (68)

فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (69)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرَى إِنِّي عَلَّمْتُ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أَحَدٌ مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (70)

وَإِن يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (71)

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَلَايَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتَّى يُهَاجِرُوا وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلَّا عَلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (72)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ (73)

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا هُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (74)

وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدِ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَئِكَ مِنْكُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (75)

Iv' (09): Yirœ yĩ pua' «NKA' PUT NTUUM»
Rirĩkent'i pua' Nkuri pet ngom nshuop iv' (129), a ka si' Madĩna

سورة التوبة

1. Tashœ nœwœt lo' nã puœ Allah pœ ngã ntũm'I **pua'** mfœ ndun puœn puœ pu ghét mgbetken **pua puœ** mœ rũ ghã **mkpa'shœ na**.
2. nœrœ nyĩ nũn tu ndun nsie mœ kpa mut (**kœ ghã mkpa'shœ**), nji nũn mĩ a **pua'** ndã yirœ mĩ : pũ ndi' yũn ghã fa kœenœ nœ Allah. A **pua'** ndã yirœ mĩ Allah **pua'** Ngã yuœrœ ghã kũ tu.
3. **Rãnãmi** lo' puœ Allah pœ ngã ntũm'I (**tuœ**)nœ puœn **nyũtu tu** liénju hadji ngũrœmĩ : a **pua'** ndã yirœ mĩ Allah tashœ nœwœt pœ ngã ntũm'I ndun ghã **mkpa'shœ**. nœrœ a pœ yuœ pœ mbut **ntũm ma** mbũ a **pua'** **pœkéri pœ** nœ pũn. Na, a pœ yuœ pœ njœm nwœr'un na, pũ yĩ mĩ a **pua'** **ndã yirœ mĩ** : pũ ndi' yũn ghã fa kœénœ nœ Allah. Fa pœsa'kuœ nœ ghã fêtœ ngambékét **tu (nga)** nguœ' njãkét.
4. Mbũ a li na shuœ pœ gbetken pua puœ mœ rũ ghã **mkpa'shœ na**, a pœ lo' pœ yie kiéshœ yap nshie yũm (tu mgbetken) pua pũn, shi pit mfœet nshie ndĩ mũn mfœ ndun pũn **na; nœrœ, pu** rũnœ mfœ ndun puœ nœ mgbetken'ap, a wuon mœé tu nka' **fu'shap**. A **pua'** ndã yirœ mĩ : Allah nã ngu' ghã puó (Allah).
5. **nœrœ, fu' yie** pa mut ken ya' na, pũ nœ' ghã **mkpa'shœ nshie** nœyœ pũ kwœtœ wab'a, mvé wap mbit nkur'ap, nshu tu ngũ ntãnœ li' mœshĩ shap, nœrœ a pœ yuœ pœ mbut ntũm mbit ntãnœ tu to'tu, ntũmœ zakã na, pũ tã mãnje yap (nœ fũœshœ). A **pua'** ndã yirœ mĩ Allah **pua'** **Shetkét Ngã** fêtœ ghérãpũũ, **Shetkét Ngã** ghuœ'nzén.
6. Apœ yuœ nshie ndĩ **mũn** mœ rũ ghã **mkpa'shœ** mbishœ tuœ'shœ shu na, u tuœ'shĩ nguœ mœé yie kã i nju' mi shukét Allah na, a pœ lo' u mœé n'i tu li' ten ntũ'i. Yirœ yuœ **pua'** mœ nga kã a **pua'** ndã yirœ mĩ : pœ pua' puœn puœ pœ **mã** nji yab'a.

بِرَاءةٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (1)

فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ مُحْزِي الكَافِرِينَ (2)

وَأَذَانٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ بِيَوْمِ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ فَإِن تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ (3)

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْفُسُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهَرُوا عَلَيْكُمْ أَمْحَدًا فَأَتُوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُبِ الْمُتَّقِينَ (4)

فَإِذَا انسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرْمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُواهُمْ وَاحْصُرُواهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ إِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (5)

وَإِن أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ (6)

7. Pə fa a **letə** nā a pə nə ghā mkpa'shə nə mgbetken puə Allah pō ngā ntum'I? Mbū a li na shuə pə gbetken pua puə ma tu nda Allah yi ken na. ɲerə, pə kə nté nténə nə pun, pu té nténə nə puə. A pua' ndā yirə Allah nā ngu' ghā luəb (Allah).
8. Pə fa pu ghét mgbetken pua ghā mkpa'shə pō nküü nā ? A pə yuə pə mbuntə ndun pun na, pə yéé shí yap nə pun nə nkut nguə't pua pen ngam. Pə nā mbéém'un pō nə shut'ap na ntu shap nguə'nə, na yām'ap pua' ghā tūm tu yu' nshut (Allah).
9. Pə nā mfishə ríríken Allah nə məkét mbūm, ɲerə, pə nen (puən) tu ndumânjé'I. A pua' ndā yirə mí : pa shua pə mfa' na, püü.
10. Pə ntab nshí yap ndun nshié ngā suəntuəm nə nkut nguə't pua pen ngam. Shirə shuə pua' ndā ghā sa'ndut.
11. ɲerə, a pə yuə pə mbut ntūm, nténə tu to'tu, mbít ntūmə zākā na, mbū pə pua' pontā shun tu manjé wūshə. Pü nā mfabshəkét ríríken pō nə puən puə pə tée nji na.
12. Na, a pə yuə pə nkiéshə nsiéb'ap (mgbetken) manjəm pen nga shab'a, mbə nsabshə wun (nə shukét) tu mánjé wūshə shun'a, ɲerə pu ɲo' tésu ghā fétə ngambékét. A pua' ndā yirə mí nshié mgbetken ndi' nəpuə mbə yu (shí). Məshí' mí, mo'nka pə tá (nkut nga shab).
13. Mə tu kuə pu yié ma' yun puən puə pə kiéshə nsiéb'ab'a nə pit, pə pi ka pi wubmə yuə pə ntūmə ngā ntum, mbi ka pit njiéshə puə wun (nə pit) tu pum nkéé nə? ké pu nduəb'ap luəb mə? ɲerə Allah pua' Wi mbə Shetkét pékéri nə ká pu mbuo pō Wi na, mə yuə pu mbə ghā suəntuəm ma.
14. Ma' nun wap nə pit, Allah ghér'ap nə nguə' lo' tu mbuəm'un, njuəwə wap, mɲer'un mɲə ndun puə, mbít mɲuəshə nə ntu puən puə pə pua' ghā suəntuəm ma.
15. Mbit mbi' mbim mə ntu shap. Allah nā nkuot put ntūm puə mun'uə I kú na. Allah pua' Shetkét Ngā yi, Shetkét Ngā yi ngam.
16. Ké pu lo' pī nsishə mí pə nā ntua tá wun (nəgə), shi Allah mbummə nji shuə pə ma' si' mə rü yun, shi pi nshüshü' mo' tésu ndüni shi a mbə Allah, shi pit mbə ngā ntum'I, shi pit mbə ghā suəntuəm mə? Allah pua' Shetkét Ngā yi nji pa shua pə mfa' na nki'ra.
17. A mā mbə'i nə ghā mkpa'shə mí pə pə muə tu ndā Allah mbi pə ghā pi ntūnə ku tu ndun ɲwət'ap. Shirə shuə puən, fa'shap puəb, pə nā lo' pə ma tu mū mbō ghā pi nzuobə.
18. A li na mí mun'uə i tée muə tu ndā Allah na, pua' mun'uə i suəntuəm ndun Allah pua ndīnə liénju, mbə nténə tu to'tu, mbə mfa zākā, shi pi tée mbít nduəb (mo' nshié yam) nja'Allah na. Shirə shuə puən ghobshə nə ká pə mbə tu rü ghā yirə na.
19. Ké pu yap (ngā) fa nké nə pa Alâji pua (ngā) shüshü' nda Allah yi ken pō nguənguə yié ká (fa') mun'uə i suəntuəm ndun Allah pua ndīnə liénju, mbi pit ma' si' tu ndumânjé Allah nə? Pə ndi' yap nguənguə puə Allah. Allah ntab njírí puən puə pə pua' ghā yu nkub'a.
20. Puən puə pə suəntuəm, ntum ntā ngu, mbít ma' si' tu ndumânjé Allah nə nkabm'ap pua ɲwət'ab'a, pua' ghā shetkét gbímə ntu nté puə Allah, shirə shuə puən pua' ghā kuot fu'.
21. Ngā yi ngér'ap nā mfa pəsa'kuə lumntuəm nə puə, nə ghuə'nzén lo' puə'I, pua péémə,nə pa Adjana, a pə nə puə ntuum nə fu' ndənnə.
22. Pə pə ghā pi nzuobə ntuum kakí, a pua' ndā yirə mí: Allah na, njeerə mgbímə pua' puə'I.
23. Ó puən puə pə suəntuəm ma ! pu ma pə nshüshü' pa baba shun pua pontā shun mə tésu (nga shun) mə yuə pə mbi sho' yap pō ku tu ntā péém ntuum ma. Nshié mun'uə i kpa' pua puə mə rü yun'a, mbū shirə shuə pua' ghā yu nkub.
24. Rié mí : a pə yuə pa baba shun, pon pun, pontā shun, gbié pun, nguə't'un, nkab'uə pu küt na, nten'uə pu mbuo gbugbu shi na, pa li'shu shuə pu mbéém ma, mbə shetkét yu ghu' nə pun nja' Allah pō ngā ntum'I, nə ma' si' tu ndumânjé'I na, ɲerə pu pié b ma a wuon méé yié Allah ntua tuə nə ndi nga shi na. Allah ntab njírí ghā tūm tu yu' nshut.
25. Mə ndā ngambékét. Allah tét fəer'un tu mbin mbin li' reni, pua liénju (pit) Hunéin fu' ká njámkér'un ka pə yu puəmə nə pun tütun na, ɲerə a yié ghām'i wun nə nshié yam (tu pi' nguə' ndun pun na), nsié ka pi fət nə pun, pa ká a ka kə mbō lóni na. ɲerə, a pua' lo' pu yəm ɲwər'un, ndét njəm njəm'un.
26. A pua' lo', Allah ghét pukə Shi si' ndun ngā ntum'I pua ghā suəntuəm, mbít ngét ntu pit (pa Mələka) shuə pu ntap njuən'un na si', mbít ngét ghā fétə ngambékét nə nguə'. Yirə yuə pua' njeerə ghā ku tu.

- كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَبُّ الْمُتَّقِينَ (7)
- كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ (8)
- اشْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (9)
- لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ (10)
- فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَتُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (11)
- وَإِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا إِنَّمَّا الْكُفْرُ إِنَّهُمْ لَا إِيمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ (12)
- أَلَا تَقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (13)
- فَاتْلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْرِجُهُمْ مِنْ صُدُورِ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ (14)
- وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَثُوبَ اللَّهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (15)
- أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِجَنَّةٍ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (16)
- مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ (17)
- إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مِنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَحْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ (18)
- أَجَعَلْتُمْ سَفَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (19)
- الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْبَرُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْقَائِمُونَ (20)
- يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُقِيمٌ (21)
- خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنْ اللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ (22)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنْ اسْتَحْبَبْتُمْ عَلَيْكُمْ الْإِيمَانَ وَمَنْ يَتَّخِذْهُمْ مِنْكُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (23)
- قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِينُ تُرَضُّونَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ (24)
- لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَصَافَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحَبَتْ ثُمَّ وَابَسَتْ لَقَدْ كُنْتُمْ مِثْلَ الْقُلُوبِ الْمُضَيَّبِينَ (25)
- ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكُمْ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ (26)

27. A **pua'** lo', manjəm yirə yuə, Allah **kuot** pət ntəum puə **nshié** mun'əə I kú na. Allah pua'Shetkét Ngá fétə ghérápüü, **Shetkét Ngá** ghua'nzén.
28. Ó pəən puə pə suəntuam **ma** ! a li na mī ghā **mkpa'shə pua'** min. nɛrə, pə ma kə ngobshə tə nda Allah yi ken manjəm lum'ap **yí**. A pə yuə pə mbə mbuo pō pu'rə na, mbū Allah nā **ntuə** fu' nə pun lo' tə punga shi **mə** yuə I mbi kú na. A **pua'** ndā yirə mī Allah **pua'**Shetkét Ngá yi Shetkét Ngá yi ngam.
29. Pəən puə pə ntab nsuə yap mo' ntəum ndun Allah pua ndinə liénjə, shi pit nken yua Allah ken pō ngá ntum'I na, shi pit ngét nga wúshə mbékét **mə** rü pəən puə pə ka fa nda lérəwa nə puə na, kuka **mbū** pə **péé** njua (tə yi njirə) lo' **tə nkutnə** mbuə (map), pə pə yuəri.
30. Pa Yahūd **ka** rié mī: Uzéru pua' mon Allah, pa Nasārā **rié** mī : Masi'u pua' mon Allah. Yirə yuə **pua'** shukét'ap **lo'** mə nshut'ap. Pə nā mfu'shə pō shukét pəən puə pə ka fétə ngambékét nkusú **na**. Allah fir'ap tə ghua'nzén'I. **Nküü nā** pə njəm nɔwə'ap ntā ngambékét **nə** !
31. Pə (**pa yahūd pua pa nasrā**) shü'shü' na pa Ahbāru (**ghā yi**) shap pua pa Ru'bānu (**ghā shu kuə**) shap nə Masi'u mon Mar'yam pō mə pa wúshə shi a mbə Allah. Pə pi ka pi mā nsa'ə mo' nə puə mbū a li na **pō ndū** mī pə wúshə (ndī) yu wúshə imo' (Allah). Mo' nshié yu wúshə (mbékét) ndi' mbū a li na **Wi**, nzenkét n'I, (**I nqənə**) nja' yua pə mkpa'shə'I men **na**.
32. Pə nā ngub ká pə mvəshə nzenkét Allah nə nshut'ab'a, na Allah nguə'nə, **nkə nja'** pō ká I nzúnə nzenkér'I na, pa nə yuə ghā fétə ngambékét njié nsiét siét na.
33. A pua'**Wi** yuə I ka shéshə ngá ntum'I nə yirə pua mánjé wúshə mbékét, mashi' **i** sáshə **yirə yuə** nku ndun ngú mánjé wúshə mənten, pa yuə ghā **mkpa'shə** njié mbi siét na.
34. Ó pəən puə pə suəntuam **ma** ! a **pua'** ndā yirə mī nkəwət pəən tə rü pa Ahbār (**ghā yi**) pua pa Ru'bān (**ghā shu kuə**) nā mbummə njə nkab pəən tə mbéé. Mbit mbə nən (pəən) **tə** ndumánjé Allah. Pəən puə pə téé mbuomshə ləm pəə pua ləm mōni shi yə **yirə yuə** tə ndumánjé Allah na, fa pəsa'kuə nə puə **nə** nguə' njákét.
35. Liénjə **yuə** pə ndo' pə **mbap lü lü** shap ma tə mú jahannama, nɛrə, **mbə** nton mba' mi m'ap **pua** mgbā nɔwə'ap **nə** mankwənt'ap men'a : (pə **rié** nə puə mī) : shirə shí pua' pa shua pə ka pét tə **lü lü** mashi' nɔwənt'un'a, nɛrə yu'shə nən na (nguə') yua pə ka pə mbet tə **lü lü** na.
36. A **pua'** ndā yirə mī : nsishə mut puə Allah pua'pet nshuop mut ndu ghom tə nda lérəwa Allah **tə** liénjə yuə **I** (Allah) ka puóm pút pút pua nsié (**ntuam ma**), a pua' ntəum nə kpa (mut) ken, yirə yuə **pua'** mánjé wúshə nténə. nɛrə, pə ma pə njə nɔwənt'un nə nkub ntəum. Ma'nun ghā **mkpa'shə** nə pit ngú **yap** mənten tə ngú mut nguənguə yie pə ma' wən nə pit ngú tə yun tə (ngú **mut na**), mbit nən nji mī a **pua'** ndā yirə mī : Allah **pua' pō** pua ghā puó (Allah).
37. A li na mī : shínə (**nə mut ken a wuon méé tə mo'**) pua' nku'shə tə ku tə. Pə nā mvəə **nə** pəən puə pə fétə ngambékét **na men**, mbit mbə mbé men tə mo' lum mbə nken'i tə mo' lum, mashi' mī pə fōnə tə nsishə yua Allah ken na, nɛrə **mashi'** mī : pə **pé** nə yua Allah ken **na**. Pə nab nə puə nə püü fa'shab. Allah ntab njirí **ghā** fétə ngambékét na.
38. Ó pəən puə pə suəntuam **ma**, a kuə nə pun **fu' yie** pə rié nə pun mī : tum'un nguon (pit) tə ndumánjé Allah, pə nzét nɔwənt'ndun nsié ? **Ké** pə mbéém yun pō wumə njə, ntā yi ndinə (liénjə) ? nɛrə, nshu mbókét njə **pō kuə yum** tə yi ndinə liénjə **nja' mə nto' yum mə?**
39. Pə **pə** shi tum (nguon **pit**), I ghér'un nə nguə' (**yuə a pua'**) nguə' njákét **na**, mbit kubshə (wun) nə mo' pəən puə a ndi' pun **na**. Na, pə **ntab nzōn'un Wi** tə nshié yum, Allah pua' **Shetkét Ngá** kə tə ngú yum mənten.
40. Pə **pə** shi fəer'i (ngá ntum), nɛrə mbū Allah ka tét mfəer'i fu' ká pəən puə pə fétə ngambékét ka tūmə'i, (**pō**) mbār ipā tə rü péeri (Abubakr) fu' ká **pet** tə yap ka pə tə kuəm'a, **fu' yie** i (ngá ntum)nzié nə nsún'i mī : ma sabmə, a **pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** p'utə. nɛrə, Allah **ghét** pukə shi si' **ndun'i**, **mbəetta'i** nə ntu pir'əə pə ntab njəən'un na, njab li shukét pəən puə pə ka fétə ngambékét na mansié tutun, **li** shukét Allah **pua'** nqāni tutun. Allah pua' **Nshet ku**, Shetkét Ngá yi ngam.
41. Tum **mun** (nguon **pit**) ləwtkét'i ké rétkét'i, ma' nən si' nə nkabm'un pua nɔwənt'un tə ndumánjé Allah. Yirə yuə **pua'** pókəri tutun nə pun nə ká pə **mbi yi** na.

تُمْ يُتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (27)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (28)

قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ (29)

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عِزَّىرُ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلِ قَاتِلُهُمُ اللَّهُ اتَّى يُؤْفَكُونَ (30)

اتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُءُوسَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ (31)

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُنِيرَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ (32)

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ (33)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأَخْيَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَكْفُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ (34)

يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَى بِمَا جَاءَهُمْ وَجُؤُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كُنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ فَذَوْقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْبُرُونَ (35)

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَطْلُمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ (36)

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحْلُونَ عَامًا وَيُحْرِمُونَ عَامًا لِيُؤَاطُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيُحْلُوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنٌ لَهُمْ سُوءُ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ (37)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَنْتَقَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ (38)

إِلَّا تَتَفَرَّوْا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (39)

إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَلَاثِينَ إِذْ هُمَا فِي الْعَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (40)

انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (41)

42. A pə mbə yuə **ngambòkét** (séé pit) mbə ngobshî, (nyî) pə **nyî kəmsə** na, mû pə pummə mbətə'u. Na nkuón sâ nə puə (mfa nāmə); pə nā ntua pə nsiéb mə li Allah mî a pə mbə yuə pū mbə nə ku na, mbū pū pummə ntum pua pən, pə nā mvəshə n̄wət'ap (nə nsiéb mbéé). Allah **yi** mî a **pua'** ndā yirə mî : pə **pua'** pummə **ghā** mbéé.
43. Allah kūrə ngam ndu n'u, yié kâ u fa péémə nə puə (mî pə shi' nshu mbiéb) a wuon méé yié kâ pəən puə pə fa ngambékét **ntuə tūm** mə li' nguəə n'u, u pit nji ghā mbéé na.
44. Pəən puə pə nsuəntuəm ndun Allah pua ndîne liénju **na**, ntab nta' yap péémə puə'u (nə kâ pə nkwen) ma' pit nə nkabm'ap pua n̄wət'ab'a. Allah pua' **Shetkét Ngā** yi nji ghā puó (Allah).
45. A li na mî pəən puə pə ntab nsuə yap ntūəm ndun Allah pua ndîne liénju na, nā nta' puə péémə puə'u, lamntushap kpa'tu, n̄gəə, pə nguə mbətəə tū kpa'tu **shap**.
46. A pə mbə yuə pə ngubmə yi **ntūm ma**, mbū pə pummə nshòshə'i ndā ndā yi nshòshə. Na, Allah ghəə'nə tūm tūmə shap, n̄gəə nsuə kūmbuə ndun puə. Pə **ka pi** rié (nə puə mî) : shu nūn pua ghā pi nshu.
47. A pə mbə yuə pə ntūm mə mfū mūn na, mbū pə mā nku'shə yap wən (nə nshié yūm) nja' mbubə **pua kummə tu** mbə nta' **nshuə** mə fānə yūn. A pua' mə rū yūn nə ghā nju'shə shap. Na Allah pua' **Shetkét Ngā** yi nji ghā yū nkub.
48. Mə siéb **mî** pə ka pi tét mbə nta' **nshuə** (mkpa'nə) **mə fānə yūn** nku **məsū** mbit mbə njəmsəə pontu nga shūn **a wuon** méé yié kâ ngambékét ka **tuə**, nsa' nga Allah sāsəə mə li' nguəə, pə pə ghā pi nguə'nə **na**.
49. A pit na mbə mə rū yap, nə mūn'əə i nzié mî : fa péémə nə mə (nkwen pit) na, ma kpa'nə'a. **ké pə mā ntét** gbu **yap** tū nguə' mkpa'nə ? A **pua'** ndā yirə mî (mû) Jahannama pummə na mbə yu ghūəm ghā fétə ngambékét.
50. A pə yuə ngambókét nkwtə'u na, a pūü wap. Na, a pə yuə a nshi kwətə nguə' wu na, pə mî : pū pi tét nshūshū' nga shū nkusu, njəm n̄wət'ap mbə ghā sərə.
51. Rié (nə puə) mî : mo' nshié yūm ntab ndo' kwətə'i wū, mbū a li na yua Allah ka tətəə nə pū na. A pua' **Wi** mbə ntésu yū (**Ngā** yi mfēer'ū). **n̄gəə**, **ghā** suəntūəm **kə** njəə'nə **yap** pə ndun Allah.
52. Rié mî : ké pu lo' pî mbiéb ndun pū (nə nshié yūm) nja' ndi yūm tū rū **pet** yu pòkét nə? Pū mbiéb ndun pən nə kâ Allah nkwtəə wən nə nguə' lo' puə'I ké lo' mə mbuə mū? n̄gəə, piéb mūn, a **pua'** ndā yirə mî pū pua' pua pən mbə ghā pi mbiébə.
53. Rié mî : yū nūn (tū ndumānjé Allah) tū **yu' nshut ké** yi njit na, pə ntab ndo' kuori puə pən. A **pua'** ndā yirə mî : pə **ka pə** ghā tūm tū yu' nshut (Allah).
54. Mo' yūm mā nguə'nə'i wap nə kâ pə nkuot yu yū shab'a (sadaka), mbū a li na mî : a **pua'** ndā yirə mî : pə ku tu nə Allah pə ngā ntūm'I, **mbə** ntab ntua yap tū to'tu mbū a li na **pə** nə kūmbuə, **mbit mbə** ntab nju yap (nshié yūm) tū ndumānjé Allah, mbū a li na mî pə **pua'** ghā pi **nsiét** (mə ntū shap).
55. n̄gəə, nkabm'ap pua pənp'ap ma **fa** pəəmə n'u, a li na mî Allah nā **ngub** pə kâ I n̄gəə'ap nə nguə' mən tū wumə nju, yiénə shap pə pə ntūmə pə pə ghā fétə ngambékét **na**.
56. Pə nā mbit nsiéb (nə li) Allah (mî) a **pua'** ndā yirə mî : pə pummə na mbò pua pən, na pə pi pə ndi' yap **pua pən**. Na puə, pə **pua'** **ghā** luəb.
57. A pə mbə yuə pə mbi nkwtəə li' kobə ké kuəm ké li' nyî nduəmsəə, mbū pə pummə **njəm** n̄wət (mə wuon) **n̄rūt** mbə mbunnə.
58. A pua mə rū yap **nəshuə pə** nkwtənkér'u tū (nga **ghabshə**) sadaka **na**. A pə yuə pə mfa (yūm)nə puə (lo' **ntuəm ma**), pə péem, na a pə yuə pə mbə shi **fa** nə puə **na**, u pə shi wuo réé, pə nshuə.
59. A pə mbə yuə, pə **mbém** yua Allah fa nə puə pə ngā ntūm'I **mə ndā ngambékét**, nzié mî Allah yétnə wū na, Allah nā ntua fa nə pū (nə yūm) lo' tū pūnga shi pə ngā ntūm'I, a **pua'** ndā yirə mî pū pua' ghā ru' yūm lo' puə Allah na, (mbū a pū nə puə).
60. A li na mî : sadaka **pua'** yi pə mbu'rə, **yi** pə njutmbuə, **yi** ghā **pi** fa' ntūm (Bétoul mahl), **yi** pəən puə lamntu shap pua' **ghubshî** (tū ghū' islāmi na), **yi** shu' pekpen, **yi** ghā **pi nsuəm** tū nkub, yi **yi** nju tū ndumānjé Allah, **yi** mon mājé (ngā nyî). (A pua') nga njikét lo' puə Allah. Allah pua' **Shetkét Ngā** yi, **Shetkét Ngā** yi ngam.
61. A pit na mbə mə rū yap nə shuə pə téé nzon ngā ntūm, mbə nzié mî : i pua' tut (yu' nshié yūm). Rié mî : (a **pua'**) tut (yu') ngambókét nə pən. I (Muhammad) nā nsuə ntūəm ndun Allah, **mbə nsuəntūəm ndun** ghā suəntūəm, mbit mbə ghūə'nzén nə shuə pə suəntūəm mə rū yūn **na**. Pəən puə pə téé nzon ngā ntūm Allah na, a pua' nə puə nə nguə' njákét.

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلَكِنْ بَعَدَتْ عَلَيْهِمُ السَّعَةُ وَصَيَّحِلُّونَ بِاللَّهِ لَوْ اسْتَطَعْنَا حَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ (42)

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذْنَتْ لَهُمْ حَتَّى يَتَّبِعَنَّ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعَلَّمِ الْكَادِبِينَ (43)

لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ (44)

إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَبِّهِمْ يَتَرَدَّدُونَ (45)

وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ انْبِعَاتِهِمْ فَتَبَتَّلَهُمْ وَقِيلَ افْعَلُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ (46)

لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا أُضْعَفُوا لَكُمْ بَرَاءَةً وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ (47)

لَقَدْ انْبَغَوْا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّى جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُم كَارِهُونَ (48)

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ ائْذَنْ لِي وَلَا تَفْتِنِي أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ (49)

إِنْ تُصِيبَكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِيبَكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَبِتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ (50)

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ (51)

قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنِيَيْنِ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ أَوْ بَأْيَدِينَا فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبَّصُونَ (52)

قُلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَلَ مِنْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَاسِقِينَ (53)

وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَى وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ (54)

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِمَا فِي الْهَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ (55)

وَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ (56)

لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأً أَوْ مَغَارَاتٍ أَوْ مَدَاجِلًا لَوَلَّوْا لَوْلَا إِلَهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ (57)

وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْتَحْطُونَ (58)

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ (59)

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (60)

وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ قُلْ أُذُنٌ خَيْرٌ لَكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (61)

62. Pə nā nsiéb (nə li) Allah nə pən məshi' mi pə pə yu péémə nə pən, a pi pə Allah pō ngā ntum'I mbə shəkét pékéri nə ká pə mbéém'ab'a **mə yuə pə mbə ghā suəntuəm ma**.
63. Ké pə mā nji yap mī a **pua'** ndā yirə mī yirə ngam, nshié mun'əə i téé nsa'ndut **ken** Allah pō ngā ntum'I na, a **pua'** ndā yirə mī : a **pua'** n'i nə mū Jahannama, i pə pō ngā yi nzuobə ntum, yirə yuə **pua'** yuərə mgbīmə.
64. Pəən pé mængub nə mbuo nə ká pə nsi' nə nshié nka' ndun puə, a nzānə mi nə puə nə pa shua a **pua'** mə ntu shab'a. **Rié** mī : ghét nən nkuo'shə, a **pua'** ndā yirə mī Allah **pua'** Ngā yi ntūmə pa shua pə téé mbuo na.
65. Mə siéb mī : a pə yuə u mbishə wab'a, mbū pə nā ntua pummə rié **mī** : a li na mī pū pə ntō nyī tū mbéé mbit nkāmə, **rié** mī : ké a Allah pua ririkent'i, nə ngā ntum'I mbə yuə pə **pə** ngét nkuo'shə mən nə?
66. Pə ma **pə fakét** pōntu ngam, pə tét ngét ku tu manjəm péém ntu yun, a pə yuə **Pū** nkürə ngam, ntā mo' lap puən mə rü yun'a, mbū **Pū** nā ntua ghét mo' lap puən nə nguə' məshi' ká a **pua'** ndā yirə mī pə **ka** pə ghā ghét pūü na.
67. Pəən pé mængub pi pəmbā pua pi pəmgbié, pāshə yap pua lo' **ndun** mo' pāshī. **Pə nā** nsa' **pūü**, mbə nguə'nəpū, mbit mbə nkamshə mbuə'map. **Pə lānə** Allah, ngerə, Allah lānə **wap**, a **pua'** ndā yirə mī puən pé mængub **pua'**ghā tūm tu yu'nshut (Allah).
68. Allah ka' mū Jahannama nə puən pé mængub pi pəmbā pua pi pəmgbié **nə** ghā fétə ngambékét, pə pə **pō ghā pi nzuobə** ntuum, yirə yétnə wap. Allah **yap ntu ndun** puə, a pit ndo' mbə nə puə **nə** nguə' ndennə.
69. **A ka'** mbō yié **puən puə** pə ka ya' nku məsu shun'a, pə ka pə nə ku tutun nher'un mbit njām tutun nə nkap pua **pon**. ngerə pə ka pi shu nshu mbōkét tu **mbet** yuyap, ngerə **shu** nən nshu mbōkét tu **mbet** yu yun, nguənguə **yie** puən puə pə ka pə nku məsu shun ka shu nshu mbōkét tu **mbet** yu yab'a. Pə péékét nshu' nguənguə yie pə ka **kə** mbéé na. Shirə shuə **puən**, fa'shap pəbə tu nju pua ndinə liénju. Shirə shuə puən pua' ghā gbū ghəəm.
70. Ké **pəsa'kuə puən puə pə ka pə nku məsu shab'a**, pə yu Nūhu, **pa** Aad, **pa** Samūd, **pa** yu Ibrāhīma, **pa** Madyana pua pa Mu'tafikaat mā ntua'i mo' nə puə ? Ghā ntum'ap ka pi tuə nə puə nə pa rānə mi. Allah ka pə ndi' mī I yu wap nə nkub, na a ka **kə** mbə puə mbə **nju** nhwət'ap nə nkub.
71. Ghā suəntuəm **pi pəmbā pua** ghā suəntuəm **pi pəmgbié**, **pāshə** pua' ghā fəet mo' **pāshī**. Pə nā nsa' pū, mbə nguə'nə **pūü**, mbə nténəkét tu to'tu, mbə ntūməkét zākā mbit mbə nju' nshut Allah pō ngā ntum'I. Shirə shuə **puən**, Allah nā ntua ghəu'nzén map, **A pua'** ndā yirə mī Allah pua' **Nshet ku**, **Shetkét** Ngā yi ngam.
72. Allah ka' **ghā** suəntuəm pi pəmbā pua ghā suəntuəm pi pəmgbié nə pa **Adjana** shuə ma **pon pə** nké nja'nəkét ma tu nshint'i na, pə pə **ghā pi nzuob** ntuum, pua pa li' shu nzəmshə tu pa **Adjana** Adni. Na péémə lo' puə Allah gha' tutun, **yirə yuə pua'** fu' mgbīmə.
73. Ó ngā ntum ! ma' ghā fétə ngambékét pua puən pé mængub nə pit, nzi' ndun puə. Li' shu shap pua' (mū) Jahannama, **ré a pūü mə** li' putnə.
74. Pə nā nsiéb nə li Allah mī : pə mā nzié yap, **mə** ndā ngambékét pə rié li shukét **ku tu**, mbit nku tu manjəm gbū Allah shap. Pə nā **ngét** wubmə **tu** pa shua pə mā nkəwətə yab'a. Pə **mā kuə yap sa'** məshi' **nshié yum**, **nja'** pō mī Allah **pō ngā ntum'I** fu' nə puə lo' tu pūnga shi. ngerə a pə yuə pə mbut **ntuum ma**, mbū a **pua'** pōkéri nə puə. Na, a pə yuə pə njəm nhwət'ab'a, **mbū** Allah **nā ntua** ghér'ap nə nguə', nguə' njákét tu njupua ndinə liénju, **a pə ndi'** nə puə ndun nsié nə nshié ngā tésu nga shap, shi pit mbə nə puə nə **nshié** ngā mféərə.
75. A pua' mə rü yap nə mun'əə i gbət ken pō Allah (nzié mī) : mə siéb mī a pə yuə (Allah) mfa yum nə pū lo' **tu** pūnga shi na, mbū pū nā ntua pummə fa sadaka, **pit** pummə pə tu rü **renkét puən**.
76. ngerə, a pua' pəfu' ká Allah fa nə puə (nə yum) lo' tu pūnga shi na, pə nyém mən, njəm nhwət, **mbə** ghā fət nkəwən.
77. ngerə I (Allah) **ma' so'** pé mængub **mə** tu ntushap **a wuon** méé tu liénju yuə pə ntua tənə pua **Wi** na, məshi' ká pə ka fa'nə pua Allah tu yua pə ka ka' pua **Wi** na, **pua** ká pə ka pə ngét mbéé na.
78. Ké pə mā nji yap mī a **pua'** ndā yirə mī Allah nā nji nduəmə shap pua tā nshəmə shab'ə ? **A pit na** mbə ndā yirə mī, Allah **pua'** **Shetkét** Ngā yi yu li'si.
79. Pəən puə pə nkəwətəkét ghā **ta' kéé mə** rü ghā suəntuəm tu nga sadaka, pua puən puə pə ntab nkəwətə yap (**mo'** yum) nja' (**pō mə yum mə**) mfū' ku shab'a; ngerə, pə ngér'ab nə nkuo'shə **na**, Allah ghér'ap nə nkuo'shə, a pit ndo' mbə nə puə nə nguə' njákét.

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيُرْسُوَكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْسُوَهُ إِذْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ (62)

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مِنْ بِيَادِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَأَنْ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذَلِكَ الْحُزْبُ الْعَظِيمُ (63)

يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ نَنْزِلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَخْرِضُوا إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ (64)

وَلَيْنُ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ (65)

لَا تَعْتَدُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنَّ نَعْفَ عَنْ طَائِفَةٍ مِنْكُمْ يُعَذِّبُ طَائِفَةٌ بَأْتُهُمْ كَأَنَّهُمْ مُجْرِمِينَ (66)

الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (67)

وَعَدَّ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتُ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعْنُهُمْ وَاللَّهُ وَهَمَّ عَذَابٌ مُقِيمٌ (68)

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرَ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا بِخِلَافِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخِلَافِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخِلَافِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (69)

أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (70)

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (71)

وَعَدَّ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (72)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَيَسَّنَ الْمَصِيرَ (73)

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَمُّوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (74)

وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهُ لَيْنَ آتَانَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ (75)

فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ جَحَلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ (76)

فَأَعْتَبَهُمْ نَبَأًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَأْتُوهُنَّ بِمَا أَخْلَقُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ (77)

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ (78)

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (79)

80. Ta' fētə ghérapüü nə puə **ké yuə u mbə shi** ta' fētə ghérapüü nə puə na, a pə yuə u njié nta' fētə ghérapüü nə puə pò nka sàngom ma, mbù Allah tab ndo' fētə ghérapüü nə puə. Yirə yuə **pua'** məshi' kà pə ku tu nə Allah pò ngà ntum'I na. Allah **ntab njirí** puən puə pə **pua'** ghà tàm tu yu' shut na.
81. **Shuə pə shi'** manjəm **ma** (ghà kwən pit) setnə məshi' **shu shu** shap tu **fa'nə** ngà ntum Allah, nguə'nə nə kà pə ma' pit tu ndumânjé Allah, nə **nkabm'ap** pua nṵwət'ab'a, nzié mī: pə ma təm (**nguo**n pit) tu ri' na. Rié mī : (mú) Jahannama pua' **ri'kéri tutun nə** kà pə mbə nju' (ngam) a nzen na.
82. ngerə, pə **pə** nguə məyet, **mbə** kuu rēni, mə njēerə məshi' yua pə ka pə nkūt na.
83. ngerə, a pə yuə Allah **mbutnə** n'u mfə ṅayə **mo'** lab puən mə rü yab pua' na, ngerə, pə ta' péémə puə'u məshi' yi ntum na, **u** riémī : pə **ntab ndo' pit** tàm'un pua mə kakí, shi pit ndo' ma' **nshié** ghà kəpən nə pit pua mə. A **pua'** ndá yirə mī : pə pi tét mbém **shu shu** tu pum nké'é, ngerə, shun'un pua ghà pi nkwen (pit).
84. Ma to'tu nshié ndí (mun) mə rü yab yuə i kpə na kakə'i, **shi** pit nténə **tu** sié shi (**ngét lónə n'i**). A **pua'** ndá yirə mī : pə ku tu nə Allah pò ngà ntum'I, mkpə **mbi pə** ghà tàm tu yu' nshut.
85. Nkabm'ap pua ponp'ap ma **fa** puəmə n'u, a li na mī Allah nā ngub kà I nger'ap nə nguə' **men** tu **nju**, yiénə shap pit ntum pə pə pò ghà fētə ngambékét na.
86. A mbə **pə fu'** yie pə ghét nshié nka' si' mī: suən'un ntəum ndun Allah, mbit nun ma' pit pua ngà ntum'I na, ghà nkap mə rü yap nta' péémə puə'u mbə nzié mī : tã wü, pü pə **pua** ghà pi nshu (**shi'**).
87. Pə péem ma yap pò yuə pə mbə pua ghà **pi nkwen**, pə yí lamntu shap, ngerə pə shi yu' yap (ngam) a ren.
88. Na, ngà ntum pua puən puə pə suəntəum pua wi na, ma' si' nə nkabm'ap pua nṵwət'ap, shirə **shuə**, a pua nə puə nə nkəwət **pü**, shirə **shuə na, pə nā ndo' pə** ghà **fu'**.
89. Allah **shōshə** nə puə nə pa **Adjana** shuə pon **pə nké** nja'nəkét tu nshint'i na, pə pə pò **ghà pi nzuobə** ntəum; yirə yuə **pua'** fu' mgbima.
90. Ghà (fa) pontu ngam tu rü pa arab **pa tu** ngwən ka pi tuə məshi' mī pə fa péémə nə puə, na shuə pə ka **fa mbéé nə** Allah pò ngà ntum'I na shu (yap). Nguə'njəkét nā ntua kwətə puən puə pə fētə ngambékét mə rü yab'a.
91. Mferə (ndon) ndi' mo' ndun fəmkét puən, **shi pit mbə ndun** ghà yə, **shi pit mbə ndun** puən puə pə **mā** nkəwətə yap yua pə nju (**tu ndumânjé Allah**) na, **fu' kà** pə mbi fa ntubə məshi' Allah pò ngà ntum'I na. **Mo'** nshié manjé (suə **sa'**) ndi' ndun ghà ghét ngambókét. Allah pua' **Shetkét Ngà** fētə ghérapüü, **Shetkét Ngà** ghuə'nzén.
92. Mferə (ndon) pit na mbə ndi' mo' ndun puən puə pə mbə tuə n'u mī u **fa yu kuo' nə puə**, u rié mī : mā nkəwətə'a yua mə nkiém'un ndun'a, pə yəm nṵwət, mba' mi m'ap **mbi** nə nduəbmi, tu **sabmə**, mī pə mā nkəwətə yap yua pə nju men (**tu ndumânjé Allah**) na.
93. A li na mī ndumânjé (ndon) **pua' pò** ndun puən puə pə **pə nta'** péémə (**nkwen pit**) puə'u mbə ghà nkab'a. Pə péem'a yap pò nə kà pə mbə pua ghà pi mfa'nə **na**). Allah yí lamntushap, ngerə pə ntab nji yap (**nshié yəm**).
94. Pə nā ntua pə ntua nə pontu ngam (**kwət mbuə**) nə pən fu' kà pə küt mfə ṅayə pə **pua'** na. Rié mī : pə ma tuə nə nshié pontu ngam, pü ntab ndo' pit suəyü ntəum ndun puən. Allah nā ntua yuən fa'shun pò ngà ntum'I, a pə lo' pə pətnə nə pən mfə mäsə ngà yi li' si pua li' nguə. ngerə i fa pəsa'kuə nə pən nə yua pə ka pə mfa' na.
95. Pə nā ntua pə nsiéb (nə li) Allah nə pən fu' kà pə pətnə mfə ṅayə pə **pua'**na, məshi' mī pə yəm nṵwət ntá wab (shi suəwap nə sa'). ngerə yəm'un nṵwət'un ntáwap, A **pua'** ndá yirə mī : pə **pua'** pò min. Li'shu shap **nā ndo' pə** pò (mú) Jahannama, **mə** njēerə məshi' yua pə ka pə nkūt na.
96. Pə nā nsiéb nə pən məshi' mī pə péém'ap. ngerə, a pə yuə pə njié mbéém'ap **pém ma**, mbù a **pua'** ndá yirə mī Allah ntab mbéémi puən puə pə **pua'** ghà tàm tu yu' nshut na.
97. Pa arab **mgbā nsom** pua' **kukéri tutun tu ku tu** pua **ghét pé mə ngub, shetta** pékéri **pə** mī pə mā nji yap ndut yua Allah si' mén ndun ngà ntum'I na. Allah pua' **Shetkét Ngà** yi, **Shetkét Ngà** yi ngam.
98. A pit na mbə mə rü pa arab **mgbā nsom** nə yuə i téé nshüshü' yua i nju men tu mânjé pit na pò mə **njuo**, mbə mbiéb nə pən pò nə pa nguə' (**vuə pit**). A **pua'** pò ndun puə nə nguə' püü. Allah pua' **Shetkét Ngà** yi nju', **Shetkét Ngà** yi nji.

اسْتَعْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ (80)

فِرْحَ الْمَخْلُوقُونَ بِمَعَادِهِمْ خِلَافَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ (81)

فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (82)

فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَأْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تُخْرَجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْعُقُودِ أُولَئِكَ مِمَّا فَعَلُوا مَعَ الْحَالِيَيْنِ (83)

وَلَا تَصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَتْمَعْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ (84)

وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِمَا فِي الدُّنْيَا وَتَزَكِّيَ أَنْفُسَهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ (85)

وَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنُوكَ أُولُو الطُّولِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ (86)

رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ (87)

لَكِنَّ الرُّسُولَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْحَيَاتِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (88)

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (89)

وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (90)

لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يَنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (91)

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَرْحَرًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يَنْفِقُونَ (92)

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُوكَ وَهُمْ أَغْيَاءٌ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (93)

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَأْنَا اللَّهَ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (94)

سَيَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجَسٌ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (95)

يَخْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَى عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ (96)

الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (97)

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَنْ يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمْ الدَّوَابِرَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (98)

99. A pit na mbə tū rū pa **arab mgbā nsom** nə yuə i téé nsuəntuəm ndun Allah pua ndinə liénjə na ; mbit mbə nshūshū' yua i téé njū men (tu **ndumanjé** Allah) na pō mə pa shua a ngobshə (nə mən) mə nguə Allah pua lónə ngā ntəm ma. ən ! a **pua'** ndā yirə mí : yirə yuə pua' yu yi ngobshə nə puə. Allah nā ntə **suə wap** tū ghə'nzén'I. A **pua'** ndā yirə mí : Allah pua' **Shetkét Ngā** fētə ghérápüü, **Shetkét Ngā** ghə'nzén.
100. Pum ghā yi mbinə (tu pém ntəum) tū rū ghā tūm ntā ngu (Maka') pua ghā **fet** (ngā ntəm) nə puən puə pə pətə wap nə ngambòkét na, Allah péém **fa' lo' puə puə**, pə pit mbéém **ndáshə lo'puə'I**. I pit nshòshə nə puə nə pa **Adjana** (shuə) pon **pə** nké nja'nakét tu nshint'i na, pə pə pō **ghā pi nzuobə** ntəm kakí, yirə yuə **pua'** fu' mgbimə.
101. A pit na mbə tū rū puən puə pə **pua'**mə nguənuə yun tū rū pa **arab mgbā nsom ma, nə puən pé mə ngub nguənguə yié mo'** pa tu ntə ngu. Pə pummə nku tū **pé** mə ngub. U mā nji'u mo' wap, a **yi na** Pü wap, **Pü** nā ntə ghér'ap nə nguə' nka ipá, a pə lo' pə küt nə puə mfə tū nguə' mgbimə.
102. Shimo' pém ndon map, **pə ka pi** nāmshə fa' nzénkét pua yi mbüükét. A ghobshə nə ká Allah nkuot pəntuəm puə puə na. A **pua'** ndā yirə mí : Allah pua' **Shetkét Ngā** fētə ghérápüü, **Shetkét Ngā** ghə'nzén.
103. Kuot sadaka (záká) lo' tū nkabm'ap (məshi' mí) u rən nə puə (nə ndon m'ap) mbit nzen nə puə (**ñuñuə** shap), mbit ngét lónə nə puə, a **pua'** ndā yirə mí lónə shu pua' pukə (ntəum) nə puə. Allah pua' **Shetkét Ngā** yi nju', **Shetkét Ngā** yi nji.
104. Ké pə mā nji yap mí : **apua'** ndā yirə mí : Allah nā **mbém** pət ntəum lo' puə krepni mbit **mbə** nkuot pa sadaka ? A pit mbə ndā yirə mí : Allah **pua'** **Shetkét Ngā** kuot pət ntəum, mbit mbə **Shetkét Ngā** ghə'nzén.
105. Pit nzié mí : fa'nən fa', ngerə Allah nā ntəuə yuən fa'shən, pō ngā ntəm'I, nə ghā suəntuəm. Pə nā ntəuə lo' pətə nə pun **pō** mfə məsu **Ngā** yi lí' si pua lí' nguəwə, ngerə, I fa pəsa'kuə nə pun tū yua pu ka pə mfa' na.
106. Shimo' (**mə rü** shuə pə ka kwən pit na) **pua' ghā piéb** ndí **nga** Allah, **Ké yuə I nger'ap nə nguə' nə, ké yuə I** kuot pət ntəm **pua puə nə?** Allah pua' **Shetkét Ngā** yi, **Shetkét Ngā** yi ngam.
107. Na puən puə pə shūshū' (**kut**) nda (Allah)pō mə yi rónə pua ku tu (nə Allah), **pua** fabshə fānə ghā suəntuəm, mbə (**mfu'shə yirə pō məshi'**) piép mən'ə **i ka ma'** Allah nə pit pō ngā ntəm'I, **mbə** mbummə nsiéb mí : pū mā ngubmə yū (nshié yuəm tū kut nda Allah) mbü a li na **pü**. Allah nā ntənə mí a **pua'** ndā yirə mí : pə pummə na mbə ghā mbéé.
108. Ma tənə ntəm (nto' tu) kakə'i. Nsiéb ma mí nda Allah yuə pə suə nshu'i pō tū puó Allah lo' tū pum liénjə na, pummə na mbə yirə mbə pékəri nə ká u ntənə (nto'tu) **ntəum ma**. A **pua'** ntəum nə pəmbā shuə pə téé ngu' nə ká pə mbə nzen na, Allah nā ngu' ghā rənə.
109. Ké mən'ə i suə nshu yu kurə shi pō ndun puó Allah pua péémə na, pū wi tətun ké mən'ə i suə nshu yu kurə shi pō tu nguə **shuəwə ghughuəm**, a nshuət (**tuə** mgbə'ə) tū(mū) Jahannama ? Allah ntəb njitə' i puən puə pə **pua'** ghā yu nkub'a.
110. Yu kurə shab'ə pə kut na, **mā kōshī mí : a ntəuə** pō **yu** kpa'tu mə ntə **shab** **kukə** ntə shap **ntəntakét** (pə kpu). Allah pua' **Shetkét Ngā** yi, **Shetkét Ngā** yi ngam.
111. A **pua'** ndā yirə mí Allah yun puə ghā suəntuəm nə nkwə'ap pua nkabm'ap (**mə nkupshə**) nə puə nə **Adjana**. Pə nā ma' pit tu ndumánjé Allah, ngerə, mbə nq' (puən), pə mbit nq'wap. A **pua'** nka' nga mbékét **yuə I ka pié' ndun** m'I tū Tōra pua Injil nə **Kur'āni na**. A wuə mbə yuə i **rūnə** pən nga shi tətun **méé yié** Allah nə ? ngerə, **lumm'un** ntəum **məshi'** nten nūn'ə pə yin na, yirə yuə **pua'** fu' mgbimə.
112. Ghā pət ntəum, ghā wūshə, ghā fa ayuə, ghā yī nké, ghā yi nkəbmə, ghā pət yéé mansié, ghā sa' pū, **ghā** ghə' nə püü pua ghā shi ndut ndut (ken) Allah, fa pəsa'kuə lummntuəm nə ghā suəntuəm.
113. A ndi' **nə** ngā ntəm pua puən puə suəntuəm **ma mí** : pə **ta'** fētə ghérápüü nə ghā kpa'shə Allah pua **mo'** yuəm **ma**, pa yuə a njie mbə pa tu nguət mən'a, manjəm yié ká a tət ntəm mə lí' nguəwə nə puə mí a **pua'** ndā yirə mí : pə **pua'**pa tū (mū) **jahim ma**.
114. Yi nta' fētə ghérápüü Ibrāhīm məshi' baba shi ka pə ndi' mo' **yum** mbü a li na pō lo' tū nka' nga yuə i (Ibrāhīm) ka **ka'i men** na. ngerə, a ka pə pə fu' ká a **ka** tūm mə lí' nguəwə n'i mí : **i** (baba shi) pua' nga kupen Allah **na**, i tashə nwəri **ndūn'i** ; a **pua'** ndā yirə : mí Ibrāhīm ka pi pummə mbə ngā nkwət **yi mbutnə** (məsu Allah), ngā səmsə mimshə.

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبَاتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ سِذَّخَلَهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (99)

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (100)

وَمَنْ حَزَلَكُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى النَّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ حَتَّى تَعْلَمَهُمْ سَعَدَ بِهِمْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ يَرُدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ (101)

وَأَخْرَجُوا عَتْرُقُوفًا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (102)

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (103)

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (104)

وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْعَذَابِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (105)

وَأَخْرَجُوا مُرَجُوزَ لَأْمُرِ اللَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (106)

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ (107)

لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لِمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ (108)

أَقَمْنَ أُسُسًا بِنِيبَانِهِ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أَسَسَ بِنِيبَانِهِ عَلَىٰ شَفَا حَرْفٍ هَارٍ فَانْتَهَرَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (109)

لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (110)

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ هُمْ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (111)

التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ الْآمِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالتَّائِبُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ (112)

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَاللَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ (113)

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَّهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ (114)

115. Allah ndi' mî I pə mvuə nə pʊən manjəm yié I yîrə wab'a kəkə mbû I ránə mi nə puə nə yua pə mbuə na, a pua' ndá yirə mî : Allah pua' Shetkét Ngá yi ngú yəm məntən.
116. A pua' ndá yirə mî : Allah na, sa' fon pūt pūt pua mansié li na pō puə'I. I nā njiémə mbít nō'. A ndi' nə pʊən nə nshié ngá ghámə (shi pit mbə nə pʊən) nə nshié ngá mfəerə nja' Allah.
117. Mə nsié mə ndá ngambékét mî Allah tét nkuot putntuəm puə ngá ntəm pua ghá tum ngu pua ghá mfəerə shuə pə ka petə'i tū fū' nkamkét (ngam) manjəm yié ntū mo' pashə pʊən mə rü yap ka pi ghobshə ká a mfāshə na. A pua' lo' I kuot put ntuum puə puə. A pua' ndá yirə mî wi Allah pua nə puə mbə Shetkét Ngá ghámə, Shetkét Ngá ghua'nzén.
118. (I pit nkuot put ntuum) puə tərɪ shuə pə ka shi' manjəm (nkwən pit) a wuon mée yié nsié ka yié fetkəri nə puə, pa yié a pua' lóni na. nɔwət'ap ka pi mfet nə puə, pə wubmə mí mo' li' kob'a lo' puə Allah ndi', mbû a li na pō mfə məsu shi. A pua' lo' I kuot put ntuum puə puə mashi' mî pə put ntuum. A pua' ndá yirə mî Allah pua' Ngá nkwtet kuot put ntuum, Shetkét Ngá ghua'nzén.
119. Ō pʊən puə pə suəntuəm ma ! puó nun Allah, mbə nun pua ghá rié ngambékét.
120. A ndi' mo' nə pa Madina pua pʊən puə pə pua' mə nguəəəə yap, tū rü pə arab mgbá nsom ma mî : pə pə nkwənə, mbə ntá ngá ntəm Allah, shi pit mbə nə puə mí pə pə ngu' nɔwət'ap nshet nɔwət'i. Yirə yuə pua' mə nga ká, a pua' ndá yirə mî : puə na, nshié yəm ntuum, nshié nhammə, pua nshié ri'kétnjié ntap nkwətə'i mo' wap tū ndumánjé Allah. Shi pə mbít nshə nshié pin li' (yuə a ntəə fa mbim nə ghá fətə mbékét na), shi pit nkwətə lo' puə nshié ngá kʊpən nə nshié yu kwətə (nguə'), mbû a li na mî pə tuətə na yirə nə puə pō mə fa' nzenkét, a pua' ndá yirə mî : Allah ntap mbubí kéeé ghá ghét ngambókét.
121. Pə ntap nju yap (tū ndumanjé Allah) nə nshié yu yu yuə a pua' nkuə' na, shi pit nju nshié yu yu yuə a pua' ngúərə na, shi pit ntunə nshié puó'shə, mbû a li na mî pə tuətə yirə yuə nə puə, mashi' mî Allah yeer'ap nə shetkét pókét yua pə ka pə mfa' na.
122. A ndi' nə ghá suəntuəm mî pə ntəm nguon pit ngú tu yap məntən. A let nā mo' pāshə pʊən lo' tū nshié lap mə rü yap, yé shi' yap mashi' pə yié'rə yuəm tū ndumánjé wūshə nju' a rən, mashi' mî pə kəm puomshə pʊən'ap fū' yié pə pʊtəə nɔyəə pə pua'na, mo'nka pə wumshə?
123. Ō pʊən puə pə suəntuəm ma! Ma' nun puən puə pə nū mbārə wūn mə rü ghá fətə ngambékét na nə pit, pə kwətə ri' mfə ndun pən. Pit nun nji mî a pua' ndá yirə mî : Allah pua' pua ghá puó (Allah).
124. A mbə pə fu' ká pə ghét nshié nka' si' na, a pə mə rü yap nə yuə i nzié mî a yiya mə pʊn mbə yuə yirə yí (nka') ku'shə'i nə pəm ntuum'ə? Mbə shi tūə mə pʊən puə pə suəntuəm ma, a (nka') ku'shə wap nə pəm ntuum, pə mbít ndumntuum.
125. Mbə shi tūə mə pʊən puə yá pua' mə ntū shab'a, nɔrə, a (nka') ku'shə wap pō nə mo' min mfə ndu mint'ap, pə tuə mkpə mbə pō ghá fətə ngambékét.
126. Ké pə ntab njuən'ap mî a pua' ndá yirə mî, pə nā mkpə'nə wap tū nshié lum nka imo' ké nka ipā nə? a pə lo' pə ntab mbur'ap mo' ntuum shi pit mbə nkumshékét nə.
127. A mbít mbə pə fū' ká pə si' nə nshié nka'(tə kur'ani) na, pāshə yap yuən mo' pāshí (nshū mî :) ké nshié ndí mun njuən'un nə? A pə lo' pə yəm nɔwət, Allah yəm lamntushap mə nga ká pə pua' pʊən puə pə ntab nju' yab ngam a rən na.
128. Mə siéə mə ndá ngambékét mî ngá ntəm tuə nə pʊn mbi tum mə fānə yuə, yua a nɔm'un na nā nzér'i, i pua' nə ru' mfa mfə ndun pən, i pua' ngá yá ntuum, ngá ghua'nzén nə ghá suəntuəm.
129. A pə yuə pə njəm nɔwət'ab'a, nɔrə u rié mî Allah yétnə'a, mo' nshié yu wūshə mbékét ndi' mbû a li na Wi, njuə'nə na pō ndun'I. I pit na mbə ngá ghét Arshi (nguə' pifon) mgbîmə.

- وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّى يُبَيِّنَ لَهُمَ مَا يَتَّخِذُونَ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (115)
- إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ نُجِي وَيُحِيثُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (116)
- لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَرِيغُ قُلُوبَ قَوْمٍ مِنْهُمْ إِنْ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ يَرْوِفُ رَحِيمٌ (117)
- وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خَلَّفُوا حَتَّى إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (118)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ (119)
- مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَن رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنفُسِهِمْ عَن نَفْسِهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطَلُونَ مَوْطِنًا يَعْغِطُ الْكُفَّارُ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوِّ نِيْلًا إِلَّا كَيْبَ هُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ (120)
- وَلَا يَنْفَعُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كَيْبَ هُمْ لِيَجْزِيَ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (121)
- وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرْنَا مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ (122)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلِيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَاَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ (123)
- وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ إِنَّمَا رُزِقْنَا هَذَا مِنْهُ إِمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ (124)
- وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَى رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ (125)
- أَوْ لَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَكَّرُونَ (126)
- وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ نَظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ هَلْ يَرَاكُمْ مِنْ أَحَدٍ ثُمَّ انصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ (127)
- لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ (128)
- فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ (129)

سورة يونس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ (1)

أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ هُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ مُبِينٌ (2)

Ghom (10): Yirə Yî Pua' «NKA' YÛNUS»

Ririkent'i Pua' Nkuri ivü' (109), a ka si' Maka'.

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghua'nzén, Ngá shetkét ghua'nzén.

1. Alif. Lâm. Râ. Shiro shuə pua' ririkən nda lérəwa yi ngam.
2. Ké á nə puən mbə yu puəmə mî Pü tuə nə ntəm nə mun mə rü yap mî i kəm pʊən mbít mfa pəsa'kuəlumntuum nə pʊən puə pə suəntuəm ma mî a pua' ndá yirə mî : a pua' nə puə nə li' té mbékét, puə Ngá yi ngér'ab'ə? ghá fətə ngambékét rié mî a pua' ndá yirə mî yirə yí pummə na mbə ngá set mə li' nguərə.

3. A pua' ndá yirə Ngá i ngér'un pua' Allah yəə I puóm pút pút pua nsié mə ntú liénjə, a pua' lo' I n̄anə nku ndun Arshi (nguo') na. I n̄a mba vət ngam, mo' nshié ngá shu' ndi' mbú a li na manjəm péémə Shi. Yirə yəə pua' nə pən mbə Allah Ngá yi ngér'un, n̄erə wúshə n̄un Wi. Ké pə ntab nkəmshəkér'un nə ?
4. Li' pətnə shun ngú yun mənten pua' mfə məsu shi. Nka' nga Allah pua' pékéri. A pua' ndá yirə mi Allah n̄a ndu' mbuom, a pə lo' I pit nkút n'i məshi' I yəet pən pə pə suəntuəm mbit mfa' rənkét rənkét fa' nə sappé na. Pəən pəə pə fétə ngambékét na, a pua' nə pua' nə yu nuə lo' tū nké mbəkét pua' nguə' njákét məshi' ká pə ka pə mfétə ngambókét na.
5. (A pua') Wi yəə I yab li n̄om mə nzenkét, (njab) mət mə ránə, mgbətə n'i (mət) nə pa li' si', məshi' pə yi nsishə lum pua' t̄a yum. Allah mā mbuomi yirə yəə mbú a li n̄a mə ngambékét. I n̄a mfabshə ririken nə pən pəə pə tée nji na.
6. A pua' ndá yirə mi ririken pua' tū fa'nə shū' pua' n̄om, pua' yua Allah puóm tū pút pút pua nsié na nə pən pəə pə tée mbuo (Allah na).
7. A pua' ndá yirə mi pən pəə pə ntab mbuo yap t̄anə shū (pua pua na), mbi pém yap pō wumə njə mansié mbit mbən n̄wət'ap ntuum ma, pua pən pəə pə pua' tū ririken'tū mbō ghā mfūrə na,
8. Shirə shəə pən, li' pətnə shap pua' m̄ú məshi' yua pə ka pə nkút na.
9. A pua' ndá yirə mi pən pəə pə suəntuəm mbi pit mfa' rənkét rənkét fa' na, Ngá yi ngér'ap n̄a ntua pə njirə wap məshi' pémntu shap, pən pə nké lo' mbə nja'nəkét tū nshin'ap tū pə Adjana shəə a pua' yi fu' na.
10. Lónə shap ntuum pə mi : ndá ndá renə n'U kə Allah, nsha'shə shap ntuum pə fuəshə, ndinə lónə shap pə mi : ayəə pua' yi Allah Ngá ghét ngú yu puómə mənten.
11. Allah pə mbə mbunnə nə pūū nə pən yie punnəshap məshi' ngambókét mbú pə ka tét ndi ngam nə puə tu nka' fu'shap. n̄erə Pū n̄a ntā pən pəə pə ntab mbuo yap t̄anə shū (pua pua na) tū sa'ndut kent'ap, pə ntabə tū.
12. A mbə pə fu' ká rōnə pám mən nyūtu na, i lón n'Ū, mbi nū tū mgbā nsám'i, ké mbə ngá shu mansié, ké mbə ngá tē tu tu, a pə pə fu' ká Pū kōshə ndun'i nə rōnə shi na, i ya' é pō yie i pə mbi mā ndon' i mo' Wū tu pi' rōnə yəə a pə mbi pám'i na. Yirə yəə ka' mbə yie ká pə niét nə shābə pən nə yua pə ka pə fa' na.
13. Mə siéb mə ndá ngambékét mi pū ka tét m̄vəshə nja nja nku məsu shun fu' yie pə ka yu nkub'a, ghā ntum'ap pit ntua nə pəə nə nkwt ránə mi, pə ka pitmbə ndi' yap mi pə n̄a suəntuəm. yəə kə na mbə yie pū ká n̄jeet pəə pə pua pūükét pən na.
14. A pua' lo' pū yab'un mə ghā shu mə tu tū nkwen nsié manjəm pua məshi' mi pū yəən nkū yie ká pə ntua fa' na.
15. A mbit mbə pə yie ká pə yankə nə pua' nə ririken'tū yi ránə mi na, pən pua' pə ntab mbuo yap t̄anə shū (pua pua na) mi : tuə nə mo' Kur'āni yəə a ndi' yi na, mbə ndi' u kubshə yi. Rié (nə pua) mi : a mā mbə'i mo' nə mə mi nkubshə yi tū kū ntū'a, mə ntab mbətə'a mbú a li na mi mə n̄a mbətə pō yua pə tuə nə ntum nə mə men na. A pua' ndá yirə mi mə n̄a mbuo pō nguə' liénjə mgbimə mə yəə mə nsiét nhut Ngá yi ngér'a na.
16. Rié mi : a pə mbə yəə Allah mbi kú na mbú mā njankə'a wi (Kur'āni) nə pən shi I (Allah) mbit nji nə pən men. Mə ndá ngambékét mə shu mə mfū mən mə nkwt lum nku məsu shi (Kur'āni), ké pə ntab n̄zānə yun nə?
17. A wuo mbə yəə i yu nkub t̄utun nshet mən'əə i pu'shə mbéé mə li Allah, ké yəə i mfa mbéé tū ririken'tū i nə? A pua' ndá yirə mi : yirə (ngam), pūükét pən ntab ntua nkuor'ap fu'.
18. Pə n̄a mbit ngúshə mo' yua a ndi' Allah na, (mbə) yua a ntab nzoni mo'wap shi pit ngam'ab'a, mbit mbə nzié mi shirə shi (kushuəp) pua' ghā pi nshu'wū pua' Allah. Rié nə pua' mi : ké pə lo' pī mfa pəsa'kuə nə Allah nə yua I mā nji' i tū pút pút shi pit nji mansié nə? Ndá ndá rēenə pua' n'I, I n̄anə nja' yua pə mkpa'shə pua' Wi na.
19. Pəən ka pə ndi' mbú a li na mi (pə ka pō) tū ndi lab imo' (ndi ndumānié wúshə), n̄erə pə fa'nəkét. A pə mbə ndi' mi li shukét ka pi pum mbinə lo' pua' Ngá yi ngér'u mbú pə ka tét ndi ngam tū fānə yap tū yua pə mfa'nəkét ntuum ma.
20. Pə n̄a mbit nzié mi : pə pə mbə wuon ghét a si' n'i nə riken lo' pua' Ngá yi ngér'i nə? n̄erə rié mi : a li na mi li' si pua' yi Allah, n̄erə piéb mən, a pua' ndá yirə mi : m'buə' pua' pən tū rū ghā pi mbiébə.

إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُدِيرُ الْأُمْرَ مَا مِنْ شَيْعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ (3)

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ (4)

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (5)

إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ آيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْتَبُونَ (6)

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا بِمَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ (7)

أُولَئِكَ مَاوَاهُمْ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (8)

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ (9)

دَعَاؤُهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَحَمْدُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَأَجْرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (10)

وَلَوْ يُعْجَلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَاهُمْ بِالْحَقِّ لَقَضَىٰ إِلَيْهِمْ أَجْلَهُمْ فَتَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ (11)

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرِّ مَسَّهُ كَذَلِكَ زَيْنٌ لِّلْمُتَّسِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (12)

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ (13)

ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ (14)

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا نَبَيَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا انْتِبِهْ يَا عَبْدَ اللَّهِ هَذَا صِدْقٌ وَإِنَّكُنَّ يُدْعُونَكَ لِيَؤْمِنُوا قُلْ إِنَّمَا بَدَّلْتُ لِكْفَالِكُمْ وَلَئِن كُنْتُمْ تُحِبُّونَ فَلَا تَكْفُرُوا بِالَّذِي نَادَيْتُمْ بِهِ إِسْرَافًا قُلْ إِنَّمَا أَدْرَأْتُكُمْ فِي الْقُرْآنِ مَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ (15)

قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَأْتُكُمْ بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِنْ قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (16)

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ (17)

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَنْتَبِئْتُمُ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ (18)

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقَضَىٰ بِئِنَّهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (19)

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَبِهُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ (20)

21. A nâ mbit mbə pə fu'kâ pü yu'shə puən nə nshié ghəwə'nzén manjəm nguə' nguə' yuə a pə mbi **pám'ab'a**, pə pə wuo ré a pə nə puə nə ntaŋ tū rīrīkənt'Ū. Rié mī Allah pua' punnī tū ntaŋ. A pua' ndā yirə mī ghā ntəm'I nā ntuwətə yua pə ngét ntaŋ men'a.
22. A pua' **Wi** yuə I **nyikét** nə pūn tū nkwen nsié pua ripá nké, ntua méé yié **kā** pū mbə pə tū kukuom a nja' nə puə nə fufuət nzməshə, pə nsetnə men **na**, rī'két fufuət **pə** tuə ntuum, wubə nké pit **mbə tuə** nə puə lo'tuə ngū li', pə shettə mī : a pua' ndā yirə mī puə na, pə ghəuəm'ab'a, pə lón Allah mbə ghā pi nzen nā **wúshə** n'I (mbə nzié mī :) pū sié mī a pə yuə U ngumə wū tū yirə yī na, mbū pū nā ntua pū' pə tū rū ghā kuəbshə.
23. ŋerə, a pə pə fu'kâ Allah wumə wab'a, u pə shi wuo ré, puə na, pə nta' mbubə tū nkwen nsié shi **pə** nə ngambékét. Ō nə pūn kú puən **nyūtu** ! a li na mī sa' ndut kənt'un, (nguə' shi pua') mfə ndun pūn, (shu nūn) məkét nshumbókét nju mansié, a pə lo', li' putnə shun pua' mfa masu **Shū**, ŋerə **Pū** fa pasə'kuə nə pun nə yua pū ka pə **mfa' na**.
24. A li na mī mfu' wumə nju mansié pua' yié nké yuə Pū ghét a si' mə lo' nku tətə, ŋerə mbā mbā yu pé (**nkwen**) **nsié lo' tu** yua puən pua **pa tãnjū** na, ŋamshə **ntuəm**, a nguon mééyíé ká nsié mbə shū'shū' pə **ngé** shi mbit mbə **niérə**, pə ntuum pə shettə mī **pə** pua' ghā ghét kú **ntuum ma**, nsa' nga **Shū** (nguə') tuə ntuum nə shū' ké nə ŋom'a, ŋerə Pū shi ŋjab'i mə yu fiérə, a shi mbə **pə** yié a **pi** mā ngam'i nkūrə. Yirə yuə kú na mbə yié Pū té mfapshəkét rīrīkən nə puən pua pə téé nzmə ngam **ma**.
25. Allah nā mfū (puən) tū njū' fəəshə, mbit mbə njīrə mən'ə I nkū na tū ndumánjé nténə.
26. A pua' nə puən pua pə ghét ngambókét na nə **ngambókét** pua nku'shə. Sé nā mī pua yuə ntab ndo' sumi mba' mim'ap, **shirə** shuə (puən) pua' pə tū **Adjana**, lo'pə ntuum **pə** ghā pi nzuobə.
27. Puən pua pə kūt **pūū** na, a pua' nə puə nə njērə **pūū** mə mfu' yirə yuə, yuə pə pit nsum'ap. Nshié ngā shī (**tə nguə'**) pə ndi' nə puə lo' puə Allah, a pə pə yié ká pə sum mba' mim'ap pə nə pāshə **njəm** lo' tū shū', shirə shuə (puən) pua' pə ma tū mū. Puə na, pə **lo' mbə** ntuum mbə **pə** ghā pi nzuobə.
28. **Pit nkumshə** liénjū yuə Pū ndo' puómshə wap **mənten**, a pə lo' Pū rié nə puən pua pə ka kpa'shə Allah pua mo' yum'a mī : (ruob **m'un**) tū li' té shun, pūn pua kushuəb shun, Pū fapshə fānə yap. Kushuəb shap rié mī : pū ka pə **ntab** ngūshə yun pə pū ;
29. Allah yétnə mə ngā **tuənə ngām** mə fānə yū pua pūn, a pua' ndā yirə mī **pū** ka pə ghā mfūrə tū wúshə shun.
30. ŋerət, **nshiéshié** ŋwət yi (**nzétkét nkiérə ngam tū**) yua i ka pīnə mén'a. Pə putnə nə puə mfə məsu Allah, ntésu yab'ə I pua' pékéri na, yua pə ka pə mbu'shə mbéé **ntuum ma** pi vəə ntā wap.
31. Rié mī : á mfu' wuə nə pūn lo' nku **tū tū** pua mansié ? á **nsa'** wuə yu'nə pua yuənnə ? á ntūmə wuo **yu** yiénə lo' tū kū yum mbit ntūməkū yum lo' tū yu yiénə ? á mba **wuə** vət ngam mə ? ŋerə pə nā ntua rié mī : (a pua') Allah, ŋerə **rié** (nə puə mī :) **ké** pə ntab mbuo yun (Allah) nə ?
32. ŋerə, yirə yuə nə pūn pua' Allah **Ngā yi ngér'**un'ə I pua' pékéri na. ŋerə a kuə manjəm ngambékét nja' vəə ? ŋerə á ngét **kuə** pə njəm nkwen'un (ntā wúshə shi)?
33. Yirə yuə ka' mbə yié ká li shukét **Ngā yi ngér'**u ka pé ndun puən pua pə ka ghét pūū na, mī : a pua' ndā yirə mī puə **na**, pə ntab nsuə yap ntuum.
34. Rié (nə puə) mī : ké á tū rū pə kpa'shə shun (pua Allah) nə shuə pə téé **njiéshə** mbuom, a pə lo' i pit nkūt n'i nə ? rié mī : Allah nā **njiéshə** (Wi) mbuom, a pə lo' i pit mbatnə **n'i**; a lo' **ndetə nā pə njəm'un** (pū ntā ndumánjé Allah) nə ?
35. Rié (nə puə) mī : ké á tū rū pə kpa'shə shun (pua Allah) nə mən'ə i té njīrə (puən) tū ngambékét **nə** ? rié mī : « Allah nā njīrə **Wi** (puən) tū ngambékét ». (Pit mbishə mī) : ŋerə, mən'ə i njīrə (puən) tū ngambékét na, yétnə wi tətun nə yuə pə mbārə'ī na ké mən'ə i ntab njīrī, mbū pə yirə **na** wi yirə **nə** ? A kuə nə pūn nə, pū ndi ngam pə nkū nā ?
36. Yám'ap ntab mbārə yap (nshié yum) mbū a li na wubmə (tam ngam), a pi pua' ndā yirə mī wubmə (təm ngam) ntab ngami nshié yum tū ngambékét. A pua' ndā yirə mī : Allah **pua'** Ngā yi nji yua pə téé ngét na.
37. Yirə yī **Kur'āni mā** mbə'i mī pə pu'shə'ī shi a **mbə** Allah. (A pua') fa pé nə yua a pua' nku məsu shi na, mbit mbə mfapshə **yi** nda lérəwa yuə kpa'tu ndi' **ntuum** lo' pua Ngā ghét ngū yu puómə **mənten**.
38. Ké pə nzié mī : i (Muhammad) **pu'shə'i pu'shə'** rié mī : « tūə nūn **na** nə nshié ndi nka' **yíé ká mfu'i**, mfū nūn nshié mən'ə pū ghét kú (yi **mfū'i i tuənə nga shun**) shi a mbə Allah na, mə yuə pū mbi pə ghā rié ngambékét na.

- وَإِذَا أَدَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِنْ بَعْدِ ضَرَاءَ مَسْتَهُمْ إِذَا هُمْ مَكْرٌ فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا
إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ (21)
- هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ وَخَرَيْنَ بِهِمْ بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ
وَفَرِحُوا بِمَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ
دَعَاؤُا اللَّهِ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِن لَّمْ يَكْفِ يَأْتِ الْغَيْبَ مِنْ هُدَاهِ لَتَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ (22)
- فَلَمَّا أَتَاهُمْ إِذَا هُمُ يَبْعُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَعَيْتُمْ عَلَى
أَنْفُسِكُمْ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ لِيَنَّا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (23)
- إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ
النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ
عَلَيْهَا أَنَا هَا أَنزَلْنَا لِيَالًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَّمْ تَعْنِ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نَقْصِلُ
الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (24)
- وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (25)
- لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
هُم فِيهَا خَالِدُونَ (26)
- وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ مَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ كَأَمْثَلِ
أَعْيُنٍ تُرْمَىٰ وَمِنْهَا جَهَنَّمَ لَئِن لَّمْ يَكْفِ يَأْتِ الْغَيْبَ مِنْ هُدَاهِ لَتَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ (27)
- وَيَوْمَ نُحْشِرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَائِكُمْ فَيَرْتَلِنَا بَيْنَهُمْ
وَقَالَ شُرَكَائُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِلَّا بَنَاتُ تَعْبُدُونَ (28)
- فَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لِغَافِلِينَ (29)
- هُنَالِكَ تَبْلُغُونَ نَفْسَ مَا أَسْلَمْتُمْ وَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمْ الْحَقِّ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ (30)
- قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ
الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ (31)
- فَذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعَدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَإِنِ تُصْرَفُونَ (32)
- كَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (33)
- قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلِ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ فَإِنِ
تُؤْفَكُونَ (34)
- قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ
أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمَّنْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يَهْدَىٰ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ (35)
- وَمَا يَتَّبِعِ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ
(36)
- وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ
الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ (37)
- أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَعْظَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ (38)

39. Mbée ! pə f mbée nə yua pə mā nguəm'ap nə **yi shab'a**, shi ntōshī mbi pit ntua nə puə na, yuə kə nā mbəyīe kə pə nku masu shap ka fa mbée (nə ghā ntām'ab'a). nɛrɛ, yuən nküü yīe ndīnə ghā yu nkub ka shi mbə na.
40. A **pua'** mə rü yap nə mən'əə i tée nsuəntuəm **ntuəm ma**, mbit mbə mə rü yap nə mən'əə i ntab nsuə' i ntuum **ntuəm ma**. Ngā yi ngér'u pua' **Shetkét Ngā** yi ghā mbubə.
41. A pə yuə pə mfa mbée n'u na, nɛrɛ u rié (nə puə) mī : fa' sha pua' **nə mə**, fa'shun pə **nə pun**. Pə pua' riren nké tū yua mə mfa' na, **m'bə** riren nké tū yua pə mfa' na.
42. A pit nā mbə tū rü yap nə shuə pə tée nkuət ntut n'u na. Ké pə fa u ghét pə ndo'ntut yu' (shukét na), pə yuə pə **njié** shi pi té nzānə na?
43. A pua' mə rü yap nə shuə pə tée njuən nɛyūə u pua' na. Ké pə fa u yīrə **fumi**, pə yuə pə **njié mbə shipi tée** njuənnə **nə**?
44. A pua' ndā yīrə mī Allah ntab nju' i puən nyūtu nə nkub nə nshié yuəm. Na **puən** nyūtu nā nju puə nɛwət'ap nə nkub.
45. **Kamshə** liénju yuə I (Allah) ndo' puómshə wab'a, a pə pə yīe pə mā nda' yap (tə nju) mbū a li nā ndí **kpuə'rə fu'** nə nɔm, pə nā ndo' pə njinəkét nɛwət'ap mə fānə yap. Puən puə pə ka fa mbée tū yi ntānə pua Allah na pi miémə **mə nga kə pə ka pə ndi' yap ghā yīrə na**.
46. Ké yuə Pū ndét n'u nə pāshə yua Pū ka' nə puə nə, ké yuə Pū ntūmə yīenə shu (nku məsu) nə, mbū li' pūtə shap pua' mfa məsu shū, a pə lo' Allah pə Ngā yi **ntuənə ngām tu** yua pə ka pə mfa' na.
47. A pua' nə nshié puómshə puən nə ngā ntum, nɛrɛ, a mbə pə fu' yīe ngā ntəm'ap tuə (pə fa mbée n'i na), pə li (ngam) tū fānə yap nə sappé, puə na, pə yīe yu' i mo' wap nə nkub.
48. Pə nā mbit nzié mī : yī nka' ngam ntua pə fu' nā mə yuə pə mbə ghā rié ngambékét **nə**?
49. Rié mī : « mā nsa'a (pi') nguə' pua (süü) ghāmə məshi' nɛwə'a, mbū a li nā yuə Allah kū na. A pua' nə nshié puómshə puən nə nka' fu'. nɛrɛ, fu' yīe nka' fu' shap méé na, pə yīe pit nshīnə' i **men** shi pit mbīnə men mə ndí **kpuə'rə fu'** ».
50. Rié mī : ké pə lo' fa **pəsa'kuə nə mə, mə yuə** nguə' shi ntua nə pun nə shū' ké **nə** nɔm **mə** ? A kuə mbə yua pūükét puən mbunnə men **nə** ?
51. Ké, a manjəm yīe (nguə') ntua méé na (mbə yuə) pə ntua suəntuəm **ntuəm mə**? (pə suəntuəm ntuum) nɛnɛ nə? pə pi pi tét **mbə** mbunnə men **na**.
52. A pə lo', pə rié nə puən puə pə yu nkub **ma** mī : yu'shə nən nguə' nzuobkét, ké pə fa pə yēr'un nja' pə nə yua pə **pə** nkūt **nə** ?
53. Pə nā ntua pə mbishə pəsa'kuə n'u mī : a ngambékét nə? rié mī : **ən**, mə siéb **nə** li **Ngā yi ngér'a** mī : a pua' ndā yīrə mī a pummə nā mbə ngambékét, pə ndi' yun mo' ghā fa **kəenə (nə Allah)**.
54. A pə mbə nə nshié nɛwət'əə i yu nkub **ma** nə ngu yua a pua' mansié na, mbū i nā ntua shu' nɛwət' i men. **Pə** nā ndo' pə nduəmshə mənjikua fu' yīe pə ntua yuən nguə' (nə li) na, pə li **ngam** tū **mə** fānə yap nə sappé, puə na, pə **pi mā nju'** i wap nə nkub.
55. ən, a pua' ndā yīrə mī yua a pua' tū pūt pūt pua nsié na, li nā pə yi Allah. ən ! a pua' ndā yīrə mī nka' nga Allah pua' **pékəri**, nā yām'ap ntab nji yap.
56. (A pua') wī mbə yuə I njiémə mbit nɔ' na, pə nā ndo' pit **putnə** nə pun pə mfə məsu shi.
57. Ó **pun** puən nyūtu ! ntubə tét ntua nə pun lo' puə **Ngā yi ngér'** un pua yūūrə tū yua a pua' tū ntuum **ntuum ma**, nə yīrə pua ghuə'nzén nə ghā suəntuəm.
58. Rié mī : məshi' pūnga Allah pua ghuə'nzén'I, nɛrɛ, pə pə nsetnə məshi' yīrə yuə. A pū tətun nja' yua pə mbuomshə na.
59. **Rié mī : pə lo' fa pəsa'kuə nə mə tu** yua Allah ghét a si' nə pun lo' tū fu' **nə**? nɛrɛ pə njab mo' pāshī mə kən, (mbə njab mo' pāshī) mə yi mbékét nə? rié mī : a Allah mbə yuə I fa **rānə mi** nə **pun** na ké pə mbu'shə pə mbée mə li Allah **nə**?
60. A kuə mbə wubmə puən puə pə té mbu'shə mbée mə li Allah nə liénju nténə na ? A pua' ndā yīrə mī Allah pummə nā mbə **Ngā** pūngam nə puən. Na yām'ap ntab nkuəbshə yap.
61. U mə mbə' u tū nshié **ngam, shi pit njankə** nshié **yum** lo' tū **kur'āni, shi** pə **mbit mbə** mfa' **nshié** fa', mbū a li nā mī Pū pua' ghā pi ntuumə fu' yīe pə tée mbi nguon **ntuum ma**. Nshié mə mfu' nzétkét **yu** kuəshə ntab nduəmshī mo' **nə Ngā yi ngér'** u mansié pua nku **tu tu**, shi yuə a pit nkuəshə **tutun** nja' yīrə yuə **pua** yuə a pit nga' tətun na, mbū a li nā mī a pua' tū nda lérəwa yuə a pua' mə li' nguərə na.
62. ən ! a pua' ndā yīrə mī ghā ghu' Allah, ləəb ndi' mo' nə puə, shi pə mbi tée ndo' pit sabmə.

- بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِطُوا بِعَلَمِهِ وَلَمَّا بَأْتَهُمْ ثَابُوتُهُ كَذَّبُوا كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاظُنُّوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ (39)
- وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ (40)
- وَإِنْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْأَ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا عَمَلٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ (41)
- وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَسْمِعُ الصَّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ (42)
- وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوا لَا يَبْصُرُونَ (43)
- إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (44)
- وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ (45)
- وَإِنَّمَا تَرِبَّتْكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَقَّيْتِكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ (46)
- وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (47)
- وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (48)
- قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَأْجِرُونَ (49)
- قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا مَاذَا يَسْتَعِجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ (50)
- أَمْ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنْتُمْ بِهِ آلَانَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ (51)
- ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ (52)
- وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ حَقٌّ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ (53)
- وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ وَأَسْرُوا التَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (54)
- أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (55)
- هُوَ نُجِّي وَمُحِيثٌ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (56)
- يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَبِقَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ (57)
- قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ (58)
- قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ اللَّهُ أَدْنَىٰ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ (59)
- وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ (60)
- وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ (61)
- أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (62)

63. (A pua') puaen puae pə suəntuəm, mbi ka pə mbuo (Allah) na.
64. A pua' nə puə nə pəsa'kuə lumntuəm tə wumə nju mansiə pua ndinə liənju. Nkubshə ndi' tə mi shukét Allah, yirə yuə pua' fu' mgbimə.
65. Shukét'ap ma sabmə'u, a pua' ndā yirə mi nshəerə pua' yi Allah **mbuomshī** məntən, I pua' **Shetkét** ngā yi nju', **Shetkét** ngā yi nji.
66. ən ! a pua' ndā yirə mi puaen puae pə pua' nku tə pūt pūt pua **shuə pə pua' tə ndun** nsiə na pua' yi Allah. **A kuə mbə yua puaen** puae pə ngūshə yua a ndi' Allah na (**kəshuəp**), mbətə **nə?** **Pə** ntab mbə yap mo' nshié yəm nja' wubmə (tam ngam). Pə ndi' yap tə nshié yəm mbū a li na mī pə nā ngét mbéé.
67. A pua' **Wi yuə I** yab shū' nə puaen məshi' pə pə mgbunə ŋwət **ntuəm**, (mbit njab nə puaen) nə ŋom **mī** a pə yu yənnə, a pua' ndā yirə mi a pua' tə yirə yuə nə pummə rīriken nə puaen puae pə **nju** na.
68. Pə pit na nzié mī Allah shūshū' mon, ndā ndā rənə pua' n'I, I pua' njétə, pa shua a pua' nku tə pūt pūt pua mansiə na li na pə yi, a ndi' puə puaen nə nshié montu ngam tə yī ; ké pə nzié shukét ndun Allah pə yuə **pə** ntab nji yən **nə?**
69. Rié mī a pua' ndā yirə mi puaen puae pə mbu'shə mbéé ndun Allah ntab ntua kuor'ap fu'.
70. (A pua') mə yu ghāmə tə nju, a pə lo', li' putnə shap pə mfə məsu shū, a **pit mbə** lo' Pū yu'shə wap nə nguə' nzi'két məshi' yua **pə** ka pə mbə ngét ku tə **ntuəm ma**.
71. Pit njankə nə puə nə pəsa'kuə Nuhu, fu' yie i ka rié nə pa yu' i mī : Ō pa yu pū ! a pə yuə li' té'a pua kumshə sha (nə puaen) nə rīriken Allah mbō ngūerə nə puaen na (mbə mfa nguə' nə puaen **na**), mbū njūə'nə'a ya pō ndun Allah, ŋerə puómshə nun nga shun pua kushuəb shun, a pə lo' nga shun ma pə ləumshī **ndun** puaen, a pə lo' pə li ngam **mfə ndun** mə, pə ma shīnə nə mə (pə ma tā fu' nə mə).
72. ŋerə, a pə yuə pə njəm ŋwor'un **na**, mbū mbīshə'a wən nə nshié kéé, kéé sha ndi' (puə nshié mən) mbū a li na puə Allah. Pə pit na nsa' nə mə pō mī mbə tə rī ghā gbu (Allah).
73. ŋerə pə ka pi fa mbéé n'i, ŋerə Pū wumə'i pua puaen puae pə ka pə pua' wi tə kukuom **ma**. Pū ka **pit** njab'ap pə pə pə nshu mə tu, **ngét** puaen puae pə ka fa mbéé tə rīriken'tū na wuon nké. ŋerə, yuəp na nkū ká ndinə puaen puae pə ka pə nkəm'ab'a ka shi mbə na.
74. A **pua'** lo' pū pit nshéshə manjəm'i nə shimo' ghā ntəm nə pa yu puə, ŋerə pə tuə nə puə nə nkwtə ránə mī, pə ka pə ndi' yap mī pə suəntuəm tə yua pə ka fa mbéé ntuum nku **məsu** na, yirə yuə ku na mbə yie ká **Pū** téé **njap to' mə ntu** ghā sa'ndut na.
75. A **pua'** lo' Pū shéshə manjəm puə nə **Mūsā pō** Āroun **nə** Fir'ōn pua pa kom shi nə rīriken'tū, ŋerə pə siéshə ŋwat, nshī mbə pō **puaen puae pə pua'** ghā ghét pūū **na**.
76. A pua' pə **fu' yie** ngambékét tuə nə puə lo' puə **Pū** na, pə mī a pua' ndā yirə mī : yirə yī pummə na mbə set mə li' nguəə.
77. Mūsā **rié** mī : **ké pə lo' pī** nzié məshi' ngambékét yie ká a tuə nə puaen **na** mī **á set nə?** Ghā set ntab ntua fu' yap.
78. Pə **rié** mī : ké u ntua nə pū pō məshi' mī u yəm'tū pū tā yua pū kwətə pə baba shū ntuum, **siéshə ŋwat** tə nkwen nsié shi mbə yi **pet** tu yən **nə?** Pū ndi' yū mo' ghā suəntuəm ndun **pet** tu yən.
79. Fir'ōn **rié** mī : tuə n'un nə mə nə nshié ngā **ser'uə** i **pua'** ngā yi nji tutun **na**.
80. ŋerə a pua' **pə** yie ghā set tuə na, Mūsā rié nə puə mī : **ma' n'un** yua pə pua' ghā pi ma' na.
81. A pua' pə yie pə ma' na, Mūsā **rié** mī : yua pə tuə mən **na** pua' set, **a pua' ndā yirə mī** : Allah nā ntua pəbə'i, **mbit mbə** ndā yirə mī Allah ntab mfə'shī fa' ghā ghét mbuəbə.
82. Allah nā mbé nə ngambékét **pō** nə mi shukét'I, pə nə yuə pūükét puaen njie **nguə'nə ghuə'nə** na.
83. Pə ka pi mā nsuə yap ntuum ndun Mūsā nja' mo' nguə **Mūsā** tə rī pa yu' i **məshi' luəp (nguə')** lo' puə Fir'ōn **pua pa kom shap** nə ká **pə** ngér'ap nə nguə' na. A pua' ndā yirə mī Fir'ōn ka pit mbə ŋānī ndun nsié, a pit na mbə ndā yirə mī : wi na, i ka pit mbə tə rī shābə puaen.
84. Mūsā **rié** mī : Ō pa yu pū ! a pə yuə pə mbi suəntuəm ndun Allah na, ŋerə pə yuə'nə pō ndun'I mə yuə pə mbə ghā gbu (Allah) na.
85. ŋerə, pə **rié** mī : pū yuə'nə nā ndun Allah, ō **Ngā yi ngér'ū** ! ma yab'ū mə yū nguə' nə puaen puae pə pua' ghā yə nkubə.
86. Pit ngumə wū **nə** ghuə'nzén'U tə (nguə') puaen puae pə pua' ghā féte ngambékét na.
87. Pū ka pi tuə nə ntəm nə Mūsā pō mōmab mī : shūshū' nun ndap ndap nə payu **pet** tu yən tə ngu Misra. Pit nun njab nda shun mə li' pummə, mbit nun mbə nténə tə to'tu. Pit mfa pəsa'kuə lumntuəm nə ghā suəntuəm.

- الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ (63)
- لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (64)
- وَلَا يَجْزِيكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (65)
- أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مِنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنَّ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ (66)
- هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُسْمِعُونَ (67)
- قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَ اللَّهِ هُوَ الْعَزِيزُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بِحَدٍّ أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (68)
- قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ لَا يَفْلِحُونَ (69)
- مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نَذِقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ (70)
- وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذِكْرِي بآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ (71)
- فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأَمِرتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ (72)
- فَكَذَّبُوهُ فَتَبَيَّنَّا وَأَمْنُ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلَائِفَ وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُتَدَبِّرِينَ (73)
- ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَبَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ (74)
- ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمُ مُوسَىٰ وَهَارُونَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ (75)
- فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ مُبِينٌ (76)
- قَالَ مُوسَىٰ أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرٌ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ (77)
- قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَلْفِتَنَّا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آباءَنَا وَتَكُونَ لَكُمُ الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمُ بِمُؤْمِنِينَ (78)
- وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتُوبُونَ بِيْكَلِّ سَاجِرٍ عَلَيْهِمْ (79)
- فَلَمَّا جَاءَ السَّحْرَ قَالَ هُمُ مَوْسَىٰ الْقَوَا مَا أَنْتُمْ مَلْفُونَ (80)
- فَلَمَّا أَلْفَا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَيَبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ (81)
- وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ (82)
- فَمَا آمَنَ لِمُوسَىٰ إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِنْ قَوْمِهِ عَلَىٰ خَوْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَنْ يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ (83)
- وَقَالَ مُوسَىٰ يَا قَوْمِ إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ (84)
- فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِقَوْمِ الظَّالِمِينَ (85)
- وَنَحْنُ بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ (86)
- وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَجِيبِهِ أَنْ تَتَوَّأ لِقَوْمِكَ بِمِصْرَ بِيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ (87)

88. Mûsâ ka pi pit nzié mî : Ô Ngâ yi ngér'ü ! a pua' ndâ yirê mî : Wu na, U fa pa nguon pua nkab nê Fir'ôn pua puómshê puên pi tu wumê nju, Ngâ yi ngér'ü, mashi' mî pə vuə (nə puən) pə ntâ ndumânjé'u. Ô Ngâ yi ngér'ü ! yuəshê nkabm'ap mbit nkut ntushap mashi pə ma suəntuəm, kuka pə tuə njuən nguə' nzi'két.
89. (Allah) rié mî : pə tét nkuot lónə pet tu yun. Té nun (nténə) pet tu yun, pu ma pit mbə mbetəkét ndumânjé puən puə pə mā nji yap (nshié yum ma).
90. Pū ka pi sa' mā ripā nké nə pon Isrâil, ɲerə, Fir'ôn petə wap pua ntu pit'i tu kughuə' pua kəpən, a wuon méé yié wuon nké ka kwətə'i, i (Fir'ôn) rié mî : mə suəntuəm mî :a pua' ndâ yirê mî : (yirə yuə ngam), mo' yu wúshə mbékét ndi' mbū a li na yuə pon Isrâil suəntuəm ntuum ma, mbit na mbə tu rü ghâ gbū (Allah).
91. Ké a ɲāɲā mbə yuə (u suəntuəm), mbi pi tét nsiét nshut nkusu, mbi ka pit mbə tu rü ghâ mbuəb nə ?
92. ɲerə, ndia'shî Pū nâ ntuə wumə'u nə mbuəmə'u mashi' mî u pə (tón) riken nə puən puə pə pua' manjəm'u na. A pua'ndâ yirê mî : yāmi tu rü puən pummə na mbə ghâ mfūrə tu rīrīkənt'Ū.
93. Mə siéb mî Pū ka pi si' pon Isrâil tu li' si' mbékét, mbit mfu' nə puə nə yum tu pa rəmshə. Pə ka pi mā mfa'nə yap kuka méé yié yi tuə nə puə na. A pua' ndâ yirê mî Ngâ yi ngér'u nā ndo' li (ngam) tu fānə yap tu liénju nténə, tu yua pə ka pə mfa'nə kət ntuum ma.
94. A pə yuə u mbə tu kpa'tu tu yua Pū si' mən n'u na, u pishə na puən puə pə njankə nda lérəwa (yuə a ka si') nku məsu na. Pū siéb mə mî : ngambékét tét ntua puə'u lo' puə Ngâ yi ngér'u, ma na pit mbə tu rü ghâ kpa'tu.
95. Ma pit mbu' mbə tu rü puən puə pə fa mbéé tu rīrīkən Allah na, mbū u nā ntua pə tu rü ghâ gbū ghuəm.
96. A pua' ndâ yirê mî : puən puə li shukét Ngâ yi ngér'u shétto ndun puə (mî pə nā ntua yuən nguə' na), pə ntab nsuə yap mo' ntuum.
97. Pa yuə ngū riken mbi tuə nə puə na, kuka méé yié pə yuən nguə' njákét na.
98. A ghét kuə nshié ngu (yuə) insuəntuəmma, shisuəntu'i ghām'i nja'pa yu Yūnus nə?A ka pə pəfu' yié pə suəntuəm ma, Pū kōshə ndun puə nə nguə' yuəwə tu wumə nju, mbitfa nshumbókét nə puə mə mə nto' fu'.
99. A pə mbə yuə Ngâ yi ngér'u nkū na, mbū puən puə pə pua' tu nkwən nsié na suəntuəm ngū yap mənnten puómshî. Ké pə fa u yit puən kuka pə pə ghâ suəntuəm mə ?
100. A mā mbit mbə'i nə nshié ɲwət mî i suəntuəm mbū a li na pō nə péémə Allah. I nā njab nguə' ndun puən puə pə ntab nzānə yab'a.
101. Rié (nə puə) mî : yuən nun yua a pua' tu pūt pūt pua nsié na, rīrīkən pua ghâ kəmə ntab ngami (pi' nguə') ndun puən puə pə ntab nsuə yap ntuum ma.
102. ɲerə, ké pə lo' pi mbiéb mo' nshié yum nja' mfu' (nguə') pa liénju (nguə') puən puə pə ka ya' nku məsu shab'ə ?Rié (nə puə) mî : piéb mun na, a pua' ndâ yirê mî : m'buə' pua pən tu rü ghâ pi mbiébə.
103. A pua' lo' Pū wumə ghâ ntum'ü pua puən puə pə suəntuəm ma, yirə yuə pua' nguənguə yié a pua' pékéri ndun Pū mî Pū wumə ghâ suəntuəm ma ;
104. Rié mî : ô puən nyūtu ! a pə yuəwə pu mbə pō tu kpa'tu tu manjé wúshə sha na, mbū ntab ngúshə'a pashua pu ngúshə shi a mbə Allah na ; mə nā ngúshə Allah yuə I ntua tūmə yiénə shun na. Pə pit na nsa' nə mə pō mî mbə tu rü ghâ suəntuəm.
105. Mbit (nsa' nə mə) mî : pummə mba' mi m'u tu manjé wúshə (yuə a pua') yi fā (ntā kushuəb'a), ma na pit mbə tu rü ghâ kpa'shə (Allah).
106. Ma pit ngúshə mo' yua a ndi' Allah na, yuə i ntab ngami wu shi pit ngér'u nə nguə' na. A pə yuə u mfa' na, mbū fu' ɲerə, a pua' ndâ yirê mî, u nā shi pō tu rü ghâ yu nkub.
107. A pə yuə Allah mbit mbám'u nə nguə' na, mbū nshié ngā yi nkōshə ndi' mo' n'i nja' Wi, a pə yuə I mbit ngub'u nə pū na, mbū ngā nen pūnga shi ndi'. I nā ngét (pū) kwətə mun'uo I nkū tu rü pə kpen p'I na, I pua' Shetkét Ngā fēta ndon, Shetkét Ngā ghuə'nzén.
108. Rié mî : ô puən nyūtu ! ngambékét tét ntua nə puən lo' puə Ngâ yi ngér'un, ɲerə, mun'uo i yirə na, mbū a li na mî i yirə na pō mashi' ɲwər'i, mun'uo i vuə na, mbū a li na mî, i vuə na pō n'i (ɲwər'i), n'dia' mo' ngā shi mfə ndu puən.
109. Pit mbetə yua pə tuə nə ntum mən n'u na, mbit mimshə kuka Allah li ngam, I pua' Shetkét pōkét ngā li ngam tu rü ghâ li ngam.

- وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَئَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ (88)
- قَالَ قَدْ أُجِيبَتْ دَعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَانِ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (89)
- وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدُوًّا حَتَّى إِذَا أَدْرَكَهُ الْعُرْقُ قَالَ أَمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ (90)
- الآنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلَ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ (91)
- فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَكَ آيَةً وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ (92)
- وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مَبِئَاتٍ صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (93)
- فَإِنْ كُنْتَ فِي شكٍ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَاسْأَلِ الَّذِينَ يُدْرِونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ (94)
- وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا آيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونُوا مِنَ الْخَاسِرِينَ (95)
- إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ (96)
- وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ (97)
- فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةً آمَنَتْ مِنَّمَا يَفْتَعَمَهَا إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمٌ يُونُسَ لَمَّا آمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ غَظَابَ الْحَزْنِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَنَجَّيْنَاهُمْ إِلَى حِينٍ (98)
- وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ مَنْ فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ (99)
- وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُوْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ (100)
- فَلِإِنْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا نُغِيهِ الْآيَاتِ وَالنُّذُرِ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ (101)
- فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَانظُرُوا إِلَى مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِينَ (102)
- ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَاللَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنَجِّ الْمُؤْمِنِينَ (103)
- قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي شكٍ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (104)
- وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (105)
- وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ (106)
- وَإِنْ يَسْأَلْكَ اللَّهُ بَصْرَ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (107)
- قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ (108)
- وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ (109)

Mə nā ndu' nā li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

- Alif. Lām. Rā. (Yirə yi pua') nda lérəwa yuə pə fə'shə ririkent'i a pū tətun na, a pə lo' pə pit mfapshəkér'i lo' puə Ngā yi ngam, Ngā yi nki'rə.
- Mī : pū ma pə ngūshə (nshié yəm) nja' Allah. A pua' ndā yira mī mə, m'buə' nə pūn mbə ngā kəmə mbit mbə ngā fa pəsa'kuə lumntuəm lo' puə'I.
- Mbit mbə mī : ta'nun fētə ndon puə Ngā yi ngér'un, a pə lo' pū pətə məfə məsu shi (nə pətntuəm), I shu nə pūn nə mə nshu yuə a pua yi mbökət na, a wuon méé tə nka' fu' yuə a pua' yu fū (yu yi) na, I lo' mbit mfa nə nshié ngā nshērə nə nshērə shi (njērə shi). A pə yuə pū mbit njəm ŋwər'un na, ŋərə mbū a pua ndā yirə mī mə, mə nā nduəp pə nguə' liénjū ngūrə ndun pūn.
- Li' pətə shun puə' mfə məsu Allah, I pua' Ngā ghét kə ndun ngū yəm məntən.
- ən ! a pua' ndā yirə mī puə na, pə nā njəm lamntu yap məshi' mī pə luəmsə ŋwər'ap n'i. ən ! fa' yie' pə té nsəm shuə'shap ndun puə na, I (Allah) nā nji yua pə téé nduəmsə puə yua pə téé nsāshə mə li' nguəə na. A pua' ndā yirə mī wi na, I pua' Shetkét ngā yi nji yua a pua' tū ntuumntuum ma.
- Mo' nshié yu lətə ndi' tū nkəwən nsié mbū a li na mī fu'shi puə Allah, I nā mbit nji li' pummə shi (li' shu shi tū njū) puə li la'shi (manjəm wə), ngū'iməntən puə' tū nda lérəwa yuə a pua' yu sāshə yəm mə li' nguəə na.
- A pit na mbə Wi yuə I puóm pūt pūt puə nsié mə ntū liénjū na, nguə'shi pi ka pə nku ndun nké, məshi' mī I kpa'nə wən (njəm mī) a wuə mə pūn mbi pū tətun nə fa' (shi). Mə pit nsiéb mī : a pə yuə u nzié (nə puə mī) a pua' ndā yirə mī pə puə' yu yie'mə manjəm wə na, mbū pūən puə pə fētə ngambékət na nā ntua riémī : yī ndi' nshié yəm mbū a li na a pua' set mə li' nguəə.
- Mbit na nsiéb mī, a pə yuə Pū nshinə nə puə nə nguə' a wuon méé fu' yuə a pua' yu sishə na, mbū pə nā ntua pu' pə nzié mī : á nen kə wī ? ən ! liénjū yuə a ntua tuə nə puə na, a ntab ntua pit pə'i yu yəmə ntā wap, yua pə ka pə ngét nkuə'shə mən'a pi si' nguəm'ap.
- Mə pit nsiéb mī : a pə yuə Pū nju'shə mən nyūtu nə ghuə'nzén lo' puə Pū, a pə lo' Pū pit nsuot ndun'i na, mbū a pua' ndā yirə mī, i nā ntua pummə pə ngā tūmə ntuum, ngā nkəwət fētə ngambékət.
- Mə pit nsiéb mī a pə yuə Pū nju'shi nə fu' fu' manjəm nguə' nguə' yuə a pə mbi pām'i na, mbū i nā ntua pu' pə nzié mī : pūü pūü yie' ndensa nə mə. A pua' ndā yirə mī wi na, i nā ntua pummə pə ngā sərə, ngā kuyā.
- Mbū a li na pūən puə pə mimshə mbi pit mfa' rənkét rənkét fa' na. A pua nə shirə shuə nə fētə ndon puə njērə ngūrə.
- ngə, mo' nka wu, u pua' ngā tā mo' pāshə yua pə tuə nə ntum mən n'u na, lamntu'u pə fetkəri men mī: pə nā nzié mī : a pə mbə ndi' mo' yuə pə nsi' n'i nə lū lū ké yuə Mələka ntua pə n'i nə? A li na mī : u pua' pə ngā kəm pūən, Allah pua' Ngā shi nku ndun ngū yəm məntən.
- Ké pə nzié mī : i pu'shə'i (Kur'āni) pu'shə? rié (nə puə) mī : tuə nūn na nə ghom nka' (shuə a) féénə'i, yī pu'shə mbéé, mfū nūn mūn'uə pə ghét kə (yī mfū'i) shi a mbə Allah na, mə yuə pə mbi pə ghā rié ngambékət na.
- A pə yuə pə mbə shi pət nə pūn na, ŋərə, pə yi mī a pua' ndā yirə mī : yua pə si' mən na puə' pə nə yi Allah. A pit na mbə mī mo' yu wūshə mbékət ndi' nja' Allah. ŋərə, ké pə lo' pə ghā gbə (Allah) na.
- Mūn'uə i pua' yi mbə ngub (tu fa'shi) pə wumə nju mansié puə pa ngé shi na, mbū Pū nā ntua rūnə nə puə (nə njērə) fa'shap ntuum, pə pit mbə ntuum shi pə nsiéshə kéé shap.
- Shirə shuə puə' pūən puə a ndi' mo' nə puə (nə nshié yəm) tū ndīnə liénjū nja' mū, yua pə ka ghét ntuum ma pi pit mbəbə, yua pə ka pə fa' na pi yie' ndəm ndəm.
- Ké mūn'uə i pua' tū ránə mi lo' puə Ngā yi ngér'i, ngā tuənə ngām mbetə'i lo' ntuum, a pit mbə nku məsu shi nə nda lérəwa Mūsā, mə yirə puə ghuə'nzén na, lo' pə yie' mūn'uə i ngub pə wumə nju tū fa'shi nə? shirə shuə nā nsuəntuum ntuum, na nshié mūn'uə i ghét kə tū ntuum tū rū lap lab'a, mbū mū puə li' ka' shi. ŋərə, ma na pə tū kpa'tu lo' ntuum. A pua' ndā yirə mī : yirə yuə puə' ngambékət lo' puə Ngā yi ngér'u, na yām pūən ntab nsuə yap mo' ntuum.

الرِّكَابِ أَخْكَمْتَ آيَاتُهُ ثُمَّ فَصَّلْتَ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ (1)

أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ (2)

وَأَنْ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُغْفِرْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ (3)

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (4)

أَلَا إِنَّهُمْ يَخْتَوْنَ صَلُوبَتَهُمْ لَيْسَتْخَفُوا مِنْهُ إِلَّا حِينَ يَسْتَعْشُونَ نِيَابَهُمْ يُعَلِّمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يُعَلِّمُونَ إِلَّا اللَّهَ عَلَيْهِمْ بَدَاتِ الصُّدُورِ (5)

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ (6)

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوكُمْ بِإِيكُمُ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتُمْ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ (7)

وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَىٰ أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْسِبُهُ أَلَّا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (8)

وَلَئِنْ أَدْفَنَّا الْإِنْسَانَ مِمَّا رَحِمْنَا ثُمَّ نَزَعْنَاهُ مِنْهُ إِنَّهُ لَكَيْفُوسٌ كَفُورٌ (9)

وَلَئِنْ أَدْفَنَاهُ نَعْمَاءً بَعْدَ ضَرَاءٍ مَسْتَهْزِئَةٍ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتِ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ (10)

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ (11)

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضٌ مَّا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كُتُبٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ (12)

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوْرٍ مِثْلِهِ مُفْتَرِيَاتٍ وَاذْعَبُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (13)

فَإِذْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا أُنزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ (14)

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ (15)

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِاطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ (16)

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ يَتِيمَةٍ مِنْ رَبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِنْهُ وَمَنْ قَبْلَهُ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ (17)

18. A wuə mbə ngā yu nkub tətun **mée yie** mun'uo i pu'shə mbée mə li Allah nə? Shirə shuə puən, pə nā ndo' **lér'ap** nə **Ngā yi ngér'ap**. Ghā kuot ntā rié mī : shirə shuə puə' puən puə pə ka ghét mbée mə li **Ngā yi ngér'ab'a**. ən ! ghəbə tu (ghuən'nzén) Allah puə' ndun puən puə pə puə' ghā yu nkub'a.
19. (A puə') puən puə pə **tée** njəm puən pə ntā ndumānjé Allah, mbə nta (a pə pō) tuəkét tuəkét na, puə na, pə pit na mbə ghā ku tu tu nga ndinə liénjə.
20. Shirə shuə puən **ndi'** yap ghā fa kəənə (nə Allah) tu nkwən nsié, a **pit** mbə ndi' nə puə nə mo' nshié ngā **mfəerə** nduni shi a mbə Allah, pə nā ntuaə shubshə nguə' nə puə. Pə ka pə ntab ngér'ap **Ku yu'** (Kur'ani) **shi pit ngét ku yuən ririken** (Allah).
21. Shirə shuə puən puə puən puə pə ka gbū nten nə ŋwət'ab'a, yua pə ka pə mbu'shə mbée mən (mə li Allah na) pi vuə ntā wap.
22. Nkōshī ndi' mī, a puə' ndā yirə mī, puə, tu ndinə liénjə, pə puə' ndā shetkét ghā gbū nten.
23. A puə' ndā yirə mī : puən puə pə suəntuəm mbit mfa' rənket rənket fa', mbit mbuorə ŋwər'ap məsū **Ngā yi ngér'ab'a**, shirə shuə puən puə' pə tu **Adjana**. Puə na, pə puə' ghā pi **nzuob** ntuum.
24. Mfū' **pət** lap puə' yie mfūmī **pō** ndo'ntut nə ngā yuənnə **pō** ngā yu'nə, ké pət tu yap lo' pə nguənguə mə mfū'? ké pə ntab **nkumshə yun** nə?
25. Mə siéb mə ndā ngambékét mī Pū ka pi shéshə Nūhu nə pə yu'i (i rié nə puə mī) : a puə' ndā yirə mī : m'buə' nə pən mbə ngā kəmə mə li' nguəərə.
26. (Mbit nzié nə puə) mī : pə ma wūshə (nshié yum) nja' Allah. a puə' ndā yirə mī mə, mə nā **nduəp** ndun pən pō nguə' liénjə njákét.
27. ŋərə pə kom **shuə** pə ka fétə ngambékét mə rü pə yu'i na rié mī : pū mā njūən'ü mo' wu (u pə mo' nshié yum) nja' **mun nyütu** yie ká pū, pū mā mbit njūən'ü mo' wu pə pi pāərə'u, nja' **puən puə** pə puə' yuəŋrəshī mə fānə yū na, ghā **pətə nshié yua a sāsə mə li' nguəərə na**, pū **ntap** njūən'ü nshié nshərə **shun** mfa mfə ndun pū, na pū nā ngubmə wən pō mə ghā mbée.
28. I rié mī: Ó pə **yu pū!** Ké pə lo' pi yuən nə ká mə mbə tu rānə mī lo' puəNgā yi ngér'a, I pi pit mfa nə mə, mə **pūngam** lo' puə'I na, ŋərə pə pi **fami ntuum** nə pən, pə fa **Pū yir'un men**, pə pi pə **ntuum mbə** ghā pi **nguə'nə?**
29. Ó pə **yu pū!** Mə ntab mbishə'a wən nə nkab ntuum, njəerə sha ndi' mbū a li na mī a puə' puə Allah. Mbit na mbə ndia' ngā fit puən puə pə suəntuum **ma**, a puə' ndā yirə mī puə, pə puə' ghā pi ntānə puə **Ngā yi ngér'ap**. **Na mə**, mə nā njūən'ün pə pi pə puən puə pə nshit na.
30. Ó pə **yu pū!** A ntuaə fet wuə wa tu (nguə') Allah nə ká mə mfir'aba? Ké pə ntab **nkumshə yun** nə?
31. Mə ntab nzié'a nə **pun pō** mī: **lü lü Allah** puə' puə mə, shi (**pit nzié nə pun mī:**) **mə yi li'** si. Mā mbit nzié'a mī: **m'buə'** Mələka, shi pi pit nzié nə puən puə **mbā mi m'un** tée njūərə wab'a mī Allah ntab ndo' fa'é nə puə nə nshié pū; Allah yi na **Wi** yua a puə' mə **ŋwər'ab'a** a shet. **A puə'** ndā yirə mī: (**nkə nzié ŋərə**), **mbū** mə, fū' nerə **nsiéb ma mī:** mbummə nə mbə tu rü ghā yu nkub.
32. (**Pə rié mī:**) Ó Nūhu! U ghér'ü nə nsüünə, ŋərə mbit njām nə nsüünə nə pū. ŋərə tuə nə pū nə yua u té nka' nə pū na mə yuə u mbi pə mə rü ghā rié ngambékét na.
33. I (rié nə puə) mī: a li na mī, Allah nā ntuaə tuə **Wi** nə pən mən mə yuə I mbi kú na. Pə pit na mbə ndi' yun ghā fa kəənə (nə Allah).
34. Ntubə sha ntab ntuaə fəeri mo' wən mə yuə mə mbi wub mī mfa shü ntubə nə pən **na**, nə yuə Allah mbi wub mī I nā vuə nə pən na. A puə' **Wi** mbə **Ngā yi ngér'ün**, pə pī ntuaə pətə nə pən pō mfə məsū shi.
35. Ké pə lo' pi nzié mī: I pu'shə na (**kur'āni**) pu'shə? Rié mī: a pə yuə mə mbi pu'shə'i pu'shə na, mbū (nguə') pūü sha puə' pō mfə ndun mə, na m'buə' **rirən nké** tu pūü yuə pə nkūt na.
36. Pə ka pi fa ntum nə Nūhu mī: a puə' ndā yirə mī: yirə yuə **ngam**, nshié mun ntab ntuaə lo' pit suə'i ntuum tu rü puən pu nja' mun'uo i tət nsuəntuum'a; **ma pit** sabmə tu yua pə tée mfa' na.
37. Fū'shə kukuom mə mi m'ü (shishü) puə ntum'ü (fa ku shü), **ma pə** nshukét nə mə tu nga puən puə pə yu nkub'a, a puə' ndā yirə mī: pə puə' puən puə pəntuaə ghét pə wuon nké na.
38. I mfū'shə kukuom, ngū nka ká pə kom tu rü pə yu'i ya' ŋəyūə i puə' na, pə ngér'i nə nkuo'shə **ntuum**. I rié mī: a pə yuə pə mbə ngér'ü nə nkuo'shə na, mbū pū nā ntuaə ghér'ün nə nkuo'shəyie ká pə ngét nkuo'shə na.

- وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ (18)
- الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ (19)
- أُولَٰئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ يُضَاعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ (20)
- أُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (21)
- لَا جَزَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ (22)
- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (23)
- مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصْمَىٰ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ (24)
- وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ (25)
- أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ (26)
- فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا تَرَاكَ إِلَّا بَشَرًا مِثْلَنَا وَمَا تَرَاكَ اتَّبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا بِادْيِ الرَّأْيِ وَمَا تَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ (27)
- قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيْتَةٍ مِنْ رَبِّي وَآتَانِي رَحْمَةً مِنْ عِنْدِهِ فَعَمَّيْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنْزِلُكُمْ مِمَّا هُمْ وَآنْتُمْ لَهَا كَارِهُونَ (28)
- وَيَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّهُمْ مُلَأُوا بِرَحْمَةٍ مِنْ رَبِّيمْ وَلَٰكِي آرَأَيْتُمْ قَوْمًا يَجْهَلُونَ (29)
- وَيَا قَوْمِ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ (30)
- وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ (31)
- قَالُوا يَا نُوحُ قَدْ جَادَلْتَنَا فَآكْرَهْتَ جِدَالَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ (32)
- إِلَٰهَ إِنَّمَا يُتِيكُم بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ (33)
- وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (34)
- أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَيْ إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تُجْرَمُونَ (35)
- وَأَوْحِي إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ فَلَا تَتَيْسَّرَ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ (36)
- وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّعْرِضُونَ (37)
- وَيَصْنَعِ الْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنِّي فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ (38)

39. Pɔ nâ ndo' yi mun'ʉə nguə' ndo' tuə ndun'i yuəŋ na, nguə' nzuobkét pit nsi' ndun'i na.
40. **Kakə a wuon méé fu' yié** nsa' nga shü **ntuə** tuə na, shit (shîmû) læm (nə nké) mbə ntabshə na. Pü (rié) mî: kiém ntuum (kukuom) nə ngu **pet** nta' yam pua pa ndó nja' yuə shukét (wuon nké) tét mbînə n'i na, pua nshié mun'ʉə i suəntuum **ma**, pə ka pi mâ nsuə'i mo' ntuum pua wi nja' məkéri.
41. I mî: kuo'nun ntuum, yi ntéé shi pua yi nténə shi pua nə li Allah, a pua' ndá yirə mî **Ngá yi ngér'**a pummə na mbə **Shetkét** ngá fétə **ghérapiüü**, **Shetkét** ngá ghuə'nzén.
42. A ntéé nə puə tu wubə nké yuə a pua yié mberə mberə na. Nūhu fū mōni, I pi ka pi pə tu li' **ndensá** (nə kukuom) mî: ô mōna! Kuo' (kukuom) pua pü, ma pə tu rü ghā fétə ngambékét.
43. I mî: mə nâ ntua wuo kob nku tu mberə, a shi'a nə wuon nké. Nūhu (rié) mî: ngá shî ndi' ndia'shî tu nsa' nga Allah nja' mun'ʉə I ghuə'nzén m'i na. Wubə nké tuə'shə fānə pə't tu yap. ŋerə, i shi mbə tu rü puən puə pə ghét pə wuon nké na.
44. Pə rié mî: ô nsié! Mé nké **m'u**, ô püt! **vé** (mbuu shu). Nké sü'shə, pə pi tét ndí ngam, kukuom ténə tu (mbet) Jîdi, pə pit nzié mî: ghabə nə puən puə pə pua' ghā yu nkub'a (tu ghuə'nzén).
45. Nūhu fū **Ngá yi ngér'**i, nzié mî: ô **Ngá yi ngér'**a, a pua' ndá yirə mî mōn'a pua' tu rü pa ndaa, a pit na mbə ndá yirə mî nka' nga **Shu** pua' pəkéri, **U** pi pə Shetkét Ngá lí ngam tu rü ghā lí ngam.
46. I (Allah) rié mî: ô Nūhu! A pua' ndá yirə mî **i** (mōn'u) ndi' tu rü pa ndó (ghā suəntuum), a pua' ndá yirə mî: i pua' fa' yuə a ndi' renkéri na. ŋerə, ma pit mbə mbishə'a nə yua yi ndi' mo' n'u **ntuum ma**. Mə nâ **ntub'u** mî u ma pə tu rü shitkét puən.
47. I **rié** mî: **Ô Ngá yi ngér'**a! mə ta' tuə'shə puə'u nə kâ mə mbi pishə'u tu yua a ndi' mo' nə mə ntuum nə yi na. A pə yuə **U** mbə shi fétə **ghérapiüü sha na**, shi pit nguə'nzén **mə** na, mbü mə nâ ntua pə tu rü ghā **miémə**.
48. Pə rié mî: ô Nūhu! Si' nə fuəshə pua mbuotnə mfə ndun n'u lo' puə **Pü** pua puən puə pə pua' **pô** wu na. Shimo' puómshə puən na, **Pü** nâ ntua fa mə **nshu mbökét** nə puə, a pə lo' nguə' njákét lo' puə **Pü** pám'ap.
49. Yirə yuə pua' lo' tu pəsa'kuə li' si, **Pü** nâ ntua n'u **men** mə ntum, u ka pə ndi' u mo' mbi yi **yirə yuə, shi payü** (mbit nji **yirə yuə**) nku məsu yí (ntum), ŋerə mimshə, a pua' ndá yirə mî, (ndínə shu a pü) **pua' pô** nə ghā puó (Allah).
50. Nə pa Aad (**Pü** ka pi shéshə) monterə yap Hūd, I rié mî: ô **payu'a!** wúshə nun Allah, mo' nshié yu wúshə mbékét ndi' nə puən nja' wi, pu ndi' yun tu nshié yam mbü a li na mî pu pua ghā pu'shə (mbéé).
51. Ô pa yu pü! mə ntab mbishə'a wun nə nshié njerə ntuum, njerə sha ndi', mbü a li na **puə'I** (Allah), **Wi** yuə I pu'shə mbuom'a na, ké pu ntab nzānə yun nə'?
52. Ô pa yu pü! ta' nun fétə **ghérapiüü** puə **Ngá yi ngér'**un, a pə lo' pu **putntuum** (mbutnə) mfə məsu **Shi**, ŋerə, I shéshə mbuu ndun puən **reəni**, mbit nku'shə wun nə mo' ku **ndun** ku shun, pu ma pit mbə njəmkét **ŋwət, (gbu)** püükét puən.
53. Pə mî: ô Hūd! U mā ntua'u nə pü nə nshié ránə mi, pü pit na mbə ndi' yü ghā tá pa wúshə shü məshi' shukét'u, pü pit na mbə ndi' yü n'u mbə ghā suəntuum.
54. Pü tab nzié yü nshié yam (tu nga shu) nja' ndu mî: mo' pāshə yu wúshə shü kwətə'u nə püü. I rié mî: a pua' ndá yirə mî: mə, mbié' na pə Allah mə **Ngá** tənə nga sha, pit nun ntənə mî a pua' ndá yirə mî: **m'buə'** riren nké tu yua pu téé **ngét** mkpa'shə **men na**.
55. Shi a mbə **Wi** (Allah) na, ŋerə ghét nun wa nə ntaŋ puómshí, a pə lo' puə ma pit nshínə nə mə.
56. A pua' ndá yirə mî: mə, njua'nə nâ ndun Allah **Ngá yi ngér'**a mbit mbə **Ngá yi ngér'**un, mo' nshié yu letə ndi' mbü a li na mî I pua' **Ngá yi mvé nyü nshut yéé shi**. A pua' ndá yirə mî: **Ngá yi ngér'**a pua' tu ndumánjé yuə a pua' nténə na.
57. A pə yuə pu njəm ŋwər'un na, mbü mə ndá ngambékét mə méé nə puən nə yua pə shéshə'a men nə puən na. **Ngá yi ngér'**a nâ ntua pit yab mo' puən mə pa nshu mə tu, shuə a ndi' puən **na, na** pu yié rōn'un **Wi** nə nshié yam. A pua' ndá yirə mî: **Ngá yi ngér'**a pua' **Ngá** shi nku ndun ngu yam məntən.
58. A pua' pə **fu' ká** nsa' nga shü tuə na, **Pü** wumə Hūd pua puən puə pə suəntuum pua wi na **nə** ghuə'nzén lo' puə **Pü, Pü** ka pi pit ngumə wap lo' tu nguə' mbibkét.
59. Shirə shuə pa Aad, pə **ka** pi ghét nsüünə tu ríríken **Ngá yi ngér'**ap, nshá nshut ghā **ntum'I, mbit** mbetə yap pə (ngétə) nga nshié kéénə, ngá ku tu.

- فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ بَأْتِيهِ عَذَابٌ يُجْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ (39)
- حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَئَلْنَا أَحْمِلَ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ (40)
- وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ جَمْرَاهَا وَمُرْسَاهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ (41)
- وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوْحٌ ابْنَتَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ (42)
- قَالَ سَآوِي إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ (43)
- وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكَ وَيَا سَّمَاءُ أَقْبِعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَىٰ الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (44)
- وَنَادَىٰ نُوْحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ (45)
- قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلْنِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ (46)
- قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ (47)
- قِيلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ وَأَمَّمْ سُمَّتِيَهُمْ ثُمَّ يَمْسُهُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ (48)
- تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ (49)
- وَإِلَىٰ عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ (50)
- يَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ (51)
- وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ (52)
- قَالُوا يَا هُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ (53)
- إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ (54)
- مِنْ دُونِهِ فَكِدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونَ (55)
- إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (56)
- فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ (57)
- وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ (58)
- وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ (59)

60. Pə ka shi ngét a pətə wap tu yí nju pò ghabə (tu ghuə'nzén Allah) pua liénju nténə. ən! a pua' ndá yirə mí pa Aad ka pi ku tu na **Ngá yi ngér'**ap, ən ghabə (tu ghuə'nzén Allah) nə pa Aad, pa yu Hûd.
61. Nə pa Samûd (Pü ka pi pit nshéshə) monterə yap Sâlih, i rié (nə puə) mí: ô pa yu pü! Wûshə nun Allah, a ndi' nə pən nə nshié yu wûshə nja' Wi. I puom ma Wi wun lo' tə nsié, nû wun ntuum, nɛrə ta' nun fétə ghérápüü puə'I, a pə lo' pu pətntuum mbutnə mfə məsu Shi, a pua' ndá yirə mí Ngá yi ngér'a pua' ghobshî mbə Shetkét ngá pət mfû.
62. Pə rié mí: ô Sâlih! U pi tét mbə mə rü yü mbə yu sha' (nə kâ u mbə ntésu yü) nku məsu yí na (ntum), ké u nguə'nə wü pò nə kâ pü ngûshə yua pa baba shü té ngûshə nə? A pua' ndá yirə mí pü, pü pummə na mbə tu mkpənə kpa'tu tu yua u tée mfû wü mfə ntuum ma.
63. I rié (nə puə) mí: ô pa yu pü! Ké pə yuən nə kâ mə mbə tu ránə mí lo' puə **Ngá yi ngér'**a, I pi pit mfa nə mə nə ghuə'nzén lo' puə'I nə? nɛrə a wuo mbə yuə i ntua fɛr'a tu (nguə') Allah nə kâ mə nsiét nshûr'I nə? Pə fa puyié ku'shə yun wa (nə nshié yum) nja' **ndû** miémə.
64. Ô pa yu pü! yirə yí pua' nguon **ngélôba** Allah nə pən mə ríkən. nɛrə tá nun wi i pə nju tu nkwen nsié Allah, pə ma pâm'i nə püü mbü nguə' ngobshə ná ntua vuashə wun.
65. nɛrə pə sab'i, i (Sâlih) rié mí: shu n'ən makét nshumbökét tu nju' shun mə tét liénju, yirə yuə pua' nka' nga yuə a ndi' yu fa mbéé na.
66. A pua' pə fu' yié nsa' nga Shü tuə na, Pü wumə Sâlih pua pən puə pə ka suəntuum pua wi na nə ghuə'nzén lo' puə Pü, Pü ka pi **wumə** wap tu njūwə yirə liénju. A pua' ndá yirə mí: **Ngá yi ngér'**u pua' **Ngá pawa**, Nshet ku.
67. (Ri'két) ngé ka pi vé puən puə pə ka yu nkub'a, pə shi nju'nju tu njü' njü' shap mbə ghâ to'shə ntunku'shə (mbi kpu).
68. A shi mbô yié kâ pə pə ndi' mo' ntuum. ən! a pua' ndá yirə mí pa Samûd ku tu nə **Ngá yi ngér'**ap, ən! ghabə tu ghuə'nzén nə pa Samûd.
69. Mə siéb mə ndá ngambékét mí ghâ ntum'Û ka pi tuə nə Ibrâhîm nə pəsa'kuə lumntuum, pə ka pi rié mí: fəshə ndun'u, i rié mí fəshə (ndun) pən, nɛrə a ka pi mâ ndərə'i shi i ntua nə mon na' **nkâ**.
70. A pua' yié kâ i yuən mbuəm'ap, a ntab méé'i **ntuum ma**, i li wap, **kwətə** ləb tu nɔwər'i lo' mfə ndun puə, pə rié mí: ma ləbə, a pua' ndá yirə mí pə shéshə na wü pò mfô pa yu Lûth.
71. Mgbî (Sâra) pi té **tu tu**, nɛrə **nguə**, pü fa pəsa'kuə lumntuum n'i nə (vé) Isâk, manjəm Isâk, a pə (vé) Ya'kûb.
72. I (Sâra) rié mí: ô ri nɔwər'a, ké mə ntua vé mbi pə rənkét məmgbié, yí pi pə mür'a mbi yié mkpara'mun nə? A pua' ndá yirə mí yirə yí pəsa'kuə pummə na mbə yu pəmə.
73. Pə rié mí: ké u mbuəm ngam tu nsa' nga Allah nə? Ghuə'nzén Allah pua mbuotnə shi pua' ndun pən ku pa tu ndap. A pua' ndá yirə mí wi na, I pua' Shétkét yu fa ayuə, **Ngá gbîmə**.
74. A pua' pə fu' yié wətnə **mié** ndun Ibrâhîm ma, pəsa'kuə lumntuum pit ntua n'i na, i nshie ngér'ü pò nə nsüünə tu nga pa yu Lûth.
75. A pua' ndá yirə mí Ibrâhîm pummə na mbə ngá nkwtə mimshə, ngá nkwtə gbî nɔwət (məshi' ndon mi), ngá yi mbutnə **mfə məsu** Allah.
76. (Pə rié mí: ô Ibrâhîm! Yəm nɔwət ntá yí, a pua' ndá yirə mí yirə pəsa'kuə na, nsa' nga **Ngá yi ngér'**ü tét ntua, a pua' ndá yirə mí puə na, nguə' yuə a ndi' yu yînə na, pua' yu **tuə** nə puə.
77. A **ka pə pə fu' yié** ghâ ntum'Û ka tuə nə Lûth na, I ghét sabmə məshi' shap mbit mfət tu lamntuum məshi' shap, nzié mí yí pua' liénju nzi'két.
78. **Puən pi ka** pi tuə mfə nɔyüə i pua' nə mbə **mbunnə**, nku məsu, pə pi ka pə **mfa'** püükét püükét fa'. I (Lûth) rié mí: ô pa yu pü! shirə shí pua' pon pa shi pəmgbié, pə pua' ndá rənkéri nə pən (nə kâ pə ndâm'ab'a), nɛrə **puö** nun Allah, pə ma yuər'a tu (nga) pa ghunt'a, ké a ndi' mə rü yun nə nshié **mun** ngá yirə?
79. Pə rié mí: pü siéb mí u tét nji mí mo' nshie mbet yum (shet ngam) ndi' mo' nə pü mfə ndun pon pu pi pəmgbié, a **pua'** ndá yirə mí wu, u **pummə** nji yua pü **nta'** na.
80. I (Lûth) rié mí: a pə mbə yuə ku mbə nə mə **ndun** pən **na**, ké yuə mə nkob mə rü puən puə pə pua kükéri na (**mbû mə nən'an**).
81. Pə (pa Mələka) rié mí: ô Lûth! Pü pua' ghâ ntum **Ngá yi ngér'**u, pə ntab **ndo'** méé'i nɔyüə u pua' na. nɛrə, tum nyí nə shü' nə pa ndô, tu mə pāshə shü, nshie mun mə rü yun ma pit njəm tu'i nki manjəm, nja' mgbi'u, a pua' ndá yirə mí yirə ngam, yua a ntua kwətə'i na pua' yua a ntua kwətə wab'a, a pua' ndá yirə mí nka' fu' shap pua' nku'nju, ké ku'nju lo' pə ndi' ghobshî nə?

- وَأْتِئُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعِدًا لِعَادِ قَوْمِ هُودٍ (60)
- وَإِلَى تَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ ثَوَّبُوا إِلَيْهِ إِنْ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ (61)
- قَالُوا يَا صَالِحُ فَمَاذَا قَالَ فَبَدَّلْنَا هَذَا أُمَّتَهُمْ وَمَا بَدَّلُوا بَدَلًا وَلَا نَجَعُ لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (62)
- قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَآتَيْنِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ (63)
- وَيَا قَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذُرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ (64)
- فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْدُوبٍ (65)
- فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمَنْ خَذَىٰ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ (66)
- وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ (67)
- كَأَن لَّمْ يَغْتَبُوا فِيهَا أَلَا إِنَّ تَمُودَ كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعِدًا لَتَمُودَ (68)
- وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ (69)
- فَلَمَّا رَأَىٰ أَنبِيئَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ لُوطٍ (70)
- وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَهَبْنَاهَا يَا إِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ (71)
- قَالَتْ يَا وَيْلَتَىٰ أَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلي شَيْخًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ (72)
- قَالُوا اتَّعَجِبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحِمْتُ اللَّهُ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ (73)
- فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَىٰ مُجَادِلًا فِي قَوْمِ لُوطٍ (74)
- إِنَّ إِبْرَاهِيمَ حَلِيمٌ أَزْوَاجُ نُسَبٍ (75)
- يَا إِبْرَاهِيمَ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ آتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ (76)
- وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئِئًا مِنْهُمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ (77)
- وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلِ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَا قَوْمِ هُوَ لَاءِ بِنَائِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ (78)
- قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكُمْ مِنْ حَقِّ وَرَائِكُمْ تَتَعَاطَىٰ مَا تُرِيدُ (79)
- قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ آوِي إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ (80)
- قَالُوا يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصْلَوْا إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرَاتُكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ (81)

82. A pua' pə fu' yie nsa' nga Shü tuə na, Pü shi njab nku tu tu shi (yirə ngu) mə mansié shi, Pü ka pi pit ngét a tō ntuum nə mbuu ngu lo' tū nsié mbuom mə mbetə mə mbetə.
83. (ngu) yi tón lo' puə Ngá yi ngér'u, yirə má mbə'i mo' ndensa nə ghá yu nkub.
84. Pü ka pi pit (nshéshə) tū ngu Madyan nə monterə yap Shuéb, I rié mí ô pa yu pü! Wúshə nun Allah, mo' nshié yu wúshə mbékét ndi' nə pən nja' Wí, pə ma pə nsü'shəkét yu fu' yəm pua Kilu, a pua' ndá yirə mí mə nā njuən'un tū pü (fu'); a pit na mbə ndá yirə mí mə nā mbuo ndun pən nə nguə' liénju nguəm.
85. (I pit nzié mí): ô pa yu pü! Rúnə nun yu mfu' pua kilu tū sappé, pə ma pə nsü'shə pən nə pa shap, pə ma pit mbə ngét mbubə ndun nsié, shi yie ghá mbubə.
86. Shin (fu') Allah pü na yirə nə pən tətun mə yəə pə mbə ghá suəntuum ma, n'dia' mo' ngá shí ndun pən.
87. Pə rié mí: ô Shuéb! Ké nga wúshə shu sa' n'u pō mí pü tū yua pa baba shü pə ngúshə na ké nə ká pü mbit mbə ngét tū nkabm'ü ká pü kú nə? A pua' ndá yirə mí: u pummə na mbə ngá mimshə, ngá yirə.
88. I (Shuéb) mí: ô pa yu pü! Pə yəən nə ká mə mbə tū ránə mí lo' puə Ngá yi ngér'a I pi pit mfu' nə mə nə fu' mbókét lo' puə'I nə? Má ngub'a mo' mí, mfa'nə pua pən tū yua ntée nguə'nə wun ntuum ma, má ngub'a mo' nshié yəm, mbú a li na pō yi mfa'shə mə mfu' ká ngét kú na ; fónə sha ndi' mbú a li ná puə Allah; njuə'nə na ya pō ndun'I, mə nā mbit mbutnə pō mfə məsə shi nə pəntuum.
89. Ô pa yu pü! Pə ma pém fa'nə nshú'a pummə nkiém'un (ngét) nguənguə yua a ka kwətə pa yu Núhu na (kwətə wun), ké pa yu Húd, ké pa yu Sálh, pa yu Lúth pit na mbə ndi' yap ndensa nə pən.
90. Pə nun nta' fétəghérapüü shun puə Ngá yi ngér'un a pə lo' pə pəntuum mbutnə mfə məsə Shi; a pua' ndá yirə mí Ngá yi ngér'a puə' Shétkét ngá ghua'nzén, Shétkét yu ghua'.
91. Ô Shuéb! pü má nju' yü mo' nkwət yəm tū yua u tée nzié na a ren, a pua' ndá yirə mí pü nā mbummə njuən'u pō mə fəmkét mun mərü yü, a pə mbə ndi' mo' mə lap pən pu, mbú pü pu' ntəmshə'u, u ndi' u mo' shetkéri ndun pü.
92. I rié mí: ô pa yu pü! Ké lap pən pa shet yirə tətun nə pən nja' Allah nə? Pə shüshü'I (Allah) manjəm nkwənt'un (tə fét nkwən nə). A pua' ndá yirə mí Ngá yi ngér'a puə' tū yua pə tée mfa' na mbə Ngá yi nguəm (nə yi Shi).
93. Ô pa yu pü! fa' nun fa' tū yun li' té shun, a pua' ndá yirə mí: m'buə' ngá yi mfa' (tə ya li'té), pə nā ndo' yi mun'əə nguə' ntuo lo' tuə n'I, yuəri na, pua mun'əə i pua' ngá mbée na. Pit nun mbiéə, a pua' ndá yirə mí: m'buə' ngá yi mbiéəə pua pən.
94. A pua' pə fu' yie nsa' nga Shü tuə na, Pü wumə Shuéb pua pən pəə pə ka suəntuum pua wi na, nə ghua'nzén lo' puə Pü. Ri'két ngé vé pən pəə pə yu njuə'ap nə nkub'a, pə ka shi nju' nju mbə ghá to'shə ntu nku'shə m'ap (mbi kpu) tū njü' njü'shap.
95. A shi mbə pō yie ká pə pə ndi' yap ntuum. ən! ghabə (tə ghua'nzén) puə' nə pa Madyan nguənguə yie pə ka ghab nəpa Samüd (tə ghua'nzén na)
96. Pü siéə mə ndá ngambékét mí Pü ka pi shéshə Músá nə rírkent'Ü pua montu ngam mə li' nguəə.
97. Nə Fir'ón pa pə kom shi. ngerə, pə pətə pō nsa' nga Fir'ón, nsa' nga Fir'ón pi ka pə ndi' téní.
98. I nā ndo' tésu pən pi tū liénju nténə, ngerə, kət nə puə ma tū mü, püükét yi nkéəə tū li' yi nkéəə.
99. Pə pit na nku mbə ngét a mbetə wap tū yirə yí (nju) pua liénju nténə pō nə ghabə (tə ghua'nzén). Püükét ghámə tū li' ghámə.
100. Yirə yí puə' pəsa'kəə ngu ngu shuə Pü nsá n'u na, a pua' ntuum nə (tón yi vuəshə) yəə a ka' tu tu na, nə shuə pə puə' yu fiérə yie yu pé na (yəə pə vuəshə wap məntən na).
101. Pü má nju yü mo' wap nə nkub, na a yu na puə njuə'ap nə nkub, pa yu wúshə shap shuə pə ka pə ngúshə shi a mbə Allah na, ka pi má ngami wap (nə pi' nguə') ndun puə nə shié yəm fu' ká nsa' nga Ngá yi ngér'u ka tuə na, pə má mbit nku'shə'i wap nə nshié yəm nja' vəə.
102. Yəə kú na mbə yie vé vé Ngá yi ngér'u puə' na, fu' yie I vé ngu ngu, (pa ntuum) pi pə ghá yu nkub'a. a pua' ndá yirə mí vé vé shi puə' yákəri tutun, mbə ri'kéri tutun.
103. A pua' ndá mí: ríken pummə na mbə tū yirə yəə nə mun'əə i puó nguə' ndínə liénju na, yirə yəə puə' liénju yəə pən ndo' pə puómshí ntuum ma, yirə yəə pit na mbə liénju yəə a pua' yu tənə ngam ma.

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَابًا مِنْ سَجِيلٍ مُنْصَوِّدٍ (82)

مُسَوِّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بَعِيدٍ (83)

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَلَا تَنْفُسُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أَرَأَيْتُمْ إِيَّيَ إِخَافَ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ (84)

وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا بِالْمِكْيَالِ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ (85)

بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ (86)

قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصَلَاتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ (87)

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيْتَةٍ مِنْ رَبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَمْلِكُمْ إِلَىٰ مَا أَنهَاكُمْ عَنْهُ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ (88)

وَيَا قَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَنْ يُصَيِّبَكُمْ مِثْلَ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمٌ لَوْطٍ مِنْكُمْ بَعِيدٍ (89)

وَاسْتَفْتَوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوَبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ (90)

قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفَقْنَا كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَاكَ فِينَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْنَا بَعِيرٍ (91)

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَهْطِي أَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسِهِ وَرَأَاهُمْ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ لَمَّا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ (92)

وَيَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ وَارْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ (93)

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا نَجِيِّنَا شُعَيْبًا وَالدِّينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ (94)

كَأَن لَّمْ يَغْتَبُوا فِيهَا إِلَّا بَعْدًا لِمَدْيَنَ كَمَا بَعَدَتْ ثَمُودُ (95)

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ (96)

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُ قُلُوبَهُمْ وَأَمْرٌ فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرٌ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ (97)

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ الْوَارِدُ الْمَوْزُودُ (98)

وَأْتُوا فِي هَذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُنْسِ الرِّفْدَ الْمَرْفُودُ (99)

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْقُرَىٰ نَفِضُهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ (100)

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُهُمْ غَيْرَ تَتْسِيبٍ (101)

وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَىٰ وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ (102)

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ذَلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذَلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ (103)

104. Pü ntab nshínə yü **men** mbû a li **nâ** məshi' nka' fu' yuə a pua' yu sishə na.
105. Liénju yuə a ndo' tuə na, nshié n̄wət ntab ntəshukéri mbû a li na pō nə fa ku **Shi** (Allah), n̄rə a pə mə rü yap nə ngá püütu pua ngá ráyé.
106. Mbə shi tuə mə p̄əən p̄əə pə püütu na, n̄rə pə nā tuə pə tu mü, a pə nə p̄əə ntəəm nə ngé n̄həə (kuu), **pua ngé** nsu'.
107. Pə pə pō ruobkéri ntəəm **nkū ká** pūt pūt pua nsié ruob ma, nshi nja' yua **Ngá yi ngér'** u kú na. A pua' ndá yirə mí : **Ngá yi ngér'** u pua' **Ngá** nk̄wət yi ngét yua I ngub ma.
108. Mbə shi tuə mə p̄əən p̄əə pə rá yéə na, n̄rə pə nā ntəə pə tu **Adjana** mbə pō **ruobkéri** ntəəm nkū **yié** pūt pūt pua nsié ruob ma, nja' **yua** Allah kú na, **mə** ndá ndá p̄əngam' uə a ndi' t̄ənkéri na.
109. n̄rə, ma pə tu k̄p̄a'tu tu yua shí p̄əən ngúshə na, pə ntab ngúshə yap mbû a li na pō yié pə baba shap ka pə ngúshə nkusu na. a pit na mbə ndá yirə mí Pü pua pummə ghá pi **nkéé** wap nə mbet yu yap shi a mbə yu sū'shə.
110. Mə siéə mə ndá ngambékét mí **Pü** ka pi fa nda lérəwa nə Músá, n̄rə pə fa' nə ntəəm. a pə mbə ndi' pō məshi' li shukét yuə a ka tét mbínə nkusu lo' puəNgá yi ngér' u na, mbû pə lí (ngam) tu fānə yap tu n̄ju? A pua' ndá yirə mí : **pə** pummə na mbə tu k̄p̄a'tu **nshu'nə** ntəəm.
111. A pit na mbə ndá yirə mí nshié m̄n'a, a li na mí **Ngá yi ngér'** u nā ndo' pummə rúnə wap nə n̄j̄erə (fa'shap). A pit na mbə ndá yirə mí I pua' **Ngá** yi n̄ji yua pə mfa' na nki'rə.
112. n̄rə, té nténə yié pə sa' n' u **pua** p̄əən p̄əə pə **p̄əntəəm** pua wu na, p̄ə ma **pə** nsá' ndut (**ken Allah**), a pua' ndá yirə mí I pua' tu yua pə mfa' na mbə **Ngá** yi n̄j̄əənə.
113. Pə ma pit mbə ntəə nguon mfə ndun p̄əən p̄əə pə yu nkub'a, mbû mü nā ntəə **kwətə** wun, a pi mā mbit mbə'i nə p̄əən nə ghá ghāmə yuə a ndi' mo' Allah na, a pə lo' pə yié feri wun.
114. Pit nténə tu to'tu tu **pət** nkob fu' nə n̄j̄əm, pua mə ngobshə (mə p̄əshə fu') **nə** shü'. A pua' ndá yirə mí, nk̄wət ngambókét nā nkóshə **püü** püü. Yirə yuə pua' kumshə nə ghá kumshə.
115. Pit mimshə, a pua' ndá yirə mí Allah ntab mbəbə'i **n̄j̄erə** ghá ghét ngambókét.
116. A **pə nguo pə** tu rü nja nja nku məsu shun nə **shin** (ghá ghét pū) pə **pə** ngəu' nə p̄əən nə mbəbə tu (nk̄wən) nsié **na**, (pə mā mbə yap) mbû a li na makét p̄əən tu rü p̄əən p̄əə **Pü** ka wumə wab'ə? P̄əən p̄əə pə ka yu nkub'a **shi na** mbetə yap pō yua pə ka **ghét pə shu nshu mbókét ntəəm ma**, nshi mbə pō püükét p̄əən.
117. Ngá yi ngér' u mā mbə'i mí I v̄əəshə ngu ngu (pə ntəəm) **tu** yu nkub, **pə** ntəəm pi pə ghá fa'fa' **nzenkét na**.
118. A pə mbə yuə **Ngá yi ngér'** u nkū na mbû I pummə n̄j̄əə p̄əən mə ndi' lap imo', pə ntab ntəə kóshə yap **yi mbə ghá** fa'na.
119. Mbû a li na m̄n'əə **Ngá yi ngér'** u ghəə'nzén **mí** na, I **puom ma wap** pō məshi' yirə yuə. **Shukét Ngá yi ngér'** u run mí: mə nā ntəə pummə rúnə mü jahannama nə p̄əshə pə Djinnu pua p̄əshə p̄əən nyütu puómshí.
120. **Ngú yua** Pü sá n' u lo' tu p̄əə'skəə ghá **ntəm ma, pua' meshi' Pü shi'rə** ntə'u mən. **Ngambékét tuə** n' u lo' **ndun shirə shí**, pua shü ntubə, nə kumshə nə ghá suəntəəm.
121. Pit nzié nə p̄əən p̄əə pə ntab nsuə yap mo' **ntəəm ma** mí: fa' n̄n fa' tu lí' té shun, a pua' ndá yirə mí pü pua' ghá pi mfa' nka pü.
122. Pit n̄n mbiéə, a pua' ndá yirə mí pü pua' ghá pi mbiéə **nka** pü.
123. **Li' si'** pūt pūt pua nsié pua' yi Allah, pə nā ntəə lo' p̄əntəə nə ngam pō mfə məsu shi ngú'i m̄əntən. n̄rə, wúshə'i mbit n̄j̄əə'nə ndun n'I, **Ngá yi ngér'** u ndi' **Ngá** mfürə tu yua pə mfa' na.

وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مُّعَدَّدٍ (104)

يَوْمَ يَأْتُ لَا تَكَلِّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ (105)

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَيُعَذِّبُهُمُ النَّارُ فِيهَا فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهيقٌ (106)

خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ (107)

وَأَمَّا الَّذِينَ سَعِدُوا فَيُعَذِّبُهُمُ الْجَنَّةُ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرٌ مُّجْدُوذٍ (108)

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْْبُدُ آبَاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوفُونَ نَصِيحُهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ (109)

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقَضَيْنَا بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ (110)

وَإِنْ كُنَّا لَمَّا لَبِيقْتُهُمْ رَبُّكَ أَعْمَاهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (111)

فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْعُوا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (112)

وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ (113)

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفَا مِنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبُنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّاكِرِينَ (114)

وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ (115)

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُو بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ (116)

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ (117)

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ (118)

إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ (119)

وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نَحْنُ بِهٖ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ (120)

وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَامِلُونَ (121)

وَانظُرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ (122)

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأُمُورُ كُلُّهَا فَعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (123)

Ghom nshuo ipâ (12): Yirə yî pua' «NKA' YÛSUF»

Rîrîken't'î pua' Nkuri ghom nshuo ipâ (111), a ka si' Maka'.

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghəə'nzén, Ngá Shetkét ghəə'nzén.

سورة يوسف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الر تِلْكَ آيَاتِ الْكِتَابِ الْمُبِينِ (1)

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (2)

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ (3)

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ (4)

قَالَ يَا بَنِيَّ إِنِّي أَخُوتُكَ فَكَيْدُوا لَكَ كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ (5)

6. Yua ku na mbə yié ká **Ngá yi ngér**'u ntuə sho'u pit yi n'u nə yam tu ntóshə sângam (njəəm), pit rúnə ngambókér'I ndun'u pua nguət ya'kúb yié ká I ka rúnə ndun **pet** pa baba shu Ibrâhîm pô Isâk nkusu na. A pua' ndá yirə mí **Ngá yi ngér**'u pua' **Shetkét Ngá yi, Shetkét Ngá yi** ngam.
7. Mə siéb mə ndá ngambékét mí, ríríken ka pi tét mbə tu (pəsa'kuə) Yúsusuf puapôm'ap nə ghâ mbishə.
8. (Kamshə) fu' yié pə ka rié mí: pü siéb mí Yúsusuf pô móm'ap (tam vom) pua' yu ghu' tutun puə baba shupuə nshərə'upuə, puə pi pua' lab'i (mbə kukéri) **na**. A pua' ndá yirə mí baba shupuə pummə na mbə tu vua mə li' nguəə.
9. ηə' nun **Yúsusuf** ké yua pə mgba'é tu mo' nsié (**ndun'i**) na, **mi** baba shun shi mbə pō ndun **pun**, pə shi mbə manjəm'i (Yúsusuf) mbə puən puə pə pua' renkét'i **na**.
10. Mo' ngá yi nzié mə rü yap rié mí: pü ma ηə' **Yúsusuf**, ma' nun wi pō tu shumkét **sénkét** vut, (nerə mí) mo' pāshə ghâ nyí fontə'i mə yua pü mbə ghâ pi ngét (yié pü ngub ma).
11. Pə mí: ô baba shü! A kuə n'u u ntab ngér'u ten ntəəm ndun pü tu nga Yúsusuf, a pua' ndá yirə mí pü siéb mí pü pua' ghâ ntabə n'i.
12. Shəshə'i pua pü fəmjə, i wuon mfa nguəgā nə pa tā mbit mbə nkāmə, a pit na mbə ndá yirə mí pü pummə **na mbə** ghâ shi n'i.
13. I (baba shap) mí: a pua' ndá yirə mí a ntuə pummə sabmə'a nə ká pü nguon n'i na, mə nā mbit mbuó nə ká nqāñú nkwer'i **pu** pi pə ghâ pi mfürə'i na.
14. Pə rié mí: pü siéb ma mí, a pə yua nqāñú nkwer'i na pü pi pə lab ghâ ku na, mbú fu' nqərə a **pua'** ndá yirə mí: pü pummə na mbə tu rü ghâ **vua**.
15. A pua' pə **fu' yié** pə wuon n'i, **mbuomshə** (ntəm ndi nshut) mí pə ma' i tu shumkét **sénkét** vut na, Pü **tuə** nə ntəm n'i mí: u nā ntuə pummə fa pəsa'kuə nə puə nə **nga** shab'i, pə pi mā mbit nji yap (mí a pua' wu).
16. **Pə ka** pi tuə mfə məsu baba shap fu' **nshə ngwən** mbə nkūə.
17. Nzié mí: ô baba shü! A pua' ndá yirə pü **péé** wuon mbə ngét **mbanə** ntá Yúsusuf tu nguə yu ghāmə shü, nqərə nqāñú kwər'i. U ndi'u mo' ngá suəntəəm ndun pü, pa yua pü njié mbə pō ghâ rié ngambékét na.
18. Pə ka pi tuə nə monpu'shi nə **nshi** mbéé **ntuəm**. I (baba shap) rié mí mbéé! ntu shun niət na yirə nə pən nə yirə yi ngam. nqərə mimshə mbókét (**pua'** yirə mbə nga sha). Allah pua' **li' ta'** ghāmə tu yua pü mfa mfü'i men na.
19. Ghâ nyí ka pi tuə, **nshəshə** ngá **tu'** nkém'ap, nqərə i **ma'** lungā shi nzié mí: ô pəsa'kuə lumntu'a! Yirə yi pua mon yi məmba. Pə ka pi ləəm'i mə pa **nten**. Allah pua' **Shetkét** ngá **yi** yua pə téé mfa' na.
20. **Pə ka** pi fi' i nə ndú yua a pua' sū'shí na, **mbuum'uə** (**Darāhim**) a pua' yu sishə na, pə ka shi mbə pō ghâ pi nté'i (shi ghét shet ngé).
21. Mən'uə i ka yūn'i tu ngu Misra na ka pi rié nə mgb'i mí: wúmə li' shu'i, a ghobshə nə ká i ngam'utə ké yua tə nshūshü'i mə mōn'a. Yua ku na mbəyié ká pü ka fa **ntu nté** nə Yúsusuf tu nsié (Misra) mbit mbə məshi' mí Pü lét n'i nə yam tu ntóshə sānga njəəm. Allah **pua'** Ngá yi nshərə tu (ngú) nga Shi, a pua' ndá yirə mí yām puən **mā** nji yap.
22. A pua' pəfu' yié i **run** tu ndut ku shi **na**, Pü fa n'i nə yi ngam pua yi, yua ku na mbəyié ká Pü nqəet ghâ ghét ngambókét na.
23. (Məmgbié) yua i (Yúsusuf) ka pə (nshu) tu ndéé na, ka pi süüşi (nta'i mí pōni fub) shi a mbi pə mə **ntu'i, nto'két** nshut ndap nzié n'i mí: mə fu'shə nqər'a məshi' shu. I (Yúsusuf) mí: mə ta' tuə'shə puə Allah, a pua' ndá yirə mí wi (Aziz), ntésu'a fu'shə li' shu'a, a pua' ndá yirə mí yirə yua (**ngam**), ghâ yu nkub ntab nkwtə yap fu'.
24. Pü siéb mə ndá ngambékét mí, i (Zulékha) ka pi wub'i (nə fubə), i (Yúsusuf) pit ngub'i, a pə mbə ndi' mí i ka pi yuən montu ngam (lo' puə) **Ngá yi ngér'** i (**mbú** i ka pi **péémə**). Yirə yua ku na mbə nqərə məshi' mí pü yəm püü pua nga mfəəkét a lo' ndun'i. A pua' ndá yirə mí, **I (Yúsusuf)** pua' tū rü kpen **Pü shuə** pə rən nə puə na.
25. **Pet** tu yap ka pi téé nduəə mə wuon mfə **nshut** ndap, i (Zulékha) siét monpu'shi mfə njəm'i, **pə** kwətə **ntésu'i** (wi Zulékha) nshut ndap. I rié mí: a kuə mbə nqərə mən'uə i wub püü ndun pa ndó na, nja' ká pə nsuə'i pə ndanjəm ké (yua pə ngér'i) nə nguə' njákət nə?
26. I (Yúsusuf) mí i **süüşə na** wi wa (məshi' fubə) shi a mbə mə ntə'a. ngá tunə ngam tu rü pa ndéé **tunə** (nzié mí): a pə yua pə mbi siét monpu' shi pō mfə mú na, nqərə mbú wi (Zulékha) rié ngambékét, wi (Yúsusuf) pə tū rü ghâ mbéé.
27. Mbú a pə yua **pə mbi** siét monpu' **shi** pō mfə njəm **ma**, mbú wi (Zulékha) ghét mbéé, wi (Yúsusuf) pə **mə rü ghâ** rié ngambékét.

وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَّبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُمِّمُ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَى آلِ يَغْفُوبَ كَمَا أَمَّهَا عَلَى أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (6)

لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِلْسَّائِلِينَ (7)

إِذْ قَالُوا لِيُوسُفَ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا مِمَّا نَحْنُ غُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (8)

اقْتُلُوا يُوسُفَ أَوْ اطْرُخُوهُ أَرْضًا مِثْلَ بَئْلِ لَكُمْ وَجْهٍ أَيْبُكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ (9)

قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَالْقَوْهُ فِي غِيَابَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ (10)

قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَى يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَاصِحُونَ (11)

أَرْسَلَهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعُ وَيَلْعَبُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ (12)

قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَضَاهُوا بِهِ وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ (13)

قَالُوا لَيْنَ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَخَاسِرُونَ (14)

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَأَجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غِيَابَتِ الْجُبِّ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (15)

وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ (16)

قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَقِيقُ وَتَرَكَتْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَآكَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ (17)

وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ (18)

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَا بُشْرَى هَذَا غُلَامٌ وَأَسْرُوهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ (19)

وَشَرَّوهُ بِبَيْعٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ (20)

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَقْوَدَهُ عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (21)

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمُحْسِنِينَ (22)

وَرَاوَدَتْهُ الْفِيءُ هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ (23)

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَأَى بُرْهَانَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ (24)

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَى الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (25)

قَالَ هِيَ رَاوَدْتَنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ (26)

وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ (27)

28. A pua' pə **fu'** **yié** i (Aziz) yuən monpu'shi pə pi siét pō mfə njəm'a, i mī: a pua' ndā yirə mī yuə (shukét Zulékha) pua' lo' tū ntaŋ'un. A pua' ndā yirə mī ntaŋ'un (pəmgbié) pua' gbīmī.
29. Yūsuf, yəm nŋwər'u ntā yī (ngam); wu (Zulékha), ta' fētə ndon (puə Allah) məshi' ndon m'u, a pua' ndā yirə mī u tét mbə tū rü ghā fubshə.
30. Pəmgbié tū ntu ngu ka pi rié mī: mgbié Aziz té'a nta' monkuə'i shi i mbi kú. I (Yūsuf) **setə** ntu'i nə ghu', a pua' ndā yirə mī pū nā mbummə njuən'i tū vuə mə li' nguəə.
31. A pua' pə **fu'** **yié** i yu' ntaŋ'ab'a (ndam), i shéshə (ntəm) nə puə (mī pə tuə), **nshōshə** li' yuənə nə puə, mfa mənəyī nə nshié ndī mə rü yap, nzié nə (Yūsuf) mī: təm nja' nayuə pə pua' na, a pua' pə **fu'** **yié** pə yuən'i na, pə fa ngūrə shi, mbuəm'i, **tantə** mbuəm'ap nzié mī: pū ta' tuə'shə puə Allah, yī ndi' **mən nyūtu**, yī ndi' mbū a li na mī a pua' Mələka yuə i pua' wūmī na.
32. I (Zulékha) rié mī: yirə yī nə pūn (Yūsuf), pua' mən'uə pū lo' mbə nshuə'shə'a tū ngashi na, mə siéb mə ndā ngambékét mī: mə **süüşə**'i, shi a mbə mə ntu'i, ngerə i ta' shī (nwər'i), mbit na nsiéb mī: a pə yuə i mbə shi ghét yua ntéé nsa' n'i na, mbū pə nā ntuə pummə suə'i ndanjəm, i pit mbə tū rü yuəə pəən.
33. I (Yūsuf) mī: **Ngā yi ngér'**a! ndanjəm pua' yu ghu' nə mə nja' yua pə té mfu'a **ntuəm ma**, a pə yuə u mbə shi yəm ntaŋ'ap ndun mə na mbū mə nā ntuə fā **wuon** mfə ndun puə, **shi** pə tū rü pa nshit.
34. ngerə, **Ngā yi ngér'**i ka pi kuot (lónə) puə'i, njəm ntaŋ'ap ndun'i. A pua' ndā yirə mī **Wi** (Allah) pua' **Shetkét** ngā yi nju', **Shetkét** ngā yi nji.
35. A **pua'** lo' a sášə mə li' nguəə nə puə manjəm yié ká pə ka yuən rīrīken (Yūsuf pə rīrən nké na), (ntésu'i yuən mī) i nā ntuə pu' nsuə'i nda njəm mə møyū fu'.
36. Mo' **pet** pombā ka pi nyī ndanjəm pua wi. Ndī mə rü **pet tu** yap rié mī: a pua' ndā yirə mī mə, njuən na wa mə njuəm, mə nyé' nzu', mo' ndī mī a **pua'** ndā yirə mī: mə, njuən na wa mə njuəm, mə nkiém brēt mə tu'a, pəsī nshūshə yuəm lo' ntəəm, fa pəsa'kuə nə pū nə ntōshī, a pua' ndā yirə mī pū nā njuən'u, u pə tū rü ghā ghét ngambókét.
37. I (Yūsuf) mī: payə **tab** tuə'i nə **pun**, yuə pə fu' nə pun mən'a **kukə** mbū a li na mī mə nā ntuə fa pəsa'kuə nə pun nə ntōshī nku məsu ká a ka' shi tuə nə **pun** na. **Yirə** yuə nə **pun** pua' lo' tū yua **Ngā yi ngér'**a yi mən nə mə na. A pua' ndā yirə mī mə tā ndumânjé pəən pə pə ntab nsuəyap ntəəm ndun Allah, mbi **pə** tū nga ndīnə liénju mbə ghā ku tū na.
38. Nshi mbetə pō ndumânjé (wūshə) pa baba sha, Ibrāhīm, Isāk nə Ya'kūb. A mā mbə'i nə pū mī pū kpa'shə Allah pua nshié yuəm, yirə pua' lo' tū pūnga Allah ndun pū puə **nyūtu**, na a pua' ndā yirə mī yām pəən ntab nkəəbshə yap.
39. **Ō pet** sun **yi** ndanjəm! Ké **pə nyinyi** shuə pə pua' fapshə shi na pū puə ké Allah yuə I pua' yī'shə mbə **Shetkét** ngā yi mbuntə nku ndun ngu yuəm mənten **nə** ?.
40. **Yua pə ngūshə** shi a mbə Allah na **ndi'** **nshié yuəm** mbū a li na mī a pua' pa mī shuə pə **shiekét** pua pa baba **shun na**. Allah mā ngéri nshiemontu ngam si' məshi' shi, ndī ngam ndi' mbū a li na mī a pua' yi Allah. I sa' na mī pə ma wūshə (nshié yuəm) nja' **Wi**, yirə yuə pua' manjé wūshə yuə a pua' nténə na. Na **yām** pəən **mā** nji yap **mo'**.
41. **Ō pet** sun pi ndanjəm! mbə shi tuə mə ndī mən mə rü **pet tu** yuən, i nā ntuə pə nuə nə ntəsū'i nə nzu', mbə shi tuə mə mo' ndī, pə nā ntuə kumshī, pəsī pə nshūshə **tu'i**. Pə tét ndī nga yuə **pə nta' rānə mī ntəəm ma**.
42. I (Yūsuf) pit nzié nə yuə i ka sishə mī, i pua' ngā yi ngum mə fānə **pet tu** yab'a mī: kumshə'a mə nguə ntəsū'u. ngerə Shéitān ka pi ghét i lānə kumshə (**Yūsuf** nə) ntésu'i, i (pit) nshu ma ndanjəm mə makét lum.
43. Mfon ka pi rié mī: **mə** na njuən sām̄ba pa na' ngut ngūrə mə njuəm, sām̄ba (pa na') njuəmkét nkwər'ap, mbit (mbə njuən) sām̄ba sha' nguə mfəə mfəə, mbit (mbə njuən) shimo' a pə yuəshə yuəshə shi, ō pa kom! tōshə nun njuəm'a nə mə, mə yuə pū mbi pə ghā tōshə njuəm **ma**.
44. Pə rié mī: (shirə shī pua') vu'két vu'két njuəm, pū ndi' yū mo' ghā pi nji ntōshə vu'két njuəm.
45. Yuə i ka wum tū rü **pet tu** yab'a rié, mbi kumshə manjəm nkwtə fu' mī: mə nā ntuə fa pəsa'kuə nə pun nə ntōshə'i, ngerə shéshə nun wa (**nə Yūsuf**).

فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ (28)

يُوسُفُ أَعْرَضَ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنبِكِ إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ (29)

وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (30)

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكًا وَأَتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتْ اخْرِجْ عَلَيَّهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ (31)

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا آمُرُهُ لَيَسْجَنَنَّ وَلَيَكُونَا مِنَ الصَّاعِرِينَ (32)

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ (33)

فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (34)

ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا رَأَوُا آيَاتٍ لَيَسْجُنُنَّهُ حَتَّى حِينٍ (35)

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٍ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أُجْلِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِئْنَا بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ (36)

قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا نَبَأَكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَلِكَمَا مِمَّا عَلَّمْنِي رَبِّي إِنَّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ (37)

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ (38)

يَا صَاحِبِي السِّجْنِ أَأَرَانِي أَبْصُرُ فَتَوَلَّى ظَهْرَهُ وَقَالَ إِنَّهُ لَبِئْسَ الْأَخْرَجُ لَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ أُعْرِفُوا أَهْلًا عِزًّا وَرِزْقًا كَثِيرًا وَتَبَعًا أَلِيًّا لَذُكِرُوا كَذَلِكَ أَذُكُرُ (39)

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءُ سَتَيِّمُوها أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ أَحْكُمُ إِلَّا اللَّهُ وَإِنِّي أَمْرٌ إِلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الَّذِينَ الْقَيْمِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (40)

يَا صَاحِبِي السِّجْنِ أَمَا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصَلِّبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ قُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ (41)

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنسَاهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ (42)

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعٌ سُبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رُؤْيَايَ إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّؤْيَا تَعْبُرُونَ (43)

قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعَالِمِينَ (44)

وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ (45)

46. (I wuon, **mbə mée i rié mî**) : Yûsuf, ô ngâ nkɔt rié ngambékét, tôshə nə pü (**nə nga**) sâmba na' ngut ngûrə shuə sâmba pi njumkét nkɔwə'ab'a, pua sâmba sha' nguu mfəə mfəə nə shimo' shi nduni pi njumshə njumshə **mo' nka**, mbətəə mfəə nâ pəən pua' na (mən), məshi' mî pə yi (ntôshə'i).
47. I (Yûsuf) rié mî : pə nâ ntua pé yum mə sâmba lum **mə mer'i (mə mbetə)**, yuə pu fiét na, pu ta'é tu sha' **sha' shi** nja' məkəri yuə pu ntua pə nju na.
48. A ntua pə lo', sâmba lum nzun tuə manjəm yirə yuə nju yua pu pîna mən **mə shi' shi na**, nja' məkəri tu yuə pu **luəm mə nguər'i** na.
49. A **pit mbə** lo' mo' lum tuə manjəm yirə yuə, pə fəet puən ntuum (nə mbuu), pə **nshi** nyé'két **yum** ntuum.
50. Mfon rié mî : tuə nun n'i nə mə. A pua' pə **fu' yie** ngâ ntum tuə n̄ayua i (Yûsuf) pua' na, i (Yûsuf) rié mî : pətnə mfəə nâ ntəsu'u pua' na, n̄erə, mbishə'i mî a kuə mbə pəsa'kuə pəmgbié shuə pə ka təntə mbuəm'ab'ə? A pua' ndâ yirə mî **Ngâ yi ngér'a** pua' tu ntaŋ'ap mbə **Shetkét** ngâ yi nji.
51. Mfon rié mî : a kuə mbə mā pəsa'kuə shun (pən pəmgbié) **fu' yie** pə ka süüşə Yûsuf (məshi' fubə) shi a mbə mə ntua' i nə ? pə rié mî : pü ta' tə'shə Allah, pü mā nji yü mo' nshié püü ndun'i. Mgbié Aziz mî: n̄an̄a ngambékét sâshə mə li' nguərə, mə, mə süüşə'i (məshi' fubə) shi a mbə mə ntua' i, a pua' ndâ yirə mî i pummə na mbə tu rü ghâ rié ngambékét ;
52. Yirə yuə **pua' pə** məshi' mî i (Mfon) yi mî, mə (Yûsuf), mā **nju'a** wi nə **füfüt** mə li' si, a pit na mbəndâ yirə mî, Allah ntab njirə'i mo' ntaŋ ghâ yu **füfüt**.
53. **Mā nzen'a** nə nwər'a, a pua' ndâ yirə mî **lamntu'a** pummə na mbə ngâ nkɔt fa ku pə püü nja' mun'əə **Ngâ yi ngér'a** ghuə'nzén m'i na. A pua' ndâ yirə mî **Ngâ yi ngér'a** pua' **Shetkét** ngâ fətə ghérapüü **Shetkét** ngâ ghuə'nzén.
54. Mfon pit nzié mî : tuə nun n'i nə mə, ngét i li pə ndun ya. A pua' pə yie kâ i (Mfon) shukét **po** n'i na, i mî : u pua' ngâ li' té yuə a pua' yi suəntuum **ma**.
55. I (Yûsuf) mî : yab'a tu **lü lü** nsié (yuə a pua' tu ngu na), a **pua'** ndâ yirə mî : **m'buə' ngâ** shî (yüm), mbit mbə **ngâ** yi nji.
56. Yirə yuə pua' yie kâ **Pü** ka **fa ntu nté** nə Yûsuf tu nsié i si'két ntuum n̄ayua i kû na, **Pü** nâ nkɔtəə mun'əə **Pü** kû na nə ghuə'nzén'Ü. Pü ntab mbit **mbubə yü** kéé ghâ ghét **ngambökét**.
57. Mbit na nsiéb mî kéé ndinə liénju **pua' pəkəri** nə pəən pəə pə suəntuum mbi pit mbə mbuo Allah na.
58. Pontâ Yûsuf ka pi tuə, n̄erə nyi n̄ayua i pua' na, n̄erə, i ri wap, **pə** pə ghâ pi ndi'i.
59. A pua' pə **fu' yie** i shôshə wap nə pa shôshə shab'a, i mî: tuə nun nə mə nā montâ shun lo' puə baba shun, pə mā njuən'un mî, a pua' ndâ yirə mî mə, mə rûnə yu **fu'** nə pən'a ! mbit njuən mî **m'buə'** pəkét ngâ si' (pa ghuən nə).
60. A pə yuə pə mbə shi tuə n'i nə mə na, mbü nshié yu **fu' yie** ndi' mo' nə pən puə mə, shi pə mbit ngobshə mə nkob'a.
61. Pə rié mî : pü nâ ntua süüşə baba shi məshi' shi, a pua' ndâ yirə mî pü pummə na mbə ghâ pi ngét (yua u rié na).
62. I (Yûsuf) **rié** nə ponkuə'pi mî : **suənun** pa nten'ap tu kâku shap, monka, pə ghét **nzi** yirə yuə **fu' yie** pə ntua yəm n̄wə'ap pətnə n̄a pa yupuə pua' na, məshi' mî pə pit mbütəə.
63. A pua' pə **fu' yie** pə pətnə n̄ayua baba shap pua' na, pə mî ô baba shü ! pə ghə'əə yu **fu'** nə pü, n̄erə, shéshə montâ shü pua pü, pü **fu'** (payə), a **pua'** ndâ yirə mî: pü pua' ndâ ghâ shî n'i.
64. I (baba shap) mî : ntab nsuə'a mo' ntuum ndun pən məshi' shi mbü a li na yie nka suəntuum ndun pən məshi' mômab nkuməsə na, n̄erə Allah **pua' pəkəri** mə **Ngâ** shî, I pit na mbə **Shetkét** ngâ ghuə'nzén mə rü ghâ ghuə'nzén.
65. A pua' pə **fu' yie** pə kiéshəkét kâku shab'a, pə kwətə pa **nten'ap** pə pi yîna nə puə. Pə rié mî : ô baba shü ! pə fa pü pit nta' kuə? yî pua' pa nten'ü, pə pi yîna nə pü, pü nâ ntua pit fa payu nə pa nda yü, pit shî monterə yü, pit ku'shə **mo' (mfu')** **kiém** ngélôba, yirə yuə pua' (**mfu'**) **kiémə yuə a pua' luəkəri** na.
66. I (baba shap) mî : ntab ntua lo' shéshə'a wi pua pən kuka mbü pu tuə nə mə nə gbətken lo' puə Allah mî : pə nâ ntua pu' tuə n'i nə mə, nja' kâ pə nguəm'un ghuəm nə nguə' (pu kpə na). n̄erə a pua' pə **fu' yie** pə tuə n'i nə mgbətken't'ab'a, i (baba shap) rié mî : Allah **pua'** **Ngâ** shî tu yua puə téé nzié na.
67. I pit nzié mî ô pə nto' pon pa ! pə ma nyi tu ndi nshut ndap, nyi nun tu nshut nshut ndap ndun ndun, **m'â njétə'a yi mbə nə pun nə nshié ghâmə tu ndi nga Allah.**

- يُوسُفُ أَيُّهَا الصَّادِقُ أَفِينَا فِي سِنِّ بَقَرَاتِ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سِنْعٌ عِجَافٌ وَسِنْعٌ سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأَخَرٌ يَابَسَاتٍ لَعَلِّي أَرْجِعَ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ (46)
- قَالَ تَزْرَعُونَ سِنْعٌ سِنِينَ دَابًّا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ (47)
- ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سِنْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ هُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَحْصِنُونَ (48)
- ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُعَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْرِضُونَ (49)
- وَقَالَ الْمَلِكُ انْتَوَيْتُمْ بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ مَا بَالُ الْيَسْوَةِ الَّتِي قَطَعْنَ آيِدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ (50)
- قَالَ مَا خَطْبُكُمْ إِذْ رَاوَدْتُنَّ يُوسُفَ عَنِ نَفْسِهِ فُلَنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ الْآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ أَنَا رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ (51)
- ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ (52)
- وَمَا أَرْبَىٰ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ (53)
- وَقَالَ الْمَلِكُ انْتَوَيْتُمْ بِهِ أَسْتَخِلِّسُهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ (54)
- قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ (55)
- وكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُوا بَيْنَهُمَا حَيْثُ يَشَاءُ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ (56)
- وَلَا جُزْأَ الْآخِرَةِ حَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ (57)
- وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ (58)
- وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ انْطَوِي بَأْحٍ لَكُمْ مِنْ أَبِيكُمْ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّي أَوْفِي الْكَيْلِ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ (59)
- فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِ (60)
- قَالُوا سَتَرَاوُدْ عَنْهُ آيَاتُهَا وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ (61)
- وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (62)
- فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانًا نَكْتَلُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِطُونَ (63)
- قَالَ هَلْ آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمِنتُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ (64)
- وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا نَبْغِي هَذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانًا وَتَزَادُ الْكَيْلَ بَعِيرٌ ذَلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ (65)
- قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَنْ يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا تَقُولُونَ وَكِيلٌ (66)
- وَقَالَ يَا بَنِيَّ لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَاذْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ

إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ (67)

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ يُغَيِّبُ عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسٍ يَغْفُوبُ قِصَاصًا وَإِنَّهُ لَدُوٌّ عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (68)

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ آوَى إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (69)

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَّازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِي رِجْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيُّهَا الْعَيْرِ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ (70)

قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقَدُونَ (71)

قَالُوا نَفَقِدُ صَوْلَةَ أَلَمَلِكِ وَلِمَنْ جَاءَ بِهِ حِمْلٌ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ (72)

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ (73)

قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ (74)

قَالُوا جَزَاؤُهُ مَنْ وَجَدَ فِي رِحْلِهِ فِهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ (75)

فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وَعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وَعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ تَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ تَشَاءُ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ (76)

قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلِ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ شَرٌّ مَكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ (77)

قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ (78)

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعًا عِنْدَهُ إِنَّا إِذَا لَطَّالِمُونَ (79)

فَلَمَّا اسْتَبَأَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَانَكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمَنْ قَبْلَ مَا فَرَطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ (80)

ارْجِعُوا إِلَى آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمَنَا وَمَا كُنَّا

لِلغَيْبِ حَافِظِينَ (81)

وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعَيْرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ (82)

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَبِيلٌ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ (83)

وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسْفَى عَلَى يُوسُفَ وَإِيتَيْتُ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ (84)

قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتَأُ تَذَكُرُ يُوسُفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ (85)

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (86)

يَا بَنِي آدَمُ فَخَسَسُوا مِنْهُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ مِنْ رِجْسِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَبْئَسُ مِنْ رِجْسِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمَ الْكَافِرُونَ (87)

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسْنَا وَأَهْلْنَا الصُّرَّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُرْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ (88)

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ (89)

قَالُوا أَلَيْكَ لَأَنْتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا أَخِي

A pua' nda yirə mi : ndi ngam pua' yi Allah. Njua' na na ndun'I, gha ta' yua' na pa njua' na ndun'I..

68. A pua pə fu' yie pə nyi nə n̄ayua baba shap ka sa' nə puə na, nshie yam yie ghāmi wap (tu pi' nguə') Allah, nja' ndun shetngam mə ntu Ya'kūb yua i ka féeshə na. A pua' nda yirə mi wi, i pummə na mbə ngā yi tu yua Pū lét n'i na, na yām puən mā nji yap mo'.

69. A pua' pə fu' yie pə nyi n̄ayua Yūsuf ka pə na, i (Yūsuf) pié' mōmap ntuə n'i n̄ayua i pua' na, nzié (n'i) mi : a pua' nda yirə mi mə, m'bu'a' mōmen (təm vom), ma sabmə tu yua pə ka pi fa' na.

70. A pua' pə fu' yie i shōshə kiémə shab'a, I suə yu nuə nké (məkub) tu pa mōm'ab, a pua' lo' ngā mfū fū mi : ô ghā ntu nyi ngélōba! a pua' nda yirə mi pu pummə na mbə pa ghen.

71. Pə (pontərə yap) rié mbə mbummə wap mi : pu nta' kuə ?

72. Pə rié mi : pū nā nta' məkub mfon, kiémə ngélōba (pua') nə mun'ua i tuə mēn'a, m'bu'a' ngā yi njētə nə yirə yua (kiémə).

73. Pə (pontā Yūsuf) rié mi : pū siéb nə li Allah mi pū mā ntuə yū pō mōshi' mi pū ghét mbubə tu nkwən nsié, pū ndi' yū ghā yuət ghen.

74. Pə (ghā mfū) rié mi : a kuə mbə njēerə shi (ghen) mə yua pu mbə ghā mbéé nə ?

75. Pə (pontā Yūsuf) rié mi : njēerə shi (pua' mi) : mun'ua pə ntuə kwətə tu pām'i na, mbū a pua' yi mbi'i mə kpen mbə njēerə shi. Yirə yua pua'yie kâ pu njēt ghā yu nku'b'a.

76. n̄erə pə yie shə (shāshə) pō tu pa yap nku mōsə pa mōm'ab. A pua' lo' pə tūmā'i (məkub) lô tu pa mōm'ab. Yua ka' mbə yie Pū ka let ntaŋ nə Yūsuf na. I ka pi mā mbə'i mi i kuot mōm'ab tu ndi nga Mfon mbū a li na pō nə kâ Allah nkū na. Pū nā mbi' ntu nté mun'ua Pū kū na, a pua' nku ndun nshie ngā yi nə Shékét ngā yi.

77. Pə rié mi : a pə yua i mbi yuət ghen na, mbū montā shi ka pə njūət ghen nku. I (Yūsuf) luəmshə'i (yirə shukét) mə ntu' i shi sāsħə nə pua, nzié mi : pu pua' pūükét' i tu li' té (shun), Allah pua' Ngā yi nji tātun nə yua pu téé mfa mfū' I men na.

78. Pə rié mi ô Aziz ! a pua' nda yirə mi a pua' n' i nə baba yua i pua' mkpara' mun nzenkét na, pié' mo' nshie ndi mun'ua tu li' té' i, a pua' nda yirə mi, pū nā njūən' u tu rü ghā ghét ngambókét.

79. I (Yūsuf) mi : mə ta' tuə' shə puə Allah nə kâ mə mbié' (mo' mun) nja' mun'ua pū kwətə yu ghāmə shū puə' i na, a pua' nda yirə mi : a pə yua pū ngét n̄erə na, mbū pū pummə na mbə tu rü ghā yu nku. b.

80. A pua pə fu' yie pə pi' ntuəm ndun' i na, pə ghab nə n̄wər'ap mbə ghā tā nshəmə, mkpara' mun'ap rié mi : pu mā nji yun mi a pua' nda yirə mi baba shun shūshū' mgbetken pua pun lo' puə Allah nə ? nku mōsə yie pu ka fūrə (pəsa'kuə) nga Yūsuf na, n̄erə, n'tap ndo' kōshə'a tu nsié (Misra) kuka mbū baba sha fa ku nə məké yua Allah ndi ngam nə mə na, I pua' pōkéri tātun mə rü ghā li ngam.

81. (I rié mi) : pūtnə nūn mfō baba shun nzié mi : Ô baba shū ! a pua' nda yirə mi mōn' u yuət ghen, na pū mā ntuəno yū (mo' nshie ngam), mbū a li na yua pū yi na. Pū pə ndi' yū ghā shi nə li' si.

82. Pishə (pa tu) ngu yua pū pə (pua puə) ntuəm ma pua ghā ntu ngélōba yua pū tănə pua puə na, a pua' nda yirə mi pū pummə na mbə ghā rié ngambékét.

83. I (baba shap) mi : mbéé! ntushun nié na yirə nə pūn nə ngam. n̄erə mīmshə mbókét pua' pōkéri (nə mə). A ghobshə nə kâ Allah ntuə nə puə nə mə mbuomshə na, a pua' nda yirə mi I pua' Shékét ngā yi, Shékét ngā yi ngam.

84. I yəm n̄wər' i ntā wap nzié mi : ô mbim'a ndun Yūsuf ! Pēt mbā mi mi ka pi pūt mfūū lo' tu sabmə, n̄erə i pə ngā mé mbim.

85. Pə rié mi : pū siéb nə li Allah mi u mā nkōshə' u mi, u nā nku nkumshə Yūsuf a wuon méé yie kâ u yie ngā lap n̄wət na ké yua u mbə tu rü ghā pi mkpu na.

86. I (baba shap) mi : a li na mi mə nā nku sa' ri'két mbim'a pua sabmə sha pō nə Allah, mə nā mbit nji yua pu ntab nji yun na lo' puə Allah.

87. Ô pon pa ! wuon nūn, ntūshə ngam tu nga Yūsuf pō mōm'ab, pu ma pi' ntuəm tu ghənzén Allah, a pua' nda yirə mi yirə yua ngam ma, mun nə ntūmā' i ntuəm tu ghua'zen Allah nja' puən puə pə pua' ghā fétə ngambékét na.

88. A pua' pə fu' yie pə nyi n̄ayua i (Yūsuf) pua' na, pə mi : ô Aziz ! nguə' (njié) pām' u pua pa yurpū, pū tuə nə pa nten'ua ghəri ndi' nə, n̄erə rūnə yu fu' nə pū mbit mfa sadaka nə pū, a pua nda yirə mi Allah nā njēt ghā fa sadaka.

89. I (Yūsuf) rié (nə puə) mi : ké pu lo' pi yi yua pu ka ghét nə Yūsuf pō mōm'ab fu' yie pu ka pə shitkét puən nə?

90. Pə rié mi : ké mə nda ngambékét á wu mbə Yūsuf nə? I rié mi : m'bu'a' Yūsuf, yi pə monter' ū.

- Mə ndâ ngambékét, Allah pûngam nə pû, a pua' ndâ yira mî, yirə yuə **ngam**, mun'ua i téé mbuo (Allah) mbit **mbə** mimshə na, mbû a pua' ndâ yirə mî : Allah ntab **mbuubi** kéeé ghâ ghét ngambókét.
91. Pə rié mî : pû siéb **nə** li Allah mî Allah ka pi sho' u ngét u shet mfə ndun pû, a pit na mbə ndâ yirə mî pû ka pi pummə mbə ghâ **fubsha**.
92. I (Yûsuf) mî : fa shuə ndi' ndun pūn ndia' shî. **Allah** fētə ndon mun, **I** pua' **Shetkét** ngā ghua' nzen mə rû ghâ ghua' nzen.
93. Wuon' un nə mōpu' sha yî, ngerə ma' nun mə mba' mi baba sha, i putnə njié ngā yuənnə, mbit nun ntua nə ma nə pa nda yun puómshî ;
94. A pua' pə **fu' yie** ghâ ntu nyî **tum** nsentə nyî na, baba shap rié mî, a pua' ndâ yirə mî mə, ntə'a mbummə nju' yit Yûsuf, mə yuə pə mbə shi fa **mbéé** nə mə na.
95. Pə rié mî : pû siéb mî : a pua' ndâ yirə mî u pua' tu vuə shu yuə a pua' kumi na.
96. ngerə, a pua' pə **fu' yie** ngā fa pəsa' kuə ləmtuəm tuə mə nkob baba shap **ma**, i mé' é (monpu') mə mba' mi mi, i putnə njié ngā yuənnə. I (baba shap) rié nə puə mî : ké **mbéé** mā nzié' a nə pūn mî mə nā nji yum lo' puə Allah mbə yua pə ntab nji yun nə ?.
97. Pə rié mî : ô baba shü, ta' fētə ndon nə pû (puə Allah), a pua' ndâ yirə mî pû ka pi tət mbə ghâ **fubsha**.
98. I (baba shap) rié mî : mə nā ntua lo' ta' fētə ndon puə **Ngā yi nger'** a nə pūn, a pua' ndâ yirə mî, **Wi** (Allah), pua' **Shetkét** Ngā fētə ndon, **Shetkét** ngā ghua' nzen.
99. ngerə, a pua' pə **fu' yie** pə nyî n̄yua Yûsuf pua' na, i (Yûsuf) ghuum pət ghâ pi mvé' i, nzié (nə puə) mî ! nyî nun (tu ngu) Misra mbə **ghâ** ten ntuum nə kâ Allah mbi kû na.
100. I ka pi pi' **pət** pa mvé mvéshi **njab' ap** tu ru fon, (ngû yap mənten) ka pi **kət mgbu mbet yéé** n' i. I (Yûsuf) rié mî : ô baba sha ! yî pua' ntôshə njuəm' a (yuə a ka pə) nku məsu na, **Ngā yi nger'** a **yab' i** mə ngambékét. **I pit** ngét ngambókét nə ma yie kâ **I** tūmə' a ndanjəm mbit ntua nə pūn lo' tu ngwən (nkuon suəmā) manjəm yie kâ shéitān ka pūbə fānə' a pua **pontər' u** na. **A** pua' ndâ yirə mî **Ngā yi nger'** a pua' **Ngā** gbunə nə yua **I** nkū na, a pua' ndâ yirə mî **I** pua' **Shetkét** ngā yi nji, **Shetkét** ngā yi ngam.
101. Ngā yi nger' a, **U** fa fon **nə mə** mbit ndét nə mə nə **tôshə** njuəm, (ô ngā) puóm pūt pūt pua nsié, **U** pua' ntésu' a tu nju pua ndinə liénju. Tūmə yiénə sha **m' bi** pō məsləmi mbit mkpa' shə' a pua rənkét pəən.
102. Yirə yuə (**kumshə**) pua' lo' tu pəsa' kuə li' si (yuə pū ntua nə ntum mən n' u na). U ka pə ndi' u mə nkob' ap **fu' yie** pə ka puómshə nga shap mbə ngét ntaŋ **na**.
103. Yām pūən pit na mbə ndi' yap mo' ghâ suəntuəm, pa kâ u njié nzu' ru' na.
104. U ntab mbishə' u mo' wap nə nshié **kéeé** mə nga shi, a ndi' mo' nshié yum mbû a li na mî a pua' kumshə nə ngū yu puómə.
105. **A** pua' reni nə **rifriken** tu pūt pūt pua nsié, pə nā nja' ntuum mbə ghâ fét **nkwan**.
106. Yām' ap ntab nsuə yap ntuum ndun Allah mbû a li nā mî (pə nā mbə suəntuəm) pə pit mbə ghâ kpa' shə Allah pua mo' yum.
107. Ké ngerə, pə **nten** ntuum nə kâ (ngua') sumə ntua nə pua lo' tu ngua' Allah **na**, ké yuə fu' (kiyāma) ntua nə puə vəmkéri shi pə mbi téé nji nə ?.
108. Rié nə puə mî : yirə yî pua' ndumānjé' a, mə nā mfū (pəən) mfə tu (nga) Allah, pō tu ren mi, mə, pua nshié mun'ua i pəta' a na. Ndâ ndâ rənə puə' nə Allah, mbit na mbə ndia' tu rû ghâ kpa' shə Allah pua mo' yum.
109. Pū mā nshéhə yū nku məsu shu (nə nshié ngā ntum) nja' pəmbā, Pū nā ntua nə ntum nə puə tu rû pa tu ngu ngu. Ké pə ntab nyî yap tu nkwan nsié ngerə yuən nkū yie ndinə pūən pūə pə ka pə nku məsu shab' a ka pə na ? Mbit na nsiéb mî njū' ndinə liénju pū na yirə nə pūən pūə pə **mbuó** (Allah) na, ké pū ntab nzānə yun nə ?
110. Kuka nguon méé yie ghâ ntum ka tūmə **ntuum**, mbit ngubmə mî a pua' ndâ yirə mî, puə na, pə **fa** mbéé nə puə, mfəerə shū tuə nə puə, ngerə Pū wumə pūən pūə Pū kû na. Pə mə **njinî** mo' nguə' shū a lo' ndun pūən pūə pə pua' pūükét pūən **na**.
111. Mə siéb mə ndâ ngambékét mî pavét ngam pua' tu sanga shap nə pūən pūə pə pua' ghâ rānə na. **A** (**Kur' āni**) mā mbə' i mo' pō sanga yuə pə mbu' shə pu' shə na, a pua' fa **pé** nə yua a ya' nku məsu shi na, mbit mbə fabshə (nga) ngū yum mənten, mbit mbə yirə pua ghua' nzen nə pūən pūə pə **téé** nsuəntuum **ma**.

قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَن يَتَّقِي وَيَصْبِرُ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ (90)

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ آتَرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَإِنْ كُنَّا لَخَاطِئِينَ (91)

قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ (92)

أَذْهَبُوا بِمِصْرِي هَذَا فَالْقَوْمُ عَلَىٰ وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَأَثْنُوبِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ (93)

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَن تَتَّبِعُونَ (94)

قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ (95)

فَلَمَّا أَجَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (96)

قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ (97)

قَالَ سَوْفَ اسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (98)

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ آوَىٰ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ اللَّهُ آمِينَ (99)

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِن قَبْلُ قَدْ جَعَلْنَا رُبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُم مِنَ الْبُدُوِّ مِنَ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِّمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ (100)

رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّ فِى الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْقِنِي بِالصَّالِحِينَ (101)

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ (102)

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ (103)

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا دِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ (104)

وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَةٍ فِى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ (105)

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ (106)

أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ اللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (107)

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ (108)

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ أَلَمْ يَسِيرُوا فِى الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ (109)

حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَوَدَّوْنَ أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّى مَنْ نَشَاءُ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ (110)

لَقَدْ كَانَ فِى قَصصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (111)

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Alif. Lâm. Mím. Râ. Yirə yuə pua ririken nda lérəwa. Yua pə si' men n'u lo' puə **Ngā yi ngér'**u na, pua ngambékét. Na a pua' ndá yirə mí yām puən ntab nsuə yap ntuum.
2. Allah **pua' Wi** yuə I pi' nə pút pút shi nki yuə pə njəun na, a pə lo' I njanə nkundun nguə' mbít mbuorə li nɔm pò mut, nshié ndí nā ntéé nguon mfə tū nka' fu' yuə a pua' yu fū (yu yi) na. I nā **mba vət** ngam, mbə mfapshəkét ririken məshi' mí pə shétta (nga) yi ntānə pua **Ngā yi ngér'**un.
3. A pit na mbə **Wi** yuə I sáshə nsié mbít njab ntuum nə mberə mberə pua pon **pə** nké. Tə ngu mbā mbā tutu, I yab nta' nta' shi ipà ipà **ntuum**, I nā nsəm shü' ndun nɔm, a pua' ndá yirə mí ririken pummə na mbə tū yirə yuə, nə puən puə pə téé nzəm ngam'a.
4. A pit na mbə tū nsié nə mbet mbet'i yuə a **lutnakét na**, nə nsəm nsəm'ua a pua' yi inabi na, nə yu pé pua nshin Dibinu yuə a pua' sha' sha' shi **na**, nə yuə a ndi' mo' sha' sha' shi na, pə nā **nzabə** shirə shuə nə ndí nké imo', Pü nā mbít ngét mo' pāshí **pū** shet mo' pāshí tū **ndamkéri**. A pua' ndá yirə mí ririken pummə na mbə tū yirə yuə nə puən puə pə téé nzānə na.
5. A pə yuə u mbə mbuəm (**ngam**) ma, mbú yu puəmə pua' **yua pə nzié na** (mí) : **fu' yie** pü ntua **yie** nsié na, ké a ndá yirə mí pü ntua pit pə tū mbuom mfé'é? shirə shuə puən pua puən puə pə ghét ku tu nə Ngā yi ngér'ab'a, a pit na mbə shuə kumgbokə ntua lo' pə tū māmə shab'a, **pə** pit na mbə pa ma tu mū, lo' pə ntuum pə **ruobkéri**.
6. Pə nā mbít nta' yi mbunnə n'u nə püü nkuməsu pú (mí u ghét a kwətə wap), nküü nküü nguə' pié' mfu' pi ka tét nja' nku məsu shap. A pit na mbə ndá yirə mí **Ngā yi ngér'**u pummə na mbə **Ngā** fétə ghérapiü puən pua yə nkub'ap, a pit na mbə ndá yirə mí **Ngā yi ngér'**u pummə na mbə **Ngā** rikét ghét nguə'.
7. Puən puə pə fétə ngambékét na nā nzié mí : pə pə **nguon** si' n'i nə riken lo' puə **Ngā yi ngér'**i na. (Allah mí) : a li na mí u **pua' pò** ngā komə, a **pua' nə** nshié puómshə puən **nə ngā yirə**.
8. Allah nā nji yua nshié məmgbié téé nkiém (mə yuum), pua **fu' yuə** ndá vé mbít nsü'shə, mbít nku'shə **na**, ngu yum pua' puə Allah pə nə mfu'i (njétnə'i).
9. Ngā yi **li' si** pua li' nguəərə, **Shetkét Ngā** ngürə, **Shetkét Ngā** njanə.
10. A pua' nguənguə nə puən (puə Allah) nə mun'ua i ləəmshə shukét pua mun'ua i sáshə men mə li' nguəərə na, nə mun'ua i pua' ngā yi nduəmshə nə shü' pua ngā sáshə njwəri mə li' nguəərə nə nɔm.
11. A pua' n'i (**mun nyütu**) nə (pa Mələka) ghā pōnə mvā məsu shi pua manjəm'i mbə nsh'i' tū nsa' nga Allah. A pua' ndá yirə mí Allah ntab nkubshí yua a pua' ndun puən (tə pú ké püü **nə**) kuka mbú pə kubshə yua a pua' **na nə njwət'ap**. A mbə **fu' yie** Allah wub püü **ndun** puən **na**, ngā yi njinə pə ndi', nshié ngā mfəerə yuə a ndi' Allah na, pit mbə ndi' nə puə.
12. A pua' **Wi** yuə I **téé** ndet lu' mbuu nə puən mə yu fa ləəb pua ru' (sha' ngambókét), I nā mbít mbuom mba' nzetkét **nzétkét**.
13. **Pārum** nā nzen **n'I** (Allah) **mbít mbə** fa ayuə n'I pua pa Mələka tū yi nduəb'I, I nā **nshéshə** mú **pārum** ; nɔrə ngét a kwətə mun'ua I kú na men. **Pə** (ghā ku tu) nā nsüünə nsüünə tū nga Allah, I pi pə **Ngā** ri'két ku **tə ntaŋ**.
14. Lónə mbékét pua' yi. Puən puə pə té ngúshə **mo'** yua a ndi' Allah na, **pə** fa pə yie pur'ap nə puə nə nshié yum, **nja'** pò yie ngā sáshə **pet** ndá mbuə mí mfə **ndun** nké məshi' mí (nké) méé mə nshür'i, a pi pə ndi' **yi** méé men (mə nshür'i). Lónə ghā fétə ngambékét ndi' mbú a li na mí a **pua'** tū vūə.
15. Puən puə pə pua' tū pút pút pua mansié na nā mbet yéé mansié nə Allah tū yu'nshut pua yi njirə, pua lələrə shap **fu' nku'nju** pua **fu** ndu'ngwən.
16. Rié mí : a puə mbə ngā ghét pút pút pua nsié ? rié mí : a pua' Allah. Rié mí : ké pə lo' pi shüshü' pa shua a ndi' **Wi** na (Allah) mə tésu (yu wúshə) ? Pə mā ngér'ap mo' kə (sa') nshié ghāmə **shi pit ngét ku sa'** püü məshi' njwət'ap. Rié mí : pə fa mfumi pò ngā yuənnə **pə** nguənguə? Ké pə fa njəm njəm pua ránə **pə** nguənguə ? ké pə yab mkpa'shə (nə Allah), pə lo' pi puóm **yum** yie yu puómə **Shi** (Allah) ? nɔrə yu puómə **nshi** mféénəkét nə puə? Rié mí Allah pua' **Wi** mbə **Ngā** puóm ngu yum mənten, I pit na mbə yi'shə, **Ngā** pūntə.
17. I ghét nké si' mə lo' nku **tə tū**, nɔrə puó'shə nzuətə **men** (nké) mə mfu'i, nɔrə mba'nké (nshérə) kiém mfijnjəm'i yuə **nduənnə**, **mfu'i** pə pò yie mfijnjun ləm'ua pə nā tū mū a yie nké məshi' **fu'shə** pa **ngéé** ké **nshié** yu ghāmə.

1. الْمُرْتَلَّىٰ آيَاتِ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ (1)
- اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأُمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ (2)
- وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رِوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمَنْ كُلِّ الشَّجَرِ لَهَا فِيهَا رِزْقٌ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (3)
- وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُّتَبَاوِرَاتٍ وَجَنَاتٌ مِنْ أَعْنَابٍ وَزَرْعٌ وَنَجِيلٌ صِنَوَانٌ وَغَيْرُ صِنَوَانٍ يُسْقَىٰ بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفِصِلُ بَعْضَهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الْأُكُلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (4)
- وَإِنْ تَعْجَبَ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ إِذْآ كُنَّا تَرَابًا أَلَبَّا لَنِي خَلَقِي جَدِيدِ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا يُرِيدُونَ وَأُولَئِكَ الْأَعْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (5)
- وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثَلَاتُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ (6)
- وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ (7)
- اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْفَىٰ وَمَا تَغِيصُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ (8)
- عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ (9)
- سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسْرَ الْقَوْلِ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ (10)
- لَهُ مُعَقَّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا هُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَاِل (11)
- هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ (12)
- وَيُسَخِّرُ الرِّعْدَ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةَ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ (13)
- لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبَاسِطٍ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دَعَا الْكَاْفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ (14)
- وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظُلُمًا بَالِغُهُمْ بِالْعُدْوِ وَالْآصَالِ (15)
- قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهُ الْخَلْقِ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ (16)
- أُنزِلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءٌ فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاتَّخَذَتِ السَّيْلُ رِبْدًا وَرَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ جَلْبَةٍ أَوْ مَتَاعٍ رَبَّدَ مِثْلَهُ

- Yua pua' nkü kâ Allah téé mfa mfu' ngambékét pua mbéé na. Mbə tuə mə **mfinju** (nké ké lam njéékét na) i nâ nguo yi pò mə mba' (shi gham **nshié** yam), mbə tuə mə yua a téé ngam puən'a, a nâ nshu yi pò mansié, yua pua' kâ Allah téé **ntut** mfu' mfu' na.
18. Shetkét pū pua' nə puən puə pə péém mfū **Ngā yi ngér'** ab'a, na puən puə pə mā mbur' i mo' (mfū) **Shi** na, mə ndā ngambékét, a pə mbə yuə ngū yua a pua' mansié mən̄ten pua mfū' i **yié yirə** mbə yab'a, mbū nsiéb ma mī pə nā ntua (ta') yi shu' n̄wər'ap mən (shi **pə** nkuot puə puə), shirə shuə puən'a, a pua' nə puə nə pūükét nsihə (fa'), li' **shu shap** pua' mū Jahannama, pūükét li' nū.
  19. Ké mən' uə i yi mī a **pua'** ndā yirə mī yua pə si' mən n' u lo' puə **Ngā yi ngér'** u na pua' ngambékét na, i lo' pə yié mən' uə i pua' m̄fūm' i nə? A li na mī ghā rēnkét rānə nā kumshə puə.
  20. (A pua') puən puə pə téé nzūnə mgbetken Allah, shi kiéshə mgbetken **na**.
  21. (A pit na mbə) puən puə pə ntānə kōnə yuə Allah sa' mī pə tānə na, mbə mbit mbuə **Ngā yi ngér'** ap, mbə mbit nduəb pūükét nsihə (fa') **na**
  22. (A pit na mbə) puən puə pə téé mimshə mashi' ta' mba' mi (péémə) **Ngā yi ngér'** ap, mbi ténə tu to'tu, mbit **pit** njū (nkabm' ap) lo' tu yua **Pū** fū' mən nə puə na mə li' si pua li' nguəgə, mbə nkōshə pūū nə pū na. Shirə shuə puən, ndīnə njū' pua' yap.
  23. (A pua') pə **Adjana** Adni, pə nā ntua nyī ntuum pua mən' uə i rēn na tu rū pə baba shap pua gbiér' ap nə **pon p' ap**. Pə Mələka nā ndo' pit pə nyī n̄yauə pə **pua'** na, tu nshié nshut ndap.
  24. (Mbə nzié mī) : fəshə ndun pūn mashi' kâ pə ka mimshə na, n̄gərə pōkét ndīnə njū' (pua' yun).
  25. Puən puə pə téé nkiéshə mgbetken Allah manjəm yi **nkurə shi**, mbit mbə ntuntə (kōnə) yuə Allah fa ku mən mī pə rārə na, mbə mbit ngét mbuəb tu nkwan nsié na, shirə shuə puən, a pua' nə puə nə ghabə (tu ghua' nzén Allah), pūükét njū' pit ndo' mbə nə puə.
  26. Allah nā nsāshə fū' nə mən' uə I kū na mbit mfet. Pə nā ndum ntuum (nserə) mashi' nga wumə njū, wumə njū pi pə ndi' mo' nshié yam mə nkob ndīnə liénjū, mbū a li na mī a pua' mə yu ghāmə.
  27. Puən puə pə téé mfétə ngambékét na nā mbit nzié mī : pə pə **nguo** si' nə riken lo' puə **Ngā yi ngér'** i n' i na, rié nə puə mī : a pua' ndā yirə mī : Allah nā mvuə nə mən' uə I kū na, I nā mbit njirə mən' uə i pūtnə mfə məsu shi na.
  28. Puən puə pə suəntuum **ma**, **ntu shap** nā mbukə mashi' kumshə Allah, ən ! ké ntuum ntuum ntab mbukə' i pò mashi' kumshə Allah nə?
  29. Puən puə pə suəntuum mbit mfa' rēnkét rēnkét fa' na, lumntuum pua' nə puə pua pōkét li' **pūtnə**.
  30. Yirə yuə ka' mbə yié kâ **Pū** nshéshə' u nə puómshə puən puə shimo' puómshə puən ka pi tét nja' nku məsu shab'a, mashi' mī u yankə nə puə nə yua Pū tuə n' u mən mə ntum'a. Pə nā mbit ngét kə tu nə ngā runkét ghua' nzén. Rié (nə puə) mī **Wi** na, I pua' **Ngā yi ngér'** a, mo' yu wūshə mbékét ndi' nja' **Wi**, njua' nə na pò ndun' I li', pūtnə sha pit na mbō mfə **məsu Shi**.
  31. **A pə mbə yuə kur' ani**, pə ngét mberə mberə nyī mashi' shi, ké yuə nsié n̄sentəkét mashi' shi, ké yuə pə ngét künsié shukét mashi' shi na, (mbū **pə mā nsuə yap mo' ntuum**). Mbéé ! nsa' **ngam** pua' yi Allah. Ké puən puə pə suəntuum **ma** mā nji yap mī a pə mbə yuə Allah nkū na, mbū I yirə **ngū** puən mən̄ten na. Puən puə pə fétə ngambékét na **mā nkōshə yap** mī nguə' kumshə **lamntuum** nā ntua kwətə yap mashi' yua pə ghét na, ké yuə a nsi' (nə puə) ngobshə tu njū' shab'a, kuka **a wuon méé yié** nka' nga Allah **ntuə tuə** nə puə **na**. A pua' ndā yirə mī Allah ntab **mfa' nī** nka' ngam.
  32. Mə pit nsiéb mə ndā ngambékét mī pə ka pi ghét nkuo'shə nə ghā ntum nku məsu shu, n̄gərə nshīnə nə puən puə pə fétə **ngambékét** na, a **pua'** lo' **m'vé** wap (nə nguə'), n̄gərə nguə' sha ka pò nkū nā ?
  33. Ké **Wi yuə I** pua' **Ngā** yi nténə (mbə **Ngā** shi) ndun nshié n̄wət mashi' yua i kūt na, (i yié yu kpa'shə ?), pə yab mkpa'shə nə Allah, rié mī : fū nūn **mi map**, ké pə mfa pūn pəsa' kuə n' I tu yua I ntab nji tu nkwan nsié na, ké a kə mbə nkwan shukét nə? Mbéé ! pə niét nə puən puə pə fétə ngambékét na nə ntaŋ' ap mbit nən' ap pə tū ndumānjé. Mən' uə Allah vuə n' i na, mbū a ndi' n' i nə nshié ngā yirə.
  34. A pua' nə puə nə nguə' tu wumə njū, na nsiéb ma mī nguə' ndīnə liénjū pua' ri' kéri tūtun, a pit mbə ndi' nə puə nə nshié ngā shi tu nguə' Allah.
  35. Mfū' **Adjana** yuə pə ka' nə ghā puó (Allah) na, **pon pə** nké nā nja' nəkét tu **nshit' i**, yu yu shi pə **ruobkéri** pua fəshə shi.

- كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزُّبَدُ بِالْجِثَاءِ فَمَاءٌ وَإِنَّمَا يَذُرُّ النَّاسُ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِمَّا يَتَخَبَتُونَ فِيهَا مِنَ السَّمَاءِ فَتُخَرِّبُونَ فِيهَا ثَمَرَهَا وَيُغْمِغِمُونَ بِهَا كَيْدَ السُّيُوفِ وَالرِّجْمِ أُولَئِكَ يُسْمِنُونَ وَيُنَاقِشُونَ فِيهَا عُتْقَةَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْ عَتَقْتَهُمْ لِيَفْقَهُوا أَيُّكُمْ يَرْجُو أَجْرًا مِنْ اللَّهِ وَبِئْسَ الَّذِي يَخْلُقُ الْإِنْسَانَ إِذَا عَلَّمَهُ سَبْعًا وَتَسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَىٰ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ هُمُ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِثْلَ نَجْمٍ فِي السَّمَاءِ لَهُ يُصْرَبُونَ بِمَا وَلَّىٰ قَوْلَهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ يُؤْتُونَ أَجْرًا كَثِيرًا وَلَهُمْ جَزَاءٌ عَظِيمٌ (17)
- لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَىٰ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ هُمُ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِثْلَ نَجْمٍ فِي السَّمَاءِ لَهُ يُصْرَبُونَ بِمَا وَلَّىٰ قَوْلَهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ يُؤْتُونَ أَجْرًا كَثِيرًا وَلَهُمْ جَزَاءٌ عَظِيمٌ (18)
- أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ (19)
- وَالَّذِينَ يُؤْفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ (20)
- وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ (21)
- وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَدُورُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ أُولَئِكَ هُمُ عُقْبَى الدَّارِ (22)
- جَاءَتْ عَدْنٌ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونُ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ (23)
- سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَبِعَمِّي عُقْبَى الدَّارِ (24)
- وَالَّذِينَ يَتَّقُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ اللَّعَنَةُ وَهُمْ سُوءُ الدَّارِ (25)
- اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ (26)
- وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ إِنْ اللَّهُ يَصِلُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أُنَابَ (27)
- الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ (28)
- الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَا بٍ (29)
- كَذَلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لَتَلَوُنَّ عَلَيْهِمُ الذِّكْرَ الَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ وَهُمْ يُكَفِّرُونَ بِالرَّحْمَنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابٍ (30)
- وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كَلِمَةٌ بِهِ الْمَوْتَىٰ بَلْ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَأْسَأِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِنْ دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ (31)
- وَلَقَدْ اسْتَهْزَىٰ بُرْسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ (32)
- أَفَمَنْ هُوَ قَانِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ بَظَاهِرٍ مِنَ الْقَوْلِ بَلْ زَيْنٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ (33)
- هُمُ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ (34)
- مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا

تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ (35)

وَالَّذِينَ اتَّيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُو وَإِلَيْهِ مَآبِ (36)

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَنْ نُتَبِعَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَمَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ (37)

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا يَأْذُنَ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٍ (38)

يَخُو اللَّهَ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ (39)

وَإِنْ مَا تُرِيدُكَ بَعْضَ الَّذِي نَعُدُّهُمْ أَوْ تَتَوَقَّعُكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ (40)

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ (41)

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فِئْلَهُ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسِعْغَمُ الْكُفَّارِ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ (42)

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ (43)

سورة إبراهيم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ghom nshuo ikpa (14): Yirə yi pua' «NKA' IBRĀHĪM»

Ririkent'i Pua' Ten ngom nshuo ipā (52), a ka si' Maka'.

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

- 1. Alif. Lâm. Râ. (Yirə yi) nda lérəwa, Pü si' na n'u men məshi' mi u tūmə puən tu njəm njəm mfa wap mfə tu rānə tu fa ku Ngā yi ngér' ap nguon nə pua tu ndumänjé nshetkét ngā nshərə, yu fa ayuə.
- 2. (Ndumänjé) Allah yuə, yua a pua' tu püt püt pua mansié na pua' yi na. Ri'két nguə' pua' nə ghā fəta ngambékét lo' tu nguə' nzi'két.
- 3. Shuə pə téé nsho' yap pō wumə njū ntā ndīnə liénjū na, mbə mbit nen puən tu ndumänjé Allah, mbə nta' yap ntuum pō nə ntəkét ntəkét na, shirə shuə puən pua' tu vuə ndənsa.
- 4. Pü mā nshəshə yū nshié ngā ntum, mbū a li na pō nə (luum) shukét pa yu'i məshi' mi i rānə mi nə puə. ɲɛɾə Allah nā mvəə nə mun'əə I kū na, mbit njirə mun'əə I kū na, I pua' Nshet ku, Shetkét Ngā yi ngam.
- 5. Mə nsiéb mə ndā ngambékét mi : Pü ka pi shəshə Mūsā nə ririkent'Ü (nzié n'i) mi : tūmə puən pu tu njəm njəm nguon nə puə mfə tu rānə, mbit nkumshə wap nə pa liénjū (ngambökét) Allah. A pua' ndā yirə mi ririkən pummə na mbə tu yirə yuə nə ngū ghā nkəwət mimshə, ghā kəəpshə.
- 6. Pit (kumshə) fu' yie Mūsā ka rié nə puən pi mi kumshə nun fu' Allah ndun pən fu' yie I ka wumə wən tu nguə' pa yu Fir'on (yuə) pə ka pə mbə ngér'un nə pūükét nguə', mbə ntun pon pən pi pəmbā, mbə ntā (pon pən) pi pəmgbié nə yiénə na. A pə nə pən tu yirə yuə mbə nguə' mgbimə lo' puə Ngā yi ngér'un.
- 7. Pit (kumshə) yie ká Ngā yi ngér'un ka rānə mi mi: a pə yuə pu kumshə (fu'sha) na, mbū mə nā ntui ku'shə wən, mbū a pə yuə pu mfəta (fu'sha) na, mbū a pua' ndā yirə mi nguə'sha pummə na mbə ri'kéri tutun.
- 8. Mūsā ka pi pit nzié mi: a pə yuə pu mfəta mbékét na, pən, pua puən puə pə pua' mansié puomshī mənnten na, mbū a pua' ndā yirə mi Allah pummə na mbə Njétnə mbit mbə yu fa ayuə.
- 9. Ké pəsa'kuə puən puə pə ka tuə nku məsu shun na mā ntua'i nə pən nə? Pa yu Nūhu pua Aad nə Samūd, pua puən puə pə ka ya' manjəm puə nə, mo' nshié mən mā nji mo' wap mbū a li na Allah. Ghā ntum'ap ka pi tuə nə puə nə rānə mi, ɲɛɾə, pə pütə nə mbuəmap mə nshutap (məshi' mbim) nzié mi: a pua' ndā yirə mi pū ghét ku tu tu yua pə shəshə wən mən na, a pit na mbə ndā yirə mi pū pummə na mbə tu mkpənə kpa'tu tu yua u téé mfū wū ntuum ma.
- 10. Ghā ntum'ap rié nə puə mi: ké kpa'tu lo' pə tu nga Allah Ngā puóm püt püt pua nsié, (Wi yuə) I mfū wən məshi' mi I fəta nə pən nə ndon mən, mbit nshinə nə pən tu nshumbökér'un pu wuo méé tu nka' fu' yuə a pua' yu fū (yu yi) nə?

الر كِتَابَ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ (1)

اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ (2)

الَّذِينَ يَسْتَحْبِبُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ (3)

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رُسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (4)

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ (5)

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ادْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيَدْعُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْبِبُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ (6)

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ (7)

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنَّ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَيِّي حَمِيدٌ (8)

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَهَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أُنُفُسَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٌ (9)

قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَلِى اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى

قَالُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ (10)

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ مَبْنُوعٌ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ (11)

وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَىٰ اللَّهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَا آذَيْتُمُونَا وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ (12)

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُوذُنَّ فِي مِلْبَانِنَا فَالْحَرِيُّ إِتْمَانٌ يَتَمَنَّوْنَ (13)

وَلَنَسْجِتَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ (14)

وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ (15)

مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ مِنْ مَاءٍ صَدِيدٍ (16)

يَنْجَرِعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ (17)

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ بِمَا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الصَّلَاةُ الْبَعِيدُ (18)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ (19)

وَمَا ذَلِكَ عَلَىٰ اللَّهِ بِعَزِيزٍ (20)

وَبَرُّوْا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَدُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهْدَيْنَاكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجْرَعْنَا أَمْ سَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَحْصٍ (21)

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُمُونِي وَلَوْلَا أَنْتُمْ لَمْ يَكُنْ صَرْحِي وَمَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِي إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلِ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (22)

وَأَدْخَلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ فِيهَا سَلَامٌ (23)

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ (24)

تُؤْتِي أُكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (25)

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ (26)

يُحِبُّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ (27)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبُورِ (28)

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَيَنْسَوْنَ الْفَرَارِ (29)

وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ مَتَّعُوا فَإِن مَصِيرِكُمْ إِلَى النَّارِ (30)

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا يَبِيعُ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ (31)

- pə rié mî: pə ndi' yun mo' nshié yum mbû a li na mî pə pua' pəən nyütu yié pü, pə nâ ngub kâ pə nen'ü pü tâ yua pa baba shü ka pə ngûshə na, ɲɛɾə tuə nən nə pü nə nshié montu ngam'ua a pua' mə li' nguəɾə na.
- Ghâ ntum'ap rié nə puə mî: pü ndi' yü mo' nshié yum, a li na mî pü pua' pəən nyütu yié mfa' yun, na a pi pua' ndâ yirə mî Allah nâ mbûngam nə mun'ua I kü na tu rü kpenpi, a mâ mbə'i mo' nə pü mî pü tuə nə pən nə nshié montu ngam mbû a li na pö nə fa kü Allah.Nerə ghâ suəntuum pə njua' nə pö ndu Allah.
  - A kua nə pü (pə fa a let nâ) shi pü njua' nə pö ndun Allah, I pi tət njîrə wü tu ndumânjé shü? pü nâ ntua pu' pə mimshə tu yua pə téé nzon'ü men'a, nerə ghâ pi njua' nə pə njua' nə yap pö ndun Allah.
  - Puə pua pə ku tu na rié nə ghâ ntum'ap mî: pü nâ ntua tûmə wun tu nsié yü, ké yua pə mbummə mbütə tu ndumânjé yü na (nga wûshə). ɲɛɾə Ngâ yi ngér'ap tuə nə ntuum nə puə (mî): Pü nâ ntua pummə vuəshə ghâ yu nkub.
  - Pü nâ ntua pit pummə shu nə pən tu ndun nsié manjəm puə. Yirə yua pua' pö nə mun'ua i téé mbuo yi ndo' nténə məsu sha mbit mbə mbuo nka' nga sha na.
  - (Ghâ ntum) ka pi ta' mfɛɾə (puə Allah), nshié ngâ kü tu ka pi miémə.
  - A pə nku məsu shi nə (mü) Jahannama, pə pit mbə nuə n'i nə nké nsi.
  - I mbu' yi mé nə ku, shi ghobshə (ghét kü) nə kâ i mé'i gbunî na, (pontu) wu pə ntua n'i lo' tu ngü li' məntən, shi i mbit mbə yu kpu, a pit mbə manjəm'i nə nguə' mbibkét.
  - Mfū' pəən puə pə kü tu nə Ngâ yi ngér'ab'a, fa'shap pua' pö yié vü yua fufuət ri' n'i tu liénju fim (nzi'két na). Pə ntab ntua ghér'ap mo' kü tu yua pə kut na nə nshié yum. Yirə yua pua' vuə ndénsa (mâ vuə).
  - U mâ njua'n'u mî Allah puóm ma püt püt pua nsié pö mə ngambékét nə? A pə yua I nkü na, I kôshə wun ntua nə mo' yu puómə mfé.
  - Yirə yua ndi' nə Allah mbə kankéri.
  - Pə nâ ndo' tum mə li' nguəɾə (lo' tu sié shap) wuon mfə məsu Allah puómshî, ɲɛɾə fəmkét puə rié nə shuə pə ka siéshə ɲwət na mî : a pua' ndâ yirə mî pü ka pə pö ghâ pi mbetə wun, ɲɛɾə ké pə lo' pə ghâ pi ngam pi' nguə' Allah lo' tu nshié yum a lo' ndun pü? Pə (tésu shap) rié mî: a pə mbə yua Allah mbi pi yirə wü na, mbü pü pi yirə wun. A pua' nguənguə nə puə mî: ké puə sho' mfop ké puə mimshə, li' kobə ndi' nə puə.
  - Shéitani nâ ndo' rié fu'yie kâ pə ndo' li ngam'a mî: a pua' ndâ yirə mî Allah ka pi ka' nə pən nə nka' nga mbékét, mə, m'bit nka' nə pən (nə nka' nga mbéé), ɲɛɾə mfa'nə nə pən (nə nka' nga sha). A ka pi mâ mbə'i nə mə nə nshié kü mfə ndun pən (yua n'ka yir'ən men'a), a li na mî nka pi fû wun, pə péém na mə, ɲɛɾə pə ma fa shuə nə mə, fa nən shuə pö nə ɲwət'ən, n'dia' ngâ yi ngam'ən shi pə mbit mbə ghâ pi ngam'a. A pua' ndâ yirə mî: mə tashə yua pə ka kpa'shə'a mən nku məsu na, a pua' ndâ yirə mî ghâ yu nkub'a, a pua nə puə nə nguə' njákét.
  - Pə suə puə pə ka suəntuum mbit mfa' renkét renkét fa' na tu pa Adjana shuə pon mi nké nja'nəkét tu nshinti na, pə pə pö ruobkéri ntuum tu fa kü Ngâ yi ngér'ap, nsha'shə shap ntuum pə (mî): fuəshə.
  - Ké u mâ njua'n'u nküü yie kâ Allah yap mfū' nə li shukér'ua a pua' pökéri mî a pua' pö yie kâ nshin tutu yua a pua' rəmshî, ngâshi pə pummî (rétîni tu nsié), pon mbuəpi pə nku tu tu nə?
  - A nâ mfa mbâshi tu ngü fu' məntən nə fa kü Ngâ yi ngéri. Allah nâ njab mfū' mfū' (ntut nsab ngam) nə puə məshi' mî pə pə nkumshəkéré.
  - Mfū' li shukét mbüükét pua' pö yie kâ nshin tutu mbüükér'ua pə tətə (ngâ shi) tətə ndun nsié na, a ndi' n'i nə li' pummə (li' yi nzerə).
  - Allah nâ mbummə nə puə pua pə suəntuum ma nə li shukét mbummə tu wumə nju mansié pua ndîni (sié). Allah nâ mbit mvuə nə ghâ yu nkub, mbə mbit ngét yua I téé nkü na.
  - Ké u mâ njua'n'u puə pua pə kubshə ngambökét Allah nə siét nshut mbit nsi' puənp'ap tu njü' vuə nə ?
  - (Mü) Jahannama, pə nâ ndo' nyî'i, a pua' püükét li' pummə (li'shu).
  - Pə yab fū nə Allah (kushuəb) məshi' mî pə vuə (nə puə) pə tâ ndumânjé'I. Rié mî : shu nən məkét nshumbökét, a pua' ndâ yirə mî li' pətnəshən pua ma tu mû.
  - Rié nə pəkpen pa shuə pə suəntuum ma mî : pə pə nténə tu to'tu mbit mbə nju nə yum lo' tu pa shua Pü fu' men nə puə na,(tu ndumânjé Allah) tu li' si pua li' nguəɾə, nku məsu yie kâ liénju yua nten pö sun ndi' ntuum, kâ' shi tuə na.

32. (A pua') Allah yuə I puóm pút pút pua nsié mbit ngét nké si' mə lo' nku **tu tu**, ngerə mbə ngét a ntuəm men nə mbā mbā tətə mə fu' nə pən **na**. I pit mbuorə kukuom nə pən məshi' mī a pə nja'nə ndun **ripā** nké tū nsa' nga shi. Mbit mbuorə nə pən nə **pon pe** nké.
33. I pit mbuorə liŋom pua mət nə pən mə **pet** yu ruobkét, mbit mbuorə shū' pua ŋom (nzenju) nə pən.
34. I pit mfa nə pən nə yum lo' tū ngū pa shua pū pishə'I men **na**. A pə yuə pū **nsishə** ngambòkét Allah (mfə ndun pən'a), mbū pə fa pū yie shi yūn nsishi. A **pua'** ndā yirə mī **mūn nyūtu** pummə na mbə ngā nkwət yu nkub, ngā nkwət kə tu.
35. Pit kumshə **fu' ká** Ibrāhīm ka rié mī : **Ngā yi ngér'**a, yab yī ngu mə ngu tən ntuəm, mbit ngab nə mə pua ponpa nə ká pū **ngūshə** kushuəb'a.
36. Ngā yi ngér'a, a **pua'** ndā yirə mī puə (kushuəb), pə vuə nə ren pəən. ngerə, mūn'ə i pətə'a na, mbū a pua' **ndā** yirə mī : i pua' pua mə, mūn'ə i siét nshūr'a na, mbū a **pua'** ndā yirə mī: **U** pua' Shetkét Ngā fétə ghérəpūū, **Shetkét Ngā** ghuə' nzen.
37. Ngā yi ngér'ū, a **pua'** ndā yirə mī mə, nshu na (nū na) pon mo' ponpa pō **tu** puó'shə yuə a ndi' yī lo' yum mə nguə ndò yuə a pua' yī ken (nə ghét pūū **ntuəm** ma), ó **Ngā yi ngér'**ū məshi' mī pə ténə tū to'tu, ngerə yab ntə pəən a pə ntə nguon ŋayəpə **pua'** na nə ghu', pit mfu' nə puə nə yum lo' tū mbā mbā tətə məshi' mī pə pə kuəbshə.
38. ó **Ngā yi ngér'**ū, a **pua'** ndā yirə mī **Wu, U** nā nji yua pū nduəmshə pua yua pū nsāshə mə li' nguə rə na, nshié yum ntab nduəmshī mo' nə Allah mansié (shi pit nduəmshə) nku pút.
39. Ayuə pua' yī Allah yuə I pūngam nə mə tū rēnə nə Ismāil **pō** Isāk na, a **pua'** ndā yirə mī: **Ngā yi ngér'**a pummə na mbə **Shetkét Ngā** yu' mfū.
40. Ngā yi ngér'a, yab'a mə ngā yī nténə tū to'tu pua shimo' pon ponpa, ó **Ngā yi ngér'a nkuot** mfū sha.
41. Ó **Ngā yi ngér'**a fétə nə mə nə ndon pua yī pet ghā pi mvé'a nə yī ghā suəntuəm tū liénju yuə nsishə (fa') ndo' ténə (**tu tu**) na.
42. Ma pu' mbə nsishə Allah mə **Ngā** mfūrə tū yua ghā yū nkub téé mfa' na, a li na mī **I** nā nshinə nə puə pō məshi' liénju yuə mbā mī ntə **kuət nguə rə ntuəm** ma
43. Mbə ghā pi mbunnə, mbə ghā pi'nə tū shap (**tu tu**), yuənnə shap pi shi ghuəb'i, ntə ntə shap pi yie ndəm ndəm.
44. Pit nkom pəən (məshi') liénju yuə nguə' ndo' tuə nə puə na, ngerə pəən pə pə ka yu nkub' a pə nzié mī : ó **Ngā yi ngér'**ū, shinə nə pū a wuo méé tū mə nka' fu' ngobshə pū pət mfū shu mbit mbətə ghā ntəm. (Pə rié nə puə mī :) **ké** pə ka pə ndi' yūn mbə nsié nkusu (mbə nzié mī) : mo' nshié yī nkòshə (ndo' tū nju) ndi' nə pən **nə** ?
45. Mbi pit **shu** tū nju' nju' pəən pə pə ka yū ŋwər'ap nə nkub'a, a **pi** pit nsāshə nə pən mə li' nguə rə nkū **yua Pū** ka ghét nə puə na. Pū pit njab **nə pən nə** mfū' mfū' (tū **kur'āni**).
46. **Mə ndā tiét pə** ka pi ghét ntaŋ'ap, ntaŋ'ap pua' puə Allah, ntaŋ'ap ka pə ndi' mo' yuə mberə mberə njétə yī nkòshə məshi'shi na
47. ngerə ma pu' nsishə Allah mə **Ngā** fa'nə nka' nga shi nə ghā ntəm'i, a **pua'** ndā yirə mī Allah pua' **Shet ku, Shetkét Ngā** ghét nguə'.
48. Liénju yuə pə ndo' kubshə nsié nə mo' nsié yuə a ndi' yī na, pua pút pút na, (yirə liénju, pəən) tūm mə li' nguə rə məshi' Allah yuə I pua' **imo'** mbə **Ngā** pūntə na.
49. U pit njuən pūükét pəən tū yirə liénju pə pə kpa'shi tū kapu'.
50. Ponpu' shap pi pə lo' tū ləm njéékét, mū pit nsum mīm'ap.
51. Məshi' **mī** Allah yuə **nshié nshié** ŋwət nə yua i ka fa' na, a **pua'** ndā yirə mī: Allah pua' **Ngā** pūnnə nsishə (fa').
52. Yī (**kur'āni**) pua' yu méé nə **ntəm** nə pəən mbit mbə mī pə kom'ap men, mbit mbə məshi' mī pə **yī** mī a li na mī, **Wi** (Allah) pua' yu wūshə imo', mbit mbə məshi' mī ghā rānə pə nkumshəkérə.

Ghom nshuop iten (15): Yirə yī pua'«NKA' HIJR»

Ririkent'i pua' vū' ngom nshuop tvū' (99), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzen, **Ngā** shetkét ghuə'nzen.

1. Alif. Lām. Rā. **Shirə shuə** pua' rīrīken nda lérəwa **mbit mbə Kur'āni** yu rānə mī.
2. A pua' reni yie pəən pə pə ka fétə **ngambékét na** ntə lo' sha' mī: pə pié pū pi ka pi pə ghā gbu (Allah).
3. Tā wap pə pə nju mbit **mbə** nshu nshumbòkét, pa sha' pit mbə nshétə wap. ngerə pə nā ntə lo' yī.
4. Pū mə mvəəshə yū mo' nshié ngu, mbū a li na mī a pua' nə **yirə yuə** (ngu) nā nda lérəwa (nka' fu') yuə a pua' yu yī na.
5. Nshié puomshə pəən mə **mbīni** nkusu nə nka' fu' shap shi pit **nta' yī** nshinə (men).

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ (32)

وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ (33)

وَأَتَاكُم مِّنْ كُلِّ مَآ سَأَلْتُمُوهُ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ (34)

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ (35)

رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَافِرٌ رَّحِيمٌ (36)

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بُوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ (37)

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ (38)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ (39)

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ (40)

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ (41)

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهُ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمَ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ (42)

مُهْطِعِينَ مُقْبِعِي رُؤُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدُهُمْ هَوَاءٌ (43)

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا آخِرْنَا إِلَىٰ آجَلٍ قَرِيبٍ نَّحِبُّ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرَّسُولَ أَوَّلًا وَآخِرًا نَحْنُ نَكُونُونَ أَفَسَمِعْتُمْ مِّن قَبْلِ مَا لَكُم مِّن زَوَالٍ (44)

وَسَكَتُكُمْ فِي مَسَاجِدِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ (45)

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَإِن كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ (46)

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهُ مَخْلُوفًا وَعَدِيدُ رُسُلُهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ (47)

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ (48)

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقْرَّبِينَ فِي الْأَصْفَادِ (49)

سَرَابِلُهُمْ مِّن فَطْرَانٍ وَتَعْنَتِي وَجُوهُهُمْ النَّارُ (50)

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ (51)

هَذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذِرُوا بِهِ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ (52)

سورة الحجر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ مُّبِينٍ (1)

رُبَّمَا يُوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ (2)

ذُرِّهِمْ يُأْكَلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهَيْهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ (3)

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْنٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ (4)

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ (5)

6. Pə (ghâ fêṭə ngambékét) ka pi rié mî: ô **wu yuə** pə **ghét kumshə** (**kur'âni**) si' n' i nə! a **pua'** ndâ yirə mî: u pummə na mbô mbârə.
7. A ghét kuə shi u ntuaə nə pü nə pə Mələka mə yuə u mbə tə rü ghâ rié ngambékét nə?
8. (I pit mî :) pü mə ngér'ü mo' pa Mələka si' mbû a li na nə ngambékét, fu' ngerə pə pə ndi' yap pəən pəə pə ntuaə shîna nə puə na.
9. A **pua'** ndâ yirə mî : **Pü, Pü** ghét kumshə (**kur'âni**) si', a pit na mbə ndâ yirə mî: **Pü** pua' n' i mbə pummə ghâ pi shî.
10. Pü pit nsiéb mə ndâ ngambékét mî **Pü** ka pi shéshə (ghâ **ntam**) nku məsu shu tə rü lap lap pa nkusu.
11. Nshié ngâ ntam mə ntua' i nə puə mbû a li na mî pə kâ ngét nkuo'shə n' i.
12. Yirə yuə ka' mbə yié kâ **Pü** kâ nsuə' i (nkuo'shə) mə ntə püükét pəən'a.
13. Pə ntap suə yap mo' ntuum ntuum. **Met** nga (Allah) ndun pa nkusu ka tét nja'.
14. A pə mbə yuə **Pü njab** nə puə nə **nshut** püt, ngerə pə yié mə yi mbə nkuo' **ntuum ma**,
15. Mbû pə nâ ntuaə pummə rié mî: a li na mî pə **tabə** yuəənnə shü, mbéél! pü **pua' pò** pəən pəə pə gher'ü nə set na.
16. Mə ndâ ngambékét, **Pü** yab li'si' pon mut nku tə püt, mbit niét n' i (püt) nə ghâ pi njəəna.
17. Pü nshî' i məshi' nshié **nshié** shəitāni yuə i pua' yu **tamshə** na.
18. Mbû a li na yuə i nta' yuət **yu' (shukét na)**, **nsinsen** mômur' uə a pua' mə li' ngəəə na **pəṭə' i (tamshə' i)**.
19. Nsié na. **Pü** ka pi sâshî, mbit **nkit** mberə mberə ntuum, mbit mum ntuum nə **ngû** yua a pua' yu fu' (mə njétnî) na.
20. Pü pit njab nə pun ntuum nə yu wumə (payu), (mbit njab nə pun) nə mun' uə pə ndi' yəə ghâ pi mfu' n' i na.
21. Mo' nshié yəm ndi' mbû a li na mî lülü shi li nâ puə Pü, Pü mə ngér' **Ü** a si' mbû a li na pò mə njétnî yuə a pua' yu yi na.
22. Pü pit nshéshə fəfuə' uə a pua' yi kiém (mba' na), ngerə **Pü** ngét nké nsi' mə lo' nku **tu tu**, ngerə Pü nuə nə pun men, pə pi pə ndi' yəə n' i mbə ghâ pi nduəmə (tu lü) ;
23. A pit na mbə ndâ yirə mî: **Pü** siéb ma mî **Pü** nâ njiémə mbə mbit nq', a pit na mbə **Pü** mbə ghâ yu gâdo'.
24. Mə siéb mə ndâ ngambékét mî **Pü** tét nji ghâ pi mbîna mə pun, **mbit** nsiéb mə ndâ ngambékét **mî** Pü tét mbit nji ghâ pi nshîna.
25. A **pua'** ndâ yirə mî Ngâ yi ngér' u pua wi yuə I ntuaə puomshə wab' a, a pit na mbə ndâ yirə mî I pua' Shetkét Ngâ yi ngam mbit mbə **Shetkét** ngâ yi.
26. Mə pit nsiéb mî a **pua'** ndâ yirə mî : mə ndâ ngambékét **Pü** ka pi **puóm mun nyütu** lo' tə nsié mbuom njiékét, lo' tə tituob si yuə a pua' yu nqamshə na.
27. **Na** Djinnu, **Pü** ka puóm' i nku məsu (Adam) lo' tə mû **yuə a pua' yi** **fəfuət nzi' kət yi nq' mun na**.
28. Pit nkumshə, **fu' yié Ngâ yi ngér' u** ka rié nə pə Mələka mî: a **pua'** ndâ yirə mî: **M' bua' Ngâ** puóm **mun nyütu** lo' tə nsié mbuom njiékét, lo' tə tituob si yuə a pua' **yi gbishə mfu' i na**.
29. A pə pə **fu' yié N' gét** i yétnə (tə mbuom' i), **mbit** mfuə mfə ndun' i (nə yəm) lo' tə yiénə sha ngerə pə gbə n' i mbə ghâ pət yéé mansié.
30. ngerə pə Mələka ka pi **gbu mbə ghâ puorə nqwet** yap puómshî.
31. Nja' ndun Ibliss: **yuə** i ka siét nə kâ i mbə mə rü **gbu mbə ghâ puorə nqwet**.
32. I (Allah) riə mî ô Ibliss: kuə n' u mî u ma pə **pua' ghâ puorə nqwəə ?**
33. I (Ibliss) rié mî: m' bua' mbə ndia' mî **m' buorə nqwət** nə **mun nyütu** yuə U puóm' i lo' tə mbuom njiékét, lo' tə tituob mbuom si yuə a pua' **yi gbishə mfu' i na**.
34. I (Allah) rié mî: ngerə təm **nqurət (Adjana)** a **pua'** ndâ yirə mî u pua' yu **tamshə**.
35. A **pua'** ndâ yirə mî ntu pua' mfə ndun' u, a wuon méé nə liénju féeə pəən.
36. I (Ibliss) rié mî: **Ngâ yi ngér' a**, ngerə shîna nə mə, a wuon méé nə liénju yuə pə ndo' yiémə (pəən' a).
37. I (Allah) rié mî: a **pua'** ndâ yirə mî, u pua' tə rü pəən pəə pə ntuaə shîna nə puə na.
38. A wuon méé tə liénju, yi fu' yuə a pua' yu yi na.
39. I rié mî: **Ngâ yi ngér' a!** Məshi' kâ U yuə nə mə na, mə siéb mî mə nâ ntuaə pummə niét nə puə tə nkwəə nsié. Mə nâ ntuaə pit pummə yuə nə puə, mbuomshə yap mənten.
40. Mbû a li na kpeə **p' U** shuə pə **pua' renkéri** mə rü yab' a.
41. I (Allah) rié mî: yî pua' ndumânjé nténa **mfe ndun** Mə.

- (6) وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ (6)
- لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَايِكَةِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ (7)
- مَا نُنزِّلُ الْمَلَايِكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذَا مُنظَرِينَ (8)
- (إِنَّا لَنَحْنُ نُزِّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ (9)
- (وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شَيْخِ الْأُولَى (10)
- وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (11)
- كَذَلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ (12)
- لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأُولَى (13)
- وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ (14)
- لَقَالُوا إِنَّمَا سُكَّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ (15)
- وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَرَآئِهَا السَّمَاوَاتِ الْفَاتِحِينَ (16)
- وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ (17)
- إِلَّا مَنْ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ شَهَابٌ مُمِينٌ (18)
- وَالْأَرْضُ مَدَدُنَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ (19)
- وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ (20)
- وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ (21)
- وَأَرْسَلْنَا الرِّيحَ الْبَازِغَةَ فَانزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ (22)
- وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ (23)
- وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمُ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ (24)
- وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ (25)
- وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ (26)
- وَالْجِبَّانَ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلِ مِنْ نَارِ السُّمُومِ (27)
- وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَايِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ (28)
- فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ (29)
- فَسَجَدَ الْمَلَايِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ (30)
- إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ (31)
- قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ (32)
- قَالَ لَمْ أَكُنْ لِأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ (33)
- قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ (34)
- وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ (35)
- قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ (36)
- قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ (37)
- إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ (38)
- قَالَ رَبِّ إِنَّمَا أَعُوذُ بِكَ أَنْ تَرِيَنِّي لِأَرْتَبِنَ هُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَا أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَجْمَعِينَ (39)
- إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ (40)
- قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ (41)

42. A **pua'** ndá yirə mí kpen **p'A** na, a ndi' n'u nə nshié montu ngam mfə ndun puə, mbú a li na mən'əə i petə'u tu rü ghá vʉə na.
43. A **pua'** ndá yirə mí (mú) Jahannama pummə na mbə li' tənə shap mbuomshə yap mən̄ten.
44. A **pua'** n'i nə samba nshut'i, nshié nshut ndap mə rü yap pə nə yi pāshə yum (**nguə'**) yʉə a **pua'** yu sentə na.
45. A **pua'** ndá yirə mí ghá puó (Allah) nā ndo' pə tu nsum nsum pua pon mi nké.
46. Nyí nun ntum nə fuəshə, mbə ghá ten ntuum.
47. Pü **suət** yua a **pua'** mə ntə shab'a lo' tə kʉpen **na**, pə yie pōntá, mbə nshu tə kún kún **mbə ghá pi mbummə**.
48. ŋammə ntab nkʉwət'i wap ntuum, shi pə mbit mbə ghá pi ntum ntuum.
49. Fa pəsa'kuə nə kpen'pa mí: a **pua'** ndá yirə mí **Mə, M'buə'** Shetkét ngá fətə ghérapiü, **Shetkét** ngá ghəə'nzén;
50. A **pua'** ndá yirə mí: nguə'sha pua' nguə' njákét tutun.
51. Pit mfa pəsa'kuə' nə puə nə pa ghun Ibrāhīm,
52. **Fu' ká** pə ka nyí ŋayʉə i pua' na nzié mí: fuəshə, i mí: pü pua' **ghá** lʉəb **nə yum lo'** mfə ndun pūn.
53. Pə mí: ma lʉəb'a! a **pua'** ndá yirə mí pü nā mfa pəsa'kuə lumntum n'u (tə nga vé) mon'əə i pua' ngá yi na.
54. I rié mí: **ŋerə**, pə mfa (yirə yí) pəsa'kuə nə mə **fu' yie** rénə pām'a nə **mə tu kuə?** yirə yí kuə (pəsa'kuə) yʉə pə mfa nə mə nə?
55. Pə rié mí: pü fa na pəsa'kuə n'u pō nə ngambékét, **ŋerə**, ma pə tu rü ghá tūm ntuum tə ghəə'nzén.
56. I rié mí: mən mə ntūmí ntū' i tə ghəə'nzén **Ngá yi ngér'**I mbú a li na vʉəkét puən.
57. I rié mí: mā nga shun pō kuə ghá ntum?
58. Pə rié mí: a **pua'** ndá yirə mí pə shéshə na wü pō nə puən puə pə **pua'** ghá ghét püü na.
59. Nja' ndú pə nda Lút, a **pua'** ndá yirə mí pü na, pü pua' pummə **ghá** pi ngumə wap mbuomshə yap mən̄ten.
60. Mbú a li na mgbí, Pü lí ngam mí: a **pua'** ndá yirə mí wi, i pua' tə rü ghá pi nshí'.
61. **ŋerə**, a pua' pə **fu' yie** ghá **ntum** tuə ŋayʉə pə nda Lút ka pə na,
62. I rié mí: a **pua'** ndá yirə mí pə pua' puən ndi.
63. Pə rié mí: mbéé pü tuə na n'u pō məshi' yua pə pə ngét kpa'tu **ntuum ma**.
64. Pü tuə n'u nə ngambékét, na a **pua'** ndá yirə mí: pü pua' pummə ghá rié ngambékét.
65. **ŋerə** na, (təm) nguon pua pa ndo'o, tə pāshə shü', mbətə njəm **nkʉwənt'ap**, nshié ndi mən mə rü yun ma réé (manjəm). Ya' nun (nguon) ŋayʉə pə sa' nə pūn'a.
66. Pü ka pi lí yirə yʉə ngam n'i mí : a **pua'** ndá yirə mí njəm nkʉwən shirə shí puən pua' yu tənə **mvəəshə** yie pə ntua' yu' nju na.
67. Pa tə ntə ngu ka pi tuə mbə ndəm ntuum.
68. I (Lút) rié mí: a **pua'** ndá yirə mí: shirə shí (puən) pua' pa ghunt'a. **ŋerə**, pə ma ghét yu rét tu nə mə.
69. Luəb mun Allah, pə ma yuəra'a (**nsuə rét tu mə tu'a**).
70. Pə rié mí: pü pi mā nguə'nə yü wu nə yi mbə nkuot pa ghun nə?
71. I (Lút) rié mí: shí pua' pon'pa pi pəmgbié mə yʉə pə mbə **nzon ghét nshié yum ma**.
72. Mə siéb nə la'shu mí: a **pua'** ndá yirə mí pə pummə **mbə** tə vʉumə shap **mbə** ntabə tu.
73. **ŋerə**, **ngé** vʉəshə wap yie pə ka wuo méé fu' **ləm ŋom ma**.
74. (Pü ka pi püt nsié nkobshə) nshí njab nku **tu tu** shi mə mansié shi. Pü ka pi pit ngét mbə nguə tō wap lo' tə **mbuom ntónə**.
75. A **pua'** ndá yirə mí ríken pummə tə yirə yʉə nə ghá **pa** vət.
76. A **pua'** ndá yirə mí, yirə yʉə (ngu) pua' tə ndumánjé mbə **kum'i** (ruobkéri).
77. A **pua'** ndá yirə mí ríken pummə tə yirə yʉə nə ghá suəntuum.
78. Na pa tə nsen (**Aikatu**) ka pi pummə mbə ghá yə nkub.
79. **ŋerə**, Pü ka pi ghét puən nə nguə' mə rü yap, na, **pet** tu yap pummə na mbə tə ndumánjé mə li' nguəra.
80. Pü siéb mə ndá ngambékét, pa tə Híjr (**njú' njü tu len**) ka pi fa mbéé nə ghá ntum.
81. Pü ka pi fa **ríríken'tŪ** nə puə, na pə pə **tu shirə shəə mbô** ghá yəm ŋwət ntá.
82. Pə ka pit mbə ntúkét ndap ndap **pô** tə mbərə mbərə (məshi' pə pə) ghá ten ntuum.
83. **ŋerə**, **ngé** vʉəshə wap yie pə ka yu' nju na.
84. Pa shua pə ka pə **nkútkét** na ka pi mā ngami (pi' nguə') ndun puə.

- إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ (42)
وَأَنْ جِهَتَهُمْ لَمْوَعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ (43)
لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمُ جُزْءٌ مَقْسُومٌ (44)
إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (45)
أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِينَ (46)
وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍ إِخْوَانًا عَلَى سُرِّ مُتَقَابِلِينَ (47)
لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ (48)
نَبِيِّ عِبَادِي آتَىٰ أَنَا الْعَفْوَورُ الرَّحِيمِ (49)
وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ (50)
وَيُنَبِّئُهُمْ عَنْ صَيْفِ إِبْرَاهِيمَ (51)
إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجَلُونَ (52)
قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ (53)
قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَىٰ أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فِيمَ يُبَشِّرُونَنِي (54)
قَالُوا بِشَرِّنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْفَانِطِينَ (55)
قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ (56)
قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ (57)
قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُجْرِمِينَ (58)
إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجِّوهُمْ أَجْمَعِينَ (59)
إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَرْنَا لَهَا لَمَنِ الْغَابِرِينَ (60)
فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ (61)
قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُنكَرُونَ (62)
قَالُوا بَلْ جُنُنَاكَ بِمَا كَانُوا بِمَشْرُونِ (63)
وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ (64)
فَأَسْرِبْ إِلَيْهِمْ بِالْقَطْعِ مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ (65)
وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هُوْلَاءِ مَقْطُوعٌ مُصْبِحِينَ (66)
وَجَاءَ أَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ (67)
قَالَ إِنَّ هُوْلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ (68)
وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْرُونِ (69)
قَالُوا أَوْ لَوْ نَهَيْكَ عَنِ الْعَالَمِينَ (70)
أَلْ هُوْلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ (71)
لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ (72)
فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ (73)
فَجَعَلْنَا عَلَيْهِمْ سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ (74)
إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّلْمُتَوَشِّئِينَ (75)
وَإِنَّهَا لَيْسَبِيلٌ فَعِيمٍ (76)
إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ (77)
وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لظَالِمِينَ (78)
فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لِيَآمَامٍ مِّنِي (79)
وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ (80)
وَآتَيْنَاهُم آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ (81)
وَكَانُوا يُنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِينَ (82)
فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ (83)
فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (84)

85. Pū mā mbuom'ū pūt pūt pua nsié nə pa shua a pua' tū fānə pət tu yab'a, mbū a li na pō nə ngambékét. A pua' ndā yirə mī fū' (kiyāma) pua' pummə yu tuə, ɲerə, kūrə ngam nə nkūrə mbókét.
86. A pua' ndā yirə mī Ngā yi ngér'u pua' Shetkét Ngā mbuom, Shetkét Ngā yi.
87. Mə ndā ngambékét, Pū fa n'u nə sām̄ba yu ipā ipā, pua Kur'āni yuə a pua' gbīmī na.
88. Ma pu' mbə nsén pət mbā mīm'u mfə tū yua Pū shu mə nshumbókét men nə mo' mbu' mbu' puən mə rü yap nə nkūū nkūū yam'a. Ma pit mbə nsabmə nə puə, pə mbuorə mbabshə m'u nə ghā suəntuəm.
89. Mbit mbə nzié mī :a pua' ndā yirə mī mə, m'buə' ngā kəmə mə li' nguəɾə.
90. Nguənguə yie kâ Pū ka ghét a si' nə puən puə pə ka pə ghā nsentə (mə fānə yab'a).
91. Puən puə pə ka yap kur'āni mə pə mbu' mbu' shi na.
92. Mə siéb nə li Ngā yi ngér'u mī: Pū nā ntua pummə pishə wap mbuomshə yap mənten.
93. Nə nga yua pə ka pə mbə mfa' na.
94. ɲerə, sāshə yua pə fa ku n'u mən'a mə li' nguəɾə, njəm ɲwər'u ntā ghā kpa'shə (Allah) pua mo' yam.
95. A pua' ndā yirə mī: Pū yétnə'u nə ghā nkuo'shə.
96. Shuə pə téé njap mo' yu wūshə nduni pua Allah na, pə nā ndo' yi.
97. Pū siéb mə ndā ngambékét mī :a pua' ndā yirə mī wu, Pū nā nji mī lamtu'u nā mfet məshi' yua pə nzié na.
98. Rən nə (Allah) nə fa ayuə nə Ngā yi ngér'u, mbə tū rü ghā pət yéé mansié.
99. Ngūshə Ngā yi ngér'u a wuon méé yie shétta (wə) tuə n'u.

Ghom nshuop intū (16): Yire yī pua' «NKA' PA NYŪŪ»

Ririkent'i pua' nkuri ghom nshuop imo' (111), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

1. Nsa' nga Allah tuə, pu ma pə mbunnə men, ndā ndā rənə n'I, I ɲānə nja' pa shua pə mkpa'shə I pua puə na.
2. I nā ngét pa Mələka nsi' nə ntum lo' tū fa ku shi pō nə mun'əə I kū tū rü pəkpen p'I na, mī : kəm mun (puən puə pə fētə ngambékét na) mī, a pua' ndā yirə mī : yirə (ngamə), mo' yu wūshə mbékét ndi' nja' Mə, ɲerə puó nun Wa.
3. I puóm'a pūt pūt pua nsié pō nə mbékét. I ɲānə nja' yua pə mkpa'shə I pua puə na.
4. I ka puóm mun nyūtu pō lo' tū mə nké, pə pə shi wuo réé i shi mbə pō ngā péé nshu' mə li' nguəɾə.
5. Patā na, I puóm ma wap pō nə pən. A pua' ntuum nə yu (gbié) yi tuə' mfəə, nə nkū nkū yu ghāmə. Pu mbit nju yam lo' ntuum.
6. A pit na mbə nə pən ntuum nə pə nguən fu' kâ pə nkūt yu nə ndū' ngwən na, pua fu' kâ pə kiéshə wap nə nku'nju pə wuo yu na.
7. Pə nā mbit nkiém pa rétkét'un mbə nguon tū ngu yuə pə pə pə ndi' yun ghā pi méé ɲərət mbū a li na pō nə ɲammə ɲwət na. A pua' ndā yirə mī Ngā yi ngér'un pummə na mbə Shetkét Ngā yāntuum, Shetkét Ngā ghuə'nzén.
8. (I pit mbuom) nyam, nə mkpén-nyam, nə mkpén, məshi' pə pə nkuo' wap, mbit mbə pa nguən. I nā mbit mbuom yua pə mā nji yun'a.
9. A pua' nə Allah nə rānə mi tū ndumānjé nténə; a pit na mbə ntuum nə ndumānjé yuə a pua' tuəkéri na. Na, I pə nkū mbū I yirə wən mbōnə.
10. A pua' Wi yuə I ghét nké si' mə lo' nku tu tu na, a pua' nə pən lo' ntuum nə yu nuə pua tətə shuə pə nkū pa tā shun men na.
11. I nā mbit mum nə pa pé nə pən men, nə zéitūn, nə tuən, nə inabi, pua ngu mbā tətə (mənten). A pua' ndā yirə mī : a pua' tū yirə yuə nə pummə riken nə puən puə pə nūshə tu na.
12. I pit nyū' shū' nə pən pua ɲom, nə liɲom pua mut. Pon mut pit na mbə pa nyū' nə fa ku shi. A pua' ndā yirə mī riken pummə na mbə tū yirə yuə nə puən puə pə nzānə na.
13. Yua I puóm nə pən tū nkwen nsié na, ntua'ti pua' fa'nəkét'ti. A pua' ndā yirə mī : riken pummə na mbə tū yirə yuə nə puən puə pə nkumshə na.
14. A pua' Wi yuə I nyū' ripā nké məshi' mī pə pə nkwət njab mfəə lo' ntuum ma. (Mbit mbə məshi' mī) Pə pə ntūmə pa nguən'əə pə mgbié na lo' ntuum. U nā mbit njuən kukuom, a pə yu sen nké ntuum, məshi' mī pə pə nta' yam lo' tū pūnga shi, mbit mbə məshi' mī mo'nka pə pə nkuəbshə'I.

- وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَأَتِيَةٌ فَاصْفَحْ
الصَّفْحَ الْجَمِيلَ (85)
- إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ (86)
- وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَتَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ (87)
- لَا تُلَدُّنَّ عَيْنِيكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَخَفِضْ جَنَاحَكَ
لِلْمُؤْمِنِينَ (88)
- وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ (89)
- كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ (90)
- الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ (91)
- فَوَرَبِّكَ لَنَسَأَلَنَّكَ أَجْمَعِينَ (92)
- عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ (93)
- فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ (94)
- إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ (95)
- الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ (96)
- وَلَقَدْ نَعَلِمَ أَنَّكَ يَبْصِقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ (97)
- فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ (98)
- وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ (99)

سورة النحل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ (1)
- يُنزِلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُوا (2)
- خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ (3)
- خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ (4)
- وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دَفْعٌ وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ (5)
- وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرْجَوْنَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ (6)
- وَتَحْمِلُ أَوْعَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا بِالْعِيبَةِ إِلَّا لِنَفْسِكُمْ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ (7)
- وَالْحَيْلِ وَالْبَعَالِ وَالْحَمِيرِ لَتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ (8)
- وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ (9)
- هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ (10)
- يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (11)
- وَسَخَّرَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (12)
- وَمَا ذَرَأَا لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَذَكَّرُونَ (13)
- وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ حَلْمًا طَرِبًا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حَبْلَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاجِرَ فِيهِ وَلِيَبْتَلِيَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (14)

15. I pit ma' mberə mberə (njishə) ndun nsié məshi' mi a ma pə nənə nə pən, mbit (njabshə) pon pə nké pua ndumánjé məshi' mi pə pə njirəkét (ntuəm).
16. Pua tón tón, pə nā mbit njirə (ñwət'ap) nə mon mut (nə shü)
17. Ké mun'ə i mbuom'a pə yié mun'ə i ntab mbuom'i nə? ké pə ntab nkumshə yunnə?
18. A pə yə pə nsishə fu' Allah na, pə yié shí yun nsishí. A pua' ndá yirə mí Allah pummə na mbə Shetkét Ngá fētə ghérapiüü, Shetkét Ngá ghəə'nzén.
19. Allah yi yua pə nduəmshə na, pua yua pə nsáshə mə li' nguəə na.
20. Pəən pəə pə ngúshə mo' yua a ndi' Allah na, pə mā mbuom'ap nshié yəm, pua na, pə pi puóm'ap puómə.
21. (A pua') kú kú yəm, pə ndi' yap ghá yiénə. Pə ma mbit njiyap mí pə njiémə wəp pə fá' nā nə.
22. Yu wúshə shun pua ndí yu wúshə imo'. ñerə puən puə pə ntab nsuə yap ntuum tu ndínə liénju na, lamntu yap pua' yu siét (yi'shə nə Allah). Pə pi pit mbə ghá siébsə ñwət.
23. Nkòshí ndi' mí, a pua' ndá yirə mí: Allah yi yua pə nduəmshə na pua yua pə nsáshə mə li' nguəə na. A pua' ndá yirə mí I ntab ngu'i ghá siébsə ñwət.
24. Na a mbə pə fá' ká pə rié nə puə mí : Ngá yi ngér'un ghét a si' kuə ? pə mí: nkusánsá pə nkusú.
25. Məshi' mí pə lo' nkiém ndon map runkéri nə liénju nténə, pua ndon pəən pəə pə mvəə nə pəə shi pəə nə yi na. ən ! yua pə kiém mə ndon na, püü.
26. Pəən pəə pə ka ya' nku məsu shab'a ka pi ghét ntañ. Allah tuə tu yu kurə shap (nso') lo' tu nki nkimi, ñerə ndumm'i gbu ndun puə mə lo' nku mə tu shap (nku tu tu), nguə' pit ntua nə puə mə lo' ñayəə pə ntab nji yab'a.
27. A pə lo' I yuəə wəp tu liénju nténə, mbə nzié (nə puə mí) : pə kpa'shə shuə pə ka pə mfa'nəkét məshi' shab'a, pə ya?. Shuə pə tuə nə puə nə yi na mí : a pua' ndá yirə mí yuəə ndia'shí nə püü pua' pə ndun ghá fētə ngambékét.
28. Pəən pəə pə Mələka ntúmə yiénə shap pə pi pə ghá yu ñwət'ap nə nkub'a, pə gbu mbə ghá fa ñwər'ap (mbə nzié mí) : pü ka pə ndi' yü ghá ghét nshié püü. Pa ñerə, a pua' ndá yirə mí: Allah pua' Shetkét Ngá yi nji pa shua pə ka pə mfa' na.
29. Nyí nən na tu nshut nshut (mü) Jahannama, mbə ghá pi nzuob ntuum. Li' shu ghá siébsə ñwət püü.
30. Pə pit nzié nə pəən pəə pə ka luəb (Allah) na mí : Ngá yi ngér'un ghét a si' kuə? pə rié mí : pü. A pua' nə pəən pəə pə ghét ngambókét tu yirə yi nju na nə ngambókét. Nju' ndínə liénju pua' yirə mbə pókéri tətun. Pókét nju' ghá puó (Allah) pummə na nju' ndínə liénju.
31. Pa Adjana Adni, pə nā ndo' nyí ntuum, pon mi nké pə nja'nəkét tu nshint'i, a pə nə puə ntuum nə yua pə nkú na. Yirə pua' ká Allah njeet ghá pi nduəb'I na.
32. Pəən pəə pə Mələka ntúmə yiénə shap pə pi pə rəmsə shi (renkéri) na, pə nā nzié (nə puə) mí : fəəshə ndun pən, nyí nən Adjana məshi' yua pə ka pə mfa' na.
33. Ké (ghá ku tu) lo' pi mbié mo' nshié yəm nja' ká pə Mələka ntua nə puə (ntúmə yiénə shab), ké yuə nsa' nga Ngá yi ngér'u (nguə') ntua nə ? yuə kə na mbə yié pəən pəə pə ka pə nku məsu shab'a ka fa' na. Allah mā nju' i wəp nə nkub, na a ka pə puə mbə nju ñwət'ap nə nkub.
34. ñerə, püü yuə pə ka fa' na ka pi kwətə wəp, yua pə ka pə ngét nkuo'shə men'a pit nguəm'ap.
35. Pəən pəə pə ka kpa'shə Allah pua mo' yəm ma ka rié mí : Allah pə nkú mbü pü mā ngúshə yü mo' yua a ndi' Wi na, pü, pua pə baba shü, shi pü mbit nken mo' nshié yəm shi a mbi ken Wi. Yuə kə na mbə yié pəən pəə pə ka pə nku məsu shab'a ka fa' na. ñerə, ké á nə ghá ntum (nə mo' yəm) nja' yi méé nə ntum mə li' nguəə ?
36. Mə sié mə ndá ngambékét mí Pü ka pi shéshə tu nshié lab (pəən) nə ngá ntum (i rié nə puə mí) : wúshə nən Allah, ntéé nən Tágút (kushuəb). ñerə, a pə mə rü yap nə mun'ə Allah yirə na, mbit mbə mə rü yap nə yuə vəə yit ndun'i na. ñerə, nyí nən na nkəwən nsié, njuən nən yié ndínə ghá fa mbéé ka pə na.
37. A pə yuə u mbə nzu' yirə shab'a, mbü a pua' ndá yirə mí Allah ntab njirə' i mun'ə i mvəə (nə ñwər' i na), shi a mbit mbə nə puə nə nshié ghá mfəerə.
38. Pə sié nsié nə li Allah, mbə ghá ma' si' tu nsié'ap mí : Allah ntab ndo' yiemə' i nshié mun'ə i mkpə na. Mbéé, (Allah ka' ngam ntuum) nə nka' nga yuə a pua' yitkéri na, na yam pəən mā nji yap.

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (15)

وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ (16)

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ (17)

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ رَحِيمٌ (18)

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تَعْلَمُونَ (19)

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ (20)

(أَمْوَاتٌ غَيْرٌ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ (21)

إِنَّكُمْ إِلَهًا وَاحِدًا فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ (22)

لَا جَزْمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ (23)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أُنزِلَ رُبُّكُمْ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (24)

لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا سَاءَ مَا يَزُرُونَ (25)

قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَآتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَحَرَّ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ (26)

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِبُهُمْ وَيَقُولُ أَيُّكُمْ شَرُّكُمْ أَيُّكُمْ كُتِبَتْ تُشَاقِقُونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ (27)

الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ فَأَلْقَوْا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَى إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (28)

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَيْسَ مَفْجُورًا الْمُتَكَبِّرِينَ (29)

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعَمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ (30)

جَنَّاتٍ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ هُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ (31)

الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (32)

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (33)

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتٌ مَا عَمِلُوا وَخَاقٍ بِهِمُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (34)

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُنِينُ (35)

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسَبِّحُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ (36)

إِنْ تَحْرِصْ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (37)

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مِنْ يَمِينٍ بَلَى وَعَدَّا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (38)

39. (I nâ ntua yiemâ wap) mashi' mî I rânô mi nâ puâ nâ yua pâ mfa'nâ ntuum ma, mbit mbâ mashi' mî puân puâ pâ fêtâ ngambékét na, yî mî : a **puâ'** ndâ yirâ mî pâ ka pâ pò ghâ mbéé.
40. A li na mî: **ndî** shukét'Û tu nshié yam **fu'** **yié** Pü **wub'i** na, **puâ'** mî Pü rié n'i mî : pâ, a pâ.
41. Puân puâ pâ tum ntâ ngu yap (mashi' nga) Allah manjâm yie kâ pâ yu wap nâ nkub **ma**, Pü nâ ntua pu' si'wap tu (njü') mbókét tu nju yî. kéé ndîná liénju pummâ na mbâ ngûrâ tütun, mâ yuâ pâ mbi yî na.
42. (A puâ') puân puâ pâ mimshâ mbit mbâ njua'nâ ndun Ngâ yî ngér'ab'a.
43. Pü mâ nshêshâ yü nku mäsü shu mbû a li na pambâ **shuâ** Pü tuâ nâ puâ nâ ntum **ma**. Pishâ nun ghâ kumshâ mâ yuâ pü **mbi mâ** nji **yun na**.
44. Nâ pa rânô mi puâ ndâ lérôwa nzenkét nzenkét. Pü pit ngét a si' n'u nâ kumshâ, mashi' mî u rânô mi nâ puân nâ yua pâ ghét a si' nâ puâ nâ, mashi' mî pâ pâ vêt.
45. Ké puân puâ pâ ghét ntañ püü (nâ ngâ ntum **ma**) lo' pi ten ntuum nâ kâ Allah ngét nsié sî wab, ké yuâ nguâ' ntua nâ puâ lo' tu li' **yua** pâ **mâ** nji yab'â?
46. Ké yuâ I mvêshâ wap (mvuêshâ wap) tu nyî shab, ñerâ shi pâ mbâ ghâ fa kèenâ **nâ**?
47. Ké yuâ I mvêshâ wap (mvuêshâ wap) tu suâ luâb (**nâ** yî nsûshâ **wab'â**)? Mbû Ngâ yî ngér'un pummâ na mbâ **Shetkét** Ngâ yâ ntuum, **Shetkét** Ngâ ghua'nzên.
48. Ké pâ mâ njua'nâ pâ mfâ ndun yua Allah puóm **ma** mî nshié yam (ndî') mbû a li na mî luluurâ shi nâ **ndo'két** tu puâlum puâ puâkuâbâ mâ puórâ tu nâ Allah mbi pâ nâ puórâ ñwâet n'I nâ?
49. Ngû pâ shua a puâ' tu pût pût puâ **nsié**, lo' tu pâ letâ puâ pâ Mâléka **na**, nâ mbuorâ tu pò ndû nâ Allah, pâ ntab mbit nsiéshâ yap ñwâet.
50. Pâ nâ nduâb Ngâ yî ngér'ap nku ndun puâ, mbit mbâ mfa' pò yua pâ sa' nâ puâ na.
51. Allah rié mî : pü ma shüshü' **pet** yu wûshâ, a li na mî **Wi** (Allah) puâ' (ndî) yu wûshâ imo', ñerâ **puô nun pò** ndû mâ,
52. Pa shua a puâ' tu pût pût puâ nsié na **puâ'** pò yî. Ndumânjé wûshâ **nzuokkét yî njitkét puâ' yî**. Ké a lo' pâ ñerâet nâ **mo'** yua pü nduâb nja' Allah nâ ?
53. Yua a puâ' puâ pün **mâ** fu' na **puâ'** lo' puâ Allah. A pâ lo', **fu'** **yié** rônâ kwâet wun **na**, a pâ **Wi** mbâ yuâ pâ mbi'nâ **ngé** mbâ ndôn'I na.
54. A pit mbâ lo', **fu'** **yié** I kôshâ rônâ ndun pün **na**, pâ shi mbâ wuo réé mo' lap puân mâ rü yun mkpa'shâ Ngâ yî ngér'ap puâ **mo'** yam.
55. Mashi' mî pâ pâ mfêtâ yua Pü tuâ men nâ puâ na, ñerâ Shu nun mâ nshumbókét (tu njü' yuâ a ntua mié mié na). ñerâ, mayet pu nâ ndo' yî.
56. Pâ nâ mbit njab mbet yam lo' tu yua Pü fu' men nâ puâ na, nâ yua (kushuâb) pâ mâ nji yab'a. Mâ siéb **nâ** li Allah mî pâ nâ ntua pummâ pishâ wun nâ yua pü ka pâ ngét mbu'shâ men **na**.
57. Pâ nâ mbit njap pon pi pæmgbié mâ yî Allah, Ndâ ndâ renâ n'I. (Na mbâ njap) nâ puâ nâ yuâ pâ ngu' na.
58. A pit mbâ pâ fu' yie pâ fa pæsa'kuâ lumntuum nâ nshié ndî **mun'ap** mashi' (vé) môn yî mæmgbié na, mba' mî mi yie si, i pâ ngâ mbim.
59. Mbâ nduâmshâ ñwær'i tu rü puân mashi' püükét yua pâ fa pæsa'kuâ men n'i na. I lo' shüshü'i tu yuærâ ké i lo' si' i tu nsié ? **en!** yua pâ ndî na, püü.
60. A **puâ'** nâ puân puâ pâ ntab nsuâ yap ntuum tu ndîná liénju na nâ mfa' mbüükét. Na mfa' yuâ a puâ' ñânî tütun na **li** nâ nâ Allah. I puâ' **Nshet ku**, **Shetkét** ngâ yî ngam.
61. Allah pâ mbâ **mvé** puân pò mâ mfa' yu nkub'ap mbû I mâ ntéé nshié yu letâ ntuum (nsié). Na Allah nâ nshînâ nâ puâ a wuon méé tu nka' fu' yuâ a puâ' yu **yi** na. A nâ mbâ pâ **fu'** **yié** nka' fu' shap méé na, pâ yie ta' yap yî nshînâ nâ **fu'**, shi pit nta' yî mbînâ **men**.
62. Pâ nâ njab yua pâ nguâ'nâ na mâ yî Allah (pon pæmgbié), Lum shap mfa mfa' tu mbéé mî a **puâ'** ndâ yirâ mî: a puâ' nâ puâ nâ ngambókét (**Adjana**). **Nkôshî** ndi' mo' mî, a **puâ'** ndâ yirâ mî a puâ' nâ puâ nâ mü, a pit na mbâ ndâ yirâ mî pâ **puâ'** puân mbînâ.
63. Mâ siéb **nâ** li Allah mî : mâ ndâ ngambékét, Pü ka pi shêshâ (ghâ ntum) nâ lab lab puân nku mäsü shu. ñerâ, shéitân niét nâ puâ nâ fa' shap. I puâ' ntésu yap ndia'shî. A pit **mbâ** nâ puâ nâ nguâ' njákét tütun (tu liénju nténâ)
64. Pü mâ ngér'Û nda lérôwa si' n'u mbû a li na mî u rânô mi nâ puâ tu yua pâ fa' nâ **ntuum ma**, mbit mbâ yirâ puâ ghua'nzên nâ puân puâ pâ nsuântuum **ma**.
65. Allah ghét nké si' mâ lo' nku **tu tu**, ñerâ njiémâ nsié men manjâm wu shi. A **puâ'** ndâ yirâ mî riken pummâ na mbâ tu yirâ yuâ nâ puân puâ pâ téé nju' na.

لِيَسِّرَ لَّهُمُ الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَيَلْعَلِمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَادِبِينَ (39)

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَا أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (40)

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا لَنَبْوِيَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَا نُجْزِي الْأَجْرَةَ أَكْبَرَ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (41)

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَجِيمٍ يَتَوَكَّلُونَ (42)

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (43)

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ (44)

أَقَامِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَحْسَفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضِ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ (45)

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقْلُوبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ (46)

أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَؤُوفٌ رَحِيمٌ (47)

أَوَّلُ يَزُورُوا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَيَّأُ ظُلُمًا عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ (48)

وَاللَّهُ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةِ وَهُمْ لَا يُسْتَكْبِرُونَ (49)

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ (50)

وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَخَدَّوْا إِلَهَيْنِ اثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَإِيَّايَ فَارْهَبُونَ (51)

وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ (52)

وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ (53)

ثُمَّ إِذَا كَسَفَ الضُّرُّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ (54)

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ (55)

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيْبًا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللهَ لَنَسْأَلَنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَعْمُرُونَ (56)

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهِ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ (57)

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ (58)

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَّا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ (59)

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ وَلِلَّهِ الْمَقَالُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (60)

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ (61)

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكُذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُفْرَطُونَ (62)

تَاللهَ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَرِيقٍ هُمْ الشَّيْطَانُ أَعْمَاهُمْ فَهُوَ وَآلِيَهُمُ الْيَوْمِ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (63)

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (64)

وَاللهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ (65)

66. A pit na mbə ndá yirə mí pa vet pummə na mbə nə pən **ndun** pa tã. Pü nã nuə nə pən nə yəm lo' tu yua a pua' tu vəm shap, tu fãnə mənjàuri pua nshi nə pən **nzenkér'ua** a pua' gbuní nã ghã pi nuə.
67. A pit na mbə nə pən nə mbã tãtã dibinu pua inabi, pü nã nshüshü' lo' ntuum nə yu (nuə) yi vuumə, pua fu' (payu) mbókét. A **pua'** ndá yirə mí ríken pua' tu yirə yuə nə pən pua' pə tée nzãnə na.
68. Ngá yi ngér'u ka pi kún nyüü nə wubmə mí : shüshü' ndap ndap tu mberə mberə pua tãtã, pua pa shua pə nãnkét men **na** (ma' lu).
69. A pə lo' u yu yam lo' tu ngü mbã mbã tãtã, nɛrə nyí tu ndumánjé Ngá yi ngér'u yuə a pua' yu nyü' na. Yu nuə yuə ntut' ti pua fa'nashi na, nã ntum tu vəmshap, a pə ntuum nə yüürə nə pən. A **pua'** ndá yirə mí ríken pummə na mbə tu yirə yuə nə pən **pua'** pə mba vet na.
70. Allah **puóm'un**, a **pə lo'** I tùmə yienə shun. A pua' mə rü yun nə mun'ua pə mbutnə n' l tu shetkét yutkét la' na, məshi' i ma pit nji (nshié yum) manjəm yi (yuə i pi tét nji na). A **pua'** ndá yirə mí Allah pua' **Shétkét Ngá yi, Shétkét Ngá ku**.
71. Allah shet nə mo' pãshə yun nku ndun mo' pãshí tu fu'. Pəən pua' pə shet nə puə na, ndi' yap ghã pi njĩnə (mfa) fu' shap nə yua mgbã puə yap yi lum sa' na (kpen pap), nɛrə pə shi mbə nguənguə ntuum. Ké pə lo' pi **ndi fu'** Allah **li**?
72. Allah yap pəmgbié nə pən lo' mfə ndun pən, mbít njab nə pən nə pon pua pon pon lo' ndun **gbiép'un**, mbít mfu' nə pən nə pə rəmshə. Ké pə nsuəntuum pə tu mbéé, mbə tuə mə fu' Allah pə mfétə?
73. Pə nã ngúshə mo' yua a ndi' Allah na, yuə i mã ngéri mo' (ku) sa' nshié fu' nə puə lo' tu pút pút pua nsié, shi **pi** pit ngét ku (tu nshié yum **ma**).
74. Pə ma pə njab mfu' mfu' nə Allah. A **pua'** ndá yirə mí Allah **yi**, na **pun, pu mã** nji yun.
75. Allah ma' mfu ndun məmkrən'ua i pua' yu sa' shi pi tée ngét ku tu nshié yum'a, pua mun'ua Pü fu' n' i nə fu' mbókét lo' puə Pü na, nɛrə i nju (nə yum) ntuum tu li' si pua li' nguəra **na**. Ké pə lo' pi pə nguənguə? Ayuə pua' yi Allah, na yam'ap ntab nji yap.
76. Allah pit ma' mfu' ndun **pət** pəmbã, ndi mə rü pɛr'ap pua' **ndá** shishi shi pi ghét ku tu nshié yum, **mbə** kiémə nə ntésu' i; nshié nyauə i yəmi i ré na, i yie tuə' i nə ngambókét. Ké i lo' pə nguənguə pə mun'ua i mfa ku tu sappé mbít mbə tu ndumánjé nténə nɔ?
77. Yu li' si pút pút pua nsié **pua'** pə yi Allah. Nga fu' (nténə) ndi' mbu a li na pə yie ghuəb li ké yuə a mbi pə **ghobshí** tãtun **na**. A **pua'** ndá yirə mí Allah **pua'** Ngá ghét ku ndun ngü yum (məntən).
78. Allah ghét na pə tãm lo' tu vəm vəm pə **nã shun**, shi pə mbi yi nshié yum, njab nə pən nə yu' nə pua yuənnə nə ntuum ntuum, məshi' mī pə pə nkuəshə.
79. Ké pə ma njuə'n'ab pəsi shuə pə **pua'** yu nyü' tu ghamnju nɔ? mo' **nshié** yum ntab nshüshü' **mo'** wap, mbü a li na Allah. A **pua'** ndá yirə mí **rĩriken** pummə na mbə tu yirə yuə nə pən pua' pə **nsuəntuum ma**.
80. Allah yap ndá shun nə pən mə li' shu, I pit njab nə pən lo' tu ngup pənyam nə ndap ndap yuə pə **ngét a pə luətkéri** tu liénju nyí shun pua liénju lab mben nən'a. (I pit njab) lo' tu nyü shab'ua a pua' puóft mbə tamkéri, pua **sã shab'ua** a ndi' ntamkéri mbə kəkéri na, **nə** nsuu nyü shap, nə (**shimo'**) ndap pua yu ghãmə a wuə méé tu mayu fu'.
81. Allah yap nə pən nə luluəro lo' tu yua **I puóm ma**, mbít njab nə pən nə kəəm kəəm lo' tu mberə mberə. I pit njab nə pən nə nkü shuə', a nshí wun tu ri', mbít njab nə pən **nə** nkü shuə' (pit) a nshí wun tu pit'un. Yuə ku na mbə yie I nzünə fu' shi ndun pən məshi' mī **pu** gbü **I** na.
82. A pə yuə pə njəm nɔwər'ab'a, mbü nɛrə, a li na mí (yua a yit) ndun n'u na pua' yi méé nə ntum renkéri.
83. Pə nã nji ngambókét Allah, a pə lo' pə nsiérə. Yãm'ap pua' ghã fétə ngambékét.
84. (Kumshə) liénju yuə **Pü** ndo' **túmə** ngá tunə ngam **tu** nshié lab'a, a pə lo' pə yie fa' é ku nə pən pua' pə ka fétə ngambékét na (məshi' pə fa montu ngam), shi pə mbí ntua tá fõnə nə puə pə pit mbutnə **na**.
85. **Fu' kã** pəən pua' pə yu nkub'a ndo' yuə'n nguə' na, pə ntab ndo' luərə' i ndun puə shi pit shínə nə puə.
86. **Fu' kã** pəən pua' pə kpa'shə (Allah) ndo' yuə'n yu kpa'shə shab'a, pə rié mí : ô Ngá yi ngér'ü, shí pua' yu kpa'shə shü shuə pü ka pə ngúshə shi a mbə **Wu** na, nɛrə pə püt shukét nə puə mí : a **pua'** ndá yirə mí pə pummə na mbə ghã mbéé.
87. Pə gbu mfa nɔwər'ap nə Allah tu yirə liénju, yua pə ka pə mbu'shə **mbéé** men na **pi** vüə puə puə.

- وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لَسْتُمْ تُسْقِيهِمْ مِمَّا فِي بَطْنِيهِ مِنْ بَيْنِ قَرْتٍ وَذِمِّ لَبْنَا خَالِصًا سَائِعًا لِلشَّارِبِينَ (66)
- وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (67)
- وَأَوْحَى رَبُّكَ إِلَى النَّخْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ (68)
- ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بَطْنِيهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (69)
- وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ (70)
- وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادِي رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِعِزَّةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ (71)
- وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَيْنٌ وَحَفْذَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِعِزَّةِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ (72)
- وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ (73)
- فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (74)
- ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوُونَ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (75)
- وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (76)
- وَاللَّهُ غِيبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أُمِرَ السَّاعَةَ إِلَّا كَلِمَةٍ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (77)
- وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بَطْنِ مَثَلِجٍ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (78)
- أَمْ تَبْرَأُونَ إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوْ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (79)
- وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَابِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثَانًا وَمَتَاعًا إِلَى حِينٍ (80)
- وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمْ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمْ بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسَلِّمُونَ (81)
- فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ (82)
- يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ (83)
- وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ (84)
- وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفُّ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ (85)
- وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَائُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُو مِنْ دُونِكَ فَأَلْقَوْا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ (86)
- وَأَلْقَوْا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلْمَ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (87)

88. Puaŋ puə pə fétə ngambékét mbit nen (puəŋ) tū ndumánjé Allah na, Pū ku'shə wəp nə nguə' nku ndun (mo') nguə' məshi' yua pə **ka pə nget** mbutəntuəm ma.
89. (Kamshə) liénju yuə Pū ndo' tūmə ngā tuəŋə ngam mfə ndun puə lo' ndun puə tū nshié lab'a, pit ntua n'u mə **ntuəŋə** ngam ndun shirə shí (puəŋ). Pū ghét nda lérəwa si' n'u mə ránə mi (fabshə ngam) tū nshié yuə, **pua** yirə, **nə** ghuə'nzén, **a pit na** mbə pəsa'kuə lumntuəm nə ghā gbu (Allah).
90. A **pua'** ndā yirə mi Allah nā nsa' sappé pua ngambókét, nə fa yuə nə nū ngobshə, **mbə** nguə' nə fuəkét ngam pua pūü nə yu nkub. I nā ntab'un məshi' mi pu pə nkamshə.
91. Pit nun nzūnə pən nga Allah **fu' ká** pu pən ngam **ma**. Pu ma pə nkiéshə mgbetken manjəm yap wuóshi. Pu pi tét njab Allah mfə ndun pən mə **Ngā** shí. A **pua'** ndā yirə mi Allah yi yua pə ngét na.
92. Pu ma pə yié ká (məmgbié) yuə i ka kiéshə yu pa'shi manjəm (yié i pə mbi pa' a pə) kukéri tutun na. Pu nā nshūshū' nsiéb shun mə montiən (ntan) mə fānə yuə, məshi' ká mo' lap puəŋ pua' yāmkéri nja' mo' na. A **li na** mi Allah nā mkpa'nə wun kpa'nə men. I na ntua **fa** ránə mi nə pən tū liénju nténə nə yua pə ka pə **mfa'nə ntuaŋə ma**.
93. Allah pə nkū, mbū I yab'un mə ndí puomshə puəŋ imo'. Na, I na mvuə nə mun'ə I nkū na, mbit njirə mun'ə I nkū na. Pə nā ndo' **pummə** pishə wun nə yua pə ka pə mfa' na.
94. Pu ma pə nshūshū'két nsiéb shun mə ntaŋ tū fānə yuə, mbū nshí nkut nā ntua kóshə manjəm yi mbummə shí, pu yu'shə nguə' məshi' ká pu nən (puəŋ) tū ndumánjé Allah na, a pit mbə nə pən nə nguə' mgbimə.
95. Pu ma pit mbə nkubshəkét (mfí) mgbetken Allah nə ndū yuə a pua' kuəshí na. A li na mi yua a pua' puə Allah na **pua' pòkéri** nə pən mə yuə pə mbə ghā pi nji na.
96. Yua a pua' puə pən'a nā mié, yua a pua' puə Allah na pua' yu ruobkét. Pū nā ntua **pummə** yeet puəŋ puə pə mimshə na nə njeerə shap **nəshetkét** pòkét yua a pū nshet yua pə ka pə mfa' na.
97. Mun'ə i fa' fa' nzenkér'a yi mambā ké yi məmgbié mbə ngā suəntuəm ma, mbū Pū nā ntua pummə wumə'i tū nju nə wumə yuə a pua' rəmshí na, pit **pummə** yer'ap nə njeerə shap, **nə** shetkét pòkét yua a pū nshet yua pə ka pə mfa' na.
98. ŋerə, **fu' ká** u (nzon) yanke **Kur'āni** na, u ta' tuə'shə puə Allah məshi' shéitān, yu tamshə.
99. A **pua'** ndā yirə mi wi (shéitāni), mo' nshié pəntə ndi' mo' n'i ndun puəŋ puə pə suəntuəm, mbit mbə njua'nə pò mfə ndun Ngā yi ngér'ab'a.
100. A ku na ndi mi pəntə shi pua' mfə ndun puəŋ puə pə mbié' i mə sūn na, pua puəŋ puə pə **pua'** məshi' shi mbə ghā kpa'shə (Allah) na.
101. Fu' yié Pū kubshə nshié riken tū li' té mo' riken'a, Allah pi yi shetkéri yua I ghét a si' na, pə rié mi : a ku na ndi mi wu (Muhammad) pua' ngā **pu'shə mbéé**. Na yām'ap ntab nji yap.
102. Rié mi : a si' na yiénə nzenkét men lo' puəNgā yi ngér'u mə ngambékét, məshi' mi I pummə nə puəŋ puə pə suəntuəm ma, mbit mbə yirə pua pəsa'kuə lumntuəm nə ghā gbu (Allah).
103. Nə siéb mə ndā ngambékét mi Pū nā nji mi pə nā nzié mi : a ku na ndi mi mo' mun nā ndét wi n'i. Na luəm shukét mun'ə pə ntua nə **shukét'ap** mfa mfə ndun'i na pua' nguəŋ (shukét), yirə yi (kur'āni) pə luəm (shukét) arab nzenkét.
104. A **pua'** ndā yirə mi : puəŋ puə pə ntab nsuəyap ntuaŋə tū ríriken Allah na, Allah ntab njirə'i wəp, a pit ndo' mbə nə puə nə nguə' njakét tutun.
105. A ku na ndi mi : puəŋ puə pə ntab nsuə yap ntuaŋə tū ríriken Allah na, nā mbu'shə puə mbéé. Shirə shuə puəŋ pua' ghā mbéé.
106. Mun'ə i **ku tu** nə Allah manjəm pémntu'i **na**, (shuə lo' puə Allah pua' ndun'i) mbū a li na mun'ə pə yir' i yit, lamntu' i pə pukə' i tū pémntuəm ma. Na mun'ə i yub lamntu' i məshi' fétə ngambékét na, mbū shuə lo' puə Allah pua' ndun puə, **a pit** mbə nə puə nə nguə' mgbimə.
107. Yirə yuə **pua'** məshi' ká pə ka sho' yap pò wumə nju ntā yi ndinə liénju na. A **pua'** ndā yirə mi Allah ntab njirə'i ghā fétə ngambékét.
108. Shirə shuə puəŋ pua' shuə Allah yi lamntu shap, pua yu'nə shap, nə yuənnə shab'a. Shirə shuə puəŋ pit na mbə ghā mfürə.
109. Nkóshə'i ndi' mi a **pua'** ndā yirə mi pə **pua'** ghā gbu ghuəŋ tū ndinə liénju.
110. A pə lo' a pə nda yirə mi **Ngā** yi ngér'u pua' nə puəŋ puə pə tam ngu manjəm yié pə ghér'ap nə nguə' (mkpa'nə wab'a), a pit mbə lo' pə ma'si' mbit mimshə na, a **pua'** ndā yirə mi Ngā yi ngér'u manjəm yirə yuə pummə na mbə **Shetkét** Ngā fétə ghérəpūü, **Shetkét** Ngā ghuə'nzén.

- الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ذُنُوبُهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ (88)
- وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ (89)
- إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (90)
- وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يُعَلِّمُ مَا تَعْلَمُونَ (91)
- وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَصَتْ غُرَّتَهُمْ مِنْ بَعْدِ فُرْقَانِهِمْ أَنْكَارًا تَنْحَذِرُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبُلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ وَلِيُبَيِّنَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ (92)
- وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلْتُمُ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلَتَسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (93)
- وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَرِلَ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (94)
- وَلَا تَتَّخِذُوا بِعَهْدِ اللَّهِ تَمَتًّا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (95)
- مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (96)
- مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (97)
- فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ (98)
- إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ (99)
- إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ (100)
- وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَنْزِلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (101)
- قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدْسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيَبَيِّنَ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ (102)
- وَلَقَدْ نَعَلْنَا أَنفُسَهُمْ يَتَوَلَّوْنَ إِنَّمَا يَعْلَمُهُ بِشَرِّ لِسَانِ الَّذِي يُلْحَدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٍّ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مَبِينٌ (103)
- إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (104)
- إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكُذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ (105)
- مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (106)
- ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحْبَبُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ (107)
- أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُهُمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ (108)
- لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ (109)
- ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ (110)

111. (Kumshə) liénju yuə nshié nwət ndo' tuə pə ngét nsüünə məshi' (pi' mgbu sa') ndun'i na, pə féé nshié nwət nə yua i ka fa' na, puə na, **pə pi mā nju'** i wap nə nkub.
112. Allah ma' mfu' ngam nə ngu yuə a ka pə yi ten ntuum, mbə pukî, fu' shi ntua n'i lõni lo' tu ngú li' na. ngerə, i fētə ngambökət Allah, Allah yu'shə' i nə nguə' njié pua ləəb məshi' yua i ka pə ngét na.
113. Mə piəb mə ndá ngambökət mî : ngá ntum, tum mə rü yap, ka pi tuə nə puə, pə fa mbéé n'i, ngerə nguə' vuəshə wap, pə pi pə ghá yu nkub.
114. Yu nən yam lo' tu yu pékét, yu rəmsə, lo' tu pa shua Allah fu' men nə pən **na**. Pit nən nkuəbshə ngambökət Allah mə yuə pə mbi téé ngúshə **Wi** na.
115. A ku na ndi mî **I** ken nə pən nə kü yam, pua nshi, nə njap kəpu', pua yua pə pi'nə ngé (fu' **yi** ntun **na**) shi **a** mbə Allah na. Mən' uə i kwətə rónə shi pi pə ngá yu nkub'a, shi pit mbə pò ngá sa'ndət na, mbú a **pua'** ndá yirə mî Allah **pua'** **Shetkét** Ngá **fetə gherapüü**, **Shetkét** Ngá ghuə'nzén.
116. Pə ma pə nzié tu yua ləum **shun** téé mfa mfu' i men tu mbéé na mî : yirə yí pua' pékéri, yirə yí pə ken, məshi' pə pə mbu'shə mbéé mə li Allah. A **pua'** ndá yirə mî, pəən pəə pə mbu'shə mbéé mə li Allah ntab ndo' fu' yap.
117. (A pua') mə nto' yu ghámə, **na** nguə' njákét tətən nā ndo' pə nə puə.
118. **Pü ka pi ken** nə pəən pəə pə ghét nga wúshə yuədiya na, nə yua Pü sá n'u nku məsu na. Pü ka pi mā nju yu wap nə nkub na pə ka **pə** nju puə ntwət'ap nə nkub.
119. A pə lo' na, a **pua'** ndá yirə mî Ngá yi ngér'u pua' nə pəən pəə pə fa' püü tu shit, a pə lo' pə pət ntuum manjəm yirə, mbit mfu'shə (fa'shab'a), (**mbú**) Ngá yi ngér'u manjəm yirə yuə pətntuum pummə na mbə Shetkét Ngá fētə gherapüü, Shetkét Ngá ghuə'nzén.
120. A **pua'** ndá yirə mî Ibrāhīm ka pi pə ntəsu (yu yie'ra), ngá yu'nshut Allah, ngá yi nduə' (ntā kushəəb), i ka pi mā mbə' i tu rü ghá kpa'shə Allah (pua nshié yam).
121. (I ka pə) ngá kuəbshə **ngambökér'I**. I (Allah) **sho'** i njirə' i tu ndumánjé nténə.
122. Pü ka pi fa n'i nə (kumshə) mbökét tu nju, a **pua'** ndá yirə mî i pua' tu rü renkét pəən nə ndínə liénju.
123. A **pua'** lo' Pü təə n'u nə ntəm mî: pətə ndumánjé Ibrāhīm, yi fā ntā (wúshə kushəəb). I ka pə ndi' mo' tu rü ghá kpa'shə Allah (pua nshié yam).
124. A li na mî pə yap ma ntentié (mə yu gbímə) pò nə pəən pəə pə ka fa'nə **ntuum ma**. Na, a **pua'** ndá yirə mî Ngá yi ngér'u nā ntua pummə lí ngam tu fānə yap nə liénju nténə tu pa shua pə **ka** pə mfa'nə **ntuum ma**.
125. Fú (pəən) **tu** ndumánjé Ngá yi ngér'u (islāmi) **pò** nə yi ngam pua ntəbə mbökét. **Nsüünə** nsüünə pua puə **pò** nə yua a **pua'** **pökéri** tətən'a. A **pua'** ndá yirə mî, Ngá yi ngér'u pua' Shetkét Ngá yi nji mən' uə i vuə tətən ntā ndumánjé shi na. I pit na mbə Shetkét Ngá yi nji ghá yirə.
126. A pə yuə pə mbə lo' ghét nguə' na (ru ngam), ngerə pə ghét nguə' mə mfu' ká pə **ku** ngér'un nə nguə' na ; na, a pə yuə **pu** mimshə na, mbú a **pua'** **pökéri** nə ghá mimshə.
127. **Mimshə**, mimshə shu ndi' mbú a li na məshi' Allah. Ma pit mbə nsabmə nə puə, shi pit mbə tu mferə lo' tu yua pə ngét ntañ men'a.
128. A **pua'** ndá yirə mî Allah **pua'** **pò** pua pəən pəə pə téé nduəb'i na, pua pəən pəə pə **pua'** ghá ghét ngambökét na.

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ نَجَادُهَا عَنْ نَفْسِهَا وَتُوْفَىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (111)

وَصَرَبَ اللَّهُ مَغَالًا فَرِيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ (112)

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ (113)

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنَّ كُفْرَكُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (114)

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَحَلَائِمَ الْأَنْزِيلِ وَمَا أَهَلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (115)

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ (116)

مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (117)

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَزَمًا مَا قِصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (118)

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ (119)

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ خَفِيًّا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (120)

شَاكِرًا لِأَنْعُمِهِ اجْتِنَاءً وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (121)

وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ (122)

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ خَفِيًّا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (123)

إِنَّمَا جَعَلَ السَّنْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (124)

ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُنْتَهِدِينَ (125)

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ (126)

وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ (127)

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ (128)

Ghom nshuop isāmba (17): Yirə yî pua' «NKA' NYÍ SHŪ'»
Ririkent'i pua' Nkuri ghom nshuop imo' (111), a ka si' Maka'

سورة الإسراء

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Ndá ndá renə pua' n'I yuə I ka wuon nyí shū' nə məmkpen'I, lo' tu nda wúshə Haram (ka'ba) nguon méé tu nda wúshə Aqsa, yuə Pü ka yab mbuotnə tu **nkob'i na**, məshi' mî Pü lét n'i nə yam tu ririkent' Ū. A **pua'** ndá yirə mî, wi na, I pua' **Shetkét** Ngá yi nju', **Shetkét** Ngá yi njuənə.
2. Pü ka pi fa nda lérəwa nə Músá, njab' i mə yirə nə pon Isráil, mî **pu** ma pə nshúshú' mo' li' yuə'nə yuə a ndi' **Mə** na.
3. Ó pon pəən pəə **Pü** ka kiém'ab pua Núhu na, (Pü ka pi wumə wun). A **pua'** ndá yirə mî wi na, i ka pə məmkpen ngá nkwtə kuəbshə.
4. Pü ka pi **tuə nə wubmə** nə pon Isráil, tu nda lérəwa mî : Pə na ntua pummə pəəbə ngam tu ndun nsié nka ipá. Pə nā ntua pummə pit **pi'nə ntwət'ən nə pi'nə ntwət'əə** a pua' yi ngúrə **na**.

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ (1)

وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ أَلَّا يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِي وَكِيلاً (2)

ذُرِّيَّةً مِنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا (3)

وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتَقْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا (4)

5. A ka pə pə **fu'** **yié** pum nka' nguə' tū rü pééri **ka** tuə na, Pü shéshə nə pun nə **pəkpen'** uə a pua' yü **na**, ghā ri' k'et pit, ɲerə pə shāshə fānə njü' njü'. A ka pi pə nka' nga yuə a pua' yu ghérə na.
6. A **pua'** lo' Pü pit njinə kə nə pun mo' nké mfə ndun puə, nku'shə nə pun nə nkab pua pon, njab'un, pu yam tətun mə **lap lap**.
7. A pə yuə pu ngét ngambòkét na, mbù pu ghét na ngambòkét pò mshì' ɲwət'un, ngét a püü, mbù a ka' mbò nə ɲwət'un. A pə pə **fu'** **yié** ndinə nka' ngam ntüə tuə na, yirə pə mshì' mī pə pəbə mba'mim'un, mbit mbə mī, **pu** nyi tu nda wúshə yié kə pə lo' nyi tu pum nka'é na, mbit mbə mī pə nyé'rə yua pə lo' ɲānə na, ndā yi nyé'rə.
8. A **ghobshə** nə Ngā yi ngér'un nə ká I nguə'nzén mun na. A pə yuə pu mbutnə (tu mbubə) na, **mbù Pü nā** pit **putnə** (tu ghét nguə'). Pü ka pi pit njab mü Jahannama mə **nda njəm** nə (ghā fétə ngambòkét).
9. A **pua'** ndā yirə mī **yirə** yí **Kur'āni** nā njirə (puən) tu **yua** a pua' téní tətun na, mbit mbə mfa pəsa'kuə lumntuəm nə ghā suəntuəm, shuə pə mfa' renkét renkét fa' na mī, a pua' nə puə nə ndáshə (kéé) ngürə.
10. A pit na mbə ndā yirə mī puən puə pə ntab nsuə yap ntuum tu ndinə liénjə na, Pü shòshə nə puə nə nguə' njákét tətun.
11. **Mun nyütu** nā ndon püü (məshì' ɲwər'i) nguənguə yié ká i ndon pü na, **mun nyütu** ka tét mbə ngā nkəwət punnə.
12. Pü ka pi yap shü' pua ɲom mə **pet ríríken**. ɲerə Pü vürə ríken shü' njab ríken ɲom mə yu yuənnə, məshì' mī pə pə nta' ngambòkét lo' puə Ngā yi ngér'un. Mbit mbə məshì' mī pə pə nji ndu lam pua nsishə (fu'). Ngü yum mənten **na**, Pü ka fabshə'i ndā ndā yi mfabshə.
13. Nshíe **mun nyütu na**, Pü ka pi ruob n'i nə lérəwa fa' shi mə māmí, Pü nā ndo' tūmə n'i nə liénjə nténə, **mə** nda lérəwa, i kwətə a pə yi njubə.
14. (Pə rié n'i mī:) yankə nda lérəwa shu, u yétnə nə nwər'u ndia'shí mə ngā sishə fa'.
15. Mun'uə i yirə na, mbù a li na mī i nā njirə pò məshì' ɲwəri, mun'uə i vüə na mbù a ka' ndi mī i nā vüə pò n'i (nguə' vüəshì ka' mbò nə ɲwər'i). Nshíe **ɲwər'uə** i **pua'** ngā kiém ndon **na**, ntab ndo' kiémi ndon mo' **ɲwət ndüni**. Pü mā mbə yü ghā ghét (**nshíe puomshə puən na**) nguə', kuka mbù Pü shéshə (**nə puə nə**) ngā ntum.
16. A mbə **pə fu'** ká Pü wub ká Pü mvüəshə nshíe ngu na, Pü fa kə nə ghā nshumbòkét (yirə ngu) pə təm tu yu' nshut (Allah) ntuum, li shukét (nguə') **shétto** (ndun pa) ntuum; ɲerə Pü nyé'rə'i ndā ndā yi nyé'rə.
17. A pua' reni yié ká Pü vüəshə nja nja manjəm Nūhu na. Ngā yi ngér'u yétnə mə **Ngā** yi nji ndon pəkpen p'I nki'rə, **Ngā** yi njüənnə.
18. Mun'uə i ngub yi pò punnə na, Pü punnə n'i ntuum nə yua Pü nkú na, nə mun'uə Pü nkú na. A pə lo' Pü yab n'i nə mü Jahannama, i lo' nyi ntuum mbə yu shuə', mbə yu firə (tu ghuə'nzén).
19. Mun'uə i wub yi pò ndinə liénjə, mfa' n'i nə fa' shi, mbit mbə ngā suəntuum **ma**, mbù shirə shuə puən, fa' shap tét mbə yu kuəbshə.
20. Nshíe lab (tu rü **pet** lab), Pü nā nku'shə shirə shí pua shirə **shuə**, lo' tu pūnga Ngā yi ngér'u. Pūnga Ngā yi ngér'u ndi' yu ghuə'nə (nə nshíe lab).
21. Yuən nküü yié ká Pü shet nə mo' pāshə yap nku ndun mo' pāshí na. Na ndinə liénjə pua' ngürə tətun mə ntu nté, mbit mbə ngürə tətun mə nsheerə.
22. Ma pə njab mo' yu wúshə nduni pua Allah, mbù u nā nshì tuə pò yu shuə', yu yuərrə.
23. Ngā yi ngér'u lí **na** mī: pu ma wúshə nshíe yum mbù a li na **Wi**, mbit (ndi) mī pə ghét ndā ndā ngambòkét nə pet pa mvé vé. Ké yuə nshíe ndi mə rü **pet** tu yap mbummə méé tu rénə puə'u na, ké **pet** tu yap mənten **na**, ma rié nə puə mī: uf ! shi pit nkəm'ap, pə nzié nə puə pò shukét ngümə.
24. Pit mbuorə mbabshə yuərrə lo' tu ghuə'nzén nə pet tu yap, mbit mbə nzié mī: Ngā yi ngér'a! ghuə'nzén **pet** tu yap **nguənguə** yié pə ka kuu'a mbə nküə' na.
25. Ngā yi ngér'un pua' **Ngā** yi nji yua a pua' mə ntə shun'a tətun. A pə yuə pu mbə renkét puən'a, mbù a **pua'** ndā yirə mī I pua' **Shetkét** **Ngā** fétə ghérapüü nə ghā pi mbutnə mfə məsu shi.
26. Pə mfa nə nguə't **mun** nə mféékéer'i, pua mənjutmbuə, nə mon mánjé (ngā nyi), ma pə nsammə nkab ndā ndā yi nsammə.
27. A **pua'** ndā yirə mī ghā sammə (nkab) pua' pontā pa shéitán. Shéitán pi pua' ngā nkəwət kə tu nə Ngā yi ngér'i.
28. Ké yuə u njəm ɲwər'u ntā wap mə ta' ghuə'nzén lo' puə Ngā yi ngér'u yuə u nsha' na, u rié pò shukér'uə a pua' luətkéri na nə puə.

- فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولَىٰ بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا (5)
- ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا (6)
- إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا (7)
- عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمُ وَإِنْ غَضِبْتُمْ عَلَيْكُمْ فَغَضِبْنَا عَلَيْكُمُ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا (8)
- إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّذِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا (9) وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَغْتَابْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا (10)
- وَيَدْعُ الْإِنْسَانَ بِالشِّرِّ دَعَاَهُ بِالْحَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا (11)
- وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتَيْنِ فَمَحْوَنًا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السَّعْيِ وَالْحِسَابِ وَكُلُّ شَيْءٍ فَضْلَانَا تَفْصِيلًا (12)
- وَكَلُّ إِنْسَانٍ أَزْمَانُهُ طَائِرُهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنْشُورًا (13)
- اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا (14)
- مَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا (15)
- وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاَهَا تَدْمِيرًا (16)
- وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا (17)
- مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِئِنْ تُرِيدَ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مَدْمُومًا مَذْخُورًا (18)
- وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا (19)
- كُلًّا مَبْدُوهً هَوْلًا وَهَوْلًا مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا (20)
- انظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَلَآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْصِيلًا (21)
- لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقَعَّدَ مَدْمُومًا مَحْدُولًا (22)
- وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِنَّمَا يَبْغَىٰ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَفٍّ وَلَا تَنْهَرَهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا (23)
- وَإِخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذَّلِيلِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيْتَانِي صَغِيرًا (24)
- رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنَّ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غُفُورًا (25)
- وَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تَبْذُرْ تَبْدِيرًا (26)
- إِنَّ الْمَبْدُورِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا (27)
- وَإِنَّمَا تُعْرَضُونَ عَنْهُمْ إِبْغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَيْسُورًا (28)

29. Ma pə njab pua' u kutkéri mə māmə'u (ma pə nyémə), shi pit mbə nsāshə'i nə ngu' yi nsāshə **mənten**, mbū u nā tuə shi **pə** pō yu ntu, yu tūmənə (pu' rī).
30. A **pua'** ndā yirə mī Ngā yi ngér'u nā nsāshə fu' nə mən' uə I kū na, mbit mbə mfet (mən nə mən' uə I kū na). A **pua'** ndā yirə mī I pua' Ngā yi pəkpen' pi nki' rə, **Shetkét** Ngā yi njəən **nga shap**.
31. Pə ma pit mbə nō'shə ponpun tu puō pu' rə, **Pū** nā mfu' **Pū** nə puə puə pūn. A **pua'** ndā yirə mī yi nō'shə wap pua' **fubshə** ngūrə.
32. Pə ma pə ngobshə tu **nza'**, a **pua'** ndā yirə mī, yirə yuə ka tət mbə fəukét ngam, mbit mbə pūükét ndumānjé.
33. Pə ma pit mbə nō' nɔwər' uə Allah kən na, mbū a li na pō nə mbékét. Mən' uə pə nō' i, mbi yu' i pō nə nkub' a, mbū Pū tət njab montu ngam (Pū fa kə) nə ngā tésu ngashi (nə kanzunzū), i ma shābə (sa' ndut) tu **yi** nō' (nshi nō' mən' uə i mā mgbui ngam' a); (mənga ká) a **pua'** ndā yirə mī i (mən' uə pə nō' i na) tət mbə yu fəerə.
34. Pə ma pit mbə ngobshə tu nkab mōnshi, mbū a li na pō nə (ngobshī) yuə a **pua'** pōkéri tətun **na**, kuka i wuon mée tu ku shi. Rūnə nən pən ngam, a **pua'** ndā yirə mī pən **ngam** pua yu pishə.
35. Rūnə nən yu mfu' fū' ká pə mfu' na. Pit nən mbə nkəət yəm tu yu kəət yəm' uə a pua' tēni na. Yirə yuə **pua'** pōkéri (nə pūn), mbit mbə pōkéri tətun tu ntōshi.
36. Ma pə mbetə yua yi ndi' n' u **ntuəm ma**, a **pua'** ndā yirə mī: yu' nə nə yuənnə **pua** lamntuəm, ngū shirə shuə mənten nā ndo' pə yu pishə mən.
37. Ma pit mbə nyī tu ndun nsié tu kuyā, a **pua'** ndā yirə mī, u ntab ndo' tō' u nsié, shi pi tée ndo' lo' pit **nānə** mée **yié ká** mberə mberə mə yi nsā.
38. Ngū shirə shuə, pūushi ka tət mbə puə Ngā yi ngér'u mbə yu ghūə' nə.
39. Yirə yuə **pua'** tu rü yua Ngā yi ngér'u tuə nə ntum mən n' u lo' tu yi ngam' a. Ma pə njab mo' yu wūshə nduni pua Allah, mbū pə nā ndo' ma' u tu (mū) Jahannama, u pə yu ntu, mbə yu firə.
40. Ké nɛrə, Ngā yi ngér'un lo' pi sho' wən (njab a li ndū nə pūn) nə pon pəmbā, nshūshū' pi pəmgbié mə rü pə Mələka? A **pua'** ndā yirə mī pə nā mbummə nzié shukér' uə a pua' gbim' na.
41. Mə ndā ngambékét, Pū fabshə (ngū yirə yī) tu yī **Kur'āni**, məshi' mī pə pə nkumshə, na a ntab nku' shə' i wap, mbū a li na yi ngabə.
42. Rié mī: mo' nshié pə yu wūshə pə mbə pōn' I yie pə tée nzié na, mbū fu' nɛrə, pə ta' ndumānjé yi nguo nɔyɔwə **Ngā Arshi** (nguo') pua' na, məshi' mī pə (pəntə nkəwən' I).
43. Ndā ndā rənə n' I, I nānə nja' yua pə tée nzié na, nə nānə yuə a pua' ngūrə na.
44. Pūt pūt isāmba, pua nsié, nə pūən pə pə **pua' ntūəm ma**, nā nzen n' I. Mo' nshié yəm ndi' mbū a li na mī, i nā nzen (n' I) nə fa ayuə shi, na pə ntab nju' yən yi nzen nə (Allah) shap a rən. A **pua'** ndā yirə mī I pua' **Shetkét** Ngā mimshə, **Shetkét** Ngā fētə ghərapūū.
45. A mbə pə fu' yie u njankə **Kur'āni** na, Pū yap mə fānə' u pua pūən pə pə ntab **nsuə yap** mo' ntūəm tu ndīnə liénju na nə **mvér' uə** a pua' yu təə' shə na.
46. Pū **nā** mbit njab mvét mə ntə shap məshi' mī pə ma pə nju' i a nzenə, (mbit njab) kuumə mə ntətm' ap. A **pit** mbə pə yie ká u kumshə Ngā yi ngér'u tu **Kur'āni** wi **yi' shī** na, pə yəm nɔwər' ap mə yi tée mbə mfet nkəwən' ap.
47. Pū pua' **Shetkét** ghā pi nji **yua** pə tée nta' yu' (kur'āni) məshi' shi na, fu' yie pə nta' yu' (kur'āni) puə' u na, pua fu' yie pə pua' tu nshəmə, fu' yie ghā yu nkub tée nzié mī: pə ntab mbetə yən (mo' yəm), mbū a li na məmbā yuə pə ghér' i nə set na.
48. Yuə n kūū yie pə yabshə mfu' mfu' ngam n' u, nɛrə mvuə, **shi pit ngét** ku (yi njirə) tu ndumānjé na.
49. Pə pit nzié mī: ké fu' yie pū mbə nkūū, mbit mbə vobkét' ti na, ké pə fa pū pit mbə pūən njiémə tu mbuom' uə a pua' yi mfé nə?
50. Rié mī: pə nən nguo ké **ləm ma**,
51. Ké mo' yu puómə mə rü yua a **gha'** mə ntə shun' a. Pə nā ntūə rié mī: á ntūə pəntə wuo nə pū? Rié mī: a pua' **Wi** yuə I ka puóm' un tu pum nké na. nɛrə, pə nā ntūə mu' shə tu shap n' u pə nzié mī: á ntūə pō fu' nā? Rié mī: a pua' ghobshī nə ká a mbi mée na.
52. Kūmshə liénju yuə I ntūə fū wən' a, **nɛrə** pə **put** n' I nə ayuə shi (ma' nsa') mbə ngubmə mī pə mā nshu yən (ndun nsié) mbū a li na məkét (fu' na).
53. Rié nə pəkpen **p' A** mī : pə pə nzié shukér' uə a **pua'** pōkéri tətun **na**, a **pua'** ndā yirə mī, shéitān nā mbubə fānə yap, a **pit na mbə** ndā yirə mī shéitāni pua' ngā kəpən nə **mən nyūtu** mə li' nguəwə.

- وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا (29)
- إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا (30)
- وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ لَّحَنَ نَرْزُقْهُمْ وَإِنَّا كَانُوا لَهُمْ أَعْيُنًا عَظِيمًا (31)
- وَلَا تَقْرَبُوا الزَّوْجَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا (32)
- وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَن قَتَلَ مَطْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا (33)
- وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا (34)
- وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا (35)
- وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَندهُ مَسْئُولًا (36)
- وَلَا تَمْسُ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا (37)
- كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِندَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا (38)
- ذَلِكَ بِمَا أُوْحِيَ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا (39)
- أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُم بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا (40)
- وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَذَكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا (41)
- قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَّابْتَعَثُوا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا (42)
- سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُقُولُونَ غُلُوبًا كَبِيرًا (43)
- تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِن لَّا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا (44)
- وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ جِبَالًا مَّسْئُورًا (45)
- وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذُكِّرْتُمْ بَلَغَتْ فِي الْقُرْآنِ وَخَدَّةٌ وَلَوْ عَلَىٰ أَذْبَانِهِمْ نُفُورًا (46)
- لَّحَنَ أَعْلَمَ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنَّا تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْخُورًا (47)
- انظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا (48)
- وَقَالُوا إِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَلَيْسَ لِمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا (49)
- قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حديدًا (50)
- أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْتُمُ فِي صُدُورِهِمْ فَمَسِيئُونَ مَن يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُعِيدُنَا إِلَيْكُمْ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ قُلْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا (51)
- يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا (52)
- وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا (53)

54. Ngà yi ngér'un pua' **Shetkét** Ngà yi nji wun. A pə yuə I nkú na, I ghua' nzén mun, ké yuə I nkú na I ghér'un nə nguə'. Pü mā nshéshə yü mo' wu mə ngà shí mfə ndun puə.
55. Ngà yi ngér'u pua' **Shetkét** Ngà yi nji pəən pəə pə pua' tu püt püt pua mansié na. Mə siéb mə ndá ngambékét mí Pü ka pi shet nə mo' pāshə ghá kuot pəsa'kuə ndun mo' pāshí. Pü ka pi pit mfa Zabür nə Dáúd.
56. Rié mí: fū nūn pəən pəə pə tée nzié tə mbéé mí pə pua' (yu wúshə) shi a mbə **Wi** (Allah) na, pə ntab nsa' yap mo' kóshə rónə ndun pən (shi pit nsa') nkubshə (mfə ndun pən).
57. Shirə shuə pəən'uə pə tée ngúshə na, pə nā nta' (nka puə) pō ndumánjé wuo məsə Ngà yi ngér'ap, a yiya mbə ghobshí nə puə tətun'a. Pə nā mbit nta' ghua'nzén'I mbit ndəəb nguə'shi. A **pua'** ndá yirə mí nguə' Ngà yi ngér'u pua' yu (fa) wumshə.
58. Mo' nshié ngu ndi' mbú a li na mí Pü pua' ghá pi mvəəshə'i nku məsə liénju nténə, ké ghá pi ngér'i nə nguə', nguə' yuə a pua' ri'kéri na. Yirə yuə ka tət mbə tə nda lérəwa, mbə yu tuətə.
59. Mo' yəm mā nguə'nə'i **Wü** nə ká Pü nshéshə ríríken'a, nja' mí: pa nkusú ka pi fa mbéé mən. Pü ka pi pit mfa nguon **ngéloba** nə pa Samúd, (a pə ríken) mə li' nguəə yuə a pua' yu yuən na, pə yə pō nkub mən. Pü mə nshéshə yü mo' ríríken mbú a li nā mə fa luəb.
60. Pít kəmsə yié ká Pü ka rié n'u mí: a **pua'** ndá yirə mí Ngà yi ngér'u ghəəm pəən (nə yí), Pü mā mbit njab'i mo' **njuəm'uə** Pü ghét u yuən na, mbú a li nā **pō** mə mkpa'nə nə pəən, pua nshin tətə ndon'uə a pua' yu tu (yuə pə kumshə) tə **kur'áni** na. Pü na mfa luəb nə puə, na a yié ku'shə'i wap, mbú a li nā nə sa'ndut ngúə.
61. Pít nkumshə **fu' yie** Pü ka rié nə pə Mələka mí: **puorə nūn n̄wət** mansié nə Ádam, n̄əə pə ka pi **puorə n̄wət** mansié, a kú ndi Ibliss, i (Ibliss) rié mí: ké pə fa **mbuorə n̄wət mansié** nə mun'uə U puóm'I nə nsí mbuom **mə**?
62. (Mbit) nzié mí: ké U **yuən** yirə yí yuə U wúmə'i ndun mə nə? mə siéb mí: a pə yuə U nshínə nə mə a wuon méé tə liénju nténə na, mbú mə nā ntua pummə **vəə nə** pon'pi nja' məkéri.
63. I (Allah) rié mí: wuonə, nshié mun'uə i ntua pətə'u mə rü yab'a, mbú a **pua'** ndá yirə mí mü Jahannama pua' n̄jeerə shun, n̄jeerə nzukét.
64. Lakét nshié mun'uə u ghét kú (**ndun'i**)mə rü yab'a nə **ngé'u** (lú). Pít nsüüshə wap nə (pa sonjám **shu**) ghá kuo' nyám pua ghá nyí nsié, mbit mkpa'shə pua puə tə **mbet páam** pua pon, mbit nka' (ngambókét) nə puə. Shéitán ntab nka'é (nshié yəm) nə puə mbú a li na mbéé.
65. A **pua'** ndá yirə mí kpen'pa, nshié mōntu ngam ndi' n'u mfə ndun puə. Ngà yi ngér'u yétnə mə li' yuə'nə.
66. Ngà yi ngér'un pua' **Wi** yuə I tée nja' nə kukuóm nə pən tə ripá nké na, məshi' mí pə pə nta' (yəm) lo' tə punga shi. A **pua'** ndá yirə mí I pua' **Shetkét** Ngà ghua'nzén nə pən.
67. A mbə pə **fu' yie** rónə kwətə wun mfə ndun ripá nké na, yua pə ngúshə na vəə nja' **Wi** (Allah). A pə pə **fu' ká** I wumə wun (pə pütə) mfə ndun nsié na, pə yəm n̄wər'un. **Mən nyütu** pua' ngà nkwt fétə ngambékét.
68. Ké pə ten ntəəm nə ká **I** ngét mo' pāshə nsié sí wun'ə? ké yuə I nshéshə mbuə nguə ndun pən, a pə lo' pə yie kwətə yuən nshié ngà shí nə pən'ə?
69. Ké pə ten ntəəm pō nə ká I mbutə nə pən mo' nka yi ndūni ntəəm, n̄əə, nshéshə fim nzi'két mfə ndun pən, ngét pə wuon nké məshi' ká pə fétə ngambékét na, a pə lo' pə yie **kwətə** yuən nshié ngà pətə nga shun puə Pü **ntəəm mə** ?
70. Mə siéb mə ndá ngambékét mí : Pü ka pi wúmə pon Ádam, mbit **nkiém'ap** ndun nsié pua ripá nké, mbit mfu' nə puə nə pə rəmshə rəmshə, mbit nshet nə puə **nku** ndun nkwt **yua** Pü puóm ma ndá ndá yi nsherə.
71. Kəmsə liénju yuə Pü ndo' fū nshié pəən nə ntésu yap (məshi' mí) pə fa nda lérəwa shap nə puə na. n̄əə nshié mun'uə pə ndo' fa nda lérəwa shi n'i pō nə mgbá puə'i yi lum'a, mbú shirə shuə pəən nā ntua yankə lérəwa shap shi pə mbi yə wap nə nkub, pa mə mənkat yəm.
72. Nshié mun'uə i pua' tu (wumə yirə yí nju) mbə mfumi na, mbú i nā ntua kú pə tə ndínə liénju pō mfumi, pít pə vəkéri tütun tə ndumánjé.
73. Na, pə **pua'**mbi ghobshə nə ká pə njəm'u, u tã yua Pü tuə n'u nə ntəm mən'a məshi' mí u pu'shə mbéé mə li shü nə yua a ndi' yirə na. (A pə yuə u ngét yua pə nzon na) mbú n̄əə pə shüshü'u mə **nsūnə yap**.

- رَبُّكُمْ أَعْلَمَ بِكُمْ إِنَّ يَسْأَلُ بِرَحْمَتِكُمْ أَوْ إِنْ يَسْأَلُ بِعَذَابِكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكَيْلًا (54)
- وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَى بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا (55)
- قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا (56)
- أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا (57)
- وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا (58)
- وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأُولُونَ وَآتَيْنَا مُودِ الثَّاقَةِ مُبَصَّرًا فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا (59)
- وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُحُوفُهُمْ فَمَا يَرِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا (60)
- وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا (61)
- قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ أُخِّرْتَنِي إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا خِشْيَاكَ لِي فِي يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلَّا قَلِيلًا (62)
- قَالَ أَذْهَبَ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاءُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا (63)
- وَاسْتَفْزَعُ مَنْ اسْتَطَاعَتْ مِنْهُمْ بِصُوتِكَ وَأَجْلَبَ عَلَيْهِمْ يُخَيِّلُكَ وَرَجَلِكَ وَشَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَدَهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا (64)
- إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكَيْلًا (65)
- رَبُّكُمْ الَّذِي يُزْجِي لَكُمْ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا (66)
- وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِلَاهُ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضُوا وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا (67)
- أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يُخَسِّفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكَيْلًا (68)
- أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيَغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا (69)
- وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا (70)
- يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمامِهِمْ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا (71)
- وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا (72)
- وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَةً وَإِذَا لَا تُحَدِّثُكَ خَلِيلًا (73)

74. A pə mbə ndi' mî Pū pummə n'u, mbû Pū siéb mə ndá ngambékét mî u pua' mbi ghobshə nə ká u ntəwə nə yum məyet nguon tu mgbá yab'a.
75. Fə' ngerə, mbû Pū pummə nju'shə'u nə shubshə (nguə') wumə pua shubshə (nguə') wu. A pə lo' u yie kwə'tə'u mo' nshié ngá mfēerə pua Pū.
76. Na pə pua' mbi ghobshə nə ká pə nām'u tu ngu məshi' mî pə tūmə'u ntuum ma. (Pə pə ntūmə'u) mbû fū' ngerə, pə tab nshu yap mə shū tu'u nja' pō mə məkét fū'.
77. Yirə yəwə pua' met pəwən pəwə Pū ka shéshə wap nku məsu shu tu rú ghá ntum'Ū na, u ntab ntəwə kwə'tə'u nkubshə tu mer'Ū.
78. Ténə tu to'tu fū' kōshə liqom, a wuon méé nə njəm shū', pua Kur'āni (njankə) nku'nju, a pua' ndá yirə mî kur'āni (njankə) nku'nju ka tət mbə yu tənə.
79. Pə ngét « tahadjūd » nə shū' mə « nāfila » n'u (nku'shə), mo' nka Ngá yi nger'u lo' njiémə'u tu li' té yəwə a pua' yi fa ayuə na.
80. Rié mî : ô Ngá yi nger'a ! nyí nə mə pō nə yi nyí yəwə a pua' yi sappé na, mbit ntummə mə pō nə yi ntumə yəwə a pua' yi sappé na, pit njab nə mə nə montu ngam, ngá mfēerə lo' puə'U.
81. Pit nzié mî : ngambékét tuə, mbéé vəwə, A pua' ndá yirə mî mbéé pua yu vəwəshə.
82. Pū nā ngét (rīriken) nsi'kérə lo'tu Kur'āni, shəwə a pua' yūrə mbit mbə ghəwə'nzén nə ghá suəntuum ma. A ntab nku'shə'i ghá yə nkub (nə nshié yum), nja' gbə ghəwə.
83. A mbə pə fū' ká Pū fu' nə mən nyūtu na, i yəm nɔwəri, ngab nə mgbá nsām'i. A pit mbə fū' yie Pū kwə'tə'u na, i pə ngá pi' ntuum (tu ghəwə'nzén).
84. Rié mî : nshié mən fa' fa' tu yi nkūū (mfé'é), ngerə Ngá yi nger'un pua' shetkét Ngá yi nji mən'uə i yūrə tətun tu ndumánjé na.
85. Pə nā ntəwə pit pishə'u nə nga yiénə, rié mî : yiénə pua' pō tu fa kə Ngá yi nger'a. Pə mā ntəwə'i nə pən nə yi mbū a li na məkéri.
86. Pū pə nkū, mbū Pū vūrə yəwə Pū tuə nə ntəm mən n'u na, a pə lo' u yé pit nkəwə'tə'u nshié ngá shī n'u mən puə Pū.
87. Mbū a li na ghəwə'nzén lo' puə Ngá yi nger'u, a pua' ndá yirə mî pūnga shi pua' ngūrə mfə ndūn'u.
88. Rié mî : a yie mbə yəwə pəwən nyūtu pua pa djinn njié mbumoshə məshi' mî pə tuə nə mfū' yirə yi Kur'āni na, mbū pə tab ntəwə yap nə mfū'i, pa nə yəwə mo' pāshə yap njié mbə pō ghá fet mo' pāshi na.
89. Mə siéb mə ndá ngambékét, Pū fapshə nə pəwən nyūtu tu yirə yi Kur'āni nə ngū mfu' mfu' (ngam), na nkəwət pəwən ghəwə'nə, (nja' pō mî pə nā ngét) kə tu.
90. Pə ka pi pit nzié mî : Pū tab ndo' suə yū mo' ntuum ndun'u, kaka mbū pə sentəkét nké nə pū lo' mansié mə mi nké (shəwə a mə ntuum'i na).
91. Ké yəwə a mbə n'u nə nsəm yi dibinu pua inabi, ngerə u nsentəkét pon mi nké tu fānə shi ndá ndá yi nsentə nə?
92. Ké nə yəwə u ngét yie u nzié tu mbéé na, pūt gbə ndun pū mə pāshə pāshə shi nə? ké yəwə u ntəwə pəwə Allah nə pə Mələka mbummə nə?
93. Ké nə yəwə a mbə n'u nə ndap, yəwə pə nab (nə ləm por) nə? Ké nə yəwə u nkuo' nku tu pūt nə? Pū pi ntab ndo' suə yū mo' ntuum tu yi nkuo'shu kaka mbū u si' nə pū nə nda lérəwə pū njankə. Rié (nə puə) mî : ndá ndá renə nə Ngá yi nger'a, ké mə lo' pə (mo' yum) nja' mən nyūtu, ngá ntəm mə ?
94. Nshié yum mā nguə'n'i pəwən nə ká pə nsuəntuum fū' yie yūrə tuə nə puə na, nja' pō nə ká pə nzié mî : ké pə fa Allah shéshə mən nyūtu mə ngá ntəm mə ?.
95. Rié mî : a pə mbə yəwə pə Mələka mbə ndun nsié mbə nyi pukə'i na, mbū Pū ghét Mələka si' nə puə lo' nku tu pūt mə ngá ntəm.
96. Rié mî : Allah yétnə mə Ngá tənə ngam mə fānə'a pua pən. A pua' ndá yirə mî I pua' Shetkét Ngá yi pəkpen p'I nki'rə, Shetkét Ngá yi njuənə.
97. Nshié mən'uə Allah yūrə'i na, mbū i pua' yūrə mən, na nshié mən'uə Allah vəwə n'i na, mbū u tab ndo' pit kwə'tə'u mo' nshié ngá mfēerə nə puə nja' Wi (Allah), Pū lo' mbit mbumoshə wap tu liénju nténə pō nə mba' mi m'ap, pə pə fumi, mbə pa shishi, mbit mbə pa ndo' ntut ; li' shu shap pua' mū Jahannama. Ngū nka ká a puót na, Pū ku'shə wap nə mū ndūtikét.
98. Yirə yəwə pua' njeerə shap, məshi' ká pə ka ku tu tu rīriken't Ū na, nzié mî : ké fū' yie pū ntəwə pə nkəwə, pit pə vobkéri na, pū ntəwə lo' pit pə pəwən njiémə tu mbumoshə a pua' yi mfé nə?
99. ké pə mā njuən'ap mî Allah yəwə I puóm pūt pūt pua nsié na pua' Ngá ghét ku nə ká I mbumoshə mfu' yab'ə? I yab nə puə nə nka' mfu' yəwə kpa' tu ndi' ntuum ma. Na ghá yə nkub ghəwə'nə, nja' pō nə ká pə mbə nkū (nku'shə) tu ku tu na.

وَلَوْلَا أَنْ تَبَيَّنَّاكَ لَقَدْ كِدْتُمْ تَرَكُنَّ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا (74)

إِذَا لَأَذْفَنَّاكَ صِغْفُ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا (75)

إِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذَا لَا يَلْبَثُونَ خِلَافَكَ إِلَّا قَلِيلًا (76)

سِنَّةً مِنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا (77)

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا (78)

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا (79)

وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا (80)

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا (81)

وَنُنزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا (82)

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوسًا (83)

فَلْ كَلِّمْهُمْ عَلَى شَاكِلِيهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا (84)

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا (85)

وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَنْدَبْنَهُ بِأَلَدِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا (86)

إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا (87)

فَلْ لِيْنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا (88)

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَلَّى أَكْفَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا (89)

وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَنْزِلَ عَلَيْنَا مِنَ السَّمَاءِ نَارًا مِثْلَ نَارِ الْمَوَدَّاءِ الَّتِي تَلْقَوْنَ فِيهَا كَمِيمًا (90)

أَوْ تَكُونُ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَجِيلٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجَّرَ الْأَنْهَارُ جِلْجَالًا فَتُفَجِّرًا (91)

أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمَتْ عَلَيْنَا كَيْسًا أَوْ تَأْتِي بِلَهُةٍ مَلَأَتْهَا مِنَ الْمَلَائِكَةِ قَلِيلًا (92)

أَوْ يَكُونُ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَى فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرَبِّكَ حَتَّى تُنزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرؤه قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا (93)

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَى إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا (94)

قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَشْهَدُونَ مَطْمَئِنِينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا (95)

قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا (96)

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَيَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وَجُوهِهِمْ عُمِيًا وَيُكْمَلُهُمْ صُؤْمًا وَأَوَاهُمْ جَهَنَّمَ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا (97)

ذَلِكَ جَزَاءُ هُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا إِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرَفَاتًا إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا (98)

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَلَّى الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا (99)

100. Rié mî : a pə mbə yuə pə mbə nsa' **pun** lüü lüü ghuə'nzén Ngá yi ngér'a na, mbú fu' ngerə pə vé nténə men, mə puó yi nju (a mié), **namun nyütü** ka tét mbə kokî.
101. Mə siéb mə ndá ngambékét mî : Pü ka pi fa vü' ríríken mə li' nguəə nə Músá. ngerə, pishə nun pon Isráil fu' ká i ka tuə nə puə na, Fir'ón rié n'i mî : a **pua'** ndá yirə mî : mə nā ngubmə'u ku Músá mə mun'uə pə ghér'i nə set na.
102. I (Músá) mî : mə siéb mə ndá ngambékét mî : u yi mî mo' mun má ngéri shirə shi (ríríken) si' mə ránə mi mbú a li na Ngá ghét pút pút pua nsié, a **pua'** ndá yirə mî mə, mə nā ngubmə'u ku Fir'ón mə ngá vuə.
103. I (Fir'ón) wub nə ká i ntúmə wap tə nsié (**Misra**) na. ngerə, Pü ghét i wuon nké pua pəən pəə pə ka pə **pua'** wi na mbónə.
104. Pü ka pi pit nzié manjəm'i nə pon Isráil mî : shu nun tə nsié (**Misra**), a nā pə pə fu' ká nka' fu' ndíə liénju méé na, Pü tuə nə pən njamshí.
105. Nə mbékét Pü ghét a si' (**Kur'áni**), a nā mbit nsi' pò nə ngambékét. Pü má nshéshə yü mo' wu mbú a li na pò mə ngá fa pəsa'kuə lumntuəm, **pua** ngá kəmə.
106. **Kur'áni** na, Pü fapshə na wi məshi' mî u pə njankə'i shóshí nə pəən, Pü pit na ngét a si' pò **ndá ndá yi nsi'**.
107. Rié mî : suə nun ntəəm ntəəm, ké yuə pə mbə shi suə na, a **pua'** ndá yirə mî pəən pəə pə ka fa yi nə puə nku məsu shi na, a mbə pə **fu'** yié pə njankə'i nə puə na, pə mgbu nə lut'ap mbə ghá pət yéé.
108. Mbə nzié mî : ndá ndá rənə nə Ngá yi ngér'ü. Nka' nga Ngá yi ngér'ü **mə mbə'i, mbú a li na mî a pua'** pummə yu ghérə.
109. Pə nā nkét mgbu nə lut'ap mbə nkəu, a **pit mbə** nku'shə wap nə luəb (Allah).
110. Rié mî : fū nun Allah, ké yuə pə mfū Ngá runkét ghuə'nzén na, a yié mbə yiya (li) yuə pə fū na, mbú mi mbókét tutun li nā n'I. Ma **pə** mbi'nə **ngé tu**, shi pit ndəəmshə men tutun, pə nta' mánjé **pə tu** fānə yirə yuə.
111. Pit nzié mî : ayuə pua' yi Allah yuə I má nshüşü' nshié mōn, shi nshié mkpa'shə mbit mbə n'I tə fon **na**, nshié ngá mfēerə ndi' mo' n'I tu yuəə, **mfa** gha' shi ndá ndá yi mfa.

Ghom nshuop ifāmə (18): Yirə Yí Pua' «NKA' KUƏM»

Ríríkent'ipua' Nkuri ghom (110), a ka si' Maka.

Me nā ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shətkét ghuə'nzén.

1. Ayuə pua' yi Allah yuə I ka ghét nda lérəwa si' nə **məmkpen'I**, shi yap nshié ntəəkét **ntuəkét ntəəm ma**.
2. A pə téní məshi' mî i kəm (pəən) məshi' ri'két nguə' lo' puə'I, mbit **fa** pəsa'kuə lumntuəm nə ghá suəntuəm, shuə pə mfa' renkét **renkét** fa' na, mî a pua' nə puə nə njeəə mbókét.
3. Pə pə ghá pi nshu ntəəm pò ruobkéri.
4. **M**bit nkəm pəən pəə pə rié mî Allah shüşü' mon na.
5. A ndi' nə puə, **shi pit mbə nə pa baba shap** nə nshié yi ntəəm. **Li shukér'uə a ntum mə nshut'ab'a** gha', pə ntab nzié yap (shié yum) mbú a li na **pò** mbéé.
6. Mo'nka u pua' ngá nqə' nqəw'u nə mbim tə mbuobm'ab mə nga ká pə má nsuə yap ntəəm tə yirə yí sängam ma.
7. A **pua'** ndá yirə mî Pü yab **ma** yua a pua' ndun nsié na pò mə pə nguon n'i, məshi' mî Pü kpa'nə wap (njuən mî) a wuo mə puə mbə yuə i **pua'** pókéri tutun tə fa' na.
8. A pit na mbə ndá yirə mî Pü pua' ghá pi njab yua a pua' nku ndun na, mə ndu ndun nsié yuə a pua' **kpenkéri** na.
9. Ké u lo' pi sishə mî pə tə kuəm pua **pa** «**Rakim**» ka pə pò tə rü ríríkent'Ü yuə a pua' yu pəəmə nə?
10. (Kumshə) **fu' ká** ká mbu' pəən ka wuon nkob mfə tə kuəm **ma, ngerə nzié** mî : Ngá yi ngér'ü ! tuə nə pü nə ghuə'nzén lo' puə'U. **Nshòshə** nə pü nə yirə tə nga shü.
11. Pü ka pi yap (tuə'shə) mə ntut map tə kuəm mə nkəwət lum'uə a pua' yu sishə na.
12. A **pua'** lo', Pü yiemə wap məshi' mî Pü yi mî a yiya mə rü **pət** lab mbi shí (nsishə) **səkét** fu' yuə pə la' na.
13. Pü nā nsā n'u nə pəsa'kuə shap nə ngambékét. A **pua'** ndá yirə mî, **a pua'** mbu' pəən **pəə** pə suəntuəm ndun Ngá yi ngér'ap, Pü ku'shə wap nə yirə na.
14. Pü ka pi kut (pémntuəm) mə ntə shap, **fu' ká** pə ka lo' **tu tu** nzié mî : Ngá yi ngér'ü pua'Ngá ghét pút pút pua nsié, pü ntab ndo' wúshə yü nshié yu wúshə yuə a ndi' **Wi** na, **mbú** mə ndá ngambékét, fu' ngerə pü rié **shukér'uə a pua' gha'kéri** na, **tə** sa'ndut.

- قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا (100)
- وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَاسْتَأْذَنَّا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَلظُّنَّكَ يَا مُوسَى مَسْحُورًا (101)
- قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا فِرْعَوْنُ مَثْبُورًا (102)
- فَأَرَادَ أَنْ يَنْتَفِرَهُمْ مِنَ الْأَرْضِ فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا (103)
- وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جُنَّا بِكُمْ لَبِيفًا (104)
- وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا (105)
- وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْتٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا (106)
- قُلْ آمَنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُنْزَلُ عَلَيْهِمْ يُخْرُؤْنَ لِلْأَذْقَانِ سَجْدًا (107)
- وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا (108)
- وَيُخْرُؤْنَ لِلْأَذْقَانِ يَسْكُونُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا (109)
- قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَلَا تَجْهَرُوا بِصَلَاتِكِ وَلَا تَخَافُتِ يَهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا (110)
- وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِنْ الدَّلِّ وَكَرِهَةٌ تَكْبِيرًا (111)

سورة الكهف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا (1)
- فَيَمَّا يَلِئُذْ بَأْسًا شَدِيدًا مِنْ لَدُنْهُ وَيُنذِرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا (2)
- مَا كَيْفَ فِيهِ آيَاتًا (3)
- وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا (4)
- مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِإِبْرَاهِيمَ كَثِيرٌ كَلِمَةٌ تَنْجُرُجٌ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا (5)
- فَلَعَلَّكَ بَاحِعٌ تَفْسَلُكَ عَلَى آثَارِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا (6)
- إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا لِيَتَلَبَّوْهُمْ أَنَّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا (7)
- وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا (8)
- أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا (9)
- إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّبْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا (10)
- فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا (11)
- ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَى لِمَا لَبِئُوا أَمَدًا (12)
- نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُمْ بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى (13)
- وَوَرِّطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُوَ مِنْ دُونِهَا لَقَدْ قُلْنَا إِذًا شَطَطًا (14)

15. Shirə shi puomshə pəən, pə shūshū' mo' yu wūshə yəə a ndi' **Wi** na, pə **wuon** tuə nə montu nga yəə a pua' renkəri tu **nga** yi ngūshə wab'ə ? **ŋerə, a yu wuə nkup tətun** mée yie mən'əə i pu'shə mbéé mə li Allah nə ?
16. Yie ká pu ghab ntá wap pua pa shua pə ngūshə shi a mbə Allah na, wuon nun nkob mfə tu kəəm, Ngā yi ngér'un sāsə mfə ndun pən nə ghuə'nzén'I, mbit mfū'shə nə pən nə yu gbunə tu nga shun.
17. U nshi njuən, li ŋom **fu'** yie a ləm ma, a nduə' ntá kəəm'ap tu mgbə puəlum. A pit mbə **fu'** yie a nshi ndá lá na, a tun'ap (ntá) tu mgbə puəkəəbə. Pə pə tu li' lōnə ntəəm. Yirə pua' tu ririken Allah. Mən'əə Allah yirə'i na, mbū i pua' yirə (**mən**). Mən'əə I vūə n'i na, mbū u ntab ndo' kwətə'u n'i nə nshié ntəsū, ngā yirə.
18. U **nsishə** wap mi pə **pua'**pə yuəmkét'i, pə pi pə pō tu lié. Pū njəm'ap tu mgbə puəlum pua mgbə puəkəəbə. Məmvu yap pə ngā sāsə **pet** mbuəm'i **nshut kəəm**. U **kə ndəm** ntəm ḡə pə **pua'** na, mbū u ka pi yəm ḡwər'u mə yi ntée wap, mbi pit nzun nə ləəb lo' mfə ndun puə.
19. Yəə kə na mbə **nkū** yie ká Pū ka yiemə wap məshi' mī pə pə mbishə mbishə mə fānə yab'a. Ngā yi nzié mə rū yap ka pi rié mī : pū la' fu' yi suə'? Pə mī : pū la' na ndi liénju ké pāshə liénju. Pə rié mī: Ngā yi ngér'un pua' **Shetkét** Ngā yi **nji** fu' yəə pū la' na. ŋerə shésə nən ndi mən nən nə mbum'un nī ma tu ntū ngu, ŋerə i yəən mī a yiya mbə ndá renkét payə, i tuə nə pən nə fu' lo' ntəəm? I gbunə **nduəmshə ḡwəri**, i ma **fa pəsa'kuə** (nga shun) nə nshié mən.
20. A **pua'** ndá yirə mī puə na, a pə yəə pə ndəm ntəm (mbuntə ndun pən'a), pə tamshə wən, ké yəə pə mbuntə nə pən tu ndumánje wūshə shab'a, mbū fu' ŋerə pū ntab ndo' kuor'un fu' **kakí**.
21. Yəə kə na mbə **nkū** yie ká Pū ka féenə wap nə pəən na, məshi' pə yi mī nka' fu' Allah pua' pékəri. a pit na mbə ndá yirə mī fu' (kiyāma) na, kpa'tu ndi' ntəəm. (Kumshə) **fu' ká** pə ka pə ngét nsūünə mə fānə yap tu nga shab'a. ŋerə na, pə ka pi rié mī : kut nən yu kurə mfə ndun puə, Ngā yi ngér'ap pua' wi mbə **Shetkét Ngā** yi **nji** yap. Pəən pəə pə ka pūntə tu nga shab'a rié mī: pū siéə mī pū ná ntəə pummə shūshū' nda wūshə ndun puə.
22. Pə ná ntəə pə nzié mī : (pə ka pə) **pi tet**, mbetə yap ikpa pə məmvu yap, mbit mbə nzié mī : (pə ka pə) **pi ten**, mbetə yap intū pə məmvu yap, tu tam ngam tu li' si. Pə ná ntəə pit pə nzié mī : (pə ka pə) **pi sām̄ba** mbetə yap ifāmə pə məmvu yap. Rié mī Ngā yi ngér'a pua' **Wi** mbə **Shetkét Ngā** yi **nji** nsishə yap. Mo' (pəən) mā **nji** yap wap mbū a li na məkét pəən. Ma pə ngét nsūünə tu nga shap mbū a li na nsūünə yəə a pua' mə li' ḡwərə na. Ma pit nta' **rānə mi** tu nga shap puə nshié ndi mən mə rū yap.
23. Ma pu' mbə nzié tu nshié yəm mī : mə, m'buə' ngā yi ngét yirə yəə fəmnju.
24. Mbū a li na pə ká Allah nkū na. Kumshə Ngā yi ngér'u fu'ká u lānə na, pit nzié mī, a pua' ḡhobshī nə ká Ngā yi ngér'a njirə'a tu yua a pua' ḡhobshī tətun nja' yirə yi mə yirə na.
25. Pə ka pi shu tu kəəm'ap mə tet nkut ləm, mbit nku'shə ivū'.
26. Rié mī : Allah **yi na Wi fu'** yəə pə ka la' na **tətun**. **Nduəmə** pūt pūt puə nsié li na pō yi. Á njəənnə wuə mbit nju' nə yie **Wi**? Mo' nshié ntəsū ndi' nə puə nja' **Wi**. I ntab mkpə'shə'i nshié mən tu ndi nga shi.
27. Yankə yua pə tuə mən n'u mə ntəm lo' tu nda lérəwa Ngā yi ngér'u na. Mo' nshié ngā **yi** nkubshə ndi' tu mi **shukét'I**. U ntab ndo' pit kwətə'u mo' nshié li' kobə nja' **Wi**.
28. Mímshə nə ḡwər'u pua pəən pəə pə ngūshə Ngā yi ngér'ap nə nku'nju pua ndu'ngwən'a, pə ná nta' pō mba' mi mi. **Pet** mbā mim'u (yəənnə shu) ma sa' ndut ntá wap, mbə nta' pə ḡwəən wumə nju, ma pə nju' nshut mən'əə **Pū** fūrə nə lamntu' i **a t̄a** kumshə **Shū**, i mbetə kú ntə'i, ḡgashi shi mbə pō **shābī** na.
29. Rié mī : ḡgambékét pua lo' puə Ngā yi ngér'un; ŋerə, mən'əə i kú na, i suəntəəm, mən'əə i pit nkū na i kú tu. **A pua' ndá yirə mī**: Pū shōshə mū nə ḡhā yə nkub, nka' shi ḡhuəm'ap tu ḡū nkobshi mənten. A pə yəə pə mbə nta' mféerə na, pə féer'ap pō nə nké yie ká nké ləm njéékét, a pə nsutə mba'mi. (**A pua'**) **pūükét** yu nua, **a pūü** mə li' gbunə ḡwət.
30. A **pua'** ndá yirə mī pəən pəə pə suəntəəm mbit mfa' renkét renkét fa' na, Pū ntab mbuəə yū njéerə mən'əə i fu'shə fa' a pū tətun na.
31. Shirə shuə pəən na, **Ádjana li' shu** pua' nə puə, pon mi nké nja'nəkét tu **nshi n'ap**. Pə ná ndo' pə nab'ap ntəəm nə tənə ləm pon, pə pit mbə mgbié shuə' nké shuəm **lempon'əə** a pua' məfilieri na, pua yəə a pua' pipkəri na. Pə pə ḡhā pi mbə nshu njəə'nə **ntəəm** tu ntām ntām rəə. Pókét kéé pua' yirə yəə, a **pū** mə li' gbunə ḡwət.

- هُؤْلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِنْ
افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا (15)
- وَإِذِ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يُعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوْوُوا إِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ
وَيُهَيِّجْ لَكُمْ مِنَ أَمْرِكُمْ مِرْقًا (16)
- وَتَرَى السَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزَاوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقَرِّصُهُمْ ذَاتَ
السَّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِنْ ذَلِكَ مِنَ آيَاتِ اللَّهِ مِنَ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِلْ
فَلَنْ نَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْسِدًا (17)
- وَتَحْسِبُهُمْ أَيْقَاطًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ السَّمَالِ وَكَلْبُهُمْ بَاسِطٌ
ذِرَاعِيهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمُلَمْتَ مِنْهُمْ رُغْبًا (18)
- وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لَيَسَاءَ أَلْوَاءَ بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِئْتُمْ قَالَوْا لَيْسْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ
يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِئْتُمْ فَابْتَعْثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا
أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا (19)
- إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلْبَتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا (20)
- وَكَذَلِكَ أَخْضَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ
يَتَنَزَّلُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرُهُمْ فَقَالُوا أَيْنَ آتُوا عَلَيْهِمْ بُيُوتًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا
عَلَى أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا (21)
- سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ
سَبْعَةٌ وَاتْمَنُّهُمْ كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تَمَارَ فِيهِمْ إِلَّا
مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا (22)
- وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَلِكِ عَدَا (23)
- إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَادْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَى أَنْ يَهْدِيَنِّي رَبِّي لِأَفْرَبَ مِنْ هَذَا رَشَدًا (24)
- وَلْيَبْثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَارْدَاذًا وَتَسْمَعَا (25)
- قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمَعْ مَا تُمْ مِّنْ دُونِهِ مِنْ وَّيْلٍ
وَلَا يَشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا (26)
- وَإِنَّمَا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا (27)
- وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْعَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ
عَنْهُمْ تَرْيِدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ دِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ
أَمْرُهُ فُرُطًا (28)
- وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ
نَارًا أَحَاطَ بِهَا جَمُّ سَرَادِقِهَا وَإِنْ يَسْتَعِيضُوا بِأَيْدِيهِمْ لِيُحْشُوا بِسَوْءِ الْجُودِ بِئْسَ
الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا (29)
- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا (30)
- أُولَئِكَ هُمْ جَنَّاتٍ عِدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ
ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِنِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ
يَعْمُ النَّوَابِ وَحَسَنَتٌ مُرْتَفَقًا (31)

32. Yar mfu' ngam na puə **ndû pet** pəmbā shuə Pū ka yar nə nshié ndi mə rü yar nə **pet** nsu **tutu** Inabi na, Pū ka pi ghuum péeri nə **nshin** Dibinu, **mbit njap** yu pé tu fānə pē'ri.
33. **Pet** nsu ka pə mfa mbāshi shi nshié yam nsū'shə ntuum. Pū ka pi pit nsen mō məké tu fānə pē'ri.
34. Mbā **tutu** pə **nə ndi**, **ngə** i rié nə nsū'n' i mbi téé mbōnə shukét mī : mə yām tutun **nshēer'u** tu nkab, mbit mbə shetkéri tutun nə njām puən.
35. I ka pi nyi' nsu' i mbə ngā yu ŋwər' i nə nkub, nzié mī : mā nzəm' a mī yirə yī yétnə yī mié **kakī**.
36. Mā mbit nzəm' a mī fu' (Kiyāma) pua' yu ténə. Mə siəb mī : a yié mbə yuə pə njie mbutnə putnə nə mə mfə məsu Ngā yī ngér' a na, mbū mə nā ntua pu' kwətə ngambōkér' uə a pū nja' yirə yī na mə li' putnə.
37. Nsū'n' i rié n' i, mbi mbōnī pō nə shukét mī : ké u lo' pi kə tu **n'I**, **Wi** yuə I puóm' u lo' tu nsié, **manjem** a pə lo' tu mə nké, a pit mbə lo' I yétnə n' u nguənguə, u pə mēmbā nə ?
38. Na, mə na, (n' zié na ya mī : a pua' Allah Ngā yī ngér' a. Mə ntab mkpa'shə' a nshié yam pō Ngā yī ngér' a.
39. A pə mbə ndi' yuə u **nzié fu' yie** u nyi' tu nsu' u na, mī : yua Allah pé m ma (nkubshī ndi'), mo' nshié kə ndi' mbū a li na pō puə Allah. A pə yuə u mbə njūən' a mī m' bua' kuəshī tutun tu nkab pua pon **nshēer'u** na,
40. Mbū a pua' ghobshī nə Ngā yī ngér' a nə kə I ntua nə mə nə yuə a pū nja' nsu' u na, mbit nshéshə fim (mū) lo' nku **tu tu** ntuum, a shi njie **yie** nsié yuə a pua' luəti na.
41. Ké nə yuə **nkém'i** nshī nju' nju mbə pō yumkéri na, mbū u ntab ndo' pit ghér' u kə n' i nə yī nta.
42. Pə ghuum mbāshi (nə nguə'), ngə, i shi nju' nju mbə mkpa' **pet ndā** mbuəm' i nə yua i pəbə **ntuum ma**, a pə gbukéri tu **ntu nté mi**. I nshī nzié mī : ô rī ŋwər' a ! pə piə' mbi pi mā **mkpa'shə'a** nshié yam pua Ngā yī ngér' a.
43. **A ka pə ndi' n' i ne** nshié lab puən, (yuə pə) fēer' i na, nja' Allah, shi i mbi ka pit mbə ngā fet ŋwər' i (nə ŋwər' i).
44. Tu yirə yuə, **shetkét** mfeerə **pua' pō** yī Allah, **Mbékét**, I **pua' pōkéri** mə Ngā kée (**pekpən p'I**) mbit mbə pōkéri mə Ngā (**fa**) ndīnə li'shu mbókét.
45. **Yab** mfu' **ngām nə puə tu** wumə nju. A pua' yie nké yuə Pū ngét a nsi' mə lo' nku **tu tu**, **ngungā** mansié ŋamshə ntuum (**ndo'**), a pə lo' a **yie** yumshī, **fufuət nshī** ndukér' ab' a. Allah **pua'** Ngā ghét kə ndun ngū yam **mānten**.
46. Nkab pua pon **pua' pō** pa nguon wumə nju. Ruobkét fa' nzenkét nzenkét **pua' pōkéri** puə Ngā yī ngér' u mə kée, mbit mbə pōkéri mə yu sha' a.
47. Kumshə liénju yuə Pū ndo' **ghét** mberə **pə** nyi' na. U pə nshī njūən nsié a pə kuəri, Pū puomshə wap, shi ntā nshié ndi mun mə rü **yab'a**.
48. Pə lér' ap mfə məsu Ngā yī ngér' u mə nkā, (**Allah rié mī**) mə ndā ngambékét, pu tuə nə Pū yie Pū ka **puom'un** pum nkée na, pu pi ka pə nzié tu mbée mī Pū ntab **ndo'** yab' Ū nka' fu' nə pūn na.
49. Pə yab nda lérəwa (fa'), u pə nshī njūən pūükét puən pə pə nə luəb lo' tu yua a pua' **ntuum ma**. Pə pit mbə nzié mī : ô rī ŋwər' u ! a kuə nə yī nda lérəwa, i **ntap ntā'é** mo' nshié yu nkua' shi pit ntā yu ngūrə mbū a li na mī, i nā nshī shī. Pə pi pit nkwtə yua pə ka fa' na, a pə yu méé. Ngā yī ngér' u ntab nju' i nshié ndi mun nə nkub.
50. Pit kumshə yie Pū ka rié nə pa mələka mī : **puorə** nun **ŋwet** nə Ādam, pə ka pi **puorə ŋwer' ap** a kə nshī' Ibliss, i ka pə pō tu rü pa Djinn, ntam tu nsa' nga Ngā yī ngér' i. **Pə** fa pu pə nshūshū' i pua pon' pi mə yu ghū' shi a mbə Mə, pə pi pə nə pūn mbə ghā kəpen **nə?** Pūükét nkubshə nə ghā yu nkub.
51. Nka pi mā ngér' a pə pə ghā kuot ntā tu puóm pūt pūt pua nsié, shi pit mbə tu yī mbuom ŋwər' ap. Nka pi mā mbə' a ngā shūshū' vəkét puən mə ghā mfeerə.
52. (Kumshə) liénju yuə I ndo' rié mī : fū nun pa yu kpa'shə' a shuə pu ka pə nzié **tu** mbée mī a pua' mo' pa yu wūshə na. ngə pə pi mā mbər' ap nə puə. Pū pi yar mə fānə yar nə **ghughuəm nguə'**.
53. Pūükét puən yuən mū, mbə shi ngubmə (shétti) mī a **pua'** ndā yirə mī pə **pua'** ghā pi mgbū ntuum, na shi kwətə li' luə' ntā mī.
54. Mə sié b mə ndā ngambékét mī : Pū ránə mi tu yirə yī **Kur'āni** nə puən nə ngū mfu', na **mun nyūtu pua'** ngā nsūünə tu nkwtə yam.

- وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا (32)
- كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ آتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِنْهُ شَيْئًا وَفَجَّرْنَا خِلَافَهُمَا نَهْرًا (33)
- وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا (34)
- وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا (35)
- وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُودْتُ إِلَىٰ رَبِّي لِأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا (36)
- قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْقَةٍ ثُمَّ سَوَّكَ رَجُلًا (37)
- لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا (38)
- وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنَّ تَرَنَّا أَقْلَ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا (39)
- فَعَسَىٰ رَبِّي أَنْ يُؤْتِيَنِي خَيْرًا مِنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ السَّمَاءِ فَيُصْبِحُ صَعِيدًا زَلَقًا (40)
- أَوْ يُصْبِحَ مَأْوَاهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا (41)
- وَأَحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرْوَتِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا (42)
- وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا (43)
- هَٰذَاكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا (44)
- وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَا ءَاتَيْنَاهُمْ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَفَ فِيهَا نَبَاتٌ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِرًا (45)
- الْمَالُ وَالنَّوْتُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا (46)
- وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَىٰ الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا (47)
- وَعَرَضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا (48)
- وَوَضِعَ الْكِتَابَ فَتَرَىٰ الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ لِمَا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَا لَٰ هَٰذَا الْكِتَابُ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا (49)
- وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا (50)
- مَا أَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا (51)
- وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا (52)
- وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَافِقُوهَا وَمَا يَجِدُوا عَلَيْهَا مَصْرِفًا (53)
- وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا (54)

55. Nshié yum mâ nguə' nə' i puən nə kâ pə suəntuəm **fu' yie** yirə tuə nə puə na, mbit nta' tuə' shə ndon puə Ngā yi ngér' ab' a, mbū a li na kâ met pa nkusu ntua nə puə na, ké yuə nguə' ntua nə puə pummi na.
56. Pū mə nshəshə yū ghā ntum, mbū a li na mī pə pə pō ghā fa pəsa' kuə lumntuəm mbit mbə ghā kəmə. Puən puə pə **puə'** ghā fētə ngambékét na, nā nsūünə nsūünə tu mbéé məshi' mī pə kōshə ngambékét men mbit mbə nshūshū' rīrīkent' **A**, puə yua pə kəm' ap (men na) mə **yu** nkuo' shə.
57. A yu wuə nkub tətun nshet mən' uə pə kəmshī nə rīrīken Ngā yi ngér' i ngerə, i mfét pō nkwan' i **ntuəm**, ndānə yua **pet** mbuə mi pinə men **nə**? A **puə'** ndā yirə mī : Pū yab mvét mə lamntu shap nə kâ pə nju' i (**kur'āni**) a rən na. A pit mbə mə ntut' ap nə kaum ntut, a pə yuə u mfū wap mfə tu yirə na, mbū pə ntab ndo' yirə yap **fu'** ngerə **kaki**.
58. Ngā yi ngér' u puə' **Shetkét** Ngā fētə ghərapūü, **Shetkét** Ngā ghua' nzen. I pə mbə **mvé wap** pō məshi' yua pə kūt na, mbū, I punnə nə puə nə nguə'. Mbéé ! a puə' nə puə nə nka' fu'. Pə ntab ndo' kwətə yap li' kobə yuə a ndi' mo' **Wi** na.
59. Shirə shuə ngu ngu, Pū ka vuəshə wap pō **fu' yie** pə ka yu nkub' a. Pū ka **pi yab** nka' fu' məshi' mvuəshə **shap**.
60. (Pit nkumshə) **fu'** yie Mūsā ka rié nə monkuə' i mī : ntab nkōshə' a, mbū mə wuon méé tu li' tănə **pet** ripā nké, ké nə yuə mə nyī mə lum mə lum ma.
61. A ka pə pə **fu'** yie **pə** wuon méé tu li' tănə **pet** (nké) na, pə pi lānə monsha shap, i kwətə ndumānjé **shi** tu ripā nké a pə yubshī.
62. A ka **pə pə fu'** yie **pə ya'** (yirə li') na, i rié nə monkuə' i mī : tuə nə tə nə yu pa' nshūr' utə, **mə** siéb mə ndā ngambékét mī tə kwətə nqamə tu nyīshu' tə yī.
63. I rié mī : u lo' pi yuə **fu' kâ** tə lo' nshu **tu** læn na, ngerə, **m'bé** lānə monsha, mo' yum **pi** mā ngéri ndānə yi **nkumshə'** i mbū a li na shéitān, i **pié** ndumānjé **shi** tu ripā nké, a pə yu puəmə.
64. I (Mūsā) mī : yirə yuə **puə' yua** puə pə mbə nta' na. **Pə** ka pi pit mbutnə tu mbin (**nkut**) map mbə (nshī) mbuop m' ap.
65. ngerə, **pə** kwətə **mo'** məmkpen tu rü **kpen** Pū, Pū pi fa n' i nə ghua' nzen lo' puə Pū, mbit nji n' i nə yi lo' puə Pū.
66. Mūsā rié n' i mī : ké **pə** fa mbetə' u **məshi'** u let yirə nə mə lo' tu yua pə yi n' u men **nə**?
67. I mī : a **puə'** ndā yirə mī u **tab ntua** ghér' u kə mimshə puə mə.
68. A ntua pō nā u mimshə tu yua u mā nguəm' u **ntuəm** nshié pəsa' kuə'?
69. I (Mūsā) rié mī : u nā ntua kwətə' a nə kâ Allah nkū na, **m' bə** ngā mimshə, **shi** nsiét nshut **n' u** tu nshié nsa' ngam.
70. I rié mī : a pə yuə u **mbə** mbetə' a na, u ma pishə' a nə nshié yum a wuon méé yie kâ mə ntua sâ kumshə n' u **ntuəm** ma.
71. **Pə** ka pi lo' nyī, a wuo méé yie pə **ka** nkuo' tu kukuom ma, i (khidr) tō **yire yuə** (kukuom). I (Mūsā) rié mī : **ké** u tō' i pō məshi' u ghét pa ntuum wuon nké? Mə siéb mə ndā ngambékét mī, u tuə nə yu gbīmə.
72. I (Khidr) mī : **m'bé** mā nzié' a mī a **puə'** ndā yirə mī u ntab ndo' ghér' u kə mimshə puə mə?
73. I (Mūsā) mī : ma ghér' a nə nguə' tu yua ndānə na, shi pit nkiémə' a tu nga sha nə nqamə.
74. ngerə, **pə** ka pi lo' nyī, a wuon méé yie **pə** ka tănə puə mo' mōnkua' na, i (Khidr) nq' i. I (Mūsā) rié mī : u nq' nq' wə' uə i puə' rənkeri, shi i mbi (nq') mo' nq' wət **nə**? Mə siéb mə ndā ngambékét mī u tuə nə yua a puə' yu li na.
75. I (Khidr) rié mī : **m'bé** mā nzié' a n' u mī a **puə'** ndā yirə mī u ntab ndo' la' ghér' u kə mimshə puə mə?
76. I (Mūsā) rié mī : a pə yuə mə mbit mbishə' u nə nshié yum manjəm yirə yī na, u ma pit mbié' a mə nsun nyī shu, **mə ndā tiét** u **ya' nkunkui** tu **mimshe** puə mə.
77. **Pə** ka pi lo' nyī, a wuon méé yie **pə** ka **méé mə ngu pa tu** mo' **ngu**, ta' **ghāmə** puə pa ntuum, ngerə, pə ghua' nə **yuə** pə nsi' **wap** mə pə ghuun na. ngerə, pə kwətəmo' sändap nq' ut a nta' yi **ntun** mgbə, I (**Khidr**) yirə **yirə yuə**. I (Mūsā) rié mī : u pə nkū mbū u kuot njeerə ntuum.
78. I (Khidr) rié mī : yirə yī puə' fabshə tu fānə' a puə wu, mə nā ntua fa pəsa' kuə' n' u tu ntōshə yua u mā ngér' u kə yi mimshə **ntuəm** ma.
79. Mbə shi tuə mə kukuom' a, a ka pə yi **pa mənjutmbuə**, pə mfa' fa' men tu ripā nké, **n' gub** nə kâ mə mbubə' i **na** (mənga kâ), mo' mfon ka pə manjəm puə, mbə mvé nshiénshie kukuom (mbökét) tu kara' na.

- وَمَا مَعَ النَّاسِ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ الْأُولَىٰ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا (55)
- وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا (56)
- وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاؤُهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا (57)
- وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَلْنَا لَهُمُ الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْئِلًا (58)
- وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ أَلْهَكُنَّاهُمْ لَمَّا تَلَمَّوْا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا (59)
- وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَاتِهِ لَا أُبْرِحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا (60)
- فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا (61)
- فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِقَاتِهِ آتِنَا عَذَابَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا (62)
- قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنسَانِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا (63)
- قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغُ فَارْتَدَّا عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا (64)
- فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عَيْنِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا (65)
- قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَيْتَ عَلَىٰ أَنْ تَعْلَمَ بِمَا عُلِّمْتَ رُشْدًا (66)
- قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا (67)
- وَكَيفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا (68)
- قَالَ سَتَجِدُنِي إِِنْ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا (69)
- قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا (70)
- فَانطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا (71)
- قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا (72)
- قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُزهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا (73)
- فَانطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ أَقْتَلْتَنِي نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا (74)
- قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا (75)
- قَالَ إِنْ سَأَلْتَنِي عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا (76)
- فَانطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتَىٰ أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمُوا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّقُوا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقُصَ فَرَأَاهُ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَاتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا (77)
- قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَنِي وَبَيْنِكَ وَسَاتِيكُ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا (78)
- أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا (79)

80. Mbə shi tuə mə mōn'a, **pet** ghā pi ngér'i ka pə pet ghā suəntuəm ndun Allah, pū nduəb nə kâ i **ngét pə gbu tu** ku tu na.
81. ngerə, pū wub kâ Ngā yi ngér'ap nkubshə nə puə nə (mo' mōn'ua) i pū nja' é **tu** yi nzen (**nə n̄wəri**), mbit **ghobshî** tətun **tu** ghuə'nzén na.
82. Mbə shi tuə mə **sāndab'a**, a ka pə yi pet pōnshi tu ntū ngu, a **pə** tu nshin'i nə lūi nə puə, tita shap pi ka pə rənket mən. Ngā yi ngér'u nta' kâ pə **nku'** méé tu ndut ku shap, ntūm lūi shab'a, **tu** ghuə'nzén lo' puə Ngā yi ngér'u. Mā ngér'a pō lo' tu nsa' nga sha. Yirə yuə **pua'** ntōshə yua u pə mbi mā ngér'u ku mimshə **ntuəm ma**.
83. Pə nā ntua pishə'u nə pəsa'kuə Zul karnén, rié mî : mə nā ntua yankə nə pən nə kumshə lo' ndun'i.
84. A **pua'** ndā yirə mî Pū ka pi pé nki n'i ndun **nsié**, mbit mfa manjé ngū yum mənten n'i.
85. ngerə, i **pié'mo'** mánjé.
86. A **wuon** méé **yié kâ** i ka **wuon** méé tu li' lâ li n̄om ma, i ka pi kwətə'i, i ndā tu li nké tituob si, **mbit** nkwtə mo' puən n̄urat. Pū rié mî : ô Zul karnén ! ké yuə u ngét nguə' (nə puə) na, ké yuə u nshūshū' ngambókét mfə ndun puə nə.
87. I rié mî : mbə shi tuə mə mən'ua i yu nkub'a, pū nā ntua ghér'i nə nguə', a **pə** lo' pə pətnə n'i mfə məsə Ngā yi ngér'i, **n̄gerə** I ghér'i nə nguə' **yuə a pua'** nguə' n̄siérə na.
88. Mbə shi tuə mə mən'ua i suəntuəm mbit mfa' fa' nzenkét na, mbū a pua' n'i nə n̄jerə **mbókét**, Pū **pit ndo' nzié** n'i lo' **tu nsa' nga Shū** (pō shukér'ua) a pua' **luətkéri (ne yi mfa') na**.
89. A **pua'** lo' i **pié'** mo' mánjé.
90. A **wuon** méé **yié kâ**, i ka **wuon** méé tu li' ləm li **n̄om**, i kwətə'i ndəm ndun mo' puən. Pū pi mā njab' **Ū** nə puə nə nshié tuə'shə ndū n'i (l̄in̄om).
91. Yuə pua' **yié** (ka ghét na). Pū ka tét nguəm yua a pua' puə Pū na nə yi.
92. A **pua'** lo' i **pié'** mo' mánjé.
93. A **wuon** méé **yié kâ** i ka **wuon** méé tu fānə **pet** nku' (mberə) na, i kwətə mo' puən'ua a ndi' shuə **pet** lab'a. Pə ntab ngobshə yap yi nju' nshié shukét a ren.
94. Pə rié mî : ô Zul karnén! a **pua'** ndā yirə mî Yā j̄ij pō Mā j̄ij pua' ghā mbubə tu ndun nsié, Ké **pə fa** pū yab ndashə n' u nə kâ u njab nku' tu fānə yū pua puə nə?
95. I rié mî : yua Ngā yi ngér'a **pé nki** nə ma **ntuəm ma** pū **tutun** (nja' yua pū nsum nə mə na), **fet** n̄un wa **pōnə** ku (shun), njab nku' tu fānə yun pua puə.
96. Fa n̄un kəmshə kəmshə ləm nə mə, a **wuon** méé **yié** a **ka** yétnə tu fānə **pet** mberə na, i rié mî : fūətə n̄un, kuka, a ka pə **pə** **yié** i yəm'i (ləm) a **yié** nké (mū) na, i rié mî : tuə n̄un nə mə nə (nké ləm), mbi ntūəm.
97. ngerə, pə (**Yā j̄ij pō Mā j̄ij**) ka pi mā mbit ngér'ap ku kâ pə mbun (nku ndun na), shi pit ngét ku yi ntō.
98. I rié mî : Yirə yī pua' ghuə'nzén lo' puə Ngā yi ngér'a. Na a ntua pə pə **fa' yié** nka' nga Ngā yi ngér'a tuə na, a yab'i a **yié** nyé' rī. Nka' nga Ngā yi ngér'a pua' **pékéri**.
99. **Tu** yirə yuə liénjū, Pū nā ndo' t̄a mo' pāshī pə pə ntammə ndun mo' pāshī. **Pə** mfūə tu ntā, ngerə, Pū puomshə wap ndā ndā yi mbuomshə.
100. Pū **let (mū)** Jahannama tu yirə yuə liénjū nə ghā fētə ngambékét ndā ndā yi nderə.
101. Shuə yuənnə shap ka pə pō tu mvét **tu** kumshə sha na, pə pi ka pə ntab ngér'ap mo' ku yu' nə na.
102. Ké puən puə pə fētə **ngambékét na**, ngubmə kâ pə mbə nshūshū' kpen'pa mə yu ghuə' shi a mbə mə **nə** ? A **pua'** ndā yirə mî Pū shōshə (mū) Jahannama mə li' si' nə ghā fētə ngambékét.
103. Rié mî : ké Pū fa pəsa'kuə nə pən nə shetkét ghā gbu ghuəm tu fa'?
104. A pua' shuə fa' shap vūə tu wumə nju, pə n̄zəm mī a **pua'** ndā yirə mī pə nā mfū'shə (fa') fū'shə.
105. Shirə shuə puən pua' puən puə pə ku tu tu rīrīken Ngā yi ngér'ap pua yi ntānə pua **Wi** na, ngerə, fa' shap pubə, Pū ntab ndo' yab' **Ū** mo' kilu nə puə nə liénjū nténə.
106. Yirə yuə **ndashə map** pua' mū jahannama, məshī' kâ pə ka **mfētə** ngambékét, mbit **mbə** nshūshū' rīrīkent' A pua ghā ntəm m' A mə yu nkū'shə na.
107. A **pua'** ndā yirə mī : puən puə pə suəntuəm mbit mfa' fa' nzenkét **nzenkét na**, a pua' nə puə nə pə **Adjana** Fir'dōs mə li' si'.
108. Pə lo' mbə **ghā pi nzuobə** ntūəm, shi pə nta' yi nkōshə t̄a.

وَأَمَّا الْعَالَمُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا (80)

فَأَرَدْنَا أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا (81)

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا (82)

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقُرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا (83)

إِنَّا مَكِّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَاتِّبَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبِيلًا (84)

فَاتَّبَعَ سَبِيلًا (85)

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَا ذَا الْقُرْنَيْنِ إِنَّمَا أَنْتَ تُعَذِّبُ وَإِنَّمَا أَنْتَ تُنَجِّدُ فِيهِمْ خَسَنًا (86)

قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكْرًا (87)

وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءُ الْحُسْنَىٰ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا (88)

ثُمَّ اتَّبَعَ سَبِيلًا (89)

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطَّلِعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سَبِيلًا (90)

كَذَلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا (91)

ثُمَّ اتَّبَعَ سَبِيلًا (92)

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا (93)

قَالُوا يَا ذَا الْقُرْنَيْنِ إِنَّ يَا جُوحَ وَمَأْجُوحَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا (94)

قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا (95)

آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغَ عَلَيْهِ قَطْرًا (96)

فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا (97)

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا (98)

وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنَجَّحْنَا فِي الصُّورِ فَرَجَعْنَاهُمْ جَمْعًا (99)

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا (100)

الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا (101)

أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِ أَوْلِيَاءِ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا (102)

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا (103)

الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يُحْسِبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا (104)

أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزَنًا (105)

ذَلِكَ جَزَاءُهُمْ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَتَلَّخُدُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُمْزًا (106)

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفُزْدُوسِ نُزُلًا (107)

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوْلًا (108)

109. Rié mî : a pə mbə yuə ripā nké mbə nkéyūm məshi' (tuətə) mi shukét Ngā yi ngér'a na, mbū ripā nké ka mié nku məsu shi mi shukét Ngā yi ngér'a mbi mié mə, pa nə yuə Pū njie ntua pō nə mfu' yirə yuə mə nku'shə na.
110. Rié mî : a li na mî m'buə' pō mun nyūtu yie pən, pə tuə nə mə nə ntum mî : a li na mî : yu wūshə shun li na ndi yu wūshə imo', nɛrə, mun'uə i nsha' yi ntānə pō Ngā yi ngér'I na, i fa' fa' nzenkét, shi pit mbə mkpa'shə nshie yam tu wūshə Ngā yi ngér'i.

Ghom nshuop ivü' (19): Yirə yi pua' «NKA' MAR'YAM»
Ririkent'i pua' vü' ngom nshuop ifāmə (98), a ka si' Maka'

Mə nā ndu'nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shəkét ghuə'nzén.

1. Káf. Há. Yā. Ain. Sād.
2. (Yirə yi) pua' kumshə ghuə'nzén Ngā yi ngér'u ndun məmkpən'I Zakariyyā.
3. Fu' yie i ka fū Ngā yi ngér'i nə mfū yuə a pua' luəmsih' na.
4. Nzié mî : Ngā yi ngér'a ! a pua' ndā yirə mî mə: nkuə sha puorə, nyūtu fū rām mə tu'a, na mbi mā mbə pə'a ngā pūutu tə yi ndōn'u kə Ngā yi ngér'a.
5. A pua' ndā yirə mî: mə nā mbuó nguət mun'a, (ghā tésu nga sha) manjəm'a, mgbié'a pi pit na mbə pō mgbu ngum. nɛrə, pūngam nə mə nə mon lo' puə'U.
6. I lo' nju nda'a, mbit nju nda nguət Ya'kūb, njab'i kə Ngā yi ngér'a i pə yu péémə.
7. Ó Zakariyyā ! a pua' ndā yirə mî Pū nā mfa pəsa'kuə lumntuəm n'u nə mon, Lishi pə Yahyā, Pū mā njab'Ü mo' nshie mambu nku məsu pə mfū' i nə yirə li.
8. I (Zakariyyā) rié mî : Ngā yi ngér'a, mon ntua letə nā pə puə mə, mgbié'a pi pə pō mgbu ngum, m'bi tét méé tə ndət renə ?
9. I (Djibril) rié mî a pua' nɛrə, Ngā yi ngér'u rié na mî: a pua' nə mə mbə luətkéri, M'buóm'a wu nku məsu, u pi pə ndi' u nshie yam.
10. I (Zakariyyā) rié mî : Ngā yi ngér'a ! yap tón nə mə. I (Allah) rié mî: tón pua' n'u mî: u tab ntua (ghér'u kə) shukét nə puən mə tet shū' mbə nə kə nwət.
11. nɛrə i ka pi tum lo' tu li' wūshə nguon nɛyua pə yu' i ka pə na, nɛrə, ma'shə (yūm) nə puə (nə mbuəm'i) mî : ren nən nə Allah nə nku'nju nku'nju pua ndu'nguən ndu'nguən.
12. Pū ka pi rié mî : ô Yahyā ! kuot nda lérəwa nə kə. Pū ka pi tuə n'i nə yi ngam, i pə mon.
13. Mbit mbə ngā yā ntuum lo' puə Pū, pua ren (nə nɛwət). I ka pit mbə ngā puó (Allah).
14. Mbit mbə ngā ghét ngambókét nə pet ghā pi ngér'i. I ka pi mā mbə' i kénə, ngā siét nshut.
15. Fuəshə pua' ndun n'i tu liénju yuə pə v'i na, pua liénju yuə i ndo' kpə na, nə liénju yuə pə ndo' yie mə' i (lo' tu sié) i pə nə yie nə na.
16. Pit nkumshə tə nda lérəwa (pəsa'kuə) Mar'yam, fu' yie i ka ghab ntā pə nda'é tə mgbā ndəm nɛm'a.
17. I ka pi shūshū' tuə'shə tə fānə' i pua puə. nɛrə, Pū ka pi shéshə yienə shū (Djibril) n'i, i pié' mfu' mun nyūtu yuə a pua' yétni na n'i.
18. I (Mar'yam) rié mî: a pua' ndā yirə mî: mə ta' tuə'shə puə Ngā runkét ghuə'nzén məshi' shu mə yuə u mbə ngā puo (Allah) na.
19. I (Djibril) rié mî: ali na mî: m'buə' ngā ntum Ngā yi ngér'u, məshi' mî mbūngam n'u nə mon'uə i pua' renkéri na.
20. I (Mar'yam) rié mî: pə fa a letə nā mon pə puə mə, shi nshie mambā mbi pām'a, shi mə mbi pit mbə sakua?
21. I (Djibril) rié mî: yirə yuə pua' nɛrə, Ngā yi ngér'u rié na mî: a pua' nə Mə mbə luətkéri. A pit na mbə mi, Pū yab'i mə rikən nə puən, mbit mbə ghuə'nzén lo' puə Pū, a ka tét mbə nsa' ngam, mbə yu lí.
22. nɛrə, I pié' yūm shi (Ísā), ngab n'i nguon tə li' yuə a pua' ndénsa na.
23. Numshə ka pi tuə n'i (mfé'é mfə) tə kuo' nshin dibinu, i rié mî: ô rí nɛwə'a! m'kpə nku məsu yirə yi, mbū m'buə' yu fura, yu lānə.
24. nɛrə i ka pi fū' i ma nshin'i, nzié mî: ma pə nsabmə, Ngā yi ngér'u yab mə ruətə li nké ma nshin'u.
25. Lukét kuo' dibinu mfa mfə məsu shu, a kit yu mfə mfə yuə a pua' yu kabə na məsu shu.
26. Yu mbit nuə, mi (mu) féeshə. A pə yuə u njuən nshie ndi mun tu rü puən na, u rié mî : a pua' ndā yirə mî mə (ghét) nkentə pukə (shishi) məshi' Ngā runkét ghuə'nzén, ntab ntua shukér'a ndia'shi nə nshie mun.

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جُنَّا بِمِثْلِهِ مَدَدًا (109)

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَادِقًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا (110)

سورة مريم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. كهيعص (1)
2. ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا (2)
3. إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا (3)
4. قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا (4)
5. وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا (5)
6. يَرِثُنِي وَيَرِثْ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا (6)
7. يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَسْمَعُ لَمْ يَحْمَلْهُ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَيِّئًا (7)
8. قَالَ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا (8)
9. قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكْ شَيْئًا (9)
10. قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا (10)
11. فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا (11)
12. يَا يَحْيَى خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا (12)
13. وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا (13)
14. وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا (14)
15. وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا (15)
16. وَادْعُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرِيًّا (16)
17. فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا (17)
18. قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا (18)
19. قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا (19)
20. قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكْ بَغِيًّا (20)
21. قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا (21)
22. فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا (22)
23. فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنِيًّا (23)
24. فَوَدَّعَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنَ قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا (24)
25. وَهَزِيءَ إِلَيْكَ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقُطُ عَلَيْكَ رُطْبًا حَبِيًّا (25)
- فَكَلِمًا وَاشْرَبِي وَفَرِحِي عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا (26)

27. I ka pi tuə n'i (Îsâ) ñayəə pa yupuə pua' na, mbi kiém'i. Pə rié mí : ô Mar'yam ! mə ndâ ngambékét, u pummə ntuaə nə yua a pua' **gbimi** na.
28. Ô montâ Hârùn! Baba shu **ka** pə ndi' mun mbüükét, shi nâ shu **mbi ka pə** sakua.
29. I túbshə'i (mon), pə rié mí : pə fa pü letə nâ nshukét nə mun'əə i pua' tu ma've mbə mon **nə?**
30. I (Îsâ) rié mí : a pua' ndâ yirə mí : **m'buə'** məmkpən Allah, I fa nda lérəwa nə mə, **njab'a** mə ngā **ntum**.
31. **I pit** njab'a mə yu mbuotnə nshié ñayəə **m'buə'** na, **mbit** ntub'a nə **nga** to'tu pua zakā, **tu ngū wumə sha mənten**.
32. Mbit (**ntub'a mí**) mbəngā ghét ngambókét nə (nâ sha) ngā yi mv'e'a. I mā njab'i wa mə kéna, (**shi pit njab'a**) mə ngā **püütuum**.
33. Fəəshə pə ndun mə tu liénju yuə pə **ka** vé'a **ntuum ma**, pua liénju yuə mə ntuaə kpu **ntuum ma**, pua liénju yuə pə ntuaə yiemə'a **m'ba** nə yiénə na.
34. Yirə yuə **pua'** Îsâ mon Mar'yam, shukét **mbékér'ua** pə ngét kpa'tu **ntuum ma**.
35. A mā mbə'i nə Allah mí I shüshü' nshié mon, (mə nâ nzen) ndâ ndâ yi nzenə n'I. **Fu' kâ I (wub)** lí nshié ngam **ma**, mbü I nâ rié **pö** ndü mí: pə, ñerə a **shi mbə** pə.
36. A **pua'** ndâ yirə mí Allah **pua'** Ngā yi ngér'a mbit mbə Ngā yi ngér'un, ñerə wúshə nun pö **ndü Wi**, yirə yí pua' ndumânjé ténə.
37. ñerə, lab lab ka pi fa'nəkét mə fānə yap. Ri'két nguə' pua' nə shuə pə fétə ngambékét na, tu li' méé liénju mgbimə.
38. A **ntua** yu'nə kəə nə puə, pit **yəənnə** nə puə tu liénju yuə pə ndo' méé nə puə məsu **Shü** nə? Na ghā yu nkub ndia'shí pua' tu vūə mə li' nguəə.
39. **Kəm'ap** tu nga liénju gbí ñwət, **fu' kâ** pə ndo' lí ngam'a, puə, pə **pə** tu fūrə, **mbə** ntab nsuə yap **ntuum ma**.
40. A **pua'** ndâ yirə mí Pü, Pü pua', ghā yu nsié mə gādo', pua ngū yua a pua' **ntuum ma**. Pə nâ ndo' pit putnə nə puə pö mfə məsu **Shü**.
41. Pit nkumshə (pəsa'kuə) Ibrāhīm tu nda lérəwa. A **pua'** ndâ yirə mí: I ka pi pə shəkét ngā rié ngambékét, ngā kuotntum.
42. **Fu' kâ** i ka rié nə baba shi mí: ô tita yü! məshi' kuə u ngúshə yua i ntab nju'i shi pit njuənnə, shi pit ngam (pi') nshié yam mfə ndun nu **nə?**
43. Ô tita yü ! a **pua'** ndâ yirə mí : mə yam lo' tu yi **tuə** nə mə mbə yua a mā ntua'i mo' nu na, ñerə petə'a, n'jirə u tu ndumânjé (yuə a pua') **nténə** na.
44. Ô tita yü ! ma pə ngúshə shəitān, a **pua'** ndâ yirə mí shəitān pua' nə **Ngā** runkét ghuə'nzén mbə pö ngā siəntshut.
45. Ô tita yü ! a **pua'** ndâ yirə mí mə nâ nduəb nə kâ nguə' nkwtə'u lo' puə **Ngā** runkét ghuə'nzén, u shi mbə nə shəitān mbə yu ghu' na.
46. I rié mí : ô Ibrāhīm ! u lo' pə ngā ru' mo' yam ntā pa yu wúshə sha? u pə shi ghuə'nə mbü mə nâ ntuaə pu' tamshə'u. Ghab mfə ndun mə mə nkwtə fu'.
47. I (Ibrāhīm) mí : fəəshə n'u. Mə nâ ntuaə ta' fétə ghérəpüü n'u puə Ngā yi ngér'a, a **pua'** ndâ yirə mí **Wi** na, I pua' **Ngā** yā ntuum nə mə.
48. Mə nâ ntuaə pit ghab mə nkəb'un pua yua pü ngúshə shi a mbə Allah na. Mə nâ ntuaə fū Ngā yi ngér'a, a ghóbshə nə kâ mə mbə shi pə tu **yi** fū Ngā yi ngér'a mbə ngā püütu na.
49. A ka **pə** pə **fū' kâ** i **ka** tá wap pua yua pə ka pə ngúshə shi a mbə Allah na, Pü pūngam n'i nə Isák pö Ya'küb, mbit njab **nshié ndi** mə ngā kuot ntum.
50. Pü ka pi pit mbūngam nə puə nə ghuə'nzén' **Ü**, mbit njab nə puə nə luum (rié) ngambékét yuə a pua' **ñānī** na.
51. Pit kumshə (pəsa'kuə) Músā tu nda lérəwa, a **pua'** ndâ yirə mí, i ka pi pə yu sho', **mbə** ngā ntum, ngā kuot pəsa'kuə.
52. Pü ka pi pit mfū'i tu nkob mberə Tūr yi lum, **ngobshə** n'i məshi' tá nshəmə.
53. Pü ka pi pit mbūngam n'i tu ghuə'nzén' **Ü** nə môm'ab Hârùn mə ngā kuot ntum.
54. Pit nkumshə (pəsa'kuə) Ismāil tu nda lérəwa. A **pua'** ndâ yirə mí i ka pə ngā rié ngambékét tu nka' ngam mbit mbə ngā ntum, ngā kuot pəsa'kuə.
55. I ka pit mbə nsa' to'tu pö zakā nə pa ndé'é. I ka pit mbə yu péémə mfə məsu Ngā yi ngér'i.
56. Pit nkumshə (pəsa'kuə) Idriss tu nda lérəwa, a **pua'** ndâ yirə mí, i ka pi pə ngā ruəb tu rié ngambékét mbit mbə ngā kuot ntum.
57. Pü ka pi pi'nə'i tu li' té yuə a pua' **ñānī** na.

- فَأْتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا (27)
- يَا أُخْتُ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَعِيًّا (28)
- فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا (29)
- قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا (30)
- وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا (31)
- وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا (32)
- وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا (33)
- ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ (34)
- مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (35)
- وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ (36)
- فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابَ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ (37)
- أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُوتَنَّا لِكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (38)
- وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (39)
- إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ (40)
- وَأذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا (41)
- إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا (42)
- يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا (43)
- يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا (44)
- يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا (45)
- قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنْ آلِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمَ لَئِن لَّمْ تَنْتَه لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا (46)
- قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا (47)
- وَأَعْتَدْنَا لَكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا (48)
- فَلَمَّا اعْتَزَلْتَهُمْ وَمَا يَعْزُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا (49)
- وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا (50)
- وَأذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا (51)
- وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا (52)
- وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا (53)
- وَأذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إسمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا (54)
- وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا (55)
- وَأذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا (56)
- وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا (57)

58. Shirə shuə **pua'** shuə Allah ka yab fu' shi nə puə tə rü ghâ kuot ntəm **ma**, lo' ndun pon Âdam, pua puən puə Pü ka kiém'ap (tə kukuom) pua Nûhu na, pua lo' ndun pon Ibrâhîm, nə Isrâîl, pua puən **tə rü** puən **puə** Pü ka yîrə **wap** mbit nsho' **wab'a**. A mbə **pə fu'** yîé pə yankə nə puə nə rîrîken Ngâ runkét ghua'nzén **na**, pə gbu mbə ghâ pet yéé mansié, mbə ghâ pi nkəu.
59. **Shimo' njá njá ka pi tue** manjəm puə, ntá to'tu, mbetə pa yû, ñerə, pə nâ ndo' tânə puə vuə.
60. Mbú a li na mun'wə i pətntuəm, nsuəntuəm, mbit mfa' fa' **nzenkét** na, ñerə shirə shuə nâ ndo' nyí **Adjana**, shi pə nju wap nə nkub tə nshié yam.
61. **Adjana** adni yuə Ngâ runkét ghua'nzén ka ka' kpen pi men tə li' si na. A **pua'** ndá yirə mí, nka' nga shi ka tét mbə yu tuə.
62. Pə ntab ndo' pə nju' yap shukét **ntámə** ntəuəm, mbú a li na nsha'shə fuəshə. A pit na mbə nə puə nə fu' shap ntəuəm nə nku'nju nku'nju pua ndu'nguən ndu'nguən.
63. **Shirə shuə Adjana** pua' shuə Pü ndo' fa mə gâdo' nə **puən mə rü** kpen Pü shuə pə **ka pe** ghâ **puó** Allah na.
64. Pü ntab nsi'kér'ü mbú a li na pò nə fa kú Ngâ yi ngér'u. Yua a pua' nku məsu shupuə, pua yua a pua' manjəm puə, nə yua a pua' tə fânə yirə yuə na, li na pò yi. Ngâ yi ngér'u má mbə'i Ngâ yi ndânə.
65. Ngâ ghét püt püt pua nsié nə yua a pua tə fânə pééri na, ñerə, wúshə pò **ndú** Wi, nzuob tə yi ngúshə'I. Ké u lo' pi yi n'I nə mo' **nshié mambu** ngâ pié' li shi (runkéri)?
66. **Mun nyütu** nâ mbit nzié mí : ké **fu' kâ** mə ndo' kpu na, pə ndo' túmə'a mbə wumkéri?
67. Ké **mun nyütu** lo' pí ntab nkumshə'i mí: a **pua'** ndá yirə mí Pü ka puóm'i nku məsu shi i mbə nshié yam **mə**?
68. Mə siéb nə li Ngâ yi ngér'u **mí** : Pü nâ ntəuə pummə puomshə wap pua pa shəitán, a pə lo' Pü **pummə** méé nə puə tə nkob (mú) Jahannama, pə pə ghâ to'shə **ntunku'shə** m'ap.
69. A pit mbə lo' Pü túmə tə nshié lab nə shuə pə pə ri'két'ti nə ku tu mfə ndu Ngâ runkét ghua'nzén na.
70. ñerə, Pü pummə na mbə ghâ pi nji puən puə pə **pua'** shetkét ghâ nyí mú na.
71. Mo' nshié mun ndi' mə rü yun mbú a li na mí i pua' ngâ yi nkét (nsa' mú), a ka tét mbə nə Ngâ yi ngér'u mbə yu yitkér'wə a pua' yu lí na.
72. A pə lo' Pü wumə puən puə pə ka **puó** (Allah) na, ntá ghâ yu nkub pə pə ghâ to'shə ntu nku'shə m'ap ntəuəm.
73. A mbə pə fu'kâ pə yankə rîrîkent'Ü yi ránə mí nə puə na, puən puə pə fəta ngambékét na, nzié nə puən puə pə suəntuəm **ma** mí a yi ya (lab) tə **rü pet** lab mbə pòkéri tətən tə ntu nté mbit mbə pòkéri tətən tə li' shu muə ?
74. A pua' reni nə nja **shuə** Pü ka vuəshə nku məsu **shab**, pə pə pòkéri tətən tə pa ndab, mbit mbə pòkéri tətən tə **yi** njuən'ab'a.
75. Rié mí : mun'wə i pua' tə vuə na, Ngâ runkét ghua'nzén séntə n'i nə (la' shi) ndá ndá yi nséntə, a wuon méé yíé kâ pə ndo' yuən yua pə ka ka' wap men'a, nguə', ké fu' (kiyáma). ñerə, pə nâ ndo' yi mun'wə i pua' püükéri tətən tə li' (pətnə) na, pit yi shetkét fəmkét mun tə ntu pit.
76. Allah nâ nku'shə puən puə pə yîrə na, nə yîrə. Ruobkét pa fa' nzenkét **pua' pòkéri** puə Ngâ yi ngér'u mə kéé, mbit mbə pòkét **li' pətnə**.
77. U lo' pi yuən mun'wə i ku tu (mfétə) rîrîkent'Ü, mbə nzié mí : pə nâ ntəuə pummə fa nkab nə mə pua pon **nə**?
78. **I** lo' pi ləm ntəm tə li' si, ké i shüshü' mgbetken puə Ngâ runkét ghua'nzén nə?
79. Mbéé ! Pü nâ ntəuə tuətə yua i nzié na, pit **ku'shə** n'i nə nguə' ndá ndá yi **nku'shə**.
80. Pü nâ ntəuə yu' i nə yua i nzié na mə gâdo', i tuə mfə məsu shü pò **wi** yi'shə.
81. Pə shüshü' mo' yua a ndi' mo' Allah na mə pa yu wúshə, məshi' mí pə pə nə puə mbə ghâ **tuə'shə nguə'**.
82. Mbéé pua! **Yu wúshə shap** nâ ndo' tashə wúshə shap, pit **pə** nə puə mbə pò ghâ kupen.
83. U má njuən'u mí: a **pua'** ndá yirə mí: Pü nâ nshéshə pa **shéitáni** mfə ndun ghâ fétə ngambékét, pə **ndumshə** wap ndá ndá yi **ndumshə**?
84. ñerə, ma pə mbunnə mfə ndun puə, a li na mí Pü nâ nsishə nə puə nə (yiénə) shap ndá ndá yi nsishə.
85. Tə lénju yuə Pü ndo' puomshə ghâ **puó** (Allah) mfə məsu Ngâ runkét ghua'nzén mə lab mə lab'a.
86. Pü pit **mbə** mbuəgə püükét puən mə **wuon mfu** tu (mú) Jahannama, **yíé lap pa tá yuə pe mbuəgə wap nguon nə puə mfu li' nuə nké na**.

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا (58)

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ عَذَابًا (59)

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا (60)

جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًا (61)

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ فِيهَا زَوْجُهُمْ فِيهَا بَكَرَةٌ وَعَشِيًّا (62)

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا (63)

وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا (64)

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا (65)

وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ إِذَا مَا مِثَّ لَسُوفَ أَخْرَجُنِي حَيًّا (66)

أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِكَ شَيْئًا (67)

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا (68)

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِيًّا (69)

ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أُولَىٰ بِمَا صِلِيًّا (70)

وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا (71)

ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا (72)

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا (73)

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَانًا وَرِثِيًّا (74)

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا (75)

وَيَرِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا (76)

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا (77)

أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا (78)

كَلَّا سَتَكُنُّبُ مَا يَقُولُ وَنَعُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا (79)

وَنَرِيَّهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا (80)

وَأَخْتَدُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهًا لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا (81)

كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا (82)

أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤْوُهُمْ أَزًّا (83)

فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَذَابًا (84)

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا (85)

وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْدًا (86)

87. Pə ntab nsa' yab shu' mbú a li na mun'ua i shúshú' mgbetken puə Ngá runkét ghuə'nzén na.
88. Pə ka pi pit nzié mí : Ngá runkét ghuə'nzén shúshú' mon.
89. Mə siéb mə ndá ngambékét mí: pu tuə nə yua a puə' yu li na.
90. Pút pút nà ngobshə nə ká a ndámkét lo' ntuum ma, nsié pit nsentákét, mberə mberə pit nshuərakét ndá ndá yi nshuəra na.
91. Mí pə fú li mon (Ísá) mfa nə Ngá runkét ghuə'nzén.
92. A má njétní nə Ngá runkét ghuə'nzén mí I shúshú' mon.
93. Mo' nshié yu puómə ndi' tu pút pút puə nsié mbú a li na mí i puə' ngá tuə mfə məsə Ngá runkét ghuə'nzén pə mə məmkpən.
94. Mə siéb mə ndá ngambékét mí: I sishə wap mbít ntá wap ndá ndá yi ntá.
95. Ngú yap məntən puə' ghá pi ntuaə qayəə I puə' na tu liénju kiyáma pə ndí ndí.
96. A puə' ndá yirə mí puən puə pə suəntuum mbít mfa' renkét renkét fa' na, Ngá runkét ghuə'nzén nà ntuaə yap nə puə nə ghu'.
97. A li na mí : Pú luəəə na mən (Kur'áni) mə luəm nshu (shukét'u) pə məshi' mí u fa pəsa'kuə lumntuum nə ghá puó (Allah) mən, mbít nkəm ghá ku tu mən.
98. A pit na mbə reni nə njá njá shuə Pú ka vuəshə nku məsə shab'a. Ké u mbít njəunnshié ndí mun mə rú yab, ké yuə u mbə nju' nshié ngé nduəmsə puə puə nə ?

Pət ngom (20): Yirə yí puə'«NKA' TĀ HĀ»
Ririkent'i puə' Nkuri tet ngom nshuop iten (135), a ka si' Maka'.

Mə nà ndu'nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shətkét ghuə'nzén.

- Tā. Hā
- Pú má ngér'ú Kur'áni si' n' u pə məshi' mí, u nqammə.
- Nja' ká a mbə pə kumshə nə nshié mun'ua i mbuó (nguə' Allah) na.
- Mbə yu si' lo' puə mun'ua I puóm nsié puə pút púr'ua a puə' nqənə shi tutən na.
- Ngá runkét ghuə'nzén, I pəntə ndu Arshi (nguə').
- Ngú yua a puə' tu pút pút, nə yua a puə ndun nsié, nə yua a puə' tu fānə pəeri, nə yua a puə' tu ntú nsié na li na pə yi.
- A pə yuə u mbi'nə ngé nə shukét na, mbú a puə' ndá yirə mí Wi Allah nā nji li' si puə yua a luəmsə tutən na.
- Allah na, mo' nshié yu wúshə mbékét ndi' mbú a li na Wi, pa li mbókét mbókét tutən li na pə yi.
- Ké sanga Músá lo' pi tuə n' u nə?
- Fu' yie i ka yuən mú nzié nə pa ndé'é mí : shu nən (nā), a puə' ndá yirə mí mə, mə yuən mú, mo'nka ntuaə nə pən lo' ntuum nə shishít mú, ké nə yuə mə nkwtəə yira nqā má puə' na.
- qerə, fu' yie i ka méé nqarət na, pə fú (mí) : ó Músá !
- A puə' ndá yirə mí: Mə, m'buə' Ngá yi ngér'u, qerə suət pət nta' lapə' shu, a puə' ndá yirə mí u puə' pə tu puó'shə Towā nzenkét.
- Mə, mə shu'u, yu' yua pə ntuaə fa ntəm mən (n' u na).
- A puə' ndá yirə mí : Mə m'buə' Allah mo'nshié yu wúshə mbékét ndi' mbú a li na Mə. qerə wúshə'A mbít nténə tu to'tu məshi' yi nkumshə'A.
- A puə' ndá yirə mí: fu' (kiyáma) puə' yu tuə, Mə ghobshə yuə Mə nduəmsə'i na, məshi' mí pə féé nshié qwət nə yua i ka fa' na.
- Mun'ua i ntab nsuə'i mo' ntəm ntuum (kiyáma), mbi pətə yi pə kú ntú' i na, ma pu' njəm'u ntuum mbú u nā vuə.
- Yuə pə kuə tu mgbā pu'u yi lum ma, (O) Músá!
- I mí : a puə' nkumbā sha, mə nā njəu'nə ntuum, mbít ndab mfú tutu mən (a nkit) nə patā sha, a pit na mbə nə mə ntuum nə shimo' shet ngam.
- I (Allah) rié mí: mé'i (mansié), (O) Músá!
- qerə, i mé'i, i puə' shi wuo réé, a pə nquə mbə nyi nsérə.
- I (Allah) rié mí: pié'i, ma puó, Pú nā ntuaə küt nə yirə yuə tu pum mfú'i.
- Sén puə'u (nsuə) mə ghapshə'u, a nā ntuaə tum fú shi pə nə shié yá, mbə mo' ríken.
- Məshi' mí Pú let n' u nə (yám) lo' tu ririkent'Ú yi ngutngúə.
- Wuon mfó Fir'óna, a puə' ndá yirə mí: i sa' ndut.
- I (Músá) rié mí: Ngá yi ngér'a, yub lamntu'a nə mə.
- Mbít nduəəə nga sha nə mə.
- Mbít nkié nshüü mə lum sha.
- (Məshi' mí) pə yu' shukét'a a rən.
- Pit njab ngá nto'shə nə mə tu rú pa nda'a.
- Hárun montér'ú !

لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا (87)

- وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا (88)
 لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا (89)
 تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا (90)
 أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا (91)
 وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا (92)
 إِنَّ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتَى الرَّحْمَنِ عَبْدًا (93)
 لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا (94)
 وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا (95)
 إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا (96)
 فَإِنَّمَا يَسْرِنَاهُ بِلِسَانِكَ لِنُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا (97)
 وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هَلْ نُحِيسُ مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْرًا (98)

سورة طه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- طه (1)
 مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى (2)
 إِلَّا تَذِكْرَةً لِمَنْ يَخْشَى (3)
 تَنْزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى (4)
 الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى (5)
 لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى (6)
 وَإِنْ تَجَهَّرْ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى (7)
 اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى (8)
 وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى (9)
 إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمُ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدٍ عَلَى النَّارِ هُدًى (10)
 فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَا مُوسَى (11)
 إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طَوًى (12)
 وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى (13)
 إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (14)
 إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى (15)
 فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَى (16)
 وَمَا تَلِكْ بِمِصْرِكَ يَا مُوسَى (17)
 قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَى غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَى (18)
 قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَى (19)
 فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى (20)
 قَالَ خُذْهَا وَلَا تَحْتَفِ سَعِيدَهَا سِيرَتَهَا الْأُولَى (21)
 وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجُ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءِ آيَةٍ أُخْرَى (22)
 لِرَبِّكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى (23)
 أَذْهَبَ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى (24)
 قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي (25)
 وَبَسِّرْ لِي أَمْرِي (26)
 وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي (27)
 يَفْقَهُوا قَوْلِي (28)
 وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي (29)
 هَازُونَ أَحْيَى (30)

31. Suə ku sha n'i.

32. Pit mkpa'shə'i tu nga sha.
33. Məshi' mī: Pū pə nzen n'u reni.
34. Mbit mbə nkumshə'u reni.
35. A pua' ndā yirə mī : u pua' nə pū mbə **Shetkét** Ngā yi njuən'ū.
36. I (Allah) rié mī : Pū tét mfa n'u nə yu pishə shu ku Músā.
37. Mə pit nsiéb mī: Pū **ka pi tét** mbū ngam n'u **mə pumi**.
38. (Kumshə) **fu' yie'** Pū ka fa ntum nə nā shu nə yua pə ka fa ntum men (n'i) na.
39. Mī: suə'i tu kubshə, ma'i tu mba' nké, ngerə mba' nké wuon **mé'i** tu nkəb'i (nké), ngā kupen nə **Mə mbit mbə** ngā kupen **n'i, pié'i**. Mə ma' ghu' lo' puə **Mə** ndun'u, məshi' mī pə fu'shə'u **nkūu'u tu shī Sha**.
40. (kumshə) **fu' yie'** mōmen yi məmgbié ka pə nyi, ngerə **nzié** mī : ké ntubshə nə pūn nə mən'ua i lo' kuu' i nə? ngerə, Pū kūt n'u mfə məsu nā shu məshi' mī **mi m'i** féeshə, shi i mbit nsabmə. U nō' mən, ngerə Pū wumə'u lo' tu mbim, **mkpa'nə'u** nə ndā mkpa'nə. U ka pi shu lum mə lum tu rü pa Mad'yana, a pua' lo' u tuə tu njétmə **ka' fu'** ku Músā.
41. Mbit nshə'u mə kú ya.
42. Wuonə, wu pū mōmen nə ririkent'a, **pu** ma puót tu kumshə sha.
43. Wuon nūn mfō **Fir'ōna**, a pua' ndā yirə mī: i sa'ndət.
44. ngerə, nzié nūn n'i pō shukér'ua a pua' gbun'i na, mo'nka i kumshə, ké yuə i nduəb **mə?**
45. **Pu** rié mī : (ə) Ngā yi nger'ū ! a pua' ndā yirə mī pū nā mbuó nə ká i **nger'ū nə ndū** ké yuə i nsa'ndət **nə?**
46. I (Allah) rié mī : pet tu yun ma puó (yirə yuə), a pua' ndā yirə mī: m'buə' pua **pun**, **Mə** nā nju' mbit njuənə.
47. ngerə, wuon nūn nger'ua i pua' na, nzié nūn mī: a pua' ndā yirə mī pū pua' **pet** ghā ntum Ngā yi nger'ū, ngerə tā pon Isrāil (**wuon**) pua pū, ma pit mbə nger'ap nə nguə', pū tuə n'u nə riken lo' puə Ngā yi nger'ū, fuəshə pua' ndun mən'ua i petə yirə na.
48. A pua' ndā yirə mī pū, pə **fa** ntum nə pū mī: a pua' ndā yirə mī nguə' pua' nə mən'ua i fa mbéé mbit njəm nger'ua i na.
49. I (**Fir'ōna**) rié mī : ə Músā ! a wuo mbə Ngā ghét **pet** tu **yun'ə ?**
50. I rié mī : Ngā yi nger'ū pua' yuə I fa nə nshié yum nə mbuom'i, a pə lo' I yirə(i) na.
51. I (**Fir'ōna**) rié mī : a kua mbə pəsa'kuə pum **njá njá?**
52. I (Músā) rié mī : yi shi **pua' pō** puə Ngā yi nger'a, tu nda lérəwa, **Nga** yi nger'a mə mfubshə'i shi pit ndānə.
53. A pua **Wi** yuə I yab nsié nə pūn mə ma' (li' shu), mbit ntókét ndamánjé nə pūn ntum **ma**, mbə mbit ngét nké nsi' mə lo' nku **tu tu**, ngerə Pū ntumə men (nké) nə nta' nta' mbā tətə ndun **na**.
54. Yū nūn mbit nshé pa tā shun (**ntum**), a pua' ndā yirə mī ririkən pua' tu yirə yuə nə ghā rānə.
55. Pū ka puóm'un lo' ntuum (nsié), Pū nā ntua pit kūt nə pūn pō ntuum, Pū nā **lo' pit kə** tūmə wun pō lo' ntuum mo' **nké'é**.
56. Pū ka pi pit ndet ririkent' **Ü** n'i ngu'i məntən, ngerə i fa mbéé mbit nsiét.
57. I (**Fir'ōna**) rié mī: ə Músā! u tuə nə pū pō məshi' mī u tūmə wū tu nsié yū nə set'u?
58. Pū na ntua pu' tuə n'u nə nguənguə yirə set. ngerə, yap tu fānə yū pua wu nə nka' fu'. Pū ntab ntua fa'nə yū, shi u mbit (mfa'nə), tu li' yuə a pua' nguənguə na (yétni).
59. I (Músā) rié mī: nka' fu' shun pua' liénju nguən, pə pit mbuomshə pūn nə kusuu nōm.
60. ngerə, **Fir'ōna** yəm nger'ua, **nshōshə** ntaŋ'i (ghā set), a pua' lo' i tuə.
61. Músā rié nə puə mī: nguə' shun, pə ma pə mbu'shə mbéé mə li Allah, **ngerə mbū** I **nā ntua** vuəshə wun nə nguə'. Mən'ua i pu'shə mbéé na miémə.
62. ngerə, pə ka pi süünə nga shap mə fānə yap, nduəmshə nshəmə.
63. Pə ka pi rié mī: shī pua' **pet** ghā ser'ua pə téé ngub mī pə tūmə wun tu nsié yun nə ser'ab, mbit mvuəshə ndamánjé wūshə shun'ua a pua' shetkéri na.
64. ngerə, pūmshə nūn ntaŋ'un a pə lo' pū tuə mə nkā. Mən'ua i ntua nānə ndia'shī na tét mfu'.
65. Pə rié mī: ə Músā! **u lo' pum** ma', ké **á** pū mbə pum ghā pi ma' nə?
66. I (Músā) rié mī: mbéé! Ma' nūn. ngerə pə **pua'** shi wuon réé, nkut'ap pua nkumbā shap mfəərə mféénə yie' a nshī nsérə sérə lo' tu set'ap.
67. ngerə, Músā ka pi **luəmshə** luəb **mə** nger'ua.

- اشدذ به أزي (31)
- وأشركه في أمري (32)
- كفي نسيتك كثيرا (33)
- ونذرك كثيرا (34)
- إنك كنت بنا بصيرا (35)
- قال قد أوتيت سؤلِكَ يا موسى (36)
- ولقد منّا عليك مرة أخرى (37)
- إذ أوحينا إلى أمك ما يوحي (38)
- أن أفديهِ في التابوت فأفديهِ في اليم فليلقه اليم بالساحل يأخذه عدوُّ لي وعدوُّ له والقيت عليك محبةً مِنِّي ولتصنع على عيني (39)
- إذ تمشي أختك فتقول هل أذُلكم على من يكفله فرجعتك إلى أمك كفي تفرَّ عنيها ولا تؤنِّ وتلت نفساً فتجئناك من العم وقتاك فتونا فليبت سين في أهل مدين ثم جئت على قدرٍ يا موسى (40)
- واصطغتك لتفسي (41)
- أذهب أنت وأخوك بآياتي ولا تبيها في ذكري (42)
- أذهباً إلى فرعون إنه طغي (43)
- فقلوا له قولاً ليلاً لعله يتذكر أو يخشى (44)
- قالا ربنا إِننا نخاف أن نفرط علينا أو أن يطغى (45)
- قال لا تخافا إِنني معكما أسمع وأرى (46)
- فأتياه فقولا إِنَّا رَسُولا ربيك فأرسل معنا بني إِسرائيلَ ولا تعذبهم قد جئناك بآيةٍ من ربك والسلام على من اتبع الهدى (47)
- إِنَّا قد أوحى إِلينا أن العذاب على من كذبت وتولى (48)
- قال فمن ربكمما يا موسى (49)
- قال ربنا الَّذي أعطى كلَّ شيءٍ خلقه ثم هدى (50)
- قال فما بال القرون الأولى (51)
- قال علمها عند ربي في كتابٍ لا يضلُّ ربي ولا ينسى (52)
- الذي جعل لكم الأرض مهذا وملك لكم فيها سبلاً وأنزل من السماء ماءً فأخرجنا به أزواجا من نباتٍ شتى (53)
- كلوا وارعوا أنعامكم إِن في ذلك لآياتٍ لأولِي النهي (54)
- منها خلقناكم وفيها نعيدكم ومنها نخرجكم تارةً أخرى (55)
- ولقد أرناهُ آياتنا كلها فكذب وأبى (56)
- قال أجننتا لئخرجنا من أرضنا بسحرِكَ يا موسى (57)
- فلأنتنك بسحرٍ مثله فاجعل بيننا وبينك موعداً لا نخلفه نحن ولا أنت مكاناً سوى (58)
- قال موعدكم يوم الزينة وأن نخشركم التاس حصى (59)
- فتولى فرعون فجمع كيدهُ ثم أتى (60)
- قال هم موسى وبنوكم لا تفتروا على الله كذباً فيسجنكم بعذابٍ وقد خاب من افتري (61)
- فتنازعوا أمرهم بينهم وأسرُوا التحوى (62)
- قالوا إِن هذان لساجران يُريدان أن يُخرجاك من أرضك بسحرهما ويذهبا بطريقك المئلى (63)
- فأجمعوا كيدكم ثم اتوا صفواً وقد أفلح اليوم من استغلى (64)
- قالوا يا موسى إِنما أن تلقى وَإما أن نكون أول من ألقى (65)
- قال بل ألقوا فإذا جباههم وعصيهم أجيالٌ إليه من سحرهم أَنها تسعى (66)
- فأوحس في نفسه خيفةً موسى (67)

68. Pü rié mî: ma luəb'a, a **pua'** ndâ yirə mî : wu na, u pua' **shetkét** n̄ânî.
69. **Ma'** yua a pua' tū mgbâ puə'u yi lum **ma**, a mé yua pə fu'shəkét na. A li na mî: yua pə fu'shə na, pua' n̄tan̄ **ngā** set. **Nshié ngā** set ntab ndo' ghér' i râyé nshié n̄ayua i tuə (nə set) na.
70. n̄erə, **pə kitkét pa set**, gbū mbə ghā pet yéé mansié nzié mî: pū suə ntuum ndun **Ngā** yi ngét Hārun pō Mūsā.
71. I (Fir'ōna) rié mî: pū suəntuum ndun n'i nku mäsü yié nka' shi fa ku nə pūn nə? A **pua'** ndâ yirə mî wi (Mūsā) pummə **na** mbə mūn ngūrə shun'wə i let set nə pūn'a. n̄erə, mə nā ntua pu' tūntə mbuəm'un pua nkut mūn fa'nə shi. Mə pit nsiéb mî: mə nā ntua pummə kumshə wun tū **kuo' kuo'** tūən, pū nā ntua pummə yi mî a wuə mə puə mbə shetkéri tutun tū ghét nguə' mbit mbə ruobkéri.
72. Pə (ghā set) rié mî: pū tab ndo' sho' yū mo' wu tū yua a tuə nə pū **lo'** tū pa rānə mi na, pua **Wi** yuə I puóm'ū na. n̄erə lī yua u pua' ngā yi ndī na, a li na mī u nā ndī (ngam) pō ndū tū wumə n̄ju yī.
73. A **pua'** ndâ yirə mî pū suəntuum ndun Ngā yi ngér'ū mashi' mî I fētə nə pū nə fubshə shū pua yua u yir'ūntuum tū set na. Allah **pua'** **pōkéri**, mbit mbə ruobkéri tūtan.
74. A **pua'** ndâ yirə mî: (yirə yuə ngam'a), nshié mūn'wə i tuə mäsü Ngā yi ngér' i mbə pūükét mūn'a, mbū a pua' n' i nə (mū) Jahannama, i ntab ntua kpa' i ma ntuum shi pit ngum.
75. Nshié mūn'wə i ndo' tuə mäsü shi (Allah) mbə ngā suəntuum, mbi tét mfa' renkét renkét fa' na, n̄erə, mbū shirə shuə pūən, a pua' nə puə nə pa ntu nté shuə a pua' n̄ânə shi na.
76. Pa **Adjana** adni shuə pon mi nké n̄ja' nə tū **nshint' i** na, pə pə **ruobkéri** ntuum. Yirə yuə pit na mbə n̄jērə nə mūn'wə i lo' ren na.
77. Pū siéb mə ndâ ngambékét mî Pū ka pi fa ntum nə Mūsā mî: tūm nyī nə shū' nə **kpen p'A** n̄erə, n̄jab ndūmānjé n̄jūmshə nə puə tū mā ripā nké, ma luəb nkwətə (puə payu Fir'onā) shi pit mbuó (wuə nké).
78. Fir'ōn ka pi petə wəp nə ntu **pit' i**, n̄erə yua a ka sum'ab'a, ka pi sum'ap tū ripā nké.
79. Fir'ōna ka pi vūə nə pa yu' i, i ka pi mā n̄jirə' i (wəp).
80. O pon Isrāil! , mə ndâ ngambékét, Pū ka tét ngumə wun puə ngā kəpən'un. Pū pit nka' nə pūn tū mgbā puəlum mberə Tur (nə si' Tōra), **mbit** ngét manna pua n̄jab pəsī nkā si' nə pūn.
81. Yūn'un yum lo' tū pa rəmshə rəmshə shuə Pū fu' mēn nə pūn'a, pu ma pit nsa'ndut ntuum, mbū shuə sha nā ntua si' ndun pūn. Na nshié mūn'wə shuə sha si' **ndun' i** na, mbū i tét mgbū ghuəm.
82. A **pua'** ndâ yirə mî: **Mə**, mbummə na mbə **Ngā** nkwət fētə ghərapūū nə mūn'wə i pūntuum mbit nsuəntuum **ma**, mbit mfa' renkét fa', a pə lo' i yirə na.
83. O Mūsā! a pūnnə kuə wu u tū pūən **pu**?
84. I (Mūsā) rié mî: pə **pua'** **ghā pi mbetə** mbuob'a, mbunnə na (tuə) mäsü shu **kə Ngā yi ngér'a** mashi' **U** pém'a.
85. (Allah) **rié** mî: a **pua'** ndâ yirə mî Pū tét mkpa'nə pūən **pu** manjəm'u, Sāmīriy vūə nə puə.
86. Mūsā pūtnə mfō payu' i mbə nə shuə, mbə nə ri'két mbim, nzié mî: ô pa yu'a! ké Ngā yi ngér'un pi mā nké' é nə pūn nə nka' nga **mbōkét nə?** Ké mgbetken lo' pi sâ sâ nə pūn nə? ké pū wub pō mî shuə lo' puə Ngā yi ngér'un si' ndun pūn; a letə n̄erə pū fa'nə nə nka' nga sha ?
87. Pə rié mî: Pū mā mfa'nə yū tū nka' nga **shu** pō tū kū shū, na pə kiémə wū nə pa rétkét lo' tū pa nguən pūən. Pū mé' i tū (vut mū), a ka' mbə nguənguə yié Sāmīriy ka ma' na.
88. n̄erə, I (Sāmīriy) tūmə nə puə nə mon na' yuə i ghét n̄wət, a pə n' i nə **ngé**. Pə rié mî: yī pua' yu wūshə shun pua yu wūshə Mūsā, n̄erə i lânə.
89. Ké pə ntab n̄jūən'ap mî i ntab n̄jūnə' i shukét nə puə, shi sa' rōnə nə puə, shi pit nsa' ghāmə (nə puə)?
90. Mə siéb mə ndâ ngambékét mî Hārun ka pi rié nə puə nku mäsü mî: ô pa yupū! a li na mī pə kpa'nə **na** wun kpa'nə mēn, a **pua'** ndâ yirə mî Ngā yi ngér'un pua' **Ngā** runkét ghuə'nzén, petə nun wa, mbit **nun** n̄ju' nshut tū nsa' nga sha.
91. Pə rié mî: Pū ntab ntua kōshə yū mī pū nā ntua pə pō ghā pi nzuobə ntuum, kuka Mūsā pūtnə nkwətə wū.
92. I (Mūsā) rié mî: ô Hārun! A ghuə'nə kuə wu (nə yi nkəm'ap) **fu' yie** u yuən'ap pə mvuə nə?
93. Á ghuə'nə kuə wu nə ká u mbetə'a nə? U lo' pī nkū tu tū nsa' nga sha ?

- فُلْنَا لَا تَحْفَ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى (68)
- وَأَلَى مَا فِي مِينِكَ تَلْقَفَ مَا صَنَعُوا إِمَّا صَنَعُوا كَيْدَ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى (69)
- فَأَلْفِي السَّحْرَةَ سَجْدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى (70)
- قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قِيلَ أَنْ أَذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرِكُمْ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السَّحْرَ فَلَأَقْطَعَنَّ آيَدَيْكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَا صَلَاتِكُمْ فِي جُدُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى (71)
- قَالُوا لَنْ نُؤْتِيكَ عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِمَّا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (72)
- إِنَّا آمَنَّا بِرَبِّنَا لِيُغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السَّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَى (73)
- إِنَّهُ مِنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى (74)
- وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى (75)
- جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى (76)
- وَلَقَدْ أُوحِيَنا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرَبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ نَبَسًا لَا تَحَافُ ذَرْكًا وَلَا تَحْتَسِبُ (77)
- فَأَتَيْنَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُمْ مِنَ اللَّيْلِ مَا عَشَيْتُهُمْ (78)
- وَأَصْلَحَ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَى (79)
- يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنجَيْنَاكُم مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوَعَدْنَاكُم جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى (80)
- كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُم وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَن يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى (81)
- وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى (82)
- وَمَا أَعْجَلَكَ عَنِ قَوْمِكَ يَا مُوسَى (83)
- قَالَ لَهُمْ أَوْلَاءِ عَلَى أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى (84)
- قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ (85)
- فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ يَا قَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَقْتَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوعِدِي (86)
- قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حَمِلْنَا أَوْزَارًا مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَدَفُنَاهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ (87)
- فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَى فَنَسِي (88)
- أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ صَرًّا وَلَا نَفْعًا (89)
- وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ يَا قَوْمِ إِمَّا فَنُتِنُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي (90)
- قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى (91)
- قَالَ يَا هَارُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا (92)
- أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي (93)

94. I (Hârûn) rié mî: ô mon na yû ! ma pə vé'a mə læur'a, shi pit mvé'a mə nyû tu'a, a pua' ndâ yirə mî nduəb ma pô nə kâ u nzié mî: u fabshə fânə pon Isrâil, shi pit nshî shəkét'a na.
95. I (Mûsâ) rié mî : ô Sâmiriya, a kuə mbə montu nga shu?
96. I rié mî : mə yuən yua pə mâ njuən'ab'a, nq' lăpuə (nsié) lo' tū pin (nkut) ngā ntum (Djibril), nqərə m'é, yirə pua' yié ntu'a niét nə mə na.
97. I (mûsâ) rié mî : nqərə wuonə, a pua' ndâ yirə mî a pua' n'u tū wumə mî u pə nzié mî : yi mbâm'a (ndi'), a pit na mbə ndâ yirə mî nka' fū' pua' n'u, u tab ndo' fa'nə'u yirə yuə. Pit njuən yu wûshə shu yuə u ghətnə mfə ndun'i mə yi ngûshə na, pū nâ ntua pummə tōn'i, a pə lo' pū sâmi'i (mfuə'i) tū mba' nké ndâ yi nsamma.
98. A li na mî yu wûshə shun pua' Allah yuə mo' yu wûshə mbékét ndi' nja' Wi na, I lônə nə yi tū ngū yum (mənten).
99. Yuə ku na mbə yié Pū nsâ n'u nə (yum) lo' tū pəsa'kuə yua a tét mbînə na. Pū tét mfa n'u nə kumshə (Kur'āni) lo' puə Pū.
100. Mūn'ə i fét nkwan'i ntā na, mbū a pua' ndâ yirə mî i nâ ndo' kiém yu rétkét nə liénju ntənə.
101. Pə lo' mbə pə ruobkéri ntəum, a pūi nə puə nə yu kiémə nə liénju ntənə.
102. Liénju yuə pə ndo' fə ntā na, Pū puomshə pūiékét pəen tū yirə liénju, pə pə sənə shānguə tū luəb.
103. Pə pə nzūüməkét mə fānə yap (mbə nzié mî), pū mā nda' yun, mbū a li na ghom (liénju).
104. Pū yi yua pə téé nzié na tutun, fū' yié ngā yi mə rū yap nzié mî : pu mā nda' yun mbū a li na ndi liénju na.
105. Pə nâ mbishə'u tū nga mberə mberə, nqərə, rié mî : Ngā yi ngér'a nâ ntua so' yirə yuə ndâ ndâ yi nso', sammə.
106. Shi tā yirə yuə a pə pu' shə nsāshə.
107. U pə ntab njuən'u mo' ntəum nə nshié vut pua mə ndu ndun.
108. Yirə liénju, pə nâ ntua pətə ngā mfū yuə nshié mājné ntəkét ndi' n'i na. Ngū ngé mənten pi pukə nə Ngā runkét ghua' nzen, nqərə u ntab nju'u mbū a li na ngé nduəmshə.
109. Yirə yuə liénju, shu' ntab ntua ghāmi, mbū a li na mūn'ə Ngā runkét ghua' nzen fa ku n'i, mbit mbém shəkét n'i na.
110. I nâ nji yua a pua' nku məsu shab'a mbit mbə nji yua a pua' manjəm puə na. Pə ntab mbit nguəm'ap yi ndun'I.
111. Mba' mi yutkét mə su Yiénə nkakə (Ngā nkəwət yi ntənə tū pəsa'kuə yu puómə shi). Mūn'ə i kiém ndon na tét miém.
112. Mūn'ə i fa' fa' nzenkét nzenkét mbə ngā suəntuəm ma, i ma pə mbuó yu nkub shi pit mbə (mbuó) sū'shə (kéé).
113. Yuə ku na mbə yié Pū ghét a (Kur'ani) si', mbə yu yankə mə shū arab'a. Pū pit mfabshə ntəum nə nka' nga nguə', məshi' mî pə puó (Allah), ké yuə pə ndū' nə puə nə kumshə (mfé) na.
114. Allah, Mfon, Mbékét nqənə tutun. Ma pə mbunnə nə njankə fū' kâ pə ka' shi lishə ntum'i n'u na. Pə nzié mî : Ngā yi ngér'a, ku'shə'a nə yi.
115. Mə pit nsiéb mə ndâ ngambékét mî : Pū ka pi pən ngam nə Adam nku məsu, I lânə, Pū ka pi mā nkəwətə yū mo' kutnsuə puə'i.
116. Pit nkumshə yié Pū ka rié nə pə Mələka mî: puorə nun nqəwət nə Adam; nqərə pə ka pi puorə nun nqəwət nja' ndun Ibliss (yuə) i ka ghə'nə na.
117. Pū ka pi rié mî : ô Adam ! a pua' ndâ yirə mî yî pua' ngā kəpən n'u mbit mbə (ngā kəpən) nə mgbié'u, i ma pu' ntūmə pət tu yun tū Adjana, nqərə mbū pu pūi tu.
118. A pua' ndâ yirə mî a pua' n'u mî: u tab nkəwətə'u njié ntəum, shi pit nshu ntammə.
119. A pit na mbə ndâ yirə mî, u ntab njuən'u ntəum ntəum, shi pit nkəwətə ri' kəsū nqom.
120. Shəitāni tuə n'i nə pə wubmə, nzié mî : ô Adam ! ké ntubshən'u nə nshin tutu nzuobə pua yi fon'ə a mə nzeni na.
121. Pət tu yap ka pi yu yum lo' ntəum, nqərə, ntammə yap fécənə nə puə mə li' nguəərə. Pə shi ndu', mbə mfətə nqəwət'ab nə ya' fu (tutu) Adjana. Adam ka pi siét nshut Ngā yi ngér'i, nqərə mvuə.
122. A pua' lo' Ngā yi ngér'i sho'i, nkuot pət ntu'i, njitrə'i.
123. I (Allah) rié mî : tum mən ngu yun mənten ntəum, pāshə yun pua' ghā kəpən mo' pāshī. A pə yuə yirə mbumməntuə nə pən lo' puə Mə nə, mbū mūn'ə i ntua pətə yirə sha na, i ntab ndo' vūə'i shi pit mbūi tu.

- قَالَ يَبْنَؤُمْ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا يَرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَمْ تَزُقُ قَوْلِي (94)
- قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ (95)
- قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي (96)
- قَالَ فَادْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ نُحْلِفَهُ وَانظُرْ إِلَى إِلْهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنْتَحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنْنِسْفَعَنَّهُ فِي الْيَوْمِ نَسْفًا (97)
- إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا (98)
- كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا (99)
- مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا (100)
- خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِمْلًا (101)
- يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمِيذٍ زُرْقًا (102)
- يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْنَا إِلَّا عَشْرًا (103)
- لَنْ نَعْلَمَ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْأَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْنَا إِلَّا يَوْمًا (104)
- وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا (105)
- فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا (106)
- لَا تَبْقَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا (107)
- يَوْمِيذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا (108)
- يَوْمِيذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا (109)
- يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا (110)
- وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا (111)
- وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا (112)
- وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحَدِّثُ لَكُمْ ذِكْرًا (113)
- فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا (114)
- وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عِزْمًا (115)
- وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى (116)
- فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا تَخْرُجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى (117)
- إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى (118)
- وَأَنْتَ لَا تَطْمَأِنِّنَ فِيهَا وَلَا تَصْحَى (119)
- فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَى (120)
- فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتَ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا مَخْصَصَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ زَوْجِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى (121)
- ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى (122)
- قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَصِلْ وَلَا يَشْقَى (123)

124. Mũn'wə i fet nkwan'i ntā kũmshə sha na, mbũ a li na mĩ a **pua'** ndā yirə a pua' n'i nə wumə **mfetkét**, Pũ pit ndo' **yiémə'i** nə liénju kiyáma, i pə pə mfumi.
125. I rié mĩ : ó Ngá yí ngér'a ! a letə ná **U yiémə'a** mbə pə mfumi, mbi ka pə pə ngá yuənnə.
126. I (Allah) rié mĩ : **nguənguə** yié rírikent'Ū ka tuə n' u, u lânə na, **ndia'shí** ku na mbə ɣerə yié pə **lânə'u** na.
127. Yirə yuə ku na mbə **yié** Pũ ká njeet mũn'wə i shábə shi suəntuam tu ríriken Ngá yí ngér'i na. Mə siéb mĩ : nguə' ndínə liénju pua'**ri'kér'i**, mbit mbə ruobkéri tətun.
128. Ké a má nzánə'i mo' mi nə puə? A pua' reni yié Pũ ka vuəshə pa nku məsə shap tu rú njá njá na. Pə ná nyí tu li'shu shap. A **pua'** ndā yirə mĩ ríriken pummə na mbə tu yirə yuə nə ghā rānə.
129. A pə mbə ndi' li shukér'wə a pínə lo' puə Ngá yí ngér'u, pua nka' fũ' yuə a pua' yu fũ na, mbũ a (nguə') tét mbə yu ruobkét.
130. ɣerə, mimshə tu yua pə téé nzié na, nzen nə **fon**, nə fa ayuə nə Ngá yí ngér'u, nku məsə ləm liŋom pua nku məsə yí ndā shi, pua lo' tu fũ' shũ'. Pit nzen nə (Fon Allah) tu nshet nshet rānə, **mo' nka u lo' mbém**.
131. Ma **pummə** mbə nséntə yuənnə shu mfə tu yua Pũ shu mə nshumbókét men nə mo' **mbu' mbu'** puən mə rú yap, mə pa nguən wumə nju na. A **pua' pò** məshi' mĩ Pũ kpa'nə wap ntuum. Fu' Ngá yí ngér'u **pua' pòkéri**, mbə ruobkéri tətun.
132. Sa' to'tu nə pa ndò mbit nzuob **ntuum**. Pũ ntab mbishə yü wu nə fu', Pũ ná ntua fu' (**Pü**) n'u. Ndínə (nshumbókét) **pua'** pò tu puó (Allah).
133. Pə (ghā kpa'shə Allah) pit nzié mĩ : i pə mbə wuo tuə nə pü nə ríken lo' puə Ngá yí ngér'i nə? Ké rānəmi má ntua'i nə puə nə yua a pua' tu kum kum ndā lérəwa na?
134. A pə mbə pə Pũ vuəshə wap nə nguə' nku məsə shi (ntum) mbũ pə rié na mĩ : ó Ngá yí ngér'ü ! U pə wuo shəshə ngá ntum nə pü na, ɣerə pü pətə rírikent'U nku məsuyié ká **pü ka'** shi **kwətə** yuəwə, shi **pi** pit **nkwtə ré'tu** na.
135. Rié mĩ: nshié mũn **pua'** Ngá yí mbiébə, ɣerə piéb mũn. Pə ná ntua yí puən puə pə **pua'** pa tu ndumánjé yuə a **pua'** yétní na, pua puən puə pə yirə na.

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى (124)

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا (125)

قَالَ كَذَلِكَ أَنْتَ آتَانَا فَتَسْبِطُهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَى (126)

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِرْ بِآيَاتِنَا رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأُنْقَى (127)

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِينِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لَأُولِي الْبُصُولِ (128)

وَلَوْ لَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزِمَامَا وَأَجَلٌ مُسَمًّى (129)

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى (130)

وَلَا تَتَدَنَّ عَيْنُكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفِثَنَّهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأُنْقَى (131)

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا تَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى (132)

وَقَالُوا لَوْلَا يَا بَنِي آدَمَ مِنْ رَبِّهِ أَوْلَمَ تَأْتِيهِمُ بَيِّنَةٌ مَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَى (133)

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا لَقَالُوا لَوْلَا رِزْقَانَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نُنَادِيَ وَنَحْزَى (134)

قُلْ كُلٌّ مُرْتَبَضٌّ فَتَرَاضُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَى (135)

سورة الأنبياء

Pət ngom nshuop imo' (21): **Yirə yí pua'** «NKA' GHÁ KUOT PəSA'Kuə»
Rírikent'i pua' Nkuri ghom nshuop ipá (112), a ka si' Maka'.

Mə ná ndu'nə li Allah, **Ngá** runkét **ghuə'nzén**, **Ngá** shətkét **ghuə'nzén**.

1. A ghobshə nə puən nə nsishə fa' shap, **na** pə pi pə tu fūrə mbə ghā fet nkwan.
2. Nshié kũmshə **mfé** mə ntua'i nə puə lo' puə Ngá yí ngér'ap, mbũ a li na mĩ pə ná ntua pə nju'i, mbə nkām kāmə.
3. Ntu nshap pə fūrəshí. **Puən** puə pə yu nkub'a, **luəmshə** nshəmə mbə nzié mĩ: yirə **yí** mũn ndi' mo' nshié yum, mbũ a li na mĩ i **pua' pò** **mũn nyūtu** yié puən. **Pə** fa puə puə nguən tu set mbə **njuən nə?**
4. I rié mĩ: Ngá yí ngér'a ná nji shukér'wə a pua' nku tu pút, pua mansié **na**. I pua' **Shekét** ngá yí nju', **Shekét** ngá yí nji.
5. Mbéé! Pə rié **na** mĩ: (**kur'áni**) pua' **vu'két** njuəm, (mbit nzié mĩ:) mbéé! i pu'shə na pə mbéé men; mbéé! a pua' ngá shòshə **nkarā** mishukét. ɣerə, i tuə na nə pü nə nshié ríken yié ká pə ka shəshə pum puən (**nə ríken na**).
6. Nshié ngu tu rú shuə Pũ ka vuəshə na ka pi má nsuə'i mo' ntuum nku məsə shap, **ké á puə mbə yuə pə lo' suəntuum mə?**
7. Pũ má nshəshə yü nku məsə shu, nja' pəmbā, (shuə) Pũ ntua nə ntuum nə puə na. ɣerə, pishə nun ghā kũmshə (ghā yí) mə yuə pu mbi má nji yun na.
8. Pũ má njab'ü mo' wap mə ɣwəw'ə pə ntab nju yab payu na, pə ka pit mbə ndi' yap **pə ghā pi nzuobə**.
9. A **pua'** lo' Pũ fa ngambékét nə puə tu nka' ngam, ɣerə Pũ wumə wap pua shuə Pũ kú na, **mvuəshə** ghā shábə.
10. Mə siéb mə ndā ngambékét mĩ: Pũ si' nə puən nə nda lérəwa, a pə ntuum nə kũmshə shun. Ké pu ntab nzánə yun nə?
11. A pua' reni yié Pũ **nyé'rə** ngu **yə nkub**, mbuóm manjam puə nə mo' puən nduni **na**.
12. A ka pə yié ká pə yu' yiéé nguə' **Shü** na, u pə shi wuon réé, pə ntéé mbutnə.
13. (Pə rié nə puə mĩ) : pə ma pə ntéé, **putnə nun** tu pə shua pu lo' mbə nshu nshumbókét **ntuum ma**, pua li'shu shun, mo'nka pə pishə wun.

بسم الله الرحمن الرحيم

اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُعْرِضُونَ (1)

مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُخَدَّعًا إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ (2)

لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَأَسْرَأُوا التَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ مِثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السِّحْرَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ (3)

قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (4)

بَلْ قَالُوا أَضْعَافٌ أُخْلَامٌ بَلْ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأُولُونَ (5)

مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قُرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ (6)

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (7)

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ (8)

ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ (9)

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (10)

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قُرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ (11)

فَلَمَّا أَحْسَبُوا أَنْبَأَسْنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ (12)

لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِينِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ (13)

14. Pə rié mî: Ô nguə' nə pū! A pua' ndā yirə mî pū ka pi pə ghā yu nkub.
15. Yirə yuə ka pi mā nkōshə'i mî: a pua' shukét'ap. Pū shi njab'ap mə yu fiérə, mbít mbə yu vʉə (yíé mù).
16. Pū mā mbuom'ū mo' pūt pō nsié pua yua a pua tū fānə pɛəri na mbə pō ghā kam.
17. A pə mbə yuə Pū ngubmə mî Pū nā shūshū' yu ntāmə (mon) na, mbū Pū pummə na shūshū' i pō nə ɲwər'Ū, mə yuə Pū mbi pə ghā pi ngét na.
18. Mbéé! Pū nā ma' ngambékét ndun mbéé, a vʉəshə'i, ɲɛrə, u pə shi wuə réé, a shi mbō yu vʉəshə. Ri'két nguə' pua' nə pun lo' tū pa shua pū mfakét mfū'I (Allah) men'a.
19. Ngū pa shua a pua' tū pūt pūt pua nsié na, pua' Yi. Pʉən pʉə pə pua' pua'I na, ntab nsiéshə yab mo' ɲwət ntā yi ngūshə'I, shi pit mbə nkenə.
20. Pə nā nzen nə Allah nə shū' pua ɲəm shi pit ntunnə.
21. Ké pə lo' pi shūshū' shimo' yu wūshə tū ndun nsié, yuə pə ɲjiémə pʉən nə?
22. A pə mbə yuə shimo' yu wūshə nduni shi a mbə Allah mbə tū pɛəri na (pūt pō nsié), mbū a (pūt pō nsié) pummə mbəbə. ɲɛrə, ndā ndā renə pua' yi Allah Ngā ghét Arshi (nguə'), I shet pa shua pə mfa mfū'I men'a.
23. Pə ntab ntua pishə'i Wi tū yua I ngét na, na pə nā ntua pishə pō pua (tū pa ghérə shap).
24. Ké pə lo' pi shūshū' shimo' yu wūshə shuə a ndi' Wi nə? Rié mî : tuə nʉn nə montu nga shʉn. Yirə yi pua' kumshə pʉən pʉə pə pua' pua mə na, pua kumshə pʉən pʉə pə ka ya' nku məsu sha na. Mbéé !yām'ap ntab ɲji yap ngambékét. ɲɛrə, pə pua'pō ghā yəm ɲwət.
25. Pū mā nshéshə yū nku məsu shu nə nshié ngā ntum, mbū a li na mî Pū nā ntua nə ntum n'i mî : a pua' ndā yirə mî mo' nshié yu wūshə mbékét ndi' mbū a li na Mə, ɲɛrə wūshə nʉn pō ndū Mə.
26. Pə ka pi pit nzié mî : Ngā runkét ghə'nzén shūshū' mon. Ndā ndā renə pua' n'I, mbéé ! (pə pua'pō) pəkpen'ə pə pua' yu wūmə na.
27. Pə ntab mbínə yap mo' n'I nə shukét, puə na, pə nā mfa' fa' pō tū fa kə shi.
28. I nā ɲji yua a pua' nku məsu shab'a, nə yuə a pua' manjəm puə na. Pə ntab nshu' yap (mʉn) mbū a li na nə mʉn'əə I (Allah) pém ma. Na, pə pə tū yi mbuo'I mbə ghā lʉəb.
29. Nshié mʉn'əə i rié mə rū yap mî: m'buə' yu wūshə shi a mbə Wi (Allah) na, ɲɛrə, mbū yirə yuə, Pū nā ntua yɛɛ'i nə (mú) Jahannama. Yʉə ka' mbə yíé ká Pū ɲjɛt ghā yu nkub'a.
30. Ké pʉən pʉə pə fétə ngambékét na, ntab ɲjʉən'ap mî a pua' ndā yirə mî pūt pūt pua nsié ka pə pō yi mkpa', ɲɛrə Pū fabshə pɛr'abə? Pū pit njab ngū yua a pua' wumkéri na pō lo' tū nké. Ké pə ntab nsuə yap ntʉəm mə?
31. Pū pit njab tū ndun nsié nə nki nki (mberə) məshi' mî a ma pə nʉnə nə puə, mbít njab ntʉəm nə lónə lónə ndumánjé məshi' mî pə pə ɲjírə.
32. Pū pit njab pūt mə titá yuə a pua' yu shí na. Pə pə tū ríríent'i (pūt) mbə ghā yəm ɲwət.
33. A pua' Wi yuə I puóm shū' pua ránə, nə liɲəm pua mʉt na, nshiéshí nā ndʉnə tū ndumánjé shi (yíé kifé).
34. Pū mā njab'Ū ruobə nə nshié mʉn nyūtu nku məsu shu. A pə yuə u mkpa' na, mbū pə pə yap pō ghā pi nzuob mə?
35. Nshié ɲwət pua' ngā yu'shə wu. Pū nā ntua pit pə mkpa'nə wʉn nə pūü pua pū mə mkpa'nə. Pə nā ndo' pʉtnə nə pʉn pō mfa məsu shū.
36. A mbə pə fu' ká pʉən pʉə pə fétə ngambékét na yʉən'u na, pə ntab shūshū' yap wu (mə mo' yəm) ɲja' pō mə yū nkuo'shə (mbə nzié mî) : ké ! á yirə yí mbə yuə i nkumshə pa wūshə shʉn nə pūü (nshuə'shə) nə ? Pə pi pua' tū kumshə Ngā runkét ghə'nzén, mbə ghā ku tu.
37. Pə ka puóm mʉn nyūtu i pə pō punní, Mə nā ntua let ríríent'a nə pʉn, ɲɛrə pə ma punnə'a.
38. Pə nā mbít nzié mî : yirə yí nka' fu' ndo' pō fu' nā, mə yuə pə mbə ghā rié ngambékét nə?
39. A pə mbə yuə pʉən pʉə pə fétə ngambékét na ɲji fu' yuə pə ntab ndo' (ghér'ap mo' ku) tʉə' mú mə mba' mim'ap shi pit (ntʉə') mə nkʉwənt'ap, shi pə mbít mfɛr'ab'a, (mbū pə mā nku yap mo' tu).

- قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ (14)
- فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ (15)
- وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ (16)
- لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهَؤُا لَاتَّخَذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا إِنَّ كُنَّا فَاعِلِينَ (17)
- بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ (18)
- وَلَهُ مِنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ (19)
- يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْطُرُونَ (20)
- أَمْ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ (21)
- لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ (22)
- لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ (23)
- أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرٌ مَنْ مَعِيَ وَذِكْرٌ مَنْ قَلْبِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ (24)
- وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ (25)
- وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ (26)
- لَا يَسْئَلُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ (27)
- يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ (28)
- وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَلِكُفْرِهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ (29)
- أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ (30)
- وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيًا أَنْ تَمِيدَ بِهِنَّ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ (31)
- وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَفْعًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ (32)
- وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ (33)
- وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ (34)
- كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُمْ بِالنَّارِ وَالْحَبْرِ فَتَنَّا وَاللَّيْنَا تَرْجِعُونَ (35)
- وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُؤًا أَهْذَا الَّذِي يَذُكُرُ آهْتَكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ (36)
- خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَجٍ سَأَرِكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ (37)
- وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (38)
- لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكْفُونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ (39)

40. Mbéé ! a nâ ntua tuə nə puə pò vəmkeri, ɲerə, tabə tu yap, pə pi mā nger'ap ku yi mbutnə men, shi pə mbit nshinə nə puə.
41. Mə siéb mə ndá ngambékét mí pə ka pi pə ngét ghâ ntum nku məsu shu nə nkuo'shə (ɲjwəɾə). (Nguə') yua pə ka pə ngét nkuo'shə men'a ka pi si' nguəm pəon puə pə ka pə ngét nkuo'shə na.
42. Rié mí : a wuə mbə yuə i nshí wən nə shü pua ɲom tu (nguə') Ngá runkét ghəu'nzén nə ? Mbéé ! pə **pua'** pò ghá yəm ɲwət **tu** kəmshə Ngá yi nger'ap.
43. A lo' pə nə puə nə mo' pa yu wúshə shuə pə ntua ghəu'nə wap nə nguə' nja' Pü nə? Pə ntab ntua gher'ap mo' ku feet **ɲwət'ap**, shi pə mbi pit njetnə yi mfeer'ap puə Pü.
44. Mbéé ! Pü fa mə yu nshumbókét nə shirə shi pəon pua pa baba shap **kukə nkut** la' sá nə **pua**. Ké pə ntab ɲjwə'ap mí Pü nâ ntua tu nsié mbə nsü'shə'i tu nkobshi ? Pə lo' pi pə ghá pi nshet nə ?
45. Rié mí : a li na mí Pü nâ nkəm'un pò nə ntum. Pa ndo' ntut ntab nju' yap mfü **fu' yie** pə nkəm'ab'a.
46. Mə siéb mí, a pə yuə mo' ləwəkét yum lo' tu nguə' Ngá yi nger'u nkwtə wab'a, mbü pə nâ ntua pummə pə nzié mí : ô nguə' shü, a **pua'** ndá yirə mí pü pə ghá yu nkub.
47. Pü nâ ntua pit yab kilu sappé nə liénju nténə. ɲerə, pə ntab ntua kubə'i nshié ɲwət nə nshié yum, pa yuə a ɲjié mbə pò yie mə mə nzékték mbâ yua a kəshə nja' mbâ para' na, mbü Pü nâ ntua tuə men. Pü yétnə mə ghá nsishə.
48. Mə ndá ngambékét Pü ka pi fa (nda lérəwa) fabshə ngam nə Mûsá pò Hârûn, a pə **nzenkét** mbit mbə kumshə nə ghâ puó (Allah).
49. Shuə pə nduəb Ngá yi nger'ap mə li' si na, mbit mbə tu nga fu' (kiyâma) mbə ghá pi mbuó.
50. Yirə yî (**Kur'âni**) pua' kumshə **mbuotnə**, (yuə) Pü si' men **na**. Ké pu lo' pi pò ghá pi nguə'nə ?
51. Mə ndá ngambékét Pü ka pi fa nə Ibrâhîm nku məsu nə yirə shi, Pü ka pi pit mbə tu nga shi mbə ghá pi nji.
52. **Fu' yie** i ka rié nă baba shi pua puomshə pəon pi mí : shirə shí yu puómə shuə pu pua' ghá pi nzuob ntuum (mbə nguəshə na) pò kuə ?
53. Pə rié mí : Pü kwətə na pa baba shü, pə **pə** ghá pi nguəshə pò **ndü** shirə shuə.
54. I rié mí : mə siéb mə ndá ngambékét mí : pə ka tét mbə, pən pua pa baba shun tu vüə mə li' nguəɾə.
55. Pə rié mí : u tuə nə pü pò nə ngambékét, ké u pò tu rü ghá kâm'ə ?
56. I rié mí : mbéé! Ngá yi nger'un pua' Ngá ghét pút pút pua nsié yuə I ka pu'shə mbuóm'ab'a, **m'buə'** tu yirə nə pən mbə tu rü ghá pi ntunə.
57. Mə pit nsiéb nə li Allah mí : mə nâ ntua pu' nyé'rə kəshuəb shun manjəm yie kâ pu ntua yəm ɲwə'r'un pə ghá fét nkwan **na**.
58. ɲerə, i ka pi yab'ap pə shi mbə pò pāshə pāshə shi, nja' yi ngürə **mə rü yap**, məshi' mí mo'nka pə pətnə mfə məsu shi (mbishə'i).
59. Pə rié mí : a ghét wuə yirə yî (ngam) nə pa yu wúshə shü ? A **pua'** ndá yirə mí i pummə na mbə tu rü ghá yu nkub.
60. Pə rié mí : Pü pua' mbi yu' mo' **monkuə'** i nkəmshə wap nə (püü), pə nâ mfü'i nə Ibrâhîm.
61. Pə rié mí : tuə nun n'i mə mi pəon **məshi'** pə tənə.
62. Pə rié mí : ké a lo' pi ghét wu yî nə pa yu wúshə shü ô Ibrâhîm!
63. I rié mí : mbéé ! a ghét na yi ngürə shab'î. Pishə nun wap mə yuə pə mbi nshukét na.
64. Pə ka pi pətnə mfə tu ɲwət'ab (nə rəm ngam), ɲerə, nzié mí : a **pua'** ndá yirə mí pən na, pə pua' ghá yu nkub.
65. A **pua'** lo' pə sishə tu yap (nkubshə wubmə shap nzié nə Ibrâhîm mí): pü siéb mə ndá ngambékét mí : u tét nji mí shirə shí ntab nshukér'ap.
66. I rié mí : **pə** fa pə pə nguəshə pa shua a ndi' Allah na, mbə yua a ntab ngami wən nə nshié yum shi pit **nzôn'un** nə ?
67. Uf nə pən pua pa shua pə nguəshə shi a mbə Allah na ; ké pə **ntab** nzânə yun nə?
68. Pə rié mí : ton nun wi, **mfeet** nun pa wúshə shun mə yuə pə mbə gha pi ngét (nshié yum'a).
69. Pü **ka pi** rié mí : ô mü ! pə fəshə, mbit mbə gbunə nə Ibrâhîm.
70. Pə ka pi pit ngub'i (Ibrâhîm) nə ntaɲ , ɲerə Pü **yab'ap**, pə pə shetkét ghá miémə.
71. Pü ka pi pit ngumə'i pò Lût **mfə** tu nsié yuə Pü ka yab mbuotnə ntuum nə ngu yu puómə mənten **na**.

- بَل تَأْتِيهِمْ بَعْتَةٌ فَيَقْتُلُهُمْ فَأَلَا يَسْتَظْهِمُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ (40)
- وَلَقَدْ اسْتَهْزَأَ بِرَسُولٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (41)
- قُلْ مَنْ يَكْلُؤُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ (42)
- أَمْ هُمْ آهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِنَّا يُصْحَبُونَ (43)
- بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْفُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْعَالَمُونَ (44)
- قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصَّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ (45)
- وَلَيْنِ مَسَّئُهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَفُوقُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ (46)
- وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ (47)
- وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ (48)
- الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ (49)
- وَهَذَا ذِكْرُ مُبَارَكٍ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ (50)
- وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ (51)
- إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ حَهَا عَاكِفُونَ (52)
- قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ (53)
- قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (54)
- قَالُوا أَجِئْنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ (55)
- قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُمْ وَأَنَا عَلَى ذَلِكَ مِنَ الشَّاكِلِينَ (56)
- وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ (57)
- فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلا كَبِيرًا هُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ (58)
- قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ (59)
- قَالُوا سَمِعْنَا فَتَى يَدْعُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ (60)
- قَالُوا فَاتَّبَعُوهُ بِهِ عَلَى عَيْنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ (61)
- قَالُوا أَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِآلِهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ (62)
- قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَاسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْظِقُونَ (63)
- فَرَجَعُوا إِلَى أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ (64)
- ثُمَّ نَكِسُوا عَلَى رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ يَنْظِقُونَ (65)
- قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ (66)
- أَفِ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (67)
- قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ (68)
- فُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ (69)
- وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ (70)
- وَجَعَلْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ (71)

72. Pü ka pi pit mbü ngam n'i nã Isãk pö ya'küb mã nku'shã. Ngü yap mænten, Pü ka pi yab'ap mã renkét pæon.
73. Pü ka pi pit **njab'ap** mã pa tésu pæ njiræ (pæon) tu ngambékét **tu** fa kã shü. **Mbit** mfa ntum nã puã **tu** ghét ngambókét, **pua** yi nténã tu to'tu, nã yi ntúm zakât. Pã ka **pã** ghã pingúshã pö ndü Pü.
74. (**Mbe shi tuã mã**) Lüt, Pü fa n'i nã yi ngam pua yi, mbit ngumã'i tu (nguã') ngu yuã (pa ntuum) ka pã mfa' püü na. A **pua'** ndã yirã mi puã nã, pã ka **pã** ghã piüü, ghã **sa'ndut**.
75. Pü ka pi pit nsuã'i tu ghuã'nzén'Ü, a **pua'** ndã yirã mi i ka **pã** tu rü renkét pæon
76. Pit (nkumshã) Nühu **fu** yié kã i ka fû (Ngã yi ngér'i) nkusu na. ñerã, Pü put n'i mbit ngumã'i pua pa ndéé **lo'** tu **gbimã mbim**.
77. Pü ka pi pit mfer'i tu nguã' pæon puã pã ka pã mfa mbéé tu rírikent'Ü na. A **pua'** ndã yirã mi puã na, pã ka pi pã **ghã** piüü, ñerã, Pü **ghét** pã wuon nké mænten.
78. Pit (nkumshã) Dãúð pö Souléman **fu' yié pã** ka pã ndí sa' tu nga nsum, **yíé kã** patã pæon ka sam ntuum nã shü' na. Pü ka pi pã tu ndí nga shap mbã ghã pi ntuumã.
79. Pü ka pi fa yu' a ren ntuum nã Suléman. Pü ka pi pitmfa nã nshié **ndí** nã yi ngam pua yi. Pü ka pi pit **nyü'** mberã mberã pua Dãúð, pã nzen nã **Pü**, pua pãsi. Pü ka **pã** ghã pi ngérã.
80. Pü ka pi let n'i nã fu'shã ponpu' lãm mã yun mãshi' mi a pã nshí wun tu pit'un. ñerã kã pã ghã pi nkũabshã?
81. (Pü ka pi pit **nyü'**) nã Suléman nã **fim kükét**, a nja' tu fa kã shi mbã nguon tu nsié yuã Pü ka yab mbuotnã ntuum ma. Pü ka **pã** tu nshié yun mbã ghã pi nji.
82. **A ka pit mbã mã** rü pa shéitãni nã shuã pã **ka pã** mvuã mãkãnãrã n'i, mbit mfa' mo' fa' **ndüni**, Pü **pã** nã puã **nã ñwãr'ü** mbã ghã shí na.
83. Pit (nkumshã) Ayyüb **fu' yié** i ka fû Ngã yi ngér'i nzié mi : a pua' ndã yirã mi nguã' **kwãtã'a**, na U pi pã **Shetkét** Ngã ghuã'nzén tu rü ghã ghuã'nzén.
84. ñerã, Pü put n'i, nkõshã nguã' yuã a ka pã ndun'i na. Pü ka pi pit mfa n'i nã pa ndé'é (pon **pi**) nã mo' mfa' yap pua puã mã ghuã'nzén lo' puã, Pü mbit mbã kumshã nã ghã wúshã.
85. Pit (nkumshã) Ismãil nã Idrís nã Zulkifl, ngü yap mænten ka **pö** tu rü ghã mimshã.
86. Pü ka pi pit nsuã wap tu ghuã'nzén'Ü, a **pua'** ndã yirã mi, pã ka pö tu rü renkét pæon.
87. Pit (nkumshã) Zun nün (ngã mõnsha) **fu' yié** i ka wuon mbã nã shuã (mfã ndun pæon **pi**), ñerã i ngubmã mi Pü ntab ndo' ghér'Ü mo' kã ndun'i. ñerã, i nshi mfü tu njãm njãm mi: mo' yu wúshã mbékét ndi' nja' **Wu**, ndã ndã renã pua' n'U, a **pua'** ndã yirã mi mã tét mbã tu rü ghã yu nkub.
88. ñerã, Pü put n'i mbit ngumã'i tu mbim. Yirã yuã **pua'** kã Pü kã ngumã ghã suãntuum ma.
89. Pit (nkumshã) Zakariyyã **fu' yié** i ka fû Ngã yi ngér'i (nzié mi) : Ngã yi ngér'a ! ma tâ'a mã yi'shã'a, **U pua' pökét** Ngã yu gãdo' tu rü ghã yu gãdo'.
90. ñerã, **Pü** ka pi put n'i, mbit mbungam n'i nã Yahyã, mbit mfa'shã mgbi n'i. A **pua'** ndã yirã mi pã ka pã mbunnã nguon pö mfã tu fa' mbókét mbókét, mbit mbã ngúshã **Wü nã ru' pua** puõ. Pã ka pã ghã pi nduãb pö ndü Pü.
91. Pit (nkumshã) yuã i ka shí ntammã'i (**Mar'yam**), ñerã Pü fã ndun'i (nã yum) lo' tu yiénã **Shü**, mbit njab'i pua mõn'i mã ríken nã ngü yu puómã mænten na.
92. A **pua'** ndã yirã mi :yí puomshã pæon'uã a **pua' yun na**, pua' ndí puomshã pæon imõ', m'bã Ngã yi ngér'un, ñerã, wúshã nun **pö ndü Mã**.
93. Pã ka pi sentékét nga shap mã fãnã yap. Na, ngü yap mænten pua' ghã pi mbuotnã mfã mãsu **Shü**.
94. ñerã, mun'ua i fa' nshié yum tu fa' nzenkét nzenkét mbi pã ngã suãntuum mã, mbü mo' nshié mfétã ndi' tu mã' si' fa' shi. A pit na mbã ndã yirã mi Pü pua' n'i mbã ghã pi ntuetã.
95. A pua' ken **mfã ndun** (pa tu) ngu yuã Pü ka vuãshã na mi, **puã** na, pã tab mbit putnã yap (tu wumã nju mansié).
96. **Kukã** a wuon méé yié pã ndo' tâ Yãjuj pö Mãjuj, ngü yap mænten pã nsuã ntum nã nduãt nduãrã tu ngü pã ndu ndun na.
97. Nka' nga yuã a pua' pékéri na **ghobshã**, u pã shi wuo **réé**, mi pæon puã pã fétã ngambékét na **kuãt nguãrã**, (Pã **nzié** mi) : ò nguã' shü ! mã ndã ngambékét, **pü** ka **pö** tu fúã mãshi' yirã yí, mbéé ! **pü** ka **pã** ghã yu nkub.

- وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ (72)
- وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ (73)
- وَلَوْلَا آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرِيْبَةِ أَلَيْسَ كَانَ تَعْمَلُ الْخَبَائِثَ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَاسْقِينَ (74)
- وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ (75)
- وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلٍ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ (76)
- وَنَصْرَنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ (77)
- وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَخْتَصِمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَسَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ (78)
- فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ (79)
- وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِتُخْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ (80)
- وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ (81)
- وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَنْ يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ (82)
- وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَلَيْسَ الَّذِي صَبَّرْتُمْ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ (83)
- فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذَكَرَى لِلْعَابِدِينَ (84)
- وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِنَ الصَّابِرِينَ (85)
- وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ (86)
- وَذَا التُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ (87)
- فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْعَمِّ وَكَذَلِكَ نُسَجِّى الْمُؤْمِنِينَ (88)
- وَذَكَرْنَا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ (89)
- فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَى وَأَصْلَحْنَاهُ لَهُ رَؤُوحَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَذَرُونَنَا رِغْبًا وَرَهْبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ (90)
- وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَاهُ فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ (91)
- إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ (92)
- وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلٌّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ (93)
- فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ (94)
- وَخَرَامٌ عَلَى قَرِيْبَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنْهُمْ لَا يَرْجِعُونَ (95)
- حَتَّى إِذَا فُيِّتَتْ بِالْأُجُوجِ وَمَأْجُوجِ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ (96)
- وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقِّ إِذْ هِيَ سُاحِصَةٌ أَنْبَارٌ أَلْدَيْنَ كَفَرُوا يَا وَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ (97)

98. A **pua'** ndá yirə mí : pən, pua pa shua pə ngúshə shi a mbə Allah na, pua' mkpí (mú) Jahannama, pə pua' n'i (mú) mbə ghá pi nkét ma (ntuəm).
99. A pə mbə yəə shirə shi kushəəb mbi ka pə pa yu wúshə (mbékét na) mbú pə má nkér'ap ma ntəəm, ngú yap mənnten pua' ghá pi nzuobə ntəəm.
100. A pua' nə puə ma ntəm nə **kəu** nsu', pə pit mbə ma ntəəm shi pə nju' (nshié yəm).
101. A **pua'** ndá yirə mí pəən pəə **shetkét** pú ka pínə nə puə lo' puə Pü na, shirə shəə (pəən) pə ghab nə puə mən (mú).
102. Pə ntab ndo' yu' yap yié shi, pə pit mbə ghá pi nzuobə tə yua ntu shap téé nkú na.
103. **Watnə** ngúə tətun ntab ndo' **fé'é** sabmə nə puə. Pa Mələka pə ntānə wap (nzié **mí**) : yí pua' liénju shun'əə pə ka pə, pə nka' nə pən **na**.
104. (Kəmshə) liénju yəə Pü ndo' puótə pút yié ká pə mbuotə ya'fú ndá lérəwa na. Yié Pü ka yíshə pum mbuom ma, Pü ná ntuə pit küt mən nterə, **yirə yəə** pua' ndá ndá nka' ngam puə Pü. A **pua'** ndá yirə mí Pü ka tét mbə ghá pi mfa'.
105. Pü siéə mə ndá ngambékét mí Pü ka pi tét ntuətə tə Zabur manjəm kəmshə **mí** : a **pua'** ndá yirə mí nsié na, kpen'pa shəə pə **pua' renkéri** na, ná ndo' yə puə mə gádo'.
106. A **pua'** ndá yirə mí a pua' tə yirə yí **nə** méé nə ntəm nə pəən puə pə **pua'** ghá wúshə na.
107. Pü má nshéshə **Yü** wu mbú a li na pò mə ghəə'nzén nə ngú yu puómə mənnten.
108. Rié mí : a **pua'** ndá yirə mí yua pə fa ntəm mən nə mə na li na mí : yu wúshə shun pua' **ndí** yu wúshə **imo'**, ké pə lo' pə ghá gbú (Allah) **nə** ?
109. A pə yəə pə njəm nqəw'ab'a, nterə, u rié nə puə mí mə rānə mím'un **tə njétní**, má nji'a mí yua pə ka' nə pən **na** pò ngobshə ké ndénsa.
110. A **pua'** ndá yirə mí (Allah) ná nji shakét lí' nguəə mbit nji yəə pə nduəmshə na.
111. Na má nji'a, mo'nka (shínə nguəə) **pua' pò** mkrá'nə nə pən, mbit mbə mə yu ghámə a wuon méé tə **mə rap** fú'.
112. I **rié** mí : Ngá yi nger'a, lí ngam nə ngambékét. Ngá yi nger'u **pua'** Ngá runkét ghəə'nzén, njétmə yu ta' ghámə nku ndun yua pə mfa mfú'I mən **na**.

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ (98)

لَوْ كَانَ هُوَآءِ آلهةَ مَا وَرَدُواهَا وَكَأَنَّهُمْ خَالِدُونَ (99)

هُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ (100)

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ (101)

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَتَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ خَالِدُونَ (102)

لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ (103)

يَوْمَ تَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِ لِلْكِتَابِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نَعِيدُهُ وَعَدَّا عَلَيْنا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ (104)

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ (105)

إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِدِينَ (106)

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ (107)

قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَعَلِمَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ (108)

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنْ أُدْرِيَ أَقْرَبُ أَمْ بَعِيدٌ مَا تُوعَدُونَ (109)

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ (110)

وَإِنْ أُدْرِيَ لَعَلَّهُ فَنتَنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ (111)

قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ (112)

سورة الحج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ (1)

يَوْمَ تَرُؤْنَهَا تَذَاهُلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ (2)

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّרِيدٍ (3)

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَإِنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ (4)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَقَّىٰ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ رَوْحٍ بَهيجٍ (5)

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُخَيِّبُ الْمُؤْمِنِينَ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (6)

وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ (7)

Pət ngom nshuop ipâ : (22) : Yirə yí pua' «NKA' ADJL»

Ririkent'i pua' Sängom nshuop ifäma (78), a ka si' Madina.

Mə ná ndu'nə li Allah, Ngá runkét ghəə'nzén, Ngá shetkét ghəə'nzén

- Ô pəən nyútu ! luəb mən Ngá yi nger'un, a **pua'** ndá yirə mí watnə fú' (kiyāma) pua yu gbímə.
- Liénju yəə pə ndo' yəən **yirə yəə** na, nshié ngá fa pəən ná ntuə fūrə, tá (mon'əə) i mfa pəən n'i na, nshié ngá yəəm tūmə yua i yəəmshə na.
- U pə **nshí** njəən pəən, pə pə **vumkét'i**, **na** pə pi pə ndi' yap **pò nə vuumə**, a **pə** nguə' Allah **yəə a** pua' ri'kéri na. A pit na mbə tə rü pəən nə mən'əə i ngét nsüünə tə nga Allah shi pi pə nə yi, mbə mbetə nshié shéitāni yəə i pua' ngá kə tu na.
- Pə ka tét ndí ngam n'i mí: a **pua'** ndá yirə mí: mən'əə i petə'i na, mbú i ná ntuə vəə n'i, pit yirə' i tə nguə' (mú) Saír.
- Ô pəən nyútu ! a pə yəə pə mbə pò tə kpa' tu tə nga yíémə na, mbú a **pua'** ndá yirə mí Pü puóm'a wən pò lo' tə nsié, a pə lo', **tə** mə nké, a pit mbə lo', **tə** mə yu retnə (nshí nketkét), a pə lo', **tə** mə rap njap mbuómə ké yəə a ndi' yi mbuómə na, məshi' mí Pü rānə mí nə pən. Pü ná mbit mbummə tə mvét vé nə yua Pü nkú na, a wuon méé tə nka' fú' yəə a pua' yu fú na, a pə lo' Pü tūmə wən mə pən mbuot mbuot, a **pit mbə** lo' Pü ghét **pə la'** məshi' mí pə wuon méé tə njétnə kə shən. A pua' mə rü yən nə yəə pə ntūmə yíénə shi tə (fú' pómə) na, a pit na mbə mə rü yən nə yəə pə mbuot n'i tə yəə'la' (réna) na, məshi' mí i ma pit nji nshié yəm manjəm yi yəə i pi tét nji na. U ná mbit njəən nsié, a pə yəmshí, a pə yíé Pü si' nə nké ndun'a, a lukét, nkuo'két, mum nə nta' nta' nshié yua a pua' yi mbókét na.
- Yirə yəə **pua'** məshi' ká a **pua'** ndá yirə mí Allah pua' mbékét, **mbə** ndá yirə mí: I ná **njiémə** künsié, mbit mbə ndá yirə mí : I pua' **Shetkét** Ngá kə nku ndun ngú yəm mənnten.
- A **pua'** ndá yirə mí, fú' (kiyāma) pua' yu tuə, kpa' tu ndi' ntəəm, **mbit** mbə ndá yirə mí Allah ná tuə yíémə pəən pəə pə **pua'** tə sié sié na.

8. A **pua'** tū rū p̄uən n̄ə m̄un'əə i nḡét ns̄üün̄ə tū nga Allah shi pi p̄ə n̄ə yi, shi pit mb̄ə n̄ə yīr̄ə, shi pit mb̄ə n̄ə nda l̄ér̄əwa nzenk̄ét na.
9. Mb̄ə nḡə ȳəm nk̄əb **mām̄ə'**i (tū siébs̄hə ḡwət) m̄əshi' m̄i i p̄ə mv̄uə n̄ə p̄uən p̄ə nt̄ā ndum̄ānjé Allah. Ȳuər̄ə pua' n' i tū njū, Pū lo' mbit njū'shə' i n̄ə nguə' t̄onə tū liénjū nt̄ənə.
10. Yīr̄ə yuə **pua'** m̄əshi' yua **pet** mbuəm' u ka p̄inə m̄en'a. A **pua'** ndā yīr̄ə m̄i Allah ndi' Nḡā yu p̄əkpen n̄ə nkub.
11. A pit na mb̄ə m̄ə rū p̄uən nyūtū n̄ə yuə i nḡūshə Allah p̄ə n̄ə mgb̄ā ḡwər̄' i, a p̄ə yuə nshié ngambōkét nk̄wət̄ə' i na, i p̄en ḡwər̄' i nt̄uəm, mb̄ū a p̄ə yuə a nk̄wət̄ə mk̄pa' n̄ə (nguə') wi na, i ȳəm **mba' mi m' i**, (**ḡer̄ə**) miém (**ngambōkét tu**) njū pua **yi** ndin̄ə liénjū, yīr̄ə yuə **pua'** miém̄ə m̄ə li' nguər̄ə.
12. I n̄ā **ngūshə** yua a ndi' Allah na, mb̄ə yua a ntab nz̄ōni wi shi pit ngami na. Yīr̄ə yuə **pua'** v̄uə **ndénsa**.
13. I n̄ā ngūshə p̄ə m̄un'əə r̄ōnə shi ghobshə t̄utun nshet ḡhām̄ə shi na. (Yīr̄ə yuə **pua'**) p̄üükét nḡā m̄f̄eər̄ə, p̄üükét nsun.
14. A **pua'** ndā yīr̄ə m̄i Allah n̄ā ndo' suə p̄uən p̄uə p̄ə suənt̄uəm mbi pit m̄fa' renkét renkét fa' na tū pa **Adjana** shuə pon mi nk̄é n̄jā' n̄əkét tū nshint' i na. A **pua'** ndā yīr̄ə m̄i Allah n̄ā nḡét yua I **nkū na**.
15. M̄un'əə i **pua'** yi mb̄ə ngubm̄ə m̄i Allah ntab ndo' f̄eəri wi (Muhammad) tū njū pua ndin̄ə liénjū na, i sént̄ə nk̄ut m̄ə wuon nku **tū tu** (nk̄wət̄ə nt̄uəm), a p̄ə lo' i t̄un, ḡer̄ə nj̄uən m̄i: n̄t̄an' i lo' pi p̄um̄m̄ə **nk̄ōshə** yua i nḡét mbim **nt̄uəm m̄ə**?
16. Yīr̄ə yuə pit na mb̄ə k̄ā **Pū ghét** (**Kur'āni**) si' m̄ə r̄ir̄iken r̄ān̄əmi na. A pit na mb̄ə ndā yīr̄ə m̄i Allah n̄ā nj̄ir̄ə m̄un'əə I **nkū na**.
17. A **pua'** ndā yīr̄ə m̄i p̄uən p̄uə p̄ə suənt̄uəm **ma**, n̄ə **shuə** p̄ə yīé pa Yahoud na, n̄ə pa S̄ābiin, n̄ə pa Nas̄ārā, n̄ə pa Majūz, n̄ə **shuə** p̄ə k̄pa'shə (Allah) **pua mo'** ȳum **ma**, Allah n̄ā nt̄uə li ngam m̄ə f̄ānə yap tū liénjū nt̄ənə. A **pua'** ndā yīr̄ə m̄i Allah **pua'** **Shetkét** Nḡā t̄uənə ngam nku ndun nḡū ȳum m̄ənten.
18. K̄é u ntab nj̄uən' u m̄i a **pua'** ndā yīr̄ə m̄i Allah na, pa nku tū p̄ūt p̄ūt, n̄ə pa mansié, n̄ə liḡom, n̄ə mut, n̄ə pon mut, n̄ə mber̄ə mber̄ə, n̄ə nshin nshin t̄ūtū, n̄ə pa l̄et̄ə (p̄ənyam), n̄ə nk̄wət̄ə p̄uən n̄ā nḡét sujud n' l, mo' nk̄w̄əri, nguə' pi yīt ndun pua? M̄un'əə Allah ȳuər̄ə' i na, mb̄ū a ndi' n' i n̄ə mo' nshié nḡā yi ngum̄ə' i, a **pua'** ndā yīr̄ə m̄i Allah n̄ā nḡét p̄ə yua I nkū na.
19. Shir̄ə shi **pet** ḡh̄ā p̄éenshu' **yua p̄ə mbéé** nshu' tū (nga) Nḡā yi nḡér̄' ab' a, ḡer̄ə shuə p̄ə f̄et̄ə ngambékét na, **p̄ə t̄unt̄ə** n̄ə pua n̄ə shuə' **lo' ma tū** m̄ū, p̄ə n̄ā ndo' pit p̄i nk̄é mbetkét nku m̄ə tū **shap**.
20. P̄ə p̄ə nj̄éé m̄en n̄ə yua a pua' tū v̄əmshab' a, mbit (nsut̄ə) ngub.
21. A nt̄uə pit p̄ə n̄ə pua n̄ə nzun l̄əm (mgben m̄ū).
22. Nshié k̄ā p̄ə wub m̄i p̄ə n̄ā t̄um nt̄uəm lo' tū mbim' a, p̄ə yīnə wap ma nt̄uəm, (**nzié n̄ə puə m̄i**:) yu' shə n̄un nguə' t̄onə.
23. A **pua'** ndā yīr̄ə m̄i Allah n̄ā ndo' suə p̄uən p̄uə p̄ə suənt̄uəm mbit m̄fa' renkét renkét fa' na tū pa **Adjana** shuə pon mi nk̄é n̄jā' n̄ə tū **nshint' i** na. P̄ə p̄ə nab' ap nt̄uəm n̄ə nt̄uən l̄əm p̄on pua nd̄uə sāngen, shuə' shap nt̄uəm p̄ə yi ngw̄ənt̄ə (siliki).
24. P̄ə ka pi yīr̄ə wap m̄f̄ə tū r̄əms̄hə shukét mbit nj̄ir̄ə wap tū ndum̄ānjé (Allah) Shetkét yu fa ayuə.
25. A **pua'** ndā yīr̄ə m̄i p̄uən p̄uə p̄ə f̄et̄ə ngambékét, mbit mb̄ə nen p̄uən tū ndum̄ānjé Allah **pua** nda Allah yi ken'əə Pū ka yab n̄ə p̄uən nyūtū, a p̄ə nguənḡuə (nə) nḡā yi nshu ḡr̄ur̄t̄ pua nḡā yi nt̄uə nguon. M̄un'əə i **wub** nt̄uəm n̄ə yi **nt̄uə** (nt̄ā ngambékét) tū yu nkub' a, mb̄ū Pū n̄ā nt̄uə yu' shə' i n̄ə nguə' nj̄ākét.
26. Pit nk̄umsh̄ə **fū' yīé** Pū ka **tubsh̄ə** li' ndap (**Ka'ba**) n̄ə Ibr̄āhīm, nzié n' i m̄i: ma k̄pa'shə' a p̄ū' u mo' nshié ȳum, pit nzen n̄ə nda' a n̄ə ḡh̄ā pi nshin̄ə (tawāf), **gh̄ā** pi nt̄ənə, **gh̄ā** pi nk̄əbm̄ə, n̄ə ḡh̄ā pet ȳéé mansié.
27. Pit m̄f̄ū p̄uən **tū nga** Adji, p̄ə t̄uə ḡaȳuə u pua' na, n̄ə nkut, **pua ngū tu yu kuo' m̄ənten**, lo' tū nḡū m̄ānjé **ndénsa**.
28. M̄əshi' m̄i p̄ə m̄éé nsié **nk̄wət̄ə** ḡhām̄ə yuə a pua' yab' a; mbit mb̄ə nk̄umsh̄ə li Allah tū pa liénjū shuə a pua' yu yi **na**, tū yua I fu' m̄en n̄ə p̄uə lo' tū p̄ənyām nt̄ā na. ḡer̄ə, kw̄ət̄ n̄un ȳum lo' ntum, mbit m̄fa yu yu **nt̄um** n̄ə r̄ikét **pu' r̄ə** m̄un.
29. A p̄ə lo' p̄ə k̄ōsh̄ə mint' ap, **nzūnə** nkent̄ə shap, mbit nshin̄ə kum ndap.
30. Yīr̄ə yuə (**pua' m̄i**), nshié m̄un'əə i **m̄fa** mgbim̄ə **nə pa** yu w̄m̄ə Allah na, mb̄ū a **pua' p̄ōkéri** n' i m̄f̄ə m̄əs̄u Nḡā yi nḡér̄' i. P̄ə pit mbé n̄ə pun n̄ə pa t̄ā, mb̄ū a li na shuə p̄ə yank̄ə n̄ə pun (m̄i a pua' ken **na**). ḡer̄ə, téé n̄un min k̄ush̄əp mbit n̄un nt̄éé shukét mbéé.
31. Mb̄ə ḡh̄ā pi nd̄uə' (**nt̄ā**) m̄əshi' Allah, shi p̄ə ḡh̄ā **pi** k̄pa'shə' I pua nshié ȳum. Nshié m̄un'əə i **mk̄pa'shə** Allah pua **mo'** ȳum **ma**, pua' yīé (m̄un'əə) i ḡb̄ū lo' nku **tū tu**, ḡer̄ə p̄əs̄i nsh̄ūshə' i, k̄é yuə fim (nkiém' i) nguon mgbé' é tū li' ndénsa na.

- وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُبِينٍ (8)
- ثَابِتٍ عَطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنَذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ (9)
- ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَالِمٍ لِّلْعَبِيدِ (10)
- وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يُعْبِدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ (11)
- يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْصُرُهُ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ (12)
- يَدْعُو لَمَنْ ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَيْسَ الْمَوْئِي وَلَيْسَ الْعَشِيرُ (13)
- إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ (14)
- مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لِيُقْفِعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذَهِّبُنَّ كَيْدُهُ مَا يَعْبَثُ (15)
- وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ (16)
- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِغِينَ وَالصَّارِي وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (17)
- أَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقٌّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ (18)
- هَذَانِ حَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَيْبٍ فَأَلَّذِينَ كَفَرُوا قَطَعْتُمْ نَمْرًا تَابَتْ مِنْ نَارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُؤُوسِهِمُ الْحَمِيمُ (19)
- يُنْصَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ (20)
- وَهُمْ مَقَامِعٌ مِنْ حَدِيدٍ (21)
- كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ (22)
- إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُجَلُونَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ (23)
- وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطٍ الْحَمِيدِ (24)
- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَا لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفِ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ (25)
- وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ (26)
- وَإِذْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ (27)
- لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَى مَا رَزَقْتَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ (28)
- ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَنَّهُمْ وَلِيُؤْفُوا نُذُورَهُمْ وَلِيَطَّوْفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ (29)
- ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظَمِ خُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَأَجَلَتْ لَكُمْ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُشَلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ (30)
- خُنْفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ (31)

32. Yirə yuə (pua' mī), nshié mən'əə i mfa gbimə nə ton ton (yū) wūshə Allah na, n̄erə mbū a pua' ndā yirə mī, yirə lo' nā tu puó ntuum ntuum.
33. A pua' nə pən ntuum nə yū ghāmə a wuon méé tū nka' fū' yuə a pua' yu fū na, a pə lo', li' yi mbé shi (li' yi ntunə) pə mfə mə nguə kum ndap.
34. Pū ka pi yāp nga siénə nə nshié puomshə puən məshi' pə pə nkumshə li Allah tū yua I fu' men nə puə lo' tū pənyam ntā na (fū' yi ntunə). n̄erə, yu wūshə shun pua' ndī yu yūshə imo', puórə nun tu pō ndū n'I. Fa pəsa'kuə lumntuum nə ghā yu' nshut.
35. Shuə pə mbə kumshə Allah nə puə, lamntu shap luəb ma, nə ghā mimshə ndun yua a kwətə wab'a, nə ghā pi nténə tū to'tu, mbə mbit n̄ju (tū mánjé Allah) nə yum lo' tū yua Pū fu' men nə puə na.
36. Ngélōba, Pū ka pi yab'ap nə pən, mə rū ton ton yū siénə nə Allah. A pua' nə pən ntuum nə pū. n̄erə, kumshə nun li Allah ntuum fū' yie nkut'm'ap pua' yi nkute (pū ntuo ntuum'ab'a), a pə pə fū' ká pə nū tu mgbā nsām'ab'a, n̄erə pə kwətə yum lo' ntuum, mbit mfa yu yu nə ngā shet ngām ngā vé n̄wər'i, pua ngā ndontə. Yuə ka' mbə yie ká Pū ka puórə wap nə pən məshi' mī pə pə nkəbshə na.
37. Njab'ap tab lo' kwətə'i yirə Allah, shi nshī map mbit nkwtə yirə Wī, na puó (Allah) lo' puə pən nā nkwtə yirə Wī. Yuə ka' mbə yie ká Pū ka puórə wap nə pən məshi' mī pə fa gha' Allah mē nga ká I yirə wun na. Pit mfa pəsa'kuə lumntuum nə ghā ghét ngambókét.
38. A pua' ndā yirə mī Allah nā nkū' (nguə') ndun puən puə pə suəntuum ma. A pua' ndā yirə mī Allah ntab nguə'i mo' nshié ngā yu mfumfüt, ngā fētə ngambékét.
39. Pə pé nə puən puə pə tée ma' wap nə pit na mī (pə fet n̄wər'ap) mēnga ká pə yu wap nə nkub'a. A pua' ndā yirə mī Allah pummə na mbə tū yi mfēer'ap mbə Shetkét Ngā ku.
40. Puən puə pə tūmə wap tū nda shap, shi a mbə nə mbékét, n̄ja' ndū mī pə nā nzié mī: Allah pua'Ngā yi ngér'ū na. A pə mbə ndī' nkū' Allah yuə I ku' mo' pāshə puən nə mo' pāshī men na, mbū pə ka nyé'rə nda wūshə pa fāra, pua nda wūshə pa Nasārā, nə pa Yahūd, nə ndā wūshə (pa Məsuləmi) n̄yayə pə nkumshə li Allah ntuum reni na. A pua' ndā yirə mī Allah nā mbummə mfet mən'əə i tée mfēer'I na. A pua' ndā yirə mī Allah pummə na mbə Shetkét Ngā pāwa, Nshet ku.
41. A pua' puən puə, a pə yuə Pū nshu nə puə ndun nsie na, pə ténə tū to'tu, mfa zakā, mfa ku tū ghét ngambókét mbit nguə'nə (puən) nə ghét piūi na, ndīnə ngam ngam pua' yi Allah.
42. A pə yuə pə mbə mfa mbéé n'u na, n̄erə, mbū pə yu Nūhu pua pa Aad, nə pa Samūd ka pi fa mbéé nku məsū shap (nə ghā ntum'ap).
43. Pua pa yu Ibrāhīm, nə pa yu Lūt.
44. Nə pa Madyana, pə ka pi pit mfa mbéé nə Mūsā. n̄erə, Nshīnə nə ghā fētə ngambékét, a pua' lo' Mvé wap (Mvəshə wap), n̄erə nguə' sha ka pō nkū ná?
45. A pua' reni nə shimo' ngu shuə Pū ka vūshəkét, a pi pə yi yu nkub'a, a shi mbə gbukét'i nə ndum'i pua vət vət nké shuə a pua' yu tā na, pua nshūt n̄hānə.
46. Ké pə má nyī yāp ndun nsie, n̄erə a pə nə puə nə ntuum ntuum'əə pə mbə nzānə men ké ntur'əə pə mbə n̄ju'nə men nə? n̄erə, a pua' ndā yirə mī: á ntab mfui mo' mī, na a nā mfū ntuum ntuum'əə a pua' tū kaṇ kaṇ na.
47. Pə nā mbishə n'u mī u punnə nə nguə' (a méé), Allah pi ntab ndo' fa'nə'i nka' nga shi. A pua' ndā yirə mī : ndī lién̄ju pua' puə Ngā yi ngér'ū mbə nkām lum tū yuə pū nsishə na.
48. A pua' reni nə shimo' ngu shuə Nshīnə nə puə, pə pi pə ghā yu nkub, a pua' lo' Mvé wab'a. Li' pətnə pua' pō mfə məsū sha.
49. Rié mī: ó puən nyūtu! a li na mī m'buə' nə pən mbə ngā komə mə li' nguə'rə.
50. n̄erə, puən puə pə suəntuum, mbit mfa' renkét renkét fa' na, a pua' nə puə nə yu fētə ndon pua fu' yuə a pua' wūmī na.
51. Puən puə pə fa' fa' (mbəbə) tū rīrīkent'Ū (mbə nsishə mī pə pua'pō ghā) yi nkenə (Wū na), shirə shuə pua' pa ma tū (mū) Jahīm.
52. Pū má nshéshə yū nku məsū shu nə nshié ngā ntum, shi pit nshéshə nshié ngā kuot pəsa'kuə, mbū a li na mī, a mbə pə fū' yie i njankə (nshié yum'a), shéitāni ma' (mə yum) tū yu yankə shi. n̄erə, Allah yuəshə yua shéitāni ma' na, a pə lo' Allah pummə pō nə rīrīkent'I. Allah pua' Shetkét Ngā yi n̄ji, Shetkét Ngā yi ngam.
53. Məshi' mī I yab yua shéitāni ma' na a pə mkpa'nə nə puən puə yā pua' mə ntū shab'a, nə shuə ntū shap pua' yumshə shi na. A pua' ndā yirə mī: ghā yu nkub pummə na mbə tū mfā'nə yuə a pua' ndénsa na.

ذٰلِكَ وَمَنْ يُعْظَمِ شَعَائِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ تَقْوٰى الْقُلُوْبِ (32)

لَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعٌ اِلٰى اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ جُعِلَتْ لِيْلَى الْبَيْتِ الْعَتِيْقِ (33)

وَلِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسِكًا لِذِكْرِكَ اسْمَ اللّٰهِ عَلٰى مَا رَزَقْنٰهُمْ مِنْ بَحِيْمَةِ الْاَنْعَامِ فَاِهْتَكُمُ اللّٰهَ وَاِحْدٌ فَلَہٗ اَسْلَمُوْا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِيْنَ (34)

الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ عَلٰى مَا اَصَابَهُمْ وَالْمُؤْمِيْنَ الصَّلٰةِ وَمَا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُوْنَ (35)

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللّٰهِ لَكُمْ فِيْهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوّٰفَ فَاِذَا وَجِبَتْ جُنُوْبُهَا فَكُلُوْا مِنْهَا وَاَطْعَمُوْا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ (36)

لَنْ يَنَالِ اللّٰهُ لُحُوْمَهَا وَلَا دِمَآءُهَا وَلٰكِنْ يَنَالُهٗ التَّقْوٰى مِنْكُمْ كَذٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكْرِمُوْا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِيْنَ (37)

اِنَّ اللّٰهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوّٰنٍ كٰفُوْرٍ (38)

اِذْنٌ لِلَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَ بِاَنفُسِهِمْ ظَلَمُوْا وَاِنَّ اللّٰهَ عَلٰى نَصْرِهِمْ لَقَدِيْرٌ (39)

الَّذِيْنَ اُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ اِلَّا اَنْ يَقُوْلُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ السَّمَاوٰتُ وَصَلَواْتُ وَبِيعَ وَصَلَواْتُ وَمَسَاجِدُ يُذٰكَّرُ فِيْهَا اسْمُ اللّٰهِ كَثِيْرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللّٰهُ مَنْ يَنْصُرُهٗ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ عَزِيْزٌ (40)

الَّذِيْنَ اِنَّ مَكٰنَهُمْ فِي الْاَرْضِ اَقَامُوا الصَّلٰةَ وَاَتَوْا الرِّكَاةَ وَاَمَرُوْا بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَلِيْمٌ اَلْمُؤْمِرِ (41)

وَاِنْ يَكْذِبُوْكَ فَقَدْ كَذَّبْتَ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَعَادٌ وَهٰمُوْدٌ (42)

وَقَوْمُ اِبْرٰهِيْمَ وَقَوْمُ لُوْطٍ (43)

وَاَصْحَابَ مَدِيْنَ وَكٰذِبَ مُوسٰى فَاَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِيْنَ ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرٍ (44)

فَكَاَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَبُرِّ مُعْتَلَةٌ وَقَصِيْرٌ مَّشِيْدٍ (45)

اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَتَكُوْنُ لَهُمْ قُلُوْبٌ يَعْقِلُوْنَ بِمَا اَوْ اٰذَانٌ يَسْمَعُوْنَ بِمَا فَاِنَّهَا لَا تَعْمٰى الْاَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمٰى الْقُلُوْبُ الَّتِي فِي الصُّدُوْرِ (46)

وَيَسْتَعْمِلُوْنَكَ بِالْعَدَابِ وَلَنْ يُخْلِيفَ اللّٰهُ وَعْدَهٗ وَاِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُوْنَ (47)

وَكَاَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ اَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ اَخَذْتُهَا وَاِلٰى الْمَصِيْرِ (48)

قُلْ يَا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَا اَنَا لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ (49)

فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ هُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيْمٌ (50)

وَالَّذِيْنَ سَعَوْا فِيْ آيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَحِيْمِ (51)

وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ وَلَا نَبِيٍّ اِلَّا اِذَا مَتٰى اَللّٰهُ الشَّيْطٰنُ فِيْ اَمْرِيْهِ فَيَنسَخُ اللّٰهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطٰنُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللّٰهُ آيٰتِهٖ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ (52)

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطٰنُ فِتْنَةً لِلَّذِيْنَ فِي قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْقٰاسِمَةَ قُلُوْبُهُمْ وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَفِيْ شِقَاقٍ بَعِيْدٍ (53)

54. A pit na mbə məshi' mí puən puə pə fa yi nə puə na, **yi** mí: a **pua'** ndá yirə mí: yirə yuə (**kur'áni**) pua' **pó** ndá ngambékét lo' puə Ngá yi ngér'u, nɛrə, **pə nsuəntuəm** ntuum, **ntu** shap **gbu n'i** (**kur'áni**). A pit na mbə ndá yirə mí Allah pummə na mbə Ngá yi njirə puən puə pə **suəntuum** **ma** tu ndumânjé **nténə**.
55. Puən puə pə fétə ngambékét na, ntab nkôshə yap tu kpa' tu lo' ntuum (**kur'áni**), a wuo méé yie kâ fu' (kiyâma) ntua tuə nə puə vükéri na, ké yuə nguə' liénju **gbu ngum** ntua nə puə na.
56. Fon tu yirə liénju li na yi Allah, I ná ndo' lí ngam mə fânə yap; nɛrə, puən puə pə suəntuum mbit mfa' renkét renkét fa' na, (pə ná ntua pə) tu **Adjana** yuə a pua' yi fu' na.
57. Puən puə pə ka fétə ngambékét mbit mfa mbéé tu ríríKent'Ü na, **nɛrə** shirə shuə puən, a **pua'** nə puə nə nguə' yuə.
58. Na puən puə pə ka təm ngu (nguo) tu ndumânjé Allah, a pə lo' pə nɔ' wap, ké yuə pə mkpu na, **Mə** sié mə ndá ngambékét mí Allah ná ntua fu' nə puə nə fu' mbókét. A **pua'** ndá yirə mí Allah pua' **Shetkét** pókét **Ngá** fu' tu rü ghâ fu'.
59. I (Allah) ná ndo' pummə suə wap tu li' nyí yuə pə ntua pé m **ma**. A **pua'** ndá yirə mí Allah pummə na mbə **Shetkét** Ngá yi nji, **Shetkét** Ngá mimshə.
60. Yirə yuə (pua' nɛrə) **mí** : mən'ua i ghét nguə' mə mfu' nguə' yuə pə ghér'i mən **na**, a pə lo' pə **pit** sa'ndut ndun'i na, mbú Allah ná ntua pummə fəer'i. A **pua'** ndá yirə mí Allah pummə na mbə **Shetkét** Ngá kūrə ngam, **Shetkét** Ngá fétə ndon.
61. Yirə yuə (pua' nɛrə)məshi' kâ Allah **nsuə** shü' tu ránə, mbit **mbə** nsuə ránə tu shü' na. A pit na mbə ndá yirə mí Allah **pua'** **Shetkét** Ngá yi nju', **Shetkét** Ngá yi njuənə.
62. Yirə yuə **pua'** məshi' kâ Allah pua' mbékét na, a **pua'** ndá yirə mí yua pə téé ngúshə shi a mbə **Wi** na pua' mbéé. A pit na mbə ndá yirə mí Allah pua' **njāni** mbit mbə **Ngū**ə tətun.
63. Ké u mā njuən'u mí a **pua'** ndá yirə mí Allah ná ngét nké nsi' mə lo' nku **tu tu**, nɛrə, nsié shi njié nké shuəm **mə?** A **pua'** ndá yirə mí Allah pua'**Gbani**, **Shetkét** Ngá yi nji nki'rə.
64. Yua a pua' tu püt püt pua yua a pua' mansié na li na **pó** yi. A pit na mbə ndá yirə mí Allah pummə na mbə njétnə mbə **Ngá** nkwtə ayuə.
65. Ké u mā njuən'u mí: a **pua'** ndá yirə mí Allah puorə ngú yú mansié nə pun, pua **kukuóm'ə** a nja'nə tu ripá nké tu fa **ku Shi** nə? I ná mbit mvé püt mí a ma gbə ndun nsié mbú a li na pə nə péémə shi. A **pua'** ndá yirə mí Allah **pua'** **Shetkét** Ngá yā ntuum, **Shetkét** Ngá ghə'nzén nə puən.
66. A pua' **Wi** yuə I yiemə wun, a pə lo' I nɔ' wun, a tuə mbə lo' I pit njiémə wun na. A **pua'** ndá yirə mí: **mun nyitu** pummə na mbə ngá nkwtə fétə fu' Allah.
67. Pü ya **wúshə** nə nshié puomshə puən pə pə ghâ pi **ngúshə'I**. Pə ma na pə ngér'u nə nsüünə tu nsa' ngam. Fú (puən) mfa **fū məsə** Ngá yi ngér'u, a **pua'** ndá yirə mí, u pummə na mbə tu (**ndumânjé**) yirə nténə.
68. A pə yuə pə **nsüünə'u** nə **nsüünə** na, u rié mí: Allah **pua'** **Shetkét** Ngá yi nji yua pə mfa' na.
69. Allah ná ntua lí ngam mə fânə yun tu liénju nténə (kiyâma) tu yua pə ka **pə** mfa'nəkét **ntuum** **ma**.
70. ké u mā nji' u mí, a **pua'** ndá yirə mí: Allah **yi** yua a pua' tu püt pua nsié nə? A **pua'** ndá yirə mí yirə yuə **pua'** tu nda lérəwa (lôhul ma'fuz). A **pua'** ndá yirə mí yirə yuə **pua'** luətkéri nə Allah.
71. Pə ná mbit ngúshə mo' yua a ndi' Allah na, mbə yua I má nsi'**ntuum** nə nshié montu ngam, mbit mbə yua nshié yi ndi' nə puə **ntuum** **ma**. Nshié ngá mfəerə **ndi'** mo' nə ghâ yu nkub.
72. A mbit mbə pə fū'kâ pə yankə nə puə nə ríríKent'Ü yi **ránə mi** na, u **nzi** siérə mə **mba'** mi puən puə pə fétə ngambékét na, pə ngobshə nə kâ pə mbə mbuntə ndun ghâ pi njankə ríríKent'Ü nə puə na. Rié mí: ké mfa pəsa'kuə nə pun nə püü yuə a ya' yirə yuə ndun pun **nə?** (A pua') mü yuə Allah ka' nə ghâ fétə ngambékét na.**Ré püükét** li' pətnə.
73. Ó puən nyütu! pə **tut** mfu' ngam (nə pun), nɛrə, yu' nun yirə yuə. A **pua'** ndá yirə mí pa shua pə ngúshə shi a mbə Allah na, ntab ndo' puom'ap mbā njinji, pa nə yuə pə njie mbuomshə puomshə məshi' shi na. A pə yuə mbā njinji nsuət nshié **mə** yum puə puə nə, pə **yie** yétnə yap yi nkuot puə'i. Ngá yi nta' **pua** yua pə nta' (**yum**) puə'i na **pua'** **puotkéri**.
74. Pə má mfa yab **mfu'** Allah tu **ndá** pékét **mfu'**I. A **pua'** ndá yirə mí Allah pummə na mbə **Shetkét** Ngá **pāwa**, **Nshet** ku.
75. Allah ná nsho' ghâ ntum **mə** rü pa Mələka, **pua** puən. A **pua'** ndá yirə mí Allah **pua'** **Shetkét** Ngá yi nju', **Shetkét** Ngá yi njuənə.

وَلِعَلَّمِ الَّذِينَ أُوْتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (54)

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ عَقِيمٍ (55)

الْمَلِكُ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ يَخْشَى اللَّهَ يَنْتَهِمُ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي حَيَاتِ النِّعَمِ (56)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَاُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ (57)

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قَبَلُوا أَوْ مَاتُوا لَبِرَّةً فَهُمْ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ (58)

لَيَدْخِلْنَهُمْ مُدْخَلَ بِرِّصُونَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ (59)

ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوِقِبَ بِهِ ثُمَّ بُعِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ (60)

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ (61)

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ (62)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ (63)

لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَمِيدُ (64)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ رَحِيمٌ (65)

وهو الذي أحياكم ثم يميتكم ثم يحييكم إن الإنسان لَكفورٌ (66)

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعْتَكِ فِي الْأَمْرِ وَاذْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ (67)

وَإِنْ جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ (68)

اللَّهُ يَخْتَكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ (69)

أَلَمْ نَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ (70)

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ (71)

وَإِذَا تَنَلَّى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأَنْتُمْ بِشِرِّ مِنْ ذَلِكَُم النَّارِ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَسْنَ الْمَصِيرُ (72)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبٌ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَفْقِدُوهُ مِنْهُ ضَعْفَ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ (73)

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ (74)

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ (75)

- 76. I yi yua a pua' nku mæsu shap pua yua a pua' manjəm puə na. Pə nã ntuaə pũtnə nã ngũ ngam mænten pò mfə mæsu Allah.
- 77. Ô pũən puə pə suəntuəm ma! kəbmə nũn, mbet nũn yéé mansié, ngũshə nũn Ngã yi ngér'un, mbit nũn ngét ngambókét, mo' nka pu lo' nkuot fu'.
- 78. Ma' nũn si' tu (ndumânjé) Allah ndã pékét yi ma', a sho' na Wi wũn. I mã njab'i nshié mferə ndun pũn tu ndumânjé wũshə, ndumânjé (wũshə) baba shũn Ibráhm. A pua' wi mbə yuə i fũ wũn nã pə mæsuləmi lo' nku mæsu, pua ma tu yirə yí (kur'áni) na; mashi' mĩ ngã ntũm lo' mbə ngã tũunə ngam ndun pũn, pu pit mbə ghã tũunə ngam ndun pũn. nğrə, ténə nũn tu to'tu, ntũmə nũn zakã, mbit nũn nkut nwər'un mæshi' Allah. A pua' Wi mbə Ngã yi nsa' wũn, pókét Ngã yi nsa', pókét Ngã mfæerə.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ (76)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (77)

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلِ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فِيعَمِ الْمَوْلَى وَنِعْمِ النَّصِيرُ (78)

Pet ngom nshuop itet (23): Yirə Yi Pua' «NKA' GHĀ SUƏNTUƏM»

Ririkent'i pua' nkuri ghom nshuop ifämä (118), a ka si' Madina

Mə nã ndu' nã li Allah, Ngã runkét ghua'nzén, Ngã shetkét ghua'nzén.

- 1. Mə ndã ngambékét ghã suəntuəm kuot fu'.
- 2. (A pua') Pũən puə pə pua' ghã luəb tu to'tu shab'a.
- 3. A pit na mbə pũən puə pə pua' ghã yəm nğwət tu nga ntãmə na.
- 4. A pit na mbə pũən puə pə pua' tu nga zakã mbə ghã pi mfa na.
- 5. A pit na mbə pũən puə pə pua' tu ntammə yap mbə ghã pi nshĩ na.
- 6. Mbũ a lin ã mfə ndun gbiér'ap ké yua mgbã puə yap yi lum sa' na, nğrə a pua' ndã yirə mĩ pə ndi' yap mo' yũ ntu.
- 7. nğrə, mun'wə i ta' (kwətə luum) manjəm yirə yí na, mbũ shirə shuə pua' ghã sa' ndut.
- 8. A pit na mbə pũən puə pə pua' ghã shĩ amãna shap pua mgbet kent'ab'a.
- 9. A pit na mbə pũən puə pə tée nshĩ to'tu shab'a.
- 10. Shirə shuə pũən pua' ghã yu gãdo'.
- 11. (A pua') pũən puə pə ndo' yu (Adjana) Firdos mə gãdo' na, pə nã ndo' pə ntuəm pò ghã pi nzuobə.
- 12. Mə siéb mə ndã ngambékét mĩ: Pũ ka puom mun nyũtu pò lo' tu mə nguəb nsié mbuom.
- 13. A pua' lo' Pũ yab'i, i pə mə (tab) nké tu li pummə yuə a pua' shukéri na.
- 14. A pua' lo' Pũ puom mə tab nké a yie mə nshĩ nketkét, nğrə Pũ puom mə nshĩ nketkét a yie mə ruəb njab, nğrə ü pit mbuom mə ruəb njab a yie nkũu, nğrə Pũ sum nkũu nə njab, a pə lo' Pũ puom'i mə mo'yupuomə nduni. nğrə, Allah, Shetkét pókét Ngã mbuom nku ndun ghã mbuom yãm mbuotnə.
- 15. nğrə, a pua' ndã yirə mĩ pũn,majəm yirə yuə pu pummə mbə kü pũn.
- 16. nğrə, a pit mbə ndã yirə mĩ pũn'a, pə nã ntuaə yie mə wũn nə liénju kiyãma.
- 17. Pũ pit nsiéb mə ndã ngambékét mĩ Pũ ka pi puom sãmba wubə pũt nku mə tu yun, Pũ pit na mbə ndi' yũ ghã mfürə tu mbuom.
- 18. Pũ pit ngét nké si' mə lo' nku tu tu mə njetnĩ. nğrə, Pũ shu men tu nsié, a pit na mbə ndã yirə mĩ: Pũ pummə na mbə ghã ghét ku, nə yi nguon men (nké).
- 19. Pũ pit ntũmə nə pũn men nə nsu nsu tũən pua Inabi, a pua' nə pũn ntũm nə mbã tũtũ ndumkét reni, pu pə nju yũm lo' ntũm.
- 20. Pũ pit ntũmə nshin tũtũ lo' tu mberə Sinaí, a ntũm nə ngwət pua yũ nu' payu nə ghã pi nju.
- 21. A pit na mbə ndã yirə mĩ yũ pavèt pua' nə pũn tu pa tã. Pũ nã nuə nə pũn nə yũm lo' tu wəmshap, a pit na mbə nə pũn ntũm nə yũ ghãmə reni, pu mbit nkwt yũm lo' ntũm.
- 22. Ndun puə pua mfə ndun kukuom, pə nã kiém'un.
- 23. Mə pit nsiéb mə ndã ngambékét mĩ Pũ ka pi shəshə Nũhu nə pa yu'i. nğrə i rié mĩ: ô pa yu pũ! wũshə nũn Allah, mo' yu wũshə mbékét ndi' nə pũn mbũ a li naWi. Ké pu ntab nduəb'un (Allah) nə?
- 24. nğrə, pa kom shuə pə ka fétə ngambékét tu rü pa yu'i nə mĩ: yirə yí wuo, nja' mĩ i pua' pòmũn nyũtu yie pũn, i nã nta' kã i mbuntə mfə ndun pũn nə. Allah pə nkũ mbũ I ghét pa maléka si',pũ mã nju' yũ yirə yí puə pa bãbashũ pi nkusu.
- 25. I ndi' nshié yũm mbũ a li na mĩ: i pua' mun'wə pãrə pua' ndun'i nə. nğrə, piéb mun yũm ndun mĩ, a wuon mée tu makét fu'.
- 26. I rié mĩ: Ngã yi ngér'a, fæ'r'a tu yua pə mfa mbéé ntũm nə mə nə.
- 27. nğrə, Pũ shəshə ntũm n' i mĩ: fu' shə kukuom tu shĩ Shũ pua ntũm'Ü. nğrə, fu' yie nsa' nga Shũ ntuaə tuə, shĩmũ ləm nə nké nə, u suə ntũm nə nshié yũ yie nã nta'shi ipã, pua pa ndò, nja' mun'wə lishukét nguə' tét mbĩnə nku ndun'i mə rü yab'a. Ma shukét nə mə tu nga pũən puə pə yu nkub'a. A pua' ndã yirə mĩ a pua' pũən puə pə ntuaə ghét pə wuon nké nə.

سورة المؤمنون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ (1)

الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَائِعُونَ (2)

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ (3)

وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ (4)

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ (5)

إِلَّا عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ (6)

فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ (7)

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ (8)

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ (9)

أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ (10)

الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (11)

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِنْ سَلَالَةٍ مِنْ طِينٍ (12)

ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ (13)

ثُمَّ خَلَقْنَا النَّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ

لَحْمًا ثُمَّ أُنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَيُبَارِكُ اللَّهُ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ (14)

ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ (15)

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ (16)

وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ (17)

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَاهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَىٰ ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ (18)

فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَجِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ (19)

وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصِيْبٍ لِلْكَالِبِينَ (20)

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ (21)

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ (22)

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ (23)

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأُولَىٰ (24)

إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جَنَّةٌ فْتَرَىٰصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِينٍ (25)

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُون (26)

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعْ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا ووَحِينَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ فَاسْلُكْ فِيهَا

مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطَبِي فِي الَّذِينَ

ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُعْرِضُونَ (27)

28. **Fu' yie** u ntua yétnə nguənguə puə pʰən pʰə pə puə' puə wu tu kukuom **ma**, ɲɛrə u rié mî: ayuə puə' yi Allah yuə I wumə wü tu rü ghâ yu nkub'a.
29. Pit nzié mî: Ngâ yi ngér'a, si'a tu li' si' yuə a puə' yi mbuotnə nə. A puə' **Wu mbə** Shetkét pòkét Ngâ si' pʰən tu rü ghâ si' pʰən.
30. A puə' ndâ yirə mî a puə' tu yirə yuə nə ríríken, **nə pʰən pʰə pə** mkpa'nə **wab'a**.
31. A **puə' lo'** Pü pit mbuom manjəm puə nə mo' nja nduni.
32. ɲɛrə, **Pü** shéshə ngâ ntum **nə** puə lo' **mə fânə yap**, (i rié **nə puə**) mî: wúshənən Allah, mo' nshié yu wúshə mbékét ndi' nja' **Wi**, ké pu ntab mbuo yun (nguə'Shi)?
33. Pa nkom tu rü pʰən pi, shuə pə ka fétnə **ngambékét**, mbit mfa mbéé tu yi ntânə puə ndínə liénjə **na**, Pü pi pit mfa nshu mbókét nə puə tu wumə nju na, rié mî: yirə yí ndi' nshié yum mbú a li na mî i puə' pò **mən nyütu** yie pʰən. I nâ nju (yum) lo' tu yua pə nju **na**, mbit mbə nuə (yum) lo' tu yua pə nuə (nka pən) na.
34. Nsié b ma mî: a pə yuə pə nju' nshut **mən nyütu** yie pʰən **na**, mbú a puə' ndâ yirə mî: pʰən fu' ɲɛrə nə, pə pummə na mbə ghâ **gbu ghəəm**.
35. Ké i nka' nə pʰən mî: **pən** fu' yie pə ntua kpə yie nsié puə nkəu na, pə ntua pit pə pʰən ntúmə?
36. A **ghap mbit ngap mə** yua pə nka' nə pʰən **na**.
37. Yirə yuə ndi' mbú a li na wumə **shupuə** yi nju, puə nâ mkpə mbit ngumə, puə ndi' **yupuə** pʰən njiémə.
38. I ndi' mo' nshié yum nja' ngâ pu'shə mbéé mə li Allah, puə ndi' **yupuə** ghâ suəntuəm **ndun'i**.
39. I rié mî: Ngâ yi ngér'a, fɛɛr'a tu yua pə mfa mbéé ntum nə mə nə.
40. I (**Allah**) rié mî: manjəm məkét fu, pə nâ ntua pummə yie ghâ shié mənjikə.
41. **Ngé** (nguə') **və wap**, **mvəshə wap** tu sappé. ɲɛrə, **Pü** shi njab'ap pə yie nyé'rə shi. Ghəbə puə' nə pʰən pʰə pə puə' ghâ yu nkub'a.
42. A **puə' lo'** Pü pit mbuom manjəm puə nə nja nja nduni.
43. Nshié puomshə pʰən mə mbíni nə nka' fu' shap shi pit nshínə mən.
44. A **puə' lo'** Pü pit nshéshə ghâ ntum'Ü mə mbətə mə mbətə, ngu nka kâ a ntua nə nshié puomshə pʰən nə ngâ ntəma'ab'a, pə fa mbéé n'i, ɲɛrə, **Pü** mbətə mo' pāshə yap nə mo' pāshí (manjəm yie pə vuəshə wab'a), nshí nja'ap pə yie yú sângám. ɲɛrə ghəbə (təghuə'nzén'u) nə ghâ shi suəntuəm.
45. A **puə' lo'**, **Pü** shéshə Músâ pò mómab Hárún nə ríríken'Ü **puə** mǒntu ngám mə li' nguə.
46. Mfəɲayə Fir'óna **puə** pə komshi **puə' na**, ɲɛrə pə **siéshə pò** ɲwət nshí mbə pò pʰən pʰə pə puə' ghâ pi' nə ɲwət **na**.
47. Pə mî: puə lo' suəntuəm ndun **pet** pʰən yie puə? Pa yu pet tu yap pi **puə' pò** kɛɛp'upuə?
48. Pə fa mbéé nə **pet tu yap**, ɲɛrə nshí mbə mə rü pʰən mvəshə.
49. Mə ndâ ngambékét, **Pü** ka pi tuə nə Músâ nə nda lérəwa (məshí' mî), puə **na**, pə yirə.
50. Pü ka pi pit njab mon Mar'yam pò nāshí mə ríken. **Pü** ka pi pit nū **pet** tuyap tə mə ndudun'ə a puə' pummî mbit mbə nə li nké na.
51. Ó ghâ ntum! yu nən yum l' tu pə rəmshə rəmshə, mbit nən mfa' renkét fa', a puə' ndâ yirə mî **M'buə'** Shetkét **Ngâ** yi nji yua pə téé mfa' na.
52. A pit na mbə ndâ yirə mî yirə yí puomshə pʰən **pən**, puə' ndí puomshə pʰən imo', **na Mə**, Mbə Ngâ yi ngér'un, ɲɛrə luəbmən **pò Mə**.
53. ɲɛrə, pə ka pi sentə ngashap mə fânə yap njié **lap lap shi**, (pa tə) nshié nshié lap pə ghâ ləmntum tu yua a puə' puə puə na.
54. ɲɛrə, tawap tə vuəshab **kəkə a wuon** méé tə məkét fu'.
55. ké pə **nsishə** mî yua Pü nku'shəwap mən lo' tu nkab puə pon nə.
56. (**Lo' pə yua**) Pü mbunnə punnə nə puə tu **ngambókét nə?** Mbéé! pə ntab **nyétnə** yap.
57. A puə' ndâ yirə mî pʰən pʰə pə puə' tu luəb Ngâ yi ngér'ap mbə ghâ pi mbuo'I na.
58. Puə' pʰən pʰə pə puə' tu ríríken Ngâ yi ngér'ap mbə **nsuəntuəm ma**.
59. **Mbit mbə** pʰən pʰə pə ntab mkpa'shəyap (nshié yum) puə Ngâ yi ngér'ab'a.
60. **Mbit mbə** pʰən pʰə, pə mfa yua pə mfa nə, **ntu shap** pə nə luəb mî a puə' ndâ yirə mî pə puə' ghâ pi mbutnə məsuNgâ yi **ngér'ab'a**.
61. Shirə shí pʰən nâ mbunnəkét tə **ngambókét** mbókét, pə pit na mbə **ntuəm** mbə ghâ pi mbína.
62. Pü ntab njír'Ü nshié ɲwət mbú a li na pò **mə mfu' ku shi**. A puə' puə pü nə nda lérəwa yuə a nshukét nə **ngambékét na**, **puə na**, pə **ntap** ntua nkubí mo' wap.

- إِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلِكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْقَوْمِ الطَّالِبِينَ (28)
- وَقُلْ رَبِّ انزِلْنِي مُنزلاً مباركاً وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنزِلِينَ (29)
- إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ (30)
- كَمْ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ (31)
- فَارْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ (32)
- وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ (33)
- وَلَنْ أَطْعَمَكُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا عَاسَرْتُمْ (34)
- أَيَعِدُّكُمْ أَنْتُمْ إِذَا مِتُّمُ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظَامًا أَنْتُمْ مُعْرِضُونَ (35)
- هَيَّاهُتْ هَيَّاهُتْ لِمَا تُوعَدُونَ (36)
- إِنَّ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ (37)
- إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ (38)
- قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبْتَنِي (39)
- قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ (40)
- فَأَخَذْتَهُمُ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ فَمَا لَهُمْ عُنَاءٌ فَبِعَدَدِ الْقَوْمِ الطَّالِبِينَ (41)
- كَمْ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرُونًا آخَرِينَ (42)
- مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجْلَهَا وَمَا يَسْتَأْجِرُونَ (43)
- كَمْ أَرْسَلْنَا رَسُولًا تَتَّبَعُوا كُلُّ مَا جَاءَ أُمَّةٌ رَسُولُهُا كَذَّبُوهُ فَاتَّبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبِعَدَدِ الْقَوْمِ لَا يُؤْمِنُونَ (44)
- كَمْ أَرْسَلْنَا مُوسَى وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ (45)
- إِلَى فِرْعَوْنَ وَوَلِيِّهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ (46)
- فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ (47)
- فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ (48)
- وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ (49)
- وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ (50)
- يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ (51)
- وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّةُ وَاحِدَةٌ وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ (52)
- فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ (53)
- فَدَرَبُهُمْ فِي عَمْرِقِهِمْ حَتَّى جَبِينِ (54)
- أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُجَادُهُمْ بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَيْنِينَ (55)
- نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْحَيَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ (56)
- إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ (57)
- وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ (58)
- وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ (59)
- وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجَلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ (60)
- أُولَئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْحَيَاتِ وَهُمْ هَاهُنَا سَاقُونَ (61)
- وَلَا تَكْلِفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (62)

63. Mbéé! lamntu shap **pua' pò** tu vuə lo' tu yirə yí (**Kur'áni**). A pit na mbə pua puə nə shimo' fa' shuə a ndi' yirə yuə nə, puə na, pə pə ghā fa' fa' **ntuəm**.
64. A wuon méé fu' yié **Pü** ka vé ghā nshu **mbôkér'ap** nə nguə', fu' nɛrə pə yié mə yi mbə **nkuu** mfa lâm **ma**.
65. **Pu** ma pə nkueənə mfa lâm ndia' **shî**, a pua' ndā yirə mî, pə **tab** mfæeri wun **wun** puə **Pü**.
66. Mə ndā ngambékét, rîrîkənt' **A** ka tét mbə, pə njankə nə pən, nɛrə pu mbutnə pə njəm njəm tu nshî **nkut mun**.
67. Mbə ghā siébsə nɛwət **ntuəm**, mbə ghā **pi nkiéshə'i** (**Kur'áni**) tu **muə** shü' (**shun**).
68. Ké pə lo' pi mâ mbayap vêt tu **shukét** (**kur'áni**)? Ké yua a ka pi mâ ntua'i nə pə babashap nkuməsə **na**, lo' pi tuə yirə nə puə?
69. Ké pə lo' pi mâ njiyap pò ngā ntəm'ap, nshî mbə ghā pi ndi' i nə?
70. Ké pə nzié mî: **Jinnu** (pārə) **pua' ndun'i** (Muhammad)? Mbéé! **i** tuə na nə puə pò nə ngambékét. Na yām'ap pə tuə ngambékét mbə ghā pi nguə' nə.
71. A pə mbə yuə ngambékét mbetə kû **ntuyab'a**, mbû pût pût pua nsié nə puən puə pə pua' **ntuəm ma**, ka pübə. Mbéé! **Pü** tuə nə puə nə **kumshə shap**, nɛrə pə pə **tu kumshə shap mbə** ghā yəm nɛwət.
72. Ké u **mbishə wap** pò nə kée? Mbû kée Ngā yi ngér'u pua' yirə mbə pökéri tutun, a pua' **Wi** mbə **Shetkét** pökét **Ngā fu'**.
73. A pua' ndā yirə mî: u nā mbummə **mfû wap** tu ndumânjé nténə.
74. A pit na mbə ndā yirə mî: puən puə pə ntab **nsuə yap** ntuəm tu ndîne liénju **na**, pummə na mbə ghā pi nduə' ntā ndumânjé (**nténə**).
75. Pü pə nguə'nzén map, nkôshə yua a pua' ndun puə na, mbû pə ku'shə tu sa'ndut, mbə ntabə tu.
76. Mə pit nsiéb mə ndā ngambékét mî **Pü** ka pi **vé wap** nə nguə'. nɛrə pə yié **fa yap** nɛwət'ap mansié nə Ngā yi ngér'ab, shi pit **mbuorə** tu
77. A wuon méé yié kâ **Pü** ka yubshə nə puə nə nshut ndap yi nguə' nzi'két na, pə pua' shi wuo réé, pə pə ghā pi' ntuəm (tu ghuə'nzén).
78. A pit na mbə **Wi** yuə I puom nə pun nə yu' nə pua yuənnə, **nə** ntuəm ntuəm **ma**, yuə **pu** nkueəbshə **na** pua' mæyet.
79. A pit na mbə **Wi** yuə I puom'un nsām'un ndun nsié **na**, pə nā ndo' pit puomshəwun pò mfə məsə **Shi**.
80. A pit na mbə **Wi** yuə I njiémə mbit nɔ' **na**, **fa'nə** shü' **pò** nɔm **pua' pò** puə'I, **nɛrə** ké pu ntab **nzânə yun nə**?
81. Mbéé! pə rié **na pò** mfu' yua pum puən ka rié **na**.
82. Pə ka rié mî: ké **fu' yié** pü mkpə njié nsié pua nkue **na**, pü ntua pummə pə puən njiémə?
83. Mə nsiéb mə ndā ngambékét mî pə ka pi ka' nə pü, pü pua pa **baba shü** nə yirə yí nkusə. Yirə yí ndi' mo' (nshié yuəm) mbû a li na mî a pua' nkunsânsâ pa nkusə.
84. Rié mî: nsié pua yua a pua' **ntuəm ma** pò yi wuo? **Mə yuə** pə mbi yi nə?
85. Pə nā ntua rié mî: a pua' yi Allah, rié mî: ké pu ntab **nkumshə yun nə**?
86. Rié mî: a wuo mbə **Ngā** ghét pût pût **isamba**, **pua** Arshi (nguə') yuə a pua' gbimî nə?
87. Pə nā ntua rié mî: a pua' Allah, rié mî: ké pə ntab **nduəb'unnə**?
88. Rié mî: a wuo mbə yuə nsa' **nga** ngü yuəm mænten **pua' pò** mə puə'I, **I** mfæerə (**nshî**), **shi pi ghét shet ngam** pə **feer'I**, mə yuə pə mbi yi **nə**?
89. Pə nā ntua rié mî: **a pua'** Allah, rié mî: a **lo' ndet** nā pə njəm'un (**nə set shi pu nsuəntuəm ndū Allah**) nə?
90. Mbéé! **Pü** tuə na nə puə pò nə ngambékét, a pua' ndā yirə mî pə **pua' pò** ghā mbéé.
91. Allah mâ shüshü' nshié mon, mo' nshié yu wûshə (mbékét) ndi' pua **Wi**, mbû fu' nɛrə, nshiéshə yu wûshə wuon nə yua I **puom ma**. Mə pit nsiéb mî, mbû mo' **pâshə yap** tét nânə nku ndun mo' pâshî. Ndā ndā rənə nə Allah, (**I nânə**) nja' yua pə mfa mfū'I **mən na**.
92. Ngā yi li' si pua li' nguəgə, nɛrə I nânə nja' yua pə **mkpa'shə'I mən na**.
93. Rié mî: Ngā yi ngér'a, ké yuə U ndét nə mə nə yua pə ka' nə puə nə?
94. Ngā yi ngér'a! ma yab'a tu rü puən puə pə pua' ghā yu nkub'a.
95. A pua' ndā yirə mî **Pü** pua' ghā ghét kə nə kâ **Pü** ndét n'u nə yua **Pü** ka' nə puə na.
96. **Pi'** (nkubshə) püü nə yua a pua' **pökéri tutun** nə. Pü pua' **Shetkét** ghā pi nji yua pə mfa mfū' **mən na**.
97. Pit nzié mî: ô Ngā yi ngér'a **n'té'a nta'** tuə'shə **puə'U mæshi'** nyétə pa **satén**.
98. Ngā yi ngér'a! **n'té'a** mbit nta' tuə'shə **puə'U** nə kâ pə méé mə nkob'a na.
99. Kuka a wuon méé fu' yié wu **ntuə tuə nə** nshié **mun'ab**, i **rié** mî: Ngā yi **ngér'a**, pütənə nə mə (tu nju).

- بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَلِكَ هُمْ لَهَا عَامِلُونَ (63)
- حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْأَرُونَ (64)
- لَا تَجْأَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِنَّا لَا تُنصِرُونَ (65)
- قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنْكُصُونَ (66)
- مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا تَهْجُرُونَ (67)
- أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأُولِينَ (68)
- أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ (69)
- أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُمُ بِالْحَقِّ وَكَانَتْ لَهُمْ كَارِهُونَ (70)
- وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ (71)
- أَمْ تَسْأَلُهُمْ خِزْفًا فَأَجْرًا وَيَتَوَلَّوْنَ الْوَجْهَ وَهُمْ خَيْرُ الْوَارِثِينَ (72)
- وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (73)
- وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنَّاكِثُونَ (74)
- وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرِّ لَلْجُودِ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ (75)
- وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ (76)
- حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ (77)
- وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ (78)
- وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (79)
- وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (80)
- بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأُولُونَ (81)
- قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ (82)
- لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأُولِينَ (83)
- قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (84)
- سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ (85)
- قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ (86)
- سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ (87)
- قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (88)
- سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُشْحَرُونَ (89)
- بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ (90)
- مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا لَدَّهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ (91)
- عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ (92)
- قُلْ رَبِّ إِنَّمَا نُرِي بِمَا يُوعَدُونَ (93)
- رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (94)
- وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ (95)
- ادْفَعْ بِالَّذِي هِيَ أَحْسَنُ السِّيئَةِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ (96)
- وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ (97)
- وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونَ (98)
- حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ (99)

100. **Mashi' mî** mfa' fa' nzenkét tu yua mə pi tâ na. Mbéé! a pua' ndá yirə mí: yirə yuə **pua'** li shukér'wə i pua' ngá yi nzié na, a pua' manjəm puə nə tuə'shə a wuon méé tu liénju yuə pə ntua' yiémo wab'a.
101. **Fu' yie** pə ndo' fuə **ntā** na, yirə liénju mo' nshié **nga** nguət ntab ntua' **pit** pə ndi' tu **fānə yap**, shi pə mbit mbə mbishəkét ŋwət'ap.
102. Mún'wə **fa'shi** yi mbókét ndo' rét **na**, mbú shirə shuə puən pua' ghá kuot fu'.
103. Mún'wə **fa' shi** yi mbókét ndo' luət **na**, mbú shirə shuə puən pua' puən puə pə gbu ghuəm nə ŋwət'ab'a, mbə ghá pi nzuobə tu (mü) Jahannama.
104. Mü pə mbabə mba' **mi m'ap**, pə pə ma **ntuum** mbə ghá ŋə' nsú.
105. Ké ríríkent'A ka pə ndi' mo' pə **njankə nə** pən, pə pə **ntuum** mbə **mfa** pə mbéé nə?
106. Pə rié mí: Ngá yi ngér'ü, **püütu** yü ka pi pəntə ndun pü, pü shi mbə pə puən puə pə pua' ghá vuə nə.
107. Ngá yi ngér'ü túmə wü **ntuum**, a pə yuə pü mbutnə (tu püü) nə, ŋerə mbú mə ndá ngambékét pü pua' ghá yu nkub.
108. I (Allah) **rié** mí: **shu nun** ma **ntuum** nə **yuaə** shi pit nshukét nə **Mə**.
109. A pua' ndá yirə mí mo' pāshə puən tu rü kpen'pa kapə nzié mí: Ngá yi ngér'ü pü suəntuum, fétə ndon **mü**, nguə'nzén **m'ü**, a pua' **Wu** mbə **Shetkét** pókét ngá ghuə'nzén tu rü ghá ghuə'nzén.
110. ŋerə pü shüşü' **wap** mə yü nkuo'shə, a wuon méé yie a ka ghét pu lánə yi nkumshə'A na, mbə shi **nguə wab** ghuə na.
111. A pua' ndá yirə mí: **M'**féeshə na **wap** ndia'**shí** məshi' kə pə ka mimshə na, a pua' ndá yirə mí pə pua' ghá kuot fu'.
112. I (Allah) ná ndo' **pishə wap** mí: pu la' nsishə lum isuə' ndun nsié?
113. Pə rié mí: pü la' na ndí liénju ké pāshə liénju, pishə ghá pi nsishə.
114. I (Allah) rié mí: pu má **nda' yun** mbú a li na məkəri, mə yuə pu mbi **ka pi yi** na.
115. Ké pu pə **nsishə yun** mí Pü ka puom'un pə mə kām **ma**, na pən mə ndá ngambékét, pə **pí** ntab ndo' putnə'i nə pən mfə **məsu Shü'**
116. ŋerə, Allah, MFon, Mbékét, ŋānə **tutun**. Mo' shié yu wūshə mbékét ndi' mo' nja' **Wi**, Ngá ghét Arshi (nguə') yuə a pua' wūmí na.
117. Mún'wə i ngūshə mo'yu wūshə nduni pua Allah **na**, mo' nshié mōntu ngām ndi' **puə'i ntuum**, **ŋerə**, a li na mí nsishə fa'shi **pua' pō** pə Ngá yi ngér'ü. A pua' ndá yirə mí: yirə yuə pəsa'kuə **na**, ghá fétə ngambékét ntab ntua' fu' yap.
118. Pit nzié mí: Ngá yi ngér'a, fétə ndon (mü) mbit **nguə'nzén** (mü), U pua' **Shetkét** pókét Ngá ghuə'nzén tu rü ghá ghuə'nzén.

Pet ngom nshuop ikpa (24): Yirə yi pua' «NKA' NZENKÉT»

Ríríkent'i pua' Tāngom nshuop ikpa (64), a ka si' Madina

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

1. (Yirə yi) nka', Pü si' **na n'i**, njir'i (nə pən), **mbi ghét** a si' **ntuum** nə ríríkent'wə a pua' yi **rānə mi** na, məshi' mí pu pə nkumshəkérə.
2. Ngá fub nza' məmgbié nə ngá fub nza' məmbā, **lab mun** nshié ndí mə **rü pet** tu yap nə nkut mgben. Pə ma pém ghuə'nzén **pié'** wən məshi' **pet** tu yap tu ndí nga Allah, **mə** yuə pu mbi téé nsuəntuum ndun Allah pua ndinə liénju na. Lap puən tu rü ghá suəntuum **méé nté nsié njuən** (ká pə ngét) nguə' (nə) **pet** tu **yab'a**.
3. Ngá fub nza' məmbā **ma** lāmə, mbú a li na ngá fub nza' məmgbié, ké məmgbié ngá kpa'shə Allah pua **mo'** yuəm **ma**. Ngá fub nza' məmgbié na, pə **ma lāmə'i**, mbú a li na ngá fub nza' məmbā, ké məmbā ngá kpa'shə Allah pua **mo'** yuəm **ma**. Pə ken yirə yuə nə ghá suəntuum.
4. Puən puə pə téé ntən li pəmgbié ghá shí ŋwət'ap, a pə lo' pə yie tuəyap nə kpa ghá tunə ngām **ma**, ŋerə **lab mun** wap nə fām ngom mgben shi lo' mbit nkuot puə puə nə nshié ntənə ngām nkakə, shirə shuə **pua'** ghá tum tu yu' nshut (Allah).
5. Mbú a li na puən puə pə put ntuum manjəm yirə yuə mbit mfə'shə (fa'shab'a). ŋerə, a pua' ndá yirə mí: Allah pua' **Shetkét** Ngá fétə ndon, **Shetkét** Ngá ghuə'nzén.
6. Puən puə pə ma'nə li gbiéb'ap (mí pə fub nza') shi a mbə nə puə nə ghá tunə ngām nja' ŋwət'ab'a, ŋerə tunə nga nshié ndí mun'ap pua' kpa nsiéb mə li Allah mí: a pua' ndá yirə mí wi na, i **pummə na mbə** tu rü ghá rié ngambékét.
7. Mbətə (nsiéb) iten (**pə mí**) : a pua' ndá yirə mí ghabə tu ghuə'nzén Allah **pə** ndun'i mə yuə i mbə tu rü ghá mbéé na.
8. (**Yirə nsiéb**) pi' nguə' ndun'i (məmgbié) nə ká i nsiéb kpa nsiéb mə li Allah mí: a pua' ndá yirə mí, wi (mur'i) pua' tu rü ghá mbéé **na**.

لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمَنْ وَرَايَهُمْ يَبْزَخْ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ (100)

فَإِذَا نَفَخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ (101)

فَمَنْ تَقَلَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (102)

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ (103)

تَلْفَحُ وُجُوهُهُمْ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ (104)

أَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُنَلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِمَا كَذَّبْتُمْ (105)

قَالُوا رَبَّنَا عَبَّيْتَ عَلَيْنَا شَقِيقَتَنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ (106)

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنَّا غَدْنَا قَانًا ظَالِمُونَ (107)

قَالَ اخْسِئُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُون (108)

إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ (109)

فَاتَّخَذُوا لَهُمْ سَخِرِيًّا حَتَّىٰ أَنْسَوْكُم ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ (110)

إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ (111)

قَالَ كَمْ لَبِئْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ (112)

قَالُوا لَبِئْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلِ الْعَادِينَ (113)

قَالَ إِنْ لَبِئْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنْتُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (114)

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ (115)

فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ (116)

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ (117)

وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ (118)

سورة النور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةُ النُّورِ أَنْزَلْنَاهَا وَقَرَأْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (1)

الرَّائِبَةُ وَالرَّائِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِمَا رَأَيْتُمْ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَيْشَهِدُ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ (2)

الرَّائِي لَا يَنْكُحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالرَّائِبَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحَرَمٌ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ (3)

وَالَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شَهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (4)

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (5)

وَالَّذِينَ يَزْمُونَ أَرْوَاحَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شَهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ (6)

وَالْحَامِسَةَ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ (7)

وَيَدْرَأُ عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ (8)

9. (Mbit nsiéb) mbetə nsiéb iten **mí:** a pua' ndá yirə mí shuə Allah **pə** mfə **ndun'i** (məmgbié) mə yuə i (**mur'i**) mbə tu rü ghá rié ngambékét na.
10. A pə mbə ndi' púnga Allah ndun pən, pua ghuə'nzén'I, pua ká a pua' ndá yirə mí Allah **pua' Shetkét** Ngá kuot pətntuəm, **Shetkét** Ngá yi ngám **ma**, (mbú I **suə wun** nə nguə').
11. A pua' ndá yirə mí pəən pəə pə tuə nə mbéé na, a pua' lab pəən mə rüyün, pə ma pə nsishə mə rüyü nə pən. Mbéé! a pua' pú nə pən. A pua' nə nshié ndí mən mə rüyap nə yua i kút tu ndonna. Mən'uə i tésu siébsəə ŋwə' i mə rü yab'a, a pua' n' i nə nguə' mgbimə.
12. Ghá suəntuəm pi pəmbá pua pi pəmgbié pi má njétənyap yi ngubmə pə pú **mə** ŋwət'ap **fu' yié** pə yu' **yirə yuə** nə, nzié pə mí: yí pua' mbéé mə li' nguə'ə?
13. A ghét yikuə shi pə ntuə nə kpa ghá ntunə ngám **mə?** ŋerə, yié pə má ntuəyap nə ghá tunə ngám **ma**, shirə shuə pəən pua' **məsu** Allah, mbə pummə ghá mbéé.
14. A pə mbə ndi' púnga Allah pua ghuə'nzén'I, **tə nju pua ndínə liénju** ndun pən, (mbú) nguə' mgbimə pummə nkwtə wun tu yua pə **kpa' mbi nguon ntuum ma**.
15. Fu' yié pə ka pə **ma'nəkét yirə yuə** nə lumshun mbit mbə nzié nə nshut'un nə yua yi ndi' nə pən **ntuum ma**, pə ngubmə **yirə yuə** mə luətékét yəm, a pi pua' **məsu** Allah mbə gbimí.
16. Pəpə lo' rié **fu' yié** pə yu' **yirə yuə** nə mí: a má mbə' i nə pú nə yi nshukét tə yirə yí. Ndá ndá rənə n'U (Allah), yirə yí pua' tun li yuə a pua' gbimí na.
17. Allah ná ntub'un mí pə ma pit mbətə tu mo' mfu' **yirə yí kakí**, nə ká pə mbə ghá suəntuəm **ma**.
18. Allah ná mbit nzánə mí nə pən nə ríríken, Allah **pua' Shetkét** Ngá yi, **Shetkét** Ngá yi ngám.
19. A pua' ndá yirə mí pəən pəə pə téé ngu' nə ká nga mfəkét mbə nsam ndun pəən pəə pə suəntuəm **ma**, nguə' njákét tutun pua' nə puə tə nju pua ndínə liénju. Allah **yi**, nə pən, **pə má** nji yun.
20. A pə mbə ndi' púnga Allah pua ghuə'nzén' **Imfə ndun pən**, pua ká a pua' ndá yirə mí Allah **pua' Shetkét** Ngá yántuəm, **Shetkét** Ngá ghuə'nzén na, (mbú **Ipunna** nə pən nə nguə').
21. Ó **pən** pəən pəə pə suəntuəm **ma**, pə ma pə mbətékét mbin nkut shéitáni. Mən'uə i mbətékét mbin nkut shéitáni na, mbú a pua' ndá yirə mí wi (**shéitáni**), ná mfa kú pə nə nga mfəkét pua yu ghuə'nə. A pə mbə ndi' púnga Allah pua ghuə'nzén'Indun pən, mbú nshié ndí mən mə rüyün má nzeni kakí, na, a **pua'** ndá yirə mí Allah ná nzen **Wi** nə mən'uə I nkú na, Allah pit na mbə Shetkét Ngá yi nju', **Shetkét** Ngá yi nji.
22. Ghá ngurə **pua lónə** mə rüyün, ma pə nsiéb mí pə ntab mbit fayap nə nguət mən, pua pə mənjuəmbuə, **nə** ghá təm ngu tə mánjé Allah nə (yua pə pə mfa nə puə **na**), **pə küürə ngám**, **mbit mfu**. Ké pə ntab ngu' yun nə ká Allah mfétə ndon nə pən nə? Allah pua' **Shetkét** Ngá fétə ndon, **Shetkét** Ngá ghuə'nzén.
23. A pua' ndá yirə mí pəən pəə pə ntun li pəmgbié shuə pə pua' ghá shí ŋwət'ap, mbit mbə pəmgbié shuə wubmə shap ndi' tə fub nza' na, ghá suəntuəm ndun Allah, pə ghab nə puə (ghá tun li) tə ghuə'nzén Allah tə nju pua ndínə liénju, a pit mbə nə puə **nə** nguə' **mgbimə**.
24. A pua' liénju yuə **lum shap** pua mbuəmap nə nkut map ndo' ntuumə ngám ndun puə tə yua pə ka pə mfa' na.
25. Yirə yuə liénju, Allah ná ndo' rúnə nə puə nə njeerəshap yi mbékét, pə yi mí a pua' ndá yirə mí Allah pua' mbékét mə li' nguə'ə.
26. Minkét pəmgbié **pua' pə** yi minkét pəmbá, minkét pəmbá pit mbə yi minkét pəmgbié. **pəkét** pəmgbié **pua' pə** yi **pəkét** pəmbá, **pəkét** pəmbá pit mbə yi **pəkét** pəmgbié. Shirə shuə pəən pua' riren nké lo' tə yua pə nzié na, yú fétə ndon pua' nə puə nə fu' yuə a pua' wúmi na.
27. Ó **pən pəən pəə** pə suəntuəm **ma!** pə ma pə nyí tə ndáshuə a ndi' ndá shun **na** kuka mbú pə ta' pécémə mbit fa salám nə pə **ntuum**. Yirə yuə **pua' pəkéri** nə pən, məshi' mí pə pə **kumshəkéra**.
28. ŋerə, a pə yuə pə mbi má nkwtə yun nshié ndí **mən ntuum ma**, pə ma nyí **ntuum**, kuka mbú pə fa pécémə nə pən. A pə yuə pə nzié nə pən mí: pətnə nən **na**, pə pətnə. A pua' renkéri tutun nə pən. Allah pua' tə yua pə mfa' na mbə **Shetkét** Ngá yi nji.
29. Nshié ndon ndi' ndun pən nə ká pə nyí tə ndá shuə a ndi' li' shu na, a pə ntum nə yú ghámə nə pən na, Allah **yi** yua pə nsáshə mə li' nguə'ə nə yua pə nduəm mə li' si **na**.
30. Rié nə ghá suəntuəm pi pəmbá mí, pə pə **nguəb** yuənnə shap mbit mbə nshí ntammə yap. Yirə yuə pua' renkéri tutun nə puə. A pua' ndá yirə mí Allah **pua' Shetkét** Ngá yi yua pə ngét **na** nkí'rə.

وَالْحَامِسَةَ أَنْ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ (9)

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ (10)

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ (11)

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنْفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُبِينٌ (12)

لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ قَالُوا لَكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمْ الْكَاذِبُونَ (13)

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ (14)

إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّبًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ (15)

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ (16)

يَعْظُمُكَ اللَّهُ أَنْ تَعُوذُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (17)

وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (18)

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (19)

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ (20)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (21)

وَلَا يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولِي الْقُرْبَى وَالْمَسَاكِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا يُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (22)

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (23)

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (24)

يَوْمَئِذٍ يُؤْفِكُهُمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقِّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ (25)

الْحَيِّاتُ لِلْحَيِّاتِ وَالْحَيُّونَ لِلْحَيِّاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (26)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (27)

فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ازْجَعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكى لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ (28)

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ (29)

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ بَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَحَفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ (30)

31. Pit nzié nà ghâ suentuum pi pæmgbié mi pə pə **nguəb** yuənnə shap mbit mbə shi **ntammə** yap, shi **pə** nsāshə pə nguont'ap mə li' nguəə, mbū a li na yuə a sāshə lo' **ntuum ma**. Pə pit **séntə ntām shuə' mə tu yap a két méé me kara' yap**, pə ma pə sāshə pə nguont'ap (nə shié mūn) mbū a li na pō nə mut p'ap, ké pə baba shab'a, ké titā mut pab'a, ké **pon** p'ap pi pəmbā, ké pon pi pəmbā shuə pə pua' pon mut pab'a, ké **pōm'ap** pi pəmbā, ké pōn **pōm'ap** pi pəmbā, ké pōn **pōm'ap** pi pəmbā, ké pəmbā, ké pəmbā shuə pə pua' yap yilum sa' na, ké **pa kuki mə rū pəmbā shuə pə pua' pə mkpū két na**, Ké pōnkua shuə pə **ka' shi li, shi pi yi nshié yum tu ntammə pəmbā na**. Pə ma pit mbə (nyī) ndap nkut map (**mansié**) nə məshi' **mī** pə pə nji yua pə nduəm tu pə nguont'ab'a. Pət nun ntuum (**mbūtə mfu**) **məsū** Allah puomshī kə ghâ suentuum məshi' mi pə lo' nkuot fu'.
32. Lām mūn puən pə pə mā dā m'ap mə rū yūn **na**, pua renkét puən tu rū kpen'pən pua nguont'un. A pə yuə pə mbə pə mbū'ə na, mbū Allah nā ntua fu' nə puə lo' tu pūnga Shi. Allah **pua' Shetkét** Ngā lōnə, **Shetkét** Ngā yi.
33. Puən pə pə **mā** nkwtə yap mo' lām (məshi' pu'ə na), pə pə mvé ŋwə'ap a wuon méé yié Allah ntua fu' nə puə nə pūnga Shi na. **Shuə** pə té nta' **pen ngam tu nga shu' (ŋwə'ap)** mə rū **puən pə** mgbā pua yūn yilum sa' na. **Pu shōshə yirə pen ngām** pua puə, mə yuə pə mbi yi pū mfə ndun puə na. Pit nun fa nə puə nə nkab Allah yuə I fa nə pūn na. Pə ma pit mbə nji' nguont'un tu fub nza' **māshi' nta' nkab wumə nju**, nə kə pə mbi wub shī ŋwət na. Mūn'ə i **nji'r'ab** (tu fub nza' na), mbū a pua' ndā yirə mī Allah pua' manjəm yi nji'r'ap mbə **Shetkét** Ngā fētə ndon, **Shetkét** Ngā ghuə' nzn.
34. Mə siəb mə ndā ngambékét mī **Pū** ghét a si' nə pūn nə rīriken'ə a pua' yi ránə mī mə li' nguəə na, mbit njab nə pūn nə mfu' lo' ndun puən **puə** pə ka ya' nku māsū shun na, pua ntubə nə ghā puo Allah.
35. Allah pua' nzenkét pūt pūt pua nsié, mfu' nzenkéri **pua' pō** yié mə péé mbubndap, tet mū pə ntum, (**yirə**) tet mū pə tu ngret, (**yirə**) ngret pi pə pō yié mōmət ndu'két. Pə nshū' **yirə yuə** lo' tu nshin tətū mbuatnə, tətū zéitūn, yuə a ndi' tu mgbā **ndam** ŋom shi pit mbə tu mgbā nsuət ŋom **ma**. Ngwə' i nā ngobshə nə kə a ndu' rə, **pa nə yuə** mū njié mbi mā mbām' i wi nə .A pua' nzenkét **nku** ndun nzenkét. Allah nā nji'rə mūn'ə i kū nə tu nzenké' I. I nā mbit njab mfu' mfu' ngām nə puən. Allah pua' tu ngū yūm mənten mbə **Shetkét** Ngā yi nji.
36. Tu ndā shuə Allah fa kə **mī** pə kut mbi'nə, **ŋə yuə pə** nkumshə li Shi, **mbə** mbit nzen n' I **ntaum**, nə nku' nju pua ndu' ngwən **na**.
37. (A pua') pəmbā shuə yi mfi pua yi nj5nə ntab **nshétnə'i** wap pə ntā kumshə Allah pua yi ntənə tu to'tu pua zākā na, mbə mbuo liénju yuə ntuum ntuum **pua mi** ndo' pə njəmshə na.
38. Məshi' mī Allah lo' ntə njəer' ap nə shetkét pōkét yua pə ka fa' **na**, mbit nku'shə wap nə pūnga Shi, Allah nā mfu' nə mūn'ə I nkū nə shi nshī.
39. Puən pə pə fētə **ngambékét na**, fa'shap **pua' pō** yié kə yié li nké tu nkuon (**suəmə**), ngā yūmntum **nsishə'i** mə nké, kuka i pə méé ŋərət i yié kwətə' i **yirə yuə** mə **mo'** nshié yūm, na **nkwtə** pō Allah ŋərət, ŋərə I rūnə n' i nə nsishə (fa' shi). Allah **pua'** Ngā punnə nsishə.
40. Kə a **mbə pō** yié njəm njəm'ə a pua' tu mā ripā nké nshəmkét, wubə nké nsum' i, mo' wubə nké **pə** nku ndun' i, mba' pit mbə nku ndun' i njəm njəm **ma**, shimo' pāshə shi pə nku ndun shimo', fu' yié i tūmə puə' i na, i yié **ghobshə'i** nə kə i njuən **nə?** Mūn'ə Allah mā njabi nzenkét n' i na, mbū mo' nshié nzenkét ndi' n' i.
41. Ké u mā njūən **n'u** mī, a pua' ndā yirə mī, puən pə pə pua' tu pūt pūt pua nsié, pua pəsi ghā sāshə **mbabshə** nā nzen **nə Allah** nə? nshié ndi mə rū yap ka tét nji lōnə shi pua renə shi. Allah pua' **Shetkét** Ngā yi nji yua pə ngét na.
42. Sa' pūt pūt pua nsié pua yi Allah, li' pətnə pua mfə məsū Allah.
43. Ké u mā njūən **n'u** mī, a pua' ndā yirə mī Allah nā mburə mba', a pə lo' i **puomshə'i**, a pit mbə lo' i yab' i a pə shəshī, ŋərə, u nshi njūən ntām mbū a ntum tu fānə shi? I nā mbit ngét a nsi' mə lo' nku **tu tu** nə **nguə** mbəlo' tu mba' (**nshabshə**) yié mberə mberə. I nā ngét a nkwtə mūn'ə I kū **na**, mbit njəmshə' i a **luə' ntā** mūn'ə I **kū na**. **Nsisen ndu'két** nā ngobshə kə a **nguon** nə yuənnə na.
44. Allah nā njəmshə shū' **pō** ŋom. A pua' ndā yirə mī pavèt ngām pua' tu yirə yuə nə ghā yuənnə.
45. Allah puom **ma** ngū yu lətə pō lo' tu nké, ŋərə a pua' mə ruyap nə yuə i nyī nə vəmshī na, mbit mbə mə ruyap nə yuə i nyī nə **pet** nkut na, mbit mbə mə ruyap nə yuə i nyī nə kpa (nkut na). Allah nā mbuom yua I kū nə, a pua' ndā yirə mī: Allah **pua'** Ngā ghét ku nku ndun ngū yūm mənten.

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضَضْنَ مِنْ أَصْوَهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يُضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (31)

وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُعْهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (32)

وَلَيْسَتَغْفِفَ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُعْهِمُهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتِغُونَ الْكِتَابَ بِمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَأَتَوْهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ وَلَا تُكْرَهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِيَبْتِغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهِنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَحِيمٌ (33)

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِنَ الدِّينِ خَلَوًا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ (34)

اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي رُجَاةٍ الرَّجَاةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ كَرِيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُّورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (35)

فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيَدُّكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ (36)
رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ (37)

لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَرْبِدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ (38)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَاهُمْ كَسْرَابٍ بِقِيَعَةٍ يَخْسِبُهُ الطَّمَانُ مَاءٌ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ لَمْ يَجِدْهُ سَيْتًا وَّوَجَدَ اللَّهُ عِنْدَهُ فُوقَاهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ (39)

أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا وَمَنْ لَمْ يُجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ (40)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مِنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ وَصَفَاتٍ كُلِّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ (41)

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ (42)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُرْسِلُ سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رِيًّا فَمَا فَتْرَى الْوَدْقَ يُخْرِجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنِ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ (43)

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ (44)

وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (45)

46. Mə siéb mə ndá ngambékét mí Pū ghét ríríken'əə a pua' yi nkwt ránəmi na si', Allah ná njírə mən'əə I nkú **na tu** ndumánjé nténə.
47. Pə ná mbít nzié mí pū suəntəəm ndun Allah **pō** Ngá ntəm mbít nju' nshut. A pə lo' pāshə pəən mə rú yap pit njəm n̄wər'ap manjəm yirə yuə, shirə shuə pəən ndi' ghá suəntəəm.
48. A **ná** mbít mbə pə fu' yie pə fūwəp mfə məsu Allah pō ngá ntəm'I məshi' mí i lí ngám tu fānə yab'a, u pə shi wuo réé, pāshə pəən mə rüyap pə ghá yəm n̄wət.
49. A pə yuə ngambékét mbə yab'a, mbú pə ná ntúə tuə mfə məsu shi pə ghá yu' nshut.
50. Ké a yá **mə** ntú shab'a, ké pə mkpa' tu? Ké pə mbuo yuə Allah pō ngá ntəm'I nju **wap nə nkub'ə?** Mbéé! shirə shuə pəən pummə na mbə puə mbə ghá yu nkub.
51. A lí na mí: **ndi** shakét ghá suəntəəm fu' **yie** pə fūwəp mfə məsu Allah pō ngá ntəm'I məshi' mí i lí ngám mə fānə yab'a **pua' mí:** «pū yu' mbít mbətə». Shirə shuə pəən pummə na mbə puə mbə ghá kuot fu'.
52. Mən'əə i téé nju' nshut Allah pō ngá ntəm'I, mbə nduəb Allah mbít mbə mbuo'I nə, shirə shuə pəən pummə na mbə puə mbə ghá kuot fu'.
53. Pə ná mbít nsiéb **mə** lí Allah tu ma'si' nsiébshap, **mí** a pə yuə u mfa kú nə puə, **tu** nga (ntəm **ma' pit na**) mbú pə ná ntúə pu' tūmə. Rié nə puə mí, pə ma pə nsiéb nsiéb, yu' nshut pua yu yi. A pua' ndá yirə mí Allah **pua' Shetkét** Ngá yi nji yua pə téé mfa' na nkí'gə.
54. Rié mí: yu' nən nshut Allah mbít nju' **nun** nshut ngá ntəm, a pə yuə **pu** njəm n̄wət na, mbú a lí na mí a pua' **mfu** ndun'i nə yua pə kiémə'i mən **na**, **mbə mfu ndun** pən nə yua pə kiémə wun mən **na**. A pə yuə pu nju' nshut'i na, pu yirə. Mo' yam ndi' nə ngá ntəm mbú a lí na yi méé nə ntəm mə lí' nguəgə.
55. Allah ka' nə pəən pə pə suəntəəm mə rüyən mbi pit mfa' rənket rənket fa' na mí: I ná ntúə pummə yab'ap mə pə nshumətu ndun nsié nguənguə yie ká I ka yab pəən pə pə ka ya' nku məsu **shab'a** mə pə nshumətu nə. Pit pummə nə puə nə nga wúshə shab'əə I péémə nə puə na. Pit **pu'** kubshə (**fa**) nə puə **manjəm luəb shab nə** tētum, pə **pə ngushə'A** shi kpa'shə'A pua **mo'** nshié yəm. Mən'əə i kətu manjəm yirə yuə na, mbú shirə pəən pummə na mbə ghá tūm tu yu' nshut.
56. **Pit** nən nténə tu to'tu, **mbə** mfa zākā, mbít mbə nju' nshut ngá ntəm məshi' mí pə lo' nguə'nzén mən.
57. Mə pu' mbə nsihə pəən pə pə fétə ngambékét na mí pə pua' ghá shet kú (Allah) **ndun nsié**. Lí' shu shap pua' mú, mə pit nsié mí a pūū mə lí' pətə.
58. Ó pəən pə pə suəntəəm **mə** ! pəən pə mgbə puə yən yi ləm sa' nə puə pəən pə pə ka' shi **lí** mə rú yən **na** pə nta' péémə puə pən tu tet fu' (ké pə nyí n̄ə pə pua' na): nku məsu to'tu nku'njə, pua fu' yuə pə suətə shuə'shūn ntəm nə njírə n̄əm **ma**, pua manjəm **to'tu** shū', shirə pua' tet fu' ntammə nə pən, ndon ndi' nə pən shi pit mbə nə puə. A pua' ghá pi nja'nəkét mə fānə yən. Yirə yuə kú nambə ká Allah nzānə mí nə pən nə pə ríríken na. Allah pua'Shetkét Ngá yi nji, Shetkét Ngá yi ngam.
59. Fu' yie ponkuə' pi pəmbá mə rüyən lí **na**, pə pə mbishə péémə nku məsu (yi nyí) yie ká pə nkuməsushap ka pə mbishə péémə na, yirə yuə kú na mbə yie Allah fá ránəmi nə pən nə ríríken'I **na**. Allah pua'Shetkét Ngá yi nji, Shetkét Ngá yi ngám.
60. **Kpara'** pəmgbié mə rú pəmgbié shuə pə ntab mbít **nsha'** yap lám **ma**, ndon ndi'ndun puə nə ká pə nsuət **ntám** shuə'shap (**yuə a sum tu yap nguon méé mə kara' yab'a**), shi pi pə ghá sáshə pə nguont'ab'a. Na a pə yuə pə mvé n̄wət'ap (shi **suət mbi'**) na, mbú a pū nə puə. Allah pua'Shetkét Ngá yi nju', Shetkét Ngá yi nji.
61. Nshié ndon ndi' ndun mfəmi, nshi nshié mbít mbə ndun **nké'** kut, nshié ndon pit na mbə ndi' ndun ngá yá, shi ndon mbít mbə mfə ndun pən nə ká pə nju (payu) tu ndá shūn, ké ndá pə baba shūn na, ké ndá pə ná shūn na, ké ndá pōntá shūn pi pəmbá, ké ndá pōntá shūn pi pəmgbié, ké ndá pōntá pə baba shūn pi pəmbá, ké ndá pə tamgbié shūn na, ké ndá pə mamba pən na, ké ndá pōntá ná shūn pi pəmgbié, ké shuə pə shūshū' pə'to' shi na, ké yi nsūnə yən na, ndon ndi' ndun pən nə ká pə nju payu mbōnə na, ké ndun ndun na. Fu' yie pə nyí tu ndab ndab'a, pə fá Salám nə n̄wət'un, mə nsha'shə mbuotnə yi nzəmshə lo' puə Allah. Yirə yuə kú na mbə ká Allah nzānə mí nə ríríken nə pən na, məshi' mí pə rānə **na**.
62. A lí na mí ghá suəntəəm pua' pəən pə pə suəntəəm ndun Allah **na**. A mbít mbə pə yie ká pə pua' pua wi tu nga yuə a puomshə (wab'a), pə yie wuon'ap **kukə** mbú pə pishə péémə n'i. A pua' ndá yirə mí pəən pə pə mbishə péémə n'u na, shirə shuə pua' pəən pə pə téé nsuəntəəm ndun Allah **pua'** Ngá ntəm'I na. n̄gə, fu' yie pə pishə péémə n'u məshi' mo' pāshə nga shab'a, u fá kú nə mən'əə u kú **na** mə rú yap, mbít nta' fétə ghérápūū puə Allah nə puə. A pua' ndá yirə mí Allah pua' Shetkét Ngá fétə ndon, Shetkét Ngá ghuə'nzén.

لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (46)
وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِنْهُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ (47)

وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ مُعْرِضُونَ (48)

وَإِنْ يَكُنْ مِنْهُمْ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِبِينَ (49)

أَفِي فَلَوْجِهِمْ مَرْضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحْيِفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ أَلَّا يَكُونَ لَهُمُ
الطَّالِمُونَ (50)

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (51)

وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ (52)

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تُقْسِمُوا طَاعَةَ مَعْرُوفَةَ إِنَّ اللَّهَ
خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (53)

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ
طِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ (54)

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا
اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ
خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (55)

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (56)

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا وَهَمْنَا بِذَلِكَ وَتَلَقَوْا الْمَصِيرَ (57)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيَسْتَأْذِنَنَّكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ
ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهْرِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ
العِشَاءِ ثَلَاثَ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَافُونَ عَلَيْكُمْ
بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (58)

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ
اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (59)

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ
غَيْرَ مُتَّبِعَاتٍ بِرِزْقٍ وَهْنٍ وَأَنْ يَسْتَغْفِرْنَ خَيْرٌ لهنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (60)

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى
أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
أَخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ بِنَائِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ
تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا إِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
مُبَارَكَةً طَيِّبَةً كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (61)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لِمَنْ يَدْعُوا حَتَّى
يَسْتَأْذِنُوا إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ إِذَا اسْتَأْذَنُوكَ
لِيَفِضَ شَأْنِهِمْ فَأَذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (62)

63. Pɛ ma pɛ njab fũ ngá ntum mə fãnə yun yie mfũ mo' pãshə yun nə mo' pãshĩ. Mə ndá ngambékét Allah yi puən puə pə nsuətə mə rüyun na. Puən puə pə mfa'nə ntá nsa' nga Shi na, pə pummə ngumshə nə yuə mkpa'nə mbüükét nkwtə wab'a, ké yuə nguə' njákét nkwtə wab'a.
64. un! a pua' ndá yirə mí ngú yua a pua' tɔ pút pút pua mansié na, pua' yi Allah. Mə ndá ngambékét Allah yi yua pu pua' ntuum ma, pua liénjuyə pə ndo' pətnə nə puə mfə məsu Shi na, ɣɛrə pə fa pəsa' kua nə puə nə yua pə ka fa' nə. Allah pua' Ngá yi ngú yum mɛnten.

Pɛt ngom nshuop iten (25): Yirə yi pua' «NKA' FABSHƏ (NGÂM)»
Ririkent'i pua' Sɔngom nshuop isamba (77), a ka si' Maka'

Mə nã ndu'nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shətkét ghuə'nzén.

- Mbuotnə pua' n'I (Allah), Wi yuə I si' nə fabshə (Kur'ani) mfə ndun məkrɛn'I məshi' mí a pə kəmə nə pa tu njɔ na.
- A pua' Wi yuə fon pút pút pua nsié pua' pò yi na, I mã nshüşü'i nshié mon (tə rü yu puomə), shi nshié mkpa'shə mbit mbə n'I tu fon. I pit mbuom nshié yum, mgbeti (mə njétni) ndá yi mgbetə.
- Pə nshüşü' shimo' yu wúshə shuə a ndi' mo' Wi na, puə.pə pi puom'ap puomə, shi pə mbí mbuom nshié yum, shi pi pit (ngét ku) sa' püü, ké ghâmə, məshi' ɣwət'ap, shi pit (ngét ku) sa' wu, shi pit (ngét ku) sa'wumə, shi pit (ngét ku) sa' yiemə.
- Puən puə pə ka fətə ngambékét na ka rié mí: yirə yí (Kur'ani) ndi' nshié yum mbú a li na mí a pua' mbéé yuə i (Muhammad) pu'shə'i, shimo' puən nduni pi ngám'i ntuum ma. ɣɛrə, mə ndá ngambékét pə ka pi tuə nə yu nkub pua mbéé.
- Pə ka pi pit nzié mí: a pua' nkusãnsã pum puən, yuə i ka pə ngét pə ntuwətə'i, pə nshi njankə n'i ngú nku'ju pua ngú ndu'ngwən na.
- Rié mí: Wi yuə I yi nduəmə tɔ pút pút pua mansié na, nə ngét Wi a nsi'. A pua' ndá yirə mí I ka tét mbə Shətkét Ngá fətə ndon, Shətkét Ngá ghuə'nzén.
- Pə ka pi pit nzié mí: a kuə nə yí ngá ntum , i njɔ payu mbit nyí tu ndum nten nə? Pə pə mbə wuo ghét a si' n'i nə Mələka, ɣɛrə i pə ngá kəmə pɔn'i nə?
- Ké yuə pə mfa n'i nə lüü na, ké yuə a mbə puə'i nə nsum i njɔ lo' ntuum mə? Ghá yu nkub rié mí: pə ntab mbətəkér'un mo' (nshié yum) mbú a li na pò mun'wə pə ghér'i nə set na.
- Yuən nkü ká pə yab mfú' mfú' (ngám) n'u, ɣɛrə, mvuə na, pə ntab mbit ngér'ap mo' ku (yi njítrə) tu ndumánjé.
- (Allah) yuə I pua' Ngá nkwtə mbuotnə na pə nkú, mbú I yab n'u nə pú yuə a ya' yirə yuə na, nsum nsum'uə pon mi nké nja'nəkét ma nshinti na, mbit njab n'u nə nshüt nshüt.
- Mbéé! pə fa mbéé tu fu' (kiyama), Pü shòshə (mú) Saír nə nshié mun'uə i fa mbéé tu fu' na.
- (Yuə) a mbə pə pə fú' yie i (mú Saír) yuən'ap (pə ntua) lo' tu li' yuə a pua' ndénsá na, (i ghét) pə yu' yieé mbim'i pua yuorə shi.
- Fu'yieé pə ndo' ma' wap ntuum, tu li' fətkét, mbue m'ap pə yi nzàrə mfú njəm mām shab'a, pə nã ntua kuu mfú nguə' vuəshə ɣurət.
- (Pə rié nə puə mí:) pə ma kuu mfú nguə' pò imo' ndia'shí, kuu nun mfú nguə' pò reni.
- Rié mí: a pú yirə yuə ké Adjana nzuobkér'uə pə shòshə njab nə ghá puo (Allah), a pə njɛɛrə nə puə pua li' pətnə?.
- A pua' nə puə nə yua pə ntua pə nkú na, pə pit mbə pò ruobkét'ti (ntuum). A ka tét mbə puə Ngá yi ngér'u mbə nka' nga yuə a pua' yu pishə na.
- Liénjɔ yuə I ndo' puomshəwap pua pa shua pə ngúshə shi a mbə Allah na, ɣɛrə, I nã ndo' rié nə puə mí: pu lo' pi ka vuə pun nə kɛn'pa shí ké á lo' pi ka vuə puə ndumánjé ?
- Pə rié mí: ndá ndá renə pua' n'U, a mã mbə'i mo' yétni nə pú mí pú shüşü' mo' yu ghu' nja' Wu, a ka fa Wu mə nshu mbòkét nə puə pua pa babashap kuka pə lânə kumshə, nshi mbə puən puə pə pua' ghá vuə na.
- ɣɛrə, mə ndá ngambékét, pə ka pi fa mbéé nə puən tu yua pu nzié na, pu mã mbit ngér'un mo' ku yəm nguə' shi pit ngét ku fət (ɣwər'un). Mun'uə i lo' yu' nkub mə rü yun na, mbú Pü nã yu'shə'i nə nguə' ngúrə.
- Pü mã nshəshə Yü mo' nku məsu shu nə ghá ntum, mbú a li na mí a pua' ndá yirə mí, pə nã njɔ payu, mbit mbə nyí tu ndum nten. Pü ka pi yab mo' pãshə yun mə mkpa'nə nə mo' pãshĩ, ké pə lo' mimshə? Ngá yi ngér'u ka pi tét mbə Shətkét Ngá yi njumə.

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَسْتَلُونَ مِنْكُمْ لَوَإِذَا فُلِحُوا الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (63)

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (64)

سورة الفرقان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا (1)
- الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا (2)
- وَأَتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يُخْلِقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا (3)
- وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ افْتَرَاهُ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا (4)
- وَقَالُوا آسَاطِيرُ الْأُولِينَ اكْتَسَبَهَا فِيهِ قُلُوبٌ غُلِيَتْ عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصْيَالًا (5)
- قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا (6)
- وَقَالُوا مَا هَذَا الرَّسُولُ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا نُزِّلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا (7)
- أَوْ يُلْقَى إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا (8)
- انظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا (9)
- تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ فُضُورًا (10)
- بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا (11)
- إِذَا رَأَوْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغِيظًا وَزَفِيرًا (12)
- وَإِذَا أَلْفَا مِنْهَا مَكَانًا صَبَقًا مَقْرَبِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا (13)
- لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَاذْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا (14)
- قُلْ أَدْلِكْ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا (15)
- هُمُ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَ عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا مَسْنُورًا (16)
- وَيَوْمَ يُخْشَرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ يَقُولُوا أَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ (17)
- قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ ذُنُوبِكُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا (18)
- فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يظَلِمِ مِنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا (19)
- وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا (20)

21. Pwən pwə pə ntab nsha' yap yi ntānə pua **Pü** na, nā mbit nzié mî: pə wuo **ghét a si'** nə pü nə pa **Mələka**, ké yuə pü njwən Ngā yi ngér'u nə? Mə siéb mə ndā ngambékét mî pə siébsə ɣwət **mə** ɣwət'ap, mbit **nku tu** nə kə tu ngūrə.
22. Liénju yuə pə ndo' ywən pa **Mələka** na, pəsa'kuə lumntum ntab ndo' pə'i tu yirə liénju nə püükét pwən. Pə shi mbə nzié mî: a pua' kən, mbə yu kənə (**nə pun**).
23. Pü nā ntua pit pīnə (tuə) tu yua pə ka fa' tu nshié fa' na, **yap yire yuə mə** mvob'wə a pua' yu sam **ma**.
24. Pa tu **Adjana** tu yirə liénju nā ntua pə **pökéri** tu li' **shu** pit pə pökéri tutun tu li' gbunə ɣwət.
25. Liénju yuə püt ndo' pə nsentəkét nə mba' na, pə si' nə pa **Mələka ndā** ndā yi nsi' na,
26. Fon nā ntua pə pökéri pō nə **Ngā** runkét ghuə'nzén tu yirə liénju. Yirə liénju nā ntua pə **kukéri** nə ghā fétə ngambékét.
27. Pit nkumshə liénju yuə ngā yu nkub ndo' num **pet** mbuə **m'i pə** nzié mî: ô **nji na kuə mbié'** ndumānjé pü'ü ngā ntum **mə!**
28. Ô! nguə'sha, **nji na kuə shi pié'** kikié mə nsun nə!
29. Mə siéb mə ndā ngambékét **mî**, i ka pi vūə nə mə, ntā kumshə (**Kur'āni**) manjəm yié a **ka** tuə nə mə na, Shéitāni ka tət mbə ngā ghōnə nə **mun nyūtu**.
30. Ngā ntum rié mî: ô! Ngā yi ngér'a a pua' ndā yirə mî pwən **pa** shūshū' na yirə yí **Kur'āni** pō mə yū ma' kəyí.
31. Yuə **ku na** mbə nguənguə yié ká **Pü** ká njab nə nshiéshə ngā ntum nə ngā kupən mə rü püükét pwən **na**, Ngā yi ngér'u yétnə mə **Ngā** yirə **pua** Ngā mfəgə.
32. Pwən pwə pə fétə ngambékét na **ka pi** pit nzié mî: pə pə mbə wuo **ghét a si'** n'i nə **Kur'āni** puomshí nka imo' na. Yirə yuə pua' ɣerə mî **Pü** pummə nə lamntu'u mən. Pü pit nshōshə (njankə'i n'u) ndā yi nshōshə.
33. Pə ntab ntua tuə'i n'u nə (nshié) mfu' **ngam**, mbū a li na mî **Pü** nā ntua n'u nə ngambékét pua shetkét pökét ntōshə'i.
34. Pwən pwə pə ndo' **pə** nsüü wap nə mba' mî m'ap (**puomshí**) (**mə wuon**) ma tu (mū) jahannama na, shirə **shuə** pwən nā ndo' pə **püükéri** tu **mbə**, pit pə **shetkét vəkét pwən** tutun tu ndumānjé (nténə).
35. Pü pit nsiéb mə ndā ngambékét mî **Pü** ka pi fa nda lérgəwə nə Músā, mbit njab móm'ab Hārūn pōn'i mə ngā ghāmə.
36. ɣerə, Pü rié mî: **pet tu** yun, **wuon nun** mfə ɣayə **ghā** fa mbéé tu rīrīkent'Ü (pua na). ɣerə, **Pü** ka pi nyé'rəwap ndā ndā yi nyé'rə.
37. Pit (kumshə) pa yu Nūhu fu' yié pə ka fa mbéé nə ghā ntum, Pü **ghét** pə wuon nké mbit njab'ap pə pə ton (pavét) nə pwən **na**. Pü **shōshə** nguə' njákét nə ghā yu nkub.
38. Pit (kumshə) pa Aad, pua pa Samūd, pua pa Rass, nə **nkwet** njá njá tu fānə yirə yuə.
39. **Pü** ka pi yab mfu' mfu' (ngām) nənshiéshə ndí mə **rüyap** (**mə rīrīken pua ntubə**), **ngū yap mənten**, Pü ka pi nyé'rəwap ndā ndā yi nyé'rə (**māshi' kə ntuum pua püükét fa'**).
40. Mə siéb mə ndā ngambékét mî pə (pa Kuraish) **tét nja'** tu ngu yuə pə ka ghét mbū püü tō **ntuammə**, ké pə ka pəntab **njuən'ap yirə yuə?** **Mbéé** pə ka pə ntab nsha' yap **yiemə** (tum ma tu sié).
41. A mbit mbə **pə** yié pə **ywən'una**, pə ntab nshūshū' yap wu mbū a li na pō mə yū nkuo'shə, (mbə nzié mî:) ké yirə **yi** (mun) yuə Allah shéshə'i mə ngā ntum **mə?**
42. A pua' ndā yirə mî, i ghobshə nə ká i mvuə nə puə, puə tā pa wūshə shupūə **na**, məyūə puə **mbə shi** mimshə **ntuammə**. Pə nā ndo' yi fu' yié pə ndo' ywən nguə' na mî, a wuo mbə yuə i pua' vəkéri tutun tu ndumānjé nə?
43. Ké u lo' pi ywən mun'wə i shūshū'kū ntū'i mə yu wūshə shi **nə?** ɣerə ké **pə** fa u pə ngā shí n'i nə?
44. Ké u **pī** nsishə mî yām'ap nju'nə ké yuə pə mbə nzānə nə? Pə ndi' yap (nshié yam) mbū a li na mî pə **pua' pō** yié pa tā. Mbéé! pə pua' **vəkéri** tutun tu ndumānjé.
45. Ké u mā njwən'u nkū **yie** Ngā yi ngér'u nséntə lūlurə nə? A pə mbə yuə I nkū na mbū I yab'i, i pə pukí (ruobkéri), a pua' lo' **Pü** yab **li ɣom** a pə mōntu ngāmn'i (lūlurə nā ntum fu' **yie ɣom ləm mə**, mbit **mvuə fu' yie ɣom vūə na**).
46. A pə lo' **Pü kuotte'**, i, tuə puə **Pü** nə yi nkuotte yuə a pua' ləkéri na.
47. A pit na mbə **Wi** yuə I yab shū' nə pun mə **shuə'**, mbit (njab) lié mə gbunə ɣwət, mbit njab ɣom mə fu' yi nsāmə (tu nkwen nsié māshi' ta' wumə **na**).
48. A pit na mbə **Wi** yuə I **shéshə** fufuət mə **yu** fa pəsa'kuə lumntum **nku** məsu ghuə'nzén' **I** nə. Pü nā mbit ngét nké nzenkét nsi' mə lo' nku tu tu.

- وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَائِكَةُ أَوْ نَرَى رِجَّتًا لَقَدْ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًا كَبِيرًا (21)
- يَوْمَ يَرُونَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حَجْرًا مَحْجُورًا (22)
- وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا (23)
- أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا (24)
- وَيَوْمَ تَشْقَى السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ تَنْزِيلًا (25)
- الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا (26)
- وَيَوْمَ يَعْصِي الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا (27)
- يَا وَيْلَتَى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فَلَانًا خَلِيلًا (28)
- لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خُدُولًا (29)
- وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا (30)
- وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا (31)
- وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِنُتَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا (32)
- وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنُ تَفْسِيرًا (33)
- الَّذِينَ يُخَشِرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا (34)
- وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا (35)
- فَقُلْنَا اذْهَبَا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا (36)
- وَقَوْمٌ نُوْحٌ لَمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَا لَهُمُ الْنَّاسَ آيَةً وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا (37)
- وَإِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ الرِّسَالَاتِ وَيُذْهِبَ بَيْنَ يَدَيْكَ كَثِيرًا (38)
- وَكَأَلَّا ضَرْبِنَا لَهُ الْأَمْثَالَ وَكَأَلَّا تَبْرِنَا تَبْيِيرًا (39)
- وَلَقَدْ أَنْوَا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أَمْطَرْتُ مَطَرِ السَّوَاءِ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرُونَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا (40)
- وَإِذَا رَأَوْكَ إِذْ يَتَخَذُونَكَ إِلَّا هُزُؤًا أَهَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا (41)
- إِنْ كَادَ لِيُضِلَّنَا عَنْ هَٰذِهِمَا لَوْلَا أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرُونَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلَّ سَبِيلًا (42)
- أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا (43)
- أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا (44)
- أَمْ تَرَى إِلَىٰ رِبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا (45)
- ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا (46)
- وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سِتَانًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا (47)
- وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَّاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا (48)

49. Mashi' mi Pü yiemä kü ngu men, mbit nuä men nä nkwät **pa tâ pua puän, yuä Pü puóm ma.**
50. Pü ka tét **nsentä'i** (mbüu), **mä** fänä yap mashi' mi pə pə **nkumshə** (fu' Allah)? **Na** ngerä, yäm puän **siét nja'** pö nsünä (tu fu' Allah).
51. A pə mbə yuä **Pü** nkü na, mbü n'siéb ma mi **Pü** shéshə ngä kəmə tu nshiéshə ngu.
52. ngerä, ma na yu' nshut ghä fétə ngambékét, **ma'** wap nä pit men (**Kur'áni**), nä ma' pir'üə a pua' ngürä **na.**
53. A pua' **Wi** yuä I **ghét** pet má ripä nké nja' (**ntänä**) na, yí pə gbuñi mbə fuəshí, **yuä** pə shuəshí mbə lékéri tütun **na.** I pit njab tu fänə **pəeri** nä **lämmə pua ku' yuä pə fa pə yie püntí na.**
54. A pit na mbə **Wi** yuä I puom **nso' mun nyütü** lo' tu nké, ngerä njab'i, i pə ngä nguət , mbə ngä shi shi. Ngä yi nger'u ka tét mbə ngä kü.
55. Pə nä mbit ngüshə yua a ndi' mo' Allah na, (**mbə**) yua a ntab ngämi mo' wap, shi pit nger'ap nä nguə' nä . Ngä fétə ngambékét ka tét mbə ngä gham (**ghä kupen**)Ngä yi nger'i.
56. Pü mä mbit nshéshə **Yü** wu mbü a li na pö mä ngä fa pəsa'kuə **lämntuam**, mbit mbə ngä kəmə.
57. Rié mi: mä ntab mbishə'a wun nä nshié ngerä **ntuam**, mun'üə i kü **na** i nä **pie'** ndumänjé **wuon** mfə məsuNgä yi nger'i.
58. Pit njəu'nə pö ndun **Ngä** wumə nkakə yuä **I mä** kpu'i na. Pit mbə nzen **n'I** nä (**fa**) ayuə **Shi.** I yétnə **Ngä** yi nji ndon pəkpən'pi nki'rə.
59. A pua' **Wi** yuä I puom püt püt pua nsié nä pa shua a pua' tu fänə **pəeri** na mä ntü liénju na, a **pua'** lo'Ngä runkét ghuə'nzén njanə **nku** ndun Arshi (ngu'), ngerä pishə **ngam pö n'I , Wi yuä I pua' Ngä** yi nki'rə.
60. A mbit mbə pə fu' yie pə rié nä puə mi : pətnun yéeshun mansié nä **Ngä** runkét ghuə'nzén na, pə rié mi a kuə mbə **Ngä** runkét ghuə'nzén nə? Pü lo' pet yéeshü mansié nä yua u fa ku mən nə pü nə? A pit nku'shə wap **pö** nə yi ntéé.
61. Allah **pua'** Ngä nkwät mbuotnä yuə I yab li' si' pön mut nku tu püt mbit njab **ntuam** nä **tet mü** pua mur'üə a pua' yi ránə na.
62. A pit na mbə **Wi** yuä **I** yab shü' pö nqom **mbetnä nkwən** nä mun'üə i ngub mi i nä pə **nkumshə** na, ké yuə i wub kuəbshə na.
63. Pəkpən **Ngä** runkét ghuə'nzén pua' puən puə pə téé nyi ndun nsié nä **gbunə**, a **pə** pə yie shiékét puən shukét nä puə na, pə rié pö mi gbunə.
64. A pit na mbə puən puə pə **nja'** shü' mbə ghä pet yéé mansié, mbit mbə ghä pi nténə tütü (mä to'tu) nä Ngä yi nger'ab'a.
65. A pit na mbə puən puə pə téé nzié mi: Ngä yi nger'ü, **köshə** nguə' (mü) Jahannama **ndun pü**, a pua' ndä yirə mi nguə'shi ka tét mbə yu lenə.
66. A pua' ndä yirə mi wi (**mü** Jahannama), **püü** mä li' **shu** pua li' ténə.
67. A pit na mbə puən puə a mbə pə yie pə njü (**nə yum**)tu (ndumänjé Allah) na, pə ntab nshäbə yap shi pit nka', mbə tu fänə yirə yuə mbə **pö nté ghuəghuə.**
68. A pit na mbə puən puə pə ntab ngüshə yap mo' yu wüshə **pua** Allah, shi pit mbə nq' nqər'üə Allah kən na, mbü a li na pö nä ngambékét , shi pit mbə mfub nza' **na.** Mun'üə i ghét yirə yuə **na,** mbü i nä ntua tănə pö nguə'.
69. Pə **shəbshə** n'i nä nguə' tu liénju **kiyāma,** i pit nzuob **ntuam,** mbə **yu yuərə.**
70. Mbü a li na mun'üə i püt **ntuam,** nsuəntuam mbit mfa' fa' nzenkét na. ngerä, shirə shuə puən, Allah nä ntua lo' kubshə **püü shab** mä pü. Allah ka tét mbə **Shetkét** Ngä fétə ndon, **Shetkét** Ngä ghuə'nzén.
71. Mun'üə i püt ntuum , mbit mfa' renkét fa' na, ngerä a pua' ndä yirə mi wi na, i nä ntua pütə mfə məsu Allah ndä ndä yi mbütə.
72. A pit na mbə puən puə pə ntab ntunə yap sa' mbéé nä, a **pit** mbə pə yie pə nja' nqayə shukét ndəm ndəm pua' na, pə nja' wümi.
73. A pit na mbə puən puə, a mbə pə yie pə kumshə wap nä ririkən Ngä yi nger'ab'a, pə yie gbü yap **pa ndo' ntut pua pa mfumi ntuum.**
74. A pit na mbə puən puə pə téé nzié mi: Ngä yi nger'ü püngäm nä pü nä fuəshə mbämi lo' puə **gbié** pü **pua' pön** pü, pit njab'ü pü pə yu yie'rə nä ghä puo nyinyi.
75. Shirə shuə puən na, pə nä ndo' féeshə wap nä pöndap (nku tu **Adjana**), mashi' kə pə ka pə mimshə na, pə nä ntua lo' pə ntänə wap ntuum nä nsha'shə pua fuəshə.
76. Pə pə **ruobkéri** ntuum, a pü mä li' shu pua li' ténə.
77. Rié mi: a pə mbə ndi' mo' lönə shun, mbü Ngä yi nger'a ntab nyéri wun. ngerä, mä ndä ngambékét, pə tét mfa mbéé nä (ngä ntum) , **na** (nguə') nä nshí **lo'** pə pö ruobkéri (ndun pun).

- لُئِي بِهِ بَلَدَةٌ مَيَّا وَتُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنْسَابًا كَثِيرًا (49)
- وَلَقَدْ صَرَّفْنَا هَٰؤُلَاءِ لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كَثُورًا (50)
- وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ تَلْدِيرًا (51)
- فَلَا تَطْعَمُ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا (52)
- وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَجِجْرًا مَحْجُورًا (53)
- وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا (54)
- وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا (55)
- وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا (56)
- قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا (57)
- وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَىٰ بِهِ بُدُوبَ عِبَادِهِ خَبِيرًا (58)
- الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَاسْأَلْ بِهِ خَبِيرًا (59)
- وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا (60)
- تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا (61)
- وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خَلْفَةً لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا (62)
- وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا (63)
- وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا (64)
- وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا (65)
- إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا (66)
- وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَعُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا (67)
- وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا (68)
- يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا (69)
- إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (70)
- وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا (71)
- وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مُرُوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا (72)
- وَالَّذِينَ إِذَا دُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يُجِرُوا عَلَيْهَا سُومًا وَعُمِينَاتًا (73)
- وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا (74)
- أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا حَيَّةً وَسَلَامًا (75)
- خَالِدِينَ فِيهَا حَسَنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا (76)
- قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا (77)

1. Thā. Sîn. Mîm.
2. Shirə shuə pua' ririkən nda lérəwa mə li' nguəɾə.
3. U lo' pə ngā ɲə' ɲwəɾ'u nə mbim mî pə ndi' yap ghā suəntuum mə?
4. A pə mbə yuə Pū nkū na, mbū Pū si' nə riken ndun puə mə lo' nku pūt, ɲɛɾə māmshap shi ɲjié pō yuukéri.
5. Nshieshə kumshə (ntəm) mfé mə ntua'i lo' puə Ngā Shetkét ghua'nzén mbū a li na mî pə ká mbə ntəm pō ghā yəm ɲwət.
6. ɲɛɾə, mə ndā ngambékét, pə ka pi fa mbéé, ɲɛɾə pəsa'kuə yua pə ka pə ngét nkūo'shə mən na, nā ntua tuə nə puə.
7. Ké pə ntap ɲjəp'ap mfə ndun nsié (mî) a pua' rēni yié Pū ghét a ndo' ntəm nə ngū nta' nta' yu pōkét nə?
8. A pua' ndā yirə mî a pua' tu yirə yuə nə riken, na yām'ap ndi' yap ghā suəntuum.
9. A pua' ndā yirə mî Ngā yi ngér'u pummə na mbə Nshet ku, Ngā Shetkét ghua'nzén.
10. (Pit kumshə) fu' yié Ngā yi ngér'u ka fū Músā (nzié n'i mî): wuon mfə ɲayəə ghā yu nkub pua' na,
11. Pa yu Fir'on (nzié nə puə mî): ké pə tab ntua luəb'ap (Allah) nə?
12. I (Músā) mî: Ngā yi ngér'a, a pua' ndā yirə mî, mə nā mbuo nə ká pə mfa mbéé nə mə,
13. Lamntu'a fəɾə, shi luəm sha mbə nkiéshî nə shukét, ɲɛɾə, shəshə (pəsa'kuə) nə Hārūn (i pə mfɛɛr'a).
14. Pə pua' nə nshuo mfə ndun mə, mə nā mbuo nə ká pə ɲu'a na.
15. (Allah) rié mî: mbéé! wuon nən pet tu yən nə ririkent'Ū. Pū pua' pua pən mbə Ghā pi ɲju'.
16. ɲɛɾə, lu nən pet tu yən ɲayəə Fir'on pua' na, ɲɛɾə nzié nən mî: pū pua' ghā nshəshə Ngā ghét ngū yu puomə.
17. Məshi' mî, (u) yinə pon Isrāil nə pū.
18. I (Fir'on) rié mî: pū mā nkūu yū wu pō mə rü yū lo' fu' pon nə? U mā mbit nshu'u mə rü yū tu la' shu mə nkwat lum mə?
19. Mbit ngét yu ghérə shu yuə u ka ghét na, nshi bə tu rü ghā siét fu' nə?
20. I (Músā) rié mî: n'ka ghét yirə yuə, fu' ɲɛɾə m'bə pō tu rü ghā vāə.
21. ɲɛɾə, ntéé (ntəm) mə rü yən fu' ká n'ka pə nduəb'un na ɲɛɾə, Ngā yi ngér'a pūngām nə mə, nə yi ngām mbit njab'a mə rü ghā nshəshə.
22. Yirə yuə lo' pə ngambôkéɾ'ə (u nkumshə) mə pū (nə mə) məshi' mî u shūshū' pon Isrāil mə pəkpen nə?
23. Fir'on rié mî: a kuə mbə Ngā ghét ngū yu puomə?
24. (Músā) rié mî: a pua' Ngā ghét pūt pūt pua nsié nə pa shua a pua' tu fānə pɛəri na, mə yuə pū mbə ghā shétta na.
25. (Fir'on) rié nə pəən pəə pə pua' mə nkəb'i na mî: ké pə ntab ɲju' yən nə?
26. (Músā) rié mî: (a pua') Ngā yi ngér'un, Ngā ghét pa babashun pi nkusu.
27. I (Fir'on) rié mî: a pua' ndā yirə mî ngā ntəm'un, yuə pə shəshî nə pən nə, mə sié mî i pua' mbārə.
28. (Músā) rié mî: a pua' Ngā ghét ndəm ɲom pua nsuət ɲom nə yua a pua' tu fānə pɛəri na, mə yuə pū mbə nzānə na.
29. I (Fir'on) rié mî: n'siéb ma mî: a pə yuə u mbi shūshū' mo' yu wūshə shi a mbə mə nə, mbū mə nā pu' yab'u tu rü pa nda ɲjəm.
30. (Músā) rié mî: pa nə yuə mə mbi tuə n'u nə nshié yəm (rikən) mə li' nguəɾə nə?
31. I (Fir'on) rié mî: tuə mən, mə yuə u mbə tu rü ghā rié ngambékét na.
32. ɲɛɾə, i (Músā) ma' nkumbāshi, pə pua' shi wuo réé, a pə ɲuə mə li' nguəɾə.
33. I pit ntūmə puə'i (tu nshut mōɲpu' shi), ɲɛɾə, pə pua' shi wuo réé a pi yié fū (mbə nsentə) nə ghā pi ɲjəənə.
34. Fir'on rié nə pa kom mə nkəb' i na mî: a pua' ndā yirə mî: yî pummə na mbə ngā set ngā yî.
35. I nā ngub ká i ntūmə wun tu nsiéyən nə set'i na, a kuə mbə yua pu sa' mî puə ghét nə?
36. Pə rié mî: shinə (nə nga Músā) pō mōm'ap, nshəshə tu ngu ngu mî pə pónə.
37. Pə tuə n'u nə ngū ghā set, ghā yi.
38. ɲɛɾə, pə ka pi puomshə ghā set tu nka' fu tu liénju nji.
39. Pə ka pi rié nə pəən mî: ké pə ntua pə puomshî nə?
40. Mō'nka pū petə ghā set mə yuə á mbə puə mbə ghā pi nshet na.
41. A pua' pə fu' yié ghā set tuə na, pə rié nə Fir'on mî: ké a lo' pə nə pū nə ɲjɛɛɾə mə yuə á mbə pū mbə ghā pi nshet nə?

طسم (1)

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ (2)

لَعَلَّكَ بَاجِعٍ نَفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ (3)

إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةٌ فَظَلَّتْ أَعْيُنُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ (4)

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرِ مِنَ الرَّحْمَنِ مُحَدَّثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ (5)

فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (6)

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ (7)

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْفَرَهُمْ مُؤْمِنِينَ (8)

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (9)

وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَى أَنْ أَنْتَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (10)

قَوْمٌ فِرْعَوْنُ أَلَّا يَتَّقُونَ (11)

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ (12)

وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَى هَارُونَ (13)

وَهُمْ عَلَيَّ ذَنْبٌ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ (14)

قَالَ كَلَّا فَاذْهَبْ بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ (15)

فَأْتِنَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ (16)

أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ (17)

قَالَ أَلَمْ نُزَيِّدْكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَيْسَتْ فِينَا مِنْ عَمْرِكَ سِنِينَ (18)

وَفَعَلْتَ فَعَلْنَاكَ آتَيْنَاكَ الْوَيْدَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ (19)

قَالَ فَاعْلَمْهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ (20)

فَقَرَّبْتُ مِنْكُمْ لَمَّا جِئْتُمْكُمْ فَوَهَبَ لِي رِجِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ (21)

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمَّتْهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ (22)

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ (23)

قَالَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ (24)

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ (25)

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأُولِينَ (26)

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ (27)

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا يَبْتَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ (28)

قَالَ لَنْ أَخَذتَ إِلَهَا غَيْرِي لِأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ (29)

قَالَ أَوْلُو جِنَّتِكَ بِشَيْءٍ مِيبِينَ (30)

قَالَ فَاتَّ بِهٍ إِنْ كُنْتُ مِنَ الصَّادِقِينَ (31)

فَأَلْفَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ (32)

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاطِرِينَ (33)

قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ (34)

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ (35)

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأِئْبَعْتْ فِي الْمَدَائِنِ خَاشِعِينَ (36)

يَأْتُونَكَ بِكُلِّ سِحْرٍ عَلِيمٍ (37)

فَجُمِعَ السَّحْرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ (38)

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ (39)

لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ السَّحْرَةَ إِنْ كَانُوا هُمُ الْعَالَمِينَ (40)

فَلَمَّا جَاءَ السَّحْرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّا لَنَا أَجْرٌ إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْعَالَمِينَ (41)

42. I (Fir'ôn) **rié** mî: un! a **pua'** ndâ yirə mî: pən, fu' nɛrə, **pə** pə tu rü pəən ngobshə.
43. Mûsâ rié nə puə mî : ma' nən yua pə pua' ghâ pi ma' **na**.
44. nɛrə, pə ma' nkut'ap pua nkumbâ shap, **nzié** mî: pü siéb nə ngûrə Fir'ôna, a pua' ndâ yirə mî pü pua' ghâ pi nsherə.
45. nɛrə, Mûsâ ma' nkumbâ Shi, pə pua' shi wuo réé, a méshə yua pə ka ghét mə njəmshə **na**.
46. nɛrə, ghâ set gbə, mbə ghâ pət yéé mansié.
47. Nzié mî: pü suəntəun ndun ngâ ghét yu **ngû** puomə **məntən**.
48. Ngâ ghét Mûsâ pò Hârûn.
49. I (Fir'ôn) **rié** mî: pə tət nsuəntəum ndun'i nkusu yié **n'ka'** shi fa ku nə pən nə? a pua' ndâ yirə mî, i (Mûsâ) pua' mun ngûrə **shun**, **yəə** i lét set nə pən **na**, nɛrə pə nâ ntua **yi**. N'siéb ma mî: mə nâ ntua pu' təntə mbuəmən pua nkutməun fa'nəshi, pit kumshə wun ngû yən məntən.
50. Pə (ghâ set) **rié** mî: sa' ndi' mo', a pua' ndâ yirə mî pü pua' ghâ pi mbutnə puə Ngâ yi ngér'ü.
51. A pua' ndâ yirə mî, pü nâ nzu' nə kâ Ngâ yi ngér'ü mfétə fubshə shü nə pü mî pü **pua'**pum ghâ suəntəum ndun Allah **na**.
52. Pü ka pi tuə nə ntum nə Mûsâ mî: təm nyí nə shü' nə kpən'pa, a pua' ndâ yirə mî pə pua' pəən pəə pə ntua pətəwən na (mə yi nuə'ən **na**).
53. Fir'ôna ka pi shéshə ghâ pônə pəən tu ngu ngu.
54. A pua' ndâ yirə mî shirə shí pəən pua' mə sha' pəən pəə pə pua' **məkéri** na.
55. A pit na mbə ndâ yirə mî puə na, pə pummə na mbə ghâ fa mbim nə pü.
56. **Mbit** mbə ndâ yirə mî pü pummə na mbə ghâ wumshə.
57. nɛrə, pü tùməwap tə nsəm nsəm pua **pon pə** nké.
58. Pua lüü lüü, pua li'shu ngûmə.
59. Yirə yəə ka' mbəyié kâ **Pü** ka fa **yirə yəə** mə gâdo' nə pon Isrâil na
60. nɛrə pə pətəwap nə kusəu nɛm.
61. nɛrə, fu' yié **pət** lab ka yuənnəkét (nɛwət'ab'a), payu Mûsâ rié mî: a **pua'** ndâ yirə mî: puə pummə na mbə pəən nkəwətə.
62. I (Mûsâ) rié mî: mbéé! a pua' ndâ yirə mî Ngâ yi ngér'a **pua' pò** mə, **I** nâ ntua yirə'a.
63. nɛrə, Pü fa ntum nə Mûsâ mî: lab mâ ripá nké nə nkumbáshu, nɛrə a sentə, nshié pāshí shi mbə yié mberə yəə a pua' gbimí **na**.
64. Pü ka pi ghobshə nɛrət nə shimo' pəən (Fir'ôn pua pa yu'i).
65. Pü ka pi wumə Mûsâ pua pəən pəə pə kapə pua' wi na puomshí.
66. A **pua'** lo'Pü ghét shimo' wuon nké.
67. A pua' ndâ yirə mî a pua' tə yirə yəə nə ríkən. Na yám'ap ka pə ndi' yap ghâ suəntəum.
68. A pit na mbə ndâ yirə mî Ngâ yi ngér'u **pummə na mbə Nshet ku**, Ngâ shetkét ghəə'nzén.
69. Pit njankə nə puə nə pəsa'kuə Ibrāhīm.
70. Fu' yié i ka rié nə babashi pua pa yupuə mî: **pə** ngushə kuə?
71. Pə mî: pü nâ ngúshə pə kushəəb,pü shi na mbə **ntum mbô** ghâ pi nzuobə.
72. I (Ibrāhīm) **rié** mî: ké pə nju' wun fu' yié pə mfû wap **mə?**
73. Ké pə ngám mun nə? ké pə ngér'un nə sa'?
74. Pə **rié** mî: mbéé, pü kwətə na pa babashü pə ngét pò nɛrə.
75. I (Ibrāhīm) **rié** mî: ké pə yuəu yua pə pə ngúshə nə?
76. Pən pua pa baba shun'əə pə ka ya' nkusu nə?
77. A pua' ndâ yirə mî pə pua' ghâ kupən nə mə, mbü a li na Ngâ ghét ngû yu puomə məntən.
78. Wi yəə I puom'a **na**, a pua' **Wi** mbə njitrə'a.
79. A pua' **Wi** yəə I mfa payu nə mə mbit nuə nə mə na.
80. A mbit mbə pə yié **mə** njá na, a pə **Wi** mbə njür'a **na**.
81. A pit na mbə **Wi** yəə I ntua **ghét m'kpə**, a pə lo' I pit yiemə'a **na**.
82. A pit na mbə **Wi** yəə mə nzu' nə kâ I mfétə nə mə nə fubshəsha tu liénjə féé fa' na.
83. Ngâ yi ngér'a, pūngam nə mə nə yi ngám, mbit mkpə'shə'a pua renkét pəən.
84. Pit njab nə mə nə ləum (rié) pə tə rü ndínə pəən.
85. Pit njab'a tu rü ghâ yə **Adjana** yəə a pua' yi fu' na mə gâdo'.
86. Fétə **ghérəpüü** baba sha, a pua' ndâ yirə mî i pua' tu rü ghâ vəə.
87. Ma lo' nsuə rét tu mə tu'a tu liénjə yəə pə ndo' yiemə pəən **ntəum** **ma**.
88. Liénjə yəə nshié nkab pua pon ntab ntua **ghâm'i na**.
89. Mbü a li na mun'əə i tuə məsə Allah nə lamntə ngumkét **na**.
90. Pə nâ ntua pit ghobshə nə **Adjana** nə ghâ puo **Allah**.
91. **Pit** féénə mü Jahīm nə ghâ vəə.
92. **Pə rié** nə puə mî: pə shua pə pə **ngúshə**,

- قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذَا لِمَنْ الْمُتَّقِينَ (42)
- قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ (43)
- فَأَلْقُوا جِبَاهَهُمْ وَعَصِيصَهُمْ وَقَالُوا بَعْزُهُمْ فِرْعَوْنُ إِنَّآ لَنَحْنُ الْعَالِيُونَ (44)
- فَأَلْقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ (45)
- فَأَلْقَى السَّحْرَةَ سَاجِدِينَ (46)
- قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ (47)
- رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ (48)
- قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرِكُمْ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لِأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأُجْلِكُمْ مِنْ خِلَافٍ لِأَصْلَبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ (49)
- قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ (50)
- إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَا إِنَّ كُنَّا أَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ (51)
- وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكَ مُتَّبَعُونَ (52)
- فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ (53)
- إِنَّ هَؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ (54)
- وَأِنَّهُمْ لَنَا لَغَاطُونَ (55)
- وَأِنَّا لَجَمِيعٌ حَادِرُونَ (56)
- فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (57)
- وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ (58)
- كَذَلِكَ وَأَوْحَيْنَا بِنِي إِسْرَائِيلَ (59)
- فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ (60)
- فَلَمَّا تَرَاءَى الْجَمْعَانِ قَالَ أَضْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرِكُونَ (61)
- قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ (62)
- فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ (63)
- وَأَرْزَقْنَا قَوْمَ الْآخِرِينَ (64)
- وَأَلْحَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ (65)
- قَوْمٌ أَعْرَفْنَا الْآخِرِينَ (66)
- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ (67)
- وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (68)
- وَإِنَّا عَلَيْهِمْ نَبَأٌ وَإِنَّا لَآبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ (70)
- قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَنْفِلُ لَهَا عَاقِبِينَ (71)
- قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ (72)
- أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ (73)
- قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ (74)
- قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ (75)
- أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ (76)
- فَأِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ (77)
- الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يُهْدِينِ (78)
- وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ (79)
- وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ (80)
- وَالَّذِي يُخَيِّئُ لِي مَخْرَجًا (81)
- وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ (82)
- رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ (83)
- وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ (84)
- وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ (85)
- وَاعْفُرْ لِأَيِّبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الصَّالِحِينَ (86)
- وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُنْعَمُونَ (87)
- يَوْمَ لَا يُنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ (88)
- إِلَّا مَنْ أَىٰ اللَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ (89)
- وَأَرْزَلْتِ الْجِنَّةَ لِلنَّاصِيَةِ (90)
- وَتُرِزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ (91)
- وَقِيلَ لَهُمْ إِنَّا مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ (92)

93. Shi a mbə Allah **na ya?** ké pə lo' pi fəer'un nə? ké pə lo' pi fətnəkét ɲwət'ab'ə?
94. Pə nā ntua lo' ma' **wap** (pa kushəəb) tū mū, puə, pua ghā vuə.
95. Pua ntū pit Ibliss mbuomshə (yap).
96. Pə nā ntua pə mbéé nshu' **ntuum** (mū) mbə nzié mī:
97. **Nə** Allah, pū **pə ndi' yū tū shié yum mbū a li na mī pū pummə mbō** tū vuə mə li' nguəə.
98. Fu' yie pū **ka pə** njab'un nguənguə pua Ngā ghét pa tū nju mənən **na**.
99. Mə' shié yum mā mvuə'i nā pū, mbū a li na pūtikét puən.
100. A ndi' nə pū nā nshié ghā shu'.
101. Shi mo' (nshié) **ri'két** sun mbit mbə.
102. ɲerə, a pə mbə yuə **putnə njəm njəm** mbə nə pū **na, mbū** pū nā ntua pə mə rü ghā suəntuum.
103. A pua' ndā yirə mī a pua' tū yirə yuə nə riken, na **yām'ap** ndi' ghā suəntuum.
104. A pit na mbə ndā yirə mī Ngā yi ngér'u sié b mī **I pua' Nshet ku, Shetkét Ngā** ghəə'nzén.
105. Pa yu Nūhu ka pi fa mbéé nə ghā ntəm.
106. **Fu' yie mōnterə yap** Nuhu ka rié nə puə mī: pə ntab mbuo yun (Allah) nə?
107. A pua' ndā yirə mī **m'buə'** nə pən mbə ngā ntəm'əə i pua' yū suəntuum **mə**.
108. ɲerə, **luəb mun** Allah, **nju'nun** nshūr'a.
109. Mə ntab mbishə'a wən **nə** nshiéshié njerə ntəm. Njerə sha ndi' mbū a li na pə puə Ngā ghét ngū yu puomə.
110. **Luəb mun** Allah, **nju'nun** nshūr'a.
111. Pə **rié** mī: Ké pū lo' suəntuum ndun n'u, yuəə puən pi pətə'u **nə?**
112. I (Nūhu) **rié** mī: **n'dia'** nə yi tū yua pə **pə** mfa' nə.
113. Nsishə fa' shap **n'dia'** mbū a li na pə puə Ngā yi ngér'a, mə yuə pu mbə **yi** na.
114. **N'dia'** ngā fit ghā suəntuum.
115. **N'dia'** mo' (nshié yum) nja' ngā kəmə mə li' nguəə.
116. Pə **rié** mī: pū sié b mī: a pə yuə u mbə shi tā na **ku** Nuhu, mbū u nā ntua pummə pə tū rü pən ntamshə.
117. I (Nūhu) **rié** mī: Ngā yi ngér'a, a pua' ndā yirə mī pa yu pū fa mbéé nə mə.
118. ɲerə, lí ngām tū fānə'a pua puə ndā yi ndi, mbit ngumə'a pua puən puə pə pua' pua mə **na**, mə rü ghā **suəntuum**.
119. ɲerə, **Pū** wumə'i pua puən puə pə ka pə pua wi nə tū kukuom nzunkét.
120. A pua' lo' Pū ghét shini wuon nké.
121. A pua' ndā yirə mī: **riken pummə na mbə tū yirə yuə, na yām'ap ndi' yap ghā suəntuum**.
122. A pit na mbə ndā yirə mī, Ngā yi ngér'u pua' **Nshet ku, Shetkét Ngā** ghəə'nzén.
123. Pa Aad ka pi fa mbéé nə ghā ntəm.
124. **Fu' yie mōnterə yap** Hūd ka rié nə puə mī: ké pə ntab mbuo yun (Allah) nə?
125. A pua' ndā yirə mī: **mə, m'buə'** nə pən mbə ngā ntəm, **yu** suəntuum.
126. ɲerə, **puo nun** Allah, **nju'nun** nshūr'a.
127. Mə ntab mbishə'a wən nə nshiéshié njerə **ntuum**. Njerə sha ndi' mbū a li na **puə** Ngā ghét ngū yu puomə.
128. Ké pən kutkét **nkutkét** tū nshié mə ndun ndun **mə** tón mbə **nkām** kām mə?
129. Mbə **nshūshū' ɲānə ɲānə pa kurə məshi' mī pu** ruob mə?
130. A mbə **pə** yie pū mvé **na, pu** vé pə yi **pa** kénə.
131. Nerə, puo nun Allah, **nju'nun** nshūr'a.
132. Pit nun mbuo'I, **Wi** yuə I ku'shə wən nə pa shua pə yi na.
133. I ku'shə wən nə pa tā pua pon.
134. Nə nsəm nsəm pua **pon** mi nké.
135. A pua' ndā yirə mī, mə nā mbuo mfə ndun pən nə nguə' liénju mgbimə.
136. Pə (**rié** mī): a pua' nguənguə nə pū mī ké u tū b mə, ké u **ndi'u mo'** tū rü ghā ntəbə?
137. Yirə yī (nga wūshə) ndi' nshié yum mbū a li na mī a pua' **nkut nga** pa nkusu.
138. Pū ndi' yū puən puə pə ntua lo' ghér'u nə nguə' **na**
139. Pə fa mbéé n'i, ɲerə **Pū** vuəshə wap. A pua' ndā yirə mī, a pummə na mbə tū yirə yuə nə riken, na **yām'ap ndi'** ghā suəntuum.
140. A pit na mbə ndā yirə mī: Ngā yi ngér'u pummə na mbə **Nshet ku, Shetkét Ngā** ghəə'nzén.
141. Pa Samūd ka pi fa mbéé nə ghā ntəm.
142. **Fu' yie mōnterə yap** Sālih ka rié nə puə mī: ké pə ntab mbuo yun (Allah) nə?

- 93) مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ أَوْ يَنْصُرُونَ (93)
- فَكَبَّكُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ (94)
- وَجُنُودٌ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ (95)
- قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ (96)
- تَاللَّهِ إِنَّ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (97)
- إِذْ نَسُوبُكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ (98)
- وَمَا أَصَلْنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ (99)
- فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ (100)
- وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ (101)
- قُلُوا أَمْ لَنَا كَرَّةٌ فَنَتَّكِنُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (102)
- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ (103)
- وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (104)
- كَذَبَتْ قَوْمٌ نُوْحَ الْمُرْسَلِينَ (105)
- إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ (106)
- إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ (107)
- فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (108)
- وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ (109)
- فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (110)
- قَالُوا أَنْتُمْ لَكُمْ وَاتَّبَعَكَ الْأُذُلُونَ (111)
- قَالَ وَمَا عَلِمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (112)
- إِنْ حَسِبْتُمْ أَنَّكُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ (113)
- وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ (114)
- إِنَّ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ (115)
- قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ (116)
- قَالَ رَبِّ إِنِّي قَوْمِي كَذَّبُونِ (117)
- فَأَنْصَحْ بَنِي إِسْرَائِيلَ فَتَنَحَّ وَتَجَنَّبْ وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (118)
- فَأَتَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفَلَكِ الْمَشْهُورِ (119)
- مَنْ أَعْرَفْنَا بِعَدْرِ الْإِنْفِ (120)
- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ (121)
- وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (122)
- كَذَبَتْ عَادَ الْمُرْسَلِينَ (123)
- إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ (124)
- إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ (125)
- فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (126)
- وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ (127)
- أَتَسْتَبُونَ بِكُلِّ رِيحٍ آتَتْهَا بَعْثُونَ (128)
- وَتَتَّخِذُونَ مَصَابِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ (129)
- وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ (130)
- فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (131)
- وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ (132)
- أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ (133)
- وَجَنَابٍ وَحُيُونَ (134)
- إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ (135)
- قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ (136)
- إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأُولِينَ (137)
- وَمَا تَحْنُ بِمَعْدِيَّينَ (138)
- فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ (139)
- وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (140)
- كَذَبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ (141)
- إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ (142)

143. A pua' ndâ yirə mî: m'bu'a' nə pən mbə ngâ ntəm, yu suəntəm.
144. ɲɛrə, puo nun Allah, nju nun nshûr'a.
145. Mə ntab mbishə'a wən nə nshiénshié nɲɛrə ntuum. Nɲɛrə sha ndi' mbû a li na pò puə Ngâ ghét ngû yu puomə mântən.
146. Ké pə lo' tâ wən tu yua a pua' ɲâ tu nju, pə pə ghâ tən ntuum mə?
147. Tə nsum nsum pua pon mi nké.
148. Pua pa pé, nə tuən tuən'wə tu shi pua' puotí na
149. Pə nâ mbit ntúkét ndap ndap tə mberə mberə, mbə ghâ sɛrə siébsə ɲwət.
150. ɲɛrə, puo nun Allah, nju' nun nshûr'a.
151. Pə ma pit mbə nju' nsa' nga vuru' pəən.
152. A pua' pəən pə pə ngét mbubə ndun nsié shi pə mfa'shə (nshié ngam) ma
153. Pə rié mî: a li na mî u pua' mə rü pəən pə pə ghér'ap nə set na
154. U ndi' u nshié yəm mbû a li na mî u pua' pò mun nyütu yié pü. ɲɛrə, tuə nə nshié riken mə yə u mbə mə rü ghâ rié ngambékét na.
155. I (Sâlih) rié mî: yirə yî pua' nguon ngélôba, a pua' n'î nə nuə (nké), mbə nə pən nə nuə (nké) tu liénju yə a pua' yu yi na.
156. Pə ma pāmə'i nə nshié püü, nguə' liénju mgbîmə kwətə wən.
157. ɲɛrə pə sab'i, nshí njié ghâ gbí ɲwət.
158. ɲɛrə, nguə' vʉəshəwəp, a pua' ndâ yirə mî a pummə na mbə tu yirə nə riken, na yām'ap ndi' yap ghâ suəntəm.
159. A pit na mbə ndâ yirə mî, Ngâ yî ngér'u pua' Nshet ku, Shetkét Ngâ ghua'nzén.
160. Pa yu Lúth ka pi fa mbéé nə ghâ ntəm.
161. Fu' yié mōnterəyap Lúth ka rié nə puə mî: ké pə tab mbuo yən (Allah) nə?
162. A pua' ndâ yirə mî, m'bu'a' nə pən mbə ngâ ntəm, yu suəntəm.
163. ɲɛrə, puonun Allah, nju'nun nshûr'a.
164. Mə ntab mbishə'a wən nə nshiénshié nɲɛrə ntuum. Nɲɛrə sha ndi' mbû a li na pò puə Ngâ ghét ngû yu puomə mântən.
165. Pə lo' pî ntəwə nə yü pò mfu ndun pəmbâ tu rü yu puomə?
166. Mbə ntâ yua Ngâ yî ngér'un puomə nə pən lo' ndun gbié pən nə? Mbéé! pə pua' pò pəən pə pə pua' ghâ sa' ndut na.
167. Pə rié mî: pü siéb mî: a pə yə u mbə shi tâ (kəmə) na kə Lúth, mbû u nâ ntəwə pu' pə tu rü pəən ntümə (tu ngu).
168. I (Lúth) rié mî: a pua' ndâ yirə mî m'bu'a' mə rü ghâ siét fa' shən.
169. (Mbit nzié mî): Ngâ yî ngér'a, wumə'a pua pa nda'a tu yua pə téé mfa' na
170. ɲɛrə, Pü ka pi wumə'i pua pa nda'é mbónə.
171. Nja' mkpara' māmgbié (mgbí) tu rü ghâ pi nshí'.
172. A pua' lo' Pü nyé'rə shimo' (pəən).
173. Pü ka pi ghét mbu (nguo) tó ndun puə. ɲɛrə mbu pəən nkəmə ka pi püü.
174. A pua' ndâ yirə mî, a pua' tu yirə yə nə riken, na yām'ap ka pə ndi' yap ghâ suəntəm.
175. A pit na mbə ndâ yirə mî, Ngâ yî ngér'u pummə na mbə Nshet nku, Shetkét Ngâ ghua'nzén.
176. Pa tu nsen ka pi fa mbéé nə ghâ ntəm.
177. Fu' yié Shuaib ka rié nə puə mî: ké pə tab mbuo yən (Allah) nə?
178. A pua' ndâ yirə mî, m'bu'a' nə pən mbə ngâ ntəm, yu suəntəm.
179. ɲɛrə, puonun Allah, nju' nun nshûr'a.
180. Mə ntab mbishə'a wən nə nshié nɲɛrə ntuum. Nɲɛrə sha ndi' mbû a li na pò puə Ngâ ghét ngû yu puomə mântən.
181. Rūnənun yū fu' yəm, pə ma pə tu rü ghâ yî nsū'shə.
182. Pit nun nkəut yəm tu yū fu' yəm'wə a pua' ténî na.
183. Pə ma pit mbə nsū'shə pəən nə pāshap, shi pit mbə ngét mbubə ndun nsié, shi yié ghâ mbubə.
184. Pit nun mbuo, Wi yə I puom'un pua shimo' yu puomə nkusu na.
185. Pə mî: a li na mî u pua' tu rü pəən pə pə ghér'ap nə set na
186. U ndi' u nshié yəm mbû a li na mî u pua' pò mun nyütu yié pü. A pua' ndâ yirə mî pü nâ ngubmə'u pò tu rü ghâ mbéé.
187. Ghét pāshə pūt gbū ndun pü mə yə u mbə mə rü ghâ rié ngambékét na.
188. I (Shuaib) rié mî: Ngâ yî ngér'a pua' Shetkét Ngâ yî yua pə mfa' na
189. ɲɛrə, pə fa mbéé n'î, nguə' liénju fuəshə (pūpkét mba' si) vʉəshəwəp, a pua' ndâ yirə mî, yirə yə (nguə') ka pi pə nguə' liénju mgbîmə.
190. A pua' ndâ yirə mî, a pua' tu yirə yə nə riken, na yām'ap ka pə ndi' yap ghâ suəntəm.
191. A pit na mbə ndâ yirə mî, Ngâ yî ngér'u siéb mî: I pua' Nshet ku, Shetkét Ngâ ghua'nzén.
192. A pit na mbə ndâ yirə mî wi (Kur'āni) pummə na mbə yu si' lo' puə Ngâ ghét ngû yu puomə mântən.

- إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ (143)
- فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (144)
- وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ (145)
- أَتَشْرِكُونَ فِي مَا هَاهُنَا آمِينَ (146)
- فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (147)
- وَزُرُوعٍ وَغُلٍّ طَلْعُهَا هَضِيمٌ (148)
- وَتَنْجُونَ مِنَ الْجِبَالِ الَّتِي نُبِئْنَا بِفَارِهِنَّ (149)
- فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (150)
- وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُشْرِكِينَ (151)
- الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ (152)
- قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَخَّرِينَ (153)
- مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَأْتِ بآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ (154)
- قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبٌ يَوْمَ مَعْلُومٍ (155)
- وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ يَوْمَ عَظِيمٍ (156)
- فَعَقَرُوهَا فَاصْبَحُوا نَادِمِينَ (157)
- فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ (158)
- وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (159)
- كَذَّبَتْ قَوْمٌ لوطَ الْمُرْسَلِينَ (160)
- إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لوطُ أَلَا تَتَّقُونَ (161)
- إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ (162)
- فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (163)
- وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ (164)
- أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ (165)
- وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ (166)
- قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا لَوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ (167)
- قَالَ إِنِّي لَعَلَيْكُمْ مِنَ الْقَائِلِينَ (168)
- رَبِّ نَجِيِّ وَأَهْلِي بِمَا يَعْمَلُونَ (169)
- فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ (170)
- إِلَّا عَجُوزًا فِي الْعَابِرِينَ (171)
- ثُمَّ دَرَجْنَا الْأَخْرِينَ (172)
- وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذِرِينَ (173)
- إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ (174)
- وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (175)
- كَذَّبَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ (176)
- إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ (177)
- إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ (178)
- فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (179)
- وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ (180)
- أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ (181)
- وَرَبُّوا بِالْفِئْطَةِ الَّتِي أَلْمَنُوا بِهَا عَلَى الْبُنْيَانِ وَالْحَرَابِ حَتَّى إِذَا أَصْبَحُوا مِنْهَا يَكُونُونَ مِنَ الْخَائِبِينَ (182)
- وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْنُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ (183)
- وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأُولَى (184)
- قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَخَّرِينَ (185)
- وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ نَطَّلِكَ لَئِنْ الْكَافِرِينَ (186)
- فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ (187)
- قَالَ رَبِّيَ اعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ (188)
- فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابٌ عَظِيمٌ (189)
- إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ (190)
- وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (191)
- وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ (192)

193. Yiéna (Jibríl) yuə i pua' yu suəntuəm ma si' na wi mən.
 194. Mə lamntu'u, məshi' mī u pə mə rū ghā kəmə.
 195. Mə luəm shukét arab yi nzenkét.
 196. A pua' ndá yirə mī, yirə yuə (kur'āni), pummə na mbə tu ndá lérəwa pa nkusu.
 197. Ké a lo' pə ndi' nə puə mbə riken mī ghā yi tu rū pon Isrāil yi yirə yuə (Kur'āni)?
 198. A pə mbə yuə Pū nsi' n'i (Kur'āni) pō nə mən tu rū pa ghun na.
 199. ɲerə, i njankə'i (Kur'āni) nə puə na, mbū pə mā mbə yab ghā suəntuəm ntuum.
 200. Yirə yuə ka' mbə yié Pū suə'i mə lamntu ghā ghét piū na.
 201. Pə ntab nsuə yap ntuum ntəm a wuon méé yie ká pə lo' yuə nɲuə' njákét na.
 202. ɲerə, a ntua méé nə puə vomkéri, pə pi mā nji yap.
 203. Pə shi mbə nzié mī: ké pū lo' pə puən puə pə shínə nə puə nə?
 204. Ké a nguə' Shū mbə yuə pə nta' yi mbunnə mən nə?
 205. Ké u yuən mə yuə Pū mfa makét nshu mbókét nə puə mə nkwt lum,
 206. A pə lo' yua (nguə') pə ka pə nka' nə puə, tuə nə puə na.
 207. Mbū nshu mbókér'ua pə ka ghét pə shu na, mā ngāmi (pi' nshié nguə') ndun puə.
 208. Pū mə mvaəshə yū mo' nshié ngu mbū a li na mī a pua' ntuum nə ghā kəmə.
 209. Mə kumshə. Pū ka pi mā mbə yū ghā yu nkub.
 210. Pa shéitāni ntab si'kér'ap puə mən (Kur'āni).
 211. A mā njétna'i nə puə, shi pə mbi pit ngét ku.
 212. A pua' ndá yirə mī pə pummə na mbə yu ghabə tu yu' (shukét pa mələka).
 213. ɲerə, ma pə ngūshə mo' yu wūshə nduni pō Allah, mbū u nā ntua pə tu rū puən puə pə ntua ghér'ap nə nguə' na.
 214. Pit nkəm nguə'tu yuə pə pua' ghobshí tətən na.
 215. Mbit mbuorə mbabshə m'u (nga' m'u) nə mun'ua yi pətə'u tu rū ghā suəntuəm ma.
 216. ɲerə, a pə yuə pə nshā nshūr'u na, u rié mī: a pua' ndá yirə mī mə, m'buə' riren nké lo' tu yua pu mfa'na.
 217. Pit mbə njuə'nə mfə ndun Nshet nku, Shetkét Ngā ghuə'nzén.
 218. Wi yuə I njuən'ufu' yie u ndo'tutu na.
 219. Mbit (njuən) yəmshə shu tu rū ghā pət yéé mansié na.
 220. A pua' ndá yirə mī, Wi (Allah) pua'Shetkét Ngā yi nju', Shetkét Ngā yi nji.
 221. Ké m'fa pəsa'kuə nə pən mfə ndun mun'ua pə shéitāni nsi'két ndun ni nə?
 222. Pə nā nsi' mfə ndun nshié ngā nkwt mbéé ngā nkwt ndon.
 223. Pə (pa Shéitān) nā nkwt ntut (yu' shukét), na yām'ap pua' ghā mbéé.
 224. Na ghā shōshə nkarā mi shukét na, ghā pi mbətəwap pua' ghā vuə.
 225. Ké u ntab njuən'u mī puə na, pə nā ntókét nyi tu nshié puo'shə (shukét mbéé)?
 226. A pit na mbə ndá yirə mī: pə nā nzié yua pə ntab ngér'ap mo' na.
 227. Mbū a li na puən puə pə suəntuəm mbit mfa'renkét renkét fa' na, mbi nkumshə Allah rēni, mbi pit mfətnəkét ɲwət'ab manjəm yie pə yu wap nə nkub'a. Na ghā yu nkub nā ndo' yi mī a yi ya li' pətnə yuə pə ndo' pətnə ntuum mə?

- نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ (193)
 عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ (194)
 بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ (195)
 وَإِنَّهُ لَفِي زُجُرِ الْأُولَى (196)
 أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَأْتِيَهِمُ الْعُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ (197)
 وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَى بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ (198)
 فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ (199)
 كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُخْرَمِينَ (200)
 لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ (201)
 فَيَأْتِيهِمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (202)
 فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ (203)
 أَفَعَذَابُنَا يَسْتَعْجِلُونَ (204)
 أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ (205)
 ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ (206)
 مَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَمْتَعُونَ (207)
 وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِ إِلَّا مَا نُنذِرُونَ (208)
 دَكَّرَى وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ (209)
 وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ (210)
 وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَظْهِرُونَ (211)
 إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمْعَرُولُونَ (212)
 فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونُ مِنَ الْمُعَذِّبِينَ (213)
 وَأَنْزِلْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ (214)
 وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِئِنْ أَنْبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (215)
 فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنَّي بِرِيءٍ مِمَّا تَعْمَلُونَ (216)
 وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ (217)
 الَّذِي يَرَاكَ جِئِن تَقُومُ (218)
 وَتَقَلِّبِكَ فِي السَّاجِدِينَ (219)
 إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (220)
 هَلْ أَتَيْتُكُمْ عَلَى مَنْ نَزَّلَ الشَّيَاطِينُ (221)
 نَزَّلَ عَلَى كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ (222)
 يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْتَرُهمْ كَادِبُونَ (223)
 وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ (224)
 أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ (225)
 وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ (226)
 إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسَيَعْلَمُ
 الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ (227)

Pet ngom nshuop isamba (27): Yirə yi pua' «NKA' NGUGĀNƏ»
Ririken'i pua' Vu' ngom nshuop itet (93), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

- Thā. Sīn. Shirə shuə pua' ririken Kur'āni, mbit mbə (ririken) nda lérəwa mə li' nguəə.
- Mbə yirə, mbit mbə pəsa'kuə lumntuəm nə ghā suəntuəm.
- (A pua') puən puə pə téé nténə tu to'tu mbit mbə ntūmə zakaat, mbit mbə tu ndīnə liénju mbə nshétta na
- A pua' ndá yirə mī: puən puə pə ntab suə yap mo' ntuum tu ndīnə liénju na, Pū niét nə puə nə fa' shap (yi mbüükét) ɲerə, pə ntabə tu.
- Shirə shuə pua' puən puə püükét nguə' pua' nə puə, pə pit mbə tu ndīnə liénju mbə ghā gbu ghuəm.
- A pit na mbə ndá yirə mī: u pummə na kuot Kur'āni pō lo' puə Shetkét Ngā yi ngām, Shetkét Ngā yi.
- (Kumshə) fu' yie Músā ka rié nə pa ndéé mī: a pua' ndá yirə mī, mə yuən mü, mə nā ntua tuə nə pən nə pəsa'kuə lo' ntuum, ké yuə mə ntua nə pən nə shishit mü məshi' mī pu yō na.

سورة النمل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- طس تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ (1)
 هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ (2)
 الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ (3)
 إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ رَبَّنَا لَهُمْ أَعْمَالُهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ (4)
 وَأُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْأَخْسَرُونَ (5)
 وَإِنَّكَ لَتَلَقَى الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنِّ حَكِيمٍ عَلِيمٍ (6)
 إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلِهِ إِنِّي آنستُ نَارًا سَاتِيكُمْ مِنْهَا خَبْرٌ أَوْ آتِيكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ
 لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ (7)

8. ηερα, a pua' pə **fu'** **yié** i tuə ηuɾət na, pə fū'i, nzié mî: pə yab mbuotnə ndun mun'əə i pua' tu mû (nzenkét Allah) pua puən puə pə pua' tu nkəbshi **na**, Fon Allah ren ndā ndā yi nzenə, **Ngā** ghét ngu yu puomə mənten.
9. ô! Mûsā, a pua' ndā yirə mî: yirə **yuə**, **M'buə'** Allah, **Nshet ku**, **Shetkét** Ngā yi ngām.
10. **Ma'** kumbā shu (mansié), ηερα a pua' yié i yuən **yirə yuə** na, **a ndukéra**, **yié kā yirə yuə pō** ηuə. I yəm ηwəɾ'i, mbə ngā fet nkəwən'i shi pit mbütəə . (Allah **rié** mî) ô! Mûsā, ma luəbə, a pua' ndā yirə mî: **Mə**, ghā ntəm mə nduəb'ap məsu **Sha**.
11. Mbū a li na mun'əə i yu **nkub** a pə lo' i kubshə (mbut ntəum) ntəə nə pū manjəm pūu na, mbū a pua' ndā yirə mî **M'buə'** **Shetkét** **Ngā** fētə ndon, **Shetkét** **Ngā** ghəə'zén.
12. Pit nsuə puə'u tu nshut mōnpu' shu, a təm fū, shi pə nə pūü (**yā**), a pua' **mo'** **ndī riken** tu vū' **rīriken** nə Fir'ōn pua puən pi. A pua' ndā yirə mî: pə **pua'ghā** təm tu yu' shut (Allah).
13. Nεra, a ka pə **pə fu'** **yié** rīriken't'Ū tuə nə puə mbə **yu** rānə mi (mə li' nguəɾə) na, pə **rié** mî: yirə yī pua' set mə li' nguəɾə.
14. Pə ka pi ghét nsūünə mən tu yu **nkub** pua pi'nə ηwət, na ntushap pi shétə ηερα, yuən nkū kâ ndīnə ghā mbubə ka shi mbə **na**.
15. Mə ndā ngambékét, **Pū** ka pi fa yi nə Dāūd pō Suléimān. **Pet tu** yap **rié** mî: ayuə pua' yi Allah yuə **I** lumshə wū nku ndun nkəwət **kpen** p'I, ghā suəntuəm **ma**.
16. Suléimān ka **pi yu nda** Dāūd nzié mî: ô! **nə pun kə** puən, pə let nə pū nə shukét pəsī mbit mfa ngu yam mənten nə pū. A pua' ndā yirə mî yirə yī pua' pūngām mə ndon nguəɾə.
17. Pə ka pi puomshə nə Suléimān, ntu pa sōnjām'i, tu rü pa Djinn pua puən nyūtu **nə** pəsī, ηερα, **puə na**, **pəshōshə** wap (mə nkā).
18. Kuka, a pua' **pə fu'** yié pə wuon méé tu puə'shə **pa** ngungānə **na**, **mo'** ndī ngungānə rié mî: ô! pə ngungānə, **nyī** nun tu li' shu shun məshi' **mī** Suléimān pua pa sōnjām'i ma **shi'rəwən** shi **yi**.
19. I mü' ghəə, mbə ngā yi nguə shukét'i (ngungānə), nzié mî: Ngā yi ngér'a! kün'a nə kâ mə nkəəbshə fu' shu yuə U fu' mən nə mə pua **pet** ghā pi mvi'a **na**, **pit** (nkün'a) nə kâ mə mfa' fa' nzenkér'əə **U** mbéém **mə**, pit nsuə'a tu rü **kpen p'U** pi nzenkét məshi' ghəə'nzén'U.
20. I (Suléimān) ka pi shāshə pəsī, ηερα nzié mî: a kuə nə mə **shi mə njuən Ud Ud** (ngu')? Ké i lo' pi pō tu rü ghā pi nkəwən nə?
21. Mə siəb mî mə nā ntəə pummə ghér'i nə nguə' **nzi'két**, ké yuə mə mbummə ntən'i na, **ké yuə i mbummə** ntəə nə mə nə mōntu ngām mə li' nguəɾə na.
22. ηερα, i **ka pi** shu, shi a nguon ndensā, i (ud ud) **rié** mî: mə ghəəm yi tu yua u mā nguəm'u mən **na**. Mə **tuə** n'u nə pəsa'kuə yuə a pua' shétū lo' tu ngu Saba na.
23. A pua' ndā yirə mî: mə kwətə mo' məmgbié, i **nsa'** wap, pə pi **fa** ngu yəm n'i, a pit mbə puə'i nə **nguo' mgbīmə**.
24. Nkwətə na wi pua **puən p'i**, pə mbet yéé mansié **nə** liŋom, shi a mbə Allah. Shéitāni **niét** nə puə nə fa' shap, njəm'ap pə tâ ndumānjé. ηερα, **puə nə**, pə **mā (njétnə) yap yi njirə**.
25. (Shéitāni niét nə puə) mî pə ma pə ngbū mbuorə tu nə Allah yuə **I** téé ntūmə yu ləəmsə tu pūt pūt pua nsié, mbit mbə nji yua pu ndəəmshə pua yua pu nsāshə mə li' nguəɾə **na**.
26. Allah **na**, mo' yu wūshə mbékét ndi' mbū a li na **Wi**, **Ngā** ghét Arshi (nguo') yuə a pua' gbīmī **na**.
27. I (Suléimān) **rié** mî: puə nā ntəə yuən mî u rié ngambékét ké u pō tu rü ghā mbéé?
28. Wuon nə **lérəwa Sha** yī, ma' nə puə, a pə lo', u yəm ηwəɾ'u **ntā wap**, ηερα njuən mî pə lo' pət **məkuə**?
29. I (Balkis) **rié** mî: ô pa nkom! a pua' ndā yirə mî pə ma' **lérəwa** ngūmə nə mə.
30. A pua' ndā yirə mî: yirə yuə (**lérəwa**), a **pua'** lo' puə Suléimān, a pit na mbə ndā yirə mî yirə yuə **lérəwa** (yiéshə) nā nə li Allah, **Ngā** runkét ghəə'zén, **Ngā** **Shetkét** ghəə'zén.
31. Pə ma ηānə nə mə, **tuə nun** ηayəə **m'buə'** na (mbə ghā gbū Allah).
32. (Balkiss) **rié** mî: Ô pa kom! **fa nun** rānəmi **nə mə** tu ngasha, mā **m'bə'a** ngā lí nshié ngām shi pu mbə mansié mə nguə'ə.
33. Pə **rié** mî pū pua' ghā ku mbit mbə ghā rī'két pit, ngām **pua'** pō puə'u, yuən yua u lo' fa ku mən **na**.
34. I (Balkis) **rié** mî: a pua' ndā yirə mî: fon fon kâ mbə nyī nshié ngu, pə pəbə'i, mbit njab lum pa ntəm (ngu) mə yurə puən. Yuə pua kâ pə ngét na.
35. A pua' ndā yirə mî: mə, **m'buə'** ngā yi nshéshə **yu** pūngām nə puə. ηερα mbə ngā yi njuən mî ghā shéshə ntəə küt nə kuə?

فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (8)

يَا مُوسَى إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (9)

وَأَلَيْ عَصَاكَ فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَا مُوسَى لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُونَ (10)

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَلْ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ (11)

وَأَدْخَلَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ فَخَرَجَ مِضَاءً مِنْ غَيْرِ سُوءٍ فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ (12)

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ (13)

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ (14)

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ (15)

وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُودَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عُلِمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُ الْفَضْلُ الْمُبِينُ (16)

وَخَشِيَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ (17)

حَتَّى إِذَا أَتَوْا عَلَى وَادِ التَّمَلُّلِ قَالَتْ ثَمَلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (18)

فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ (19)

وَتَقَمَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِي لَا أَرَى الْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ (20)

لَأَعَذِّبَنَّكَ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْجُجَنَّكَ أَوْ لَيَأْتِيَنَّكَ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ (21)

فَمَكَتْ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطَّتْ بِمَا لَمْ يُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنْتَيْ يَقِينٍ (22)

إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ (23)

وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَارَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ (24)

أَلَا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ (25)

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ (26)

قَالَ سَنَنْظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ (27)

أَذْهَبْ بِكِتَابِي هَذَا فَاَلْقِهِ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ (28)

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ إِنِّي أُلْقِيَ إِلَيْكِ كِتَابٌ كَرِيمٌ (29)

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (30)

أَلَّا تَعْلَمُوا عَلَيَّ وَأُتُونِي مُسْلِمِينَ (31)

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاعَةً أَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُونِ (32)

قَالُوا لَنْ نُؤَلِّقَهُ قُوَّةً وَأَوْلُو أَبَاسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ (33)

قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعْرَءَ أَهْلِهَا إِذْ لَهُمْ وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ (34)

وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ (35)

36. ɲɛrə, a pua' pə fu' yie (ghā nshéshə) tuə ɲayua Suléimān pua' na, i (Suléimān) rié mī: pū lo' ku'shə'a nə nkab'ə? Yua Allah fa nə mə na pū nshet yuə I fa nə pūn'ə. Mbéé! pū nā nset məshi yu **pūnga shun**.
37. Pətə ɲayua pə pua' na, ɲɛrə, Pū nā ntua pummə tuə nə puə nə ntu pit, yuə ntua' i ndi' mo' nə puə mən **na**. Mə pit nsiéb mī pū nā ntua pummə tūməwap ntəm (nguyap), pə pə **yuarə shi**, mbə nkua' nkua'.
38. I (Suléimān) rié mī: ô pa kom! a **wuo mə pun**, mbə yuə i lo' tuə nə mə, nə rə font'i, nku **məsu yie** pə ka' shi tuə ɲayua **m'buə' na**, mbə ghā pi mgbu (Allah).
39. Ifirit rié mī: mə nā ntua n' u mən **nku məsu** ké u mbə ndo' tu li' shu shu, a pua' ndā yirə mī: **m'buə'** ntəm mbə kəkéri **təttən**, mbit mbə yu suəntuəm.
40. Yuə a **ka pə puə'** i nə yi lo' tu nda lérəwa na rié mī: **m'buə'** ngā yi ntua mən nku **məsu** ká **yənnə shu** ka' shi kūt puə' u na. A pua' pə **fu' yie** i yuə **yirə yuə** (rə fon) a pə yu pummə **məsu shi na**, i rié mī yī pua' lo' tu pūnga Ngā yi ngér'a, məshi' mī I kra'nə'a, (**yənn mī**) mə lo' kuəbshə kuəbshə, ké mə lo' **fətə ngambékét nə?** Mūn'wə i kuəbshə **na** mbū a pua' ndā yirə mī, i **kuəbshə na** pō məshi' tu ɲwə'r'i. Mūn'wə i fətə ngambékét (Allah) **na**, mbū a pua' ndā yirə mī Ngā yi ngér'a pua' njétə, **Shetkét** Ngā wūmə.
41. I (Suléimān) rié mī: **kubshə nun** n' i nə rə font'i (i ma **ku** nzi'i), puə yuə mī i lo' yirə (yi mī a pua rə font'i)? Ké i pə pō tu rü puən puə pə ntab **njirə yab'ə?**
42. A pua' pə **fu' yie** i (Balkis) **tuə na**, pə rié mī: ké rə font'u lo' pi pō **ɲə nə?** I rié mī: a pua' pō yie **yirə**. Pə ka pi fa yi nə pū **nku məsu shi**, pū pit mbə ghā gbu Allah
43. Yua i (Balkis) **ka pə** ngúshə shi a mbə Allah **na**, pi nən'i (nə wúshə Allah), a pua' ndā yirə mī: i **ka** pō tu rü **ghā** fətə ngambékét.
44. Pə ka pi rié n'i mī: nyī nshüt, a pua' pə **fu' yie** i yuə **yirə yuə** (nshüt) **na**, i nsishə'i pō mə **lammə** nké, i kōshə (shuə'a) a lo' mə **pət** nkūn mfunt'i, i (Suléimān) rié mī: yirə yuə pua' nshür'wə a pua' yu luətə lo' tu léénəmi na, I (Balkis) rié mī: Ngā yi ngér'a! a pua' ndā yirə mī, mə yu ɲwə'r'a nə nkub (nə **yi** ngúshə mo' yua a ndi' Allah na). Mə fa ɲwə'r'a nə Allah **Ngā** kuu ngū yu puomə pū'ū Suléimān.
45. Mə **ndā** ngambékét, **Pū** ka pi shéshə nə pa Samūd nə **mōntərə yap** Sālih (i rié nə puə) mī : **wúshə nun** Allah. ɲɛrə, pə pua' shi wuo réé, pə pə **pət** lab mbə mbéékét nshu'.
46. I rié mī: ô pa yu pū! a ndetə nā pū nta' yi **mbunnə** nə nga mbüükét **nku məsu ngambékét nə?** Pə pə nguo ta' pō fətə ndon puə Allah, mo' nka pə ghəwə'nzén mūn **na**.
47. Pə rié mī: pū ghét püütu məshi' shu, mbit ngét (püütu) məshi' puən puə pə pua' pua wu **na**. I (Sālih) rié mī: püü tu shun **pua' pō** (lo') puə Allah, mbéé, **pə pua' pō** puən puə pə nkpa'nə wən kra'nə na
48. A pi **ka pə** tu ntu ngu nə mo' vü' puən, pə ngét mbubə shi ndun nsié shi pi téé mfu'shə (ngām).
49. Pə rié mī: **siébkét nun** nsiéb mə **fānə yun** mə li Allah mī: puə nā ntua pummə suəshə ɲu' i nə shü' pua pa ndéé. A pə lo' puə pummə nzié nə ngā tésu **nga shi** mī: pū **pə ndi'** yū nsié tu li' ɲo' pa ndéé. A pua' ndā yirə mī: pū pua' ghā rié ngambékét.
50. Pə ka pi ghét **ntənə**, Pū pit ngét **ntənə, na puə**, pə pi ntab **nji yap**.
51. Yuə nā **yie ká** ndfən **ntənə'ap ka shi** mbə **na**. A pua' ndā yirə mī: Pū ka pi **nyé'rə wap** pua **puən p'ap mbōnə**.
52. ɲɛrə, shirə shuə **na**, a pua' **nda shap mbi yie** ndəm ndəm məshi' ká pə ka yu nkub'a. A pua' ndā yirə mī: a pua' tu yirə yuə nə riken nə puən puə pə **yi na**
53. Pū ka pi **wumə** puən puə pə ka **suəntuəm** mbit mbə nduəb Allah **na**
54. Pit (kumshə **puən p'u**) nə nga Lúth **fu' yie** i ka rié nə **puən p'i** mī: pu ntua nə nga mfəkét mbə **nzéé** nə?
55. Ké pū ntua nə yū mfə ndun pəmbā shi a mbə pəmgbié? Mbéé! pū **pua' pō** puən puə pū nshit **shit** nə
56. ɲɛrə, a ka pi mâ mbə'i mə mbut shukét pa yu'i mbū a li na mī pə ka rié mī: **tūmə nun** pa nda Lúth tu ngu yun. A pua' ndā yirə mī: a pua' puən puə pə nzenkét nə ɲwətab'a.
57. ɲɛrə , **Pū** ka pi wumə'i pua pa ndéé, nja' ndu mgbí, **Pū** ka pi lí ngām ndun'i (mī i pə) tu rü ghā pi nshi'.
58. Pū ka pi ghét mbu (nguo) tō ndun puə ndā ndā yi ntō, ɲɛrə mbu puən nkəmə ka pi püü.
59. Rié mī: ayuə pua' yi Allah, fəshə pit na mbə ndun **kpenp'i** shuə i sho' **na**, Allah pū **Wi** tətun ké yua pə mkpa'shə'i (mən'a).
60. A wuə mbə yuə I puom pūt pūt pua nsié, mbit nsi' nə pūn nə nké mə lo' nku **tu tu**, ɲɛrə , **Pū** nshi ngét yum ndo' **men** tu nsum nsum **mbōkér'wə a ka pə ndi'** nə pūn nə yi ngét nshin tətə shi lo' **na**. Ké mo' nshié yu wúshə mbékét ɲurət pō Allah nə? **Mbéé!** a pua' puən puə pə tét mfā **na**.

- فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَانَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَا آتَانِيَ اللَّهُ خَيْرٌ مِمَّا آتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِعِدَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ (36)
- ارْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِنُجُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا أَدِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ (37)
- قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ (38)
- قَالَ عِفْرِيثُ مِنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٍّ أَمِينٌ (39)
- قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيُلَوِّبِيَ اللَّهُ الْأَشْكَرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ (40)
- قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرْ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ (41)
- فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكِ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأُوتِينَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ (42)
- وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ (43)
- قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكشفت عَنْ سَاقِهَا قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُؤَمَّدٌ مِنْ فَوَارِسَ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (44)
- وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ مُؤَدِّ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ (45)
- قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (46)
- قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ (47)
- وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ (48)
- قَالُوا تَقَاتِمُوا بِاللَّهِ لَيُبَيِّنَنَّ وَأَهْلُهُ ثُمَّ لَنَعْلَمَنَّ لَوْلِيهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكُ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ (49)
- وَمَكْرُؤُهُمْ مَكْرُؤًا وَمَكْرُؤُنَا مَكْرُؤًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (50)
- فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَا دَمَرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ (51)
- فَبَلَّغْ بَيِّنَاتِهِمْ خَاوِبَةً بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (52)
- وَأَحْيَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ (53)
- وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ (54)
- أَنْتُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّجْهَلُونَ (55)
- فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ (56)
- فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ (57)
- وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ (58)
- قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى اللَّهُ خَيْرٌ مِمَّا يَشْكُرُونَ (59)
- أَمَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا إِلَهًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْبُدُونَ (60)

61. A **wuə** mbə yuə i yap nsié **mə li' shu**, mbit njab pon **pə** nké tu **fānə shi**, mbit njab mberə mberə n'i, mbit njab nku' tu fānə **pet** ripā nké nə? ké mo' nshié yu wūshə mbékét n̄rut pō Allah nə? **Mbéé!** yām'ap mā **nji yap**.
62. Ké **Wi (Allah yuə)** I mbūt mfū mun'əə nguə' ri' ndun'i na **fu' yie I** mfū'i na, mbit nkōshə pūū (ndun mi na), mbit njab'ən pə pə pa **nshu mə tu** ndun nsié, ké mo' yu wūshə mbékét lo' pə n̄rut pō Allah nə? **Pu** nā nkumshə pō **məkəri** tūtən.
63. Ké **Wi (Allah yuə)** I njirə wun tu njəm njəm (**tu**) nkwən nsié pua mā ripā nké, mbə mbit nshéshə **nkwət** fufuət, a mfa pəsa'kuə ləmntuəm **nku məsu** ghəə'nzén'I na, ké mo' nshié yu wūshə mbékét lo' pə n̄rut pō Allah nə? Allah n̄nə nshet yua pə mkpa'shə'I mən na.
64. Ké **Wi (Allah yuə)** I ndu' mbuom, a pə lo **I** pit nkūt n'i (manjəm wu), mbit mbə mfū' nə pən lo' nku tu pūt pua nsié, ké mo' nshié yu wūshə mbékét lo' pə n̄rut pō Allah nə? **Rié** mī: **tuə nun** nə mōntu nga **shun mə yuə** pə mbə ghā rié ngambékét na.
65. **Rié** mī: pa tu pūt pūt pua mansié **mā nji yap** nduəmə, a li naAllah (mbə **Ngā** yi nji). Pə **mā nji yap** fu' yuə pə ndo' yieəm pəən **ntuəm ma**.
66. **Mbéé!** **yi shap** nā tuə lo' kwətə yua pə nshukét **ntuəm ma** tu ndinə liénju. **Mbéé!** pə **pua' pō** nə kpa'tu **ntuəm**. **Mbéé!** pə **pua' pō fumi ntuum**.
67. Pəən pə pə fētə ngambékét na ka pi pit nzié mī: ké yie pū ntua yie nsié pua pa **baba shū na**, ké pū ntua lo' pit pə **pua ntumə** (tu sié)?
68. **Mə** ndā ngambékét: pə ka tét mbə nka' yirə yī nə pū pua pa **baba shū nku məsu**, yirə yī ndi' nshié yum, mbū a li na nkarā lérəwa mbéé pa nkusū.
69. **Rié** (nə puə mī): **nyī nun** tu ndun nsié n̄rə n̄jəən nun **nkū kâ** ndinə pūükét pəən **ka pə na**.
70. Ma sabmə **məshi' shab**, shi pit mbə tu mfērə lo' tu yua pə ngét ntaŋ mən na.
71. Pə nā mbit nzié mī: yirə yī nka' ngām ntua pō fu' nā, mə yuə pə mbə ghā rié **ngambékét nə?**
72. Mo'nka pāshə yua pə nta' yi mbə mbunnə mən na (nguə') tét mbə ghobshī nə pən.
73. A pit na mbə ndā yirə mī:Ngā yi ngér'u pummə na mbə ndā **Ngā** pūngām nə puən, na yām'ap ntab **nkuəbshə yap**.
74. A pit na mbə ndā yirə mī:Ngā yi ngér'u **pummə** nji yua **ntu shap** nduəm **ma**, pua yuə pə nsāshə mə li' nguəə na
75. Mo' nshié yu ləumshə ndi' nku tu pūt pua mansié mbū a li na mī, a pua' tu nda lérəwa yuə a pua' yi **nsāshə** yum mə li' nguəə na (Lōhu Mahfūz).
76. A pua' ndā yirə mī: yirə yī **Kur'āni** nā **nsāngām** nə pon **Isrāil** nə yām yua pə tée fa'nəkét **ntuum ma**.
77. A pit na mbə ndā yirə mī: wi (**Kur'āni**), pummə na mbə yirə **pua** ghəə'nzen nə ghā suəntuəm.
78. A **pua'** ndā yirə mī:Ngā yi ngér'u nā ntua lī ngām tu **fānə yap** nə **ndī ngashi**. I pua' **Nshet ku, Shetkét Ngā** yi.
79. n̄rə, yuə'nə ndun Allah, a pua' ndā yirə mī, u pua' tu ngambékér'ə a pua' mə li' nguəə na
80. A **pua'** ndā yirə mī: a fa u yie ghér'u künsié yu' (shukét), shi pit ngét pa ndo' ntut yu' mfū **fu' yie** pə yəm **n̄wət'ap** mbə ghā fēt nkwən'ab'a.
81. U pit na mbə ndi'u mo' ngā yirə fumi tu **vuə shap**, a fa u yie ghér'u nshiéshī yu'nə mbū a li na mun'əə i tée nsuəntuəm tu rīrīkent'Ū na, n̄rə pə pua' ghā gbə Allah.
82. A ntua pit pə pə **fu' yie** shukét (nguə') méé ndun puə na, **Pū** tūmə **mo'** mənnyam **lo' tu nsié nə puə**, i **pə** nshukét nə puə, (mbə nzié mī:) a pua' ndā yirə mī puən ka tét mbə tu rīrīkent'Ū shi pə nshétə.
83. (Pit kumshə) liénju yuə **Pū** ndo' puomshə nshié lab tu puomshə puən **mə** rī shuə pə **ka pə** mfa mbéé tu rīrīkent'Ū na, n̄rə pə nshin'ap.
84. **Kukə** a wuon méé **yie kâ** pə tuə **na**, I (Allah) **rié** mī: ké a ka fa pən mbéé tu rīrīkent'A shi pi ghum **nshié** yi **ntuum mə?** Yirə yī kuə yuə pə **ka pə** mfa' nə?
85. Shukét **nguə'** méé ndun puə **məshi'** kâ pə ka yu nkub'a, n̄rə, pə ntab ndo' shukér'ap.
86. Ké pə mā **njuən'ap** mo' mī,a **pua'** ndā yirə mī: Pū yab shū' məshi' mī pə pə mgbunə n̄wət'ap **ntuum ma**, (mbit njab) ránə a pə yu yuənə? A pua' ndā yirə mī: a pummə na mbə tu yirə yuə nə rīrīken nə puən pə pə tée nsuəntuəm **ma**.
87. Pit (kumshə) liénju yuə pə **ndo'** fəə tu ntā na, n̄rə pa tu pūt pūt wətnə pua pa mansié, nja' mun'əə Allah kū na, **ngū yap** mənten nā ndo' ntua məsu Allah mbə **yuuə** shi.

- أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ جِلْهَهَا أَثْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَّ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ بِأَنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (61)
- أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَدَّكَّرُونَ (62)
- أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلِ الرِّيَّاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ (63)
- أَمَّنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ قُلُّ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (64)
- قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ (65)
- بَلِ آدَارِكْ عِلْمَهُمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي شَكِّ مِنْهَا بَلْ هُمْ مِنْهَا عَمُونَ (66)
- وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا كُنَّا تُرَابًا وَآبَاءُنَا أُنْتَابْنَا لَمُخْرَجُونَ (67)
- لَقَدْ وَعَدْنَا هَذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (68)
- قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ (69)
- وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ (70)
- وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (71)
- قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ رَدِفٌ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ (72)
- وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ (73)
- وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ (74)
- وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ (75)
- إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَبْقَى عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (76)
- وَإِنَّهُ هُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ (77)
- إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ (78)
- فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ (79)
- إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ (80)
- وَمَا أَنْتَ بِحَادِي الْعَمَى عَنْ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ (81)
- وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا هُمْ دَابَّةً مِنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ (82)
- وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ (83)
- حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ قَالَ أَكَذَّبْتُمْ بِآيَاتِي وَمِمَّا حِطُّوا بِهَا عَلِمًا أَمَّا ذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (84)
- وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطَفُونَ (85)
- أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (86)
- وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَنَرَعِ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَاجِرِينَ (87)

88. U pit **njuən** mberə mberə, **yua** u **pə nsishə wap pō ghunkéri**, a nja' nə **yié kâ** ya' mba'. Yira yua pua' ndá ndá yu ghérə Allah, **Wi** yua I téé ngét ngú yam a yétnə **na**. A pua' ndá yirə mí I pua' Ngá yi ngú yua pə téé ngét na nki'rə.
89. Mun'ua i tuə nə ngambékét na, mbú a pua' n' i nə yua a pú **nsher'i na**, pə lo' mbə ghá ten ntum lo' tu **warə** yirə liénju.
90. Mun'ua i tuə nə **ngambüükét** na, mbú pə ná lo' **ma' wap** tu mú pō nə mba' **mí m'ap**, (pə rié nə puə mí): ké pə **yeer'un** (nə mo' yam) **nja'yua** pə **ka pə mfa' nə?**
91. A li na mí: pə fa na ku nə mə pō mí ngúshə ngá ghét yirə yí ngu (Maka') yua I yab' i mə li' ken **na**, Ngú yam mənten **pua' pō** yí, pə pit na mfa ku nə mə pō mí mbə tu rü ghá gbə Allah.
92. **Mbit** mbə njankə **Kur'áni**, ngerə mun'ua i yirə na mbú i yirə na pō məshi' nqwer'i. Mun'ua i vua **na**, u rié (n' i mí) a li na mí m'bu' pō tu rü ghá kəmə.
93. Pit nzié mí: ayuə pua' yi Allah, I ná ntua lét ririkent' I nə pən, ngerə pu yi, Ngá yi ngér' u ndi' **Ngá** fūrə tu yua pə mfa' **na**.

Pet ngom nshuop ifámə (28): Yirə yí pua' «NKA' SÂNGÂM

Ririkent' i pua' fámngom nshuop ifámə (88), a ka si' Maka'.

Mə ná ndu' nə li Allah, Ngá runkét **ghua'nzén**, Ngá shetkét **ghua'nzén**.

- Tâ. Sín. Mím.
- Shirə shuə (pua') ririken nda lérəwa mə li' nguəgə.
- Pü ná njankə n' u (nə yam) lo' tu pəsa'kuə Músá pō Fir'óna mə ndá ngambékét **məshi'** puən puə pə téé nsuəntuum **ma**.
- A pua' ndá yirə Fir'óna ka pi njanə **ndun** nsié, njab pa ntuum mə lab lab, mbə nta' yi **mbuot** nə mo' lab mə rü yap, mbə ntun **pon p'ap** pi pəmbá mbə ntá pi pəmgbié (nə yiénə). A pua' ndá yirə mí i (Fir'óna) ka pi pə tu rü ghá mbubə.
- Pü **pit** ngub nə ká Pü mbúngám nə puən puə pə ka puot nə puə **ndun** nsié **na nə yí**, mbit njab'ap mə tésu, mbit njab'ap mə ghá yu gádo'.
- Mbit **mbə** (ngub) nə ká Pü **mbé** nkim'ap ndun nsié na. Pü ka pit mbə (ngub) pō nə ká Pü **ndét** nə Fir'óna pō Hámána nə ntu **pir'ap**, nə yua pə **ka pə** nduəb lo' mfə ndun puə nə.
- Pü ka pi kún ná Músá (nə ntum) mí: fa pən n' i. **ngərə, fu' ká** u nduəb mfə ndun' i (nə nshié **yam ma**) , u **ma'é** tu ripə nké, **shi luəb**, shi pit nsabmə, a pua' ndá yirə mí: Pü pua' Ghá pi njínə' i n' u, mbit mbə **Ghá** pi njab' i tu rü ghá ntum.
- ngərə pa nda Fir'óna fontə' i məshi' mí: i tuə mbə ngá kupen mbit mbə yí sabmə nə puə. A pua' ndá yirə mí: Fir'óna pō Hámána nə ntu **pir'ap** ka pi pə ghá fubshə.
- Mgbié Fir'óna ka pi rié mí : (yirə yí mon) pua' **yu** féeshə mi nə mə pua **tuñwər'u**, pə ma **nu'i**, a pua' ghobshí nə ká i ndo' ngám'utə **na**, ké **yua** tə nshüshü' i mə mōn **na**, puə, **pə** pi má **nji yab'a**.
- Ləmtu** ná Músá ka shi njie pō ndəm ndəm. A ka pi ghobshə nə ká i nsáshə mə li' nguəgə (mí a pua' mōn'ina) mə yua **Pü** mbi ka pi má nkur' **Ú ləmtu' i** (nə mimshə) məshi' mí i pə tu rü ghá suəntuum **ma**.
- I (**nāshi**) ka pi rié nə **mōm'ap** yí məmgbié mí : petə' i, **ngərə**, i njuan' i mbə mə lekəri, pə ntab **nji yap**.
- Pü ka pi ken' i nə yí nū (mo' nshié) puən **nku məsu**. **ngərə, i** (mōm'ap rié mí:) Ké **n'tupshə** nə pən nə **pa tu** nda yuə pə lo' kuu' i fa nə pən, pit pə ghá ntubə n' i nə ?
- ngərə**, Pü yínə' i nə **nā shi** məshi' mí: **mí m' i** féeshə, shi i mbit **nsapmə**, mbit mbə məshi' mí: yí mí nka' nga Alla pua' pékəri, na nkwtə puən **mā nji yap**.
- A **ka pə pə fu' yie** i méé tu **ku shi, njétə** na, Pü fan' i nə yí **ngám** pua yi, yirə yua pua' **yie** Pü ká njet ghá ghét **ngambókét na**.
- I ka pi nyí ntu ngu tu fu' fūrə **nə** pa **ntuum**, **ngərə, nkwtə** **pet pōmbā** pə ndab kwət **ntuum**, yí pə tu **mgbā yí ngen** (mun Isrái), yí pət u **mgbā** ngá kupen' i (mun yu Fir'óna). **ngərə, yua** i **ka pə** tu **mgbā yí ngen** **na** ta' mféerə puə' i ndun yua i **ka pə** tu **mgbā** ngá kupen' i **na**. **ngərə, Músá** kum' i, **nu' i**. **i** (Músá) rié mí : yí pua' lo' tu fa' shéitáni. A pua' ndá yirə mí: i pua' **ngá kupen**, nga vua (nə mun) mə li' nguəgə.
- I (Músá) rié mí : ó Ngá yi ngér' a ! a pua' ndá yirə mí: mə **yu nqwer'a** nə nkub, **ngərə, fétə** ndon **ma**. I (Allah) **fétə** n' i, a pua' ndá yirə mí **Wi na** (Allah), I pua' **Shetkét Ngá** fétə ndon, **Shetkét Ngá** ghua'nzén.
- I ka pi rié mí : ó Ngá yi ngér' a! məshi' ká u ghét ngambókét nə mə **na**, ntab **ndo'** pit pə' a ngá mféerə nə piükét puən.
- ngərə, i** ka shi njie tu ntu ngu mbə ngá yi nduəbə, mbə mbiéb (yua a ntua **na**). I pua' pit wuo ré, mun'ua i **ka** ta' mféerə puə' i nkúrə **na** mbit **mfa lam, mbə** nta' mféerə puə' i. Músá rié n' i mí, a pua' ndá yirə mí: u pua' vukét mun mə li' nguəgə.

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ كَمَرٍ مَّرَّ السَّحَابِ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَنْتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ (88)

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِنْ فَرَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ (89)

وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وَجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ (90)

إِنَّمَا أَمْرُهُ أَنْ أُعِيدَ رَبِّ هَذِهِ الْبَلَدِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأَمْرُتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ (91)

وَأَنْ أَتْلُو الْقُرْآنَ فَمَنْ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ (92)

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (93)

سورة القصص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طسم (1)

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ (2)

تَنَزَّلُ عَلَيْكَ مِنْ نَبِيِّ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (3)

إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ طَائِفَةً مِنْهُمْ يُدْخِعُ آبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ (4)

وَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ الْأُوَّارِينَ (5)

وَمَكِّنْ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَتُرِي فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ (6)

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ إِذَا خَفَتْ عَلَيْهِ قَالِقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَحْزَنِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ (7)

فَالنَّضَطَّةَ أَلْ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِلِينَ (8)

وَقَالَتْ امْرِأْتُ فِرْعَوْنَ فُرْتُ عَيْنِي لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ يَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (9)

وَأَصْحَىٰ فُرَادًا أُمِّ مُوسَىٰ فَارِعًا إِنَّ كَادَتْ لِتُبَدِي بِهِ لَوْلَا أَنْ رَبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (10)

وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّبِي فَبَصَّرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (11)

وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاصِعَ مِنْ قَبْلٍ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ نَيْبٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ (12)

فَرُدُّدْنَاهُ إِلَىٰ أَبِيهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (13)

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نُجَزِي الْمُحْسِنِينَ (14)

وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَةِ هَذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَعَاثَ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَرَهُ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ مُبِينٌ (15)

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (16)

قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ (17)

فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَعَوِيٌّ مُبِينٌ (18)

19. *ηερα*, a *pua'* pə *fu' yie* i ngubmə *yi* mve yəə i *pua'* ngā kəpən'ap kəkəri na, I (mun Israi) rié mî : Ô Mûsâ! ké u ngub *kā* u *ηu'a* yie u ηo' mun nkūrə nə? u ntab ngub'u mo' yəm mbū a li na *kā*, u mbə pō *kéno* ndun nsié na, u ntab ngub'u *kā* u mbə tū rū ghā fu'shə ngām *ma*.
20. Mo' *mōmbā* ka pi tuə lo' tu li' nsákét tətun tu ngu, mbə nyi nə nduət nduəwə, nzié mî: ô *Mûsâ*, a *pua'* ndā yirə mî: pa nkom *té'a* mfa ntā məshi'shu məshi' mî, pə *ηu'u*, *ηερα*, tumə, a *pua'* ndā yirə mî: mə, *m'buə* n' u mbə pō tu rū ghā ntəbə.
21. I ka pi tumə lo' *ntuəm*, mbə ngā yi nduəbə, mbə mbiéb (yua a ntue na). I ka pi rié mî ô Ngā yi ngér'a, *wumə'a* (mə *mbuə*) pəən pəə pə *pua'* ghā yu nkub'a.
22. A *ka pə pə fu' yie* ré mgbā Madyana na, i rié mî: Ngā yi ngér'a għobshə nə *kā* I *ηjirə'a* tu għuəghuə *ndumanjə na*
23. A ka pit mbə *pə fu' yie* i *ka kət* méé tu (*li' nuə*) nké Madyana na, i kwətə lab pəən *ηurət* pə mfa nké (nə pa tā), *mbit* nkwtə *mo' pet* pomgbié *shi pə mbə mə rū shuə*, pə mburə *pa tā shap*, mbə nən'ap. I (Mûsâ) rié mî: a kəə mbə nga *shun nə? Pə* rié mî: pū *tab mfa yū* nké (nə pa tā) *kukə* mbū ghā shi pa tā tumə, *baba shū* *pua'* rénkét mkpara' mun.
24. *ηερα* i ka pi *fa nké* nə (pa tā) *shap*, a *pua'* lo' i yəm *ηwər'i* nguon mfa tu (*li'*) fəashə, nzié mî: Ngā yi ngér'a, a *pua'* ndā yirə mî: mə, *m'buə'* ngā shəngam *məshi' yua* U si' men nə mə *lo' tu ngambókét na*.
25. Ndi mun mə rū *pet pon pomgbié* ka pi *ntuə* ηayəə i (Mûsâ) *ka pə na*, mbə nyi nə *ret tu*. Nzié mî: *tita shū* nā mfū'u *məshi'* i yēr'u nə *njεεrə* *kā* u nuə nə (pa tā) nə pū *na*. A *ka pə pə fu' yie* i (Mûsâ) méé ηayəə i (*Chuaib*) *ka pə na*, nsā sângām n'i *na*, i rié mî: ma luəbə, u wum pəə pəə pə *pua'* ghā yu nkub'a.
26. Ndi mun mə rū *pet pon pomgbié* ka pi rié mî: ô *tita yū*, pi'i mə fa', a *pua'* ndā yirə mî: pəkét mun'əə u lo' pi'i mə fa' na *pua'* ngā kə mbə ngā suəntuəm.
27. I (Chuaib) *rié* mî: a *pua'* ndā yirə mî: mə nā ngubmə mî ndam n'u nə ndi mōna yi məmgbié mə rū peri shi, nə *kā* u mfa' fa' puə mə mə fām lum *ma*. A pə yəə u nzūnə għom *ma* mbū a shi na mbə pō lo' puə'u. Mə ntab ngub'a mî *njab ηāmmə ndun'u*. U nā ntue kwətə'a, mbə tū rū rénkét pəən.
28. I (Mûsâ) rié mî: yirə *pua' pō* mə fānə'utə, a yie mbə yiya nshié nka' fu' tū rū *pet fu'* yəə nzūnə na, mbū sa'ndut ndi' nə mə. Allah *pua'* tu yua puə nzié na mbə *Ngā* yi nshí.
29. *ηερα*, a *ka pə pə fu' yie* Mûsâ lishə nka' fu' (mbə) nguon *pua* pa ndéé *na*, i yəən mù tu mgbā mberə Tur, nzié nə pa ndéé mî: *shu nun* (ηā), a *pua'* ndā yirə mî: mə yəən mù, mo'nka ntue nə pən nə pəsa'kuə lo' *ntuəm*, ké shishit mù məshi' mî pu yə *na*.
30. A *ka pə pə fu' yie* i tuə *ηurət na*, pə fū'i lo' tu mgbā puə'shə yiləm, tu li' nsié mbuotnə, tu nshin tutu mî: ô Mûsâ! a *pua'* ndā yirə mî: *Mə, M'buə'* Allah. Ngā *ghét* ngu yu puomə *mənten*.
31. A pit na mbə mî: ma' kumbā shu (mansié). A shi na mbə yie i yəən *na*, a ndukérə, mbə pō yie *ηuo*, i yəm *ηwər'i*, mbə ngā fet nkwen'i, shi pit nze manjəm. (Pū ka pi rié n'i mî: ô Mûsâ! pummə, ma luəbə. A *pua'* ndā yirə mî: u *pua'* tū rū ghā ten *ntuəm*).
32. Suə puə'u tu nshut *monpu'* shu (a nā ntue) tum fū, shi pə (nə *nshié*) piūi (yā). Yap *mbu'* puə'u mfə *ndun'u* lo' tū luəb. *ηερα* yirə yī *pua'* n' u mbə *pet* pontu ngām mə li' ngəwə lo' puə Ngā yi ngér'u, u wuo men *ηayəə* Fir'ōna *pua kom shi* *pua'* na. A *pua'* ndā yirə mî: *pə pua'* ghā tum tu yu' nshut Allah.
33. I (Mûsâ) ka pi rié mî: Ngā yi ngér'a, mə ηo' ndi mun mə rū yap, *ηερα* mə nā nduəb yəə pə *ηu'a' na*.
34. *Montεrə'u* Ārun *pua'* ngā rənshtut tətun nshə'a tu shukét, *ηερα*, shéshə' i *pua mə*, mə ngā ghāmə, i pə mfa ngambékét nə mə. A *pua'* ndā yirə mî mə nā nduəb nə *kā pə* mfa mbéé nə mə *na*.
35. I (Allah) mî: *Pū* nā ntue kut mbu' puə'u nə mōmən, pit yab mōntu ngām nə *pet tu yun*, *ηερα* pə ntab ndo' méé' i ηayəə pə *pua'* na nə piūi məshi' *rīrkent'Ū*. *Pet tu yun* *pua* nshié mun'əə i pətə *wan na* *pua'* ghā pi nshəə.
36. A *ka pə fu' yie* i tuə ηayəə pə *pua'* na, nə *rīrkent'Ū* yi *rānə mi* mə li' nguəwə *na*, pə *rié* mî: yī ndi' mo' nshié yəm mbū a li na mî, a *pua'* set mbu'shə. Pū mā nju' yū mo' yirə yī puə pa *baba shū* pum pəən.
37. I (Mûsâ) rié mî: Ngā yi ngér'a *pua' Ngā yi* nji mun'əə i tuə nə yirə lo' puə' i na tətun, nə mun'əə ndinə *njū' ndo'* pə n' i na tətun. A *pua'* ndā yirə mî: yirə yəə ngām, ghā yu nkub *tab ndo' fu' yap*.
38. Fir'ōna ka pi rié mî: ô pa nkom! mā *nji'a* nə pən nə mo' nshié yu wūshə *nja'* mə. *ηερα*, fūətə mù tu nsié mbuom nə mə kə Hāmāna, *ηερα* *njab* yu kurə *ηānə* nə mə mî, mo'nka, *n'dəm* *ntum* ηayəə yu wūshə Mûsā *pua'* na. A *pua'* ndā yirə mî mə nā ngubmə' i *pō* tū rū ghā mbéé.

- فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لِمَا قَالْ يَا مُوسَى أَرِيدُ أَنْ تَتَّبَعَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ إِنَّ تَرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تَرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمَصْلُحِينَ (19)
- وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ يَسْعَى قَالَ يَا مُوسَى إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ (20)
- فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (21)
- وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ (22)
- وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْتَفُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصَدِرَ الرِّعَاءُ وَأُبُونَا شَيْخَ كَبِيرٍ (23)
- فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ (24)
- فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقِصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (25)
- قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ (26)
- قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَى أَنْ تَأْجُرَنِي تَمَّانِي حِجَجٍ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَسْقِيَكَ سِجْدِي إِنَّ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّاحِقِينَ (27)
- قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجْلَيْنِ فَضَيْتَ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ (28)
- فَلَمَّا قَضَى مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمُ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ (29)
- فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَا مُوسَى إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ (30)
- وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَا مُوسَى أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ (31)
- اسْأَلْكَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ وَاصْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ بُرْهَانَانِ مِنْ رَبِّكَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ (32)
- قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ (33)
- وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ (34)
- قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيَاتِنَا أَنْتُمَا وَمَنْ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ (35)
- فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُفْتَرَى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأُولَى (36)
- وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَى مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُغْلِبُ الظَّالِمُونَ (37)
- وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمُ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَا هَامَانَ عَلَى الطَّيْنِ فَاجْعَلْ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أُطْلِعُ إِلَى إِلَهِي مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ (38)

39. I siébshe ñwət, wi pua pa **sónjám shi** ndun nsié, shi pə nə mbékét. Pə **ka pə** ngubmə mí pə ntab ntua pətnə'i nə puə mfə **məsü Shü**.
40. ñerə, Pü vuəshə'i pua ntu pa **sónjám shi**, mbit ma' wap (tu ripə nké), ñerə yuən nkü ká ndínə ghá yu nkub ka pə na.
41. Pü ka pi yab'ap mə tésu, pə mfü puən mfə tu mú. Liénjü kiyáma, pə ntab **ndo'fəeri wap**.
42. Pü ka pi **petə wap** nə ntu tu yirə yí nju. Liénjü kiyáma, pə ná ndo' pə tu rü puən puə pə ndo' fir'ap tu ghuə'nzén (**Allah na**).
43. Mə **ndá** ngambékét, Pü ka pi fa nda lérəwa nə Músá manjəm yié Pü ka vuəshə pum njá njá na, mə **ránə mi** nə puən, **mbə** yirə pua ghuə'nzén məshi' mí pə pə nkumshə.
44. U (Muhammad) **ka** pə ndi'u tu mgbá (mberə Tur) yi nsuət ñom **fú'** yié Pü **ka** pə ndi ngám nə Músá na, u **ka pə** ndi'u mə **rü ghá pi méé** nsié.
45. Na, a pua ndá yirə mí: **Pü na**, Pü puom njá njá, la' shap sá. U **ka pə** ndi'u mo' **pə** ngá yi nshu mə fānə pa Madyana mbə njankə **ríríKent'Ü** nə puə. Na, a **ka pə** Pü mbə **Ghá** nshéshə ntum.
46. U **ka** pit mbə ndi'u tu mgbá (mberə Tur) **fú' yié** Pü **ka** fū (Músá) na. Na, a pua' pə nə ghuə'nzén lo' puə Ngá yi ngér'u, məshi'mí u kəm puən (puə) nshié ngá kəmə má **mbə** tuə'i nə puə nku **məsü shu na**, mo' **nka** pə pə nkumshə.
47. A pə mbə ndi mí nguə' yétnə yi mbə **nkwətə wap** lo' tu nkuənə **mbuəm'ap**, pə **pə** nshi nzié mí: Ngá yi ngér'ü, U **pə** mbi shéshə ngá ntum nə pü, mbú pü pi petə **ríríKent'U**, **nshi** mbə tu rü ghá **suəntuəm**.
48. A pua' pə pə **fú'** yié ngambékét tuə nə puə lo' puə Pü **na**, pə **rié** mí: a ghét **yí kuə** shi pə ntua nə pü nə **nguənguə** yua pə ka tuə mən nə Músá nə? Ké pə **ka pi** má **nku yap** tu nə yua pə ka tuə mən nə Músá nkusə nə? Pə **rié** mí: a pua' **pet ser'wə** (Tôrá pə Kur'áni) a mfətnə ñwət'ab'a. **Mbit nzié** mí: a pua' ndá yirə mí: pü **na**, pü pua' **tu ngü'i mənən mbə ghá pi** siérə.
49. **I rié** mí: ñerə, **tuə nun** nə **nda** lérəwa lo' puə Allah yuə a pua' **shetkét yu yirə** nja' **shirə** pəeri na, **m'betə'i məyüə** pə mbə ghá rié ngambékét na.
50. A pə yuə pə mbə **shi put** n'u **na**, u yi na mí, pə ná mbetə pə kú **ntu yap**. A vuə wuo tətun nshet mən'wə i petə kú ntəu'i, shi pə nə yirə lo' puə Allah **nə?** A pua' ndá yirə mí: Allah ntab njirə'i mo' ghá yu nkub.
51. Mə ndá ngambékét, Pü **tét mfapshə** shukét (**Kur'áni**) nə puə məshi' mí pə pə nkumshə.
52. Puən puə Pü ka fa nda lérəwanə puə **nku məsü** (**Kur'áni**) na, ná nsuə puə ntəum ntum.
53. A mbə pə **fú' ká** pə njankə nə puə na, pə **rié** mí: pü suəntuəm **ntuəm**. A pua' ndá yirə mí, yirə pua' ngambékét lo' puə Ngá yi ngér'ü. A pua' ndá yirə mí, Pü ka tét mbə ghá gbü Allah **nku məsü shi** (**Kur'áni**).
54. Shirə shuə puən, pə ná ndo' fa **njeerə shap pə** nka ipə məshi' ká pə ka **mimshə** na. Pə ná mbit nut nga mbüükét nə ngambékét, mbə mbit njü (nə yum) lo' tu yua Pü fu' mən nə puə na.
55. A **pit** mbə pə **fú'** yié pə yu' shukét ntámə **na**, pə yəm ñwə'ap ntá, mbə nzié mí: **fa' shü** pua' yü ngən, **fa' shun** pə yun. Fəshə nə pun. Pü ntab nta' yü mo' shítkét puən (mə sun).
56. A pua' ndá yirə mí: wu (Muhammad), u ntab ntua yirə'u pə mən'wə u ghu' **na**, Allah ná njirə **Wi** mən'wə I kú **na**. Allah pua'Shetkét Ngá yi nji ghá yirə.
57. Pə ka pi pit nzié mí: a pə yuə Pü mbetə yirə pua wu **na**, mbú pə ná ntua pə **mfíeshəkér'ü** tu **nsié yü**. Ké Pü má njab'Ü li' ken (Maka') nə puə a pə lí' ten ntəum **ma**, pə mbuomshə mfə **ntuəm** nə ngü **tu tu** mbá tətə mə fu' lo' puə Pü? Na yám'ap **má nji yab**.
58. A pua' reni nə ngu ngu yuə Pü vuəshə, pə pi siébshe ñwət nə yu **wümə shab'a**. ñerə, yirə yuə lí' **shu shab'a**, pə ka pi má mbit **nshu yap** manjəm puə nja' **məkét fu'**. A ka shi mbə Pü mbə ghá yu gádo'.
59. Ngá yi ngér'u **ndi'** Ngá yi mvuəshə ngu ngu kəkə mbú I shéshə ngá ntum tu shishit **shirə** ngu, **məshi'** i **yankə** nə puə nə ríríKent'Ü. Pü pit **na** mbə ndi' yü **Ghá** vuəshə ngu ngu mbú a lí na mí pa **ntuəm** pua' ghá yu nkub.
60. Nshéshə yua pə fa nə pun **na**, mbú a **pua' pə** yu ghámə njü mansié pua pa nguont'i. Yua a pua' puə Allah na **pua' pəkéri** mbit mbə ruobkéri tətun. Ké **pu ntap** nzánə yun **nə?**
61. Ké mən'wə Pü ka' **n'i** nə nka' ngambókét, i **pə** ngá yi ntánə pón'i **na**, lo' pə **yíé ká** mən'wə, Pü **shu** n'i nə nshu mbókét wumə njü, a pə lo', i **pə** nə liénjü kiyáma, **tu** rü puən puə pə ntua méé nə puə (nə nguə') **nə?**

- وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُوا أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ (39)
- فَأَخَذْنَاهُ وَجُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ (40)
- وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَدْخُلُونَ إِلَى الْوَارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يَنْصُرُونَ (41)
- وَأَتَيْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ (42)
- وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (43)
- وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْعَرَبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ (44)
- وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنٍ تَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ (45)
- وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مِمَّا أَتَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (46)
- وَلَوْلَا أَنْ تُصِيبَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَسِيَ آيَاتِكَ وَتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (47)
- فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوِيَ مِثْلَ مَا أُوِيَ مُوسَى أَوْ لِمَ يَكْفُرُوا بِمَا أُوِيَ مُوسَى مِنْ قَبْلِ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَافِرُونَ (48)
- قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَى مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (49)
- فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (50)
- وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (51)
- الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ (52)
- وَإِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ (53)
- أُولَئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ (54)
- وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا تَبْعِي الْجَاهِلِينَ (55)
- إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ (56)
- وَقَالُوا إِنْ نَسَبَ الْهَدَى مَعَكَ نَحْطِفُ مِنْ أَرْضِنَا أَوْلَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُحْجَى إِلَيْهِ قَرَمَاتٍ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا مِنْ لَدُنَّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (57)
- وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قُرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِيشَتَهَا فَبَلَكَ مَسَاكِينُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ (58)
- وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى حَتَّى يَبْعَثَ فِي أُمَمَةٍ رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَى إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ (59)
- وَمَا أَوْثَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَبِّيئْتُمْ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ (60)
- أَقَمْنَ وَعَدْنَاهُ وَعَدًّا حَسَنًا فَهُوَ لَا يَفِيهِ كَمَنْ مَتَعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ (61)

62. Liénju yuə I ndo' **fū wap**, ɲɛrə, rié mî: pa shua pə **ka pə** mkpa'shə puə **Mə**, shuə pə **ka pə** nzié **tə mbéé** mî: (pə puə' yu wúshə na) **ya?**
63. Pəon puə shukét (nguə') ka yit ndun puə na, **rié** mî: ô Ngá yi ngér'ú! shirə **shí** puə' pəon puə pə ka vəə nə pū **na**, pū vəə nə puə nguənguə yié **kā** pū ka ku mvəə **nə ɲwər'ū na**. Pū tashə ɲwər'ū mfə **məsə Shu**, pə **ka pə ntap** nguəshə **yap** pə pū.
64. Pə rié (nə puə) mî: **fū nun** yu **kpa'shə shun** (kushuəb). **ɲɛrə pə fū wap**, pə yié **puri mo'** **mfū nə puə**. A pə pə **fu'** yié pə yuəon nguə' na, pə sha' nə ká pə mbi ka pi yírə na.
65. A pit na mbə liénju yuə I ndo' **fū wap**, ɲɛrə rié mî: pə ka put mə kuə nə **ghā** ntam **mə?**
66. Pəsa'kuə læmshə nə **puə** tə yirə liénju, ɲɛrə shi pə mbit mbə mbishəkét mbishə mə **fānə yap**.
67. ɲɛrə, mbə shi tuə mə mun'əə i put **ntuəm, nsuəntuəm**, mbit fa' fa' nzenkét **na**, mbú a ghoəshə nə ká i mbə tə rú ghā kuot fu' **na**.
68. Ngá yi ngér'ú nā mbuom yua i kú na mbit mbə nsho' (**yua i kú na**), shisho' **ndi'mo'** nə puə. Fon Allah ren ndá ndá yi nzenə mbit ɲānə tətən nja' yua pə mkpa'shə **I men na**.
69. Ngá yi ngér'ú **yi** yua **ntuə shap** nduəmshə na, puə yua pə nsáshə mə li' nguəə nə **na**.
70. A puə' Allah, mo' yu wúshə mbékét ndi' mbú a li na **Wi**. Ayuə **puə'** **pə** yi tə pumi puə ndiní. Ndi ngám **li na pə** puə'I. I nā ntua pit putnə nə puəon pə mfə **məsə Shi**.
71. Rié mî: ké pə lo' pi yuəon mə yuə Allah njab shú' ndun pən ruobkéri, a wuon méé nə **liénju** kiyáma nə? A **yi ya** yu wúshə yuə a ndi' Allah **na**, mbi yétnə yi ntua nə pən nə **rānə?** Ké pə ntab nju' yun nə?
72. Rié mî: ké pə lo' pi yuəon mə yuə Allah njab ɲom ndun pəon a wuon méé nə **liénju** kiyáma nə? A **yi ya** yu wúshə yuə a ndi' Allah **na**, mbi yétnə yi ntua nə puəon nə shú' yuə **pu** mgbunə ɲwət ntuum mə? Ké pə ntab **njuəon'un** nə?
73. A pit na mbə tə rú ghə' nzen'I mî: I yap shú' puə ɲom nə pən məshi' pə pə **mgbunə ɲwər'un ntuum**, mbit mbə məshi' mî, pə pə ta' yam lo' tə púnga **Shi**, məshi' mî pə kuəbshə.
74. Liénju yuə I ndo' **fū wap**, ɲɛrə, rié mî: pa shua pə **ka pə** mkpa'shə puə **Mə**, shuə pə **ka pə** nzié **tə mbéé** mî: (pə puə' yu wúshə na) **ya?**
75. Pū tuə nə nshié lab nə ngá tunə ngám. ɲɛrə, **Pū** rié mî: **tuə nun** nə mōntu **nga shun** mə li' nguəə. Pə rié mî: ngambékét puə' yi Allah. Yua pə **ka pə** mbu'shə tə mbéé na vəə puə puə.
76. A puə' ndá yirə mî, Kārún ka pi pə tə rú **pa yu** Músá, ɲɛrə, **nsa'ndut** mfə ndun puə. Pū **ka pi** fa lú n'i, yuə a puə' ndá yirə mî **pa'to'** shi **ka pə** nzét lab pəon puə pə puə' ghā ku **na**. Kumshə **fu'** yié **puəon p'i** ka rié n'i mî: ma pə serə, a puə' ndá yirə mî Allah ntab **ngu'** setkét puə **na**.
77. Pə nta' tə yuə Allah fa 'u na pə ndinə nju, **shi lānə** mbet yu tə njuyí. **Pit** ngét ngambókét **yie kā** Allah ghét ngambókét n'u **na**. Ma pə ta' mbubə tə ndun nsié. A puə' ndá yirə mî Allah ntab **ngu'i** mo' ghā mbubə.
78. I (kārún) rié mî: a li na mî: pə fa na nə mə pə **lo'** tə yi yuə a puə' puə mə **na**. Ké i mā nji'i mî, Allah ka pi vuəshə **nku məsə shi** nə njá njá shuə pə puə' **ri'két'i** tətun tə ku mbit mbə reni tətun **tə** puomshə nkab'ə? Pə ntab ntua **pishə'i** mo' pūükét puəon mə nga ndon map.
79. ɲɛrə, i ka pi təm **mə** rú **puəon p'i** tə pa nguəon'ti. Pəon puə pə ka pə ngubmə yap pə wumə nju **na**, **rié** mî: ô! pə pié' a pə nə pū nə fu' yuə pə fa nə kārún **na**. A puə' ndá yirə mî: i puə' ngá mbet yam'əə a puə' gbimí **na**.
80. Pəon puə pə ka fa yi nə puə na, ka pi rié mî: nguə' shun, **kéé** Allah **puə'** **pəkéri** nə mun'əə i suəntuum mbit **mfa'** fa' nzenkét na, pə mə nkuori mo' yirə shukét mbú a lina **pue** ghā **mimshə**.
81. ɲɛrə, **Pū** ka pi ghét nsié **mé'i** puə **nju'i**, a ka pi mā mbə'i n'i nə nshié lab'əə pə lo' fəeri na njá' Allah. I ka pi mā mbit mbə'i tə rú puəon puə pə puə' ghā fət ɲwər'ab'a.
82. Pəon puə pə ka sha' li' **té shi** nkūrə **na** ka shi mbə yu' nju, pə rié mî: ô a **puə'** **pə yie**, Allah **nsáshə** fu' pə nə mun'əə i kú tə rú **pəkpən p'I** mbit mbə fət (**pə mun'əə i kú na**). A pə mbə ndi' mî Allah púngám nə pū mbú i ghét (nsié) sí wúWéé! a **puə'** **pə yie kā** ghā fetə ngambékét ntab **mfu'** **yap** mo'.
83. Yirə yuə ndinə nju', **Pū** nā njab' i pə nə puəon puə pə ntab **ngubmə yap** mo' pi' nə ɲwət **ndun** nsié shi pit (ngubmə) mbubə na, ndinə (nshu mbókét) **puə'** **pə** nə ghā puo Allah.
84. Mun'əə i tuə nə **ngambókét na**, mbú a puə' n'i nə yua a pū **nshet na**. Mun'əə i tuə nə **ngambúükét na** mbú pə ntab ndo' yəeri mo' puəon puə pə fa' pūü na, mbú a **li na** yua pə **ka pə mfa'** na.

- وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ (62)
- قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ (63)
- وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ (64)
- وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ (65)
- فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ (66)
- فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ (67)
- وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْحَيَوةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ (68)
- وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تَكْتُمُ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ (69)
- وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحُكْمُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (70)
- قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ (71)
- قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ (72)
- وَمَنْ رَحِمْتُمْ جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (73)
- وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ (74)
- وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (75)
- إِنْ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ يَفْعَىٰ عَلَيْهِمْ وَأَتَيْنَاهُ مِنَ الْكُتُوبِ مَا إِنَّ مَفَاحِجَهُ لَسَوْدُءٌ بِالْعُصْبَةِ أُولِيَ الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ (76)
- وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ (77)
- قَالَ إِنَّمَا أُوتِيْتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرَ جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ (78)
- فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونَ إِنَّهُ لَدُوٌّ عَظِيمٌ (79)
- وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ تَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ (80)
- فَحَسْبُنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضُ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِتْنَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ (81)
- وَأَصْحَابُ الَّذِينَ تَمَتَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَكَانُ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِأَنْبِيَائِنَا لَوْلَا أَنْ يُفْلِحَ الْكَافِرُونَ (82)
- تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ (83)
- مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰ الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (84)

85. A puá' ndá yirə mí **Wi** yuə I yít n'u nə **Kur'áni na**, puá' Ngá yi mbutnə n'u tu lí' pətnə (Maka'). Rié mí Ngá yi ngér'a puá' **Shetkét Ngá** yi nji mən'uə i tuə nə yirə na, puá mən'uə i puá' tu vüə mə lí' nguəgə na.
86. U **ka pə ntap** nsha'u ká pə mfa nda lérəwa n'u na, mbú a li na mí: a si' na puá'u pə mə ghuə'nzén lo' puə Ngá yi ngér'u. nɛrə, ma lo' **mbummə** mbə ngá fəerə nə ghá fetə ngambékét.
87. Pə ma pit mbə nən'u, u ntá ríríken Allah manjəm yié pə tét nsi' mən n'u na, pit mfú (puən) mfə məsuNgá yi ngér'u. Ma pummə mbə mə rü ghá kpa'shə Allah puá yu puomə.
88. Ma pit mbə ngúshə mo'yu wúshə yi nduni puá Allah. Mo' yu wúshə ndi' mo' nja' **Wi**. Ngú yum puá' yu mié mbú a li na mba' mi m'I. Ndi ngám li na pə yi ngen, pə ná ndo' pit pətnə nə pən pə mfə məsu Shi.

Pet ngom nshuop ivü' (29): Yirə yi puá' « NKA' NGÂMƏ »
Ririkent'i puá' Ntngom nshuop ivü' (69), a ka si' Maka'

Mə ná ndu'no li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá Shetkét ghuə'nzén.

- Alif. Lâm. Mím.
- Ké pəən nyütu **nsishə** mí pə lo' **tá wap** mí, pə ná nzié mí pü nsuəntuəm shi pə mkpa'nə wab'ə?
- Mə ndá ngambékét **Pü** ka pi kpa'nə pəən puə pə ka ya' **nku məsu shab'a**. nɛrə Allah pummə nji pəən puə pə rié ngambékét na, mbit mbummə nji ghá mbéé.
- Ké pəən puə pə té mfa' püü na, **nsishə** mí : pə yétnə yi mbínə nə **Pü** (mkpá) nə? Yua pə té ndi na püü.
- Mən'uə i puá' yi **mbə** nsha' tánə pə Allah na, mbú a puá' ndá yirə mí nka' **fu'** Allah **pummə na mbə yu** tuə. I puá' **Shetkét Ngá** yi nju', **Shetkét** Ngá yi nji.
- Mən'uə i ma'si' na, mbú a li na mí, i ná ma'si' pə məshi' nɔwər'i. A puá' ndá yirə mí: Allah pummə na mbə njétnə, shi pə nə (shet nga) yu puomə.
- Pəən puə pə **suəntuəm** mbi fa' renkét renkét fa' na, **Pü** ná ntua pummə fétə nə puə nə **piü shap**, pit pummə yeer'ap nə ndá pökét yua pə **ka fa'** na.
- Pü ka pi tub mən nyütu məshi' ghét ngambökét nə **pet** ghá pi mvi'i, a pə yuə **pet tu yap** ma'si' mfə ndun'u mí u kpa'shə'a puá yua nshié yi ndi' n'u ntəum ma, nɛrə u ma yu' nshúr'ap. Lí' pətnə shun **puá' pə** mfə **məsu Sha**, nɛrə mfa pəsa'kuə nə pən tu yua pə **ka pə** mfa' na.
- Pəən puə pə **suəntuəm** mbit fa' renkét renkét fa' na, **Mə** siéb mí **Pü** ná ntua pummə **suə wap mə** rü renkét pəən.
- A pit na mbə tu rü pəən nə mən'uə i tée nzié mí: pü **suəntuəm** ndun Allah, nɛrə a pə pə **fu' yie** pə róni tu nga Allah na, i shi njab rónə pəən pə yie nguə' Allah. Mə pit nsiéb mí a pə yuə mfəerə lo' puəNgá yi ngér'u ntua na, mbú pə ná ntua pummə rié mí: a puá' ndá yirə mí **pü** pə puá pən. Ké Allah ndi' mo' **Shetkét** Ngá yi nji yua a puá' tu **ntəum ntəum** yu puomə nə?
- Mə siéb mí Allah **pummə** nji pəən puə pə **nsuəntuəm ma**, mbit **mbummə** nji pəən pə mə ngub.
- Pəən puə pə fétə ngambékét na ka pi rié nə pəən puə pə **nsuəntuəm ma** mí: pətə nən ndumájé **shü**, pü lo' nkiém **fubshə shun**. Pə pi pə **ndi' yap** ghá pi nkiém nshiéshə yum lo' tu **fubshə shap**. A puá' ndá yirə mí puə na, pə pummə na mbə ghá mbéé.
- Mə pit nsiéb mí pə ná ntua pummə kiém pa rétkét'ap puá shimo' pa rétkét. Mə pit nsiéb mí : pə ná ntua pummə **pishə wap** tu liénju **kiyáma** nə yua pə **ka pə** mbu'shə tu mbéé na.
- Mə siéb mə ndá ngambékét mí: **Pü** ka pi shéshə Nuhu nə pa yu'i, nɛrə i shu mə rü yap mə nkám lum nja' **tet ngom** lum (a kum nkámi). **Nké** sí nju ka pi **vuəshə wap**, pə pi pə ghá yu nkub.
- nɛrə, **Pü** ka pi wumə'i puá pa tu kukuom, njab'i mə ríken nə ngú yu puomə **mənten**.
- Pit (kumshə) Ibráhím **fu' yie** i **ka pə** nzié nə pa yu'i mí: **wúshə nən** Allah mbit mbu'I, yirə yuə nə pən **puá' pökéri** mə yuə pu mbə ghá pi nji na.
- A lí na mí: yua pə ngúshə shi a mbə Allah puá' kushəəb, pə ná mbit mbu'shə **pə** mbéé. A puá' ndá yirə mí pa shua pə ngúshə shi a mbə Allah na, ntab **nsa' yap** mo' fu' nə pən, nɛrə, **ta' nən** fu' pə puə Allah, mbit nən **mbə** ngúshə'I, **mbə** mbit ngét kuəbshə pə n'I. Pə ná ndo' pətnə nə pən pə mfə **məsu Shi**.
- A pə yuə pu mbə mfə mbéé na, mbú mə ndá ngambékét shimo' puomshə pəən ka pi fa mbéé **nku məsu shun**. A ndi' nə ngá ntəm nə nshié yum mbú a li na yi méé nə ntəm mə lí' nguəgə.

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (85)

وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ (86)

وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (87)

وَلَا تَتَّعْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (88)

سورة العنكبوت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الم (1)

أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ (2)

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ (3)

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ (4)

مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ أَجَلَ اللَّهُ لَاتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (5)

وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ (6)

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ (7)

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (8)

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ (9)

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةً لِلنَّاسِ كَعَدَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْلَىٰ آلَيْسَ بِالْعَالَمِينَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ (10)

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ (11)

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ (12)

وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيَسْأَلُنَّ يُومَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ (13)

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا حَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ (14)

جِنَاهُ وَأَصْحَابِ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ (15)

وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (16)

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (17)

وَإِنْ تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ (18)

19. Ké pə mə njəpən'ap **nkū kâ** Allah njiéshə mbuom **ma**, a pə lo' I pit mbutnə mən na, a pua' ndá yirə mí: yirə yuə pua' luətkéri nə Allah.
20. Rié mí: **nyí nun** ndun nsié, ɣɛrə **njuən n'un** nkū yié I ka yiéshə mbuom **ma**, a pə lo' Allah pit ndu' mo' yi ndu' yuə a pua' ndin' na, a pua' ndá yirə mí: Allah pua' tə ngū yum mən'ten mbə **Ngá** ghét ku.
21. I ná ngét nguə' nə mən'wə i kú **na**, mbít mbə nguə' n'zén mən'wə i kú na Pə ná ndo' pit putnə nə pən pə mfə **masu Shi**.
22. Pū ndi' yun ghâ fa kenə nə Allah **ndun** nsié, shi pit mbə ghâ (fa kenə) n'I nku tu pút. Nshié ntésu ndi' mo' nə pən nja' Allah, shi nshié **Ngá** mferə mbít mbə (nə pən) **nja' Wi**.
23. Pəən pəə pə **ku tu** tu ríríken Allah pua yi ndo' ntánə pua **Wi na**, shirə shuə pəən títmə ntum tu ghua'zén, shirə shuə pəən **na**, ngu' njákét **pua'** nə puə.
24. Mbut shukét pa yu' i **ka pə** ndi' nja' kâ pə ka rié mí: ɣə' nun wi, ké yuə pə ntón' i na. ɣɛrə, Allah wumə' i tu mū, a pua' ndá yirə mí, a pua' tu yirə yuə nə ríríken nə pəən pəə pə nsuəntuəm **ma**.
25. I (Ibrâhîm) **rié** mí: a li na mī pə shūshū' na kushuəb (mə yu wūshə) shi a mbə Allah pə mə ghū' mə **fānə yun** tu wumə nju mansié. A pə lo', nə liénju kiyáma, mo' **pāshə yun** siét mo' pāshí, mo' **pāshə yun pə** njab ntu ndun mo' pāshí, li' **shu shun** pua' mū, shi nshié ngá mferəmbə nə pən.
26. ɣɛrə, Lúth ka pi **suəntuəm ndun' i** (Ibrâhîm). I (Ibrâhîm) rié mí: a pua' ndá yirə mí mə, **m'buə'** ngá tum ngu, **wuon** ɣayəwə Ngá yi ngér' a pua' **na**. A pua' ndá yirə mí: **I** pua' **Shet** ku, **Shetkét** **Ngá** yi ngám.
27. Pū ka pi pit mbūngám n' i nə Is'ák pə ya' kúb. Pū ka pi pit njab ntum pua nda lérəwa tu rú **pon p' i**. Pū ka pi pit mfa n' i nə **kéé shi** tu njū. A pit na mbə ndá yirə mí: i ná ndo' pə tu rú rənket **puən** nə ndinə liénju.
28. (Pit nkumshə) Lúth **fu' yie** i ka rié nə **puən p' i** mí: a pua' ndá yirə mí pən, pə **tā mbummə** ntəə nə fəukét ngám'wə nshié ndí mən tu rú pa tu njū **ka' shi pīnə** mən nə pən na.
29. Ké pə lo' pī ntəə (nə yū) pə (**mfə ndun**) pəmbā (**mbə** ntā pəmgbié), mbə ntum manjé, mbít mbə ntəə tu li' **muə shun** nə yu ghua'nə? ɣɛrə, mo' nshié mbut shukét pa **yu puə** ka pi mā mbə' i, nja' kâ pə ka rié mí: tuə nə pū nə nguə' Allah, **mə yuə** u mbə mə rú ghâ rié ngambékét na.
30. I (Lúth) **rié** mí: Ngá yi ngér' a, **fəer' a** mfə ndun pəən pəə pə pua' ghâ mbəbə na.
31. **Fu' yie** ghâ ntum' Ū ka tuə nə Ibrâhîm nə pəsa' kuə **lumntuəm ma**, pə **rié** mí: a pua' ndá yirə mí: pū pua' ghâ vuəshə pa tu yí ngu. **A** pua' ndá yirə mí: pa ntum **ka pə** ghâ yu nkub.
32. I (Ibrâhîm) **rié** mí: a pua' ndá yirə mí Lúth pua' **ntuəm** (ngu). Pə **rié** mí: pū pua' ghâ pi nji pəən pəə pə pua' **ntuəm ma tutun**. Pū siéb mí: pū ná ntəə pu' wumə' i pua pa ndéé, nja' mgbi yuə i **ka pə** tu rú ghâ pi nshí' **na**.
33. A ka pə **fu' yie** ghâ ntum' Ū ka tuə ɣayəwə Lúth **ka pə na**, i sabmə **məshi' shap**, mfet mə lamntu' i **məshi' shap**, pə rié (n' i mí): ma puə, **shi** pit nsabmə. Pū **pua' pə** ghâ pi **ngūmə' u** pua pa ndó, nja' mgbi' u, i ka pi pə tu rú ghâ pi nshí'.
34. Pū pua' ghâ pi ngét nguə' si' ndun pa tu yirə yí ngu lo' nku **tu tu**, məshi' kâ pə ka pə **ntum** tu **yu' nshut** Allah na.
35. Mə **siéb** mə ndá ngambékétmí: Pū ka pi tā ríken mə li' nguəwə lo' ntum nə pəən pəə pə téé nzānə **na**.
36. Pū ka pi pit (nshéshə) **tu ngu** Madyana nə **monterə yap** Shuaib, ɣɛrə i rié mí : ó pə **yupū**, **wūshə nun** Allah, **nsha' nun** ndinə liénju. Pə ma **pə** ngét mbəbə **tutun ndun nsié shi** yie ghâ mbəbə.
37. ɣɛrə, nja' ka pi fa mbéé n' i, nguə' wətnə **vuəshə wap**, pə shi njié nə nku' nju tu njū **shap** mbə ghâ to' shə ntu **nku' shə m' ap** mansié (mbi kpu).
38. Pū ka pi pit mvuəshə pa Aad pua pa Samūd, mə ndá ngambékét, **Ngá** yi **mvuəshə wap** (tét nzānəmi nə pən) lo' tu li' **shu shap**. Shəitān ka pi niét nə puə nə **fa' shap** yi mbūükét, ɣɛrə nen' ap tu ndumānjé (yírə) , pə pi ka pə ghâ ren mi.
39. Pū ka pi pit (mvuəshə) Kārūn, Fir' ōna nə Hāmāna. Mə siéb mə ndá ngambékét mí: Mūsā ka pi tuə nə puə nə nkəwət **rānə mi**, pə **ku pə tu** ndun nsié. Pə ka pə **ndi' yap** ghâ pi **mbum nə Pū** (nja' ku Shū).
40. ɣɛrə, nshié ndí mə rú yap, pū ka pi vuəshə' i məshi' ndon **m' i**. A pua' mə rú yap nə yuə **Pū** ka shéshə fim (suəná) ndun' i na, mbít mbə mə rú yap nə yuə **ngé** ka vuəshə' i na, mbít mbə mə rú yap nə yuə **Pū** ka ghét nsié s' i na, mbít mbə mə rú yap nə yuə **Pū** ka ghét i wuon nké na. Allah ka pi mā mbə' i mí I **yu wap** nə nkub, na a ka ku mbə puə mbə ghâ yu ɣwə' ap nə nkub.

- أَوَّمْ يَرَوَا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ (19)
- قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (20)
- يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ (21)
- وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (22)
- وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ يَسْتَوُوا مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (23)
- فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (24)
- وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (25)
- فَأَمِّنْ لَهُ لَوْطًا وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (26)
- وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ (27)
- وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَأنتونَ الْفَاحِشَةُ مَا سَبَقْتُكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ (28)
- أَتَيْتُكُمْ لَأنتونَ الرِّجَالَ وَتَقَاطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَتَيْنَا بِعَدَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ (29)
- قَالَ رَبِّ انصُرني عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ (30)
- وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبَشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنْ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ (31)
- قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ (32)
- وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا لَا تَحْزَنْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجِيُكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا امْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ (33)
- إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَىٰ أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ (34)
- وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِثْلَهَا آيَةً لِيُنذِرَ الْقَوْمَ يَعْقِلُونَ (35)
- وإلى مدينَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا اليَوْمِ الْآخِرِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ (36)
- فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذْتُهُمُ الرِّجْفَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جاثِمِينَ (37)
- وَعَادًا وَثَمُودَ وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَسَاكِينِهِمْ وَرِزْنِ هُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَاهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ (38)
- وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ (39)
- فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذُنُوبِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَعْرَفْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (40)

41. Mfũ' puən puə pə shũshũ' ghâ mfæerə shi a mbə Allah **na, puə' pò** yie mfũ' ngāmə yuə i shũshũ' ndab'a, a puə' ndā yirə mī: ndinə puokét ndap tutun puə nda ngāmə mə yuə pə mbi yi nə
42. A puə' ndā yirə mī Allah yi nshié yua pə ngũshə shi a mbə **Wi na, I** puə' **Nshet ku, Shetkét** Ngā yi ngām.
43. Shirə shuə mfũ' mfũ' ngām'ə **Pū** njab nə puən **na**, mun mə nzāni **ntuum**, mbũ a **li na** ghā yi (nga wũshə)
44. Allah ka puom pũt pũt puə nsié pò nə ngambékét, a puə' ndā yirə mī a puə' tu yirə yuə nə rĩriken nə ghā suəntuum.
45. Yankə yua pə tuə men n'u mə ntum lo' tu nda lérəwa **na**, mbit nténo tu to'tu, a puə' ndā yirə mī: to'tu nā nguə'nə (mun) nə nga fuəkét, puə yu **siérə**. Mə siéb mī kumshə Allah puə' ngũrə tutun. Allah **yi** yua pə ngét na.
46. Pə ma pə mbéé ghā nda lérəwa nə nshu', mbũ a li na pò nə yuə a **puə' pòkéri** tutun'a; nja' shuə pə yu nkub mə rü yab'a. **Rié nun** mī pũ suəntuum tu yua pə **ghét a si'** nə pũ **na**, puə yua pə **ghét a si'** nə puən **na**. **Yu wũshə shũ** nə yu **wũshə shun** puə' **ndi** imo', pũ puə' ghā pi mgbu (**mbuorə** ŋwət) pò n'I.
47. Yirə yuə puə' yie ká **Pū** ka **ghét nda lérəwa** si' n'u na, ŋerə puən puə **Pū** ka fa nda lérəwa nə puə na, pə nā nsuəntuum ntuum. A pit na mbə tu rü shirə **shuə** puən nə mun'ə i suəntuum ntuum **ma**. Mun mə nsüüní yum tu rĩriken't **Ü** mbũ a **li na** ghā fétə ngambékét.
48. U **ka pə ntab** njankə'u nshiéshə nda lérəwa **nku məsu shi (Kur'ani)**, shi pit ntəwə nə mgbā puə'u yi lam. A pə pə, a pə ŋerə mbũ ghā mbubə kpa'tu.
49. Mbéé ! a (**Kur'ani**) puə' rĩriken **rānə mi** mə ntə puən puə pə tuə nə puə nə yi na. Mun ntab ngéri nsüünə tu rĩriken't **Ü** mbũ a **lina** ghā yu nkub.
50. Pə **rié** mī : a ghét yi kuə shi pə nsi' n'i nə rĩriken lo' puə Ngā yi ngér'i (mə yuə i mbi pə ngā ntum **mə**)? **Rié** nə puə mī : a **li na** mī rĩriken **puə' pò** puə Allah. **Mbit ndi** mī m'buə' pò ngā kəmə mə li' nguərə.
51. Ké a lo' pi mā njétni wap mī **Pū ghét a si'** n'u nə nda lérəwa, pə njankə nə puə? A **puə'** ndā yirə mī: a puə' tu yirə yuə nə ghuə'zén puə kumshə nə puən puə pə suəntuum **mə**.
52. **Rié** mī : Allah yétnə mə ngā tunə ngām tu fānə'a puə puən. I yi yua a **puə'** tu pũt pũt puə nsié na. Puən puə pə suəntuum tu mbéé (kushuəb) mbit **nku tu** nə Allah na, shirə shuə puən puə' ghā gbu ghuəm.
53. Pə nā nta' yi mbunnə n'u nə nguə'(mī u ghét a si'), a pə mbə ndi' nka' fu' yuə a puə' yu fũ na, mbũ nguə' tét ntə nə puə. Mə siéb mī: a ntə pummə tuə nə puə vəmkeri, pə pi mā nji yap.
54. Pə nā nta' yi mbunnə n'u nə nguə'(mī u ghét a si'), a pi pə ndā yirə mī (mũ) Jahannama puə' yu ghum ghā fétə ngambékét.
55. Liénju yuə nguə' ndo' sum'ap nku ndun puə puə mashin nkutma'b'a, I pə nzié mī **yu'shə nun** (nguə') yua pə **ka pə** mfa' na.
56. ô ! kpen'pa shuə pə suəntuum **ma**, a puə' ndā yirə mī: nsié' A puə' lóni, ŋerə **wũshə nun** pò mə.
57. Nshiéshié ŋwət puə' ngā yu'shə wə, a pə lo' pə pũtnə nə puən pò mfə **məsu Shũ**.
58. Puən puə pə suəntuum mbit mfa' rēnkét rēnkét fa' **na**, **Pū** nā ntə pummə si' wap tu pondap tu **Adjana** yəpon **pə nké** téé nja'nə tu **nshint'i na**, pə pə pò ghā pi nzuobə **ntuum**. Njæerə ghā fa' pũ.
59. Puən puə pə mimshə mbit mbə njə'nə ndun Ngā yi ngér'ab'a.
60. A pit na mbə rēni nə yu lətə yuə i ntab nkiém'i fu'shi **na**, (Allah) nā fu' n'i puə puən. I puə' **Shetkét** Ngā yi nju', **Shetkét** Ngā yi nji.
61. Mə nsiéb mī: a pə yuə u **mbishə wap** mī : a puóm wuə pũt pũt puə nsié, mbit mbuorə liŋom pò mat nə? **Mbũ** pə nā ntə pummə rié mī: a puə' Allah. **A lo' ndet nā** pə njəm'ab'ə?
62. Allah nā nsāshə nə fu'shi nə mun'ə I kũ na tu rü pəkpen'pi, mbit fet **men** n'i ; a **puə'** ndā yirə mī Allah **puə' Shetkét** Ngā yi tu ngũ yum mənten.
63. A pə yuə u mbit **mbishə wap** mī: a ghét wuo **nké** nsi' mə lo' nku **tu** **tu**, **ŋerə** mbə njiémə nsié men manjəm wu'shi? Mə siéb mī pə nā ntə pummə rié mī a **puə'** Allah. **Rié** mī : ayuə **puə'** yi Allah. Mbéé ! yam'ap ntab **nzānə yap**.
64. Yí wumə nju ndi' mo' nshié yum, a **li na** mī a puə' ntāmə puə kam ; a **puə'** ndā yirə mī: ndinə njü' puə' runkét wumə, mə yuə pə mbi yi na.
65. ŋerə, a mbə **pə fu'** yie pə kuə' tu kukuom ma, pə wũshə Allah mbə ghā **pi nzenz'** I nə wũshə, a pə pəfu' yie I **wumə wap** pə wuon méé tu ndun nsié **na**, pə pə shi wuo réé pə mkpa'shə (Allah).

- مَثَلِ الَّذِينَ أَخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَا لِيَ الَّذِينَ أَخَذُوا بَنِيَّ وَإِنْ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ
لَبِثَ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (41)
- إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (42)
- وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ لِنَصْرِهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالَمُونَ (43)
- خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ (44)
- إِنَّمَا مَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ
وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ (45)
- وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا
بِالَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْنَا وَأَنْزَلَ إِلَيْكُمْ وَإِهْتِنَّا وَاهْتِنَّا وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ (46)
- وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ
يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ (47)
- وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا لِآرْتَابِ الْمُبِطَلُونَ (48)
- بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ
(49)
- وَقَالُوا لَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِنْ رَبِّهِ فَلِإِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ
(50)
- أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُنلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ
يُؤْمِنُونَ (51)
- قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بِنبِيِّ رَبِّي لِمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ
بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (52)
- وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَئِيَّا تَيْبَهُمْ بَعْتَهُ وَهُمْ لَا
يَشْعُرُونَ (53)
- يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ (54)
- يَوْمَ يَفْشَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (55)
- يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ (56)
- كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ (57)
- وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ (58)
- الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّيهِمْ يَتَوَكَّلُونَ (59)
- وَكَايُنُ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (60)
- وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى
يُؤْفَكُونَ (61)
- اللَّهُ يَسْطُرُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (62)
- وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ
قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ (63)
- وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا هَتْفٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ
(64)
- فَإِذَا رَكبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَاؤُ اللَّهِ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ
يُشْرِكُونَ (65)

66. Mashi' kâ pə **ku** tu tu yua Pü tuə mən nə puə na, mbit mbə mashi' kâ pə shu nshumbôkét (shi fa ayəə) **na**. ɲɛrɛ, pə nâ ndo' yi.
67. Ké pə ntab njuən'ap mî: Pü yab Maka'mə li' ten ntuum, **pə** mfiéshəkét puən mə **nkob'ap** (mbə ɲo'shə)? Ké pə téé nsuətuəm tu mbéé (kushuəb), mbə tuə mə fūr' Allah, pə nsiét nə?
68. A yu wuə nkub tutun méé yié kâ mən'wə i pu'shə mbéé mə li Allah nə? Ké yi mfa mbéé tu ngambékét **fu' yié** a tuə n' i nə? Ké li' shu nə ghâ fêə ngambékét ndi' pò tu (mù) Jahannama?
69. Puən puə pə ma'si' mashi' Shü na, N'siéb ma mî: Pü nâ ntua pummə pə **njîrə wap** tu **ndamánjə Shü**. A **pua'** ndá yirə mî Allah **pua' pò** pua ghâ ghét ngambókét.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ (66)

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبَالِغَاتِ يُؤْمِنُونَ وَبِعِصْمَةِ اللَّهِ يُكَفِّرُونَ (67)

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ (68)

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لِنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ (69)

Tet ngom (30): Yirə yi pua'«NKA' PA RŪM»

Rîrîkent'i pua' Ntū ngom (60), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu'nə li Allah, Ngâ runkét ghuə'nzén, Ngâ shetkét ghuə'nzén.

سورة الروم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- Alif. Lâm. Mîm.
- Pə ton pa Rûm.
- Tu li' nsié ngobshə, **na puə**, manjəm yi **ntôn'ap**, pə nâ ntua nton (**Pa Fâris** nka puə).
- Tu mə rap ləm. Nsa' ngâm pua yi Allah, **nku məsə** pua **manjəm**. Yirə liénju ghâ suəntuum nâ ntua **lumntuum**.
- Tu mfɛrə Allah, **I** nâ mfet mən'wə **I** kû **na**, I pua' **Nshet ku**, Shetkét Ngâ ghuə'nzén.
- (Mbə) nka' nga Allah, Allah ntab mfa'nî nka' **nga Shi**. Na yam puən **mâ nji yap**;
- Pə **yi na yap** pò nkwen yəm tu wumə njū, puə **na**, pə pua' **tu ndinə** liénju mbə **pò** ghâ mfūrə.
- Ké pə **ntap mba yap vêt** tu ɲwər'ab'ə? Allah mâ mbuom' **I** pût pût pua nsié nə yua a pua' tu fânə pɛr'ab'a mbû a li na pò nə ngambékét, mbit mbə mashi' nka' nga yuə a pua' yu fû lishi **na**, a pit na mbə ndá yirə mî, nkwət (puən) tu rû puən pummə na mbə pò ghâ nsiét **tu** tănə pua Ngâ yi ngér'ap.
- Ké pə **mâ nyî yap ndun nsié**, ɲɛrɛ **njuən** nkü kâ ndinə puən puə pə **ka pə nku məsə shab'a ka pə** nə? Pə **ka pə** ri'két' i tu kə nshér'ap, mbi pit **njab mbuop ndun** nsié, mbit nkur' i a yam nja' yié pə **kur' i na**. Ghâ ntum'ap pit ntua nə puə nə **pa rănə mi**. ɲɛrɛ Allah **ka pə ndi'** mî: I yu wap nə nkub, na a ka ku mbə puə mbə ghâ yu ɲwət'ap nə nkub.
- Manjəm**, ndinə puən puə pə ka ghét püü **na**, **ka shi mbô püü** (nguə') mî: pə fa mbéé **tu** rîrîken Allah mbit mbə ngét nkuo'shə mən.
- Allah nâ **njiéshə** mbuom, a pə lo' I pit mbətə mən. A pə lo' pə **putnə** nə pən mfə **məsə Shi**.
- Liénju yuə fū' (kiyâma) ndo' **ténə** na, ghâ ghét püü **nâ ndo'** tûmə ntuum (tu **ghuə'nzén** Allah).
- Nshié ghâ shu' pə ndi' nə puə mə rü** yu kpa'shə shap (pua Allah), pə **pit mbə** ghâ pi ntashə yu kpa'shə shap.
- Liénju yuə fū' (kiyâma) ndo' **ténə na**, yirə liénju pə nâ ntua **fâbshəkérə**.
- ɲɛrɛ, mbə **tuə** mə puən puə pə ka suəntuum, mbit mfa' fa' nzenkét nzenkét **na**, ɲɛrɛ pə nâ ndo' pə tu puo'shə, pə pə nshu **nshu mbókét** nə puə.
- Mbit mbə shi tuə mə puən puə pə ka fêə **ngambékét**, **mfa** mbéé tu rîrîkent' **Ū** pua tănə (**pua Allah**) nə ndinə liénju **na**, ɲɛrɛ shirə shuə puən pua' puən puə pə ndo' **pə yu** méé tu nguə' na.
- ɲɛrɛ, fon Allah **pua' renkéri**, fū' yié pə nyî **ndu'** ngwən na pua fū' yié pə **yu' njū nə** nku' njū na.
- Ayəə pua' n' I tu pût pût pua nsié, nə mgbə' ɲom pua **fū' yié** pə nyî njîrə ɲom **ma**.
- I nâ ntúmə yi wumkét tu yi kû, mbit ntúmə yi kû tu yi ngumkét. I nâ njiémə nsié manjəm **wu shi**, yirə yuə **ku na** mbə yié pə ntua tûmə wən (tu **sié na**).
- A pua' tu rû rîrîkent' I mî: I puom **ma wən** pò lo' tu nsié, a pə lo', pə **pə** shi wuo réé, pə pə puən nyütə mbə **nsâm** (ndun nsié).
- A pit na mbə tu rû rîrîkent' I mî: I puom nə pən nə **gbiép'un** lo' mfə ndun pən, mashi' mî pə pə nshu (mgbuə) ɲwət ɲayəə pə pua' na. I pit njab ghu' pua ghuə'nzen mə fânə yun; a pua' ndá yirə mî rîrîken pummə na mbə tu yirə yuə nə puən puə pə nûshəkét tu na.
- A pit na mbə tu rû **rîrîkent' I** nə puóm pût pût pua nsié, pua fa' nə shukét'un **pua** ntəw'un. A pua' ndá yirə mî rîrîken pummə na mbə tu yirə yuə nə ghâ pi nji.
- A pit na mbə tu rû rîrîkent' I nə **lié shun** nə shü pua ɲom, **pua ta' ta'** ngambókér'un tu **punga Shi**. A pua' ndá yirə mî: rîrîken pummə na mbə tu yirə yuə nə puən puə pə téé nju' na.

الم (1)

غُلِبَتِ الرُّومُ (2)

فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلِبِهِمْ سَاعُونَ (3)

فِي ضِعْفِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلِ وَمِنْ بَعْدِ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ (4)

يَنْصُرُ اللَّهُ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (5)

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنْ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (6)

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ (7)

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ (8)

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضِ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (9)

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ آسَأُوا السُّؤَى أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِمَا يَسْتَهْزِئُونَ (10)

اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (11)

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ (12)

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءٌ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ (13)

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْفَخُونَ (14)

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ (15)

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُخَضَّرُونَ (16)

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ (17)

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ (18)

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ (19)

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ (20)

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْتَبِرُونَ (21)

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ (22)

وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُسْمِعُونَ (23)

24. A pit na mbə tu rü ririkent'I mi: i nâ **ndét** lu' mbuu nə pən, a pə nə puó (parərum) pua ru' (mbuu). I nâ mbit ngét nké nsi' lo' nku **tu tu**, **ɲerə** mbə ɲjiémə nsié men manjəm **wu shi**. A pua' ndá yirə mí a pua' tu yirə yuə nə ririkən nə pən pə pə tée nzānə na.
25. A pit na mbə tu rü ririkent'I mi: pūt nâ nténə pō nsié tu **nsa' nga Shi**. A pə lo', **fu' yie** I ntuə fū wən nə ndi nka mfū mə lo' mansié na, pu pə shi wuo réé, pu ntum (**tu sié sié**).
26. Ngū yua a pua' tu pūt pūt pua nsié na **pua' pō** yi, ngū **yum** mənten pua' ghā yu'nshut pō n'I.
27. A pua' **Wi** yuə i tée **ɲjiéshə** mbuom, a pə lo' **I** pit mbutnə men **na**. A pua' gbuní tətun n'I. A pit na mbə n'I nə **fa** mfū' yuə a pua' ɲānī tətun **na** nku tu pūt pūt pua mansié. **I** pua' **Nshet ku, Shetkét** Ngā yi ngām.
28. I yap mfū' nə pən lo' tu ɲwət'ən: Ké a lo' pə nə pən tu rü yua mgbā puə yun yi lum sa' na, nə **pa** mkpa'shə tu yua **Pü** fu'men nə pən na, ɲerə pu shi mbə nguəngwə ntəm **mə?** Pu nduəb'ap **nguəngwə** yie **luəb shun** mə ɲwət'ən nə? yirə yuə pua' kâ **Pü tée** mfapshə ririkən nə pən pə pə nzānə na.
29. Mbéé! Pəən pə pə yu nkub'a, pə pətə na pō **kū ntu yap**, shi pə nə yi. ɲerə, á ɲjirə wuo mən'ə Allah vəə n'i nə? A pit na mbə ndi' nə pə nə ghā mfəerə.
30. Pummə nə mba' **mi m'u tu ndumânjé** wúshə yuə a pua' yi fā (ntā wúshə kushuəb'a). A pua' mət Allah yuə **I** puom pən ntum ma, nkubshə ndi' tu **ndumânjé** wúshə Allah. Yirə yuə pua' **ndumânjé** wúshə nténə, na yam pən **mā nji yap**.
31. Pə nən ghā pi (**mbut ntuəm**) mbutnə pō mfə **məsu Shi, nduəb m'un Wi**, mbit nən nténə tu to'tu; pu ma pə tu rü ghā pi mkpa'shə (Allah).
32. **Mə** rü puən pə, pə **sentakét ndumânjé wúshə shap**, nshi mbə mə lab lab'a, nshiéshie lab **pua' tu** yua a pua' puə puə na **mbə** ghā pi nserə.
33. A **mbə pə fu' yie** rōnə kwətə puən **na**, pə fū Ngā yi ngér'ap, mbə ghā pətə mfə **məsu Shi** (Allah), a pə lo', **fu' yie** I **yu'shə wap** nə ghua'nzén lo' puə'I **na**, pə pə shi wuo réé, **pāshə** puən mə rü yap, mkpa'shə Ngā yi ngér'ap (pua mo yum).
34. Məshi' mí pə siét yua **Pü** tuə men nə puə na. ɲerə, **shu nən** mə yu nshumbókét, pu nā ndo' yi.
35. Ké **Pü** lo' pi **ghét a si'** nə puə nə mōntu ngām(nda lérəwa), ɲerə **a nshukét** məshi' yua pə ka mkpa'shə (Allah) men **na**.
36. A mbə **pə fu' yie** **Pü** yu'shə puən nyūtu nə ghua'nzén **na**, pə setnə men, a pə yuə a **nshi** kwətə pūū **wap** məshi' yua mbuəm'ap pīnə men **na** (ndon), pə pə shi wuo réé, pə ntūm **ntuəm** (tu ghua'nzén Allah).
37. Pə mā ɲjəən'ap mí: a pua' ndá yirə mí, Allah nā nsáshə fu' mbit mfət (men) nə mən'ə I kú **na. A** pua' ndá yirə mí: a **pummə na mbə** tu yirə yuə nə ririkən nə pən pə pə nsuəntuəm **ma**.
38. ɲerə, fá nə nguət mən nə mféé kəe'i, nə mənɲəmbuə, nə mon mánjé (ngā nyí). Yirə yuə **pua' pōkéri** nə puən pə pə **nta'** mba' yéé Allah na (péémə **Shi**). Shirə shuə puən pua' ghā kuot fu'.
39. Yua pu fá lo' tu nkuo' məshi' mí a pə nku'shə tu nkap puən **na**, a ntab nku'shí mo' puə Allah, yua pu fá lo' tu Zākā **mbi tée** ngub pō mba' yéé Allah **na**, mbū shirə shuə pua' puən pə pə ntuə shubshə nə puə nə mbet **pashab'a**.
40. Allah pua' **Wi** yuə **I** ka puom'ən, a **pua'** lo' I fu' nə pən, manjəm **I** tuə mbit ɲo' wən, a pə lo' **I** pit ɲjiémə wən. Ké a lo' pə tu rü yu **kpa'shə shun** nə yuə i mfa' nshie yum nə pən **mə rü** yirə yuə nə? Ndá ndá rəenə pua' n'I. I **ɲānə** nshet yua pə **mkpa'shə'I** men **na**.
41. Mbubə sáshə na tu nkwan nsié pua ripá nké pō məshi' yua mbuə puən kút na, məshi' mí: I (Allah) **yu'shə wap** nə mo' pāshə yua pə fá' **na**, mo'nka pə pətə.
42. Rié mí: nyí **nun** tu nkwan nsié, ɲerə ɲjəən nən nkúká ndínə puən pə pə **ka pə nku məsu na ka pə na**. Yám'ap **ka pə** ghā kpa'shə Allah pua yu puomə.
43. Pummə nə mba' **mi m'u** məshi' **ndumânjé** wúshə yuə a pua' ténī na, **nku məsu** kâ liénjū yuə **nkóshí ndi'** puə Allah na ka' shi tuə na. Yirə liénjū, pə nā ndo' **fabshəkéro**.
44. Mən'ə i fétə ngambékét na, mbū (ndon) fétə ngambékér'i **pua'** pō **n'i**. Mən'ə i fá' fa' nzenkét **na**, mbū pə nā mfū'shə (li' nū) pō məshi' **ɲwət'ap**.
45. Məshi' mí I yəet puən pə pə nsuəntuəm mbit mfa' rənkét rənkét fá' **na**, (nə yum) lo' tu **pūnga Shi**. A pua' ndá yirə mí: **Wi** (Allah) ntab ngu'i ghā fétə ngambékét.
46. A pit na mbə tu rü ririkent'I mí: I nā nshéshə fufuət, yi fá pəsa'kuə lumntəm, **məshi' mí**: I yu'shə wən nə yum lo' tu ghua'nzén'I, **mbit mbə məshi' mí**: kukuom **pə** nja' tu fá **ku Shi**, **mbit** mbə **məshi' mí**: pu pə nta' yum lo' tu **pūnga Shi**, mo'nka pu kəəbshə.

- وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (24)
- وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُم دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ (25)
- وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَانِثُونَ (26)
- وَهُوَ الَّذِي بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (27)
- صَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِنْ أَنْفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ كَذَلِكَ نَفْصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (28)
- بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (29)
- فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (30)
- مُتَّبِعِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ (31)
- مَنْ الدِّينِ فَرَقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا كُلٌّ حِزْبٌ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ (32)
- وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُمْ مُتَّبِعِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا آذَقْنَاهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ (33)
- لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ (34)
- أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ (35)
- وَإِذَا آذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِن تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْتُلُونَ (36)
- أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (37)
- قَاتَ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأَوْلَىٰ لَهُمْ الْمُفْلِحُونَ (38)
- وَمَا آتَيْتُمْ مِنْ رِبَا لِيُرِيُوْا فَلَا يُرِيُوْا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُمْ مِنْ زَكَاةٍ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ (39)
- اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُعِيْبِكُمْ ثُمَّ يُجِيْعِكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكُمْ مِنْ شَيْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ (40)
- ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (41)
- قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ (42)
- فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصَدِّعُونَ (43)
- مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نُؤْمِنُ بِهِمْ يَهْدُونَ (44)
- لِيُجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ (45)
- وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيَّاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ الْأَنْفُلُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (46)

47. Mə ndá ngambékét Pü shəshə ghâ ntum **nku məsu shu** nə **puən p'ap**, ɲɛrə pə tuə nə puə nə **pa rānə mi. ɲɛrə**, Pü ka pi ghét puən puə pə ka ghét püü na nə nguə', fɛt ghâ nsuəntuəm ka tət mbə yitkéri nə Pü.
48. Allah pua' **Wi** yuə I nshəshə **pa** fufuət a **nkiém mba' mba'**, a **pə lo'**, I **sāshə wap** tu **pūt nkū yié I kū na, njab'ap** mə **ntu' ntu' mi**, u nshi ɲjuən **ntām ntām** mbu **ntum** lo' tu ntumi. A pə yié I ghét a kwətə mun'əo I **nkū** tu rü **pəkpən p'I** na, pə pə shi wuo rée pə ndum ntuum.
49. Pa **yie kə** pə pə **nku məsu** yie **pə** pi ka' shi**ghét a si'** ndun puə na, mbə ghâ tūmə ntuum **ma**.
50. Yuən **mbuop mbuop** ghuə'nzén Allah **nkū kâ** I njiémə nsié manjəm **wu shi** na. A pua' ndá yirə mî: yirə yuə **pummə na mbə** Ngâ yiemə **künsié**, I pua'Ngâ ghét kú **nku** ndun ngü yəm mənten.
51. Mə pit nsié mî: a pə yuə Pü nshəshə fufuət mbüükét, ɲɛrə pə nshi ɲjuən (yu pé) a pi yie nké ku' **na**, mbü pə nā shi **pə** manjəm yirə **yuə** mbə nsié **pō fu'** (Allah).
52. A pua' ndá yirə mî: u ntab ntuaə ghér'u künsié yu' (shukét), shi pit ngét **pa** ndo' ntut yu' mfü, **fu' kâ** pə yəm ɲwət mbə ghâ fet nkwan'ab'a.
53. U pit na mbə ndi'u ngâ yirə fəmi pə tã **vuə shap**. U ntab ntuaə ghér'u mun yu' **nshié yəm** mbü a li na mun'əo i **nsuəntuəm** tu ririkent'Ü na, ɲɛrə, a **pua'puə mbə**ghâ gbə (Allah).
54. Allah pua' **Wi** yuə I ka puom'un **fəmkéri**, a pə lo' I yap kú manjəm **fəmə**, a pit mbə lo' I yab **fəmə** manjəm kú pua rənə. I nā mbuom yua I nkū **na**, I pua' **Shetkét** Ngâ yi, **Shetkét** Ngâ kú.
55. Liénju yuə fu' (kiyāma) ndo' ténə na, ghâ ghét püü pə nsié mî: pə mā **nshu yap** tu njü mbü a li na ndí **mə kpua'ra fu'**. A ka' mbə **yie kâ** pə ka pə **njəm'ap** (tu ngambékét na).
56. Puən puə pə ka fa yi nə puə pua **péemntuum ma** rié mî: mə ndá ngambékét, pu la' (fu') yuə a pua' tu nda lérəwa (ndí nga) Allah na, a wuon méé tu liénju yiemə. **ɲɛrə, yí** pua' liénju yiemə, na pu ka pə ntab nji yun.
57. Yirə liénju, puən puə pə ka yu nkub'a, montu **nga shap** ntab ndo' ghāmi. shi pə mbit ntā fōnə nə puə **tu** yi mbutnə tu péémə Allah.
58. Mə ndá ngambékét, Pü ka pi yab ngü **mfu' mənten** nə puən tu yirə yí **Kur'āni**, u **yie** ntuaə nə puə pō nə riken, mbü ghâ fétə ngambékét nā ntuaə **pummə rié** mî: pu ndi' yun (nshié yəm) mbü a li na mî: pu **pua' pō** ghâ mbéé.
59. Yirə yuə pua' **nkū kâ** Allah téé ndo' **ntuum ntuum** puən puə pə ntab nji yap ngam **ma**.
60. ɲɛrə, mimshə, a pua' ndá yirə mî nka' nga Allah pua' pékéri, **ɲɛrə** puən puə pə ntab **nshétta yab'a**, ma péém i pié'u luətékéri (ngānə'u, u tã fū puən) tu ndumānjé wūshə.

Tetngom nshuop imo' (31): Yirə yí pua'«NKA' LUKMAN»

Ririkent'i pua' Tetngom nshuop ipka (34), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

- Alif. Lām. Mím.
- Shirə shuə pua' ririkən nda lérəwa yi ngām;
- Mə yirə **pua** ghuə'nzén nə ghâ ghét ngambökét.
- Puən puə pə nténə tu **to'tu**, mbə mfa zākā, mbit mbə tu nga ndinə liénju mbə nshétta na.
- Shirə shuə puən pua' tu yirə lo' puə Ngā yi ngér'ap. Shirə shuə puən pit na mbə puə mbə ghâ kuot fu'.
- A pua' mə rü puən nə mun'əo i njun sānga ntāmə mshi' mî i vuə nə puən tu ndumānjé Allah, shi pi pə nə yi, mbə nshūshū' yirə yuə (ririken Allah) mə nkuo'shə **na**. Shirə shuə puən, a pua' nə puə nə nguə' **yuuə**.
- A mbə **pə fu'** yie pə njankə ririkent'Ü n'i na, i yəm ɲwər'i, mbə ngā siéshə ɲwət, a pə **pō yie kâ**, i mā nju'i, a pə pō **yie kâ** a **kum ntut** mə **pet ntut m'i**, ɲɛrə fa pəsa'kuə n'i məshi' nguə' njákét tutun.
- A pua' ndá yirə mî: puən puə pə suəntuəm mbit mfa' fa' nzenkét **nzenkét na**, a pua' nə puə nə pa **Adjana nshu mbökét**;
- Pə pə ghâ pi nzuobə **ntuum**, mbə nka' nga Allah yuə a pua' pékéri na I (Allah) pua' **Nshet ku, Shetkét** Ngā yi ngām.
- I ka puom pūt pūt shi nki (yuə) **pu** mbə ɲjuən na, ma' mberə mberə **ndun** nsié məshi' mî a ma pə **ndukét** nə pən, mbit nsam ngü tu pa letə **ntuum**. Pü nā mbit ngét nké nsi' lo' nku **tu tu**, ɲɛrə Pü ngét a ndo' **ntuum** nə ngü nta' nta' (yu pé) yuə a **pua' pökéri na**.
- Yirə yí pua' yu puomə Allah; ɲɛrə lét nən nə **Mə**, a **kuə mbə yua** puən puə pə ndi yap Allah na **puommə? Mbéé**, ghâ yu nkub pua' tu vuə mə li' nguəə.
- Mə ndá ngambékét Pü ka pi fa yi ngām nə Lukman; (nzié n'i mî) kuəbshə Allah, mun'əo i nkuəbshə Allah na, mbü a **lina** mî i nā nkuəbshə pō məshi' ɲwər'i. Mun'əo i fétə fu' (Allah) **na**, mbü a pua' ndá yirə mî Allah pua' njétə, **Ngā** nkəwət ayuə.

- وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَأَنْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَهُمْ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرَ الْمُؤْمِنِينَ (47)
- اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُبَثِّرُ سَحَابًا فَيَسْطُرُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ (48)
- وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ (49)
- فَانظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (50)
- وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِجَالًا فَأَرَاهُ مَضْمَرًا لَطَلُوا مِنْ بَعْدِهِ يُكْفَرُونَ (51)
- فَإِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمَعُ الصَّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ (52)

- وَمَا أَنْتَ بِخَادِ الْعُمِيِّ عَنْ صَلَاتِهِمْ إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ (53)
- اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ (54)
- وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ (55)
- وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (56)
- فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعَدْرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ (57)
- وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولُنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ (58)
- كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (59)
- فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ (60)

سورة لقمان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- الم (1)
- تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ (2)
- هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ (3)
- الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ (4)
- أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (5)
- وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي هُوَ الْحَدِيثَ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ (6)
- وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَئِيَ مَسْتَكْبِرًا كَانَتْ يَمْ يَسْمَعُهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا فَيَسْتَهْزِئُ بِعَذَابِ أَلِيمٍ (7)
- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ (8)
- خَالِدِينَ فِيهَا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (9)
- خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَنْ فِيهِنَّ وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ (10)
- هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (11)
- وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ (12)

13. Pit umshə **fu' yie** Lukman ka rié nə môn'i, mbi téé ntub'i tubə mî: ô! mə nto' môn'a, ma kpa'shə Allah (pua **mo' yam**), a pua' ndā yirə mî: kpa'shə Allah pua' yu nkub mgbîmə.
14. Pū ka pi tub **mun nyūtu** məshi' pet ghā pi mvi'i; **nā shi** ka **pié' yam shi** mbə nə puorə ndun mo' puorə, yi ntun'i nə pun pə tu **pet lum**. (Pū ka pi pit nzié mî:) kuəbshə'a **pua pet** ghā pi mvé'u, li' putnə **pua' pō** mfə **məsu Sha**.
15. A pə yuə pet **tu yap** ma' si' **ndun'u** mî u kpa'shə'a nə yua mo' nshié yi ndi' n'u **ntuəm ma**, ngerə u ma yu' **nshur'ap**; kâ sun pua **pua** tu nju, tu yua a pua' yu yi (tu ngambékét na), mbetə ndumânjé mun'əə i putnə yi pō mfə **məsu Sha** na, manjəm, li' putnə shun **pua' pō** mfə **məsu Sha**; ngerə mfa pəsa'kuə nə pun tu yua pu **ka pə** mfa' na;
16. Ô! mə nto' môn'a, a pua' ndā yirə mî: yirə yuə pəsa'kuə, a **yie** mbə mə mbā **nguət** yam'əə a kuəshə nja' mbā **nsinsa' tu** ntu len, ké tu pūt, ké **ndun** nsié na, mbū Allah nā ntua **n'i**. A pua' ndā yirə mî: Allah pua'Gbunī, mbə Ngā yi nki'rə.
17. Ô! mə nto' môn'a, ténə tu **to'tu, nsa'** ngambökét, nguə'nə ngambüükét, **mimshə** tu yua a kwətə'u na, a pua' ndā yirə mî: yirə yuə pua' lo' tu kut nsu **tu ngām ngām**.
18. Ma pə **njəm mba' mi m'u** nə puən, shi pit mbə nyi ndun nsié nə **kunyā**, a pua' ndā yirə **mî**: Allah ntab ngu'i nshié ngā pin kunyā, ngā **sho' mfap**.
19. Pə **wūmī** tu **nyī shu**, mbə **mbuorə ngé'u**, a pua' ndā yirə mî: **ngé** nguə'nə tu rü pa **ngé** pua'**ngé** mkpən.
20. Pu ntab njuən'un mî: a pua' ndā yirə mî Allah puorə nə pun nə yua a pua' tu pūt pūt **pua** yua a pua'**ndun** nsié na, mbit nzunə **fu' fu'** shi nə pun, **yuə** a pua sâshī mə li' nguə'rə na, pua yuə a pua' tu **li' si** nə? A pua' tu rü puən nə mun'əə i nsüünə ngām tu nga Allah shi pə nə nshié yi, shi pə nə yirə, shi pit mbə nə nda lérəwa **nzenkét na**.
21. A pit mbə **pə fu'** yie pə rié nə puə mî: **petə nun** yua Allah ghét a si' na, pə mî: mbéé! Pū nā petə pō yua pū kwətə pa **baba shū** ntum **ma**, ké pa yuə shéitani mbi té **mfū wap** pō mfə tu nguə' (mū) Sairā nə?
22. Mun'əə i **puorə mba' mi mi** mfə məsu Allah, mbə ngā (ghét) **ngambökét na**, mbū i vé ntam nkur'əə a pua' tākəri tutun **na**. Ndīnə ngām **pua' pō** mfə məsu Allah.
23. Mbə shi tuə mə mun'əə i fétə ngambékét na, fétə ngambékér'i ma sapmə'u, li' putnə shap **pua' pō** mfə **məsu Shū**, Pū fa pəsa'kuə nə puə nə yua pə ka fa' na, a pua' ndā yirə mî Allah pua' **Shetkét Ngā** yi nji **yu ntuəm ntuəm**.
24. Pū nā ntua shu mə nshu mbökét nə puə **məyet**; a pə lo', **Pū** yir'ap **mfə** tu nguə' mbipkét.
25. A pə yuə u mbit **mbishə wap** mî: a puom wuo pūt pūt pua nsié? Mbū pə nā ntua pummə rié mî: a pua' Allah. Rié mî: ayuə pua' yi Allah. Mbéé! nkwer'ap ntab **nji yap**.
26. Pa shua a pua' tu pūt pūt pua mansié na pua' yi Allah. A pua' ndā yirə mî Allah pua' **Njétnə**, Ngā nkwtə ayuə.
27. A pə mbə yuə ngū nshin **tutu** ndun nsié mbə pa feta **na**, ripā nké, **pə** nku'shəmo' sām̄ba ripā **nké** manjəm'i (mə nké yam **ma**), mbū mi shukét Allah tab **mié'i**, a pua' ndā yirə mî Allah pua' **NShet ku, Shetkét Ngā** yi ngām.
28. Yi mbuom'un pua' yi njiémə wun ndi' mo' (nshié yam) mbū a li na pō yie ndi n̄wət imo'. A pua' ndā yirə mî Allah **pua' Shetkét Ngā** yi nju', **Shetkét Ngā** yi njuənə.
29. U ntab njuən'u mî Allah nā nsuə shū' tu n̄om, mbit **mbə** nsuə n̄om tu shū, mbi pit mbuorə li n̄om pua mut, nshié ndi **nja'nə** nduərə mə wuon mfə tu nka' fu' yuə a pua' yu fū **li shi** na, a pit na mbə ndā yirə mî: I pua'**Shetkét Ngā** yi yua pu téé mfa' na **nki'rə**.
30. Yirə **yuə** pua' mə **nga kâ** Allah pua' mbékét, mbit mbə mî yua pə téé ngūshə, shi a mbə **Wi na**, pua' mbéé. Allah pua' n̄āni, **mbə** ngūrə **tutun**.
31. U ntab njuən'u mî kukuom nā nja' **ndun** ripā nké **lo'** tu ngambökét Allah, məshi' mî: I lét nə pun (nə yam) lo' tu ririkent'i, a pua' ndā yirə mî ririken pummə na mbə tu yirə yuə nə ngū ghā nkwtə **mimshə** pua nkwtə kuəbshə.
32. A mbə pə **fu' yie** wubə nké sum'ap yie lūlurə na, pə wūshə Allah, mbə ghā pi nzen nə wūshə n'i. A pə **pə fu' yie** I wumə wap (pə méé mfə ndun nsié na), a pə mə rü yap nə mun'əə i pua' nté ghūəghuə na; mun mə ngéri nsūnə tu ririkent'**Ū** mbū a li na nshiéshə ngā ntaŋ, ngā nkwtə kutu.
33. Ô! Pəən nyūtu, **puo nun** Ngā yi ngér'un, **nduəb mun** liénju yuə **pa** mvé mvé ntab ndo' ghāmi **nə nshié** yam ndun môn'i **na**, shi mon mbit ngām **pa** mvé mvé nə nshié yam. A pua' ndā yirə mî: nka' nga Allah pua' pékəri, wumə nju ma **pummə mbutə** wun, **shi** shéitan **mbit** mbutə wun məshi' Allah.

وَإِذْ قَالَ لَقْمَانَ لَبِئْسَ لَابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ (13)

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَةَ أُمِّهُ وَهَنَّا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفَصَّالَهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوالِدَيْكَ إِلَىٰ الْمَصِيرِ (14)

وَإِنْ جَاهِدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِنَّي مُرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ (15)

يَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَزْدَلٍ فَتَكُنْ فِي سَخِرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ (16)

يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصِرْ عَلَىٰ مَا أوصَاكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ (17)

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرْحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ (18)

وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ (19)

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ بَعْمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُبِينٍ (20)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَّلُوا كَانِ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ (21)

وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ (22)

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (23)

نُنَبِّئُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ غَلِيظٍ (24)

وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (25)

اللَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَمِيدُ (26)

وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (27)

مَا خَلَقْتُمْ وَلَا بَعَثْنَا إِلَّا نَفْسًا وَاحِدَةً إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ (28)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (29)

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ (30)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْأُنْثَىٰ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ يَبْعَثُ اللَّهُ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ (31)

وَإِذَا عَشِيَهِمْ مَوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَاؤُ اللَّهِ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ (32)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَاحْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَارٌ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمُ بِاللَّهِ الْعُرُورُ (33)

34. A pua' ndá yirə mí: Allah **na**, yi fu' (kiyáma) **pua' pò** puə'I. I nà ngét mbə **pū yum** nsi', mbit mbə nji yua a pua' tu mvét vé **na**. Nshié ɲwət mā nji mí: i ntua kút kuə fəmnju? Nshié ɲwət mā mbit nji mí, i ntua kpə tu **yi ya** li' nsié? A pua' ndá yirə mí Allah **pua' Shetkét** Ngá yi, **Shetkét** Ngá yi nji nki'rə.

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنزِلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْضِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ (34)

Tetngom nshuop ipá (32): Yirə yi pua' «NKA' PÉT YÉÉ MANSIÉ»
Ririkent'i pua' tetngom (30), a ka si' Maka'

سورة السجدة

Mə nā ndu'nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Alif. Lâm. Mím.
2. Si'si' nda lérəwa, kpə'tu ndi' mo' **ntuəm** (mí a pua') lo' puə Ngá **ghét** ngú yu puomə mənten.
3. Ké pə lo' **pí nzié** mí: i (Muhammad) pu'shə **na yirə yuə** pu'shə? Mbéé! a pua' ngambékét lo' puə Ngá yi ngér'u, **məshi'** mí u kəm pəən puə nshié ngá kəmə mā ntua' i nə puə **nku məsu shu** na, mo'nka pə yirə.
4. Allah pua' **Wi** yuə i ka puom pút pút pua nsié **nə** pa shua a pua' tu fānə pəeri **na** mə ntú liénju, a **pua'** lo' I ɲānə nku ndun Arshi (**nguo'**). A ndi' nə **pun** nə mo' nshié ntésu, shi pit mbə nə **pun** nə mo' nshié ngá shu' mbú a li na **Wi**. Ké pu ntab **nkəmshəkér'un** **nə**?
5. I nā mba vét ngám lo' nku tu pút **nguon** méé mansié, a pə lo' a nkuo' ɲayəə I pua' na, tu liénju yuə **njétnə nsishí** pua' nkam lam lo' tu **yuə** pu **ntá** na.
6. Yirə yuə pua' **Shetkét** Ngá yi li' si pua li' nguəərə, **Nshet** ku, **Shetkét** Ngá ghuə'nzén.
7. A pua' **Wi** yuə I ka fu'shə ngú yum mənten a pú tətun tu mbuom'i mbit **njiéshə** mbuom **mən nyütu pò** lo' tu nsié mbuom **ma**.
8. A **pua'** lo' I yab **ponp'i** (Adam) lo' tu mə ruətə nké, lo' tu mə nké mbuokét.
9. A **pə** lo' I yétnə n'i mbit mfəə **yiénnə shi ntuəm**, njab yu'nə pua yuənnə nə **ntuəm ntuəm** nə pun, pu nā kuəpshə pò məyet.
10. Pə ka pi rié mí: **fu' yié** pū ntua vəə tu nsié **na**, ké pū ndo' **tuə** pit pə tu mbuom fé? Mbéé! pə **pua' pò** ghá pi nsié yi ndo' ntānə pua Ngá yi ngér'ap.
11. Rié mí: **Mələka nga shüshü wu** yuə pə **rārə'i** ndun pən **na**, nā **ntuə túmə yiénnə shun**, a pə lo' pə putnə nə pun mfə məsu Ngá yi ngér'un.
12. A pə mbə yuə u njuən yié püükét pəən ndo' pə shüna **tu shap** məsu Ngá yi ngér'ab'a (mbə nzié mí:) ô! Ngá yi ngér'ü, pü **yuə**n mbit **nju'**, ɲerə **putnə** nə pü, pü fa' **pü**, a pua' ndá yirə mí: pü pua' ghá **shétta**.
13. Pü **pə mbi ka pi** kú, mbú **Pü fa** nə **nshiénnié** ɲwət nə **yirə shi**, na shəkét lo' puə **Mə** yít **mí a pé**(mí): **Mə** nā ntua pummə rúnə (mú) jahannama nə pə djinnu pua pəən nyütu mbuomshə yap mənten.
14. (Pə rié nə puə) mí: ɲerə **yu'shə nun** (nguə') **mə nga ká** pu ka pi lânə (nga) tānə tu **liénju shun ní** na, a pua' ndá yirə mí: **Pü lânə** wun, pit nən nju'shə nguə' nzuobkét məshi' yua pə **ka pə** mfa' na.
15. A **li na** mí: ghá suəntuəm ndun ririkent'Ü pua' pəən pə pə mbə kəmshə wap **mən**, pə gbu mbet yéé mansié, **mbə** mbit nzen nə (Allah) nə fa ayuə nə Ngá yi ngér'ap, mbit mbə ntab **nsiébsə yap mo'** ɲwət **na**.
16. **Mgbā** nsám'ap nā ngab **tu** li' nú, pə ngu'shə Ngá yi ngér'ap nə puo pua ru', mbit mbə nju (tu mánjé Allah) **nə yum** lo' tu yua **Pü** fu' mən nə puə **na**.
17. **ɲerə**, nshié ɲwət **mā nji** yua pə luəm nə puə lo' tu **yu** fééshə **mbā** mi na, **mə** ɲjəərə məshi' yua pə ka fa' na.
18. Ké mən'əə i pua' ngá suəntuəm **ma** lo' pə **yié ká** mən'əə i pua' ngá təm tu yu' **nshut nə**? Pə ndi' yap nguənguə.
19. Mbə tuə mə pəən pəə pə suəntuəm mbit fa' fa nzenkét nzenkét **na**, a pua' nə pəə nə **Adjana** li' shu mə **yu** si' (ngən), məshi' yua pə **ka pə** mfa' na
20. **Nshí** mbə tuə mə pəən pəə pə təm tu **yu'nshut na**, ɲerə, li' **shu shap** pua' mü. Ngú nka ká pə wub yi ntəm **ntuəm ma**, pə **yiénnə wap ntuəm**; nzié nə puə mí: yu'shə nən nguə' mü yuə pə **ka pə** mfa mbéé **ntuəm ma**.
21. Pü nā ntua pummə yu'shəwap nə yum lo' tu nguə' ngobshə, shi pə nguə' ngúərə, məshi' mí pə putnə.
22. A yu wuo nkub tətun **méé yié** mən'əə pə **nkəmshə'i** nə ririkən Ngá yi ngér'i, a pə lo' i yəm **ɲwər'i** nté'é nə? A pua' ndá yirə mí **Pü** pua' **Ghá** ghét nguə' nə püükét pəən.

- الم (1)
تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ (2)
أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ (3)
- اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ (4)
- يُدَبِّرُ الْأُمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يُعْرِجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ (5)
- ذَلِكَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ (6)
- الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ (7)
ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ (8)
- ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ (9)
وَقَالُوا إِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ (10)
- قُلْ يَتَوَفَّاكُم مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ (11)
- وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُو رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ (12)
- وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَاهَا وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ (13)
- فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ (14)
- إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ (15)
- تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ (16)
فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (17)
- أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ (18)
- أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (19)
وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يُخْرَجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ (20)
- وَلَنذيقنَّهِنَّ مِنَ الْعَذَابِ الْأَذْنِ ذُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (21)
- وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ (22)

23. Mə ndá ngambékét, Pü ka pi fa nda lérəwa nə Músá. ɲerə, ma pə nə kpa'tu tu nga yi ntánə pua' wi (Músá). Pü ka pi pit njab'i (Músá) mə yirə nə pon Isráil.
24. Pü ka pi pit njab tésu mə rü yap, pə njirə (puən) tu fa ku Shü, fu' yie pə ka mimshə na. Pə ka pit mbə tu ririkent'Ü mbə nshétta.
25. A pua' ndá yirə mí: Ngá yi ngér'u ná ntuaə fəbshə fānə yap tu liénju nténə, tu yua pə ka pə mbə mfa'nə ntuum ma.
26. Ké a lo' pi má nzāni mi nə puə? A pua' reni yie Pü ka vuəshə nja nja nku məsu shab'a, pə ná nyí (nja') tu (pin) li' shu shap. A pua' ndá yirə mí: a pua' tu yirə yuə nə ririkən, ké pə ntap nju' yab'ə?
27. Ké pə ntab njuən'ap mí: Pü ná mburə nké a wuon tu nsié yuə a pua' kpenkéri na, ɲerə Pü túmə pa pé mən, pa tá shap pua tu ɲwəp'ap nju yum lo' ntuum mə? Kə pə ntab njuənnə yab'ə?
28. Pə ná mbit nzié mí: yirə yí ndí ngam ndo' pə fu' ná? Mə yuə pə mbə ghā rié ngambékét na.
29. Rié mí: liénju ndí ngām, puən puə pə ka fétə ngambékét na, péémntu shap ntab ndo' ghāmi wap (nə nshié yum), shi pə mbit nshinə nə puə.
30. Fét nkwen'u ntá wap, mbiép, a pua' ndá yirə mí: pə pua' ghā pi mbiébə.

- وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ (23)
- وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ (24)
- إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (25)
- أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِينِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ (26)
- أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ (27)
- وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (28)
- قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ (29)
- فَأَعْرَضَ عَنْهُمْ وَاَنْتَظِرُ إِنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ (30)

Tetngom nshuop itet (33): Yirə yí pua'«NKA' MBUOMSHƏ LAB LAB»
Ririkent'i pua' sāngom nshuop itet (73), a ka si' Maka'

سورة الأحزاب

Mə ná ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghua'nzén, Ngá shetkét ghua'nzén.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Ó! Ngá ntum, ləəb Allah, ma pit nju' nshut ghā fétə ngambékét pua puən pé mə ngub. A pua' ndá yirə mí: Allah ka tét mbə Shetkét Ngá yi, Shetkét Ngáyi ngām.
2. Petə yua pə tuə nə ntum mən n'u lo' puə Ngá yi ngér'u na, a pua' ndá yirə mí Allah pua' Shetkét Ngá yi nki'rə tu yua pu tée mfa' na.
3. Pit mbə njua'nə pə ndun Allah, Allah yétnə mə li' yuə'nə.
4. Allah má njabi pet lamntum mfə ndun nshié munmə kan'i. I má mbit njabi gbié'pun , shuə pə nzié nə shimo' mə rü yap mí: nkwant'ap shi na mbə yie nkwen pa ná shun na, mə pa ná shun. I má mbit njab'i pən'ə (pon ntua) pə mfū wap nə pon p'un na, mə pon p'un. Yirə yuə nə pun pua' pə shukét'un (yuə pu tée nzié mə nshut'un'ə. Allah ná nzié ngambékét, I ná mbit njirə (puən) tu ndémānjé nténə.
5. Fū nun wap mbet ndun li pa baba shap, (yirə) pua' nə sappé puə Allah. ɲerə, a pə yuə pə mbi má nji yun pa baba shab'a, mbū a pua' pontā shun tu ndamānjé wūshə, mbit mbə ponkuə' p'un. Ndon ndi' ndun pun tu yuə pu fubshə ntuum ma, na.(a pua' pə tu) yuə ntu shun ghét mbə nzéé na. Allah ka tét mbə Shetkét Ngáfétə ndon, Shetkét Ngāghua'nzén.
6. Ngá ntum pua' shetkéri tutun nə ghā suəntuum nja' nwət'ap; gbié'p'i pə pa ná shap. Nguət'mun mo' pāshə yap pit na shet yirə tutun nja' mo' pāshī tu nda lérəwa Allah (tu yu gādo') mə fānə ghā suəntuum (pa Ançar) pua ghā tum ngu (pa Muhājiroun), mbū a li na pə ká pu ngét pə ngambókét nə puən puə pə pua' yu ghū' shun na. Yirə yuə pua' tu nda lérəwa (lōhu ma'fūz)mbə yu tuətə.
7. (Kumshə) fu' yie Pü ka kuot puə ghā ntum nə mgbetkent'ap, (mbit nkuot) pū, pua Nūhu, pua Ibrāhīm, pua Músá nə Isā mon Maryam ma. Pü ka pi pit kuot puə puə nə mgbetken'ə a pua' kukéri na.
8. Məshi' mí: I (Allah) lo' mbishə ghā rié ngambékét nə rié pé shap; I shōshə nguə' njákét nə ghā fétə ngambékét.
9. Ó!pun puən puə pə suəntuum ma, kumshə nun fu' Allah mfə ndun pun, fu' yie ntu pit ka tuə nə pun.Pü shəshə fim ndun puə pua ntu pir'ə pu ntab njuən'un wab'a. Allah ka tét mbə Shetkét Ngáyi njuən yua pu mfa' na.
10. Kumshə fu' yie pə ka tuə ɲayəə pu ka pə na, lo' nku tu tu nə pun pua mansié tutun nə pun na, mbit kumshə fu' yie, yuənnə ka tuə ntum tu fəbə, ntuum ntuum rén nkuo' méé tu pən lōt, pu pə ngubmə (nkū) wubmə məshi' Allah na.
11. ɲerut, pə ka pi kpa'nə ghā suəntuum, nunə wap nə nunə yuə a pua' ri'kéri na.
12. (Pit nkumshə) fu' yie puən pé mə ngub pua puən puə a pua' mə ntu shab nə yā na, ka rié mí: «Allah pə ngá ntum'I má nké'ə wupuə nə mo' nshié yum mbū a li na mbéé».
13. (Mbit kumshə) fu' yie lab puən mə rü yap ka rié mí: ó! Pa tu ngu Yasrib (Madina) li' ténə ndi' nə pun, ɲerə, pətnə nun; mo' pāshə puən mə rü yap ta' péémə puə ngá ntum, mbə nzié mí: a pua' ndá yirə mí ndá shū pua' nta mmə, a pi pə ndi' mo' nta mmə. Pə ntab nta' yap mo' yum mbū a li na pə yi ntéé.

- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا (1)
- وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا (2)
- وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا (3)
- مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ اللَّائِي تُظَاهَرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذَلِكَ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ (4)
- ادْعُوهُمْ لِآبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فِإِخْوَانِكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (5)
- النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ مِنْ بَعْضِهِمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا (6)
- وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمَنْ نُوحِ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِيثَاقًا غَلِيظًا (7)
- لَيْسَئَلُ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا (8)
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رَحْمًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا (9)
- إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا (10)
- هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا (11)
- وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا (12)
- وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا (13)

14. A pə mbə **yua** pə **ntō** nyí **ndun puə** tu nkob **nkob** shi (**ngu**), a pə lo' pə pishə nə puə mī pə **ghét fitna** (kpa'shə Allah pua **mo' yum ma**), mbū pə pummə **mbéém, shi shínə pa mə məkét** fū'.
15. Mə ndá ngambékét pə ka pi tét mbə mgbet ken pua Allah **nku mäsü**, mī pə **ntab ntua** fər'ap mo' **nkwan'ap**. Pen nga Allah ka tét mbə yu pishə.
16. Rié mī: yi ntéé ntab **ndo'** ghāmi wun **mə yua** pu mbə ntéé **pō** wu, ké nō' mun **na**, mbū fū' nərə, pə **tab** shui nshu mbókét nə pūn, **nja'** məkéri.
17. Rié mī: a wuo mbə yua i lo' shí wun puə Allah **fū' yieI** mbi wub püü mfə ndun pūn, ké **yua I** mbi wub'un pō nə ghəu'nzennə? Pə **ntap ntua kwətə'i** nə puə nə **nshie ntésu**, shi pit nkwtə nshie ngá mfēerə yua a ndi' Allah na.
18. Mə ndá ngambékét Allah **yi** ghā nen pūən mə rü yun, pua ghā pi nzié nə **pontá shap** mī: «**yā nun** n̄ayua pū pua' na ». Pə **pī ntap kur'ap nsua tu kwət pit nja' pō** məkéri.
19. Mbə ghā nyémə mfə ndun pūn. nərə **fū' yie** luəb méé na, u shi njəun'ap, pə njəun n̄ayua u pua' na, mbā **mi m'ap** njəmmə, pə shi mbə pō yie mun'ə wu ká nsum'i (i ri na); nərə a pə yie luəb ya' na, pə nsāshə mfə ndun pūn nə **luum** nshuəkét, mbə ghā **nyémə tu nga ghét** ngambókét. Shirə shəu pūən mā **nsua yap ntuum**. nərə Allah pūəb **fa' shap**, yirə yua ka tét mbə luətéri nə Allah.
20. Pə nā ngubmə mī, mbuomshə lab lab mā nguon'ap. A pə yua mbuomshə lab lab mbit ntua **na**, mbū pə nā ntua pə nsha' mī pə pə mbi yətnə yi mbə mə rü pa arab **pa tu** ngwən, mbū pə nā ntua pə mbishə passa'kuə yun. Pə yie mbə mə rü yun mbū pə mā **ma' yap** pit mbū a **li na** məkéri.
21. Mə siéb mə ndá ngambékét mī: a ka pi tét mbə nə pūn nə yie'rə ngambókét mfə ndun ngá nshéshə Allah, nə mun'ə i nta' (**kéé** puə) Allah pua (luəb nguə') ndīnə liénjə, mbit mbə nkəmshə Allah rēni na.
22. A ka pə **pə fū'** yie ghā suəntuum yuən mbuomshə lab **lab ma**, pə rié mī: yī pua' yua Allah pō ngá nshéshə **Shi** ka ka' nə pū na. Allah pō ngá ntəm'i rié pé. A yie nku'shə'i wap nə nshie yum mbū a **lina** péémntuum puə fa n̄wət nə Allah.
23. A pua' tu rü ghā suəntuum nə **shimo'** pəmbā shuə pə ka fa pé tu yua pə ka pən ngam ntum pua Allah na, nərə a pə mə rü yap nə **mun'ə i rúnə nkentə shi na** (**mkpu** tu pit na) mbit mbə mə rü yap nə mun'ə i ka' mbiéb ma. Pə mā **nkubshə yap** ndá ndá yi nkubshə.
24. Məshī' mī Allah yet ghā rié ngambékét nə **ngambékér'ap**, mbit ngét pūən **pé mə ngub** nə nguə' mə yua I nkú na, ké yua I nkuot pūt **ntuum** puə puə na. A pua' ndá yirə mī: Allah ka tét mbə **Shetkét Ngá** fētə ndon, **Shetkét Ngá** ghəu'nzén.
25. Allah ka pi yīnə pūən pə pə ka fētə ngambékét na nə mbim'ap, pə ka pi mā **nkwtə yap** pū. **Allah shí** ghā suəntuum **tu** pit. Allah ka tét mbə **Ngá** ku (tutun), **Nshet ku**.
26. I (Allah) ka pi **si'** pūən pə pə ka fēer'ap tu rü ghā ndá lérəwa **na** tu lí' shu shap, mbit ma' luəb mə **ntu shap**. Pə nō' mo' pāshī **mbit** mvé mo' pāshī mə séé pit.
27. Mbit mfa **nsié yap** nə pūn mə gádo' pua **njü' shap**, pua **nkab'map**, pua nsie yua pə **ka' shi** n̄ashə na, Allah ka tét mbə **Shetkét Ngá** ku **nku ndun** ngu yun mənən.
28. Ó! Ngá ntum, rié nə **gbiép'u** mī: a pə yua pə **mbə** ngub yun pō wumə n̄jə pua pa **nguont'i** na, nərə, pə yā **nshu mə** nshu mbókét nə pūn, mbit nkiéshə wun nə nkiéshə yua a pua' yi mbókét na.
29. Mbū a pə **yua** pə mbi téé ngub pō Allah pō ngá ntəm'I nə ndīnə njü' na, mbū a pua' ndá yirə mī: Allah shōshə n̄jēerə mgbimə nə ghā ghét ngambókét mə rü yun.
30. Ó! Gbié ngá **ntum**, mun'ə i ntua tuə mə rü yun nə fuəkét ngəm mə lí' nguəerə na, mbū pə nā ntua shubshə n'i nə nguə' nka ipā. Yirə ka tét mbə luətéri nə Allah.
31. Mun'ə i lo' yu' nshut Allah pō ngá ntəm'I mə rü yun **pit fa'** fa' nzenkét na, mbū **Pū** nā ntua fa n'i nə n̄jēerə shi nka ipā, pit shōshə n'i nə fū' yua a pua' wūmī na.
32. Ó! Gbié ngá ntum: pū ndi' yun **féénə mo' nshiéshí** mə rü pəmgbié, mə yua pə mbə nduəb (Allah na), nərə pə ma pə mbuotə (mgbuna) nə shukét, mbū mun'ə yā pua' mə lamntu' i na, nā ntua **ghét ru'**. Pə nun nzié **pōshukér'ə** a pua' yu yi na.
33. Pit nun mbə nshu tu **ndá shun**, pə ma pə nsāshə pá nguont'un nə nsāshí yi pum wumə shit, mbit nun nténə tu to'tu, ntūmə nun zakaat, njü' nun nshut Allah pō ngá ntəm'I. A pua' ndá yirə mī Allah nā ngub pō mī I kōshə min ndun pūn kə pa tu **ntu ndap**, mbit nzen nə pūn ndá yi nzenə.

- وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سَأَلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَاَوْا بِهَا إِلَّا سِيرًا (14)
- وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُولُونَ الْأُدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا (15)
- قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تُمْتَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا (16)
- قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَغْضِبُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا (17)
- قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ النَّاسَ إِلَّا قَلِيلًا (18)
- أَشْحَثُ عَلَيْكُمْ إِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْضَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ إِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِالنِّسَةِ حِدَادٍ أَشْحَثَ عَلَى الْحَزَنِ أَوْلِيكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَانَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا (19)
- يَسْتَوُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابَ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُمْ بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا (20)
- لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا (21)
- وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا (22)
- مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَى نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا (23)
- لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِنْ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا (24)
- وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَأْتُوا خَيْرًا وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيمًا (25)
- وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا (26)
- وَأُورِثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَأَنْبَاءَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطَّوْعُوهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا (27)
- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكِ إِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَرَبَّتْهَا فَعَلَّامٌ لِمَ تَعْمَلُونَ وَأَسْرَحَكُمْ سَرَاحًا جَمِيلًا (28)
- وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَالذَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا (29)
- يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبِينَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا (30)
- وَمَنْ يَفْعَلْ مِنْكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُؤْتِهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا (31)
- يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ إِنْ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَحْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا (32)
- وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا (33)

34. Pit nun mbə nkumshə yua pə njankə lo' tū rīrīken Allah pua yi ngām **ma** tū ndá shun. A pua' ndá yirə mí: Allah ka tét mbə Shetkét Ngá gbunə, **Shetkét** Ngá yi nki'rə.
35. A pua' ndá yirə mí: ghā gbū Allah **pi pəmbā** pua ghā gbū Allah **pi pəmgbié** nə ghā suəntuəm ndun Allah **pi pəmbā** pua ghā suəntuəm **pi pəmgbié**, ghā yu' nshut Allah **pi pəmbā** pua ghā yu' shut Allah **pi pəmgbié**, ghā rié ngambékét **pi pəmbā** pua ghā rié ngambékét **pi pəmgbié**, ghā **mimshə pi pəmbā** pua ghā **mimshə pi pəmgbié**, ghā luəb Allah **pi pəmbā** pua ghā luəb Allah **pi pəmgbié**, ghā fa sadaka **pi pəmbā** pua ghā fa sadaka **pi pəmgbié**, ghā yī nké **pi pəmbā** pua ghā yī nké **pi pəmgbié**, ghā shī **ntammə yap pi pəmbā** pua ghā shī **ntammə yap pi pəmgbié**, ghā kumshə Allah rēni **pi pəmbā** pua ghā kumshə Allah **pi pəmgbié**; Allah shōshə nə puə nə **yu** fētə ndon pua njeerə ngbīmə.
36. A mā mbə'i nə ngā **suəntuəm**yi məmbā **pō** ngā suəntuəm yi məmgbié **fu' yie** Allah lí nshié ngām pō ngā ntum' **I na**, mí **nshié** shisho' pit mbə nə puə tū **nga shap**. Mūn' uə i siét nshut Allah pō ngā ntum' **I na**, mbū mə ndá ngambékét i vūə vūə yuə a pua' mə lí' nguəgə **na**.
37. Pit nkumshə **fu' yie** u **ka pə** nzié nə mūn' uə Allah ka ghét ngambókét n' i, u pit ngét ngambókét n' i nkó **na** mí: shūshū' mgbié' u mə yu, mbit nduəb Allah. U nduəmsə mə ntū' u nə yua Allah **pua'** Ngá yi nsáshə **mə lí' nguəgə na**. Mbə nduəb pūən , Allah pi pua' **Wi** mbə pékəri **nə** ká u nduəb pō **Wi na**. ŋerə a **ka pə pə fu' yie** Zaid lí **fabshə mə fānī pōn' i** (nkiéshə' i na), Pū lam n' i n' u, məshi' mí, mferə ma pə **nə** ghā suəntuəm tū **lām** gbié pon ntūə (**yūə pə pié' wap mə ponp' ab' a**), **fu' yie pə lí fabshə mə fānə yap pua puə** (nkiéshə wab' a). Nsa' nga Allah ka tét mbə yu **gherə**.
38. A mā mbə' i nə ngā ntum **nə** nshié mferə tū yua Allah yit n' i na, a pua' ngétnə nga Allah mfə ndun puən pūə pə ka ya' **nku məsu na**. Nsa' nga Allah ka tét mbə yu lí yuə a pua' yu gbətə na;
39. Puən puə pə téé **nsam** ntum Allah, mbə nduəb' **I na**, pə ntab nduəb' ap **nshié** ndí mūn **nja'** Allah. Allah yətnə mə Ngá sishə (**fa'**).
40. Muhammad (sws) **ndi'** titá nshié ndí mūn mə rú **pəmbā shun**, na i pua' **pō** ngā **nshéshə** Allah, mbə **nzíshə** ghā **ntum**. Allah ka tét mbə **Shetkét** Ngá yi ngú yam məntən.
41. Ó! Puən puə pə suəntuəm **ma!** **kumshə nun** Allah nə kumshə yuə a pua' reni **na**
42. Mbit nun nzen n' Inə nku' nju pua mgba' ŋom.
43. A pua' **Wi** yuə **I** njab ghəw' zén' **I** ndun pūn pua pa mələka shi, məshi' mí I tūmə wūn tū **njam** mfə mfə tū ránə. I ka tét mbə **Shetkét** Ngá ghəw' zén nə ghā suəntuəm.
44. **Nsha' shə shab** tū liénju yuə pə ndo' tānə pua **Wi** na pua': fuəshə. **I shōshə** nə puə nə njerə ngūmə.
45. Ó! Ngá ntum, a pua' ndá yirə mí: Pū shéshə na wu **pō** mə ngá tunə ngām, **ngá** fa pəsa' kuə ləmntum, **ngá** kəmə.
46. Mbit (**shéshə' u**) **pō** mə ngá fū (puən) **mfə** məsu Allah nə **péémə Shi**, mbit (**shéshə' u**) **mə tət mū** nzenkét.
47. Fa pəsa' kuə ləmntum nə ghā suəntuəm mí: a pua' nə puə nə **nsheerə** ngūrə lo' puə Allah.
48. Ma pə nju' nshut ghā fētə **ngambékét** pua puən **pé mə ngub**. **Tā rōnə shap**, njəw' nə ndun Allah, Allah yətnə mə lí' yuə' nə.
49. Ó! pūn puən puə pə **suəntuəm ma!** **fu' yie** pū lam ghā suəntuəm **pi pəmgbié** a pə lo', pū **kiéshə wap** (nə lam), **nku məsu yie** pū ka' shi **pām' ab' a**, **mbū** a ndi' nə **pūn mfə** ndun puə nə nshié Idda yuə pū lo' sishə **na**. ŋerə **shu nun** nshumbókét nə puə, nkiéshə nun wap nə nkiéshə mbókét.
50. Ó! Ngá ntum! a pua' ndá yirə mí: Pū pé n' u nə gbiép' u shuə u fa **kéé shab' a** (sadāki), pua shuə mgbā pua' u yi ləm sa' **na** (**nguont' u**), lo' tū yua Allah **fōnə** mən n' u na (**séé pit**), pua pon **montā baba shu yi məmbā**, nə pon pontā **baba shu pi pəmgbié**, nə pon **montā nā shu yi məmbā**, nə pon pontā **nā shu pi pəmgbié**, shuə pə tūm ngu pua wu na, pua **nshiéshə** məmgbié ngā suəntuəm' uə i pūngām nə ŋwər' i **nə ngá ntum ma**, mə yuə ngá ntum mbi wub mí, i nā lām' i **na**, (**yirə yuə**) **li na** pō **ndū** n' u, shi pə nə ghā suəntuəm. Mə ndá ngambékét, Pū yi yua Pū yit mən nə puə tū nga gbiéb' ab' a, pua shuə mgbā **pūə yap** yi ləm sa' **na** (**nguont' ap**), məshi' mí, mferə ma pə n' u. Allah ka tét mbə **Shetkét** Ngá fētə gherapūū, **Shetkét** Ngá ghəw' zén.
51. Shínə nə mūn' uə u kú **na** mə rú **yab** (**giép' u**), **ngét** yuə u kú mə rú **yab' a** tūə mə **nguəwə' u**. Nshié ndon pit mbə ndi' n' u' nə yuə u ngobshə nə ndí mə rú shuə u **pi ghab** nə puə **na**, yirə yuə pua' ghobshí nə ká mí **m' ap mfééshə**, shi **pə** nsabmə,

وَأَذْكُرُنَّ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا (34)

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّانِعِينَ وَالصَّانِعَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا (35)

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَىٰ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا (36)

وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا (37)

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سِنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا (38)

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَحْشُونَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا (39)

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا (40)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا (41)

وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا (42)

هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا (43)

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا (44)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا (45)

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُبِينًا (46)

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَثِيرًا (47)

وَلَا تَطْعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَذَعِ أَدَاهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا (48)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا فَمَعَهُنَّ وَسَّرَّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا (49)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ اللَّاتِي آتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمَّاتِكَ وَبَنَاتِ خَالَاتِكَ خَالَاتِكَ اللَّاتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَأَةً مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْكُمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (50)

تُرْجِي مَنْ تَشَاءُ مِنْهُنَّ وَتُؤْوِي إِلَيْكَ مَنْ تَشَاءُ وَمَنْ ابْتَغَيْتِ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ تَقَرَّ أَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَ

وَيَرْضَيْنَ بِمَا آتَيْنَهُنَّ كُلَّهُنَّ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا (51)

- mbit mbéem yua u tuə mən nə puə na ngu yap mənten. Allah yi yua a pua' mə ntu shun na. Allah ka tət mbə Shetkét Ngá yi, Shetkét Ngá mimshə.
- 52. Pəmgbié mā mbit mbé yap n'u (nə lam) manjəm shi pit mbé nə kà u nkubshə wap nə shimə' pəmgbié na, pa yuə pú shap njié mbə yu pəmə n'u na, nja' shuə mgbə puə'u yi ləm sa' na; Allah ka tət mbə Shetkét Ngá nshí tu ngu yəm mənten.
- 53. Ó! pən pəən puə pə suəntuəm ma! pə ma pə nyí tu nda ngá ntəm, mbú a li na fu' yíé pə fa ku nə pən tu nga yu payu na; shi pə ghá pi ntua nshu mbə piéb fu' pé payu. Na fu' yíé pə fú wən na, pə nyí, a pə pə fu' yíé pə yu payu na, pə samməkét, shi pə ghá shu nshu muə yíérə sàngám. A pua' ndá yirə mí: yirə yuə (ntuət) puə pən nā nzon ngá ntəm, ngerə i nzét tu nə pən (nə ká i nuə' un na), Allah pí ntab nzéri mo' tu tu rié ngambékét. A pit mbə pə fu' ká pə mbishə wap (gbié ngá ntəm) nə yu ghámə na, ngerə, pə pishə wap pə manjəm tuə'shə. Yirə yuə nə pən pua' renkéri tutun(pə ngerə) nə lamntu shun pua lamntu shap (gbié ngá ntəm). A ndi' mo' nə pən mí pə pə nzon ngá ntəm, shi pit mbə mí pə lám gbiép'i manjəm'i kakí. A pua' ndá yirə mí: yirə yuə nə pən (yuə pə mfa' ngerə na) katét mbə puə Allah mbə gbimə ndon.
- 54. A pə yuə pə nsáshə nshié yəm ké yuə pə nduəmshə'i na, mbú a pua' ndá yirə mí Allah ka tət mbə Shetkét Ngá yi ngu yəm mənten;
- 55. Ndon ndi' ndun puə (nə ká pə ntəm shi hijāb) məsə pa baba shap, shi pit mbə məsə ponb'ap, shi pit mbə mə rü pontá shap, shi pit mbə mə rü pon pontá shap pi pəmbá, shi pit mbə mə rü pon pontá shap pi pəmgbié, shi pit mbə mə rü pəmgbié la' yap, shi pit mbə mə rü nguont'ap. Pə luəb Allah, a pua' ndá yirə mí: Allah ka tət mbə Shetkét Ngá tunə ngám tu ngu yəm mənten.
- 56. A pua' ndá yirə mí: Allah pua' pa mələka Shi nā njab wumə ndun ngá ntəm, ó! Pən'ə pə suəntuəm ma, yap mən wumə ndun'i mbit nən nsha'shə'i nə nsha'shə fuəshə.
- 57. A pua' ndá yirə mí: pəən puə pə nzon Allah pə ngá ntəm'I na, Allah ghab nə puə tu (ghuə'zén'I) tu nju pua ndinə liénjə, mbit nshòshə nguə' yuə nə puə.
- 58. Pəən puə pə nzon ghá suəntuəm pi pəmbá pua pi pəmgbié, shi yua pə kut (mə ndon) na, ngerə, mə ndá ngambékét, pə kiém mbéé (tun li) pua ndon mə li' nguəə.
- 59. Ó! Ngá ntəm, rié nə gbiép'u pua ponp'u pi pəmgbié, nə gbié ghá suəntuəm mí pə kiérə ntəm ntəm shuə' shap ndun puə; yirə yuə pua ghobshí nə ká pə nji wap shi pit nzon'ab'a. Allah ka tət mbə Shetkét Ngá fətə ndon, Shetkét Ngá ghuə'zén.
- 60. A pə yuə pəən pé mə ngub pua pəən puə yá kpa'tu pua' mə tu ntu shab'a, nə ghá lu li' tu ntu ngu mbə shi ténə (nəpüü yuə pə pua'ntuəm ma), mbú Pü nā ntua pummə pəntə n'u ndun puə a pə lo' pə yíé pit nū yap mbərə'u mbú a li na pə mə məkét fu'.
- 61. A pua' pəən mfiərə (tu ghuə'zén Allah), nshié nqayə pə kwətə wab'a, pə vé wap, nq' wap ndá ndá yi nq'.
- 62. A pua' ndí nga Allah ndun pəən puə pə ka ya' nku məsə na, u tab ndo' kwətə'u nshié nkubshə tu ngétə nga Allah.
- 63. Pəən nā mbishə'u (tu nga kiyāma), rié mí: a li na mí yi shi pua' pə puə Allah. A lo' yi kəə n'u mí mo'nka (fu') kiyāma pua'ngopshə?
- 64. A pua' ndá yirə mí Allah ghab nə ghá fətə ngambékét (tu ghuə'zén'I) mbit nshòshə (mú) saifrá (nə puə).
- 65. Pə lo' mbə ghá pi nzuob ma ntuum kakí, shi pit nkwətə nshié ntésu, nshié ngá mfəərə.
- 66. Liénjə yuə pə ndo' pə njamshə mbə' mi m'ap tu mú na, pə pə nzié mí : ó! Pü yi kəə nju' nshut Allah mbit nju' nshut ngá ntəm mə?
- 67. Pə rié mí: ó! Ngá yi ngér'ü, pü ka pi yu' nshut tésu shü pua kpara'pəən pü, ngerə pə vəə nə pü nə ndumánjé.
- 68. Ó! Ngá yi ngér'ü, tuə nə puə nə nshubshə nguə' ipá, ngab nə puə tu ghuə'zén'U nə ghabə yuə a pua' ngürə na.
- 69. Ó! Pən pəən puə pə suəntuəm ma, pə ma pə yíé pəən puə pə ka ron Músá, ngerə Allah ren n'i lo'tu yua pə ka rié na.I ka pə mən ngürə puə Allah.
- 70. Ó! pən pəən puə pə suəntuəm ma, luəb mun Allah mbit nun mbə nzié shukér'ə a pua' téní na
- 71. I fu'shə fa's hun nə pən, mbit mfətə nə pən nə ndon mən, mən'ə i yu' shut Allah pə ngá ntəm'I na, mbú mə ndá ngambékét i fu' fu' yuə a pua' mgbimí na.
- 72. A pua' ndá yirə mí:Pü ka pi let yu shí (wúshə Allah yi'shí, ghét ngambòkét, nə téé püü) nə püt püt pua nsié, nə mberə mberə, ngerə pə ghuə'nə nə ká pə nshüshü' yirə yuə na.nduəb (nzétkér'i), na mun nyütu (péém) kiém yirə yuə, a pua' ndá yirə mí: wi na, i ka tət mbə ngá nkéwət yu nkub, ngá nkwat shit.

لَا يَجِلُّ لَكَ الْيَسَاءُ مِنْ بَعْدِ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بَيْنَ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا (52)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرِ نَاطِرٍ إِنَّا هَؤُلَاءِ إِنْ دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ لِحَدِيثٍ إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تُنْكِحُوا زُجُوجَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا (53)

إِنْ تُبَدُّوا شَيْئًا أَوْ خُفِّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا (54)

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِي آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءِ إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ وَاتَّقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا (55)

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (56)

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا (57)

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدْ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا (58)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكِ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكُمْ أَذْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذِينَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (59)

لَيْنَ لَمْ يَنْتَهِ الْمُتَأَفِّفُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِبَنَّكَ بِحِمِّ تَمِّ لَا يُجَاوِزُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا (60)

مَلْعُونِينَ أَيْنَمَا تَقِفُوا أُخِذُوا وَقَتِلُوا قَتِيلًا (61)

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا (62)

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُبْدِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا (63)

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا (64)

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا (65)

يَوْمَ تَقُفُّ أَرْجُلُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ (66)

وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبْرَاءَنَا فَاصْذَلُّونا السَّبِيلَ (67)

رَبَّنَا اهْتِمِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا (68)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ آذَوْا مُوسَىٰ فَبَرَأَهُ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ اللَّهُ وَجِيهًا (69)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا (70)

يُصَلِّحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا (71)

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا (72)

73. A pua' məshi' mî: Allah ghét pua'n pé **mə ngub** pi pəmbà pua pi pəmgbié nə nguə', pua ghà kpa'shə Allah **pua mo' yum**, pəmbà **pua** pəmgbié. mbit mbə (məshi' mî) Allah kuot put **ntuum** puo ghà suəntuum pi pəmbà pua ghà suəntuum pi pəmgbié. Allah ka tét mbə **Shetkét Ngà** fétə **ghérapüü**, Shetkét Ngà ghuə'nzén.

Təngom nshuop ikpa (34): Yirə yi pua' « NKA' SABA' »

Ririkent'i pua' Ten ngom nshuop ikpa (54), a ka si' Maka'

Mə nà ndu' nə li Allah, Ngà runkét ghuə'nzén, Ngà shetkét ghuə'nzén.

1. Ayəə pua' yi Allah yəə, yua a pua' tū pūt pūt pua yua a pua' **ma** nsié na, pua' yi na. Ayəə pit na **nku** mbô yi tū ndinə (liénju). I pua' **Shetkét Ngà** yi ngām, **Shetkét Ngà** yi nji ki'rə.
2. I **yi** yua a nyî tū nsié pua yua a ntum lo' **ntuum ma**, nə yua a nsi' mə lo' nku **tū tū na**, nə yua a nkuo' nku **ntuum ma**. I pua' **Shetkét Ngà** ghuə'nzén, **Shetkét Ngà** fétə **ghérapüü**.
3. Pua'n pəə pə fétə ngambékét na rié na mî: fu' (kiyâma) ntab ntua' i nə pü, rié mî: **ən!** Mə siéb **nə** li Ngà yi ngér'a, Ngà yi **li'si** mî: a ntua pu' tuə nə pua'n. Mfu' nzétkét ndinə yu kuəshə ntab nduəmsə' i n'I (Allah) tū pūt pūt, shi pit (nduəmsə) n'I tū (ndun) nsié. **Shi** yuə a kuəshə nja' yirə yuə na (mbit nduəmsə), shi yuə a pit nga' tutun **na** (mbit nduəmsə) n'I, a li na mî: a pua' tū nda lérəwa (**sāshə** yum mə) li'nguəə.
4. Məshi' **mî I yeet** pua'n pəə pə suəntuum mbit fa' renkét **renkét** fa' na, shirə shuə pua'n, a pua' nə pua' nə yu fétə ndon, nə fu' yuə a pua' wūmî na.
5. Pua'n pəə pə **ma' si'mi pə yap** ririkent'Ü **mə ndəm ndəmə ma**, (ndi'yap) ghà fa kəənə nə (Allah). Shirə shuə pua'n, a pua' nə pua' nə **püükét** nguə' njákét **tutun**.
6. Pua'n pəə pə ka fa yi nə pua' **na**, nà **njuən** yua pə si' mən n'u lo' pua' Ngà yi ngér'u **na**, a pə ngambékét, mbit mbə njirə (pua'n) **tū** ndamānjé **Nshet ku**, Ngà nkəwət ayuə.
7. Pua'n pəə pə fétə ngambékét na rié na mî: ké pü tubshə nə pua'n nə mən'uə i tē mfa pəsa'kuə nə pua'n (mî): **fu'kə** pə tē ntua siéttə wun tū ngü yi nsiéttə (na) mî: a pua' ndā yirə mî pua'n, pə nā ntua pə tū mo' mbuom mfé?
8. I **lo' pî** tūn mbéé mə li Allah ké a pāə ndun **n'i?** Mbéé! Pua'n pəə pə ntab **nsuə yab** mo' **ntuum** tū ndinə liénju **na**, pua' tū nguə' pua vəə yuə a pua' ndensā **na**.
9. A mbə nā, pə ntab njuən'ap mo' yua a pua'nkuməsushap pua manjəm pua lo' nku tū pūt pua **mansié?** A pə yuə **Pü** nkū **na**, **Pü si wap** nə nsié. Ké yuə **Pü** ngét a gbu ndun pua' nə pāshə yum lo' tū **pūt nə?** A pua' ndā yirə mî: riken pummə na mbə tū yirə yuə nə nshié məmkpən'uə i pua' ngā nkəwət yi mbutnə na.
10. Mə ndā ngambékét, **Pü** ka pi fa ntu nté lo' pua' **Pü** nə Dāwūd, (**nzié** mî): ô! mberə **mbərə**, **pééshə nun** (**ma' nsa'**) pua wi (Dāwūd), **nə** pəsi, **Pü** ka pi pit ngét ləm puotə n'i.
11. (**Nzié n'i**) mî: **fu'shə** shuə' pit ləm **mə kpəə'rə shi**, **mfu' kpəə'rə shi** **pókəri**, mbit nun mfa' fa' nzenkét nzenkét. A pua' ndā yirə mî: **Mə**, **M'buə**'**Shetkét Ngà** yi **njuən** yua pə **mfa'** na.
12. **Pü** ka pi pit (mbuorə) fəfəət nə Suléman, (nyî) **nku'ju shi** pə (nyî) ndi müt, (nyî) mgbə'**nom'i** pit mbə (nyî) ndi müt. **Pü** ka pi ghét a **nzuətə** n'i nə li **nké** ləm lu, **Pü** ka pi pit (mbuorə **n'i**) **mə** rü pa Djinnu nə shuə pə tē mfa' fa' **məsu shi** nə péémə Ngà yi ngér'i (Suléman) na. Mən'uə i ntua fə mə **rü yap** tā nsa' nga **Shü** na, mbü **Pü** nā **yu'shə'i** nə nguə' (mü) ndüükét.
13. Pə mfa' n'i nə yua i kú **yié kə** nshüt nshüt nānə, pua mfa' mfa' (yu yiéna), **nə** ma ma kubshə yié tám tám **nké**, nə tet tet ləm'uə a pua' **kpenkét kpenkét'i** na, **fa' nun** fa' riken ka pi pə nā pa Saba' tū **li' shu shap**, pət nsum (ndi) tū mgbā **puəlum nə mo'** (ndi) mgbā **puəkuəbə**. **Yu nun** fu' Ngà yi ngér'un, mbit nun nkuəbshə'I. (Yirə yi pua') ngu yuə, a pua' rəmsi' **na**, Ngà yi ngérə pə **Shetkét Ngà** fétə **ghérapüü**.
14. ngerə pə yəm **pə** ngerə'ap (**shi fa ayuə**), **Pü** shéshə nə pua' nə **nshérə** Aram (yuə a ka fen nguəbə na). **Pü** kubshə **pet nsu yap** nə mo' **pet** nsum, yi mbā tutu nqabkét, pua tutu ngürə yuə a mə mféé mbāshi na, pua **məkét** yum lo' tū Sidri.

لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (73)

سورة سبأ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْحَكِيمُ (1)
- يَعْلَمُ مَا يَلِخُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يُخْرِجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْعَفُورُ (2)
- وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ (3)
- لِيُجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (4)
- وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ هُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٍ (5)
- وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ (6)
- وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يُبَيِّنُكُمْ إِذَا مَرَّكُمْ كُلُّ مَرَّزٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ (7)
- أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلَىٰ الَّذِي لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ (8)
- أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيَّنَّ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلَفُوهُ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنْ نَشَاءُ نَحْشِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نَسْتَقِطُّ عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِكُلِّ عَدُوٍّ مُنِيبٍ (9)
- وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا فَضْلًا يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَآلْنَا لَهُ الْحُدَيْدَ (10)
- أَنْ أَعْمَلَ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (11)
- وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوها غُدُوها شَهْرٌ وَرَوَاحُها شَهْرٌ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِبِ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ إِذْ يَأْتِي رَبَّهُ وَمَنْ يَبْرُغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُدْغُهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ (12)
- يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِبٍ وَمَتَابِلٍ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَاتٍ اعْمَلُوا آلَ دَاوُودَ شُكْرًا وَقَلِيلٍ مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ (13)
- فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِبُ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ (14)
- لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةً طَيِّبَةً رَبِّ غَفُورٌ (15)
- فَاعْرَضُوا فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِي أُكُلٍ حَمْطٍ وَأَنْثَلٍ وَشِيءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ (16)

17. Yirə yuə (pua' kâ), Pü ka yeer'ap mən, mashi' kâ pə ka fəta ngambékét na. Ké pə fa Pü yeet (mo' nshié puən nə yirə yuə njeera) nja'ghá fəta ngambékét nə?
18. Pü ka pi yab tu fānə yap pua ngu ngu shuə Pü ka yap nkwaət mbókét ntuum ma, nə shimo' ngu ngu shuə a pua' (yi gbunə ŋwət, mbə sa' ngupshə na), mə li'nguəra, Pü ka pi gbətə nyi (nə puə) ntuum, (nzié mī: nyi nunntuum nə shü' shü' pua ŋom, mbə ghá tentum.
19. ŋerə pə ka pi rié mī: Ngá yi ngér' u ghab n' tet nyi shü, njə ŋwər' ap nə nkub. ŋerə Pü yab'ap mə (yu) sängám, nsiétə wəp ndá yi nsiétə. A pua' ndá yirə mī: a pua' tu yirə yuə nə ririkən, nə nshiénshié ngá nkwaət mimshə, ngá kuəbshə.
20. Mə ndá ngambékét, Iblis ka pi fa ngambékét nə puə nə wubmə shi, ŋerə pə pətə'i, nja' ndú mo' pāshə puən tu rü ghá suəntuum.
21. A ka pə ndi' n'i nə nshié kə mfə ndun puə, mbú a lina pə mashi' mī: Pü yi mun'əə i suəntuum tu ndinə liénju pua mun'əə i pua' ntuum mbə pə tu kpa'tu na. Ngá yi ngér' u pua' Shetkét Ngá shí ndun ngú yum mənten.
22. Rié mī: lon nun puən puə pə nzié tu mbéé mī: pə (pua' yu wūshə) shi a mbə Allah na, pə ntab nsa' yap mfa' mə nzétkét ndinə yu kuəshə tu pút pút pua nsié. Pə ka pi mā mkpa'shí wəp tu (puom) shirə pəeri, shi a mbit mbə n'I (Allah) nə nshié mun mə rü yap mə ngá ghámə.
23. Shi shu' mbit mfeet puə'I mbú a li na pə nə mun'əə I (Allah) pəémə n'i na. Kuka a pə pə fu' yie pə kōshə (luəp) mə ntə shab'a, pə rié mī: Ngá yi ngér'un rié mə kuə? Pə put mī: ngambékét, I pua' ŋānī, mbə ngūra.
24. Rié mī: a wuə mbə yuə I mfa' nə pən lo' tu pút pút pua nsié nə? Rié mī: a pua' Allah. Pü ké pən na, pummə na mbə tu yirə ké wuə, mə li'nguəra.
25. Rié mī: pə ntab ntua pishí wən nə pūu yuə pü kút na, shi pit mbishə wü tu yua pə mfa' na.
26. Rié mī: Ngá yi ngér'upuə nə ntua puomshə'upuə, (li ngam mə fānə'upuə) nə ngambékét. I pua' Shetkét Ngá lí ngám, Shetkét Ngá yi.
27. Rié mī: let nun nə mə nə pə shua pə mbié' mkpa'shə'I mən nə? Mbéé ngám ndi' pə ká pə nzié na. I pua' Allah, Nshet ku, Shetkét Ngá yi ngám.
28. Pü mā nshéshə yü wu, mbú a li na pə nə ngú puən mənten, mə ngá fa pəsa'kuə ləmntum, ngá kəmə. Na nkwaət puən mā nji yap.
29. Pə nə nzié mī yirə nka' ngám ntua pə fu' nā, mə yuə pə mbə ghá rié ngambékét nə?
30. Rié mī: a pua' nə pən nə nka' nga liénju yuə pu ntab ntua shínə yun men, shi pit mbunnə men mə ndi' kpə'rə fu' na.
31. Puən puə pə fəta ngambékét na, rié mī: pü ntab ndo' suə yü mo' ntuum tu yirə yi Kur'āni, shi pit (nsuəntuum) tu yuə a ka ya' nku məsu shi na. A pə mbə yuə u njuən yie ghá yu nkub ndo' pə ghá pi nténə məsu Ngá yi ngér'ap, mo' pāshə yap pə njinə shukét nə mo' pāshí na, puən puə pə ka fəmə wab'a pə nzié nə shuə pə ka pə ghá siébsə ŋwət na mī: a pə ndi' pən mbú pü ka pi pə ghá suəntuum.
32. Puən puə pə ka pə ghá siébsə ŋwət na, rié nə shuə pə ka fəmə wab'a mī: a ka nən pü wən tu yirə, manjəm yie a ka tuə nə pən nə? Mbéé! Pə ka pə pə püükét puən.
33. Puən puə pə ka fəmə wab'a rié nə puən puə pə ka siébsə ŋwət na mī: mbéé , (a ka pə) ntaŋ'un, yi shü' pua ŋom (mfə ndun pü), fu' yie pə ka pə mfa ku nə pü mī pü katu nə Allah, mbit mbə njab n'I nə fū na. Pə ka pi luəmshə mənjikəə fu' yie pə ka yuən nguə' na. Pü ka pi suə kumbokə mə māmə ghá fəta ngambékét, ké pə lo' yeer'ap (nə mo' yum) nja' (pə ká pə njeer'ap pə) nə yua pə ka pə mfa' nə?
34. Pü mā nshéshə yü tu nshié ngu nə nshié ngá kəmə mbú a li na mī ghá nshumbókét tu yirə ngu ká nzié mī : a pua' ndá yirə mī: pü pua' ghá pi nsiét yua pə shéshə wən men na.
35. Pü pua' ghá nkwaət nkab pua pən nja' wən. Pü pit na mbə ndi' yü puən puə pə lo' ghér'ü nə nguə' na.
36. Rié mī: a pua' ndá yirə mī Ngá yi ngér'a nə nsāshə fu' nə mun'əə I kú na mbit mfet men (nə mun'əə I kú na), na nkwaət puən mā nji yap
37. Nkab mun pua pən'pən ndi' yua a ngobshə nə pən mfə məsu Shü ndá ndá yi ngobshə na, mbú a li na mun'əə i suəntuum mbit mfa' fa' nzenkét na. ŋerə shirə shuə puən , a pua nə puə nə njeerə nshubshə mashi' yua pə ka fa' na, pə pit mbə tu pən ndá Adjana mbə ghá tentum.
38. Na puən puə pə ma' si'pə mashi' yap ririkent'Ü mə ndəm ndəm ma, pə ndi' yap ghá pi nkeənə Wü. shirə shuə puən pua' puən puə pə ndo' méé nə puə tu nguə' na.

ذَلِكَ حَزِينًا هُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكُفُورَ (17)

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُورَى ظَاهِرَةً وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سَبْرًا فِيهَا لَيْلِيًا وَأَيَّامًا آمِينَ (18)

فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ (19)

وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (20)

وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَأْتِيهِمْ بِالْآخِرَةِ حَتَّى هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ (21)

قُلْ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهَا مِنْ شَرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ (22)

وَلَا تَتَّبِعِ الشَّفَاعَةَ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَدْنَى لَهُ حَتَّى إِذَا فُزِعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ (23)

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَى هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (24)

قُلْ لَا تَسْأَلُونَ عَمَّا أُجْرُنَا وَلَا تَسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ (25)

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَاتِحُ الْعَلِيمُ (26)

قُلْ أَرَأَيْتِ الَّذِينَ أَخَذْتُمْ مِنْ شُرَكَاءَ كَلًّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (27)

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (28)

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (29)

قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ (30)

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ (31)

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعُّوا أَمْخُنْ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَى بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ (32)

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا وَأَسْرُوا التَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْقَابِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (33)

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرِيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ (34)

وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ (35)

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (36)

وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرَّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَى إِلَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الصَّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرَفَاتِ آمِنُونَ (37)

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ (38)

39. Rié mí : a pua' ndá yirə mí: Ngá yi ngér'a ná nsáshə fu' nə mən'uə I kú na tu rú kpen'pi, mbit mfet n'i (fu'). Nshié yua pu njə men (tu ndamánjé Allah na, mbú I pua' Ngá shütu'i, I pua' Shetkét Pòkét Ngá fu'.
40. (Pit nkumshə) liénju yuə I ndo' puomshə wap ngú yap mənɛn na, a pə lo' I rié nə pa mələka mí: ké á pən mbə shuə shirə shí puən ka pə ngúshə nə?
41. (Pa mələka) rié mí: ndá ndá rənə n'U, a pua' Wu mbə ntésu yü, shi pə puə. Mbéé! Pə ka pə ngúshə pa djinnu, nkwar'ap ka pə ghá suəntuəm pò ndun puə.
42. (Allah rié mí): ndia'shí, mo' pashə yun ntab nsé'é ghámə pua rónə ndun mo' pashí. Pü ná ntua rié nə puən puə pə ka yu nkub'a mí: yu'shə nun nguə' mú yuə pə ka pə mfa mbéé ntuum ma.
43. A mbə pə fu' ká pə njankə nə puə nə ríríkent'Ü yi rānə mi na, pə rié mí: yirə yí (mən) ndi' nshié yam, a li na mí: a pua' mən'uə i ngub mí: i nen'un tu yua pa baba shun ka pə ngúshə na. Mbit nzié mí: yirə yí (Kur'āni) ndi' nshié yam, mbú a li na mí: a pua' mbéé yuə a pua' yu pu'shə na. Puən puə pə ka fétə ngambékét fu' yie a ka tuə nə puə na rié mí: yí ndi' nshié yam, a li na mí: yí pua' set mə li'nguəə.
44. Pü ka pi má mfa Yü nə puə nə ndá lérəwa pə njié'rə yirə yuə, mbit nshéshə nə puə nku məsu shu nə ngá kəmə'?
45. Puən puə pə ka pə nku məsu shab'a ka pi fa mbéé (nə ghá ntum'ap) nka puə. Shirə shí (pa ka'), má méé yap ndi sié ndun ghom tu yua Pü ka fa nə puə na (tu nkap pua ku), pə ka pi fa mbéé nə ghá ntum'ap. ɲerə, siérə sha ka pò nkú ná (ndun puə nə nguə'?)
46. Rié mí: a pua' ndá yirə mí, mə ná ntub'un məshi' ndi yam imo', a pua' mí: pu lo' tu tu məshi' Allah pi pā pi pā pua ndi ndi shi, a pə lo' pə rəmkét ngám, pu ná ntua yuən mí: nshié pāré ndi' mfə ndun nsuən yun (Muhammad). I ndi' mo' nshié yam tu yua pu téé nsishə na, a li na mí: i pua' pò ngá kəmə nə pən nku məsu nguə' nzi'két.
47. Rié mí: yua mbishə nə punmə nshié njeerə na, ɲerə, a pua' nə pun. Njeerə sha ndi', mbú a li na mí: a pua' puəAllah. I pua' Ngá tūnə (ngám) ndun ngu yam mənɛn.
48. Rié mí: a pua' ndá yirə mí Ngá yi ngér'a ná ma' ngambékét (nə ghá ntum'I). I pua' Shetkét Ngá yi li'si.
49. Rié mí: ngambékét tuə (Islāmi), mbéé tab mbit yiešhí mo', shi pit mbutnə.
50. Rié mí: n'kə vuə, mbú a li na mí: mvuə na pò nə ɲwər'a. Mbú a pə yuə mə njirə na, mbú a pua' lo' tu yua Ngá yi ngér'a tuə nə ntum men nə mə na. A pua' ndá yirə mí: Wi na, I pua' Shetkét Ngá yi nju', mbə ngobshə tətun.
51. U pə njəən fu' yie pə ndo' pə ngwətnə tu luəp ma, ɲerə mo' nshié yi mkpá pə ndi', pə vé wap lo' tu li' yuə a pua' ghobshí na.
52. Pə rié mí: pü suə ntuum ntum (Kur'āni), kwəthə péémntum ntua ndo' pò nkú ná nə puə, tu li' yuə a pua' ndénsá nə?
53. Pə pi ka pi ku tu men nkusu nə? Mbə ntam ngám tu li'si, tu li' yuə a pua' ndénsá na.
54. Pə tuə'shə fānə yap pua yua pə téé ngu' na, yie pə ka ghét nə ngarā yap nkusu na. A pua' ndá yirə mí: puə na, pə ka pə tu kpa'tu pua mkpənə.

Tetngom nshuop iten (35): Yirə yí pua' «NKA' NGÁ MBUOM»
Ríríkent'i pua' Kpangom nshuop iten (45), a kasi' Maka'

Mə ná ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghua'nzén, Ngá shetkét ghua'nzén.

1. Ayuə pua' yi Allah, Ngá puom pút pút pua nsié, Ngá yab pa Mələka mə ghá nshéshə, ghá mbapshə ipā, itet nə ikpa. I ná nku'shə yua I kú na tu mbuom. A pua' ndá yirə mí: Allah pua'Ngá ghét kə nku ndun ngu yam mənɛn.
2. Yua Allah yubshə men nə puən lo' tu ghua'nzén na, mbú ngá yi mvé ndi' n'i, yua I vé na, mbú nshié ngá yi nshéshə'i ndi' manjəm'I, I pua'Nshet ku, Shetkét Ngá yi ngám.
3. Ó Puən nyutu! kumshə nun fu' Allah mfə ndun pən, ké mo' nshié Ngá mbuom lo' pə ɲərət nja' Allah yuə I mfú' nə pən mə lo' nku tu tu pua mansié nə? Mo' yu wúshə mbékét ndi' mbú a li na Wi, pə lo' mbə njəm'un ntum pò nkú ná nə?
4. A pə yuə pə mbə mfa mbéé n'u na, mbú mə ndá ngambékét, pə ka pi fa mbéé nə ghá ntum nku məsu shu. Pə ná ntua pətnə nə ngu ngám mənɛn pò mfə məsu Allah.
5. Ó! Puən nyutu, a pua' ndá yirə mí nka' nga Allah pua' pékəri, pu ma na péém mí wumə njə pummə mbə mbutə wun, ngá nkwt mbutə (Shéitāni) ma pit mbu' mbə mbutə wən tu nga Allah.

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا أَنْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهَوٍ
 يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ (39)

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهْلُوا إِيَّائِمَّ كَانُوا يَعْبُدُونَ (40)

قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيِّنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ
 (41)

قَالِيَوْمَ لَا يَمْلِكُ لِبَعْضِكُمْ لِيعْضٍ نَعْمًا وَلَا ضَرًّا وَتَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ
 النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ (42)

وَإِذَا تَنَلَّى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانُوا يَعْبُدُونَ
 آبَائَكُمْ وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إفكٌ مُفْتَرَى وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنَّ هَذَا
 إِلَّا سِحْرٌ مَبِينٌ (43)

وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ (44)

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا تَلَّغُوا مَعَشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي فَكَيْفَ كَانَ
 نَكِيرٍ (45)

قُلْ إِنَّمَا أَعْطِيكُمْ بِوَأَحَدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِيَارِكُمْ ثُمَّ تَنْفَكُوا مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ
 حِجَّةٍ إِنَّ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ (46)

قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنَّ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ
 (47) قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَآمَ الْغُيُوبِ (48)

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبَدِّلُ الْبَاطِلَ وَمَا يُعِيدُ (49)

قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي وَإِنْ اهْتَدَيْتُ فِيمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ
 قَرِيبٌ (50)

وَلَوْ تَرَى إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَأُحِذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ (51)

وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ وَأَنَّى لَهُمُ التَّنَاقُشُ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ (52)

وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْدِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ (53)

وَجِبِلَ بَيْنَهُمْ وَيَتَنَبَّهُونَ كَمَا فَعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ
 مُرِيبٍ (54)

سورة فاطر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ مَثْنَى وَثُلَاثَ
 وَرَبَاعَ تَوْبَعٍ فَرِيْدٌ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (1)

مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ
 الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (2)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
 وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ (3)

وَإِنْ يَكْذِبُوا فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ (4)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمُ بِاللَّهِ الْغُرُورُ
 (5)

6. A pua' ndá yirə mí shéitán pua' ngá **kupen** nə pən, **shūshū' nun** wi mə ngá kupen, a li na mí: **I** nā mfū lab **puən p'i**, nərə məshi' mí pə **kpa' mbə** pa tu (mū) Saír.
7. Puaən puaə pə fētə **ngambékét na**, nguə' nzi'két pua' nə puə . Mbə shi tuə mə puən puaə pə suəntuəm mbit mfa' renkét renkét fa' na, a pua' nə puə nə **yu** vürə ndon **pua** njerə ngürə.
8. Ké mun' uə pə nab n' i nə püükét **fa' shi**, i nshi njuən' i a pə yi **mbökét na**, mbū a pua' ndá yirə mí: Allah nā mvuə nə mun' uə **I kú na**, mbit njirə mun' uə **I kú na**, **yiéno shu** ma tum **məshi' shap** mə gbí nřwət. Allah **pua' Shetkét** Ngá yi nji yua pə ngét na.
9. Allah pua' **Wi** yuə I shéshə fufuət a **ndakét** mba' a nguon tu ngu yuə a pua' kúu na, nərə **Pü** yiemə nsié men manjəm **wu shi**. Tamtuma ma tu sié ku na mbö nərə.
10. Mun' uə i pua' yi mbə ngubmə pö **nsherə na**, mbū nsherə mbuomshí mənten pua' yi Allah. Shakét nzəmsə nā nkuo' nku **məsu shi**, **I nā mbit mbi' nə** fa' nzenkét. Puaən puaə pə ngét ntañ tu fa' **mbüükét na**, a pua' nə puə nə nguə' nzi'két, ntañ shirə shuə puən **pua' tu vuə**.
11. Allah **puóm ma** wun pö lo' tu nsié, a **pua' lo'**, a pə lo' tu mə nké, a pit mbə lo' i yab' un mə nta' nta' shi, mo' nshié məmgbié ntab njumshí shi pit mvé mbū a li na pö nə yi **Shi**. Pə mə sénti nə la' nshié mun' uə pə séntə **la' shi na**, shi pit nsū' shə **yum** tu la' shi, mbū a li na mí: a pua' tu nda lérəwa. A pua' ndá yirə mí: yirə yuə pua' luəkéri nə Allah.
12. Pet ripā nké **ndi' mo'** nguənguə, yi, **nkém' i** pua' **yu nuə**, **mbə** fuəshí, mbə gbuní; yi, **nké mi** pə shuəshí, **mbə lékéri**. Lo' tu nshié ndí, pu nā nkwtə njap mfəə, mbit **mbə** ntümə pə nguon' uə pu mgbié na **ntuəm**. U nā mbit njuən kukuon ntum, i nsen (wubə) nké məshi' mí pə puə nta' yum lo' tu **púnga Shi**, məshi' mí pə kuəbshə.
13. I nā nsuə shū' tu **ránə** mbit nsuə **ránə** tu shū' . I puorə liqom pua mut, nshié ndí nja' nə nduəə məshi' nka' fa' **yuə a pua yu fū na**. Ngá ghét yirə yuə nə pən pua' Allah, Ngá yi ngér' un. Fon **pua' pö** yi. Puaən puaə pə téé nguəshə mo' yum shi a mbə Allah na, pə ntab **nsa' yap** mo' nshié yum, (pə **yié**) mə **filiét** ngup (yu pé yuə).
14. A pə yuə pə mfū wab' a, pə **yéé yu' yap** mo' **mfū shun**. Pə **yéé** nju' yu', mbū pə **tap** mbur' ap nə pən. Liénju kiyāma pə nā **ndo'** tashə **kpa' shə shun**. Mo' (mun) ntab mfé' é pəsa' kuə n' u yie **Shetkét** Ngá yi pəsa' kuə nki' rə (Allah).
15. Ó! Puaən **nyütu**, pu pua' ghá shetngám **məsu** Allah. Allah pə njétnə, mbə yuə pə mfa ayəə n' l reni na.
16. A pə yuə I nkü na, I **vuəshə wun** mbit ntuaə nə mo' mbuom mfé.
17. Yirə yuə ndi' mo' **kukéri** nə Allah.
18. Ngá kiém ndon ntab **ndo'** kiém mo' ndon nduni, pə nə yuə ngá kiém yi rétkét njie mfū **fū na**, mbū pə tap nduəri **yum tu** kiémə **shi**, pə yuə i njié mbö nguə' i na. A li na mí u nā ntuaə kəm pö puən puaə pə nduəb Ngá yi ngér' ap mə **li' si**, mbit **mbə** nténə tu to' tu na pə yu' . Mun' uə i ren na, mbū a li na mí i nā nzen nə nřwə' i, li' pütə pua' mfə məsu Allah.
19. Mfumi pö ngá yi njuənnə ndi' yap **mo'** nguənguə.
20. Shi **njəm** njəm (mbit mbə nguənguə) pua ránə.
21. Shi fuəshə mbit **nguənguə** pua ri' .
22. Shi ghá yieénə mbit mbə nguənguə pua kú puən. A pua' ndá yirə mí: Allah nā ngét mun' uə **I kú na**, i yu' nə. U ndi' u ngá yi ngét puən puaə pə pua' mfə tu sié na yu' nə.
23. U ndi' u mo' shié yum mbū a li na mí u **pua' pö** ngá kəmə.
24. A pua' ndá yirə mí: **Pü** shéshə' u nə ngambékét mə ngá fa pəsa' kuə lumntam pua kəmə. Mo' nshié puomshə puən ndi' mbū a li na mí ngá kəmə ya' **ntuəm**.
25. A pə yuə pə **mbi** mfa mbéé n' u na, mbū pə ka pi fa mbéé nə pa nku **məsu shap**. Ghá ntəm' ap ka pi tuə nə puə nə pa **ránə mi**, **pua** ndá lérəwa ntuaə, nə nda lérəwa nzenkét.
26. A **pua' lo' M' vé** puən puaə pə ka fētə ngambékét na, nərə **nguə' Sha** ka pö nkü nā?
27. **Ké u** mā njuən' u mí Allah **nā** ngét nké si' mə lo' nku **tu tu' nərə** Pü ntümə men nə mbā mbā tütə **yuə ntuaə' i** pua' fa' nə **shi na**. A pit na mbə tu mberə **mberə**, nə **ndun mvum** (ndumánjé) **füfü** pua shi pütə pütə, shuə ntuaə' ti pua' fa' nashi na, pua **len len si si tütun**.
28. A pit na mbə **mə** rü puən pua pa letə, pua pa tā, nə shuə ntuaə' ap pua' fa' nashi **yié ká shirə** yuə na, **A** li na mí: ghá luəb Allah **tu rü pəkpen pi pua' ghá yi**. A pua' ndá yirə mí Allah pua' **Nshet ku**, **Shetkét** Ngá fētə gherapüü.
29. A pua' ndá yirə mí: puən puaə pə njankə nda lérəwa Allah, mbit mbə nténə tu to' tu, mbit mbə nju' yum lo' tu yua **Pü** fu' men nə puə **məli' si** pua **li' nguəə na**. Pə nā nsha' nten' uə a ntab **ndo' mié' i** na.

- إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حُزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ (6)
- الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ (7)
- أَقَمَنْ رُتِنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ مِنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ (8)
- وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْتَنَاهُ إِلَى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ الشُّعُورُ (9)
- مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يُبْورُ (10)
- وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ (11)
- وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٍ سَائِعٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمَنْ كُلَّ تَأْكُلُونَ لَمَّا طَرِبًا وَتَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاجِرَ لَتَبْتُمْوَا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (12)
- يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجْلِ مُسَمًّى ذَلِكَ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ (13)
- إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دَعْوَانَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِنْهُ خَبِيرٌ (14)
- يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ (15)
- إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ (16)
- وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ (17)
- وَلَا تَرَى وَاِرَّةً وَرَرَّ أُخْرَى وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَى جِهْلَهَا لَا يَحْمِلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يُحْشِنُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَنْ تَرَكَنِي فِيمَا كُنْتُ بَلَدًا لَنُنْفِخَنَّ فِيهِ الْفُجَارَ (18)
- وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ (19)
- وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ (20)
- وَلَا الظُّلُّ وَلَا الْحُرُورُ (21)
- وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنْ فِي الْقُبُورِ (22)
- إِنْ أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ (23)
- إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ (24)
- وَإِنْ يَكْذِبُونَكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ (25)
- ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ (26)
- أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيْضٌ وَحُمْرٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ (27)
- وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَأَلْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ (28)
- إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَنْ تَبُورَ (29)

30. **Mashi'** mi I (Allah) lo' nzûnə nə pu nə **njerə shap**, mbit nku'shə wap nə **pûnga Shi**. A pua' ndâ yirə mî: **Wi** (Allah) **pua' Shetkét Ngâ** fêtə ghérapüü, **Ngâ** nkwət kuəbshə.
31. Yua **Pü** tuə mən n'u mə ntum lo' tu nda lérəwa **na**, a pua' ngambékét, mbe **yu** fa pé nə **yua** a ka ya' **nku masu shi na**, a pua' ndâ yirə mî: Allah pummə na mbə **Shetkét Ngâ** yi nki'rə, **Shetkét Ngâ yuən** pə kpen'pi.
32. A **pua'** lo' **Pü** fa nda lérəwa mə gádo' nə puən puə **Pü** ka sho' mərü kpen **Pü na**, njerə, a pua' mə **rü yap** nə ngá yu n̄wə'i nə nkub, mbə mə **rü yap** nə nté ghuəghuə, mbit mbə mə **rü yap** nə ngá yi mbînə nə nkwtə **ngambókét** nə péemə Allah. Yirə yuə pua' pûnga ngûrə
33. **Adjana Adni**, pə ná ndo' nyí **ntuəm**, pə pə mgbié (**ndun**) **puəntuəm** nə tuənə ləm poŋ, **pua lu'lu'** (**nduu**), yu gbiéshap **ntuəm pə** shuə' siliki (yi ngwətnə).
34. Pə **rié** mî: ayuə pua' yi Allah **yua I** kôshə sabmə ndun pü **na**, a pua' ndâ yirə mî: Ngá yi ngér'u pummə na mbə **Shetkét Ngâ** fêtə ghérapüü, **Ngâ** nkwtə kuəbshə.
35. **Wi** yuə I si' wü tu njü' **li'shu pukə** tu **pûnga Shi na**, nshié **qammo** ntab nkwtə wü **ntuəm**, shi nshié keənə mbit nkwtə wü **ntuəm**.
36. Puən puə pə fêtə ngambékét na, a pua' nə puə nə mü jahannama, **shi** pə ndo' **ndi** ngám mfə ndun puə **mî** pə kpu, **shi pit** nduəwə nshié yum tu **nguə' Shi ndun** puə. Yirə yuə pua' ká **Pü** téé njet ngú ghá nkwtə fêtə **ngambékét na**.
37. Pə pə mfa lam ma **ntuəm** (mbə nzié mî: Ngá yi ngér'ü, tûmə wü (tu mü), pü **fa'fa'** nzenkét, shi **pə** yuə pü **ka** pə mfa' **na**. (Allah **rié mî**): **Pü** pi má **nsá Yü** nə pun nə la' yuə, mün'wə i nkumshə (nsa'nga Allah) na yétnə yi nkumshə nə? Ngá kəmə pi pit ntua nə **punnə**? njerə **yu'shə nun** (nguə'), nshié ngá **mfeerə** ndi' nə ghá yu nkub.
38. A pua' ndâ yirə mî: Allah **pua'** Ngá yi **li'si** püt püt pua nsié, a **pit na** mbə ndâ yirə mî: **Wi** (Allah) **pua' Shetkét Ngâ** yi **ntuo njerə ntuum** **ntuəm**.
39. A pua' **Wi** (Allah) yuə I yab'un mə pa **nshu mə tu** ndun nsié **na**, njerə, mün'wə i fêtə ngambékét **na**, mbü fêtə ngambékér' **pua' pôn**'i. Fêtə **ngambékér'ap ntap** ntua ku'shí ghá fêtə ngambékét puə Ngá yi ngér'ap mbü a li na nsié. Fêtə **ngambékér'ap ntap ntua** ku'shí ghá fêtə ngambékét tumbü a li na gbü ghuəm.
40. **Rié** mî: ké pə lo' pi yuən yu **kpa'shə shun'wə** pu téé ngúshə shi a mbə Allah nə? **Lét nun** nə **Mə**, **nə yua** pə puom ndun nsié **nə**? Ké á nə puə nə kpa'shə tu (puom) pa **pûtnə**? Ké **Pü** lo' pi tua nə puə nə nda lérəwa, njerə pə shi mbə tu **ránə mi lo' ntuum** mə? Mbéé! ghá yu nkub, **páshə yap ntap** nka' **yap** mo' páshí **nə** nshié yum mbü a li na mbutə.
41. A pua' ndâ yirə mî: Allah ná vé püt püt pua nsié, **mashi'** mî pèer'ap ma kôshə. A pə yuə pèer'ap nkôshə **na**, mo' nshié ndí mün má njétní i mbit mvé pèer'ap manjəm'I (Allah). A pua' ndâ yirə mî: **Wi** (Allah) ka tét mbə **Shetkét Ngâ** mimshə, **Shetkét Ngâ** fêtə **ghérapüü**.
42. Pə **ka pi pit** nsiéb mə li Allah, mbə ma' si' nsiéshap mî: a pə yuə ngá kəmə ntua nə puə **na**, mbü pə ná ntua pu' pə **yîrî** tütun **ya'mo'** **nshié** puomshə puən. njerə a ka pə **pə fú' yié** ngá kəmə tuə nə puə **na**, **yéé** nku'shí wap nə **mo'** nshié yum **nja' pò (yi) téé**.
43. Mə siébsə n̄wət tu nkwen nsié pua ntaŋ püü; ntaŋ mbüükét ntab nguami (mo' nshié mün) mbü a li na pa **ntuum**. njerə pə ntab mbié'ap mo' yum mbü a li na met pum puən. U ntab ndo' kwətə'u **nshié** nkubshə tu met Allah. U ntab ndo' pit kwətə'u **nshié** njəmshə tu met Allah.
44. Ké pə **má nyí yap** ndun nsié, njerə yuən nkü ká ndínə puən puə pə **ka pə nku masu** shab'a ka pə nə? Pə ka pi pə **ri'két'i** tütun nja' wap tu ku. Akllah **ndi'** mî mo' nshié yum **keənə'I** tu püt püt pua nsié. A pua' ndâ yirə mî: **Wi** (Allah) ka tét mbə **Shetkét Ngâ** yi, **Shetkét Ngâ** ku.
45. A pə mbə yuə Allah mbə mvé puən pò **mashi'** yua pə küt (**tu ndon**) **na**, mbü I má ntéé nshié yu letə tu nkwen'i (nshié). I ná nshínə nə puə a wuon méé tu nka' fu' yuə a pua' yu fú **li shi na**, njerə **fu' yié** nka' **fú' shap** ntua méé na, mbü Allah **pua' Shetkét Ngâ yuən** kpen'pi.

Tetngom nshuop itú (36): Yirə yí pua' « NKA' YÁ SÍN»

Ririkent'i pua' fámngom nshuop itet (83), aka si' Maka

Mə ná ndu' nə li Allah, Ngá **runkét** ghuə'nzén, Ngá **shetkét** ghuə'nzén.

1. Yá Sín.
2. (Allah siéb) Nə **Kur'áni** yuə a pua' yi yi ngám **ma**.
3. A pua' ndâ yirə mî: **u** pummə **na** mbə tu rú ghá **nshéshə**.
4. Tu ndumânjé nténə.

لِيُؤْفِقَهُمْ أَجْرَهُمْ وَيَرْبِدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ (30)

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ (31)

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ إِذْنِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ (32)

جَنَاتٍ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُجَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرٍ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ (33)

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ (34)

الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمَقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نُصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ (35)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُحْتَفَافُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نُجَزِّي كُلَّ عَمَلٍ (36)

وَهُمْ يَصْطَرِّحُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوْ لَمْ نَعْمَرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمْ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ (37)

إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (38)

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا عَذَابًا رَجِيمًا (39)

قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَتٍ مِنْهُ بَلْ إِنَّ عِدَّ الْمُنَافِقِينَ لَبَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا (40)

إِنَّ اللَّهَ يُجَسِّدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْ تَرُودَا وَلَئِن زَالَتْما إِنَّ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ خَلِيمًا غَفُورًا (41)

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَعْيُنِهِمْ لَئِن جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إْحْدَى الْأُممِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا (42)

اسْتَجْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئِ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا (43)

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا (44)

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهِمَا مِنْ ذَاتِهِ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا (45)

سورة يس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يس (1)

وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ (2)

إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ (3)

عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (4)

5. A pua' ndâ ndâ yu si' (lo' puə Allah) yuə I pua' Ngâ shetkét ghuə'nzén na.
6. Məshi' mî: u kəm pəən pəə pə ka pi mâ nkəmi pa baba shap, ɲerə pə pə ghâ mfūrə na.
7. Mə ndâ ngambékét li shukét (nguə') tét njit ndun yâm'ap. ɲerə, pə ntab nsuə yap ntuum.
8. Pü yab kumgbókə mə māmə shap, ɲerə a shi nguon méé tu kuu lut, pə pə ghâ pi' tu tu.
9. Pü yap nku' nku məsu shap mbit (njab) nku' manjəm puə. Pü sum'ap, ɲerə pə ntab mbit njuaənə yap.
10. A pit na mbə nguənguə mfə ndun puə mî: ké u kəm'ab'a, ké u mâ nkəm'ab'a, pə ntab nsuə yap ntuum ntuum.
11. A li na mî: u nâ nkəm pō mən'uə i pətə kumshə (Kur'āni) mbi pit mbuo Ngā runkét ghuə'nzén tu li'si na, ɲerə, fa pəsa'kuə ləmntəm n'i, nə yu fétə ndon puə njeerə yuə a pua' wūmî tətəm na.
12. A pua' ndâ yirə mî: Pü, Pü nâ njiémə künsié, mbit ntuwə yua pə pīnə mən na, pua mbin map. Ngū yəm mənən, Pü ka pi shi'i (nsishī) tū nda lérəwa yuə a pua' mə li' nguəə na.
13. Pié' pa tū ngu (Andakiya) nə puə mə mfū' ngām, fu' yié ghâ ntəm ka tuə nə puə na.
14. Fu' yié Pü ka shéshə pet pəən nə puə, ɲerə pə fa mbéé nə pet tu yab'a, ɲerə Pü suə nshi' map nə mbetə itet, pə rié mî: a pua' ndâ yirə mî: Pü pua' nə pən mbə ghâ ntəm.
15. Pə (ghâ fétə ngambékét) rié mî: pə ndi' yən nshié yəm mbū a li na mî pə ku na mbō pəən nyūtu yié pü. Ngā runkét ghuənzén mā si' mo' nə nshié yəm, pə ndi' yən (ghâ ntəm) a li na mî: pə nâ ngét pō mbéé.
16. Pə (ghâ ntəm)rié mî: Ngā yi ngér'ü yi mî: a pua' ndâ yirə mî: pü pua' nə pən mbə ghâ ntəm.
17. Mo' nshié yəm ndi' ndun pü (mbi yir'ü) mbū a li na yi méé nə ntəm mə li' nguəə.
18. Pə (ghâ fétə ngambékét) rié mî: a pua' ndâ yirə mî: pü kwətə püütü məshi' shun, a pə yuə pə mbə shi tū yua pə nzié na, mbū pü nâ ntua pü' tamshə wən nə nguə. Nguə' njákét lo' puə pü pit nkwtə wən.
19. Pə (ghâ ntəm) rié mî: püütü shun pua' pō nə pən. (Ndū) mî pə kumshə wən nə? Mbéé, pə pua' pō pəən puə pə pua' ghâ shābə na.
20. Mo' mōnbā ka pi tūə lo' ndénsā tu ntu nsəm, mbə nyi nə nduəə, nzié mî: ô! Pa yu pü, petə nun ghâ ntəm.
21. Petə nun pəən pəəpə ntab mbishə yap mo' wən nə njeerə mbə yirī na.
22. A kuə nə mə, mə yéé pə nguəshə'a pō Wi (Allah) yuə I puóm'a, pə pi ndo' pətnə nə pən pō mfə məsu Shi nə?
23. Ké mə lo' shūshū' mo' pa wūshə shuə a ndi' mo' Wi nə? A pə yuə Ngā runkét ghuə'nzén ngub'a nə rōnə na, shu' shap yéé ghāmi pi' nshié yəm ndun mə, shi pit nguəə'a.
24. Mbū mə, fu' ɲerə, mbummə na mbə tu vəə mə li' nguəə.
25. A pua' ndâ yirə mî: mə, mə suəntuum ndun Ngā yi ngér'un, ɲerə, yu'nun wa.
26. Pə rié mî: nyi Adjana, i rié mî: ô! Pə pié' pəən pa yi.
27. Nkü kâ Ngā yi ngér'a fétə gherapüü sha mbit njab'a tu rü pəən ngūmə na.
28. Pü ka pi mâ nsi' Yü mfə ndun pəən pi manjəm'i, nə nshié ntu pit lo' nku tu püt, Pü ka pə ndi' Yü ghâ pi ngét a nsi'.
29. (Yi mvəəshə wap) ka pə ndi' mo' yəm nja' ndi' ngéé imo', pə pua' shi wuo réé, pə pə yu mvəəshə.
30. Ô! Gbī ɲwetnə kpen pa (Allah), nshié ngā ntəm mə ntua'i nə puə, mbū a li na mî pə kâ ngér'i pō nə nkuo'shə.
31. Ké pə mā njuən'ap nkwtə njá njá shuə Pü vūəshə nku məsu shap mə? (mbit njuən mî:) a pua' ndâ yirə mî: pə ntab mbit pətnə yap ɲayəə pə pua' na.
32. Nshié mən ndi' mə rü yap, mbū a li na mî pə pua' puomshə pəən pəə pə ntua méé nə puə mfə məsu Shū na.
33. Mo' riken nə puə pua' nsié yuə a pua' küü, Pü yiémi'i mbit ntūmə mbā mbā yəm lo' ntuum, ɲerə pə nju yəm lo' ntuum ma.
34. Pü pit njab ntuum nə nsu nsu ntəən puə yi inabi, mbit ndentakét pon mi nké ntuum.
35. Məshi' mî: pə yu yəm lo' tu mbāshi, shi a mbi fa' mbuəm'ap, ké pə ntab nkuəbshə yap mə?
36. Ndâ ndâ renə pua' nə (Allah) yuə I puom nta' nta' yəm ngū'i mənən lo' tu yua nsié téé mum mən na, pua' lo' tu ɲwət'ap, pua lo' tu pa shua pə mā nji yap ma.
37. Shū' pit na mbə riken nə puə, Pü nâ nsuot ránə ntuum, ɲerə, pə pə shi wuo réé, pə pə pa tu njəm.

- (5) الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ
- (6) لَتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاؤَهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ
- (7) لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
- (8) إِنَّا جَعَلْنَا فِيٰ أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَىٰ الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُونَ
- (9) وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ
- (10) وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
- (11) إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْعَلِيمَ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ
- (12) إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَرَهُمْ وَكُلٌّ شَيْءٌ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ
- (13) وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ
- (14) إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اتِّبَاعَ الذِّكْرِ فَكَذَّبُوهُمْ فَعَزَّزْنَا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ
- (15) قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ
- (16) قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ
- (17) وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ
- (18) قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ
- (19) قَالُوا طَائِفُكُمْ مَعَكُمْ أَلَنْ يُدْعِيَنَّ بِنَا أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ
- (20) وَجَاءَ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَىٰ قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ
- (21) اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مَهْتَدُونَ
- (22) وَمَا لِي لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
- (23) أَأَخَذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِي عَنْهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونَ
- (24) إِنِّي إِذًا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ
- (25) إِنِّي آمَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمِعُونِ
- (26) قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ
- (27) بِمَا عَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ
- (28) وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ
- (29) إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ
- (30) يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ
- (31) أَلَمْ يَرَوْا كَمَا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ
- (32) وَإِنْ كُلٌّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ
- (33) وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ
- (34) وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ تَحْتِهَا وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ
- (35) لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ
- (36) سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ
- (37) وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ

38. Li ñom nâ mbít njá' nâ nduəə məshi' yi nguon tū li' pummə yuə a puá' yi **na**, yirə yuə puá' mgbetə **Shet ku, Shetkét** Ngáyí.
39. **Mət**, Pü ka pi gbetə li' si'kérə n'i, a **wuon méé yié ká** i shi **mbutnə** njié **yié monpuə** dibinu **ñomkét** yi **njumshə**.
40. Li ñom, a **mâ njétñi** n'i mi i kwətə mət, shi shü' **mbit mbə** ngá yi mbínə **nku məsu** nə ránə. Nshiéshí nâ **njəmmə** (yie kifé) pò tu ndumânjé (shi).
41. Riken pit na mbə nə puə mí: Pü ka pi kiém pon **pap** tū kukuom **nzuəə**.
42. Pü **ka pi** pit mbuom nə puə nə mfu' i yuə pə téé nkuo' **na**.
43. Pü **ku** nkú, (**mbú**) Pü ghét pə wuon nké, ñerə, nshié ngá yi mfer'ap pə ndi', shi pə mbít mbə puən puə pə **ngum** nə puə **na**.
44. Mbú a li na ghəə'zén lo' puə Pü, puá mə **yu** ghámə **mə** mənto' fu'.
45. A **mbit** mbə **pə fu'** yie pə rié nə puə mí: luəə'mun (nguə') yua a puá **nku məsu shun** puá manjəm **pun na**, məshi' mí pə ghəə'zén mun.
46. Nshié riken tū rü ríríken Ngá yi ngér'ap mə ntua' i nə puə, mbú a li na mí: pə nâ pə pò ghá fét nkəwən **ntuəm**.
47. A mbít mbə **pə fu'** yie pə rié nə puə mí: **yu nun** lo' tū pa shua Allah fu' mən nə **pun na**, puən puə pə fétə **ngambékét na** rié nə puən puə pə suəntuəm **ma** mí: ké pü lo' yu nə mun'əə Allah **ku** nkú **na**, mbú I yu n'i nə? Pü ndi' yun (tū nshié yum) mbú a li na mí (pə **pua' pò**) tū vuə mə li'nguəə.
48. Pə nâ **nshü** mí: yirə yí nka' ngám **ntuə** pò fu' nâ, **mə** yuə pə mbə ghá rié **ngambékét nə**?
49. Pə ntab mbiéə'ap (**mo'** nshié yum) mbú a **li na** ndí **ngé imo'** a **vé wap** (mvəəshə wap) pə **nsünə** nsünə.
50. ñerə, pə **yéé** pit ngér'ap mo' **ku** (**fa**) nshié **ntubə** (shukét la'nə), shi pə mbít mbə mbutnə ñayəə nguə't'ap puá' **na**.
51. Pə **mfuə** ntá, ñerə, pə pə shi wuo réé, pə **nsuotkét** ntəm nə nduət nduəə tū sié sié, **mbə nguon mfə məsu Ngá yi ngér'ap**.
52. Pə **rié** mí: ó! **Nguə' shü**, a yuəmə wuo wü tū **lié shü**? Yí puá' yua Ngá runkét ghəə'zén ka ka' **na**, ghá ntum pit **fa ngambékét (mən) na**.
53. A **ka pə** ndi' mo' nshié yum, **nja'**ndí **ngé imo'**, ñerə, pə pə shi wuo réé, ngú yap mənten **mbuomshə**, pə puən puə pə ndo' méé nə puə **məsu Shü na**.
54. **Ndia'shí**, pə tab **nkubí** nshié ñwət nə nshié yum, **shi pit njeer'**un nə nshié yum mbú a li na yua pə pə mbə mfa' **na**.
55. A puá' ndá yirə mí: pa tū **Adjana ndia' shí** puá' tū shétə (məshi' nshu mbókét) mbə ghá lum **ntuəm**.
56. Puə, puá gbiéə'ap nâ ndo' pə tū fuəshə tū ntam ntam rü gba'nə ñwət.
57. A **ndo'pə** nə puə **ntuəm** nə mbá tutu **ndamkét**, **mbit mbə** nə **puə nə** ngú yua pə **ndo'pə** mbishə **na**.
58. (**Pə nâ ndo' rié ne pue mí**: fuəshə, **mbə li shukét** lo' puə Ngá yi **ngér'(ap)**, **Shetkét** Ngá ghəə'zén).
59. **Fabshə nun ndia'shí** ku püükét puən.
60. **Ké** Má mgbér'a ken puá pun (mfa **ránə mi nə pun**) **ku** pon Ádam mí: pə ma **wúshə** shéitáni? **Mí**: a puá' ndá yirə mí i puá' nə pun mbə ngá kupen mə li'nguəə.
61. Mbit mbə mí: pə wúshə pò **Mə?** Yirə yí puá' ndumânjé nténə.
62. Mə ndá ngambékét i vuə nə yu puomə reni mə rü yun. **Ké** pə mbə ntab nzánə yun nə?
63. Yirə yí puá' (mú) jahannama yuə pə **ka pə** nka' nə pun **na**.
64. **Nyí nun ntuum ndia' shí**, məshi' yua pə pə **ka pə** nsiéet **na**.
65. **Ndia' shí**, Pü nâ **ntuə** yí nshut'ap, a shi mbə nshukét **mbuə map** nə **Pü**, **nkut map** pit mbə nkuot ntá tū yua pə **ka pə** nkú **na**.
66. A pə mbə **yəə Pü** nkú **na**, mbú **Pü** pummə njuəshə mbá **mi map**, ñerə pə punnə tū wuo mfə tū ndumânjé, **ñerə**, pə ntua' pə shi njuənnə nâ'?
67. A pə mbə yuə **Pü** mbit nkú **na**, mbú **Pü** yəm **mbuóm'ap**, tū li' té shap, ñerə pə pi má mbít ngér'ap ku yi nguonə, shi pit (**ngét ku yi**) mbutnə.
68. Mun'əə **Pü** fá la' n'i **na**, **Pü** nâ mbít mbutnə n'i njəm njəm tū mbuom. **Ké** pə ntab nzánə **yap mə?**
69. Pü má njiérə yí wí (muhammad) nə yirə nkará mi shukét, a **mâ njétñi** n'i, a (**kur'áni**) ndi' mo' yum, mbú a li na mí: a puá' kumshə mbít mbə yu yankə mə li'nguəə.
70. Məshi' mí: a kəm mun'əə i puá' nə yiénə **na**, shukét nguə' yít mfə ndun ghá fétə ngambékét.
71. **Ké** pə ntab njuən'ap mí: **Pü** puom pa tá nə puə lo' tū yua **mbuə m'u** ghét nə? ñerə pə shi mbə **ntuəm mbə** ghá pi nsa' nə?
72. Pü pit **mbuorə wap** nə puə, ñerə yu **kuo' shap** pit nku mbó lo' **ntuəm**, pə mbít nku nkəwət (njap) pò lo' **ntuəm**.

- وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ (38)
- وَالْقَمَرَ قَدَرْنَا مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ (39)
- لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ (40)
- وَآيَةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفَلَكِ الْمَشْهُونِ (41)
- وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ (42)
- وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنقَدُونَ (43)
- إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ (44)
- وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (45)
- وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ (46)
- وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمُ اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْطَعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ أَطْعَمَهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (47)
- وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (48)
- مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ (49)
- فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ (50)
- وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ (51)
- قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ (52)
- إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ (53)
- فَالْيَوْمَ لَا تَنْظُمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُحْزِنُ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (54)
- إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَكِهِونَ (55)
- هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأُرَائِكِ مُتَكَبِّرُونَ (56)
- لَهُمْ فِيهَا فَكِيهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدْعُونَ (57)
- سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ (58)
- وَإِن تَارَوْا النَّبِيَّ يَوْمَئِذٍ مُخْرِمُونَ (59)
- أَمْ أَعِهْدُ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ (60)
- وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ (61)
- وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبَالًا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ (62)
- هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ (63)
- اصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ (64)
- الْيَوْمَ نُخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (65)
- وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ (66)
- وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَبَاحُوا مُضِيًّا وَلَا يُرْجِعُونَ (67)
- وَمَنْ نَعْمَرُهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ (68)
- وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ (69)
- لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقِّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ (70)
- أَوَمْ يَرَوْنَ أَنَّا حَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِيهِمْ أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ (71)
- وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ (72)

73. A pit na mbə nə puə **ntuəm** nə nkwət **yu** ghāmə pua **yu** nuə. Ké pə ntab **nkuəbshə yap mə?**
74. Pə shūshū shimo' yu wūshə, shi a mbə Allah. Məshī' mī pə lo' mfeer'ap.
75. Pə ntab ntuaə ghér'ap kə yi mfeer'ap, pit **lo'pə** nə puə **pə** ntu pir'əə pə ndo' méé nə puə (tu nguə') **na.**
76. ɲerə, shukét'ap ma pə nsabmə'u, a pua' ndá yirə mī: Pū **yi** yua pə té nduəmsə, pua yua yua pə nsáshə **na.**
77. Ké **mən nyūtu** má njuəni mī: Pū ka puóm'i pə lo' tu **mə nké,** ɲerə i pə shi wuo réé, i shi mbə ngá nkwət péénshu' mə **li'nguəə?**
78. I yap mfu' ngám nə **Pū,** ndánə mbuóm'i, **nzié** mī: á njiémə wuə nkəu a pi vəp mə?
79. Rié (**kə Muhammad**) mī: (Allah) yuə I puóm'i tu pum nka'é na **ná** ntuə yiemə **Wi yirə yuə.** I pua' tu ngú yu puomə **mənten,** mbə **Shetkét** Ngá yi **nji.**
80. A pua' **Wi** yuə I **ka** yab mú nə pən lo' tu tutu nké **mfaə.** ɲerə pə pə shi wuo réé, pə pə ghá fəətə mú lo' **ntuəm.**
81. Ké **Wi** (Allah) yuə I puom pút pút pua nsié **na,** ndi' **Ngá** ghét ku mfə tu ká I mbuom **mfu' yap mə?** ən! I pua' **Shetkét** Ngá **mbuom, Shetkét** Ngá yi.
82. A li na mī: nsa' **nga Shi, fu' yie** I wub nshie yəm **ma** pua' ká I nzié n' i mī: pə, ɲerə, a shi mbə pə **na.**
83. **ɲerə nzenkét** nə Allah ndá ndá yi nzenə, **Wi** yuə fon **ngú** yəm mənten **pua' pə** puə' I **na,** pə ná ntuə pit pətnə **nə** pən pə mfə **məsə Shi.**

- وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ (73)
- وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ (74)
- لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحْضَرُونَ (75)
- فَلَا يَخْزِيكَ فَوْهُهُمْ إِنَّا تَعَلَّمْ مَا يُسْرُونَ وَمَا يَعْلَمُونَ (76)
- أَوَلَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ (77)
- وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ (78)
- قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ (79)
- الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقَدُونَ (80)
- أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ (81)
- إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (82)
- فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (83)

Tetngom nshuop isamba (37): Yirə yi pua' «NKA' MƏ NKĀ MƏ NKĀ»

Kirikent' i pua' Nkuri Fəngom nshuop ipá (182), a ka si' Madina

Mə ná ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

- (Mə siéb) Nə (**pa mələka**) ghá té **mə nkā mə nkā!**
- (Mə siéb) Nə shuə pə ntu' (mba') ndá ndá yi ntu' na!
- (Mə siéb) Nə shuə pə téé njankə (**Kur'áni**) mə kumshə na!
- A pua' ndá yirə mī: yu wūshə shun (Allah) pummə na mbə **ndí** imo'.
- Ngá ghét pút pút pua nsié nə yua a pua' tu fānə **peeri na,** Ngá ghét **li' lamkét** ɲom.
- A pua' ndá yirə mī: Pū niét nə pút nju mansié nə **pa niérə yuə** a pua' pon **mut na.**
- A (**pon mut**) pit na mbə shī nə nshie satén'əə i pua' lo' kéri **na.**
- (ɲerə mī:) pə ma yu' (shukét) pə **kom** (pa mələka), shuə pə pua' **ɲánə shi na,** pə pə ntámshə wap lo' tu ngú **nkəp shi** mənten;
- (Pə pə mfi'ap) ndá ndá yi mfi'ə, a lo' mbit mbə nə puə nə nguə' nkakə.
- Mbú a li na yuə i shú li shukét, ndí nka yi nshú **na,** ɲerə, mômüt ndu' kət petə' i.
- ɲerə, pishə wap mī: a puə mbə shetkét kukéri tu mbuom ké puən puə **Pū** puom **mə?** A pua' ndá yirə mī: Pū ka puom'ap (pon Adam) pə lo' tu nsié mbuom'əə a pua' rétni **na.**
- Mbéé! U ná mbəmə, pə ngét yap **pə** nkuo'shə.
- A mbə **pə fu'** yie pə **kumshəkér'ab'a,** pə ntab nkumshə yap.
- A **pit** mbə pə **fu' yie** pə yuən riken **na,** pə nta' pə ngét pə nkuo'shə.
- Mbə **nzié** mī: yirə yí (ndi' nshie yəm) mbú a li na mī: a (pua') set mə li' nguəə.
- Ké **fu' yie** pū ntuə kpə,yie nsié pua nkəushū **na,** pū lo' pit pə yu yiemə?
- Ké pa **baba shū** pum **puən** nə?
- Rié mī: un, pən, pə ná lo' pə **yuarí.**
- ɲerə, a pua' ndá yirə mī: a pua' **ndí nka** yi **nsha** imo', pə pə shi wuo réé, pə **pə mə yuən** (yua pə ka ka' nə puə na).
- Pə **rié** mī: ó! **nguə'shū,** yí pua' liénju fée ket.
- Yí pua' liénju fəpshə **ngám'əə** pə **ka pə** mfa mbéé **ntuəm ma.**
- Puomshə nən puən puə pə ka yu nkub' a pua **nta'shap** (pa shəitáni shap), pua yua pə **ka pə** ngúshə.
- Shi a mbə Allah **na,** ɲerə yirə nən wap mfə tu ndumánjé (mú) Jahím.
- Pit nən nténə nə puə, pə pua' yu pishə.
- A **kuə** nə pən, pə ntab **mfeer'un** ɲwət'un **nə?**
- Mbéé!tu yirə liénju, **pə ná ntuə pə** ghá ta' gbə Allah.
- Mo' pāshə yap **pummə** mo' pāshí, pə pə mbishəkét ɲwət'ap.
- Pə rié mī: a pua' ndá yirə mī: pən, pə **ka pə** ntuə nə pū **pə** nə kə (yit mən).
- Pə (**put**) mī: mbéé! Pə **ka pə** ndi' yun mo' ghá suəntuəm.
- A **ka pə** ndi' mo' nə pū, nku ndun pən, nə mo' nshie kə. Mbéé! Pə **ka pə** pə puən puə pə pua' ghá **sa'ndut na.**

سورة الصافات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- وَالصَّافَّاتِ صَفًّا (1)
- فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا (2)
- فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا (3)
- إِنَّ لَهُنَّ لَوَاجِدًا (4)
- رَبَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبَّ الْمَشَارِقِ (5)
- إِنَّا زَيْنًا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِرَبِّنَا الكَوَاقِبِ (6)
- وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ (7)
- لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقَدِّفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ (8)
- دُخُورًا وَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ (9)
- إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ (10)
- فَاسْتَفِيهِمْ أَهْمٌ أُسِدُّ خَلْقًا أَمْ مِنْ خَلْقِنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ (11)
- بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ (12)
- وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ (13)
- وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخَرُونَ (14)
- وَقَالُوا إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ (15)
- أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ (16)
- أَوْ آيَاتُنَا الْأُولَى (17)
- قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ (18)
- فِيأَمَّا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ (19)
- وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَذَا يَوْمُ الدِّينِ (20)
- هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ (21)
- اخْشَرُوا الدِّينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ (22)
- مِنْ دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ (23)
- وَقِفُوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْتَوْلُونَ (24)
- مَا لَكُمْ لَا تَنصَرُونَ (25)
- بَلْ هُمْ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ (26)
- وَأَقْبَلْ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ (27)
- قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْبَيْتِ (28)
- قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ (29)
- وَمَا كَانْ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ (30)

31. ɲɛrə shukét Ngá yi ngér'ü **pé** (yit) ndun pü, a pua' ndá yirə mí: pü pummə na mbə ghá pi nju'shə (yirə nguə').
32. ɲɛrə, pü ka pi vuə nə pən. A pua' ndá yirə mí: puə ka pi tét nku mbə ghá vuə.
33. ɲɛrə, a pua' ndá yirə mí, **tu** yirə liénju, puə ná **ndo'** pə kpa'shí tu nguə'.
34. A pua' ndá yirə mí: yuə **ku na mbə yie ká** Pü téé ngét nə püükét **puən na**.
35. A pua' ndá yirə mí: pə ka pə mbə, **fu'ká** pə rié nə puə mí: mo' nshie yu wúshə mbékét **ndi'**, mbú a li na Allah **na**, pə siébsə pə ɲwət.
36. **Mbə** nzié mí: ké **pə** fa puə pə ghá pi ntá yu wúshə shupuə məshi' ngá yuob'wə i pua' mbārə nə?
37. (Allah **rié** mí): mbéé! I (Muhammad) tuə na pə nə ngambékét, **mbi pit** mfa pé nə ghá nshéshə.
38. A pua' ndá yirə mí: **pu** pummə na mbə ghá pi nju'shə nguə' njákét.
39. Pə tab **njeeri** mo' wən, mbú a li na pə nə yua pə **ka pə** mfa' na.
40. Mbú a li na pəkpen Allah shuə pə ránə wab'a.
41. Shirə shuə puən, a pua' nə puə nə fu' yuə a pua' yu yi na.
42. Mbá mbá tutu, pə pit mbə yu **wúmə**.
43. Tə **Adjana nshu mbòkét**.
44. Nku ndun kún kún mbə **ghá pi mbummə** .
45. Pə pə nshinə wap nə ngret yu nuə lo' tu nsa' nsié.
46. A pə fū, mbə gbuní nə ghá pi nuə.
47. **A pə** ndi' mo' **ntuəm** nə (**yu**) **vu'tu**, shi pə **mbit** mvum **lo' ntuum**.
48. A pit mbə nə puə nə pəmgbié ghá kəmsə kəmsə yuənnə, **ghá** lónə mbá mí;
49. Mfú' yap pə pə **yie ká** tam pum fū yuə a pua' féti na:
50. ɲɛrə, mo' pāshə yap pummə mo' pāshí, pə **pə** mbishəkét ɲwət'ap.
51. Mo' ngá yi nzié mə rü yap rié mí: a pua' ndá yirə mí mə, mo' sun **ka pə** puə mə (tu nju).
52. I nzié (nə mə mí): ké a ndá yirə mí: wu, u pummə **na** mbə tu rü ghá fa ngambékét (tu yiémə?)
53. Ké **fu' yie** pü ndo' kpa yie nsié pua nkəu **na**, **pü** ntə lo' pə puən **mfééshə**?
54. **I rié** mí: ké pə **lo' pi nzon yi** ndəm ntum **yuən** (**kiyáma**)?
55. ɲɛrə, **i ləmntum**, njuən'i tu ghuəghuə (mú) jahím.
56. I rié mí: mə sié Allah mí: u pi ghobshə nə ká u mbummə mvə nə mə **na**.
57. A pə mbə ndi' ngambókét Ngá yi ngér'a mbú mə pi pummə mbə tu rü puən puə pə lo' méé nə puə (tu nguə') **na**.
58. Ké pü ndi' yü mo' ghá pi mkpə?
59. Nja' pum **wu shü**? Shi pü mbit mbə tu rü puən puə pə téé ntə ghér'ap nə nguə' nə?
60. A pua' ndá yirə mí: yirə yí pummə na mbə fu' gbímə.
61. ɲɛrə, **məshi' mfú' yirə yí**, ghá fa' fa' **na fa'**.
62. Ké a lo' pə yirə yuə mbə pókéri **məli' si'** ngun ké nshin tutu **zakkūm mə**?
63. A pua' ndá yirə mí: **Pü** yap ma wi a pə pə mə **mkpa'nə** nə ghá yu nkub.
64. A pua' ndá yirə mí: yirə **yuə** pua' nshin tutu **yuə a** ntum pə tu ləmmə (mú) jahím.
65. **Mbə shi pua' pə yie tu tu** pa **sheitani**.
66. A pua' ndá yirə mí: pə ná ndo' pə ghá pi nju yum (lo' **ntuum**), ɲɛrə pə pə **ghá** rúnə vom (nə yum) lo' **ntuum**.
67. ɲɛrə, a pua' ndá yirə mí: a pua' nə puə **ntuum** nə yu nuə ɲəmsə lo' tu nké mbetkét.
68. A pə lo', a **pua'** ndá yirə mí: li' pətnə shap **pua' pə** ma tu (mú) jahím.
69. A pua' ndá yirə mí: pə **ka** kwətə na pa **baba shap**, pə pə ghá vuə.
70. ɲɛrə, **pə** mbunnə tə mbin nkut map.
71. Mə ndá ngambékét, nku **məsu shap**, nkwtə pum **puən** ka pi vuə.
72. Mə ndá ngambékét, **Pü** ka pi shéshə ghá kəmə mə **rü yap**.
73. ɲɛrə, yuən na nkü ká ndínə puən puə pə ka kəm'ab'a **ka pə na**.
74. Mbú a li na pəkpen Allah, shuə pə ren nə puə **na**.
75. Mə ndá ngambékét, Nuhu ka pi fū wü, ɲɛrə pókét ghá péém mfū (pua' **Pü**).
76. Pü ka pi wumə'i, pua pa ndéé tə **mbim** mgbímə.
77. Nshí njab **pon p'i pə mə** ghá pi nshí'.
78. Pü ka pi tá (pəŋə li mbókét) ndun' i tu rü ndínə puən.
79. Fəshə **pua' ndun** Nuhu tu rü ngü yu puomə **məntən**.

- فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَائِقُونَ (31)
- فَاعْوِزْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا غَاوِينَ (32)
- فَاتَّيَبْنَا يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ (33)
- إِنَّا كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ (34)
- إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ (35)
- وَيَقُولُونَ إِنَّا لَنَأْكُفُوهُنَّ لِنَشَارِعَنَّهُنَّ لَوَشِعْنَا رِءُوسَهُنَّ لَكُنَّ مِنَّا قِوَامًا نَّحْنُ الْمَعْلُومُونَ (36)
- بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ (37)
- إِنَّكُمْ لَذَائِقُوا الْعَذَابِ الْأَلِيمِ (38)
- وَمَا تُحْزِنُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (39)
- إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ (40)
- أَوَلَيْكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌ (41)
- فَوَاكِهِ وَهُمْ مُكْرَمُونَ (42)
- فِي جَنَّاتِ التَّعِيمِ (43)
- عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ (44)
- يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ (45)
- بَيْنَضَاءٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ (46)
- لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ (47)
- وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ (48)
- كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ (49)
- فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ (50)
- قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ (51)
- يَقُولُ أَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ (52)
- أِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَدِينُونَ (53)
- قَالَ هَلْ أُنْتُمْ مُطَّلِعُونَ (54)
- فَاتَّلَعَ قَرَاهُ فِي سِوَاءِ الْجَحِيمِ (55)
- قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كَذَبْتُ لَوَدِدْتُ (56)
- وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُخْضَرِينَ (57)
- أَفَمَا نَحْنُ بِمَبْتَلِينَ (58)
- إِلَّا مَوْتِنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ (59)
- إِنَّ هَذَا هُوَ الْقَوْمُ الْعَظِيمُ (60)
- لِيُمِثِلَ هَذَا فَلَئِمَّا الْعَامِلُونَ (61)
- أَذَلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزُّقُومِ (62)
- إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ (63)
- إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ (64)
- طَلْعَهَا كَأَنَّهَا زُؤُوسُ الشَّيَاطِينِ (65)
- فَاتَّيَبْنَا مِنْهَا فَمَالَتْ مِنْهَا الْبُطُونَ (66)
- ثُمَّ إِنَّهُمْ لَخَبِرَ وَشَوَّبًا مِنْ حَمِيمٍ (67)
- ثُمَّ إِنَّهُمْ لَخَبِرَ وَشَوَّبًا مِنْ حَمِيمٍ (68)
- إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِينَ (69)
- فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ (70)
- وَلَقَدْ صَلَ قَبْلَهُمْ أَكْثَرَ الْأُولِينَ (71)
- وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنذِرِينَ (72)
- فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذِرِينَ (73)
- إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ (74)
- وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ (75)
- وَجَعَلْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ (76)
- وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ (77)
- وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ (78)
- سَلَامٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ (79)

80. A pua' ndá yirə mí: yuə **ku na mbə** nkü ká Pü ká **njeet** ghá ghét ngambòkét na.
81. A pua ndá yirə mí: i pua' tu rü **kpen Pü** ghá suəntuəm
82. A pua' lo', **Pü** ghét shimo' wuon nké.
83. A pua' ndá yirə mí: Ibrâhîm pummə na mbə tu puomshə ghá pi mbetə'i (tu wúshə).
84. **Fu' yié** i ka tuə mfə məsu Ngá yi nger'i nə **ləmntu** ngumkét na
85. **Fu' yié** i ka rié nə **baba shi** pua pa yu'i mí: yirə yí pò kuə yuə pə ngúshə nə?
86. Ké pə téé ngupmə pò mbéé mə yu wúshə, shi a mbə Allah nə?
87. ɲɛɾə, a kuə mbə wupmə shun mfə ndun **Ngá** ghét ngu yu puomə **məntən** nə?
88. ɲɛɾə, a pua' lo', i (pi' tu'i) **njuən pon mut** nə ndi nka yuənnə.
89. ɲɛɾə nzié mí: a pua' ndá yirə mí: mə: **m'buə'** ngá yá
90. ɲɛɾə, pə yəm ɲwət, ntá'i, mbə ghá fət nkwan.
91. ɲɛɾə, i puət, nguon ɲayə pə **nyinyi shap** pua' na, nzié mí: pə ntab ɲju yun nə?
92. A kuə nə pən, pə ntab nshukér'un nə?
93. A pua' lo' i puət mfə ndun puə, mgber'ap (ndá ndá yi mgberə) nə **puəlam** (ku).
94. ɲɛɾə, pə pummə mbə mbunnə mə wuon mfə **məsu shi**.
95. I rié mí: ké pə **lo' pi** ngúshə yua pə kpá tu nguə pua tutu nə?
96. A pi pua' Allah mbə yuə I puom'un pua yua pə mfa' na.
97. Pə **rié** mí: **kut nun** yu kurə n'i ɲɛɾə ma' nun wi tu (mú) jahîm.
98. Pə ka pi wub'i nə ntaɲ, ɲɛɾə, **Pü** yab'ap **mə** pa mansié (**yuuə** shi).
99. I **rié** mí: a pua' ndá yirə mí: mə , **m'buə'** ngá yi nguon mfə məsu Ngá yi nger'a, **I** nâ ntuə **yírə'a**.
100. Ngá yi nger'a: pú ngám nə mə (nə mon) tu rü **renkét** puən.
101. ɲɛɾə, Pü ka pi fa pəsa'kuə **lumntuəm** n'i, nə mon yi məmbə yuə i pua' ngá mimshə ngúə na.
102. ɲɛɾə, a **ka pə fu' yié** i yétnə ku nyí pò n'i na, i (Ibrâhîm) **rié** mí: ô! **mə** nto' môn'a, a pua' yirə mí: mə, njuən na tu liésha (**njuəm**), **məntun'u**. ɲɛɾə, yuənnə, u yuən mə kuə? I **rié** mí, ô! **Baba sha**, ghét yua pə sa' n'u na, u nâ ntuə kwət'a tu ká Allah kú na, mə rü ghá mimshə.
103. ɲɛɾə, a **ka pə pə fu' yié** pə fa ɲwər'ap (nə Allah) na, i (Ibrâhîm) pit nu'i mansié nə mgbâ ta'tər'i na,
104. Pü fū'i mí: ô! Ibrâhîm.
105. U fa pé tu njuəm mə ndá ngambékét. A pua' ndá yirə mí: yirə yuə pua' **nkü ká Pü** ká **njeet** ghá ghét ngambòkét na.
106. A pua' ndá yirə mí: yí pummə na mbə mkpa'nə mə li' nguəə.
107. Pü ka pi shu'i (Ismâil) nə yu tənə mgbîmə.
108. Pü ka pi pit tâ n'i (kumshə mbòkét) tu rü ndînə puən.
109. Fəshə pua' mfə ndun Ibrâhîm.
110. Yirə yuə pua' nkü **yie ká Pü** ká **njeet** ghá ghét ngambòkét na.
111. A pua' ndá yirə mí: i pua' tu rü **kpen p'Û** shə pə pua' ghá suəntuəm **ma**.
112. Pü **ka pi pit** fa pəsa'kuə lumntum n'i, nə Isâk mə ngá ntum tu rü renkét puən.
113. **Njap** nkəwət mbuotnə ndun n'i pua Isâk. A pua' tu rü **pon pet tu yap** nə ngá ghét ngambòkét, **pua** ngá yə nkub nə ɲwəri mə li' nguəə.
114. Mə ndá ngambékét, **Pü** ka pi púngám nə Músá pò Hârûn.
115. Pü ka pi pit ngumə **pet tu yap** pua **puən p'ap** lo' tu **mbim** mgbîmə.
116. Pü ka pi pit mfær'ap, ɲɛɾə a ka shi mbə puə mbə ghá pi nsherə.
117. Pü ka pi tuə nə **pet tu yap** nə nda lérəwa yi rânə mi.
118. Pü ka pi pit ɲjirə **pet tu yap** tu ndumânjé nténə.
119. Pü ka pi pit ntá (**kumshə** mbòkét) ndun **pet tu yap** tu rü ndînə puən.
120. Fəshə pua' ndun Músá pò Hârûn.
121. A pua' ndá yirə mí: yirə yuə pua' ká **Pü** ká **njeet** ghá ghét ngambòkét na.

- إِنَّا كَذَلِكَ نُجْزِي الْمُحْسِنِينَ (80)
- إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ (81)
- ثُمَّ أَعْرَفْنَا الْآخِرِينَ (82)
- وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لِإِبْرَاهِيمَ (83)
- إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ (84)
- إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ (85)
- أَفَنُكَا آلِهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ (86)
- فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ (87)
- فَنظَرَ نَظْرَةً فِي السُّجُومِ (88)
- فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ (89)
- فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ (90)
- فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهِتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ (91)
- مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ (92)
- فَرَاغَ عَلَيْهِمْ صَرْبًا بِالْيَمِينِ (93)
- فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَرْفُوفُونَ (94)
- قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْجُتُونَ (95)
- وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ (96)
- قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْفُوهُ فِي الْجَحِيمِ (97)
- فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ (98)
- وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَهْدِينِ (99)
- رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ (100)
- فَبَشِّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ (101)
- فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَىٰ فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانظُرْ مَاذَا تَرَىٰ قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمُرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ (102)
- فَلَمَّا أَسْلَمْنَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ (103)
- وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمَ (104)
- قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نُجْزِي الْمُحْسِنِينَ (105)
- إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ (106)
- وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ (107)
- وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ (108)
- سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ (109)
- كَذَلِكَ نُجْزِي الْمُحْسِنِينَ (110)
- إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ (111)
- وَبَشِّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ (112)
- وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ وَمَنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَلَمَ لِنَفْسِهِ مُبِينٌ (113)
- وَلَقَدْ مَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ (114)
- وَوَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكُزْبِ الْعَظِيمِ (115)
- وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ (116)
- وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَقِيمَ (117)
- وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (118)
- وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ (119)
- سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ (120)
- إِنَّا كَذَلِكَ نُجْزِي الْمُحْسِنِينَ (121)

122. A pua' ndá yirə mí: **pet tu yap** pua' tu rü **kpen Pü** shəə pə pua' ghá suəntuu **ma**.
123. A pit na mbə ndá yirə mí: Ilyās pummə na mbə tu rü ghá nshéshə.
124. **Fu' yie** i ka rié nə puən pi mí: pu ntab nduəb'un Allah nə?
125. Ké pu ngúshə Ba'la (kəshuəp)? Mbə ntá shetkét pòkét **Ngá** mbuom tu rü ghá mbuom **mə**?
126. (mbə ntá) Allah Ngá yi ngér'un **pua** ngá yi ngét pa baba shun, pum puən.
127. **ɲerə**, pə ka pi fa mbéé n'i, a pua' ndá yirə mí: pə pummə na mbə puən puə pə ntua méé nə puə tu (nguə') **na**.
128. Mbú a li nakpen Allah shəə pə ren nə puə **na**.
129. Pü ka pi tá **kumshə** mbòkét mfə ndun'i tu rü ndinə puən.
130. Fəəshə **pua'** ndun Ilyās.
131. A pua' ndá yi mí: yuə **ku na mbə yie ká** Pü ká **njeet** ghá ghét **ngambòkét na**.
132. A pua' ndá yirə mí: i pua' tu rü kpen **Pü** ghá suəntuum.
133. A pua' ndá yirə mí: Lúth pummə na mbə tu rü ghá nshéshə.
134. **Fu' yie n'ka wumə'i** pua pa ndéé mbuomshə yap mənən.
135. **Nja'** mkpara' məmgbié yuə i ka **pə** tu rü ghá pi nshi' **na**
136. A **pua'** lo', pü vəəshə mo' pi nduni.
137. A pua' ndá yirə mí: **pu** ná mbummə nja' **ɲayəə** pə pua' na yie pu yu' **ɲju na**.
138. Pua shü', ké pu ntab nzānə yun nə?
139. A pit na mbə ndá yirə mí: Yúnus pummə na mbə tu rü ghá **nshéshə**.
140. **Fu' yie** i ka téé nguon mfə tu kukuom'uə a pua' **runkéri na**.
141. **ɲerə**, i ka pi pét lé, nshi **mbə** mə rü ghá gbə lé.
142. **ɲerə**, mōnsha **mé'i**, i pə ngá **shuə'** **ɲwər'i**.
143. A pə mbə ndi' mí: i ka pi pə tu rü ghá ren nə Allah.
144. Mbú i ka pi pummə nshu tu vom **shi** a wuon méé nə liénju yuə pə ndo' yiemə **wab'a**.
145. Pü ka pi **mé'** tu li' nsié ndəm ndəm i pə ngá yā.
146. Pü ka pi **pit ngét** tutu ka' lo' **ndun'i**.
147. Pü ka pi **pit nshéshə'i** mfə **ɲa yuə** nkut nkām mən pua' **na**, ké yuə pə mbi pit nku'shə **na**.
148. **ɲerə**, pə suəntuum , Pü pit mfa **mə yu nshumbòkét** nə puə **mə məkét fu'**
149. Pishə pəsa'kuə nə puə (mí): a lo' pə nəNgá yi ngér'u nə pon pi pəmgbié, mbə nə puə nə pon pi pəmbā?
150. Ké **Pü** ka puom pa mələka mə pon pi pəmgbié pə pə ghá pi ntunə?
151. un, a pua' ndá yirə **mí**: puə tu mbéé shap ná mbummə nzié mí:
152. **Allah** vé, a pua' ndá yirə mí: pə pummə na mbə ghá mbéé.
153. Allah sho' pon pi pəmgbié ntá pi pəmbā?
154. A kuə nə pən nə? Pu ndi ngá pò nkü nə?
155. Ké pu ntab nkumshəkér'un nə?
156. Ké **á** nə pən nə shié mōntu ngām mə li' **nguəə?**
157. **ɲerə** pə tuə na nənda lérəwa shun mə yuə pə mbə ghá rié ngambékét **na**.
158. Pə yap nkəut **nguət** tu fānə pa dnjinn pua Allah. Pa djinn pi ka pi tət **ɲji mí**: pə nā ntua méé nə puə pò (tu nguə').
159. Ndá ndá nzenkét pua' nə Allah **nja'** yua pə mfa mfu'I mən **na**.
160. Mbú a li na kpen Allah **shuə** pə ren nə puə **na**.
161. **ɲerə**, a pua' ndá yirə mí: pən pua **pa shua** pə ngúshə **na**,
162. **Pu** ndi' yun ghá pi mvəə nə nshié mən.
163. Mbú a li na mən'uə i pua' ngá nyî mû **jahim ma**.
164. Mo' nshié mən ndi' mə rü yü (pa mələka) mbú a li na mí a pua' nî nə li' té yuə a pua' yu yi **na**
165. A pua' ndá yirə mí: pü pummə na mbə ghá té mə nkā.
166. A pua' ndá yirə mí: pü pummə na mbə ghá pi nzen (nə Allah).
167. Pə ka pi pit mbə mbummə nzié mí:
168. **Mə** ndá ngambékét, **a** pə mbə yuə a mbə puə pü nə kumshə (nda lérəwa) lo' puə pum puən **na**,
169. Mbú pü ka tət mbu' mbə kpen Allah shuə pə ren nə puə **na**.
170. **ɲerə**, pə ka pi ghét **ku tu** mən (**kur'āni**), pə nā ndo' yi.
171. Mə ndá ngambékét **li shəkét'Ū** yi (mfəerə) ka tət mbīnə nkusə nə kpen **Pü** shuə pə **pua'** ghá nshéshə **na**.
172. A pua' ndá yirə mí: **pə** pua' puən mfəerə.
173. A pit na mbə ndá **yirə** mí: ntu pir' **Ū** (ghá suəntuum) pua' nə puə mbə ghá nshəerə
174. **ɲerə**, yəm **ɲwər'u** ntá wap **mə məkét fu'**.
175. **Nshummə wap**, **ɲerə** pə nā **ntuə** yuənə.
176. Ké pə nta' pò yi mbə mbunnə nə **nguə' Shü?**

- (122) إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ
- (123) وَإِنْ أَيْتَسَ لِمَنِ الْمُرْسَلِينَ
- (124) إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ
- (125) أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ
- (126) اللَّهُ يَتَكَلَّمُ وَيَرْبِّ أَيْتَكُمُ الْأُولَى
- (127) فَكَذَّبُوا بِفَاتِنُهُمْ لِمُحْضَرُونَ
- (128) إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ
- (129) وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ
- (130) سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ
- (131) إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ
- (132) إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ
- (133) وَإِنَّ لُوطًا لِمَنِ الْمُرْسَلِينَ
- (134) إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ
- (135) إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ
- (136) ثُمَّ دَقَرْنَا الْآخِرِينَ
- (137) وَإِنَّا لَمَتَّمُونَ عَلَيْهِمْ مُصْحِحِينَ
- (138) وَيَالِئَالِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
- (139) وَإِنْ يُونُسَ لِمَنِ الْمُرْسَلِينَ
- (140) إِذْ أُنزِلَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ
- (141) فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ
- (142) فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ
- (143) فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ
- (144) لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ
- (145) فَجَنَّدْنَاهُ بِالْعَزَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ
- (146) وَأَتَيْنَاهُ عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ
- (147) وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَبْدُونَ
- (148) فَأَمَّاؤُا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَى حِينٍ
- (149) فَاسْتَفْتِهِمْ أَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَهَمَّ الْبُتُونَ
- (150) أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ
- (151) أَلَا إِنَّهُمْ مِنْ إَفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ
- (152) وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ
- (153) أَصْطَفَى الْبَنَاتَ عَلَى الْبَنِينَ
- (154) مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ
- (155) أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
- (156) أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ
- (157) فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
- (158) وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نَسَبًا وَلَقَدْ عَلِمَتْ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ
- (159) سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ
- (160) إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ
- (161) فَإِنَّا كُنَّا لَمُتَعَبِدُونَ
- (162) مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ
- (163) إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ
- (164) وَمَا مَنَا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ
- (165) وَإِنَّا لَنَخُنُ الصَّافُونَ
- (166) وَإِنَّا لَنَخُنُ الْمُسَبِّحُونَ
- (167) وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ
- (168) لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْأُولَى
- (169) لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ
- (170) فَكَلَّمُوا بِهِ فَسُوفَ يَعْلَمُونَ
- (171) وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ
- (172) إِنَّهُمْ هُمُ الْمُتَّصِرُونَ
- (173) وَإِنْ جُنَدْنَا هُمُ الْعَالِيُونَ
- (174) فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّى حِينٍ
- (175) وَأَنْبَصِرْهُمْ فَسُوفَ يُبْصِرُونَ
- (176) أَفَعِدَابِنَا يَسْتَفْجِلُونَ

177. nɛrə, fu' yie a (nguə') ndo' si' tɔ yeyen'ab'a, fu' nɛrə, nku'nju pɔən nkəmə püü.
 178. Yəm nɔr'u ntə wəp mə məkét fu'.
 179. Nshummə (yua a ntua si' wab'a) nɛrə, pə nā ntua yuəə.
 180. Ndā ndā nzenkét pua nə Ngā yi ngér'u, Ngā ghét nshə, nja' yua pə mfa mfə'I mən na
 181. Fuəshə pua' ndun ghā nshəshə.
 182. Ayuə pua' yi Allah, Ngā ghét ngū yu puomə mənten.

- فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحِيهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنذَرِينَ (177)
 وَتَوَلَّى عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ (178)
 وَأَنْصَبَ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ (179)
 سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعَوَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ (180)
 وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ (181)
 وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (182)

Tetngom nshuop ifāmə (38): Yirə yī pua' «NKA' SAAD»

Rikent'i pua' fāngom nshuop ifāmə (88), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

سورة ص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- Saad. (Allah siéb) Nə Kur'āni yi kumshə.
- Mbéé! Pɔən pɔə pə fétə ngambékét na, pua' tɔ siébsə nɔwət pua mfa'nə.
- A pua' reni yie Pü vuəshə nku məsu shap nə shimo' nja na; nɛrə pə mbi'nəkét ngé yap mə mfū (mə ta' mfeerə), yuə fu' pə ndi' fu' ta' mfeerə.
- Pə puəmə, mī: ngā kəmə tuə nə puə mbi təm mə rü yap. Ghā fétə ngambékét rié mī: yirə yī pua' ngā set, ngā nkɔwət mbéé.
- I yab pa yu wúshə mə ndi' yu wúshə imo'? A pua' ndā yirə mī: yirə yī pummə nə mbə yu puəmə tətun.
- Pa kom mə rü yap lo' nguon, mbə nzié mī: wuon nun yun mbə nun mimshə mfə tɔ pa wúshə shun. A pua' ndā yirə mī: yirə yī pummə na mbə yua pə wub wub (ndun pa wúshe shun na)
- Pü mā nju' yū yirə yī tɔ ndinə nga wúshə (yuə a lo' yi nja' na). Yirə yī ndi' mbū a li na mī: a pua' pu' shə mbéé.
- Ké pə lo' pi si' n'i nə kumshə (Kur'āni) tɔ fānə yū? Mbéé! Pə pua' tɔ kpa'tu tɔ kumshə Sha. Mbéé! Pə mā nju' shə yap nguə' Sha.
- Ké lū lū ghuə'nzén Ngā yi ngér'u yuə I pua' Nshet ku, Shetkét Ngā pū ngām ma pə puə puə?
- Ké fon pūt pūt pua sié, pua pa shua a pua' tɔ fānə pɛeri na pə yab'ə? Pə kuo' na tɔ ndumánjé (nguon nku pūtna)
- Mə mə ntu pir'ə a pua' nja yuə tɔ rü lab lab'a nā ntua gbu pit.
- Pa yu Nūhu, pa Aad nə Fir'ón ngā nki nki ka pi fa mbéé nku məsu shap nə ghā ntum'ap.
- Pa Samūd, pa yu Lūt, nə pa tɔ nsen, shirə shuə pua' lab lab.
- Nshié mən mə rü yap ndi' mbū a li na mī i fa mbéé nə ghā ntum, na nɛrə nguə' Shapé (yit) ndun puə.
- Shirə shuə pɔən ntab mbiéb'ap mo' nshié yum, mbū a li na ndi' ngé imo' yuə a ndi' nə yirə yuə (ngé) nə fōnə (mo' mbārī na).
- Pə rié mī: ô! Ngā yi ngér'ü, punnə nə pü nə yū pāshə nguə' (yuə U sum nə pü na) nku məsu liénju sishə fa'.
- Mimshə mfə tɔ yua pə téé nzié na, nkumshə nkpen'ü Dāūd, ngā kə. A pua' ndā yirə mī: i pua' ngā nkɔwət yi mbutnə (mfə masu Allah).
- A pua' ndā yirə mī: Pü ka pi puəə mberə mberə pua wi, pə nzen (nə Allah) nə mgba' nɔm pua fu' ləm li nɔm.
- Nə pəsī, pə pə yu puomshə, ngū yap mənten pə ghā pi mbutnə pə mfə məsu shi.
- Pü ka pi suə nshi' font'i, mbit ntua n'i nə yi ngām pua fapshə shukét.
- Ké pəsa'kuə ghā mkpənə tuə n'u na, yie kə pə ka nɛt nka' li' wúshə na;
- Yie pə ka nyi nɔyū Dāūd ka pə na, nɛrə i wat mə nga shap. Pə rié mī: ma ləəb'a, (pü pua') pɛt ghā mkpənə. Mo' pāshə yū pi sa'ndət mfə ndun mo' pāshī, nɛrə, li ngām mə fānə yū mə ngambékét, shi yu nkub, mbit njirə wü mfə tɔ ghuəghuə ndumánjé.
- A pua' ndā yirə mī: yī pua' mōntér'ü, i pua' nə vü' ngom njut nshuop ivü', mbə nə ndi' njut imo', nɛrə, i rié mī : fa yirə yuə (ndi' njut) nə mə, i sheer'a tɔ shukét.
- I (Dāūd) rié mī: mə ndā ngambékét i yu'u nə nkub, nə yi mbishə nguon njur'u (kpa') tɔ pa njur'i. A pua' ndā yirə mī: nkɔwət pɔən tɔ rü ghā kpa'shə (wumə), mo' pāshə yap nā mbummə nsa'ndət ndun mo' pāshī, mbū a li na pɔən pə pə suəntuəm mbit mfa' renkét renkét fa' na, shirə shuə (pɔən) pua' məkəri. Dāūd shétta mī: Pü kpa'na na wi kpa'nə i ta' fétə (ndon puə) Ngā yi ngér'i. I kət mgbu, mbə ngā pet tu' i mansié, mbutnə mfə məsu Ngā yi ngér'i.
- nɛrə Pü fétə yirə yuə n'i, a pua' ndā yirə mī: li' ghoəshə pua' n'i puə Pü, pua' pökét li' pətnə.
- Ô Dāūd!, a pua' ndā yirə mī: Pü yab'u mə nshu mə tu tɔ ndun nsié, nɛrə, pə na ndi' ngām tɔ fānə pɔən nə ngambékét, ma pit mbə mbetəkét kú ntuum, mbū a nā ntua vəə n'u, u tɔ ndumánjé Allah. A pua' ndā yirə mī: pɔən pə pə téé mvəə mbə ntā ndumánjé Allah na, a pua' nə puə nə nguə' nzi'két məshi' kə pə ka lānə liénju nsishə (fa') na.

- ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ (1)
 بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ (2)
 كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوا وَعَلَىٰ حِينٍ مَنَاصٍ (3)
 وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ (4)
 أَجْعَلِ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ (5)
 وَانطَلِقِ الْمَالَ مِنْهُمْ أَنْ امشُوا وَاصْبِرُوا عَلَىٰ آلِهَتِكُمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ (6)
 مَا سِعْمْنَا بَعْدًا فِي الْمِلَّةِ الْأَخْرَجَةِ إِنَّ هَذَا إِلَّا اخْتِلَافٌ (7)
 أَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرَ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَدُوْا عَذَابٍ (8)
 أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ (9)
 أَمْ هُمْ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ (10)
 جُنْدٌ مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ (11)
 كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ (12)
 وَقَوْمُ ثَمُودَ وَقَوْمَ لُوطٍ وَأَصْحَابَ الْأَيْكَةِ أُولَئِكَ الْأَحْزَابُ (13)
 إِنَّ كُلَّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ (14)
 وَمَا يَنْظُرُ هُوَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَا لَهَا مِنْ فِوَاقٍ (15)
 وَقَالُوا رَبَّنَا عَجَلْنَا لَنَا قِتْنًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ (16)
 اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عِبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ (17)
 إِنَّا سَخَرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ (18)
 وَالطَّيْرِ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَهُ أَوَّابٌ (19)
 وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَأَتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصَّلَ الْخِطَابِ (20)
 وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخُسْفَانِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابِ (21)
 إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُدَ فَفَرِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا نَحْفَ خَصْمَانِ بَعِيَ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ (22)
 إِنَّ هَذَا أَحْيَىٰ لَهُ تَسْعَ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَبِي نَعْجَةً وَاحِدَةً فَقَالَ أَكْفَلِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ (23)
 قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسْؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَىٰ نَعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَا هُمْ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ (24)
 فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَآبٍ (25)
 يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ هُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ (26)

27. Pū mā mbuom' Ū pūt pō nsié pua **pa shua** a pua' tū fānə pēeri na pō ndam ndam, yirə yuə pua' wubmə puən puə pə fētə ngambékét na, ɲerə, ri'két nguə' pua' nə puən puə pə fētə ngambékét na tu mū.
28. Ké pə fa Pū yab puən puə pə **suəntuəm** mbi pit mfa' renkét renkét fa'na, **yié kâ** ghâ ghét mbubə **ndunnsié?** Ké Pū lo' yab ghâ luəb (Allah) **yié kâ** ghâ ghét pūü **nə?**
29. (Yi pua') nda lérəwa nkwət **mbuotnə**, **yuə** Pū ghét a si' n'u, mashi' mī pə pə mbakét vət tū ririkent'i, ghâ rānə pə **nkumshakét na**.
30. Pū ka pi pit fa Suléiman nə Dāūd mə pūngām, **ré** pōkét **məmkpen**, a pua' ndā yirə mī: i **ka pə** ngā nkwət yi mbutnə (mfə məsu Allah) **nə puəntuəm**.
31. **Fu' kâ** pə ka lét pōkét **pa** nyam, ghâ ri'két nduəwə n'i nə **mo'** mgbə' ɲom **ma**.
32. ɲerə, i **rié** mī: **a pua' ndā yirə mī:** ngu' na pō pū (**nju mansié**) ntā kumshə Ngā yi ngér'a, **kuka** (li ɲom) wuon mfétə ɲwəri tū **njom** tuə'shə.
33. Yīnə nən wap nə mə, ɲerə, i shi **njié mə yi** mbə **ntuntə nkut map** pua māmə shap.
34. **Pékéri**, **Pū** ka pi kpa'nə Suléiman, ma' pāshə ɲwət tū rə font'i, a **pua' lo'**, i puəntə (mfə məsu Allah) nə **puəntuəm**.
35. I rié mī: Ngā yi ngér'a, fētə nə mə nə ndon ma, mbit mbūngam nə mə nə fon'ə a mā njətni (yi mbə) nə nshié ndi mən manjəm **mə na**. A pua' ndā yirə mī: wu, u pua' ngā nkwət pūngām.
36. ɲerə, **Pū** ka pi puorə fufuət n'i, a ntéé tū fa **ku shi** gbanī **ɲayuo** i wubmə **na**.
37. (Pū ka pi pit mbuorə) pə shéitāni, ngū ghâ nkutkét pua ghâ vuə **mə** kuməwə.
38. Pua shimo' pi nduni, pə pi kpa'shə wap, nkuomə wap (pipā pipā) tū kupu'.
39. Yirə yī pua' pūnga **Shū**, ɲerə pūngām (mən), ké yuə u nshūshū' (mə yu na), **shi pə nə nshié** nsishə **ntuəm**.
40. A pua' ndā yirə mī: a pua' n'i **mfə məsu Shū nə** li' ghobshə, pua pōkét li' puəntə.
41. Pit kumshə məmkpen' Ū Ayyūb, fu' kâ i ka fū Ngā yi ngér'i (nzié mī: a **pua'** ndā yirə mī: mə, shéitāni pām'a nə ɲammə pua nguə'.
42. (I puə mī: shi' rə (nsié) nə kur'u. Yirə yī (nké **yuə a tum mə**) pua' yi sū (ɲwət), a pua' gbanī mbit mbə yu nuə.
43. Pū ka pi pūngām n'i nə pə ndéé pua **mfu' yap** pua puə **mə** ghəwə'nzén lo' puə **Pū**, mbit mbə kumshə nə ghâ rānə.
44. **Pié'** mə nsabə (tətu) nə puə'u, **mfim'i** mən (mgbié'u), ma kub nsié' u. A pua' ndā yirə mī: **Pū** kwətə na wi, i pə ngā **mimshə**, **ré** pōkét məmkpen (**Ayyūb**). A pua' ndā yirə mī: **i pua'** ngā nkwət yi mbutnə (**məsu Allah**) **nə puəntuəm**.
45. Pit nkumshə pəkpen **Pū** Ibrāhīm, nə Isāk pua Ya'kūb, ghâ kə (tə wūshə), ghâ **yuə** a ren (tə nga wūshə).
46. A pua' ndā yirə mī: **Pū** ka pi ren nə puə, nə renə a ghəum ndi, mbə yi kumshə njū' (ndīnə liénju).
47. A pua' ndā yirə mī: pə puə' puə **Pū** mbi pummə mbə puən nsho' yuə pə puə' ləmshī **na**.
48. Pit nkumshə Ismāil nə Yasa'a pua Zoul kifli. Nshié ndi mə **rū yap ka** pō tū rū ləm ləm puən.
49. Yirə yī (**kur'āni**) pua' kumshə. **A pua'** ndā yirə mī: a pua' nə ghâ puo Allah nə pummə pōkét li' puəntə.
50. **Adjana** Adni, **nshut'i** pə yi **mba'** nə **puə**.
51. Pə pə ghâ pi njəwə' nəkét **ntuəm**, mbə mbishəkét mbā tətə **ntuəm** reni pua yu nuə.
52. A pit mbə puə puə nə pəmgbié, ghâ **kəmsə** yuənnə, mbə mə nkəwə.
53. Yirə yī pua' yua pə ka ka' wən men tū liénju **sišə** (fa') **na**.
54. A pua' ndā yirə mī: **yirəyī** pummə na mbə fu' shū, **a ndi' mo' n'i nə** yi mié.
55. Ré **yī**, a **pua'** ndā yirə mī ghâ sa' ndut nā **ntuə** pummə pə tū pūükét li' puəntə.
56. (Mū) jahannama, **yuə pə** ndo' nyī **ntuəm ma**. Ré (**yirə yuə pua'**) **pūükét li' la'a**.
57. Ré yirə yī pua' (nguə'), pə **yu'shə'i**, (a pua') nké mbetkét pua nsi.
58. Pua' **shimo'** nkū **nkūshi** (nguə') mfu' **nguəngəwə yirə**.
59. **Yirə yī pua'lab** ghâ pi ntō nyī **tə ndi fu'** pua puən. **Shié** pōkét pə nzéékutndi' nə puə. A pua' ndā yirə mī: pə puə' ghâ nyī mū.
60. Pə rié mī: **mbéé**, **pōkét pə nzéékut** ndi' pō nə puən nka puən, a ka **pum** puənnə pū (**tū**) **yirə yuə** (pūü). Ré (**yirə yuə**) li' **puəntə** pūü.
61. Pə rié mī: (**ō**) Ngā yi ngér'ū, mən'wə i ka pum nə pū **tū** yirə yī na, ku'shə'i nə nguə' nshubshə ma tū mū.
62. Pə pit nzié mī: a kuə nə pū, **pū** ntab njəwə'ū puən puə pū ka pə nsishə wap pō tū rū pūükét puən nə?

- وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ (27)
- أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ (28)
- كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ (29)
- وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ (30)
- إِذْ عَرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِيَاتِ الْجِبَاذِ (31)
- فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ (32)
- رُدُّوهَا عَلَيَّ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ (33)
- وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ (34)
- قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَخِيذٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ (35)
- فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ (36)
- وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بِنَاءٍ وَعَوَاصٍ (37)
- وَأخْرَيْنَ مُقَرَّبِينَ فِي الْأَصْفَادِ (38)
- هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ (39)
- وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَآبٍ (40)
- وَأَذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ (41)
- ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ (42)
- وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا لِأُولِي الْأَلْبَابِ (43)
- وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْتًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنُتْ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ (44)
- وَأَذْكُرْ عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ (45)
- إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ (46)
- وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ (47)
- وَأَذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلًّا مِنَ الْأَخْيَارِ (48)
- هَذَا ذِكْرٌ وَإِنَّا لِلْمُتَّقِينَ لِحُسْنِ مَآبٍ (49)
- جَنَّاتٍ عِدْنٍ مَفْتُوحَةٍ لَهُمُ الْأَبْوَابُ (50)
- مُتَّكِنِينَ فِيهَا يُدْعَوْنَ فِيهَا بِفَاكِهِةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ (51)
- وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٌ (52)
- هَذَا مَا تُوَعَّدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ (53)
- إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ (54)
- هَذَا وَإِنَّا لِلطَّاعِينَ لَشَرٌّ مَآبٍ (55)
- جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا فَيَنْسُوْنَ السُّبُحَاتِ (56)
- هَذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَعَسَاقٍ (57)
- وَآخِرُ مِنْ سُكَّالِهِ أَزْوَاجٌ (58)
- هَذَا فَوْجٌ مُفْتَحِمٌ مَعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِمِمْ أَنَّهُمْ صَلُّوا النَّارِ (59)
- قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَيَنْسُوْنَ الْقَرَارِ (60)
- قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَرُدَّهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ (61)
- وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ (62)

63. Pü ka pə nshüşü' wap pō mə yu **njuərə**, ké yuənnə lo' pi luə' luə' ndun puə?
64. A puə' ndā yirə mī: yirə yuə pummə na mbə pékéri mī: a puə' péénshu' pa ma tu mü.
65. Rié (nə puə mī): a li na mī **M'buə'** pō ngā kəmə. Mo' **nshié** yu wúshə mbékét ndi', mbú a li na Allah imo', **Shetkét Ngā punta**.
66. Ngā ghét pút pút puə nsié **nə pa shua** a puə' tu fānə **pæri na**, I puə' **Nshet ku, Shetkét Ngā** fétə ghérapüü.
67. Rié mī (**kur'āni**) puə' pəsa'kuə' mgbimə.
68. Pən: pə mfet nkwan **ntuəm**.
69. Mo' nshié yi **ka** pə ndi' mo' **puə** mə tu nga **ñānə ñānə** puən (pa **Mələka**) **fū'** yié pə **ka** pə nsünə nsünə na.
70. **Pə mā fa'ə ntuəm** nə mə, mbú a li na pō mī: **m'buə'** ngā kəmə mə lí' nguəgə.
71. (kəmshə) **fū'** yié Ngā yi ngér'u ka rié nə pa məléka mī: **M'buə'** Ngā puom **mən nyütu** lo' tu nsié (nsié mbuom).
72. **ñerə, fū'** yié **Mə** ntua ghét i yétə, pit mfəə yiénə lo' **puə** mə **ntuəm ma**, pə gbu'i, mbə ghə pet yéé mansié.
73. **ñerə**, pa **Mələkaka** pi pet yéé mansié, ngü yap məntən puomshí.
74. **Nja' ndu Iblís (yuə)** i ka pi **siéshə** **ñwət**, mbi **ka pə** tu rü ghə fétə ngambékét **na**.
75. I (Allah) rié mī: **ə Iblís!** A ghuə'nə kuə wu nə **kā** u mbet yéé məshi' yua mbuom nə **pət mbuə m'a** nə? u siéshə **ñwət nə?** Ké u pō tu rü ghə **ñānə ñwət nə?**
76. I (**Iblís**) rié mī: mə pū **nshéer'i, U puom ma** wa lo' tu mü, mbuom'i lo' tu nsié mbuom.
77. I (Allah) rié mī: **ñerə** tum **ntuəm (Adjana)**, a puə' ndā yirə mī u puə' yu firə.
78. A puə' ndā yirə mī: ntu'a puə' ndun'u a wuon méé nə liénju fée puən.
79. I (**Iblís**) rié (mī): Ngā yi ngér'a, **ñerə** shínə nə mə a wuon méé tu liénju yuə pə ndo' yiemə puən **na**.
80. I (Allah) mī: **ñerə**, a puə' ndā yirə mī: u puə' tu rü puən pə pə ntua shínə nə puə.
81. A wuo méé tu liénju fū' yuə a puə' yu yi **na**.
82. I (**Iblís**) rié mī: **ñerə** mə sié **nə ku Shu mī**, mə nā ntua pummə vuə nə puə, mbuomshə yap məntən.
83. Mbú a li na pəkpen **p'U** shuə pə ránə wap **mə** rü yab'a.
84. **ñerə**, I (Allah) rié mī: **a puə'** ngambékét, **M'bi téé** mbit nzié pō ngambékét.
85. Mə nā ntua pummə rúnə (mú) jahannama lo' ndun'u puə puən pə pə pətə'u mə **rü yap** mbuomshə məntən **na**.
86. Rié (**kə** Muhammad) mī : mā mbishə'a mo' wən nə nshié **kéé ntuəm** (nga ntəm). Ndia' mo' **mə rü ghə** yít **puən** (tu yua **ngā shi ndi' na**).
87. Yirə **yí (Kur'āni)** ndi' mo' **yum**, a li na mī: a puə' pō kəmshə nə pa tu njū.
88. Puən nā ntua **pummə** yi **pəsa'kuə shi** manjəm **məkét** fū'.

Tet ngom nshuop ivü' (39): Yirə yí puə' «NKA' LAP LAP»

Ririkent'i puə' sängom nshuop iten (75), a ka si' Maka'

Mə nā ndu'nə li Allah, Ngā **runkét ghuə'nzén**, Ngā **shetkét ghuə'nzén**.

- Si'si' nda lérəwa (**Kur'āni**) puə' lo' puə Allah, **Nshetku**, **Shetkét Ngā** yi ngām.
- A **puə'** ndā yirə mī: Pü si' n'u nə nda lérəwa mə ngambékét, **ñerə** wúshə na Allah, mbə ngā **yi nzen** nə wúshə pō ndú n'I.
- Ən!** Nga wúshə nzenkét lí na pō yi Allah, pə pə shüşü' **shimo'** tésu mə **yu** tuə'shə, shi a mbə Allah (**mbə** nzié mī:) pü ntab ngúshə yü wap, mbú a li na **pō** mī: pə ghobshə nə pü mfə məsu Allah ndā yi ngobshə. A **puə'** ndā yirə mī: Allah nā ndo' lí ngām mə fānə yap tu **yua** pə **ka pə** mfa'nə **ntuəm ma**. A **puə'** ndā yirə mī Allah ntab njírí mən'uə i puə' ngā mbéé, ngā nkwtə fétə ngambékét na.
- A pə mbə yuə Allah mbi wubmə mī I nā shü'shü' **mōn na**, mbú I pummə na nsho' yua I kú na pō lo' tu yua I **mbuom** ma. (Mə nā nzen n'I) ndā yi **nzenə**. A puə' Allah, **Yi'shə (Nkuə Fon)**, **Shetkét Ngā punta**.
- I ka puom pút pút puə nsié pō **nəngambékét**. I nā ndəmshə shü' **ndun ránə**, mbit **mbə** ndəmshə **ránə ndun** shü', **I pit mbuorə** li ñom pō mut, nshié ndí mə rü pet tu yap nā ntéé **nguon** mə shi' nka' fū' yuə a puə' yu fū **na**. **Ən!** I puə' **Nshet ku, Shetkét Ngā** fétə **ghérapüü**.
- I puom **ma** wən lo' tu ndí **ñwət imo'**, a puə' lo' I yap **nta'é** (mgbí) lo' **ndun'i** mbit ngét a nsi' nə puən nə fām nta' nta' yum lo' tu pa tá.

أَتَّخَذْنَا لَهُمْ سَخِرًا مِمَّا رَاعَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ (63)

إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ (64)

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ (65)

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ (66)

قُلْ هُوَ نَبَأٌ عَظِيمٌ (67)

أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ (68)

مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَائِكَةِ إِذْ يَخْتَصِمُونَ (69)

إِنْ يُوحَى إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ (70)

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ (71)

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ (72)

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ (73)

إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ (74)

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإَيْدِي أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ (75)

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ (76)

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ (77)

وَأِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ (78)

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ (79)

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ (80)

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ (81)

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ (82)

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ (83)

قَالَ فَاحْقِقْ وَالْحَقُّ أَقُولُ (84)

لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ (85)

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ (86)

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ (87)

وَلِتَعْلَمَنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ (88)

سورة الزمر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (1)

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ (2)

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْحَقُّ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ (3)

لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَنْجِدَ لَدَا لَاصْطَفَى مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ (4)

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يَكُونُ اللَّيْلُ عَلَى النَّهَارِ وَيَكُونُ النَّهَارُ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ (5)

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمِمَّا جَعَلْنَا مِنْهَا رُجُوعَهَا وَأَنْزَلْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ

- I nâ mbuom'un tu vom pa **nâ shun**, mæ mbuom majəm mbuom tu **wubə** njəm itet. (yirə yuə nə pən pua' Allah, Ngâ yi ngér'un. Fon pua' yi, mo' yu wúshə mbékét ndi' mbú a li na **Wi**. nɛrə **na**, a ndetə nâ pə njəm'un pə mfət nkwan'un (tu wúshə **Shi**)?)
- A pə yuə pə mbə mfətə ngambékét na, nɛrə mbú apua' ndá yirə mí Allah pua' njətnə shi pə nə shetnga yun. I ntab mbéémi mfətə ngambékét nə **pə kpenp'**I. A pə yuə pə **kuəbshə** (nga mbókér'I na) mbú I nâ péem yirə nə pən. Nshié ngâ kiém ndon ntab ndo' kiémi ndon mo' mun **ndumi**. A pə lo', li' putnə shun pə mfə masu **Ngâ** yi ngér'un, nɛrə I fa pəsa'kuə nə pən tu yua pə **ka** pə mfa' **na**, a pua' ndá yirə mí: **I** (Allah) pua'**Shetkét** Ngâ yi **yua** a pua' **tu ntuum ntuum ma**.
  - A mbə **pə fu' yie** rónə kwətə **mun nyütu na**, i fū Ngâ yi ngér'i mbə ngâ yi mbutnə mfə mäsə **Shi**, a pə **pə fu' ká** I pū ngámni' i nə fu' lo' pua' I **na**, i lánə yua i lo' mbə mfú'I **ntuum** nku mäsə **na** mbit njab **fū** (kushuəp) nə Allah, məshi' i vüə (nə pən) **pə** tá manji'**I**. Rié mí: shu nshu mbókét məyet tu fətə mbékér'u (yuə u pua' **ntuum ma**). A **pua'** ndá yirə mí: u pua' mə rü ghá nyí mû.
  - Ké mun'əə i pua' ngâ **yu'nshut** Allah **nə** shü', mbə ngâ pət yéé mansié, mbit mbə ngâ yi nténə **tu tu**, mbə nduəp ndínə liénju, mbit mbə nsha' ghüə'nzén Ngâ yi ngér'i. Rié mí : **ké** pəən pəə pə yi na **lo'** pəngüəngüə pua pəən pəə pə mā nji yap **mə**? A li na mí: ghá rānə nā nkumshə puə.
  - Rié mí: Ó! **Kpen pa** shuə pə suəntuum **ma!** luəb mun Ngâ yi ngér'un, **a** pua' nə pəən pəə pə ghét ngambókét tu nju **yí na** nə ngâ mbókét. Nsié Allah **pua'** lóni. A li na mí: pə nā ndo' rúnə ghá mimshə nə **njeerə shap** shi nsishí.
  - Rié mí : a **pua'** ndá yirə mí: mə, pə sa'na nə mə mí: ngúshə Allah mbə nzen nə nga wúshə pə ndun n'**I** yi'shə.
  - Pə pit na nsa' nə mə mí: mbə pum mun (tu rü) ghá gbü Allah.
  - Rié mí: a **pua'** ndá yirə mí: mə nā nduəb nguə'liénju mgbímə nə ká mə mfətə ngambékét Ngâ yi ngér'a **na**.
  - Rié mí: mə nā ngúshə pə **ndú** Allah , mbə ngâ yi nzen nə wúshə pə ndun n'**I**.
  - nɛrə, wúshə nun yua pə kú (**yi ngúshə**) shi a mbə **Wi** na (Allah), rié mí: a **pua'** ndá yirə mí, ghá miémə tu liénju nténə pua pəən pəə pə ndo' miém nə nɛwət'ap pua pa nda yab'a. **Ən**, yirə yuə **pua'** miémə mə li' nguəə.
  - A pua' nə pəə nku ndun puə nə wubə wubə **mú**, mbit mbə **mashin'ap** nə wubə wubə (mú). Yirə yuə, Allah **nā nsuə** luəb ndun pəkpen'pi mən, nɛrə luəb mun **Wa kə** pəkpen p'**A!**
  - Puəən pəə pə téé Tāgút nə ká pə ngúshə'i **na**, mbutnə mfə mäsə Allah **na**, a pua' nə puə nə pəsa'kuə lumntum. nɛrə fa pəsa'kuə lumntum nə **pəkpen p'A**.
  - Puəən pəə pə nju' shukét, **mbə mbetə** pə ndá ndá yi mbókét **ntuum ma**, shirə shuə pua' pəən pəə Allah yirə wab'a, shirə shuə pit na mbə puə mbə ghá **rānə**.
  - nɛrə, ké mun'əə **li shukét** nguə' pé (yít) **ndun'i na**, nɛrə ké **pə** fa u wumə mun'əə i pua' ma tu mû nə?
  - Na puəən pəə pə ka puo Ngâ yi ngér'ab'a, a pua' nə puə nə pon ndap, a pə mbə nku ndun shirə shuə nə **pon dap** nkurə, **pon** mi nké nja'nəkét ma nshin. (**Yirə yuə pua'**) nka' nga Allah, Allah ntab **fa'ni** nka' ngam.
  - Ké u lo' pi mā njəən'u mí: a **pua'** ndá yirə mí: Allah nā ngét a nsi' lo' nku **tu tu** nə nké? nɛrə, nsuə'i tu **pon** mi nké, tu nsié. A pə lo' I ngét yu pé (yuə) ntəət' i pua' fa' nə fa'nəshi na ntum mən, a pə lo' a puobə, nɛrə u nshi njəən'i a pə yie ntəət **nké ku'**, a pə lo' I yab'i nyé'ri. A **pua'** ndá yirə mí: a pua' tu yirə yuə nə ndínə kumshə nə ghá **rānə**.
  - nɛrə, ké mun'əə Allah yub lamntu'i **nə** islam, nɛrə i pə tu nzenkét lo' puə Ngâ yi ngér'i na (**lo'** pə nguəngüə pə ngâ yumshə **lamntuum mə**)? nɛrə ri'két nguə' nə ghá yumshə **lamntuum** tu nga kumshə Allah. nɛrə shirə shuə **pua'** tu vüə mə li' nguəə.
  - Allah ghét shetkét pəkét sängám si', nda lérəwa yuə (shimo' riri'kent'i) féénəkét, mbə **mbéeshəkét na**. Ngub puəən pəə pə téé mbuo Ngâ yi ngér'ab'a nā **ngwet lo' ntuum** (fu' yie pə yu' i na), a pə lo' ngub'ap pua ntə shap **pukə** ngbunə tu Kumshə Allah. Yirə yuə (nda lérəwa) pua' yirə Allah, I nā njirə mun'əə I kú na mən. Mun'əə Allah mvuə ní **na**, nɛrə a ndi' ní nə nshié ngâ yirə.
  - nɛrə, ké mun'əə i ndo' pə ntəə' püükét nguə' nə liénju nténə **pə nə mba' mi mi** na (lo' pə nguəngüə pə ngâ **fa'** pū?), pə **nā ndo'** rié nə ghá yu nkub mí: yu'shə nun **yua** pə **ka** pə nkut **na**.

- يُخْلِقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَىٰ تُصْرَفُونَ (6)
- إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَرَوْا وَازْرَأَةٌ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (7) وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا حَوَّلَهُ نِعْمَةً
- مِنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِنْ قَبْلٍ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ مَتَّعَ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ (8)
- أَمَّنْ هُوَ قَابِئُ آتَاءِ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةً رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ (9)
- قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ (10)
- قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ (11)
وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ (12)
قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ (13)
قُلْ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي (14)
فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ قُلْ إِنَّ الْحَاسِرِينَ الَّذِينَ هَسَرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْحُسْرَانُ الْمُبِينُ (15)
- لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ (16)
وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ (17)
الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ أُولُو الْأَلْبَابِ (18)
أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنقِذُ مَنْ فِي النَّارِ (19)
لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرْفٌ مِنْ فَوْقِهَا غُرْفٌ مَبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِعَادَ (20)
أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعٌ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهيجُ فَتَراهُ مُضْفَرًا ثُمَّ يَجْعَلُهُ خُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ (21)
- أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِنْ رَبِّهِ فَوَيْلٌ لِلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (22)
- اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَابًا تَتَشَعَّرُ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ (23)
- أَفَمَنْ يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ (24)

25. Pwən pwa pə ka ya' nku məsu shab'a ka pi fa mbéé nə ghâ ntam. ɲerə nguə' tuə nə puə lo' ɲaywə pə ntab nji yab'a.
26. ɲerə, Allah yu'shə wap nə yuərə tu wumə nju mansié. A pummə na mbə ndá yirə mī: nguə' ndínə liénju pua' ngúrə tatan, **mə yuə** pə mbi ka pi yi na.
27. Mə ndá ngambékét Pü yab nə puən nyütu tu yí **Kur'âni** nə ngü mfu' mashi' mī pə pə nkumshəkérə.
28. **Kur'âni** mə shü arab, **shi pe** yi ntüəkét ntüəkét, **mashi' mī pə** pə mbuo (Allah).
29. Allah yap mfu' ngâm, mambâ yuə (ghâ pi nsé'é pua') kpa'shî mbə ghâ nsünə ndun'i na, nə mo' ndí mambâ yuə i pua' wumkéri puo ndí **mun na**, ké pə fa **pət tu yap pə** nguənguə tu mfu'? Ayuə pua' yi Allah. Mbéé! Nkwər'ap mâ nji yap.
30. A **pua'** ndá yirə mī u pua' **kü mun**, puə, pə pit mbə **kü** puən.
31. A pə lo', a **pə** ndá yirə mī: pu nâ ndo' pə tu liénju nténə, pə nsünə nsünə məsu Ngâ yi ngér'un.
32. ɲerə, a yu wuo nkub méé yíé mun'wə i ghét mbéé mə li Allah, mbit mfa mbéé nə ngambékét **fu' yíé** a tuə **n'i** nə? Ké **li' shu** ghâ féte ngambékét ndí' pə ma tu (mü) jahannama?
33. Mun'wə i tuə nə ngambékét mbit mfa pé ntuum **ma**, shirə shuə **pua'** ghâ puo Allah.
34. A nâ ndo' pə nə puə nə yua pə nkü na puə Ngâ yi ngér'ap. Yirə puə ɲeerə ghâ ghét ngambókét.
35. Mashi' mī Allah kuomshə ndínə püükét yua pə ka fa' na **ndun** puə, mbit ɲeer'ap nə **kéé shap** tu shetkét pökét yua pə ka fa' na
36. Ké Allah ndí' **Wi** mbə Ngâ yi njətnə (nə) məkpen'i? Pə nâ nsuə ləwə **ndun'u** nə pa shua a ndí' mo' **Wi na**. Mun'wə Allah tət mvuə n'i na, ɲerə, mbü a ndí' mo' n'i nə mo' nshié ngâ yirə.
37. Mun'wə Allah tət **njirə'i** na ɲerə, mbü a ndí' mo' n'i nə mo' nshié ngâ yi mvuə n'i. Ké Allah ndí' **Wi** mbə **Nshet ku**, Shetkét Ngâ ghét nguə'?
38. A pə yuə u mbummə mbishə wap mī a puom wuo püt püt pua nsié? mbü pə nâ ntüə pummə pu' rié mī: (a pua') Allah. Rié mī: ɲerə ké pu yuə pa shua pə mfu' (ngúshə) shi a mbə Allah na, a pə yuə Allah ngub'a nə rónə na, ké pə (kushuəb) lo' pə ghâ pi nkóshə rónə shi? Ké yuə i ngub'a nə ghuə'nzén na, ké pə lo' pə ghâ pi mvé **ghuə'nzén'l**? Rié mī: Allah **pua'** Ngâ yi njətnə'a, ghâ pi njüə'nə nâ njüə'nə pə **ndun'l**.
39. Rié mī: ô pa yu pü! Fa' nun fa' tu li' shun, a **pua'** ndá yirə mī **m'buə'** ngâ yi mfa' nkamə, ɲerə pə nâ ndo' yi.
40. Mú'nwə nguə' ndo' tuə n'i pə **njurə'i**, nguə' nzuobkét pit nsi' **ndun'i na**
41. A **pua'** ndá yirə mī: Pü ghét nda lérəwa si' n'u mashi' **puən nyütu**, mə ndá ngambékét. ɲerə mun'wə i yírə na, mbü (pü) yírə pua' mashi' ɲwari. Mun'wə i pit mvuə na, mbü **a li na mī: i nâ mvuə pə n'i (ɲwər'i)**. U pit na mbə ndí' u nə puə mbə li' yuə'nə.
42. Allah nâ ntümə yiénə (tu ɲwət) tu fu' **wu shi**, ɲwər'wə i mâ **mkpə'i na** (Allah **túme'i**) tu **lié shi**, ɲerə nshüshü' (yiénə) yuə I lí **wu ndun'i na** nshéshə shimo' a wuon méé tu nka' fu' yuə a pua' yu fū na. A **pua'** ndá yirə mī: a pua' tu yirə yuə nə pummə ríríken nə puən puə pə nzəmkét ngâm **ma**.
43. Ké pə shüshü' mo' yua a ndí' Allah na mə ghâ shu'? Rié (mī): **ké** pə nə yuə pə njié mbə shi pi téé nsa' nshié yum, shi pi téé mbit nzânə nə?
44. Rié mī: shu' tu mbuomshî mənten li na yi Allah. Fon püt püt pua yi mansié li na pə yi. A pə lo' pə pətnə nə pən pə mfa məsu **Shi**.
45. A mbə pə **fu' yíé** pə kumshə Allah yi'shə na, ntü puən puə pə ntab nsuə yap **ntuum** tu ndínə liénju na **sup**. A shi mbə pə **fu' kâ** pə kumshə pə yuə a ndí' **Wi** (Allah) na, pə shi mbə wuo ré wap pə ndum **ntuum**.
46. Rié (mī): ô Allah! Ngâ puom püt püt pua nsié, **Ngâ** yi lí' si pua lí' nguə'rə, U nâ ntüə lí ngâm **mə fānə kpen p'U** tu yua pə **ka pə** mfa'nəkét **ntuum ma**.
47. Mə ndá ngambékét, a pə mbə yuə a njié mbə nə puən puə pə yu nkub'a nə yua a pua' ndun nsié mbuomshə mənten na, pua mfu' yirə pua puə na, **mashi' mī pə shu' wap lo'** tu **püükét** nguə' liénju nténə na, **mbü pə tap nkuori**. A sáshə nə puə lo' puə Allah nə yua pə ka pə ntab nsishə yab'a.
48. Püükét püükét yua pə küt na pit nsáshə nə puə, (**nguə'**) yua pə **ka pə** ngét nkuo'shə mən na ghuum'ap.
49. A mbə pə **fu' yíé** rónə pam **mun nyütu na**, i fū **Wü**, a pə lo', yíé **Pü** púngâm n'i nə fu' lo' puə **Pü na**, i **rié** mī: a li na mī: pə tuə na nə mə mən pə lo' tu yi **sha**. Mbéé! A **pua' pə** mkpa'nə, na nkwər'ap **mâ** nji yap.

- كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاتَّاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ (25)
- فَأَذَاهُمْ اللَّهُ الْحَزِي فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (26)
- وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (27)
- فَرَأَا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ (28)
- صَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (29)
- إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ (30)
- ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ (31)
- فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ (32)
- وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ (33)
- لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ (34)
- يُخَفِّرُ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيهِمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ (35)
- أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ (36)
- وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ (37)
- وَلَيْذُنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّيهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِي قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ (38)
- قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ (39)
- مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُجْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ (40)
- إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَى فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهِهَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ (41)
- اللَّهُ يَتَوَقَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَاللَّي لَمْ تَمُتْ فِي مَمَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَى عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأَخْرَى إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُتَفَكَّرُونَ (42)
- أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ قُلْ أَوْلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ (43)
- قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (44)
- وَإِذَا دُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا دُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَعْجِلُونَ (45)
- قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (46)
- وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ (47)
- وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (48)
- فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِمَّا قَالِ إِنَّمَا أُوتِيْنَاهُ عَلَى عِلْمٍ بَلَّ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (49)

50. Mə ndá ngambékét shuə pə **ka pə** nku məsu shab'a ka pi tét nzié yirə yuə. ɲərə yua pə **ka pə** nkút na ka pi mâ ngâmi (pi' nguə') a lo' ndun puə.
51. ɲərə püükét püükét pa shua pə ka küt na ka pi kwətə wap. Puən puə pə **yu** nkub tu rü shirə shí puən **na**, püükét püükét pa shua pə ka kut na, nâ **tuə** kwətə wap, pə pə ndi'yap ghâ fa kɛənə (nə Allah).
52. Ké pə mâ nji yap mî: a **pua'** ndá yirə mî Allah nâ nsâshə fu' nə mun'ə I nkú na, mbit mfət nə? A **pua'** ndá yirə mî a **pua'** tu yirə yuə nə pummə ríríken nə puən puə pə nsuəntuəm **ma**.
53. **Rié mî** Ó! Pəkpen pa shuə pə shâbəkét nə ɲwət'ab'a, pu ma pə mbi' **ntuəm** tu ghua'zén Allah, a **pua'** ndá yirə mî Allah nâ fétə ngu **ghérápüü** mən̄ten, a pit na mbə **ndá** yirə mî: **Wi na**, I pua' Shetkét Ngá fétə **ghérápüü**, Shetkét Ngá ghua'zén.
54. (**Pət nan ntuəm**) **mbütə** mfə məsu Ngá yi ngér'un, gbə'I nku məsu **yíé kâ** nguə' ka' shi tuə nə pən, a pə lo' pə **yéé** feeri wun **na**.
55. Pit nan mbetə shetkét pókét yua pə ghét a si' nə pun lo' puo Ngá yi ngér'un nku məsu **yíé kâ** nguə' ka' shi tuə nə pən vəmkeri, **shi** pu nji na.
56. Nkusu yíé kâ ɲwət **ka' shi rié** mî: ô! Gbí ɲwət nə mə tu yua nka fūrə tu mgbá yi Allah **na**, n'ka pummə mbō tu rü ghâ nkuo'shə.
57. Ké yuə i nzié **pō** mî: mə ndá ngambékét, a pə mbə yuə Allah mbi ka pi yírə a na, mbū n'ka pummə mbō tu rü ghâ puo Allah.
58. Ké yuə i **nshi** nzié **fa' yíé** i ndo' yuən nguə' na mî: a **pua'** ndá yirə mî: a pə mbə yuə mo' nka yi mbütə mbə nə mə **na**, ɲərə mbū mə nâ ntuə pə tu rü ghâ ghét ngambókét.
59. **Ən!** Mə ndá ngambékét ríríken'ta **ka pi** tét ntuə n'u, ɲərə u fa **pō** mbéé **ntuəm**, mbit nsiéshə **pō** ɲwər'u, mbi **ka** pit mbō tu rü ghâ fétə ngambókét.
60. **Liənju** nténə, u nâ ntuə pə ɲuən puən puə pə ka ghét mbéé mə li Allah **na**, mba' **mí m'ap** pə si. Ké li' shu ghâ siéshə ɲwət lo' pə ndi' pō ma tu (mú) jahannama?
61. Allah nâ ntuə pit wumə puən puə pə ka puo (**Allah**) **na**, (ghét pə nyí tu) pa li' kuot fu'shap, püü **yéé** pami wap, shi pə mbit **nsabmə**.
62. Allah **pua'** Ngá puom ngu yam mən̄ten. I pit na mbə mfə tu ngu yam mbə **Ngá** shí.
63. **Pa'** to' **lü lü** pút pút pua nsié **pua' pue'**I. Puən puə pə **ku tu** tu ríríken Allah **na**, shirə shuə (**puən**) pua' ghâ miémə.
64. Rié mî: ô shitkét puən! pu **lo' pi** nsa' nə mə **pō** mî: nguəshə (yua) a ndi' Allah nə?
65. Mə ndá ngambékét pə tét ntuə nə ntəm n'u pua puən puə pə ka ya' nku **məsushu** na (mî): a pə yuə u mkpa'shə **mo' nshíé** yam (pō Allah) na mbū **fa'shu** nâ ntuə pummə pübə, u pit mbummə mbə **pō** tu rü ghâ miémə.
66. **Mbéé**, ɲərə, wúshə pō Allah **Wi** yi'shə, mbit mbə tu rü ghâ **kuəbshə**.
67. Pə má mfa yap **mfu'** Allah nə pékét **mfu'I**; nsié tu mbuomshí mən̄ten **pi ntuə pə** yu **kamshə** (mə puə'i) tu liənju nténə, pút pút **pə** yu puotə nə puə'I yi lum. Ránə n'I, I ɲənə nshet yua pə mkpa'shə'I men **na**.
68. Pə **nâ do'** pit mfuətu ntâ, ɲərə pa nku tu pút pút pua pi mansié ri (kpū), **nja'** mun'ə Allah kú **na**, a pə lo', pə fuə **ntuəm mo' nké**, ɲərə pə pə shí wuo ré, pə pə ghâ tē **tu tu** mbə njənnə.
69. Nsié **lu'ra** nə nzenkét Ngá yi ngér'i, pə **yab** nda lérəwa (**sishə** fa'), pua ghâ fa pəsa'kuə, nə ghâ pi **ntuənə**, pə **lí** ngâm **mə** fānə yap nə ngambékét. Puə, pə pi má nkubí wap.
70. Pə rúnə nshíé ɲwət nə yua i ka fa' na, **Wi** (Allah), **I pua'** Shetkét Ngá yi nji yua pə tée mfa' na.
71. Pə puə puən puə pə **ka** fétə ngambékét na (nguo nə puə) mfə tu (mú) jahannama mə lab mə lab; Kuka a wuon méé **yíé kâ** pə méé ɲərut **na**, pə pa' nshut **nshut'i**, **ghâ** shí nshut mú rié nə puə mî: ké ghâ **ntuəm ka pi** má ntuə **yap** mbi ntəm mə rü yun, mbə njankə nə pun nə ríríken Ngá yi **ngér'un**, mbit mbə nkəm'un mə nga tãnə tu liənju shun n'i nə? Pə rié mî: **ən**, na li shukét nguə' ka pi tét mbé (**njit**) mfə ndun ghâ fétə ngambékét.
72. Pə rié (nə puə) mî: nyí nun tu nshut nshut nda (mú) jahannama, mbə **ghâ pi nzuobə ntuəm**. ɲərə li'shu ghâ siéshə ɲwət püü.
73. Pə puə puən puə pə ka luəb Ngá yi **ngér'ab'a** gbuní mə wuon nku tu **Adjana** mə lab mə lab, kuka a pə yíé pə méé ɲərut, pə pi **pa'két** **nshut** nshut'i **na**, ghâ **shí** (**Adjana**) rié nə puə mî: gbunə mfə ndun pun, pu rənə, ɲərə nyí nun **ntuəm**, mbə **ghâ pi nzuobə**.
74. Pə rié mî: ayuə li nâ nə Allah, yuə I rié ngambékét nə pü tu nka' nga **Shi**, mbit mfa nsié nə pü mə ngádo' **na**, pü nsi' tu **adjana** ɲayəu pü kú **na**, ɲərə ɲjərə ghâ fa' pü.

قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَعْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (50)

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا
وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ (51)

أَوَلَمْ يَظُنُّوا أَنَّ اللَّهَ يَسْطُرُ الرَّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
(52)

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ
الدُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (53)

وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْأَلُوهُ لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصِرُونَ (54)

وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ
(55)

أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتَا عَلَىٰ مَا فَرَطْتُ فِي حُبِّ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لِمَنِ السَّاحِرِينَ
(56)

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ (57)

أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَىٰ الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ (58)

بَلَىٰ قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ (59)

وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَىٰ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ اللَّهِ وُجُوهُهُمْ مُسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى
لِلْمُتَكَبِّرِينَ (60)

وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازِهِمْ لَا يَنْصِبُهُمْ السُّوءَ وَلَا هُمْ يُجْرَنُونَ (61)

اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ (62)

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْحَاسِرُونَ (63)

قُلْ أَغْفِرِ اللَّهُ تَأْمُرُونِي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ (64)

وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ
الْحَاسِرِينَ (65)

بَلِ اللَّهِ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ (66)

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ
بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ (67)

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ
أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ (68)

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورٍ رَبَّهِ وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشَّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ
بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (69)

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ (70)

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا
بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ (71)

قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ (72)

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ
خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ (73)

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ
أَجْرُ الْعَامِلِينَ (74)

75. U pə njəon pa Mələka, pə pə ghā pi nguəm tu nkəp Arshi, mbə nzen nə fa ayuə nə Ngā yi ngér'ap. Pə lí (ngam) tu fānə yap nə mbékét. Pə rié mī: ayuə pua' yi Allah Ngā ghét ngu' yu puomə mənten.

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (75)

Kpangom (40): Yirə yi pua' «NKA' NGĀFÉTƏ GHĒRAPÜÜ»
Ririkent'i pua' Fämngom nshuop iten (85), a ka si' Maka'

سورة غافر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

حم (1)

- Ha Mīm
- Nsi'si' nda lérəwa pua' lo' puə Allah Nshet ku, Shetkét Ngā yi.
- Ngā fétə ghérapüü, Ngā kuot put ntuum, kukét Ngā ghét nguə', Shekét Ngā nkab, mo' yu wúshə mbékét ndi' nja' Wi, li' putnə (ngu' yam mənten) pua' pō mfə məsu Shi.
- Pə ntab nsūni yam tu ríríken Allah nja'ghā fétə ngambékét. ngerə na, pa ghérə shap tu ntu ngu ma na futə'u.
- Nku məsu shap, pa yu Nūhu ka pi fa mbéé (nə ntuum), pua lap lap (puən) manjəm puə. Nshiénshié puomshə puən nku ngub pō yi mvé ngā nshéshə shap. ngerə pə ka pi pə nsūnə nsūnə tu yu ndəm ndəm məshi' gba' ngambékét men. ngerə m've wap. ngerə nguə' sha ka pō nkū nā?
- Yirə yuə pua'yie kā li shukét Ngā yi ngér'u ka pé nku ndun ghā fétə ngambékét na mī: mə ndā ngambékét pə nā ndo' pə ghā (nyí) mü.
- Ghā kiém nguə' pifon pua shuə pə pua' tu kupshə na, nā nzen nə (Allah) nə fa ayuə nə Ngā yi ngér'ap, mbə nsuəntuum ndun'I, mbit mbə nta' fétə ghérapüü məshi' puən puə pə suəntuum ma, (mbə nzié mī): ó Ngā yi ngér'ü, U nā nsáshə ghuə'zén('U) pua yi (Shu) tu nshié yam, ngerə,fétə ghérapüü puən puə pə put ntuum, mbetə ndumānji'U na, ntəshə wap nə nguə' (mū) jahím.
- Ngā yi ngér'ü, ghét pə lo' nyí Adjana Adni yuə U ka sum nə puə na, pua nshié mun'ə ika ren mə rü pa tita shap, pua gbiépap, pua pon pab'a, a pua' ndā yire mī: U pua' Nshet ku, Shetkét Ngā yi ngam.
- Mbit ntəshə wap nə pükét ngét ngam, nshiénshié mun'ə U tuəshə'i nə pükét ngét ngam tu yirə liénju na, mbü U tét nguə'nzén m'i. Yirə yuə pua' fu' ngür'ə.
- A pua' ndā yirə mī puən puə pə fétə ngambékét na, pə nā ndo' fū wap, rié (nə puə) mī: siérə Allah pummə na mbə ngürə tutən nja' siérə shun tu fānə yun fu' yie pə ka pə mfū wun tu pémntuum, ngerə pu nsiét siét na.
- Pə nā ndo' rié mī: Ngā yi ngér'ü, U nq' na wü nka ipā mbit njiémə wü nka ipā. ngerə na, pü yi ghérapüü shü, ngerə ké a lo' pə nqat nə mo' nshié manjé tumtum mə?
- Yirə yuə pua' nə pun mə nga kā pə ka pə mfū wun məshi' yab Allah imo', pu nsiét siét na, a pə pə fu' yie pə kpa'shə'I pua kushuəb'a, pu suəntuum. ngerə, ndí ngām pua' puə Allah, Ngā shetkét nqə, Ngā shetkét ngürə.
- A pua'Wi yuə I ndét nə pun nə ríríken'I, mbit mbə ngét a nsi' nə pun nka lo' nku put nə fu' na, mo' ngā yi nkumshə ndi' mbü a li na mun'ə i mbut ntu'i (mbutnə tu yu' nshut Allah na).
- ngerə, fū nun Allah, mbə nun ghā pi nzen nə nga wúshə pō nū n'I, pa yuə ghā fétə ngambékét njié mbi ghuə'nə na.
- Ngā pi'nə pa ntu nté, Ngā nguə' pifon, I nā nshéshə ntum lo' tu nsa' nga Shi nə mun'ə I kú na tu rü kpen pi, ngerə mī I kəm puən məshi' nguə' liénju tənə.
- Liénju yuə pə ndo' pə ghā pi ntum mə li' nguə' na (lo' ma tu siéna), nshiénshié yam ntab ntəə ləəmshí puə Allah lo' mfə ndun puə. (Allah pishə wap mī): fon pō yi wuə ndia'shí nə? A pua' yi Allah, Yi'shə (Nkuə Fon), Shetkét Ngā pūntə.
- Ndia' shí , pə nā ntəə féeshə nshié nqəwə nə yua i ka kut na, nshié nkubə ndi' ndia'shí. A pua' ndā yirə mī:Allah pua' Ngā punnə nsishə (fa').
- Pit nkəm'ap məshi' liénju yuə a shi mbō mbet nkəəm ma. Fu' yie ntuum ntuum ndo' kuo' méé tu ghara', mbə ghā mé mbim ma, a ntab ndo' pə'i nə ghā yu nkub nə ndā nsun, shi mo' nshié ngā shu' yuə pə yétnə yi nju' nshür'i nə mbit mbə.
- I (Allah) yi (yu) fūfüt mbāmi pua yua ntuum ntuum téé nduəm ma.
- Allah nā ndí ngām pō tu ngambékét, pa shua pə ngúshə shi a mbə Wi na, ntab ndí yap nshié yam. A pua' ndā yirə mī: Allah pua'Shetkét ngā yi nju', Shetkét ngā yi njuə.
- Ké pə lo' pi mā nyí yap ndun nsié, ngerə yuən nkü yie kā ndínə puən puə pə ka pə nku məsu shab'a ka pə nə? Puə na, pə ka pi pə shetkéri tutən tu kú nja' wap pua (yab) mbuob ndun nsié.ngerə Allah vé wap məshi' ndon map. Nshié ngā tuə'shə ka pi mā mbit mbə'i nə puə tu (nguə') Allah.

- تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ (2)
- غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَهَ الْمَصِيرُ (3)
- مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُوكَ تَقْلُبُهُمْ فِي الْبِلَادِ (4)
- كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ (5)
- وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ (6)
- الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (7)
- رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (8)
- وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (9)
- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لِمَلَأْتُ اللَّهُ أَعْيُنَكَ مِنْ غَفْوَتِكُمْ أَنْ تُنْفِسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ (10)
- قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَنَا اثْنَيْنِ وَأَخْيَبْتَنَا اثْنَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ (11)
- ذَلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَخُدْهُ فَكَرَّمَتْ وَإِنْ شُرِكَ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ (12)
- هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ (13)
- فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ (14)
- رَفِيعِ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْزِلَ يَوْمَ التَّلَاقِ (15)
- يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ (16)
- الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ (17)
- وَأَنْذَرْتَهُمْ يَوْمَ الِازْتِزَاءِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاطِمِينَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَسِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ (18)
- يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ (19)
- وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ (20)
- أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ (21)

22. Yirə yuə **pua'** mə ndâ ngambékét mí: puə na, ghâ **nshéshə shap ka** pə ntuaə nə puə nə **ránə mi**, pə fêta ngambékét **fêta**, ɲerə Allah **vé wap**. A **pua'** ndâ yirə mí: **Wi** (Allah), **pua'** kukéri tutun, mbə ri'két **Ngâ ghét** nguə'.
23. Mə ndâ ngambékét **Pü** ka tét nshéshə Músâ nə ríríkent' **Ü** pua mōntu ngām mə li' nguəə.
24. Nə Fir'ona **pô** Hāmāna nə **kārūna**, ɲerə pə **rié** mí: (i pua') ngā set, mbə ngā nkwət mbéé.
25. ɲerə, a **ka pə fa' yié** i ka tuə nə puə nə ngambékét lo' puə **Pü** na, pə **rié** mí: ɲo' nūn pon puən puə pə suəntuəm pua wi na (pi pəmbâ), **ntâ** nūn **pəmgbié shap nə yiénə**. Taɲ ghâ fêta ngambékét ndi' **mo' nshié yum** mbû a li na mí: a **pua' pō** tū vuə.
26. Fir'ona ka pi rié mí: **tâ nūn** wa ɲo' Músâ, i fû **Ngâ yi** ngér'i, a **pua'** ndâ yirə mí: mə nâ mbuo nə kâ i nkubshə nga wúshə nshun **na, ké** nə kâ i nsáshə mbubə ndun nsié na.
27. Músâ **rié** mí: a **pua'** ndâ yirə mí: mə ta' tuə'shə puə Ngâ yi ngér'a **mbit mbə** Ngâ yi ngér'un, lo' ndun nshiéshié ngā siéshə ɲwət (yuə) i ntab nsuə'i **ntuəm** tū liénju sishə (fa') na.
28. Mo' monbâ ngā suəntuəm tū rû pa nda **Fir'ona**, mbi téé nduəmsə péémntu'i, **nzié** mí: pə lo' ɲo' mūn mí: i ténâ nzié mí Ngâ yi ngér'a **pua'** Allah nə? Mə ndâ ngambékét, i pi tét ntuaə nə pūn nə **pa rānə mi** mə li' nguəə lo' puə Ngâ yi ngér'un nə? A pə yuə i mbə ngā mbéé na, ɲerə mbû mbééshi pua' **ndun'i**. A pə yuə i mbə pō ngā rié **ngambékét na**, mbû pāshə yua i nka' wun men **na** nâ **ntuə** kwətə wun. A **pua'** ndâ yirə mí: Allah ntab ɲjírî mūn'wə i pua' ngā shābə, ngā nkwət mbéé na.
29. Ô pa yu pü! Fon pua' yun ndia'shî, (pə pə) pūntî ndun nsié ; **ɲerə**, a wuə mbə yuə i lo' fəer'upuə tū nguə' Allah nə kâ a ntuaə nə puə nə? Fir'ona **rié** mí: Mâ ntubshə'a (**mo'** nshié yum) nə pūn mbû a li na yua mə ɲjuən na, mâ mbit ɲjír'a wun **tū mo' yum**, mbû a li na tū manjé yirə.
30. Mūn'wə i ka suəntuəm **ma** ka pi **rié** mí: Ô pa yu pü! A **pua'** ndâ yirə mí: mə nâ mbuo mfə ndun pūn nə mfu' (nguə') liénju lab lab.
31. **Guaŋgwa yié fimə** (nguə') pa yu Nūhu, pa Aad, pa Samūd pua shuə (pə ka tuə) manjəm puə na. Allah **ntap** ngubi yu nkub mfə ndun **pəkpən p'I**.
32. Ô pa yu pü! A **pua'** ndâ yirə mí: mə nâ mbuo mfə ndun pūn nə liénju mfūnə.
33. Liénju yuə pə ndo' yəm ɲwər'un pə ghâ fet **ntâm nyit mūn na**, mo' nshié ngā shî ntab ndo' pə'i nə pūn lo'tu (nguə') Allah. Mūn'wə Allah vuə n'i na, ɲerə mbû ngā yi ɲjír'a ndi'**mo'**.
34. Mə ndâ ngambékét, **Yūsūf** ka **pi** tét ntuaə nə pūn nə nkwt **rānə mi nku mäsə**, ɲerə, pə yié kōshə yun tū kpa'tu lo' tū yua i ka tuə nə pūn men **na**, kuka a wuon méé **yié kâ** i **ka kpu na**. Pə **rié** mí: Allah ntab ndo' pit shéshî nshié ngā nshéshə majəm'i. Yirə yuə **pua'** kâ Allah téé mvuə nə mūn'wə i pua' ngā shābə, ngā kpa'tu na.
35. Puən puə pə téé nsūnə nsūnə tū ríríkən Allah shi mo' mōntu ngām'wə a tuə nə puə na, a gha' mə nsiet puə Allah pua puən puə pə suəntuəm **ma**, yirə yuə ka' mbə **yié** Allah téé ndo' **nshié lamntu** ngā siéshə ɲwət, ngā yién **nkénə na**.
36. Fir'ona ka pi rié mí: ô Hāmāna! Kut nə mə nə yu kurə ɲānə, **mo' nka** nguon méé tū mánjé.
37. Mánjé pūt pūt, ɲerə ndəm ntəm ndun yu wúshə Músâ. A **pua'** ndâ yirə mí: mə nâ mbummə ngubmə'i **mə ngā** mbéé. Yirə ka' mbə **yié kâ** pə ka niét nə Fir'ona nə pūükét **fa' shi** na, mbit nkū'i i tã mánjé na. Na taɲ Fir'ona ndi' **mo' nshié yum** mbû a li na pō tū vuə'.
38. Mūn'wə i ka suəntuəm **ma** ka rié mí: ô pa yu pü! Petə nūn wa ɲjírə wun tū ndumánjé yirə.
39. Ô pa yu pü! ali na mí: yirə yí wumə ɲju **pua' pō** mə nto' **yu** ghāmə. A pit na mbə ndâ yirə mí: ndínə liénju **pummə na mbə** ɲjü' **pukə**.
40. Mūn'wə i fa' nshié pūü na, ɲerə pə ntab ndo' fééshî wi mbû a li na pō nə mfu'i. Mūn'wə i fa' nshié (renkét fa') lo' ndun məmbâ ké məmgbié, mbit mbə ngā suəntuəm **ma**, mbû shirə shuə nâ ndo' nyí **Adjana**, pə pə mfu' nə puə **ntuəm** shi nsishî.
41. Ô pa yu pü! Kuaə nə mə mí: mbə mfū wun mfə tū wumə pə mfu'a **pō** mfə tū mú?'
42. Pə nâ mfu'a məshî' mí: nku tū nə Allah mbit mkpa'shə'I pua yua yi ndi' nə mə **ntuəm ma**, mə, nté nâ mfū wun pō mfə məsə **Nshet ku, Shetkét** Ngā fêta ghérápüü.
43. Nkōshî ndi' mí: a **pua'** ndâ yirə mí: yua pə mfu'a **ntuəm ma**, mfū ndi' mo' n'i tū ɲju shi pit mbə nə ndínə liénju. A **pua'** ndâ yirə mí: li' **patnə shupuə** (pua') pō mfə məsə Allah, **mbit** mbə ndâ yirə mí: ghâ shābə pua' pa tū mú.

- ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَاخْتَلَفُوا فَاخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدٌ الْعِقَابِ (22)
- وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ (23)
- إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ (24)
- فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ (25)
- وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ رَبِّي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ (26)
- وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ (27)
- وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدْكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ (28)
- يَا قَوْمِ لَكُمْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ (29)
- وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ (30)
- مِثْلَ ذَابٍ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَهَوْدَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظَلْمًا لِلْعِبَادِ (31)
- وَيَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ (32)
- يَوْمَ تُولُونِ مُدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ (33)
- وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلِ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زُلَّمَتْ فِي شَكِّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ نَبْعَثَ اللَّهَ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ (34)
- الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ كَبِيرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ (35)
- وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانَ ابْنِ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ (36)
- أَسْبَابَ السَّمَاوَاتِ فَأَطَّلِعُ إِلَىٰ آلِهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لأَظُنُّهُ كَاذِبًا وَكَذَلِكَ زَيْنٌ لِفِرْعَوْنَ سُوءِ عَمَلِهِ وَصُدَّ عَنِ السَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ (37)
- وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُونِ أَهْدِيكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ (38)
- يَا قَوْمِ إِنَّمَا هَذِهِ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ (39)
- مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ عَمِلَ سَاحِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ (40)
- وَيَا قَوْمِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَىٰ التَّجَاةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَىٰ النَّارِ (41)
- تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأَشْرِكُ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَىٰ الْعَزِيمِ الْعَفَّارِ (42)
- لَا جَرِمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنْ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ (43)

44. ηερα, pu nâ tuə kumshə yua n'tée nzié nə pən na, mə nâ mbit nū ngāsha pō mfə məsu Allah. A pua' ndā yirə mī: Allah pua' **Shetkét** Ngā yuən pəkpen.
45. ηερα Allah ka pi tuə'shə'i nə pūükét pūükét yua pə ka ntāmshə'i mən na. Pūükét nguə' ka pi ghum pa yu Fir'ōna.
46. (Mbə) Mū (yuə) pə ndo' pə nɔr'ap ntuum nə nku'nju pua ndu' nguən na. Liénju yuə fu' (kiyāma) ndo' ténə na, (I nâ ndo' rié mī) suə nun pa yu Fir'ōna nə ndā ri'két nguə'.
47. Fu' yie' pə ndo' pə mbéékét nshu' ma tu mū na, ηερα, fəmkét puən nzié nə puən puə pə ka pə nsiébsə ηwət na mī: pū ka pə ghā pi mbetə wun. ηερα, ké pə fa pu pə ghā pi' mo' mbet yum tu mū ndun pū?
48. Puən puə pə ka siébsə ηwət na rié mī: a pua' ndā yirə mī: puə kpa' na mbō ntuum mentén. A pua' ndā yirə mī: Allah tét ndī ngām tu fānə pəkpen.
49. Puən puə pə pua' ma tu mū na rié nə ghā shī (mū) jahannama mī: fū nun Ngā yi ngér'un, I luəə ndī liénju nguə' ndun pū.
50. Pə (ghā shī mū) rié mī: a mbə nā ghā nshéshə shun ka pi mā ntua yap nə pən nə nkwt rānə mī? Pə (pa ma tu mū) shū mī: ən! Pə (ghā shī shut mū) rié mī: ηερα, lón nun na (Ngā yi ngér'un), na lónə ghā fētə ngambékét ndi' mo' nshié yum mbū a li na pō tu vuə.
51. A pua' ndā yirə mī: Pū nā mbummə mfēt ghā nshéshə Shū puə puən puə pə suəntuum ma, tu wumə nju mansiə puə liénju yuə ghā kuot ntā ndo' lo' tu tu na.
52. (A pua') liénju yuə mōntu nga ghā yu nkub ntab ndo' féeri wap (tu kwət mbuə), a pə nə puə nə ghābə (tu ghuə'zén Allah), mbit mbə nə puə nə pūükét njū'na.
53. Mə ndā ngambékét, Pū ka pi fa yirə nə Mūsā, mbit mfa nda lérəwa nə pon Isráil mə yu ndap.
54. A pə yirə, pua kumshə nə ghā rānə.
55. ηερα, mimshə, a pua' ndā yirə mī: nka' nga Allah pua' pékéri. Pit nta' fētə ghérapiū mə shi' ndon mu, mbit mbə nzen nə ayuə nə Ngā yi ngér'u nə ndu'ngwən pua nku'nju.
56. A pua' ndā yirə mī: puən puə pə nsünə nsünə tu ririken Allah shi nshié mōntu nga yuə a mbi tuə nə puə na, mo' nshié yum ndi' ma tu ntua shap mbū a li na siébsə ηwət. Pə pi pə ndi' yap ghā pi méé ntuum. ηερα ta' tuə'shə puə Allah, a pua' ndā yirə, Wi na, I (Allah) pua' Shetkét Ngā yi nju', Shetkét Ngā yi njūə.
57. Puóm pūt pūt pua nsié pummə na mbə ngūə tutun nshet puóm puən nyūtu. Na nkwt puən nyūtu mā nji yap.
58. Mfūmi pō ngā yuənnə ndi' yap nguənguə, shi puən puə pə suəntuum, mbi pit mfa' renkét renkét (fa') na (mbit mbə nguənguə) pua ngā ghét pūū. A pua' məkéri mbə yuə pu nkumshəkét na.
59. A pua' ndā yirə mī: fu' (kiyāma) pummə na mbə yu tuə, kpa' tu ndi' mo' ntuum. Na nkwt puən nyūtu ntab nsuə yap ntuum (ntuum).
60. Ngā yi ngér'un pit na nzié mī: fū nun wa mbut nə pən, apua' ndā yirə mī: puən puə pə nsiébsə ηwət mbə ntā wūshə sha na, pə nā ntua nyī (mū) jahannama pə pō yuəə shi.
61. Allah pua'Wi yuə I yap shū' nə pən məshi' mī pu pə mgbūə ηwət ntuum ma, mbit (njab) rānə mə yu yuənnə na. A pua' ndā yirə mī Allah pummə na mbə Ngā nsherə ndun puən nyūtu, na nkwt puən ntab nkəəbsə yap mo'.
62. Yirə yuə nə pən (pua') Allah, Ngā yi ngér'un, Ngā puom ngū yum mənnten. Mo' nshié yu wūshə (mbékét) ndi' mbū a li na Wi. ηερα na, a ndetə nā pu mfet nkwen'un (ntā wūshə Shi)?
63. Yirə yuə ka' mbə yie' kâ puən puə pə ka pə ngét nsünə tu ririken Allah ka pə mfet nkwen'ab'a.
64. Allah pua'Wi yuə I yab nsié nə pən a pə pukī, (mbit njab) pūt mə yu kurə (titā), mbit mfa mfu'yun nərə, mfu'shə mfu'yun a pū tutun. Mbit mfu' nə pūnnə yum lo' tu pa rəmshə rəmshə. Yirə yuə nə pən pua' Allah Ngā yi ngér'un. ηερα Allah, Ngā ghét ngū yu puomə mənnten yām nə mbókét.
65. I pua' wumə (nkakə) mo' nshié yu wūshə mbékét ndi' mbū a li na Wi. ηερα, fū nun Wi, mbə nun ghā pi nzen nə nga wūshə pō ndū n'I (yi'shə). Ayuə pua' yi Allah Ngā ghét ngū yu puomə mənnten.
66. Rié mī: a pua' ndā yirə mī: mə, pə ghuə'no'a nə kâ mə ngūshə pa shua pu ngūshə shi a mbə Allah na, manjəm yie' kâ nkwt rānə mī tuə nə mə lo' puə Ngā yi ngér'a na, Pə pit na nsa' nə mə mī: mbuorə ηwə' a pō ndun nə Ngā ghét ngū yu puomə mənnten.
67. A pua' Wi yuə I puom'un lo' tu nsié na, a pə lo', a shi mbə lo' tu mə nké, a pə lo' a shi mbə lo' tu nshi nketkét, a pə lo' I tūm wun pu pə pon, a pə lo' (I shīnə nə pən) məshi' mī pu méé tu ndut ku shun, a pə lo' (I shīnə nə pən), məshi' mī pu yie' rénkét puən.

فَسْتَدْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَفَوضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ (44)

فَوَقَاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ (45)

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ (46)

وَإِذْ يَتَحَاوَجُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الصُّعْفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَبَرُونَ عَنَّا نِصَابًا مِنَ النَّارِ (47)

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ (48)

وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَازِنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ (49)

قَالُوا أَوْمَ تَكُ تَأْتِيكُمْ رَسُولُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَى قَالُوا فَادْعُوا وَمَا دَعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ (50)

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ (51)

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعذرتُهُمْ وَهُمْ اللَّعْنَةُ وَهُمْ سُوءُ الدَّارِ (52)

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهُدَى وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ (53)

هُدًى وَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ (54)

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ (55)

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَا هُمْ بِبَالِعِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ (56)

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرَ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (57)

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ قَلِيلًا مَا تَتَذَكَّرُونَ (58)

إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ (59)

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ (60)

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ (61)

ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّهُ هُوَ الْوَكِيلُ (62)

كَذَلِكَ يُؤْفِكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ (63)

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُم فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ (64)

هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (65)

قُلْ إِنِّي نُحْيِي أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَ فِي الْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسَلِّمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ (66)

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا

A **pua'** mə rü yun nə pʰən puə pə ntúmə yiénə shap nku məsu na, mbit mbə məshi' mī: pəwuon méé **tu** nka' fə' yuə a pua' yu fū na, mbit mbə məshi' mī:pə rānə.

- 68. A pua' **Wi** yuə I njiémə mbit ɲə' na, ɲerə, a mbə pə **fə' yie** I lí nshié ngám **ma**, mbú a lí na mí: I ná rié ní mí: a pə, ɲerə a shi mbə pə.
- 69. Ké u lo' pi má njuən'u pʰən puə pə nsúnə nsúnə tə ríríken Allah **yie ká** pə téé ɲjəm'ab'ə?
- 70. Shuə pə mfa mbéé tə nda lérəwa pua yua **Pü** shéshə ghá **nshéshə Shü** men **na**, ɲerə pə ná ndo' yí.
- 71. **Fu' yie** kumgbókə (ndo' pə) tə **mámə** shap pua shan shan, pə pə nsüü wab'a.
- 72. Tə nké mbetkét, a pə lo' pə ngét a ndü ndun puə ma tə mü.
- 73. A pə lo' pə rié nə puə mí: pa shua pə **ka pə ngét** mkpa'shə **men**
- 74. Shi a mbə Allah **na ya?** Pə **rié** mí: pə vuə ntá wü. Mbéé pü ka pə ntab ngúshə yü nshié yum (ɲja' Allah). Yirə yuə ka' mbə **yie** Allah mvuə nə ghá fétə **ngambékét na**.
- 75. Yirə yuə **pua'** məshi' ká pə **ka pə** nset ndun nsié, shi pə nə **ngambékét na**. Mbit mbə məshi' ká pə **ka pə** mbin kunyá **na**.
- 76. Nyí nún tə shut shut (mü) jahannama mbə **ghá pi nzuobə ntuum**, ɲerə lí' shu ghá siéshə ɲwət püü.
- 77. ɲerə mimshə, a **pua'** ndá yirə mí: nka' nga Allah pua' pékéri. ɲerə ké yuə **Pü** mbummə ndét n'u nə pashə yua **Pü** ka' wap (men **na**), ké yuə **Pü** mbummə ntúmə yiénə shu **na**, ɲerə mbú pə ná tuə pətə nə puə pə mfə məsu shü.
- 78. Mə ndá ngambékét, **Pü** ka pi shéshə ghá nshéshə nku məsu shu, a pua' mə **rü yap** nə shuə **Pü** sá (pəsa'kuə) shap n'u **na**, a pit na mbə mə fānə yap nə shuə **Pü** má nsá yü (pəsa'kuə shap) n'u **na**, a **ndi'** nə nshiénsié ngá ntum mí: **i** tuə nə nshié ríken, mbú a lí na pə nə péémə Allah. ɲerə, **fu' ká** nsa' nga Allah **ndo'** tuə **na**, pə lí (ngám) nə ngambékét, ghá mbubə gbukét ghəəm ɲurət.
- 79. Allah pua' **Wi** yuə I yab pənyam **nə** pən məshi' **mí:** pə pə nkuo' shimo' **ntuum**, mbit mbə nkwt shimo' **ntuum ma**.
- 80. A pua' nə pun tə yirə yuə (pənyam) nə nkwt yu ghámə, mbit mbə mí pə wuon, nguon méé tə shetnga yuə a pua' mə ntə shun **na** ndun puə, pə ná nkiém'un ndun puə (pənyam), (mbit kiém'un) ndun kukuóm.
- 81. I ná mbit ndét ríríken't **I** nə pun, ɲerə pə téé ndi yiya ríken tə ríríken Allah nə?
- 82. Ké pə má nyí yap tə nkwən nsié, ɲerə **yuən** nkü **yie ká** ndínə pʰən pə pə **ka pə** nku məsu shab'a **ka pə** nə? Pə ka pi yám sher'ap tətun (tə nsishə yap) mbit mbə rí'kéri tətun **tu** ku pua (yab) mbuop tə nkwt nsié, ɲerə yua pə **ka pə** nkút **na** ka pi má ngámi **pi'** nguə' ndun puə.
- 83. A ka pə pə **fu'ká** ghá **nshéshə shap** tuə nə puə nə nkwt **ránə mi na**, pə setnə yap pə nə yí yuə a pua' puə puə **na**, yua pə ka pə ngét nkuo'shə men **na** ghuəm'ap (nə nguə').
- 84. **Fu' yie** pə ka yuən **nguə' Shü** na, pə **rié** mí: pü suə **ntuum** ndun Allah yí'shə, **nsié** pə shua pü pə ghá pi mkpa'shə (Allah) men **na**.
- 85. **Péémntu yap** ka pi má mbə'i mí a ghám'ap **fu' yie** pə ka yuən nguə' shü **na**. A **pua'** ngétə nga Allah yuə a ka ya' mfə ndun pəkpen pi na. Ghá fétə ngambékét gbə ghəəm ɲurət.

Kpangom nshuop imo' (41): Yirə yí pua' «NKA' FAPSHƏ NGÁM»
Ríríken't i pua' ten ngom nshuop ikpa (54), a ka si' Maku'

Mə ná ndu' nə lí Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

- 1. Ha Mím.
- 2. (**Kur'áni** pua') yu si' lo' puə Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.
- 3. (A pua') nda lérəwa (yuə) pə fapshə ríríken't'i (a pə) yu yankə (**Kur'áni**) mə shü arab məshi' pʰən puə pə ɲji na.
- 4. (Mbə) yí fa pəsa'kuə **luumntuum** pua yí kəmə, ɲerə nkwt'ap yəm ɲwət, ɲerə puə na, pə ntab **nju' yap**.
- 5. Pə **rié** mí: ntə shü **pua' pə** tə mvét lo' tə yua u mfü wü **ntuum ma**, a pit na mbə mə ntut mü nə rət, mbit mbə mə **fānə yü** pua wu nə təə'shə. ɲerə , fa' (yu tə mgbə yu), a **pua'** ndá yirə mí: pü pua' ghá pi mfa' (yü tə mgbə yü).
- 6. Rié mí: A **pua'** ndá yirə mí: **n'ka'** mbə **mun nyütu** yie pun, pə **tuə nə** mə **nə ntuum** mí: a lí na mí: yu wúshə shun (yí mbékét) pua' ndí yu wúshə imo', ɲerə, té nún ntənə (tə manjé wuon) mfə məsu Shi, mbit nún nta' fétə ghérápüü puə'I, nguə' **pua'** nə ghá kpa'shə (**mo'** yum pua Allah).

وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَقَّىٰ مِنْ قَبْلٍ وَلْيَأْتُوا أَخْلَافًا مَسْمِيًّا وَلَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ (67)

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (68)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّىٰ يُصِرُّونَ (69)

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ (70)

إِذِ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ يُسْحَبُونَ (71)

فِي الْحَبِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ (72)

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ إِنَّكُمْ تَشْكُرُونَ (73)

مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ (74)

ذَلِكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَمْرَحُونَ (75)

ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ (76)

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِنَّمَا تِرْيَاقُ الَّذِينَ نَعَدْتَهُمْ أَوْ تَتَوَفَّيْتَنَّهُمْ فَلَئِنَّمَا يُرْجَعُونَ (77)

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بآيَةٍ إِلَّا يَأْذِنَ اللَّهُ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فَصِصْ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ (78)

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ (79)

وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَأَلَّفُوا عَلَيْهَا خَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ (80)

وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيُّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ (81)

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أُغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (82)

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (83)

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدِيثَ مَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ (84)

فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سَنَّتْ اللَّهُ الْآبِيَّ قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ (85)

سورة فصلت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حم (1)

تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (2)

كِتَابٌ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (3)

بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ (4)

وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكْبَةِ مَا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ إِنَّا نَدْمُونَ (5)

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِكِينَ (6)

31. Pü pua' ghâ pi mfær'un tu wumə nju pua ndinə (liénju), a pit na mbə nə pun **ntuum** nə yua **ntu shun nkú** na, mbit mbə nə pun **ntuum** nə yua pu nta' na.
32. Mbə li'si' lo' puə **Shetkét Ngá** fétə ghérapüü, Shetkét Ngá ghəə'zén.
33. A pü wuə tətun tu shukét nja' mun'əə i mfü (puən) pə wuon **pô** mfə məsu Allah, **mbi** pit mfa' fa' nzenkét nə? Mbit nzié mî: A **pua'** ndá yirə mî: m'buə' **mə** rü ghâ gbu Allah.
34. Ngambökét ndi' nguəngəə **pô** ngambüükét. Kóshə (yi mbüükét) nə yuə a pü tətun **na**. ɲerə, pə nâ shi pə wuo réé, mun'əə kəpen pua' tu fânə'u pun' i na, i pi shi mbô **yié kâ** nsún **n'u** nû pə tun.
35. Pə mə **mfa'é** yirə yuə (nkut ngâm) (**nə nshié mun**), mbú a li na nə puən puə pə mimshə na, pə mə mbit **mfa'é** yirə yuə (**nə nshié mun**), mbú a li na nə ngá mbet yam'əə a pua' **gbími** na.
36. A pə yuə shéitáni mfânə'u **nə mfânə (māshi' u ku tu)** na, ɲerə u ta' tuə'shə puə Allah. A **pua'** ndá yirə mî: **Wi** na, I pua' **Shetkét Ngá** yi nju', **Shetkét Ngá** yi nji.
37. A pua' tu rü ririkent'I, shü' **pô ránə**, nə **li** ɲom **pô** mut, pə ma pə mbet yéé mansié nə **li** ɲom, shi pit mbet yéé mansié nə mut, pət nun yéé mansié **pô** nə Allah yuə **I** puom'ab'a, mə yuə pu mbí ngúshə **Wi** na.
38. ɲerə a pə yuə pə nsiéshə **ɲwət na**, mbú puən puə (pə **Mələka**) pə **pua'** puə Ngá yi ngér'u na, nâ nzen n'I nə shü' pua **ránə**, puə na, pə ntab nkeən'ap.
39. A pit na mbə tu rü ririkent'I, mî: a **pua'** ndá yirə mî: u nâ njuən nsié, a pi yié **yuarí**, a pə pə **fu' yié** Pü si' nə nké **ndun'i** na, a lükét mbit nkuo'két. A **pua'** ndá yirə mî: Allah yuə I yiemə'i' na pua' **Ngá** yiemə künsiə. A **pua'** ndá yirə mî: **Wi** na, I pua' **Shetkét Ngá** ku nku ndun ngu yam mənən.
40. A **pua'** ndá yirə mî: puən **puə** pə téé **ngét njəmshə** tu ririkent'Ü na, ntab **nkob'ap** puə **Pü**. Ké mun'əə pə ntuə **ma'é** ma tu mü na pü wi ké mun'əə i ndo' tuə, pə ngá ten **ntuum** nə **liénju** kiyáma nə? Fa' nun yua pu kú na, a **pua'** ndá yirə mî: **Wi** (Allah) pua' **Shetkét Ngá** yuən yua pu mfa' na.
41. A **pua'** ndá yirə mî: puən puə pə ghét nsiét tu kumshə (**Kur'áni**) fū' kâ a tuə nə puə na, a **pua'** ndá yirə mî: **wi** (**Kur'áni**) pummə na mbə nda lérəwa shetkét.
42. Mbubə **ntab** ntuə'i mo' **ntuum** nku məsu shi pua majəm'i, (a pua') yu si' lo' **puə Shetkét Ngá** yi ngâm, shetkét **yu** fa yuə.
43. Pə **ntap nzi** mo' nshié yam n'u, mbú a li na mî: a pua' (mfu') yua pə ka pi tét nzié **nə** ghâ nshéshə nku məsu shu na. A **pua'** ndá yirə mî: Ngá yi ngér'u pua' **Shetkét Ngá** fétə ghérapüü, mbit mbə **Ngá** nguə' njákét.
44. A pə mbə yuə **Pü** njab'i (**Kur'áni**), i pə yu yankə mə nguən shukét na, mbú pə rié mî: a ghét kuə shi pə mfapshə ririkent'i? Ké (**kur'áni**) lo' pə nguən shukét, (ngá nshéshə) pə mun arab'a? Rié mî: i (**Kur'áni**) pua' nə puən puə pə **suəntuum ma** mbə yirə pua yürə. Na puən puə pə ntap nsuə yap **ntuum ma**, ret pua' mə **ntutəm'ap**. I (**Kur'áni**) pi pua' mfə ndun puə, mbi fa fumi (njəm), shirə shuə puən, pə nâ **ndo'** mfü wap lo' tu li' ɲə a pua' ndénsa na.
45. Mə ndá ngambékét **Pü** ka pi pit mfa nda lérəwa nə Músá, ɲerə, pə fa'nə **ntuum**. A pə mbə ndi' li shukét yuə a pínə lo' puə Ngá yi ngér'u **na** (nga piésh kiyáma), mbú pə tét ndi' **ngâm mə** fânə yap (mvuəshə wap), a **pua'** ndá yirə mî: pə **pua'** tu mkpənə kpa'tu **ntuum**.
46. Nshié mun'əə i fa'fa' nzenkét na, mbú (pü shi) **pua' pō** mfə **ndun'i**. Mun'əə i pübə (fa') na, mbú (nguə'shi) **pua' pō ndun'i**. Ngá yi ngér'u ndi' **Ngá** yu nkub ndun pəkpen.
47. Pə nâ nküt nə yi fū' (kiyáma) pō mfə məsu Allah. Nshiéshié mbâ tətə ntab ntami tu kubshí, nshié məmgbié ntab **njumshí**, shi pit mvé mbú a li na pō nə yi shi (Allah). Na liénju yuə pə ndo' fū wap (pishə mî): pashua pu **ka pə** mkpa'shə'a pua puə nə ya? Pə rié mî: pü ghét u yi mî: a ndi' mə rü yu nə nshié ngá **ntuənə** ngâm.
48. Yua pə **ka pə** ngúshə nkusu na, a pi vuə ntá wap, pə shéttə mî: a ndi' nə puə nə nshié li' kobə.
49. **Mun nyütu** ntab nken' i tu lon ngambökét. A pə yuə püü nkwtə'i na, i pə ngá pi' **ntuum**, mbit mbə ngá tūmə **ntuum** tu ghəə'zén Allah.
50. A pə yuə **Pü** nju'shə'i' nə ghəə'zén (pü) lo' puə **Pü** na, majəm ri' yuə a pə **mbi** kwətə'i' na, mbú i nâ ntuə pu' rié mî: yirə yi pua' ya, mə ntab mbit ngubmə'a mî: fū' (kiyama) nâ ndo' pit **ténə**. Mə pit nsiéshé mî: a pə yuə pə mbutnə nə mə mfə məsu Ngá yi ngér'a na, mbú a **pua'** ndá yirə mî: a pua' puə **I** nə pü (**adjana**) mbə ya. ɲerə **Pü** nâ ndo' **pummə** fa pəsa'kuə nə puən puə pə fétə ngambékét na, nə yua pə ka fa' na. Pü nâ ndo' **pummə yu'shə wap** nə nguə' mbübkét.

- نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ (31)
- نُزُلًا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ (32)
- وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا إِذْ دُعِيَ إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ (33)
- وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ (34)
- وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ (35)
- وَأَمَّا يَنْزِعُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (36)
- وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (37)
- فَإِنْ اسْتَجَبُوا فَأَلْدِينُ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ (38)
- وَمِنْ آيَاتِهِ أَنَّهُ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً إِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ إِنْ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي الْمَوْتَى إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (39)
- إِنَّ الَّذِينَ يُلْجِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يُخْفُونَ عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (40)
- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّ لَهُمْ لَكِتَابًا عَزِيزٌ (41)
- لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ (42)
- مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنْ رَّبُّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ (43)
- وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَبِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَأَعْجَبِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا لِقَاءُ رَبِّهِمْ فِي الْحَقِّ وَهُوَ الْعَلِيمُ (44)
- وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقَضَيْنَا بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ (45)
- مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَالِمٍ لِّلْعَبِيدِ (46)
- إِلَيْهِ يُرْجَعُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ تَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِي قَالُوا آذْنَاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ (47)
- وَصَلِّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُّوا مَا لَهُمْ مِنْ حِصْبٍ (48)
- لَا يَسْأَلُ الْإِنْسَانُ مِنْ دَعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَنْوَسْ قَنُوطٌ (49)
- وَلَئِنْ أَدْقْنَا رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ صِرَاءٍ مَسْتَهْتَهُ لَيَقُولُنَّ هَذَا لِي وَمَا أَطَّلُ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَى رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لِلْحَسَنِ فَلَنَبْتَدِئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُدَيْفَعَنَّهُمْ مِنَ عَذَابٍ غَلِيظٍ (50)

51. A mbə pə fu' yie Pü fu' nə mun nyütu na, i fət nkwan'i (ntä fa ayuə) mbit ngap nə nsäm'i. A pə pə fu' yie püü päm'i na, i yie ngä lónə reni.
52. Rié mí: ké pə lo' pi yuən mə yuə (kur'āni) mbi pə lo' puə Allah na, a pə lo' pə ngət ku tu ntuum mə? A vuə wuo méé yie mun'əə i pua' tu mfa' nə yuə a pua' ndensa nə?
53. Pü nā ntua let nə puə nə ririkent'Ü tu sá sá nju pua mfa' tu n̄wət'ap, a wuan méé yie á lo' sáshə mə li' nguəəə nə puə mí: yirə yuə (kur'āni) puə' ngambékét na. Ké a mā njétni nə Ngä yi ngér'u mí: a pua' Wi mbə nku ndun nshiénshie yam mbə Shetkét Ngä kuot ntä nə?
54. Ən! a pua' ndä yirə mí: puə na, pə pua'tu kpa'tu tu yi ntānə pua Ngä yi ngér'ap. ən! a pua' ndä yirə mí: Wi Allahpua' Shetkét Ngä yi nguəm nshiénshie yam(nə yi nə shi).

- آمَنُوا هُدًى وَشَفَاءً وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى وَإِذَا أُتْعِمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَتَأَى بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ (51)
- قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ تُمْ كَفْرًا بِهِ مَنْ أَضَلُّ مِنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ (52)
- سَتَرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (53)
- أَلَا إِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُخِيطٌ (54)

سورة الشورى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Kpa ngom nshuop ipä (42): Yirə yi pua' «NKA' PÜ NGAM (SHÜRÄ)»

Ririkent' i pua' ten ngom nshuop itet (53), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngä runkét ghuə'nzén, Ngä shetkét ghuə'nzén.

1. Ha Mím
2. Aîn Sîn Qâf
3. Yirə yuə ka' mbə yie Allah, Nshet ku, Shetkét Ngä yi ngam fa ntuum n'u (yie I ka fa ntuum nə) puən pə pə ya' nku məsu shu na.
4. Yua a pua' nku püt pua yua a pua' mansié na pua' yi (Allah), Wi yuə I pua' Ngä Shetkét nānə, Ngä Shetkét gbīmə na.
5. Püt püt ghobshə yuə a ndəmkét lo' nku ndun puə na, (fu' ká) pa Mələka pua' mə yi nzen nə fa ayuə nə Ngä yi ngér'ap, mbə nta' fətə ghérapiü məshi' puən pə pə pua'mansié na. ən, a pua' ndä yirə mí: Allah pua' Shetkét Ngä fətə ghérapiü, Shetkét Ngä ghuə'nzén.
6. Mbə shi tuə mə puən pə pə téé nshüshü' mo' ghä ghāmə nduni shi a mbə Wina, Allah pua' (Wi mbə) Ngä shí ndun puə, U ndi' u nə puə mbə li' yuə'nə.
7. A pua' nguəngəə yie ká Pü tuə nə ntuum n'u, Kur'āni mə shü arab, məshi' mí: u kəm nā ngu ngu (Maka') pua puən pə pə pua'mə nkob' i na. Mbit nkəm (puən) tu ngaliénju puomshə yuə kpa'tu ndi' mo' ntuum ma, mo' lap pa tu Adjana mo' lap pə ma tu (mü) Saír na.
8. A pə mbə yuə Allah nkü na, mbü I yab'ap pə pə ndi (lap) puomshə puən. Na I nā nsuə mun'əə I kú na tu ghuə'nzén'I. Ghä yu nkub'a, a ndi' mo' nə puə nə nshie ntəsu (ngä ghāmə), shi pit mbə nə puə nə nshie ngä mfeerə.
9. Ké pə lo' pi shüshü' shimo' tésu (ghä pi mfeer'ap) nduni shi a mbə Wi (Allah) nə? n̄erə, Allah pua' (Wi mbə) ntəsu, I nā n̄jiémə künsié, mbit mbə Ngä ghét ku nku ndun ngu yam mənten.
10. Nshie yua pə fa' nə ntuum ma, n̄erə mbü ndi nga shi pua' puə Allah. Yirə yuə nə pun pua' Allah Ngä yi ngér'a, n'juə'nə'a pō ndun'I mbit mbə mbutnə pō mfə məsu shi (nə putntuum).
11. Ngä puom püt püt pua nsié. I yap nə pun nə pəmgbié lo' mfə ndun pun nə pa tā mə nta' nta' shi. I nā nsen'un (lo') ntuum, nshie yam ndi' yie Wi. I pit na mbə Shetkét Ngä yi nju'nə, Shetkét Ngä yi njuənə.
12. Pa' to' lü lü püt püt pua nsié pua' pō puə'I. I nā nsāshə fu', mbit mfet mən nə mun'əə I nkü na. A pua' ndä yirə mí: I pua' tu ngu yam mənten mbə Shetkét Ngä yi nji.
13. I (Allah) gbətə nə pun (nə ngét ngam) tu nga wūshə yuə I ka tub Nuhu mən na, pua yuə Pü tuə nə ntuum mən n'u na, pua yuə Pü ka tub Ibrahim mən na, nə Mūsā nə Isā na, mí: «ghét nun nga wūshə pə nténə (yie pə gbətə na), shi pit mfapshəkét ntuum». A pua' ngürə (gbīmí) nə ghä kpa'shə kushuəp nə yua u téé mfü wap ntuum ma (yap Allah imo'). Allah nā nsho' mə wuon mfə məsu Shi pō mun'əə I kú na, mbə njirə mə wuon mfə məsu Shi pō mun'əə i mbut ntuum ma.
14. Pə ka pi mā mfapshə yap mbü a li na pō manjəm yie ká yi ka tuə nə puə na (məshi') kughuə' (yīnə nkut) mə fānəyap. A pə mbə ndi' li shukét yuə a ka téé mbīnə lo' puə Ngä yi ngér' u a wuon méé tu nka' fu' yuə a pua' yu fū na, mbü pə ka tət ndi ngām tu fānə yap. A pit na mbə ndä yirə mí: puən pə pə ka yu nda lérəwa mə gādo' manjəm puə na (pə yahūd pua pa nasārā) pummə na mbə tu kpa'tu ntuum, mbə nə mkpənə.
15. n̄erə na, fū (puən) tu yirə yuə (yap Allah imo') mbit nté nténə yie pə sa' n'u na, ma petə kú ntu yap, pit nzié mí: mə suəntuum tu yua Allah ghét a si' tu nda lérəwa na, pə pit nsa' nə mə mí: n'sappé tu fānə yuən. Allah pua' Ngä yi ngér' u, mbit mbə Ngä yi ngér'un. A pua' nə pü nə fa'shü, mbə nə pun nə fa'shun. Nshie mōntu ngām ndi' tu fānə yū pua pun. Allah nā ntua puomshə fānə'upuə. Li' pütne pua' mfə məsu Shi.

- حَم (1)
- عَسَق (2)
- كَذَٰلِكَ يُوحِي إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (3)
- لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ (4)
- تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (5)
- وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيفٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ (6)
- وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجُمُعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فِرْقٍ فِي الْجَنَّةِ وَفِرْقٍ فِي السَّعِيرِ (7)
- وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ جَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْعَلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وِليٍ وَلَا نَصِيرٍ (8)
- أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (9)
- وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ (10)
- فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا يَذُرُّكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ (11)
- لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَنْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (12)
- شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ (13)
- وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى لَفُضِّي بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مِرْيَبٍ (14)
- فَلِذَٰلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ آمَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمْ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ لَا حِجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ (15)

16. Pwæn puæ pæ téé ngét nsünə tu nga Allah (tu mbəbə) manjəm kâ pæ pwt mfū n'I na, mōntu **nga shap** (nsünə) puæ' pəbī puæ Ngā yi ngér'ap, a pit na mbə ndun puæ nə shuəə mbit mbə nə puæ nə ri'két nguə'.
17. Allah puæ' **Wi** yuə I ghét nda lérəwa si' mə ndā ngambékét na, puæ kilu (sappé). Pə mā ngéri u yi mī: mo'nka fu' (kiyāma) puæ' ghōpshī nə?
18. Pwæn puæ pæ mā nsuə yap **ntuəm ntuum ma**, nā nta' yi **mbunnə mən**, mbə shi tuə mə puæn puæ pə suəntuum **ma**, pə pə nə luəb lo' **ntuum mbə** nji mī: a puæ' ndā ngambékét. **ən!** A **puæ'** ndā yirə mī: puæn puæ pə téé nsünə nsünə tu nga kiyāma na, **pummə** na mbō tu vuə ndénsa.
19. Allah puæ' gbunī mfa mfə ndun pəkpen **p'I, I** nā **mfu'** nə mun'əə I kū na, **I** puæ' **Shetkét Nga pawə, Nshet ku**.
20. Mun'əə i puæ' yi mbə ngub (tu fa' shi) pō kée ndīnə liénjə na, mbū **Pū nā** ntua ku'shə n'i nə **kée shi**. Na mun'əə i puæ' yi mbə ngub (tu fa' shi) pō kée nju mansiə na, mbū **Pū** nā fa **n'i** nə mə yum lo' ntuum, na shi a ndo' mbit mbə **n'i** tu ndīnə liénjə nə nshié mbet yum.
21. Ké a lo' pi pə nə puə nə shimō' yu kpa'shə puə Allah shuə pə gbətə nə puə nə (ngét ngam) tu nga wūshə mbə yuə Allah mā mfa'é mo' ku ntuum **mə?** Na, a pə mbə ndi' mī: li shukét lī ngām (ka pi tét mbə), mbū pə tét ndī (ngām) tu fānə yap. A **puæ'** ndā yirə mī: ghā yu **nkub**, a nā ndo' pə nə puə nə nguə' njâkét.
22. U nā ndo' yuə ghā yu nkub, pə pə nə luəb tu yua pə **ka pə** nkūt na, a (nguə' fa' shap) pi pə yu mée ndun puə. Mbə shi tuə mə puæn puə pə suəntuum mbit mfa' fa' **nzenkét na**, pə nā ndo' pə tu puə'shə **Adjana**, a pə nə puə nə yua pə ndo' pə nkū na puə Ngā yi ngér'ap. Yirə yuə **puæ'** ngambökét ngūrə.
23. Yirə yuə (**kée**) puæ' yuə Allah téé mfa pəsa'kuə **lumntuum** (mən) nə kpen **p'I** shuə pə suəntuum mbit fa' renkét renkét fa' na. Rié mī: mə ntab mbishə'a wun nə **kée** (məshi' ntum) mbū a li na ghu' mfə ndun nguə (mun'a). Nshié mun'əə i kūt **ngambökét na**, mbū **Pū** nā ntua ku'shə n'i **ntuum** (**Adjana**) nə mo' ngambökét. A **puæ'** ndā yirə mī Allah **puæ'** **Shetkét** Ngā fētə ghérápūū, **Shetkét** Ngā kuəpshə.
24. Ké pə lo' pi nzié mī: i pu'shə mbée mə li Allah nə? ngerə, a pə yuə Allah nkū na, I yī ntu'ū. Allah nā mvūrə yu ndəm ndəm (mbée) mbit mbə shétta ngambékét nə mi shukét'**I**. A **puæ'** ndā yirə mī: I puæ' **Shetkét** Ngā yi yua a puæ'**tu ntuum ntuum ma**.
25. A pit nə mbə **Wi** mbə yuə I nkuot **putntuum** puə pəkpen **p'I**, mbə **nkūrə ngam tu pūū**, mbi **yi** yua pə **mfa'** na.
26. I nā mbit mbūt mfū puən puə pə suəntuum mbit fa' renkét renkét fa' na, **mbə** nku'shə wap nə ngambökér'I. Ghā fētə ngambékét na, a puæ' nə puə nə nguə' nzi'két.
27. A pə mbə yuə Allah nsāshə fu' **Shi** (ndun ngū) pəkpen **p'I** mənən **na** mbū pə ka tét nsa' ndut ndun nsié. I nā **ngét** yua **I** kū na **a si'** pō nə mfū'. A **puæ'** ndā yirə mī: **I** puæ' nə pəkpen **p'I** mbə **Shetkét** Ngā yi nji (**wap**) nki'rə, **Shetkét** Ngā yi njuən'ap a ren.
28. A puæ'**Wi** yuə I **ngét** mbūnsi', manjəm yie pə tūmə ntuum **ma**, mbit mbə nsam ghuə'nzén'I **na**. I puæ' **Ntésu, Njətnə yu** fa ayuə.
29. A puæ' tu rīrīkent'I nə mbuom pūt pūt puə nsié nə **pashua** I sam tu **pəeri** yie yu lətə na, I puæ'**tu** yi mbuomshə wap **fū' yie** I kū na **nə Shetkét** ku.
30. Nshié pūū mə nkwtī mo' wun ndun nsié mbū a **puæ' pō** məshi' yua **mbuəm'un** kūt na. I nā nkūrə ngam tu **nkwtə yum** (**nə pən**).
31. Pu ndi' yun ghā fa kēənə (nə Allah) ndun nsié, a ndi' nə pən nə nshié ntésu puə nshié ngā mfeerə nku nja' Allah.
32. A pit na mbə tu rīrīkent'I nə **kukuóm'əə** (a ndunəkét) tu mā ripā nké **yie kâ** pə mberə na.
33. I kə nkū, I pukə nə fufuə, ngerə, **kukuóm** yie m'ni' (**ndī** li') nku ndun'i. A **puæ'** ndā yirə mī: a puæ' tu yirə yuə nə pummə rīrīkent nə nshié ngā əmshə **mimshə**, ngā **nkwtə** kuəpshə.
34. Ké yuə I mvuəshə wap məshi' yua pə kūt na, I nā mbit nkūrə ngam **tu nkwtə yum**.
35. (Məshi' mī:): puən puə pə ngét nsünə tu rīrīkent'**Ü** na yi mī: a ndi' nə puə nə nshié li' kobə.
36. ngerə, **nshié** yua pə fa nə pən **na, mbū** a puæ' mə nto' **yu** ghāmə wumə nju **mansié**, na yuə a puæ' puə Allah na **puæ'** **pökəri** mbit mbə ruobkəri nə puən puə pə **suəntuum**, mbit mbə njuə'nə **yap** pō ndun Ngā yi ngér'ab'a.
37. **Pua shuə** pə **ntée** ma ma fubə puə nga mfuəkét **mfuəkét**, mbit mbə **mfu** ngam **fu' yie** pə shuəna.
38. **Pua shuə** pə pwt mfū Ngā yi ngér'ap mbi pit nténə (tu) to'tu na, **nga shap** pə yu pə mə **fānə yap**, mbə nju (tu manjə Allah) lo' tu yua **Pū** fu' mən nə puə na.
39. Nə **shuə** a mbə **pə fū'** yie nkubə kwətə wab'a, pə fet nkwət'ab'a.

- وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتَجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةً عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ (16)
- اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ (17)
- يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَيَبِغِلُونَ (18)
- اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ (19)
- مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ (20)
- أَمْ هُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنَ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُصِّي بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (21)
- تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ لِمَا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ (22)
- ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَزِدْ لَهُ فِيهَا حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ (23)
- أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَإِنْ يَشَأِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (24)
- وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ (25)
- وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ (26)
- وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ (27)
- وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْعَبْيَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ (28)
- وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَتَّ فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ وَهُوَ عَلَى جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ (29)
- وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ (30)
- وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (31)
- وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ (32)
- إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ (33)
- أَوْ يُوقِفَهُنَّ بِمَا كَسَبْنَ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ (34)
- وَيَعْلَمُ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مَخِصٍ (35)
- فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ (36)
- وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفُرُونَ (37)
- وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ (38)
- وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ (39)

40. **Njæerə** püü kü na mbô püü mə mfu' yirə **yua**, mən'ua i kürə ngam (ndun mən'ua i yu' i nə nkub'a) mbit mfu'shə (fānə yab'a) ngerə mbû njæerə shi pua' puə Allah. A pua' ndā yirə mī: I ntab ngu' i ghā nkubə.
41. Mbə shi tuə mə mən'ua i pummə **mfet** n̄wər' i manjəm **nkubə shi** (yua pə **kubə'i** mən, a **ghét i yu nkub'a**), ngerə shirə shuə **puən**, a ndi' **mfə** ndun **puə** nə nshié manjé (yi **nsuə wap** nə sa').
42. A pua' ndā yirə mī: ndumānjé (nsuə sa') **pua' pō** ndun puən puə pə nkubəkét puən mbit nsa' ndat ndun nsié **shi pə** nə ngambékét na, shirə shuə puən, a nā ndo' pə nə puə nə nguə' njâkét.
43. Mə siéb mī: mən'ua i mimshə mbit **mfü** ghérapiü na, a pua' ndā yirə mī: yirə yua **pua'** tu rü kut nsuə ngām ngām.
44. Mən'ua Allah vua **n'i** na, ngerə a ndi' mo' **n'i** nə nshiénshié ntésu (ngā yi **njira'i**) **manjəm'I** (Allah). U nā ndo' yuən ghā yu nkub yié pə ndo' yuən nguə' na, pə pə nzié mī: ké mo' manjé yi mbatnə (ndun nsié) lo' pi pə n̄rət nə?
45. U nā ndo' yuən'ap pə pə ndér'ap **ndun'i** (mü), pə pə ghā puo lo' tu **yua**, pə pə nshí n̄jəən (mü) pō nə yuənnə nduəmshə, puən puə pə suəntuəm **ma**, pə pit nzié mī: a pua' ndā yirə mī: ghā vua pua' shuə pə vua nə n̄wət'ap pua nguə't'ap tu liénju nténə na. **ən!** A pua' ndā yirə mī: ghā yu nkub na ndo' pə tu nguə' nzuobkét.
46. A ntab ndo' pə' i nə puə nə nshié tésu **shuə** pə lo' feer'ap shi a mbə Allah na, mən'ua Allah vua n' i na, ngerə a ndi' **n'i** nə mo' nshié mājé (**yirə**).
47. Püt nən (mfü) Ngā yi nger'ən nkusu **yié kâ** liénju (yua) pütə (njəm njəm) ndi' n' i lo' puə Allah **ka' shi tuə** na. A ntab ntua lo' pə' i nə pən nə nshié li' kobə tu yirə liénju, shi a mbit mbə nə pən nə yi ndi (ndon).
48. A pə yua pə mfét nkwen'ab' a mbû Pü mâ **nshéhə Yü** mo' wu pō mə ngā shí mfə ndun puə. A ndi' n'u, mbû a li na yi méé nə ntəm. A pua' ndā yirə mī: **Pü, fu'kâ** Pü yu'shə **mun nyütu** nə ghuə'nzén lo' puə **Pü** na, i setnə mə shi' yirə **yua**. A pə yua püü nkwa'tə wap məshi' yua mbuəm'ap p̄nə mən na, ngerə a pə ndā yirə mī: **mun nyütu** shi mbô ngā shi yi ngām.
49. A pua' puə Allah nə **Fon** püt püt pua **nsié**, I nā mbuom yua I kü na, mbit mbə mbû ngām nə pon pəmgbié nə mən'ua I kü na, **mbə** mbû ngām nə pon pəmbā nə mən'ua I kü na.
50. Ké yua I n̄amshə **wab'a**, pon pəmbā pua pon pəmgbié **na**. I nā mbit njab mən'ua I kü na i pə mgbungum. A pua' ndā yirə mī: **I pua' Shetkét Ngā yi, Shetkét Ngā kü**.
51. A mā mbə' i nə **mun nyütu** mī: Allah shukét n' i, mbû a li na ntəm, ké mfə njəm tuə'shə, ké yua I nshéhə ngā nshéhə, ngerə i fa ntəm tu fa kü shi nə yua I kü na. A pua' ndā yirə mī: I pua' **Ngā Shetkét n̄anə, Shetkét Ngā yi ngām**.
52. Yua pit na nku mbə **yié kâ** Pü fa rühu (**Kur'āni**) n'u mə ntəm lo' tu nsa' n̄ga **Shü** na. U ka pi mā n̄ji' u mī: a kuə mbə nda lérəwa, shi pit n̄ji pécəntuəm, na **Pü yap** m'a wi (**kur'āni**) a pə nzenkét (yua) Pü njirə mən'ua Pü nkú na mən tu rü kpen p'Ü. A pit na mbə ndā yirə mī: u nā ntua pummə pə njirə (puən) tu ndumānjé nténə.
53. Ndumānjé Allah yua, yua a pua' nku tu püt püt pua mansié na pua' yi na. **ən!** Ngü ngām məntən nā ntua pütə pō puə Allah.

Kpa ngom nshuop itet (43): Yirə yî pua' «NKA' PA NGÉÉ»

Ririkent'i pua' famngom nshuop ivü (89), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

- Hā Mīm.
- (Mə siéb) nə nda lérəwa yi mə li' nguə'rə !
- A pua' ndā yirə mī: **Pü yap** ma wi, **Kur'āni** (mə shü) arab **məshi'** mī **mo' nka** pū rānə.
- A pua' ndā yirə mī: a (**Kur'āni**) **pua'** puə **Pü** tu **nā** nda lérəwa mbə **n̄anî**, mbit mbə yi yi ngam.
- Ké **pə** fa **Pü** t̄a kumshə (**Kur'āni**) shi pit kumshə wun **mən** ndā ndā yi ntā **mə n̄ga kâ** pū pua' ghā shābə nə?
- A pua' reni yié **Pü ka shéhə** ghā **ntuəm** nə pa nkusu na.
- Nshiénshié ngā **ntuəm** ntab ntua' i mo' nə puə mbû a li **napô** mī: pə nā ntua pə **ngét** nkuo'sha n' i.
- ngerə **Pü** ka pi vūshə (puən puə) pə **ka pə** ghā ri'két kü **nsher'ab'a**, mfu' pa **nkusu** tet n̄ja' (pə pavet **ntuəm**).
- A pə yua u mbit mbishə wap mī: a puom **wuə püt** püt pua nsié? Mbû pə nā ntua **pummə** rié mī: Shetkét Ngā kü, Shetkét Ngā yi puom **ma Wi** wap.
- (Wi) yua I yab nsié nə pən a pə s̄ashî na, mbit njab nə pən **ntuəm** nə **ndumānjé** məshi' mī pə pə njirə **na**.
- A pit na mbə (wi) yua I ngét nké nsi' mə lo' nku püt mə mfu' i, ngerə **Pü** yiemə kü ngu mən. Yirə ka' mbə yié pə ndo' tūmə wun tu sié na.

وَجَزَاءِ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَمَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ (40)

وَلَمَنْ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ (41)

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِعَدْرِ الْحَقِّ أُولَئِكَ هُمُ عَذَابٌ أَلِيمٌ (42)

وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ (43)

وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَبٍ مِنْ بَعْدِهِ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ (44)

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خاشِعِينَ مِنَ الدَّلِّ يَنْظُرُونَ مِنْ تَرْفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُقِيمٍ (45)

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءٍ يَتَّبِعُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ (46)

اسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنْ مَلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ (47)

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاغُ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَحَرِحَ بِهَا وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ مِمَّا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ (48)

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَاءً وَمِنْ يَشَاءُ لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ (49)

أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَاءً وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ (50)

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بآذَانِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (51)

كَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (52)

صِرَاطَ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ (53)

سورة الزخرف

بسم الله الرحمن الرحيم

حم (1)

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ (2)

إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (3)

وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيَّ حَكِيمٌ (4)

أَفَتَضَرَّبُ عَنْكُمْ الذِّكْرُ صَفْحًا أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ (5)

وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ (6)

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (7)

فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ الْأَوَّلِينَ (8)

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ (9)

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (10)

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيِّتًا كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ (11)

12. A pit na nkə mbə (Wi) yə I ka puom nta'nta' yum mən̄ten **na**, mbit njab kukuóm pua pa tâ nə pən yə pə nkuo' na.
13. Məshi' **mī** pə pə (nshu) njətnə **ndun** nkwənt'ap, a pə lo' pə kumshə nga mbökət Ngā yi ngér'un **fū' yié** pə ntua (shu) yətnə nku **ndun'i na**, pə **rié** mī: Nzenkét nə (Allah) yə I **puora** yirə yī nə pū na, **pū pi** pə ndi' yū mo' ghā ghét ku (yi **mbuora**) yirə yī **na**.
14. A pit na mbə ndā yirə mī: pū pua' ghā pi mbutnə mfə məsuNgā yi ngér'ū.
15. Pə pit njab n'I mə rü pəkpən p'I nə mo' pāshə yum (mon), a **pua'** ndā yirə mī: **mən nyūtu** pummə na mbə ngā siétnshut mə li' nguəɾə.
16. Ké I nshūshū' pon pi pəmgbié tə rü yua I puom **ma, nshi** ngét pon pi **pəmbā** li yun **nə**?
17. A mbit mbə pə fū' kápə fa pəsa'kuə nə nshiénsiə ndi' mən'ap nə yua I njab mfu' men nə Ngā runkét ghə'nzén na, mi mi yié si, I pə ngā mé **mbim**.
18. Ké (pə njab nə Allah pō) mən'əə (mon məmgbié) pə téé **nkuəshə'i** pō tə nguon, i pi pə tə fū' péénshu' shi pi yətnə yi (nsāshə montu ngam mə li' nguəɾə) **nə**?
19. Pə pit njab pə Mələka yə pə **pua'** pəkpən Ngā runkét ghə'nzén na mə **pəmgbié**, ké pə lo' pi ka pi tənə **mbuom'ab'a**, pə nā ndo' tətə ntənə nga shap pit pishə wəp.
20. Pə ka pi pit nzié mī: a pə mbə yə Ngā runkét ghə'nzén **nkū** na, mbū pū mā nguəshə yū mo' wəp, a ndi' mo' nə puə tə yirə yə nə nshiénsiə yi, pə **pi pə** ndi' yap tə nshié yum mbū a li na mī: pə nā ngét mbéé.
21. Ké **Pū** lo' pi ka pi tuə nə puə nə mo' nshié nda lérəwa nku məsu shi (**Kur'āni**) ? nɛɾə pə **shi** mbə **ntuəm** mbə ghā pi mvé a ku ?
22. Mbéé ! pə nā nzié mī : pū ka kwətə pə baba shū pō tə yirə yi ndumānjé (nga wūshə). Pū pua' ghā pi njīrə pō tə mbuob **map**.
23. Yirə yə ka' mbə **yié kâ** Pū mā nshéshə Yū nku məsu shu tə nshié ngu nə ngā kəmə mbū a li na mī: ghā nshumbökət **ntuəm** nā nzié mī : a **pua'** ndā yirə mī: pū ka kwətə pə **baba shū** pō tə (yirə yī) ndumānjé (nga nyinyi). A **pua'** ndā yirə mī: pū pua' tə mbuob **map** mbə ghā pi mbətə.
24. I **rié** mī : pə nə yə mə mbi tuə nə pən nə yua a **pua'** yīri' tətən nja' yua pə kwətə pə **baba shūn ntūəm mə**? Pə **rié** mī : a **pua'** ndā yirə mī: pū pua' tə yua pə shéshə wən men **na** mbə pō ghā pi nsiérə.
25. nɛɾə **Pū** ka pi ghér'ap nə nguə', yəən na **yié kâ** ndīnə ghā fa mbéé kâ mbə na.
26. Pit (kumshə) fū' kâ Ibrāhīm ka rié nə **baba shi** pua pa yu'i **na** mī : a **pua'** ndā yirə mī: **m'buə'** ngā ghab nɛwət tə yua pə téé nguəshə na.
27. Mbū a li na (Allah) yə I **puom'a** na, nɛɾə a **pua'** ndā yirə mī: **Wi** na, I nā ntua yīrə'a.
28. I ka pi yab yirə yə a pə li' shukér'əə a **pua'ruobkəri** (ghutni) ndū (**pon p'i**), ghā pi ntua **manjəm'i**, mo' **nka** pə lo' mbətənə.
29. Mbéé ! **Mə** fa nshumbökət nə shirə shī pəən pua pa **baba shap a wuon** méé **yié kâ** ngambékət (**kur'āni**) tuə nə puə pua ngā nshéshə mə li' nguəɾə na.
30. A **pua' pə fū'** yié ngambékət tuə nə puə na, pə rié mī : yirə yī **pua'** set, a **pua'** ndā yirə mī: pū pua' **ntuəm** mbə ghā pi nsiérə.
31. Pə ka pi **pit** nzié mī : mə **tu** kuə shi **kur'āni** nsi' pō puə (**ndum**) mən tə rü **pet** ngu **mgbīmə**?
32. Ké a lo' pī nshī ngabshə puə ghə'nzén Ngā yi ngér'u ? A ghabshə na **Pū yu wumə shap tə wumə njə** mə fānə yap. Pū **pi'nə** mo' pāshə yap nku ndū mo' pāshī tə ntu nté, məshi' mī: mo' **pāshə yap** pə nshūshū' mo' pāshī mə yu nyū' (tə fa'). Ghə'nzén Ngā yi ngér'u pū nja' yua pə mbuomshə na.
33. A pə mbə ndi' mī: pəən nyūtu (mə njətnə yap) **i** mbə ndi' lab imo' (tə **siétnshut**) mbū **Pū pummə** njab nə pəən pə pə téé nsiétnshut Ngā runkét ghə'nzén na nə **nda shap, ndum m'i** pə nə ləm mōni pua nkə'shə pə pə nkuo' ntūəm.
34. (Mbit njab) tə **nda shap** nə nshut nshut ndap pua **kun kun** pə pə njəə'nə **ntūəm**.
35. Pua pa ngéé. Ngū yirə pi pə ndi' mo' **nshié yum** mbū a li na mī: a **pua' pō** mə nto' nshu mbökət wumə njə mansié (**fū' kâ**) ndīnə liénju pua' **puə** Ngā yi ngér'u mbə yi ghā luəb Allah na.
36. Mən'əə I ghab ntā kumshə Ngā runkét ghə'nzén na, **Pū** nā **mkpa'i** pō shéitāni, nɛɾə I pə **n'i** mbə sun nyī.
37. A **pua'** ndā yirə mī: pə (pə **shéitāni**) nā mbummə nen'ap, pə ntā ndumānjé mbə nsishə mī: a **pua'** ndā yirə mī: pə **pua'yīri**.
38. Kuka a **wuon** méé yié **i** tuə puə **Pū**, **nzié** (nə **shéitāni**) mī : pə pié' fānə'a pua wu pə lekəri yié pet li' ləm nɔm, nɛɾə u **pua'** pūükət **nsun**.

- وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفَلَاحِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ (12)
- لَتَسْتَوُوا عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ تَدْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ (13)
- وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ (14)
- وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ (15)
- أَمْ اتَّخَذَ جَمًّا يُخَلِّقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَاكُمْ بِالْبَنِينَ (16)
- وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا صَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ (17)
- أَوْ مَن يَنْشَأُ فِي الْحُلِيِّهِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرَ مُبِينٍ (18)
- وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمَنِ إِنَاثًا أَشْهَدُوا خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ (19)
- وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ مَا هُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ (20)
- أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ (21)
- بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَارِهِم مُّقْتَدُونَ (22)
- وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَارِهِم مُّقْتَدُونَ (23)
- قَالَ أَوْلَوْ جِنَّتِكُمْ بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ (24)
- فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْظَرُ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ (25)
- وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ (26)
- إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ (27)
- وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يُرجِعُونَ (28)
- بَلْ مَتَّعْتُ هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ (29)
- وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ (30)
- وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ (31)
- أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سَخِرِيًّا وَرَحِمَتْ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ (32)
- وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِيُؤْتِيَهُمْ سُقْمًا مِنْ فَصَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ (33)
- وَلِيُؤْتِيَهُمْ آثَابًا وَسُرْرًا عَلَيْهَا يُتَّكَبُونَ (34)
- وَيُخْرَفُونَ وَإِنْ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ (35)
- وَمَنْ يَعِشْ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ (36)
- وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ (37)
- حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَنِيَّ وَبَيْنِكَ بَعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَسْأَلُ الْقَرْيَةَ (38)

39. A ntab ndo' ghâmi mo' wun tu yirê liénju yié pu yu nkub'a, a pua'dâ yirê mî: pu pua' kpa'shî tu **nguə'**.
40. Ké n̄erə, u ngâ yi ngét ndo' ntut yu'nə? ké u lo' yirê mfami pō mun'əə I pua' tu v̄əə mə li' nguəə n̄ə?
41. n̄erə, ké yuə Pū **mbummə** nguon n'u (mv̄əəshə'u) na, mbū n̄erə Pū pua' ghâ pi ngér'ap n̄ə ri'két nguə'.
42. Ké n̄ə yuə Pū ndet n'u n̄ə yua Pū ka' n̄ə puə na, n̄erə, Pū pua' ghâ ghét k̄u nku **ndun** puə.
43. n̄erə vé yua p̄ə tuə n'u men mə **ntuəm ma** (a ku), a pua' ndâ yirê mî: u pua' tu **ndumânjé** nténə.
44. A pua' ndâ yirê mî: (Kur'âni) pummə na mbə **yu** kumshə n'u pua puəon p'u, pə nâ ndo' pishə wun.
45. Pit pishə puəon puə Pū ka shéshə nku məsu shu tu r̄u ghâ **nshéshə shū** na mî: ké Pū lo' pi ka pi yab (mo' pa wūshə) **nduni shi a mbə** Ngâ runkét **ghuə'nzén**, pu pə nguəshə?
46. Mə ndâ tiét Pū ka pi shéshə Mūsâ n̄ə r̄ir̄ikent'Ū n̄ə fir'ona pua pa **kom** shi, n̄erə i rié mî: «m'buə'ngâ **ntum** (Allah) Ngâ ghét ngu yu puomə».
47. n̄erə a pua' p̄ə fū' yié i tuə n̄ə puə n̄ə r̄ir̄ikent'Ū na, pə pua' shi wuon ré pə nguə yum lo' **ntuəm**.
48. Pū mə ndér'Ū n̄ə puə n̄ə nshié r̄iken mbū a li na mî: a gha' **tutun** nshet **môm'ap**. Pū mvé wap **mv̄əəshə wap** n̄ə **nguə' mashi' mî mo' nka** pə p̄ətnə njəm̄jəm̄.
49. Pə ka pi pit nzié mî: « Ô ngâ set, fū Ngâ yi ngér'u məshi'shū tu nka' nga yuə i ka' n'u na, a pua' ndâ yirê mî:Pū nâ ntua **pummə** pə yirə puəon »
50. n̄erə a pua' p̄ə fū' yié Pū kōshə nguə' a lo' ndu puə na, pə nshi nguə ré na, pə **nkup** mgbetken.
51. Fir'ona ka pi fū puəon pi nzié mî: « Ô puomshə puəon pa, ké fon **Misra** ndi' pō ya puə shi ma ripā nké (yuə) a nja' tu nshini n̄ə? ké pu ntab nj̄əon'un n̄ə?
52. Ké a mā mbūi ma nshet yî (Mūsâ) yuə i pua' **yautkéri** shi pə ngâ ghobshə yi **nshukét** a ren n̄ə?
53. n̄erə, pə pə nguə gbié **ndūn'i** n̄ə t̄unə ləm pon na, ké yuə pa Mələka ntua pua wi mbə kpa'shî (tu yi **mf̄er'i**) n̄ə?
54. n̄erə i ka pi ta' suə luəb **ndun** puəon p'i, n̄erə pə yu' **nshūr'i**. A pua' ndâ yirê mî: pə ka pi pə puəon **puə pə** ntum tu yu'nshut na.
55. n̄erə a **ka pə fū'** yié pə suə sabmə **ndun** Pū na, Pū r̄u nguə' n̄ə puə, n̄erə ngét pə **wuon** nké ngu mbuomshə yap m̄əntən.
56. n̄erə, Pū yab'ap pə pə ghâ pi mb̄inə, mb̄it mbə yu (pié') m̄fū' n̄ə nd̄inə puəon.
57. A mbə **pə fū'** yié pə yab mon Mar'yam mə m̄fū' na, fū'n̄erə, puəon **pufet** nk̄wən'ap (mvu').
58. Mbit mbə nzié mî: ké pa nyinyi **shū** pū puə ké wi (Îsâ), pə mā njab'i (yuə) (m̄fū' ngam) **n'u** mbū a li na **mashi'** péeshu'. Mbéé ! pə **pua'** pō ghâ péénshu'.
59. I (Îsâ) ndi' (mo' yum) mbū a li na mî: I pua' məkpen, Pū yab fu'Shū **ndun'i** mbit njab'i mə m̄fū' n̄ə pon Isrâil.
60. Pū pə mbit nkū mbū Pū **pummə** njab mə r̄u yun n̄ə pa Mələka **ndun** nsié pə shū tu.
61. A pit na mbə ndâ yirê mî: wi (Îsâ) **pummə na** mbə ton yi fū' (kiyâma), n̄erə pə ma pit mbu' mbə mkpa'tu **ntuəm**. P̄ətə nun wa, yirə yî pua' **ndumânjé** nténə.
62. Shéitani ma pu' njəm'un, a pua' ndâ yirê mî: i pua' n̄ə p̄ən mbə ngâ k̄apen mə li' nguəə.
63. A ka pit mbə **pə fū'** yié Îsâ tuə n̄ə r̄anə mi na, i rié mî: mə ndâ tiét mə tuə n̄ə p̄ən n̄ə yi ngam, mbit mbə məshi' mî: nzânə mi n̄ə p̄ən n̄ə p̄ashə yua p̄ə fa'nə **ntuəm ma**, n̄erə luəb **mun** Allah, nju' **nun** nshūr'a.
64. A pua' ndâ yirê mî: Allah na, I pua'Ngâ yi ngér'a mbit mbə Ngâ yi ngér'un, n̄erə na, wūshə nun pō **ndū Wi**. Yirə yî pua' **ndumânjé** nténə.
65. n̄erə **lab lab** fa'nəkét mə **fânə yap**, n̄erə ri'két nguə' pua' n̄ə puəon puə pə yu nkub'a lo' tu nguə' liénju njâkét.
66. Pə ntab **mbiéb'ap** (nshié yum) mbū a li na fū' (kiyâma) kâ a ntua n̄ə puə **vükéri** pə pi mā **nji yab'a**.
67. Sun sun tu yirê liénju, **páshə yap** n̄ə ndo' pə ghâ k̄apen n̄ə mo' p̄ashî mbū a li na ghâ luəb Allah.
68. Ô p̄əkpen p'a, luəb ndi' ndū p̄ən ndia'shî, shi p̄ə mbit mbə ghâ pi sabmə.
69. A pua' puəon puə pə suəntuəm tu r̄ir̄ikent'Ū, mbit mbə ghâ gbuAllah na.
70. Nyî nun **Adjana** pua gbiép̄un, **nduəm** (mun)ntuəm.
71. Pə nâ ntua pə njəmmə mə f̄anə yap n̄ə p̄ákā ləm pon pua pa'shə, a pit mbə **ntuəm** n̄ə yua n̄wət téé ngu' na, mi mbit **nduəmmə** (men na), pə pit mbə ma **ntuəm** mbə **pō** ruobkéri.

- وَلَنْ يَنْفَعَكُمْ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ (39)
- أَفَأَنْتُمْ تُسْمِعُ الصَّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (40)
- فَإِنَّمَا نَذَرْنَا بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ (41)
- أَوْ نُرِيَّتِكَ الْإِذْيَ وَعَدْنَاهُمْ وَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُقْتَدِرُونَ (42)
- فَاسْتَمْسِكْ بِالْأَيْدِي أَوْحِي إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (43)
- وَإِنَّهُ لَكَذِبٌ لَكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ (44)
- وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ آلِهَةً يُعْبُدُونَ (45)
- وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ (46)
- فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَصْحَكُونَ (47)
- وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (48)
- وَقَالُوا يَا أَيُّهُ السَّاحِرُ الْدُجُّ لَنَا رَبُّكَ بِمَا عَاهَدَ عِنْدَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ (49)
- فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُتُونَ (50)
- وَنَادَى فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ (51)
- أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ (52)
- فَلَوْلَا أَلْفِي عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَائِكَةُ مُقَرَّرِينَ (53)
- فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ (54)
- فَلَمَّا أَسْفَوْنا انْتَفَعْنَا مِنْهُم فَاعْرِفْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ (55)
- فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلآخِرِينَ (56)
- وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ (57)
- وَقَالُوا آلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ (58)
- إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ (59)
- وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُقُونَ (60)
- وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونَ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ (61)
- وَلَا يَصْنَعُكُمُ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ (62)
- وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (63)
- إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ (64)
- فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابَ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمِ أَلِيمٍ (65)
- هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (66)
- الْأَخْلَاءَ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ (67)
- يَا عِبَادِ لَا خَوْفَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ (68)
- الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ (69)
- ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ (70)
- يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (71)

72. Yirə yi **Adjana**, pə fa nə pən mə gádo' məshi' yua pu ka fa'na,
 73. A pua' nə pən **ntuam** nə pa ləmkrét **reni** pu pə nju **ntuam**.
 74. A **pua'** ndá yirə mí: püükét pəən pua' tu nguə' (mú) Jahannama mbə ruobkéri.
 75. Pə ntab ndo' **tuni** nguə' a lo' **ndun** puə, pə pə **ntuam** mbə pò ghâ pi' **ntuam** (tu ghua'nzén Allah).
 76. Pü **ka pi má** nju Yü mo' wap nə nkub, na a **ka ku** mbə puə mbə ghâ yu nkub.
 77. Pə nâ ndo' pə mfú mí: Ô Malik Ngâ yi ngér'u lí ngam **ndun** pü (pü kpu), i rié mí : a **pua'** ndá yirə mí: pu pua' ñayua **mbə** pò ruobkéri.
 78. Mə ndá tiét **Pü** ka pi tuə nə pən nə ngambékét, na nkwer'un pə pò ghâ siét **ngambékét**.
 79. Ké a lo' pə ndí puə ngam **mə?** ñerə, a **pua'** ndá yirə mí: a pua' **Pü** mbə ghâ lí ngam.
 80. Ké pə lo' pí nsishə mí: a **pua'** ndá yirə mí: **Pü** ntab nju' yü nduəmə shap pua nshəmə shab'ə? ən ! ghâ nshəshə **Shü** pua' **pua'** puə mbə **ntuətə**.
 81. Rié mí: a pə mbə yuə mon mbə puə Shetkét Ngá ghua'nzén **na**, mbú **m'buə'** pum mən tu rü ghâ pi ngúshə.
 82. **Ren** (nə Allah) ndá ndá yi **nzenə**, Ngá ghét pa püt pua nsié, Ngá ghét nguə' **pifon**, I shet ngu yua pə mfa mfú **I** mən **na**.
 83. ñerə **tá wap** pə pə ntó nyí tu mbéé mbit mbə nkámə, kuka pə tuə ntáə pua liénju shap'ə pə ka ka' **nə puə na**.
 84. A pit na mbə **Wi** mbə yu wúshə (mbékét) nku püt mbit mbə **Wi** mbə yu wúshə (mbékét) mansié, I pua' Shetkét Ngá yi ngam, Shetkét Ngá yi.
 85. Wi yuə Fon nku püt pua yi mansié nə **yua** a pua' tu fānə **pəeri** na, yam mbuotnə, yi fu' (kiyāma) pit na mbò puə **I**, pə lo' mbit mbatnə nə pən pò mfə məsu **Shi**.
 86. Pa shua pu téé ngúshə shi a mbə **Wi** (Allah) na má nsa' yap shu' mbú a li na pəən puə pə tənə (**mí**: mo' yu wúshə mbékét ndi' mbú a li na Allah) nə ngambékét **mbi yi** na.
 87. A pə yuə u mbit mbishə wap mí: a puom wuə wab'a, mbú pə nâ ntua **pummə** rié mí: Allah, pə ndo' ndet nâ njəm **ñwər'ap** ntá (ngambékét na)
 88. **Na** li shukét'i **mí**: ô Ngá yi ngér'a a **pua'** ndá yirə mí: shirə shí pua' pəən puə pə ntab **nsuə yap** mo' **ntuam ma**.
 89. ñerə, küürə ngam ntá wap mbit nzié mí : fəəshə, ñerə pə nâ ndo' yi.

Kpa ngom nshuop ikpa (44): Yirə yi pua' «NKA' NJINJI MÛ»
Ririkent'i pua' tén ngom nshuop ivü (59), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghua'nzén, Ngá shetkét ghua'nzén.

- Hâ Mím.
- (Mə siéb) nə nda lérəwa (yuə a pua') mə li' nguəərə na!
- A **pua'** ndá yirə mí: **Pü** si' na **n'i** (Kurāni), pò tu shü' mbuotnə. A pua' ndá **yirə** mí: **Pü** pua' ghâ kəmə.
- Pə nâ mfapshə **ntuam** nə ngu **nsa'** ngam. yi **yi** ngam.
- Nsa'** ngam lo' puə **Pü**, a **pua'** ndá yirə mí: **Pü** ka pi pummə mbə ghâ **nshəshə**.
- Mə ghua'nzén lo' puə Ngá yi ngér'u; a **pua'** ndá yirə mí: **Wi** na, I pua' Shetkét Ngá yi nju', Shetkét Ngá yi nji.
- Ngá ghét **püt** püt pua nsié nə pashua a pua' tu fānə **pəeri** nə ká pu mbə ghâ shetə na.
- Mo' yu wúshə mbékét ndi' mbú a li na **Wi** Allah, I nâ njiémə mbit mbə ño', (a pua') Ngá yi ngér'un mbit mbə Ngá **ghét** pa **baba shun'ə** pə ka pum **mbə na**.
- Mbéé pua! pə **pua'** tu **kpa'tu** mbə nkámə.
- ñerə piéb liénju yuə püt ndo' tuə nə njinji mú mə li' nguəərə na.
- A pə **nsum** pəən. (pə rié mí) : yí pua' nguə' njákét.
- Ngá** yi ngér'ü kòshə nguə' a lo' **ndun** pü, a **pua'** ndá yirə mí: pü pua' ghâ suəntuam.
- Kumshə **suəntuam** pit ndo' ya **puə** puə, ngá nshəshə mə li' nguəərə pi ka tet ntua nə puə?
- A **pua'** lo' pə yəm ñwər'ap **n'i** mbə nzié mí : « a pua' mən'ə pə ndet yəm let **n'i** na, mbārə »
- A **pua'** ndá yirə mí: **Pü** pua' ghâ kòshə nguə' məyət **ndun** puə, a **pit na mbə** ndá yirə mí: pə ku na mbə pò ghâ pi mbatnə tu siétnshut.
- (Kumshə) liénju yuə **Pü** ndo' vé vevé **ngürə** na, a **pua'** ndá yirə mí: **Pü** pua' ghâ ghét nguə'.
- Mə ndá ngambékét pə ka pi kpa'nə pa yu Fir'óna nku məsu shap, ngá nshəshə ngámə ka pi tuə nə puə.
- (**Nzié** mí) : fa nən nə mə nə pəkpen Allah, a **pua'** ndá yirə mí: **m'buə'** nə pən mbə ngá nshəshə, **yu** suəntuam.

- وَتَلَكِ الْحَيَّةُ الَّتِي أُوْرْتُمُوها بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (72)
 لَكُمْ فِيهَا فَآكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ (73)
 إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ (74)
 لَا يَغْتَرَّ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ (75)
 وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ (76)
 وَنَادُوا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَا كُنْتُمْ (77)
 لَقَدْ جِئْنَاكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ (78)
 أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرَمُونَ (79)
 أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سُرْعَمَهُمْ وَنَحْوَاهُمْ بَلَىٰ وَرُسُلْنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ (80)

- قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَابِدِينَ (81)
 سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ (82)
 فَذَرْنُهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ (83)
 وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ (84)
 وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (85)
 وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ (86)

- وَلَكِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَتَىٰ يُؤْفِكُونَ (87)
 وَقِيلَ يَا رَبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ (88)
 فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ (89)

سورة الدخان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- حم (1)
 وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ (2)
 إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مَبْرُكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ (3)
 فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ (4)
 أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ (5)
 رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (6)
 رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ (7)
 لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ رَبُّ آبَائِكُمْ الْأُولِينَ (8)
 بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ (9)
 فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُحَانٍ مُبِينٍ (10)
 يَغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ (11)
 رَبَّنَا اكشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ (12)
 أَتَىٰ لَهُمُ الدُّكْرَىٰ وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ (13)
 ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ (14)
 إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ (15)
 يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَىٰ إِنَّا مُنتَقِمُونَ (16)
 وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ (17)
 أَنْ أَدَّوْا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ (18)

19. Pɔ ma pit mbi'nə ɲwər'un nə Allah, a pua' ndá yirə mí: mə tuə nə pɔn nə montu ngam mə li' nguəɔ.
20. A pua' ndá yirə mí: mə ta' tʷə'shə puə Ngá yi ngér'a pua Ngá yi ngér'un nə ká pɔ ntamshə'a na.
21. A pə yuə pɔ mbə ntab nsuə yun mo' ntuum ndun mə na, pɔ ghab mə nkub'a.
22. ɲerə i fũ Ngá yi ngér'i (nzié mí) : shirə shí puən pua' ghá fubə.
23. (Allah rié mí): tɔm nə kpɛn pa nə shü', a pua' ndá yirə mí: pɔn na, pɔ pua' puən mbetə.
24. Tâ mâ ripâ nké gbunî, a pua' ndá yirə mí: pə pua'ntu pit ghâ wuon nké.
25. A pua' reni nə nsun nsun pua mi nké (shuə) pə ka tâ na.
26. Nə pa pé pua li' shu nguə.
27. Pua nshumbòkér' uə pə ka pə ghâ serə ntuum ma.
28. Yirə yuə ka' mbə yié Pü ka ghét mo' puomshə puən yu nda shimo' na.
29. ɲerə, püt pua nsié ka pi mâ kuu yap mo' wap, shi pə mbit mbə puən nshinə.
30. Mə ndá ngambékét, Pü ka pi wumə pon Isrâ'i tu nguə' yuə.
31. Lo' puə Fir'óna, a pua' ndá yirə mí: I ka pə ngá pi' ɲwət mə rü ghâ shâbə.
32. Mə ndá ngambékét Pü ka pi sho' wap tu yi nku ndun ngu' yu puomə mənɛn (tə yirə fũ').
33. Pü ka pi tuə nə puə nə ríríkən' uə a pua' ntuum nə mkpa'nə mə li' nguəɔ na.
34. A pua' ndá yirə mí: shí puən nâ mbummə nzié mí :
35. Mo' nshié yum ndi' mbú a li na pum wu shü, pü ndi' yü yu yiemə.
36. ɲerə tuə nun nə pa baba shü nə ká pɔ mbə ghâ rié ngambékét na.
37. A pü puə nshet ké a pü pa Tubba, nə puən puə pə ka ya' nku məsu shab'ə? Pü ka pi vuəshə wap, a pua' ndá yirə mí: pə ka pi pə ghâ ghét püü.
38. Pü mâ mbuom'Ü pa püt pua nsié pua pa shua a pua tu fânə yab'a mbə pə ghâ ntuetə.
39. Pü mâ mbuom'Ü pɛeri yirə mbú a li na pò nə ngambékét, na nkwar'ap mâ nji yap.
40. A pua' ndá yirə mí: liénjü fabshə ngam pua' nka' fũ'shap ngu' yap mənɛn.
41. Liénjü yuə nsun tab ndo' ghâmi mo' nsun nə nshiénshié yum, shi pə mbit mbə yuə pə mfɛer'ab'a.
42. Mbú a li na mún' uə Allah ghuə'nzén mi na, a pua' ndá yirə mí: I pua'Nshet ku, Shetkét Ngá ghuə'nzén.
43. A pua' ndá yirə mí: nshin tutu zakkúm.
44. (Nâ ndo' pə) payu ghâ ndon.
45. Yuə a lo' pə mfú' tu vəm yié ləm njéékét na.
46. Yié tapshə nké mbetkét.
47. (Pə rié nə ghâ shí nshut mú mí :) vé nun wi, ɲerə nsüü nun wi nguon n'i mfə tu ghuəghuə (mú) Jahím.
48. A pə lo' pu pi mə tu' i nə nguə' mbetkét.
49. Yu'shə, a pua' ndá yirə mí: u (pə nzié tu nju mí :) u pua' nshet ku, Ngá shetkét wúmə.
50. A pua' ndá yirə mí: yirə yí pua' yua pə ka pə mkpa'tu ntuum ma.
51. A pua' ndá yirə mí: ghâ puo Allah (nâ ndo' pə) tu li' shu ten ntuum.
52. Tu pa Adjana pua mi nké ;
53. Pə nâ ndo' pə mgbié shuə' siliki pua yi mgbanjá, (mbi shu) mbə mbumməkérə.
54. Yirə yuə pua' ká a ndo' pə na, Pü nâ ndo' pit lâm nə puə nə pomgbié fũfũ, ghâ lónə mbâmi mbòkét.
55. Pə nâ ndo' pə mbishə ntuum nə ngu' mbâ tutu mbə nə ten ntuum.
56. Pə ntab ntua yu'shə yab wu ntuum mbú a li na pum wu, (Allah) pit nshí wap nə nguə' (mú) Jahím.
57. Mə ngambòkét lo' puə Ngá yi ngér'u, yirə yuə pua' fu' mgbímə.
58. ɲerə, Pü luəɔ na n'i (kur'áni) mə luəm shu pò məshi' mí pə pə kumshə.
59. ɲerə, piéb'ə, a pua' ndá yirə mí: pə pua'ghâ pi mbiéb'ə.

Kpa ngom nshuop iten (45): Yirə yí pua' «NKA' NGÁ TO'SHƏ NTU

NKU'SHƏ»

Ríríkən'ti pua' téngom nshuop isâmba (37), a ka si'Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

1. Hâ Mím.
2. Si'si' nda lérəwa pua' lo' puə Allah, Nshet ku, Shetkét Ngá yi ngam.
3. A pua' ndá yirə mí: a pua' tu püt püt pua nsié nə pummə ríríkən nə ghâ suəntuum.

- وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ (19)
- وَإِنِّي عُدْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجِعُونِ (20)
- وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَاَعْتَرُونِي (21)
- فَدَعَا رَبَّهُ أَنَّهُ هُوَ الَّذِي قَوْمُ الْمُجْرِمُونَ (22)
- فَأَسْرِبِعَادِي لِئَلَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مَتَّبِعُونَ (23)
- وَأَتْرِكُ الْخَيْرَ زُهْوا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُعْرِفُونَ (24)
- كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (25)
- وَزُورٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ (26)
- وَنِعْمَةً كَانُوا فِيهَا فَكَاهِنِينَ (27)
- كَذَلِكَ وَأُورَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ (28)
- فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ (29)
- وَلَقَدْ جِئْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ (30)
- مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَلِيًّا مِنَ الْمُسْرِفِينَ (31)
- وَلَقَدْ اخْتَرْنَا لَهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ (32)
- وَآتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُبِينٌ (33)
- إِنَّ هُوَ لَأَبْلَغُ لَوْلَا يُقُولُونَ (34)
- إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنْظَرِينَ (35)
- فَاتُّوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (36)
- أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ (37)
- وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ (38)
- مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (39)
- إِنَّ يَوْمَ الْفُصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ (40)
- يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْتَىٰ عَنْ مَوْتَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ (41)
- إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (42)
- إِنَّ شَجَرَتَ الرَّقْمِ (43)
- طَعَامَ الْأَنْبِيَاءِ (44)
- كَالْمُهَلِّ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ (45)
- كَغَلِي الْحَمِيمِ (46)
- خُذُوهُ فَاعْتَلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ (47)
- ثُمَّ صَبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ (48)
- ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ (49)
- إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ (50)
- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ (51)
- فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (52)
- يَلْبَسُونَ مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ (53)
- كَذَلِكَ وَرَوْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ (54)
- يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِينَ (55)
- لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَاهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (56)
- فَضْلًا مِنْ رَبِّكَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (57)
- فَأَمَّا يَسْرَنَاهُ يَلْبَسُنَاكَ لَمَلُهُمْ يَتَدَاكِرُونَ (58)
- فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ (59)

سورة الجاثية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حم (1)

- تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (2)
- إِنَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ (3)

4. A **pua'** tu mbuom'un pua pa shua I nsam (ndû nsié) tu pa letə na, nə ríríken nə puən puə pə nshettə (kiyâma) na.
5. (A pit na mbə tə) fa'nə shū', pua **ránə**, nə yua Allah nsi' men mə lo' (nku) pút **mə** fu' (mbə), nɛrə **mbə** njiémə nsié men **manjəm wu shi** na, nə yəmsə **fim**, nə ríríken nə puən puə pə nznāna na.
6. Yirə yə **pua'** ríríken Allah, **Pü** nā njankə'i n'u mə ngambékét. nɛrə, a pit nə mbə yiya nsāngam mbə yə pə lo' suəntuəm **ntuum manjəm** (sāngə) Allah pua **ríríken't**!
7. Nguə' nə nshéshə ngā nkwtə mbéé, ngā nkwtə ndon.
8. I nā nju' ríríken Allah pə njankə **n'i** a pə lo' I **ku** nzuob mbə **pō** ngā **siéshə** nɛwət pō yíé i ntab nju'. nɛrə, fa pəsa'kuə **n'i** nə nguə' njákét.
9. **Fu'** yíé i yi nshié yəm tu ríríken't **Ü** na, i **shūshū'** yirə yə pō mə **yu** nkuo'shə, shirə shuə puən, a pua' nə puə nə nguə' **yuarə**.
10. (Mû) Jahannama pua' **manjəm** puə, yua pə **ka** kút na **ntab ntua** ghāmi (wap nə) nshié **yum**, shi yua pə **ka** shūshū' mə ghā mfəerə shi a mbə Allah na (mbit **ngam'ap**), a **nā ndo'pit** pə nə puə nə nguə' **mgbimə**.
11. Yirə yí (Kur'āni) pua' yirə. Puən puə pə nsiét ríríken **Ngā** yi **ngér'ab'a**, a pua' nə puə nə nguə' lo' tu **məduwām nguə'** njákét.
12. (A pua' **Wi** Allah) yə I **puorə** nə puən nə **má** ripā nké məshi' **mí** kukuóm pə nja' **ntuum**, tu fa **ku Shi**, **mbit** mbə məshi' **mí**: pə pə ta' yəm tu pūnga **Shi**, **mbit** mbə məshi' **mí**: **mo' nka** pə pə kuəpshə Allah.
13. I pit **mbuorə** nə puən nə ngu' **yu** nku pút pua mansié ngu'i mənten lo' pəu'l. A **pua'** ndā yirə mí: a pua' tu **yirə** yə nə pummə ríríken nə puən puə pə téé nzm ngam **ma**.
14. Rié nə puən puə pə **suəntuəm ma** mí: pə pə mfū ngam nə puən puə pə ntab sha' yap pa liénju (yua) Allah (ka yap) məshi' **mí**: I **yēt** puən nə yua pə ka pə **nkút** na.
15. Nshié mən'ə i fa' (fa') **nzenkét na**, mbū a ka' **nku** mbə pō **n'i**. Na mən'ə i fa' **püü** na, mbū (nguə'shi) ka' **nku** mbə pō **ndūn'i**. A pə lo' pə puən nə puən **pō** mfə masuNgā yi ngér'un.
16. Mə ndā ngambékét **Pü** ka pi fa nda lérəwa nə pon Isrái, pua yi ngam, nə ntum, **mbit** mfū' nə puə nə yəm tu pa **rəmsə**, **mbit** nshet nə puə **ndūn** pa tu njə.
17. Pü ka pi tuə nə puə nə pa **ránə mi** tu ndí ngam, nɛrə pə ka pi má mfā'nə yap mbū a li na pō majəm **yíé ká** yi ka tuə nə puə na, tu sa'ndut **mə** fānə yap. A **pua'** ndā yirə mí: Ngā yi ngér'u nā ntua lí ngam nə fānə yap tulinju nténə tu yua pə **ka pə** mfā'nə **ntuum ma**.
18. A **pua'** lo' **Pü** yab'u tu mgbetə (yəm) lo' tu **nsa' ngām** (nga **wúshə nzenkét**), nɛrə **petə yirə yua**, ma pit mbetə **kú ntu** puən puə pə má nji yab'a.
19. A **pua'** ndā yirə mí: pə ntab ndo' **ghām'ap** (pi' nshié yəm) **ndūn'u** mfə məsu Allah, a **pua'** ndā yirə mí: ghā yə nkub'a, mo' pāshə yap pua' ghā **gham mo' pāshí**. Na Allah **pua'** Ngā shí ghā **puo** (Allah).
20. Yí (kur'āni) pua' **yu** ránə mi nə puən, **mbit** mbə yirə pua' **ghuə'nzén** nə puən puə pə téé nshettə na.
21. Ké puən puə pə kút püü na nsishə mí: **Pü** lo' **yab'ap nguənguə** yíé puən puə pə suəntuəm **mbit** mfā' renkét renkét fa' tu wumə shap pua **wu shab'a?** (Ré) **yua pə ndí na püü**.
22. Allah puom **ma pút** pút pua nsié pō **nə** ngambékét məshi' **mí**: I kée nshiéshíenɛwət nə yua i kút na, **puə na**, **pə ntab ntua nkubí mo' wap**.
23. nɛrə, ké u lo' pi yuən mən'ə i **shūshū' kú ntu'i** mə yu wúshə shi na, Allah **və n'i** tu yi, ndo' **ntumi** pua lamntu'i, **mbit** njab mvət tu yuənnə shi, nɛrə pə fa a yirə **wuə wi manjəm** Allah **nə?** nɛrə pə ntab nkumshə yuən **nə?**
24. Pə ka pi pit nzié mí: mo' yəm ndi' mbū a li na wumə shū yi njə. Pü nā mkpə **mbit** ngumə, mo' nshié yəm ntab **mvəshí** mo' wü nja' fu'. Na a pi pə ndi' nə puə tu yirə yə nə **nshié** yi. Pə ndi' yap (tunshié yəm) mbū a li na mí: pə nā ngubmə wubmə.
25. A **mbit** mbə pə **fu'ká** pə njankə nə puə nə ríríken't **Ü** yi **ránə mi** na, mo' nshié montu nga shap pə ndi' nja'ká pə nzié **pō** mí: tuə nən nə pa **baba shū** (shuə pə ka y'na) mə yə pə mbə ghā rié ngambékét na.
26. Rié mí: Allah nā nsuə yiénə shuən, a pə lo' I **no'** wən, a **pit mbə** lo' I puomshə wən tu liénju nténə, kpa'tu ndi' mo' **ntuum**, na nkwtə puən má **nji yap**.
27. Fon nku pút pua yi mansié **pua'** yi Allah (yi'shə). Na liénju (yua) **fu'** (kiyâma) ndo' ténə na, yirə liénju, ghā mbubə nā ndo' miémə.
28. U nā ndo' yuən nshiéshíé puomshə puən pə pi to'shə ntu **nku'shəm'ap**, pə pə mfū nshié puomshə puən (i tuə) mfə **na yua** nda lérəwa **Shi pua' na**. (Pə rié nə puə mí :) pə nā ntua kée wun **ndia'shí** pō nə yua **pə ka pə** mfā' na.
29. Yí pua' nda lérəwa **Shū** mbə **shukét** nə puən mə ngambékét, a **pua'** ndā yirə mí: **Pü** ka pi **tét** mbə ntuaə yua pə **ka pə** mfā' na.

- وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُتُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ (4)
- وَإِخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَخْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ آيَاتٌ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (5)
- تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنْزِلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ (6)
- وَيَا لِكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ (7)
- يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُنْزِلُ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ (8)
- وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَمْ تُعَدِّبْهُمْ لَمَّا هُمْ مَهِينٌ (9)
- مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (10)
- هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يُؤْمِرُوا بِأَيَاتِ اللَّهِ الْأَذَى الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لِيَجْرِيَ فِيهِ بَأْمُرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (11)
- وَسَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُتَفَكَّرُونَ (12)
- قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (13)
- مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ (14)
- وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ (15)
- وَآتَيْنَاهُمْ بَنَاتٍ مِنَ الْأُمَمِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (16)
- ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (17)
- إِنَّهُمْ لَنْ يُؤْتُوا عَنكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ (18)
- هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ (19)
- أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ (20)
- وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (21)
- أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَصْلَهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ (22)
- وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا مَوْتٌ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ (23)
- وَإِذَا تُنْزِلَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَا كَانَ حُجَّتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا اتُّنُوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (24)
- قُلِ اللَّهُ يُجِيبُكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (25)
- وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِنُدِ الْغَاسِرُ الْمُظِلُّونَ (26)
- وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَائِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰ إِلَىٰ كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (27)
- هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (28)

30. ɲɛrə mbə **tuə** mə pʊən pʊə pə suəntuəm mbit mfa' rənket rənket fa' na, ɲɛrə Ngā yi ɲɛr'ap nā ntʊə **suə wap** tʊ ghʊə'nzɛn'I, yirə yuə **pua'** fu' mə **li'** ɲɛwərə.
31. Mbə **shi** tuə mə pʊən pʊə pə siəntshut na (pə lo' nzié nə pʊə mī :) ɲɛrə ké ríríkɛnt'a **ka pə** ndi', pə ɲjankə nə pʊn **nə** ? ɲɛrə pə siəbshə pə **ɲwət** mbit mbə pə ghā mfubə?
32. A **mbit** mbə **pə fu'** yié pə rié mī : a **pua'** ndā yirə mī: nka' nga Allah **pua'** pékéri, fu' (kiyáma), kpa'tu ndi' mo' **ntuəm**. Pə rié mī : pū mā ɲji yū yua a **pua'** fu' kiyáma na, pū ntab ngubmə yū mo' nshiéshié yəm mbū a li na wubmə, pū pit **na** mbə ndi' yū **ghā** pi nshettə.
33. Pūúkét pūúkét yua pə ka fa'na sáshə mə li' ɲɛwərə nə pʊə. Yua pə **ka pə** ngét nkuo'shə mən **na, pi si'** ɲɛwəm'ap.
34. Pə nā ndo' rié **mī** : ndia'shí, Pū **ntuə** lánə wən ɲɛwəngʊə **yíé ká** pə ka lánə tánə tʊ liénjʊ shʊn n' i na, li' pʊtə shʊn **pua'** mū. A ndi' nə pʊn nshié ngā mfeerə.
35. Yirə yuə nə pʊn, **pua'** pə məshi' ká a **pua'** ndā yirə mī: pə ka pi shūshū' ríríkɛn Allah mə nkuo'shə, wumə ɲjʊ pit mbətə wən, ɲɛrə ndia' shí na, pə **tab ntʊə** tūmí wap **ntuəm** (mū). Shi pə mbit mbə yuə pə nkuot kwətmə pʊə pʊə na.
36. ɲɛrə, ayuə **li na** nə Allah, Ngā **ghét pūt** pūt **pua** nsié, **pua** ɲgū yu puomə mənən **na**.
37. Siəbshə ɲwət pit na mbō yí nku pūt **pua** mansié, I **pua'** **Nshet ku**, Shetkét Ngā yi ngam.

KPA NGOM NSHUOP ITŪ(46): Yirə yí pua' «NKA' NTUNTUM SUƏMÁ»
Ríríkɛnt' i pua' téngom nshuop iten (35) a ka si' Maka'.

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā **runkét** ghʊə'nzɛn, Ngā **shetkét** ghʊə'nzɛn.

1. Hā Mím.
2. Si'si' nda lérəwa **pua'** lo' pʊə Allah, **Nshet ku**, Shetkét Ngā yi ngam.
3. Pū mā mbuom'Ū **pūt** pūt pʊə nsié nə **pashua** a **pua'** tʊ fānə **pət tu yab'a**, mbū a **pua'** nə ngambékét **pua nka'** fu' yuə **li shi** **pua'** yu mfi na. Na pʊən pʊə pə siəntshut na **pua'** ghā fet nkwan ntā yua pə nkəm'ap mən **na**.
4. Rié mī : pū yuən kʊə **tʊ yua** pū ɲgúshə shi a mbə Allah na, **lét nun** nə mə nə yua pə puom (lo'tu) nsié nə? ké a lo' pə nə pʊə nə mkpa'shə tʊ (puom) pūt pūt na, **tuə nun** nə mə nə nda lérəwa nku məsu yirə yí (**kur'áni**), ké mbuop lo'tu yí, mə yuə pū mbə ghā rié ngambékét na.
5. A vuə wuə ɲja' mʊn'ə i ɲgúshə mo' yua a ndi' **Allah** pə **mʊn'ə** i ntab **mburi** mo' (**mfū**) n' i, a wuon méé **nə** liénjʊ nténə **na, pʊə na**, pə pit **tʊ mfū shap** mbə pə fūri **na**.
6. Fu' yié pə **ndo'** puomshə pʊən nyūtu na, pə lo' mbə pə ghā **kupen** nə **pʊə**, pit pə ghā pi nsiét wúshə yuə pə ka fa nə **pʊə** na.
7. A mbə pə fu' yié pə yankə nə **pʊə** nə ríríkɛn yi ránə mī na, pʊən pʊə pə siəntshut na rié məshi' ngambékét fu' yié a tuə **pʊəpʊə** na mī : yirə yí **pua'** set mə li' ɲɛwərə ;
8. Ké pə lo' pi nzié mī : I (muhammad) **pʊ'shə na** wi (**kur'áni**), rié mī : a pə mbə yuə a mbi **pʊ'shə** mə wi na, mbū pə ntab nsa' yən nshié yəm **mfə ndun** mə (**tʊ yi** feer'a) **pʊə** Allah. Wi (Allah) **pua'** Shetkét Ngā yi ɲji yua pə nsam məshi' Shi na. A yətnə'a n'I (Allah) **mə nkuot** ntā mə fānə'a **pua pʊn**. I **pua'** Shetkét Ngā fétə **ghérapiü**, **Shetkét** Ngā ghʊə'nzɛn ;
9. Rié mī : n'dia' mo' yu pu'u (**ɲjiəshə** yəm) tʊ rü ghā nshéshə (Allah). Mā ɲjia yua pə **ndo'** ghétnə mə, ké nə pʊn **ntuəm ma**, mə ntab mbətə'a (mo' yəm) mbū a li na yua pə tuə **nə** ntəm mən nə mə na, **m'bit** mbə ndia' nshié yəm ɲja' ngā kəmə mə li' ɲɛwərə.
10. Rié mī : pū lo' **pi yuən** mə yuə (yirə yí **ntuəm**) mbi lo' **pʊə** Allah, pū ngét nsiét **ntuəm**, ngā yi **ntuənə** pi **tuənə** mə rú pon Isrāil tʊ, **mfə'** ɲɛwəngʊə yirə yí, ɲɛrə, **nsuəntuəm**, na **pʊn**, pə nsiəpshə ɲwət **nə?** A **pua'** ndā yirə mī: Allah ntab ɲjír ghā yə nkub.
11. Pʊən pʊə pə fétə ngambékét **na** ka rié nə pʊən pʊə pə suəntuəm **ma** mī: a pə mbə yuə (**yab Allah imo'**) mbə pū na, mbū pə (pa mbə'rə) mā mbíní mo' nə pū **ntuəm**, fu'ká pə **ntab** ɲjírə yəp (**ɲwər'ap**) mən na (**Kur'áni**), **mbū** pə nā ntʊə rié mī: yirə yí **pua'** kum mbéé.
12. **Nku məsu shi** (**kur'áni**), (a ka pə **ɲurət**) nə nda lérəwa Músā mə yirə **pua** ghʊə'nzɛn. Yirə yí nda lérəwa (**kur'áni**) **pua'** **yu** fa pé, mbə nə **luəm** shukét) arabməshí' a kəm pʊən pʊə pə yə nkub'a, mbit mbə pəsa'kʊə **luəmntuəm** nə ghā ghét ngambókét.
13. A **pua'** ndā yirə mī **pʊən pʊə** pə rié mī: Ngā yi ɲɛr'ə (pua') Allah, a **pə** lo' pə té nténə (tʊ **yu'nshut**) na, ɲɛrə mo' nshié luəb ndi' nə **pʊə** shi pə ndo' mbit nsapmə.
14. Shirə shuə **pua'** pa tʊ **Adjana** (lo' tuə pə) ruobkéri **ntuəm**, mə **ɲjɛrə** məshi' yua pə ka pə mfa' na.

- فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ (30)
- وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تَتْلَىٰ عَلَيْهِمْ فَاستَكْبِرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ (31)
- وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ نَظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُستَقْبِرِينَ (32)
- وَبَدَأَ لَهُمْ سَيِّئَاتٍ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (33)
- وَقِيلَ الْيَوْمَ نُنسأكم كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَأكم النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ نَّاصِرِينَ (34)
- ذَلِكُمْ بِأَنكُم اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوءًا وَعَزَّيْتُمْ الْحَيَاءَ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُجْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ (35)
- فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (36)
- وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (37)

سورة الأحقاف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- حم (1)
- تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (2)
- مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ (3)
- قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ انْتَوِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَنَارَةَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (4)
- مَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنِ دَعْوَتِهِمْ غَافِلُونَ (5)
- وَإِذَا خَشِيَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ (6)
- وَإِذَا تَتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ (7)
- أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَىٰ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنِكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (8)
- قُلْ مَا مَنَعْتُ بَدْعًا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَيْتُمْ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ (9)
- قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَآمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنْ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (10)
- وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِنْكَ قَدِيمٌ (11)
- وَمَنْ قَبْلَهُ كِتَابٌ مُّوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَيُنشِئَ لِّلْمُحْسِنِينَ (12)
- إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَفْهَمُوا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (13)
- أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (14)

15. Pū ka pi pit ntūb **mūn nyūtu** nā ghét ngambòkét nā **pēt** ghā pi **mvé'i**, **nā shi** ka **yūumshə'i** (nkiém'i) tūnammə, mbit **mvé'i** tū nammə. Yī **njūumshə'i** pua yi ntūn'i (nə pūn) (kpa'shə) mbə **tēt ngom** mut, kəkə a pə yīé kâ i wuon méé tū ndat **kū shi** na (**tēt ngom** nshuop itet) mbit méé **kpa ngom** lūm **ma**, i **rié** mī: Ngā yi ngér'a, kūn'a nā kâ mē nkūəbshə ngambòkét' u yuə U fu' men nā mē pua **pēt** ghā pi **mvé'a** na. Pit (nkūn'a) nā kâ mē mfa' renkét (fa') yuə U lo' **péém ma**, mbit mfa'shə nā **mə** (nə pəsa'kə'a) tū nga pon pa. A **pua'** ndā yirə mī: mē **pūtntūum** (mbutnə) mfə məsu **Shu**, a pit na mbə ndā yirə mī: **m'bu'a'** tū rü ghā gbūAllah.
16. Shirə shuə **pua'** puən puə **Pū** téé nkuot **puə puə** nā shetkét pòkét yua pə ka **fa'na**, mbit nkūrə ghérapūū shap, (pə lo' shi mbə) tū (rū) pa tū **Adjana na**. (A **pua'**) nka' nga mbékér'ə pə **ka pə** (tū njū) pə nka' wap men **na**.
17. (Mbə shi tuə) mē mūn'əə i ka rié nā **pēt** ghā pi **mvé'i** mī: ndəm ndəm nā **pēt tu yun**, ké pū ka' nā mē **pō** mī: pə nā ntūə tūmə'a (tū sié), **njá njá** pi ka tét nja' nku məsu sha nā? **Pēt** tu yap pə nta' mferə **puə** Allah **mbə nzié** mī : nguə' n'u, suəntūum, a **pua'** ndā yirə mī: nka' nga Allah **pua'** pékéri. ngerə i pə nzié mī: yī ndi' mo' nshié yūm mbū a li na mī: a **pua'** nkarā **mī** lérəwa (mbéé) pə **nkusu**.
18. Shirə shuə **pua'** puən puə shukét (nguə') pə **ndun puə** na, (pə nā ntūə pə) tū rü lab'əə pə ka ya' nku məsu shap tū rü pa djinnu pua puən nyūtu **na**. A **pua'** ndā yirə mī: **pə** ka pə ghā miémə.
19. A pit na mbə nā nshéshī nā **pa ntu** nté lo' tū yua pə ka fa'na mēshī' pə pit nzūnə wap (nə **njeerə**) pə **fa'shap**, **puə na**, **pe yéé yu'i mo'** wap nā nkub.
20. Na liénjū yuə pə ndo' fié puən puə pə ka siétnshut tū mū na, (mbə nzié nā **puə** mī:) pū ka pi miénə pə **rəmsə rəmsə** shun tū **wumə shun** yi njū, pū (ka pi) pit nshu shu a pū **ntuəm**, ngerə, **ndia'shī**, pə nā ntūə féé wun nā nguə' **yua**, mēshī' kâ pū **ka pə** nsiéshə ngerə **ndun** nsié shi pə nā ngambékét na, pua kâ pū **ka pə ngét fubshə na**.
21. Pit kumshə montā Aadu **fu'yie** i ka kəm puomshə pa yu'i tū pə **ntantum ntantum** suəmə' na, shimo' ghā kəmə pi ka tét nja' nku məsu shi pua **manjəm'i** (mbə nzié mī :) pū ma **wūshə** nshié yūm mbū a li na Allah (**yi'shə**). A **pua'** ndā yirə mī: mē nā nduəb **ndun** pūn nā nguə' liénjū mgbīmə.
22. Pə rié mī : u tuə nā pū pō mēshī' mī: u yəm'ū pū tā pə nyinyi shū' ngerə tuə nā pū nā yua u nka' nā pū na, mē yuə u mbə mē rü ghā rié ngambékét na.
23. I (Ūdu) **rié** mī : a li na mī: yi pua' **puə** Allah, **n'tə'a** méé nā pūn nā yua pə shéshə'a mēn **na**, nā mē nā njūən'ūn mē ndā ngambékét, **pu** pi pō puən puə pə nshit shit na.
24. ngerə a **ka pə** pə fu' yie pə yuən'i (nguə') na, a pi **pə** mba' mbi pummə puo'shə **shab'a**, pə **rié** mī : yirə yī pua' mba' yuə a ntūə nā pū nā mbū na. Mbéé ! a **pua' pō** yua pə lo' mbə nta' yi mbunnə mēn **na**. (A **pua'**) **fim'əə** nguə' njákét pua' **ntuəm ma**.
25. A **nā** nyé'rə ngū yūm mən'ten tū fa ku **Nga** yi ngér'i, ngerə pə ka shi nju' njū, **shi pit njūən nshié yūm** nja' ndū li' **shu shap**. Yirə yuə **pua'** kâ **Pū** téé nkéé ghā **fubshə na**.
26. Pū ka pi shu nā **puə** (nə nshu) yuə **Pū** mā nshu yū mo' nā pūn mən **na**. **Pū** ka pi njab nā **puə** nā yu'nə, pua yuənnə, nā **lamntūum**, ngerə yu'nə shap yie ghāmi mo' wap nā nshié yūm shi yuənnə shap, pua lamntū **yap** (mbit ngam'ap nā mo' nshié yūm) fu' yie pə **ka pə** ngét nsūünə tuririken Allah na. Yua pə **ka pə** ngét nkuo'shə **ntuəm ma** (nguə') ka pi si' **ndun puə**.
27. Mē ndā ngambékét, **Pū** ka pi vuəshə **yua a pua'** mē **nguənnə** yūn, lo' tū ngu **ngu**, **Pū** ka pi pit **njəmshə** ririken (nə **puə**) **meshi'** mī mo' **nka** pə **pūtntūum mbutnə** (mfə məsu Allah).
28. ngerə, a pə mbə pə pa shua pə ka shūshū' shi a mbə Allah mē yu ghobshə (pua) yu wūshə na, **fəer'ab'a** (mbū nguə' mā nsi' **ndun puə**). Mbéé ! pə vuə ntā wap, yirə yuə **pua' mbéé shap**, pua yua pə ka pə **mbu'shə na**.
29. Pit (kumshə) fu' yie **Pū** ka yəm lap pa djinnu, pə pummə' u, mbə njū' **kur'āni** na, ngerə a **pua' pə fu'** yie pə méé nsié pin' i na, pə rié mī: pukə nūn, ngerə a **pua' pə** yie pə lishə (yi njankə na) pə yəm njié ghā kəmə nā puomshə puən **p'ap**.
30. Pə ka pi rié mī : ō **pūn pa** yu pū, a **pua'** ndā yirə mī: pū yu' nda lérəwa yuə pə si' mēn **manjəm** Mūsā na, a pə **yu** fa pé nā yua a ya' nku məsu shi na, (mbə njirə puən) tū ngambékét pua **ndumanjé** nténə.
31. Ō ! **pūn pa** yu pū, **pūt nūn** mfū ngā mfū Allah, **mbit** nūn nsuəntūum ndūn' i (ngerə mēshī' mī:) I fēetə nā pūn nā yūm **lo'** tū ghérapūū shun, mbit nshī wun tū nguə' njákét.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمَلُهُ وَفَصَالُهِ تَالُوتُ
شَهْرًا حَتَّى إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي
أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ
إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ (15)

أُولَئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ
وَعَدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ (16)

وَالَّذِي قَالَ لَوْلَاذِيهِ أَفِ لَكُنَّا أَعْدَانِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي وَهُمَا
يَسْتَعْجِلَانِ اللَّهَ وَيَلْتَكُمُ اللَّهُ مِنْ إِنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (17)

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمِّهِمْ فَكَذَّبُوا مِنْ قَبْلِهِمْ مَنْ الْجِنُّ وَالْإِنْسُ إِنَّهُمْ
كَانُوا حَاسِرِينَ (18)

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِمَّا عَمِلُوا وَلِيُؤْفِقَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (19)

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَتْ لَكُمُ آبَاءٌ فَأَلَيْسَتْ لَكُمُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ
مِمَّا فَالِقَوْمِ تُجْرُونَ عَذَابٌ أَلِيمٌ مِمَّا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَمِمَّا كُنْتُمْ
تَفْسُقُونَ (20)

وَأَذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ النُّجُومُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ (21)

قَالُوا أَجِئْنَا لِنَتَأَفَّكُنَا عَنْ أَهْلِيْنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ (22)

قَالَ إِنَّمَا أَعْلَمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي أَرَأَيْكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ (23)

فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ
رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ (24)

تُدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا مَسَاجِدُهُمْ كَذَلِكَ نُجَزِي الْقَوْمَ
الْمُجْرِمِينَ (25)

وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ
سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (26)

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرَى وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (27)

فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكَ إِفْكُهُمْ
وَمَا كَانُوا يَفْقَهُونَ (28)

وَإِذْ صَرَّفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا
قُضِيَ وَلَّوْا إِلَى قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ (29)

قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى
الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ (30)

يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ
(31)

32. Nshie mun'ua i ma mburi mfû ngâ mfû Allah na, mbû i ndi' mo' ngâ ya'ku (Allah) tu nkwan nsié, shi a mbit mbæ n'i næ mo' nshie ghâ pi ngam'i shuæ a ndi' mo' Wi (Allah) na. Shiræ shuæ pua' tu vuæ mæ li' nguæ.
33. Ké pæ ntab njuæn'ap mi: a pua' ndâ yiræ mi: Allah yuæ I puom pût pût pua nsié shi pi ken tu yi mbuom'ab'a, pua' Ngâ ku næ kâ I ndo' njiémæ künsié næ? Æn! A pua' ndâ yiræ mi: Allah pua' Ngâ ku nku ndun ngû yam mænten.
34. Liénju (yuæ) pæ ndo' fié puæn puæ pæ siétnshut tu mü na, (pæ rié næ puæ mi) : ké yiræ yí ndi' mo' ngambékét næ? Pæ rié mi : æn! (pü siéb) mæ li Ngâ yi ngér'û. I (Allah) rié mi : yu'shæ nun na nguæ' mæshi' kâ pu ka pæ ngét nsiét na.
35. ñeræ, mimshæ (ku Muhammad) yié ghâ kut nsuu tu rü ghâ nsheshæ ka mimshæ na, ma ta' yi mbun næ nguæ' næ puæ. Mfu' yap tu liénju yuæ pæ ndo' yuæn yua pæ ka ka'næ puæ na, nâ ndo' pæ pæ yié pæ mâ nda' yap (tu nju) mbû a li na ndi' awa tu nzen nju (yí pua) méé ntum. ñeræ, ké pæ fa pæ vuæshæ (mo' nshie puæn), nja' ghâ fubshæ?

KPA NGOM NSHUOP ISÂMBA(47): Yiræ yí pua' NKA' MUHAMMAD
Rirænt' i pua' téngom nshuop ifâmæ (38), a ka si' Madina.

Mæ nâ ndu' næ li Allah, Ngâ runkét ghuæ'nzén, Ngâ shætkét ghuæ'nzén.

1. Puæn puæ pæ ka siétnshut, mbit nen puæn tu ndumanjé Allah na, I puæ pa fa' shap.
2. Na shuæ pæ ka suæntuum, mfa' renkét renkét fa' na, mbit nsuæntuum tu yua pæ si' men ndû Muhammad, a pi pæ ngambékét lo' puæ Ngâ yi ngér'ab'a, i kuomshæ næ puæ næ ghérapüü shap mbit mfû'shæ mbæm'ap (nga shap).
3. Yiræ yuæ pua' ñeræ (mæ nga kâ), a pua' ndâ yiræ mi: puæn puæ pæ siétnshut na petæ na yap pæ mbéé, mbit mbæ ndâ yiræ mi: puæn puæ pæ suæntuum ma petæ na yap pæ ngambékét lo' puæ Ngâ yi ngér'ap, yiræ yuæ pua' kâ Allah mfa mfû' yap næ puæn na.
4. Fu' yié pæ tânæ pua puæn puæ pæ siétnshut na, a pæ gbet mâm (shap) kuka a wuon méé yié pæ pæntæ ndun puæ na, ñeræ pæ kur'ap, ñeræ ké yuæ a mbæ pûngam manjøm (ntâ wap shi kuot nshie yam puæ puæ na) ké shu' (næ yi kuot yam puæ pua) kuka a wuon méé yié pit si' kiémæ shi na. Yiræ yuæ (pua' ñeræ mi): a pæ mbæ yuæ Allah nkû na, mbû I feet (ñwæ'r'I) ndun puæ næ ñwæ'r'I. Na a pua' mæshi' mi: I kpa'næ pashæ yun næ mo' pâshî. Na shuæ pæ ntua' ño'shæ wap tu ndumanjé Allah na, I ntab ndo' pubi fa' shap.
5. I nâ ntua' yiræ wap, pit fu'shæ mbæm'ap
6. Pit suæ wap tu Adjana yuæ I ka yi næ puæ men na.
7. Ô! pun puæn puæ puæ suæntuum ma! a pæ yuæ puæ mfæet (nga) Allah na, mbû I nâ feer'un, pit péshæ nshî nkut mun.
8. Mbæ shi tuæ mæ puæn puæ pæ siétnshut na, a pua' vuæshæ næ puæ, I pit mbæbæ fa' shap.
9. Yiræ yuæ pua' mæ nga kâ, a pua' ndâ yiræ mi: pæ ghuæ'næ yua Allah si' men na, ñeræ I puæ fa' shap;
10. Ké ñeræ, pæ ntab nyí yap ndun nsié, ñeræ mbæ njuæn nkû kâ ndinæ puæn puæ pæ ka pæ nku mæsu shab'a ka pæ næ? Allah ka pi vuæshæ wap, a' pua' næ ghâ siétnshut næ mfû'i.
11. Yiræ yuæ pua' mæ nga kâ, a pua' ndâ yiræ mi: Allah pua' Ngâ ghâm puæn puæ pæ suæntuum ma, mbit mbæ ndâ yiræ mi: ghâ siétnshut na, ngâ ghâm ndi' næ puæ.
12. A pua' ndâ yiræ mi: Allah nâ ndo' suæ puæn puæ pæ suæntuum, mbit mfa' renkét renkét fa' na, tu Adjana shuæ pon pæ nké nja'næ tu nshint'i. Na, puæn puæ pæ siétnshut na, pæ nâ ndutnæ, mbæ nju nguænguæ yié pa tâ nju na, mü nâ ndo' pæ li'shu næ puæ.
13. A pua' reni næ ngu ngu shuæ a ku nshet ngû'u yí, yuæ a tûmæ'u na. Pü ka pi vuæshæ wap ñeræ ngâ yi mfeer'ap pæ ndi' næ puæ.
14. Ké ñeræmun'ua i pua' tu ránæ mi lo' puæ Ngâ yi ngéri na, lo' pæ yié mun'ua pæ niét n'i næ püükét fa' shi næ? Pæ nâ mbetæ pæ kû ntua yap.
15. Mfu' Adjana yuæ pæ ka' næ ghâ puo (Allah na), a pua' ntuum næ rîpâ nké lo' tu nké yuæ a ndi' yi kubshæ yiri na, pua rîpâ nké lo' tu kushæm yuæ nzæmshî mæ nkubshî na, pua rîpâ lo' tu nzu' yuæ a pua' lumkéri næ ghâ pi nuæ na, pua rîpâ nké lo' tu lu nzenkét, a pit na mbæ næ puo ntum næ ngû mbâ tutu pua fétæ ghérapüü lo' puæ Ngâ yi ngér'ap. (Shiræ shuæ) lo' pæ yié mun'ua i pua' ruobkéri tu mü, pæ nuæ (næ puæ) næ nké mbetkét, ñeræ, a ntantæ pavæm shab'a.
16. A pua' mæ rü yap næ mun'ua i téé nju'u na, kuka a pæ pæ fu' yié pæ tam mæ lo' ñayæ u pua' na, pæ nzié næ puæn puæ pæ ka fa yi næ puæ na mi: I pæ mbæ nzié mæ kuæ fu' shiræ? Shiræ shuæ pua' puæn puæ Allah lo' lamntu yab, pæ nshî mbetæ kû ntua yab'a.

وَمَنْ لَا يُجِبِ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أُوْلِيَاءُ أُوْلِيَاءُ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (32)

أَوَّمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَنْ يَغِي بِخَلْقِهِنَّ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يُجِيبِي الْمَوْتَىٰ بَلَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (33)

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ (34)

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعُرْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَانَهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبُثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنْ نَهَارٍ بَلَاغٌ فَهَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ (35)

سورة محمد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ (1)

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ (2)

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ (3)

فَإِذَا لَقِيَهُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضْرَبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَنتَحْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ فَإِمَّا مَنَّا بَعْدَ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرْنَا مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيُنذِرَ بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ (4)

سَهَّيْبِهِمْ وَيُصْلِحَ بَالَهُمْ (5)

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ (6)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَنصَرُوتُمْ إِلَى اللَّهِ يَتَضَرَّعْ وَيَتَّيَّبَتْ أقدامكم (7)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ وَأَصَلَّ أَعْمَالَهُمْ (8)

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَخْبَطَ أَعْمَالَهُمْ (9)

أَقْلَمَ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَرِ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالًا (10)

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ (11)

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَشْوَى لَهُمْ (12)

وَكُلَّيْنِ مِنْ قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجْتِكَ أَهْلَكَانَهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ (13)

أَقَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيْتَةٍ مِنْ رَبِّهِ كَمَنْ زَيْنَ لَهُ سُوءَ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ (14)

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرَ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ (15)

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ آنفًا أُوْلِيَاءُ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ (16)

17. Mbə shi tuə mə shuə pə yirə na, i ku'shə wap nə yirə, mbit mfa nə puə nə puə shap (mfa mfə ndū ni).
18. ɲerə, ké pə lo' pī mbiéɾ mo' yum nja' fu' (kiyāma) kâ a tuə nə puə vumkéri nə? ɲerə rīrī Shi tet ntuə, ɲerə (ghāmə) kumshə shap ndo' pō kə nə puə fu' yie a ndo' tuə nə puə nə?
19. ɲerə, yi (ku Muhammad) mī: a puə' ndā yirə mī: mo' yu wūshə mbékét ndi' mbū a li na Allah, mbit nta' fētə ghérapiūū n'u puə yi ghā suəntuəm pi pəmbā puə pi pəmgbié. Allah yi pə ghérashun puə li' shu shun.
20. Pəən puə pə suəntuəm ma nā nzié mī : a pə mbə yuə pə nsi' nə nka' (sūra) na (mbū pə petə), ɲerə a pə pə fu' yie pə si' nə nka' yi lī ngam, nkumshə ntuum nə ma' pit na, u shi njuən shuə yā puə' mə ntu shab'a pə njuən'u nə yuənnə ngā yi nzi məsu wə ɲerə yua a pū nə puə nshet na,
21. Pua' yu' nshut puə shukét mbókét. Fu' yie pə ka lī ngam ma (pit), ɲerə, pə kə mfa pé nə Allah, mbū a ka pummə mbū yirə nə puə.
22. Ké a pə yuə pə mfet nkwen'un na, mbū kâ, mo' nka pu ghubshə nə kâ pə ngét mbubə ndū nsié mbit ntun nkut nguət mun nə?
23. Shira shuə puə' shuə Allah yap ndon ndū puə, ɲerə ndo' ntatm'ap mbit mfu mi m'ab'a.
24. ɲerə, pə ntab mba yap mo' vet ngam tū Kur'āni? ké a ndā to' mə ntu shab'ə?
25. A puə' ndā yirə mī: pəən puə pə putnə tū njəm ntām nyit m'ap, majəm yie yirə ka sāshə mə li' nguəɾə nə puə na, shéitāni niét nə puə (nə nga shap) mbit mfuə wap.
26. Yirə yuə puə' mə nga kâ, a puə' ndā yirə mī: puə na, pə ka pi rié nə pəən puə pə ka ghūə'nə yua Allah ka si' men na mī: pū nā ntuə yu' nshū'un tū mo' pāshə ngam, Allah yi li' si' shap.
27. ɲerə a ndo' pō nkū nā fu' yie pə Mələka ndo' pə ntūmə yienə shap mbə ndab mba' mi m'ap puə ntām nyit m'ab'a.
28. Yirə yuə puə' mə nga kâ, a puə' ndā yirə mī: puə na, pə petə na yap pō yua a fa shuə nə Allah na, nguə'nə péémə Shi, ɲerə I pubə fa' shap.
29. Ké pəən puə yā puə' mə ntu shap'a nsishə mī Allah ntab lo' tūmī nsuə kupent'ap mə li' nguəɾə?
30. A pə mbə yuə Pū nku nkū na, mbū, Pū pummə ndér'ap n'u, ɲerə u pummə nji wap tū tōn'ap, u nā ntuə pummə pit pə nji wap tū mfu' shukét Allah yi fa' shun.
31. Pū nā ntuə pummə kpa'nə wun ku ka Pū yi ghā ma' si' (pit) mə rü yun puə ghā mimshə, pit kpa'nə pəsa'kuə shun.
32. A puə' ndā yirə mī: pəən puə pə siétnshut, mbə nen pəən tū ndumanjé Allah, mbit mfa'nə puə ngā nshéshə manjəm yie yirə sāshə mə li' nguəɾə nə puə na, pə ntab ndo' rōn'ap Allah nə shié yum, I nā ntuə pubə fa' shap.
33. Ó pən pəən puə pə suəntuəm ma ! yu'nən nshut Allah mbit nju' nshut ngā nshéshə, pə ma pə mbubə fa' shun.
34. A puə' ndā yirə mī: pəən puə pə siétnshut, mbit nen pəən tū ndumanjé Allah, a pə lo' pə kpu mbə ghā siétnshut na, ɲerə Allah tab ndo' feti ghérapiūū shap.
35. ɲerə pə ma puəɾə, shi pit mfu wap tū fəshə, a puə' pən mbə shetkét ɲāni, Allah puə' puə pən, i ntab ndo' sū'shī wun nə (kéé) fa' shun.
36. A li na mī: wumə nju puə' kam puə ntāmə, a pə yuə pə nsuəntuəm mbit mbuo Allah na, mbū I nā ndo' fa nə pən nə kéé shun shi pit mbishə wun nə nkab mun.
37. Ipə njié mbishə wun, ɲerə ndennə wun na, mbū pə nā ntuə nyəm nyémə, I nā ntuə pit ntūmə nsuə kupen'un (mə li' nguəɾə).
38. Ré nun ku shī pəən, pə té nā mfu wun məshi' mī: pə yu nə yum tū ndumanjé Allah, ɲerə a puə' mə rü yun nə mun'ə i nyəm ma, na nshié mun'ə i nyəm ma, ɲerə mbū a li na mī: i nā nyém nə ɲwəri. Allah puə' njətnə, pə pə pə mbu'rə. Na, a pə yuə pə njəm ɲwət na, mbū I nā ntuə kubshə wun nə mo' pəən puə a ndi' pən, a pə lo', pə yie pit mbə yap yie mfu' yun.

Kpa ngom nshuop ifāmə (48): Yirə yi puə' «NKA' TON PIT»
Rīrīkēt'i puə' pet ngom nshuop ivū' (29), a ka si' Madīna.

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghua'nzén, Ngā shetkét ghua'nzén.

1. A puə' ndā yirə mī: Pū yubshə n'u nə ton pit mə li' nguəɾə.
2. Məshi' mī: Allah fētə n'u nə yua a pīnə tū ndon mu na, puə yuə a shīnə (shi pi méé mə) na, mbit nzūnə fu' Shi mfə ndūn'u, mbit njīrə'u tū ndumanjé nténə.
3. (Mbit mbə məshi' mī) Allah mfeer'u nə mfeerə nshetkét.
4. A puə' Wi yuə I ka si' nə gbunə mə ntu ghā suəntuəm məshi' mī: I ku'shə pémntuəm ndun pémntu yap. Ntu ghā ku nku pūt puə mansié puə' yi Allah. Allah puə Shetkét Ngā yi, Shetkét Ngā yi ngam.

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ (17)

فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرَاهُمْ (18)

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبِكُمْ وَمَثْوَاكُمْ (19)

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نَزَّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذِكْرٌ فِيهَا الْقِتَالِ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَئِكَ هُمُ (20)

طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ (21)

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطِّعُوا أَرْحَامَكُمْ (22)

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ (23)

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا (24)

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدَوْا عَلَى أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَى لَهُمْ (25)

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ (26)

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ (27)

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهَ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَاحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ (28)

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَصْفَانَهُمْ (29)

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيمَاهُمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي حَزَنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ (30)

وَلَتَبْلُؤُنَّكُمْ حَتَّى تَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَتَبْلُؤَ أَخْبَارَكُمْ (31)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحْبِطُ أَعْمَالُهُمْ (32)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ (33)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَرَاءُ فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ (34)

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتَرَكُمُ أَعْمَالَكُمْ (35)

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَهَوٌّ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ (36)

إِنْ يَسْأَلْكُمْوهَا فَيُخْفِكُمْ تَبَخَّلُوا وَبُخْرَجَ أَصْفَانَكُمْ (37)

هَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُخْفُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَنْ نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ (38)

سورة الفتح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا (1)

لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُثَبِّتْ لَكَ وَثِقَةً وَيَهْدِيَ لَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا (2)

وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَظِيمًا (3)

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيُزَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا (4)

5. Mæshi' mî: I suə ghâ suəntuəm pi pəmbâ pua pi pəmgbié tū ádjana (shuə) pon pə nké nja'nə ma nshin na, pə lo' mbə pō ruobkéri ntuum. Mbit mfétə ghérapüü shap ndun puə. Yirə yuə pua'puə Allah mbə fu' yuə a pua' gbimî na.
6. Mbit ngét nguə' nə pəən pé mə ngub pi pəmbâ pua pi pəmgbié, pua ghâ kpa'shə (Allah) pi pəmbâ pua pi pəmgbié, nə ghâ wub Allah nə wubmə mbükét. A pua' mfə ndü puə nə ghuəmə (nguə') püü. Allah shuə nə puə, mbit mfr'ap (tə ghua'nzen'I), mbi pit nshòshə nə puə nə (mü) jahannama. A püü mə li' putnə.
7. Ntu ghâ kü nku püt pua mansié pua' yi Allah. Allah pua' Nshet kü, Shetkét Ngá yi ngam.
8. A pua' ndá yirə mî: Pü shéshə na wu pō mə ngá tənə ngam, ngá fa pəsa'kuə lumntuum, ngá kəmə.
9. Mæshi' mî: pə suəntuəm ndü Allah pō ngá nshéshə Shi, mbə mfeer'I, mbə mfa gha'Shi, mbit mbə nzen n'I nə nku'nju pua ndu' ngwən.
10. A pua' ndá yirə mî: pəən puə pə téé mgbet ken pua wu na, a li na mî: pə nā gbetken pō pua Allah. Puə Allah pua' nku ndun mbuə m'ap, ngerə nshié mən'uə i kiéshə (gbetken) na, mbü a pua' ndá yirə mî, a li na mî: I nā nkiéshə pō nqəri, mən'uə i pit nzünə yua i pen ngam ntuum pō Allah na, mbü I nā ndo' fa n'i nə kée ngürə.
11. Ghâ pi nshi' manjəm (ghâ nkəwən pit) mə rü pa arab pa tu ngwən nā ntua rié n'u mî : mbet pá shü pua nguət'ü shétmə wü, ngerə ta' fétə ghérapüü nə pü. Pə nā nzié yua a ndi' mə ntə shab'a mə lum shap. Rié mî : ngerə a wuə mbə yuə i yətnə yi nsa' nshié yum lo' puə Allah mæshi' shun, nə ká I mbi wub'un nə pü na ? Mbéé ! Allah ka tét mbə tū yua pə téé mfa' na mbə Shetkét Ngá yi nji nki'rə.
12. Mbéé ! pə pə ngubmə yun pō mî: ngá nshéshə pua ghâ suəntuəm ntab ndo' pit putnə yap mfə məsu pa nda yap nə su. Pə ka pi niét yirə yuə mə ntə shun. Pə ka pi wubmə wubmə mbüükét, mbit mbə ghâ yuə.
13. Mən'uə i mā nsuə'i ntuum ndü Allah pō ngá nshéshə Shi na, mbü a pua' ndá yirə mî: Pü ka tét nshòshə (mü) Sahirā (ndükét) nə ghâ siétnshut.
14. Fon nku püt püt pua sié pua' yi Allah. I nā fétə ghérapüü nə mən'uə I kü na mbit ngét mən'uə I kü na nə nguə'. Allah ka tét mbə Shetkét Ngá fétə ghérapüü, Shetkét Ngá ghua'nzen.
15. Ghâ pi nshi' manjəm nā ntua pə nzié fu' yie pə wuon mfə tu pa séé pit mæshi' yi nkuot na mî : tá nən wü pü petə wən. Pə pi téé ngubmə pō ká pə nkubshə shukét Allah na. Rié mî : pə ntab ndo' petə yun wü, yirə yuə nə pəən yie Allah pi té nzié nkusu na. ngerə pə nā ntua rié mî: mbéé ! pə nā nshi nguə' wü ghua'. Mbéé ! pə ka pə ntab nju' yab mo' yum a ren mbü a li na pō mēyət.
16. Rié nā ghâ pi nshi' manjəm mə rü pa arab pa tu ngwən mî : pə nā ntua fū wən (pə tənə) pua pəən pəə pə pua'ghâ ri'két pit na. Pə ma' wap nə pit ké yuə pə mgbuAllah na. ngerə a pə yuə pə nju' nshut na, mbü Allah nā ntua tuə nə pəən nə kée mbökét, na a pə yuə pə njəm pō nqəwə nguənguə yie pə ka yəm nkusu na, mbü I nā ntua ghér'un nə nguə' njákét.
17. Mo' nshié ndon ndi' nə fūmi, shi mo' nshié ndon mbə nə nké'kut, shi mo' nshié ndon mbit mbə nə ngá yā. Nshié mən'uə i yu' nshut Allah pō ngá nshéshə Shi na, mbü I nā ndo' suə'i , pon pə nké nā nja'nə tū nshini ; na nshié mən'uə i yəm nqəwə na, mbü I nā ntua ghér'i nə nguə' njákét.
18. Mə ndá ngambékét, Allah ka pi pém (fa') lo' puə ghâ suəntuəm fu' yie pə ka gbetken (yu' nshut) pua wu nshin tətə na. ngerə I ka pi yi yua a pua' mə ntə shab'a, ngerə nsi' nə gbəən mfə ndü puə, mbit njeer'ap nə ton pit ngobshə.
19. Pua séé pit njamkét (yuə) pə lo' pə mbié' na. Allah ka tét mbə Nshet kü, Shetkét Ngá yi ngam.
20. Allah ka pi ka' nə pəən nə séé pit njamkét (yuə) pə lo' pié' na. ngerə, I punnə nəpən nə yirə yí, mbit mvé mbuə pəən shi a mée ndun pən, mæshi' mî: a pə riken nə ghâ suəntuəm, I pit njirə wən tū ndammānjé ntənə.
21. Pua (mo' séé pit) ndüni yuə pə pi mā nger'un kü ntuum ma, Allah pi ka tét ngum mən (nə yi Shi), Allah ka tét mbə nku ndun ngü yum mənən mbə Nshet kü.
22. A pə mbə yuə pəən pəə pə siétnshut na, ma' wən nə pit na, mbü pə nā pu' yəm ntamnyit, a pə lo' pə yie kwəwə yap nqəwə nə tésu ngá yi ngam'ap (shi pit nkəwə) ngá yi mfeer'ap.
23. (Yirə yi pua') nkut nga Allah yuə a ka ya' ndun pa nkusu na. U tab ndo' kwəwə'u nshié nkubshə tū nkut nga Allah.

- لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَبُكَرُوا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ قُرْآنًا عَظِيمًا (5)
- وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا (6)
- وَاللَّهُ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَرِيبًا حَكِيمًا (7)
- إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُنشِرًا وَنَذِيرًا (8)
- لِنُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَنُعَزِّرُوهُ وَنُقْضِيَهُ وَنُؤْمِنُ بِكَرَمِهِ وَأَصِيلًا (9)
- إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثْ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمَنْ يَسْتَوْفِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا (10)
- سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلْنَا أَمْوَالَنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ فُلْ فَمَنْ يَبْلُغْ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا (11)
- بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزَيَّنَّ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَّتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا (12)
- وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا (13)
- وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَعْزِزُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (14)
- سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَائِمٍ لِتَأْخُذُواهَا ذُرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ فَسَيَقُولُونَ بَلْ نَحْمَدُوكُمْ أَوْ لَاقِيًا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا (15)
- قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسَلِّمُونَ فَإِنْ تَطَبَقُوا يُوَدِّعُكُمْ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا (16)
- لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا (17)
- لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا (18)
- وَمَغَائِمٍ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ غَرِيبًا حَكِيمًا (19)
- وَعَدَّكُمْ اللَّهُ مَغَائِمٍ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا (20)
- وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا (21)
- وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا الْأَذْهَابُ لَمْ يَكُونُوا لِيَا وَلَا نَصِيرًا (22)
- سِنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسِنََّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا (23)

24. A pua' **Wi** (Allah) yuə **I** ka vé mbuə **m'ap** shi a méé **ndun** pən, mbit mvé mbuə mən shi a méé **ndun** puə tu puo'shə **Maka'**, **manjəm** yié I ka pəntə nə pən **ndun** puə na. Allah ka tét mbə **Shetkét Ngā** yi njuən yua pu téé mfa' na.
25. Puə na, a pua' pəən puə pə siətnshut mbit nen'un pu tā **nda** (Allah) **yi** ken, pua **yu pūngam** (yu siənə Allah) **yua** a pua' **yi nen** na, nə kâ a méé tu **li' shi** na (li' siənə yum). A pə mbə ndi' nga pəmbā ghā suəntəm pua pəmgbié ghā suəntəm (shuə) pə mā nji yūn **wab'a**, nə kâ pə nsh'i'rə **wab'a**, ngerə pūü kwətə wun lo' ndū puə tu shi yi, məshi' mī: Allah **suə** mən'uə i kû na tu ghua'nzén **I**. A pə mbə pə, pə (ghā suəntəm) pi fapshə nger'ap mbū **Pi** ka tét ngét puən puə pə siətnshut mə **rū yab'a** nə nguə' yuə a pua' nguə' njakét na.
26. **Kumshə fu' yie puən puə pə ka fētə ngambékét na ka suə ri'két shuəntəm** mə ntu **shap**, mbə **shuəntu fu' shit na**, ngerə, Allah **ghét ghəntə si' ndun ngā** nshéshə **Shi** pua ghā **suəntəm**, mbit njir'ap nə **lishukét** puo (Allah), pə pi **ka pə** shetkét pékéri mən mbit mbə pə **ntuəm ma**. Allah ka tét mbə **Shetkét Ngā** yi ngū yūm mənən.
27. Mə ndā ngambékét Allah ka pi fa pé nə ngā nshéshə **Shi** tu njuəm mə ngambékét mī : pə nā ntua pu' nyi tu nda wúshə ken nə kâ Allah nkū na, mbə ghā **ten ntuəm**, mbə **ghā kuom tu yun**, mbit mbə **ghā pi** nsū'shə nyūtu, **shi pə nə luəp**. ngerə I ka pi yi yua pə mā nji yūn na, ngerə njab **manjəm** yirə yuə nə ton pit ngobshə.
28. A pua' **Wi** yuə I ka shéshə ngā nshéshə **Shi** na yirə pua nga wúshə mbékét (Islāmi) ngerə məshi' mī: i sâshə'i nku **ndun** ngū nga wúshə mənən. Allah yétnə (wun) mə ngā ntunə ngam.
29. Muhammad pua' ngā nshéshə Allah, pəən puə pə **pua'** pua wi na pua' ri'kéri **ndun** ghā siətnshut, mbə ghā ghua'nzén mə fānə yap. U nā njuən'ap pə pə ghā pi nkəbmə, mbə ghā pet yéé mansié, mbə nta' pūngam (nsherə) pua péémə puə Allah, tón'ap pua' tu mba' **mi m'ap** lo' tu pin pet yéé mansié, yira yuə **pua'** mfa'yap tu Tōra; mfa'yap tu Injil pə yie mbā yu pé yuə a tūmə mbumi, ngerə nzet, ngerə mbib (nku'), ngerə njirə ngeri tu ngāshi, mbə (mfa) puəm (ngam) nə ghā pi mbé **na**. Məshi' I suə shuəntəm nə puə (mə ntu) ghā siətnshut. Allah ka tét nka' nə puən puə pə **suəntəm** mbit mfa' renkét renkét fa' mə **rū yab'a** nə fētə ghərapūü pua kée mgbimə.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِطَنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرْتُمْ عَلَيْهِمْ
وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا (24)

هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ حِلَّهُ وَلَوْلَا
رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوَّهُمْ فُنُصَيْبِكُمْ مِنْهُمْ مَعْرَةٌ بَعِيرٌ عَلِيمٌ
لِيُدْخِلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا (25)

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ
وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالزَّمِيمَةَ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمًا (26)

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ
رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا
(27)

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا
(28)

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا
يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي
التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَرَزِعٍ أُخْرِجَ شَطَافُهُ فَأَزْرَهُ فَاسْتَعْلَطَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوْقِهِ
يُعْجِبُ الزَّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً
وَأَجْرًا عَظِيمًا (29)

Kpa ngom nshuop ivü' (49): Yirə yí pua' «NKA' PON NDAP»

Ririkent'i pua' Fām nshuop (18), a ka si' Madina

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghua'nzén, Ngā shetkét ghua'nzén.

1. Ô pən puən puə pə **suəntəm** ma! pə ma pə mbinə (nə nshie yum) nku məsu Allah pə ngā nshéshə **Shi**, **luəb mən** Allah, a **pua'** ndā yirə mī: Allah **pua' Shetkét** Ngā yi nju', **Shetkét** Ngā yi nji.
2. Ô pən puən puə pə **suəntəm ma** ! pə ma pə mbi'nə **ngé yun** nku **ndun** **ngé** ngā ntum, **shi** pit **mbə** nqənə nə **ngén'i** tu shukét yie nqənə **ngé** mo' mgbā pāshə yun **ndun** mo' pāshī. Mbū fa'shun na ntua pə pəbə shi pu nji.
3. A **pua'** ndā yirə mī: puən puə pə téé mbuorə **ngé yap** məsu ngā nshéshə Allah na, shirə shuə **pua'** puən puə Allah **ren** nə **ntu shap** a pə nə puo (Allah) na, fētə ghərapūü pua' **nə puə pua njeerə** mgbimə.
4. A **pua'** ndā yirə mī: puən puə pə téé mfū'u (nə ku) mə lo' mfə njəm ndap **ma**, yāmi mə **rū yap** ntab nzāni.
5. A pə mbə yuə pə mimshə **kuka** u tūm méé ndū **puə** na, mbū a pummə na mbə pökéri nə **puə**. Allah **pua' Shetkét** Ngā fētə ghərapūü, **Shetkét** Ngā ghua'nzén.
6. Ô pən puən puə pə **suəntəm ma** ! a pə yuə **ngā tūm tu yu' shut** ntua nə pəsa'kuə na, pə **ntū ngam ntuəm**, məshi' mī. pə ma ghét nguə' kwətə **mo'** puən tu shit, ngerə pə shi nju' nju mbə pə ghā shié məjikua tu yua pə fa' na.
7. Pit nən nji mī: a **pua'** ndā yirə mī: ngā nshéshə Allah pua' mə **rū yun**. A pə yuə i nju' nshūr'un tu yam pəsa'kuə na, mbū pə nā ntua kwətə nkamkét ngam. Na Allah **suə** ghū' pémntuəm mfə ndū pən, mbit niət mən mə ntu shun, mbit **nsuə** siət **ku tu** mfə ndū pən, pua **tūm tu yu' shut** nə shā nshut. Shirə shuə pummə na mbə ghā yirə.
8. Mə **ngambökét** lo' **puə** Allah pua fu'. Allah **pua' Shetkét** Ngā yi, **Shetkét** Ngā yi ngam.
9. A pə yuə **pet** lab mə **rū** ghā suəntəm ma'két pit mə **fānə yab**, ngerə pə shōshə fānə **pet tu yab'a**, a pə yuə mo' ndi mgbé **mbit** nsa' ndut ndū mo' na, pə ma' yuə i sa' ndut na nə pit **kuka** i pətnə tu nsa' nga Allah. A pə yuə (yirə lab) mbūtnə (ntā sa' **ndut na**), pə fu'shə fānə **pet** tu yap nə sappé, nté nən nténə, a **pua'** ndā yirə mī: Allah nā ngu' ghā té nténə.
10. A li na mī ghā suəntəm pua' pontā, ngerə, fu'shə nən fānə pontā shun mbit nən mbuo Allah, **mo' nka** pə lo' ntua nguə' nzen **mən**.

سورة الحجرات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَهِيدٌ عَلِيمٌ (1)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ
كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ (2)

إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى
هُمُ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ (3)

إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ (4)

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (5)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْحَبُوا
عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ (6)

وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ
إِلَيْكُمْ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمْ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ
الرَّاشِدُونَ (7)

فَضَّلَا مِنَ اللَّهِ وَنِعْمَ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (8)

وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتُلُوا فَاصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنِ بَعَثَ إِحْدَاهُمَا عَلَى
الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَنْفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنِ فَاءَتْ فَاصْلِحُوا بَيْنَهُمَا
بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ (9)

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (10)

11. Ô pun puən puə pə suəntuəm ma! mo' pāshə puən ma pə nkuo'shə mo' pāshī, a pua' ghobshī nə kə pə mbi pū sher'ab'a. Shimo' pəmgbié ma pit mbə (nkuo'shə) mo' pəmgbié, a pua' ghopshī nə kə pə mbi pū nsher'ab'a. Pə ma pit mbə nshuə' n̄wət'un shi pit mbə fūkét (n̄wət'un) nə ntonko (mbüükét). A püü kuə yié li (shukét) «fubə» manjəm pémntuəm mə? Nshié mun'əə i mā mburi ntuəm ma, n̄rəə mbü shirə puə' ghā yu nkub.
12. Ô pun puən puə pə suəntuəm ma! téé n̄n nk̄wət wubmə, a pua' ndā yirə mī: mo' pāshə wubmə pua' ndon. Pə ma pə ntū ngā nyit (pontā shun). Mo' pāshə yun mapə ndam mo' pāshī, kə pə fa nshié ndī mun'un ghu' nə kə I nk̄wat njab k̄ū mōm'ab'ə? n̄rəə mbü pū nā ghūə'nə yirə ghūə'nə n'i. Puo n̄n Allah, a pua' ndā yirə mī: Allah pua' Shetkét Ngā kuot p̄ntuəm, Shetkét Ngā ghūə'n̄zén.
13. Ô puən nyütü! A pua' ndā yirə mī: Pū puom ma wun lo' ndun mambā pō məmgbié, mbit njab'un mə pə tu ngu ngu pua t̄m t̄m mashi' mī: pū pə njinə n̄wət'un. A pua' ndā yirə mī: shetkét wūmə mun mə rü yun mfə məsu Allah pua' Shetkét Ngā puo (Allah) mə rü yun. A pua' ndā yirə mī: Allah pua' Shetkét Ngā yi, Shetkét Ngā fa pəsa'kuə.
14. Pa arab pi t̄ ngwən ka rié mī: pū suəntuəm. Rié mī (nə puə) : pū mā mbə nsuə yun mo' ntuəm, na rié n̄n pō mī : pū gbū (Allah), pémntuəm ka'shi nyí mə ntu shun. Na a pə yuə pū nju' nshut Allah pō ngā nshéshə Shi na, mbü I ntab ntuə nsü'shī nshiéyūm t̄ fa'shūn. A pua' ndā yirə mī: Allah pua' Shetkét Ngā fētə ghérápüü, Shetkét Ngā ghūə'n̄zén.
15. A li na mī: ghā suəntuəm pua shuə pə suəntuəm ndun Allah pō ngā nshéshə Shi, a pə lo' pə yié pit mkpa' yap tu na, mbit mbə ma' si' nə nkabm'ap pua n̄wət'ap t̄ ndumanjé Allah na. Shirə shuə pummə na mbə puə mbə ghā fa ngambékét.
16. Rié mī: kə a lo' shi pə ndet pun nga wūshə shun nə Allah nə? (fū'ká) Allah yi na Wi yua a pua' t̄ pūt pūt pua nsié nə? Allah pua' Wi mbə Shetkét Ngā yi ngū yūm m̄ntən.
17. Pə nā kumshə gbū islāmi shap pō mə ngambókét n'u, Rié nə puə mī : pū ma pə nkumshə gbū islāmi shun mə ngambókét nə mə. Mbéé ! Allah ghét na Wi ngambókét nə pun k̄a I yirə wun t̄ pémntuəm ma, mə yuə pū mbə ghā rié ngambékét na.
18. A pua' ndā yirə mī: Allah yi nduəmə pūt pūt pua nsié, Allah pua' Shetkét Ngā yi n̄juən yua pū mfa' na.

Tən ngom (50): Yirə yí pua' «NKA' QĀF»
Ririkent'i pua' Kpangom nshuop iten (45), a ka si' Madina

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghua'n̄zén, Ngā shetkét ghua'n̄zén.

1. Qāf, (mə siéb) nə kur'āni yuə a pua' shetkét gbimī na !
2. Mbéé ! pə puəm ngam mī: ngā kəmə tuə nə puə lo' mə rü yap, n̄rəə ghā siétnshut rié mī: yí pua' yu puəmə.
3. Ké fu' k̄a pū ntuə mkpə pit pə mvəb nsié nə? yirə yuə pua' yi mbutnə yuə a pua' ndénsā na.
4. Mə ndā tiét Pū yi yua nsié téé nsü'shə lo' mfə ndun puə na, a pit mbō puə Pū nə nda lérəwa shī (yūm).
5. Mbéé ! pə fa mbéé nə ngambékét fu' yíéa tuə nə puə na, n̄rəə nshi mbō t̄ nga vu'tu.
6. Ké n̄rəə pə ntab n̄juən'ap pūt nku mə tu yap nkū k̄a Pū ka kur'i mbit nab'i, shi a mbə n'i nə mo'nshié ndəmə nə?
7. Nsié na, Pū ka pi s̄ashə'i, mbit ma' ntuəm nə mberə mberə, mbit ngét a lo' ntuəm nə yūm lo'tə ngū nta'nta' yua a pua' pōkéri na.
8. Mə pavét pua kumshə nə nshiénshié məm̄kpen'əə i pua' ngā nk̄wət yi mbutnə (mfə məsu Allah) na.
9. Pū nā mbit ngét nké mbutnə nsi' mə lo' nku pūt, n̄rəə Pū ngét a ndo' men nə nsum nsum pua mbā yu fiérə.
10. Pua tuən tuən'əə a pua' ntām ntām shi na, a pə nə shirə shuə nə tu shi yuə a pua' shubshī na.
11. Mə fu' nə pəkpen. Pū nā mbit n̄jiémə men nə ngu yuə a pua' küü na. Yirə yuə ka' mbə yié t̄mtumə (tu sié).
12. Nku məsu shap, pə yu Nūhu, pua pə Rassi nə pə Samūd ka pi fa mbéé
13. Nə pə Aad, nə Fir'ōna, nə pontā Lūt.
14. Nə pə Aika, nə pə Tubba, nshié mun'ap ka pi fa mbéé nə ghā nshéshə, n̄rəə nka' nga nguə' pé (ndun puə).
15. Ké n̄rəə, Pūlo' pi ka pi ken t̄ pum mbuommə? Mbéé ! pə pua' t̄ kpa'tu t̄ (nga) mbuom mfé.
16. Mə ndā tiét, Pū ka pi puom mun nyütü, Pū pit n̄ji yua lamnta'i nyétə na, Pū pua' shetkét ghobshī n'i n̄ja' nsí māmí.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءِ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْإِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (11)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا يُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ (12)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ (13)

قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ نُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (14)

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ (15)

قُلْ اتَّعَلَّمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (16)

يَتُوبُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَتَّبِعُوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنَّ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (17)

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (18)

سورة ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ (1)

بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ (2)

إِذَا مِنَّا وَكُنَّا تُرَابًا ذَلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ (3)

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ (4)

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِيعٍ (5)

أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ (6)

وَالْأَرْضِ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ مَّيْحٍ (7)

تَبَصَّرَةٌ وَدِزْرَىٰ لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ (8)

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ (9)

وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ (10)

رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلَدَةً مَيْتًا كَذَلِكَ الْخُرُوجُ (11)

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ (12)

وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ (13)

وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ (14)

أَفَعَيَّبْنَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ (15)

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَتَعَلَّمَ مَا تُوسَّوَسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ (16)

17. Fu' yie **pet** ghâ kuot fa' téé nkuot mbi shu tu **puolum** pua **puakuaəb** na.
18. I ntab mba' **i** nshie li shukét mbû a li na mî: a pua' n' **i** nã ngâ shî **yua** **i pua'** ngâ yi ntəətə **na**.
19. **Vuumə** wu nã ntua nã ngambékét, yirə yua **pua'** yua u lo' mbə ntée na.
20. Pə pit ntū **ntā**, yirə yua **pua'** liénju nka'shə (nguə').
21. Nshie nkwət pit ntua, a pə **pua'** wi nã **ngā yī mbura'i**, pua ngā **tuumə** (nga shi).
22. Mə ndā tiét, u **ka pō** nã fūrə tu **yirə yī**, ɣerə **Pū** pi' mvêr'u a lo' **ndun'u**, ɣerə **yuumə shu** pua' ndia' **shī** mbə lu'kəri.
23. Tet ndée rié mî: yī pua' yua a pua' puə **mə m'bi tuətə na**.
24. **Pet tu yun**, ma' **nun** nshie ngā siétnshut, ngā kutu ma tu (mû) Jahannama.
25. Ngā nkwət yi nguə' nã pū, ngā sa'ndut, ngā kpa'tu,
26. Yua **i ka pə** njab pua Allah nã mo' yu wúshə ndūni na, ɣerə **pet** tu yun ma'nun wi tu nguə' nzi'két.
27. Tet ndée rié mî : Ngā yi ngér'ū **ka pi** mā ngér'a i sa'ndut, **a ka** pə wi tu vua ndénsā.
28. I (Allah) rié mî : pu ma pə nsūnə nsūnə mäsə **Sha**, mə ndā tiét **N'ka** tét mbīnə nã pūn nã nka'shə (nguə').
29. Pə ntab nkubshī shukét mäsə **Sha**, shi **Mə** mbi pit mbə **Ngā** yu nkub nã pəkpen.
30. Liénju yua **Pū** ndo' **pishə** nã (mû) jahannama mî : u lo' pi run nã ? i (mû) rié mî : ké mo' nshiénsié nku'shə (ɣurət) **nə?**
31. Pə pit ngobshə nã **Adjana** nã ghâ puo **Allah**, shi a mbit mbə ndénsā.
32. Yī pua' yua pə ka' nã nshie ngā nkwət yi mbutnə (mfə mäsə Allah), ngā shī (ndut ken Allah).
33. Mūn'ə i luəb **Ngā** runkét ghua'nzén **mə li' si**, mbit ntua (mäsə Allah) nã lamntu yu'nshut **na**.
34. Nyī nun **ntuum** nã fəshə, yirə yua **pua'** liénju **ruobə**.
35. A nã ndo' pə nã puə nã nshie yua pə kú na, mbə puə **Pū** nã nku'shə.
36. A nka yisə' yie kã **Pū** vūshə nku mäsə shap nã **njá njá** (shuə) pə **ka pə** shetkét ghâ ri'két ku **nsher'ab'ə** ? ɣerə pə **nyinə** tu ngu ngu, ké mo' li' téé nkub lo' pi ka pə **ɣurət nə?**
37. A **pua'** ndā yirə mî: a pua' tu **yirə** yua nã pummə kumshə nã nshie mūn'ə a pua' n' **i** nã **lamntuum** ma, ké (mūn'ə) i kuət ntut, mbit mbə ngā kuot ntā na.
38. Mə ndā tiét **Pū** ka puom pūt pūt pua nsié, nã yua a pua' tu fānə **yab'a** mə ntū liénju, shi a nkwətə **Wū** nã mo' **nshieshə** kēenə.
39. ɣerə mimshə tu yua pə nzié na, mbit nzen nã ayuə nã Ngā yi ngér'ū nku mäsə **lām li ɣom** pua nku mäsə yi ndā.
40. **Mbit** mbə nzen n' **I** tu mo' pāshə shū' pua **manjam** pet yéé mansié (tu to'tu).
41. Pit **nkuaət** ntut tu liénju yua ngā mfū lo' fū lo'tu li' ngobshə na.
42. Liénju (yua) pə **ndo'** yu' **ngé** mə ndā **ngambékét na**, yirə yua **pua'** liénju **tumtamə** (tu sié).
43. A **pua'** ndā yirə mî: á **Pū** mbə njiémə mbit ɣo', li' pūtnə pit **na** mbə puə **Pū**.
44. Liénju yua nsié ndo' lumkét (tūmə wap) punnī na, yirə yua puomshə **puə Pū pua'** luətékəri.
45. Pū yi na **Pū yua** pə nzié na a shet, u ndi'u mo' nã puə mbə ngā yit (yum), ɣerə kumshə **mūn'ə** i téé nduəb nka'shə (nguə') na nã **kur'āni**.

Ten ngom nshuop imo' (51): Yirə yī pua' «NKA' (FIM) SAMMƏ YHM»
Ririkent'i pua' ntu ngom(60), a ka si' Madina
Mə nã ndu' nã li Allah, Ngā runkét ghua'nzén, Ngā shetkét ghua'nzén.

1. (Mə siéb) nã fim sammə yum'ə (a téé nsammə yum) ndā ndā yi nsammə na !
2. Nə (pa mba') ghâ kiém yu rétkét (mbu) !
3. Nə (pa shétəma ghâ pi nja' luətékəri) !
4. Nə (pa mələka) ghâ ghabshəkét ngam !
5. A li na mî yua pə ka' nã pūn **na** pummə na mbə pékəri.
6. A **pua'** ndā yirə mî: (liénju) **njeerə** pummə na mbə yu méé.
7. (Mə siéb) nã pūr'ə a pua' yi pon **mánjé** na !
8. A **pua'** ndā yirə mî: pu pummə na mbə tu shukét mfa'nə.
9. Pə nã njəm **ntuum** nã mūn'ə pə **yəm'i** na.

إِذْ يَتَلَقَى الْمُتَلَقِيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ (17)

مَا يَلْفُظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ (18)

وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ (19)

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ (20)

وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ (21)

لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ (22)

وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ (23)

أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلُّ كَفَّارٍ عَتِيدٌ (24)

مَتَاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُرِيبٌ (25)

الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ (26)

قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْعَيْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ (27)

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُمْ إِلَيَّ بِالْوَعِيدِ (28)

مَا يُبَدِّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَامٍ لِلْعَبِيدِ (29)

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ (30)

وَأَرْزَلْتِ الْجِنَّةَ لِلْمُنْتَهِينَ غَيْرَ بِعِيدٍ (31)

هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ (32)

مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ (33)

ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ (34)

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ (35)

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَحِيصٍ (36)

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَى لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ (37)

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ (38)

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ (39)

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ (40)

وَأَسْمِعْ يَوْمَ يُنَادِي الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ (41)

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ (42)

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ (43)

يَوْمَ تَشْفُقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سَرَاعًا ذَلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ (44)

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرْ بِالْقُرْآنِ مِنَ الْجَافِ وَعِيدِ (45)

سورة الذاريات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالذَّارِيَاتِ ذَرْوًا (1)

فَالْحَابِلَاتِ فِرًّا (2)

فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًا (3)

فَالْمَقْسِمَاتِ أَمْرًا (4)

إِنَّمَا تُوْعَدُونَ لَصَادِقٍ (5)

وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ (6)

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ (7)

إِن كُنْتُمْ لِفِي قَوْلٍ مُتَخَلِّفٍ (8)

يُؤْفِكُ عَنْهُ مَنْ أَفِكٌ (9)

10. Ndon nà ghâ fa mbéé.
11. Shuə pə **pua'** tu vut shit mbə **ngâ mfürə** na.
12. Pə nà mbishə mî: liénju **njeerə ndo'** pə fu' nà nə?
13. Liénju yuə pə ndo' pə tu mú, pə **Pə ngér'ap nə nguə'** na.
14. Yu'shə nun **nguə'** shun, yi pua' yua pu lo' mbə nta' yi mbunnə men na.
15. A **pua'** ndá yirə mî: ghâ puo Allah nà ndo' pə **tu ádjana** pua pon **pe nké**.
16. Mbə ghâ pi nkuot yua Ngâ yi ngér'ap fa nə puə na, a **pua'** ndá yirə mî: pə **ka** pə nku mäsü **yirə** yuə mbə ghâ ghét ngambókét.
17. Pə ka pə, (fu') yuə pə ka pə ndié **ntuum** nə shü' na pə **mokéri**.
18. A mbə pə nə **ntun nju** pə pə ghâ ta' fétə ghérapüü.
19. A pit mbə **tu nkab m'ap** nə mbet yum nə ghâ **ndontə** pua mun'əə a ndi' puə'i (**i pə ngâ vé n̄wəri**) na.
20. A pit na mbə **ndun** nsié nə ríríken nə ghâ shetə.
21. Mbit mbə **taŋwət'un** (nə ríríken), ké n̄gə pə ntab njuən'un nə?
22. A pit na mbə nku pút nə fu' shun pua yua pə ka' wun men **na**.
23. n̄gə, (mə siéb) nə **Ngâ** ghét pút pua nsié mî: a **pua'** ndá yirə mî, yirə yi pummə na mbə ngambókét yie **mfu'** ká pə téé nshukét na.
24. Ké a lo' pi tuə **n'u** nə sanga pə ghun **Ibrâhîm** pi ngümə ?
25. Fu'kápə ka nyi n̄a i pua' na, n̄gə nzié mî : fuəshə. I rié mî : fuəshə (nə pun) kə puomshə puən puə pə **pua'** yu li na.
26. n̄gə i suərə nguon **mfô** pə ndéé, n̄gə **ntuə** nə mon na' nzungkét (yi ntónə)
27. n̄gə i ghobshə men nə puə nzié mî : ké pə ntab nkwer'un nə?
28. n̄gə i ka pi luəmsə luəb lo' mfô **ndun** puə, pə **rié** mî : ma luəb mbbit mfa pəsa'kuə **lumntuən** n'i nə mon ngâ yi.
29. n̄gə mgbi ka pi **lo'nyí mbə** fa lâm, **mbit mbə** ndab mba' **mi mi** (tu puəm ngam) nzié mî : (pə fa) mkpara' məmgbié mgbu ngum vé?
30. Pə mî : yira yuə nū pua yie Ngâ yi ngér'u rié na, A **pua'** ndá yirə mî I pua Shetkét Ngâ yi ngam, Shetkét Ngâ yi.
31. I (Ibrâhîm) **rié** mî: n̄gə a kuə mbə pəsa'kuə shun **na** ghâ nshéshə ?
32. Pə **rié** mî : a **pua'** ndá yirə mî: pə shéshə na wü **pô** nə ghâ **tum tu yu'** nshut.
33. Məshi' pü shéshə **ndun** puə nə nguó lo' tu nsié mbuom.
34. Mbə yi **tón** lo' puə Ngâ yi ngér'u məshi' ghâ shábə.
35. n̄gə, pü ka pi tūmə puən puə pə ka pə **ntuum** mbə ghâ **péém ntuum** ma.
36. n̄gə pü ka pi mâ nkwerə yü mo' **ntuum** mbü a li na ndi ndap yi ghâ gbü **islâmi**.
37. Pü ka pi tã **ntuum** nə ríríken nə puən puə pə téé nduəb nguə' njákét na.
38. (A pit na mbə ríken) **ndun** Músâ fu' yie Pü ka shéshə'i nə Fir'óna nə montu ngam mə li' nguəgə na.
39. n̄gə i fet nkwen (mbə njue'nə **ndun**) to'shə shi (pa sonjâm), nzié mî : Músâ pua' ngâ set ké mbârə.
40. n̄gə, **Pü vé'i** pua nshut pir'i, n̄gə mgbə'wap mfô yie nké, i pə yu **ntu**.
41. (A pit na mbə ríken) **ndun** pa Aadfü' yie Pü ka shéshə **ndun** puə nə **fim** gbü ngum **ma**.
42. A ntab ntéé nshié yua a tuə **ntuum** ma mbü a li na mî: a nâ **nshi njab'i pô** yie yu mvobkét.
43. (A pit na mbə ríken) **ndun** pa Samûd, fu' yie pə ka rié nə puə mî : shu nun **mə nto'** shu a pü a wuon méé tu **mə yu** fu'.
44. n̄gə pə **ku tu** ntá nsa'nga Ngâ yi ngér'ap, n̄gə **ngé** nguə' **vé wap** pə njueənə.
45. n̄gə, pə ka pi mâ mbit ngér'ap mo' ku nténə, shi pit mbə yu fəerə.
46. (A pit na mbə ríken) **ndun** pa yu Nuhu nku mäsü, a **pua'** ndá yirə mî: a ka pə ghâ fa' püü.
47. Püt, **Pü** puom'a wi nə mbuə, a **pua'** ndá yirə mî: a pummə na mbnə **Pü** mbə ghâ pi ndónə ('i).
48. Nsié, a sâshə na **Pü** wi, n̄gə **pökét** nsâshə nə ghâ pi **nsâshə**.
49. Tü ngü yum, **Pü** ka puom nta'nta' shi **məshi'** mî mo' **nka** pə **nkamshə**.
50. n̄gə, téé nun nguon mfô mäsü Allah, a **pua'** ndá yirə mî: **m'buə'** nə pun lo' puə'I mbə ngâ kəmə **mə li'** nguəgə.
51. Pə ma pit mbə njab' pua Allah nə mo' yu wúshə ndüni, a **pua'** ndá yirə mî: **m'buə'** nə pun lo' puə'I mbə ngâ kəmə mə li' nguəgə.
52. Yuə ka' mbə yie **nshié** ngâ nshéshə ka pi mâ ntuo'i nə puən puə pə ka pə nku mäsü **shab'a** mbü a li na mî: pə ka rié mî: (i pua') ngâ set ké mbârə.
53. Pə lo' pi tubməkét n̄wət'ap men **na**, mbéé pə **pua'** pò ghâ sa' ndut.
54. n̄gə fet nkwen' u ntá wap, u ndi' u mo' yu **ntu**.

- قِيلَ الْخِرَاصُونَ (10)
- الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ (11)
- يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمِ الدِّينِ (12)
- يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ (13)
- ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ (14)
- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (15)
- أَجِدِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ (16)
- كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ (17)
- وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ (18)
- وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ (19)
- وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ (20)
- وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ (21)
- وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ (22)
- فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطَفُونَ (23)
- هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ صَيْفِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ الْمَكْرَمِينَ (24)
- إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ (25)
- فَرَاغَ إِلَى أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَبِينِ (26)
- فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ (27)
- فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ (28)
- فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرََّةٍ فَصَكَتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ (29)
- قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ (30)
- قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ (31)
- قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ (32)
- لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ طِينٍ (33)
- مُسْوَمَةٌ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ (34)
- فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (35)
- فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمَسْلُومِينَ (36)
- وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ (37)
- وَفِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ (38)
- فَتَوَلَّى بِرُكْبِهِ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ (39)
- فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ (40)
- وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ (41)
- مَا تَدْرُ مِنْ شَيْءٍ أَنْتَ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلْنَاهُ كَالرَّوْمِ (42)
- وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ مَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ (43)
- فَعْتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ (44)
- فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ (45)
- وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ (46)
- وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُبْسِعُونَ (47)
- وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا قَيْعَمَ الْمَاهِدُونَ (48)
- وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (49)
- فَقَرُّوا إِلَى اللَّهِ إِيَّاكُمْ مِنْهُ نَدِيرٌ مُّبِينٌ (50)
- وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِيَّاكُمْ مِنْهُ نَدِيرٌ مُّبِينٌ (51)
- كَذَلِكَ مَا آتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ (52)
- أَتَوَصَّوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَآغُوتٌ (53)
- فَتَوَلَّى عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٌ (54)

55. (pit ngét) kumshə, ɲerə a **pua'** ndá yirə mí: kumshə nà mfet ghá **suəntuəm**.
56. Má mbuom'a pa Djinnu pua puən nyütu mbû a li na pô məshi' mí: pə wûshə'a (**Mə yi'shə'a**).
57. Mə ntab nta' pua' puo nə mo' **nshéshə** fu', shi pit nta' mí: pə **kuu'a**.
58. A **pua'** ndá yirə mí: Allah **pua'** Shetkét Ngá nkwət yi mfu', **Ngá** tunkét ku.
59. ɲerə, a **pua'** ndá yirə mí: a pua' nə ghá yu nkub nə mbet yuəm (tu yuə) mfu' mbet nguə' **sun p'ap**, ɲerə pə ma pə nta' yi mbunna.
60. ɲerə, nguə' pua' nə puən puə pə siətnshut na, tū liénju shap'ə pə ka ka' (wap) men **na**.

- وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ (55)
- وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (56)
- مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُونَ (57)
- إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ (58)
- فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ (59)
- فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ (60)

Ten ngom nshuop ipâ (52): Yirə yi pua' «NKA' (MBERƏ) TUR»
Ririkent'i pua' kpa ngom nshuop ivü'(49), a ka si' Maka'

Mə nà ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

سورة الطور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. (Allah) siéb nə (mberə) Tur.
2. **Mbit nsiéb** nda lérəwa yuə a pua' yi ntəətə na.
3. Tə ngub'ə a pua' yi **nsāshə** na.
4. **Mbit nsiébnə** nda yuə pə (pa Mələka) nkuəməkét **ntuəm ma**
5. **Mbit nsiéb nə** titá (pút) yuə a pua' pi' nī na.
6. **Mbit nsiéb nə** má ipâ nké yuə a pua' kumkéri mbə mfishə na.
7. A **pua'** ndá yirə mí: nguə' Ngá yi ngér' u pua' yu méé.
8. **Nshiéshié** ngá yi **nkōshə yirə yuə** ndi' **mo'**.
9. A pua' liénju yuə pút ndo' pə nənə ndá yi nənə na.
10. Mberə mberə pit mbə nyi ndá yi nyi na.
11. ɲerə, ri'két nguə' tū yirə liénju pua' nə ghá fa mbéé (tu ririkən Allah).
12. A pua' puən puə pə téé nkam tu **shukét** ndam ndamə.
13. Liénju yuə pə ntua **ndo'** nūr'ap ri'kéri mfə tū (mú) Jahannama ndá yi nūrə na.
14. Yirə yi pua' mú yuə pu lo' mbə mfa mbéé **ntuəm ma**.
15. ké yirə yi **seerə**? ké pən, pu ntab njuənnə yuən rənkéri?
16. Nyi nən **ntuəm** (mú), ɲerə mimshə **ké** yuə pu mbə shi mimshə na, mbû a **pua' pō** nguənguə nə pən. A **li na** mí: pə yəet na wun pō nə yua pu pə **ka** mfa' na
17. A **pua'** ndá yirə mí: ghá puo Allah nā ndo' pə tū **adjana** pua nshu mbókét.
18. **Mbə** ghá serə tū yua Ngá yi ngér'ap **ndo'** fa nə **puə** na. Ngá yi ngér'ap **nā** ndo' **pit** tuə'shə wap tū (nyi mú) Jahim.
19. (Pə nā ndo' rié nə puə mí:) yu nən mbit nuə, mbə **nun** ghá ləmmtəm məshi' yua pu ka pə mfa' na
20. Pə pə ghá pi njuə'nə tū pa kún'ə a pua' yu yirə mə nkā mə nkā na. Pū lo' mbit ndam nə puo nə pəngbié shuə pə **pua'** fūfū mbə ghá mbā mi sisi na.
21. Puən puə pə suəntuəm (ndun Allah), pon **p'ap** pi pit mbetə wap nə suəntuəm **ma**, Pū nā ntua kpa' **pon p'ap** ndun puə, **shi** nsū'shə tū fa'shap nə **nshié yuəm** (tə kée). **Nshié** mun pua' yu shi' tū yua i ka kūt na.
22. Pū nā ntua pit ku'shə wap nə mbā tətə pua njab lo' tū yuə pə **nkū** na.
23. Pə pə nāməkət mə fānə yap nə məkub yu nuə yuə vu'tu ndi' **ntuəm ma**, shi ndon mbit mbə **ntuəm ma**.
24. Nsuu pon pi pəmbā (shuə) pə **pua'** yap **ma** pit mbə njəmməkét mə **nguənnə** yap mbə yie nduu fūfū yuə a ka' tū **kupshə shi** na.
25. Mo' mgbā pāshə yap **pə** mbummə mo' mgbā pāshī, mbə mbishəkét ɲwət'ap.
26. **Mbə nzié** mí : a **pua'** ndá yirə mí: pū ka pə nku məsu tū **rū** pa **nda yū** mbə ghá **puo** (nguə' Allah).
27. ɲerə na, Allah ghét ngambókét nə pū, nshī wū tū nguə' (mú) samúm.
28. A **pua'** ndá yirə mí: pū ka pə **nku məsu** mbə mfū **Wi**, a **pua'** ndá yirə mí: I pua' **Shetkét** Ngá ghét **ngambókét**, **Shetkét** Ngá ghuə'nzén.
29. ɲerə kumshə, u ndi' tū ngambókét Ngá yi ngér' u mbə pō ngá fūu ngamə, shi pit mbō mbārə.
30. Ké pə **nzié** mí : (a pua') ngá yuop, pū nā mbiéb **ndūn'i** nə vükét wə?
31. Rié mí : piéb'mun, ɲerə a **pua'** ndá yirə mí, mbua' **pua** pən **mə** rü ghá pi **mbiébə**.
32. **Alo' pi** nsa' rānə shap yirə yi nə **puə** ké pə pō ghá **sa'ndut nə** ?
33. Ké pə nzié mí : a pu'shə na wi (**Kur'āni**) ? Mbéé ! pə **ntap nsuə yap ntuum**.
34. ɲerə, pə tuə na nə mo' nshié sängam'ə a **féénə'i** na mə yuə pə mbə ghá rié ngambəkét na.
35. Pə lo' pi puom'ap pō lo' tū ndəm **ndəm** ké pə lo' pi pō ghá puom **ɲwət'ab'ə**?
36. Ké a ka puom **puə pūt** pūt pua nsié ? mbéé, pə ntab **nshettə** yap.
37. A pō puə puə nə lüü Ngá yi ngér' un ké a **puə** mbə ghá pi mbuntə?

- وَالطُّورِ (1)
- وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ (2)
- فِي رَقٍّ مَّنشُورٍ (3)
- وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ (4)
- وَالشَّقْفِ الْمَرْفُوعِ (5)
- وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ (6)
- إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ (7)
- مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ (8)
- يَوْمَ تَقُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا (9)
- وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا (10)
- فَوَيْلٌ لِلْمُكَذِّبِينَ (11)
- الَّذِينَ هُمْ فِي حَوْصٍ يَلْعَبُونَ (12)
- يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَى نَارٍ جَهَنَّمَ دَعَاً (13)
- هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ (14)
- أَفَسِحْرٌ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ (15)
- اصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُحْزَنُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (16)
- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ (17)
- فَآكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (18)
- كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (19)
- مُتَّكِعِينَ عَلَى سُرُرٍ مَصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ (20)
- وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ (21)
- وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا فِيهَا يَسْتَهْزِئُونَ (22)
- يَسْتَأْذِنُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْتِيمٌ (23)
- وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ هُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ (24)
- وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ (25)
- قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلَ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ (26)
- فَمَنْ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَانَا عَذَابَ السَّمُومِ (27)
- إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ (28)
- فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ (29)
- أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُ بِهِ رَبُّنَا السُّنُونَ (30)
- قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَرِبِينَ (31)
- أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَخْلَامُهُمْ بِيَدَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ (32)
- أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ (33)
- فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ (34)
- أَمْ خُلِفُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْحَالِقُونَ (35)
- أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُؤْقِنُونَ (36)
- أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُضْطَرُونَ (37)

38. Ké a lo' pə puə puə nə kuo', (pə nkuo') **ntuam** nju' (nga nku **pūt nə**)? ɲɛrə, ngā yu' nga shap tuə na nə montu ngam mə li' nguərə?
39. Ké a lo' pə n'I (Allah) nə pon pəmgbié, mbə nə pən nə pon pəmbā ?
40. Ké u lo' pi mbishə wap **pō** nə kéeé, ɲɛrə pə shi mbə tu nkub mbə rətkéri?
41. Ké a lo' pə nə puə nə yi yu li' **si** ɲɛrə pə nshi ntuətə ?
42. Ké pə téé ngub ntaŋ **nə** ? ɲɛrə puən puə pə **siəntshūt na** puə' puə mbə ghā gbu ntaŋ.
43. Ké a lo' pə puə puə nə mo' yu wúshə yuə a ndi' Allah **nə**? Rɛənə nə Allah tu yua pə mkpa'shə ('I men) na.
44. A pə yuə pə ɲjuən pāshə yum a pə yu gbu lo' nku **put na**, pə **rié** mī: a puə' mba' nshəbshə.
45. ɲɛrə, tā wap **kuka** pə lo' ntānə puə liénju **shab'uo** pə tuə pə mgbu nzi **ntuam ma**.
46. Liénju yuə ntaŋ'ap ntab ndo' ghāmi wap nə nshié **yum**, nshi pə mbit mbə yuə pə mfɛr'ab'a.
47. A **puə'** ndā yirə mī: a pit na mbə nə puən puə pə yu **nkub'a** nə nguə' yuə a ndi' mo' **yirə** yuə na, na nkɔw'ap mā ɲi yap.
48. Mímshə tu ndí nga Ngā yi ngér'u, ɲɛrə a **puə'** ndā yirə mī: u puə'**mə mi m'Ü** (shí shü), **Mbit mbə** nzen nə fa ayuə nə Ngā yi ngér'u fa'ká u téé ndo' **tu tu** na.
49. ɲɛrə pit mbə nzen n'I **tu** mo' pāshə shü' puə fu' ndákét pon mut.

- (38) أَمْ هُمْ سَلِمَ سَتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ (38)
- أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمْ الْبُنُونَ (39)
- أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ (40)
- أَمْ عِنْدَهُمُ الْعَذَابُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ (41)
- أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمْ الْمَكِيدُونَ (42)
- أَمْ هُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ (43)
- وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ (44)
- فَذَرَهُمْ حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ (45)
- يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ (46)
- وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (47)
- وَاصْبِرْ صَبْرًا كَمَا صَبَرْنَا بِكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ (48)
- وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ (49)

TENNGOMNSHUOP IT'ET (53): Yirə yi puə' «NKA' MÔMUT»

Rîrîkɛnt'î puə' Ntāngom nshuop ipā (62), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā **runkét ghuə'nzén**, Ngā **shetkét ghuə'nzén**.

1. (Allah siéb) Nə mômüt fu' yíé a vuə na !
2. **Sûnə yun** (muhammad) mā **mvuəi** shi pi pit mfubshə.
3. I ntab mbit nshukéri pō lo' tu kû ntū'i.
4. (**Kur'ani**) ndi' mo' yum mbû a lîna mī: a puə' ntum'uo pə **fan'i** na.
5. Ngā ri'két ku (djibril) lét na wi **n'i**.
6. Ngā **runkét rânə**, ɲɛrə i pi yətnə (mbuomi)
7. Mbə tu **nsā** pūr'uo a puə' shetkét ɲānî na.
8. A **puə'** lo' i ghobshə mbit mbummə ngobshə.
9. ɲɛrə nshi mbə **ngopshə** yíé wuom **pō nkuur'i** ké yuə i mbi **pit** (**ngobshə**) ɲja' ɲɛrə na.
10. ɲɛrə, **I** tuə nə ntum nə məmkrɛn'**I** nə yua **I** ka tuə nə ntum men (**n'i**) na.
11. Lamntum ka pi mā ngéri mbéé tu yua i ka yuən na.
12. Ké pə fa pə ghét nsüünə puə wi tu yua i yuən **nə**?
13. Mə ndā ngambékét, i ka pi pit **ɲjuən'I** (djibril) tu mo' nka yi nsi' yuə a puə' yi ndüni na.
14. Tū nshin tütü sidru yuə a puə' yi li' mié na (ndut yi yu puomə).
15. A pə ɲurüt **nə Adjana** ma'wā (li' puomshə yiénə rɛnkét puən).
16. Fu' ká a ka süm shin sidru nə yua a ka süm(**i**) na.
17. Yuənnə ka pi mā **mfāshî** shi pit nsa'ndut.
18. Mə ndā ngambékét i ka pi yuən (yum) tu rîrîken **Ngā** yi ngéri **yi** ngutngûrə.
19. Ké ɲɛrə, u lo' pi yuən lâta pō Uzzā **nə**?
20. **Nə** Manāta mo'ndi mbetə itet **na**.
21. Ké a lo' pi pə puə pən nə yi məmbā mbə puə'I nə yi **məmgbié** ?
22. Yirə yuə fu' ɲɛrə puə' ghabshə (yuə a puə' yi) yu nkub'a.
23. (Shirə shuə) ndi' mo' nshié yum mbû a li na mī: a puə' **pa li** (shuə) pə shiékér'ap, pən puə pa tita shun shi Allah mbi si' men nə nshié montu ngam **ma**. Pə ntab mbetə yap (mo' yum) mbû a li na wubmə puə yua **ntuam** nkû na. Mə ndā ngambékét, yirə **tét** ntuo nə puə lo' puə Ngā yi ngér'ap.
24. Ké a lo' pi pə nə **mən nyütu** nə yua i nsha' nə?
25. ɲɛrə, ndînə liénju puə pumi **puə' pō** yi Allah.
26. A pit na mbə rɛni nə pa Mələka nku pūt, shuə shu'shap ntab ntuo ghāmi nshié yum **ma**, mbû a li na **manjəm yié** Allah fa ku nə mun'uo I kû na, mbit mbéém **ma**.
27. A **puə'** ndā yirə mī: shuə pə mā nsuə yap mo' **ntuam** tu ndînə liénju na, nā mfû pa Mələka nə mi pəmgbié.

سورة النجم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ
- (2) مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ
- (3) وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ
- (4) إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ
- (5) عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ
- (6) ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ
- (7) وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ
- (8) ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ
- (9) فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ
- (10) فَأُوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أُوْحَىٰ
- (11) مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ
- (12) أَفَتَمَارُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ
- (13) وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ
- (14) عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ
- (15) عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ
- (16) إِذْ يُغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ
- (17) مَا رَآهُ الْبَصَرُ وَمَا طَعَىٰ
- (18) لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ
- (19) أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتِ وَالْعُزَّىٰ
- (20) وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَىٰ
- (21) أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنثَىٰ
- (22) تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَىٰ
- (23) إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمِيَّتُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ الْهُدَىٰ
- (24) أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَكْحَىٰ
- (25) فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ
- (26) وَرَبُّنَا مِنَ الْمَلِكِ فِي السَّمَاوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُرْضَىٰ
- (27) إِنْ الْبَدِينِ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيْسَتُوهَا الْمَلَائِكَةُ تَسْمِيَةَ الْأُنثَىٰ

28. A ndi' nɔ puɔ **ntuam** nɔ nshié yi. Pɔ ntab mbetɔ yap nshié **yum** mbù a li na wubmɔ. A **pua'** ndá yirɔ mí: wubmɔ ntab ngami nshié yum tu ngambékét.
29. ɲɛrɛ, fet nkɔwɔn'u nɔ mun'uɔ i yɔm ɲwɛri ntá kumshɔ **Shu** na, shi pit ngub nshiéyum mbù a li na wumɔ nɲu na.
30. Yirɔ yuɔ **pua'** yap li' méé (ndut) tu yi, a **pua'** ndá yirɔ mí: Ngá yi ngér'u pua' Shetkét Ngá yi nɲi mun'uɔ i vuɔ ntá ndumánjé' **I** na. A pit na mbɔ **Wi** mbɔ Shetkét Ngá yi nɲi mun'uɔ i yirɔ nɔ.
31. Ngú **yu** nku pút pua **yu** mansié li na pò yi Allah, mashi' I féé puɔn puɔ pɔ ghét a püü na nɔ yua pɔ ka fa' na, mbit mféé puɔn puɔ pɔ ghét a pü na nɔ pü.
32. Shuɔ pɔ téé ntéé ma ma ndon pua fɔkét fɔkét ngam, **nja'**shi nkɔwɔn'kuɔ' na. A **pua'** ndá yirɔ mí: Ngá yi ngér'u pua' Ngá lɔnɔ féta ghérápüü. A pummɔ na mbɔ **Wi** mbɔ Shetkét Ngá yi nɲi wun, fɔ' ká I ka puom'un lɔ' tu nsié na. Fɔ' yié pu **ka pɔ** pɔ mbá puɔn mɔ vum pa **ná shun na**. ɲɛrɛ, pu mana pɔ nzen nɔ ɲwɔt'un. A pua' **Wi** mbɔ Shetkét Ngá yi nɲi mun'uɔ i buo' **I** na.
33. Ké u lo' pi yuɔn mun'uɔ i fet nkɔwɔn' i nɔ?
34. Mbɔ fa mɔyɛt mbit ntun nɔ?
35. Ké a lo' pɔ puɔ' i nɔ yi **li'si**, ɲɛrɛ i **yuɔn nɔ**?
36. Ké pɔ lo' pi má **mfa'é** pɔsa'kuɔ (n'i) tu yua a ka pɔ tu pa ya'fu (nda lérɔwa) Músá nɔ?
37. Pua (yi) Ibráhm'uɔ i ka rúnɔ yua pɔ ka **sa'n'i** na.
38. Ngá kiém ndon **nzétkét** ntab ndo' kiémi ndon mɔ' ɲwɔt ndúni.
39. A pit na mbɔ mí: (nɲɛrɛ) ndi' nɔ **mun nyútu** mbù a li na yua i ka fa' na.
40. A pit na mbɔ ndá yirɔ mí: **fa'shi** na, pɔ ná ndo' **lét n'i**.
41. A pɔ lo' pɔ **yɛeri** nɔ **nɲɛrɛ** yuɔ a pua' runkéri na.
42. A pit na mbɔ ndá yirɔ mí: ndínɔ ngú yum **pua' pò** mfɔ mɔsu Ngá yi ngér'u.
43. A pit na mbɔ ndá yirɔ mí: a pua' **Wi** mbɔ yuɔ I ngét mun **ghuɔ**, mbit ngét mun **kuu** na.
44. A pit na mbɔ ndá yirɔ mí: a pua' **Wi** mbɔ yuɔ I ngét mun kpɔ mbit nɲié mɔ mun **na**.
45. A pit na mbɔ ndá yirɔ mí: a pua' **Wi** mbɔ yuɔ I puom **pet** nta' yum, yi mambá **pò** yi mɔmgbié na.
46. Lo' tu nké ɲwɔt **fu' ká pɔ pi** (tu mvɛt vé) na.
47. A pit na mbɔ ndá yirɔ mí: mɔ' nka mbuom **pua' pò** puɔ'i.
48. A pit na mbɔ **Wi** yuɔ I mfu' (nɔ mun) mbit ngét **I kwɔtɔ na**.
49. A pit na mbɔ ndá yirɔ mí: a pua' **Wi** mbɔ Ngá ghét shi'ra (mòmút ndu'két).
50. A pit na mbɔ ndá yirɔ mí: a pua' **Wi** mbɔ yuɔ I ka vuɔshɔ pum pa **Aad** na.
51. **Nɔ** pa Samúdu, pɔ ka pi má nzuob'ap.
52. **Nɔ** pa yu Núhu pi nkusu, a **pua'** ndá yirɔ mí: puɔ na, pɔ **ka pɔ** shetkét ghá yu nkub, mbit mbɔ shetkét ghá sa' ndut.
53. Nɔ pa Mu'tafíkát (ngu ngu) shuɔ I ka gba' (vuɔshɔ) na.
54. Nsum'ap nɔ yua I ka sum'(ap) mɛn **na**.
55. A yíya ngambókét Ngá yi ngér'u (ka **mun nyútu**) mbɔ yuɔ u téé mkpa' tu ntuum **mɔ**?
56. Yirɔ yi (Muhammad) pua' ngá kɔmɔ tu rú pum ghá kɔmɔ.
57. Yu ghobshɔ (fu' kiyáma) ghobshɔ.
58. Mɔ' shié ngá kòshɔ mvɛt **ntuam** ndi' mbù a li na Allah.
59. ɲɛrɛ, pu lo' pi mbuɔm yirɔ yi sɔngam puɔm mɔ?
60. Mbɔ nguɔ ghuɔ shi pɔ nkɔu kuu **nɔ**?
61. Ndi' mbɔ yun pò tu fúɔrɔ?
62. Pet nun yéé mansié pò nɔ Allah mbit nun ngúshɔ' **I**.

Ten ngom nshuop ikpa (54): Yirɔ yi pua' «NKA' MUT»

Ririkent'i pua' ten ngom nshuop iten (55), a ka si' Maka'

Mɔ ná ndu' nɔ li Allah, Ngá runkét ghuɔ'nzén, Ngá shetkét ghuɔ'nzén.

1. Fu' (kiyáma) ghobshɔ, mut **sentɔ ipá** (mɔ ríken nɔ pa Ka')
2. A pɔ yuɔ pɔ nɲuɔn ríken **na** pɔ fet **pò** nkɔwɔn'ap **nzié** mí : (yirɔ yi pua') set nzuobkét (yi kukét).
3. Pɔ **fa** mbéé mbit mbetɔ **nkúntu yap**, nshiéshié ngam pua' yu pummɔ (yu méé tu fu'shi).
4. Mɔ ndá ngambékét, a tuɔ nɔ puɔ nɔ yum **lo'tu** pɔsa'kuɔ yuɔ a pua' **ntuum** nɔ yu kɔmɔ na.

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا (28)

فَاعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّىٰ عَنْ دُبُرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (29)

ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَىٰ (30)

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَىٰ (31)

الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعٌ الْمَغْفِرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَىٰ (32)

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّىٰ (33)

وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْثَىٰ (34)

أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يُرَىٰ (35)

أَمْ لَمْ يُنَبِّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ (36)

وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ (37)

أَلَّا تَرَىٰ وِرْثَةَ وِرْثَةِ وِرْثَةِ الْآخِرَىٰ (38)

وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ (39)

وَأَنْ سَعِيهِ سَوْفَ يُرَىٰ (40)

ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأُولَىٰ (41)

وَأَنْ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنْتَهَىٰ (42)

وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ (43)

وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتٌ وَأَحْيَا (44)

وَأَنَّهُ خَلَقَ الرُّوحَ الْجَدِيدَ وَالْأُنثَىٰ (45)

مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تَحَنَّىٰ (46)

وَأَنْ عَلَيْهِ النَّشْأَةُ الْآخِرَىٰ (47)

وَأَنَّهُ هُوَ أَعَىٰ وَأَقَىٰ (48)

وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ السَّمْعَىٰ (49)

وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ (50)

وَمُحَمَّدٌ فَمَا بَأْسَىٰ (51)

وَقَوْمِ نُوحٍ مِنْ قَبْلِ إِنْهُمْ كَانُوا هُمْ أَطْلَمَ وَأَطْفَىٰ (52)

وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ (53)

فَعَشَّاهَا مَا عَشَّىٰ (54)

فِيآبِ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ (55)

هَذَا نَذِيرٌ مِنَ النَّذِيرِ الْأُولَىٰ (56)

أَرْفَتِ الْآرْقَفَةَ (57)

لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ (58)

أَقْمِنِ هَذَا الْحَدِيثَ تَعَجَّبُونَ (59)

وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَتَّبِعُونَ (60)

وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ (61)

فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا (62)

سورة القمر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اِقْرَأْ تَبَتَّ السَّاعَةَ وَانشَقَّ الْقَمَرَ (1)

وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُسْتَمِرٌّ (2)

وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكَلُّوا أَمْرٌ مُسْتَقَرٌّ (3)

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُذْجِرٌ (4)

5. (Kur'āni pua') yi ngam'əu a pua' shumkéri na, na kəmə ka pi mā ngami wap (nə nshié yəm).
6. Fet nkwan'u nə puə. Liénju yuə ngā mfū ndo' fū (puən) mfə tu yu siérə na (li' sishə fa').
7. Yuənnə shap pə yurí na, pə nā ndo' pə ntum lo' tu sié sié, mfu' yap pə yié pa ngum'əu pə puə sammí na.
8. Mbə ghā pi mbunnə (mə wuon) mfə məsu ngā mfū, ghā siétnshut pə nzié mī : yí puə' liénju nkamkét.
9. Pa yu Nuhu ka pi fa mbéé nku məsu shap, ɲerə mfa mbéé nə məkpen'Ū nzié mī : (i puə') mbārə mbīt mfir'(i).
10. ɲerə, i fū Ngā yi ngéri (nzié mī): a puə' ndā yirə mī : m'buə' mun'əu pə pəntə ndūn'i na, ɲerə fəet (nga Shu).
11. ɲerə, Pū yəbshə nshut nshut pūt nə nké mbikét.
12. Pū ka pi ghét a ləmkét ntam ndun nsié nə pon pə nké, ɲerə nké tənəkét tu nsa' nga (yuə) pə ka tét ndí na.
13. Pū ka pi pit nkiém'i ndun yu tətə puə mbun(kukuom).
14. A nja' mə mi m'Ū mbə njeerə nə mun'əu pə ka siér'i na.
15. Mə ndā ngambékét, Pū ka pi tā yirə yuə mə riken, ɲerə ké a lo' pə ntuum nə nshié ngā yi nkumshə ?
16. ɲerə, nguə' Sha puə kəmə Sha ka pə nkü nā?
17. Mə ndā ngambékét, Pū ka pi luəgə nə kur'āni məshi' kumshə, ɲerə ké a lo' pə ntuum nə nshié ngā kumshə?
18. (Pa) Aad ka pi fa mbéé (nə ngā nshéshə), ɲerə nguə' Sha puə kəmə Sha ka pə nkü nā?
19. A puə' ndā yirə mī: Pū ka pi shéshə ri'két fim fuəkét ndun puə tu liénju pūutu yi wuon su su.
20. A nzén puən, pə shi mbə pə yié ntəən'əu ngā shi puə' yi ntuntə na.
21. ɲerə, nguə' Sha puə kəmə Sha ka pə nkü nā?
22. Mə ndā ngambékét, Pū ka pi luəgə nə kur'āni məshi' kumshə, ɲerə ké a lo' pə ntuum nə nshié ngā yi nkumshə?
23. (Pa) Samud ka pi fa mbéé tu pa kəmə,
24. ɲerə, nzié mī : ké a ndí mun imo' mə rü y'upua (mbə yuə) puə lo' petə'i nə? (Mbū) a puə' ndā yirə mī: fu' ɲerə, puə pummə na mbə tu vəu puə pāre.
25. Ké pə lo' pi ma' kumshə (ntəm) pə ndun'i mə rü yupua? Mbéé ! i puə' ngā nkəwət mbéé, ngā siébsə ɲwət.
26. Pə nā ntua yi mun'əu i puə' ngā nkəwət mbéé, ngā siébsə ɲwət na fəmnju.
27. A puə' ndā yirə mī: Pū puə Ghā shéshə nguon ngélōba (nə puə) mə mkpa'nə, ɲerə yu'shə wap mbīt mimshə.
28. Pit mfa pəsa'kəu nə puə mī: a puə' ndā yirə mī: nké puə' yu ghabshə mə fānə yap puə nguon ngélōba, mbet yu nuə nshiéshí puə' yu méé (tu lié yi).
29. ɲerə, pə ka pi fū nsúnə yap i sən (kāfa) nsab'i mən.
30. ɲerə, nguə' Sha puə kəmə Sha ka pə nkü nā?
31. A puə' ndā yirə mī: Pū ka pi shéshə ndí ngéé nə puə, pə shi mbə pə yié ngəngā njumshə yi nka' pa tā.
32. Mə ndā ngambékét, Pū ka pi luəgə nə kur'āni məshi' kumshə, ɲerə ké a lo' pə ntuum nə nshié ngā yi nkumshə.
33. Pa yu lúth ka pi fa mbéé tu pa kəmə.
34. A puə' ndā yirə mī: Pū ka pi shéshə fim nsuu nguon ndun puə (a vəashə wap mənten), a ku shi' ndí nguət lúth yuə Pū ka wumə wap nə ntunju na.
35. Mə ngambókét lo' puə Pū, yirə yuə puə'nkü yié Pū ká nkéé mun'əu (i ghét) kəəpshə na.
36. Mə ndā ngambékét, i ka pi kəm'ap nə vévé Shü, ɲerə, pə kpa'pə tu tu pa kəmə.
37. Mə ndā ngambékét, pə ka pi wub'i nə pūü mfə ndun pa ghənt'i, ɲerə Pū yuəshə mi m'ap (a fu). Yu'shə nun na nguə' Sha puə kəmə sha.
38. Mə ndā ngambékét, nguə' mbummə ka pi méé nə puə nə tu nku'nju.
39. ɲerə, yu'shə nun na nguə' Sha puə kəmə Sha.
40. Mə ndā ngambékét, Pū ka pi luəgə nə kur'āni məshi' kumshə, ɲerə ké a lo' pə ntuum nə nshié ngā yi nkumshə?
41. Mə ndā ngambékét, pə kəmə ka pi tuə nə pa yu Fir'ón.
42. Pə ka pi fa mbéé tu ririkent'Ū ngū'i mənten, ɲerə Pū vé wap nə vévé Nshet ku, Ngā ku.
43. Ké ghā siétnshut mə rü yun lo' pi pū nja' shirə shəu, ké a lo' pi pə nə pun nə nshié tuə'shə (məshi' nguə') tu nda léréwa?
44. Ké pə nzié mī: pū puə' puomshə ghā ku?
45. Pə nā ntua sammə puomshə ghā ku, pə pit mfet nkwen'ap.
46. Mbéé ! fu' (kiyāma) puə' nka' nga shap, fu' (kiyāma yirə) nā ntua pə shətkét gbimí, pit pə lékéri tutun.

- حِكْمَةً بِالْعَةِ فَمَا تُعِنِ التُّدْرُ (5)
- فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ (6)
- حُشْعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ (7)
- مُهْطِعِينَ إِلَىٰ الدَّاعِ يَقُولُ الْكَاْفِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ (8)
- كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدَجَرَ (9)
- فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ (10)
- فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ (11)
- وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَىٰ أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ (12)
- وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسْرٍ (13)
- تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءَ لِمَنْ كَانَ كُفِرَ (14)
- وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ (15)
- فَكَيفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرَ (16)
- وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ (17)
- كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرَ (18)
- إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ (19)
- تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ (20)
- فَكَيفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرَ (21)
- وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ (22)
- كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ (23)
- فَقَالُوا أَبَشْرًا مِمَّا وَاحِدًا نَبِئُهُ إِنَّا إِذَا لَفِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ (24)
- أَأَلْفَيْ الذِّكْرِ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ (25)
- سَيَعْلَمُونَ عَذَابَ مِنَ الْكَذَّابِ الْأَشِرِّ (26)
- إِنَّا مُرْسِلُو النَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَارْتَبِقْهُمْ وَاصْطَبِرْ (27)
- وَتَبَيَّنْهُمُ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلٌّ شَرْبٍ مَحْتَصِرٌ (28)
- فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ (29)
- فَكَيفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرَ (30)
- إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُخْتَطِرِ (31)
- وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ (32)
- كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ (33)
- إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ حَافِيًا لَهُمْ بِسَحْرِ (34)
- نِعْمَةً مِنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ لِنَجْزِي مَنْ شَكَرَ (35)
- وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ (36)
- وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ صَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذِرِ (37)
- وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّ (38)
- فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذِرِ (39)
- وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ (40)
- وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ (41)
- كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كَلْبًا فَأَخَذْنَا لَهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُقْتَدِرٍ (42)
- أَكْفَارِكُمْ خَيْرٌ مِنْ أَوْلِيَّتِكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ (43)
- أَمْ يَقُولُونَ كُلُّنَّ جَمِيعٌ مُنْتَصِرٌ (44)
- سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ (45)
- بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذَىٰ وَآمُرُ (46)

47. A pua' ndá yirə mí: ghá **tum tu yu' nshut** pua' tɔvəə pua pãrə.
 48. Liénjɔ (yəə) pə ndo' pə nsiü wap **ma tu mü** tu mba' mi mab'a, (pə pə nzié nə puə mí: yu' shə nən pámə (mü) sakar (nzi'kér'i).
 49. A pua' ndá yirə mí: **nshiéshié yam**, Pü puom'a wi **tu** njətní (ndí nga shi).
 50. Nsa' nga **Shü** ndi' mbü a li na ndí (li **shukét**) yié ghuəb li.
 51. Mə ndá ngambékét, Pü **ka pi** vuəshə mfu' yun (tu siətnshut), ñerə ké a lo' (pə **ntuəm**) nə nshié ngá **yi nkumshə**?
 52. Ngú yua pə ghér'i na pua' tu nda lérəwa.
 53. Nshié yi kuə' pua yi ngúrə pua' yi ntuətə tu nda lérəwa.
 54. A pua' ndá yirə mí: ghá puo (Allah) nā ndo' pə tu **Adjana** pua pon pə nké.
 55. Tu lí'shu mbékét **puə** Mfon **Ngá** ku.

- إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ (47)
 يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ (48)
 إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ (49)
 وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ (50)
 وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدْرِكٍ (51)
 وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الثُّبُرِ (52)
 وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ (53)
 إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهْرٍ (54)
 فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ (55)

Ten ngom nshuop iten (55): Yirə yí pua' «NKA' NGÁ RUNKÉT GHUƏ'NZÉN»

Ririkent'i pua' sá ngom nshuop ifámə (78), a ka si' Maka'

Mə nā du' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

1. Ngá **runkét** ghuə'nzén.
2. I let **kur'áni**.
3. I puom **mun nyütu**.
4. I let **n'i** nə **shukét** a ren.
5. ñom pə mut (nā nja') pə nə yi nsishə.
6. Ngungá pua nshin tütə nā mgbu (Allah).
7. Püt, I ka pi **pi'nə'i** mbit njab **yu** fu' yum.
8. (**Məshi'**) mí: pə ma sa'ndut tu **yu** fu' yum.
9. Pit nən mbə nté nténə tu fu' yum tu sappé, pə ma pit **mbə** nsü'shə yu fu' yum.
10. Nsié, I ka pi yab'i sáshí nə yu puomə.
11. A pua' **ntuəm** nə mbá tütə pua ntəən'əə a pua' yi (mbáshí) tu kubshə shi na.
12. Pua mbá tütə **ya' fu nzməshə** pua (mbá tütə) **yiri**.
13. ñerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngá **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé **ntuəm mə?**
14. I ka puom **mun nyütu** lo' tu nsié mbuom'əə a **njié yié mbuom ntónə** na.
15. Mbit mbuom pa **Njinnu** lo'tu **yu ñamshə nə mü** (shi **njinji**).
16. ñerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngá **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé **ntuəm mə?**
17. Ngá **ghét pet li' ləm** ñom **pə** Ngá **ghét pet li' lâ** ñom.
18. ñerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngá **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé **ntuəm mə?**
19. I ya' nə **pet** ma ripá nké a ntánə (**yí mgbunə, yí nshuəshə**)
20. A pə **mə** fānə yap nə nku', **pet** tu yap ntab **nsa'i na**.
21. ñerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngá **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé **ntuəm mə?**
22. A nā ntəm lo' tu péeri shirə nə Lu'lu' (ndu fūfū) pua **Marjān** (ndu putə putə).
23. ñerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngá **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé **ntuəm mə?**
24. Ma ma kukuom'əə a pua **ñanəshi** mfə tu mā ripá nké yié mberə mberə na **pua' pə** yí.
25. ñerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngá **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé **ntuəm mə?**
26. Ngú yua a pua ndün'a (nsié) pua yu mié.
27. A shi' mba'**mi** Ngá yi ngér'u, Ngá **shetkét** gbimə, Ngá **shetkét** wúmə.
28. ñerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngá **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé **ntuəm mə?**
29. Ngú **yu** nku püt pua mansié nā mbishə pə **Wi**. Ngú liénjɔ, **I** (Allah) pua' tu (ghét) nga (mfé).
30. ñerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngá **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé **ntuəm mə?**
31. Pü nā ntəə miénə (tu sishə fa'**nə pun**) **ku** **pet** yu rətkét.
32. ñerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngá **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé **ntuəm mə?**
33. Ó puomshə pa **Djinnu** pua pəən nyütu ! a pə yuə **pu** mbi ghét **ku** nə ká pə ntəm ndut **püt** püt pua nsié na, ñerə pə ntəm **ma**. Pə ntab (ntuə) təm'un mbü a li na pə nə montu ngam (ku).
34. ñerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngá **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé **ntuəm mə?**

سورة الرحمن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- الرَّحْمٰنِ (1)
 عَلَّمَ الْقُرْآنَ (2)
 خَلَقَ الْإِنْسَانَ (3)
 عَلَّمَهُ الْبَيَانَ (4)
 الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ (5)
 وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ (6)
 وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ (7)
 أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ (8)
 وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ (9)
 وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ (10)
 فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ (11)
 وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ (12)
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (13)
 خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ (14)
 وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ (15)
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (16)
 رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ (17)
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (18)
 مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ (19)
 بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ (20)
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (21)
 يُخْرِجُ مِنْهُمَا الْمُلُودَ وَالْمَرْجَانَ (22)
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (23)
 وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ (24)
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (25)
 كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ (26)
 وَيَسْفَىٰ وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (27)
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (28)
 يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ (29)
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (30)
 سَنَفَعُ لَكُمْ أَيُّهَ الْقَلْبَانِ (31)
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (32)
 يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَعْظَمْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ (33)
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (34)

35. Pə nâ ndo' pə nshéshə ndú **pet tu** yun nə lu mû pua njinji (ləm njeékét), ngerə shi **pet tu** yun mfeet n̄wət'un.
36. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
37. Fu' yie püt ndo' siéttə shi pə ya' fu pânə pânə yie ngub **putə** na.
38. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
39. ngerə, yirə liénjə na, pə ntab ndo' pishə'i **mun nyütu** shi pit (mbishə) Djinnu tu nga **ndon mi**.
40. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
41. Pə nâ ndo' pə nji ghâ **tum tu yu'nshut** pò tu tòn'ap, ngerə mbə shi mvé (wap) tu pontu **yap** pua nku **m'ap**.
42. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
43. Yirə yí pua' (mû) Jahannama yuə ghâ **tum tu yu'nshut** ka pə mfa mbéé ntuum ma.
44. Pə nâ ndo' pə ntnə (nguan mbutnə) tu fâní pua fânə nké mbetkét tətən.
45. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
46. A nâ ndo' pit pə nə mun'əə i ka puo (yi ndo') nténə (məsə) Ngā yi **ngér'i** na nə **pet Adjana**.
47. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
48. (Pet **Adjana** shuə) a pua' yi pon **mbuə p'i** na (tuə'kéri).
49. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
50. A pə tu pəri shirə nə pon **pə** nké yuə a téé nja'nə na.
51. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə.
52. A pə tu pəri shirə nə ngû mbâ tutu yuə a pua' **pet** nta'shi na.
53. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
54. Pə pə ghâ pi njua'nə **ndun** kun'əə pa **nabə shi** pua' istabraku (ndu sängen) na, mbâ tutu (**shirə**) **pet Adjana** pit mbə **ghobshí**.
55. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
56. A pə **ntuum** (nə pəmgbié) ghâ kəmsə kəmsə yuənnə (shuə) nshié **mun nyütu** pò nshié djinnu mâ mbə **pâmi wap** nku məsə **shab'a**.
57. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
58. Fu'yap pə yie yâkût (ndu fû) pò marjân (ndu **putə**).
59. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
60. Ké njeerə ngambökét (**lo' pə** mo' yum) **nja'**ngambökét nə?
61. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
62. A nâ ndo' pit pə majəm yuə **pəri** nə mo' **pet Adjana**.
63. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
64. Mbi (tuə') nsén yi nké **shuəm**.
65. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
66. A pə tu **pəri** nə **pon pə** nké yuə a téé mfüşə na.
67. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
68. A pə tu pəri shirə nə mbâ tutu pua tuən nə rómâni.
69. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
70. A pə **ntuum** (nə pəmgbié) mbökét (tu ntuer'ap), pökét'ti (tu mba' mi **m'ap**)
71. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
72. Pa Hûru (pəmgbié fûfû) shuə pə **pua'yü** fétə tu ndá wâm **ma**.
73. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
74. (Shuə) nshié **mun nyütu** pò nshié djinnu mâ mbə **pâmiwap** nku məsə **shab'a**.
75. ngerə, a shi mbə yiya pa fu' Ngā **ghét pet tu** yun mbə yuə **pu** mfa mbéé ntuum mə?
76. Pə pə ghâ pi njua'nə **ndun** yáp tu nké **shuəm** pua **shuə'** yiénda mbökét .

يُرْسَلْ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّنْ نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْصِرَانِ (35)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (36)

فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكُانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ (37)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (38)

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ (39)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (40)

يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤَخَّدُونَ بِالتَّوَاصِي وَالْأَفْدَامِ (41)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (42)

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ (43)

يَطُوفُونَ فِيهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ آتٍ (44)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (45)

وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ (46)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (47)

ذَوَاتَا أَفْنَانٍ (48)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (49)

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ (50)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (51)

فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ (52)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (53)

مُتَكَبِّرِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَانِيئُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ (54)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (55)

فِيهِنَّ قَاصِرَاتٌ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِئِنَّهُنَّ مِنِّي قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ (56)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (57)

كَانَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ (58)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (59)

هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ (60)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (61)

وَمِنْ ذُوئِهَا جَنَّاتٍ (62)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (63)

مُدَّهَاةً (64)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (65)

فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ (66)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (67)

فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرِيَّانٌ (68)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (69)

فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ (70)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (71)

حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْحِيَامِ (72)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (73)

لَمْ يَطْمِئِنَّهُنَّ مِنِّي قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ (74)

فِيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (75)

مُتَكَبِّرِينَ عَلَى رُفُوفٍ خَضِرٍ وَعَبَقَرِيٍّ حِسَانٍ (76)

77. ɲɛrɛ, a shi mbə yiya pa fu' Ngâ ghét pɛt tu yun mbə yuə pu mfa mbéé ntuum mə?
 78. Li Ngâ yi ngér'u yuə i pua' Ngâ gbîmə pua wûmə na ghét mbuotnə.

Tɛn ngom nshuop itû (56) : Yire yî pua' «NKA' YU MĚĚ»
Rîrîkɛnt'î pua' vî'ngom nshuop itû (96), a ka si Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngâ runkét ghuə'nzén, Ngâ shetkét ghuə'nzén.

1. Fu' kâ yu méé (kiyâma) ndo' méé na.
2. Nshié ngâ (fa) mbéé ntab ndo' pe'î tu méé mééshi.
3. I (kiyâma) nâ ntua fa (shimo' pɛn) mansié, ɲâne nə (shimo').
4. Fu'kâ nsié ntua ləkét ndâ ndâ yi ndukét na,
5. Mberə mberə pə nyü'rə ndâ ndâ yi nyü'rə na,
6. ɲɛrɛ, nshi mbə mvəb'ə a pua' sammî na,
7. Pun, pu pə tet nta' nta'shi na (tet lap);
8. Pa tu mgbâ puəlum, a pa wuə mbə pa tu mgbâ puəlum mə?
9. Nə pa tu mgbâ puəkəbə, a pa wuə mbə pa tu mgbâ puəkəbə?
10. Pum pɛn (tu ghét ngambökét) pua' pum pɛn.
11. Shirə shuə (pua' pɛn) ngobshə.
12. Tu ádjana nshu mbökét.
13. (Shirə shuə pua') lap pɛn tu rü pum pɛn.
14. Nə məkéri tu rü ndînə pɛn.
15. (Pə nâ ndo' pə) tu pa kûn'ə a pua' yi mbá' nə ləm poŋ na.
16. Mbə ghâ pi njuə'nəkét ntuum, mbə ghâ pi mbumməkét (ɲwə'tap).
17. Ponkuə' nzuobkét pə ntunəkét mə fânə yap.
18. Nə pəkəb (shi kəushi) pua pa bûta nə ngret (a pi run nə yam) lo'tu nsa'sié
19. A ntab mfa'é pu'tu nə puə shi pə mbit mvum.
20. Nə pa mbâ tətə lo'tu yua pə sho'két na.
21. Nə njap pəsî lo'tu shuə pə téé ngu' na.
22. Nə pomgbié ghâ fûükét mbâmi ndônə.
23. Mfu'yap pə yié mbâ nduu tu kubshə shi.
24. Mə njeerə məshi' yua pə ka pə mfa' na.
25. Pə ntab ndo' pə nju'yap ntuum nə shukét ntâmə shi pit nju' yu fa ndon.
26. Mbû a li na shukét mî: fəəshə, fəəshə.
27. Pa tu puəlum, a pa wuə mbə pa tu puəlum mə?
28. (Pə nâ ndo' pə) tu (fânə nshin nshin) Sidri yuə a ndi' yi njû njû na.
29. Pua nshin ndómbu nket nket tu shi.
30. Tu fəəshə nsâshə
31. (Mə nguə) nké mbîshə.
32. Pua mbâ tətə rəni.
33. Shi pə yu tənə, shi pit mbə yu ghuə'nə.
34. (Ndu) pa kun mbi'nə.
35. A pua' ndâ yirə mî: Pü ka pi pummə mbuom'ap tu ndâ njétə yi mbuomə.
36. ɲɛrɛ, njab'ap pə pə pəkuə'shi (shi pi yi mə məmbâ)
37. Mbə runtəshi, mbə nkəən mən.
38. Məshi' pa tu puəlum.
39. (Shirəshuə) pua' lab pɛn tu rü pum pɛn.
40. Nə lab pɛn tu rü ndînə pɛn.
41. Pa tu puəkəbə, a pa wuə mbə pa tu puəkəbə ?
42. (Pə nâ ndo' pə) tu mba' mü pua nké mbetkét tətən.

- فِي أَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (77)
 تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (78)

سورة الواقعة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ (1)
- لَيْسَ لَوْفَعِيهَا كَاذِبَةٌ (2)
- خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ (3)
- إِذَا رَجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا (4)
- وَبَسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا (5)
- فَكَانَتْ هَبَاءً مُتَّبِثًا (6)
- وَكُنُتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً (7)
- فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ (8)
- وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ (9)
- وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ (10)
- أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ (11)
- فِي جَنَّاتِ التَّعِيمِ (12)
- ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأُولَى (13)
- وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ (14)
- عَلَى سُرُرٍ مُؤْتَوِنَةٍ (15)
- مُنْتَبِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ (16)
- يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ (17)
- بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقٍ وَكَأْسٍ مِنْ مَعِينِ (18)
- لَا يَصْدَعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْفُونَ (19)
- وَفَاكِهَةٍ مِمَّا يَتَخَيَّرُونَ (20)
- وَحَلِيمٍ ظَهْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ (21)
- وَحُورٍ عِينٍ (22)
- كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ (23)
- جِزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (24)
- لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْتِيهِمْ (25)
- إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا (26)
- وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ (27)
- فِي سِدْرٍ مَخْضُودٍ (28)
- وَطَلْحٍ مَنْضُودٍ (29)
- وَظِلِّ تَمْدُودٍ (30)
- وَمَاءٍ مَسْكُوبٍ (31)
- وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ (32)
- لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ (33)
- وَفُرُشٍ مَرْفُوعَةٍ (34)
- إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنشَاءً (35)
- فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا (36)
- عُرُبًا أَتْرَابًا (37)
- لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ (38)
- ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأُولَى (39)
- وَتِلْكَ مِنَ الْآخِرِينَ (40)
- وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ (41)
- فِي تَبَعٍ وَحِيمٍ (42)

43. Pit (pə) tu lulurə lo' tu njinji mû.
44. Shi a mbə fuəshî shi pit mbə **gbunî**.
45. A **pua'** ndá yirə mí: pə **ka pə** nku məsu yirə yuə mbə ghâ **nshumbôkét**.
46. **Mbə nku** nkutnə **pô** tu ndon mgbîmə (kpa'shə Allah)
47. **Mbə** nzié mí : **fu' kâ** pü **ntuə** mkpü **yíé** mvub nsié pua nku na, ké **pə** fa pü pummə mbə yu yíémə?
48. Pua pa **Baba shü** (shuə pə ka pîna) **nkusu** nə?
49. Rié (mî :) a **pua'** ndá yirə mí: pum puən pua **ndîna** puən.
50. (Nâ ndo') pummə pə yu puomshə tu nka' fu' liénju (yuə a pua') yu **yi** na.
51. A pə lo', a **pə** ndá yirə mí: puən ghâ vuə, ghâ fa mbéé,
52. Pu nâ **ndo'** pummə pə ghâ pi nkwtə yum lo' tu tutə zakkûm (lékét ñabkét mbâ tutə)
53. ñerə, mbə ghâ pi nzûnə **vom** men.
54. ñerə, **mbə** ghâ pi nuə ndun (nə yum lo' tu) nké mbetkét.
55. ñerə, **mbə** ghâ pi nuə mfu' nuə nké ngéloba (**ngâ yâ yum ntuum**)
56. Yirə yî pua' **yu** yî nsi' wap tu liénju féé puən.
57. Pü puom **ma Pü** wun, a lo' **ndet nâ** pu ntab mfa yun mo' pé (tu nga liénju yíémə puən **nə?**).
58. Ké, ñerə pu lo' pî ñjuən yua pu **nkit (tu mvét vé) nə?**
59. A téé mbuom puən wi ké, a **Pü** mbə ghâ pi mbuom mə?
60. **Pü** ka pi lí wu mə fânə yun, **Pü** ndi' **Yü** yuə pə **nen'Ü** na.
61. Nə kâ **Pü** nkubshə mfu' yun mbit mbuom' un tu (nkü) yuə pu mâ nji yun **na**.
62. Mə ndá ngambékét, pu **yi** pum mbuom, ñerə pu ntab nkamshə yun məkua ?
63. ñerə, ké pu lo' pi yuən yua pu téé mfa' na (**sum**) ?
64. A mbé puən wi ké, a **Pü** mbə ghâ pi mbé ?
65. A pə mbə yuə **Pü** nkü na, mbü **Pü** yab' i yamshî, ñerə pu shi nzuob mbə mbuəmə.
66. A **pua'** ndá yirə mí: pü pummə na mbə ghâ nkub.
67. Mbéé ! pü pua' puən **nkerə** (nə mbâ tutə).
68. ñerə, ké pu yuən nké yuə pu nuə **nə?**
69. A lo' pi si' puən men lo' tu mba' ké, a **Pü** mbə ghâ pi nsi' (men **nə?**)
70. A pə mbə yuə **Pü** nkü na, **Pü** yab' i shuəshî, ñerə a lo' **ndet nâ** pu ntab kəpshə yun **na**.
71. Ké pu lo' pi yuən mû yuə pu **nkuo'shə nə?**
72. A ka puom puən **tutu shi** ké, a **Pü** mbə ghâ pi mbuom mə?
73. **Ayap** ma **Pü** wi mə kumshə pua **yu** ghâmə nə ghâ **nyî**.
74. ñerə, ren nə li Ngâ yî ngér' u yuə I pua' shetkét gbîmî na.
75. ñerə, mə siéb nə lí' gbü pon mut.
76. A **pua'** ndá yirə mí: yirə yuə pummə na mbə nsiéb mgbîmə mə yuə pu mbi yi na.
77. A **pua'** ndá yirə mí: yirə yuə pummə na mbə **kur'ani** ngûmə.
78. Tu nda **lérəwa** yuə (a pua') yu ləumshə na (yu shî).
79. Pə **ntab** mbâmi wi mbü a li na **nə** ghâ renə.
80. Mbə yu si' lo' puə **Ngâ** ghét ngü yu puomə mænten.

- (43) وَظِلِّ مِنْ جَمُومٍ
- (44) لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ
- (45) إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ
- (46) وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ
- (47) وَكَانُوا يَقُولُونَ أَبَدًا مِثْنَا وَنَحْنًا تَرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ
- (48) أَوْ أَبَاؤُنَا الْأَوْلُونَ
- (49) قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ
- (50) لَمَجْمُوعُونَ إِلَى مِيقَاتٍ يَوْمٍ مَعْلُومٍ
- (51) ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيْهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ
- (52) لَا تَكُلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زُقُومٍ
- (53) فَمَا لُونُ مِنْهَا الْبُطُونَ
- (54) فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ
- (55) فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهَمِيمِ
- (56) هَذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ
- (57) نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ
- (58) أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ
- (59) أَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ
- (60) نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوبِينَ
- (61) عَلَى أَنْ نُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنشِئْكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ
- (62) وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ
- (63) أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ
- (64) أَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ
- (65) لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ
- (66) إِنَّا لَمُعْرِضُونَ
- (67) بَلْ نَحْنُ حَرْمُومُونَ
- (68) أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ
- (69) أَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ السَّمَاءِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ
- (70) لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ آجَا فَلَؤَلَىٰ تَشْكُرُونَ
- (71) أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ
- (72) أَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ
- (73) نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذَكِّرَةً وَمَتَاعًا لِلْمُقْبِينَ
- (74) فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ
- (75) فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ
- (76) وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ
- (77) إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ
- (78) فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ
- (79) لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ
- (80) تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ

81. ɲɛrə, ké a pò məshi' yirə yí sangam mbə yəə pə mfa mbéé ntuum mə?
82. Pə njab (kuəpshə) fu' shun pò nə ká pə mfa mbéé (nə kur'āni) na.
83. ɲɛrə, fu' ká (yiéna) kuə' méé mə monlot (ngá yi mkpə) na.
84. Pə pə tu yirə fu' mbə njuəna.
85. Pū pə shetkét ghobshí mfə ndūni nsher'un, na pə ntab njuən'un na.
86. ɲɛrə, a pə mbə pə, pə pə ndi' yun puən mféé (nə fa' shun),
87. Pə pətnə na men (yiéna), mə yəə pə mbə ghā rié ngambékét na.
88. ɲɛrə, a pə yəə i mbə mə rü puən ngobshə na.
89. (Mbú a puə' n'i) nə gbunə ɲwət nə fu' mbókét, nə ádjana nshu mbókét.
90. Na, a pə yəə i mbə pò tu rü pa tu puəlum ma.
91. ɲɛrə, mbú fuəshə puə' n'u lo' puə pa tu puəlum ;
92. Na, a pə yəə i mbə pò tu rü ghā fa mbéé, yəə pə vəə na.
93. Mbú yu si'shi puə' lo' tu nké mbetkét.
94. Pua nyí (mú) jahím.
95. A puə' ndá yirə mí: yirə yí pummə na mbə pékét yu shettə.
96. ɲɛrə na, ren nə li Ngá yi ngér'u yəə I puə' Shetkét gbimi na.

Tən ngom nshuop isamba (57): Yirə yí puə' «NKA' LƏM»

Rürkənt'i puə' pət ngom nshuop ivü' (29), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

1. Ngú yua a puə'nku tu pút pút puə mansié na, nā nzen nə Allah. I puə' Nshet kə, Shetkét Ngá yi ngam.
2. Fon nku pút puə yi mansié puə' pò yi. I nā njiémə mbit ɲə', I puə' Shetkét Ngá kə nku ndun ngú yum mənten.
3. I puə' pumi mbə ndiní, mbə mə li' nguəɹə, mbə mə li'si. I pit na mbə Shetkét Ngá yi ngú yum mənten.
4. A puə' Wi yəə I ka puom pút puə nsié mə ntú liénju, a puə' lo' I pəntə nku ndun arshi (nguo') na. I yi yua a nyí tu nsié puə yua a ntum ntuum ma, puə yua a nsi'mə lo' nku tu pút, puə yua a nkuo' ntuum ma. I pit na mbə puə pən (nə yi shi) ɲayəə pə puə' na. Allah pit na mbə Shetkét Ngá yəən yua pə mfa' na.
5. Fon nku pút puə yi mansié puə' pò yi, pə nā ndo' pit pətnə nə ngú yum mənten pò mfə məsə Allah
6. I nā nsuə shü' tə ránə, mbit mbə nsuə ránə tu shü'. I pit na mbə Shetkét Ngá yi nji yua a puə' tə ntuum ntuum ma.
7. Suə nən ntuum ndunAllah puə' Ngá nshəshə shi, nju nən yum (tə manjé Allah) tə yua I yab'un mə pə nshu mə tu ntuum ma. ɲɛrə puən pə pə suəntuum mbit mbə nju yum (tə manjé Allah) na, a puə' nə puə nə njeəɹə ngúɹə.
8. A kuə nə pən, pə ntab nsuə yun mo' ntuum ndun Allah, ngá nshəshə mfú wən məshi' pə suəntuum ndun Ngá yi ngér'un, I pi ka pi tət nshüşü' mgbetkənt'un mə yəə pə mbə ghā suəntuum mə?.
9. A puə' Wi yəə I téé nsi' nə rürken'wə a puə' yi ránə mi na, ndun məmkpən'I məshi' i tūmə wən lo' tu pə njəm (mfa) wən mfə tu nzenkét. A pit na mbə ndá yirə mí: Allah puə' nə pən mbə Shetkét Ngá ghāmə, Ngá shetkét ghuə'nzén.
10. A kuə nə pən, pə ntap nju yun (mbet pa shun) tə ndumanjé Allah, ngádo' pút pút puə nsié pi puə' pò yi? Mən'wə i yə nə nkabm'i (tə ndumanjé Allah) nku məsə yubshə (ton pit Maka') mbit ma' pit na, ndi' mo' nguənguə mə rü yun, shirə shuə, a puə' nə puə nə gbimə ntu nté nshet puən pə pə yə nə nkabm'ap (tə ndumanjé Allah) manjəm (yubshə) mbit ma' pit na; nshié mən mə rü yap, Allah ka' n'i nə pú (Adjana), Allah puə' tə yua pə mfa' na mbə Shetkét Ngá yi nji nki'rə.
11. A wəə mbə yəə i lo' sho' Allah nə shisho' mbókét ɲɛrə. I lo' nshubshə n'i, a lo' mbit mbə n'i na njeəɹə yəə a puə' wúmí nə?
12. Liénju yəə u ndo' yəən ghā suəntuum pi pəmbā puə ghā suəntuum pi pəmgbié, nzenkér'ap pə nyí nku məsə shap puə mgbā puə yap yi lum ma, (pə rié nə pə mí :) pəsa'kuə lumntuum nə pən ndia'shí puə Adjana shuə pon pə nké nja'nə tə shint'i na, pə pə pò ruobkəri ntuum, yirə yəə puə' (kuot) fu' ngúɹə.

أَفِيْهَذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مَدَّهُونَ (81)

وَيَعْمَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنْتُمْ تُكذِّبُونَ (82)

فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ (83)

وَأَنْتُمْ حِينِيْدٍ تَنْظُرُونَ (84)

وَتَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ (85)

فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِيْنَ (86)

تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِيْنَ (87)

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقْرَبِيْنَ (88)

فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتِ نَعِيْمٌ (89)

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِيْنِ (90)

فَسَلَامٌ لَّكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِيْنِ (91)

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكْذِبِيْنَ الصَّالِيْنَ (92)

فَنُزُلٌ مِنْ حَمِيْمٍ (93)

وَتَصْلِيَةٌ جَاجِيْمٍ (94)

إِنْ هَذَا هُوَ حَقُّ الْبَقِيْنَ (95)

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ (96)

سورة الحديد

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَبِّحْ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ (1)

لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيْتُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ (2)

هُوَ الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ (3)

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلٰى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِيْخُ فِي الْاَرْضِ وَمَا يَجْرُبُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيْهَا وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيْرٌ (4)

لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاِلٰى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ (5)

يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيْمٌ بِذٰتِ الصُّدُوْرِ (6)

اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَاَنْفِقُوْا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَحْلِفِيْنَ فِيْهِ فَاَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَاَنْفَقُوْا هُمْ اَجْرٌ كَبِيْرٌ (7)

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالرَّسُوْلِ يَدْعُوْكُمْ لِتُؤْمِنُوْا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ اٰخَذَ مِيْثَاقَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِيْنَ (8)

هُوَ الَّذِي يَنْزِلُ عَلٰى عَبْدِهِ اٰيٰتٍ بَيِّنٰتٍ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ وَاِنَّ اللّٰهَ بِكُمْ لَرْءُوْفٌ رَّحِيْمٌ (9)

وَمَا لَكُمْ اَلَّا تُنْفِقُوْا فِي سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلِلّٰهِ مِيرٰثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَن اَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَاتَلَ اُولٰٓئِكَ اَعْظَمُ دَرَجَةً مِنَ الَّذِيْنَ اَنْفَقُوْا مِنْ بَعْدِ وَقَاتَلُوْا وَكُلًّا وَعَدَّ اللّٰهُ الْحَسَنٰى وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيْرٌ (10)

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعَفْهُ لَهُ وَلَهُ اَجْرٌ كَرِيْمٌ (11)

يَوْمَ تَرٰى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ يَسْعٰى نُورُهُمْ بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَاِيْمَانُهُمْ بُشْرٰكُمُ الْيَوْمَ جَنٰتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ (12)

13. Liénju yuə puən **pé mə ngub pi pəmbā** pua puən **pé mə ngub pi pəmgbié** ndo' rié nə puən puə pə suəntuəm **ma** (mí :) piép mun wü, pü shü' mə yum tə nzenkér'un **na**, pə rié (nə puə mí :) **putnə nun** manjəm pūn, ɲerə nta' nzenkét, ɲerə pə **yap mə fānə yap** nə nka', a pə n'i nə nshüri, **ntum'i**, **apə ntuum nə** ghuə'nzén, **nkwan'i**, nguə' mbummə'i.
14. (Puən **pé mə ngub**) pə mfü wap (ghā suəntuəm mbə nzié mí :) pü pə ndi' yü pō puə pūn **nə?** pə rié mí : **ən!** A **pua'** ndā yirə mí: **pūn**, **pu** vuə nə **ɲwət'un**, **mbə** mbié (nguə' **ndun** ghā suəntuəm) mbit mbə mkpa'tu, pa sha'a pit mbutə wun **nguon** méé yié ká nsa'nga Allah tuə na, ngā mbutə (shéitān) **putə wun** mfə **ndun** Allah.
15. ɲerə, pə tab nkuori shu' puə pūn shi pit (nkuot) puə puən puə pə ghét **kə tu** na, li' **shu shun** pua' mū, a pua' nsūn'un, mbə püükét li' putnə !
16. Ké fu' lo' pi mā **méé'i** nə puən puə pə suəntuəm **ma** nə ká **ntu shap** nshirə məshi' kəmshə Allah pua yua a nsi' tū **ngambékétnə** (**Kur'āni**) ? **ɲerə** pə ma pit mbə yié ká puən puə pə ka fa nda lérəwa nə puə nku məsu, fu' pua' sá nə puə, **ntu shap** yum **ma**. Na **nkwət** (**puən**) mə rü yap pua' ghā **tum tū yu'shut** Allah.
17. Yí nun mí: a **pua'** ndā yirə mí: Allah nā ɲjiémə nsié **manjəm wu shi**. Pü téa nzānə mi nə pūn nə ríríken mo' **nka** pə ránə.
18. A **pua'** ndā yirə mí: ghā fa sadaka pipəmbā pua ghā fa sadaka pipəmgbié, (**shuə**) **pə sho'** Allah nə shisho' **mbökét na**, pə nā ndo' shupshə, a **pit mbə** nə puə nə ɲjerə yuə a pua' wūmī na.
19. Puən puə pə suəntuəm **ndun** Allah pua ghā **nshéshə Shi** na, shirə shuə puən pummə na mbə puə mbə ndā ghā fa ngambékét, ghā kpū tū pit mfə məsu Ngā yí ngér'ap, a pua' nə puə nə **ɲjerə shap** pua nzenkér'ap. Puən puə pə **siétnshut**, mbit mfa mbéé tū ríríkén't **Ü** na, shirə shuə puən pua' pa tū (mū) jahīm
20. Yí nun (mí:) a li na mí: wumə ɲjə **pua'** kam pua ntāmə, pua **pa** nguon, nə **pin** kunyā mə fānə yun, pua ta' yāmə tū nkab nkab pua pon. (**Mfū'i**) pua' yié mfū' mbu (yuə) mbā **tutu shi** fa puəmə nə ghā fétə yum (ghā pé yum), a pə lo' a puobə, ɲerə u shi ɲjuən'i (ntuə'r'i) pə nké ku', a pə lo' a yié nyé'ri **na**. Nguə' nzi'két pua' tū ndinə liénju (nə ghā fétə **ngambékét**), fétə ndon pua péémə Allah pə (nə ghā suəntuəm). Wumə ɲjə pit **na** mbə ndi' (mo' nshiénsié yum) mbū a li na **pō** mí: a pua' mənto' shu a pū yi mbutə.
21. Punnə nun (mə wuon) mfə tū (yu) fétə ghérapüü lo' puə Ngā yí ngér'un pua ájana (shuə) nga'kér'i pua' yié nga'két (**tet**) püt pua nsié, pə pi ka **shōshə'i** pō nə puən puə pə suəntuəm **ndun** Allah pua ghā nshéshəshi na, yirə yuə **pua'** shetkét pūnga Allah, I nā mfa' **é** pō nə mun'ə **I kú** na. Allah pit na mbə **Shetkét Ngā** pūnga mgbimə.
22. Nshié nguə' ntab **mé'i** **ndun** nsié shi pit (méé) tū ɲwət'un mbū a li na mí: (a ka tét mbə) tū nda lérəwa nku məsu ké **Pü** mbə mbuom'i. A **pua'** ndā yirə mí: yuə pua' luətkéri nə Allah.
23. Məshi' mí pə ma sabmə tū yua a **miém'un** **na**, shi pit **nduum ntuum** tū yua a tuə puə pūn **na**. Allah ntab mbit nguə'i **nshiéshə** ngā siébsə ɲwət, **ngā pin** kunyā.
24. Puən puə pə téé nyém, mbit mbə mfa kú nə puən nə nyémə na. **Nshié** mun'ə i **fet** nkwanə na, ɲerə mbū a **pua'** ndā yirə mí: Allah pua' **Ngā yétnə**, yu fa ayuə.
25. Pékəri Pü ka pi shéshə ghā nshéshə **Shü** nə pa ránə mí, mbit ngét a si' pua puə nə nda lérəwa pua **yu** fu' yum, məshi' mí: puən pə nténə nténə tū sappé. Pü pit ngét ləm si', a pə **ntuum** nə ku (yuə a pua') rí'kéri na, pua **nkwt** **yu** ghāmə; məshi' mí: Allah **yí** mun'ə i mféer' **I** pua ghā nshéshə **Shi** **mə** li'si na, a **pua'** ndā yirə mí: Allah pua' kukéri, **Ngā Shetkét ku**.
26. **Mə ndā ngambékét**, Pü ka pi pit nshéshə Nūhu pō Ibrāhīm, mbit njab tū (rü) ponpap nə ntam pua nda lérəwa ; ɲerə a pə mə **rü yap** nə ghā yirə, na yāmi mə **rü yap** pə ghā **tum tū yu' nshut**.
27. A **pua'** lo' Pü pətə tū mbin nkubm'ap nə shimo' ghā nshéshə **Shü** mbit mbətə (wap) nə Ísā mon Mar'yam, mfa nə'i nə injil, mbit njab mə lamntu puən puə pə ka pətə'i na nə gbunə pua ghuə'zen, nga shu kuə na, pə ka pi pu'shə'i, Pü pi ka pi mā ntəwət **Yü** yirə yuə nə puə mbū a li na mí: (Pü ka tuətə pō) ta' péémə Allah, pa ɲerə pə ka pi mā nshü (shu kuə) nə pékét yí nshí ; ɲerə **Pü** ka pi tuə nə puən puə pə suəntuəm mə **rü yab'a** nə **ɲjerə shap**, na yāmi mə **rü yap** pə ghā **tum tū yu' nshut**.
28. Ó **pūn** puən puə pə suəntuəm **ma** ! **puo nun** Allah mbit nun nsuətuəm **ndun** ngā nshéshə **Shi**, (ɲerə pə tuə nə pūn nə **pət** sié yum tū ghuə'nzén' **I**, mbit njab nə pūn nə nzenkét pu pə nyí men, mbit mfü ghérapüü nə pūn, na Allah **pua' Shetkét** Ngā fétə ghérapüü, **Ngā runkét** ghuə'nzén.

يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضَرَبَ بَيْنَهُمْ سُبُورًا لَّهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ (13)

يُنَادُوهُمْ أَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّىٰ جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ (14)

فَالْيَوْمَ لَا يُوْخِذُ مِنْكُمْ فَذِيئَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَا أَوَّاكُم النَّارُ هِيَ مَوْلَاكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ (15)

أَمْ يَأْتِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ (16)

اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (17)

إِنَّ الْمُصَدِّقِينَ وَالْمُصَدِّقَاتِ وَأَقْرَبُوا اللَّهَ قَرَضًا حَسَنًا يَضَاعَفُ لَهُمْ وَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ (18)

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالشَّهِدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ (19)

اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَهُوَ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهيجُ فَتَرَاهُ مَصْفُورًا ثُمَّ يُكَونُ خُطَامًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ الْغُرُورُ (20)

سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا عَرْضُ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (21)

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ (22)

لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ (23)

الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ (24)

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ (25)

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ (26)

ثُمَّ فَضَّلْنَا عَلَىٰ آبَائِهِمْ بَرُسُلَنَا وَفَقَيْنَا بَعْثَنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهَابَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَابِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ (27)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرُسُولِهِ يُؤْتِكُمْ أَجْرَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (28)

29. Mæshi' mî: ghâ nda léræwa yi mî: pæ mâ ngér'ap mo' kû ndun nshié yam tu pûnga Allah. A pit na mbæ ndâ yiræ mî: pûngam pua' mæ puæ Allah, I nâ ntæw men pø næ mun'æ I kû na, Allah pua' Ngâ pûngam'æ a pua' gbîmî na.

لَيْلًا يَلْعَمُ أَهْلَ الْكِتَابِ أَلَّا يَقْدُرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (29)

Tæn ngom nshuop ifâmæ (58): Yiræ yî pua' «NKA'MƏMBGIÉNGÁ NSÜNƏ»

سورة المجادلة

Rîrikent'i pua' pet ngom shuop ipa (22), a ka si' Maka'

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Mæ nâ ndu' næ li Allah, Ngâ runkét ghuæ'nzen, Ngâ shetkét ghuæ'nzen.

- Allah tet nju' shukét (mæmgbié) yæ i ngér'u næ nsünæ tu (nga) muri na, mbæ nkæu sa' næ Allah, Allah pi nâ nju' sânga pet tu yun, a pua' ndâ yiræ mî: Allah pua' Shetkét Ngâ yi nju', Shetkét Ngâ yi njuæn.
- Puæn puæ pæ mfet nkwæn mæ rû yun næ gbiép'ap (mbæ mfû wap næ nkwn pæ nâshab'a), pæ ndi' yap pæ nâ shap, a li na mî pa nâ shap pua' pø shuæ pæ vé wab'a. A pua' ndâ yiræ mî: pæ nâ mbummæ nzié pø yu siéræ (nguæ'næ) tu shukét pua mbéé. A pit na mbæ ndâ yiræ mî: Allah pummæ na mbæ Shetkét Ngâ küüræ ngam, Shetkét Ngâ fètæ ghéræpiü.
- Puæn puæ pæ mfet nkwn næ gbiép'ap, a pæ lo' pæ pit nküt tu yua pæ pi rié na, ngeræ (a pua' næ puæ) næ shu' mâmæ (mæmkpæn) mku mæsu ké pæ mbit mbâmkét (nqwæt'ap); Yiræ yæ næ pun, pæ nâ ntub'un tubæ men, Allah pua' tu yua pæ ngét na mbæ Shetkét Ngâ yi nji nki'ræ.
- ngeræ na, mun'æ i mâ nkwtü na, mbû a pua'n'i næ yî nké mæ pet mut mbâræ mbâræ nku mæsu ké pæ mbit mbâmkét (nqwæt'ap). ngeræ munæ i mâ ngéri kû na, (mbû a pua'n'i) næ fa payu næ ntû ngom pønjatmbuæ. Yiræ yæ pua' mæshi' mî: pu suæntuum ndun Allah pø ngâ nshéshæ Shi. Shiræ shuæ pua' ndut ndut ken Allah, na nguæ' njákét pua' næ ghâ fètæ ngambékét.
- A pua' ndâ yiræ mî: puæn puæ pæ téé mfa'næ (pua) Allah pø ngâ nshéshæ Shi na, pæ nâ ndo' yuæræ wap nguænguæ yié pæ ka yuæræ puæn puæ pæ ka (ya') nku mæsu shab'a. Na Pü tét ngét rîrikæn'æ a pua' mæ li' nguæræ na si', nguæ' yuæræ pua' næ ghâ fètæ ngambékét.
- Liénju yæ Allah ndo' yié mæ wap mænten na, ngeræ fa pæsa'kuæ næ puæ tu yua pæ ka fa' na. Allah pi shî (fa' shap), na (puæ), pæ pi lânæ yiræ yæ. Allah pua' Ngâ ntæunæ ngam tu ngü yam mænten.
- Ké u mâ njuæn'u mî: a pua' ndâ yiræ mî: Allah yi ngü yua a pua' tu püt püt pua mansié næ? Nshié nshæmæ tet (puæn) mæ mbæ'i mbû a li na mî: I pua' mbâræ yap ikpa, shi yi tæ (puæn) mbit mbæ, mbû I pua' mbâræ yap itü; shi pit nkæshæ shet yiræ yæ shi pit njâm tütun, mbû a li na mî: I pua' pua puæ nqayæ pæ pua' na (næ yi Shi). A pæ lo', I fa pæsa'kuæ næ puæ tu yua pæ ka fa' na, tu liénju ntænæ. A pua' ndâ yiræ mî: Allah pua' tu ngü yam mænten mbæ Shetkét Ngâ yi nji.
- Ké u mâ njuæn'u puæn puæ pæ ka ghuæ'næ wap næ nshæmæ, a pua' lo' pæ pit mbutnæ tu yua pæ ghuæ'næ wap men na, mbæ ntâ nshæmæ tu püü pua sa'ndut, næ shâ nshut ngâ nshéshæ. Na pæ mbæ tuæ mæsu shu pæ nsha'shæ'u næ yua Allah mâ nsha'shî wu men na; mbæ nzié mæ ntushap mî: a ghét kuæ shi Allah ngér'u næ nguæ' tu yua pü nzié næ? Mû (Jahanama) yæ pæ ndo' nyî ntæum ma yætæ wap, mbæ püükét li' pætæ.
- Ô pun puæn puæ pæ suæntuum ma! fu' kâ pæ ntâ nshæmæ na, pu ma na pæ ntâ (nshæmæ) tu püü pua sa' ndut, næ shâ nshut ngâ nshéshæ. Na tâ nun nshæmæ pø tu pü pua puo (Allah). Pua nun Allah yæ pæ ndo' puomshæ (wan) mæsu Shi na.
- Tâ nshæmæ pua' lo' puæ shéitâni mæshi' i suæ sapmæ mæ ntæ ghâ suæntuum. Na a pi mâ njætñi yi nzôn'ap næ nshié yam, mbû a li na pø næ pæémæ Allah. Ghâ suæntuum nâ njæ'næ yap pø ndun Allah.
- Ô pun puæn puæ pæ suæntuum ma! Fu' kâ pæ rié næ pun mî: nééshæ nun li' tu pa li'shu na, pu nééshæ, ngeræ mî: Allah lo' ndønæ næ pun. Na fu' yié pæ rié næ pun mî: lo' nun na; pu lo'. Allah na ndo' pi'næ ntu nté puæn puæ pæ pua'ghâ suæntuum mæ rû yun na, pua ghâ yi. Allah pua' Shetkét Ngâ yi yua pæ mfa' na nki'ræ.
- Ô pun puæn puæ pæ suæntuum ma! Fu' yié pu (nta') tâ nshæmæ pua ngâ nshéshæ na, neræ pu pînæ nku mæsu nshæmæ shun næ sadaka. Yiræ yæ pü næ pun mbit mbæ shetkét renkéri. A pæ yæ pæ mbæ shi kwætæ na, mbû Allah pua' Shetkét Ngâ fètæ ghéræpiü, Ngâ Shetkét ghuæ'nzen.
- Ké pu puæ (pu'ræ) næ kâ pu mbînæ nku mæsu nshæmæ shun næ pa sadaka næ? A pæ yæ pu mbæ shi ghét, Allah pi kuot pæntuum puæ pun (tu luæræ ngam ma), neræ pu ténæ tu to'tu mbit mfa zakaat, nju' nshut Allah pø ngâ nshéshæ shi. Allah pua' Shetkét Ngâ yi yua pæ téé mfa' na nki'ræ.

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ (1)

الَّذِينَ يَظَاهِرُونَ مِنكُم مِّن نِّسَائِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِّنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ عَفُورٌ (2)

وَالَّذِينَ يَظَاهِرُونَ مِن نِّسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ذَلِكُمْ تَوْعِظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (3)

فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامَ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا فَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامَ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَلْكَ حُدُودَ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ (4)

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُنُوا كَمَا كُتِبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَفَدَّ أَنْزَلْنَا آيَاتِ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ (5)

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا أَلْحَصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (6)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَلْعَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَىٰ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (7)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَىٰ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَاجَوْنَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْمَعْصِيبِ وَالرَّسُولِ إِذَا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يَحْكِكْ بِهِ اللَّهُ وَيَتَوَلَّوْنَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبْنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصَلُّونَهَا فِيْئِسَ الْمَصِيرُ (8)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْمَعْصِيبِ الرَّسُولِ وَتَنَاجَوْا بِالْبُرِّ وَالنَّفْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (9)

إِنَّمَا النَّجْوَىٰ مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِأِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ (10)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّخُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَخُوا فَيَسَّخِ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ انشُرُوا فَانْشُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (11)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ جُؤَاكُمُ صَدَقَاتٍ ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (12)

أَشْفَقْتُمْ أَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ جُؤَاكُمُ صَدَقَاتٍ فَإِذْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (13)

14. U mā njuən'u pʊən pʊə pə ghʊ' pʊən pʊə Allah shʊə nə pʊə nə? pə ndi' yap mə rü yun, shi pit mbə mə rü yap. Pə nā nsiéb tə mbéé na mbi yi.
15. Allah shōshə nə pʊə nə nguə' nzi'két, yua pə ka pə ngét na ka pi püü tʊtʊn.
16. Pə nshüşü' nsiéb shap mə montiən, ɲerə njəm (pʊən) tə ndumanjé Allah. ɲerə, a pua' nə pʊə nə nguə' yuərə.
17. Nkab ma'p, ké pom p'ab'a ntəb ndo' ghāmi wap nə nshiénsié yam tə nguə' Allah, shirə shʊə pua' pa tə mü, lo' pə ntuum pō ruobkéri.
18. Liénju yuə Allah ndo' yiemə wap mənten na; pə nā ndo' pə nsiéb n'I (Allah) yie pə nsiéb nə pʊn ndia' shi' na, mbə ngupmə mī: pə pua'tu nshiénsié yam. ən! A pua' ndā yirə mī pə pummə na mbō ghā mbéé.
19. Shéitān pʊntə ndun pʊə, ngét pə lānə kəmshə Allah. Shirə shʊə pua' lab pa yu shéitān. ən! A pua' ndā yirə mī: lab pa yu shéitān pummə na mbə ghā miémə.
20. A pua' ndā yirə mī: pʊən pʊə pə téé mfa'nə pua Allah pō ngā nshéshə Shi na, shirə shʊə nā ndo' pə tə yuərə.
21. Allah ka tet ndi' mī : a nā ndo' kə pə nshet Mə pua ghā nshéshə Sha. Mə ndā ngambékét Allah pua' Ngā pawa, Nshet ku.
22. U tab ntua kwətə'u pʊən pʊə pə nsuəntuum ndun Allah pua ndinə liénju na, pə mbit ngu' ghā pi mfa'nə pua Allah pō ngā nshéshə Shi, pa nə ká a njié mbō pa bába shab'a, ké pon pab'a, ké pontá shab'a, nga nga ké nguət'ab'a, shirə shʊə pua' pʊən pʊə Allah lí péémmtuum mə ntə shap mbit mbéettə wap nə yienə lo' pʊə'I, pit lo' sua wap tə Adjana yuə pon mi nké téé nja'nə ma shin na, pə lo' mbə pō ruobkéri ntuum. Allah péém'ap, pə pit mbéém'I. ən! Shirə pʊən pua' lap pa yu Allah, a pua' ndā yirə mī: lab pa yu Allah pua' ghā kuot fu'.

Ten ngom nshuop ivü (59) : Yirə yî pua' «NKA' PUOMSHƏ»

Ririkant'î pua' 'Pet ngom shuop ikpa (24), a ka si' Maka'

Me nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghua'nzén, Ngā shétkét ghua'nzén.

1. (Ngü) yua a pua'tu püt püt pua yua a pua' mansié na ren nə Allah, Wi yuə I pua'Nshet ku Shetkét Ngā yi ngam ma.
2. A pua'Wi yuə I ka tūmə pʊən pʊə pə ka siétnshut mə rü ghā nda lérəwa tu nju'shap tə pum puomshə tumtumə na; pə pi ka pi mā ngupmə yun mī pə yətnə yi ntumə. Pua, pə ngupmə yap mī: a pua' ndā yirə mī: nka' nka' shi shap yətnə yi nguə'nə wap (tu nguə') Allah. ɲerə Allah shi ntua nə pʊə pō tə mgbā ɲayua pə mā nsishə yab'a, ma' lʊəp mə ntə shap; pə nshi nyé'rə ndas hap pō nə mbuəm'ap pua mbuə ghā suəntuum. ɲerə pa nun vet, Ô ghā yuən ngam a ren.
3. A pə mbə ndi' pō mī Allah lí (nga) yi ntumə (ri'kéri) ndun pʊə, mbū I pummə ngér'ap nə nguə' tə nju, a pit ndo' mbə nə pʊə tə ndinə liénju nə nguə' mü.
4. Yirə yuə pua' ɲə mə nga ká, a pua' ndā yirə mī: pə ka pi fa'nə (nsa' nga) Allah pō ngā nshéshə Shi. Nshié mun'ʊə i pi téé fa'nə pō Allah na, ɲerə mbū a pua' ndā yirə mī: Allah pua' ri'kéri tə (ghét) nguə'.
5. Nshié tʊən'ʊə pə tʊn na ké yuə pə tã i' tʊtu tə ngāshi na, mbū a pua' pō tə péémə Allah, məshi' mī I yuərə ghā tam tə yu' nshut.
6. Yua Allah fa nə ngā nshéshə Shi lo' pʊə pʊə na (shi i mbi ma' pō pit na), ɲerə pə mā ma' yun pō pa nyam shi pit ma' ngéloba ntuum. Na Allah nā mbantə nə ghā nshéshə shi ndun shiémun'ʊə I kú na. Allah pua'Shetkét Ngā kə nku ndun ngü yam mənten.
7. Yua Allah pit fa nə ngā nshéshə Shi (shi i mbi ma' pō pit) lo' pʊə pa tə ngu na. ɲerə mbū a pua' yi Allah, pua ngā nshéshə, pua nguət mun (ngā ntum), pua ponsi, pua pənjutmbuə, pua pon məshi' mī: a ma pə yu ya'nə pō ndū mə rü ghā nkab mə fānə yun. Nshié yua ngā nshéshə fa nə pʊn na, pə kuot yirə yuə, yua i ghua'nə wun men na pə ghua'nə, mbit nun mbuə Allah, a pua' ndā yirə mī: Allah pua' ri'kéri tə (ghét) nguə'.
8. (Séé pit pit na mbō yi) pa mbu'rə ghā tum ngu na, shʊə pə ka tūmə wap tə nju'shap pua mbet pa shab'a, (fū' ká) pə nta' yap pō nsheerə lo' pʊə Allah pua péémə, mbit mbə mfet Allah pō ngā nshéshə Shi na. Shirə shʊə pummə na mbə ghā rié ngambékét.
9. (A pit na mbə yi) pʊən pʊə, pə ka lap mben tə ngu (Madina), (mbit mbum) nə suəntuum nku məsu shab'a, mbə ngu' pʊən pʊə pə tam (ngu) ntua ɲayə pə pua'na, shi pə mbit nkwtə tə lamntu shap nə nshié kughuə' lo' tə yua pə fa (nə ghā tum ngu na), pə nā mbit nsho' puə (nə ngambókét), mbə ntā ɲwət'ap pa nə ká pə mbə nə shetngam ma. Nshié mun'ʊə pə shi'i tə nyémə ɲwəri na, ɲerə mbū shirə shʊə pummə na mbə ghā kuot fu'.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكُذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ (14)

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (15)

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ (16)

لَنْ نُعْجِبَ عَنْهُمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا أَوْلَادَهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (17)

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ أَلَّا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ (18)

اسْتَحْذُوا عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانَ فَإِنَّ سَاهُمْ ذَكَرَ اللَّهُ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ (19)

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ (20)

كَتَبَ اللَّهُ لِأَعْرَبٍ أَنَا وَرَسُولِي إِنَّا اللَّهُ قَوِيٌّ عَزِيزٌ (21)

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (22)

سورة الحشر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (1)

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ (2)

وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبْتُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ (3)

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (4)

مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لِيْنَةٍ أَوْ نَرْتَكُمُوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيْخْرِي الْفَاسِقِينَ (5)

وَمَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (6)

مَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَاللرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَإِنَّ السَّبِيلَ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةَ بَيْنَ الْأَعْيَانِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (7)

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصَرُونَ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ (8)

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِثُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (9)

10. Puaen puaen puaen tuə **manjəm** puə na, nā nzié mî: Ngā yi ngér'ü fétə **ghérapüü shü** pua **pontā shü** shuə pə ka pīnə nku məsu shü mbə nə suəntuəm **ma**, ma pit njab mə ntu **yü** nə ri'két kəpen mfa mfə ndun puən puə pə suəntuəm **ma**. Ngā yi ngér'ü a **pua'** ndā yirə mî: U pua' **Shetkét Ngā ghāmə**, **Ngā Shetkét ghəu'nzén**.
11. Ké u lo' pi mā njəu'n'u mfə ndū puən puə pə ghét **pé mə ngub'a** yie pə nzié nə **pontā shab'ə** pə fétə ngambékét mə rü ghā nda lérəwa mî: a pə yuə pə ntümə wun **na**, mbū pū nā pu' tum pua pūn, pū ntab ndo' pit yu' yū nshut nshie mun mfa mfə ndun pūn nkakə. A pə yuə pə mbit ma' wun nə pit na, mbū pū nā pu' fəer'ən. Na Allah nā **ntuənə** mî: a **pua'** ndā yirə mî: pə pummə na mbə **pô** ghā mbéé.
12. A pə yuə pə ntümə **wab'a**, pə yie tum'ap pua puə. A pə yuə pə mbit ma' wap nə pit na, pə yie fəeri **mo'** wap. A pə yuə pə njié (ntuə) pō yi mfəer'ab'a mbū pə nā **ntuə** pummə fet pō nkwan, a pə lo' pə yie fəeri wap.
13. Pə pua' mə **ntu shap** mbə **shetkét** ri'két **yu** fa luəb nja' Allah. Yirə yuə **pua'** ngerə **mə nga kâ** pə ntab nju' yap ngam a ren **na**.
14. Pə fa pə yie **ma' yap** mo' wun nə pit mbə puomshî, mbū a li na pō tū ngu yuə a pua' yi **nguəmə na**, ké manjəm mbub mbub **ndab'a**. Pīr'ap pua' ri'kəri mə fānə yap, u na nsishə wap puomshî, na **ntu shap** pi pō ndun ndun. Yirə yuə **pua'** ngerə **mə nga kâ** pə pummə na mbə **pô** pua pua pə ntab **nju' yap** ngam a ren **na**.
15. (**Mfū' yap pua'**) yie mfū' puən puə pə **ka** (ya') nku məsu shap ngobshə ngobshə na, pə ka pi yu'shə nguə' **fa'shap**, a lo' mbit mbə nə puə nə nguə' njákét.
16. (**Mfū' yap pit na mbô**) yie mfū' shéitān fu' yie i ka rié nə **mun nyūtu** mî : « **kutu** », ngerə i pua' yie i **ku tu** na, i (shéitāni) **rié** mî : « a **pua'** ndā yirə mî : mə ghab ngerə' a nzen ndun n'u, a **pua'** ndā yirə mî: mə nā nduəb Allah, **Ngā ghét ngū** yu puomə mənтен.
17. ngerə na, mbə ndīnə pət tuyap ka shi mbə mî , a pua ndā yira mî pə **pua'** pa ma tū mū mbə pō ghā pi nzuobə ntəm. Yirə yuə **pua'** njərə ghā yu nkub.
18. Ô **pun** puən puə pə suəntuəm **ma** ! puə nən Allah, **nshie** ngerə pit njəuən yua i pīnə mən məshi' fəmnju na, mbit nun mbuó Allah. A **pua'** ndā yirə mî: Allah **pua' Shetkét** Ngā yi yua pū ngét na nki'rə.
19. Pə ma pit mbə yie puən puə pə ka lānə Allah na, ngerə (Allah) ghét pə lānə **nəwə't'ab'a**. **Shirə shuə** pummə na mbə ghā **tum tu yu' nshut**.
20. Pa tū mū ntab ndo' pə yap nguənguə pua pa tū **adjana**. Pa tū **adjana** pummə na mbə ghā kuot fu'.
21. A pə mbə yuə **Pū** ngét yirə **yī Kur'āni si'** pō ndun mberə na, mbū u yuən na wi, i **pə puóri**, mbə **ndəmkərə lo' tū puo** Allah. Yirə yuə mfū' ngam, **Pū** na **ntut** yirə yuə nə puən **məshi'** mî **mo' nka** pə **nūshə tu**.
22. I pua' Allah yuə mo' **nshie** yu wūshə (mbekét) ndi' mbū a li na **Wi na**. **Shetkét** Ngā yi li' si' pua li' nguəerə, I pua' **Ngā runkét** ghəu'nzén, **Ngā shetkét** ghəu'nzén.
23. I pua' Allah yuə mo' **nshie** yu wūshə (mbekét) ndi' mbū a li na **Wi na**, (nkuə) Fən, Nzenkét, Fəashə, **Yu suəntəm**, **Shetkét** Ngā shî, Nshet kə, **Shetkét** Ngā yīt ngam, **Shetkét** Ngā siépsə ngerə. Ngūre Allah ren nja' yua pə mkpa'shə' I men **na**.
24. I pua' Allah, **Shetkét** Ngā mbuom, **Shetkét** Ngā yi njəshə (**nshie yəm**), **Shetkét** Ngā gbīshə mfū' yum, pə mi mbökét **li nā n'I**. Ngū yu nku pūt **pua yu** mansie nā nzen n'I. I pit na mbə **Nshet kə**, **Shetkét** Ngā yi ngam.

NTŪ NGOM (60): Yirə yī pua' «NKA' YU MKPA'NƏ»

Ririkent'i pua' ghom nshuop itet (13), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, **Ngā runkét** ghəu'nzén, **Ngā shetkét** ghəu'nzén.

1. Ô **pun** puən puə pə suəntuəm **ma** ! pə ma pə nshūshū' ghā **kəpen'** Apua ghā **kəpen'un** mə yu ghə', mbə ma' mfə ndū puə nə ghə', mə ndā tiét pə pi siét yua a tuə nə pun tū ngambékét na, pə nā ntümə ngā nshéshə pua pūn **mə nga kâ** pə suəntuəm ndun Allah Ngā yi ngér'ən na, mə yuə pə mbi tum pō ma' pit tū ndumānjé' A pua ta' pécémə **Sha** na. Pə nā nduəmshə nə puə nə ghə', **M'bi pə Shetkét Ngā** yi yua pə **nduəmshə** na pua yua pə nsāshə na. Mun'ə i téé mfa' yirə yuə mə rü yun na, ngerə mbū mə ndā ngambékét i vəə ghəuəghəuə **ndumanjé**.
2. A pə yuə pə mbūntə **ndun** pūn **na**, mbū pə nā ntūə pə ghā kəpen nə pūn pit pə nsāshə mbuəm'ap mfə **ndun** pūn pua luəm shap nə piüü, pit pə nsha' nə yuə pə **mfétə** ngambékét na.

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ (10)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَتَخْرُجُنَّ مَعَكُمْ وَلَا نَطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ (11)

لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأُدْبَارَ ثُمَّ لَا يَنْصُرُونَ (12)

لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ (13)

لَا يَفْقَهُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسِبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ (14)

كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاتُوا آفَاءً وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (15)

كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اغْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ (16)

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ (17)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مِمَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (18)

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (19)

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ (20)

لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْنَاهُ خَائِبًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ (21)

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (22)

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّبُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ (23)

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (24)

سورة الممتحنة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ حَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ (1)

إِنْ يَتَّقُواكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَسْطُوعُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتُهُمْ بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ (2)

3. **Nguot mun'un** pua **pon p'un**, ntab ndo' feeri mo' wun (nə nshiénsié yam) tu liénju nténə. I (Allah) nâ ndo' lí ngam mə fânə yun. Allah pua' **Shetkét Ngá** yi njuən yua pə mfa' na (a ren).
4. Mə ndá ngambékét, a tét mbə nə pən (nə pié') mfu' ngambókét ndun Ibrahim pua pəən pəə pə ka pə **pua'** wi na, fu' ká pə ka rié nə pə yu pua mí: a **pua'** ndá yirə mí: pü tashə ɣwət ndun pən pua yua pə téé ngúshə shi a mbə Allah na. Pü siér'un, **kupen pò kupit** pit nsáshə mə fânə yü pua pən kakí, kúka a wuon méé yié pə ntua suəntuəm ndun Allah **Wi yi shí na**. Mbú a li na shukét Ibrahim nə **baba shi** mí: mə nâ ntua pu' ta' fəto ghérapüü n'u,(**pa yié**) m'á **ngér'a ku ghét nshié yam** məshi'shu pua Allah na. Ngá yi ngér'ü, pü yuə'nə nâ ndún'U, mbə mbatnə (**nə pəntuəm**) pò mfə məsu **Shu**. Li' pətnə pit na mbô mfə məsu **Shu**.
5. Ngá yi ngér'ü, ma yab'ü mə yu mkpa'nə (montu nguə') nə pəən pəə pə fəto ngambékét na, **fəto** ghérapüü shü ô Ngá yi ngér'ü, a **pua'** ndá yirə mí: U pua' **Nshet ku**, **Shetkét Ngá** yi ngam.
6. Mə ndá ngambékét, a **ka** tét mbə nə pən (nə pié') mfu' ngambókét ndun pua, **nə** mun'wə i nsha' (**ngambókét**) pua Allah, mbit **mbə** (nduəb) ndínə liénju na. Mun'wə i fet nkwan'i na, mbú a **pua'** ndá yirə mí: Allah pua' **Shetkét Ngá yétnə**, **Shetkét yu** fa ayəə.
7. A ghobshə ká Allah njab ghu'nə mə fânə yun pua fânə pəən pəə pə pə pəən'ap mə rü **yab'a**. Allah **pua'** Ngá kə, Allah pit na mbə **Shetkét Ngá** fəto ghérapüü, **Ngá shetkét** ghuə'nzén.
8. Allah mə nguə'ní wun mfə ndun pəən pəə pə mə **ma' yap** wun nə pit tu nga wúshə, shi pit ntúmə wun tu njü' shun **na**, nə ká **pə** ngét ngambókét nə pua mbit nsappé mfə ndun pua na. **A pua'** ndá yirə mí: Allah nâ ngu' ghə sappé.
9. A li na mí: Allah nâ nguə'nə wun (nə ghu') pò ndú mfə ndun pəən pəə pə mə wun nə pit tu nga wúshə, mbit ntúmə wun tu njü' shun, mbit ngam (ghá kupen) tu yi ntúmə wun **na**. Nshié mun'wə i **ghu' wab'a**, mbú **shirə shuə** pua' ghə yu nkub.
10. Ó **pən** pəən pəə pə suəntuəm **ma!** **Fu' yié** ghə suəntuəm pi pəmgbié tuə nə pən mbə ghə təm ngu na, ɣerə pə kpa'nə wap, Allah yi na **Wi pécəmntu yap** a shet. **ɣerə** a pə yuə pə nji wap mə ghə suəntuəm **ma**, pə ma pit njínə wap nə ghə fəto ngambékét. Pua (pəmgbié) má (mbit) mbé yap nə pua (nə lám), shi pua (ghə fəto ngambékét pi pəmbá) mbit mbé nə pua. Na, fa **nun** nə pua nə yua pə ka pəbə na (**sadaki**). Nshié ndon ndi' ndu pən nə ká pə ndám'ab'a mə yuə pə mfa nə pua nə kéé shab'a, Pə ma pə nshüshü' nkut lam pua ghə fəto ngambékét. Pishə nun yua pə ka pəbə na, pua nka pua (ghə fəto ngambékét), pə pishə yua pə ka pəbə na. Yirə yuə **pua'** ndí nga Allah yuə I ndí mə fânə yun **na**. Allah **pua' Shetkét Ngá** yi, **Shetkét Ngá** yi ngam
11. A pə yuə nshiéshí mə rü gbié'p'un ntéé nguon pua ghə fəto ngambékét na, ɣerə pə ghét nguə' (nə pua, nkwatə séé pit na), ɣerə pə fa nə shuə gbié'p'ap wuon na, nə mfu' yua pə ka pəbə na (**sadaki**). Pit nun mbuó Allah yuə pə pua' ghə suəntuəm **ndun'I** na.
12. Ó ngá ntəm ! **fu' yié** ghə suəntuəm (shi pəmgbié) tuə nú mbə gbətken pua wu (mí) : pə ntab ntua kpa'shə **yap nshié yam** pua Allah, shi pit njuət ghen, shi pit mfub nza', shi pit ɣo' ponp'ap, shi pit ntua nə nshié mbéé mə mfutə mə fânə **mbuəm'ap** pua **nkut m'ab'a**, shi pit nshá nshü'u tu yu yi na (ntəm), u gbətken pua pua, **nta'** fəto ghérapüü pua Allah nə pua. **A pua'** ndá yirə mí: Allah **pua' Shetkét Ngá** fəto ghérapüü, **Ngá shetkét** ghuə'nzén.
13. Ó **pən** pəən pəə pə suəntuəm **ma!** pə ma pə ngu' pəən pəə Allah shuə nə pua na, mə ndá ngambékét pə ntúmə **ntuəm** tu (nga) ndínə liénju nguənguə yié ká ghə fəto ngambékét **ka** túmə **ntuəm ndun** pə ma tu nsié (mí pə yətnə yi mbit njiémə **wab'a**).

Ntú ngom nshuop imo' (61): Yirə yí pua' «NKA' Mə NKÁ»

Ririkent'i pua' ghom nshuop ikpa (14), a ka si' Madina

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

1. (Ngú) yua a pua' nku tu pút pút pua yua a pua' mansié na, **nâ nzen** nə Allah, I pua' **Nshet ku**, **Shetkét Ngá** yi ngam.
2. Ó **pən** pəən pəə pə suəntuəm **ma!** á ndetə nâ, pə nzié yua pə ntab mfa' yun **nə?**
3. (A pua') **nsiérə ngúərə** mfə məsu Allah nə ká pə mbə nzié yua pə ntab mfa' yun **na**.
4. A **pua'** ndá yirə mí: Allah nâ ngu' pəən pəə pə téé ma' pit tu ndumánjé **Shi** mə nká mə nká, mfu' yap pə pò yié **yu** Kurə yuə a pua' sháni na.

لَنْ تَنْفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهِ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (3)

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (4)

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفُورْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (5)

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْحَمِيدُ (6)

عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُمْ مِنْهُمْ مَوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (7)

لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ حُبُّ الْمُقْسِطِينَ (8)

إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَى إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (9)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمْ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ فَاِمْتَحِنُوهُنَّ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنَّ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حِلٌّ لَهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَأَتَوْهُنَّ مَا أَنْفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجْرَهُنَّ وَلَا تُمْسِكُوا بِعَصَمِ الْكُوفَرِ وَأَسْأَلُوا مَا أَنْفَقْتُمْ وَلَيْسَ أَلْوَا مَا أَنْفَقُوا ذَلِكَمُ حُكْمُ اللَّهِ يُحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (10)

وَإِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاتِبْتُمْ فَاتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُمْ مِثْلَ مَا أَنْفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ (11)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِهْتَانٍ يَفْتَرِيهِنَّ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (12)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَسُؤُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَبِئَسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ (13)

سورة الصف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (1)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَعْمَلُونَ (2)

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَعْمَلُونَ (3)

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَتْهُمُ بَيْنًا مَرْصُوعًا (4)

- (Pit nkumshə) Fə'kâ Mûsâ ka rié nə puomshə pəən pi mî: Ô puomshə pəən pa! á ndetə nâ pə nzon'a, pə pi yi mə ndâ ngambékét mî: a **pua'** ndâ yirə mî: **m'bu'a'** ngâ nshéshə Allah nə pən **nə?** nɛrə a ka pə pə fə' kâ pə **tuə** (ntâ ngambékét na), Allah tuə nə ntu shap. Allah ntab njîrî mo' ghâ **tum tu yu' nshut**.
- (Pit nkumshə) Fə' kâ Îsâ mon Mar'yam ka rié mî: Ô! pon Isrâil, a **pua'** ndâ yirə mî: **m'bu'a'** ngâ nshéshə Allah nə pən, mbə ngâ fa pé tu yua a pua' nku məsə sha lo'tu Tôra na, mbit mbə ngâ fa pəsa'kuə lumntuum nə ngâ nshéshə yuə i ntuə **manjəm ma li shi** pə Ahmad na. nɛrə a ka pə pə fə' kâ i tuə nə puə nə pa **ránə mi** na, pə shü mî: yi pua' set mə li' nguəɾə.
- A **yu** wuə nkub nshet mun'wə i mfutə mbéé (mə li) Allah, pə pi téé mfû' i mfə tu islami (gbu Allah) **nə?** Allah ntab njîrî ghâ yu nkub.
- Pə **nâ** ngub kâ pə mvuəshə nzenkét Allah nə nshut **nshut'ab'a**. Allah pi pə **Ngâ** rún nzenkéri, pa yuə ghâ fétə ngambékét njie nguə'nə ghəwə'nə na.
- (A pua') **Wi** yuə **I** ka shéshə ngâ **nshéshə Shi** nə yirə, pua nga wúshə mbékét məshi' mî: i sâshə **yirə yuə** nku ndun (ngû) nga wúshə mənten, **pa** yuə ghâ kpa'shə' **I pua mo' yumnjié** nguə'nə ghəwə'nə na.
- Ô **pən** pəən pəə pə suəntuum **ma!** ké ntubshə nə pən nə nten'wə a ndo' wumə wun tu nguə' njákét nə?
- Suə nun ntuum ndun** Allah pò ngâ nshéshə **Shi** mbit **nun** ma' si' tu ndumanjé Allah nə **nkab m'un** pua nɛwət'un, yirə yuə **pua'** pòkéri nə pən nə **kâ** pə mbi yi na.
- I fétə ghérapüüshun, mbit suə wun tu pa **Adjana** shuə pon **pənké** nja'nəkét **tu** nshint'i na ; pua pa li'shu mbókét tu **Adjana** Adni. Yirə yuə **pua'** fu' nguəɾə.
- Pua shimo' yua pə ngu' yirə yuə na: **mfeerə** lo' puə Allah, nə ton **pîr'wə** a pua' ngobshə na. Fa pəsa'kuə lumntuum nə ghâ suəntuum.
- Ô **pən** pəən pəə pə suəntuum **ma!** pə nun ghâ fəet Allah, **nguəngwə** yie Îsâ mon Mar'yam ka rié nə pombâ fûfû (**ghâ** yie'rə ngam) mî: a lo' fəet wuə wa məshi' Allah nə? ponkuə'pi mî : pü pua' ghâ fəet Allah. Mo' pāshə pon Isrâil ka pi suəntuum, na mo' pāshî ghət **nsiét**. nɛrə **Pü** lumshə ghâ suəntuum **nku ndun** ghâ **kupen'ap**, nju shi nzen pə pi pəntə (ndun ghâ fétə ngambékét).

Ntú ngom nshuop ipâ (62): Yirə yi pua' «NKA' YÉTNUJÜƏ»

Ririkənt'i pua' ghom shuop imo' (11), a ka si' Madina

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngâ runkét ghua'nzén, Ngâ shetkét ghua'nzén.

- (Ngû) yua a **pu'** nku tu püt püt pua (ngû) **yu a pua'** mansié na, **nâ** nzen nə Allah; Mfon, Nzenkét (**tu** nshié nsü'shə), Nshet ku, **Shetkét Ngâ** yi ngam.
- A pua' **Wi** yuə I ka shéshə **ngâ nshéshə** nə pa « Ummiyîn » (ghâ shi yi njankə pua ntuwə), (lo') mə rü yap, i njankə nə puə nə ririkənt'**I**, **mbə** nzen nə puə, mbit mbə nji nə puə nə nda lérəwa (**Kur'āni**) pua yi ngam (sunna), pa yie kâ pə ka pə **nku məsə** mbi pummə mbô tu wəə mə ndon nguəɾə na.
- Pua shimo' mə rü yap (shuə) pə mâ mbə kwəfî mo' wab'a. A pua' **Wi** mbə **Nshet** ku, Shetkét Ngâ yi ngam.
- Yirə yuə **pua'** pūnga Allah, I nâ **mfa'ipô** nə mun'wə I kû na. Allah **pua'** Ngâ pūnga mgbimə.
- Mfû' Pəən pəə pə ka kiémə wəp nə Tôra na, a **pua'** lo' pə yie kiémi mo' na (pə yie fa' yap fa' men **na**), pua yie mfû' mkpən'wə i nkiém ndâ lérəwa na, a püü kuə yie mfû' pəən pəə pə mfa mbéé tu ririkən Allah na, Allah ntab njîrî ghâ yu nkub.
- Rié mî: Ô pəən pəə (pə ngét nga wúshə) yahúdiya na, a pə yuə pə mbə ngubmə (tu mbéé) mî: pə pua' yu ghə' nə Allah shi shi mo' pəən (mbə yu ghə') na, nɛrə pə sha' na wə nə kâ pə mbə ghâ rié ngambékét na.
- Na pə ntab ndo' **sha' yap** mo' wi kakî məshi' yua **mbuəm'ap** pīnə men **na**, Allah **pua' Shetkét** Ngâ yi ghâ yu nkub.
- Rié mî: a **pua'** ndâ yirə mî: wu yuə pə **ntéé'** i na nâ ntuə tânə pua pən; a pə lo' pə pətnə nə pən **mfa** məsə Ngâ yi **li'si** pua li' nguəɾə, nɛrə I fa pəsa'kuə nə pən tu yua pə ka pə **mfa'** na.
- Ô **pən** pəən pəə pə suəntuum **ma!** **fu' yie'** pə fû wun məshi' to'tu tu liénju yétnjuə na, pə punnə nguon tu kumshə Allah, ntâ nun nten, yirə yuə pū na yirə nə pən nə ka pə mbi yi na.
- Nɛrə fu' yie' pə lishə to'tu na, pə sām ndun **nsiét**, nta' nun mbet yam tu ngambókét Allah, mbə nun nkumshə Allah rēeni məshi' mî: pə lo' nkuot fu'.

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ لِمَ تَعْبُدُونَ أَيْ رَسُولَ اللَّهِ إِنَّكُمْ فَأَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ (5)

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ (6)

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (7)

يُرِيدُونَ لِيُطْفِقُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُنِمْ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ (8)

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ (9)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ (10)

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (11)

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (12)

وَأُخْرَىٰ يُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِيرٌ الْمُؤْمِنِينَ (13)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ (14)

سورة الجمعة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (1)

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (2)

وَأَخْرَجَ مِنْهُمْ لِمَأْتَلِحُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (3)

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (4)

مَثَلُ الَّذِينَ خُمِلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (5)

قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (6)

وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ (7)

قُلْ إِنْ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيَسْئَلُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (8)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (9)

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (10)

11. A nâ mbə pə fu' yíe pə yuən (pa) nten **na** ké yu ntámə, pə sam guon mfə ntuum **ntá'u**, u té **tu tu** (mə ghét khutba). Rié mí: yua a pua' puə Allah na **pú na** yirə nshet yu mfānə pua nten, na Allah pua' **Wi** mbə Shetkét Ngá yi **mfu'** (nə pəkpen p'I).

Ntú ngom nshuop itet (63): Yirə yí pua' «NKA' PUƏN PÉ MƏ NGUB»
Ririkant'i pua' ghom shuop imo' (11), a ka si' Madina

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

1. Fu' **ká** puən **pé mə ngub** tuə ñayəu u pua' na, pə **rié** mí: pú nâ **ntuunə** mí a **pua'** ndá yirə mí: u pummə na mbə ngá nshéshə Allah. Allah pi yi mí; a **pua'** ndá yirə mí: u pummə na mbə ngá nshéshə **Shi**. Allah nâ ntunə mí: a **pua'** ndá yirə mí: puən **pé mə ngub** pummə na mbə ghâ mbéé.
2. Pə shüşü' nsié shap mə montiən, ñerə mbə nen (puən) tu ndumánjé Allah. A **pua'** ndá yirə mí: puə na, yua pə ka pə mfá' na püü.
3. Yirə yuə **pua'** məshi' ká pə ka pi suəntuum, a **pua'** lo' pə nsiétshut, ñerə pə yí **ntu shap**, pə ntab kə yu' yap ngam a ren **na**.
4. **Fu'ká** u yuən'ab'a, mbuumə yap pə yu puəmə n'u. A mbə **pə fu'** yíe pə **nshukét** na, u nju' shukét'ap mfú' yap pə pò yíe **tu tu** njəu' (tu mbub ndap). Pə nâ nsihə ngú **ngé** pò mfə **ndun** puə. A pua' ghâ kəpən, ñerə wumshə na **ndun** puə. Allah yab ntu **ndun** puə, a **ndet nâ** puə njuən **ñwət** ntá **ngambékét nə?**
5. **Fu'ká** pə **rié** nə puə mí: yá nun, ngá nshéshə Allah ta' fétə ghérapüü nə pun **na**, pə yəm **tu shap**, u njuən'ap pə nen **ndumanjé** (nə puən), **mbə** ghâ siébsə ñwət.
6. A pua' nguənguə mfə **ndun** puə: u ta' fétə ghérapüü nə puə ké u má nta'u fétə ghérapüü nə puə, (mbú) Allah ntab **ndo'** feti ghérapüü nə puə. A **pua'** ndá yirə mí: Allah ntab njírí ghâ **tum tu yu' nshut**.
7. A pua' **puən puə** pə nzié mí: pə ma pə njə (mbet pam) mfə **ndun** puən puə pə **pua'** mə nguə ngá nshéshə Allah na, kukə pə sámmə. Lülü pút pút pua nsié li na yi Allah, na puən **pé mə ngub** ntab **nju'** yap ngam a ren.
8. Pə na nzié mí: a pə yuə pú bummə mbütə madina na, mbú shetkét puən na pummə túmə puotkét puən (**ntuum**). Na kú pi liná puə Allah, **pua** Ngá nshéshə **Shi**, **nə** ghâ suəntuum. Na puən **pé mə ngub** má nji yap.
9. Ó **puən** puən puə pə suəntuum **ma!** Nkabm'un pua ponp'un ma fānə wun pə tá kumshə Allah. Na mun'əu i ghét yirə yuə na, **mbú** shirə shə (puən) pua' ghâ miémə.
10. Yu nun (mbet pam) lo' tu yua **Pü fu'** men nə pun **na**, nku məsu yíe wu ká' shi tuə nə nshiéshíe ndí mun **mə rü yun**, ñerə i pə **nshi** nzié mí: Ngá yi ngéra! a pə mbə ndi' yuə **U** nshínə nə mə a wuon méé tu nka' fu' ngobshə, ñerə **mfa** sadaka, mbít mbə mə rü renkét puən na.
11. Allah ntab ndo' la' nshínə'i nə nshié ñwət **fu'ká** nka' **fu'shi** méé na. Allah pua' tu yua pə mfá' na mbə **Shetkét Ngá** yi nji nki' rə.

Ntú ngom nshuop ikpa (64): Yirə yí pua' «NKA' GBU NTEN»
Ririkant'i pua' ghom shuop Fāmə (18), a ka si' Madina

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

1. Ngú yua a pua' nku tu pút pút pua ngú yua a pua' mansié na, nâ nzen nə Allah, Fon **liná** yi pua ayuə. I **pua'** Shetkét Ngá kə **nku ndun** ngú yum (mənten).
2. A pua' **Wi** yuə i ka puóm'un, ñerə a **pə** mə rü yun nə ghâ fétə ngambékét mbít mbə mə rü yun nə ghâ pémntuum **ma**. Allah **pua'** Shetkét Ngá **yuən** yua pə mfá' na.
3. I puom **wushə** pút **pút** pua nsié mə ngambékét, mbít gbishə mfú' yun, ñerə mfú'shə mfú' yun a pú nshet. Li' pütə pit na mbò mfə məsu **Shi**.
4. I yi (ngú) yua a pua' nku tu pút pút na, pua yi mansié. I pit nji (ngú) yua pə nduəmshə na, pua yua pə nsáshə (mə li' nguəə) na. Allah **pua'** Shetkét Ngá yi nji yua a pua' tu ntuum ntuum ma.
5. Ké a má ntua'i mo' nə pun nə pəsa'kuə puən puə pə ka siétshut **nku məsu**, ñerə pə **ka pi** yu'shə nguə' fa'shap, a lo' mbít mbə nə puə nə nguə' njákét **nə?**
6. Yirə yuə **pua'** məshi' ká ghâ nshéshə shap ka pə mbə tuə nə puə nə pə **ránə mi**, ñerə pə rié mí: « ké **pə** fa' **mun** nyútu yirə wú? ñerə pə siétshut mbít njəm ñwət. Allah ya' **ndun** puə (shi pit nyét **nga shap**), Allah pua' njətnə mbə **yu** fa ayuə.
7. Puən puə pə fétə ngambékét na nâ nzié tu mbéé mí: pə ntab ndo' yíémə'i mo' wap. Rié mí: « **ən!** Mə siéə mə li Ngá yi ngér'a mí: pə nâ ndo' pu' yíémə wun, a pə lo' pə pu' mfa pəsa'kuə nə pun tu yua pə ka fa' na, yirə yuə **pua'** nə Allah mbə luətékəri.

وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انْفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ (11)

سورة المنافقون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ (1)

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (2)

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطَوَّعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَأَنَّهُمْ لَا يَفْقَهُونَ (3)

وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَانُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهِمْ خُشِبَتْ مُسَدَّةٌ يُحْسِنُونَ كَلِمَ صَاحِحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعُدُو فَاخْذَرْتَهُمْ فَاتْلَهُمُ اللَّهُ أُنَّى يُؤْفَكُونَ (4)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّازًا زُرُّوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ (5)

سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ (6)

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَيْنَا مِنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُّوا وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ (7)

يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ (8)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْحَاسِرُونَ (9)

وَأَنْفِقُوا مِنْ مَا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَّ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقْتُ وَأَكُنُّ مِنَ الصَّالِحِينَ (10)

وَلَنْ يُؤَخَّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (11)

سورة التغابن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (1)

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (2)

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ (3)

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تُغْلِبُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِدَابِّ الصُّدُورِ (4)

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فَدَافُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (5)

ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَعَالُوا أَتْبَرَتْ يَهُودُنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَعْتَبُوا اللَّهَ وَاللَّهُ غَفِيٌّ حَمِيدٌ (6)

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ (7)

8. ηερα suə nun ntuum ndun Allah pō ngā nshēsħə Shi nə nzenkér'əwə Pū si' men na. Allah pua' tu yua pu mfa' na mbə Shetkét Ngā yi nji nkí' rə.
9. Liénju yuə I (Allah) ndo' pōnə wən tu liénju puomshə na, yirə yuə nā ndo' pə liénju (ten) kəsét. Mən'əə i suəntuum ndun Allah mbit mbə mfa' (fa') nzenkét na, (mbū) pə nā ntua kuomshə ndun'i nə pə ghérapūū shi, pit suə'i tu pə Adjana shuə pon pə nké nja'nəkét tu nshint'i na, pə pə pō ruobkéri ntuum kakī. Yirə yuə pua' fu' mgbimə.
10. Puən puə pə fétə ngambékét mbit mfa mbée tu ririkent'Ū na, shirə shuə pua' sun mū, pə lo' mbō ruobkéri ntuum. (Yirə yuə) li' putnə pūū.
11. Nshié nguə' ntab kwətə'i (mun nyūtu) mbū a li na pō nə péémə Allah. Nshié mən'əə i suəntuum ndun Allah na, mbū I nā yirə lamtu'i. Allah pua'Shetkét Ngā yi ngū yum mənten.
12. Yu'nun nshut Allah mbit nun nju'nshut ngā nshēsħə. ηερα, a pə yuə pu njəm ηwər'a, mbū a li na nə ngā nshēsħə Shū pō nə yi méé nə ntum mə li' nguəə.
13. Allah na, mo' yu wūshə (mbékét) ndi' mbū a li na Wi. ηερα ghā suəntuum pə njua'nə (yap) pō ndū Allah.
14. Ō pun puən puə pə suəntuum ma! A pua' ndā yirə mī: a pua' mə rü gbiép'un pua ponp'un nə ghā kəpən nə pun, ηερα wumshə nun ndun pua. Na a pə yuə pu nkürə (ngam) mbit mfū, mbit mfétə (ghérapūūshab'a), mbū a pua' ndā yirə mī: Allah pua'Shetkét Ngā fétə (ghérapūū), Ngā Shetkét ghua'nzén.
15. A li na mī: nkabm'un pua ponp'un pua mkpa'nə (nə pun). Allah na, a pua' puə I nə gbimə kéé.
16. ηερα, puo nun Allah mə mfū' ká pu ghét ku na, nju' nun (nsa' nga Shi), mbit mbetə, pit nun nju nə pū məshi' ηwət'un. Mən'əə (Allah) shí nyémə (koka) ηwəri na, ηερα (mbū) shirə shuə pua' ghā kuot fu'.
17. A pə yuə pu nsho' Allah nə yu sho' mbókét na, mbū I nā ntua shubshə yirə yuə nə pun, pit fétə ghérapūū nə pun. Allah pua' Shetkét Ngā kuəpshə, Ngā Shetkét mimshə.
18. Ngā yi li'si pua li' nguəə, Nshet ku, Shetkét Ngā yi ngam.

Ntū ngom nshuop iten (65) : Yirə yī pua' « NKA' KIÉ LÂM »
Ririkent'i pua' ghom nshuop ipā (12), a ka si' Madina

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghua'nzén, Ngā shetkét ghua'nzén.

1. Ō ngā ntum ! fu' ká pu nkié pəmgbié nə lâm ma, pu kié wap pō tu nsishə fu' shap, pə nun nshí nsishə fu', mbit nun mbə mbuó Allah Ngā yi ngér'un. Pu ma tūmə wap tu nda shap, shi pə mbit ntum nə ηwər'ap, mbū a li na ká pə mbi tuə nə fuəkét ngam mə li' nguəə na ; yirə yuə pua' ndut ken Allah ; na nshié mən'əə i rut ndut ken Allah na, mbū i kubə ηwər'i. U mā nji'u mī: mo'nka Allah yətnəyi mbit ndū' manjəm yirə yuə (nə nga mfé)?
2. Fu' ká pə méé tu nka' fu' shab'a, pu shūshū' wap tu ká a pua' yu yi (tu nkut nga mbókét na). Ké yuə pu mfa'pshə pua puə tu ká a pua' yu yi (tu nkut nga mbókét na). Pit nun ngét pət ghā sappé mə rü yun tuəno. Nténə nun tu ntəno ngam məshi' Allah. Yirə yuə pua' nə pun mbə pō ntəbə nə mən'əə i suəntuum ndun Allah pua ndinə liénju na. Nshié mən'əə i téé mbuó Allah na, mbū I nā ntua yap n'i nə li' tūmə (tu nshiénsié pásə'kuə shi).
3. Pit fu' n'i lo' tu na yuə i ntab nsishí na. Na nshié mən'əə i téé njua'nə ndun Allah na, mbū I yétnə'i. Mə ndā ngambékét Allah pua' Ngā yi nzūnə nga Shi. Allah ka yap ngū yum mənten pō nə nsishí.
4. A pə yuə pu mbə mkpa' tu ndun gbiép'un'əə pə shi yuə'n'ap fu' shab'a, mbū yap nsishə fu' pua' tet mət. Nguənguə yié shuə pu ka' shi yuə'n fu' shab'a. Mbə shi tuə mə shuə pə pua' nə yuum ma, mbū nsishə fu' shap pua' yie pə vé na. Mən'əə i téé mbuo Allah na, I nā tuə pə nduəə n'i tu pontu nga shi.
5. Yirə yuə pua' ndí nga Allah yuə I ghét a si' nə pun na. Nshié mən'əə i téé mbuó Allah na, mbū I nā ntua kuomshə n'i nə ghérapūū, pit gbimə n'i nə njeerə.
6. Shu nun nə shirə pəmgbié ηayəə pu nshu na, mə mfū' ku shun. Na pu ma pə nzōn'ap nə yi mfétə nə puə nə wumə. A pə yuə pə mbō ghā yuum ma, pu pə nju nə puə a wuon méé yie pə si' kiémə shab'a, mbū a pə yuə a mbə mfa puə pun nə mōn'un na, pu pə mfa nə puə nə njeerə shap. Shū'shə nun tu mə fānə yun (məshi' yirə yuə) tu yi ngam (nkut nga mbókét). Na a pə yuə pə nkwtəə nkamkét ngam ma, mbū məmgbié ndūni nā fa pun nə mon.

فَأْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (8)

يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجُمُعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّعَابِنِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكْفِرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (9)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ (10)

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (11)

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ (12)

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ (13)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ أَرْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَإِنْ تَعَفَّوْا وَتَصَفَّحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (14)

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ (15)

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمِعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ يُوقِ شَحْحَ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (16)

إِنْ تَعْرَضُوا لِلَّهِ فَزُصًا حَسَنًا يُضَاعَفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ (17)

عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (18)

سورة الطلاق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يُخْرِجَنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبِينَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا (1)

فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهَدُوا ذَوِي عَدْلٍ مِنْكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكَ يُوعِظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا (2)

وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا (3)

وَاللَّاتِي يَنْسَنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَاللَّاتِي لَمْ يَحْضُنَّ وَأُولَاتِ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا (4)

ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظَمْ لَهُ أَجْرًا (5)

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُوهُنَّ لِتَضَيَّقُوا عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمْلًا فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأُكْرُوا بِنِكْمِ مَعْرُوفٍ وَإِنْ تَعَاَسَزْتُمْ فَسْتَرْضِعْ لَهُ أُخْرَى (6)

7. Ngā lonə yu (mə mfu') lônə shi, mun'əə pə fet n'i nə fu' shi na, nɛrə i yu lo' tu yua Allah fa n'i na. Allah ntab nkiémí nshiénshié nɛwət, mbú a li na (mə mfu') yua I fa n'i na. Allah nā ntuaə yab luərə manjəm mferə.
8. A pit na mbə reni nə pa tu ngu shuə pə ka kə tu ntā nsa'nga Ngā yi ngér'ap pua ghā nshéshə Shi na, nɛrə Pü sishə wap nə nsishə yuə a pua' ri'kéri na, mbit ngér'ap nə nguə' nsiérə.
9. nɛrə, pə yu'shə nguə' nga shap, ndinə nga shap ka shi mbə wə.
10. Allah shóshə nə puə nə nguə' nzi'két. nɛrə puo nun Allah ku ghā rānə shuə pə suəntuəm ma. Mə ndā tiét Allah tét nsi' nə pən nə nkəmshə.
11. Ngā nshiéshə yuə i njankə nə pən nə ririken Allah yuə a pua' yi rānə mi, məshi' i tūmə puən puə pə suəntuəm, mbit mfa' renkét renkét (fa') lo' tu njəm njəm (mfa wap) tu nzenkét (rānə). Nshié mun'əə i téé nsuəntuəm ndun Allah mbit mfa' renkét (fa' na, mbú) I nā ntuaə suə'i tu pa Adjana shuə pon pə nké nja'nə tu nshint'i na, pə pə ruobkéri ntuum nkakí. Mə ndā ngambékét Allah ghét n'i a pú tətun mə fu'.
12. Allah pua' Wi yuə I ka puom sām̄ba pút pút, nə nsié nkéé nguənguə nɛrə na, nsa' ngam nā nsi'két tu fānə shirə shuə, məshi' pə yi mī: Allah pua' Shetkét Ngā ghét kə nku ndun ngu yəm mən̄ten, a pit na mbə ndā yirə mī: Allah ghuum ngu yəm mən̄ten nə yi.

Ntú ngom nshuop itú (66): Yirə yí pua' «NKA' KEN ƆWƏT»

Ririkent'i pua' ghom nshuop ipá (12), a ka si' Madina

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghua'nzén, Ngā shetkét ghua'nzén.

1. Ó ngā ntum! u nken (nɛwər'u) nə yua Allah pé men n'u namə nga kuə məshi' ta' péémə gbiép'u? Allah pua' Shetkét Ngā fétə ghérapüü, Ngā Shetkét ghua'nzén.
2. Mə ndā tiét, Allah tet njiť nə pən nə yi mbé nə pən nə nsiéb'un. Allah pua' ntésu yun, I pit na mbə Shetkét Ngā yi, Shetkét Ngā yi ngam.
3. (Kumshə) fu'yie ngā ntum ka luəmsə mo' sängam pə mo' gbié'i, nɛrə a pua' pə fu' yie i nsām (yirə yuə) na, Allah fa rānə mi n'i (ngā ntum), i yi n'i nə mo' pāshí, mfét nkwan'i nə mo' pāshí. nɛrə a pua' pə fu'ká i fa pəsa'kuə nə (yirə gbié'i) men na, irié mī : « a fa wuə yí pəsa'kuə n'u nə? ». (Ngā ntum) rié mī : Shetkét Ngā yi, Shetkét Ngā yi yəm nki'rə fa na Wi pəsa'kuə nə ma.
4. A pə yuə pettu yun mbut ntuum (mbutnə) mfə məsu Allah na, (pə kuot puə pən), nɛrə mə ndā ngambékét lamntu pet tu yun tét ntuaə. A pə yuə pə mbə feetnəkét nɛwət'un mfə ndun'i na, mbú a pua' ndā yirə mī: Allah pua' Ngā yi feer'i, nə Djibril pua renkét ghā suəntuəm. Pa Mələka pit mbə ghā pi mfēeri majəm yirə yuə.
5. A ghóbsə nə Ngā yi ngér'i mə yuə (ngā ntum) nkiéshə wun nə lám ma nə ká I nkupshə n'i nə shimo' pəmgbié shuə pə pú nsheer'un na, ghā gbu Allah, ghā suəntuəm, ghā yu' nshut, ghā pəntuəm, ghā wúshə, ghā yí nké, shuə pə ka tét nju'shə lám ma, pua shuə pə pua' pə kuo'shi na.
6. Ó pən puən puə pə suəntum ma! Shín'un nɛwət'un pua pa nda shun məshi' mü (yuə) mkpí shi pua' puən nyütu nə nguə na, a pua'n'i (mü) nə pa Mələka mbüükét (yuə pə pua') ri'két'i (tu ghét nguə' na). Pə ntab nsiér'ap nshut Allah tu yua I sa' wap men na, pə nā mbit ngét pə yua pə sa' nə puə na.
7. Ó pən puən puə pə fétə ngambékét na! pə ma fa mo' nshié montu ngam ndia'shí, a li na mī: pə nā ndo' féé wun pə nə yua pu ka fa' na.
8. Ó pən puən puə pə suəntum ma! Pət nun ntuum (mbutnə) mfə məsu Allah nə pəntuəm nzenkét, mo' nka Ngā yi ngér'un kuomshə ghérapüü shun, mbit suə wun tu pa Ajana shuə pon pə nké nja'nəkét tu shint'i na. Liénju yuə Allah ntab ndo' yuuri ngā ntum pua puən puə pə suəntum pua wi na, nzenkér'ap pə nyí məsu shap pua ghā puə yap yilum. Pə pə nzié (mī): « Ngā yi ngér'ü rúnə nə pü nə nzenkér'ü mbit mfétə ghérapüü shü, a pua' ndā yirə mī: U pua' Shetkét Ngā ghét kə nku ndun ngu yəm mən̄ten ».
9. Ó ngā ntum! ma' ghā fétə ngambékét nə pit pua puən pé mə ngub mbit nzi' ndun puə, li' shu shap nā ndo' pə pə (mü) Jahannama, (yí) kuə püükét li' pəntə!
10. Allah yab mgbié Nuhu pə mgbié Lútu mə mfu' ngam nə puən puə pə fétə ngambékét na; pet tu yap ka pə shin pet pəkpən tu rü pəkpən p'Ū pi nzenkét. nɛrə pet tu yap (pəmgbié) yu wap nə mfiťut, nɛrə (shirə pet pəkpən p'Ū) yie ghāmi pi' nshiénshié (nguə') lo' puə Allah ndun puə (pet gbiép'ap). Pə ka pi rié nə puə mī : « nyí nun mü pet tu yun pua ghā pi nyí ».

لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ وَمَنْ قَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا (7)

وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نَكِرًا (8)
فَدَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا (9)

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ الَّذِينَ آمَنُوا قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا (10)

رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا (11)

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا (12)

سورة التحريم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَرْوَاجِكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (1)

قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحْلَةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مُؤَلِّمُكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ (2)

وَإِذْ أَسْرَ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَرْوَاجِهِ حَبِيثًا فَلَمَّا نَبَأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَذَا قَالَ نَبَأَنِيَ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ (3)

إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مُؤَلِّمُ وَجْهِرٍ وَصَالِحِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةَ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ (4)

عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبَدِّلَهُ أَرْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ سَائِحَاتٍ تَيَّبَاتٍ وَأُنكَارًا (5)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِبُوا نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاطٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ (6)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَدُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا جُزُؤُنَا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ (7)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُكَفِّرَ عَنْكُمُ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّهُمْ لَنَا نُورٌ وَآغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (8)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفْرَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَيَسَّرَ الْمَصِيرَ (9)

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتٍ نُوحٍ وَامْرَأَتٍ لوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحِينَ فَخَفَّتَاهُمَا فَلَمْ يَغْنَبْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ (10)

11. Allah pit njab mgbié Fir'óna mə mfa' ngam nə pʊən pʊə pə **suəntuəm ma** fu' ká i ka rié mí : « Ngá yi ngér'a kut ndap nə ma mə nguəno'U tu **Adjana**, ngumə'a pʊə Fir'óna pua fa' shi, mbit ngumə'a pʊə pʊən pʊə pə **pua'** ghá yu nkub ma.
12. Pua Mar'yam mon Imrána yuə i ka shí ntammə'i na, ɲerə **Pü** fuə **ntuəm** nə yum lo' tu yiéno **Shü. I** ka pi pit fa pé tu shukét **Ngá** yi ngéri pua nda lérəwa **Shi**, i ka pi pit mbə tu rü ghá yu' nshut.

NTÚ NGOMNSHUOP ISÂMBA (67): Yirə yí pua' «NKA' FON»
Rîrikent'i pua' tet ngom (30), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, ngâ **runkét ghuə'nzén**, ngâ **shetkét ghuə'nzén**.

1. Mbuotnə nə (Allah) yuə Fon **pua' pò** mə puə'I na, I pua' **Shetkét Ngá** ghét kə nku ndun ngú yum mənten.
2. Wi yuə I puom wu pò wumə məshi' I kpa'nə wun (njuən) mí: a wuə mə rü yun mbə ndá ngá fa' a pú **nshet nə?** I pua' **Nshet ku**, Shetkét Ngá fəta ghərapüü.
3. Wi yuə I ka puom sâmba wub pût shubshí na, shi u mbi yətnə yi njuən nshiénshié fa'nə tu yu puomə **Ngá** **runkét ghuə'nzén**. ɲerə küt nə yuənnə, ké u lo' pi yuən nshié ndəmə (**ntuəm mə**)?
4. A pə lo' u pit nküt nə yuənnə, nka ipā, yuənnə nâ ntuaə putnə **puə'u** mbə **yuarí**, mbi pit nken.
5. Pékéri **Pü** ka pi nap pût njuə mansié nə tet mü (pôn mut) mbit njab'ap pə pə yu tamshə pa shayáfin. Pü pit nshóshə nə puə nə nguə' (mü) ndüükét.
6. A **pua'** nə pʊən pʊə pə nsiétnshut **Ngá** yi ngérəp'a nə nguə' (mü) Jahannama, yirə yuə **pua'** püükét li' pʊtnə.
7. Fu' yie pə **ndo'** ma' wap **ntuəm ma**, pə nju'(lo' puə) **yirə yuə** (mü) **nə ngé nzi'két a njié**.
8. A ngobshə nə ká a ntuntə lo' tu mbim **ma**, ngú nka ká pə ma' nshié lap **ntuəm ma**, ghá pi shí'i mbishə wap (mü) : **nshié** ngá kəmə ka pi mâ ntua'i mo' nə pʊn **nə?**
9. Pə **rié** mí : « nguə, mə ndá tiét ngá kəmə ka pi tuə nə pü, ɲerə pü fa mbéé ní, nzié mí Allah mâ nsi' nə mo' nshié yum.pu ndi' yun (tu nshié yum) mbú a li na mí: pu pua' tu vʊə ngúərə».
10. **Mbit** nzié (mü) : a pə mbə yuə pü mbi ka pi yu' ké (yuə pü mbi ka pi) rānə na, mbú pü ndi' yü tu rü ghá nyí (mü) ndüükét.
11. ɲerə pə pé m mbüükér'ap, ghabə (tu ghuə'nzén Allah) nə ghá nyí (mü) ndüükét.
12. A **pua'** ndá yirə mí: pʊən pʊə pə téé mbuo Ngá yi ngér'ap **mə li'** si na, a pua' nə puə nə fəta ghərapüü pua **kéé** ngúərə.
13. (Ké) pu luəmsə **shukət'un**, ké pu sáshə mən **pò** (mə li' nguərə), a **pua'** ndá yirə mí: Wi (Allah) pua' **Ngá** yi nji yua a pua' tu **ntuəm ntuəm ma**.
14. I lo' pi mâ nji yua I puom **mə?** **Fu' ká** I pua'Shetkét Ngá ghámə, Shetkét Ngá **yi nki'ra?**
15. A **pua'** ndá yirə mí: I ka **pi** yab nsié nə pʊn a pə yi nyü', nyí nun tu nkob **nkob shi**, **nju** nun fu' shi.yiémə (shun lo' tu sié sié) pua' mfə məsu **Shi**
16. Ké pu lo' pi ghét ten ntuəm (ndun) mun'wə I pua' nku **püt na**, nə ká I nsi wun nə nsié nə? ɲerə (pu **shi** mbə wuo ré) a ngwət nə?
17. Ké yuə **pu** mbi ghét ten ntuəm (ndun) mun'wə I pua' nku **püt na**, nə ká I nshéshə **ndun** pʊn nə mbu nguə nə? ɲerə pu nâ ndo' yi nkü yie **kəmə** sha pua na.
18. Mə ndá ngambékét pʊən pʊə pə ka pə nku məsu **shab'a** ka **pi fa** mbéé, ɲerə nguə' **Sha** ka pò nkü nâ?
19. Pə lo' pi mâ njuən'ap pəsi nku mə **tu shap** pə pə ghá sáshə (**mbabshə m'ap**) mbit **mbə** kpa' nə? Mo'nshiénshié yua a shüshü **wab'a** ndi', mbú a li na **Ngá** **runkét ghuə'nzén**. A **pua'** ndá yirə mí: **Wi** na, I pua'**Shetkét Ngá** yi njuən ngú yum mənten.
20. Ké a wuə mbə **yirə yí**, yuə i pua' nshut pit nə pʊn, mbə mfəer'un, shi pə **Ngá** **runkét ghuə'nzén** nə? **Ghá** fəta ngambékét ndi' tu mo' shié yum mbú a li na mí: (pə pua') tu mfutə.
21. Ké a wuə mbə **yirə yí**, yuə i mfu' nə pʊn na, nə ká I mvé fu' shi nə? Mbéé! pə nâ nku nku'shə tu **kutu** pua yi ntéé.
22. Ké, **ɲerə**, mun'wə i nyí mbə ngá shünə mí mi na; yirə wi ké mun'wə i nyí **nguənguə** (téní) tu ndumánji yuə a pua' téní **nə?**
23. Rié mí: « a pua'**Wi** mbə yuə I ka puom'un, mbit njab nə pʊn **nə** yu'nə pua yuənnə, nə **ntuəm ntuəm ma**, na yuə pu nkəəbshə **na** pua' məyet ».
24. Rié mí: « a pua'**Wi** mbə yuə I ka sām'un tu (nkwən) nsié **na**, pə nâ **ndo'** pit puomshə **wun** pò mfə məsu **Shi** ».

- وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتٌ فِرْعَوْنُ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (11)
- وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَقْتَ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ عَلَيْهَا إِتْقَانُ الْإِسْلَامِ وَذِكْرُ الْيَاقُوتِ الْكَافُورِ (12)

سورة الملك

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (1)
- الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ (2)
- الَّذِي خَلَقَ سَمَاعَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَاوُتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ (3)
- ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ (4)
- وَلَقَدْ رَزَقْنَاهُ الذُّنُوبَ الْمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ (5)
- وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِرَحْمَةِ اللَّهِ وَرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَيُسَّسُ الْمَصِيرُ (6)
- إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ (7)
- تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلْتَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ (8)
- قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ (9)
- وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ (10)
- فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحِقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ (11)
- إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ (12)
- وَأَسْرُوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (13)
- أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ (14)
- هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ (15)
- أَأَمِنْتُمْ مِنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ (16)
- أَمْ أَمِنْتُمْ مِنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ (17)
- وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ (18)
- أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَاتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ (19)
- أَمْنَ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِنْ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ (20)
- أَمْنَ هَذَا الَّذِي يَزِيدُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ بَلْ لَجُوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ (21)
- أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (22)
- قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ (23)
- قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (24)

25. Pə nâ mbit nzié (mî): « **Yirə** yî nka' ngam **ndo'** pò fu' nâ, nə kâ pu mbə ghâ rié ngambékét na ».
26. Rié (mî): « a li na mî: yi pua' puə Allah, mbit ndi mî: m'buə' pò ngâ kəmə mə li' nguərə ».
27. ɲərə fu' yié pə ndo' yuən'i (nguə') ngobshə na, mi puən puə pə ka fétə ngambékét na (**nâ ndo'**) püü, pə rié **nə puə** (mî): « yî pua' yua pu ka pə nta' na ».
28. Rié (mî) : « ké pu lo' pi yuən nə kâ Allah mvəəshə'a pua puən puə pə puə' pua ma na, ké yuə I nguə' nzen m'ü na, ɲərə a wuə mbə yuə i lo' tuə'shə ghâ fétə ngambékét tu nguə' njákét nə? »
29. Rié (mî) : « a pua' Wi mbə Ngâ runkét ghə'nzén, pü nsuəntuəm ndun'I, mbit njuə'nə ndun'I a li. Pu nâ ndo' yi mun'ua i pua' tu vüə mə li' nguərə na ».
30. Rié (mî): « ké pu lo' pi yuən nə kâ nké mun nshi nju' nju mbi yuəm mə, ɲərə, a wuə mbə yuə pə fa i ntua nə pun nə nké nsa'nsié nə? »

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ (25)

قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ (26)

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ (27)

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنِ أَنهَلَكَنِي اللَّهُ وَمَن مَّعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَن يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ (28)

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (29)

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنِ اصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَاءٍ مَّعِينٍ (30)

سورة القلم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ntú ngom shuop ifāmə (68): Yirə yuə pua' «NKA' FÉÉTA»

Ririkent'i pua' ten ngom nshuop ipa (52), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngâ runkét ghə'nzén, Ngâ shetkét ghə'nzén.

1. Nún. (Allah siéb) Nə fééta pua yua (puən) ntuaətə (nə fééta) na.
2. U ndi' tu ngambókét Ngâ yi ngér'u mbə pò mbərə.
3. A pit na ndâ yirə mî a pua' n'u nə kée yuə a ndi' yu tun na.
4. A pit na ndâ yirə mî: wu na, u pummə na mbə tu nkutngam (ntuaət) mgbîmə tütun.
5. U nâ ntua yuənə, pə pit njuən.
6. (Mî:) a wuə mə pun mbə mun mkpa'nə (nə pârə)?
7. A pua' ndâ yirə mî: Ngâ yi ngér'u pua' Wi mbə Shetkét Ngâ yi nji mun'ua i vüə ntâ ndumanji'I na, I pit na mbə Shetkét Ngâ yi nji puən puə pə pua' tu yirə na.
8. ɲərə, ma yu' nshut ghâ mfa mbéé.
9. Pə nâ nsha' pò mî: u pə nguo puot ɲərə pə puot n'u na.
10. Ma pit nju' nshut nshié ngâ nkwat nsiéb nə mbéé yuə i pua' puotkéri na.
11. Nshié nkwat yi ɲom ntəpshə (nə mi mi), ngâ nkwat yi mbə nyî məshi' ndám.
12. Ngâ nkwat ghə' nə ngambókét, ngâ sa'ndut, ngâ nkwat ndon.
13. Ngâ mā vəm, manjəm yirə mbə mon nza'.
14. (Ma yu' nshú'i) mî: i pua' ngâ nkab mbit mbə ngâ pon.
15. A mbə pə fu' yié pə njankə n'i nə ririkənt'Ü na, i rié mî: a pua' nkunsānsā pa nkusu.
16. Pü nâ ntua yap tön'i tu kuyi (shi).
17. A pua' ndâ yirə mî: Pü ka pi kpa'nə wap (guənguə) yié Pü ka kpa'nə ghâ nsum fu' kâ pə ka siéb nsiéb mî: pə nâ ntua pu' kab mbâ tutu yié pə yu' nju na.
18. Shi pə mbi ka pi ghét ntuaə su (nə yi nzié mî : yuə Allah mbéém ma).
19. ɲərə nguə' (mü) lo' puə Ngâ yi ngér'u, ka pi ghuumə, njəmmə ntuum pə ndié.
20. ɲərə nsum ka shi nju' nju pò yié kâ nsum'ua pə té mfíét na.
21. ɲərə pə mfünəkét ɲwət'ap yié pə ka yu' nju na.
22. Mî: yu' nūn nju mbə ghâ pi njaɲə nguon mfə tu nsu yuən mə yuə pə mbə ghâ kab mbâ tutu na.
23. ɲərə, pə wuon mbə nshüşə mə fānə yap mə nshəmə.
24. Mî: shié manjutmbə ma nyî ntuum (nsum) ndia'shí mkpa' pua pun.
25. Pə ka pi yu' nju mbə ri'kéri tu nyémə, mbə ghâ ghét ku (tu nsu yap nə ɲwət'ap).
26. ɲərə a pua' pə fu' kâ pə yuən yirə yuə na (nsum), pə shü mî: a pua' ndâ yirə mî: pü pummə na mbə vüəkét puən.
27. Mbéé, pü pua' pò puən nkəənə.
28. Ndīnə rānə mun mə rü yap rié mî: mə pi mā nzié'a nə pun mî: a pə mbə ndi' mo' yuə pu nzen pò nə Fon (Allah) nə?
29. Pə rié mî: pü ren nə Fon Ngâ yi ngér'ü ndâ ndâ yi nzenə, a pua' ndâ yirə mî: pü pò ghâ yu nkub.
30. ɲərə, mo' páshə yap pummə mo' páshí mbə mgbuntəkét ɲwət'ap.
31. Pə rié mî: ré nguə' nə pü, a pua' ndâ yirə mî: pü pummə mbò ghâ sa'ndut.
32. A pua' yətní nə Ngâ yi ngér'ü nə kâ I nkubshə wü nə yua a pü nja' yirə na. A pua' ndâ yirə mî: pü pua' ghâ pi nta' ngambókét mfə məsu Ngâ yi ngér'ü.
33. Nguə' pua' yié yirə yuə, na nguə' ndīnə liénju pit na mbə ngūre tütun mə yuə pə pə mbə ghâ pi nji na.
34. A pua' ndâ yirə mî: a pua' nə ghâ lüəb (Allah) mfə məsu Ngâ yi ngér'ap nə Adjana yuə a pua' yi fu' na.
35. Ké, ɲərə Pü lo' yap ghâ gbu Allah yié püükét puən nə?

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ (1)

مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ (2)

وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ (3)

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ (4)

فَسَتَبَصِّرُ وَتُبْصِرُونَ (5)

بِأَيْكُمُ الْمَفْضُونُ (6)

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ (7)

فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ (8)

وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ (9)

وَلَا تُطِعِ كُلَّ خَلَّافٍ مَّهِينٍ (10)

هَمَّازٍ مَّشَاءٍ بِنَمِيمٍ (11)

مَنَاجٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أُتِيمٍ (12)

عُقْلٍ بَعْدَ ذَلِكَ رَنِيمٍ (13)

أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ (14)

إِذَا تُثْلِي عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأُولِينَ (15)

سَنَسِيحُهُ عَلَى الْخُرطوم (16)

إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ (17)

وَلَا يَسْتَنْبِئُونَ (18)

فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِنْ رَبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ (19)

فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ (20)

فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ (21)

أَنْ اغْدُوا عَلَىٰ حَزَنِكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ (22)

فَانظَلُّوا وَهُمْ يَخِافَتُونَ (23)

أَنْ لَا يَدْخُلَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ (24)

وَعَدُّوا عَلَىٰ حَزْدٍ قَادِرِينَ (25)

فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُونَ (26)

بَلْ لَحْنٌ مَّخْرُومُونَ (27)

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ (28)

قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ (29)

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ (30)

قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ (31)

عَسَىٰ رَبُّنَا أَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ (32)

كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَالْعَذَابُ الْأَجْرَةَ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (33)

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ النَّعِيمِ (34)

أَفْتَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ (35)

36. A kuə nə pən **nkū yīe pū ndīsa' nə?**
 37. Ké a lo' pə nə pən nə mo' nda lérəwa yuə pə njié'rə (ngam) **ntuəmmə?**
 38. (Mî:) a **pua'** ndā yirə mî: a pua'**nə** pən **ntuəm** (yirə nda lérəwa) nə yua pə téé nsho' na **tu** ndīnə liənjū?
 39. Ké pən ngam lo' pi pə nə pən mfə ndun **Pū** yuə a wuon méé nə liənjū nténə **na**, mî: a pua' nə pən nə yua pə ndī nə?
 40. Pishə nə puə mî: a wuə mə rü yap mbə ngā yi njətnə?
 41. Ké a lo' pə nə puə nə **kushuəb** shap yuə pə téé mkpa'shə wap pua Allah na, pə tuə na **nə kushuəb shap** mə yuə pə mbə ghā rié ngambékét nə?
 42. Liənjū yuə pə ndo' yup' **mvət tu** nkun mfən (Allah) a **féénə mə li' nguəgə** na, pə fū wap (ghā siətnshut pua pəən péməngub) mfə tu puorə tu, **ņerə** pə yīe ghér'ap mo' ku **yi mbuorə**.
 43. **Yuənnə** shap nā ndo' pə yuətkéri, **yuuə** pi sum'ap. Pə pi ka pə fū wap mfə tu to'tu pə pə **nə ku ŋwət (shi pə nto')**.
 44. **ņerə** tā' **A pū'ü** mun'uo i mfa mbéé tu yirə yī sāngam **ma (Kur'āni)**. Pū nā ntuə kuottə wap lo' tu mgbā (yi nkuottə) yuə pə mā nji yab'a.
 45. Mə nā nshīnə nə puə, a **pua'** ndā yirə mî: ntaŋ **A pua'** tunkéri.
 46. Ké u lo' **pī** mbishə wap **pō** nə péé shu, pə shi mbə tu yirə yu kəet mbə **rətkét'i**.
 47. Ké a nə puə nə li'si, **ņerə** pə ntuətə.
 48. **ņerə**, mimshə məshi' ndī nga Ngā yi ngér'u, ma pə yīe kâ ngā mōnsha **fū' yīe** i ka fū **mfū** mbə ngā mé mbim **ma**.
 49. A pə mbə ndī' mî: fū' Ngā yi ngér'i ka **pi kwətə'i**, mbū pə ka gbé' tu kwət,i pə yu **shuə'ə**.
 50. **ņerə** Ngā yi ngér'u ka pi sho'**i**, **ņerə** njab'i tu rü rənkét pəən.
 51. A **pua'** għobshī nə ghā ghét nsiét nə kâ pə **mgbə'o** nə mī m'ap, fū' kâ pə yu' kumshə na (**kur'āni**), pə nā nzié mî: a pummə na mbə (shukət) mbāra.
 52. A ndi' mo' yum, mbū a li na mî: a pua' kumshə nə ngū yu puomə məntən.

- مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ (36)
 أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ (37)
 إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ (38)
 أَمْ لَكُمْ آيَاتُنَا عَلَيْنَا بِاللَّغَةِ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ (39)
 سَأَلَهُمْ أَنَّهُمْ بِذَلِكَ زَعِيمٌ (40)
 أَمْ هُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ (41)
 يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ (42)
 خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ (43)
 فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ بَعْدَ الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ (44)
 وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ (45)
 أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ (46)
 أَمْ عِنْدَهُمُ الْعَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ (47)
 فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ (48)
 لَوْلَا أَنْ تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لَنُبِيَ بِالْعُرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ (49)
 فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ (50)
 وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ (51)
 وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ (52)

Ntú ngom nshuop ivü' (69) : Yirə yī pua' «NKA' KIYĀMA»
Ririkent'i pua' ten ngom nshuop ipū (52), a ka si'Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, ngā **runkét ghuə'nzén**, ngā **shetkét ghuə'nzén**.

1. Fu' **mbékét** (kiyāma)
2. A kuə mbə fu' **mbékét** (kiyāma) **nə?**
3. A lo' **ghét** kuə u **yi** yua a pua' fu' **mbékét** (kiyāma) **nə?**
4. Pá Samūd pua pá Aad ka pi fa mbéé tu nga (liənjū) kumshə **lamntuəm**.
5. **ņerə**, mbə tuə mə pá Samūd, **ņerə** pə vuəshə wap nə ndī **ņgé** sa'ndut.
6. Mbə shi tuə mə pá Aad, **ņerə** pə vuəshə wap nə **kukét fufuət yi** ri'két **mfuə**.
7. (Allah) ka pi **puntə** yirə yuə mfə ndun puə mə sām̄ba shū nə fām liənjū **mə mbetə mə mbetə**, u **shi njəən pəən pə pi kit nsié yīe kuə' kuə' ntuə'n'uo a gbu na**.
8. **ņerə** Ké u lo' pi yuə nə puə nə nshīe ngā yi nzuob mə?
9. Fir'on ka pi **tuə** pua pəən pə pə ka **pə** nku məsu shi na, pua **sā sā** ŋgu (pa yu Lūt) nə **fubshə**.
10. **ņerə** pə siét nshut ngā nshéshə Ngā yi ngér'ap, **ņerə I** vé wap nə **vévé** yuə a pua' yi nku'shə na.
11. A **pua'** ndā yirə mî: **Pū**, **fū'** yīe **nké** sa' ndut **na**, **Pū** ka pi **kiém'un** tu kukuom.
12. Məshi'**mî**: **Pū** yap yirə yuə (sāngā vuəshə) **nə pūn mə** kumshə, tur'uo a pua' yi shī yum **ma** pit nshī.
13. Fu' kâ pə **ndo'** fūə **ntā ndī** nka yi mfūə na.
14. **Pit** kiém nsié pua mberə mberə, **ņerə** nyé'rə **wap** ndī nka yi nyé'rə imo' **na**.
15. **ņerə**, **yirə** liənjū, **yu méé** (kiyāma) **pi** méé.
16. Pūt sentəkét, **ņerə** **nshi** mbə tu yirə liənjū **pō** puotkéri.
17. Pa Mələka pə tu **nkob nkob shi**, fāmi kiém rə Ngā yi ngér'u nku ndun puə tu yirə liənjū.
18. Yirə yuə liənjū, pə nā ndo' lér'un (məsu Allah), nshīnshīe yu luəmshə lo' tu mbəm'un **yīe luəmshī ndun pūn**.
19. Mbə **shi tuə** mə mun'uo **pə** ndo' fa nda lérəwa **shi n'i tu mgbā** puəlum **ma**, **ņerə** i **nā ndo'** rié mî: kuot nūn, yankə nūn nda lérəwa sha.
20. A **pua'** ndā yirə mî: **ka** pi shéttə mî, **m'buə'** ngā yi tănə pua nsishə fa'sha.
21. **ņerə**, i pə tu wumə mbéémə.
22. Tu **Adjana** yuə a pua' pi'nī na.
23. Mbā **tutu shi** pə ghopshī.

سورة الحاقة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- الْحَاقَّةُ (1)
 مَا الْحَاقَّةُ (2)
 وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ (3)
 كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهِمْ وَعَادَ الْبَلْعَارَةَ (4)
 فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا بِالطَّاعِيَةِ (5)
 وَأَمَّا عَادُ فَأُهْلِكُوا بِرِيحِ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ (6)
 سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سِنْعَ لَيَالٍ وَتَمَازِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أُعِجَازٌ مُخْلِ
 خَاوِيَةٌ (7)
 فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ (8)
 وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ (9)
 فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخَذَةً رَابِيَةٍ (10)
 إِنَّا لَمَّا طَغَى الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ (11)
 لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَا أُذُنٌ وَاعِيَةٌ (12)
 فَإِذَا نَفَخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ (13)
 وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً (14)
 فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ (15)
 وَانشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ (16)
 وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ تَمَائِيَةٌ (17)
 يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ (18)
 فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَذَا مَا آفَرْتُهُ وَإِنِّي لَمُتَّابٍ (19)
 إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلَاقٍ حِسَابِيَةٍ (20)
 فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ (21)
 فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ (22)
 فُطُوفُهَا دَائِمَةٌ (23)

24. (Pə rié nə puə mí): yu nən mbit nən nuə gbəni məshi' yua pu ka pum men tu pa liénju shəə a ka ya'na.
25. Mbə shi tuə mə mən'əə pə ndo' fa nda lérəwa shi n' i tu mgbā puəkuəbə na, nərəə i nā ndo' rié mí: Ô ri nərəw'a, pə wuon pə shi tuə nə ma nə nda lérəwa (fa'sha) na.
26. Shi mə mbit nji yua nsishə fa'sha pua' yirə na.
27. Nzén wu sha kuor'a, á wuon pə yi ndi ngam (shi pə mbit njiémə'a manjəm ma).
28. Nkab ma má ngami (pi' nguə') ndun mə.
29. Ntu nté ma vuə ntá n̄a.
30. Vé nūn wi, nərəə nsuə nūn wi tu kupu'.
31. A pə lo' pə suə'i tu (mū) jahim.
32. A pə lo', nərəə, suə nūn wi tu shan'əə nsákəri pua' sângom nkunkú puə na.
33. A pua' ndá yirə mí: wi, i pə ntab nsuə'i mo' ntuum ndun Allah Shetkét Ngá gbímə.
34. Shi pit mbə nzu' fa payu nə pa nkū'.
35. nərəə, ri'két nsun ndi'mo' n' i ndia' shí, n̄ayí.
36. Shi payu mbit mbə, mbū a li na mab nsi.
37. Shié mūn ntab n̄ju yirə yuə, mbū a li na ghā fubshə.
38. nərəə, mə siéb nə yua pə téé n̄juən na,
39. Pua yua pə ntab n̄juənən na.
40. Yirə yí (Kur'āni) pua shukét ngá nshéshə yuə i pua' wūmí na.
41. (Kur'āni) ndi' mo' shukét ngá yuop, na pə suə na ntuum pō mayét.
42. A pit na mbə ndi' shukét ngá ngamə, na pə ntab n̄zəm'un ngam mbū a li na məkəri.
43. A pua' yu si' lo' puə Ngá ghét ngū yu puomə.
44. A pə mbə yuə i mbu'shə mo' pāshə yu rié mə li Shū (shi Pū mbi rié na),
45. Mbū Pū ka vi'i pō nə puəlum;
46. A pə lo' Pū ntun nsí lamntu'i.
47. nərəə nshié ndi mūn mə rū yun ndi' mo' ngá yi ntūə'shə nguə' mí a ma méé nkwan'i.
48. Yirə yí pua' kumshə nə ghā luəp (Allah).
49. A pua' ndá yirə mí: Pū pummə nji mí: a pua' mə fānə yun nə ghā fa mbéé.
50. A pua' ndá yirə mí: yirə yuə (kur'āni) pua' yu gbí n̄wət nə ghā siétnshut.
51. A pua' ndá yirə mí: yirə yuə pummə na mbə pékét shetta.
52. nərəə, ren nə li Ngá yi n̄geru, Shetkét Ngá gbímə.

SÁ NGOM (70) : Yirə yí pua' «NKA' NKUƏ'SHƏ»

Ririkent'i pua' kpa ngom nshuop ikpa (44), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

- Ngá mbishə pishə nguə' yuə a pua' yu méé na.
- Meshi'ghā fēta ngambékét, mo' shié ngá yi nkoshə'indi' mo'.
- Lo' puə Allah, Ngá ghét li' kuo'kérə.
- Pa Mələka pua Rūhu (Djibril), nā nkuo' mə wuon mfə məsu Shi tu liénju yuə njétə nsishə'i pua'ten ngom nkām lum ma.
- nərəə mimshə mimshə mbōkət.
- A pua' ndá yirə mí: pə nā n̄juən'i pō ndésā(nguə').
- Pū n̄juən'i pō gobshí.
- Liénju yuə pūt ndo' pə yíé ləm njéékét na.
- Mberə mberə pə yíé nyū njut na.
- Ri'két nsun yíé pit mbishə'i ri'két nsūn'i na.
- Pə pə n̄juən'ap n̄ji wap, ngá fubə pə nsha' mí: a pə mbū li', (mbū) i shu' n̄wəri lo' tu nguə' yirə liénju nə pon p'i,
- Pua mgbé'i, nə mōmap.
- Pua nguəri yuə pə nguəm'i na.
- Pua ngū pūən pūə pə pua' ndun nsié mbuomshə yap mən̄ten, nərəə a pə lo' pə wumə'i na.
- Mbéé ! a pua' ndá yirə mí: yirə yuə pua' (mū) Lazā.
- Ngá sut ngup.
- A nā ndo'pə mfū nshié mūn'əə i ka fét nkwan'i nguon'i na.

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَمْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْحَالِيَةِ (24)

وَأَمَّا مَنْ أُوثِقَ كِتَابُهُ بِسَمَالِهِ فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيَهٗ (25)

وَلَمْ أُدْرِ مَا حِسَابِيَهٗ (26)

يَا لَيْتَهَا كَانَتْ الْقَاضِيَةَ (27)

مَا أَغْنَىٰ عَنِّي مَالِيَهٗ (28)

هَلْكَ عَنِّي سُلْطَانِيَهٗ (29)

خُذُوهُ فَغُلُّوهُ (30)

ثُمَّ الْجَحِيمِ صَلُّوهُ (31)

ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ (32)

إِنَّهٗ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ (33)

وَلَا يَخْضُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمَسْكِينِ (34)

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ (35)

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينِ (36)

لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ (37)

فَلَا أَقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ (38)

وَمَا لَا تُبْصِرُونَ (39)

إِنَّهٗ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ (40)

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَا تُؤْمِنُونَ (41)

وَلَا يَقُولُ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَا تَدْكُرُونَ (42)

تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ (43)

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ (44)

لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ (45)

ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ (46)

فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ (47)

وَإِنَّهٗ لَتَذْكُرَةٌ لِلْمُتَّقِينَ (48)

وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ (49)

وَإِنَّهٗ حَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ (50)

وَإِنَّهٗ حَقُّ الْيَقِينِ (51)

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ (52)

سورة المعارج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ (1)
- لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ (2)
- مِنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ (3)
- تَفْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ (4)
- فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا (5)
- إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا (6)
- وَتَرَاهُ قَرِيبًا (7)
- يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ (8)
- وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ (9)
- وَلَا يَسْأَلُ حِمِيمٌ حِمِيمًا (10)
- يُبْصِرُونَهُمْ يَوْمَ الْمُجْرَمِ لَوْ يُفْتَدِي مِنْ عَذَابٍ يَوْمَئِذٍ بِبَنِيهِ (11)
- وَصَاحِبِيَهٗ وَأَخِيَهٗ (12)
- وَفَصِيلَتِي الَّتِي تُؤْوِيَهٗ (13)
- وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيَهٗ (14)
- كَأَلَّا إِنَّهَا لَأُطَى (15)
- نَزَّاعَةً لِّلشَّوَى (16)
- تَدْعُو مِنْ أَذْبَرٍ وَتَوَلَّى (17)

18. Mbə mbuomshə nkab, ɲɛrə mbə nsuə tɔ mɔpə' na.
19. A pua' ndá yirə mí: pə ka puom mun nyútu, (i pə pò) mákéri tətun.
20. A mbə pə fú' ká púú kwətə'i na, i pə ngá fanə mbuə.
21. A pə pə fú' ká ngambòkét kwətə'i na, i pə ngá yi nguə'nə (ghét ngambòkét).
22. Mbú a li na ghá to'tu.
23. Shuə pə pua' ruobkéri tu to'tu shab'a.
24. A pit na mbə puən puə mbet yua a pua' yu yi na (zakaat) pua' tu nkab m'ab'a.
25. Mə yi ngá mbishə pua mun'əə (pə) kən'i men na.
26. A pit na mbə puən puə pə mfa pé məshi' liénju féé puən na.
27. Mbit mbə shuə pə nduəb nguə' Ngá yi ngér'ab'a
28. A pua' ndá yirə mí: nguə Ngá yi ngér'ap ndi' yu ten ntuum.
29. A pit na mbə shuə pə pua' ghá shi ntammə yab'a.
30. Mbú a li na mfə ndun gbiép'ap, ké yuə mgbá puə yap yi lám nsa' na (nguont'ap), ɲɛrə pə pə ndi' yap puən ntu.
31. Puən puə pə nta' (luum) pò mjəm yirə yuə na, mbú a pua' ghá sa' ndut.
32. A pit na mbə shuə pə pua'tu nduəmə shap pua mgbetkent'ap mbə ghá pi nshí na.
33. Pua shuə pə pua' ghá pi nténə tu ntuumə nga shab'a.
34. Pua shuə pə téé nshí to'tu shab'a.
35. Shirə shuə nā ndo' pə tu Ádjana mbə puən ngúmə.
36. ɲɛrə a kuə nə puən puə pə ku tu na, pə mbunnə ntua ɲáyə u pua' nə?
37. Pə pua'lab ndun ndun tu mgbá puə lám pua mgbá puə kuəbə.
38. Ké nshié mun mə rú yap ntap ngu'i pò ká pə ndo' nsuə'i tu Adjana yuə a pua' yi fú' nə?
39. Mbéé pua! Pú puom ma wap pò lo' tu yua pə yi na.
40. ɲɛrə nə siéb nə Ngá ghét li' ləmkét li ɲom pua li' ləkét li ɲom, a pua' ndá yirə mí: Pú pummə na mbə Ghá ghét ku.
41. Tu ká Pú nkupshə puə nə shuə pə pə nsheer'ab'a, Pú ndi'Yú puən puə pə mbuntə nku ndun Pú na.
42. ɲɛrə, tá wap pə nsuum tu mbéé, ɲɛrə mbə nkámə, a wun méé fu' ká pə ndo' tánə pua liénju shab'əə pə ka ka' (nə puə) na.
43. Liénju yuə pə ndo' pə ntum tu sié sié punni, mfú' yap pə pò yié pə ntéé mbí nguon mfə tu yu yi (tutu wen).
44. Yuənnə shap pə yuatkéti, yuə pi sum'ap. Yirə yuə pua' liénju yuə pə ka ka' nə puə na.

SÁ NGOM NSHUOP IMO' (71) : Yirə yi pua' «NKA' NÚHU»

Ririkant'i pua' pət ngom nshuop ifāmə (28), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, ngá runkét ghuə'nzén, ngá shetkét ghuə'nzén.

1. A pua' ndá yirə mí: Pú ka pi shéshə Núhu nə puomshə puən p'i mí : « kəm puomshə puən p'u nkusə yié nguə' njákét tətun ka' shi tuə nə puə na »
2. I rié (mí): « Ó pa yu pú! A pua' ndá yirə mí: m'buə' nə puən mbə ngá kəmə mə li' nguəə ».
3. Məshi' mí: pə wúshə Allah, mbuə'I, mbit nju' nshú'r a.
4. I fétə (mo' pashə yum) tu púú shun nə puən, mbit nshínə nə puən a wuon méé tu nka' fu' yuə a pua' yu fú na. A pua' ndá yirə mí: nka' nga Allah ká mbə méé, pə yié pit nshini (men) mə yuə pə mbi yi na.
5. I ka pi rié (mí): Ó Ngá yi ngér' a ! mə fú pa yu pú nə shú' pua ɲom.
6. ɲɛrə mfú sha mā nku'shí mo' wap nə nshié yum mbú a li na (yi) téé.
7. A pit na mbə ndá yirə mí: mə, ngu nka ká mfú wap məshi' U fétə ndon m'ab'a, pə njap pon mbuəp'ap mə ntut m'ap, mbə nsuəm shuə'shap, mbə nku nkuə (pò tu nku tu), mbit mbə nsiébsə pò ɲwət ndá yi nsiébsə.
8. A pə lo', a pə ndá yirə mí: mə, mə fú wap mə li' nguəə.
9. A pə lo', a pə ndá yirə mí: mə, mə sáshə (mfú) nə puə, mbit nduəmsə nə puə ndá yi nduəmsə.
10. ɲɛrə, nzié nə puə mí : ta' nun fétə ghérapúú puo Ngá yi ngér'un, a pua' ndá yirə mí: Wi na, I pua' shetkét Ngá fétə ghérapúú.
11. (ɲɛrə), I shéshə mbə mfə ndun puən a pí reeni.
12. Mbit nku'shə wun nə nkab pua pon, mbit njap nə puən nə nsu tətə, mbit njab nə puən nə pon mi nké.
13. A kuə nə puən pu ntab nduəb'un gbímə Allah nə?
14. Mə ndá tiét, I ka puom'un pò mə mfú' mə mfú'.
15. Ké pu mā njəən'un nkú yié Allah puom sámba wubə pút a pə shubshə shi nə?
16. Mbit njap mut ntuum a pə nzenkét, mbit njap li ɲom a pə tet mú.
17. Allah pit məm'un (ntúmə wun) lo' tu nsié ndá ndá yi mumə.

وَجَمْعَ فَأَوْعَى (18)

إِنَّ الْإِنْسَانَ خَلِيقٌ هَلُوعًا (19)

إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا (20)

وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا (21)

إِلَّا الْمُضَلِّينَ (22)

الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَانِمُونَ (23)

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ (24)

لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ (25)

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ (26)

وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ (27)

إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ (28)

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ (29)

إِلَّا عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ (30)

فَمَنْ اتَّبَعَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ (31)

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ (32)

وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ (33)

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ (34)

أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ (35)

فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ (36)

عَنِ التَّيْمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ (37)

أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ (38)

كَلَّا إِنَّا بَلَّغْنَاكُمْ بِنَاءِ يَعْلَمُونَ (39)

فَلَا أَقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ (40)

عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ (41)

فَذَرْهُمْ يُخَوْضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ (42)

يَوْمَ يُخْرِجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصَبٍ يُوْفَضُونَ (43)

خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ (44)

سورة نوح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (1)

قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ (2)

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا (3)

يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْلَا

كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (4)

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا (5)

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا (6)

وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا

وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا (7)

ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا (8)

ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا (9)

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا (10)

يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا (11)

وَيُعَذِّبُهُمْ بِالْمَوَالِ وَنَبِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا (12)

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا (13)

وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا (14)

أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا (15)

وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا (16)

وَاللَّهُ أَنْتَبَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ تَبَاتًا (17)

18. A pə lo' I pit mbutnə nə pən ntuum, mbit ntumə wən ndā ndā yi ntumə.
19. Allah yap nsié nə pən a pə sashí.
20. Məshi' mī: pə pə nja'nəkét ntuum tū ndumánjé ndónə.
21. Nūhu ka pi rié mī: Ngā yi ngér'a, pə shā nshūr'a, mbetə pə mun'əə mbet pa shi pua pon p'i ntab ntua ku'shí wi nə nshié yəm mbū a li na vuə na.
22. Pə ka pi ghét ntaŋ'əə a pua' yi ngūrə na.
23. Mbit nzié mī : « pə ma pu' tã pə nyinyi shun shi pit ntã Wadda, Suwãa, Yagūsa, Yaūka pua Nasra.
24. Mə ndā ngambékét pə vuə nə nkwtə (puən), (Ngā yi ngér'a), ma ku'shə ghā yū nkub (nə nshié yəm) mbū a li na vuə.
25. A ka pə məshi' fubshə shap, pə ghét pə wuon nké, ngerə pə ghét pə nyí mū, ngerə pə ka pi mā nkwtə yap mo' nshié ngā mfeerə nə puə nja' Allah.
26. Nūhu pit nzié mī : Ô Ngā yi ngéra, ma tã tū ndun nsié nə nshié ngā yi shu tū njū' mə rü ghā siétnshut.
27. A pua' ndā yirə mī: wu, a pə yuə U ntã wab'a mbū pə nã ntua vuə nə pəkpənp'u, shi pit mvé mbū a li na pūükét mun ngā nkwtə nsiét.
28. Ngā yi ngér'a, fétə ghérápūū sha pua yi pet ghā pi mvé'a, pua yi nshié mun'əə i nyí tū nda'a mbə ngā pémntuum ma, pua yi ghā pémntuum pi pəmbā pua pi pəmgbié, ma ku'shə ghā yū nkub (nə nshié yəm) mbū a li na vuə.

تَمُّ يُعِدُّكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا (18)

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ سَبَاطًا (19)

لِيَسْتَلْكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا (20)

قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالَهُ وَوَلَدَهُ إِلَّا خَسَارًا (21)

وَمَكَرُوا مَكْرًا كَبِيرًا (22)

وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آيَاتِنَا وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَئُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا (23)

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا (24)

بِمَا خَطَبْنَا بِهِمُ أُغْرِفُوا فَأَذْجَلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا (25)

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَيَّ الْأَرْضَ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا (26)

إِنَّكَ إِن تَذَرَهُمْ لَيُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَجْرًا كَفَّارًا (27)

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ

الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا (28)

SÂNGOM NSHUOP IPĀ (72): Yirə yī pua' «NKA' DJINNU»

Ririkant'i pua' pet ngom nshuop ifāma (28), a ka si' Maka'

Mə nã ndu' nə li Allah, ngā runkét ghuə'nzén, ngā shetkét ghuə'nzén.

1. Rié mī: pə tuə nə ntum nə mə mī: lap pa djinnu ta' yi nju', ngerə nzié (mī): a pua' ndā yirə mī : pū, pū yu' kur'āni a pə yu puəmə.
2. A nã njirə (puən) mfə tū ndumánjé nténə. ngerə, pū suəntuum ntuum. Pū ntap ndo' pit kpa'shə yū nshié yəm pō Ngā yi ngér'ū.
3. A pua' ndā yirə mī yirə yuə (ngam), ngūrə Ngā yi ngér'ū nãnə, I mā nshūshū' sun shi pit nshūshū' mon.
4. A pit na mbə yirə mī: kuyū' (puən) mə rü yū pə nzié shukét mbéé mfə ndun Allah.
5. A pit na mbə ndā yirə mī: pū pə ngub mī: mun nyūtu pō djinnu tab ndo' rié yap shukét mbéé mə li Allah.
6. A pit na mbə ndā yirə mī: shimo' pəmbā tū rü puən nyūtu ka pə nta' təə'shə puə shimo' pəmbā tū rü pa djinnu, ngerə pə (pa djinnu) ku'shə wap nə sa'ndut.
7. A pit na mbə ndā yirə mī: pə ka pə nku ngubmə pō nguənguə yié kã pə ngub ma mī: Allah tab ndo' yiemī nshié mun.
8. A pit na mbə ndā yirə mī: pū, pū ka pi ta' (yī nju' pəsa'kuə pūt), ngerə pū kwətə'i, i pi run nə ghā shí yuə pə pua' ri'kéri na, pua nsisam (pon mut).
9. A pit na mbə ndā yirə mī: pū ka pə nshu tū li' shu məshi' yi nju' (pəsa'kuə nku pūt), ngerə, mun'əə i pi ta' yi nju' nãnã na, (mbū) i nã ntua kwətə nsinsam mū (lo' ndun pō mut) yuə a pua' yi na, a mbié'b'i (məshi' yi ntamshə'i).
10. A pit na mbə ndā yirə mī: pū mā nji yū mī: a pūū mbə yuə pə wub pa mansié mən na ké Ngā yi ngér'ap wub'ap pō nə yirə.
11. A pit na mbə ndā yirə mī: a pua' mə rü yū nə renkét puən pua shuə pə mā méé yap ngerə na. Pū ka pō tū ndumánjé ndun ndun.
12. A pit na mbə ndā yirə mī: pū yi mī: pū tap ndo' keənə yū Allah tū nkwtə nsié shi pit ndo' nkəənə'I tū yi ntéé.
13. A pit na mbə ndā yirə mī: pū na, a pua' pə fū' yié pū yu' yirə na (Kur'āni), pū suəntuum ntuum, ngerə mun'əə i suəntuum ndun Ngā yi ngéri na, ngerə I ma pit nduəb nsū'shə shi pit (nduəb) sa'ndut.
14. A pit na mbə ndā yirə mī: a pua' mə rü yū nə ghā gbū Allah, mbit mbə mə rü yū nə ghā yū nkub. ngerə mun'əə i puorə tū na, ngerə (mbū) shirə shuə puən wub yirə.
15. Mbə tuə mə ghā yū nkub'a, ngerə pə pua' mkpī nə (mū) Jahannama.
16. A pə mbə yuə pə nténə nténə tū ndumánjé na, mbū Pū nuə nə puə nə nké reni.
17. Məshi' mī: Pū kpa'nə wap ntuum. Mun'əə i fet nkwtə'n'i ntã kumshə Ngā yi ngéri na, (mbū) I nã ntua nsuə'i tū nguə' yuə a pua' yi nãmmə na.
18. A pit na mbə ndā yirə mī: ndā wūshə linā nə Allah. ngerə pū ma wūshə nshié ndí yəm pua Allah (ntuum).
19. A pit na mbə ndā yirə mī: a pua' pə fū' yié məmkpren Allah lo' tutu mbə ngūshə'I na, pə ghūshə nə kã pə nkəə nshūshə mfə ndun'i na (məshi' yu' Kur'āni).

سورة الجن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أُوْحِي إِلَيَّ إِنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا (1)

يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا (2)

وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا (3)

وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا (4)

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ تَقُولَ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا (5)

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا (6)

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا (7)

وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مَلِيَّتٌ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا (8)

وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْمَعِ الْآنَ لَمْ يَجِدْ لَهُ شَيْهَابًا رَصَدًا (9)

وَأَنَّا لَا تَدْرِي أَشَرُّ أَرِيدَ يَمِّنَ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِكُمْ رَبُّهُمُ رَشَدًا (10)

وَأَنَّا مِنَّا الصَّاحِتُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قَدَدًا (11)

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ نُعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ نُعْجِزَهُ هَرَبًا (12)

وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَى آمَنَّا بِهِ فَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا (13)

وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا (14)

وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا (15)

وَأَلَّوْا اسْتِقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لِأَسْقَيْنَاهُمْ مَاءً غَدَقًا (16)

لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا (17)

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا (18)

وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا (19)

20. Rié mî : « a li na mî: mə nâ ngûshə pō ndû Ngâ yi ngér'a, mə ntap nkpa'shə'a nshie ndf yam pôn'I ».
21. Rié mî : « a pua' ndâ yirə mî: mə, mâ (ngér'a mo' ku) sa' rônə nə pūn shi pit (ngét ku) sa' yirə (nə pūn) ».
22. Rié mî : « a pua' ndâ yirə mî: mə, nshie ndf mūn tab ndo' fəeri wa (tə nguə') lo' puə Allah, mə ntab ndo' pit kwə'tə'a li' kubə njā' Allah ».
23. Mbū a li na yi mée nə pəsa'kəə lo' puə Allah pua ntum'I. Mūn'əə i siətnshut Allah pō ngā nshéshə Shi na, ngerə a pua' ndâ yirə mî: a pua' n'i nə mū Jahannama, i lo' mbə pō ruobkəri ntum kakī.
24. A wuon mée yie kâ pə ndo' yuən yua pə ka ka' wap men na, ngerə pə nā ndo' yi pūən pə pə pua' fəmkəri tūtun mə ghā mfəerə mbit mbə kəəshī mə nsishī na.
25. Rié mî: « mā nji'a mî: ké yua pə ka' nə pūn na pō ghūbshī ké Ngā yi ngér'a yap n'i pō fū' nsákét nə? ».
26. (A pua') Ngā yi li'si, ngerə I ntab nsāshī yi nə nshie mūn mfə tə li' si Shi,
27. Mbū a li na mūn'əə I péém lo' tu rü ghā ntum, ngerə mbū Wi (Allah) nā yap nku məsu shi pit yab manjəm'i nə ghā yi mbiéəbə (ghā shī).
28. Məshī' mî: I yi mî pə mée nə ntum Ngā yi ngér'ap, mbit nguəm yua a pua' puə puə na, mbit nshī ngū yam mənten mə nsishī.

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا (20)

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا (21)

قُلْ إِنِّي لَنْ مَجْبُرِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا (22)

إِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا (23)

حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضَعُفٌ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا (24)

قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقْرَبُ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا (25)

عَالِمِ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهَرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا (26)

إِلَّا مَنْ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمَنْ خَلْفَهُ رِصْدًا (27)

لِيَعْلَمَ أَلَّ قَدْ أَنْبَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَأَخَاطُ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا (28)

سورة المزمل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمَزْمِلُ (1)

قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا (2)

بِضْفَةِ أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا (3)

أَوْ رُدِّ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا (4)

إِنَّا سَأَلْنَا عَلَيْكَ فَأَوْلًا تَقِيلًا (5)

إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيلًا (6)

إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا (7)

وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا (8)

رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا (9)

وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَبِيلًا (10)

وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا (11)

إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا وَجَحِيمًا (12)

وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا (13)

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيرًا مَهِيلًا (14)

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا (15)

فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْدًا وَبَيًّا (16)

فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا (17)

السَّمَاءُ مُنْفَطِرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا (18)

إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا (19)

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَنْ لَنْ تُحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَىٰ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاقْرَءُوا اللَّهَ قَرَضًا حَسَنًا وَمَا تَفْعَلُوا لَأَنَّكُمْ مِنْ خَيْرٍ مُجْدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (20)

SÂ NGOM NSHUOP ITET (73): Yirə yi pua' «NKA' NGĀ FĒTƏ ƆWƏT» Ririkent'i pua' petngom (20), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

1. Ô! ngā sum Ɔwət (nə shuə').
2. Lo' tu tu nə shū (ngu'i mənten məshi' to'tu) mbū a li na məkəri (fū' lié).
3. Pāshī, ké yuə u nsū'shə ntum nə mə yam ma.
4. Ké yuə u nku'shə ndun nə mə yam ma, mbit mbə nshōshə Kur'āni (tə njankī) ndā ndā yi nshōshə.
5. A pua' ndā yirə mî: Pū na tuə fa n'u nə shəkét nzétkét.
6. A pua' ndā yirə mî: (to'tu) fū' shū' (majəm lié) pua' shetkəri tūtun mə pukə, mbit mbə nabkəri tūtun mə yu rié.
7. A pua' ndā yirə mî: a pua' n'u nə rānə (Ɔm) nə pə ghérə nsákét (tə fū').
8. Pit mbə nkumshə li Ngā yi ngér'u, mbə ntun (fū') mə wuon mfə məsu Shi ndā ndā yi ntunə.
9. I pua' Ngā ghét li' ləm Ɔm pua li' lâ Ɔm, mo' yu wūshə mbékét ndi' mbū a li na Wi. ngerə, pié'I mə li' yuə'nə.
10. Mimsə tə yua pə nzié na, mbə ntéé wap nə yi ntéé yuə a pua' pökəri na.
11. Tā'a pua ghā fa mbéé, ghā shu nshu mbökét, nshīnə nə puə məyet.
12. A pua' ndā yirə mî: kpu' pua' puə pū pua (mū) Jahīm.
13. Pua payu ngu' rə (fət mōlōt), pua nguə' nzi'két.
14. Liénjū yuə nsié ndo' wat pua mberə mberə na, mberə shi njie yie səəfā yuə a pua' sammī na.
15. A pua' ndā yirə mî: Pū shéshə nə pūn nə ngā nshéshə, i pə ngā tunə ngam mfə ndun pūn nguənguə yie kâ Pū ka shéshə ngā nshéshə nə Fir'ōna na.
16. ngerə Fir'ōna siətnshut ngā nshéshə, ngerə Pū vé'i nə vévé yuə a pua' ri'kəri na.
17. ngerə, pū ntua puo (Allah) pō nkū nā, yie kâ pū mfétə liénjū yuə a ndo' yab nsuə pon mə ghā mfūūtu nə?
18. Pūt nā ndo' pə yu siéttə məshi'shi, nka' nga (Allah) ka tét mbə yu ghérə.
19. A pua' ndā yirə mî: yī pua' kumshə, ngerə mūn'əə i kū na, i pié' ndumānjé yi nguon mfə məsu Ngā yi ngér'i.
20. A pua' ndā yirə mî: Ngā yi ngér'u yi mî: u nā mbummə ndo' tu tu (mə wūshə) nə mə nkuəshə yam (tə fū' nə shū') tə pət sié ndun itet, pua nsenti, nə ndf sié ndun tet sié, pua lab (pūən) mə rü pūən pə pə pua' pua wu na. Allah nā mgbetə shū' pua Ɔm, I yi mî: pū ntab ndo' shī yūn, ngerə I ləəngə ngam ndun pūn. ngerə yankə nūn yua a ləət nə pūn tə Kur'āni na; I yi mî: a ntua pə mə fānə yūn nə ghā yā, shimo' pi ndumi pə nyī ndun nsié mbə nta' yam lo' tə pūnga Allah, shimo' pə mə ma' pit tə ndumanjé Allah. ngerə yankə nūn yua a ləət lo' ntum ma, pit nūn ntənə tə to'tu mbit mfə Zakaat, mbit nūn nsho' Allah nə shisho' mbökét. Yua pū pum men məshi' Ɔwət'un tu nshie pū na, pū nā ndo' kwə'tə'i mfə məsu Allah a pə pökəri mbit mbə shetkét gbīmī mə kéé. Pit nūn nta' fétə gherapūū puə Allah, a pua' ndā yirə mî: Allah pua'Shetkét Ngā fétə gherapūū, Ngā shetkét ghuə'nzén.

Mə nâ ndu' nə li Allah, **Ngā** runkét **ghuə'nzén**, **Ngā** shətkét **ghuə'nzén**.

1. Ô! ngā gbié nkum nsenə!
2. Lo' **tə tə** nkəm (puən).
3. **Ngā** yi ngér'u, **ņerə** fa ngūrə **Shi**.
4. **Shuə'shu** na, **ņerə** ren men.
5. Mîn (**kushuəb**), **ņerə** **téé**.
6. Ma **pə** mbūngam (**pō mashi'**) u nta' reni.
7. **ņerə**, **mashi'** Ngā yi ngér'u, mimshə.
8. **ņerə** fū' kâ pə ndo' tū ntā na.
9. **ņerə** yirə yuə liénjū pua' liénjū nkamkét.
10. A ndi' lætkéri nə ghā siétnshut.
11. **Tā'A** pū mun'ə **M'buom'i** yi'shə na.
12. Mbit njab n'i nə nkab'ə a pua' séntí na;
13. Pua pon pə pə nsié (mbə nshārə'i).
14. Mbit nsāshə (ntu nté) n'i ndā yi nsāshə.
15. A pə lo', i mbit nzu' nə kâ mə nku'shə na.
16. Mbéé pua! (ntab nku'shə'a), **a pua'** ndā yirə mî: wi na, i **ka** pō ngā kə tu tə **ririkent'Ü**.
17. Mə nâ ntuə **yîr'i** tə nkuo'két (**ņammə**).
18. A **pua'** ndā yirə **mî: wi na, i** rəmə, mbit ndi.
19. **ņerə** pə ghab n'i tə ghuə'nzén nkū yié **kā** i gbetə na.
20. A pua' **lo'**, pə ghab n'i tə ghuə'nzén nkū yié i gbetə na.
21. A **pua'** lo' i yuən.
22. A **pua'** lo' i nyū'shə **mi mi** mbit nkut.
23. A **pua'** lo' i fet **nkwən'i** mbit nta' (ghét) **kə tu**.
24. **ņerə** nzié mî: yirə yî (**kur'āni**) ndi' mo' nshié yəm mbū a li na mî: a pua' set nkuorə (njié'rə).
25. Yî (**kur'āni**) ndi' mo' nshié yəm mbū a li na mî: a pua' shukét **mun nyūtu**.
26. Mə nâ ntuə su'i tə (mū) Saqar.
27. A lo' ghét **yî** kə u yi yua (**mū**) Saqar pua' yirə nə?
28. I ntab nzuobi nə nshié yəm shi pit ntā.
29. Mbə **yu** nkəwət sənə ngub (**mun nyūtu**)
30. A pua' **ņarət** nə vū'nshuop (ghā pi nshī).
31. Pū mā njap'ū ghā shī mū mbū a li na pə Mələka. Pū mā mbit njap'ū **ndun m'ap** mbū a li na pō mə shi' kpa'nə puən pə pə siétnshut na. Məshi' mî puən pə pə ka tuə nə puə nə nda lérəwa na shéttə, a pit nku'shə suəntuəm nə ghā **pémntuəm**, mbit mbə **mashi'** mî: puən pə pə ka tuə nə puə nə nda lérəwa na pua ghā **pémntuəm** ma **kpa'tu**. Mbit mbə mashi' mî: puən pə yā pua' mə **ntu shap** pua ghā fétə ngambékét **na** pə nzié mî : a kə mə yua Allah wub nə yî mfū' ngam **mə?** Yirə yuə ka' mbə yié kâ Allah mvuə nə mun'ə I kū na, mbit njirə mun'ə I kū na. Nshié ngā yi nji ntu pit Ngā yi ngér'u ndi' mbū a li na **Wi**, yirə yuəpit na mbə ndi' nshié yəm mbū li na mî: a **pua'** kəmsə nə puən nyūtu.
32. Mbéé pua! (Allah siéb) nə mət !
33. (Mbit nsiéb) nə shū' fū' yié a fet **nkwən'i** na !
34. (Mbit nsiéb) nə **nku'nju** fū' yié a nzen na.
35. A **pua'** ndā yirə mî: yirə yuə (Saqar) pummə na mbə mo' ndi (mū) ngūrə.
36. Mbə kəmə nə puən nyūtu.
37. Nə mun'ə i kū mə rū yən mî: i nā pīnə (nə **pémntuəm**) ké yuə i shīnə (nə **kə tu**) na.
38. Nshié nshié **ņwət** pua' **yu** shi' mashi' yua i ka kūt na.
39. Mbū a li na pə tə mgbā puə ləm.
40. Pə nā ndo' pə mbishəkét **ņwət'ap** tə **Adjana**.

- 1) يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ
- 2) قُمْ فَأَنْذِرْ
- 3) وَرَبِّكَ فَكَذِّبْ
- 4) وَتَبَابِكَ فَطَهِّرْ
- 5) وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ
- 6) وَلَا تَحْنَنْ تَسْتَكْبِرْ
- 7) وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ
- 8) فَإِذَا تَوَلَّى فِي التَّائِبِينَ
- 9) فَذَلِكَ يَوْمًا يَوْمًا عَسِيرٍ
- 10) عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ
- 11) ذُرِّي وَمَنْ خَلَقْتَ وَحِيدًا
- 12) وَجَعَلْتَ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا
- 13) وَتَبِينَ شُهودًا
- 14) وَمَهْدَتْ لَهُ قَهِيدًا
- 15) ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ
- 16) كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا
- 17) سَأَرْهَقُهُ صُعُودًا
- 18) إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ
- 19) فَفَعَلَ كَيْفَ قَالَ
- 20) ثُمَّ قَبِلَ كَيْفَ قَدَّرَ
- 21) ثُمَّ نَظَرَ
- 22) ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ
- 23) ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ
- 24) فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَرُ
- 25) إِنَّ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ
- 26) سَأُضْلِيهِ سَقَرًا
- 27) وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرٌ
- 28) لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ
- 29) لَوَاحِجَةٌ لِلْبَشَرِ
- 30) عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ
- 31) وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزِدَّادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَفَلاً كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَى لِلْبَشَرِ (31)
- 32) كَلَّا وَالْقَمَرَ
- 33) وَاللَّيْلَ إِذْ أَدْبَرَ
- 34) وَالصُّبْحَ إِذَا أَسْفَرَ
- 35) إِنَّهَا لِإِخْدَى الْكَبِيرِ
- 36) نَذِيرًا لِلْبَشَرِ
- 37) لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ
- 38) كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهينَةً
- 39) إِلَّا أَصْحَابَ اليمينِ
- 40) فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ

41. Tu nga ghâ püü
42. A suə kuə wun tu (mû) Saqar nə?
43. Pə rié mî: « pü ka pə ndi' yü mə rü ghâ to'tu.
44. Pü ka pit mbə ntab mfa yü payu nə mənjuhmbuə.
45. Pü ka pit mbə ntô nyî (tu mbéé) pua ghâ pi ntô nyî.
46. Pü ka pit mbə mfa mbéé nə liénju féé pəən.
47. Kuka (a wuon méé yié) shettə (wu) tuə nə pü na.
48. ɲɛrə shu' ghâ shu' ntab ntua ghâmi wap.
49. ɲɛrə a kuə nə puə, pə pə ghâ fet nkwan'ap mbə ntâ kumshə?
50. Mfu' yap pua' yié pa mkpən'əə pə pua' ghâ téé na.
51. Pə ntéé gbayi na.
52. Mbéé, nshié mun mə rü yap nâ nzon pò kâ pə ntua n'i nə nda lérəwa a pə sâshî na.
53. Mbéé pua ! pə ntab nduəb'ap ndinə lienju.
54. Mbéé pua ! yirə yuə (kur'ani) pua kumshə.
55. ɲɛrə mun'əə i kû na i nkumshə'i.
56. Pə ntab mbit kumshə yap mbû a li na kâ Allah mbi kû na. A pua' Wi mbə yuə a yétnə mî pə puo'I na, mbit mbə Wi mbə Shetkét ngâ fû gherapüü.

SÁ NGOM NSHUOP ITEN (75): **Yirə yî pua' «NKA' NTENƏ»**

Ririkant'i pua' kpangom (40), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, ngâ runkét ghuə'nzén, ngâ shetkét ghuə'nzén.

1. Mə siəb nə liénju nténə!
2. Mə pit siəb nə ɲwər'əə i pua' ngâ nkəwət fa shuə nə ɲwər'i na !
3. Ké mun nyütu ngupmə mî Pü ntab ndo' pônə yü nkəu shi ?
4. Ən ! Pü pua' ghâ ghét ku nə kâ Pü njətnə nguəngəə nə nkəu yu pon mbuə p'i na.
5. Na mun nyütu nâ nzon yi pò kâ i mbəbə nku məsu shi na (shin la'shi)
6. I nâ mbishə mî : « mbû yirə liénju nténə lo' pò ndu'kuə?
7. Fu' kâ yuənnə lo' tuə təkət nkét'ti na
8. Mət yuəshə nzenkér'i na.
9. Pə puomshə li ɲom pò mət (nkôshə nzenkér'ab'a).
10. Mun nyütu tu yirə liénju rié mî : li' téé (nkob) ya ? .
11. Mbéé pua ! mo' nshié li' kobə pə ndi'.
12. Mfə məsu Ngâ yi ngér'u tu yirə liénju pua' yirə mbə li' putnə (li' pummə).
13. Pə nâ ndo' fa pəsa'kuə nə mun nyütu tu yirə liénju nə yua i ka pum men na, pua yua i ka shînə mən na.
14. Na mun nyütu nâ ndo' pə ndâ ngâ tuənnə nga shi nə ɲwər'i.
15. Pa nə yuə i njié mfa pò pontu ngam ma.
16. Ma pə ndukétkét nə luəm shu Məshî' mî: u punnə men (njankə'i).
17. A pua' ndâ yirə mî: a pua' nə Pü nə yi mbuomshə'i (mə ntə'u) pua njankə'i.
18. Fu' yié Pü njankə'i na, u pətə njankî.
19. A pə lo', rânə mi ntuum pua' puə Pü.
20. Mbéé pua ! pə nâ ngu' yun pò yu punnə.
21. Mbə ntâ yi manjəm wu.
22. Tu yirə liénju, shimo' mba'mi nâ ndo' pə lu'rî,
23. Pə njəən Ngâ yi ngér'ap
24. Tu yirə liénju shimo' mba'mi nâ ndo' pə nyü'shî,
25. Pə ngubmə mî: pə nâ ntua ghér'ap nə mâ nguə'.
26. Mbéé pua !, fu' yié (yiénnə kuə' méé) tu gharé' na.
27. Pə nshî nzié mî : a wuə mbə ngâ yi njür'i ? (ngâ ghət ruqiya)
28. Wi (ngâ yâ) pi shettə mî: a pua' fapshə na (wu).
29. Mo' gbâ kuri pi rət pò mo' na.
30. Tu yirə liénju, li' putnə pə pò mfə məsu Ngâ yi ngér'u.
31. ɲɛrə, i pi mâ mféé pé (suəntuum), shi pit nto' tu.
32. Na, i fa pò mbéé mbit fet nkwan'i.
33. A pə lo' i nyî nguon mfə məsu nguər'i mbə bin kunyâ.
34. Nguə' n'u ndun mo' nguə' !
35. Mo' nké, nguə' n'u ndun mo' nguə'.

عَنِ الْمُجْرِمِينَ (41)

مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ (42)

قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ (43)

وَلَمْ نَكُ نَطْعُمُ الْمُسْكِينِ (44)

وَكُنَّا نَحْوُ مَعَ الْخَاطِبِينَ (45)

وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الدِّينِ (46)

حَتَّىٰ آتَانَا الْيَقِينَ (47)

فَمَا تَتْلُوهُمْ مِن شِئَاعِ الشَّافِعِينَ (48)

فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُغْرَضِينَ (49)

كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَنَفِرَةٌ (50)

فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍ (51)

بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُؤْتَىٰ صِخْفًا مَّنشُورَةً (52)

كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ (53)

كَلَّا إِنَّهُ تَذَكَّرٌ (54)

فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ (55)

وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ (56)

سورة القيامة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ (1)

وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ (2)

أَنْحَسِبُ الْإِنْسَانَ أَنْ يُجْمَعَ عِظَامُهُ (3)

بَلَىٰ قَادِرِينَ عَلَىٰ أَنْ نَسْوِيَّ بَنَانَهُ (4)

بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ (5)

يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ (6)

فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ (7)

وَحَسِبْتَ الْقَمَرُ (8)

وَجِجَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ (9)

يَقُولُ الْإِنْسَانُ يُؤْمِنُ بِأَيِّ الْمَفْعَىٰ (10)

كَلَّا لَا وَزَرَ (11)

إِلَىٰ رَبِّكَ يُؤْمِنُ الْمُسْتَقَرُّ (12)

يَتَّبِعُ الْإِنْسَانُ يُؤْمِنُ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ (13)

بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ (14)

وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَادِيرَهُ (15)

لَا تُحْرِكُهُ بِهِ لِسَانِكَ لِتَعَجَّلَ بِهِ (16)

إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ (17)

فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ (18)

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ (19)

كَلَّا بَلْ لِحُجُوبِ الْعَاجِلَةِ (20)

وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ (21)

وُجُوهٌ يُؤْمِنُ نَاصِرَةٌ (22)

إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ (23)

وُجُوهٌ يُؤْمِنُ بِأَسِيرَةٍ (24)

تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ (25)

كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَافِيَ (26)

وَقِيلَ مَنْ رَافِيَ (27)

وَطَرُّ أَنَّهُ الْفَرَاغِيُّ (28)

وَالتَّقَّتِ الْمَسَاقُ بِالْمَسَاقِ (29)

إِلَىٰ رَبِّكَ يُؤْمِنُ الْمَسَاقُ (30)

فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ (31)

وَلَكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ (32)

ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَمَطَّىٰ (33)

أَوَلَىٰ لَكَ فَأُولَىٰ (34)

ثُمَّ أَوَلَىٰ لَكَ فَأُولَىٰ (35)

36. M̄n nyūtu ngubm̄a m̄i: p̄a nt̄uə lo' t̄é p̄o nd̄am nd̄am m̄ə ?
 37. I ka p̄a ndi' p̄o m̄ə tap nk̄é n̄wət̄ yuə a ka kit (t̄u mv̄ēt v̄é) n̄ə?
 38. A pua' lo', i shi mb̄ə m̄ə pup nshi manj̄əm, (Allah) puom' i nj̄ətn̄ə n' i.
 39. A pua' lo', i shi njap nt̄uəm n̄ə yu p̄et nta' shi, yi m̄əmb̄a pua yi m̄əmgbīé.
 40. K̄é Wi yir̄ə yuə (Allah) lo' p̄ə ndi' Wi mb̄ə Nḡa ku tu yi nj̄iém̄ə k̄iinsié?

- أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى (36)
 أَلَمْ يَكُنْ نَاطِقًا مِنْ مَنِّي مَعِي (37)
 ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ فَلْحَلَقٍ فَسَوَى (38)
 فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى (39)
 أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَى (40)

S̄a ngom nshuop it̄u (76): Yir̄ə ȳi pua' «NKA' M̄N NYŪTU»
R̄ir̄ik̄ant' i pua' tetngom nshuop imo' (31), a ka si' Ma

سورة الإنسان

M̄ə n̄ā ndu' n̄ə li Allah, Nḡa runk̄ét ghua' n̄zén, Nḡa shetk̄ét ghua' n̄zén.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- M̄ə nd̄ā ngambékét a tuə n̄ə m̄n nyūtu n̄ə m̄ə (lap) f̄u' t̄u f̄u' i pi ka' shi p̄ə nshié yua i mb̄ə yu k̄umsh̄ə n̄ə?
- A pua' nd̄ā yir̄ə m̄i: P̄ü ka puom m̄n nyūtu lo' t̄u m̄ə tab nk̄é n̄amsh̄ə, k̄p̄a' n' i, n̄er̄ə njab' i, i p̄ə nḡa yi nju' n̄ə, mbit mb̄ə nḡa yi nj̄uənn̄ə.
- A pua' nd̄ā yir̄ə m̄i: P̄ü ka pi yir̄ə' i t̄u nd̄umanj̄é, k̄é yuə i mb̄ə nḡa k̄uəpsh̄ə n̄ə? k̄é yuə i mb̄ə nḡa yi f̄ét̄ə mbékét n̄ə?
- A pua' nd̄ā yir̄ə m̄i: P̄ü sh̄ōsh̄ə n̄ə gh̄ā n̄siét̄ n̄ə shan shan, pua k̄ugbok̄ə, n̄ə (m̄ū) sah̄ir̄.
- A pua' nd̄ā yir̄ə m̄i: renk̄ét p̄uən n̄ā ndo' p̄ə nuə (ȳum) lo' t̄u m̄əkub' uə yu n̄amsh̄ə shi pua' k̄āf̄ir̄ na.
- Li nk̄é (yuə) p̄ək̄r̄en Allah ndo' p̄ə nuə na, p̄ə p̄ə nḡét a nja' nd̄ā nd̄ā ȳi nja'.
- P̄ə n̄ā nz̄ūn̄ə nkent̄ə mbit mb̄ə mbuo liénju (yuə) p̄ü shi pua' yu samk̄ét na.
- P̄ə n̄ā mbit mfa payu n̄ə m̄ən̄j̄utmbuə mb̄ə n̄ə gh̄u' shi, pua m̄ōnshi n̄ə mv̄épit.
- (Mb̄ə n̄zié m̄i :) ali na m̄i: p̄ü n̄ā nj̄u n̄ə p̄uən p̄ō m̄ashi' mba' mi Allah, p̄ü n̄tap n̄ta' ȳü puə p̄uən p̄ō nj̄eer̄ə (shi pit n̄ta') p̄ō k̄uəpsh̄ə.
- A pua' nd̄ā yir̄ə m̄i: p̄ü n̄ā nduəb lo' puə Nḡa yi nḡér' u p̄ō liénju nyū' sh̄ə mi, (liénju) k̄amsh̄ə mi .
- n̄er̄ə, Allah sh̄i wap n̄ə nguə' yir̄ə liénju mbit nt̄ān̄ə wap n̄ə féémi pua l̄amnt̄uəm.
- Mbit nj̄eer' ap m̄ashi' k̄ā p̄ə ka mimsh̄ə na n̄ə Adjana pua shuə' ndu' r̄ə.
- P̄ə p̄ə gh̄ā pi nj̄uə' n̄ə nt̄uəm t̄u ntam ntam r̄u, mb̄ə n̄tab nj̄uən' ap (nju' yap) (ri') n̄om, shi pit (nju') m̄f̄uə nkuk̄ét.
- A p̄ə ghopsh̄i ndun puə n̄ə f̄uəsh̄ə shi, p̄ə pi pit mbuor̄ə p̄a kab̄ə shi (mb̄ā t̄ut̄u shi) nd̄ā yi mbuor̄ə.
- P̄ə p̄ə nsh̄in̄ə wap n̄ə gh̄uə' r̄ə l̄əm mb̄um, pua p̄əkub̄ə s̄uəshi yuə a pua' yi nḡr̄et na.
- Nḡr̄et l̄əm mb̄um, p̄ə pi gb̄et yir̄ə yuə nd̄ā yi mḡbet̄ə.
- P̄ə p̄ə nuə n̄ə puə n̄er̄at n̄ə m̄əkub' uə yu n̄amsh̄ə shi pua «zanjab̄il' na.
- (A pua') li nk̄é nt̄uəm (yuə) p̄ə m̄f̄u n̄ə «salsabil' na.
- N̄s̄uə ponk̄uə' shuə p̄ə pua' ruobk̄éri na pit mb̄ə nsh̄in̄ə wap. Fu' ȳié u yuən' ab' a u nsish̄ə m̄i a pua' mb̄ā ndu l̄əm pon' uə a pua' yi ns̄ām ma.
- Fu' ȳié u pit nj̄uən n̄er̄at na, u yuən nshu mb̄ōk̄ét pua fon nḡūr̄ə.
- A p̄ə ndun puə n̄ə shuə' Sundusi yi nk̄é sh̄uəm pua Istabrak (mgbanj̄ā). P̄ə pi pit nab' ap n̄ə p̄ə t̄un̄ə l̄əm mb̄um, Nḡa yi nḡér' ap pit mb̄ə nuə n̄ə puə n̄ə yun̄uə nzenk̄ét.
- A pua' nd̄ā yir̄ə m̄i: yir̄ə ȳi pua' n̄ə p̄uən mb̄ə nj̄eer̄ə, fa' sh̄un ka p̄ə yu k̄uəpsh̄ə.
- A pua' nd̄ā yir̄ə m̄i: a pua' P̄ü (mb̄ə yuə) P̄ü gh̄ét a si' n' u n̄ə kur' āni nd̄ā nd̄ā yi nsi' na.
- n̄er̄ə, mimsh̄ə m̄ashi' nd̄i nga Nḡa yi nḡér' u, shi pit nju' nshut nḡā f̄ub' ə k̄é nḡā siét̄nshut na m̄ə r̄ü yap.
- Pit mb̄ə nk̄umsh̄ə li Nḡa yi nḡér' u n̄ə nku' nju pua ndu' ngw̄ən.
- Mbit mb̄ə mbet tu (mansié) n' I t̄u mo' p̄āsh̄ə shū', mbit mb̄ə nzen (n̄ə font) 'I s̄āk̄éri (reni) n̄ə shū'.
- A pua' nd̄ā yir̄ə m̄i: shir̄ə sh̄i p̄uən n̄ā ngu' yap p̄ō yu p̄uən̄ə (nju mansié) mb̄ə nt̄ā manj̄əm puə n̄ə liénju n̄zetk̄ét (kiyāma).
- A puom ma P̄ü wap, nk̄u n̄ə mbuom' ap, a p̄ə yuə P̄ü nk̄ū na, P̄ü kubsh̄ə m̄f̄u' yap nd̄ā yi nkubsh̄ə.
- A pua' nd̄ā yir̄ə m̄i: yir̄ə ȳi pua' k̄umsh̄ə, n̄er̄ə m̄un' uə i k̄ū na, i pié' nd̄umanj̄é wuon m̄f̄ə m̄əsu Nḡa yi nḡér' i.
- P̄ü tab nt̄uə pit k̄ū yun mb̄ū a li na k̄ā Allah mbi k̄ū na. A pua' nd̄ā yir̄ə m̄i: Allah ka t̄ét mb̄ə Shetk̄ét Nḡa yi, shetk̄ét Nḡa yi ngam.
- I n̄ā nsuə m̄un' uə I k̄ū na t̄u gh̄uə' n̄zén' I. Na gh̄ā ȳu nkub' a, I sh̄ōsh̄ə n̄ə puə n̄ə nguə' nj̄āk̄ét.

- هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَذْكُورًا (1)
- إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا (2)
- إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا (3)
- إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلَ وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا (4)
- إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا (5)
- عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا (6)
- يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا (7)
- وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا (8)
- إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا (9)
- إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا غُيُوبًا قَمَطِرًا (10)
- فَوَقَّاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا (11)
- وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا (12)
- مُنْتَكِبِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا (13)
- وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلَّتْ أَيْدِيهَا تَدْلِيلًا (14)
- وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِآيَاتٍ مِنْ فَضْلِهِ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا (15)
- قَوَارِيرَ مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا (16)
- وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا (17)
- عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا (18)
- وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنثورًا (19)
- وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمَلَكًا كَبِيرًا (20)
- عَالِيَهُمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَخُلُوعًا أُسُورٍ مِنْ فَضْلِهِ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا (21)
- إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا (22)
- إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا (23)
- فَاصْبِرْ حِتْمَ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آيْمًا أَوْ كُفُورًا (24)
- وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا (25)
- وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْكُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا (26)
- إِنَّ هَؤُلَاءِ لِحِيُونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذْرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا تَقْيِيلًا (27)
- نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَلْنَا أَفْعَالَهُمْ تَبْدِيلًا (28)
- إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا (29)
- وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا (30)
- يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا (31)

Mə nâ ndu' nə li Allah, ngâ runkét ghuə'nzén, ngâ shətkét ghuə'nzén.

1. (Allah siéb) Nə ghâ nshéshə mə mbetə mə mbetə.
2. (Mbit nsiéb) Nə fim'əə a ntua kukéri na.
3. (Mbit nsiéb) Nə ghâ sam (mbu) ndâ yi nsâmə.
4. (Mbit nsiéb) Nə ghâ fapshə (ngam) ndâ yi mfapshə.
5. (Mbit nsiéb) Nə ghâ ma' kumshə (ntum).
6. Mə montu ngam (lo' puə Allah) ké mə kəmə.
7. A pua' ndâ yirə mî: yua pə nka' wən men na pummə na mbə yu méé.
8. Fu' kâ pə ndo' yuəshə (ránə) pon mut na.
9. Fu' kâ pə ndo' siéttə pūt na.
10. Fu' kâ pə ndo' nyé'rə mberə mberə na.
11. Fu' kâ pə ndo' (puomshə) ghâ nshéshə tu fu' yuə pə ka ka'na
12. Pə ka ka' fu' pə məshi' yiya liénju?
13. Məshi' liénju fapshə ngam.
14. A lo' yi kuə n'u nə yua a pua' liénju fapshə ngam mə?
15. Ri'két nguə' tu yirə liénju nə ghâ fa mbéé.
16. Pü lo' pi ka pi mâ mvuəshə Yü pa nkusu ?
17. A pua' lo' Pü petə wəp nə pə manjəm mə?
18. Yirə yuə pua' kâ Pü kâ ngét nə ghâ püü na.
19. Nguə' tu yirə liénju nə ghâ fa mbéé.
20. Pü lo' pi ka pi mâ mbuom' Ū wən pə lo' tu mə nké mbuotkét na.
21. ɲerə, Pü yab'i tu li' pummə (mvət vé).
22. A wuon méé tu njətnə (fū') yuə a pua' yu yi na.
23. ɲerə, Pü li (mbuóm mun nyütu), ɲerə Pü pua' pəkət ghâ lí ngam.
24. Nguə' tu yirə liénju nə ghâ fa mbéé.
25. Pü lo' pi ka pi mâ njap' Ū mo' nsié a pə yu shüşü' yum mə?
26. Pi mum mum pua pi nkü.
27. Pü ka pi pit njap ndun (nsié) nə mberə mberə ɲānə, mbit mbə nuə nə pun nə nké mgbunə.
28. Nguə' tu yirə liénju nə ghâ fa mbéé.
29. Lu nun na tu yua pə ka lo' mbə mfa mbéé ntuum ma.
30. Lu nun mfə tu luləgə (njinji mü) yi tet nta'.
31. Shi a mbə fuəshə shi pit mfəer' (ap nə nshié yum) lo' tu lu mü.
32. A pua' ndâ yirə mî: yirə yuə (mü) nâ ndo' pə ma' nsinsam'i yie kâ nshüt (tu nga'kéri).
33. Mfū'i pə pə yie ngélöba (ngutngürə) yi nké ku' nsénna
34. Nguə' tu yirə liénju nə ghâ fa mbéé.
35. Yirə yi liénju, pə tap ntua shəkér'ap.
36. Shi pə mbit mfa péémə nə puə, ɲerə pə tuə nə pontu ngam.
37. Nguə' tu yirə liénju nə ghâ fa mbéé.
38. Yí pua' liénju fapshə ngam, Pü puomshə wən pua pum pəən.
39. ɲerə, a pə yuə ntaɲ mbə puə pən na, ɲerə pə ghət na wa (men na).
40. Nguə' tu yirə liénju nə ghâ fa mbéé.
41. A pua' ndâ yirə mî: ghâ puə Allah nâ ndo' pə tu fuəshə pua pón mi nké.
42. Pua mbâ tutu lo' tu yua pə pua' nə njie'i na.
43. Yu nun mbit nun nuə gbuní məshi' yua pə ka pə mfa' na.
44. A pua' ndâ yirə mî: yuə pua' kâ Pü kâ njeet ghâ fa' mbökét na.
45. Nguə' tu yirə liénju nə ghâ fa mbéé.
46. Yu nun mbit nun nshu nshumbökét məyet (tu nju), a pua' ndâ yirə mî: pu pua' ghâ fa' püü.
47. Nguə' tu yirə liénju nə ghâ fa mbéé.
48. A mbit mbə pə fu' yie pə rié nə puə mî: kəpmə nun (to'tu), pə ye kəpmə yap.
49. Nguə' tu yirə liénju nə ghâ fa mbéé.
50. ɲerə, pə lo' shi suəntuum pə tu yiya sängam manjəm'i (Kur'āni)?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا
- (2) فَأَعاصِفَاتٍ عَصَافًا
- (3) وَالنَّاشِرَاتِ نَشْرًا
- (4) فَأَلْفَارِقَاتٍ فَرَقًا
- (5) فَأَلْمَلَقَاتِ ذِكْرًا
- (6) عُدْرًا أَوْ نُدْرًا
- (7) إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعَ
- (8) فَإِذَا التُّجُومُ طُمِسَتْ
- (9) وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ
- (10) وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّفَتْ
- (11) وَإِذَا الرَّسُلُ أَقْبِتْ
- (12) لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ
- (13) لِيَوْمِ الْفَصْلِ
- (14) وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الْفَصْلِ
- (15) وَنِئْلٍ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
- (16) أَلَمْ نُهَلِكِ الْأُولِينَ
- (17) ثُمَّ نَبَعَهُمُ الْآخِرِينَ
- (18) كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ
- (19) وَنِئْلٍ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
- (20) أَلَمْ تَخْلُقْهُمْ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ
- (21) فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ
- (22) إِلَى قَدَرٍ مَعْلُومٍ
- (23) فَتَقَدَّرْنَا فِيهِمُ الْقَادِرُونَ
- (24) وَنِئْلٍ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
- (25) أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا
- (26) أَحْيَاءَ وَأَمْوَاتًا
- (27) وَجَعَلْنَا فِيهَا رِوَاسِيًا شَائِعَاتٍ وَأَسْقَيْنَاكُم مَاءً فُرَاتًا
- (28) وَنِئْلٍ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
- (29) انظُرُوا إِلَى مَا كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ
- (30) انظُرُوا إِلَى طَلْحِ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ
- (31) لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اللَّهَبِ
- (32) إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرِّ كَالْقَاصِرِ
- (33) كَأَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ
- (34) وَنِئْلٍ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
- (35) هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطَفُونَ
- (36) وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ
- (37) وَنِئْلٍ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
- (38) هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأُولَى
- (39) فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونَ
- (40) وَنِئْلٍ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
- (41) إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ
- (42) وَفَوَاقِهِ مِمَّا يَشْتَهُونَ
- (43) كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
- (44) إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ
- (45) وَنِئْلٍ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
- (46) كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ عُجْرُونَ
- (47) وَنِئْلٍ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
- (48) وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْجِعُوا لَا يَرْجِعُونَ
- (49) وَنِئْلٍ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
- (50) فَيَأْتِي حَبِيبٌ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngâ runkét ghuə'nzén, Ngâ shətkét ghuə'nzén.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Pə mbishəkét ŋwət'ap pō tū kuə?
2. Tū pəsa'kuə mgbimə.
3. Yua pə pua'ntuam mbə fa'nî na.
4. Mbéé pua ! Pə nâ ndo' yi,
5. A pə lo', mbéé pua ! Pə nâ ndo' yi.
6. Ké Pū mā njap'Ū mo' nsié mə kûn nə?
7. Nə mberə mberə mə nki-nki ?
8. Pū pit mbuom'un mə nta'shi mə nta'shi.
9. Pū pit njab lié shun mə gbunə ŋwət.
10. Pū pit njab shū mə shuə' (yi mfétə wun).
11. Pū pit njab nzen nju (mə fū') pun wumə.
12. Pū pit nkut nku ndun pun nə sâmba yu kəkət (pūt).
13. Pū pit njab tet mû (li ŋom) nkutkét.
14. Pū nâ mbit ngét a nsi' lo' tū mba' mba' nə nké (yua a téé mbî) reni tūtan na.
15. Məshi' mî: Pū pə ntūmə men nə mbâ tūtu (yi puən nyūtu) pua mbâ tūtu (yi pənyam).
16. Pua nsu nsu tūtu (yua a pua') tūə'kət'i na.
17. A pua' ndā yirə mî: liénjū li ngam ka tét mbə nə fū' (shi).
18. Liéjū yua pə ndo' tū ntā, ŋerə pə tuə mə lab mə lab'a.
19. Pə pit yub pūt, ŋerə a shi mbə mə nshut ndap mə nshut ndap.
20. Pə pit nyî nə mberə mberə, ŋerə a nshi njié yé yie-li nké.
21. A pua' ndā yirə mî: (mû) djahanama ka tét mbə li' piébə.
22. Mbə li' pətnə nə ghā sa' ndut.
23. Pə pə ghā pi nda' ŋərət mə pilum pilum.
24. Pə ntab ntua pə nju'shə yap ma ntuum nə fuəshə, shi pit (nju'shə) yu nuə.
25. Shéé mbū a li na nké mbetkét pua nsi.
26. Mə njeerə (yua a pua') fōnî na.
27. A pua' ndā yirə mî: puə na, (pə ka pə tū nju) mbə ntab mbiéb'ap mo' nsishə fa'.
28. Mbi ka pi pit mfa mbéé nə ririkent'Ū ndā yi mfa.
29. Nshiénshié yam, Pū ka pi shi'i mə yi ntuaə.
30. ŋerə yu'shə mun (nguə'), Pū ntab ndo' ku'shə yū mo' wun (nə nshé yam) mbū a li na nguə'.
31. A pua' ndā yirə mî: fu' pua' yi ghā luəb (Allah).
32. Nsum nsum (yi tūtu) pua yi Inabi.
33. Nə pómgbié ghā ntu' mbum'ə pə pua'mə nkuən mun na.
34. Nə pā'shə yua a pua' runkét'i na.
35. Pə ntab nju' yap ma ntuum nə shukét ntāmə pua yi mbéé.
36. Mə njeerə lo' puə Ngā yi ngéru, mbə pūngam'ə a pua' yu sishə na.
37. Ngā ghét pūt pūt pua nsié nə ngū yua a pua' tū fānə pəeri na, Ngā runkét pūngam, pə ntab ndo' ghəri mo' kə lu' shukét (mbū a li na pō) nə péémə lo' puə'I.
38. Liénjū yua yiénə (Gibril) ndo' ténə pua pa Mələka mə nkā mə nkā na, pə yie shukér'ap mbū a li na mun'ua Ngā runkét ghuə'nzén fa ku n'i na, i rié (pō yua) a pua' yətnî na.
39. Yirə yua liénjū pua' mbékét, ŋerə mun'ə i kû na i shūshū' li' pətnə (shi) pō mə pətnə mfə məsu Ngā yi ngéri.
40. A pua' ndā yirə mî: Pū kəm'un nə nguə' yua a pua' ghopshî na, liénjū yua mun ndo' yuən yua pət ndā mbuə m'i ka pīnə men na, ngā siétnshut pə nshi nzié (mî): Ré nguə' nə mə, nka wuon pə nsié na.

- 1) عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ
- 2) عَنِ النَّبِيِّ الْعَظِيمِ
- 3) الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ
- 4) كَلَّا سَيَعْلَمُونَ
- 5) ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ
- 6) أَلَمْ يَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا
- 7) وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا
- 8) وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا
- 9) وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سِنَاتًا
- 10) وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِيَاسًا
- 11) وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا
- 12) وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا
- 13) وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَنَجْمًا
- 14) وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً فَجَاجًا
- 15) لِيُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا
- 16) وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا
- 17) إِنَّ يَوْمَ الْفُصْلِ كَانَ مِيقَاتًا
- 18) يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَقْوَاجًا
- 19) وَفِيحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا
- 20) وَسَوَّيَتِ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ سَرَابًا
- 21) إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا
- 22) لِلطَّاغِينَ مَنَآبًا
- 23) لَا يَبِينُ فِيهَا أَهْقَابًا
- 24) لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا
- 25) إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا
- 26) جَزَاءً وَقَافًا
- 27) إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَزِجُونَ حِسَابًا
- 28) وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا
- 29) وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا
- 30) فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا (31)

خَدَائِقَ وَأَنْعَامًا (32)

وَكَوَاعِبَ أُنْرَابًا (33)

وَكَنَاسًا دِهَاقًا (34)

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدَابًا (35)

جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا (36)

رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا (37)

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أُذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا (38)

ذَلِكَ الْيَوْمَ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَا بَا (39)

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْمُرءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا (40)

Sâ ngom nshuop ivü' (79) : Yirə yî pua' «NKA' (PA MƏLÉKA) GHĀ

FIÉSHƏ YIÉNƏ»

Ririkent'i pua' kpa ngom nshuop itü (46), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, ngā runkét ghuə'nzén, ngā shətkét ghuə'nzén.

سورة النازعات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. (Allah siéb) Nə (pa Mələka) ghā fié yiénə ri'két yi mfie!
2. (Mbit nsiéb) Nə (pa Mələka) ghā kuottə yiénə fuəshî!
3. (Mbit nsiéb) Nə (pa Mələka) ghā pi ndunə (tū ghamjū) ndā yi ndunə!

وَالنَّازِعَاتِ غُرُقًا (1)

وَالنَّاسِطَاتِ نَسِطًا (2)

وَالسَّاجِدَاتِ سَجْدًا (3)

4. ƚɛrɛ, nɛ (pɑ Mɔlɛkɑ) ɡhɑ yi mbɪnɔ ndɑ yi mbɪnɔ!
5. Nɛ ɡhɑ pɑ vɛt ƚɡɑm !
6. Liɛnɟu yuɛ pum (ntɑ) wɑrɛ (ndo' tũ, yuɔm) watnɛ nɑ.
7. Mbɛtɛ (ntɑ) ipɑ pɛtɔ'i nɑ.
8. Yirɛ liɛnɟu, ntɔuɔm ntɔuɔm nɑ ndo' pɛ yi lɔɛp.
9. Yuɛnnɛ shirɛ shuɛ pɛ yuɛrɪ.
10. Pɛ pɛ nziɛ mɪ : kɛ pɛ fa pũ pummɛ mbɛ pɛɔn mbɛtɛnɛ tu pum wumɔ?
11. Kɛ fu' yie pũ ndo' yie nkɔu yuɛ a vob mɔ?
12. Pɛ riɛ mɪ : fu' ƚɛrɛ yirɛ yuɛ nka yi mbɛtɛnɛ pua' yi vɔuɛ.
13. ƚɛrɛ a li na mɪ: a pua' ndi nka kɛmɔ imo' ;
14. ƚɛrɛ, pɛ pɛ shi wuo rɛ pɛ pɛ tu yɛn (kiyɑmɑ) mbi yiɛmɔ.
15. Kɛ sɑngɑ Mũsɑ lo' pi tuɛ n'u nɔ?
16. Fu' yie Ngɑ yi ƚgɛri kɑ fũ'i tu puo'shɔ nzɛnkɛt nɑ (Tuwɑ).
17. (Nziɛ n'i mɪ:) Lu mfɔ Fir'ɔnɑ, a pua' ndɑ yirɛ mɪ: i sa' ndut.
18. ƚɛrɛ, riɛ n'i (mɪ) : kɛ a lo' pɛ n'u nɛ kɑ u nzen nɔ?
19. Nɟirɛ'u mfɔ mɛsɔ Ngɑ yi ƚgɛr'u ƚɛrɛ u puɔ'Inɔ?
20. ƚɛrɛ, i let n'i nɛ rɪkɛn ƚgũrɛ.
21. ƚɛrɛ, i fa mbɛɛ, mbit nsiɛt.
22. A pua' lo' i fet nkɔwɛn'i mbɛ ƚguon punnɪ (nɛ fa' mbũukɛt).
23. ƚɛrɛ, i kɑ pi puomshɔ (pɑ yu'i), mfũ (mfɑ wupmɛ nɛ puɛ).
24. ƚɛrɛ, nziɛ mɪ : « m'buɑ' ƚgɑ yi ƚgɛr'un'uɛ i puɑ' ƚɔnɪ tutun nɑ.
25. ƚɛrɛ, Allah vɛ'i nɛ ƚguɛ' ndɪnɪ puɑ pumi.
26. A pua' ndɑ yirɛ mɪ: a pua' tu yirɛ yuɛ nɛ pummɛ yu pɑvɛt nɛ mɔn'uɛ i nduɛb (Allah) nɑ.
27. Kɛ ɑ pɔn mbɛ kɑmkɛri tu yi mbuomɛ kɛ pũr'uɛ I kɑ puom'i nɔ?
28. Mbi'nɛ ƚɔnɪ'i ƚɛrɛ ƚgɛt a pɛ ƚguɛngɛuɛ.
29. Nsɔm shũ'shi (nɛ nɟɔm), mbit ntũmɛ kɔsɔ ƚɔm'i.
30. Nsiɛ nɑ, manɟɔm yirɛ yuɛ I pit sɑshɔ'i,
31. Ntũmɛ lo' ntɔuɔm nɛ nkɛ mɪ puɑ ƚgungɑ shi.
32. Mberɛ mberɛ nɑ, I pen'ap (ndun nsiɛ).
33. Mɔ yu ƚhɑmɛ nɛ pɔn puɑ pɑ tɑ shɔn.
34. ƚɛrɛ, fu' kɑ nyɛ'rɛ ƚgũrɛ ndo' tuɛ nɑ.
35. Liɛnɟu yuɛ mɔn nyũtu ndo' kumshɔ yuɑ i kɑ fa' nɑ .
36. Pɛ nɑ ndo' kɔɛrɛ (mũ) Jɑhɪm nɛ mɔn'uɛ i ndo' yuɛn nɑ.
37. ƚɛrɛ, mɔn'uɛ i sa' ndut;
38. Mbit sho' pɔ wumɛ nɟu nɑ.
39. ƚɛrɛ, a pua' ndɑ yirɛ mɪ: (mũ) Jɑhɪm puɑ' li' shu (shi).
40. Mbɛ tuɛ mɛ mɔn'uɛ i lɔɛp ntɛnɛ mɛsɔ Ngɑ yi ƚgɛri nɑ, mbi pit ƚguɛ'nɛ ƚɔwɛr'i ntɑ kũ ntɔuɔm mɑ;
41. ƚɛrɛ, a pua' ndɑ yirɛ mɪ: (Adjɑnɑ) puɑ' li'shu shi.
42. Pɛ tɛ nɑ mbishɔ'u tu ƚgɑ fu' (kyɑmɑ) mɪ: a ntɔu mɛɛ fu' nɑ nɔ?
43. U pɔ nɛ kɔɛ (yi) tu yi nkumshɔ'i nɔ?
44. Ndɪnɛ (yi) shi li nɑ puɛ Ngɑ yi ƚgɛr'i.
45. A li na mɪ: u puɑ' ƚgɑ kɛm mɔn'uɛ i nduɛb'I nɑ.
46. Liɛnɟu yuɛ pɛ ndo' yuɛn'i nɑ (kiyɑmɑ), pɛ nɑ ndo' pɛ pɔ yie pɛ mɑ nshu yɑp (ndun nsiɛ) a yɑ' ndi mɡbɑ' ƚɔm kɛ ndi nkɔsɔ ƚɔm.

- (4) فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا
- (5) فَالْمُدْبِرَاتِ أَمْرًا
- (6) يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ
- (7) تَتَّبِعُنَّهَا الرَّادِفَةُ
- (8) قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ
- (9) أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ
- (10) يَقُولُونَ أَيْنَا لِمَزْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ
- (11) إِذَا كُنَّا عِظَامًا لَحِيرَةً
- (12) قَالُوا بَلْكَ إِذَا كُنْتَ خَاسِرَةً
- (13) فَيَأْتِيهَا هِيَ زُجْرَةً وَاحِدَةً
- (14) فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ
- (15) هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى
- (16) إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى
- (17) أَذْهَبَ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى
- (18) فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَى أَنْ تَزَكَّى
- (19) وَأَهْدِيكَ إِلَى رَبِّكَ فَتَخْسَى
- (20) فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَى
- (21) فَكَذَّبَ وَعَصَى
- (22) ثُمَّ أَذْبَرَ يَسْعَى
- (23) فَحَشَرَ فَنَادَى
- (24) فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى
- (25) فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى
- (26) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِمَنْ يَخْسَى
- (27) أَأَنْتُمْ أَشَدُّ خُلُقًا أَمْ السَّمَاءُ بَنَاهَا
- (28) رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّاهَا
- (29) وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا
- (30) وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا
- (31) أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا
- (32) وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا
- (33) مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ
- (34) فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ الْكُبْرَى
- (35) يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى
- (36) وَبُورِزَتِ الْجَحِيمِ لِمَنْ يَرَى
- (37) فَأَمَّا مَنْ طَغَى
- (38) وَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
- (39) فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى
- (40) وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى
- (41) فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى
- (42) يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا
- (43) فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرَاهَا
- (44) إِلَى رَبِّكَ مُنْتَهَاهَا
- (45) إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ مَنْ يَخْشَاهَا
- (46) كَانَتْهُمْ يَوْمَ يُبْرَأُونَهَا لَمْ يَلْبِثُوا إِلَّا عَجِيئَةً أَوْ ضَحَاكًا

Fɔm ƚgom (80): Yirɛ yi puɑ' «NKA'NYŪSHɔ MI»

Ririkɛnt'i puɑ' kpa ƚgom nshuop ipɑ (42), a kɑ si' Maka'

Mɔ nɑ ndu' nɛ li Allah, ƚgɑ runkɛt ƚhuɛ'nzɛn, ƚgɑ shɛtkɛt ƚhuɛ'nzɛn.

1. (Ngɑ ntɔm) kɑ pi nyũshɔ mi mi mbit mfɛt nkɔwɛn'i.
2. Mɪ mfɔmɪ tuɛ mɛsɔ shi.
3. Ⱥ lo' yi kɔɛ n'u mɪ: mɔ' nka i nɑ nta' yi nzen nɔ?
4. Kɛ yi ƚgɛt kumshɔ, ƚɛrɛ kumshɔ fɛɛr'i ?
5. Mbɛ shi tuɛ mɛ mɔn'uɛ i nsishɔ mɪ: i yɛtnɛ nɑ,
6. ƚɛrɛ, u mbummɛ wɪ.
7. Nɑ (ndon) ndi' n'u nɛ kɑ i mbɛ shi rɛn nɑ.

سورة عبس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) عَبَسَ وَتَوَلَّى
- (2) أَنَا جَاءَهُ الْأَعْمَى
- (3) وَمَا يَدْرِيكَ لَعَلَّهٗ يَزْكَى
- (4) أَوْ يَدْكُرُ فَنَنْفَعَهُ الْبِكْرَى
- (5) أَنَا مِّنْ سِغْفَىٰ
- (6) فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَّىٰ
- (7) وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزْكَىٰ

8. Mbə tuə mə mən'ʊə i tuə məsu shu mbə **bunnə**,
9. Mbit mbə mbuo (Allah na)
10. ɲerə, **u** fūrə ntā'i.
11. Mbéé pua ! a **pua'** ndā yirə mî: yirə yuə **pua'** kumshə.
12. ɲerə, mən'ʊə i kû na, i kumshə'i (**Kur'âni**).
13. Tə **pa** ya' fu lérəwa shuə a pua' wumî na.
14. Mbə ɲānî, **mbit** mbə renkéri na.
15. Mə mbuə ghâ nshéshə (pa **Mələka** ghâ ntuətə).
16. (Shuə pə pua') **wūmə shi**, mbə ghâ yu' **nshut na**.
17. Pə yab ntu ndun **mən nyūtu**, a fa kuə wi tu fétə **ngambékét nə** (siét nshut)?
18. Pə ka **puom'i** pō lo' tu kuə?
19. I ka **puom'i** lo' tu mə tab nké; ɲerə mgbətə **mbə m'i**
20. A **pua'** lo' I luəɾə n'i nə **ndumanjé**.
21. A **pua'** lo' I ɲo'i, nsî'i.
22. A pə lo', fu' kâ I kû na I **yiémə'i**.
23. Mbéé, (**mən nyūtu**) **ntap ngéri** yua I sa' n'i na (runkéri).
24. ɲerə, **mən nyūtu yuən na** payu shi?
25. Mî: a **pua'** ndā yirə mî: Pū pî nké ndā yi mbî.
26. A pə lo' **Pū** sən nsié ndā yi nsənə.
27. ɲerə, **Pū** ngét a ndo' **ntuəm** nə mbâ yum.
28. Nə Inabi pua mfu tutu.
29. **Pua** Zéitún pua ntəən **ntuən**.
30. Pua nsum nsum'ʊə a pua' **tuə' kéri** na.
31. Pua mbâ tutu nə ngungâ.
32. Mə **yu** ghâmə nə pən pua pa **tâ shun**.
33. Fu' kâ **ngé** (lo'shə ntut) **ndo'** tuə na.
34. Liénju yuə mən ndo' téé tâ **môm'ab'a**.
35. Pua **nāshi**, nə **baba shi** na.
36. Pua **gbé'i**, nə **pon p'i** na.
37. A nā ndo' pə nə nshienshié mən mə rü yap tu yirə liénju nə pəsa'kuə yuə a ku njətnə (**njuən**) wi na.
38. Mba' mi (**ghâ suəntuəm**) nā ndo' pə tu yirə liénju mbə féeékéri
39. Mbə nə nsū ghuə, mbə nə **lumntuəm**.
40. Shimo' mba' mi (**ghâ siətnshut**) tu yirə liénju, **mvob** pə **ntuəm**.
41. Njəm pi **sum'ap**.
42. Shirə shuə **pua'** ghâ fétə **ngambékét**, ghâ püü.

- (8) وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَىٰ
- وَهُوَ يُجْشَىٰ (9)
- فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ (10)
- كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ (11)
- فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ (12)
- فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ (13)
- مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ (14)
- بِأَيْدِي سَفَرَةٍ (15)
- كِرَامٍ بَرَرَةٍ (16)
- فَتِلْكَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرُهُ (17)
- مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ (18)
- مِنْ نُّطْقَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ (19)
- تُمْ السَّبِيلَ يَسْرُهُ (20)
- تُمْ أَمَاتَهُ فَاقْبِرْهُ (21)
- تُمْ إِذَا شَاءَ أَنْشَرَهُ (22)
- كَلَّا لَمَّا بُدِعَ مَا أَمَرَهُ (23)
- فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ (24)
- أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا (25) تُمْ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا (26)
- فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا (27)
- وَعِنَبًا وَقَضْبًا (28)
- وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا (29)
- وَحَدَائِقَ غُلْبًا (30)
- وَفَاكِهَةً وَأَبًّا (31)
- مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ (32)
- فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَةُ (33)
- يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ (34)
- وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ (35)
- وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ (36)
- لِكُلِّ امْرئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ (37)
- وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ (38)
- صَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ (39)
- وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ (40)
- تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ (41)
- أُولَئِكَ هُمُ الْكُفَرَةُ الْفَجْرَةُ (42)

Fām ngom nshuop imo' (81) : Yirə yî pua' «NKA' VUƏ RÂNƏ

(LI ɲOM)»

Ririkent'i pua' pət ngom nshuop ivü (29), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, **Ngā** **runkét** **ghuə'nzén**, **Ngā** **shətkét** **ghuə'nzén**.

1. **Fu'kâ** pə ndo' vəshə **ránə** li ɲom **ma**.
2. Pua **fu'kâ** pon mut ndo' pə ntən mgbu na.
3. Pua **fu'kâ** pə ndo' pə nyí nə mberə mberə na.
4. Pua **fu'kâ** pə ndo' fūrə ngéloba ngā yum **ma**.
5. Pua **fu'kâ** pə ndo' puomshə pənyâm kwət na.
6. Pua **fu'kâ** pə ndo' **ghét ripá nké** lü na.

سورة التكویر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ
- (2) وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ
- (3) وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ
- (4) وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ
- (5) وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ
- (6) وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ

7. Pua fu'kâ pə ndo' kpa'shə yiénə na.
8. Pua fu'kâ pə ndo' pishə mon yi məmgbié yəə pə ka si nə yiénə na.
9. Mfi: pə ka ɲo'i pə məshi' yiya ndon nə?.
10. Pua fu'kâ pə ndo' sâshə ya' fu lérəwa (fa') na.
11. Pua fu'kâ pə ndo' kôshə pût na.
12. Pua fu'kâ pə ndo' ghét (mû) jahîm lû na.
13. Pua fu'kâ pə ndo' ghobshə nə Adjana na.
14. Nshiénshié ɲwət yi yua i méé mən na.
15. ɲɛrə, Mə pummə nsiéb nə pon mər'wə a mbətə na.
16. Ywə a nja' luəmshî na.
17. (Mbit nsiéb) Nə shü' fu' kâ a ntua na.
18. (Mbit nsiéb) Nə nku'nju fu' kâ a mfəw nzenkét na.
19. A pua' ndá yirə mfi: yirə yî (Kur'âni) pummə na mbə shukét ngâ nshéshə (Gibril) ywə i pua' yu wûmə na.
20. Ngâ kə, ngâ ntu nté mfə məsu Ngâ Arshi (nguo').
21. Mələka (ywə) pə nju' nshûr'i ɲurət na, yu suəntuam.
22. Nsûnə yun (Muhammad) ndi' mbârə.
23. Mə ndá tiét, i ka pi ywən'i (Gibril) sâ pût pût mə li' nguəwə.
24. I pit mbə ndi' nyémə tə yu li'si.
25. A (Kur'âni) pit na mbə ndi' shukét shéitān yu tamshə.
26. ɲɛrə pə nguon ya' ?
27. (Kur'âni) ndi' (mo' ywəm), mbû a li na mfi: a pua' kəmshə nə ngû yu puomə mənten.
28. Nə mən'wə i kû mə rû yun mî i nâ té nténə na.
29. Pə fa pu yié kû yun (nshié ywəm), mbû a li na kâ Allah ywə I pua' Ngâ ghət ngû ywəm mənten na mbi kû na.

Fâm ngom nshuop ipa (82): Yirə yî pua' «NKA' NSIÉTTƏ (PÛT)»

Ririkent'i pua' vü' nshuop (19), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, ngâ runkét ghuə'nzén, ngâ shəkét ghuə'nzén.

1. A pit na mbə ndá yirə mfi: pütükét pwen nâ Fu' kâ pût ndo' pə nsiéttə na.
2. Pua fu' kâ pon mət ndo' pə nsammə na.
3. Pua fu' kâ pə ndo' ghét ripá nké fénkét (tamməkét ɲjié ndi) na.
4. Pua fu' kâ pə ndo' pə ɲjubshəkét sié sié na.
5. Nshiénshié ɲwət yi yua i ka pínə mən (fa'), pua yua i ka shînə mən na.
6. Ó mən nyütu! a pütə (fütə) kwə wu mfə ndun Ngâ yi gér'u ywə I pua' Shəkét Ngâ wûmə nə?
7. Wi ywə i ka puom'u, ɲɛrə ngét u pə nguənguə, ɲɛrə ngét u té nténə nə?
8. I shôshə'u tə nshié mfə ywə I kû na.
9. Mbéé pua! ... Pə nâ mfa mbéé tə liénju féé ket.
10. A pua' ndá yirə mfi: a pummə na mbə mfə ndun pən nə ghâ pi nshî wən.
11. Kitnə kitnə ghâ ntuaətə.
12. Pə nâ ɲji yua pə ngét na.
13. A pua' ndá yirə mfi: ghâ fa' fa' mbökét nâ ndo' pummə pə tə nshumbökét.
14. Ntuə pummə pə tə (mû) jahîm.
15. Pə nâ ndo' nyî ntuum tə liénju féé ket.
16. Shi pə ghâ pi nkwen shi pə ntuum.
17. Á lo' yi kwə n'u nə yua a pua' liénju féé ket nə?
18. A pə lo', á lo' yi kwə n'u nə yua a pua' liénju féé ket nə?
19. Liénju ywə nshiénshié ɲwət ntab ndo' sa'é nshié ywəm məshi' mo' ɲwət na. Nsa' ngam tə yirə liénju li na pə nə Allah.

- (7) وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ
- (8) وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ
- (9) بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ
- (10) وَإِذَا الصُّخُفُ نُشِرَتْ
- (11) وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ
- (12) وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ
- (13) وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ
- (14) عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ
- (15) فَلَا أَقْسِمُ بِاللُّحِيِّ
- (16) إِنْ أَلْوَارِ الْكُنُوسِ
- (17) وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ
- (18) وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ
- (19) إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ
- (20) ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ
- (21) مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ
- (22) وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ
- (23) وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأَفْقِ الْمُبِينِ
- (24) وَمَا هُوَ عَلَى الْعَيْبِ بِضَافٍ
- (25) وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ
- (26) فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ
- (27) إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ
- (28) لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ
- (29) وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

سورة الانفطار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ
- (2) وَإِذَا الْكُوَاكِبُ انْتَشَرَتْ
- (3) وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِرَتْ
- (4) وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ
- (5) عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ
- (6) يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّبَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ
- (7) الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ
- (8) فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَجَّبَكَ
- (9) كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالذِّينِ
- (10) وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ
- (11) كِرَامًا كَاتِبِينَ
- (12) يَعْلَمُونَ مَّا تَفْعَلُونَ
- (13) إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ
- (14) وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ
- (15) يَصَلُّونَهَا يَوْمَ الذِّينِ
- (16) وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ
- (17) وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الذِّينِ
- (18) ثُمَّ مَّا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الذِّينِ
- (19) يَوْمَ لَا تَمَلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ

1. Ri'két nguə' pua nə ghâ sū' mfu' (yum).
2. Shuə pə mbə pə mfu' yum puə puən pə nta' a run nshət na.
3. A shi mbə pə fu' kâ á nshi mfu' puə nə puən ké yuə pə mbə nkəət kuət (tu kilu) na, pə nsu' (mfu').
4. Ké pə ntab nžəm'ap mo' mî:pə pua'puən njiémə?
5. Məshi' liénju mgbímə.
6. Liénju (yuə) puən ndo' ténə məsu Ngâ ghét ngu yu puomə məntən na.
7. Mbéé pua! A pua' ndá yirə mî: nda lérəwa ghâ fubə pummə na mbə tu sidjîn.
8. A lo' yi kuə n'u nə yua a pua' sidjîn nə?
9. A pua' nda lérəwa yuə pə shü' shitam ntuum ma.
10. Ri'két nguə' tu yirə liénju nə ghâ fa mbéé.
11. Shuə pə mfa mbéé nə (nga) liénju féé ket.
12. Pə ntap mféé mbéé ntuum mbú a li na nshié ngá sa'ndut, ngá nkwt ndon.
13. Á mbə pə fu'kâ pə yankə n'i nə ririkent'Ü, na i rié mî: (yuə pua') nkusânsá pa nkusu.
14. Mbéé! yua pə ka pə kút (tu ndon na) kwət kâm mə ntə shap.
15. Mbéé! a pua' ndá yirə mî: puə na, pə pummə mbə puən mfétə (shi pə njuən) Ngá yi ngér'ap tu yirə liénju.
16. A pə lo', a pə ndá yirə mî: pə pummə na mbə ghâ nyî (mú) «jahim».
17. A pə lo' pə rié (nə puə) mî: yí pua' yua pə lo' mbə mfa mbéé ntuum ma.
18. Mbéé pua, a pua' ndá yirə mî: nda lérəwa renkét puən pummə na mbə tu illiyîn.
19. Á lo' yi kuə n'u nə yua a pua' illiyîn nə?
20. A pua' nda lérəwa yuə pə shü' shitam ntuum ma.
21. (Pa máléka shuə) pə pua'ghobshí na nâ ntuanə nga shi.
22. A pua' ndá yirə mî: ghâ fa' mbökét pummə na mbə tu nshumbökét.
23. Mbə tu ntám ntám ru mbə njuənnə.
24. U nâ ntua pə nji pú nshumbökét tu mba' mi m'ap.
25. Pə pə nuə nə puə nə yu nuə yuə a pua' nshut nji na.
26. Yí nshûr'i (pə nə yit) misku. ɲerə ghâ mbanə ghét na mbanə məshi' (kwətə) yirə yuə.
27. ɲamshí pua' lo' tu tasmîn.
28. Li nké yuə (puən puə) pə pua'ghobshí na ndo' pə nuə na.
29. A pua' ndá yirə mî: puən puə pə ka ghét püü na ka pə mbə nguə'puən puə pə suəntuum ma.
30. A pə pə fu' yíé pə nja' ɲayə pə pua' na, pə ɲom ndéra.
31. A pit mbə pə fu' yíé pə puəntə ɲayə pá nda puə pua' na, pə mbutnə nə lumtu kuo'shə (ghâ suəntuum).
32. A pit mbə pə fu'yíé pə yuən'ab'a, pə rié mî : a pua' ndá mî: shirə shí puən pummə na mbə vuəkét puən.
33. Pə pi má nshéshí wap nə puə mə ghâ shí (nə puə).
34. ɲerə, ndia'shí, ghâ suəntuum nâ ntua ghuə ghâ siəntshut.
35. Mbə tu ntám ntám ru mbə njuənnə.
36. Ké pə lo' pi yet ghâ siəntshut nə yua pə ka fa' nə ?

1. Fu' kâ pút ndo' ləmkét na.
2. Mbi yu' nshut' pə yi Ngá yi ngéri, a pé (n'i nə yi ndəmkét na)
3. Fu' kâ pə ndo' sashə nsié na.

- 1) وَيَلِّ لِلْمُطَفِّينَ (1)
- 2) الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ (2)
- 3) وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ (3)
- 4) أَلَا يَنْظُرُ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ (4)
- 5) لِيَوْمٍ عَظِيمٍ (5)
- 6) يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ (6)
- 7) كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَارِ لَفِي سِجِّينَ (7)
- 8) وَمَا أَذْرَاكَ مَا سِجِّينَ (8)
- 9) كِتَابٌ مَرْقُومٌ (9)
- 10) وَيَلِّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (10)
- 11) الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ (11)
- 12) وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ (12)
- 13) إِذَا تُثْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (13)
- 14) كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (14)
- 15) كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ (15)
- 16) ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُو الْجَحِيمِ (16)
- 17) ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ (17)
- 18) كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَنْبَارِ لَفِي عِلِّيَّينَ (18)
- 19) وَمَا أَذْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ (19)
- 20) كِتَابٌ مَرْقُومٌ (20)
- 21) يَشْهَدُهُ الْمُرَقَّبُونَ (21)
- 22) إِنَّ الْأَنْبَارَ لَفِي نَعِيمٍ (22)
- 23) عَلَى الْأَرْزَاقِ يُنظَرُونَ (23)
- 24) تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ (24)
- 25) يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ (25)
- 26) خِتَامُهُ مِسْكٌ وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ (26)
- 27) وَمِرَاجُهُ مِنْ تَسْنِيمٍ (27)
- 28) عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ (28)
- 29) إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ (29)
- 30) وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ (30)
- 31) وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ (31)
- 32) وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُّونَ (32)
- 33) وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ (33)
- 34) فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ (34)
- 35) عَلَى الْأَرْزَاقِ يُنظَرُونَ (35)
- 36) هَلْ تُؤْتِبُ الْكُفَّارَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ (36)

- 1) إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ (1)
- 2) وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُمَّتْ (2)
- 3) وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ (3)

4. A pə ntúmə yua a pua' ntuum ma (künsié), shi' ndəm dəm ma.
5. Mbi yu' nshut' pō yi Ngā yi ngéri, a pé (n'i nā yi ntúmə).
6. Ō mun nyūtu, a pua' ndā yirə mī: u pua' ngā ma'si' mə wuon mfə məsu Ngā yi ngér'u ndā yi ma', ɲerə u pua' ngā yi ntānə pən'I.
7. ɲerə, mun'ʊə pə ndo' ntua nə lérəwa shi tu mgbā puə'i yi lum ma.
8. ɲerə pə nā ndo' sishə'i nə nsishə yuə a pua' luətékəri na;
9. I pit njəm ɲwər'i mə wuon ɲəyua pá ndéé pua' na, mbə ngā lumntuum.
10. Mbə shi tuə mə mun'ʊə pə ndo' tuə nə lérəwa shi pō mfə njəm nkwen'i na;
11. ɲerə i nā ndo' pə mfū nguə' (vuəshə).
12. Pit nyí mū ndükét.
13. A pua' ndā yirə mī: i ka pə mə rü pá ndéé mbə pō ngā lumntum.
14. A pua' ndā yirə mī: i ka pə ngubmə mī: i tap ndo' putnī (mfə məsu Allah).
15. Ən (i nā ntuaə putnə), a pua' ndā yirə mī: Ngā yi ngér'i pə tu (fa'shi) mbə Ngā yi njuən tətən.
16. ɲerə, mə siéb nə pānə pānə!
17. (Mbit nsiéb) Nə shū' pua yua a puomshə na.
18. (Mbit nsiéb) Nə mut fu' yie a run na.
19. Pə nā ntuaə pummə pə nkuo' tu mbə lo' tu mo' mbə.
20. ɲerə, a kuə nə puə pə ntab nsuə yap mo' ntuum mə?
21. A pə fu' yie pə njankə «kur'āni» nə puə na, pə ntab mber'ap yéé mansié.
22. Nə puən puə pə ku tu na, pə nā mfa mbéé.
23. Allah pi pua' Shetkət Ngā yi nji yua pə nduəm ma.
24. ɲerə, fa pəsa'kuə nə puə məshi' nguə' njákét tətən.
25. Mbu a li na puən puə pə suəntuum mbit mfa' renkét renkét fa' na, a pua' nə puə nə ɲjɛrə yuə a ndi' yu tən na.

Fām ngom nshuoip itən (85) : Yirə yí pua' «NKA' LI' SI' PON MUT»
Kiríkenti' pua' pet ngom nshuoip ipa (22), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, ngā runkét ghuə'nzén, ngā shetkét ghuə'nzén.

1. (Allah siéb) Nə pūt li' si' pon mut!
2. (Mbit nsiéb) Nə liénjə nka'a!
3. (Mbit nsiéb) Nə ngā tuənə ngam, nə yua pə ndo' tuənə na!
4. Ntu ndun ghā «ukhdúd» (tām mú).
5. Mú yuə a ghət yu kuo'shə shi na.
6. Fu' ɲerə pə pi shushə tu ngū shi
7. Mbi pə tu yua pə téé ngét nə ghā suəntuum ma mbə ghā pi tuənə.
8. Pə ka pə ntab ngéri mo' wap nə guə' mbū a li na ndū mī: pə suəntuum ndun Allah yuə I pua' Nshet ku, Shetkét yu ayuə.
9. Wi yuə fon pūt pūt pua yi mansié li na yi na. Allah pua' nku ndun ngū yum mətən mbə Ngā yi tuənə.
10. A pua' ndā yirə mī: puən puə pə ka ghət nguə' (mkpa'nə) nə ghā suəntuum pi pəmbā pua pi pəngbié, a pə lo' pə pə yie pər'ap mo' ntuum ma, ɲerə, a pua' nə puə nə nguə' jahannama mbit mbə nə puə nə nguə' fé mú.
11. A pua' ndā yirə mī: puən puə pə suəntuum mbit mfa' renkét renkét fa' na, a pua' nə puə nə Ajana shuə pon mi nké nja'nə tu shinti na, yirə yuə pua' fu' ngūrə.
12. A pua' ndā yirə mī: vé vé Ngā yi ngér'u pummə na mbə ri'kéri.
13. A pua' ndā yirə mī: I (Allah) nā ɲjiéshə Wi (mbuom) mbit nku mbééshə Wi (yirə yuə).
14. I (Allah) pua' Shetkét Ngā fétə ghérəpüü, Shetkét Ngā ghu'.
15. Ngā Arshi (nguə'), Ngā gbimə.
16. Shetkét Ngā ghét yua I ngub ma.
17. Ké a lo' pi tuə n'u nə sanga lab lab pa sonjām mə?
18. «Fir'ōna» pua pa «Samūd» ?
19. Mbéé! Puən puə pə ka siétnshut na pua' tu fa mbéé.
20. Allah pi pua' njəm puə mbə Ngā yi nguəm'ap.
21. Mbéé! a pua' kur'āni gbimə.
22. Tu aló (yuə a pua' yu) nshī na.

- 4) وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَخَلَّتْ (4)
- 5) وَأَدْنَتْ لِرَبِّهَا وَخَفَّتْ (5)
- 6) يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ (6)
- 7) فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ (7)
- 8) فَسَوْفَ يُحَاسِبُ حِسَابًا يَسِيرًا (8)
- 9) وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مُسْتُورًا (9)
- 10) وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ (10)
- 11) فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا (11)
- 12) وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا (12)
- 13) إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مُسْتُورًا (13)
- 14) إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ (14)
- 15) بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا (15)
- 16) فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ (16)
- 17) وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ (17)
- 18) وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ (18)
- 19) لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ (19)
- 20) فَعَمَّا هُمَ لَا يُؤْمِنُونَ (20)
- 21) وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ (21)
- 22) بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكَذِّبُونَ (22)
- 23) وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ (23)
- 24) فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ (24)
- 25) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ (25)

سورة البروج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- 1) وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ (1)
- 2) وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ (2)
- 3) وَشَاهِدِ وَمَشْهُودِ (3)
- 4) قِيلَ أَضْحَابُ الْأُخْدُودِ (4)
- 5) النَّارِ ذَاتِ الْوُفُودِ (5)
- 6) إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ (6)
- 7) وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ (7)
- 8) وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ (8)
- 9) الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (9)
- 10) إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ لَمْ يَكُنُوا لَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمَ وَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ (10)
- 11) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ (11)
- 12) إِنَّ نَظِئًا رَيْنًا لَشَدِيدٌ (12)
- 13) إِنَّهُ هُوَ يُبَدِّلُ وَيُبَدِّلُ (13)
- 14) وَهُوَ الْعَفُورُ الْوُدُودُ (14)
- 15) ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ (15)
- 16) فَعَالٌ لِمَا يُرِيدُ (16)
- 17) هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ (17)
- 18) فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ (18)
- 19) بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ (19)
- 20) وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ (20)
- 21) بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَجِيدٌ (21)
- 22) فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ (22)

Fâm ngom nshuop itû (86): Yirə yî pua' «NKA' (MÔMUT) NGÛN NSHÛ»
Rîrikent'i pua' Sânsuop (17), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngâ runkét ghuə'nzén, Ngâ shetkét ghuə'nzén.

1. (Allah siéb) Nə put pua (mômüt) ngun nshü!
2. A lo' yi kuə n'u nə yua a pua' (mômüt) ngun nshü nə?
3. (A pua') mômüt ndu'két (tutun).
4. Mo' nshié ɣwət ndi' mbû a li na mî: a pua' mfə ndun'i nə ngâ nshî.
5. ɣerə mun nyütu yuən mî: pə ka puóm'i pō lo' tu kuə?
6. Pə ka puóm'i pō lo' tu mə nké yuə a pua' yi natnə na.
7. A nâ ntum tu fânə nzəm (məmbâ) pua kaɣ (məngbié).
8. A pua' ndâ yirə mî: Wi (Allah) pummə na mbə Ngâ ghət ku tu yi mbutnə n'i .
9. (Tu) liénju yuə pə ndo' sâshə pa nduəmə na.
10. ɣerə nshié ku pə ndi' n'i, shi nshié ngâ yi mfəer'i (mbit mbə).
11. (Allah siéb) Nə püt ngâ yi mbutnə (mbə)!
12. (Mbit nsiéb) Nə nsié ngâ yi ndumkét (nə yu pé).
13. A pua' ndâ yirə mî: yirə yî (kur'âni) pua' shukét fapshə (ngambékét pō mbéé).
14. I (kur'âni) ndi'mo' shukét ntâmə.
15. A pua' ndâ yirə mî: pə nâ ngét ntaɣ ndâ yi ngérə.
16. Mə ngét ntaɣ ndâ yi ngérə.
17. ɣerə shînə nə ghâ fətə ngambékét, shînə nə puə məyet.

Fâm ngom nshuop isâmba (87): Yirə yî pua' «NKA' SHETKET ɣĀNƏ»
Rîrikent'i pua' vü' nshuop (19), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngâ runkét ghuə'nzén, Ngâ shetkét ghuə'nzén.

1. Rən nə li Ngâ yi ngér'u yuə I pua' Shetkét Ngâ ɣânə na;
2. Yuə I ka puom (ngû yum mən̄ten), ɣerə njətnə mən na.
3. Wi yuə I ka gbətə (ngû yum mən̄ten) ɣerə njîrə na.
4. Wi yuə I ka ntûmə ngungâ na.
5. ɣerə, njəm a yié yumshî mbə si tutun na.
6. Pü nâ ntua yankə n'u (Kur'âni), ɣerə shi u ndânə.
7. Mbû a li na yuə Allah kû na, a pua' ndâ yirə mî: I yi (yu) li' nguərə pua yua a nduəmshə na;
8. Pü nâ ntua luərə'u nə yu luətkət.
9. ɣerə kumshə (puən) mə yuə kumshə mbi ghâm ma.
10. munuə i nduəb (Allah na) nâ ntua kumshə.
11. Ngâ püütu tutun ngab'i (kumshə).
12. Wi yuə i ndo' nyî mü ngûrə tutun na.
13. ɣerə i ntab ntua kpu'i ntuəm shi pit ngum (wumə mbökət).
14. Mə ndâ tiét, munuə i nzen (nə ɣwər'i) na fu'u.
15. Mbit mbə nkumshə li Ngâ yi ngér'i, ɣerə mbə nto'tu.
16. Mbéé! pu nâ nsho' yun pō wumə nju (yî).
17. Na ndînə liénju pi pua' pōkéri mbit mbə ruobkéri tutun.
18. A pua' ndâ yirə mî: ré yî pummə na mbə tu pum ndâ lérəwá.
19. Lérəwá Ibrahim pō yi Mûsâ.

Fâm ngom nshuop ifâmə (88): Yirə yî pua' «NKA' NGĀ YINSUMƏ»
Rîrikent'i pet ngom nshuop itû (26), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngâ runkét ghuə'nzén, Ngâ shetkét ghuə'nzén.

1. Ké pə lo' pi tuə n'u nə sânga ngâ yi nsəm mə?
2. Mba' mi (shimo' puən) nâ ndo' pə yuəɣi tu yirə liénju.
3. Mbə yi fa' yuə a pua' yi ɣammə na.
4. Pə nyî tu mü yuə a pua tonkéri na.
5. Pə pə nuə nə puə nə yum lo' tu nké mbetkét.

سورة الطارق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ
- (2) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ
- (3) النَّجْمُ النَّاقِبُ
- (4) إِنَّ كُلَّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ
- (5) فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ
- (6) خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ
- (7) يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ
- (8) إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ
- (9) يَوْمَ تُنْفَى السَّرَائِرُ
- (10) فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ
- (11) وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ
- (12) وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصُّدْعِ
- (13) إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَضْلٌ
- (14) وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ
- (15) إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا
- (16) وَأَكِيدُ كَيْدًا
- (17) فَمَهْلِكُ الْكَافِرِينَ أَنَّهُمْ يُرِيدُوا

سورة الأعلى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى
- (2) الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى
- (3) وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى
- (4) وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى
- (5) فَجَعَلَهُ غَنَاءً أَحْوَى
- (6) سَتُفْرِكُ فَلَا تَنْسَى
- (7) إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجُوهْرَ وَمَا يَخْفَى
- (8) وَتُحِيطُ بِالسَّارِ
- (9) فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى
- (10) سَيَذَكِّرُ مَنْ يَخْتَصِي
- (11) وَيَتَجَمَّعُهَا الْأَشْفَى
- (12) الَّذِي يَصَلِّي النَّارَ الْكُبْرَى
- (13) ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى
- (14) قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى
- (15) وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى
- (16) بَلْ نُؤْمِنُ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا
- (17) وَالْآخِرَةِ خَيْرٌ وَأَبْقَى
- (18) إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّخْفِ الْأُولَى
- (19) صُخْفٍ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى

سورة الغاشية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) هَلْ أَتَاكَ خَبِيثُ الْغَاشِيَةِ
- (2) وَجُوعٌ يَوْمِيذٍ خَاشِعَةٍ
- (3) عَامِلَةٌ نَاصِيَةٌ
- (4) تَصَلَّى نَارًا حَامِيَةً
- (5) تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ آيَةٍ

6. Mo' yu **yu shap** tap ndo' pə'i mbû a li na payu njûnjû.
7. (Yuo) a ntab (ngéri mun) gha' shi pit ngam (pi') njié na.
8. Mba' mi (shimo' puən) nâ ndo' pə gbunî tu yirə liénju.
9. Mbə ghâ lumntuum mashi' fa' shap.
10. Mbə tu Adjana yuə a pua' nânî na.
11. Mbə ntab nju yap shəkət ntāmə ntuum.
12. A pə ntuum nə li nké nja'kət.
13. A pə ntuum nə kun kun'uo a pua' pi'nəshi na.
14. Pua pəkup yu nuə yuə pə yap shə na.
15. Pua yab tu yuə a pua' yiréfi mə nkā na.
16. Pua shuə' yéndap'uo (tapi) a pua' sâshî na.
17. Pə lo' pi ntap njuən'ap ngéloba nkū kâ pə ka puom'i nə?
18. Nə put nkū kâ pə ka pi'nə'i nə?
19. Nə mberə mberə nkū kâ pə ka yîshə wap mə?
20. Nə nsié nkū kâ pə ka sâshə'i nə?
21. ngerə, kumshə (puən), a li na mî: u pua' pō ngā kumshə (puən).
22. U ndi'u mfū ndun puə mbə ngā yi mbuntə.
23. A li na mî: munuo i fet nkwan'i mbit nsiét na.
24. ngerə, Allah nâ ntuo ghér'i nə nguə' ngūrə tətun.
25. A pua' ndā yirə mî: li' putnə shap li na pō mfə məsu Shü.
26. A pə lo' a pit mbə ndā yirə mî: nsishə fa' shap li nā puə Pü.

Fâm ngom nshuop ivü (89): Yirə yî pua' «NKA' WAMNJÛ»

Ririkent'i pua' tetngom (30), a ka si'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

1. (Allah siéb) Nə wam nju!
2. (Mbit nsiéb) Nə ghom shü!
3. (Mbit nsiéb) Nə yu ipa pua yu nsié!
4. (Mbit nsiéb) Nə shü fu yie a nja' na!
5. Ké nsiéb lo' pə tu yirə yuə nə ngā rânə ?
6. Ké u ma njuən'u yie kânNgā yi ngér'u ka ghét nə pá Aad nə ?
7. Pá Iram ghâ nki nki (ndap)
8. Yuə pə ka pi mâ mbə kuri mo' féénə shi tu ngu na.
9. Pua pá Samûd, shuə pə ka pə ntû (ndap tu) len tu puo'shə nə?
10. Pua Fir'óna ngā to'shə (nda wām mə) ?
11. Shuə pə ka sa' ndut tu ngu.
12. Mbə njām ntuum nə mbəbə na.
13. ngerə Ngā yi ngér'u pî ndun puə nə gben nguə'.
14. A pua' ndā yirə mî: Ngā yi ngér'u pummə na mbə tu li' piébə p nâ).
15. ngerə mbə tuə mə mun nyütu, a mbə pə fu' yie Ngā yi ngér'i kpa'nə'i, ngerə ngúmə'i mbit nshu n'i a pû na, ngerə i rié mî : Ngā yi ngér'a wûmə'a tətun.
16. A pə pə fu' kâ I kpa'nə'i, ngerə mfet n'i nə fu'shi na, ngerə i nshi nzié mî : Na yi ngér'a yuə'ə.
17. Mbéé pu ntab ngúmə yun mônshi.
18. Pu ntab mbit mfa yun ru' tu fa payu nə məjutmbuə.
19. Mbi téé mbit nju nkap ponsi nə yi nju yuə a pua' ri'kéri na.
20. Mbit mbə ngu' nkap nə ghu' shi nduri.
21. Mbéé ! fu' kâ pə ndo' pə nyé'rə nsié ndā yi nyé'rə na.
22. Ngā yi ngér'u tuə pua pa Mələka mə nkā mə nkā na.

- (6) لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيحٍ
- (7) لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ
- (8) وَجُودٌ يُؤَمِّنُ تَأَمِّمَةً
- (9) لِسَعْيِهَا رَاحِيَةٌ
- (10) فِي حَتِّهِ عَالِيَةٌ
- (11) لَا تَسْمَعُ فِيهَا لِأَيْعَةٍ
- (12) فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ
- (13) فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ
- (14) وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ
- (15) وَمَنَارِقُ مَصْفُوفَةٌ
- (16) وَزَرَائِبُ مَبْنُوتَةٌ
- (17) أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ
- (18) وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ
- (19) وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ
- (20) وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ
- (21) فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ
- (22) لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّرٍ
- (23) إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ
- (24) فَصِعَابُهُ لَإِنَّ اللَّهَ الْعَذَابُ الْأَكْبَرُ
- (25) إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ
- (26) ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ

سورة الفجر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) وَالْفَجْرِ
- (2) وَلَيَالٍ عَشْرٍ
- (3) وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ
- (4) وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ
- (5) هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِذِي حَجْرِ
- (6) أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ
- (7) إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ
- (8) الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ
- (9) وَفُؤَادِ الْمَدِينِ جَانِبُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ
- (10) وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ
- (11) الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ
- (12) فَأَكْفَرُوا فِيهَا الْفَسَادِ
- (13) فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ
- (14) إِنَّ رَبَّكَ لَبَلِيبٌ صَادٍ
- (15) فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ
- (16) وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ

- (17) كَلَّا بَلْ لَا تَكْرُمُونَ الْبَيْتِمْ
- (18) وَلَا تَحْصُونَ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ
- (19) وَتَأْكُلُونَ التَّرَاتِ أَكْلًا لَمًّا
- (20) وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا
- (21) كَلَّا إِذَا دُغَّتِ الْأَرْضُ دَغًّا دَغًّا
- (22) وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا

23. Yirə yuə **liénju**, pə nâ **ndo'** tuə nə (mû) Jahannama, yirə liénju **mun nyütu** ghét kumshə, na yirə yuə kumshə lo' fæer'i nə kuə ?
24. I nâ **ndo' rié** mî : **Ô nguə' sha**, pə pié **m'bi** ka pi pînə (nə ngambôkét) tū wumə sha.
25. Yirə liénju na, mo' nshié mən ka pi ka' shi yié ngét nguə' yié nguə' **Shi**.
26. Shi mo' nshié mən mbi ka kut mə mən yié **yi ngen** nkuri.
27. **Ô!** yiénə yuə a pua' gbuní na.
28. Putnə mfə məsu Ngā yi ngér'u mbə ngā yi mbéémə **mbit** mbə yu péémə.
29. **ɲerə**, nyí **mə** rü pəkpen Pa.
30. Nyí tū «**Adjana**» **Sha**.

Vü' ngom (90) : Yirə yí pua' «NKA' NGU»

Ririkent'i pua' pet ngom (20), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə' nzén, Ngā shetkét ghuə' nzén.

1. **Mbéé**, Mə (**Allah**) siéb nə yí ngu!
2. (Mî:) U pua' **mun** tū yí ngu.
3. (Mbit nsiéb) Nə tita pua yua i vé na !
4. Mə ndâ tiét **Pü** puom **ma mun nyütu** (**njab' i pô**) tū nğammə.
5. Ké i nsishə mî: nshié nshié mən ntab ndo' ghéri ku ndun' i?
6. I nâ nzié mî: mə nyé' rə nkab reni.
7. Ké i **nsishə** mî: nshié nshié mən ntap njuəni wi?
8. Ké **Pü** ka pi mā njab' **Ü** n' i nə pet mbā mi?
9. Nə **luum** pua pet ndum **nshut nə'**
10. Mbit njirə' i tū pet ndumanjé?
11. **ɲerə**, i **ntap ma' é ɲwər' i** tū ndumanjé nğammə.
12. Á lo' yí kuə n' u nə yua a pua' **ndumanjé** nğammə na.
13. (A pua') kiéshə mām (məkpen).
14. Ké fa payu tū liénju ri' kət njié !
15. Nə monshi tū nguət mən **na**,
16. Ké nə mənjutmbuə (yuə i pua') tū mvob' a.
17. A pə lo' , i pit mbə tū rü ghā **péémntuum' uə** pə ntubməkét ɲwət' ap nə mimshə mbit **mbə** ntubməkét ɲwət' ap nə ghuə' nzén **na**.
18. Shirə shuə **pua'** pa tū puəlum.
19. Na puən puə pə **ku tu** nə ririkent' **Ü** na, pə **pua'** pa tū puəkəbə.
20. A nâ ndo' pə mfə ndun puə nə mû yuə a pua' **yi nji** na.

Vü' ngom nshuop imo' (91) : Yirə yí pua' «NKA' LIŊOM»

Ririkent'i pua' tenshuop (15), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə' nzén, Ngā shetkét ghuə' nzén.

1. (Allah siéb) Nə li nòm pua kusu shi!
2. (Mbit nsiéb) Nə mut fu' kâ a pári na !
3. (Mbit nsiéb) Nə ránə **fu' kâ** a njub' i na !
4. (Mbit nsiéb) Nə shü **fu' kâ** a süm' i na !
5. (Mbit nsiéb) Nə püt pua Ngā yi nkur' i !
6. (Mbit nsiéb) Nə nsié pua Ngā yi nsāshə' i!
7. (Mbit nsiéb) Nə ɲwət pua Ngā yi njətnə men!
8. ɲerə I kün' i nə **püü shi** pua luəb (Allah) shi.
9. Mə ndâ tiét, **mun' uə** i ren n' i na, i fu' u;
10. Mə ndâ tiét, **mun' uə** i **minə' i** na, i miémə.
11. Pá Samûda ka pi fa mbéé **tu sa'** ndut' ap.
12. **Fu' kâ** ndinə ngā püü **tu** (**mə rü yap**) ka lo' **tu tu** (məshi' ɲo' ngéloba) na.
13. ɲerə Ngā nshéshə Allah ka pi rié nə puə mî: tâ nən nguon ngéloba Allah pua nuə nké **m' i**.
14. ɲerə pə fa mbéé **n' i**, nsab' i; ɲerə Ngā yi ngér' ap **shubshə** (nguə') mfə ndun puə məshi' fubə shap, njətnə men ndun **puə**.
15. I (**Allah**) ntap mbuə' i njəm ngam (ndinə yap).

وَجِيءَ يُؤْمِنُ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى (23)

يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي (24)

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابُهُ أَحَدًا (25)

وَلَا يُؤْتِقُ وَفَاةَ أَحَدٍ (26)

يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ (27)

ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً (28)

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي (29)

وَادْخُلِي جَنَّتِي (30)

سورة البلد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُفْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ (1)

وَأَنْتَ حَلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ (2)

وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدٍ (3)

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ (4)

أَلَمْ نَجْعَلْ أَنْ لَنْ يُغَيِّرْ عَلَيْهِ أَحَدًا (5)

يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا لُبَدًا (6)

أَلَمْ نَجْعَلْ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدًا (7)

أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ (8)

وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ (9)

وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ (10)

فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ (11)

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ (12)

فَكَّ رَقَبَةً (13)

أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ (14)

بِيَسْمًا ذَا مَقْرَبَةٍ (15)

أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ (16)

كَمْ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ (17)

أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمُنْمَنَةِ (18)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَا أَيُّهَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ (19)

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤَصَّدَةٌ (20)

سورة الشمس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا (1)

وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَاها (2)

وَالنَّهَارُ إِذَا جَآلَاها (3)

وَاللَّيْلُ إِذَا يَغْشَاها (4)

وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَآها (5)

وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاها (6)

وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّآها (7)

فَأَلَمَّهَا هُجُورُها وَتَفَوَّأها (8)

فَدَّأَلَحَّ مِنْ رَگَاها (9)

وَقَدَّ خَابَ مِنْ دَسَّآها (10)

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاها (11)

إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاها (12)

فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاها (13)

فَكَذَّبُوها فَعَقَرُوها فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُم بِذُنُوبِها فَسَوَّآها (14)

وَلَا يَخَافُ عُقْبَاها (15)

Vü'ngom nshuop ipa (92) : Yirə yi pua' «NKA' SHÜ'»
Ririkent'i pua' pet ngom nshuop imo' (21), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

- 1. (Allah siéb) Nə shü' fu' yie a nsum ma!
- 2. Mbit (nsiéb) Nə ránə fu' yie a téé njuh ma!
- 3. Mbit (nsiéb) Nə yua I puom ma, məmbâ pô məmgbié!
- 4. A pua' ndā yirə mî: fa'shun pummə na mbə ndun ndun.
- 5. ɲerə, mun'uə i pūngam mbit nduəb (Allah);
- 6. Mbit mfa pé nə shetkét ngambôkét na;
- 7. ɲerə, Pü nā ndo' ləwə n'i nə yu ləwətət.
- 8. Mbə shi tuə mə munuə i nyém, mbə nta' (yap ɲwər'i) mə njetnə,
- 9. Mbit mfa mbéé nə shetkét ngambôkét na.
- 10. ɲerə, mbû Pü nā ndo' ləwə n'i nə mferə.
- 11. Nkab m'i ntab ndo' ghâmi (pi' nguə') ndun'i yie i ndo' gbu (tu mü) na.
- 12. A pua' ndā yirə mî: yirə pummə na mbô puə Pü.
- 13. A pit na mbə ndā yirə mî: ndînə liénjə pummə na mbô Yü pua pumi (njuh).
- 14. ɲerə Mə nā nkəm'un məshi' mü yuə a ndüü na.
- 15. Mun ntab ntuə nyî ntuəm mbû a li na shetkét ngā püü tu.
- 16. Yuə i mfa mbéé mbit mbə mfét nkwan'i na.
- 17. Pə nā ndo' ghap shetkét ngā ləwəb (Allah) ntuəm.
- 18. Yuə i ntuə nə nkab m'i mə shi' yi nzen men na.
- 19. A pi pə ndi' nə nshié ndi mun puə'i nə nshié ngambôkér'uə pə lo' yær'i men'a.
- 20. Mbû a li na ta' mba' mi (péémə) Ngā yi ngér'i yuə I pua'Shetkét Ngā ɲānə na.
- 21. I nā ndo' pummə péémə.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى
- (2) وَالتَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى
- (3) وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى
- (4) إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّى
- (5) فَأَمَّا مَنْ أُعْطِيَ وَاتَّقَى
- (6) وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى
- (7) فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَى
- (8) وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى
- (9) وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى
- (10) فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَى
- (11) وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى
- (12) إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَى
- (13) وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَى
- (14) فَأَأْتِرُكُمْ نَارًا تَلْطَى
- (15) لَّا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى
- (16) الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى
- (17) وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى
- (18) الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى
- (19) وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَى
- (20) إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى
- (21) وَلَسَوْفَ يَرْضَى

Vü'ngom nshuop itet (93) : Yirə yi pua' «NKA' KƏSUU ɲOM»

Ririkent'i pua' ghom nshuop imo' (11), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

- 1. (Allah siéb) Nə kəsuu ɲom !
- 2. Nə shü' fu'kâ a nsum ma !
- 3. Ngā yi ngér'u mâ ntéé wu, shi pi pit nsiér'u.
- 4. Ndînə liénjə pü na yirə n'u nshet pum'i (njuh).
- 5. Ngā yi ngér'u nā ndo' pūngam n'u, ɲerə u péém.
- 6. Ké I mâ nkwatü wu, u pə monshi, ɲerə I ghumshə'u nə?
- 7. Mbit nkwatə'u, u pə tu vuə, ɲerə, I yirə'u nə?
- 8. Mbit nkwatə'u, u pə tu rî, ɲerə, I yétnə (n'u) nə?
- 9. Mbə tuə mə mōnshi, ma pūntə (ndun'i).
- 10. Mbit mbə tuə mə ngā ndontə, ma kəm'i.
- 11. Mbit mbə shi tuə mə fu' Ngā yi ngér'u, ɲerə u sâ.

سورة الضحى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) وَالضُّحَى
- (2) وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى
- (3) مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى
- (4) وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى
- (5) وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى
- (6) أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى
- (7) وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى
- (8) وَوَجَدَكَ عَانِلًا فَأَغْنَى
- (9) فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ
- (10) وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ
- (11) وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ

Vü'ngom nshuop ikpa (94): Yirə yi pua' «NKA' YI NSENƏ»

Ririkent'i pua' ifäma (08), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

- 1. Pü lo' pi ka pi mâ nsen'Ü n'u nə ləmntu'u nə?
- 2. Mbit nsi' ndun'u nə yu rətkér'u?
- 3. Yuə a ka pə nzet mə nkwan'u nə?
- 4. Mbit mbi'nə n'u nə kəmshə shu?
- 5. ɲerə, a pua' ndā yirə mî: mferə pua' mvuu mvuu pô ləwə.
- 6. A pua' ndā yirə mî: mferə pua' mvuu mvuu pô ləwə.
- 7. ɲerə, a pə pə fu'kâ u lishə (pa ghérə shu) na, ɲerə u lo' tu tu ɲammə.
- 8. Mbit mbə nzu' wuon mfə məsu Ngā yi ngér'u.

سورة الشرح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) أَلَمْ تَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ
- (2) وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ
- (3) الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ
- (4) وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ
- (5) فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا
- (6) إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا
- (7) فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ
- (8) وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ

Vü'ngom nshuop iten (95) : Yirə yî pua' «NKA' AT TÎNI»

Rîrikent'i pua' ifâmə (08), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngâ runkét ghuə'nzén, Ngâ shetkét ghuə'nzén.

1. (Allah siéb) nə At-tîn mbit (nsiéb) nə zéitûn!
2. Mbit (nsiéb) nə mberə Sînîn!
3. Mbit (nsiéb) nə yî ngu ten ntuəm!
4. Mə ndâ tiét Pü ka pi puom mun nyütu tu shetkét pôkét nténə.
5. A pua' lo' Pü pit mbətnə n'i tu ndînə (mben kuə') mansié,
6. Mbû a li na puən puə pə suəntuəm mbit mfa' renkét renkét fa' na, ηerə a pua' nə puə nə njeerə yuə a ndi' yu ntən na.
7. A téé mfa kuə wu tu fa mbéé nə liénju féé puən majəm yirə (yî rānə mi)?
8. Ké Allah lo' pə ndi' Wi mbə Shetkét Ngâ li ngam nku ndun ghâ li ngam mə?

سورة التين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ
- (2) وَطُورِ سِينِينَ
- (3) وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ
- (4) لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ
- (5) ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ
- (6) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ
- (7) فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدَ بِالذِّينِ
- (8) أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ

Vü'ngom nshuop itü (96): Yirə yî pua' «NKA' NSHINKÉTKÉT»

Rîrikent'i pua' vü' nshuop (19), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngâ runkét ghuə'nzén, Ngâ shetkét ghuə'nzén.

1. Yankə nə li Ngâ yi ngér'u yuə I puom ma.
2. I puom mun nyütu lo' tu nshi nkétkét.
3. Yankə! Ngâ yi ngér'u pua' Shétket Ngâ wûmə,
4. Wi yuə I lét (ntuətə) nə fééta na.
5. I yi nə mun nyütu nə yua i ka pi mâ njî na.
6. Mbéé! A pua' ndâ yirə mî: mun nyütu nâ mbummə nsa' ndut,
7. Fu' yié i mbə shi yuən ηwər'i i pi ta' yi njətnə na.
8. A pua' ndâ yirə mî li' pətnə pua mfə məsuNgâ yi ngér'u.
9. U lo' pi yuən mun'wə i téé nguə'nə
10. Məmkpen fu' kâ i to'tu nə?
11. U lo' pi yuən mə yuə i mbə tu yirə nə?
12. Ké mə yuə i mbî mfa kuə pə məshi' luəb (Allah) nə?
13. U lo' pi yuən mə yuə i mbi fa mbéé, mbit fét nkəwəni nə?
14. Ké I mâ njî mî: a pua' ndâ yirə mî: Allah nâ njuən nə?
15. Mbéé! i pə shi tâ, mbû Pü nâ ndo' pummə vé nyü nshut yéé shi,
16. Nyü nshut yéé yi mbéé, yi fubshə.
17. I fû ghâ shu muə'shi,
18. Pü nâ ntuə fû pa zabāniya.
19. Mbéé! ma yu' nshûr'i, yap tu'u mansié mbit ngobshə (mə məsu Allah).

سورة العلق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) أَفَرَأَىٰ بِإِسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ
- (2) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ
- (3) أَفَرَأَىٰ وِرْثَهُ الْأَكْحَمِ
- (4) الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ
- (5) عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ
- (6) كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ
- (7) أَن رَّآهُ اسْتَعْتَىٰ
- (8) إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ
- (9) أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ
- (10) عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ
- (11) أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَىٰ الْهُدَىٰ
- (12) أَوْ أَمَرَ بِالْقَوَىٰ
- (13) أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ
- (14) أَفَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ
- (15) كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعْنَا بِالنَّاصِيَةِ
- (16) نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِلَةٍ
- (17) فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ
- (18) سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ
- (19) كَلَّا لَا تَطِعُهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ

Vü'ngom nshuop isâmba (97): Yirə yî pua' «NKA' NGÛRƏ

(MGBÉTƏ NGAM)»

Rîrikent'i pua' iten (05), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngâ runkét ghuə'nzén, Ngâ shetkét ghuə'nzén.

1. A pua' ndâ yirə mî: Pü ghét na a (Kur'âni) si' pə tu shü' ngûrə.
2. A lo' yi kuə n'u nə yua a pua' shü' ngûrə nə?
3. Shü' ngûrə pü nshet nkâm mut.
4. Pa Mələka nâ nsi'kérə ntuəm pua yiénə nzenkét (Djibril) nə péémə Ngâ yi ngér'ap nə ngû ndi ngam mən̄ten.
5. A shi mbə ndü fəshə a wuon méeə tu fū ləm wam nju.

سورة القدر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ
- (2) وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ
- (3) لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ
- (4) تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ
- (5) سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ

Vü'ngom nshuop ifâmə (98): Yirə yî pua' «NKA' RÂNƏ MI»

Rîrikent'i pua' ifâmə (08), a ka si' Madina

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngâ runkét ghuə'nzén, Ngâ shetkét ghuə'nzén.

1. Ghâ fétə ngambékét mə rü ghâ ndâ lérəwa pua ghâ kpa'shə (Allah) pua mo' yuəm ka pi mâ mbə yap ghâ pi ntâ a wuon méeə yié rānə mi tuə nə puə na,
2. Ngâ nshéshə (Muhammad) lo' puə Allah, njankə ya'fū lérəwa (Kur'âni) nzenkét nzenkét,
3. A pə ntuəm nə ndi ndi ngam yuə a pua' ténî na.
4. Puən puə pə ka tuə nə puə nə ndâ lérəwa na, ka pi mâ mbit mfa pshə yap, mbu a li na pə majəm yié rānə mi ka tuə nə puə na.

سورة البينة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ
- (2) رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً
- (3) فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ
- (4) وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ

5. Pə ka pi mâ mbit mfa'ê kə nə puə mbû a li na (pô ndû mî): « pə wûshə Allah, mbə ghâ pi nzen nə wûshə pô n'I, mbə ghâ fâ (ntâ ndumânjé wûshə kushuəb), mbə nténə tū to'tu mbit mbə ntúmə zakaat». Yirə yuə puə' ndumanjé wûshə nténə.
6. A puə' ndá yirə mî: ghâ nsiétshut mə rû ghâ ndá lérəwa puə ghâ kpa'shə (Allah) nə kushuəp nâ ndo' pə tū mû Jahanama pô ruobkéri ntuum. Shirə shuə puəp puə' ndínə püükét yu puomə.
7. A puə' ndá yirə mî: puəp puə pə suəntuum, mbit mfa' renkét renkét fa' na, shirə shuə puəp puə' ndínə pökət yu puomə.
8. Njeerə shap puə Ngá yi ngér'ap nâ ndo' pə Ájana Adni yuə a nzuətə ma nshint'i nâ pon mî nké na, pə pə pô ruokéri ntuum kakî. Allah péém (fa') lo' puə puə, pə pit mbéém (njeerə) lo' puə'I. Yirə yuə puə' nə mun'əə i luəb Ngá yi ngéri na.

Vü'ngom nshuop ivü' (99): Yirə yî puə' «NKA' WARƏ»

Rîrikent'i puə' ifámə (08), a ka si' Madina

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

1. Fu'ká nsié ndo' wat warə shi na,
2. Pə ntúmə pa rētkət'i na (künsié);
3. Mən nyütu pə nzié mî : « a (kwətə) kuə wî ? ».
4. Yirə liənjü, i (nsié) nâ ndo' sâ pəsa'kuə shi,
5. Məshi' kâ Ngá yi ngér'u fa ku (péémə) n'i na.
6. Yirə liənjü puəp nyütu nâ ndo' pə ntəm ndun-ndun məshi' pə lét fa'shap (nə puə).
7. ɲerə nshie mən'əə i fa'fa' mə mfu' nzétkət «zarra» (ndínə yu kuəshə) tū yi mbökét na nâ ndo' yuəpə.
8. Mən'əə i pit fa'fa' mə mfu' nzétkət «zarra» (ndínə yu kuəshə) tū yi mbükét na nâ ndo' yuəpə.

Nkuri (100) : Yirə yî puə' «NKA' (PA NYAM) GHĀ NDUƏRƏ»

Rîrikent'i puə' ghom nshuop imo'(11), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

1. (Allah siéb) Nə pa nyam nduərə, shuə pə mfuə na!
2. Ghâ kié mü nə nto' m'ap !
3. Ghâ vəm puəp (nə pit) nə nku'nju!
4. ɲerə mbə nkom mvop tū yirə fu',
5. ɲerə mbə tô nyî tū ghuəghuə mbuomshə (ghâ kəpən) tū yirə fu.
6. A puə' ndá yirə mî: mən nyütu pummə na mbə ngá yi nsiét (nga mbökét) Ngá yi ngéri.
7. A pit na mbə ndá yirə mî: i pummə na mbə ngá ntuumə yirə yuə.
8. A pit na mbə ndá yirə mî: i pummə na mbə ri'kéri məshi' ghu' pú.
9. Ké i lo' pi mâ nji fu'ká pə ndo' tūmə yua a puə' tū sié sié nə?
10. Pit sáshə yua a puə' tūntuum ntuum ma mə li' nguərə,
11. A puə' ndá yirə mî: Ngá yi ngér'ap tū yirə liənjü, nâ ndo' pə Ngá yi nji wap nki'rə

NKURI IMO' (101) : Yirə yî puə' «NKA' RĒN NTUUM»

Rîrikent'i puə' ghom nshuop imo'(11), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nə li Allah, Ngá runkét ghuə'nzén, Ngá shetkét ghuə'nzén.

1. (Liənjü) rén ntuum !
2. A kuə mbə yu rén ntuum mə?
3. A lo' yi kuə n'u nə yua a puə' liənjü rén ntuum mə?
4. A puə' liənjü yuə puəp nyütu ndo' pə yié pa ghughen'əə pə gbū nsam ma,
5. Mberə mberə pə yié nyü nju'rəə a puə' sammî na.
6. ɲerə, mbə tuə mə mən'əə pa kilu (fa') shi ndo' rət (nə ngambökét na),
7. ɲerə, i nâ ndo' pə tū wumə mbéémə;

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ
وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ (5)

إِنَّ الدِّينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ
شَرُّ الْبَرِيَّةِ (6)

إِنَّ الدِّينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ (7)

جَزَاءُ هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ حَسِبَ رَبَّهُ (8)

سورة الزلزلة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زُلْزِلَتِهَا (1)

وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا (2)

وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا (3)

يَوْمَئِذٍ تُخْبِرُهَا (4)

بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا (5)

يَوْمَئِذٍ يَصُدُّرُ النَّاسُ أَسْتَأْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ (6)

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ (7)

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ (8)

سورة العاديات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا (1)

فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا (2)

فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا (3)

فَأَثَرُنَّ بِهِنَاقًا (4)

فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا (5)

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ (6)

وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَلِكِ لَشَهِيدٌ (7)

وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ (8)

أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ (9)

وُخْصِلَ مَا فِي الصُّدُورِ (10)

إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ خَبِيرٌ (11)

سورة القارعة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقَارِعَةُ (1)

مَا الْقَارِعَةُ (2)

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ (3) يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ (4)

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ (5)

فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ (6)

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ (7)

8. Mbə shi tuə mə mən'əə pa kilu (fa') shi ndo'luət (nə ngambökət na),
9. ɲerə mbū **nā shi** (li' pətənə shi) **pua'** hāwiya (mvā mū).
10. A lo' pit yi kuə n'u nə yua a pua' yirə nə?
11. (A pua') mū mbetkét.

- (8) وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ
- (9) فَأَمُّهُ هَاوِيَةٌ
- (10) وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَ
- (11) نَارٌ حَامِيَةٌ

NKURI IPÁ (102): Yirə yî pua' «NKA' (NYĀ) NJĀMKÉT YUM»
Rîrikent'i pua' ifâmə (08), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

1. Nyā njāmkét yum shétnə wən,
2. A wuon méé **yié kâ** pū lénə sié sié na.
3. Mbéé! **pū** nā ndo'yi!
4. **A pə lo'**, mbéé! pū nā ndo'yi!
5. Mbéé! pū pə mbi yi nə yi shéttə ;
6. **Mə** ndā ngambékét **pū** nā ndo' pu' yuəñ (mū) Jahîm.
7. ɲerə, pū nā ndo' pu' ku yuəñ'i nə li shéttə.
8. ɲerə , pə nā ndo' pu' pishə wən tu yirə liəñju nə nga nshu mbökét (nju).

سورة التكاثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) أَهْلَاكُمُ التَّكَاثُرُ
- (2) حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ
- (3) كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ
- (4) ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ
- (5) كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ
- (6) لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ
- (7) ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ
- (8) ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ

Nkuri itet (103): Yirə yî pua' «NKA' FŪ'»
Rîrikent'i pua' itet (03), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

1. (Allah siéb) Nə fū' !
2. **A pua' ndā yirə mî:** mən nyūtu pummə na mbə tu gbū nten.
3. Mbū a li na shuə pə suəntuəm, **mbit mfa' renkét renkét fā'**, **mbit** ntubməkét ɲwət'ap tu ngambékét mbit ntubməkét ɲwət'ap tu mimshə na.

سورة العصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) وَالْعَصْرِ
- (2) إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَشِيرٌ
- (3) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ

Nkuri ikpa (104) : Yirə yî pua' «NKA' ŋOM NTŪPSHƏ»
(NƏ NSHUT)

Rîrikent'i pua' ivü' (09), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

1. Ri'két nguə' nə **nshié ngā** ŋom ntūpsə nə shut, **ngā** ŋom ntūpsə nə mî.
2. Yuə i mbuomshə nkab, mbə nsishə **yi yirə** na.
3. I nā nsishə mə ndā ngambékét mî: nkab'mi nā ntua ruob n'i.
4. Mbéé! pə nā ntua **pummə gba'** i tu (mū) yuə a pua' yi nyé'rə yəm ma.
5. A lo' yi kuə n'u nə yua a pua' (mū) nyé'rə yəm **mə**?
6. A pua' mū Allah yuə a pua' yi mfəətə na.
7. Yuə a ndəmkét ntəm tu ntəəm ntəəm **ma**.
8. A pua' **ndā** yirə mî: yirə yuə (mū) nā ndo' pə ndun puə mbə yu yî (yu to'o)
9. Tu nki nki yuə a pua' **sénkétti** na.

سورة الهمزة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ
- (2) الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ
- (3) يُحْسِبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ
- (4) كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ
- (5) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ
- (6) نَارُ اللَّهِ الْمَوْقَدَةُ
- (7) الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ
- (8) إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّصَدَّقَةٌ
- (9) فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ

Nkuri iten (105) : Yirə yî pua' «NKA' NSŪƏN»
Rîrikent'i pua' iten (05), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

1. Ké u mā njuən'u yié kâ Ngā yi ngér'u ka **ghét** nə ghā nsuən nə?
2. Ké I ka pi mā **njabi** ntaŋ'ap tu vuə?
3. Mbit nshéshə ndun puə nə **lab lab** pəsî nə?
4. Pə ma' wap nə nguə lo' tu nsié mbuom mə?
5. ɲerə, **I** shi njab'ap yié ɲəŋə **yu kwərə** (pa tā na).

سورة الفيل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ
- (2) أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ
- (3) وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ
- (4) تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ
- (5) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ

Nkuri itû (106): Yirə yî pua' «NKA' PA KURÉISHI»
Rîrikent'i pua' ikpa (04), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nâ li Allah, **Ngâ** runkét ghuə'nzén, **Ngâ** shetkét ghuə'nzén.

1. Məshi' métnə pa Kuréish,
2. Métnə shap (ka pə) nyî fu' mfəə pua fu' ri'.
3. ɲerə pə wúshə Ngâ ghét yirə yî ndap (Ka'ba),
4. Yəə I **njut** nə puə **tu** njié mbit mfa ten ntuəm nə puə tuluəb **ma**.

Nkuri isâmba (107) : Yirə yî pua' «NKA' YU GHÂMƏ»
Rîrikent'i pua' isâmba (07), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nâ li Allah, **Ngâ** runkét ghuə'nzén, **Ngâ** shetkét ghuə'nzén.

1. U lo' pi yuən mun'əə i mfa mbée tu liənjə fée fa' nə?
2. ɲerə, yirə yuə pua' wi yuə i mfit mônshi na,
3. Shi pi kâ mbit nsuə nshi' nə kuu mənjutmbuə na.
4. ɲerə, ri'két nguə' pua' nə ghâ to'tu
5. Shuə pə pua' furi mbə ntâ to'tu shab'a ;
6. Shuə pə run nə lérə na,
7. Mbit mbə nguə'nə yu ghâmə (nə puən) na.

Nkuri ifâmə (108): Yirə yî pua' «NKA' NKWƏT NGAMBÔKÉT»
Rîrikent'i pua' itet (03), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nâ li Allah, **Ngâ** runkét ghuə'nzén, **Ngâ** shetkét ghuə'nzén.

1. A pua' ndâ yirə mî: Pü pûngam n'ü nə nkwət ngambökét (li nké kawsar).
2. ɲerə, to'tu mbit nsab (ngélôba) məshi' Ngâ yi ngér'u.
3. A pua' ndâ yirə mî: ngâ yi mbeen'u pua' wi mbə mə nki nyit.

Nkuri ivü' (109) : Yirə yî pua' «NKA' GHĀ FETE NGAMBEKET»
Rîrikent'i pua' itâ (06), a ka si' Maka'

Mə nâ ndu' nâ li Allah, **Ngâ** runkét ghuə'nzén, **Ngâ** shetkét ghuə'nzén.

1. Rié (mî) : Ô ghâ fétə ngambékét!
2. Mə n'tab ngúshə'a yua pə téé ngúshə na,
3. Shi pə mbit mbə ghâ wúshə yua mə ngúshə na,
4. Mə ntab ndo' pə'a ngâ wúshə yua pə wúshə na,
5. Shi pə mbit ndo' mbə ghâ wúshə yua mə ngúshə na,
6. Ndumanjé wúshə shun pua' yuən, ya ndumanjé wúshə pə ya.

Nkuri ghom (110): Yirə yî pua' «NKA' MFĒERƏ»
Rîrikent'i pua' itet (03), a ka si' Madina

Mə nâ ndu' nâ li Allah, **Ngâ** runkét ghuə'nzén, **Ngâ** shetkét ghuə'nzén.

1. Fu' yie mfēerə Allah ndo' tuə pua ton pit na.
2. U pit mbə njuən puən pə nyî tu ndumanjé wúshə Allah mə lab mə lab'a.
3. ɲerə, ren nə Ngâ yi ngér'u nə (fa) ayuə mbit nta' fétə gherapüü puə'I, a pua' ndâ yirə mî: Wi na, I ka tet mbə Shetkét Ngâ kuot putntuəm.

سورة قريش

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ
- (2) إِيْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ
- (3) فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ
- (4) الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ

سورة الماعون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) أَرَأَيْتَ الَّذِي يَكْذِبُ بِالَّذِينَ
- (2) قَدْ لَكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ
- (3) وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ
- (4) فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ
- (5) الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ
- (6) الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ
- (7) وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

سورة الكوثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ
- (2) فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحُرْ
- (3) إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

سورة الكافرون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ
- (2) لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ
- (3) وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ
- (4) وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ
- (5) وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ
- (6) لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِي دِينِ

سورة النصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ
- (2) وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا
- (3) فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

Nkuri ghom shuop imo' (111) : Yirə yi pua' «NKA' LĀ (NJĒÉ)»
Ririkent'i pua' iten (05), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

1. Pet mbuə Abū lahabi vuə (tu ŋwəri) pit mvuə.
2. Nkabm'i pua yua i kūt na ka pi mā ngami wi (tu pi' nshié nguə' ndun'i).
3. I nā ntua nyi mü yuə a pua' yi ləmshi na,
4. Pua mgbi ngā kiémshəkét mkpi njū,
5. A nā ndo'pə mə lōr'i nə nkut lâ (njéé).

Nkuri ghom nshuop ipā (112): Yirə yi pua' «NKA' RĒN NTUUM»
Ririkent'i pua' ikpa (04), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

1. Rié (mī) : « I pua' Allah yi' shə,
2. Allah li na Wi mbə yu wubə (tu féé shetngam),
3. I mā mvī, shi pə mbi ka pit mvé'I vé,
4. Mo' nshiénshié yam mā njətnī yi mbə fū'I »

Nkuri ghom nshuop itet (113): Yirə yi pua' «NKA' NTUN NJU»
Ririkent'i pua' iten (05), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

1. Rié (mī) : « n'té'a nta' tuə'shə puə Ngā ghét ntun nju,
2. Lo' tu pūū yua I ka puom ma,
3. Lo' tu pūū njəm shū' fu' yié a nyi na,
4. Lo' tu pūū pəmgbié ghā tūshə set tu nshūnshū,
5. Pua lo' tu pūū ngā kughuə' fū' kâ i nguə' na »

Nkuri ghom nshuop ikpa (114): Yirə yi pua' «NKA' PUƏN NYÛTU»
Ririkent'i pua' itū (06), a ka si' Maka'

Mə nā ndu' nə li Allah, Ngā runkét ghuə'nzén, Ngā shetkét ghuə'nzén.

1. Rié (mī) : « n'té'a nta' tuə'shə puə Ngā ghét puən nyūtu,
2. Mfon puən nyūtu,
3. Yu wūshə puən nyūtu,
4. Lo' tu pūū ngā fa nkwət wubmə, ngā nkwət yi nshinə (fū' kâ pə kəmshə Allah na).
5. Yuə i mfa nkwət wubmə tu ntə puən nyūtu na,
6. Tu rü pa Djinnu pua puən nyūtu ».

سورة المسد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ
- (2) مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ
- (3) سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ
- (4) وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ
- (5) فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ

سورة الإخلاص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ
- (2) اللَّهُ الصَّمَدُ
- (3) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
- (4) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

سورة الفلق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ
- (2) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ
- (3) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ
- (4) وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ
- (5) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

سورة الناس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (1) قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ
- (2) مَلِكِ النَّاسِ
- (3) إِلَهِ النَّاسِ
- (4) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ
- (5) الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ
- (6) مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ